ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

נחלת צבי

על חמשה חומשי תורה

אידיש

55

הוצאת אמונה

ברוקלין נוא יארק,

שנת תשל"ג לפ"ק

ספר

נחלת צבי

והוא

נופת צופים

חכו ממתקים וכלו מחמדים

על חמשה חומשי תורה

דיא דברי מוסר פון זוהר הקדוש וואס האט גימאכט דער געטליכער **תנא רבי שמעון בן יוחאי** האבין מיר אויס גיקליבן דיא דברים פשוטים אונ זאבין מעתיק גיוועזין אויף **עברי טייטש** אונ האבין גישטעלט אויף איטליכער סדרה פון דר וואך· צוא מאכין טרונקען דיא קוועלעדיגע וואסער פון טיפען ברונען וואס זענען זיסער אז האניק : גאר דאס היילינע גימיין · עס זאל פאר שטיין גרוים אונ קליין · ובזכות זה וועלין מיר זוכה זיין אין ירושלים גיין · אמן וכן יהי רצון :

חברו הרב הדרשן הגדול **צבי הירש** במהור"ר ירחמיאל זצ"ל תאטש סקראקא בן המנוח הרב הור"ר **יוסי** זצ"ל סבינא

בדפוס המשוב המפואר של השותפים

הרבני הנגיד מוה"ר **משה** נ"י שניידמעסער

והנגידה האלמנה מרת **נחמה** תי' אשת המנוח הר' יעקב ז"ל הערשענהארן

בלובלין

שנת **תרנ"ג** לפ"ק

בראשית

ברא אלהים את השמים ואת הארץ רבי שמעון זאגט עס שטייט ואשים דברי
בפיך ובצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה פון דעם פסוק
לערינט מען אפ וויא דער מענטש בדארף עוסק זיין אין דער תורה
יומם ולילה דען הקב"ה אליין הערט צוא זייער קול אונ פון איטליכן
ווארט וואש דער מענטש איז מחדש אין דער תורה אונ אין קבלת
סודות התורה ווערט דר פון בשאפן איין נייער הימל דאס הייסט רקיע
חדש דען מיר האבין גילערינט באותו שעה אז דיא דברי תורה גייען
ארוים פון זיין מויל גייען זייא ארויף למעלה אונ שטעלין זיך פאר
הקב"ה אזו נעמט הקב"ה דעם דיבור אונ קושט אים אונ קריינט
אים מיט זיבעציג קרוינען פון דיא אורות עליונים אונ איין דבר חכמה
אז עס ווערט באנייט גייט דאס ארוף אונ שוועבט אין זיבעציג
עולמות של מעלה אונ באהעפט זיך אין דיא סודות של מעלה פון
הקב"ה אונ שוועבין אין דיא אכטצעהן וועלטין וואס זעגען פאר
הוילין פון אלע באשעפעניש דאס אויף זייא איז גיזאגט גווארין עין
לא ראתה אלהים זולתך פון דארטין גייען דיא דברי תורה אונ שוועבין
פאר הקב"ה אונ שטעלין זיך פאר אים • באותו שעה שמעקט ער זייא
אונ עס איז צו אים לריח ניחוח ליבער פון אלין וואש אויף דער וועלט •
אזו נעמט ער דיא דאזיגע דברי תורה אונ קריינט זיא מיט דרייא
הונדערט אונ זיבעציג טויזינט עטרות דער נאך שוועבט זיא למעלה
ולמטה אונ עס ווערט דער פון איין רקיע חדש אונ אויך פון איטליכן
ווארט פון די חידושי תורה אונ קבלות וסודות ווערן דר פון בשאפן
הימלען אונ זייא הייסין שמים החדשים שמים וואס ווערן בשאפן פון די
חידושי תורה פון דיא בעלי הקבלה אונ אז מען איז מחדש אין דיא
נגלות פון דער תורה וואס האט ניט קיין סודות זענען זיי עולה אונ
עס ווערט דער ארץ חדשה דיא הייסין ארצות החיים אויף דעם
האט ישעיה הנביא גיזאגט כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני
עושה עומדים לפני עס האט באדארפט שטיין אשר עשיתי וואס איך האב
בשאפן • ווס שטייט אני עושה דס איז טייטש איך וועל בשאפען פון די
חידושי תורה ווס שטייען פר מיר דרום שטייט אוך ואשים דברי בפיך ובצל
ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ עס וואלט בדארפט שטיין נטעתי שמים ויסדתי
ארץ וואלט טייטש גוועזן איך האב גפלאנצט די הימלן אונ האב גיגרונט
פעסטיגט די ערד • עס שטייט אבער לנטוע שמים וליסוד ארץ דס איז טייטש
איך וועל פלאנצין הימלין אונ ערד אלי צייט פון דיא חידושי תורה
זאגט זיין זון רבי אלעזר צו אים ווס איז טייטש ווייטר ובצל ידי כסיתיך
דאס הקב"ה טוט אים בשיצן מיט דעם שאטין פון זיין האנט זאגט
רבי שמעון בשעת הקב"ה הט מוסר גיוועזן די תורה צו משה רבינו
האבן זיך די מלאכים אין אים מקנא גיוועזן אונ עס זענין גקומן כמה
רבבות מלאכים עליונים אונ האבן אים גוואלט פר ברענין מיט דעם פייער
פון זייער מויל ביז הקב"ה האט אים בדעקט אונ בשיצט אזו אוה אז
איינער איז מחדש עפעס אין דר תורה אונ ער גייט ארויף אונ ווערט
גיקריינט אזו טוט הקב"ה בדעקין די רייד דס די מלאכים זאלין ניט
וויסין כדי זייא זאלן זיך ניט מתקנא זיין אין אים ביז עס ווערט פון ד
חידושי תורה גימאכט ווערין שמים חדשים וארץ חדשה דרום זאגט דער
פסוק ובצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ דס הקב"ה בשיצט אויף אים
צו פלאנצין די שמים וארץ פון דר תורה דרום זאגט דר פסוק ולאמ
לציון צו זאגין צו די שערים אונ דיא דברי תורה ווס זענען גצייכנט פו
די תלמידי חכמים עמי אתה לייען ניט עמי נאר עמי דאס איז טייט
מיט מיר כלומר הקב"ה זאגט דר תלמיד חכם איז גלייך כביכול צ
מיר וויא איין שותף אזו וויא איך האב מיט מיין דיבור בשאפן שמי
וארץ אזו וויא דר פסוק זאגט בדבר ה' שמים נעשו אזו אוך דער תלמי
חכם בשאפט מיט זיין דיבור שמים וארץ וואול צו די ווס זענען עוס
בתורה דרום זאגט דר פסוק הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטא
וויא צו די ווס געבין כח צוא דעם שטן דאס דורך דעם ווערט ז
גישטארקט ממית צו זיין די לייט דרום שטייט כי רבים חללים הפילה ד
איז די חטאה זי ברייגגט אום די לייט ווער איז דם גורם דם מאכט ד
תלמיד חכם וואס ער טויג נאך ניט צו פסקנען אונ פסקנת פר דע
צייט הקב"ה זאל אונז מציל זיין פון זייא זאגט רבי שמעון צוא ז
חברייא איך בעט אייך אז איר זאלט פון אייער מויל ניט ארוס לא
קיין שום זאך ווס איר ווייסט דם ניט רעכט אונ איר האט דאס נ
גיהערט פון קיין חכם גדול כדי איר זאלט ניט גורם זיין צו דר חט
זיא זאל חס ושלום ניט ממית זיין פיל לייטין אום זיסט • זאגין א
חברים הקב"ה דר רחמן זאל אונז מציל זיין דר פון • זאגט רבי שמ
קום אונ זעה אז הקב"ה הט די וועלט בשאפין מיט דר תורה אזו ווי
דר פסוק זאגט ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום די תורה באריימט ז
אז זיא איז גיוועזן דם כלי אומנות פון הקב"ה דאס ער האט פרי
גזעהן אין דר תורה אונ דר נאך הט ער בשאפין דיא וועלט כדי
לייט זאלין זיך פון אים אפ לערנן אז זייא זאלין פריער גוט אכט
געבין אין דר תורה איידר זיי זאגין כדי זייא זאלין זיך ניט טועה
אין דר תורה אונ הקב"ה הט פיר מאל איין גזעהן אין דר תורה איי
ער האט די וועלט בשאפין דרום שטייט אז ראה ויספרה הכינה וגם ח
דר נאך שטייט ערשט ויאמר לאדם אונ דרום שטייט אוך פיר ווערט
צום ערשטין בראשית ברא אלהים את אונ דר נאך זאגט ער ערשט הש
ואת הארץ חאטשי ביי הקב"ה גשיקט זיך דס ח"ו ניט צוא זאגן אז
וואלט זיך חס ושלום טועה גוועזן אז ער זאל ניט גוועזן אריין קוקן
דר תורה פוז דעסט וועגן הט ער דאס גטאן מען זאל זיך אפ לער
חאטשי איינר איז אגרויסר למדן זאל ער זיך פארט היטין ער זאל
ניט טועה זיין אונ ער זאל ניט זאגן ווס ער ווייסט ניט קלאר וויא
ניהער צוא זיין • רבי חייא הייבט אן מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תה
קום אונ זעה בשעת הקב"ה הט גיוואלט די וועלט בשאפן האט
אריין גקוקט אין דר תורה אונ הט די וועלט בשאפן אונ אלי בשעפ
אזו ווי דר פסוק זאגט ואהיה אצלו אמון לייענט ניט אמון נאר אומן
תורה זאגט איך בין גוועזן די כלי אומנות פון הקב"ה בשעת ברי
העולם אונ בשעת ער הט גיוואלט בשאפין דעם מענטשין האט
תורה גזאגט פר הקב"ה דו ווילסט בשאפן דעם מענטשין אונ
איז אן גברייט צו זינדיגן פר דיר אונ אז דוא ווערסט אים דן זיין וו
דאך דיין מעשי ידיך זיין אום זיסט זאגט הקב"ה איך האב
בשאפין

שאפין די תשובה איידר די וועלט איז בשאפין געווארין און
שעת ער האט דעם מענטשן בשאפין האט הקב"ה געזאגט עולם עולם
ז און דיינע אלע חלקים האבין קיין קיום ניט נאר אויף דער תורה
דרום האב איך דעם מענטשין בשאפין ער זאל די תורה לערנען און
ז ניט וועל איך דיך אום קערין לתוהו ובוהו און אלץ שטייט נאר פון
עם מענטשין וועגין אזו ווי דער פסוק זאגט אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה
ראתי און די תורה שטייט און רופט אום פר די לייט זיי זאלן אין איר
וסק זיין און זיי גייען ניט זייערי אויערין צו הערן · קום און זעה ווער
ם איז עוסק בתורה דער שטעלט די וועלט און איטליכי מעשה אויף
ין שטאנד און רעכטין תיקון אזו ווי עס בדארף צו זיין און אזו ווי
ר מענטש איז בשאפין געווארין אברים אברים איין אבר איבר דעם
נדערין און אלי גלידער מיט אננדער ווערן איין גוף אזו אויך אלי בריות
ין דער וועלט זענען פיל אברים און זייא אלי זענען איין עולם דרום איז
ט דא איין אבר ביי דעם מענטשן וואס איז ניט דא אנטקעגן אבריה
וף דער וועלט און אלץ איז אנטקעגן דר תורה דען די תורה איז אויך
ו גלידער און שטיקער און שטייען איינר איבר דעם אנדרן און אז
לי זענען אן גבריט זענען זיי איין גוף און דוד אז ער האט געזעהן אין
י מעשים פון הקב"ה האט ער געזאגט מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית
לאה הארץ קנינך עס זענען אין דר תורה רזין וסודות וואס זענען פאר הוילן וואס
ר מענטש קען ניט קומן מיט זיין שכל דר צו · אין דר תורה זענין
לי דברים עליונים וואס זענען אנפלעקט און וואס זענען ניט אנפלעקט
ין דר תורה זענען כל הדברים עליונים ותחתונים אלע זאכן פון עולם
זה און פון עולם הבא דס אלץ איז מרומז אין דר תורה און קיינער
ערט ניט ער זאל משגיח זיין דרינן צו פר שטיין און וויסן זיי דרום
טייט מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו קום און זעה עס איז געווען שלמה
מלך און האט געוואלט וויסן קלאר די דברי תורה און דקדוקי תורה
ין האט ניט געקענט האט ער געזאגט אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני איך האב
יינט איך וועל פר שטיין דיא תורה אבר היינט זעה איך אז זיא
ז ווייט פון מיר און דוד האט געזאגט גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך קום
נ זעה עס שטייט ביי שלמה וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף
אבין די חכמים מפורש געווען אז אין איטליכן משל איז געווען טויזנט
ט פינף טעמים היינט לערנין מיר אפ איין קל וחומר ומה דאך
למה איז דאך נאר געוועזן אבשר ודם זענען זייני רייד אזו טיף געוועזן ·
תורה וואס הקב"ה אליין האט גרעט איז שון אבל שכן אז איטליכר
בור איז כמה משלים כמה שירות כמה שבחות כמה חכמות כמה
ן וסודות עליונים און דרום שטייט מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו ·
י פנחס בן יאיר איז געוועזן דר שווער פון רבי שמעון בן יוחאי און
עת רבי שמעון מיט זיין זון רבי אלעזר זענען געווען פאר בארגן אין
ן הייל דרייצין יאר מחמת מען האט אים גמסרת אזו ווי עס שטייט
דר גמרא אז ער האט שון בדארפט ארוס גיין פון דר מערה האט
רבי פנחס גטראפין צו רבי רחומאי אויף דעם בארטן פון דעם ים
יסר און ער איז געווען איין אדם גדול און אגרוסר זקן און ער האט
ניט געקענט רעכט זעהן אויף זייני אויגן זאגט ער צו רבי פנחס עס
אמת וואס איך האב געהערט אז רבי יוחאי אונזר חבר האט איין
ערין זון אזו האב איך געזעהן מיט רוח הקודש אז איין אבן טוב גייט
ם מיט גרוס ליכט אזו ווייא די זון גייט ארוס פון איר פוטער פאס
דר לייכט די גאנצי וועלט אזו ער אויך און זיין ליכט שטייט פון
דעם הימל ביז צו דר ערד און טוט דער וועקין מיט זיין ליכט אין
אלי עולמות און די זעלביגי ליכט איז כולל אין דיין הויז און פון דר
גרוסר ליכט גייט ארוס נאך איין קלענערי ליכט דר וועט דר לייכטן
די גאנצי וועלט וואול צו דיין חלק גייא ארוס מיין זון גייא ארוס און
גייא נאך דעם אבן טוב וואס ער דר לייכט דיא גאנצי וועלט דען דיא
שעה איז בגליקט צו דיר · אזו איז רבי פנחס אוועק געגאנגן און האט
זיך געשטעלט לעבין איין שיף אריין צו גיין אין איר · אין דער שיף
זענען נאך דא צווייא לייט אזו זעהט רבי פנחס צווייא פייגלען זענין
גקומן און שוועבין אויף דעם ים זאגט ער צו זיי פייני פייגל האט איר
געזעהן דאס אורט פון בר יוחאי ווייא ער שווייגט אביסיל און זאגט
ווידר פייגיל פייגיל גייט און זאגט מיר איין ענטפר די פליהן איבר
דעם ים און ער פארט אוועק אויף דער שיף ווייא ער וויל ארוס גיין
פון דר שיף אזו איז גקומן צו פליהן די צווייא פייגיל און איינר האט
אין זיין מויל איין בריביל און אין דרינן איז געשריבן אז רבי שמעון
מיט זיין זון רבי אלעזר זענען פון דר הייל ארוס גגאנגען אזו איז רבי
פנחס גגאנגן צו אים האט ער אים גפונן ווי זיין גוף איז פול מיט לעכר
און שפאלטין דען ער איז דיא גאנצי צייט אין זאמד גיזעסין זאגט
רבי פנחס ווייא צו מיר וואס איך זעה דיך אין אזו איין געשטאלט זאגט
רבי שמעון אשריך וואול צו דיר וואס דו זעהסט מיך אין אזו איין אופן
דען דו זאלסט מיך אזו ניט זעהן וואלסטו מיך אין אזו איין מעלה ניט
גיפינן דען פריער אז רבי שמעון האט גפרעגט איין קשיא האט אים
זיין שווער רבי פנחס געענטפרט צוועלף תירוצים און אז רבי שמעון
איז ארוס פון דר מערה אז רבי פנחס האט אים גפרעגט איין קשיא
האט רבי שמעון אים געענטפרט פיר און צוואנציג תירוצים :

פתח ר"ש הייבט אן די פרשה פון בראשית ברא אלהים וגו' אין דר פרשה
האט הקב"ה מרמז געווען די מצות התורה בדרך כלל פקודא קדמאה
די ערשטי מצוה פון אלעמען איז יראת ה' וואס זיא הייסט ראשית אזו ווייא
דר פסוק זאגט ראשית חכמה יראת ה' און זיא הייסט יראת ה' ראשית דעת די
יראה איז מען זאל אריין גיין צו וויסן אמונת הקב"ה אויף דר מצוה פון
יראה שטייט די גאנצי וועלט און דיא יראה איז גטיילט אויף דרייא
חלקים צוויי חלקים זענען ניט קיין עיקר ווייא עס בדארף צו זיין און
איין חלק איז איין עיקר און די רעכטי יראה דען עס איז פאר האנדן
אמענטש וואס ער פארכט זיך דרום פר הקב"ה כדי דיא קינדר זאלין
אים ניט שטארבין אדר ער האט מורא פר איין עונש הגוף אדר פר
געלט הקב"ה זאל אים ניט שטראפין אדר ער פארכט זיך פר עונש
עולם הבא אדר פר דעם גיהנם דיא צווייא מיני יראה זענען ניט קיין
עיקר ושורש היראה אבר דר עיקר יראה איז צו פארכטין זיך פאר
הקב"ה מחמת זיין גרוסקייט דס ער איז איין האר און איין געוועלטיגר
איבר אלי בשעפניש און אלי זענען אנטקעגן אים ניט גירעכנט אזו
ווייא דר פסוק זאגט וכל דיירי עלמא כלא חשיב :

בכה רבי שמעון וויינט און זאגט וויי צו מיר איך זאל יוא מגלה זיין
וויי צו מיר איך זאל ניט מגלה זיין וועל איך יוא זאגין ווייא דר
עיקר היראה איז וועלין דיא רשעים וויסין ווי אזו זייער הארין צוזא
דינין און וועלין אים פארט ניט דינן וועט זיין זייער עונש שטארקר ·
זאל איך ניט זאגין וועלין די חבריא פאר לירין דעם סוד פון דר זאך
זאגט רבי שמעון אויף דעם ארט ווייא די יראה הקדושה רועט וואס
הייסט יראת ה' לחיים איז דר אונטר איין יראה רעה מצד הקליפות דס איז

מקטרג דס איז איין ויעוה בישא דם הקב"ה האט בשאפן די רשעים דר
מיט צוא שלאגין אונ ווער עס פארכט זיך פאר דער יראה רעה אויף
דעם טוט ניט רוען דיא יראת ה' לחיים דאס איז דר עיקר אונ יסוד פון
מצות התורה דר וואס היט די יראת ה' דר היט אליך אונ ווער עס היט
דס ניט דר היט גאר ניט דס איז די תורה צום ערשטין מרמז אין דעם
ווארט בראשית דס וועגין די יראת ה' וואס הייסט ראשית דעת דרום ברא
אלהים וגו' הט הקב"ה אליך בשאפין ווער עס היט דס היט ער די גאנצע
תורה אבר ווער עס איז עובר אוף דעם שטייט די אנדרי יראה אויף
אים צו שלאגין אים דרום זאגט ער ווייטער והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך וגו'
דס דרינין זענין מרומז דיא ארבע מיתות בית דין תוהו הייסט חנק
ובוהו הייסט סקילה חשך הייסט שריפה ורוח הייסט הרג · אונ דר זוהר
ברענגט דרויף ראיות פון פסוקים דרום שטייט צום ערשטין דר רמז
אויף דר יראה אונ דר נאך דר רמז פון אנדערי מצות התורה : פקודא
תניינא די אנדערי מצוה איז דא מרומז אז מען זאל הקב"ה דינען מיט
אזו אהבה וואס דיא יראה איז דרינען באהעפט דאש מען זאל ליב
האבין צו הקב"ה כלב תמים ווי אברהם וואס ביי אים שטייט התהלך לפני
והיה תמים זאגט רבי אלעזר עס איז אפשר אז אמענטש האט ליב צוא
הקב"ה ווייל ער האט הצלחה אונ עושר אונ כבוד אונ אורך ימים
אבר ווען דער מדת הדין זאל אין אים שולט זיין וואלט ער אים ניט
ליב גהאט דס הייסט ניט קיין רעכטע אהבה נייערט וויא מיר האבין
גילערינט ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך אפילו ווען מען נעמט דיר
אוועק דיין נפש אדר יסורים קומן אוף דיר זאלסטו גאט פארט ליב
האבין צו דינען אים דאס הייסט דיא רעכטע אהבה דאס דיא יראה
מיט דער אהבה זענין מיט אנאנדער · וויא רבי אלעזר הט דס אפ
גיזאגט איז גיקומען זיין פאטר רבי שמעון אונ רבי פינחס אונ האבן
אים גיקושט אויף זיין קאפ אונ גיבענטשט זאגט רבי פנחס בוודאי
הט מיך השי"ת אהער גשיקט איז דס די אנדרי ליכט וואס בלייכט אין
מיין הויז הט מיר רבי רחומאי גזאגט אז דר נאך וועט ער דר לייכטן
דיא גאנצע וועלט זאגט רבי אלעזר בוודאי גיהער די יראה ניט פר
געסין ווערין ביי אלע מצות ומכל שכן ביי דר מצוה פון אהבה צוא
בהעפטין דאס מיט יראה ווען דר מענטש איז זוכה צו עושר וכבוד
ואורך ימים אונ קינדר דען מוז דר מענטש צו דר אהבה בהעפטין
די יראה דהיינו ער זאל זיך פארכטין זיין חטא זאל ניט גורם זיין צו
קיין שלעכטיץ דרום שטייט אשרי אדם מפחד תמיד וואול צו דעם מענטשין
וואס ער פארכט זיך תמיד אז די חטאים זאלין ניט גורם זיין צוא קיין
שלעכטיץ אונ אזו ווי ביי אהבה אז עס איז גוט דארף ער האבין יראה
אזו אויך ווען דער מדת הדין הקשה איז אין אים שולט זאל ער דר
וועקין די יראה אונ זאל דס מקבל זיין באהבה אונ זאל ניט שטארקן
זיין הארץ דרום שטייט ומקשה לבו יפול ברעה ווען ער שטארקט זיין
הארץ אונ איז דס ניט מקבל באהבה דר פאלט אין בייז דס איז די
דיא קליפה וואס הייסט רעה נמצא ווערט גיפונען אז דיא אהבה ויראה
זענין נכלל באנאנד : פקודא תליתאה די דריטע מצוה דס איז מרומז אין
פרשה בראשית אז איטליכר זאל וויסן אז גאט איז איין שליט ומושל
איבר דער גאנצר וועלט אונ מען דארף אלע טאג איין יחוד מאכין
אין קריאת שמע מיט די זעקס ווערטר פון שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד אוף
די זעקס זייטין פון דר וועלט פיר זייטן ולמעלה ולמטה דס ער מוז
מכוון זיין אין זיין מחשבה אז הקב"ה איז איין יחיד אויף אלע זייטן

אונ זאל מאריך זיין אין דעם ווארט אחד צו ווייזן אז ער איז איין יח
אויף אלע זעקס זייטין אונ דרום איז דיא דל"ת פון אחד גרוס אין ד
תורה אונ איז מרומז אין פסוק יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד א
יחוד אים צו מאכן אין אלי עולמות דען ווערט די ערד פול פון ברכ
כל טוב אום ציהען פירות דרום שטייט תדשא הארץ דשא וגו' : פקודא רביע
די פערטע מצוה איז צו וויסין אז ה' הוא אלהים אזו ווי דר פסוק זאג
והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים אונ ניט ווי אפיקורסים זאגין אז עס
חס ושלום שתי רשויות איינער וואס טוט גוט אונ איינער שלעכץ
דין דס קען דר מענטש זעהען אין זיין הארץ · דען עס איז נאר איי
צו איינעם טוט איר חסד אונ צום אנדערין דין דרום שטייט והשבות
לבבך ווערסטו וויסין כי ה' הוא האלהים דס חס ושלום עס איז ניט דא ק
פירוד חס ושלום דרום זאגין מיר יוצר אור ובורא חשך כולל צו זיין מד
יום דס איז ליכט אונ מדת לילה וואס איז חשך אונ הקב"ה איז עו
שלום ובורא את הכל אונ דס איז מרמז יהי מאורות ברקיע השמים להאיר על האר
פקודא חמישאה דיא פינפטע פקודא איז מרומז אין פסוק ישרצו המים ש
נפש חיה דאס זענין דרייא ערלייא מצות איינם מען זאל תורה לערנ
דס אנדרי מען זאל עוסק זיין בפריה ורביה דס דריטע מען זאל כ
זיין אקינד צו אכט טאג · תורה לערנין מיר אפ פון ישרצו המים דען
תורה איז גיגליכין צו וואסר דס הייסט דער מענטש זאל אלע ט
מערין צו לערנן אין דרינין דרום שטייט ישרצו זיי זאלין זיך וידמע
תמיד עוסק זיין דרינען כדי זי זאל ניט פר געסין ווערין פון אים א
דורך דער תורה בקומט ער איין נשמה וואס זיא הייסט נפש חיה א
מיט דער נשמה איז ער זוכה צו זיין אזו וויא דיא מלאכים עליוני
אזו וויא דר פסוק זאגט ברכו ה' מלאכיו דס זענען די לומדים וואס זיי
הייסן אוף דר וועלט מלאכים אונ דרום שטייט ווייטער דא ועוף יעו
על הארץ דס דאס איז בעולם הזה אבר לעולם הבא האבן מיר גלערינ
אז לעתיד וועלן די צדיקים זיין אזו וויא די אדלר שוועבין בכל העול
אזו וויא דער פסוק זאגט וקווי ה' יחליפו כח יעלו יבר כנשרים אונ דרום הא
דויד גזאגט לב טהור ברא לי אלהים באשאפ מיר איין ריין הארץ תורה צו
לערנען דען ורוח נכון ירש בקרבי וועל איך זוכה זיין צוא איין הייליג
נשמה : פקודא שתיתאה דיא זעקסטע מצוה איז דער מענטש זאל עוס
זיין בפריה ורביה דען דורך דעם ווערט גימערט דיא נשמות אויב
אונ דורך די נשמות ווערן גימערט די חיילות מלאכים ווען איין נשמ
נידערט אראפ אויף דר וועלט קומין מיט איר צווייא מלאכים איינ
פון דר רעכטער זייט אונ איינר פון דר לינקר זייט איז ער זוכה הי
זיי אים אזו וויא דר פסוק זאגט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך איז ע
ניט זוכה זענן זיי מקטרג אויף אים · רבי פנחס זאגט דרייא מלאכי
קומען מיט איר וואס זייא זענין אפטרופסים אויף אים · ווען ער א
זוכה אזו וויא דער פסוק זאגט אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לא
ישרו עס שטייט מלאך איז איינער · מליץ איז דער אנדערער אחד מני א
איז דער דריטער · רבי שמעון זאגט עס זענען פינף דען עס שטיי
ויחננו איז דער פערטער ויאמר פדעהו איז דער פינפטער · זאגט ער צו א
עס איז ניט אזוי נייערט ויחננו איז הקב"ה אליין ער טוט אים ל
זעליגין אונ לייזין אים דען דאס האט קיינער ניט בכח נאר הקב"
אליין זאגט רבי שמעון דוא האכט רעכט גזאגט אונ ווער עס איז ז
מונע פון פריה ורביה דער איז ממעט דעם עולם אונ דיא נשמו
למעלה ווערן פר האלטן וואס דארט זענין דיא מים העליונים אונ דרו

ם ישרצו המים. זייא זאלין אויך גיצויגין ווערין צוא ווידמענען דיא
ית אונ ווער עס פאר מייד זייא שטייט אויף אים ויצאו וראו בפגרי
ם הפושעים כי דאס דיא נשמה זיינע קומט ניט ארויף צוא דער
ה של עולם הבא דס ער האט ניט קיין עולם הבא פקודא שביעאה
ויבעטע מצוה איז מל צוא זיין אקינד צוא אכט טאג אפ צוא
פון אים דיא טומאות הערלה דען איז ער זוכה צוא דער נשמה
זיא הייסט נפש חיה אונ ווען מען איז מקיים מצות ברית מילה
קומט אליהו צו שוועבין אויף דעם ברית צו זעהען אז זייא זענין
ם דעם ברית דרום שטייט ועוף יעופף על הארץ דאס אליהו קומט
פ אויף דער ערד דרום מוז מען אן גרייטין איין שטול צו אליהו
מען זאל בפירוש זאגין זה הכסא של אליהו אונ אז מען רעט ניט ארוים
וש אזו קומט ער ניט דרום שטייט ויברא אלהים את התנינים הגדולים
איז ערלה ופריעה ואת כל נפש החיה דאס איז דר ברית מילה כדי
לין זיין גיצייכינט אזו וויא הקב"ה האט גיצייכנט דיא בהמות
ת וואס מען מעג עסען אונ דיא בהמות וחיות וואס מען טאר
עסין : פקודא תמינאה די אכטע מצוה איז מרחם זיך צו זיין איבר
עמדין : פקודא תשיעאה דיא ניינטי מצוה איז צדקה צו געבין : פקודא
אה די צעהנטי מצוה איז תפילין צו לייגן דען ער איז בצלם אלהים
רמות עליון דאס איז מרומז אין פסוק ויברא אלהים את האדם בצלמו דען
ר פרשיות פון תפילין זענין אנטקעגן די פיר אותיות פון דעם שם
וש דרום שטייט וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך דס זענן די
לין ווס זענין אויף דעם מענטשין דען ער איז בצלם אלהים דרום
בט זיך איטליכר פר אים . דיא עלפטי מצוה איז צוא געבן מעשר
הארץ אונ די צוועלפטי מצוה איז בכורים צו געבן דרום שטייט הנה
לכם את כל עשב זורע זרע אשר על פני וכו' אונ עס שטייט ביי מעשר אויך
. ולבני לוי נתתי מעשר דס איז צו ווייזן אויף דר מצוה פון מעשר . אונ
רים לערן איך אפ עס שטייט את כל פרי העץ גיב איך אייך צו עסין
ר ניט לדורות דען קיין בכורים טאר מען ניט עסין נאר אפ צוא
ן דעם כהן: די דרייצעטי מצוה איז צו מאכן צו זיין זון אפדיון הבן
ן מיט דעם פדיון איז מען מקשר בחיים צום זון דען
ענין אויף אים צוויי ממונים איינר של חיים אונ איינר של מיתה
זיי שטייען אויף אים אונ מיט דעם פדיון לייזט מען אים אוים פון
ן טוט דס דר מות קען אויף אים ניט שולט זיין דרום שטייט וירא
ם את כל אשר עשה והנה טוב מאוד . טוב איז דר יצר טוב מלאך החיים מאוד
דער מלאך המות אונ מיט דעם פדיון ווערט שלאף דר כח פון
צה"ר אונ ער איז ניט באנגריפן אין אים ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור גאט
ה גיזאגט עס זאל זיין אליכט לעולם הזה אבר ויהי אור דאס גרויסע
ט איז אויף גהובן גווארין לעולם הבא דען דר אור ווס הקב"ה הט
ערשטן בשאפין הט אדם הראשון מיט אים גזעהן מסוף העולם
סופו אונ דס ליכט הט הקב"ה גוויזן צו דוד המלך דרוף הט ער
ט מה רב טובך אשר צפנת ליראיך אונ דעם אור האט ער גוויזן צו משה
ער גזעהן דר מיט פון דעם לאנד גלעד ביז דן ואונ אז הקב"ה הט
ן אז עס וועלין אויף שטיין דריי דורות רשעים דור אנוש ודור המבול
הפלגה הט ער די ליכט בהלטין כדי זיי זאלן ניט נהנה זיין דר פון
הקב"ה הט די ליכט גגעבן צו משה אזו ווי דר פסוק זאגט ותצפנהו
ה ירחים אונ אז ער איז גקומן פר פרעה הט ער ביי אים די ליכט צו
ן ביז ער איז גשטאנן אויף דעם בארג סיני מקבל צו זיין די תורה

הט ער אים ווידר דר צו מזכה גווען אונ הט דר מיט משמש גווען כל
ימיו אונ די ישראל האבן צו אים ניט גקענט גנעהענין איבר דעם אור
ביז ער הט גמוזט געבן איין מסוה אדעק איבר זיין פנים אונ דעם אור
הט הקב"ה בהאלטן צו צדיקים לעתיד לבא אזו ווי דר פסוק זאגט
אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה דענקט מאל ווערט אלץ מתוקן זיין אויף איין
ארט אונ עס ווערט מקוים ווערן דער פסוק והיה אור הלבנה כאור החמה ואור
החמה כאור שבעת הימים. די אור החמה ווערט לייכטן אזו ווי די ליכט פון די
ליכט פון די זיבן טעג ווס הקב"ה הט די וועלט בשאפין דען די אור
החמה איז היינט נאר איין חלק פון דרייא הונדערט אונ דרייא אונ
פערציג חלקים פון דעם אור ווס איז בהאלטין גווארין אונ דעם אור
הט הקב"ה אנגפלעקט פון דעם חשך אזו ווי דר פסוק זאגט מגלה עמוקות
מני חושך אזו ווי דיא מחשבה ווערט אנגפלעקט דורך דעם דבור . אונ
ווייל דר דבור פון הקב"ה הייסט שבת דרום טאר מען אום שבת ניט
ריידן קיין דברי חול דרום אז רבי שמעון הט גהערט זיין מוטר ריידן
דברי חול אום שבת הט ער איר גזאגט שווייג היינט איז שבת :
ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים עס זענין צוויי ערליי אורות די אורות
של מעלה הייסין מאורי אור אונ דיא אורות תחתונים הייסין
מאורי אש דס זענין פיל ממונים איינר איבר דעם אנדערין אונ דיא
ממונים ווס הייסן מאורי אש איז זייער שליטה אגאנצי וואך אונ אום
שבת זענין שולט דיא מאורי אור די זענין מצד האור ווס איז בשאפן
גווארין דעם ערשטין טאג אונ פון דעם אור ווערין אלי ווס אונטער
איר דר לייכט דרום אז שבת גייט אוועק מאכט מען אברכה. בורא מאורי
האש אונ ווייל דיא פינגר פון דעם מענטשין ווייזין אויף גרוסי סודות
אונ די נעגיל פון די פינגר זענין אנטקעגין די מאורי האש ווס זענין
שולט אין דער וואכין דרום אז מען מאכט בורא מאורי האש זאל
מען די פינגר ארין בייגן אונ מען זאל קוקין אויף די נעגיל אנטקעגן
דער ליכט אבער ניט פון דער אנדערער זייט פון די נעגיל דאס איז
אנטקעגין די מאורי האור ווס זענין שולט אום שבת אונ זיי האבין
זייער ליכט ניט פון דם פייער נייערט פון גאט ב"ה אליין דען אום
שבת איז הקב"ה אליין שולט אונ זיצט אויף זיין כסא הכבוד אונ
אלע אורות זענן נכלל אין אים דרום דארף מען ניט זעהן איננווייניג
פון דער האנט נייערט אין דרויסין אויף דיא נעגיל :
ויאמר אלהים נעשה אדם רבי חייא הייבט אן אחור וקדם צרתני בשעת הקב"ה
האט בשאפין צוא אדם האט ער גיזעהן אז ער זאל מושל זיין
איבר אלי בשעפניש ער איז בשאפין גיווארין צוויי צורות אין איינם
אונ ער איז גלייך גווען צו דיא עליונים ותחתונים אונ אז דיא בריות
האבן דר זעהן האבן זיך אלי צו אים איין גזאמלט אונ האבן זיך גבוקט
צו אים אונ זיין פחד ואימה איז גפאלן אויף זייא אזו ווי דר פסוק זאגט
ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים אונ גאט הט אים ארין
גבראכט אין גן עדן צו היטן אים אונ ער זאל זיך דארט משתעשע
זיין מיט אים מיט די תענוגים פון אים ער הט אים גמאכט איין כסא
הכבוד מיט אלערלייא אבנים טובות אונ די מלאכים עליונים האבן
זיך אלי גפרייט פר אים דר נאך האט ער אים גבאטן איין מצוה ער
זאל ניט עסין פון דעם עץ הדעת אונ ער הט זי ניט גהאלטן : אשכחנא
מיר האבן גפונן אין ספר פון חנוך דר נאך אז הקב"ה הט צו חנוך
ארוף גבראכט אז ער זאל ווערן איין מלאך אונ ער האט אים גוויזין
אלי אוצרות המלך עליונים ותחתונים ער הט אים גוויזין דעם עץ
החיים

החיים און דעם עץ הדעת וואס אדם איז אויף אים אן גזאגט גיווארין
און הט אים גיוויזין דאס ארט וויא אדם איז גזעסין אין גן עדן און
ווען ער וואלט ניט זינדיגין וואלט ער אייביג דארט גיוועזן און
וואלט דארט איין קיום גהאט און וייל ער האט דאס גבאט
ניט גהאלטין איז ער ארויס גגאנגן חייב בדין און איז גשטראפט גווארן:
רבי יצחק זאגט אדם איז גוועזן צווייא פרצופים אין איינם דר נאך הט
אים הקב"ה צו טיילט הט אים הקב"ה גמאכט פון איין זייט איין נקבה
אין דעם גרעסטין שיינקייט און האט זיא גבראכט צוא אדם דרום
שטייט ויבן ה' אלהים את הצלע וגו' און הקב"ה האט אים גגעבין א נשמה
פון דעם ארט וויא אלי נשמות קומן ארויס און הט אים מוסיף גוועזן
חכמה און שכל אלין צוא וויסן ביז ער האט גוואוסט מער פון אלי
מלאכים און האט גקענט זיין האר"ן מיין פון אלי בשעפו"ש און אז
ער האט גזינדיגט זענין אלי מעינות החכמה פון אים פאר שטאפט
גווארן דרום שטייט וישלחהו ה' אלהים מגן עדן ער הט אים אוועק גשיקט
פון חכמה און שכל וואס ער הט גהאט לעבוד את האדמה ער זאל עוסק
זיין אין די מלאכות פון גשמיות די ערד צו ארבעטין:

ויאמר אלהים נעשה אדם זאגט ר"ש סוד ה' ליראיו אזו וויא ער זאגט דאס
קומט איין דמות וויא איין גישטאלט און זאגט שמעון שמעון
וואס איז דאס ויאמר אלהים נעשה אדם אין דעם איז דם גישטאלט פאר
הוילין גיווארין און מען האט אים שון מער ניט גיזעהן זאגט רבי
שמעון צו זייני חברים ווער האט דאס מיך גירופין שמעון און ניט
רבי שמעון מוז דאס זיין גיוויס הקב"ה דם אצונד איז דיא צייט אן
צו הובין סודות מגלה צו זיין אין דעם פסוק דען עס איז בוודאי קיין
רשות ניט גגעבן גווארן קיינם צו מגלה זיין און אצונד פר שטייא איך
אז מיר איז יוא רשות גגעבן גווארין צו מגלה זיין אזו הייבט ער אן
גרויסע סודות צו זאגין:

פתח ר"ש הייבט אן איר עליונים הערט צו תחתונים זאמלט אייך איין
בראשי ישיבות של מעלה ושל מטה דו אליהו איך בשווער דיך
נעם רשות און קום אראפ דו חנוך מט"ט דר שר פון דר וועלט דו און
דייני ראשי ישיבות וואס זענן אונטר דיר קומט אלי אהער דען איך
וועל מגלה זיין סודות דס טוא איך ניט פון מיין כבוד וועגן נייארט
פון וועגין הקב"ה נאר א מלחמה גדולה צו האלטן קעגן דעם יצה"ר.
ר"ש זאגט אמאל בין איך גוועזן און מייני חברים אין דר שטאט ווי
רבי כרוספדאי הט גיוואונט און די מוטער פון ר' כרוספדאי האט
גיהאט איין מנורה מיט זיבן ליכט האט זיא אונז גוויזין דם ספר פון
רבי כרוספדאי אז מיר האבין אין דרינען גלערינט איז אראפ גקומן
תיכף חיילות מלאכים און האבין אונז ארום גרינגלט וויא די לייט
זאמלין זיך איין צו א חופה בשמחת חתן וכלה און הקב"ה איז אויך
אראפ מיט זייני חיילות צו הערין די סודות פון דעם ספר און הקב"ה
הט מיט זיך אראפ גיבראכט דעם פאטר פון רבי כרוספדאי ער זאל
אויך הערין די סודות פון זיין זון און דיא נאכט איז גוועזן ליל שבועות
הט זיך הקב"ה גיפרייט מיט די רייד גלייך מיט דעם טאג וואס ער הט
גגעבין די תורה אויף דעם בארג סיני אמאל זענן מיר ווידר גוועזן ביי
זיין מוטער איז שוין רבי כרוספדאי גוועזן גישטארבין און זי האט נאך
ניט גיוואוסט הט זיא אונז אן גגרייט א טיש און איין מנורה און מיר
האבן נאך גרעט קיין דברי תורה איבר דעם זאגט זיא צו אונז רבנן
ווי קומט דם וואס איר לערנט ניט קיין תורה היינט אזו ווי תמיד האב

איך גזאגט צו דר חבריא לאמיר ריידן דברי תורה כדי זיא זאל דע
פון ניט גווואר ווערן אז איר זון איז גישטארבין ווערט איר דורך און
אתקלה קומן דען זיא וועט חו שטארבן פר צער הייבט ער אן בראשי
ברא אלהים דם איז די נשמה אז זיא גייט ארוס פון דר מוטרס לייב א
אויף איר גזאגט גווארין והארץ היתה תוהו ובוהו דען זייני אוגין זענן גא
פר מאכט און אז ער עפינט זייני אוגין מיד ויאמר אלהים יהי אור אז ע
שטארבט ווידר ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותרא
היבשה דען די נשמה גייט ארויף ווידר צו איר ארט און דר גוף בלייבט
יבשה זאגט זיא רבנן פון דיא רייד וואס איר שמועסט אלץ פון יענ
וועלט דס איז ניט אום זוסט זיא גייט צו איר ליכט וואס האט תמי
גיברענט און זיא הט גהאט אין דעם א סימן אז עס איז גוועזן מיט שי
גשטאלט און דר פון הט גילייכט אלערלייא גשטאלט הט זיא אצונ
גזעהן אז דאס ליכט איז פינצטר גוועזן זאגט זיא איר רבנים עס אי
מיר איין אבידה פר לארין גווארין איך וועל גיין זי זובין זאגין זיי זי
מוז בוודאי זיך מארקין זיי גייען אוועק אין זייער וועג און זי גייט און
די וועגן און גפינט א זונה נקבה זאגט זיא צו דר טייב דו יונה דו ביסט
גוועזן א שליח נאמן צו דיין הארן אז נח הט דיך גשיקט אזו ווי דר פסוק
זאגט וישלח את היונה מאתו און עס שטייט ותשב אליו היונה לעת ערב האסט
אים גטאן דיין שליחות רעכט דרום בשווער איך דיך אז דוא זאלסט
מיר אויך גיין אין מיין שליחות צו זעהן אוב מיין זון לעבט מיד אי
זיא אוועק גפלוגן און פר נאכט איז זיא צו ריק גקומן און אירי פעדרי
זענן גוועזן צו ריסין וויא די מוטר האט דם דר זעהן הט זיא אן גהוב
צו ווינן און שרייען ביז די נשמה איז איר ארוס און איז גשטארבין
און אזו ווי רבי שמעון מיט דר חבריא גייען פרעגן זיי ווארום איז א
דם קינד גייט ארוס פון זיין מוטרס בוך איז זייני אוגין צו. זאגט ער
דרום שטייט ותכהן עיניו מראות דען אז דם קינד איז אין דר מוטרס לייב
ווייזט מען אים אלי נקודות און מרכבות אזו וויא יחזקאל הנביא הט
גזעהן נאר איטליכן נאך זיין נשמה נאך ער איז דארט עוסק בתורה
און פר שטייט אלי מצות וויא זיי זענן גגעבן למעלה דר נאך ווייזט
מען אים דעם גיהנם ווער עס איז עובר אויף דר תורה וואס פאר איי
עונש ער הט און וואס פר איין שכר ער הט אז ער איז מקיים די תורה
דר נאך אז ער גייט ארוס פון דר מוטר זענן זייני אוגין פאר שטאפט
מחמת דעם ליכטקייט וואס ער הט גזעהן אז ער איז גוועזן ביי דע
מוטר אין בויך אזו ווי דר פסוק זאגט ותכהן עיניו זייני אוגין זענן טונק
מראות מחמת ער הט גזעהן גרויסי אורות: והארץ היתה תהו ובהו וחושך אז
אויך ווער עס איז ניט עוסק בתורה זענן זייני אוגין פר שטאפט לעוה"ב
אבר ווער עס איז יוא עוסק בתורה שטייט ויאמר אלהים יהי אור ויהי או
דר לייכטין אים זייני אוגין בעוה"ב צו זעהן דם גרוסי ליכט וואס הקב"ה
הט בהאלטין צו צדיקים לעוה"ב. אז ער גייט אוועק פון דר וועלט
שטייט יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד כלומר זיין נשמה ווערט איי
גטאן אל מקום אחד וויא דר פסוק זאגט והרוח תשוב אל האלהים אשר נת
און דר גוף בלייבט יבשה טרוקין דר נאך זאגט הקב"ה תוצא הארץ נפ
חיה למינה דס זענן דיא חיות הקודש וואס זייא דער לייכטין די נשמה
מקבל צו זיין למינה אזו וויא דער פסוק זאגט על כסים ישאונך אדר תוצ
הארץ נפש חיה דם איז זיין בת זוג וואס גייט מיט אים בעוה"ב בהמה ורמ
וחיתו ארץ למינה דם זענן כמה חיילות מלאכים וואס קומן פון זיין כבו
וועגין דר נאך ברענגט אים הקב"ה ארין אין גן עדן אזו וויא דר פסו

ש ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא אלץ וואס עס איז בשאפן גווארן אין
ת ימי בראשית איז אים אלץ מזומן בעוה"ב אין גן עדן העליון און
גן עדן התחתון וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד פר וואס
יט ניט ביי דעם אנדערן טאג כי טוב ווייל דער טוט איז בשאפן גווארן
שני דרום שטייט דא טוב מאור דס מיינט מען דעם טוט ווייל ער
שון בשאפין גווארין: וירא אלהים את כל אשר עשה האט דען הקב"ה
ער ניט גזעהן וואס זאגט ער וירא אלא הקב"ה האט אלץ פריער גזעהן
עס וועט זיין און דרום זאגט דער פסוק את כל דאס איז מרבה אלי
ות וואס וועלדער נאך זיין און וואס עס וועט מחודש ווערן אין איטלכן
און דס וואס דער פסוק זאגט אשר עשה איז משמע וואס עס איז שון
אפן גווארן דס ווייזט אונז וואס הקב"ה האט דערנאך מאל בשאפין
ער דס בשאפן גרויסער הייט אזו וויא עס דארף דער נאך זיין ויכולו
ים והארץ וכל צבאם ר' אליעזר הייבט אן מה רב טובך אשר צפנת ליראיך
ה און זעה הקב"ה האט בשאפין דעם מענטשין אויף דער וועלט כדי
זאל גאנץ זיין אין זיין עבודה און אין זייני וועגין כדי ער זאל
ה זיין צו דעם אור וואס ער האט בהאלטן צו די צדיקים וואס דער פסוק
ט עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו און צו דעם אור איז ער נאר
ה דורך דער תורה דען דער וואס לערינט תורה איז גלייך וויא ער
גבויעט די וועלט דען מיט דער תורה איז די וועלט בשאפן גווארין
ו דעם רוח האט הקב"ה די וועלט בשאפן און מיט דעם רוח פון די
די תורה האט די וועלט אקיום ומכ"ש מיט דעם רוח און הבל וואס
ארוס פון די קליינע קינדער אז זיי לערנען ביי זייער רבי דרום זאגט
מה רב טובך אשר צפנת ליראיך ווי גרוס איז דס גוטס וואס דו האסט
אלטן צוא דיא יראי חטא פעלת דוא האסט גילערינט בששת ימי
אשית און האסט בשאפן איין גן עדן בארץ אין דעם גשטאלט ווי
איז למעלה און דרום זאגט ער נגד בני אדם דאס ג"ע למטה איז
עגן די מענטשן און דער גן עדן למעלה איז אנטקעגין די עליונים
שים · זאגט רבי שמעון אפילו דאס גן עדן של מעלה איז אויך
קעגין די מענטשין וואס טוען דעם ווילין פון הקב"ה: ויכולו השמים
ז אלץ איז נגמר גווארן הן למעלה והן למטה זאגט ר"ש שמים
ווייזט אויף דער מעשה ואומנות פון תורה שבכתב ושבע"פ וכל
ם דס זענען די פירושים אויף דער תורה און ווייל עס איז שבעים פנים
ה דרום איז מרמז דס ווארט ויכולו דס בטרעפט זיבציג אופנים פון
תורה שבכתב ושבעל פה · ויכולו עס זענען גגרונד פעסטיגט גווארן
ם וארץ וכל צבאם דס זענען די סודות התורה און דינים פון דער תורה
ו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות מתקן צו זיין גרונד פעסטין
ם עולם מיט איטלכן טאג און אום ציהען רוחות ונשמות און האט
י אום גצוגין רוחות ושדים און דו וועסט מיינן די שדים זענען ניט
תקון העולם עס איז ניט אזו נייערט זיי זענען אויך דער תיקון אין
ם העולם צו שלאגין מיט זיי די רשעים צו שטראפן זיי אויף זייערי
שים קום און זעה עס שטייט ביי שלמה והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי
אדם ווער זענען די נגעי בני אדם דס זענען די מזיקין וואס זיי שטראפין
ייט מיט עונש · קום און זעה בשעת שבת איז ארין גגאנגין און
מקודש גווארין זענען זיי איבר גבליבין רוחות אן גופים און זייא
ניט גגרונד פעסטיגט גווארין אזו וויא אנדרי בריות נייערט זיי
ן נאר פסולת אזו וויא מען לייטערט איבר גאלד און עס בלייבט
לת אזו זענען זייא גבליבין פגומים וחסרים ניט קיין גאנצי בריות

און ווייל זיי זענען פגומים רועט אויף זיי ניט דער רוח הקודש וואָרום
ער רועט ניט אויף איין ארט וואס איז פגום און זיי פארכטין זיך פאר
דעם שם הקודש אזו אויך ווען דער מענטש איז פגום ווען ער שטארבט
און לאזט ניט קיין קינד אויף דער וועלט אזו קאן זיך דיא נשמה ניט
באהעפטין אין דעם שם הקודש און מען לאזט אים ניט ארין אין
דעם פרגוד ומחיצה של מעלה ווייל ער איז ניט גאנץ און איז פגום
אן קינדר ביז ער ווערט מתוקן אזו וויא אבוים וואס ווערט ארויס
גירוסין מוז מען אים ווידר פלאנצין אזו מוז זיין ברודר דס ווייב פון
דעם מת מיבם זיין אזו האט ער אתיקון און ווערט ווידר גבארין אין
דעם קינד וואס זיי האבן · קום און זעה ווייל די שדים זענען פגום זענען
זיי ניט באהעפט למעלה ולמטה דרום שטייט אויף זייא אשר ברא אלהים
לעשות גאט האט זיי בשאפין נאך צו טאן אין זיי די גופים דר ווייל איז
ארין גנאנגן שבת זענען זיי גבליבין פגומים למעלה ולמטה און דוא
וועסט פרעגין זייא האבין דאך רוחות פאר וואס זענין זיי ניט נשלם
למעלה אלא ווייל זייא זענען ניט נשלם למטה איבער דיא גופים דרום
זענען זייא למעלה אויך ניט נשלם און אלע קומען מצד הדין און
זענען פר הולן פון די אויגן פון דעם מענטשן און שטייען אקעגן זיי צו
איבלן און ביז צו טאן זיי·זיי האבן דריי זאכן ווי מלאכים און דריי
ווי מענטשן אזו ווי די גמרא זאגט אין מסכת חגיגה און אז זייא זענין
בשאפין גווארן האבן זייא גנידערט אין תהום רבה זענען זייא דארטין
גזעסין אגאנץ שבת און אז שבת איז אוועק גיגאנגען זענין זייא ארוס
גגאנגן אויף דער וועלט און אזו איז היינט אויך דען אז שבת גייט
אוועק דר וועקט זיך דער צד שמאל און דין און דאס אש של גיהנם
פלאמט און אלי וואס זענען מצד שמאל שוועבין אויף דער וועלט
און ווילין זיך מתלבש זיין אין אגוף און קענין ניט דרום מוז זיך דיא
וועלט היטין פאר זייא דרום האט מען אין מוצאי שבת מתקן גיוועזן
דעם שיר של פגעים דאס הייסט מען זאל זאגן ויהי נועם · קום און זעה
ווען דער שבת גייט ארין און ווערט מקודש דען ווערט אויף דער
וועלט סוכת שלום און ווערט פר שפרייט אויף דער וועלט ווער איז דער
סוכת שלום דס איז שבת דען אלי שדים ורוחות רעות וקליפות און
אלי צד הטומאה גייען ארין אין נוקבא דתהום רבה דען אז עס דר וועקט
זיך דיא קדושה אויף דער וועלט ווערט דער רוח הטומאה בהאלטין און
אנטלופט פר דער קדושה דען איז די וועלט אין דער שמירה העליונה
דרום בדארף מען ניט אום לאזין אזו ווי אין דער וואכן שומר עמו ישראל
לעד דען עס איז נאר מתוקן גווארן אום דער וואכן אז די וועלט דארף
האבן שמירה אבער אום שבת איז פר שפרייט סוכת שלום אין גיהנם
ווערט דיא וועלט גיהיט אויף אלע זייטין אפילו דיא רשעים
און אלי עולמות עליונים ותחתונים זענין גהיט דרום זאגין מיר דיא
ברכה הפורס סוכת שלום עלינו · נאך וואס זאגט מען ועל ירושלים ווייל דארטן
איז דס וואונונג פון דער סוכה דס איז די שכינה דען סוכה איז טייטש
לשון דעקן זי בדעקט אויף אונז און איז מגין פון אלים ביזן דרום מוז
מען אן ברייטן דא און זאגן הפורס כדי זי זאל אויף אונז מגין זיין וויא
אמוטר אויף אירי קינדר: קום און זעה בשעת די ישראל זאגין דיא
ברכה און זענען מזומן צו דער סוכת שלום און זאגן הפורס דען נידערט
אראפ די קדושה עליונה און פר שפרייט אירי פליגל אויף די ישראל
און בדעקט זיי און אלי רוחות רעות ווערן איין גטאן פון דר וועלט
דעו זיצן די ישראל אונטר דער קדושה פון זייער העכן און די סוכת

שלום גיט נאייע נשמות צו אידע קינדר דרום ווייל די נשמות רוען בייא איר אונ גייען פון איר ארוס דען גיט זיא איטליכן איין נשמה יתירה וואס קומט פון עוה״ב אונ מיט דר נשמה יתירה זענין זייא זיך משמח אונ מאכן פר געסן פון זיך אלי דברי חול אונ אלי מורא אונ צער אזו ווי דר פסוק זאגט ביום הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך וגו׳ אונ אין ליל שבת מוז דר מענטש פאר זוכן פון אלי עסין דס מען זאל וויסן אז דער סוכת שלום איז כלול פון אלץ אונ אלץ איז נכלל אין איר נאר מען זאל ניט פגום מאכן די סעודה פון אין דר פריא פון יום שבת אונ דר גמיינסטר מוז האבן צוויי תבשילים צו איטליכר סעודה • אונ די מצוה פון נר שבת איז גיגעבין גיווארין צו די ווייבר פון דעם עם הקדוש דס זיי זאלן אן צינדן ליכט אום שבת • די חכמים האבן גזאגט דעם טעם ווייל חוה הט פר לאשן דס ליכט פון דער וועלט אונ האט פינצטער גמאכט דיא וועלט מיט איר חטא דרום זאל זיא ליכט אן צינדן אוף שבת אבר דער רעכטער טעם איז ווייל דיא סוכת שלום רועט אוף אונז אום שבת מיט דיא נשמות דרום מוז די אשה טאן למטה אזו אנישטאלט ווי עס איז למעלה אן צו צינדן די ליכט דרום ווייל די צווייא נשמות פון דעם מענטשין לייכטין אום שבת דרום מוזין זיי אן צינדן צווייא ליכט אונ ווען די אשה צינד די ליכט געהער זי צו צינדן מיט שמחה ווייל עס איז לכבוד דר שכינה דרום איז זיא זוכה צו הייליגי קינדר וואס זיי וועלין זיין דס ליכט פון דר וועלט אונ תורה אונ יראה אונ וועלין דר לייכטין די וועלט מיט שלום אונ מיט דעם גיט זי דעם מאן לאנג לעבין דרום גיהערין די ווייבר נזהר זיין אין דר מצוה פון ליכט צינדין אויף שבת :

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם מיר האבן גלערינט אלה איז פוסל ראשונים עס האקט אפ דיא ערשטע דיא פסולת דיא עולמות וואס זענין פריער גווען דען הקב״ה האט פריער בשאפין עולמות אונ הט זיי חרוב גמאכט דרום זענין די ראשי תיבות פון השמים והארץ הו״ו דס זיי זענין פריער חרוב גווארן איז על פי סוד ויאמר אלהים יקוו המים די תורה וואס זי איז גגליכן צו וואסר זאל זי איין גזאמילט ווערין אל מקום אחד צו דיא וואס זייער אחיזה איז אין ה׳ אחד דרום זאגט דר פסוק אלה תולדות השמים והארץ בה׳ בראם איז אקלייני ה׳ אונ עס איז די אותיות פון אברהם צו ווייזין דס די תולדות וואס זענין פון אברהם שטייט דורך די שמים וארץ ווייל זיי לערנין די תורה אונ ווייטר איז גרויסי סודות :

ויטע ה׳ אלהים גן בעדן וגו׳ רבי שמעון זאגט מיר האבן דאך גילערינט דאס הקב״ה הט אלי עולמות בשאפין מיט די אותיות התורה אונ האט אויס גיקריצט די אונטערשטע וועלט אונ דעם גישטאלט פון דער אויבערשטער אונ האט גימאכט דעם גן עדן של מטה אונ דעם גשטאלט פון דעם גן עדן של מעלה אונ אז הקב״ה הט בשאפן דעם עולם האט ער בשאפין אדם הראשון :

פתח ר״י הייבט אן והמה כאדם עברו ברית דיא ישראל האבין עובר גוועין דעם ברית אזו ווי אדם הראשון וואס הקב״ה הט אים בשאפן אונ הט אים גקריינט מיט אלי עטרות של מעלה דס ער איז כלול גיוועין פון אלי עולמות אונ אלי בשעפעניש עליונים ותחתונים די האבין זיך אלי פר אים גפארכטין אונ הקב״ה האט אים אריין גיבראכט אין גן עדן ער זאל דרינען אלי תענוגים האבין פון די עליונים אונ די מלאכי מעלה האבין אים ארום גירינגילט אונ האבין אים מודיע גיוועין אלע סודות עליונים כדי ער זאל וויסן אלי חכמות אונ פר שטיין אין דעם כבוד פון הקב״ה אונ אז ער הט גיזינדיגט האט אים הקב״ה פון דעם גן עדן ארויס גיטריבין אונ הט אויף אים גילייענט איכה אזו ווי דר פסוק ויקרא ה׳ אלהים אל האדם ויאמר לו איכה אזו אויך הט הקב״ה גיבראכט די ישראל קיין א״י אזו ווי דס ג״ע אונ אז זיי האבן גזינדיגט אונ האבן עובר גיוועין דעם ברית פון דר תורה הט ער זיי ארויס גטריבן אונ הט אוף זיי גזאגט איכה איכה ישבת בדד : דר נאך איז ער מגלה די היכלות זיבן היכלות איז פר האנדין למעלה אין גן עדן העליון אונ אנטקעגן איז שבעה מדורין אין גן עדן התחתון דאס איז אלץ גישטעלט בסודות ורזין עילאין אונ אלץ איז איינס אנטקעגן דעם אנדערן אונ אלץ נאך זיין מעלה נאך אונ איין היכל אין אנדערין אונ איין חדר איז אנדערן אונ דרינין איז אדם הראשון גיוועין אונ אז ער האט גיזינדיגט אונ איז פאר טריבין גיווארין האט הקב״ה דעם גן עדן אן גיברייט צוא דיא נשמות פון צדיקים מיט זייא זיך משתעשע זיין :

היכל קדמאה דס ערשטי היכל איז צו די צדיקים וואס פארכטין זיך פאר הקב״ה אונ פר בייטן ניט די יראה אנטקעגן דר יראה פון דער קליפה • דס היכל איז ווען די נשמות פון די צדיקים גייען ארויס פון דער וועלט אזו גייט איטליכע נשמה נאך זיין מעלה נאך אין דעם היכל אזו מוזן זיי דארטן זיצן אן גקלייד אינאזו אמלבוש אונ גשטאלט ווי זי איז גיוועין אוף דר וועלט אין גוף אונ דארטן הט זיא דער ווייל גרויסע תענוגים ביז זיא זיצט דארטין נאך אירי מעשים נאך ביז זיא איז זוכה פון דארטין ארוף צוא קומין אין גן עדן העליון אונ דארטין ווערט זיא אן גיקלייד אין אמלבוש נאך אירי מעשים נאך אונ דורך דיא מלבושים קען זיא זעהען אונ משיג זיין דיא צורות עליונים אונ דעם כבוד פון הקב״ה אונ אין דעם היכל זענין די נשמות פון די פר ציימיגע גרים זייא גייען אהין צו זעהין פון דארטין דעם כבוד פון הקב״ה אונ ווערן גקלייד אין אמלבוש וואס לייכט אונ אנטקעגין דעם היכל איז אין איין טיר קעגין דעם גיהנם דארטין זעהען דיא נשמות פון די גרים פון די מצרים רשעים וואס מען איז זיי בן דורך מלאכי חבלה אין פייער אונ זיי פרייען זיך וואס זיי האבן דר קענט דעם בורא עולם אונ דריי מאל אין טאג זענין זיי זיך משתעשע אין דעם גרוסין תענוג פון דעם אור הגדול של מעלה אונ דער ראש איבר זייא איז עובדיה אונ אונקלוס הגר :

היכלא תניינא דר אנדערר היכל איז אינווייניג ווייטר פון דעם ערשטן אונ דיא טיר איז נאהענט צו דער מערת המכפלה דער היכל לייכט מיין פון דעם ערשטן אין דעם היכל זענען די נשמות וואס האבן גליטן אוף דר וועלט יסורים אונ האבן אוף זיך מקבל גוועזן באהבה אונ האבן ניט מבטל גוועזן פון דר תורה אונ תפלה אונ האבן מודה ומשבח גיוועזן צוא הקב״ה אונ דעם היכל גאנץ אינווייניג זענין דיא נשמות וואס האבן מקדש גוועזן מיט זייער כח דעם שם הקדוש אונ האבין גיזאגט אמן יהא שמיה רבא מברך מיט כוונה דארטן זעהן זייא דיא גרוסי ליכט פון די אורות עליונים אונ זייער ממונה איז משיח ער גייט אונ איז זייא מנחם אונ גייט פון זייא ארויס אונ גייט אין דעם דריטין היכל אריין דארטין זענין די וואס האבן גרוסי יסורים גליטן אונ אלי נשמות פון די קלייני קינדר פון דעם רבי וואס זענין גשטארבין אונ דארטין זענין אויך די וואס האבן גטרויערט אוף חורבן בית המקדש אונ האבן גלאזט טרערין מיט זייער גוויין אונ משיח איז זיי מנחם • ער גייט ארויס פון זייא אונ גייט אריין אין פערטן היכל דארטין זענין

י אבילי ציון וירושלים אונ אלי וס זענין דר שלאגין גווארין דורך אומות אשור ובבל אונ משיח ווייגט אוף זיי · אזו קומן די נשיאים בע דוד אונ נעמין אים אן אונ טרייסטן אים אונ ער הייבט אן צו ין דם אנדרי מאל אונ דם קול גייט ארוף אונ ער גייט אויך ארוף ב זאגט אובין ביז ראש חודש אזו נידערין מיט אים אראפ פיל רות אונ לייכטונג וס זיי דער לייבטין אלי היכלות אונ רפואות צו חלאים אונ וויטאג אינ דער שלאגינע וואס זענין אום גקומין אונ בן גליטין יסורים קומין זיי אלי אראפ מיט משיח אזו טוט ער זיך איין מלבוש אוף דעם מלבוש זענן אום גקריצט אזי וס זענין אום ומין דורך דיא אומות בבל ואשור אונ דאם קלייד גייט ארוף בין אונ קריצט אוים אונ צייכינט אלע צורות פון דיא וגים אונ דעם לבוש פון דעם מלך עליון אונ הקב"ה איז אן גקלייד ה זעלביגי קלייד וס ער איז גוועזן אן גקלייד בשעת ער הט דן גוועזן מצרים אונ ער קומט ווידער מיט פיל מלאכים אונ מרכבות של לה מיט מלבושים אונ איטליכר ברענגט איין מלבוש אן צו טאן א נשמות פון די הרוגים אונ אז זיי טוען אן דיא מלבושים האבין גרוסי תענוגים פון דעם אור העליון אונ גאנין אינווייניג פון דעם ל שטייען די עשרה הרוגי מלכות רבי עקיבא מיט זייני חברים גייען אוף צו דר ליכט וס הייסט אספקלריא דמאירה אונ דם לויטער ט פון כבוד עליון דאם אוף זייא האט דר פסוק גזאגט עין לא ראתה אלהים זולתך :

בלא חמישאה דם פינפטע היכל דם זענן אלי בעלי תשובה וואס זייא בן תשובה גטאן אוף זייערי עבירות אונ זענין גשטארבין בטהרה ב אויך די וס האבן מקדש השם גוועזן אונ האבין אוף זיך מקבל ען מיתה פון גאטס וועגן · הינטער דעם טויער שטייט מנשה מלך ודה וס הקב"ה הט אים מקבל גוועזן בתשובה שלמה · אינווייניג דעם היכל שטייען די גרוסי וס האבין תשובה גטאן אונ זייער מה איז זיי אום גגאנגין בשעת זיי האבן זיך בארעטין אוף זייערי שים אונ זיי זענין נהנה מאור העליון דרייא מאל אלי טאג קומט דעם היכל דם אור עליון אונ איטליכר איז נהנה נאך זיין מדריגה ך דם היכל איז גרעסר פון יענעם דם אפילו צדיקים גמורים קענן ין ניט אריין גיין אונ קיין שום מדריגה איז ניט דא איבער זייא נייערט דיא חסידים :

בל הששי דם זעקסטע היכל איז דרינין די נשמות פון חסידים וואס האבן ליב גהאט צו גאט מיט גרוסי אהבה אונ אין דער טיר דעם היכל זענין אלי דיא וואס האבין מייחד גוועזן דעם יחוד פון יאת שמע דר ממונה פון דעם היכל איז אברהם בייא איין טיר לימין הקב"ה אונ אין דר אנדערר טיר שטייט יצחק וס הט זיך גלאזט דן אוף דעם מזבח פר איין קרבן שלם צו הקב"ה אין דר דריטר שטייט יעקב אין מיטין אונ זיינע צוועלף שבטים ארום אים אונ שכינה אוף זייערי קעפ אונ ווען די ישראל זענין בצרה חיו דער קין זיך די דרייא אבות אונ זענין מעורר דיא שכינה אונ זיא גייט וף גקריינט אונ איז מגין אוף דיא ישראל אונ אזו ווי דיא היכלות ען בגן עדן של מטה אזו זענען זייא בגן עדן של מעלה בסודות נים אונ אזי די זעקס היכלות זענין אן גקניפט אונ גקריינט מיט דעם זיבעטין היכל :

ל השביעי דאס זיבעטי היכל איז גנוז וסתום פר הולן אונ פר בארגין מיין פון אלי היכלות אונ די זעקס היכלות זענין אלי אוף צוא וואוינן אין זיי אבר ניט דם זיבעטי היכל · אונ די זעקס למטה זענין אנטקעגין די זעקס למעלה דרום שטייט בראשית ברא בראשית מאכט ברא שית ער הט בשאפין זעקס · אונ עס שטייט שית צווישן צווייא מאל ברא צו ווייזן אז דם ווארט ברא גייט ארוף אונ אראפ גלייך ווי עס שטייט צוויי מאר שית מרמז צו זיין אז די זעקס זענן גשטעלט אנטקעגין דיא זעקס וואס איז למעלה בסודות עליונים אונ אלי זענין בסוד אחד ווי די בעלי הקבלה ווייסן אונ מאר שטייען די סודות וס מען קאן ניט ארויס שרייבין אונ אנטקעגין דיא זיבין היכלות זענין שבעה מדורים זיבין חדרים אין גן עדן התחתון איין מדריגה איבער דער אנדערער אזו וויא עס איז למעלה דיא זיבין היכלות אונ איינס איז בגרייפט אין אנדערין דם אלי זאל זיין אין איין אחדות דאס ערשטע חדר איז למטה אין אפינצטער ארט אונ דארטין זענין רוחות · אונ שטארקי שטורים ווינטן זיי ווערן ניט גזעהן זיי האבן גאר קיין צורה ניט אונ אממונה איז איבר זיי ער הייסט ס"ה ער הט מיט זיך זיבעציג ממונים ושרים וואס זייא שוועבן אונ ווערן גזעהן וויא פלאם פייער אונ בייא נאכט שוועבין זייא אונ ווערין גיזעהן אזו וויא פיגן אונ אלע אין דער פריא גייען זייא ווידר אין זייער נקב התהום אונ ווערין ניט גיזעהן · דם אנדערע חדר איז איין ארט וס דארט איז מער ליכט אבר ניט זייער ליכטיג אונ דאס חדר איז אן גיבריית צו די מלאכים וס זענין ממונה אוף די מעשה בני אדם צו זעהן זייערי מעשים עדות צו זאגן אונ אממונה איז איבר זייא ער הייסט ק"ד אונ זייא הייבן אן שירה אונ ווערין שטיל אונ גייען אוועק אונ ווערין ניט גזעהן ביז די ישראל הייבן אן אונטן שירה זאגן · דען שטעלין זייא זיך אוף זייער ארט אונ ווערין גזעהן אין ליכטגר גשטאלט ווי פרייער דרייא מאל אין טאג זענן זיי מקדש די קדושה אונ אז די ישראל זענן עוסק בתורה אזו שוועבין זייא אלי ארוף אונ זאגין עדות אוף דיא ישראל · דם דריטי חדר איז איין ארט פון רוך אונ פייער דארט ווערט גצוגן דר נהר דינור דם אין דעם פייער ווערן פר ברענט די רשעים אונ דארט זענן די מלאכי חבלה וס זיי טרייבין אריין דיא רשעים אין דעם נהר דר ממונה וס אוף זיי איז דר סמ"א דארט זענן מקטריגים אויף ישראל ווען די ישראל טוען תשובה קענן זיי גאר ניט טאן אונ זיי אלי זענן מצד החשך על פני תהום דאס פערטי חדר איז ליכטיג אונ עס דר לייכט צו די מלאכים עליונים וואס זענן מלאכי חסד אונ די מלאכים הייבן אן שירה זאגן אונ לאזין ניט אום אזו ווי די מלאכים וואס זיי זאגן שירה אונ גייען אריין אין נהר דינור אונ ווערן דארט פר ברענט אונ ווערן ווידר בשאפן אבר די בלייבן אייביג אין זייער שטאנד די זענן מלאכי רחמים אוף זייא שטייט עושה מלאכיו רוחות אונ די טוען שליחות אוף דר וועלט אונ ווערן ניט גזעהן צו קיין מענטשן אונ זייער ממונה איז פ"ד ער הט בייא זיך די שליסלען צו עפינן צו די בעלי תשובה אונ צו עפנן די טירין עס זאל ארוף גיין די תפלות פר הקב"ה · דם פינפטע חדר איז ליכטיגר מער פון אלי די אייבערשטי עס זענן דרינן מלאכים אטייל פון וואסר אטייל פון פייער אמאל זענן זייא מלאכי רחמים אונ אמאל זענן זייא מלאכי דין · דיא זענן ממונה צו זינגען פר זייער העריו אטייל אין האלבי נאכט אונ אטייל אין דר פריא אונ זייער ממונה איז ק"ד אונ אז עס קומט האלבי נאכט אזו דר וועקט זיך דר צפון ווינט דאס דענסט מאל גייט הקב"ה אין

גן עדן אריין משתעשע זיין מיט די נשמות הצדיקים דען דר וועקט
זיך דר רוח צפון צו די וואס זענען ממונה רעכסט כ׳אל שירה צוא זאגן
דען הייבין אלי אן זאגין שירה אונ אז עס קומט דער אור הבוקר
הייבן דיא אנדרי אן צוא זאגין שירה אונ אלי כוכבי רקיע אונ אלי
מלאכים של מטה העלפן זיי שירה צו זאגן אזו ווי דר פסוק זאגט ·
ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים ביז די ישראל הייבן דר נאך אן צו
זאגן שירות ותשבחות · דס זעקסטי היכל איז קרוב למלכות שמים דארט
זענען די מחנה שכינה אונ מעשה מרכבה אזו וויא דר פסוק זאגט זה
הים גדול ורחב ידים וגו׳ שם אניות יהלכון דס קען מען ניט ארום שרייבין ·
דס זיבטי היכל איז איבער אלי דארטין ווערין נאר גיפונען נשמות
הצדיקים דס זייא זענין זיך דארט מתענג בתענוגים פון דעם כבוד
עליון דארט זענען די גנזי שלום וברכה ונדבה אונ אזו אוך זענען בארץ התחתונה
זיבן ארצות אלי אזו ווי אין גישטאלט למעלה אונ אלי זענין מודה
ומשבח צו הקב״ה אונ אזו וויא אובן ווייסט קיינער ניט דעם כבוד
פון הקב״ה אונ אזו וויא דאס איבערשטי היכל דיא זעהן רעכט דעם
כבוד פון הקב״ה וויא עס בדארף צו זיין צו דינן אים אונ צו לובן אים
אונ צו דר קענן אים אזו אוך זענען די זיבן ערדין וואס הייסין ארץ אדמה
גיא נשיה ציה ארקא תבל דס העכשטי איבר אלי איז תבל אונ אזו וויא
דר מדור השביעי איז איבר אלי מדורים צו די נשמות הצדיקים אזו
איז דא תבל דס איבערשטי צו דיא גופות הצדיקים אוף דעם עולם
דס אלץ זאל זיין למטה אין גשטאלט פון למעלה אונ אז אדם הראשון
הט גזינדיגט שטייט כי שבע יפול צדיק אונ אז אדם הראשון הט כהרהר
בתשובה גוועון שטייט אוף אים יקם איז ער ארויף גגאנגן אונ אז ער
הט אראפ גנידרט אוף דיא זיבן ערדין האט ער אוף איטליכן ארץ
גיטאן מעשים טובים אונ תולדות אטייל האבן גשפראצט אונ אטייל
ניט עס זענען דארט בריות אטייל זענען מיט צוויי קעפ אונ אטייל מיט
דרייא קעפ אזו איז ביז זיבן קעפ עס זענין דא אזעלכי מקומות וואס
דארט לייכט דיא זון מיט דער לבנה כוכבים ומזלות אונ אין אטייל
ערטר איז פינצטר אונ אזו גפינט זיך ביי די לייט אין דעם עולם אטייל
איז בייא זייא דיא ליכט מיט עשירות אונ אטייל פון זייא
איז פינצטר מיט עניות אונ אטייל איז האלבי יארן מיט עניות אונ
האלב מיט עשירות דס אלץ גיוועגט זיך אין מזל ווען זיי ווערן גבארן
אין מילוי הלבנה אונ אין חסרון הלבנה אונ עס איז פאר האנדין
מקומות וואס אוף זיי שטייט והבור רק אין בו מים וואסר איז ניט דא אבר
נחשים ועקרבים איז דא דס זענען די רשעים וואש זייערי הייזר זענין
פיל מיט מלאכי חבלה דס זענען דיא נחשים ועקרבים וואס בייסין מיט
אלרליי יסורים אין זייער גוף דס מאכט אלץ וואס זיי זענין גיקומן אין
גלגול מחמת עונות וואס זיי האבן גיטאן איידר זיי זענין גיקומן אויף
דר וועלט אונ דרום ווערן זיי גישטראפט דורך דיא בייזי לייט וואס
זענין נחשים ועקרבים אונ זייא האבן מחלוקת אין זייער שטוב אונ
שרייען צו די שערי גיהנם וויי וויי אונ אטייל זענין וואס כל ימיהם איז
בשמחה אונ עשירות אלץ וואס איז אין דיא שבעה ארצות אין ארץ
ישראל אזו איז אין די שבעה מדורי גיהנם אונ אזו אוך גיפונט זיך
אוך ביי די לייט וואס ווערן גישטראפט אמאל ביי זייער לעבן אונ דיא
בעלי הקבלה פר שטייען עס גאנץ וואול וויא עס איז · נאר מען קען
עס ניט ארום שטעלן :
קם רבי שמעון איז רבי שמעון אוף גישטאנן אונ הט גיזאגט וואול איז

צוא דיין חלק אדם הראשון דער אוס דר תייערער פון אלי בשעפנ[…]
פון דר וועלט דען הקב״ה הט דיך גגרייסט איבר אלי ער האט ד[…]
אריין גבראכט אין גן עדן אונ הט דיר דארט מתקן גוועזן זיבן חופ[…]
דוא זאלסט זיך דרינן משתעשע זיין אונ מתענג זיין אין דעם תע[…]
פון דעם גן עדן העליון וואס אוף דעם גרוסין עונג האט דוד המ[…]
גבעטן צו השי״ת לחזות בנועם ה׳ דס דר עונג איז העכר פון די שב[…]
רקיעים אונ עס ווערט אן גרופן נועם ה׳ ולבקר בהיכלו דס איז דר תע[…]
פון די שבעה רקיעים אונ זיי שטייען איינר אנטקעגין דעם אנד[…]
אונ אין אלי ביסטו גשטאנן אין גן עדן אונ דיא זיבן חופות עליונ[…]
זענען גשטאנן איבר דיר כדי דו זאלסט מיט זיי גקריינט ווערין אין[…]
זיבן חופות התחתונים הט דיר הקב״ה גגעבין דוא זאלסט זיך מ[…]
זיי משתעשע זיין אין אלי הט דיך הקב״ה גימאכט גוועלטגן דו זאל[…]
גאנץ זיין אין אלי ביז דייני פיס זענען נאך גגאנגן נאך דער עצה ד[…]
פון דעם נחש ביסטו ארום גטריבין גווארין אונ האסט גורם גיוו[…]
מיתה צו דיר אונ צו גאר דר וועלט דו האסט אוועק גלאזט די גר[…]
תענוגים של מעלה ושל מטה אונ ביסט נאך גגאנגן נאך די תא[…]
הטומאה פון דעם נחש וואס ער הייסט ראש פתנים דס דר גוף בהע[…]
זיך אין דרינן אבר ניט דר רוח אזו ווי עס שטייט ראש פתנים אכזר ענב[…]
ענבי רוש ביז עס איז גקומן דר חסיד אברהם אונ האט אן גיהובן ד[…]
וועלט מתקן זיין אונ הט דיך אריין גלאזט אין דר מחנה קדושה [...]
האט מתקן גוועזן למעלה ולמטה אונ די שבעה רקיעים עליונים [...]
שבעה רקיעים התחתונים דס די תחתונים זענען היכלות צו די רקי[…]
עליונים דס זיי זאלן אלי זיין איין יחוד אונ איין חיבור אזו וויא כ[…]
האבין שוין גישטעלט בייא יענע היכלות דרך כלל נאר דא ווע[…]
מיר רעכט מפורש אונ מייחד זיין וויא עס דארף צו זיין כדי אונ[…]
חברים זאלין זיך ניט טועה זיין אונ זאלין גיין בדרך הישר אונ וו[…]
דר פסוק זאגט כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו בם :
היכל הראשון הייסט היכל לבנת הספיר דס ערשטי היכל איז תחי[…]
המדריגות עס שטייט ליכטיג גקריינט צוא ווערין במדריג[…]
עליונות דר ממונה דער פון הייסט ס״ה ער שטייט אוף דער טיר [...]
דעם היכל אונ אז אלי נשמות ווילין ארוף גיין שטייט דר ממונה ב[…]
זה אונ נאך אנדרי ממונים שטייען מיט אים אטייל פייער אפ צ[…]
ריינגן די זוהמא פון דער נשמה וואס זיא איז פאר פלעקט פון א[…]
עבירות אונ אלי ממונים זענען פול אויגן איז דיא נשמה זוכה צוא [...]
ווייטר עפינט ער איר די טיר גייט זיא ווייטר אבער אז זיא איז חלי[…]
ניט זוכה אזו שטייט אוף דר אנדרר זייט איין ממונה מיט כמה אלפ[…]
ורבבות משחיתים אונ אז דר ממונה ס״ה וואס ער איז מצד הקדו[…]
שטופט זיא ארום אזו קומט דר אנדרר וואס ער איז מצד הטומ[…]
אונ נעמט זיא אונ ברענגט זיא אריין אין גיהנם אונ דארטין ווע[…]
זיא גמישפט צוועלף חדשים כמשפט רשעים בגיהנם אונ דר ממו[…]
ס״ה וואס ער איז מצד הקדושה שטייט ער אוף דר טיר פון דעם הי[…]
אונ די תפלות אז זייא גייען ארוף אונ שפאלטין אלי הימלין א[…]
צו קומן לפני המלך זענען זייא תפלות רבים אזו עפינט ער זייא א[…]
די טיר אונ די תפלות גייען אריין אונ פון אלי תפלות ווערט גמא[…]
איין קרון בראש צדיק חי עולמים אונ אז עס איז אבער איין תפ[…]
יחיד קומט זיא ביז צו דער טיר פון דעם ממונה ס״ה זעהט ער איז [...]
תפלה ריין אונ זיא איז ראוי זיא זאל אריין קומן פר דעם מלך הקב[…]

...ט ער איז די טיר גייט זיא אריין וואס לאו שטופט ער זי אראפ
...ידערט זיא אראפ אונ שוועבט ארום אוף דער וועלט ביז זיא
...ט צו דעם רקיע התחתון דארטין איז אממונה ער הייסט ס"ה ער
...ט אלי תפלות וואס זיי ווערן נדחה זייא הייסין תפלות הפסולין
...האלט ביא זיך ביז דער זעלביגר מענטש וועט בעטן הש"י אוף
...מעשים אונ וועט תשובה טאן אזו ווי עס געהער צו זיין אונ וועט
...לל זיין אנדרי רעכטי תפלות אזו נעמט דר ממונה ס"ח אונ מישט
...צו נויף מיט די ערשטי תפלות אונ ברענגט זיי אריין לפני המלך
...ויש אבער אז דר מענטש וואס זייני תפלות זענן נדחה גווארן אונ
...קיין תשובה ניט אונ איז זיך מושך לצד הטומאה אונ איז זיך
...טן מטמא אזו נעמט די קליפה צו די תפלות אונ גייט מיט זיי
...ג אונ איז מזכיר זייני עבירות פאר הקב"ה אונ איז מקטרג אוף
אונ דרום אלי תפלות אונ אלי נשמות וואס גייען ארוף מוזן זייא
...פר דעם היכל אונ דר ממונה ס"ה זעהט צו די תפלה אוב דיא
...ה איז ראוי צו קומן פר הקב"ה אוב ניט · נאך דר טיר איז נאך
...טיר דס זיא ווערט אלי טאג געעפינט דרייא מאל בזמן התפלה
...יא ווערט ניט צו גשלאסין אונ די טיר איז פר די בעלי תשובה
...פר די וואס וויינן אין זייער תפלה פר השי"ת אונ אלי שערים אונ
...ים זענן פר שלאסן דס מען לאזט ניט ארוף אן רשות אבער דיא
...ין וואס הייסן שערי דמעות ווערן קיין מאל ניט פאר שלאסן אונ
...ב קומט ארוף אזו אתפלה וואס זיא איז גוועזן מיט דמעות איז פר
...ן אובן איין מלאך וואס ער איז פון דיא אופנים ער שטייט אוף
...ט הונדרט חיות גדולות ער הייסט רחמיאל נעמט ער די תפלה אונ
...תפלה ווערט מקושר למעלה אונ דיא דמעות ווערין אן
...ינט אין דר טיר אונ דיעסט גלייכן אוך אנדרי דמעות זענן פאר
...נט אוף די מרכבות עליונות זייא זאלן ניט אום גמעקט ווערן
...די טרערן וואס מען הט גלאזט למעלה ולמטה אז דס בית המקדש
...חרוב גיווארן אזו וויא דר פסוק זאגט (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה
...שלום מר יבכיון אונ אוך די דמעות וואס מען לאזט אוף דעם טוט
...צדיקים דרום שטייט ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים דען אז משיח
...קומן וועט הקב"ה אפ מעקן די דמעות פון דעם פנים דס מיינט
...די מרכבות העליונות אונ דער נאך וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי
...דבר אין דעם היכל איז פאר האנדין איין חיה זיא הייסט בזק זיא
...שולט אוף די אופנים וואס שטייען דארטן אונ אלי תפלות ישראל
...יי קומן אין דר פריא איידר אלי האבן מתפלל גיוועזן אזו בלייבן
...ארטין אונ דר בזק איז זייא דר וויל מתקן ביז אלי דאוונן אפ אזו
...ט דער ממונה הגדול סנ"ד ער איז שולט אוף אלי אונ ער נעמט
...תפלות אונ מאכט פון זיי איין כתר צו זיין הארין אונ אוך איז דר
...ה בזק אממונה אוף דברי תורה וואס זיי ווערין דער וועקט ביא
...ט אז דר רוח צפון דר וועקט זיך דהיינו בחצי הלילה אונ ווער עס
...ט אוף די צייט תורה לערנן אזו נעמט ער די תורה אונ לייגט
...ריין אין איין רקיע וואס הייסט ספר הזכרון וואס אלץ ווערט דרינין
...שריבין אזו ווי דר פסוק זאגט ויכתב ספר זכרון לפניו ווייטר שטייט
גרוסי סודות וואס מען קען ניט שרייבן :

השני הייסט היכל עצם שמים דס אנדרי היכל איז נאך מער פר הולן
... ווי דס ערשטי אין דעם היכל איז דא דריי טירין אונ דר ממונה
...ון הייסט ח"ס ער איז ממונה אוף דרייא זייטין וועלט דרום צפון
מזרח-דרום אונ צפון זענן די טירן צו גשלאסן אונ מזרח זייט איז אפן
אונ ער הט אונטר זיך צוויי ממונים זיי זענן ממונה אוף די טירן וואס
זענן פאר שלאסן אונ אלי נשמות וואס זענן אום גקומן איבר זייערי
עבירות ביי דעם בית דין אודר פון אנדרי הרוגים זענן אלי אונטר די
ממונים אונ דער ממונה וואס עס איז איבער זייא דער איז חוקק אונ
צייכנט זייערי צורות אויף זייני קליידער וואס זייא זענין
ברענענדיג פייער אונ גייט ארוף אונ ווייזט זייא צוא זיין הערין אזוא
נעמט ער דיא וואס זענן נהרג גיווארין אונ איז זייא חוקק אויף זיין
מלבוש אונ די וואס זענן הרוגי בית דין נידערט דער ממונה אראפ
אונטר די צווייא טירין וואס זענין פר שלאסין אונ די צווייא ממונים
שטייען אוף זיי אונ פון דארטין זעהין זייא דעם כבוד פון די מענטשן
וואס האבן מקיים גיוועזן די תורה אונ האבין גיהיט די מצות ביז דער
ממונה וואס איז לצד מזרח עפינט זיי אוף די טיר אונ נעמט זייא אריין
אין היכל אונ ער הט אין זיין האנט איין אור החיים וואס ער איז מלא
אורות ער הייסט כוס תנחומין כוס החיים דען דס לייכט צו זיי אונ גיט זייא
לחיים דרום ווייל זיי האבן גיטרונקן איין כוס פון דעם עונש בית דין
זענין זיי זוכה אנטקעגין צו דעם כוס החיים אונ אנטקעגין ביא דיא
קליפות בהיכל הטומאה איז דא אנאנדרר ממונה ער הייסט כוס התרעלה
כוס חמתו אזו וויא מיר האבין גילערינט אמאל איז יין אין אכוס לטובת
אזו ווי עס שטייט ויין ישמח לבב אנוש אונ אמאל איז יין אין אכוס לרעה
אזו וויא עס שטייט ויין חמר מלא מסך דען עס איז אלץ אין דער טומאה
אזו וויא אין דר קדושה · אזו וויא עס שטייט את זה לעומת זה עשה אלהים
היכלות הקדושים והיכלות הטמאים וואס זיי זענן מטמא מענטשן אונ
אלע זייערי ממונים זענין לרעה אזו אויך איז דר יצר הרע אנטקעגן
יצר טוב אונ אין דעם אור פשוט ווערט דער קאנט דאס חיים פון דער
וועלט ווען דר עולם ווערט נידון בטוב אזו דער לייכט ער זיין אור
דען ווערט גיפונן אייטיל שמחה וחיים אויף דר וועלט ווייל דר עולם
איז נידון גיווארין לזכות ווען דער עולם ווערט נידון בדין אונ דר צד
הטומאה איז שולט אונ גישטארקט אונ דער אור ווערט נגנז אונ אפ
גיטאן דען שטייט דער גאנצער עולם בדין אונ דארט שטייען אלע
מלבושים פון די נשמות הצדיקים וואס זייא גייען ארוף צו בעטין פון
זייער הערן אונ אז די נשמה גייט ארוף אונ גרייכט צו דעם היכל אזו
קומט דער ממונה וואס איז גיזעצט אוף די מלבושים ער הייסט צד"ק
דען אין דר צייט אז דר מענטש טוט די מצות התורה בעולם הזה דען
אין דעם גשטאלט וואס ער איז בשעת מעשה ווערט אים אמלבוש אין
דרינן מתלבש צו זיין אוף יענם עולם אונ אז די נשמה גייט ארוף אוף
יענם עולם אזו נעמט דר ממונה דעם לבוש אונ גייט דר מיט צו דעם
נהר דינור דען די נשמה מוז זיך דארטן טובלן אונ לייטרן אונ אמאל
ווערט זי דארטן דר טרונקן אונ גייט שון ניט ארוף נאר אלי אין דר
פריא דר וועקט זיך אווינט פון דרום זייט דען שטייען אלע אויף אונ
ווערין נתחדש אונ זאגין שירה אונ זינגין אזו ווי עס איז פאר האנדין
אזעלכע מלאכים וואס מען איז זיי מעביר פון זייער ממשלה ווערין
זיי דארטין פר ברענט אונ דער נאך ווערין זיי נתחדש אזו ווי פריער
אונ זאגן שירה אונ גייען אוועק אזו אוך די נשמות · אונ אז די נשמה
איז ווערט אונ גייט ארום פון דם נהר דינור אזו נעמט זיא דר ממונה
צד"ק אונ איז איר מלביש איר לבוש אזוא ווערט זיא מתוקן אונ איז
עולה לקרבן דורך דעם מלאך מיכאל הכהן של מעלה דס זיא זאל שטיין

אלי מאל פר הקב"ה וואול צו דר נשמה ווס זי איז אזו זוכה און אוף
ווי איז דר ממונה א"ס און ער איז שולט אויף דעם היכל און דארטין
ווערין בשאפין מושלים אחרים אוף דר וועלט די זענין שרפים מיט שש
כנפים זייא זאגן קדושה צוא זייער הערין דרייא מאל אין טאג זיי זענין
מדקדק מיט די צדיקים כחוט השערה און דיא שרפים שטייען צוא
שטראפן די לייט בעולם הזה ובעולם הבא און צו די ווס זענין מזלזל
אין אמענטשן ווס ער הט פון אים גילערינט אפילו איין זאך אין דער
תורה און צו די מענטשין וואס זיי שאפין מיט אמענטשן ווש האט
גילערינט ששה סדרי משנה פון נאטס וועגין און ווען די אורות לייכטין
אלע באנאנדער גייט פון דעם אור ארוים איין חיה וואס זיא איז שולט
אויף די מלאכים וואס זייא הייסן שרפים און פיר חיות זענן אונטער
איר די חיה הייסט יופ"י די חיה איז אממונה אויף די סודות החכמה
וסודות התורה אין דער קבלה · און דרום בטרעפט דער מלאך קבל"ה
און אלי מפתחות פון דר חכמה איז ביי איר די חיה שטייט צו בגערן
שכר פר הקב"ה צו געבין צו די ווס לופן נאך די חכמה פון קבלה און
סודות צו לערנין פון איטליכן מענטשן כדי צו קאנן זייער הערין און
צו די מענטשן ווס זיי געבן שכר צו די דאזיגי ווס לופן נאך צו לערנן
קבלה וסודות התורה און ווען דר מענטש גייט אוועק פון דר וועלט
אזו גייט ארוס די חיה אוף פיר שרפים ווס זיי שוועבן און זי שוועבט
פאר אים און לאזט ניט קיין משחיתים צוא טרעטן צוא אים און כמה
מלאכי שלום רינגלן אים ארום און אז די שרפים ווערין גזעהן אז זיי
שוועבן פר אים אזו ווערט פאר שטוסן און אונטר גטאן דיא נחשים
שרפים ווס זיי קומן פון דעם נחש ווס הט גורם גוועזן מיתה אוף דר
וועלט דס זיי זאלן אין אים ניט קאנן שולט זיין און דיא חיה הקדושה
שטייט ווי די נשמה גייט ארוף פרעגט זי די חיה אין די סודות הקבלה
און אין דר חכמה ווס ער איז נאך גלאפן נאך איר און דר נאך גיט
מען אים זיין שכר און אז ער האט גקאנט לערנין קבלה מיט סודות
התורה און האט זיך ניט בהעפט אין זיי אזו שטוסט מען דיא נשמה
ארוס און זי קומט שון ניט ארין און שטייט אונטר דעם היכל כהרפה
ובבושה און אז די חיה הייבט אן צו געמן און צו רירן אירי פליגל אזו
רירן די שרפים ווס זיי זענן אונטר איר מיט זייערי פליגיל און פר ברענגן
די נשמות ניט רעכט היינו זי שטייט ניט און מען איז זי
בן אלי טאג זיא לייכט און לייכט ניט כלומר ניט רעכט און חאטשי
זי הט מעשים טובים העלפט עס ניט דען עס איז ניט פר האנדן אזו
איין שכר בעולם הבא ווי צו די וואס זענין משתדל בחכמת הקבלה
צו זעהן דעם כבוד פון זייער הערין דורך די סודות הקבלה און עס
איז ניט דא קיין שיעור צום שכר ווס מען גיט צו די מענטשן ווס זיי
וויסן די חכמת הכבוד פון זייער הערין וואול צו זייער חלק בעולם
הזה ובעולם הבא אזו ווי דער פסוק זאגט (משלי ג') אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק תבונה ווייטר זענין גרוסי סודות וואס מען קען זייא ניט ארוס

שרייבן מעסקי הנבואה :

היכל השלישי הייסט היכל נוגה דס היכל שטייט אין בעסר ליכטיקייט
פון די אייברשטי אין דעם היכל זענין פר האנדן פיר טירן לצד
מזרח מערב צפון ודרום און אוף איטליכר טיר איז דא איין בזונדר ממונה ·
די ערשטי טיר איז פון דרום זייט דארט איז איין ממונה ער הייסט
מל"כ ער איז שולט אוף אלי בריבליך און פתקין וואס גייען ארוים פון
דעם בית דין של מעלה ווי די וועלט זאל גימשפט ווערין און אזוי

אין דעם קוויטיל ווערט גישריבן אי ער דרוף משגיח מקיים צוא ז[...]
און אונטר אים זענן צוויי סופרים איינר פון דר רעכטר זייט און איי[...]
פון דר לינקר זייט און דר ממונה הט בכח צו מתקן זיין די פתקין א[...]
אז זיי גייען ארוס פון זיין האנט ווערין זיי איבר גיענטפערט צו דע[...]
ממונה ווס איז אין דעם ערשטן היכל און אז די פתקין קומן שון צו[...]
אים אזו גייען זיי שון ארוים און מען קען זיי שון ניט אום קערין א[...]
תיכף איז פר האנדין איין ממונה מצד הטומאה והקליפה מצד כח הדין הקש[...]
דער איז זיך שון ניט מרחם ער הייסט סנ"ג און ער איז ממונה איב[...]
דער טיר פון דעם ערשטין היכל ווס איז בצד הטומאה בגיהנם א[...]
דארטן זענין פר האנדין כמה וכמה משחיתים ווס זיי שוועבן ארו[...]
אוף דר וועלט און זיי זענין אן גיבגרייט צו טאן דין און זיי שטייען פ[...]
דעם ממונה ער זאל פריער איבר זעהין די קוויטלך און דיא צוויי[...]
סופרים ווס זיי הייסן סמ"ק וק"ם זיי זענן ממונה מתקן צו זיין די פתק[...]
און דר ממונה מל"כ איז איבר זייא און דיא היכלות שבטומאה ווא[...]
דארטן זענין דר היפך פון דיא ממונים שבקדושה דען דיא היכלו[...]
שבטומאה זענין ממונה נאר שלעכטין צוא טאן צו מענטשין · ק[...]
און זעה דר ממונה סנ"ג נעמט דיא פתקין פון דעם גזר דין פון דע[...]
ממונה וואס שטייט אין דר ערשטער טיר עפינט ער איין טיר לצ[...]
החושך ווס הייסט כור שחת דארטן זענין פאר האנדן אלפים ורבבו[...]
ווס זיי זענין אן גבגרייט צו נעמין די פתקין און דר ממונה איז א[...]
זיי דען גייען ארוס דיא כרוזים און רופין אום דעם פסק דין · דר[...]
שטייט דר ממונה מעיין צו זיין אין די פתקין און מתקן צו זיין ד[...]
פתקין פון די דינים איידר זיי גייען ארוס פון דעם פתח דען דר נא[...]
קען מען שון ניט איבר מאכין די אנדרי טיר איז לצד מזרח אין ז[...]
טיר הענגט דר מות וחיים דען דארטן ווערן גיחתמט אלי פתקין ד[...]
אז די פתקין ווערין שון נגמר אזו וויא עס בדארף צוא זיין איז פ[...]
האנדן איין ממונה ער הייסט גז"ד ער נעמט די פתקין אין דר אנדר[...]
טיר און איין ממונה שטייט אוף דר טיר ער הייסט עזר"י און איטל[...]
טיר איז איר נאמן אזו ווי איר ממונה הייסט דר ממונה הט אונט[...]
זיך צוויי שמשים איינר איז מימין און אייגר איז משמאל מצד י[...]
איז תולה חיים ומצד שמאל איז תולה מות און זייא האבען צווי[...]
חתימות אין זייערי הענט חותם חיים און חותם מות · חיים איז מימ[...]
און מות איז משמאל · דיא טיר איז פאר שלאסין אגאנץ יאר נא[...]
שבת און ראש חודש ווערט זיא גיעפינט צו ווייזין אז דר חותם ס[...]
חיים הענגט דארטן דען שבת וראש חודש הענגט דארטן נאר חי[...]
און אום יום כפור דס אלי ישראל שטייען בתפלות ובקשות ותחנונ[...]
און דינן פאר הש"ת איז דיא טיר צוא גשלאסין ביז מנחה און נא[...]
תפלת מנחה קומט ארוים איין רוח פון דעם בית דין וואס איז ז[...]
היכל זכות און עפינט דיא טיר און דר ממונה פון דער טיר שטי[...]
און דיא שמשים שטייען אחד מימינו ואחד משמאלו און דיא חתימות ס[...]
חיים ומות איז ביי זייא אין די הענט און אלי פסק[...]
איז פר זיי דען ווערין דיא בריב גיחתמית הן לחיים והן למות דרום וא[...]
כיר אין תפלת נעילה פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום ווארום א[...]
דער צייט ווערט דער שער גיעפינט דרום זאגט מען אויך בתפל[...]
נעילה ותחתמנו לחיים טובים : דיא דריטי טיר שטייט לצד צפון דיא ט[...]
שטייט אין איר שטאנד צו וויסין אלי ווס דר דין איז אוף זיי הן צ[...]
שלאפקייט הן ווייטאג הן עניות אזעלכי דינים וואס זענין ניט או[...]

סותה

ת ווען די טיר איז צו גשלאסן דען איז דר דין אן געצייכנט אוף
וענטשן וואס זיי האבן גזינדיגט אונ האבין קיין תשובה ניט געטאן
תשובה שלימה איז מבטל דיא דינים דרום זאגט איוב (איוב יב)
על א״ש ולא יפתח דס מיינט ער אוף דר טיר ווארום ער איז אוך אזו
ר גווארן צום שטן ער זאל אים טאן יסורים אבר הרגנן הט דר
אים ניט גטארט אזו ווי עס שטייט ורק את נפשו שמור אוף דר טיר
יט אממונה ער הייסט קפ״ץ ער איז ממונה אוף דר טיר צו שליסן
אוף דעם מענטשן וואס ער איז ראוי צו דעם עונש כדי זיין תפלה
ניט מקובל ווערן ביז ער וועט תשובה טאן אונ אז עס וועט נגזר
ין איין דין אוף קליינע קינדר וואס זיי האבן ניט חוטא גוועזן איז
טר אים דא איין ממונה ער הייסט ע״ר גייט ער ארום אונ רופט
דעם דין לצד שמאל ביז עס דר וועקט זיך איין רוח וואס ער איז סגוס
דאס ער איז בשאפין גווארין בשעת דיא לבנה איז גימינערט
רין אין דעם פערטין טאג ער הייסט אסכר״ה ער שטייט אין דריטן
ל הטומאה בסדריגה הרביעי אונ איז ממונה אויף דיא קליינע קינדר
ת צו זיין ער בווייזט זיך צום קינד ווי איין פרויא אונ שפילט זיך
אים ביז ער טייט אים דען גייט זיין נשמה ארום אונ ער נעמט
ן ברענגט זיא פר דעם ממונה וואס ער שטייט אין פערטין היכל
ער איז זי מגדל אונ איז זיך משתעשע מיט איר ביז ער ברענגט
פר המלך הקדוש אלי שבת אונ ראש חודש אונ ער בעגטשט
בשעת דר רוגז אונ מדת הדין איז חלילה שולט אויף דר וועלט
ט הקב״ה אויף אזעלכי קינדר אונ הט פון זייערט וועגין חס אוף
וועלט אונ אזו איז אלי קינדר וואס זיי שטארבין פר דרייצעהן יאר
אטאג ווערין איבר גיענטפערט אין זייני הענט אונ דיא קינדר
זענין אלט פון דרייצעהן יאר ביז צוואנציג דיא ווערין איבער
טפערט אין איין אנדערין רוח ער הייסט אגר״י ער קומט ארויס
עם נחש הקדמוני דס איז דר יצר הרע וואס ער הט גורם גוועזן
ה אוף דר גאנצר וועלט אונ פון צוואנציג יאר אונ ווייטר ווערט
שוין נידון בב״ד של מעלה וואס זיי הייסין זכות אונ ווערט נמסר
מלאך המות דען פון דרייצעהן ביז צוואנציג גייט אים נאך דר
אגר״י ער איז מסטרא דנחש דרום ווייל מען היט ניט אפ דס קינד
בר הייד דרום הט ער איין שליטה אונ ווי אזו מען זאל אים אפ
ן שטייט אין ספר הזוהר אונ חאטשי דר ממונה הט נאך אויף
קיין רשות ניט שטייט יש נספה בלא משפט אונ עס שטייט והנה טוב מאוד
מיינט מען דעם מלאך המות דען ער איז זיך מקדים אונ נעמט
צו פר דר צייט איידר ער זינדיגט אונ דער ממונה וואס שטייט
דר טיר דר ברענגט ארויף די נשמה אבר ביז דרייצעהן יאר
ט ער צו גינומן דורך אסכר״ה אין דעם פאטרם זינד אונ די היכלות
איינם קענן אנדרין די קדושה אנטקעגין דר טומאה את זה לעומת
דיא פערטי טיר איז מצד מערב די טיר שטייט צו רפואות ער
ט פתח הרפואות אין דער טיר שטייט איין ממונה ער הייסט
ער איז ממונה על כל הרפואות שבעולם אונ ער איז ממונה
צו ברענגין די תפלות פון די בעלי יסורים והחולאים ובעלי צער
ייט מיט זייערע תפלות ארויף צוא ברענגין זייא פאר הקב״ה
ער הייסט מלאך מליץ אחד מני אלף אונ עס שטייט ויאמר פדעהו מרדת שחת
כופר דען ער איז עולה אונ איז אמליץ טוב פאר דעם מענטשן
איז מזכיר זיינע זכות נס ער האט גיטאן פאר הקב״ה דען דר

מלאך שטייט אלי מאל לטובה אונ דרום שטייען דיא אלי מלאכים
פון זכות ווי דר פר״א איז ממונה דס איז לצד מערב די אלי פיר טירן
זענן בהיכל נוגה דען דארטן איז אלי גלוסטקייט אונ לוטרקייט אונ דר
רוח איז ממונה צו די אלי וואס זייא האבן אחלק לעולם הבא דא קריינט
ער די נשמות באור דין היקר כדי די רוחות פון אנדרי היכלות זאלן וויסן
דר וואס איז דא איז איין בן עולם הבא כדי ער זאל קענען דורך גיין
צווישן אלי אונ קיינר זאל אים ניט ווערן דר רוח איז איין לוטריר רוח
טהור מער פון די אלי וואס זענן אונטר איר ער הייסט זהר״י אויף אים
ווערט גצוגן פון דעם שטן משחת קודש העליון אונ פון דארטן ווערט ער
גיגרייסט אונ ער איז דער נר וואש דוד האט גיזאגט ערכתי נר למשיחי
ווייטר קען מען שון ניט שרייבן די סודות · אונ אז די אורות קומן
זיך צו נוף ווערט כתוצץ פון זיי אנדרי אורות גייט ארוס פון זייא
איין חיה קדושה אין גשטאלט אריה ונשר אונ זענן אלץ איין גשטאלט
ער הייסט ארי״ אונ דרינן זענן נכלל פיר אופנים פון אלרליי גשטאלט
אונ איטליכר האט אכט פליגיל אונ זענין ממונה אוף אלי חיילות
השמים פון מלהבה האלטן אונ די ארבע אופנים זענן לארבע רוחות
העולם אונ זייער מלהבה ווערט דר וועקט מכח דעם התעוררות פון
דעם היכל זכות פון דעם ב״ד דען פון זייער שווייס וואס גייט ארוס פון
זיי קומט דר פון ארוס כמה חיילות ומחנות אן השבון אינ אן מספר
אונ אלי שטייען אונטר די אופנים אטייל זענן ממונה אוף שירה אונ
אטייל זענן שלוחים צו דר וועלט אזו ווי די וואס זענן אין דריטן היכל
אין דר טומאה את זה לעומת זה זענן די אין דר קדושה אין דעם היכל
הקדושה דארטין אין דר טומאה זענן זיי אלי מאל מקטרג זיי זאלן
שלעכץ טאן אונ די זענן אנטקעגין · זענן מגין אז זיי זאלן ניט שולט
זיין אוף די לומדי התורה אזו ווי דר פסוק זאגט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך
בכל דרכיך אונ עס שטייט על כפים ישאונך פן תגוף באבן רגליך דר אבן הייסט
אבן נגף צור מכשול אונ אין דר קדושה הייסט אנטקעגין אבן בוחן פנת יקרת
צור ישראל אונ אלץ איז איינס אנטקעגין דעם אנדרין אין דעם היכל
שלישי בטומאה קומן ארוס צוויי משחיתים זיי הייסן אף וחימה פון זיי
גייען אלי שלוחים וואס גייען אפ קערן די לייט מדרך האמת אונ די שטייען
אוף אויף אלי לייט וואס גייען בדרך אמת דרום זענן די אופנים מגין
צו זיין אוף די בעלי מצות זיי זאלן זיי ניט קענן מזיק זיין אונ קיין שום
רעה טאן דרום הט זיך משה גפארכטן פר די צווייא בשעת ער הט
אראפ גנידרט פון דעם בארג סיני אז דיא ישראל האבן חוטא גוועזן
אזו ווי דר פסוק זאגט כי יגורתי מפני האף והחמה· אין מיטין היכל איז פר
האנדן איין גאנץ הויך ארט וואס עס שטייט גאנץ הוך מיט פיר טירן
לד׳ רוחות העולם אין איטליכר טיר איז פאר האנדן צעהן אונ איינר איז
איבר זיי אונ איז נכלל אין דעם אור וואס הייסט אה״ד אונ די פיר נעמן
דעם דין פון היכל זכות וואס עס ווערט דארטין גיפסקת צו שלאגן די
נשמה פון איר חטא וועגן אונ זיי שטייען מיט בלאמן פייער אונ [illegible]
צו דר נשמה אונ שלאגין זיא זיא שטייט אין דרויסן בנזיפה וויפיל
טאג דס בית דין פון היכל זכות האבן גפסקת זיא זאל שטיין בנזיפה
אונ די פיר שטייען אוך מנדה צו זיין צו די מענטשן וואס ריידן דברים
בטלים אונ זענן מטמא זייער מויל מיט לשון הרע אונ רכילות אונ מיט
אנדרי רייד וואס ניט כהוגן אזו זענן די אופנים מנדה אונ פערצג טעג
גייען ניט ארוף זייערי תפלות אונ קומן ניט לפרגוד אונ שטייען בנזיפה
אונ דר מענטש וואס איז אוף דר וועלט חייב גיווארן נזיפה פר צעהן

מענטשן גיט דארטן ארום איין כרוז אלי טאג און רופן אום דער מענטש איז בנזיפה אויף דר עבירה וואס ער האט עובר געוועזן ביז ער טוט תשובה הרהור יצילנו מעונש הזה און ווען ער טוט תשובה אויף דר עבירה זאמלן זיך איין די פערציג ממונים און זענען אים ווידר מתיר און רופן ווידר אום דער איז שון ניט בנזיפה און זייני תפלות גייען שוין ארויף אבער איידער ער טוט תשובה איז ער בנזיפה למעלה ולמטה און די שמירה פון הקב"ה איז אפ גטאן פון אים און אפילו בייא נאכט איז זיין נשמה בנזיפה מען פאר שליסט פאר איר אלי שערי שמים זיא זאל ניט ארויף קומין און מען שטויסט זיא ארויס און אז דר אופן וואס שטייט אויף איר אז ער ציט צו זיין קומט זיא אויף איין ארט וואס הייסט די מלאכים הייסין תא הרצים חשמלים און דרום הייסין זיי הרצים ווייל זיי לופין מגין זיין אויף דיא צדיקים אנטקעגין די רצים אין דר קדושה איז פר האדן רצים אין דר טומאה זיי לופן שלעכץ טאן צו די רשעים צו איבלן זייער מזל און מושל זיין אויף זיי און דס מיינט דר פסוק הרצים יצאו דחופים די זענין מצד זה גלאפן און די מצד זה און דר סימן אין והעיר שושן צהלה ושמחה דאס איז אזו דיא רצים פון דר קדושה לופן און אז די רצים פון דר טומאה לופן איז והעיר שושן נבוכה דר ספר הגלגולי שרייבט ווען די ישראל לופן נאך מצות אויף דר וועלט מיט די פיס ווינו הלויה המת ובקור חולים הליכה לבית הכנסת און דעסט גלייכן וואס אמענטש טוט מיט זייני פיס דען גיט ער אריין איין כח צו די רצים למעלה וואס זענען אין דר קדושה דען לופן זיי גישווינד צו מבטל זיין די גזירות רעות אבער ווען זייא זענען זיך מתעצל צו טאן מצות דען קריגין דיא אנדרי רצים ח"ו איין כח אין דייערי פיס צו לופן דען איז והעיר שושן נבוכה דרום זאגט דוד קרבו רודפי זמה מתורתך רחקו כלומר דרום האבין זיך מקרב געוועזן און גיפעדרט די רודפי זמה מצד הקליפות ווייל זיי האבן זיך מרחיק געוועזן פון דר תורה אזו ווי אויבין שטייט את זה לעומת זה דרום הייסין זיי מגינים און אז זיי גייען ארויף אלי מיט אנאנדר הייסין זיי אלי איין מגן דרום שטייט אנכי מגן לך ארום דעם היכל שטייען צוועלף גלגלים און זיי זענען ממונים שרפים פון צווי ערליי גשטאלט רוט און וויס זיי זענען משגיח אויף די בעלי צער וואס די מענטשן זענען זיי מיצר און לידין ביי זיי דוחק אין גלות און זיי הייסין חלונות אויף זיי שטייט משגיח מן החלונות און זיי שטייען תמיד צו קוקין אין דיא וואס טוען תפלות און זענען זיך מקדים אין שול פון די ערשטי צעהן אזו גייען די ממונים און שרייבן עס אוף למעלה דען זיי זענען חברים צו זיי אזו וויא דר פסוק זאגט חברים מקשיבים לקולך השמיעני זכאין זענען די צדיקים וואס זייא ווייסן מכבד צו זיין די תפלות אזו וויא עס גיהער צוא זיין דען ווען דיא תפלות הייבן אן ארויף צו גיין דען גייען זיי מיט זיי און ברענגן זייא ארין אין אלי רקיעים און אין אלי היכלות ביז צוא דר טיר פון דעם פתח העליון אזו גייען די תפלות אריין פר השי"ת גקריינט צו ווערין אזו ווי מיר האבין אויבין גיזאגט · קום און זעה אלי וואס זענין מתפלל זייערי תפלות צו מקדש זיין צו זייער הערין מיט דעם גאנצין ווילין ובלב שלם אז דיא מחשבה ווערט אום גיצוגין דורך דעם דיבור ווערט גהייליגט דר שם הקדוש און אז זיי גרייכן צו די מלאכים וואס שטייען אויבין וואס זיי הייסן חברים נעמן זיי די תפלה און גייען מיט זייא ביז דעם פערטין היכל צו דעם פתח · און ווען דיא ישראל זענען מתפלל ביי טאג זענען די חברים מיט זיי און זענען אויך משכח ומקדש שמו הגדול

אבר ניט ביי נאכט אזו ווי אנדרי מלאכים וואס זאגן שירה ביי נאכט קום און זעה עס שטייט גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית האבן זיי דאך גזעצט אין דר גמרא דס גייט אויף דעם וואס ער עסט אן איין ברכה איז ער גוזל צו הקב"ה וואס ער איז אונזר פאטר און אי[…] איין חבר צו דעם משחית דס איז דר נחש וואס ער הט פר מיטין דיא ברכות פון דר וועלט און דר אוך וואס עסט אן איין ברכה פר מייט ער די ברכות פון דר וועלט דרום איז ער איין חבר צוא דעם איש משחית דרום באדארף איטליכער מענטש איין ברכה מאכין און מתפלל זיין צו הקב"ה דען ווערט ער איין חבר צו די אייבערשטי חברים קדושים עס שטייט וחובר חבר וואס מיינט מען דס אלא דר וואס גייט נאך דר סטרא אחרא און איז חורש חרשים צו טאן כישוף צידהט אויף זיך ארויף דעם רוח הטומאה און איז זיך מחבר מיט דער חברותא פון דעם חבר רע און דר איש משחית רוט אויף אים בחברותא און פר וואס הייסט דער שטן ויצר הרע חבר דען בשעת דער מענטש ווערט נאר גבארין איז ער זיך מחבר צו אים און שטייט ביי אים אזו ווי איין חבר און דר נאך ווערט ער צו אים איין איש משחית ער רעט אים אן צו שלעכץ און דר נאך גייט ער אליין ארויף און איז אויף אים מקטרג און נעמט רשות און נעמט ביי אים זיין נשמה אזו איז פאר האדין דר היפוך פון די מלאכים חברים אין דר קדושה חבר טוב צו טאן טובות מיט מענטשן בעוה"ז ובעוה"ב און די חברים שטייען אלי מא[…] אויף זיי צו מגין זיין און צו העלפין זייא און מקדש און מזכיר צו זיין לשמו הגדול : און פון דיא י"ב שרפים גייען ווידר ארויס פיר ממונים אנדרי און זיי זענען ממונה אויף אזעלכי וואס טראכטן שלעכטי עצות שלעכין צו טאן דעם צדיק חאטשי זייא טוען עס נאך ניט גייען דיא ממונים ארוף און זענען דס מודיע און זענען דס מבטל און זיי הייסין אראלים און חאטשי אלי אראלים זענען דאך דרויף ממונה פון דעסט וועגן האט דאך איטליכר אבזונדר התמנות און אונטר זייא זענין ווידער ממונים אן צאל און אן מספר און דיא פיר עמודים שטייען לארבע רוחות העולם איטליכר שטייט אויף איין זייט און זיי הייסין הרכים אזו וויא דר פסוק זאגט (שיר השירים ב') מציץ מן החרכים די פיר שטייען אוף די לייט משגיח זיין וואס זיי טוען מעשים טובים און אוף די וואס האבן אין זין צו טאן מעשים טובים חאטשי זיי קענען עס ניט טאן דר ממונה וואס איז לצד דרום דר שטייט משגיח צו זיין אויף די וואס זענען מנחם איין ארומאן און דר וואס הט צער חאטשי ער קאן זיי ניט געבן קיין געלט און צו דיא וואס גייען בדרך מצוה · און צו דיא וואס טוען חסד מיט מתים און דר ממונה איז דער קיום פון עמוד האמת און אי[…] ממונה דאס צו גידענקין למעלה און אום צוא קריצין זיין גשטאלט למעלה צו ברענגן אים לעולם הבא און דר וואס שטייט לצד צפון דר שטייט משגיח צו זיין צו די וואס האבין אין זין גהאט צו טאן שלעכ[…] און האבן ניט גטאן אדר ער הט גוואלט טאן די עבירה און הט זיך גובר געווען אויף דעם יצר הרע און הט דס ניט גטאן דר וואס שטייט לצד מערב שטייט משגיח צו זיין אויף די וואס זיי מידין זיך אין דר תורה און ברענגין זייערי קינדר צום רבי לערנן תורה און צו די וואס זענען משגיח אויף איין שלאפין אז ער זאל זאגין ווידוי און תשובה טאן אויף זייערי עבירות דען דר וואס איז משגיח אות איין שלאפין אז ער זאל זאגן ווידוי און תשובה טאן אויף זייני עבירות איז ער אים גורם ניצול ווערין פון זיין שלאפקייט און ווידר גזונד צו ווערן אויף דעם

ט דר פסוק (תהלים מ"א) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' וואס מיינט
ביום רעה עס וואלט גיהערט צו שטיין ביום רע אלא ביום אזו
טאג וואס די רעה איז שולט אין אים צו נעמין ביי אים זיין נשמה
דס הייסט איין חולה אזו ווי עס שטייט (שמואל ב י"ג) מרוע אתה ככה
ן המלך אונ ווער עס איז אוף אים משכיל אונ משגיח ער זאל
ובה טאן ביום רעה ימלטהו ה' ווייל ער הט אים מציל גוועין פון דעם
אפקיט דורך זיין תשובה דר פר אז עס ווערט נמסר דער דין ער
שולט זיין אויף דר וועלט וואס ער הייסט רעה אונ די אלי ממונים
ייען ביום ראש השנה וואס הקב"ה שטייט בדין אויף דר וועלט אונ
שטן מיט אלי מקטריגים קומין מקטרג זיין אויף דיא לייט דען
לין זיך איין אלי די ממונים אונ קריינין זייא מיט זייערי מעשים
ים וואס אויבין שטייען אונ קומען פר הקב"ה אויף דר צייט שטייט
ח מן החלונות מציץ מן החרכים עס שטייט מציץ איז טייטש קוקן אזו ווי
ר קוקט דורך איין קליין לעכיל קאן ער ניט רעכט זעהן וואס ער
ארף אזו איז צו דעם ערשטין אבר דר נאך משגיח מן החלונות קוקט
דורך די פענצטר וואס איז גרויס ער עפינט אגרויסין שער מרחם
צו זיין איבר אלי אונ אז הקב"ה איז משגיח אויף דר וועלט זעהט
די חלונות אונ די חרכים אונ איז חס אויף דר וועלט דען ווען די
יאל בלאזין שופר אום ראש השנה דער וועקט דאס דעם שופר
ליון אונ דס קול של מטה איז מעורר דס קול של מעלה אזו גייט
ים אכרוז אונ רופט אויס אין אלי רקיעים אונ זאגט קול דודי הנה זה
משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים ווייסין אלי דס הקב"ה הט רחמנות
דר וועלט אונ זאגין צדיקים זענן פיל זוכה דס זייא האבין איין
ה אויף דר ערד דס זיי ווייסין דר מיט צו דר וועקין די רחמים של
לה דרום שטייט אשרי העם יודעי תרועה תרועה איז אמאל די טייטש
ברעכן אזו ווי עס שטייט תרועם בשבט ברזל דס מיינט מען וואול צו די
קים זיי ווייסין צו ברעכן דעם כח הדין הקשה זיי זאלן דר מיט ניט
שפט ווערן פיל זענן זוכה די צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא דען
ווייכין דעם וועג פון הקב"ה צוא גיין אין אים אונ מייחד זיין דעם
ר אזו ווי עס דארף צו זיין אונ די ממונים וואס הייסן חלונות אונ חרכים
ייען אלי צו נעמען די תפלות פון צדיקים ארויף ברענגן זיי ממטה
עלה אז הקדוש ברוך הוא זאל אויף זייא משגיח זיין אונ
ם מוז זיין אין איטליכן בית הכנסת פענצטר אבר אז
איז קיין פענצטר ניט דא טאר מען דארט ניט מתפלל זיין ווארום
בית הכנסת של מטה איז אנטקעגן דאס בית הכנסת של מעלה
דרינען איז דא חלונות אזו ווי מיר האבן אויבין גזאגט אז אין בית
נסת הגדולה של מעלה איז דא צוועלף חלונות אזו דארף אין בית
נסת של מטה אויך זיין דען די עולמות זענען אייניס אקעגן אנדרן של מטה
טקעגין של מעלה דרום מוז אליץ גלייך זיין אונ אזו אויך איז
טעקט גיוועזן דאס משכן מיט אלי כלים אזו ווי עס שטייט אין
שת תרומה אונ דר כבוד פון הקב"ה איז עולה איבר אלי אזו איז
אממונה כה"ז ער איז ממונה אויף די וואס האבן רחמנות אויף איין
אזו ווי דר פסוק זאגט אשרי משכיל אל דל אונ דרום שטייען די אלע
דעם היכל אונ דס היכל השלישי איז נכלל אין דעם אנדרן וואס
איבר דעם דרום אשרי חלקם וואול צו די לייט וואס ווייסין דיא אוצרות
המלך אונ מייחד זיין צו זייער הערין אונ מקדש צו זיין זיין הייליגן
ן אלי מאל דען ער וועט זוכה זיין צו עולם הזה אונ עולם הבא :

היכל הרביעי דאס פערטי היכל הייסט היכל זכות דארט זיצט דס בית
דין של מעלה אונ זענין גוזר אלי דינים צו אלי דורך דעם היכל
ווערט דר קענט דיא ממשלה פון הקב"ה אויף דר וועלט דאס היכל
שטייט צו היטין דעם וועג פון דער תורה עס הייסט היכל זכות דען
דרינין ווערט גימשפט אלי דינים אויף דר וועלט אונ אלי זכיות אונ
אלי חובות אונ אלי עונשים אונ שכר טוב צו די וואס היטין די תורה
אונ דס היכל זכות איז משונה פון אנדרי היכלות אונ איז כלול פון
פיר היכלות אונ ווייל עס איז אין דרינען דר רוח וואס הייסט זכות דרום
הייסט דס היכל זכות אונ הייסט א"ל דרויף זאגט דר פסוק ואל זועם בכל
יום דיא פיר היכלות וואס זענין דרינין נכלל האבין טירין פאר דער
ערשטער טיר שטייט איין ממונה ער הייסט סנ"ס אונ אנטקעגין איז
איין ממונה אין היכל הטומאה מצד שמאל ער נעמט די דינים אונ
די פסקים וואס מען פסקית דא אונ טוט זיי אויף דר וועלט אונ ווייל
ער נעמט זיי פון דעם מלאך סנ"ס דרום הייסט ער אויך סנ"ס אונ ער איז
שולט אויף די אסכר"ה פון די קליינע קינדר אונ אז ער נעמט דעם כח
הדין פון דעם היכל זכות רופט ער אויס צו דיא ממונים וואס שטייען
אויף די צוועלף טירין אונ דר רוח זכות וואס זענן אין אים כלול גייען
פון אים ארויס שבעים סנהדרין של מעלה פינקילדיגע ליכט אונ אלי
שטייען אין זיין עיגול דס הייסט קיילעכדיג אזו ווי דיא סנהדרין של
מטה זענין געזעסין בעיגול אז איינר זאל דעם אנדרין זעהן אונ עס זאל
גיט פר הולין ווערין אלי זכיות אונ אלי עונשין אונ אלי דינים פר אלי
שטיין אורות פון זיי גייען ארויס נאך צווי אורות ממונים דיא צווייא
שטייען פאר זיי תמיד עדות צו זאגין אונ שרייבין אלי פסקים לזכות
אדר לחוב אונ אזו ווי עס איז ע"ב לצד ימין אזו איז ע"ב לצד שמאל
אונ אין מיטין איז אויך דא ע"ב אין גאנצין איז דא צווייא הונדערט
מיט זעכצין אונ דיא אלי רי"ו זענין נכלל אין דעם רוח זכות פון דעם
היכל ווערט אויך גמשפט הן טובות הן רעות נאר דריי זאכין דס איז
בני חיי ומזוני קינדער אונ לעבין אונ פרנסה לאו בזכותא הענגט ניט אין
דעם היכל זכות אלא במזלא נאר אין דעם אור וואס איז איבר דעם היכל
וואס הייסט מזל"א פון דארט ווערט ארויס גיגעבין לעבין אונ קינדר אונ
מזונות אונ אין איטליכן פתח איז איין ממונה פון דר ערשטער טיר
הייסט ער גזר"י ער נעמט פון דעם בית דין וואס איז נגמר גיווארין אונ
איז מודיע וואס עס איז נגזר גיווארין צו די וואס שטייען אין דרויסין אונ
זיי רופין אויס דעם גזר דין ביז עס ווערט גיהערט אין די הימלין אונ
פון די הימלין גייט מען ארויס אונ מען רופט ביז עס ווערט גיהערט
בכל הרקיעים אונ זיי נידרין אראפ אונ זענין מודיע צו אלי תחתונים
פון איין מדריגה צוא דר אנדרר ביז עס ווייסין אלי פויגלין פון דעם
הימל אונ די עופות פון דר ערד די זענין עס מודיע אויף דר וועלט
ביז עס נעמין די זאכין די משחיתים אונ זענין עס מודיע צו די לייט
בחלום אונ דיא זאך ווערט מקוים לזמן קרוב אונ אז עס איז גיוועזן
נביאים פון ישראל האבין זיי זייער נבואה גיהאט פון די צוויי עמודי
עולם נביאי אמת ורבי אמת אונ אז די נבואה האט אויף גיהערט האבין זיי
שון נאר גיהאט במראה אדער בחלום דס איז פון דער טיר וואס זייא
זענין מודיע צו די מלאכים דען איטליכע מדריגה אונ איטליכר פתח
האט אונטער זיך ממונים פון איר צד אין אלי רקיעים אונ איינר איז
מודיע דעם אנדרין ביז מען ווייסט למטה אמייל זענין ממונים צוא
היטין לייט פר שדים אונ פר קליפות אז די גייען אין וועג אמייל זענין

ממונים צו העלפין צוא דיא לייט וואס ווילן זיך מטהר ומקדש זיין אטייל זענין ממונים צו טאן ניסים ואותות אויף דר וועלט אטייל זענן משגיח צו זיין אין דיא מעשים פון דעם מענטשין. עדות צו זאגין אויף זייא אונ אזו איז אפ גישייד כמה מדריגות אונ אלע מצד אמונת הקדושה אזו איז אויך דער צד הטומאה עס שיידין זיך אפ כמה מדריגות פון אירי היכלות אויף אלי מדריגות זענין שלעכץ צוא טאן אלי מענטשין אונ אפ צו קערין דיא לייט פון הקב״ה מדרך טוב לדרך רע אונ אטייל זענין מטמא צו זיין דעם מענטשין וואס ער וויל זיך מטמא זיין אזו ווי מיר האבין גילערינט בא ליטמא פותחין לו אונ זייא הייסין צואת רותחת אזו ווי דר פסוק זאגט צא תאמר לו אונ איינס איז אנטקעגין דעם אנדרין די מדריגות הקדושה זענין צו די וואס ווילן זיך מטהר זיין דם זיי זאלין זיי העלפין אונ אנטקעגין איז די טומאה צו די וואס ווילן זיך מטמא זיין אין דער אנדערער טיר שטייט איין ממונה ער הייסט זהרי״ ער איז ממונה אריין ברענגין די זכיות פון אלי לייט ער ברענגט זיי אריין ווען מען איז דן דעם מענטשין אונ אז די זכיות זענין מיין איז ער ממונה אויף זיין שכר טוב פון דיא זכיות אונ איז מוצא דעם דין אונ איז אים מוסר צום מלאך פד״י וואס ער איז אין ערשטין היכל אזו וויא אובין איז גישטאנין דען איז ער אים פודה מרדת שחת דען אז דר מענטש קומט צו דעם גילעגר דס הייסט אז ער ווערט קראנק איז גלייך ווי ער איז תפוס מען איז אים דן אין דעם היכל אזו קומין אלי חובות אונ אלי זכיות וואס ער הט גיטאן אויף דער וועלט אונ אז ער ווערט גימשפט אויף גוטין אזוא ווערט נמסר זיין דין לצד ימין צוא דעם מלאך זהרי״ אונ ער איז מודיע אז זיין דין איז לטובה ביז ער ווערט גיזונד אונ דר פסק דין גייט אראפ פון איינם צו דעם אנדרין הז לטובה הן לרעה ווערט אלץ דר קענט פון איינם צו דעם אנדרין ביז עס ווערט מפורסם בכל מקום אין דר דריטר טיר איז א ממונה וואס הייסט גד״י דער איז לצד שמאל ער איז ממונה אריין ברענגין כל העונות וכל הרעות וואס דר מענש הט זיך אין זיי בהעפט אונ ברענגט זיי אריין אין אוואג שאל צו וועגין זיי מיט די זכיות פון דעם ממונה וואס ער שטייט פריער אונ די וואג שאלין שטייען אין דר פערטר טיר דארטין וועגט מען אלי זכיות אונ חובות פון מענטשין דורך די צוויי ממונים אונ אז דיא זכיות זענין מנצח זענין ווידר פר האנדין אנדרי ממונים לצד ימין וואס זיי נעמין זיי אונ זענין מעביר פון אים אלי רעות אונ חלאים ביז ער ווערט גיהאלפין אונ אז די עונות וועגין איבר איז דא כביה ממונים לצד שמאל אונ זיין מזל ווערט גשלאפט אזו נידערן די פון צד שמאל אונ נעמין זיין נשמה זכאה וואול איז דר חלק פון די צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא • אין דער פערטר טיר שטייט דיא וואג שאל וואס דארט ווערט אלץ גיטאן דר ממונה דר פון הייסט אזג״י אונ הט אונטר זיך צוויי ממונים איינר לצד ימין אונ דר אנדרר לצד שמאל דר פון צד ימין הייסט הר״י אונ דר פון צד שמאל הייסט רגרו״ד דער איז מכריז לצד ימין אונ דער אנדרר לצד שמאל אונ אלע זענין נכלל אין דעם היכל זכות אונ אז אלי ווערין אין אים נכלל גייט ארוים אחיה קדושה זי הייסט רעמ״י די חיה שטייט משגיח צו זיין מיט די עיני ה׳ די ממונים וואס שוועבין ארום אויף דר וועלט אונ זעהן אום די פר בארגיני זאכין פון דר וועלט אונ משגיח זיין אויף דיא מעשים וואס ווערין גיטאן ברצון ובלב שלם תאמשי דר מענטש טוט דס ניט ועבט נאר נייל עס איז ברצון טוב אונ מיט דעם גאנצין הארצין אונ

די חיה איז משגיח אויף די תפלות דען אלי תפלות פון לייט שטייען אין זיין האנט אונ ער לייגט זייא אריין אין דעם היכל אונ זייא ליגין דארטין פערציג טאג משגיח צוא זיין אין זייא אונ נאך פערציג טעג נעמט די חיה אלי תפלות ובקשות אונ לייגט זי פר די סנהדרין של מעלה וואס זיי זענין דארטין אין דעם היכל אונ זיי זענין עס דן דעם איז דר רוח וואס הייסט זכות וואס ער איז דר כלל פון די ע״ב אורות פון די סנהדרין איז ער מעיין אין זיי אוב זיי זענין לזכות אדר לחוב אויב עס איז לזכות גייט דיא תפלה ארוים אונ איז זיך מתגלגל אונ עס גייען ארוים מיט איר צוועלף אורות ממונים אונ איטליכער איז תובע אונ בגערט אז די שאלה זאל מקוים ווערן אונ וועט מקוים הינטר דר חיה זענין ווידר פיר שרפים פון פלאם פייער זייא זענין אין די פיר זייטין פון דר וועלט זיי זענין ממונה משגיח צו זיין אויף די וואס היטין שבת ווי עס בדארף צו זיין אונ ווען די פיר שרפים ציען גייט פון זיי ארוים ע״ב גלגלים פון פייער אונ פון זיי ווערט גימאכט דער נהר דינור וואס דארטין זענין אלף אלפים ישמשוניה זיי זענין דארטן צו טאן זייער שליחות אונ די פיר שרפים זענין משגיח אויף די וואס טוען זיך אן תענוגים אום שבת אונ ווי עס איז רעכט אונ די חיה שטייט אויף זיי אונ זי ציען אונטר איר אלי טאג אונ דר פון ציט זיך דר נהר דינור אונ פ ברענגט כמה רוחין וכמה מושלים ושרים של מעלה אונ אז עס קומט שבת גיי ארוים איין כרוז אונ דער נהר דינור ווערט גישטילט אונ אלי דינים וכעם וזעם ווערין אלי גישטילט אונ די חיה איז עולה אויף דיא פי שרפים אונ גייט אריין אין מיטין היכל דאס ארט הייסט עונג דעו א עס קומט שבת ווערין מסודר אלי שולחנות פון דיא מענטשין וואס גרייטין אן אלי מאכלים אויף שבת אונ די הייסין בני היכלא דמלכא דרון זענין ממונים אלף אלפים ורבוא רבבות אונ די חיה גייט אויף די פיר שרפים אויף אלי ערטר אונ איז משגיח אויף אלי טישין אונ ווי אזו מען א אים מענג מיט תענוגים אונ די חיה בענטשט די לייט אונ דיא אל אלפים זאגין דרויף אמן אונ דס איז דיא ברכה אז תתענג על ה׳ והרכבתי על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך וגו׳ אונ אלי זאגין אז תקרא וה׳ יענה תשו ויאמר הנני דאש זאגט די חיה מיט אלע וואש זענין אונטער איר או דער איבערשטער רוח הקודש ווען דער טיש איז מיט תענוגים אל דרייא סעודות פון שבת נאך דר דריטער מעודה נאך זייערי ברכו וואס זיי בענטשין אים לאזט ער אוים אונ זאגט אז יבקע כשחר אורך וארוכת מהרה תצמיח וגו׳ אונ די שבעים סנהדרין וואס זענין דארטן ביטין ובשמא ובאמצע זאגין אלי הנה כי כן יבורך גבר ירא ה׳ אבר ווען דר טיש איז ניט מי תענוגים ווי עס גהער צו זיין דען איז די חיה מיט אירי פיר שרפי מיט די אלף אלפים ורבוא רבבות שטויסין זיי ארוים אונ זענין זייא דוחה צו די משחיתים אונ די משחיתים גייען אונ ברענגין זיי ארי צו זייער ארט דס איז דר היפוך פון עונג דס הייסט נג״ע אונ אז זיי ברענגין עס אריין אהין הייבין זיי אלי אן צוא זאגין ויאהב קללה ותבואה ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו• ינקש נושה לכל אשר לו ויבוזו זרים יגיעו אל יהי ל מוש הסד וגו׳ •השם ישמרנו רחמנא יצילנו דער רחמן זאל אונז מציל זיין דעם דער עונג פון הקב״ה איז או דר מענטש איז מענג דעם שבת דרום דער וואס איז מענג שבת ויום טוב איז די פיר שרפים וואס שטייען אונטער דער חיה שטייען זיי אנטקעגין דעם נהר דינור אונ לאזין ניט זייער נשמה זאל פר ברענט ווערין בשעת זיא טובילת זיך אזו ווי אויבין איז גישטאנין • אונ הינטער דיא פיר חיות שטייען אין דרויסין בסד

ממונים און רופין אויס אלץ וואס איז דרינין ווערט גיפסקת נאר דריי זאכין ניט בנים · וחיים · ומזוני · דען דאס העננט ניט אן אין היכל זכות נייערט איז דעם מזל עליון וואס דער פון ציהט זיך און דרינען הענגט חיים של מעלה און מזונות און בנים · און ווען דער מענטש ליגט קראנק ווערט ער יוא דארט נידון אויב דוא וועסט פרעגין אז ער ווערט דארט נידון אויף לעבין נמצא הענגט שוין לעבין אן אין זיי און וואס זאגסטו אז עס הענגט אן אין מזל העליון · אלא אזו איז אז דער מענטש ליגט קראנק איז מען אים דארט דן און אז עס ווערט נגזר אויף אים לחיים אזו ציהט זיך דר חיים אראפ פון מקור החיים וואס הייסט מזלא אזו ווערט ער גיזונד און אז עס ווערט נגזר אויף אים חס ושלום למיתה גיט מען אים שוין ניט קיין חיים פון אויבין וכאין וואול צו די צדיקים וואס זייא ווייסין דעם וועג פון דר תורה און זענין דורך דעם זוכה לחיי העולם הבא און אויף זיי שטייט ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ :

היכל חמישי דס פינפטי הייסט היכל אהבה דר היכל שטייט צו לייכטין די היכלות וואס אונטער דעם זענין בסוד היחוד והאמונה עס איז דרינען דא איין טיר און דרויף איז איין ממונה ער הייסט סניגור ער שטייט אויף צו זיין איין סניגור און איין פיר שפרעכר אויף צדיקים צו ברענגן אויף זיי טובות דס די קליפות זאלן ניט קענן אין זיי שולט זיין אין דעם היכל איז פר האנדן איין ממונה ער איז כולל ארבע גוונין דס הייסט ער האט אין זיך פיר גשטאלטן ווייס און שווארץ גרין און רויט און ער הייסט טורי״ ער איז גרעסר פון אלי חיילות וואס זענין אונטר אים ער עפינט און שליסט צו אלי טירן עליונים וואס זענן ביי אים אין זיין רשות דריי מאל אין טאג און אלי חיילות תחתונים זענן נכלל אין אים און שטייען הינטר אים און ווערן גשפייזט פון אים ער איז ממונה איבר אלי סודות פון זיין הערן ער הייסט אהבה דרום הייסט דס היכל אהבה דען דארט זענן פר בארגן אלי סודות עליונים הגדולים· די זענין ממונה איבר אלי סודות ורזין צוא וועמין עס בדארף זייא בהעפטין דרויף זאגט דר פסוק שם אתן את דודי לך דער איז דער שומר עליון ער הייסט שומר ישראל שומר הברית פון דארטן גייט ארוס איין רוח מקיים זיין די נשמות מיט דעם נפש צו אלי לייט דען עס ווערט גגעבן דורך זיי און דרויף שטייט כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם דען אין דעם היכל שטייען אלי נשמות און אלי גופים עליונים וואס די נשמות זענן זיך למעלה אין זיי מתלבש און זענן אן גיברייט אראפ צו נידרין צו די לייט מיום שנברא העולם און דס היכל איז מקבל אלי נשמות וואס קומן ארויס פון דעם נהר דינור וואס ער ציהט זיך פון דעם גן עדן העליון און דרום איז דאס היכל קיין מאל ניט ליידיג און אז משיח וועט קומן וועט זיך דר וועקין דיא צווייא היכלות היכל אהבה און היכל זכות וואס זיי זענן גיגליכן צו צוויי בריסט אויף זיי שטייט שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה און פון דארט קומן ארוס אלי אורות וואס זיי הייסין להט החרב המתהפכת און פאר וואס הייסט עס חרב המתהפכת ווייל עס קערט זיך אום צו פיל גשטאלט און דס דר וועקט צו טאן דם שליחות פון גאט ב״ה און אזו ווי דס ב״ד של מעלה וואס זענן אין היכל זכות אונטר דעם היכל אהבה איז דארטין דר להט החרב המתהפכת אזו אוך דס ב״ד של מטה דארפן זיך אלי מאל דר מאנן דס די חרב איז איבר זיי און אז דר רוח טוט טרעטן אום ציהן אורות לכל צד אזו ווי די בריסט טוט אום ציהן מילך אזו קומט ארויס פון דעם רוח אנדרי

חיה זי איז ממונה אויף דם להט החרב המתהפכת און די חיה איז ממונה ווען עס ווערט נגזר אהונגר אויף דר וועלט זי זאל אום ציהן ארות מזונות צו די בני אמונה זיי זאלן ניט שטארבן מחמת הונגר און טוט אונטר לעהנן די ערד ווען דר רוח הטומאה איז שולט וואס זיי הייסן שוד וכפן דרויף זאגט דר פסוק לשוד וכפן תשחק דעודי צוויי משחיתים זענן ממונה בזמן הרעב איינר איז ממונה אז די לייט זאלן שטארבן פר הונגר און איינר איז ממונה אז וואס די לייט עסן זאלן זיי ניט זאט זיין און דעם היכל זענן צוויי ממונים זיי שטייען אלף ורבוא רבבות זייא הייסן גפנים און אלף ורבבות וואס זיי הייסין דסונים און אלי שטייען באהבה וחבה און זייא דר וועקין איין אהבה צווישן דיא צדיקים און צווישן הקב״ה און אז עס דער וועקט זיך דאס ליבשאפט מלמטה למעלה ומלמעלה למטה דען ווערט דם היכל דר פילט פון כמה טובות און כמה חסדים און כמה רחמים דען בהעפט זיך דיא אהבה של מטה מיט דר אהבה של מעלה אין איין דבקות פון זיי גייען ארויס צוויי ממונים און זיי שטייען משגיח צו זיין אויף דיא וואס זענן מיחד דעם יחוד פון הקב״ה מיט אהבה און זענן זיך דרויף מוסר נפש באהבה אויף יחוד שמו הקדוש בתפלה ובקריאת שמע אזו גייען זיי ארויף און זאגן עדות אין די לייט וואס טוען חסד אויף דער וועלט אזו גייען דיא חסדים ארויף אין דעם היכל אריין גקריינט ווערין און דר נאך גייען זייא נאך העכר ארויף גקריינט ווערין אין דער אהבה עליונה מכודת הקב״ה אליין און אויף דעם שטייט גשריבין (תהלים קח) כי גדול מעל שמים חסדך און אויף דעם היכל שטייט מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו :

היכל ששי הייסט היכל רצון דען דארטין איז דר רצון פון הקב״ה וואס ער הייסט מוצא פי ה׳ דארטן איז די שמחה פון דעם דביקות פון דר וועלט אויף דעם שטייט כחוט השני שפתותיך אין דעם מוצא פי ה׳ שטייען אלי תפלות ובקשות פון דר וועלט און אז עס קומט דר זמן פון דם יחוד אזו ווערט אלי שלימות גפונן און אלי פנים ווערין דר לייכט און אלי תפלות גייען ארויף דען דענסט מאל איז איין עת רצון און דרויף שטייט ואני תפלתי לך ה׳ עת רצון אין דעם היכל זענין זעקס טירן פיר זענן אויף די פיר זייטין פון דער וועלט היינו מזרח מערב דרום צפון און אחד למעלה ואחד למטה און דר ממונה וואס ער איז ממונה אויף אלי טירין הייסט ער רזי״ ער איז ממונה אויף אלי די רזין וסודות עליונים וואס ווערין איבר געגעברט מפה אל פה בסוד דביקות האהבה און די סודות שטייען ניט מגלה צו זיין נאר בשעת אז די טירין ווערין געפינט דען ווייסין אלי היכלות און אלי רוחות און אלי חיות און שיירות אז דיא שערי רצון זענן געפינט גווארין און עס גייען ניט אריין אין דיא שעדים נאר דער רצון התפלות דער רצון פון שיר ושבח צוא הקדוש ברוך הוא דער רצון פון דיא נשמות הקדושים העליונים און דר רוח איז נמסר אין זיין רשות אלי סודות פון די נשמות וואס דר וועקין מיט גלוסטעקייט ואהבה של מטה ושל מעלה מיט איין מאל דאס זענן די גאנץ הוכי נשמות היינו רבי עקיבא מיט זייני חברים אזעלכי נשמות וואס ווערין ניט גנייט צוא וואשן זיך אין נהר דינור אזו זויא אנדרי נשמות מוזין זיך פריער טובלין און וואשין אין נהר דינור אזו וויא אובין איז גשטאנין קום און זעה דער רוח ציט אויף צוועלף אורות וואס שטייען אונטר אים און זייא זענין שוהט לארבע רוחות העולם בצד דרום דם איז צד ימין שטייט איין אור עליון דם איז מיכאל

שר

שר הגדול דס איז דער גרויסר כח פון אור העליון וואס ער קומט מצד
דרום דס דר אור שטייט בתוקפו מצד ימין און ער איז איין אפוטרופוס
הגדול פון ישראל דען ווען דר צד הטומאה שטייט מקטרג זיין אויף
דיא ישראל אזו שטייט מיכאל השר הגדול צוא מענען מיט אים און
ווערט איין סניגור און איין פיר שפרעכר מציל זיין דיא ישראל פון
דעם שטן השונא אבער בשעת אז דר בית המקדש און ירושלים איז
חרוב גווארין דען האבן גובר גוועזן די חטאים דענסט מאל האט דר
צד הטומאה גובר גוועזן אויף די טענות פון ישראל און אויף מיכאל
דרום שטייט השיב אחור ימינו מפני אויב ומצד צפון שטייט איין אנדרר אור
דר איז גבריאל ער נעמט די דינים פון דעם היכל הרביעי און גיט זיי
אפ דעם ממונה וואס ער שטייט אויף דר טיר און דארטן ביי דר טיר
שטייען אנדרי ממונים מצד הטומאה וואס זיי ווילין נעמן דעם דין ביי
דעם ממונה וואס ער נעמט די דינים צו טאן און צו צייטן טוט גבריאל
אליין דעם דין און ער איז דעם דין ניט מוסר צוא דעם צד הטומאה
און אז ער אליין טוט דעם דין חאטשי עס איז דאך דין איז דס דאך
מיט חסד און דער ביי איז ארפואה דען גבריאל איז כלול פון חסד
און דין (עיין לקמן פ' תצוה) און דרום טוט ער אכבה און די רפואה איז
דר ביי און דא איז מקיים דר פסיק דברים ח') כי כאשר ייסר איש את בנו ה'
אלהיך מיסרך און דאס זענין יסורים של אהבה דס איז כלול מצד ימין
ומצד שמאל בצד מזרח שטייט אנאנדרר ער הייסט רפאל ער איז
ממונה אויף כל הרפואות און פיר צו ברענגן פר דעם הערין דר וואס
הט אלאנגי קרענק אזו קומט ער פר הקב"ה מקרב זיין דעם קץ פון
דעם חלאת דס זיי האבן שון משלים גוועזן זייער חלאים רעים ונאמנים
און אלי טאג רינגילט ער ארום דיא וועלט משלים זיין דיא רפואה
בפקודת הקב"ה און דר רפאל הט איין אחיזה מצד מיכאל מימין ומצד
גבריאל משמאל און ער איז ממונה בשעת דער מענטש ווערט נידון
לחיים פון דעם פערטין היכל אזו איז ער זיך מקדים צו טאן ארפואה
און די רפואה קומט מצד הדוחק דרום וויל ער איז כלול פון ימין
ושמאל דרום איז די רפואה מצד ימין און דר דוחק מצד שמאל און
דרום אז די רפואה קומט • קומט זיא מצד הדוחק און מצד מערב
איז איין אור ער הייסט נוריאל און אוריאל און ער איז דר כלל פון אלי
און אשליח צו אלי און דיא פיער ממונים מלאכים מיכאל גבריאל רפאל
נוריאל זיי זענן דער יסוד ואמונים צו די פיר יסודות צו וואס איטליכר
מענטש הט וואסר פייער ווינט ערד עס שטייט (קהלת ח) ושבח אני את
השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו
כל ימי חייו איז דאך קשה פר וואס הט שלמה המלך גלויבט די מענטשן
וואס זיי זענין פריליך • נאר ער מיינט די שמחה פון הקב"ה וואס זיא
איז שולט בשבתות וימים טובים איז מער פון אלי מעשים טובים
וואס ער טוט • נאר עסין און טרינקען און פריילעך זיין און וויין
אשמחה אין דר צייט כדי ער זאל האבין אחלק לעולם הבא • והוא
ילונו בעמלו והוא • מיינט מען הקב"ה וואס הייסט הוא ער טוט דיך
באלייטין אריין צו ברענגן דיין נשמה לעולם הבא • נאך אפשט איז
והוא גייט אויף דעם מענשן דר מענטש וואס עסט און טרינקט בשבת
יום טוב און איז זיך משבח ילונו טוט ער דס אטלייען צוא הקב"ה
און הקב"ה גיט אים אפ כפלי כפליים • און מיט צוויי עדיי זאכין
טוט דער מענטש לייען צו הקב"ה איינס וואס ער גיט דעם ארומאן
און הט אויף אים חס און איינס וואס ער איז מוציא הוצאות אויף שבת

ויום טוב אזו ווי דר פסוק זאגט מלוה ה' חונן דל גמולו ישלם לו און די פי
מלאכים האבן איטליכר ביי זיך נאך צוויי דס אלי זענן די י"ב מנהי
המרכבה און אנטקעגן זיי איז גוועזן די דגלים דס ישראל זענן גיגאנג
אין דער מדבר דרייא שבטים אויף איטליכער זייט איז אלץ גיווע
אנטקעגין די י"ב מלאכים און אלי זאכין של מטה ושל מעלה א
אלץ איינס אנטקעגן אנדרין • פון דעם היכל גייען ארום אלי תפלו
ובקשות וואס ווערן גטאן באהבה אז זיי קומן אין דעם היכל בהעפ
זיך אלי אין הקב"ה ובכל זמן ובכל יום איז הקב"ה זיך משתעשע מיט ד
נשמות פון צדיקים אויף דעם שטייט אז תתענג על ה' ווייטר שטייט ד
סוד פון די שבעה היכלות און ווי אנדרי תפלות זענן גשטעלט גווא
נאך די היכלות און עולמות אלץ ע"פ סודות נעלמות און צום סוף זאג
ער וואול צו דעם מענטשן וואס ער קען זיין תפלה רעכט מכוין ז
זיין מחשבה ורצון מיט זיין קול ודבור דס איז דער גאנצר יחוד הש
דען זיין תפלה איז ניט חוזר צו ריק אום זיסט און ווערט מקוב
און אז הקב"ה איז גוזר איין גזירה איז ער זיא מבטל אויף אים שטיי
ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך און אלי מקטריגים ווערן אונטר אים אונט
גטאן און זייער חלק איז די עונות וואס ער איז מתודה נעמט ד
מקטרג זיך פר זיין חלק אזו ווי דר שעיר לעזאזל איז אום יום כפו
אויף אלי עבירות און ווען דר מענטש איז ניט מתודה איז ער או
אים אייז מקטרג און קען אים ביי קומן • אזו איז אויך גוועזן ביי דע
קרבן די מחשבה טובה מיט דעם רצון איז גוועזן צו הקב"ה און ד
ווידוי איז גוועזן צו דעם חלק פון דעם שטן דס מיינט דר פסוק (מש
כ"ה) אם רעב שונאך האכילהו לחם און דר סימן איז יבוא המלך והמן היום אל המש
אזו ווי אסתר הט אן גבריט דעם מלך מיט המן צו דר סעודה א
האט מעז דעם שטן אויך זיין חלק געבין די ווידוי פון אלי חטאי
און עבירות • וואול צו דעם מענטשין וואס ער ווייסט צו גיין בדר
אמת און דר וואס ווייסט ניט מסדר זיין דעם שבח פון הקב"ה א
בעסר ער זאל גאר ניט גוועזן גבארין ווערין וואול צו דעם מענטש
וואס ער קען מקשר ומיחד זיין מיט זייני כוונות בתפלה אין א
עולמות וואול צו אים בעולם הזה ובעולם הבא ע"כ ביז אהער זענ

מפורש די היכלות פון דר קדושה :

והנחש היה ערום מכל חית השדה זאגט רבי יצחק דער נחש איז דר יצ
הרע רבי יהודה זאגט עס איז גוועזן איין נחש ממש • ווי ז
זענן גקומן פר רבי שמעון הט ער גזאגט עס איז אלץ איינס דר ס
הט אראפ גנידרט און הט גריטן אויף איין נחש און פר זיין גשטאל
זענן אלי בריות אנטלאפן גווארין • און זייא זענן גקומן מיט זייע
רייד צו דר אשה און האבן גורם גוועזן מיתה צו גאר דר וועלט א
ער הט מיט זיין חכמה פר דארבין דעם ערשטין אילו דאכ איז אד
הראשון אזו איז דר חטא גהאנגן אויף דעם ס"מ ביז עס איז גקומן א
אנדרר אילוהקדוש דס איז יעקב אבינו ער איז גוועזן דס שיינקייט פ
אדם הראשון און הט פון עשו וואס ער איז גוועזן דר כח פון דעם ס
פר מיטן די ברכות וואס יצחק הט אים גוואלט בענטשין למטה א
פון זיין כח למעלה און יעקב הט זיך ווידר זיינס אפ גנומן דען א
קללות וואס ער הט אים פריער גורם גוועזן זענן אלי פר קערט גווא

צו ברכות :

והפקחנה עיני שניהם פרעגט רבי חייא זיי האבין דאך פריער ני
שבל גהאט פון מלאכים ווש זאגט דר פסוק אז זיי זענ

רשט נאך דעם חטא קלות גווארין · אלא אזו מיינט דר פסוק עם יז גווארן אפין זייערי אוגין אז זייא האבין גזינדיגט וידעו כי ערומים הם לומר אצונד האבן זיי גזעהן ווי אזו זיי האבן פוגם גוועזן דען מען ט ביי זיי צו גנומן זייער גרוס ליכטקייט ווס זיי האבן פריער גהאט ונ זענן בדעקט גוועזן מיט אורות של מעלה אונ היינט הט מען עס יי זיי צו גנומן אונ זענן גבליבין נאקט דר פון אונ האבן אן גקלייד י עלי תאנה דס איז די בלעטר ווס זיי האבן מיט דעם חוטא גוועזן ונ האבן גגעבן כח צו די קליפות אונ זייא זענן גווארין גשטארקט רום האבן זיי זיך גוואלט אן קליידין מיט די בלעטיר פון דעם בוים אם זאל אויף זייא מגין זיין אונ דיא וועלט איז גבליבן בקללה ביז יא ישראל זענין גשטאנען אויף דעם בארג סיני דענסט מאל אט אלץ איין תקון גהאט נאך דעם האט הקב"ה אן גקלייד צוא דם הראשון וחוה מיט לבוש עור איז טייטש הויט אבר פריער האבן י גהאט איין כתנות אור דאס לבוש איז גיוועזן פיל גרויסע אורות פילו דיא מלאכים עליונים זענין אראפ גיקומן נהנה צוא זיין פון עם לבוש אור וואס זייא האבין פריער גיהאט אזו וויא דער פסוק אגט (תהלים ח') ותחסרהו מעט מאלהים וגו' אונ דער נאך האבין זייא נאר יהאט כתנות עור וואס דר גוף האט דר פון הנאה ניט דר נפש דר אך האבין זיי גהאט צוויי זין קין איז גוועזן מצד זוהמת הנחש ווס פון ים קומן ארוס אלי מיני שדים ורוחות רעות וקליפות וכל רשעים וחצופים ועזי פנים ובעולם אונ הבל איז גיוועזן מצד אדם מצד הטוב והרחמים זענין זייא ניט יבליבין ביז עס איז גיבארין גיווארין שת דס דר עולם איז פון אים יפלאנצט גווארין אונ אלי צדיקים אונ אז קין הט גיזינדיגט הט ער מורא גיהאט ווייל ער האט גיזעהן אויף זיך פיל חיילות ומחנות פון ינים ווס ווילין אים אום ברענגין ביז ער הט תשובה גיטאן הט אים הקב"ה גיגעבין איין צייכין פון זייני אותיות התורה דאס האט אויף

אים מגין גיוועזן :

ישכן מקדם לגן ערן וגו' ואת להט החרב המתהפכת דס זענן די כוחות הדינים וואס זיי ברענגן די מעשים פון די מענטשין ארויף מען זאל זיי ן זיין אונ ווערין פר קערט צו פיל ערלייא גישטאלטין צו בצאלין יא רשעים צו צייטין ווערין זייא מאנזבלין אונ צו צייטין ווייבר צו ייטין פלאם פייער אונ צו צייטין רוחות דס קיינר קען זיי ניט דער קענין אונ דס איז אלץ לשמור את דרך עץ החיים דורך זיי ווערט די תורה יהיט אונ זיי צאלין צו די רשעים זיי זאלין שון ניט טאן אזו ווי צום רשטין זיי היימין להט החרב דאס איז פלאם פייער דאס קומט על ראש שעים בגיהנם דרום שטייט ולהט אותם היום הבא דאס מיינט מען דעם להט חרב אויף דעם שטייט אין (ישעיה ל"ד) חרב לה' מלאה דם קום אונ זעה ז אדם הראשון הט גיזינדיגט הט ער אויף זיך גיצוגין כמה מיני רעים ונ כוחות הטומאה אונ דרום הט ער זיך פר אלי גיפארכטן אונ האט ט גיקענט בשטיין אנטקעגין זיי שלמה המלך הט גיוויסט די חכמה ליונה אונ הקב"ה הט אים גיטאן עטרת וכתר מלכות אונ די גאנצי עלט האבין זיך פר אים גיפארכטין אונ די גאנצי וועלט איז גוועזן ונטר אים אונ אז ער הט גיזינדיגט הט ער אויף זיך מושך גיוועזן לי מיני רעים וכוחות הטומאה ובעלי דינים דען הט ער זיך פר אלי גפארכטן ארום זיי האבין אים גיקענט שלעכץ טאן אונ די גדולה ווס איז ביי ים גיוועזן הט מען ביי אים צו גנומן דרום אין ווס פר איין וועג דר ענטש גייט אונ אין דעם וועג וואס דער מענטש באהעפט זיך פון

דארטן איז ער אויף זיך מושך דעם כח וממונה אזו הט אדם מושך גיוועזן דעם כח הטומאה דאט ער אים מטמא גיוועזן אונ גאר דיא וועלט דס איז דר נחש הרע דען ער איז טמא אונ הט מטמא גוועזן די גאנצי וועלט דען מיר האבין גילערינט אז דר נחש דאס איז דער מלאך המות ווען ער נעמט ארויס דעם מענטשין די נשמה בלייבט דער גוף טמא אונ ער איז מטמא דס גאנצי הויז אונ צוא אלי וואס גינעהנין צו אים אזו וויא דר פסוק זאגט (במדבר יט) כל הנוגע במת בנפש וגו' ווארום אז ער נעמט ארויס די נשמה איז גיגעבין גיווארין רשות צו דר צד הטומאה זיי זאלין רוען אויף אים דען אז דר נחש רירט אן אין אים ווערט ער תיכף טמא דרום האבין זיי שון איין שליטה אונ דרום ווי דר נחש רירט זיך צו איז טמא קום אונ זעה די גאנצי וועלט אז זיי שלאפין ביי נאכט זענין זייא טועם טעם מיתה אונ ווייל זייא זענין טועם איין טעם מיתה דרום שוועבט דר רוח הטומאה אויף דר וועלט אונ איז מטמא די וועלט אונ אלי מענטשין אונ רועט אוף די הענט פון די מענטשין דרום זענין זיי טמא אונ ער האפט זיך אוף אונ די נשמה גייט ווידר ארין צו ריק צוא אים איז ווס ער רירט אן מיט דיא הענט איז ער מטמא ווייל דרויף רועט דער רוח הטומאה דרום זאל דר מענטש ניט נעמין אין דר פריא דעם מלבוש פון אזו אהאנט וואס האט זיך ניט גיוואשין דען ער איז אויף זיך מושך דעם רוח הטומאה אונ אין זיך נאך מער מטמא אונ דר רוח הטומאה הט רשות צו רוען אויף אזו איין ארט ווס ער גיפינט אצייכין ווס קומט פון זיין זייט אונ דרום זאל זיך דער מענטש וואשין פון אזו אמענטש ווס הט זיך שון גיוואשין ווארום אז ער וואשט זיך פון אזו אמענטשן ווס ער הט זיך נאך ניט גיוואשין דען ציהט ער אויף זיך ארויף דעם רוח הטומאה אונ ער הט רשות צו רוען אים דרום גיהער זיך דר מענטש צו היטין אויף אלי זייטין פון דעם רוח הטומאה פון דעם נחש הרע ער זאל אוף אים ניט שולט זיין אונ הקב"ה איז אז גבריט לעתיד לבא די אלי כוחות הטומאה מבער זיין פון דר וועלט אזו וויא דער פסוק זאגט אין (זכריה י"ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ דענסט מאל וועט

מקוים ווערין בלע המות לנצח :

והאדם ידע את חוה אשתו ותלד את קין · רבי אבא הייבט אן עס שטייט (קהלת ג') מי יודע רוח בני תאדם העולה היא למעלה דער פסוק ווערט גידרשת אין פיל גישטאלט דען די תורה האט שבעים פנים קום אונ זעה ווען אמענטש גייט בדרך האמת אונ גייט אין רעכטין וועג אזו ציט ער אוף זיך דעם רוח הקודש פון צד ימין פון אובין אונ ווערט בהעפט אין דר קדושה ווס ווערט ניט אפ גיטאן פון אים דען דס קינד וואס קומט ארוס פון אים ציט ער אוף אים דיא קדושה אונ דאס קינד ווערט גיהייליגט אין דער קדושה פון זייער הערין אזו וויא דר פסוק זאגט והתקדשתם והייתם קדושים אבר ווען אמענטש גייט ניט אין רעכטן וועג אזו ציט ער אוף זיך ארוף דעם רוח הטומאה אונ איז אין אים באהעפט דרום שטייט לא תטמאו בהם ונטמתם בם הבא לטמא פותחין לו ווס דר מענטש נעמט זיך פיר אזו ווערט ער גיהאלפין דר צו אונ דר ווס גייט איז דעם וועג פון דעם רוח הטומאה איז דאס קינד וואס ער איז מוליד ציט ער ארויף אויף אים דעם רוח הטומאה דרום שטייט מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה דס איז טייטש הקב"ה ווייסט רוח פון דעם מענטשין ווס ער בהעפט זיך לצד ימין פון גאט ב"ה דען גייט זיין נשמה ורוח ארויף אונ ווען דר מענטש איז זיך מדבק צו דעם צד

שמאל

שמאל אין דר טומאה · דר נידרט אראפ ווייל זיין וואונונג איז מיט
דער טומאה רוח הבהמה היורדת למטה גייט א״יף דעם מענטשין אדם
הראשון · ווייל ער מיט חוה האבין חוטא גיוועזן אונ הט מקבל גיוועזן
דיא טומאה פון דעם נחש דרום האבין זייא גיהאט איין זון פון דער
טומאה דס איז קין אונ אז ער הט תשובה גיטאן הט ער גיהאט איין
זון פון דער קדושה דאס איז הבל · רבי אלעזר זאגט פריער האט
בהעפט דר נחש זיין זוהמא אין חוה דר נאך הט זיך אדם מיט איר
מזדווג גיוועזן דרום הט זי גיהאט צווייא זון איינר מצד הטומאה פון
דעם נחש דאס איז קין אונ איינם מצד הקדושה מצד אדם הראשון
דס איז הבל אונ דרום ווייל קין הט אין זיך גיהאט דיא טומאה פון
דעם נחש דס איז גיוועזן דר כח פון דעם יצה״ר ווס ער איז דר מלאך
המות דרום הט ער גיהרגת זיין ברודר הבל אונ פון אים קומין אלי
בייזי וואונונג פון מזיקים אונ שדים אונ רוחות אויף דר וועלט דרום
אז קין מיט הבל האבין גיבראכט קרבנות הט איטליכר גבראכט פון
זיין ארט ווס ער הט אין דרינין איין אחיזה דרום שטייט ויהי מקץ ימים
דס איז דר כח פון דעם מלאך המות ווס ער איז קץ כל בשר ער גיט
איטליכין זיין קץ הט ער גיבראכט זיין קרבן פון די פירות פון דער
ערד אזו ווי עס שטייט (ישעיה ג) אוי לרשע רע כי פרי מעלליו יאכלו דיא פרי
פון זייני מעשים איז דר מלאך המות פוז דעם הט קין מקריב גיוועזן
אבער הבל הביא גם הוא ער האט גיבראכט פון זיין צד הקדושה דרום
שטייט וישע ה׳ אל הבל ואל מנחתו צוא הבל אונ צו זיין מנחה האט זיך
הקב״ה גיקערט ואל קין ואל מנחתו לא שעה צו קין אונ צו זיין מנחה הט
ער זיך ניט גיקערט אונ האט זיא ניט מקבל גיוועזן דרום שטייט ויחר
לקין מאוד ויפלו פניו עס האט אים זייער באנק גיטאן האט אים הקב״ה
גיזאגט הלא אם תטיב שאת ווען דוא וועסט תשובה טאן וועסט דוא דער
הויבין ווערין למעלה אונ דיין נשמה וועט ארויף גיין אונ וועט ניט
נידרן ווי איין בהמה ווס גידרט אראפ · רבי יוסי זאגט איך האב אזו
גהערט דעם פשט אם תטיב שאת אז דו וועסט תשובה טאן וועט אפ
גיטאן ווערין דר רוח הטומאה פון דיר ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ אונ
אז דו וועסט קיין תשובה ניט טאן וועסטו בצאלט ווערין אין דר טיר
פון דעם דין של מעלה דר דין ווס איז אין דיר בהעפט ער וועט דיר
בצאלין · רבי יצחק זאגט קום זעה בשעת אז קין הט גיהרגת צו הבל
הט אים הקב״ה גישאלטין נע ונד תהיה בארץ וואו אהין ער איז גיגאנגין
א״יף אלי פיר זייטין פון דר וועלט הט אים די ערד ניט גוואלט צוא
נעמין אזו הט ער זיך גיקלאפט אין קאפ אונ הט תשובה גיטאן הט
אים הקב״ה האלב נישענקט וואורום ער הט אים פריער גיזאגט נע ונד
דר נאך שטייט וישב בארץ נוד קדמת עדן הט אים בגעגינט אדם הראשון
אונ פרעגט אים מיין זון ווי אזו איז דיין דין נגמר גיווארין האט אים
קין גיזאגט מחמת איך האב תשובה גיטאן האט מיר הקב״ה מוחל
גיוועזן · זאגט אדם הראשון אזו איז גרויס דער כח פון תשובה איך
האב גאר ניט גיוויסט אזו הט ער אן גיהויבין זאגין מזמור שיר ליום השבת
טוב להודות לה׳ וגו׳ עס איז גוט צו לויבין גאט אונ צוא בקענין זיין זינד
פר אים עס הייסט ער זאל תשובה טאן דען דורך דעם איז ער מוחל
אלי זייני עבירות :

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה׳ פון וואנן האט ער גיבראכט
זאגט דער פסוק מקץ הימים פון דעם פסולת פון דעם איבער
גלייבונג גליך ווי איין מענטש ווס טוט תשובה אז ער איז שון אלט

אז ער הט שון קיין כח ניט צו טאן קיין שלעכץ אבר אין זיין יוג...
הט ער קיין תשובה ניט גיטאן דרום זאגט דער פסוק מפני שיבה ...
איידר דו ווערסט אלט זאלסטו אויף שטיין תשובה צוא טאן · ...
דרום ווייל קין הט פון דעם פסולת גיבראכט זיין מנחה איז זיא ...
מקובל גוואריז אזו וויא עס שטייט ואל קין ואל מנחתו לא שעה אבר ...
הט גיבראכט פון דעם בעסטין אזו ווי עס שטייט מבכורות צאנו ומחל...
דרום שטייט וישע ה׳ אל הבל ואל מנחתו גאט הט יוא אן גינומן זיין מנ...
ויחר לקין מאוד עס האט צו קין זייער פר דראסין ווס זיין קרבן איז ...
מקובל גיווארין הט הקב״ה צו אים גיזאגט למה חרה לך ווס פר דרי...
דיך הלא אם תטיב שאת אז דוא וועסט תשובה טאן אויף דייגע מעש...
וועסטו מקובל ווערין אונ אז ניט וועסטו נידערין אין גיהנם · ...
אלעזר זאגט מען בדארף ניט פר הולין די סודות שאת איז די אות...
פון אשת דרום ווייל ער הט עובר גיוועזן אוף דעם פסוק ואל אשת עמ...
לא תתן שכבתך אונ ער איז גילעגין ביי זיין ברודרס ווייב זיא איז גבא...
גיווארין אין איינם מיט הבל דרום שטייט ויקם קין אל הבל אחיו פרי...
איז ער אויף גישטאנין אונ הט מזנה גיוועזן מיט זיין ווייב אונ ד...
נאך הט ער אים גיהרגת אונ דס איז דר סוד פון דר זאך משה רב...
איז גיוועזן די נשמה פון הבל אונ דר מצרי ווס משה הט אים גיהר...
איז גיוועזן די נשמה פון קין דרום שטייט ויפן כה וכה וירא כי אין איש ו...
איז כה וכה זאגין אונזרי חכמים כה ער הט גיזעהן ווס ער הט אים ג...
אין שטוב מיינט מען ער האט מזנה גיוועזן מיט זיין ווייב וכה ער ...
גיזעהן ווס ער הט אים גטאן אין פעלד אין משה הט גיזעהן לכל...
ווארום אמאל איז פר האנדין אז פון איין רשע קומט ארויס איין ...
כשר אבר דא הט משה גיזעהן אז ביז ששים רבוא וועט פון אים ...
ארויס קומין קיין גר דרום ויך את המצרי הט ער אים גיהרגית · ...
ווידר איז מרומז אם תיטיב שאת דס הקב״ה הט אים גווייזן אז דר ...
וועלין זייני קינדר זיין מלכים אונ וועלין האלטין די ישראל אין ג...
דרום הט ער אים גיזאגט אז דו וועסט גוטס טאן מיט זיי אין ג...
וועל איך דייגע קינדר אויך סובל זייז אונ וועל מאריך אפי זיין ...
אוב ניט לפתח חטאת רובץ איז דיא טיר פון דעם גיהנם גיעפינט צו ...
צו נעמין איין נקמה צו דיר אונ צו דייני קינדר דס זענן סודות כק...
ודרך נגלה זאגט רבי שמעון צוא זיין זון רבי אלעזר גיבענטשט ביס...
מיין קינד צו הקב״ה דס דר רוח הקודש טוט זיך דר וועקין ביי ...
צו מגלה זיין אזעלכי חידושים ווס זענין נאך ניט גיהערט גיווארי...
זאגט ער בוודאי איז דס מרומז קול דמי אחיך צועקים אלי דאס איז ד...
בלוט פון די ישראל ווס די קינדר פון קין דס איז דס ערב רב וועי...
זיי אין גלות גזלנין אויף זיי שטייט כי מלאה הארץ חמס מפניהם דס ווס ...
הט גיהרגת הבל איז דס מרומז אז די קינדר פון קין דס איז דס ע...
רב וועלין צו נעמין דס געלט פון ישראל וואס קומין ארויס פון ד...
דס הייסט דמי אונ איין עני איז גליך ווי איין מת דרום שטייט קול...
אחיך צועקים אלי הקב״ה האט גיזאגט צו קין דו קומסט ארויס פון ד...
זוהמת נחש ביסטו גליך ווי דר נחש הט גורם מיתה גיוועזן צו א...
דרום שטייט ביי אים ארור אתה מכל הבהמה אזו האסטו אויך גטאן זי...
מעשים אונ האסט דיין ברודר גיהרגת אונ עס שטייט פוקד עון אבות...
בנים הקב״ה בצאלט דעם חטא פון די פעטר אויף די קינדר ווען ז...
טוען אויך זייערי מעשים דרום לא תוסף תת כחה לך דאס דו וועסט ...
זובה זיין מעמיד זיין שרים איך האב גיזאגט צוא אדם וירדו בדגת

...פוף השט״ש וכבהסח דם מיינט מען אזעלכי מענטשן וואס זענען גלייך צו
...בהמות וחיות זיי זענען אונטער די מזלות די אלי וועלין קומען צו דיר
...ך נוקם זיין אין דיר אונ דיך הרגנין אונ דו וועסט זיין נע ונד נע ונד
...יז מרומז עון נדה דס ער קומט ארוס פון דעם טומאת הנחש וואס ער
איז טומאת הנדה אונ דו ביסט נע בעוה״ז ונד בעוה״ב :

...אמר קין אל ה׳ גדול עוני מנשוא קין הט שוין חרטה גיהאט אונ האט
תשובה גיטאן דרום שטייט וישם ה׳ לקין אות דא איז מרומז מיט
...עם ווארט אות דם ברית מילה דס הייסט ברית קודש דאס קין וועט
...יין צד הטוב דס פון אים וועט ארוס קומען יתרו וואס ער האט
...ך מגייר גיוועזן אונ הט אויף זיך מקבל גוועזן דעם אות ברית מילה
...דרום שטייט ובני קני חותן משה וחבר הקני נפרד מקין ער הט זיך אפ גשייד
...ון קין קני איז די אותיות קין זיין צד הטוב איז אפ גשייד גווארן אין
...תרו דארפטן איז קין מתוקן גיווארן פון זיין חטא אונ איז גווארן נק׳
...יין אונ יתרו הט זוכה גוועזן דס זייני קינדר זענין גיזעסין אין לשכת
...גזית מיט די סנהדרין דס הט הקב״ה גוויזין צו קין אז ער וועט דר
...אה מקובל ווערין בתשובה · הט קין גיזאגט אז הקב״ה איז מקבל
...י רשעים בתשובה מכל שכן צדיקים ויצא קין מלפני ה׳ דר מיט איז ער
...רוס גגאנגן פון כר גאט מיט זיין דין אונ הט אויף זיך מקבל גיוועזן
...לץ וואס הקב״ה הט אויף אים גוזר גוועזן אונ דרום שטייט וישב בארץ נוד
...הקב״ה הט אויף אים פריער גוזר גוועזן נע ונד ממילא ווער עס וואלט
...ים דר זעהן וואלט אים גהרגית היינט אז ער הט תשובה גטאן הט
...ים הקב״ה גיגעבין איין אות דס איז די וא״ו דס איז מרמז אויף אות
...ילה איז גווארן פון נד אותיות טד אונ ניט דס אליין נאר הקב״ה הט
...ים נאך גגעבין קדמת עדן דס וועגין דר תשובה הט ער זוכה גיוועזן
צום גן עדן :

...אמר ה׳ לקין אי הבל אחיך רבי שמעון זאגט הט דען הקב״ה ניט גוויסט
ווי הבל איז אמער עס איז דאך ניט פר האנדן קיין שום זאך
...וף דר וועלט וואס עס זאל חס ושלום פר הוילן ווערין פון אים אזו
...י עס שטייט (ירמיה כג כד) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה׳ דס איז
...ייטש אמענטש זאל זיך פר בארגין אין איין פאר בארגניש וואלט
...יך דען ניט גיזעהן אזו זאגט גאט אלא רבי שמעון זאגט ווי צו די
...ייט די נארשי זיי האבן פר שטאפטע הערצר פר שטאפטע אויגן זיי
...ענן אזו ווי די בהמות וואס זיי עסין שטרוי פון דר תבואה אזו זענן
...י לייט וואס זיי פר שטייען נאר דעם פראסטין פשט פון דר תורה
...ונ זיי מיינין די תורה איז נאר איין מעשה · אבר די חכמים די בעלי
...קבלה פר שטייען סודות התורה דס איטליכס ווארט איז פיל שמות
...הקדושים אונ אלי עולמות זענן מיט זיי בשאפן גיווארן · די זענין
...עכטי לייט אונ ניט קיין בהמות׳קים אונ זעה הקב״ה הט גפרעגט
...ו קין אי הבל אחיך ווי איז דיין ברודר גלייך ווי ער הט חס ושלום ניט
...ייסט ווי ער איז אלא אי הבל איז טייטש הקב״ה הט גזאגט צו קין ער
...ט פוגם גוועזן אין די שמות הקדושים אוך ווערט גדרשית די פרשה
...ון קין והבל כדרך סוד קין איז דר יצר הרע אונ הבל איז דר יצר טוב ·
...רום הייסט ער הבל ווארום הבל איז די אותיות פון הלב אויף זיי זאגט
...ר פסוק לב חכם לימינו דאס הארץ פון דעם חכם איז אויף דער רעכטר
...ט ולב כסיל לשמאלו אונ דס הארץ פון דעם נאר איז אויף דר לינקר זייט
...ם איז פר האנדן איין הבל וואס גייט ארויס פון דעם מויל פון דעם
...ענטשן אונ עס איז פאר האנדן הבל טוב דאס איז הבל תורה דאס

איז גינגליכין צוא איין פלאם פייער אזו ויא עס שטייט קול ה׳ חוצב להבות
אש פון דעם הבל ווערט גבויט שמים חדשים אזו ויא אויבין שטייט
אונ עס איז ווידר פאר האנדן איין הבל וואס ער איז שלעכט דרויף
איז גיזאגט גווארן הבל המה מעשה תעתועים דאס איז דאס הבל פון לשון
הרע אונ פון שקרים אונ דעם הבל נעמען דיא מלאכי חבלה אוי
פבאנצן דר מיט פאלשי הימלין אונ ערד דרום האט שלמה המלך
גיזאגט יש הבל אשר נעשה על הארץ ווייטר זענן גרויסי סודות פון דעם סוד
פון הבל פון מענטשין אונ דרויף ברענגט ער דארט איין מעשה עס
איז גוועזן אמענטש פון די בעלי קבין דס מיינט מען די וואס גייען אויף
שטאלצן הט ער בגעגינט צוויי תלמידי חכמים זאגט דר מענטש צו
זיי שלום עליכם ווי אהין גייט איר ענטפרן זיי אים מיר גייען צו דעם
אונ צו דעם צרט אונ דס איז גיוועזן ערב שבת זאגט ער צו זיי איך
גייא אויך אהין אוב איר ווילט וועל איך אייך ברענגן צהין אויף שבת
זאגין זיי צו אים ויא קען דאס זיין מיר פארן מיט פערד אונ דוא
גייסט צו פוס אין דעם האבן זיי גיזעהן ווי דר מענטש שלופט גיך ווי
אשטערין אונ ער הט זיא גמאכט מיט שמות זאגן האבן קפיצת
הדרך זענן זיי גקומן צו דר מערה אין איין רגע זאגט ער צו זיי איר
רבנן גייט אריין זענן זיי אים נאך גיגאנגן פון איין הייל אין דר אנדרר
ביז זיי זענן גיקומן אין אבוים גארטן הט זיך בעלי קבין אום גטאן פון
דעם גוף אונ האט זיך אן גיטאן אין אנגדרן גוף אונ זיין פנים האט
גלייכט אזו ווי די זון אונ הט זיך גיזעצט אויף איין כסא מלכות אונ
הינטר דר שטול שטייען דריי הונדרט תלמידים אונ זאגן דעם פסוק
אין קהלת הבל הבלים פיל מאל אן חשבון · פרעגין אים די רבנן וואס
איז דס איז דען ניט פר האנדן קיין אנדרר פסוק אין קהלת אזו ויא
דר פסוק הבל הבלים מיד באלד איז ער אויף גישטאנען פון דר שטול
אונ הט זיי גינומן ביי די הענט אונ הט זיי אריין גיפירט אין זיבן
היכלות אין איטליכן היכל שטייט אן גישריבן הבל הבלים אונ אין
זיבעטן היכל איז גוועזן איין אדלר אונ אקרון איז אין זיין מול אונ אויף
אים איז גישטאנן אטויב אונ אויף דר קרון איז גיוועזן אן גשריבן ווער
עס ווייסט ניט דעם סוד פון די זיבן הבלים וואס שטייט אין קהלת איז
אויף אים גיזאגט גיווארן הזר הקרב יומת אפרעמדר וואס גינענט אהער
זאל גיטייט ווערן ווי די רבנים האבן דס דר זעהן זענן זייא אוועק
גיגאנגן הינטר זיך זאגט צו זיי דר בעלי קבין איר זייט די חכמים פון
דעם דור איך בין צייה נאך גיגאנגן ביז אהער הערן פון אייך חכמת
התורה צום סוף זייט איר קיין חכמים ניט איר זאלט וויסען אז מיט
דעם פסוק האב איך דס גאנצי בנין גמאכט אונ מיט דעם שוועב איך
אום די גאנצע וועלט מיט איין שוועב אונ צוא צייטען מיט צוויא
שוועב אונ צוא צייטען מיט דרייא ביז זיבען שוועב אונ מיר
זענען אין לאנד אטייל בעלי קבין אונ דעם פסיק האב איך בקבלה
פון מיין פאטער אונ ער האט בקבלה פון זיין פאטר · האט
זיי דר בעלי קבין אום גיקערט כהרף עין אויף זייער ארט דס מיינט
שלמה המלך יש הבל אשר נעשה על הארץ זאגן זיי צו אים רבי זאגט אונז
חאטשי איין רמז אין דעם פסיק כדי די חכמה זאל ניט זיין צו גידעקט
פון די בעלי הקבלה אונזערי חברים · זאגט ער צו זיי · רבנן עס איז
בוודאי גרויסע סודות אין דעם פסוק פון דעסט וועגין וועל איך
פארט זאגין ברמיזא זיבן הבלים זענן פאר האנדן אין דעם פסיק וואס
קהלת הט גזאגט הבל איז איינס הבלים איז צוויי איז שון דריי הבל הבלים

שון

איז ווידר דריי איז זעקס הכל הבל איז זיבן דס איז אנטקעגין דיא זיבן שמות הקדושים וואס זענן גזאגט גוואָרן במעשה בראשית מען דארף צו וויסן אז עס איז ניט פר האנדן קיין וואָרט אין דר תורה וואס עס איז ניט מרומז אין דעם סודות נפלאות וואול צו די מענטשין וואס זיי פאר שטייען :

הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה עס זענן פאר האנדין זיבן ערדין איינע איבר דר אנדער זיי הייסין ארץ · אדמה · ארקא · גיא · נשיה · תבל · ציה · אונ תבל איז די אייבערשטי פון אלי דרוף שטייט והוא ישפוט תבל בצדק אז אדם הראשון איז פר טריבן גוואָרן פון דעם גן עדן איז ער פר וואָרפין גוואָרן אין דעם ערט וואס הייסט ארץ דאס איז איין מקום חושך וואס דארטן לייכט ניט די זון ווי אדם איז אהין גקומן האט ער זיך זייער גפארכטין אונ דארטן טוט פלאמין דס פייער פון דעם להט החרב המתהפכת אונ ווי שבת איז אוס גגאנגן אונ ער האט תשובה גטאן האט אים הקב"ה שוין העכר גמאכט אין דעם ערט וואס הייסט אדמה דרום שטייט לעבוד את האדמה דארט לייכט דס גשטאלט פון די כוכבים ומזלות אונ דארטן איז דס וואונונג פון דיא לייט וואס זענן ארוס גקומן פון אדם הראשון אונ די הונדרט מיט דרייסיג יאר אז ער האט זיך פורש גוועזן פון זיין ווייב · עס איז ביי זיי ניט פאר האנדן קיין שמחה קיין מאל אונ זיי שוועבין פון דארטן ארויס אוף דר וועלט ווי מענטשין זענן זיי פר קערין לצד הרע אונ גייען צו ריק. זיי זענן דארט מתפלל תפלות · אונ דארטין זייען זיי אונ עסן · נאר ווייץ מיט די אלי זיבין מיני תבואה איז דארט ניט פר האנדן · אוף דעם ערט איז קין והבל גבארן גוואָרן אונ אז קין האט גזינדיגט האט אים הקב"ה אראפ גנידרט אוף דעם ערט וואס הייסט ארץ דרום זאגט קין הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה דו האסט מיך פאר טריבין פון דעם ערט וואס הייסט אדמה והייתי נע ונד בארץ והיה כל מוצאי יהרגני וואָרום דארטן איז להט החרב המתהפכת דרום האט ער זיך פר זיי גפארכטן אונ אז ער האט מהרהר בתשובה גוועזן האט אים הקב"ה אוף גבראכט אין דעם ערט וואס הייסט ארקא איז ער דארטין גוועזן אונ האט גהאט דארטין קינדר אונ אין דעם ערט איז ליכטיג פון דר זון אונ דארטן זייען זיי זריעות אונ פלאנצן אלי ביימער חוץ די זיבן מיני תבואה איז דארט אויך ניט פר האנדן · אונ די קינדר פון קין זענן מיט צוויי קעפ · אטייל זענן הויך אונ גרוס אונ אטייל זענן קליינע זיי האבין ניט קיין דעה מיושבת צוא צייטין זענין זייא מצד הטוב אונ צייטין מצד הרע · אונ האבין קינדר אונ שטארבין אזו ווי אנדרי לייט · רבי שמעון זאגט די ארקא איז אזו איין ערד וואס איז אוס גמישט פון חושך אונ פון אור אונ דארטן זענן צוויי ממונים איינר איז אין חושך אונ איינר איז אין אור דארטן זענן זייא מקטרג איינער אין דעם אנדערין אונ בשעת קין איז גיקומין אהין האבין זיי ביידי זיך משתף גוועזן אונ האבין גמאכט שלום דען זייא האבן גזעהן אז קין וועט האבן קינדר מיט צוויי קעפ איינר מצד אור אונ איינר מצד חושך אונ ווען דר אור איז שולט איז דער כח מנצח דעם אנדרין דרום האבן זיי גמאכט אלץ איינס אונ דער ממונה פון אור הייסט קסט"י אונ דר פון חושך הייסט עפר"י אונ זייער צורה איז פון מלאכים קדושים מיט זעקס פליגיל איינר בצורת שור אונ איינר בצורת נשר אונ אז זיי זענן בנאנד האבן זיי צורת אדם ווען זיי זענן בחושך זענן זיי זיך מתהפך אזו ווי די צורה פון אשלאנג מיט צוויי קעפ אונ גייען אזו ווי אנחש אונ שוועבין אין תהום אונ וואשין זיך בים הגדול

אונ אז זיי קומן צו דעם ערט פון עזא ועזא"ל דר שרעקין זיי זיך אונ דר וועקין זיך אונ שפרינגן אין די הרי חושך פר מורא אונ זייא מיינן אז הקב"ה בגערט זיי פעדרין צום דין אונ צוויי ממונים שוועבין אין ים הגדול אונ פליהן פון דארטן אונ גייען ביי נאכט צו דר נעמה די מוטר פון די שדים וואס די מלאכים האבן זיך טועה גוועזן אין איר אזו ווי עס שטייט ויראו בני האלהים את בנות האדם אונ זיי ווילין צוא איר גענעהנין שפרינגט זי אוך אוועק אוף זעקס טויזנט מייל אונ מאכט זיך אין ווי פיל ערלייא ציורים כדי די לייט זאלין זיך טועה זיין נאך איר אונ די צוויי ממונים שוועבין אוף דער גאנצר וועלט אונ קערין זיך ווידער אום אויף זייער ערט אונ זיי דר וועקין צו די קינדר פון קין מיט דעם יצר הרע צו גווינען קינדר · דר הימל וואס דארט איז ניט אזו ווייא די הימלן אונ די ערד איז ניט אזו ווי די ערד זיא ציהט ניט אוס אזו גיך קיין תבואה אזו ווי די ערד אונ אוף די צוויי ממונים עפר"י וקסט"י זאגט דר פסוק (ירמיה י') אלהא די שמיא וארקא גו' דס מיינט מען זייא וועלין פאר לארין ווערין אונ וועלין שון ניט שולט זיין · אדם הראשון איז גוועזן אין דעם ערט אדמה ביז ער האט גווינען זיין זון שת אונ פון דארטין איז ער ארויף גגאנגן דרייא מדריגות פון קין ביז ער איז גיקומן צוא דעם ערט וואס הייסט תבל וואס דס איז די גרעסטי מדריגה איבר אלי ווי ער איז גקומן צו דעם ערט פון דעם בהמ"ק וואס ער ווערט אויך גירופין מיט דעם נאמן ארץ אונ אדמה האט ער שון איבר גשפרונגן דרייא מדריגות גי"א נשי"ה צי"ה : (גיא) איז איין גרוס אונ אברייט ארט דארט איז די לייננג אונ ברייט פון דעם גיהנם · אונ אין גיא נשיה ציה דארט זענן פר שפרייט גוואָרין דר דור הפלגה וואס זייא האבין דעם מגדל גיבויט אונ זיי האבן דארטן גיוואונן קינדר ווייל זיי האבן דער צערינט דעם מלך עליון אונ ווייל גיא איז נאהונט צום פייער וואס ברענט תמיד אין גיהנם דרום זענן דארטן די לייט גרויסע עשירים זיי האבן דארט עפרות זהב אונ אבנים טובות אונ ווען איינער פון דאנע קומט אהין גיבן זייא אים וואס ער וויל אונ זייא ברענגין אים אויך צוא צייטין צוא דעם ארט נשיה דען פר געסט ער אלץ אונ נאך דעם גייט ער אראפ צוא דעם ארט גיא אונ ווייסט ניט וויא ער איז גיא איז אין מיטן פון די שבעה ארצות דאס איז גיא כן הנום אונ פון דארטין גייט ארויס איין רצועה אהער אונ עס הייסט אויך גיא כן הנום או דארט איז דיא טיר פון דעם גיהנם אונ אלי לייט וואס וואונן דארט ווייסין אלי חכמות אונ דארט זייען זייא אונ פלאנצין נאר קיין ווייי מיט די זיבן מיני תבואה איז דארט ניט דא · אין דעם ארט נשיה זענ קליינע אונ קורצע מענטשין אונ האבין ניט קיין נאז נאר צוויא לעכ דר אטום זאל ארויס גיין אונ וואס זייא טוען פר געסין זייא תיכף דרו הייסט עס נשיה דאס איז טייטש פאר געסין זייא זייען אונ פלאנצי ביימער אונ האבין אויך ניט דיא זיבין מיני תבואה · ציה איז איי וויסט ארט דען ציה איז טייטש וויסט אונ טרוקין דארטן זענן לי אין שיין גשטאלט אונ דרום ווייל עס איז איין טרוקין לאנד דרום א זייא ווערין גיוואָר פון קאלטע וואסער אזו גייען זיי דורך דר וואסע אונ זייא זענן בני אמונה דאס הייסט בגלייבטע מענטשין מער פון די אנדערע לייט אונ צווישין זייא איז פאר האנדין שיינע דירות או גרויס עשירות אונ זייא זייען ווייניג ווייל דאס ארט איז טרוקין או פלאנצין ביימר אונ זענן ניט מצליח אונ זייער חשק איז נאר אהער פון אלי זייערי ערדין עסין זייא ניט קיין ברויט נאר דיא וואס

וואונען אין תבל דיא איז איבר אלי אזו וויא עס שטייט והוא ישפוט תבל בצדק אונ דער תבל איז אויס גימישט דס דרינען זענען די גשטאלטין פון אלע ערדין אונ אויך אלע נעמען פון ששה ארצות איז פר האנדן אין דרינען תחומין אונ מקומות וואס ווערין אזו גירופין וויא דיא ארצות אין אלע אירע ערטער איז אויך פאר האנדן בריות משונות איינס פון דעם אנדרין אזו וויא דארטין דרויף האט דוד גיזאגט מה רבו מעשיך ה׳ :

רבי יצחק זאגט פון דר צייט וואס קין האט גידהרגת צו הבל אונ איז גיזעסין אין דעם לאנד נוד האט זיך אדם אפ גשייד פון זיין ווייב נאך די הונדרט מיט דרייסיג יאר הט זיך אדם ווידר מדבק גוועען מיט זיין ווייב אונ האביז גיהאט שת אבער קין והבל זענין ניט גיוועען אין דעם גישטאלט פון אדם נאר בדמות עליונים אונ בייא שת שטייט ויולד בדמותו כצלמו זאגט רבי שמעון וייל אין די קל שנה האט ער פון זיך אפ גיטאן די זוהמא פון דעם נחש דרום אז ער האט זיך דר נאך בהעפט צו חוה הט ער גהאט בדמותו כצלמו אימליכר מענטש וואס איז מטמא זיין וועג אזו צידט ער אויף זיך ארוף רוחות הטומאה אונ זיי ווערן בהעפט אין אים · וואול צו דיא צדיקים וואס גייען בדרך הישר זענן צדיקי אמת אוף זיי אונ אוף זייערי קינדר שטייט כי ישראל וכו׳ יירשו ארץ זאגט רבי חייא נאך וום שטייט ואחות תובל קין נעמה ווייל זיי האבין אלי מזנה גיוועען מיט דר נעמה אונ די בני האלהים עז״א ועז״אל האבין זיך נאך איר טועה גיוועען זי איז די מוטר פון די שדים אונ זי איז ארויס גיגאנגין מצד קין אונ זיא מיט לילי״ת איז ממונה אויף אסכר״ה פון דיא קליינע קינדער רבי אבא פרעגט מיר האבין דאך גילערינט אז דיא שדים שטארבין פאר וואס שטארבט זיא ניט אונ לעבט נאך · זאג רבי חייא די דריא נעמה ולילית ואגרת בת מחלת וום זייא קומין ארויס פון איר כח די וועלין לעבין ביז הקב״ה וועט מבער דעם רוח הטומאה פון דר וועלט · זאגט רבי שמעון ווי צו די לייט וואס זייא ווייסין ניט אונ זענן ניט משגיח אונ קוקן ניט אונ זיי זענן פר שטאפט רען ווען מען זאל גיוועען געבין רשות דיא אויגין צו זעהן וואלטן זייא יך ניט גקענט פר וואונדרין ווי אזו מען האט אקיום אויף דר וועלט פר די שדים אונ פון דר נעמה קומין ארויס דיא שדים דרום מוז מען זיך מטהר זיין אין וואסר אפ צו טאן איר טומאה :

ה ספר תולדות אדם רבי יצחק זאגט הקב״ה האט גיוויזין אדם הראשון אלי צרות פון אלי דורות אונ פון אלי מושלים וום וועלן זיין אויף שראל ווי ער הט גיוויזין צו דוד אז ער וועט זיין איין נפל אונ וועט אר ניט לעבין האט ער אים פון זיינע יארין גישענקט זיבעציג יאר דרום האט דוד גיזאגט (תהלים צ״ב) כי שמחתני ה׳ בפעליך דיין ווערק האט יך משמח גיוועען במעשי ידיך ארנן דען אדם איז גיוועען דיא מעשה ידיו פון ש״י ווארום אדם האט גידארפט לעבין טויזינט יאר האט ער אים וועק גישענקט זיבעציג יאר אונ אז אדם איז גיקומען צוא דעם דור ון רבי עקיבא הט ער זיך גיפרייט מיט זיין תורה אונ הט זיך מצער וועען מיט זיין טויט דען ער איז גיוועען פון דיא עשרה הרוגי מלכות דאס טייט זה ספר ווארום אז אדם איז גיוועען אין גן עדן האט אים הקב״ה ראפ גישיקט איין ספר דורך דעם מלאך רז״י ער איז דר ממונה אוף י סודות עליונים הקדושים אונ דרינין איז גיוועען ע״ב מיני חכמות וום ען הט ניט מגלה גיוועען צו די קדושים עליונים אונ אלי ע״ב חכמות איז תם גיוועען אין דעם ספר ווי דר ספר איז גיקומען צוא אדם האבין זיך

צו אים איין גיזאמילט דיא מלאכים עליונים צו הערין אונ צו וויסין די סודות האבין זיי גיזאגט רומה על השמים אלהים על כל הארץ כבודך ; באותו שעה איז גיקומין צו אים דר מלאך הד״ר הקודש אונ הט אים גיזאגט דו אדם פאר בארג דעם כבוד פון דיין הערין דו זאלסט נאר אליין לערנין אין אים אזו האט ער אים פר בארגין דער נאך אז ער האט גיזינדיגט אונ הט עובר גיוועען די מצוה פון זיין הערין איז דר ספר אוועק גיפליגין פון אים האט זיך אדם גקלאפט איז קאפ אריין אונ האט גוויינט אונ איז אריין גיגאנגין אין מי גיחון דאס איז איין טייך פון די פיר טייכן וום גייען פון דעם גן עדן אונ איז גזעסין אין אים ביז אין האלז אונ דס וואסר הט אים גימאכט שפאלטן אין זיין לייב אונ זיין צורה איז נשתנה גיווארין באותו שעה האט הקב״ה מרמז גיוועען צו רפאל הט ער אים ווידר גיבראכט דס ספר אונ ער הט אין אים גילערינט איז דאס ספר גיגאנגין בירושה צו זיין זון שת ביז צו אברהם אבינו הט ער אויך גילערינט אין אים אונ האט פון דארט גיזעהן דעם כבוד פון הקב״ה אויך הט מען גיגעבין איין ספר צו חנוך וום ער האט דארט גיזעהן בכבוד הקב״ה אונ אלי אוצרות עליונים זענין היינט איבר גיענטפרט צוא אים ער איז א מלאך אונ טוט דאס שליחות פון הקב״ה אונ ער נעמט אלי טאג מאה ברכות אונ איז קושר קשרים צו זיין הארין אונ הקב״ה האט אים ארויף גינומין ער זאל פר אים משמש זיין אזו וויא דר פסוק זאגט כי לקח אותו אלהים בשעת הקב״ה הט אים ארויף גנומין הט ער אים גוויזין כל אוצרות עליונים אונ דעם עץ החיים מיט אלי בלעטר אונ צווייגין דאס זייא זענין גרוסי סודות : זכאין זענין די חסידי עליונים וואס צו זייא איז נתגלה גיווארין די חכמה עליונה אונ עס ווערט פון זיי אייביג ניט פר געסין אזו ווי דער פסוק זאגט סוד ה׳ ליראיו ובריתו להודיעם רבי יצחק זאגט פון שת זענען ארויס גיקומין אלע צדיקים וחסידים דער נאך האבין זייא זיך מתפשט גיוועען אונ האבין מוליד גיוועען אונ האבין זיך גילערינט מלאכות די וועלט מכלה זיין מיט כלי זיין שפיזין אונ שווערדן דס דורך דעם הט מען ניט גאקערט אונ גיזייט קיין פעלדר ביז נח איז גיקומן אונ הט זיי מתקן גוועען דיא כלים פון אקערין אונ דר נאך האבין זייא שון גיאקערט ווארום פריער הט מען גאר ניט גקאנט אקערין אפילו זיי זאלין גיוועען האבין מיט עפים מחמת דיא ערד איז גיוועען פר שאלטין אז מען האט גיזייט ווייץ האט גיוואקסין דערנר אונ דר נאך שטייט שון עוד כל ימי הארץ זרע וקציר מען האט שוין גיזייט אונ עס האט גיוואקסען תבואה : זאגט רבי אליעזר הקב״ה איז אן גיברייט צו געבין איין רוח אויף דער וועלט מען זאל אייביג לעבין אזו וויא דר פסוק זאגט ומחה ה׳ אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר וכו׳ כי פי ה׳ דבר רבי אלעזר זאגט אין די טעג פון דור אנוש זענין דיא לייט זייער קלוג גיוועען אונ האבין מיט זייערי הכמות גיקאנט אויף האלטין דיא חילות השמים זיי זאלין ניט קענין מיט זייער כח טאן ווארום אז אדם איז פר טריבין גיווארין פון דעם גן עדן הט ער אויף זיך גיצויגען דיא כוחות החיצונים וואס זייא הייסען שרפי אילנות בלעטר פון דעם בוים פון די קליפות וויא ער האט אין דרינין עוסק גיוועען אזו האבין זיי זיך אין דרינין מדבק אונ עוסק גיוועען ביז אנוש איז גיקומין אונ הט גיזעהן אז די חכמה איז זייער חשוב אזו האבין זיי אלי אין דרינין עוסק גיוועען אונ די חכמה הט זיך מתפשט גיוועען ביז דעם דור המבול אונ אלע זייערע מעשים איז אלין גיוועען צוא

שלעכץ

שלעכין אונ אז נח הט זיי גישטראפט זיי זאלין תשובה טאן האבין זייא זיך גישטארקט אנטקעגען אים מיט זייערע חכמות אונ האבין גיזאגט דר מדת הדין קען אין זייא ניט שולט זיין ווייל זיי קענין מיט זייערי חכמות דוחה זיין אלי בעלי דינים דס זיי זאלן אין זייא קיין דין ניט טאן אונ פון דור אנוש האבין זייא אן גהובין עוסק זיין אין דער חכמה דרום זאגט דער פסוק אז הוחל לקרא כולם בשם ה׳ רבי יצחק זאגט אלי צדיקים וואס זענין גיוועזן אין דר צייט האבין אין זיי גוועהרט היינו ירד מתושלח חנוך אונ זיי האבין די צדיקים ניט גיהערט ביז עס הט זיך פון זיי מתפשט גיוועזן אזעלכי רשעים וואס האבין מורד גיוועזן אין זייער הארין אונ האבין גיזאגט מה שדי כי נעבדנו ווי קומט עס צו זייא זיי זאלין ריידין אזעלכי נארישקייט אז מען זאל ניט דינין צו הקב״ה נאר זייא האבין גיוויסט מיט זייער חכמה אלי שרים וממונים של מעלה אויף וואס איטליכר איז ממונה אפילו די קינדר האבין גוויסט איטליכן מלאך אויף וואס ער איז גיזעצט אויף פייער אדר וואסר האבן זיי זיך פר זיכערט אז הקב״ה וועט וועלין ברענגן אויף זיי דעם מבול וועלין זיי משביע זיין די שרים וממונים אויף צו האלטין עס זאל אויף זיי ניט קומן דרום האבין זייא ניט גקוקט אין דעם וועג פון השי״ת אונ האבין ניט פר שטאנין אז הקב״ה איז איין מושל איבר אלי אונ פון אים קומט דר דין אויף דר וועלט אונ זיי האבן גימיינט אז עס איז אלץ גיוועזט אין די שרים ומלאכים ביז הקב״ה הט אים גקערט די וועלט צוא וואסער אזו ווי זי איז פריער גוועזן אונ האט פארט די גאנצע וועלט ניט חרוב גימאכט ער האט משגיח גיוועזן אויף איר ברחמים אזו ווייא עס שטייט ה׳ למבול ישב שטייט דער שם פון רחמים אונ שטייט אלהים דר שם פון דין • השי״ת האט אויף זיי גיבראכט דעם מבול ביז די ערד איז פר דארבין גיווארין אונ דר רוח הקודש האט אוים גירופן אלי טאג יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם אונ הקב״ה הט זיי גיווארט אונ מאריך גיוועזן איבר די צדיקים וואס עס איז צווישן זיי גיוועזן ירד מתושלח חנוך נאך זייער טויט הט ערשט הקב״ה גינידערט דעם דין אויף דער וועלט זענען זיי פאר לארין גיווארן אזו ווי דער פסוק זאגט וימחו מן הארץ :

יתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אותו אלהים רבי יוסי הט אן גיהויבן עס שטייט עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו דעם פסוק הט מען שוין מפורש גיוועזן • אבר קום אונ זעה אזו איז דר סדר פון הקב״ה בשעת דר מענטש איז זיך מדבק אין הקב״ה אונ הקב״ה מאכט זיין וואונונג אויף אים אונ אז הקב״ה וויסט ער וועט דר נאך זינדיגין איז הקב״ה זיך מקדים אונ נעמט אים אוועק פון דער וועלט פר דר צייט אונ נעמט אים אוועק דעם ריח הטוב דרום שטייט עד שהמלך במסבו אז הקב״ה רועט נאך אויף דעם מענטשן וואס ער איז זיך מדבק אין אים נרדי נתן ריחו דס זענין זייני מעשים טובים דאס איבר זיי מוז ער אוועק גיין פון דר וועלט פאר זיין צייט כדי ער זאל ניט זינדיגין אונ אויף דעם הט שלמה גיזאגט יש הבל שנעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים עס איז פר האנדן צדיקים וואס עס פירט זיך מיט זיי אזו ווייא מיט רשעים דאס זייא מוזין שטארבן פר דר צייט איבר זייערי מעשים טובים ווייל הקב״ה הט זיי ליב נעמט ער זיי אוועק כדי זיי זאלין ניט זינדיגן ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים עס איז פר האנדן רשעים וואס הקב״ה דר לענגערט זייערי טעג אונ טוט זיי ניט קיין שלעכץ עס איז אלץ לטובה כדי זיי זאלן תשובה טאן אדר עס וועט

פון זייא ארוים קומין איין זרע כשר • קום אונ זעה חנוך איז גיו[...]
איין צדיק אונ אז הקב״ה האט גיזעהן דאס ער וועט לבסוף זינדי[...]
דרום הט אים הקב״ה אוועק גינומין דרום זאגט דר פסוק דודי ירד [...]
הקב״ה נידערט אין זיין גן עדן ללקוט שושנים אוים צו קלויבין דיא ר[...]
וואס זיי שמעקין אצונד קלויבט ער זייא אוים פון דר וועלט כדי ז[...]
זאלין ניט זינדיגין דרום שטייט ביי חנוך ואיננו כי לקח אותו אלהים ער [...]
ניט לאנג גילעבט ווי אנדרי מענטשין רבי אלעזר זאגט הקב״ה [...]
ארויף גינומן חנוך צו זיך אונ האט אים גימאכט פאר איין מלאך [...]
הייסט מט״ט שר הפנים אונ הט אים מוסר גיוועזן אלי אוצרות אונ סוד[...]
עליונים אונ צוויי אונ פערציג שליסלן פון סודות זענין נמסר גווא[...]
אונ זייני הענט אונ דס איז טייטש ואיננו ער איז ניט גשטארבין ו[...]
אלי מענטשין נייערט הקב״ה האט אים ארויף גיבראכט אויף ד[...]
הוכין הימעל אונ האט אים גימאכט פאר איין שר עולם איב[...]
אלע מלאכים :

ויירא ה׳ כי רבה רעת האדם וגו׳ רק רע כל היום רבי יהודה הייבט אן [...]
שטייט כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע דעם פסוק הט מען ש[...]
מפורש גוועזן אבר קום אונ זעה ווער עס איז זיך מדבק אין דעם [...]
הרע אונ ציהט זיך נאך אים ווערט ער טמא אונ מען איז אים מטמ[...]
זיי האבן אלי שלעכץ גיטאן פון דעסט וועגין איז ניט גשטילט גווא[...]
זייער שלעכץ ביז זיי האבן שופך דם גיוועזן אום זיסט דאס זיי הא[...]
זיך מטמא גיוועזן דרום שטייט רק רע כל היום עס איז ניט נגזר גיווא[...]
זייער דין נאר אויף דעם רע אזו ווי עס שטייט ויהי ער בכור יהודה רע בעיני [...]
מיינט מען דאך דארטין ער הט זיך מטמא גיוועזן אזו דעם רע מיי[...]
מען אויך אזו • פרעגט רבי יוסי וואס איז דער חילוק פון רשע צו [...]
אמער איין רשע איז דאך איין רע • זאגט רבי יהודה רשע דיי[...]
אפילו ווען ער הייבט נאר אויף די האנט אויף זיין חבר דרום הא[...]
משה גיזאגט רשע למה תכה רעך דו ווילסט שלאגין דיין חבר ביסטו [...]
איין רשע אבר רע הייסט דר וואס איז זיך מטמא ער גייט ניט אר[...]
פר הקב״ה בהיכל המלך אונ איז ניט זוכה צו זעהן פני השכינה [...]
איז זיך מטמא אונ גיט איין כח צו דר טומאה וואס הייסט רע אזו [...]
עס שטייט רק רע כל היום מיר זעהן בשעת יעקב אבינו האט גיווא[...]
בענטשין די קינדר פון יוסף הט זיך די שכינה פון אים אפ גיטאן [...]
ער גימיינט אז עס איז חס ושלום דא איין פסול אין זייני קינדר [...]
דורך דעם הט זיך דר רוח הטומאה אין זיי גישטארקט מכל שכן [...]
וואס איז זיך מטמא טוט זיך בוודאי די שכינה פון אים אפ טאן • ק[...]
אונ זעה אז דר מענטש איז זיך מטמא ווערט ער ניט גידאכט פ[...]
הקב״ה צו גוטן נאר תמיד ווערט ער גדאכט צו שלעכין דרום שטיי[...]
(משלי יט) ושבע ילין בל יפקד רע אז ער איז זאט מיט דער תורה אונ ט[...]
מעשים טובים ווערט ער ניט גדאכט צו שלעכין דרום שטייט דא[...]
רע כל היום ער הייסט רע אונ ניט רשע אונ עס שטייט גם כי אלך ב[...]
צלמות וגו׳ :

וינחם ה׳ כי עשה את האדם בארץ וגו׳ רבי יצחק הייבט אן עס שטיי[...]
(ישעיה ה׳) הוי מושכי העון בחבלי השוא דאס זענין דיא לייט וו[...]
זינדיגין פאר זייער הערין אלי טאג אונ אין זייערע אויגין איז ד[...]
גירעכינט ווייא אפאלש שטריקיל פון פאוויטינע אונ מיינען [...]
הקב״ה איז ניט משגיח דרינגען אונ זייא זינדיגען אזו פיל ביז ז[...]
מאכין דעם חטא שטארק אונ גראב אזו ווי איין גראבר שטריק [...]
איין

ין וואגין וס ער קאן ניט צו ריסן ווערין · קום אונ זעה אז הקב"ה ט איין דין אין די רשעים חאטשי זיי זינדגן פר אים זייער פון דעסט ען איז ער זיך אויף זיי מרחם אונ גדענקט אז זיי זענן זייני מעשה יו דם ער הט זיי בשאפן אונ איז זיי מאריך אף אונ ווארט זיי אונ ט חס אויף זייא · וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו רבי יוסי זאגט עם פשט לטובה ווייל זיי זענן מעשה ידיו דרום הט ער אויף זיי חס תעצב אל לבו ווייל זיי האבן גזינדיגט פר אים · אונ רבי חזקיה זאגט ה לרעה ווען הקב"ה וויל פר לירין די רשעים פון דר וועלט איז ער יכול מקבל תנחומים אויף זיי גלייך ווי זיי זענן פר לארין גוואָרן אונ ן ער איז שוו מקבל תנחומים העלפט שוין קיין תשובה ניט אבר ייער העלפט יוא תשובה · רבי חייא זאגט וינחם ה' ער הט זיך מנחם ין משמח גווען וס ער הט בשאפן דעם מענטשין אויף דער וועלט ין דעם גשטאלט פון די מלאכים פוז אויבין דם די מלאכים האבן ים אפ גגעבין כבוד אזו ווי צו הקב"ה כביכול אזו ווי עס שטייט אין הלים ח) ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו אונ אז ער הט גזינדיגט ט ער זיך כביכול מצער גווען ויתעצב אל לבו ווייל די מלאכים האבן ניט ואלט מסכים זיין אויף דער בריאה פון דעם מענטשין אונ האבין אגט מה אנוש כי תזכרנו אונ היינט האבן זיי איין פתחון פה זיי האבין עכט גזאגט · רבי יצחק זאגט ויתעצב אל לבו הקב"ה איז זיך ניט משמח ז ער טוט איין דין אין דיא רשעים אונ דרום שטייט בצאת לפני החלוץ דו לה' כי לעולם חסדו אונ עס שטייט ניט כי טוב ווייל הקב"ה איז זיך ניט שמח אין דר מפלה פון די רשעים אונ דרום האבן די מלאכים קיין ירה ניט גיזאגט בשעת די מצרים זענען דער טרונקען גיווארין דען ם שטייט אין (שמות כ"ד) ולא קרב זה אל זה כל הלילה דאס מיינט מען דיא לאכים האבין ניט גינעהענט שירה צוא זאגין ווארום הקב"ה האט זאגט מיין מעשה ידי ווערין דר טרונקען אונ איר ווילט זאגין שירה· רום אז אדם האט גיזינדיגט איז הקב"ה כביכול גיוועזן אין עצבות אונ אט גיזאגט צו אים דו אדם האסט גימאכט שלאף דעם כח העליון אותו שעה איז זיין ליכט פינצטער גיווארין אונ הקב"ה האט אים פר ריבין פון דעם גן עדן אונ האט אים גיזאגט איך האב דיך ארין בראכט אין גן עדן לעבדה ולשמרה דו זאלסט מקריב זיין קרבנות צום ף האסטו פוגם גיוועזן אין דעם מזבח אונ האסט ניט מקריב גיוועזן ון היינט אונ ווייטר זאלסטו זיין לעבוד את האדמה אונ הט אויף אים זר גוועזן מיתה אונ פון דעסט וועגן אז ער איז גשטארבן הט הקב"ה ים בהאלטין אין דר מערת המכפלה וס איז ניט ווייט פון דעם גן דן אונ אז אדם הט גוואוסט אז עס איז ניט ווייט פון דעם גן עדן הט ר גימאכט די מערה כדי ער מיט חוה זאלין דארטין ליגין ער הט ארטן גזעהן אז אקליין ליכט גייט ארייז פון דעם גן עדן אזו הט ער ר צו גיגלוסט דען דארטין איז נאהענט צום גן עדן קום אונ זעה עס ערט ניט אפילו איין מענטש אפ גיטאן פון דר וועלט ביז ער זעהט ריער צו אדם הראשון אונ אדם פרעגט אים פר ווס גייסטו אוועק ון דער וועלט ענטפערט ער אים איבר דיר ווייל דוא האסט גורם וועזן מיתה צו דער וועלט זאגט ער מיין קינד איך האב נאר איין בירה גטאן אונ בין דרויף גשטראפט גווארן מכ"ש דו האסט גטאן מה וכמה עבירות זאגט רבי חייא נאך עד היום שטייט אדם אלי טאג נ זעהט די אבות צווייא מאל אין טאג אונ איז פאר זייא מתודה יף זיין חטא אונ ווייזט זיי דאס ארט וס ער הט גהאט אין גן עדן

אין העכסטן כבוד אונ ווייזט אלי צדיקים וחסידים וס זענן פון אים ארויס גיקומען אונ זיי ירשענען דעם כבוד גדול אין גן עדן אונ אלי אבות זאגין מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון זאגט רבי יוסי די גאנצע וועלט איידר זייא שטארבין מוזין זייא זעהען דאס פנים פון אדם הראשון · צו ווייזין עדות אז זייער טויט איז פר זייערע חטאים· ניט בחטא אדם הראשון אזו ווי מיר האבין גילערינט אין מיתה בלא חטא קיין שום מענטש שטארבט ניט אן חטאים נאר דריי מענטשין זענען גשטארבין מחמת דער עצה רעה פון דעם נחש הקדמוני · אונ די זענן זייא · עמרם דר פאטער פון משה · אונ לוי ובנימין אונ אטייל זאגין ישי דר פאטר פון דוד המלך· זיי האבן נאר ניט גיזינדיגט נאר מחמת עס איז נגזר גווארין מיתה אויף דר וועלט מחמת דעם נחש הקדמוני זענן זיי אויך גישטארבין · קום אונ זעה דר דור פון נח האבין גיטאן זייערע חטאים בפרהסיא פר אלי · רבי שמעון איז אמאל גיגאנגען אין דיא טויערן פון טבריא האט ער גיזעהן אז די מענטשין זענען זיך מטמא אזו וויא דער דור המבול זאגט רבי שמעון ווי קומט דם אז זייא זאלין אזוא דער צערנען זייער הערין אפינטליך · האט ער גיגעבין זיינע אוגין אויף זייא זענען זייא ארייו גיווארפן גיווארין אין ים דורך אווינט · קום אונ זעה אלע זינד וס ווערין גיטאן אפינטליך זענען זייא דוחה דיא שכינה פון דר וועלט · דר דור המבול האבין זיך גיהאלטין בנאוה אונ האבין גיזינדיגט בפרהסיא אונ האבין דוחה גיוועזן די שכינה פון דר וועלט ביז הקב"ה האט זיי דוחה גיוועזן פון דער ערד דרום שטייט אין משלי הגו רשע לפני מלך הגו סיגים מכסף וגו' הנפילים היו בארץ בימים ההם רבי יוסי זאגט דאס זענען עזא ועזא"ל זייא זענען גיוועזן פון דיא מלאכים אויף זיי שטייט ועוף יעופף על הארץ אונ אז זייא האבין מורד גיוועזן אין הקב"ה האט ער זייא אראפ גיווארפין פון זייער קדושה עליונה אונ זענען גראב מגושם גיווארן אין דעם אויר פון דער וועלט אז זייא קענען שוין זיך ניט אויס טאן פון זייער מלבוש וואס זיי זענען דרינען אן גיקלייד גיווארין אין דעם גישטאלט פון דר וועלט דער נאך האבין זייא זיך טועה גיוועזן נאך דיא נשים יפות אונ האבין מזנה גיוועזן זייא זענען נאך פאר האנדין עד היום זיי האבן גהאט קינדר וואס הייסן בני אלהים ענקים גבורים: מדרש רות · ויראו בני אלהים את בנות האדם רבי חנינא זאגט דאס זענען עזא ועזא"ל דם זיי האבין מקטרג גוועזן אויף מענטשן הט זיי הקב"ה אראפ גינידערט אונ זענן פר גרעבט גיווארן אין דעם אויר פון דער וועלט אונ ביי אלי מלאכים איז ניט אזו חאטשי אז זיי קומן אוך אויף דר וועלט מוזין זיי זיך אויך אן קליידין מיט דעם אויר פון דר וועלט אבר דר נאך טוען זיי זיך דר פון אויס אבר די מלאכים האבין זיך אזו פר גרעבט אז זיי קענן זיך שון ניט אויס טאן דר פון · רבי קסמא זאגט עס שטייט עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט עס איז פר האנדן מלאכים פון רוח אונ מלאכים פון אש אונ פון דעסט וועגן זענן זיי שלום צווישין זיך אונ אז זיי קומן אראפ מיט די צווייא סודות אויף דר וועלט ווערין זיי פר גרעבט מיט דעם אויר אונ אז זיי זענן אונטן זיבן טאג כסדר קענן זיי ניט ארויף גיין אונ דרום שטייט ויראו בני אלהים את בנות האדם ווארום שטייט כי טובות הנה דם מיינט מען זייער שיינקייט איז גיוועזן אזו וויא דאס ליכטקייט פון אויבין אז זיי האבין דא גיוואונען קינדר הט זיי הקב"ה גנומן אונ הט זיי ארין גבראכט אינטר דיא הרי חשך דם זיי הייסן הררי קדם אונ הט זיי אן גבונדן מיט אייזערני קייטן

אונ

אוּן דִי בְּנֵי קֵין זֶענֶען אַיין גִזוּנְקֶען גְוָוארֶען אִין תהום רבה בִּלְעָם הָרָשָׁע הָט גְזָאגְט מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם אוּן אַזוֹ וִוי זֵיי הָאבִּין תְּחִילַת מוֹדֶה גִיוֶוען אִין הקב"ה אַזוֹ זֶענֶען זֵיי הַיינְט אוֹיךְ נָאךְ מוֹדֶה אוּן לֶערְנֶען כִּישׁוּף אוּן זֶענֶען מכחישים פמליא של מעלה אוּן וֶוען זֵיי זָאלִין נִיט זַיין פַּר שְׁלָאסִין אִין דִי אַייזֶערְנֵי קֵייטִין וָואלְטֶן זֵיי חָרוּב גְמַאכְט דִי וֶועלְט אוּן דָארְטִין אִין דִי הרי חושך צִיהֶען זֵיי זֵייעֶר חַיוֹת פוּן צָפוֹן זַייט דָאס פוּן דָארְטִין הָאבִּין אַלֵי קְלִיפּוֹת חַיוֹת :

ויאמר ה' אמחה את האדם רַבִּי יוֹסִי הֵייבְּט אָן עֶס שְׁטֵייט (ישעיה נה) כי לא מחשבותי מחשבותיכם קוּם אוּן זֶעה אַז אַמֶענְטְשׁ ווִיל זִיךְ נוֹקֵם זַיין אִין דֶעם אַנְדֶערִין שְׁווַייגְט עֶר אוּן זָאגְט נִיט פְּרִיעֶר אוֹיס כְּדֵי יֶענֶער זָאל זִיךְ נִיט הִיטֶן פַּר אִים אָבֶּער הקב"ה אִיז נִיט אַזוֹ עֶר טוּט נִיט קֵיין מִשְׁפָּט אוֹיף דֶר וֶועלְט בִּיז עֶר רוּפְט פְּרִיעֶר אוֹיס אוּן אִיז מוֹדִיעַ צוּ אַלֵי • וָוארוּם קֵיינֶער קֶען אִים נִיט וֶוערִין עֶר זָאל נִיט טָאן אוּן קֵיינֶער קֶען זִיךְ נִיט הִיטֶן פַּר הקב"ה וָוארוּם מֶען קֶען נִיט בַּשְׁטֵיין אַנְטְקֶעגֶן אִים • הקב"ה הָט גְזָאגְט צוּ נֹחַ אמחה את האדם עֶר הָט זֵיי מוֹדִיעַ גִיוֶוען דוּרְךְ נֹחַ אוּן הָט זֵיי הַתְרָאָה גְטָאן עֶטְלֶכֵי מָאל אוּן זֵייא הָאבִּין נִיט גְוָואלְט פָאלְגִין דֶר נָאךְ הָט עֶר אוֹיף זֵיי גְבְּרַאכְט דֶעם מַבּוּל זֶענֶען זֵיי פַּאר לָארֶן גְוָוארִין פוּן דֶר וֶועלְט :

ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו רַבִּי יוֹסִי זָאגְט חֵן אִיז דִי אוֹתִיוֹת פוּן נֹחַ בַּיי דִי צַדִיקִים וַוייזְט זֵייעֶר נָאמֶן אוֹיף גוּטְץ׳ פוּן נֹחַ אִיז גְוָוארֶען מצא חן אוּן בַּיי דִי רְשָׁעִים ווַייזְט זֵייעֶר נָאמֶן אוֹיף שְׁלֶעכְץ אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' אִיז פוּן דֶעם נָאמֶן עֶר גְוָוארֶען רַע אַז נֹחַ אִיז גְבָּארִין גְוָוארִין הָט עֶר גְזֶעהֶן אַז דִי לַייט זֶענֶען גְרוֹיסֵי רְשָׁעִים הָט עֶר זִיךְ פוּן זֵיי פַּר בָּארְגִין אוּן הָט דָארְטֶן גִידִינְט הַשֵׁי"ת עֶר הָט גְלֶערִינְט אִין דֶעם סֵפֶר פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן אוּן פוּן חֲנוֹךְ • קוּם אוּן זֶעה ווִי אַזוֹ הָט נֹחַ גִיווּאוּסְט אַז מֶען דַארְף מַקְרִיב זַיין קָרְבָּנוֹת נָאר עֶר הָט גְלֶערִינְט אִין דִי סְפָרִים הָט עֶר דָארְטִין גְפוּנֶען מִיט זַיין חָכְמָה אַז דִיא וֶועלְט הָט נָאר אַקִיוּם אוֹיף דִי קָרְבָּנוֹת אוּן וֶוען דִי קָרְבָּנוֹת זָאלִין נִיט זַיין וָואלְט דִי וֶועלְט קֵיין קִיוּם נִיט גְהַאט אוּן דִי עֶלְיוֹנִים וָואלְטֶן אוֹיךְ קֵיין קִיוּם נִיט גִיהַאט :

מדרש הנעלם

בראשית ברא אלהים וגו' רַבִּי יוֹחָנָן הֵייבְּט אָן עֶס שְׁטֵייט בחכמה יבנה בית אַמֶענְטְשׁ דַארְף צוּא זַיין אַיין חָכָם אוֹיף דֶער וֶועלְט הַיינוּ פְּרִיעֶר בּוֹיעֶן אַשְׁטוּבּ דֶר נָאךְ פְּלַאנְצֶן אַוויין גָארְטִין עֶר זָאל הָאבִּין פַּרְנָסָה דֶר פוּן דֶער נָאךְ זָאל עֶר נֶעמֶן אַווַייבּ מִיט אִיר הָאבֶּן קִינְדֶר וֶועט עֶר זֵיי דֶר מִיט מְפַרְנֵס זַיין • נִיט אַזוֹ ווִי דִי שׁוֹטִים וָוס טוּעֶן פַּר קֶערְט • דֶען רַבִּי סִימוֹן הָט גְזָאגְט דֶר וָואס נֶעמְט פְּרִיעֶר אַווַייבּ אוּן הָט זִיא נִיט מִיט עֶפִּיס מְפַרְנֵס צוּ זַיין הֵייסְט עֶר פְּרֵייא פוּן מִצְוֹת אַזוֹ ווִי דֶר פָּסוּק זָאגְט במתים חפשי וָוארוּם ווַייל עֶר דַארְף תָּמִיד נָאר עוֹסֵק זַיין אִין דֶער פַּרְנָסָה • נִיט בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא אִיז עֶר פְּרֵייא פוּן מִצְוֹת אַזוֹ ווִי אַיין מֵת • רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט עֶס אִיז גְלַייךְ ווִי עֶר נֶעמְט אַיין אָפּ גָאט צוּ זִיךְ • דֶען רַבִּי יְהוּדָה הָט גְזָאגְט תְּחִילַת פְּלֶעגִין דִיא חֲכָמִים חֲסִידִים נֶעמֶן ווַייבֶּר • אוּן פְּלֶעגֶן פָּארְט אַוֶועק לָאזִין חַיֵי עוֹלָם הַזֶה אוּן הָאבֶּן עוֹסֵק גְוֶוען בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת אִין עֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא אָבֶּר בִּזְמַן הַזֶה דָם דִי וֶועלְט אִיז טָרוּד נָאךְ פַּרְנָסָה דְרוּם מוּז דֶר מֶענְטְשׁ פְּרִיעֶר בּוֹיעֶן אַשְׁטוּבּ אוּן אָן גְרֵייטֶן פוּן וַואנֶען עֶר זָאל פַּרְנָסָה גֶעבִּין זַיין ווַייבּ

אוּן קִינְדֶר אוּן דֶר נָאךְ זָאל עֶר נֶעמֶן אַיין ווַייבּ אַזוֹ קֶען עֶר דִינֶען
הֶערִין אוּן עוֹסֵק זַיין בַּתּוֹרָה אַזוֹ ווִי דִי חֲכָמִים הָאבֶּן גְזָאגְט אם אין
אין תורה : רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט אַז אַמֶענְטְשׁ נֶעמְט אַיין ווַייבּ הֵייסְט
עבד ה' דֶען זַיין הַארְץ אִיז שׁוֹן רֵיין פוּן עֲבֵירוֹת עֶר דַארְף נִיט קו
אוֹיף קֵיין פְרֶעמְדֵי ווַייבֶּר אוּן אִיז מְקַיֵים ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עי
אשר אתם זונים אחריהם דְרוּם גִיהֶער דֶער מֶענְטְשׁ פְּרִיעֶר בּוֹיעֶן אַיין
אוּן זִיךְ זֶעהֶן אַיין פַּרְנָסָה אוּן דֶר נָאךְ נֶעמֶן אַיין ווַייבּ • מִיר זֶעהֶן ד
הקב"ה הָט פְּרִיעֶר בַּ וֹאֶט דִי וֶועלְט אוּן הָט זִיא גִיגְרוּנְד פֶעסְט
אוּן הָט אָן גְגְרֵייט אַלֶערְלֵיי פַּרְנָסוֹת בְּהֵמוֹת חַיוֹת עוֹפוֹת פִישׁ יְרָ
בֵּייכֶר דֶר נָאךְ הָט עֶר דֶעם מֶענְטְשֶׁן בַּשַׁאפֶן מִיט זַיין ווַייבּ • אוּן צ
הָט גְווּאוּנֶען קִינְדֶר אוּן הָט גְמַאכְט אַיין יִשׁוּב אוֹיף דֶר וֶועלְט אִין ד
בַּיִת וָוס הקב"ה הָט גְבּוֹאֶט אוּן דְרוּם שְׁטֵייט בראשית דָאס מַאכְט
ראש אוּן אִיטְלִיכֶר מֶענְטְשׁ גְהֶער זֶעהֶן אַז עֶר זָאל זִיךְ קוֹבֵעַ זַיין צַי
צוּ דֶר תּוֹרָה חָאטְשֵׁי עֶר אִיז עוֹסֵק בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וּמְלָאכָה אָדֶער מַ
וּמַתָּן פוּן דֶעסְט וֶועגֶן זָאל עֶר זִיךְ מַאכִין אַלֵי טָאג אַיין צַייט צוּ לֶעְ
שיגיעת שניהם משכחת עון • אוֹיבּ אַמֶענְטְשׁ ווִיל זָאגִין אִיךְ בִּין אַיין מְיוּ
פוּן אַגְרוֹיסֶר מִשְׁפָּחָה עֶס אִיז נִיט שֵׁיין אִיךְ זָאל טָאן אַמְלָאכָה • ד
הָט זִיךְ הקב"ה גְפֶעדֶערְט אוּן הָט אַלֵיין גְטָאן אַמְלָאכָה אַזוֹ ווִיא
שְׁטֵייט בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ דְרוּם גִיהֶער מֶען זִיךְ
לֶערְנֶען פוּן הַשֵׁי"ת אוֹיךְ צוּ טָאן אַמְלָאכָה • אוּן דְרוּם הָט עֶר בַּשַׁא
אָדָם צוּם הִינְטֶערְשְׁטִין אַז עֶר הָט שׁוֹן אַלֶץ גְמַאכְט שמים וארץ וכל צ
עֶר הָט אִים גְזָאגְט בִּיז אַהֶער הָאבּ אִיךְ עוֹסֵק גְוֶוען בִּמְלָאכָה אוּן
הַיינְט אוּן ווַייטֶר זָאלְסְט דוּא שׁוֹין עוֹסֵק זַיין בִּמְלָאכָה דְרוּם שְׁטֵ
בראשית צוּם עֶרְשְׁטֶן אֵיידֶר עֶר הָט בַּשַׁאפֶן אַיין מֶענְטְשֶׁן ברא אלהים
גָאט אַלְדִינְג בַּשַׁאפֶן׃ רַבִּי יוֹחָנָן זָאגְט נָאךְ וָוס אִיז דֶר מֶענְטְשׁ בַּשַׁ
גְוָוארִין בְּצֶלֶם אֱלֹהִים אַזוֹ ווִיא עֶס שְׁטֵייט ויברא את האדם בצלמו עֶס
אַיין מָשָׁל צוּ אַיין מֶלֶךְ וָוס עֶר אִיז מוֹשֵׁל אוֹיף אַיין מְדִינָה הָאט
גְבּוֹיט אַלֶערְלֵיי בִּנְיָנִים אוּן אָפּ גַאסִין צוּ דֶער שְׁטָאט אוּן דִיא גַא
מְדִינָה אִיז מְשׁוּעְבָּד גְוֶוען צוּ אִים אַמָאל הָט עֶר צוּם הוֹף גִירוּפְן
גַאנְצֵי מְדִינָה אוּן הָט אִיבֶּר זֵיי גְזֶעצְט אַיין שַׂר אוּן הָאט זֵייא גְזָ
בִּיז אַהֶער הָאבּ אִיךְ מִיךְ מַטְרִיחַ גְוֶוען צוּא אַלֵי אַיְיעֶרֵי בֶּדֶערְפְ
פַּר רִיכְטִין צוּ מַאכֶן טִירֶן שְׁלֶעסֶר אָפּ גַאסִין פוּן הַיינְט אוּן ווַייטֶר
דֶר שַׂר גְלַייךְ אַזוֹ ווִי אִיךְ עֶר וֶועט מוֹשֵׁל זַיין אוֹיף דֶער מְדִינָה גְ
ווִי אִיךְ צוּ בּוֹיעֶן אוּן אוֹיךְ אַלֵי זַאכִין דֶר נָאךְ הָאט עֶר דֶעם שַׂר א
אַזוֹ אָן גְזָאגְט עֶר זָאל מַשְׁגִיחַ זַיין אוֹיף דֶר מְדִינָה צוּ בּוֹיעֶן אוּן
פַּר רִיכְטֶן דִי שְׁלֶעסֶר פוּן דֶר מְדִינָה אוּן אַלֶץ זָאל צוּא אִים מְשׁוּ
זַיין אוּן מֶען זָאל פַּר אִים מוֹרָא הָאבִּין אַזוֹ ווִיא פַּר דֶעם מֶלֶךְ א
אַזוֹ אוֹיךְ הָט הקב"ה אָן גְזָאגְט בְּשַׁעַת עֶר הָט בַּשַׁאפֶן אָדָם הָרִא
אוּן דְרוּם שְׁטֵייט ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ דְרוּם שְׁטֵייט א
בצלם אלהים עשה את האדם :

רַבִּי יוֹחָנָן אִיז גְגַאנְגֶן פוּן קִיסְרִי קֵיין לוּד אוּן רַבִּי חִיָיא בַּר אַבָּא
אוֹיךְ גְוֶוען מִיט אִים זֶענִין זֵיי גִיקוּמֶן צוּ אַיין פֶעלְד זָאגְט רַבִּי יוֹחָנָן
פֶעלְד אִיז גִיוֶוען מַיינְס הָאבּ אִיךְ עֶס פַּר קוֹיפְט כְּדֵי אִיךְ זָאל דֶר ס
זוֹכֶה זַיין צוּ דֶר תּוֹרָה זָאגְט רַבִּי חִיָיא אוּן ווֵיינְט פַּר וָוס הָאסְטוּ
דִיר נִיט גִילָאזְט אוֹיף דַיין עֶלְטֶר זָאגְט עֶר אִיךְ הָאבּ פַּר קוֹיפְט אַ
וָוס אִיז בַּשַׁאפִין גְוָוארֶען אִין זֶעקְס טָאג אוּן הָאבּ דֶר פַּר גְקוֹיפְט אַ
וָוס אִיז בַּשַׁאפִין גְוָוארִין אִין פֶערְצִיג טָאג אַזוֹ ווִי דֶר פָּסוּק זָאגְט

ה כתר ארבעים יום וארבעים לילה און איך האב מיר גיקויפט חשובי זאכן
ב גרויסי דס איז עצת תושיה חכמה וגבורה אזו ווי דר פסוק זאגט לי עצה
שיה אני בינה לי גבורה אז רבי יוחנן הט גילערנט תורה הט זיין פנים
ויכטין וויא די זון אויף אים הט מען גרייענט דעם פסוק ואוהביו כצאת
מש בגבורתו רבי יצחק זאגט דיא תורה הייסט תושיה דס איז טייטש
לאף דען זיא מאכט דעם מענטשין שלאף דאס איז אז ער הייבט
שט אן צו לערנין אבר אז ער לערנט שון שטייט לי גבורה דען צום
שטין מוז ער מלחמה האלטין מיט דעם יצר הרע און מוז זיך
יניגיז זיין גוף און זיצן אין בית המדרש ביז ער ווערט גוואנט מיט
רה און חכמה און מעשים טובים בקומט ער די גבורה צו האלטן
מלחמות ה' אזו ווי דר פסוק זאגט על כן יאמר בספר מלחמות ה':

אמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה רבי תנחום
הייבט אן עס שטייט הצדיק אבד ואין איש שם על לבו אנשי החסד נאספו
ן מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק מיר האבין גילערנט אז הקב"ה זעהט
עס איז ניט דא קיין צדיקים אויף דער וועלט און עס איז דא פיל
שעים דענסט מאל טוט ער איין דין אין זיי זאגט רבי תנחום אזו ווי
מעשה הגוף איז מיט דר נשמה אזו טוט הקב"ה מיט דער וועלט
ן אז דר מענטש זינדיגט נעמט ער ארויף זיין נשמה אזו אוה דר
יק איז דיא נשמה פון דעם רשע דרום נעמט צוא הקב"ה דעם
יק וואס ער איז די נשמה דס מיינט דר פסוק יקוו המים אל מקום אחד
ם מיינט מען די צדיקים זיי זאלן איין גיטאן ווערין צו יענר וועלט
איז איין מקום מיוחד צו דר נשמה אזו בלייבט דר גוף טרוקין אן
ר נשמה ותראה היבשה דיא רשעים וועלין שון ווערן אן גזעהן צו דין
רום עס איז שון קיינר ניט דא ער זאל אויף זייא מגין זיין און קיין
שים טובים האבן זיי אוהניט עס זאל אויף זיי מגין זיין דרום ווערין
גיזעהן: אויך שטייט אז אהרן איז גשטארבין ויראו כל העדה כי גוע
ן לייען ניט ויראו נאר ויראו זיי זענען ווארין גיזעהן דען דר מגין
ז גשטארבין ווארום כל זמן די צדיקים זענין אין דור קען דר מדת
ין אין זיי ניט שולט זיין אזו וויא דר פסוק זאגט ויאמר להשמידם לולא
ה בחירו וגו' און ווען הקב"ה טוט איין דין אין די רשעים נעמט ער
ייער אוועק די צדיקים עס איז אמשל צו איין עשיר ער האט איין
רטין אמאל איז ער ארין גיגאנגין אין גארטין האט ער גיזעהן
רטין דערנער הט ער זיי גהייסין אפ האקין דר נאך הט ער דארטין
זעהן שייני רוזין וואקסין זאגט ער פון וועגין דיא רוזין וועל איך
ן דארטן לאזין די דערנר אויך שטיין · דר נאך אז די רוזין האבין
גהובין זייער שמעקין הט ער זיי אויס גריסין אז ער האט זיי שוין
ים גריסין זאגט ער אצונד איז שון צייט אז מען זאל די דערנר אויס
יסין פון דאנין אזו אויך די צדיקים אז זיי ווערין אפ גיטאן פון די
שעים טוט ערשט הקב"ה איין דין אין די רשעים דאס מיינט דער
פסוק דודי ירד לגנו לערוגת הבושם לרעות בגנים וללקוט שושנים:

אל ר' יצחק הט גיפרעגט צו רבי אלעזר אז זיי זענין גיגאנגין אין דר
מדבר און האט אים גיזאגט איך וועל דיך איין שאלה פרעגין
ר דו זאלסט מיר הייסין האט ער צוא אים גיזאגט פרעג דען דו
ט כדאי צו פרעגן ווס דו ווילסט הט ער אים גפרעגט עס שטייט
אלהים כי טוב איז משמע אז ער הט שון אלדינג בשאפין הט ער
שט גזעהן אז עס איז גוט און פריער הט ער חס ושלום ניט גוויסט
עס איז גוט זאגט רבי אלעזר דס איז איין אזהרה צו מענטשן אז

אמענטש וועט לערנין במעשה בראשית דיא מעשים פון איטליכן
טאג וועט ער וועלין פרעגין ווארום דס איז און דס איז דרום שטייט
וירא אלהים כי טוב עס איז השי"ת אזו וואל גיפעלין בדארפסטו ניט פרעגן
דרוף · אויך לערינט אונז דיא תורה דרך ארץ אז אמענטש זאל זיך
ניט בארימן מיט זיין זאך איידר עס ווערט פארטיג דען טאמר וועט
אין דרינען זיין אחסרון וועט ער בלייבן אליגנר דרום חאטשי השי"ת
הט דאך פריער גוויסט אז עס איז גוט הט ער פארט ניט גישטעלט
אז עס איז גוט ביז ער הט עס גומר גיווען · אזו געפינען מיר כמה מאל
אין דער תורה אויך בייא סדום שטייט ארדה נא ואראה חאטשי הקב"ה
האט אלץ גיוויסט און הט ניט גידארפט אראפ נידרין שרייבט אונז
די תורה כדי מען זאל זיך פון אים אפ לערנען דען דס בית דין זאל
ניט פסקנן איין דין דורך זייער שכל נייערט רעכט חוקר ודורש זיין
אזו ווי דר פסוק זאגט ודרשת וחקרת ושאלת היטב · אין דעם איז אן גקומן
רבי אבא פרעגין זיי אים די שאלה הט ער זיי גזאגט דרום שטייט וירא
אלהים כי טוב דען ער הט אלץ גימאכט דורך זיין גיבאט היינו די ערד
זאל טאן איר זאך · דס וואסר זאל טאן זיין זאך און אז זיי האבן גטאן
זיין רצון שטייט וירא אלהים גאט האט גזעהן כי טוב אז זייא האבין גוט
גיטאן זיי האבין אים גיפאלגט דרום שטייט וירא אלהים את כל אשר עשה
והנה טוב מאוד ער הט גזעהן אז אלי זאכין וואס ער האט בשאפין איז
גיוועזן זייער גוט צוא שטיין אין זייער בשטאנד אזו וויא היינט זאלין
ניט משנה זיין:

תנו רבנן דיא רבנן האבין גילערנט אלע טאג גייט ארויס אכרוז און
זאגט דר וועקט זיך בני קדושים עליונים און טוט די עבודה צו אייער
העררן דס ער הט אייך געגעבן אנשמה הקדושה ווס זי איז אפ גשייד
גיווארין פון דעם כסא הכבוד רבי אלעזר זאגט עס שטייט ויפח באפיו
נשמת חיים דס די נשמה הקדושה ווס זי קומט פון דעם כסא הכבוד ·
ביי אדם שטייט ויהי האדם לנפש חיה דאס נפש חיה איז נאר איין נפש
ווס עס איז בשאפין גיווארין פון דער ערד ניט פון דעם כסא הכבוד
דען די תורה קלאגט זיך אויף אים און זאגט הקב"ה הט אים גגעבן
איין נשמת חיים הקדושה כדי ער זאל האבען חיי העולם הבא צום
סוף הט ער פר זינדיגט און איז נאר גבליבין ביי דעם נפש חיה ווס
איז פון דר ערד דרום קלאגט די תורה נאך אזו אנשמה ווס ער הט
גיהאט זאל ער היינט נאר האבין אנפש חיה און הקב"ה זאגט דיא
אדם איך האב דיר גיגעבין איין נשמת חיים דען זי גיט חיים צו אירי
בעלים דס זיא איז בשאפין גיווארין פון מיין כסא הכבוד און דורך
דייני חטאים ביסטו נאר גיבליבין בייא דעם נפש חיה וואס זיא איז
בשאפין גיווארין פון דר ערד חייד שווער איך ביי דיין לעבין אז דער
ווס וועט עוסק זיין אין דער תורה און וועט זיא היטין וועל איך אים
געבין די חשובי נשמה ווס זי איז פון מיין כסא הכבוד און ניט חיים
צו זיין הערין און דער וואס וועט ניט היטין דיא תורה וועט ער נאר
האבין אנפש חיה וואס זיי האבען זיך אויס דר ווילט דס זיי ווערין
פר לענד מיט איר דרום זאגט קהלת מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה
דאס איז דיא הייליגי נשמה דס זיא גייט ווידר ארויף למעלה פון דיא
צדיקים ווס זיי הייסין אדם ורוח הבהמה היורדת למטה לארץ דס איז די נפש
חיה וואס ער איז בשאפין גיווארין פון דער ערד · זאגט רבי אלעזר
ביז דרייצין יאר הט דר מענטש נאר דעם נפש חיה דר נאך איז ער
זוכה גיט מען אים דיא נשמה הקדושה וואס זי איז מכסא הכבוד

רבי שמעון האט אמאל גמאכט אגרוסי סעודה אונ הט גרופין אויף דר סעודה חכמי המשניות אונ פיל תנאים אונ הט בדעקט דיא שטוב מיט טייערי כלים דר נאך הט ער גזעצט די רבנים אויף איין זייט אונ הט זיך גזעצט אויף דר אנדרר זייט אונ איז זייער פריילעך גיוועזן האבין אים די רבנים גיפרעגט ווס ביסטו היינט מער פריילך פון אלי טעג הט ער זיי גיזאגט היינטיגין טאג נידרין אראפ נשמות קדושות אויף די ארבע כנפות החיות צו מיין זון רבי אלעזר דרום בין איך היינט זייער פריילך דען דס איז די רעכטי שמחה אונ דר נאך הט ער גזעצט זיין זון רבי אלעזר לעבין זיך אונ זאגט צוא אים זעה מיין קינד דען היינטיגין טאג וועסטו בקומן איין הייליגי נשמה עליונה אזו זאגט רבי שמעון איין זאך איז גיווארין דיא שטוב ארום גירינגילט מיט אייטל פייער זענין דיא רבנים ארויס גיגאנגין האבין זיי גיזעהן אז אנאנצין טאג איז ארוים גגאנגין ארויך פון דער שטוב דר וויל איז אן גקומן רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא הט ער גפונגן צו די רבנים זיי שטייען אונ פר וואונדרין זיך זייער פרעגט ער צו זיי ווס איז דס זאגין זיי דר רויך איז פון אש של מעלה דען מען קריינט היינט רבי אלעזר מיט אהייליגי קרון דר וויל זעהין זיי דאס עס איז אראפ פיר פליגיל פון דעם גשר של אש אונ הט ארום גירינגילט צו רבי אלעזר מיט זיין פאטער רבי שמעון · אונ רבי יוסי איז דארטין גיוועסין ביז דס פייער איז אוועק גיגאנגען איז ער אוועק גיגאנגין צו רבי שמעון זאגט רבי שמעון צו רבי יוסי ווס ווילסטו זאגט רבי יוסי איך וואלט גערין גיגעבין מיין טאכטער צוא דיין זון רבי אלעזר זאגט רבי שמעון לאז אזו זיין הט ער גירופין די רבנים אונ האט פר זייא אשידוך גטאן זענין זיי דארט גיזעסין דריי טאג אונ האבין גילערינט תורה זיי האבין ניט גלאזט קיין סוד אין משניות ווס רבי שמעון הט זיי ניט גזאגט כל ימיו אלי טאג פון רבי שמעון הט מען ניט גזעהן קיין רעגין בוגין דען זיין זכות דאט מגין גוועזן אויף דעם דור · רבי יצחק זאגט די נשמה איז תמיד אין איר בשטאנד זי הט אקיום אוף אייביג אבער אויף דעם נפש חיה שטייט הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה פרעגט רבי יוסי אז דר נפש חיה איז אזו וויא איין רוח פון אבהמה ווארום מאכט דר תרגום אויף דעם פסוק ויהי האדם לנפש חיה לרוח ממללא דס איז טייטש איין נפש וואס ער קען ריידין אונ אז עס איז יוא גלייך צוא אבהמה ווארום ריידין די בהמות ניט זאגט רבי יצחק וויל זייער גוף איז גיקנעטין גיווארין פון גרעבערר ערד פון דעם מענטשין אונ ווידר זיי קענין ניט קוקין אויף דעם הימיל · זיי זאלין זיין פון אזו איין ערד ווי דיא מענטשין אונ זאלין קוקין אויף דעם הימיל אזו ווי מענטשין וואלטין זיי אויך גקאנט ריידין · זאגט רבי יוסי דער טעם וואס דיא זאגסט וויל זיי זענין פון גרעבערר ערד ווי דיא מענטשין גיפעלט מיר אבר וואס דו זאגסט וויל זיי קענין ניט קוקין אויף דעם הימיל וויא מענטשין דרום קענין זיי ניט ריידין גיפעלט מיר נישט ווס האט זיך גיוועגדין זייער ריידין אין דעם · זאגט רבי יצחק דאס איז אגרוסי הילף צו די מענטשין ווס קענן קוקן אויף דעם הימיל · קום אונ זעה אז נבוכדנצר איז פר טריבין גיווארין פון מענטשין אונ איז גיווארין איין חיה הט ער קיין הילף ניט גיהאט ביז ער הט גיקוקט אוף דעם הימל אזו ווי דר פסוק זאגט אנא נבוכדנצר מלכא עיני לשמיא נטלית ומנדעי יתוב עלי דר נאך אז ער הט אין הימיל ארויף גיקוקט איז ער ווידר צו זיין שכל גיקומין אבער פריער איז ער גיוועזן איין חיה רעה :

ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפ[…] ותאכל קום אונ זעה דם די לייט ווייסן ניט אונ זענין ניט משגי[…] בשעת הקב״ה הט בשאפין צו אדם הט ער אים מכבד גיוועזן בכבו[…] עליון אונ ער הט פון אים בגערט אז ער זאל זיך אין אים בהעפט[…] כדי ער זאל זיין איין יחיד ולב אחד דאס הייסט ער זאל קיין מאל ני[…] נשתנה ווערין אין זיין אמונה אזו ווי דר פסוק זאגט ועץ החיים בתוך ה[…] דס איז אלץ ביחוד דער נאך האבן זיי זיך אפ גקערט פון דר אמונ[…] אונ האבין גילאזט שטיין דעם אילן היחוד מכל האילנות אונ האבין זי[…] בהעפט אין דעם עץ הדעת טוב ורע אזו איין ארט וואס איז זיך משתנ[…] אונ פר קערט זיך פון איין גישטאלט צום אנדרין מטוב לרע ומרע לטו[…] אונ זייא זענין אראפ פון זייער מדריגה אונ האבין זיך בהעפט אי[…] פיל מדריגות נידעריגער אונ האבין גילאזט שטיין די מדריגה וואס[…] איז איבער אלי וואס עס איז איין יחוד עס ווערט קיין מאל ניט פאר[…] ענדערט אזו וויא דר פסוק זאגט (קהלת ז׳) אשר עשה האלהים את האדם יש[…] והמה בקשו חשבונות רבים הקב״ה האט זיי בשפין צו זיין רעכטער יחוד[…] אן איין שום שינוי אונ זייא האבין זיך בהעפט אין וויא פיל שנויי[…] דרום איז גווארן זייער הארץ אזו וויא דער צד וואס זייא האבין[…] באגערט אמאל לטוב אונ אמאל לרע האט הקב״ה צוא זייא גזאגט[…] איר האט פאר לאזט דעם צד החיים ועץ החיים אונ האט זיך[…] מדבק גיוועזן איז צד המות דאס איז דער עץ הדעת טוב ורע וואס[…] דס איז איין מות אנטקעגין דיר אזו ווי דר פסוק זאגט (משלי ח׳) רגלי[…] יורדות מות דרום איז נגזר גיווארין דער טויט אויף איר אונ אויף גאר[…] דער וועלט אונ אז דוא וועסט פרעגין אז אדם הט גיזינדיגט וואס[…] האט די גאנצע וועלט גיזינדיגט ווס זייא זאלין שטארבין אויב דוא[…] וועסט זאגין אז אלי בריות האבין אויך גיגעסין פון דעם עץ הדעת[…] עס איז ניט אזו אלא בשעת אז אדם איז בשאפין גיווארין אונ האט[…] אן גיהויבין ארום צו גיין האבין זיך אלי בריות פאר אים גיפארכטין[…] אונ זענין אים נאך גיגאנגען אזו ווי קנעכט גייען נאך זייער הערין[…] אונ ער הט צו זיי גזאגט בואו נשתחוה ונכרעה נכרכה לפני ה׳ עושנו קומט[…] מיר וועלין זיך בוקין צוא אונזער גאט ווס ער האט אונז אלי בשאפין[…] זענין זייא אלי אים נאך גיגאנגען אונ אז זייא האבין גיזעהען אז ער[…] בוקט זיך צום צד טוב ורע אונ בהעפט זיך אין דרינען האבין זייא אלי[…] אים נאך גיצויגין דרום הט ער גורם גיוועזן מיתה צו זיך אונ צו גאר[…] דר וועלט דען אדם איז פר ענדערט גיווארין אמאל לטוב אונ אמאל[…] לרע פעמים לרחמים ופעמים לדין פעמים לנחת ופעמים לרוגז פעמים לחיים ופעמים למות[…] אונ ער איז ניט גבליבן שטיין תמיד אויף איין שטאנד דרום הייסט[…] דאס להט החרב המתהפכת וויל עס פאר קערט זיך פון טוב לרע אונ פון[…] רחמים לדין אונ פון שלום צו מלחמה דס ארט האט עס אים גורם[…] גיוועזן ווס ער איז זיך אויך מהפך אזו וויא מיר האבן גיזאגט אונ דר[…] מלך עליון ווס ער איז זיך מרחם אויף זייני מעשה ידיו האט ער דרויף[…] אן גיזאגט ועץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו אונ ער האט דאס ניט מקבל[…] גיוועזן אונ הט גיפאלגט זיין ווייב דרום האט ער גורם גיוועזן מיתה[…] צו זיך אונ צו גאר דר וועלט אונ איז פאר טריבן גווארן אויף אייביג[…] פון דעם גן עדן · קום אונ זעה לעולם הבא שטייט כימי העץ ימי עמי[…] די טעג פון מיין פאלק וועלן זיי אזו ווי דיא טעג פון דעם עץ ווס איז[…] מיוחד וואס איז זיך קיין מאל ניט משנה אונ דער נאך שטייט בג[…]

תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו די תוספתא אין זוהר פרעגט
ופ שטייט נח נח צוויי מאל · אלא איטליכר צדיק הט אין זיך
נשמות איינע פון עוה״ז אונ דיא אנדרי פון עוה״ב דרום רופט
ם הקב״ה מיט זיין נאמן צווייא מאל אזו וויא מיר גפינן אברהם
הם יעקב יעקב משה משה שמואל שמואל שם שם נאר ביי
ק שטייט איין מאל יצחק וייל ער איז גבונדן גווארן אוף דעם
ח איז אים ארוס גיגאנגין זיין נשמה אונ איז אריין גיגאנגען אין
איל וואס מען האט מקריב גיוועזן אוף זיין ארט דער נאך האט
ווידר אים גיקערט צו אים נאר זיין נשמה פון עוה״ב דרום גפינן
ניט אז הקב״ה איז מייחד זיין נאמן אוף איין צדיק ווס ער לעבט
ופן אלהי פלוני נאר אז ער שטארבט אבער ביי יצחק גיפינין מיר
הקב״ה הט גיזאגט צו יעקב אנכי אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק אונ יצחק
נאך גלעבט נאר וייל זיין נשמה פון עוה״ז איז שון ביי אים ניט
ן פון דער עקידה אן דרום איז גלייך ווי ער איז שון גשטארבין :
תולדות נח רבי אבא זאגט ווס שטייט אלה דס ווארט פסילת די
זאכן ווס פריער נאר דרום זאגט ער אלה די זענן רעכטי תולדות
ניט דיא וואס פריער דען יענע זענין גוועזין רשעים דרום זינט
ם הראשון הט גיזינדיגט הייסן אלי מענטשין בני האדם דס איז ניט
מעלה נאר לגנאי אזו ווי איינר זאגט דס זענן די קינדר פון דעם
א אבר אז נח איז גבארין גווארן הייסן אלי קינדער די קינדר פון
אלה תולדות נח די קינדר הט נח מגדל גיוועזן אוף דר וועלט אונ ניט
ווי די תולדות פון אדם הראשון ווס הקב״ה הט זיי מעביר גיוועזן
דר וועלט אונ ער הט גורם גוועזן מיתה צו אלי לייט · זאגט רבי
אמער עס שטייט דאך שון דר נאך וירד ה׳ לראות את העיר ואת המגדל
בנו בני האדם אונ עס שטייט ניט בני נח · זאגט רבי אבא קום אונ
עס שטייט בן חכם ישמח אב ווען ער איז אגוט קינד טוט איטליכר
מאנדעם פאטר צו גוטן אבר ווען ער איז אשלעכט קינד דר מאנט
לכר זיין פאטר צוא שלעכטן אזו דא אוך וייל דער דור הפלגה
בין מורד גוועזן אין הקב״ה רופט ער זיי בני אדם זיי זענן אזו ווי אדם
ם שטייט דא אלה תולדות נח דאס זענן די תולדות וואס זענן ארוים
אנגען פון דער תיבה אבער ניט די תולדות פון אדם הראשון ווס
ן הט אים פר טריבן פון דעם גן עדן · קום אונ זעה אז אדם וואלט
בן קינדר אין גן עדן וואלטן זיי ניט גוועזן פר דארבן גווארן לדור
ות אונ דיא ליכט פון דער לבנה וואלט אייבג ניט גיוועזן קלענער
ארן אונ אלי וואלטן גוועזן גבליבן אוף אייביג אונ זיי וואלטן גוועזן
גרויס ליכט מער פון די מלאכים אין גשטאלט אונ אין חכמה אזו
עס שטייט כצלם אלהים ברא אותם אבר אז ער הט גזינדגט אונ ער הט
וזט ארוס גיין פון דעם גן עדן אזו זענן זיי גבליבן אזו ווי עס בדארף
זיין אונ האבן שון קיין קיום ניט פרעגט רבי חזקיה ווי אזו וואלט
ם הראשון גוועזן גקענט האבן קינדר אין גן עדן ער זאל ניט גוועזן
דיגן וואלט ער דאך קיין יצר הרע ניט גהאט ער וואלט דאך גוועזן
ליבן אן קינדר · דעסט גלייכן ווען די ישראל זאלן גוועזן בלייבן ביי
ער מדריגה פון מתן תורה דס זייא האבן קיין יצר הרע ניט גהאט
וואלטן זיי אליין גבליבן אונ קיין דורות וואלט שון ניט גוועזן נאך
ביז זיי האבן גיזינדיגט מיט דעם עגל האבן זיי אוף זיך מושך גוועזן
ם יצר הרע ענטפערט אים רבי אבא אז אדם הראשון זאל ניט
ען זינדגן וואלט ער ניט גהאט קיין קינדר מצד יצר הרע אזו וויא

הײנט נאר ער וואלט גוועזן גהאט קינדר מצד רוח הקודש היליגי אזו
ווי די מלאכים קדושים ווס זיי לעבן אייבג אונ זיי וואלטן ניט גהאט
קיין יצר הרע אבר אז ער הט גיזינדיגט אונ האט גהאט קינדר חוץ
דעם גן עדן הט ניט זוכה גיוועזן קינדר האבן אין גן עדן דרום האבן
זיי קיין קיום ניט גהאט איין גווארצילט ווערן אוף דער וועלט ביז נח
איז ארוים גיגאנגן פון דר תיבה פון דארטין זענין ארוים גיגאנגן אלי
דורות אונ פון דארטן זענן זיי פר שפרייט גווארן אוף אלי פיר זייטן
פון דער וועלט :

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה ווארום איז די ערד פר דארבן כי השחית
כל בשר את דרכו על הארץ ווייל די לייט האבן פר דארבן זייער וועג
מטמא זיך צו זיין · רבי חייא הייבט אן עס שטייט (יונה ג׳) וירא אלהים
את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה קום אונ זעה בשעת די לייט זענן פרום
אונ היטן די מצות פונדר תורה אזו ווערט גשטארקט די ערד אונ אלי
שמחות ווערט אוף איר גפונן ווארום ווייל די שכינה רועט אוף דר
ערד דען זענן עליונים ותחתונים אין שמחה אבר אז די לייט פר דארבן
זייער וועג אונ היטן ניט די תורה אונ זינדיגן פר הקב״ה אזו זענן זיי
דוחה די שכינה כביכול פון דר וועלט אזו רועט דר שטן אונ קליפות
אוף דר ערד אונ די ערד ווערט פאר דארבן פון זייא אונ עס קומט
אייטל קללות איבר דעם גזל ושנאת חנם ולשון הרע אבר ווען דיא
מענטשן זענן פרום גיבן זיי אריין איין כח וגבורה אין דר פמליא של
מעלה אזו ווי עס שטייט תנו עוז לאלהים אונ דורך זייערי מעשים טובים
הט די וועלט אקיום אונ די קליפות גיוועלטיגן ניט אוף דער ערד ·
פרעגט ער ווי אזו קען זיין אז די קליפות זאלין האבין אשליטה אין
ארץ ישראל אונ מסלק זיין די שכינה פון דארטין אמער מיר האבן
דאך גלערינט אז אין ארץ ישראל רועט ניט קיין קליפות · אונ אויף
ארץ ישראל איז ניט דא קיין שום ממונה נאר דורך הקב״ה אליין ·
קום אונ זעה אז קיין קליפה קען מאכי ניט שולט זיין אין ארץ ישראל
נאר איין שעה קומט אמאל אום אז דר משחית קומט אונ איז שולט
ממית זיין מענטשן אזו ווי מיר גפינן ביי דוד המלך עליו השלום אז
דר דבר איז גוועזן אין זייני צייטן שטייט וירא דוד את מלאך ה׳ עומד והרבו
שלופה בידו דרום גפינן מיר אז אמאל ווערט דיא ערד פון ארץ ישראל
פר דארבין · זאגט רבי אלעזר אפילו אין דר צייט פון דעם דבר איז
אויך ניט גוועזן דורך דעם מלאך המות נאר פון הקב״ה ווארום עס
שטייט דא מלאך ה׳ אונ שטייט ווידר המלאך הגואל אונ שטייט ויסע מלאך
אלהים הן גוטץ אדר שלעכץ איז קיינר ניט שולט אוף דעם נאר הקב״ה
אליין אוב דו ווייסט פרעגן עס שטייט דאך (איכה א׳) כי ראתה גוים באו
מקדשה די אומות זענן גגאנגן קיין ארץ ישראל אונ האבן חרוב גמאכט
דם בית המקדש אז די שרים של מעלה האבין דארטין קיין שליטה
ניט וויא אזו האבן די אומות גקענט חרוב מאכן דאס בהמ״ק · קום
אונ זעה עס שטייט כי אתה עשית דס איז טייטש הקב״ה אליין הט חרוב
גמאכט דעם בית המקדש אונ ווידר שטייט עשה ה׳ אשר זמם הקב״ה
הט גטאן ווס ער הט גטראכט ווייטר זענן סודות · רבי שמעון זאגט
די לייט האבן גזינדיגט אונ די ערד איז פר דארבן גווארן אזו ווי דר
פסוק זאגט וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה דען דר עיקר פון דער ערד
זענן די לייט אונ מיט דעם ווס זייא האבן זיך מטמא גוועזן אוף דער
ערד האבן זיי די ערד מטמא גוועזן אזו ווי עס שטייט ותטמא הארץ ואפקוד
עונה עליה זאגט רבי יצחק צו רבי שמעון פר ווס הט הקב״ה דן גוועז

זייא

די מיט וואסר און ניט מיט פייער אדר מיט אנדרי זאכן זאגט רבי
שמעון דרום ווייל זיי האבן פר גאסין דם בלוט פון מענטשן אזו ווי
וואסר הייסר הייד דרום הט זיי הקב"ה בצאלט מיט הייסי וואסער וואס
די הויט איז פון זיי אפ גקראכין מיט דר מאס וואס זיי האבן גזינדיגט
ווען זייא ניצאלט גווארין ווארום אוף אלי עבירות קען מען תשובה
טאן אבר אוף דר עבירה מוז ער שטארק תשובה טאן ער זאל האבן
איין כפרה דען ער פאר דארבט זיך און איז מטמא דיא ערד און
פאר דארבט זיא :

רבי חייא און רבי יהודה זענין גיגאנגן אין וועג זענין זיי גיקומן צו
גאנץ הויכע בערג האבין זיי דארטין גיזעהן גרוסי ביינר וואס
זיי זענן נאך גילעגן פון דעם דור המבול זענן זייא גיגאנגן דרייא
הונדערט טריט אוף איין ביין האבן זיי זיך זייער פר וואונדערט דרוף
און זאגין דרום האבן אונזערי חכמים גיזאגט אז דער דור המבול
האבין זיך פאר קיין דין ועונש ניט גיפארכטן אזו וויא דער פסוק
זאגט (איוב כח) ויאמרו לאל סור ממני ודעת דרכיך לא חפצנו דען אז די וואסר איז
גיקומן פון דעם תהום האבן זיי מיט זייערי פיס צוא גשטאפט דעם
תהום ביז די וואסר איז ארוס גקומן גאנץ הייס דם די פיס זענין פר
ברענט גווארן דר פון און זיי זענן גפאלן און זיי זענן גשטארבן דר
תוספתא פון דעם זוהר שרייבט עס גייט ארוס איין קול פון די קולות
של מעלה דס קול צו ברעכט בערג און שטארקי שטיינר און רופט
אום אלי טאג אוף די רשעים זיי האבן אויגן און זעהן ניט און האבן
אויערין און הערן ניט און זענן דוחה פון זיך די הייליגע נשמה מיט
זייערי עבירות און דרום ווערין זיי ניט אן גשריבין בספר החיים אזו
ווי עס שטייט ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו אבר אז דר מענטש איז
מטהר זיין נפש ורוח אזו רועט די נשמה צווישן זיי וויי צו די רשעים
אז זיי גייען אוועק פון דר וועלט זייא ווערן איבר געגעפרט אין דער
האנט פון דעם שר של גיהנם ער הייסט דומ"ה און זיי ווערן דארטן
פאר ברענט אין פייער און גייען ניט ארוס פון דארט נאר אום שבת
וראש חודש אזו ווי דר פסוק זאגט (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת
בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר ה' און נאך שבת וראש חודש גייט
ארוס איין קול פון צפון זייט ישובו רשעים לשאולה די רשעים זאלין זיך
ווידר קערין אין גיהנם ארייין אזו זאמלן זיך איין פיל כתות מלאכי
חבלה פון אלי פיר זייטן און שלאגן זיי און טרייבן זיי ווידר אין גיהנם
ארייין און דריי מאל אין טאג אז די ישראל זאגן אמן יהא שמיה רבא מברך
ווערט הקב"ה אוף זיי מלא רחמים און איז מרמז צו דעם מלאך וואס
ער איז ממונה אוף דעם גיהנם ער הייסט ש"ה און הט אין זיין האנט
דריי שליסלען אזו עפינט ער אוף די דריי טירין וואס זענין אין דער
זייט צו דר מדבר אזו זעהן זיי די ליכט פון דר וועלט און אז דר רויך
קומט און פר שטעלט זיי דעם וועג זיי זאלין ניט זעהן דם ליכטקייט
איז פר האנדן דריי ממונים וואס זיי קערין אוועק דעם רויך אוף זיין
ארט אזו ווערט ליכטיג אוף אנדר האלבן שעה דם ווערט גטאן דריי
מאל אין טאג · וואול איז צו די צדיקים וואס זייערי וועגן זענן ליכטיג
לעולם הבא אוף אלי זייטן אזו וויא דער פסוק זאגט (משלי ד) ואורח
צדיקים כאור נוגה הלוך ואור עד נכון היום רבי אבא זאגט אין גיהנם זענן פר
האנדן זיבן חדרים איינר איבר דעם אנדרין וואול צו די צדיקים וואס
זענן ניט מטמא זייער וועג און זייער נשמה מיט זייערי מעשים אבר
ווער עס איז זיך מטמא און טוט ניט קיין תשובה אז ער שטארבט

גידרט מען אים אין גיהנם ארייין ביז דר אונטערשטער מדריגה עס אי
פר האנדן צוויי חדרים איינס לעבן אנדרן זייא הייסן שאול ואבדו
ווער עס קומט אין דעם גיהנם פון שאול קומט ער דארטין אפ זיין
עונש ביז ער קומט צוא איין העכרין גיהנם ביז ער קומט איבער
אלי אבער אז ער קומט צוא דעם גיהנם וואס ער הייסט אבדון
קומט ער שוין קיין מאל ניט ארויס פון דארטין דרום הייסט ער
אבדון איז טייטש פאר פארין · קום און זעה נח האט איין התראה
גטאן אין זיין דור זייא זאלין תשובה טאן דען עס וועט קומן חלילה
אויף זייא איין מבול האבין זייא אים ניט גיוואלט הערין ביז הקב"ה
האט אויף זייא גיבראכט דעם דין פון דעם גיהנם דען עס איז דא
איין גיהנם פון פייער אויף דיא מענטשין וואס האבין עובר גיווע
אויף מצות לא תעשה און האבין גיווארימט מיט דער עבירה אי
מען זייא דן זעקס חדשים אין פייער און ווידער איז פר האנדן איין
קאלטער גיהנם דארט איז מען דן די וואס האבין עובר גיוועזן אויף
מצות עשה דאס איז מחמת עצלות ער האט אקאלטי טבע דרום
איז מען אים דן אין קאלטי וואסער און מיט דיא ביידי האט מען
דן גיוועזן דער דור המבול מיט פייער און מיט וואסר ביז זייא זענין
גישטארבין און פאר לארין גווארין פון דער וועלט דער נאך האט
שוין דיא וועלט גהאט איין קיום דורך נח דען ער איז ארייין גיגאנגין
אין דער תיבה מיט אלי מינים וואס איז בשאפין גיווארין אויף דער
וועלט · רבי חייא זאגט דרייא הונדערט יאר פאר דעם מבול האט
זייא נח אייז התראה גיטאן אויף זייערי מעשים און זיי האבן
אים ניט גיוואלט צו הערין ביז הקב"ה האט זייא גמאכט פר לירין
עס שטייט פרייער ויראו בני האלהים את בנות האדם דען זייא זענין ארוב
גגאנגן נאקעט פאר אלי און דורך דעם איז גיווארין פיל זנות און
זענן נאך גיגאנגען דעם יצר הרע און האבין דוחה גיוועזן דיא שכינ
פון דר וועלט מחמת זיי האבין זיך מטמא גוועזן מיט זנות שטייט ק
כל בשר בא לפני דס איז דר יצר הרע דר שטן דר מלאך המות וואס דער
סוף פון איטליכין איז דורך אים דרום הייסט ער קץ · בא לפני ער אי
גקומן פאר מיר מקטרג צו זיין אויף זייערי שלעכטי מעשים און ווי
נעמין פון מיר רשות זיי זאלין גישטראפט ווערין דרום ווייל דער ק
איז גקומן פר מיר גיב איך אים רשות והנני משחיתם את הארץ דרום עשה
לך מאך דיר איין תיבה צו פר בארגין זיך דרינן פר דעם שטן ער זא
ניט קענין אין דיר שולט זיין קום און זעה מיר האבען גילערנט א
מען האט שון גיגעבין רשות צום משחית צו טייטין איין שטאט אדר
איין מדינה טאר מען זיך אויף דער גאס ניט ווייזין ווייל ער האט
דעמאלט רשות צו פר דארבין אלי לייט וואס ער זעהט דרום הט
אים הקב"ה גיהייסין מאכין איין תיבה · און דיא וועסט פרעגין עס
איז נאר וואסר גיוועזן ווי קומט אהין איין משחית דער מלאך המות
זאלסטו וויסן אז עס איז ניט דא קיין שום דין אויף דר וועלט וואס אי
ניט דורך דעם מלאך המות אזו אוך איז ער גיגאנגין אין דער וואסר
פון דעם מבול און דו וועסט פרעגין דר משחית הט דאך גיזעהן ד
תיבה זאלסטו וויסין אז ער הט קיין שליטה ניט סיידן ער זעהט דעמ
מענטשין אין פנים דרום בשעת מכת בכורות אין מצרים שטייט ואת
לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר ווייל דר משחית איז דארט גוועזן :

רבי חייא ור' יוסי זענן גגאנגן אין וועג זענין זיי גקומן אויף די בערג פו
ארדט האבן זיי דארטין געזעהן דיא סימנים פון דור המבול זאג

רבי

י חייא צו רבי יוסי די צייכן פון דור המבול לאזט הקב"ה בלייבן
לדורות כדי מען זאל זעהן אז זייערי חטאים וועלין ניט אפ גמעקט
רין דען אזו איז דער סדר פון הקב"ה דעסט גלייכן ביא צדיקים
הקב"ה אז זייער גידעכניש זאל בלייבן לדור דורות • אונ דרום
יט ביי די רשעים כבתם עינך לפני רבי יוסי זאגט וויא צוא די רשעים
ווילין ניט קיין תשובה טאן אויף זייערי עבירות כל זמן זיי זענין
ף דר וועלט וואלט זייא הקב"ה מוחל גיוועזן און וואלט אויף זייא
ן גיוועזן אבער אז ער שטארקט זיך איז דיא עבירות אונ טוט ניט
ן תשובה אזו אז ער שטארבט פאלט ער אריין אין גיהנם • קום
זעה דר דור המבול ווייל זיי האבין גישטארקט זייערי הערצער
טאן זייערי עבירות בפרהסיא דרום האט זיי הקב"ה גישטראפט
ך בפרהסיא • רבי יצחק זאגט אפילו אז אמענטש טוט איין עבירה
ילער הייט שטראפט אים אויך הקב"ה בפרהסיא אזוא וויא מיר
ען ביי איין סוטה • אזו אויך דר דור המבול זענין אויך גישטראפט
ארין בפרהסיא דען מחמת דר הייסער וואסער איז זיי זייער
ט אונ פלייש צו גאנגען אונ די ביינער זענען צו פאלין גיווארין אונ
איז מקוים גיווארן וימחו מן הארץ אונ זיי זענען פר לארין גיווארין פון
וועלט אונ פון יענער וועלט • רבי יהודה זאגט אין דר צייט וואס
ענען פר לארין גיווארין איז הקב"ה טרויעריג גיוועזן וואס איז ניט
קיינער זאל אויף זיי מגין זיין חאטשע עס איז דאך גיוועזן נח גאר
איז גינוג גיוועזן וואס ער האט אויף זיך אליין מגין גיוועזן אונ האט
מיד גיוועזן קינדער אויף דר וועלט דרום שטייט כי אותך ראיתי צדיק לפני
הזה דאס מיינט דר פסוק נאר אין דעם דור איז ער גוועזן אצדיק
יוסי זאגט בדור הזה איז איין שבח אפילו אין דעם דור פון רשעים
ער גיוועזן אצדיק חאטשע ער הט ניט גהאט פון וועמן זיך אפ צו
ן גוטס מכל שכן ווען ער וואלט גוועזן אין איין דור פון צדיקים
לט ער בוודאי גיוועזן אצדיק נאר פר וואס הט ער ניט מגין גיוועזן
דר וועלט ווייל קיין צעהען צדיקים זענען ניט גיוועזן אויף דער
לט אזו וויא מיר גיפינען ביי סדום אז אברהם הט נאר גיבעטין
צעהען צדיקים • אבער דא איז דאך גאר גיוועזן ער אונ זיינע
יא זין מיט זייערע ווייבר • רבי אלעזר הט גיפרעגט צו זיין פאטער
שמעון מיר האבין דאך גילערנט ווען עס איז דא איין דין אויף
וועלט אונ דר דין גייט ארויס אויף זיי אזו נעמט הקב"ה צו דעם
ק פריער פון דר וועלט אונ ער שטארבט פאר זייא פר וואס איז נח
ל גיווארין הט ער אים גיענטפערט מיר האבין דאך גילערנט ווייל
ב"ה הט גיוואלט פון נח מוציא זיין זרע אויף דר וועלט אונ ווידר
דין הט אין אים קיין שליטה ניט גיקענט האבין ווייל ער איז גוועזן
האלטין אין דער תיבה קום אונ זעה עס שטייט בקשו צדק בקשו ענוה
תסתרו ביום אף ה' אונ נח הט באגערט צדק אונ ענוה אונ איז גיוועזן
פארגין אין דר צייט פון צארין דרום האט דער שטן ניט גיקענט
טרג זיין אויף אים • רבי יצחק זאגט נח איז דורך דעם ניצול גווארין
ער הט אין זייא התראה גיטאן אלי טאג אונ זיי האבין אים ניט
אלט פאלגין הט ער מקיים גיוועזן דעם פסוק (יחזקאל ג') ואתה הזהרת
ולא שב מרשעו וגו' ואתה את נפשך הצלת דר פון לערנען מיר אפ ווען
ער שטראפט איין רשע חאטשע דער רשע איז ניט מקבל דיא
ראף בדארף ער אים פארט שטראפין ווארום דער מיט איז ער
מציל ער ווערט ניט נתפס אין זיין חטא אונ דער רשע ווערט

אליין גישטראפט אויף זייני עבירות :

רבי יצחק הייבט אן עס שטייט (ישעי' סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו
בוקע מים קום אונ זעה דעם חילוק פון משה צוא איין אנדערין
בשעת די ישראל האבין גיזינדיגט האט הקב"ה צו אים גיזאגט לאז
מיך וועל איך דיא ישראל פר לענדין אונ וועל דיך מאכין צוא איין
גרוס פאלק האט משה גזאגט וויא אזו קען איך דאס טאן פון מיינט
וועגין אצונד וועלין די גאנצי וועלט זאגין איך האב זיי אום גבראכט
אזו ווי נח הט גיטאן בשעת הקב"ה הט אים גיזאגט איך וועל ברענגין
אמבול אויף דער וועלט אונ דוא זאלסט דיר מאכין איין תיבה דוא
זאלסט ניצול ווערין הט ער ניט מתפלל גיוועזן אונ הט ניט גיבעטין
פר זיי צו הקב"ה אונ הט זיי גילאזט פר לארין ווערין פון דר וועלט
דרום הייסט דר מבול אויף דעם נאמין פון נח אזו ווי דר פסוק זאגט
כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ דרום הייסט דאס מי נח
ווארום ער האט גורם גיוועזן דעם מבול ווייל ער האט ניט מתפלל
גיוועזן אויף זיין דור זאגט משה אזוא וועט מען דאך אויף מיר אויך
זאגין דס איך האב גימאכט פר לירין די ישראל פון דער וועלט •
דרום איז בעסר איך זאל שטארבין אונ ניט לאזין דיא ישראל פאר
דארבין ווערין מיד ויחל משה הט ער אויף זיי מתפלל גיוועזן זאגט רבי
יצחק דר אן הייב תפלה איז גיוועזן למה ה' יחרה אפך בעמך איז קשה וס
הט משה גיזאגט למה ווארום ביסטו ברוגז אויף זיי אמעד זיי האבין
דאך גדינגט דס עגל איז דאך השי"ת גרעכט נאר מיר האבן גלערינט
אז איינר וויל שלום מאכין צווישין איינם וס הט גזינדיגט אנטקעגין
אנדערין זאל ער פר דעם גירעכטין מענטשין קליין מאכין די זינד אונ
אנטקעגין דעם וס איז גירעכט גרויס מאכין די זינד אזו האט משה
גיטאן אנטקעגין הקב"ה הט ער קליין גימאכט אונ הט גיזאגט למה
אונ אנטקעגין די ישראל הט ער גימאכט גרויס אזו וויא דער פסוק
זאגט אתם חטאתם חטאה גדולה אונ משה איז ניט אוועק גיגאנגין ביז ער
האט זיך מוסר נפש גיוועזן אזו ווי עס שטייט ועתה אם תשא חטאתם ואם
אין מחני נא מספרך אונ הקב"ה האט זייא מוחל גיוועזן אזו ווי עס שטייט
וינחם ה' על הרעה אבער נח האט ניט אזו גיטאן ער האט נאר גיזעהן ער
זאל ניצול ווערין דרום תמיד אז דר מדת הדין איז שולט אויף דער
וועלט זאגט דר רוח הקודש ווי נעמט מען אזו איין צדיק וויא משה
איז גיוועזן דרום שטייט ויזכור ימי עולם משה עמו רבי יצחק זאגט חאטשי
נח איז גיוועזן איין צדיק פון דעסט וועגין איז ער גיט ראוי גיוועזן אז
הקב"ה זאל מציל זיין די וועלט פון זיינט וועגין ווארום משה הט ניט
אן גיהאנגין אין זיין זכות נייערט אין זכות אבות אזו ווי עס שטייט
ער הט גיזאגט זכור לאברהם ליצחק וגו' אבער נח הט ניט גיהאט אין וועמן
אן הענגען זאגט רבי אלעזר דאך האט ער גיזאלט מקריב זיין דעם
קרבן וס ער הט מקריב גיוועזן נאך דעם מבול וואלט הקב"ה פארט
מוחל גיוועזן זאגט רבי יהודה די רשעים האבין אלי טעג דר צערינט
צו הקב"ה זאל ער מקריב זיין אקרבן ער הט נאך מורא גיהאט פר
זיין לעבין אויך ווייל דיא רשעים האבין דר צארינט להקב"ה אלע
טאג • רבי יוסי איז גיוועזן שכיח פר רבי שמעון פרעגט ער צו רבי
שמעון פר וס האט הקב"ה פר לענט אלי בהמות וחיות ועופות אין
דור המבול ווען דיא לייט האבין גיזינדיגט וואס האבין די בריאות
גיזינדיגט ענטפערט אים רבי שמעון עס שטייט כי השחית כל בשר את דרכו
על הארץ זיי האבין אויך פר דארבין זייער וועג אונ האבין מזנה גוועזן
איין

אֵיין מִין מִיט דֶעם אַנְדֶרִין · רַבִּי פִּנְחָס זָאגְט עֶס אִיז אַמָשָׁל אֵיין מֶלֶךְ
הָט חֲתוּנָה גְמַאכְט זַיין זוּן בְּשַׁעַת חֲתוּנָה אִיז עֶר גִיוָוארִין בְּרוֹגֶז אוֹיף
זַיין זוּן אוּנ הָאט אִים גִיהַרְגֶעט · דֶער נָאךְ אִיז עֶר גִילָאפִין אוֹיף דֶער
חֲתוּנָה אוּנ הָט צוּ בְּרָאכִין אַלִי כֵּלִים אוּנ צוּ רִיסִין אַלִי מַלְבּוּשִׁים אוּנ
זָאגְט דֶען דִיא אַלִי זַאכִין הָאבּ אִיךְ נָאר גִימַאכְט פוּן מַיין קִינְדְס
וֶועגִן הַיינְט אַז עֶר אִיז שׁוֹן טוֹט וָוס טוֹג מִיר אַלִי זַאכִין אַזוֹ אוֹיךְ בַּיי
דֶעם דוֹר הַמַבּוּל אַז דִיא מֶענְטְשִׁין זֶענִין אוּים גִישְׁטָארְבִּין זֶענִין שׁוֹין
דִי אַנְדֶרִי בַּשֶׁעפִינִישׁ אוֹיךְ נֶהֱרַג גִיוָוארִין · קוּם אוּנ זֶעה דִיא רְשָׁעִים
הָאבִין גִימַאכְט אַז אַלִי בַּעֲלֵי חַיִים בְּהֵמוֹת חַיוֹת וְעוֹפוֹת הָאבִין אוֹיךְ
פַאר דָארְבִּין זֵייעֶר וֶועג אוּנ הָאבִין מַכְחִישׁ גִיוֶוען מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
דְרוּם הָט הקב״ה גִיזָאגְט אִיר ווִילְט מַכְחִישׁ זַיין מַיין וֶוערְק דֶער פַאר
וּמחיתי את כל היקום וֶועל אִיךְ אוּיס מֶעקִין אִין גַאנְצִין מַיין וֶוערְק אוּנ
אִיךְ וֶועל אוּם קֶערִין דִי וֶועלְט אַזוֹ ווִיא זִיא אִיז פְרִיעֶר גִיוֶוען אַייטֶיל
וַואסֶער · אוּנ וַוייטֶער וֶועל אִיךְ בַּאשַׁאפִין אַנְדֶערֶע בְּרִיוֹת ווִיא עֶס
דַארְף צוּא זַיין :

כִּי לימים עוד שבעת אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה פַר וָוס פֶערְצִיג
טָאג נָאר צוּ שְׁלָאגִין רְשָׁעִים אַזוֹ ווִיא מַלְקוּת וָואס בַּיי זֵייא שְׁטֵייט
ארבעים יכנו זָאגְט רַבִּי חִיָיא דִיא וֶועלְט אִיז גִיוֶוען אִין עֶנִיוֹת זִינְט אָדָם
הָרִאשׁוֹן הָט גִיזִינְדִיגְט בִּיז נֹחַ אִיז גִיקוּמִין אִין דִי וֶועלְט ווִידֶר מְיוּשָׁב
גִיוָוארִין · רַבִּי יוֹסִי זָאגְט דִיא וֶועלְט אִיז נִיט גִיוָוארִין מְיוּשָׁב אוּנ אִיז
נִיט אַרוֹיס גִיגַאנְגִין פוּן דֶעם זוהמת הנחש בִּיז דִי יִשְׂרָאֵל זֶענִין גִישְׁטַאנִין
אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי אוּנ הָאבִין גִיהַאט אֵיין אֲחִיזָה אִין דֶעם עֵץ
הַחַיִים אִיז עֶרְשְׁט דִי וֶועלְט רֶעכְט מְיוּשָׁב גִיוָוארִין אוּנ אַז דִי יִשְׂרָאֵל
זָאלִין נִיט גִיוֶוען זִינְדִיגִין מִיט דֶעם עֵגֶל וָואלְטִין זֵייא נִיט גִיוֶוען
גִישְׁטָארְבִּין דֶען דִי זוהמת הנחש אִיז פוּן זֵיי בָּטֵל גִיוָוארִין בְּשַׁעַת קַבָּלַת
הַתּוֹרָה אוּנ אַז זֵיי הָאבִין גִיזִינְדִיגְט מִיט דֶעם עֵגֶל אַזוֹ זֶענִין דִי לוּחוֹת
צוּ בְּרָאכִין גִיוָוארִין וָואס אוֹיף זֵייא אִיז גִיוֶוען דָאס חֵרוּת פוּן אַלֶע
זַאכִין אוּנ דִיא לְוִים זֶענִין אוֹיף זֵייא גִישְׁטַאנִין אוּנ הָאבִין דִיא
רְשָׁעִים גִיהַרְגֶעט אַזוֹ הָאט זִיךְ דֶער וֶועקְט דֶר נָחָשׁ הָרַע אוּנ אִיז אַלֶץ
פַר זֵיי גִיגַאנְגִין אוּנ הָט דָאךְ אִין זֵיי נִיט גִיקָאנְט שׁוֹלֵט זַיין וַוייל זֵיי
זֶענִין גִיוֶוען אָן גִיגוּרְט מִיט כְּלֵי זַיין דָס זֶענִין דִי שֵׁמוֹת הַקְדוֹשִׁים וָוס
זֵיי הָאבִין מְקַבֵּל גִיוֶוען אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי אוּנ אַז מֹשֶׁה הָאט זֵייא
גִיזָאגְט ועתה הורד עדיך מעליך הָאבִין זֵיי אָפּ גִיטָאן דָס צִירוּנְג דָס מֵיינְט
מֶען דִי שֵׁמוֹת הַקְדוֹשִׁים אַזוֹ אִיז ווִידֶר רְשׁוּת גִיגֶעבִּין גִיוָוארִין צוּ דֶעם
נָחָשׁ עֶר זָאל ווִידֶר אוֹיף זֵייא שׁוֹלֵט זַיין דְרוּם שְׁטֵייט ויתנצלו בני ישראל
את עדים מהר חורב עֶס אִיז גִיוָוארִין אַוֶועק גִנוּמֶען זֵייעֶרֶע צִירוּנְג דוּרְךְ
קְךְ רִבּוֹא מַלְאֲכֵי חַבָּלָה אַזוֹ אִיז ווִידֶר דֶר נָחָשׁ אוֹיף זֵיי גִקוּמֶן זָאגְט
רַבִּי חִיָיא נֹחַ אִיז דָאךְ אֵיין צַדִיק גִיוֶוען פַאר וָואס הָט עֶר נִיט מְבַטֵּל
גִיוֶוען דֶעם טוֹיט פוּן דֶר וֶועלְט זָאגְט רַבִּי יוֹסִי דְרוּם וַוייל דִי זוּהֲמָא
פוּן דֶעם נָחָשׁ הָט זִיךְ נָאךְ נִיט אוֹיף גִיהֶערְט פוּן דֶר וֶועלְט אוּנ ווִידֶר
זֵייא הָאבִין קֵיין אֱמוּנָה נִיט גִיהַאט אִין הקב״ה אוּנ הָאבִין זִיךְ
בַּהֶעפְט אִין דִי קְלִיפּוֹת חִיצוֹנוֹת אוּנ ווִידֶר וַוייל נֹחַ הָט אוֹיךְ גִיצוֹגִין
דֶעם נָחָשׁ אוֹיף דֶר וֶועלְט דֶר מִיט וָוס עֶר הָט זִיךְ אָן גִיטְרוּנְקִין מִיט
וַויין אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט וישכר ויתגל בתוך אהלו אוּנ מֵחֲמַת עֶס אִיז נָאךְ קֵיין
תּוֹרָה נִיט גִיוֶוען אוֹיף דֶר וֶועלְט דְרוּם הָט נֹחַ זֵיי נִיט גִיקָאנְט מַצִיל
זַיין אַזוֹ ווִי זֵיי גִיוֶוען דֶר זֶעהֶן זֵיי גֵיין אֵיין יְהוּדִי פְרֶעגִין זֵייא אִים וֶוער
בִּיסְטוּ זָאגְט עֶר אִיךְ בִּין אַשְׁלִים מִצְוָה אִיךְ זִיץ אִין דֶער שְׁטָאט כפר
דראסן אוּנ אַצוּנְד אִיז פַר מִיכּוֹת דַארְף מֶען הָאבִּין דִיא פִיר מִינִים פוּן
לוּלָב מִיט אֵיין אֶתְרוֹג גֵייא אִיךְ זֵייא בְּרֶענְגִין אֵיין אֶתְרוֹג מִיט דִיא
פִיר מִינִים ווִי זֵיי גֵייעֶן זָאגְט דֶער יְהוּדִי צוּא זֵיי ד׳ מינים שבלולב קוּמֶען
אִיבֶּער בֶּעטִין לְהקב״ה עֶר זָאל גֶעבִּין רֶעגִין וָוארוּם נֶעמְט מֶען זֵייא
דַוְוקָא בחג הסוכות אוּנ נִיט אַנְדֶרֶן יוֹם טוֹב זָאגִין זֵייא צוּ אִים דִיא רַבָּנָן
הָאבִין דָאךְ שׁוֹין גִיזָאגְט דֶעם טַעַם נָאר הָאסְטוּ עֶפִּיס נַייעֶס זָאג אוּנְז
עֶנְטְפֶערְט עֶר זֵיי דִי שְׁטָאט ווִי אִיךְ זִיץ אִיז אַקְלֵיין אָרְט מִיר אַלִי זֶענִין
עוֹסֵק בַּתּוֹרָה אוּנ מִיר הָאבִין בַּיי אוּנְז רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסִי עֶר זָאגְט
אוּנְז אַלִי טָאג נַייעֶ תּוֹרָה הָט עֶר אוּנְז גִיזָאגְט דְרוּם נֶעמֶן דִי יִשְׂרָאֵל
דִיא פִיר מִינִים אוּם סוּכּוֹת צוּ וַוייזִין אַז מִיר הָאבִין זוֹכֶה בַּדִין גִיוֶוען
אוּם יוֹם כִּפּוּר אוּנ דְרוּם נֶעמְט מֶען דִי פִיר מִינִים כְּדֵי מִיט דֶעם זָאל
מֶען אִיבֶּר בֶּעטִין לְהקב״ה מִיט דֶעם סוֹד פוּן דֶעם שם הקודש וָואס אִיז
מְרַמֵז אוֹיף דִיא פִיר מִינִים אוּנ דוּרְךְ דֶעם וֶועלִין מִיר שׁוֹלֵט זַיין אוּנ
מִיר וֶועלִין דֶר וֶועקִין אוֹיף אוּנְז דִי הֵיילִיגִי קְוֶועלִינְדִיגִי וַואסֶר דְרוּם
אִיז דֶענְסְט מָאל גִיוֶוען אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ ניסוך המים דֶר נָאךְ הָט עֶר זֵיי
גִיזָאגְט גְרוֹסִי סוֹדוֹת זָאגְט רַבִּי חִיָיא אוּנ רַבִּי יוֹסִי הקב״ה הָט אוּנְז אָן
גִיבְּרֵייט דֶעם וֶועג וואול צוּ דִי לַייט וָוס זֶענִין עוֹסֵק בַּתּוֹרָה אוּנ רַבִּי
יוֹסִי לֵייעֶנְט אוֹיף אִים דֶעם פָּסוּק וכל בניך למודי ה׳ ורב שלום בניך ווִי זֵיי זֶענֶען
גְקוּמֶן וַוייטֶר אִיז פֶעלְד הָבֶּן זֵיי זִיךְ גִזֶעצְט זָאגְט דֶר יְהוּדִי וָוארוּם שְׁטֵייט
וה׳ המטיר על סדום שְׁטֵייט דָא דֶער שֵׁם הוי״ה אוּנ בַּייא דֶעם דוֹר הַמַבּוּל
שְׁטֵייט אַלֶץ דֶר שֵׁם אלהים אֶלָא וה׳ אִיז טַייטְשׁ עֶר מִיט זַיין בֵּית דִין אוּנ
אלהים אִיז טַייטְשׁ נָאר דָס בֵּית דִין אַלֵיין בַּיי סְדוֹם הָט זִיךְ דֶר דִין דֶר
וֶועקְט נָאר אוֹיף זֵיי אוּנ נִיט פַר לֶענְדֶן דִי גַאנְצֵי וֶועלְט דְרוּם הָאט זִיךְ
הקב״ה מִיט זֵיי מְשַׁתֵּף גִוֶוען כְּדֵי עֶס זָאל זַיין רַחֲמִים בַּייא דֶעם דִין
אָבֶר בַּיי דֶעם מַבּוּל אִיז דִי גַאנְצֵי וֶועלְט פַר דָארְבִּין גִיוָוארִין הָאטְשִׁי
נֹחַ מִיט זַיינִי קִינְדֶר זֶענֶן נִיצוֹל גִוָוארְן זֶענֶן זֵייא דָאךְ גִיוֶוען בַּהַאלְטֶן
אִין דֶר תֵּיבָה אָבֶּר אַלְדִינְג וָוס אִיז גִיוֶוען אוֹיף דֶר וֶועלְט אִיז דָאךְ פַר
דָארְבִּין גִוָוארֶן דְרוּם שְׁטֵייט אלהים אוּנ דֶר נָאךְ אַז דֶר רוֹגֶז פוּן אלהים
אִיז גְשְׁטִילְט גִיוָוארִין שְׁטֵייט ויזכור אלהים את נח ואת כל החיה אוּנ וַוייל
הקב״ה אִיז פַר הוֹילֶן אוּנ אִיז אוֹיךְ אַנְפְּלֶעקְט מִכֹּחַ זַיין בֵּית דִין אוּנ
עֶר אִיז פַאר הוֹילֶן אִין דֶעם אָרְט ווִיא אַלִי בְּרָכוֹת קוּמִין פוּן דָארְט
דְרוּם אַלִי זַאכֶן וָוס זֶענֶן פַר הוֹילֶן רוּט דְרוֹיף דִי בְּרָכָה אוּנ וָוס עֶס אִיז
אַנְפְּלֶעקְט קֶען דְרוֹיפְקוּמֶן אֵיין עַיִן הָרַע ווֵיינְט רַבִּי יוֹסִי אוֹיף דִי סוֹדוֹת
וָוס עֶר הָט דָארְט גְזָאגְט אוּנ זָאגְט וואול צוּ דֶעם דוֹר וָוס רַבִּי שִׁמְעוֹן
אִיז צְווִישֶׁן זֵייא אִין זַיין זְכוּת הָט אוּנְז הקב״ה צוּ גְשִׁיקְט דִיא סוֹדוֹת
פוּן אַזוֹ אַגְרוֹיסִין מֶענְטְשִׁין וואול צוּ דִי יִשְׂרָאֵל וָוס הקב״ה הָט זֵייא
גְגֶעבִּין דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה אוּנ זֵיי זֶענֶן עוֹסֵק אִין אִיר טָאג אוּנ נַאכְט
אַז זֵיי זֶענֶן גְקוּמֶן צוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן אוּנ הָאבֶּן אִים דֶער צֵיילְט דִיא אַלִי
זַאבִין וָואס עֶר הָאט גְזָאגְט זָאגְט רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּוַודַאי הָאט עֶר
רֶעכְט גְזָאגְט :

וַיָבֹא נח ואשתו ונשי בניו רַבִּי חִיָיא הֵייבְּט אָן עֶס שְׁטֵייט אם יסתר איש במסתרים
ואני לא אראנו נאום ה׳ ווִיא אַזוֹ הָאבִין דִיא מֶענְטְשִׁין אַזֶעלְכִי פַאר
שְׁטָאפְּטִי הֶערְצֶר אוּנ פַר מַאכְטִי אוֹיגֶן אוּנ זֶענֶן נִיט מַשְׁגִיחַ צוּ ווִיסֶן
דֶעם כָּבוֹד פוּן זֵייעֶר הֶערִין הקב״ה אַזוֹ ווִיא דֶער פָּסוּק זָאגְט הלא את
השמים ואת הארץ אני מלא דָס נָאמֶען כָּבוֹד אִיז פוּל אוֹיף דֶעם הִימֶל אוּנ
אוֹיף דֶר עֶרְד אוּנ זֵיי ווִילֶן זִיךְ פַר בָּארְגֶן פוּן מִיר מִיט זֵייעֶרִי עֲבֵירוֹת
אוּנ זָאגִין מי רואני ומי יודעני דָאס קֵיינֶער ווֵייסְט נִיט אוּנ זֶעהְט נִיט ווהית
בַמַחְשַׁךְ

שך מעשיהם און זיי פר בארגין זיך מיט זייערי מעשים פר הקב"ה
איז איין משל צו איין מלך וואס ער האט גבויאט איין פאליץ און
דארט גמאכט פר בארגני היילין און אין איין צייט ארום האבן
מורד גוועזן אין אים און האבן זיך פר בארגן אין די היילין זאגט
מלך די היילן האב איך דאך אליין גמאכט און איר מיינט אז איך
ס פון זיי ניט און איז גקומן אויף זיי מיט זיין חיל אזו אויך זאגט
ב"ה איך האב אליין בשאפין דעם אור און דעם חושך מיט אלי
בארגניש און איר ווילט זיך פאר בארגין פון מיר דרום שטייט
יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו ווען אמענטש זינדיגט צוא הקב"ה אין
בארגניש איז אים הקב"ה מפרסם און אז דר מענטש בהעפט זיך
י הקב"ה בהאלט אים הקב"ה ווען דר מדת הדין איז שולט אויף דר
לט ער זאל אויף אים ניט קענן שולט זיין ביום אף ה' און אז דער
ת הדין זאל אים זעהן וואלט ער אין אים שולט גיוועזן דרום האט
י שמעון גזאגט איטליכר מענטש וואס האט איין שלעכט אויג איז
ף אים שולט דאס עין רע פון דעם משחית ומחבל דרום זאל איין
נטש נזהר זיין ער זאל זיך ניט מקרב זיין צוא אים כדי ער זאל
ט ניזוק ווערין פון אים ומכל שכן ער זאל זיך פר בארגין פר דעם
טן ומלאך המות ווען ער הט רשות צו פר דארבן די וועלט דרום
טייט ביי בלעם ונאום הגבר שתום העין ער האט גהאט איין שלעכט
יג אויף וואס ער הט גקוקט האט ער אויף גצויגן דרויף דעם רוח פון
עם משחית דרום הט ער זייער גוואלט זעהן די ישראל מיט זיין עין
ע כדי ער זאל זיי פאר לענדין דר מיט דרום שטייט וישא בלעם את
יו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ער הט אויף גיהובן די אויגן צו זעהן זיי
ט זיין שלעכט אויג הט ער גזעהן אז די שכינה דעקט זיי צוא און
עט אויף זיי ווי איין מוטער הויערט אויף אירי קינדר און דעקט זיי
מיט אירי פליגל אזו זענן גיוועזן צוועליף שבטים אונטר דר שכינה
ו וויא די מרכבה עליונה דרום שטייט כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו
ר הט גזעהן די שכינה הויערט אויף זייא דרום שטייט ותהי עליו רוח
הים · עליו איז ניט די טייטש אויף בלעם נאר עליו מיינט מען אויף דיא
ראל איז גוועזן דר רוח אלהים דרום הט ער זייא גאר ניט גקענט טאן
רום אויך הט הקב"ה גהייסן צו נח אז ער זאל זיך פר בארגן פון דעם
טן כדי זיין עין הרע זאל אויף אים ניט שולט זיין און אז נח האט
עהן אז דר מלאך המות קוקט אין דר וואסר איז ער ארין גגאנגין
ין דר תיבה און הט זיך דארט פר בארגן צוועלף חדשים דען אזו
איז דר דין פון די רשעים אין גיהנם צוועלף חדשים :

מח את כל היקום אשר על פני האדמה רבי אבא זאגט דר פסוק ווייזט אונז
אז הקב"ה הט צום ערשטן מעביר גוועזן אלי ממונים של מעלה
זו וויא דר פסוק זאגט יפקוד ה' על צבא המרום במרום פריער טוט הקב"ה
בולן די צבא מרום אין הימל און ווי אזו איז אים הקב"ה מעביר ער
ירט אים איבר דורך פייער אזו וויא עס שטייט כי ה' אלהיך אש אוכלה
וא דם פייער פר ברענט אנדרי פייער דרום שטייט וימח את כל היקום דם
יינט מען די ממונים פון אובין און דר נאך מאדם עד בהמה עד רמש ועד
עוף השמים וימחו מן הארץ דם זענען די אונטרשטי :

ישאו את התיבה ותרם מעל הארץ רבי אבא הייבט אן רומה על שמים אלהים
על כל הארץ כבודך ווי צו די רשעים וואס זיי זינדגן און דר צערנן
ייער הערן אלי טאג און מיט זייערי זינד זענן זיי דוחה די שכינה פון
ר וועלט דרום שטייט ותרם מעל הארץ די שכינה הט זיך דר הובן און

אפ גטאן פון דר וועלט דענסט מאל האבן שון די קליפות מיט דעם
מדת הדין שולט גוועזן אויף דר וועלט ביז די רשעים זענין פאר לענט
גווארין אזו איז ווידר דיא שכינה גיקומן אויף איר ארט פרעגט רבי
יוסי אין ארץ ישראל זענן דאך אלי רשעים פר לענדן גווארן פר וואס
איז די שכינה ניט ווידר גקומן אויף איר ארט אזו ווי פריער ענפרט
רבי אבא עס איז אבר אין דרינן ניט גוועזן קיין צדיקים דען ווי צדיקים
זענן רוט די שכינה אפילו אין חוץ לארץ כל שכן אין ארץ ישראל און
פון די עבירות וואס זענן דוחה דיא שכינה איז דר וואס איז זיך מטמא
איז ער ניט זוכה צוא זעהן פני השכינה און ניט צוא קומען אין זיין
היכל דרום שטייט ביא דעם דור המבול וימחו זייא זענין פון אדינג
אפ גמעקט גווארנקום און זעה אז הקב"ה וועט מחיה מתים זיין וועט
ער בשאפין איין נייעם גוף צוא דיא מתים פון חוץ לארץ וויא עס
גיהער צו זיין דען איין ביינדיל בלייבט איבר אין דיא ערד וואס עס
ווערט ניט פאר פוילט ווערט דאס אזו וויא זויער טייג וואס מאכט
דאס גאנצי טייג אויף גיין אזו דורך דעם ביינדיל ווערט גבויאט דער
גאנצר גוף אבער דיא נשמה וועט הקב"ה ניט געבין צוא איטליכין
נאר אין ארץ ישראל אזו וויא דער פסוק זאגט אין (יחזקאל לז) כפתחי את
קברותיכם עמי והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמתכם דם זייא
וועלין זיך קייקלין אונטער דער ערד דער נאך שטייט ונתתי רוחי בכם
וחייתם איך וועל דארט גיבין מיין רוח וועט איר דארט לעבדיג ווערין
חוץ דר דור המבול וואס זיי האבין זיך שטארק מטמא גיוועזן און אויף
זיי שטייט וימחו מן הארץ זיי זענן אפ גימעקט גיווארן פון דר ערד וואס
דר פסוק זאגט ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ מיינט מען דעם ארץ החיים
זענן זיי פון דעם ארץ אפ גמעקט גווארין אבר צו דעם משפט וועלן
זיי אויך אויף שטיין אזו ווי דר פסוק זאגט (דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר
יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם :

ויזכור אלהים את נח רבי אלעזר זאגט ווען דער מדת הדין איז שולט
אויף דר וועלט גהער דר מענטש ניט דר מאנן זיין נאמן פאר
הקב"ה אובן דען ווען מען איז מזכיר זיין נאמן פר הקב"ה אובן איז
דר מדת הדין מקטרג אויף אים צו גידיינקן זייני עבירות וואס ער הט
גטאן · מיר לערנן דם אפ פון דר שונמית אזו וויא דער פסוק זאגט
(מלכים ב) ויהי היום ויעבור אלישע אל שונם דם איז גוועזן אום ראש השנה דאס
הקב"ה איז דן די וועלט הט אלישע צו איר גזאגט היש לך לדבר אל המלך
טאמר האסטו עפיס צו ריידין צו דעם מלך דם מיינט מען הקב"ה
וואס ער ווערט דענסט מאל אן גרופין המלך הקדוש וועל איך פון
דיינט וועגן בעטן הט זיא גזאגט בתוך עמי אנכי יושבת איך וויל ניט מען
זאל אויף מיר משגיח זיין אויף מייני מעשים נייערט איך וויל זיין
צווישין נאר דעם פאלק ווארום דר וואס איז זיך כולל צווישין כלל
ישראל דר ווערט אויבין ניט דר מאנט צוא שלעכטס דרום כל זמן
דר מדת הדין הט שולט גוועזן הט הקב"ה אויבין ניט דר מאנט צוא
נח נאר נאך דעם אז דר מדת הדין איז אוועק גיגאנגין שטייט ויזכור
אלהים את נח הט ערשט הקב"ה דר מאנט דעם נאמן פון נח :

רבי הזקיה איז גגאנגן אין וועג פון קפוטקיא קיין לוד הט אים בגעגינט
רבי יוסי זאגט רבי יוסי צו אים איך פר וואונדר זיך זייער אויף דיר
וואס דו גייסט אליין און מיר האבן דאך גילערינט אז אמענטש זאל
אליין ניט גיין אין וועג זאגט רבי הזקיה איין יונגיל גייט מיט מיר ער
וועט באלד קומן אהער זאגט רבי יוסי דרויף איז מיר נאך טער
וואונדר

ואונדר ווי אזו גייסטו מיט אזו אמענטש ווס דו קאנסט מיט אים ניט עוסק זיין בדברי תורה אין וועג · מיר האבין דאך גילערינט ווער עס גייט אין וועג אונ איז ניט עוסק בתורה קומט ער צו איין סכנה׳ זאגט ער דם איז גווים אזוי דר ווייל קומט אן דם יונגיל צו גיין פרעגט אים רבי יוסי מיין קינד פון וואנין ביסטו זאגט ער איך בין פון לוד אונ איך האב געהערט אז דער תלמיד חכם גייט אהין אזו האב איך מיך אן גבערייט מיט אים צו גיין צו בדינען אים · זאגט צו אים רבי יוסי מיין קינד קאנסטו עפיס לערנין זאגט ער איך קאן וואול איך גדענק ווען מיין פאטר הט מיט מיר גילערינט פרשת הקרבנות אונ אז ער הט גילערינט מיט מיין עלטרין ברודר האב איך אויך צוא גיהערט זאגט רבי יוסי מיין קינד זאג מיר עפיס וואס דו האסט גילערינט פתח הייבט ער אן עס שטייט ויבן נח מזבח לה׳ ויקח מכל הבהמה הטהורה ווארום האט נח מקריב גיוועזן איין עולה דען איין עולה קומט דאך נאר אז אמענטש הט גיזינדיגט מיט דר מחשבה׳ נאר דם טראכטונג פון נח איז אזו גיוועזן · הקב״ה הט גוזר גיוועזן אויף דר גאנצר וועלט צו פאר דארבין אונ מיך האט ער מציל גיוועזן טאמר האב איך שוין מער קיין זכות ניט מיר באלד ויבן נח מזבח לה׳ האט ער גבויט אמזבח וואס אדם הראשון הט אוף אים מקריב גיוועזן׳ אונ נאך ווס שטייט דם לשון ויבן איז משמע ער הט גבואט איין נייעם מזבח נאר דם מזבח ווס אדם הראשון הט גימאכט האבן די דורות הרשעים צו בראכן הט דאס נח ווידר גבויאט דם איז איין סוד אונ עס איז נאך דא פיל סודות ווס דם קינד הט מגלה גוועזן איז רבי יוסי אוף גישטאנין אונ האט אים גקושט אונ זאגט פיל גוטס איז גיוועזן ביי דיר אונ איך האב דר פון ניט גוויסט זאגט רבי יוסי איך וועל שון מיין וועג ניט גיין נאר מיט דיר דען דר וועג איז מיט דר שכינה אן גיבערייט פאר אונז האט ער גנומן דם קינד בייא דער האנט אונ איז גאנגין מיט אים זאגט רבי יוסי צו אים זאג מיר ווס דיין פאטר הט גזאגט הט דם קינד אן גהובן מגלה זיין גרוסי סודות אוף דעם פסוק ישקני מנשיקות פיהו זאגט רבי יוסי צו דעם קינד ווי אזו איז דיין נאמין זאגט ער אבא איז מיין נאמין זאגט רבי יוסי צו אים אבא איז טייטש אפאטר דו זאלסט זיין אפאטר אין דער חכמה אונ מיט לאנגי יאר ער לייגט אוף אים דעם פסוק ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך :

ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ הקב״ה הט זיי גיבענטשט אז פון היינט אן אונ ווייטר זאלין זיי האבין דאס גישטאלט פון אמענטשין דען צום ערשטין אז הקב״ה האט בשאפין אדם הראשון האט ער אים בשאפין אין דעם גישטאלט אונ אין דעם פארים פון הקב״ה אונ אז אלי בשעפניש האבין אויף גיהובין זייערי אויגין אונ האבין דר זעהן דעם היליגין גשטאלט כדמות של מעלה זענען אלי דער ציטרט גיווארין אונ האבין זיך גפארכטין פאר אים אונ אז זיי האבן גיזינדיגט איז דר גשטאלט פר ענדרט גווארין אונ איז שון ניט גוועזן בצלם אלהים אזו האבן זיי זיך שון גפארכטן פר אלי חיות אונ בשעפניש אונ אזו איטליכר מענטש אז ער איז ניט עובר אוף דר תורה ווערט זיין צורה ניט משתנה פון דעם צלם אלהים אונ אלי בריות פון דר וועלט האבן פר אים מורא אבר אז ער זינדיגט ווערט ער אן דעם צלם אלהים אונ אלי בריות וחיות רעות זענן אוף אים שולט אונ דרום ווייל נאך דעם מבול איז די וועלט בנייט גווארין דרום הט זיי הקב״ה ווידער געגעבין שליטה אוף אלי חיות ובריות אזו ווי דר פסוק זאגט וכל דגי הים בידכם נתנו אפילו די פיש אין וואסר זענן אין אייער האנט גיגעבי[ן] גיווארין וכמכל שכן אנדערי בריות :

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם רבי יהודה אונ רבי יוסי קריגין אין דעם איינער זאגט דר בוים פון ווייז טרובין איז פאר טריבין גווארן פון דעם גן עדן הט אים נח דא גיפלאנצט אונ איינר זאגט ער האט אים דא גיפונען האט ער אים אויס גריסין פון דעם ארט אונ הט אים ווידר גיפלאנצט אין דעם טאג הט דער בוים אויס גיצוגין בלעטע[ר] מיט ווייז טרובין אונ נח האט זייא אין דעם טאג גטרעטין מאכן ווי[ין] אויף טריגקן אונ הט גטרונקן אונ איז שיכור גיווארין · רבי שמעו[ן] האט גיזאגט גרויסי סודות פון דעם כרם וואס ער איז גיוועזן דא[ס] איז איין סוד פון דעם גפן וואס אדם הראשון איז דער מיט נכש[ל] גיווארין אונ וואס דיא בני אהרן האבין גיזינדיגט קען מען עס ני[ט] שרייבין עס איז אגרויסר סוד :

פתח ער האט אן גהובן אונ האט גיזאגט עס שטייט כי פשעי אני אד[ע] וחטאתי נגדי תמיד ווי אזו דארף דר מענטש גהיט זיין ער זאל ניט זינדיג[ן] פר הקב״ה דען אז דר מענטש זינדיגט ווערט זיין עבירה אן גצייכנ[ט] למעלה אונ ווערט ניט אפ גימעקט נאר מיט גרויס תשובה אזו ווי[י] דר פסוק זאגט (ירמי׳ ב׳) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית וגו׳ קום אונ זע אז דער מענטש זינדיגט פאר הקב״ה איין מאל מאכט ער למעל[ה] אצייכין אונ אז ער זינדיגט נאך אמאל ווערט דער צייכן מע[ר] גישטארקט אונ אז ער זינדיגט דאס דריטע מאל צו שפרייט זיך ד[ער] פלעק זייער שטארק דענסט מאל שטייט שוין נכתם עונך לפני אז ד[וד] המלך האט גיזינדיגט פר הקב״ה מיט בת שבע הט ער גימיינט אז ד[ער] צייכין פון דר עבירה וועט שטיין אויף אייביג אבר דער פסוק זאג[ט] גם ה׳ העביר חטאתך לא תמות השם יתברך הט אפ גימעקט דיין צייכין א[ונ] הט מעביר גיוועזן פון דר וועלט זאגט רבי מיר האבין דאך גילערינ[ט] אז בת שבע איז גיוועזן ראוי צו דוד פון דר צייט אן אז מען הט [די] וועלט בשאפין פר ווס הט הקב״ה זי גיגעבין צו אוריה החתי זא[גט] ער אזו איז דר סדר פון הקב״ה מיט מענטשין האטשי די אשה א[יז] אן גיבערייט צו דעם מענטשין קען אנגדער זיך פעדרין אונ דיא [...] נעמען פאר איין אשה אונ אז די צייט קומט אז יענער זאל זיא [...] נעמין אזו מוז דר מענטש שטארבין ווס האט זי פריער גינומין א[ונ] ווערט נדחה פר יענם כדי ער זאל זיך אפ נעמין זיין בת זוג ד[אס] איז דר טעם ווס ארץ כנען איז פריער גיגעבין גיווארין צו כנען [...] די ישראל דם איז ארץ ידוע צו דיא מקובלים · קום אונ זעה דא[ס] דוד האט מתודה גיוועזן אויף זיין חטא אונ האט תשובה גיטאן [...] דעסט וועגין האט ער זיך פארט אלי מאל גיפארכטין פר זייני ז[...] אונ פאר דעם חטא פון בת שבע טאמר וועט זיין חטא גורם זיין [...] וועט אויף אים מקטרג זיין בשעת הסכנה דרום שטייט כי פשעי אדעאננדרר פשט איז כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד דם הט ער גיזא[גט] אוף דעם חסרון הלבנה דם די לבנה איז קלענר גווארן דעם פע[...] טאג אונ דוד הט זי גוואלט מתקן זיין מיט זייני שירות אונ זי איז [...] מתוקן גיווארין ביז שלמה המלך איז גיקומין איז זי ערשט דר ל[...] גיווארין אונ די וועלט איז מתוקן גווארן דרום זענן די ישראל גז[...] פאר זיכרט אזו וויא עס שטייט וישבו איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו א[...] דעם הט דוד גיזאגט וחטאתי נגדי תמיד דם איז דר חטא הלבנה אונ[...] תיקון וועט ערשט זיין אז משיח וועט קומין ווט מקוים ווערן ויא[...]

הטומאה

...טומאה ואעביר מן הארץ וועט דער מיעוט הירח רעכט מתוקן ווערין
...א היה גבור ציד לפני ה׳ דער נמרוד איז גיוועזן איין שטארקער מאן ווייל
ער הט אן גיטאן דם קלייד וואס הקב״ה האט אן גיטאן צו אדם
...ראשון דען דורך דם קלייד הט נמרוד גיקענט חאפין אלי בשעפניש
...ב דרום הט ער גיהייסן נמרוד ווייל ער הט מורד גיוועזן אונ ווידר
...שפעניגט פר הקב״ה אונ פר די עליונים ותחתונים ער הט גיזאגט
...איז דר גיוועלטיגר פון דר וועלט ביז זיי האבין אלי אפ גיקערט
...הקב״ה אונ האבין גידינט עבודת כוכבים זאגט רבי שמעון אין
די קליידר ווייסין די חכמים גרוסי סודות :

...י חייא ור׳ יוסי זענין גיגאנגין אין וועג זאגט רבי חייא לאמיר אן
הייבין מחדש זין אין דער תורה האט רבי יוסי אן גיהויבין עס
...טייט כי ה׳ אלהיך מתהלך בקרב מחניך להצילך הקב״ה איז גיגאנגען מיט די
...ראל אין דר מדבר אזו וויא עס שטייט וה׳ הולך לפניהם יומם אונ אויך
...ש די שכינה מיט דעם מענטשין אזו וויא עס שטייט צדק לפניו יהלך
...ו לדרך פעמיו אז דר מענטש איז פרום טוט הקב״ה גין מיט אים צו
...לפין אים אונ צו באשיצין אים אין דר וועגין פר אלי שלעכין דרום
...ער זיך דר מענטש האלטין ריין אונ הייליג אזו ווי עס שטייט והיה
...ך קדוש ווארום שטייט קדוש לשון יחיד עס וואלט בדארפט שטיין
...שים אלא דאס גייט אויף די איברים פון דעם מענטשין זיין גוף
...זיין הייליג כדי די קדושה זאל קענין רוען אויף אים דרום זאגט
...פסוק ולא יראה בך ערות דבר וואס איז טייטש דבר אלא דבר מיינט מען
...ר דס דר מענטש בדארף היטין זיין דבור ער זאל ניט ריידין קיין
...ילפה אונ ליצנות אונ לשון הרע כדי ער זאל ניט מטמא זיין זיין
...ל ווארום די שכינה גייט פון אים אוועק דרום שטייט ושב מאחריך
...דער מענטש איז מטמא זיין גוף מיט זנות אונ הייליגט ניט זיין
...רוט אופאים ניט די קדושה דרום בדארפין מיר עוסק זיין בתורה
...די תורה קריינט דעם מענטשין אויף זיין קאפ אונ דיא שכינה
...ט ניט אפ גיטאן פון אים • רבי חייא הייבט אן עס שטייט ויאמר
...ן עם אחד וגו׳ דער דור הפלגה האט גפונין איין ארט פון דעם דור
...בול אפ צו קערין פון הקב״ה אונ זיי האבין גרויס הצלחה גיהאט
...זייערי ווערג ווייל זייא זענין גיוועזן עם אחד ושפה אחת אונ האבין אלי
...ט לשון הקודש הט הקב״ה גיזאגט ווייל זיי זענין איין פאלק אונ
...ין איין הארץ אונ ריידין לשון הקודש דרום וועט דאך אלץ זיין
...זייא ווילין איך וועל מבלבל זיין זייער לשון אונ זייערי מדריגות
...נות הט זיי הקב״ה מבלבל גיוועזן אונ הט זיי פר שפרייט אויף
...וועלט היינט לאמיר זעהן ומה דאך זיי האבין גילייקינט אין גאט
...ווייל זייא זענין גיוועזן מיט איין הארץ אונ האבין גירעט לשון
...ש הט קיין דין אין זיי ניט גיקענט שולט זיין ביז הקב״ה הט זיי
...בל גיוועזן איז שוין אפל שכן מיר אונ דיא חברים מיר זענען בלב
...אונ זענען עוסק בתורה בלשון הקודש קען בוודאי דער מדת
...ניט שולט זיין אין אונז זאגט רבי יוסי פון דאנין לערנין מיר
...אז מחלוקת הט קיין קיום ניט דען ווייל זיי זענין מיט צו טיילטע
...צר ווארום זייא האבין דאך אמת גילייקינט אין גאט נאר ווייל
...אבין גיהאט איין הארץ הט דר מדת הדין ניט שולט גיוועזן אין
...זאגט רבי חייא מיר לערנין אפ אלץ איז גיווענט אין דבור פון
...מענטשין דען וויא באלד גאט האט נאר זייער לשון פר מישט
...זיי תיכף פר שפרייט גיווארין אבר אז משיח וועט קומן שטייט

כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ אונ ווידר שטייט והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד :

ויהי כל הארץ שפה אחת וגו׳ דער דור הפלגה האבין אלע גירעט בלשון הקודש וואס דס לשון פר שטייען די מלאכים זיי האבן קיין אנדר לשון ניט גירעט דרום שטייט ועתה לא יבצר מהם דען וועלין דיא דור הפלגה אלץ פועל זיין דען אז מען רעט אנדר לשון צו די מלאכים זענין זיי דרויף ניט משגיח דען מעשה שדים איז נאר איין פר בלענדניש פר די לייט אונ ניט מער אונ זיי האבין גיוואלט דוחה זיין די קדושה אונ שטארקין דיא טומאה דען זייא האבין גיוויסט איטליכין ממונה אויף וואס ער איז גיזעצט דרום האבין זיי מצליח גיוועזן אין דעם עיר ומגדל וואס זיי האבין גיבויט אונ וואס זייער כוונה איז גיוועזן איז איין גרויסר סוד דרום וירד ה׳ לראות הט הקדוש ברוך הוא אראפ גינידרט צו זעהען זייערע מעשים פון דר בקעה דען זיי האבן גיוואלט גרויסן די טומאה אויף דעם ארט דווקא הט זיי הקב״ה מבלבל גיוועזן זייער לשון דרום שטייט אשר בנו בני האדם אזו ווי אדם הט גישטארקט דיא טומאה אזו האבין זיי אפ גקליבין דם ארט דם איז גוט גיוועזן דר צו אונ זייא האבין גישטארקט דעם כח פון דער טומאה אונ דאס איז גיהאנגין ביז די בני אפרים זענין אליין ארוס גיגאנגין פון מצרים אונ האבין ניט גיוואלט ווארטין אויף דעם קץ הימין זענין זיי דארטין אין דר בקעה גיפאלין בקץ הימים פון דר קליפה דרום שטייט ביי יחזקאל ער הט גיזעהן אין דר בקעה והיא מלאה עצמות דען זיא איז גישטארקט גיווארין פון דעם צלם וואס נבוכדנצר הרשע האט דארטין גישטעלט אונ דר כח איז דר נאך צו בראכין גיווארין אז דיא מתים זענין אויף גישטאנען אויף זייערע פים אונ דער צלם איז צוא בראכין גיווארין דענסט מאל האבין אלי אומות גיוויסט אז קיין אנדרר גאט איז ניט דא נאר גאט אליין אונ נאך מער דעם טאג וואס חנניה מישאל ועזריה האבין מקדש השם גיוועזן איז אלץ מתוקן גיווארין דרום שטייט והקדישו את קדוש יעקב וגו׳ רבי חייא הייבט אן עס שטייט והרשעים כים נגרש וגו׳ אזו ווידר ים אז ער שטורימט ווארפט ער ארויס פון זיך מיסט אונ ליים אונ טינוף אזו אויך זענין די רשעים דען זיי גייען אין קרומי וועגן אונ וואס עס גייט ארויס רייד פון זייער מול איז פול טינוף אונ אום ווערדיג אונ מיסט ביז זיי זענין זיך מטמא • קום אונ זעה זייא האבין גיזאגט הבה נבנה לנו עיר וגו׳ הבה איז טייטש אן ברייטין דען זיי האבין זיך אן גיברייט צו בויען איין שטאט אונ איין טורעם אונ מיט זייער שטות האבין זיי ווידר גישפעניגט אנטקעגין הקב״ה אונ האבין זיך גיוואלט ארויס ציהען פון דעם רשות פון הקב״ה אונ צו געבין זיך אין רשות פון דיא קליפות וירד ה׳ לראות דאס איז איינס פון דיא צעהען ירידות וואס הקב״ה האט אראפ גינידרט עס שטייט וירד ה׳ ווייזט דאס אז הקב״ה איז ניט גאר אויבין ער זאל בדארפין אראפ נידערין נאר לראות ער הט אראפ גינידערט פון מדת הרחמים צוא זעהן זייא מיט דער מדת הדין צום ערשטין אויף דיא מדריגות העליונים אונ דער נאך אויף די מדריגות התחתונים אונ ווייל זייא האבין למעלה אויך פוגם גיוועזן דרום האט ער פריער משגיח גיוועזן למעלה דרום שטייט פריער לראות את העיר דר נאך ואת המגדל אשר בנו בני האדם דאס זענין דיא קינדר פון אדם הראשון ער הט אויך מורד גיוועזן אין זיינעם הערין אונ ער הט גורם גיוועזן מיתה לכל העולם :

ותהי שרי עקרה אין לה ולד זאגט רבי חייא ווייא צוא אונז אויף דער

דאזינר

דאזיגר צייט זאגט רבי יוסי אמער זיא הט דאך דר נאך גיהאט אין זרע קודש דאס איז יצחק זאגט רבי חייא דוא ווייסט אונ איך ווייס וואס איך האב גיהערט פון רבי שמעון דרויף ווין איך ווייא אויף דער דאזיגר צייט דרום וויל שרה האט שפעט גיהאט אקינד דרום האט זיא גיזאגט צוא אברהם בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה אונ דיא שעה איז בייא גישטאנען צוא איר שפחה הגר זיא זאל האבין אקינד פון אברהם אונ האט גיזאגט פאר הקב"ה לו ישמעאל יחיה לפניך אונ חאטשע הקב"ה האט אים מבשר גוועזן אז ער וועט האבין יצחק האט ער זיך פארט מדבק גיוועזן אין ישמעאל ביז הקב"ה האט אים גיזאגט ולישמעאל שמעתיך אונ הט זיך מל גוועזן איידר יצחק איז גקומן אויף דער וועלט קום אונ זעה פיר הונדערט יאר איז גישטאנען דר ממונה פון ישמעאל אונ האט גיבעטין פאר הקב"ה אונ הט גיזאגט רבונו של עולם ווער עס טוט זיך מל זיין זאל קיין חלק ניט האבין אונ דיין נאמן זאגט הקב"ה יוא האט ער גיזאגט ישמעאל הט זיך צוא דרייצען יאהר מל גיוועזן פר וואס זאהל ער קיין חלק ניט האבן אין דיין נאמען אזו וויא יצחק זאגט הקב"ה יצחק האט זיך מל גוועזן צוא אכט טאג אזו ווי דיא רעכטי צייט איז אבר ישמעאל האט זיך ניט מל גוועזן אין דר רעכטר צייט זאגט ער פון דעסט וועגין אז ער האט זיך מל גיוועזן זאל ער קיין שכר ניט האבין דר פר וואס האט הקב"ה גיטאן האט ער אים מרחיק גיוועזן פון דביקות של מעלה אונ האט אים גיגעבין זיין חלק למטה אין ארץ ישראל אונ די בני ישמעאל וועלין שולט זיין אין ארץ ישראל אלאנגי צייט בחורבנו אז ארץ ישראל וועט ניט זיין בשלימות אזו וויא זיין מל זיין איז ניט גיוועזן בשלימות אונ דס וועט אויף האלטין די ישראל זייא וועלין ניט קאנען קומען אהין ביז זיין זכות וועט זיך אויס לאזין דענסט מאל וועלין דיא בני ישמעאל דר וועקין אמלחמה אונ מען וועט זיך איין זאמלען אויף זייא אונ וועלין מיט זייא מלחמה האלטין אויף דעם ים אונ אויף דר יבשה אונ איין מלחמה נאהענט קיין ירושלים אונ ארץ ישראל וועט ניט זיין איבער גיענטפערט אין דער צייט וועט זיך דער וועקין איין פאלק מסוף העולם ועד סופו אונ וועלען מלחמה האלטען דרייא חדשים אונ פיל פעלקר וועלן זיך אהין איין זאמלן אונ וועלן מלחמה האלטין מיט זייא אזו וויא דר פסוק זאגט ה' צלדעל יד ימינך ווייל דר שם הקדוש איז בימין אונ דיא תורה איז בימין אזו וויא דער פסוק זאגט מימינו אש דת למו דען אלז דינג הענגט אן אין דער רעכטער האנט אונ דרום גיהער מען תמיד שטארקין דעם ימין איבר דעם שמאל אזו ווי עס שטייט הושיעה ימינך ועניני :

אלה תולדות נח רבי יהודה זאגט דקב"ה האט גימאכט ירושלים של מעלה אנטקעגן ירושלים של מטה אונ הט גישווארין ער וועט ניט אריין גיין בירושלים של מעלה ביז דיא ישראל וועלען קומען בירושלים של מטה אזו וויא דער פסוק זאגט בקרבך קדוש ולא אבא בעיר אונ דארטין זענין כיתות פון מלאכים אונ די טירין הייסין צדק זייא זענין ממונה אריין ברענגען אהין דיא נפשות הצדיקים אויף זייא הט דוד גיגלוסט אונ גיזאגט פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה זה השער לה' צדיקים יבואו בו אונ די שומרים זענין אויף מויערין אזו וויא דער פסוק זאגט על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים דאס מיינט מען ירושלים של מעלה דאס זענין דיא מלאכים עס איז פאר האנדין זיבין טירין צוא דיא נפשות אריין צו גיין ביז זייא קומן איטליכר אויף זיין רעכטער ארט נאך זייער מעלה נאך אונ אויף איטליכר טיר איז דא שומרים פתח הראשון די ערשטי טיר גייט די נשמה אין דער מערת המכפל[ה] דען זיא איז נאהענט צוא דעם גן עדן אונ דער שומר איז אדם הראשון אויב זיא איז זוכה רופט ער אויס פנו ראמט אויס איין ארט פריד צו דיין קימען אזו גייט זיא ארויס פון דער טיר אונ קומט צוא דער אנדערער טיר וואס זיא איז בשערי גן עדן אונ דארטין שטייע[ן] דיא כרובים מיט דעם להט החרב המתהפכת איז זיא זוכה גייט זיא ארי[ין] בשלום אונ אויב ניט איז זיא דארטין מקבל איר עונש אונ זיי משפט[ן] די נשמה מיט פלאם פייער אונ אזו איז גיוועזן אין בית המקדש ש[...] כרובים אז דער כהן גדול איז זוכה גיוועזן איז ער אריין אונ ארויס גיגאנגין בשלום אונ אויב ניט איז ארויס גיגאנגין איין פלאם פייער פון די כרובים אונ הט אים פר ברענט אזו איז אויך די כרובים פו[ן] דעם גן עדן צו לייטערין די נשמה אונ אז זיא איז זוכה גיט מען איר איין בוך פר איין סימן אריין צו גיין אין די שערי גן עדן התחתון אונ דארטן איז פאר האנדן איין זייל פון ענן ונוגה גמישט אונ עשן ונוגה אי[...] ארום אזו ווי דר פסוק זאגט וברא ה' על מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם וא[...] נוגה אונ פון דארטן גייט זיא ארוף צו די שערי ירושלים איז זיא ניט זוכה בלייבט זיא דארטן אונ ווערט דארטן אן גזאט פון דעם גוטע[ן] פון אויבן אבר ווען זיא איז זוכה גייט זיא דורך דר זייל צו דר דריטע[ר] טיר ער הייסט זבול ביז ירושלים איז זיא זוכה זענין דארטין פאר האנדין שומרים עפינט מען איר אויף דיא אלי טירין גייט זיא אריי[ן] אונ אוב ניט פאר שליסט מען די אלי טירין אונ מען נעמט ביי איר צו דעם בוך וואס זיא הט גבראכט אסימן אונ מען שטויסט זיא ארוס אזו זאגט די נשמה מצאוני השומרים הסובבים בעיר דס זענען די מלאכי השרת וואס זיי היטין דס בית המקדש וירושלים של מעלה נשאו את רדידי מעלי זיי האבין ביי מיר צו גנומען דעם סימן דס הייסט דעם בוך שומרי החומות די וואס זענען שומרים אויף די חומות ירושלים ווען זיא איז אבער זוכה אזו גייט זיא ווייטער אין די שערים אונ טוט לויבין צו הקב"ה אין בית המקדש וואס איז אויבין אונ מיכאל שר הגדול איז זיא מקריב פר אקרבן צו הקב"ה דס הייסט אזו ווי איינר ברענגט איין מתנה פר איין מלך אונ מיכאל גייט מיט איר ביז צו דר פערטר אונ די פינפטי טיר אונ זאגט פאר הקב"ה רבונו של עולם וואול צוא דייני קינדר דייני ליב האבר אברהם יצחק ויעקב וואול צו די צדיקים וואס זייא זענען זוכה צו קומען צו דעם שער השביעי וואס ער הייסט ערבות דארטן זענין גנזי החיים אונ נשמות הצדיקים אונ דארטין ווערין זיי מלאכי השרת אונ לויבן פר הקב"ה אונ ווערין גישפייזט פון דעם לויטערין ליכט וואס זיא הייסט אספקלריא המאירה אונ דארטין איז דיא מנוחה פון חיי עולם הבא דרום זאגט ער אלה תולדות נח די מנוחה ונחלה וואס אויף דעם שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך דר צו הט נח זוכה גוועזן ווארום נח איש צדיק תמים ווייל נח איז גוועזן אצדיק תמים הט זיך הקב"ה משתעשע גוועזן מיט זיין נשמה דרום שטייט את האלהים התהלך נח דאס מיינט מען אויבין ניט אונטין

רבי יצחק זאגט הקב"ה הט גישווארין אז ער בגערט ניט אין דעם טויט פון די רשעים אזו ווי דר פסוק זאגט חי אני נאום ה' אלהים אם אחפוץ במות הרשע וגו' הקב"ה וויל אז דער רשע זאל תשובה טאן וועט ער לעבין בעולם הזה ובעולם הבא וואול צו די ישראל וואס מען זאגט זיי טוט תשובה וועט איר לעבין רבי יוחנן זאגט עס שטייט ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם וגו' עס איז אמשל צו גזלנים וואס זיי פלעגין רובין

מענשן

שין אויף דעם וועג אמאל הט מען זייא אריין גיחאפט אין דער
סה האבין זייא זיך בטראכט אז וועדליג זייערי מעשים דרעים
זיי האבין גיטאן וועט מען זיי בודאי אן טאן גרוסי יסורים האבן
ונטר גינראבין דס תפיסה הויז אונ זענין אנטלאפין גיווארין ·
צווישין זיי איז גוועזן איין שוטה ער הט אויך גיזעהן די לאך אונ
ניט אנטלאפין גיווארין · צו מארגן איז גיקומן דר מלך זעהן די
סה פון די גזלנים האט ער גזעהן ווי זיי זענן אלי אנטלאפין גווארן
איינר איז גבליבין זאגט דר מלך דוא האסט דאך אויך גיקאנט
לויפין גלייך מיט זיי ווס זאל איך דיר טאן זייא זענין דאך ניט דא
דיר זאל מען דייני אויגין אוס שטעכין דער נאך זאל מען דיך
גין · אזו אויך די רשעים וואס גייען אין דער פינצטר מיט זייערי
כטי מעשים פר הקב"ה נאר די קלוגי זאגין וואס זאלין מיר טאן
מיר זאלין פון דעם עונש ניצול ווערין לאמיר טאן תשובה ותפלה
לין מיר ניצול ווערין אבר די שוטים זיי זעהן דר וועג פון תשובה
פר זיי אפין ווס אנדרי האבין גיעפינט אונ זענן ניצול גווארין אונ
בגערין ניט זייא זאלין אויך ניצול ווערין זאגט הקב"ה שוטים
ערי ברידר האבין שון גטאן תשובה ווס זאל איך זייא טאן אבער
הט דאך אויך גיזעהן דעם וועג אונ איר הט אין דרינן ניט גוואלט
אונ ניצול ווערין פון אייער דין ווס שטייט אוף זיי ועיני רשעים תכלינה
רי אויגין זאלין בלינד ווערין ומנוס אבד מנהם ותקותם מפח נפש לעולם
א איז פר לארין זייער האפונג אזו אויך זענן גוועזן דר דור המבול
האבין גיזעהן אז נח מאכט איין תיבה אונ האט זיי אזו התראה
אן אונ האבין פארט ניט גיוואלט קיין תשובה טאן דרום זאגט
ב"ה זייער הצלחה איז שון פר לארין ווייל זיי האבין קיין תשובה
ט גטאן ותקותם מפח נפש דס זיי וועלין ניט אוף שטיין ליום הדין :
יוסי אונ רבי חייא זענין גיגאנגין אין וועג זאגט רבי חייא זאג מיר
פון די גוטי זאכין ווס דיין פאטר הט גזאגט פון דעם תענוג פון
נשמה בעולם הבא זאגט רבי יוסי לאמיר פון דעם ארט אוועק גיין
רום דא איז ניט קיין רעכטי ליט זאגט רבי חייא אדרבה ווייל מיר
לין דא לערנין וועלין מיר פון זיי ניצול ווערין זאגט רבי יוסי דס
ניט גיזאגט גווארין אוף איין סכנה אזו וויא זייא גייען זאגט רבי
עס שטייט כרם היה לשלמה בבעל המון כרם מיינט מען די נשמה דס
איז גיפלאנצט גיווארין מתחת כסא הכבוד היה לשלמה מיינט מען
ב"ה ער הייסט שלמה ווייל ער איז דער שלום פון דר וועלט בבעל
מיינט מען דעם כסא הכבוד דס ער איז שולט אויף אלי חיילות
שמים והארץ אונ ער איז דר הער איבר אלי ער גיט די נשמה לנוטרים
פריו צו די צדיקים ווס היטין די מצות ומאתים לנוטרים את פריו דס איז
רין ווס דרינן איז צווייא הונדרט גלוסטיגי עולמות צו די צדיקים
הקב"ה איז זיך בחצות הלילה משתעשע מיט זייא אונ אז דוד
לך הט דס גזעהן האט ער גגלוסט דר צו אונ הט גזאגט רבש"ע
י תבחר ותקרב ישכון חצריך וואול צו די לייט ווס זענן זוכה דארט צו רוען
ט רבי אבוהו איטליכר מענטש גיהער נזהר זיין כל זמן די נשמה
ביי אים ער זאל ניט חוטא זיין אונ תמיד איבר קלערין אין זייני
שים כדי ער זאל האבין זיין מעלה גלייך ווי אנדרי צדיקים אז די
ה וועט ארויף גיין צוא זעהן פני השכינה זאל אים קיינר ניט קענין
רין מיר לערנין דאך פון דר תיבה אז בשעת נח איז אין איר אריין
אנגין זענן אלי בהמות וחיות ועופות ווס זיי האבין ניט גיזינדיגט

אויך אריין גגאנגן אונ די תיבה האט זייא צוא גנומן אונ דיא וואס
האבין יוא גיזינדיגט הט זיי די תיבה ארוס גשטוסין ומה דאך דיא
תיבה איז נאר איין האלץ איז אזו גיוועזן מכל שכן די שערי שמים
מיט דיא שומרים אונ דער כסא הכבוד נעמין בוודאי אן נאר אזוי
אמענטש וואס ער הט ניט גזינדיגט אונ ווער עס האט יוא גזינדיגט
שטויסט מען אים ארויס רבי חייא זאגט נח איז גוועזן מקטני אמנה דס
הייסט אקליינר גלייבר ער איז ניט אריין גיגאנגין אין דר תיבה ביז
די וואסר זענן שון גרויס גווארין דרום שטייט מפני מי המבול זאגט רבי
יצחק קום אונ זעה דס רחמנות פון הקב"ה בתחלה הט ער גמאכט
נידערין דס וואסר מיט רחמנות כדי זייא זאלין דורך דעם תשובה
טאן דרום שטייט ויהי הגשם עס איז נאר גיוועזן איין רעגין ווען זייא
תשובה טאן וועט דאס זיין רעגין פון ברכה אונ אז זייא האבין קיין
תשובה ניט גיטאן איז דר פון גיווארין איין מבול · רבי הייבט אן
עס שטייט וירח ה' את ריח הניחוח וגו' אז נח איז ארויס גיגאנגין פון דער
תיבה הט ער גיזעהן די וועלט איז חרוב גווארין האט ער אן גהויבין
צו וויינין אונ הט גיזאגט רבונו של עולם פון וועגין די זינד פון דיא
נארישי לייט האסטו חרוב גימאכט די גאנצי וועלט אבער וואלסטו
בעסער ניט גוועזן בשאפין דעם מענטשין אדר ניט בשאפין די וועלט
דט ער גיבראכט אקרבן עולה אונ האט זיך גישטעלט מתפלל זיין
איז דר ריח פון דר עולה ארויף גיגאנגין צו הקב"ה אונ עס איז אים
גיוועזן זיס אונ גיליבט זאגט רבי דריי ריחות זענין אויף גיגאנגין דר
ריח פון דעם קרבן אונ דער ריח פון דער תפילה אונ דער ריח פון
זייני מעשים טובים אונ דר ריח פון נח איז גיליבטר גיוועזן צו הקב"ה
מער פון אלי דרום שטייט ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו דעם ריח ווס
נח הט פר מיר מקריב גיוועזן זאלט איר היטין דאס מיינט מען ריח
עולה ותפלה ומעשים טובים · רבי איבו זאגט נח איז אגרויסר חכם
גיוועזן אונ הט פר שטאנין דס לשון פון די עופות אונ פון אלי בריאים
וואס זיי מיינין מיט זייער שרייען אונ מיט זייערי תנועות אונ אז ער
איז גיוועזן אין דר תיבה הט ער גזאגט עס איז ניט פאר האנדין קיין
קלוגר עוף פון דעם ראב דאס פון זייני מינים קען מען פיל וויסין
דרום הט ער אים גישיקט אין שליחות · פרעגט רבי חייא וויא הט
ער אזו גיטאן אמער עס שטייט דאך לא תנחשו ולא תעוננו אונ אז מען
קוקט אויף דיא מינים פון דיא עופות איז מען דאך עובר אויף דעם
לאו נאר דרום הט ער גישיקט דעם ראב ווארום ער הט זיך מצער
גיוועזן ווס די וועלט איז פר לארין גיווארין אונ הט גזאגט רבונו של
עולם דו ביסט דאך איין בעל הרחמים אונ היינט איז דס רחמנות פר
קערט גיווארין צוא אכזריות אונ האסט זיך ניט מרחם גיוועזן איבער
דייני קינדר ווס דו האסט זיי בשאפין דרום וועל איך שיקן דעם ראב
ווס ער איז אויך איין אכזר אויף זייני קינדר · פרעגט רבי יוסי נח איז
דאך גיוועזן איין צדיק תמים ווי הט ער אזו גירעט אנטקעגין השי'
אמער דס הייסט דאך איין עזות אזו רידין אנטקעגין השי"ת מהרהר
זיין נאך זייני מעשים זאגט רבי חייא ווייל ער הט דס גירעט מחמת
צער איז הקב"ה ניט ברוגז גיוועזן דען דער מענטש ווערט ניט
גישטראפט אז ער רעט בשעת צער אזו ווי איוב הט גירעט אקעגין
השי"ת מחמת זיין צער הט אויך השי"ת אויף אים ניט גיצערינט אזו
וויא דר פסוק זאגט לא בדעת ידבר ודבריו לא בהשכל אונ דר ראב הט ניט
גיוואלט גיין אין דעם שליחות פון נח ווייל ער איז גיוועזן אן גיברייט
אוף

אוף אנגדר שליחות צוא שפייזן אליהו הנביא אזו וויא עס שטייט וחעתיבים טביאים לו בשר ולחם דרום שטייט עד יבושת המים · יבשת איז דיא אותיות פון תשבי דס איז אליהו התשבי · אונ אז נח הט גיזעהן אז ער טוט ניט זיין שליחות הט ער גישיקט די טויב אונ דרום האט ער זיא גישיקט צו ווייזין כיונה פותה אין לב כחכמת דעם גרויסין צער איז איר הארין ניט פאר האנדין מיט איר · אונ ווידר כחמת דיא טויב איז מקבל אויף זיך איר טוט זיא שטרעקט אוים איר האלז מען זאל זיא קוילין אונ עס איז ניט פר האנדין צווישין אלי עופות איר גלייכן דרום זענין די ישראל גיגליכין צו אטויב דרום האט זיא נח גישיקט פאר איין סימן אז עס איז צו אונז אויך אזו רעכט מקבל זיין דעם צער וואס הקב"ה הט אויף אונז גישיקט · ער וועט אונז אליין העלפין :

אמר רבי יוחנן בן נורי רבי יוחנן בן נורי הט גזאגט הקב"ה הט גינומין שם בן נח אונ הט אים אפ גישייד פר איין כהן לאל עליון אונ האט גימאכט רוען די שכינה אוף אים אונ הט אים גרופין מלכי צדק מלך שלם אונ זיין ברודר יפת האט בייא אים אין בהמ"ד תורה גילערינט ביז אברהם אבינו איז גיקומין אונ הט אויך דארט גלערינט תורה האט אים הקב"ה צו זיך בהעפט אונ הט אין אלי פר געסין האט אברהם מתפלל גיוועז אז הקב"ה זאל תמיד מאכין רוען זיין שכינה אין דעם בית המדרש פון שם הט אים הקב"ה מודה גיוועז אזו וויא עס שטייט אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק זאגט רבי יוחנן יפת איז דאך גיוועזן עלטר פון שם נאר דרום הט הקב"ה בעסער ליב גהאט צום שם ווייל ער הט תמיד עוסק גיוועזן בתורה אונ האט זיך אפ גישייד פון דער וועלט אונ פון וועמין הט שם גיהאט די תורה נאר אדם הראשון הט זיין ספר גילאזט צו זיין זון שת איז דר ספר גיגאנגין בירושה ביז ער איז אן גיקומין צו שם אזו וויא אויבין איז גישטאנין · זאגט רבי יוסי אז שת הט יוא גיהאט די תורה ווארום הט השי"ת גידארפט געבין זיבין מצות צו די בני נח אמער זייא זענין דאך פריער גישטאנין אין דר תורה נאר כחכמת דעם צער פון דעם מבול האבן זיי פאר געסין די תורה הט זיי הקב"ה דר מאנט דיא זיבן מצות רבי יוסי זאגט ח"ו זיי האבן ניט פר געסן די תורה נאר הקב"ה הט גזאגט אז איך וועל זיי גיבין די גאנצי תורה וועלין זייא ניט וועלין האלטין אפילו איין מצוה אזו וויא מיר גיפינין מענטשן האבין גזאגט ודעת דרכיך לא חפצנו דרום וועל איך זיי געבין חאטשי די זיבן מצות זייא זאלין דער ווייל האלטין ביז עס וועט קומן איינר דאס מיינט מען אברהם אבינו ער וועט שוין האלטין דיא גאנצי תורה אזו וויא עס שטייט עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' בשעת אז אברהם הט גילערינט מיט שם הט ער אויף זיך מקבל גיוועזן צו האלטין די גאנצי תורה :

תנו רבנן די רבנים האבין גילערינט בשעת אז נח איז ארוס גגאנגין פון דר תיבה אונ האט גיזעהן אז דיא גאנצי וועלט איז פאר דארבין גיווארין האט ער אן גיהובין צו וויינין אונ הט גיזאגט רבונו של עולם דוא ביסט דאך איין רחום וחנון וואלסטו גידארפט אוף זייא רחמנות האבן פר וואס האסטו זיי פר דארבן · הט אים הקב"ה גענפערט אצונד טוסטו אוף זיי בעטין פר וואס בשעת איך האב דיר גיזאגט כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה ואני הנני מביא מבול וגו' האסטו ניט גיבעטין אוף זיי נאר ווייל דו האסט גיהערט אז דוא וועסט ניצול ווערין פון דעם מבול הט דיך ניט גיהארט אויף דער גאנצר וועלט · היינט אז אלדינג איז שון פר לארין גיווארין הייבסטו ערשט אן צו בעטין פר זיי · זאגט רבי יוסי קום אונ זעה דעם חילוק פון נח צוא שפעטר צדיקים דען ער הט ניט מתפלל גיוועזן אונ הט ניט מגין גיוועזן אוי זיין דור · אבר אברהם אבינו אז הקב"ה הט אים גזאגט זעקת סדום ועמור כי רבה שטייט ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע ער הט פיל גיבעט פר זיי אז אפילו עס וועט מער ניט זיין צווישין זיי נאר צעהן צדיקי זאלין אלי ניצול ווערין · אונ ווידר בייא משה רבינו גיפינן מיר א הקב"ה האט אים גיזאגט דיא ישראל האבין גיזינדיגט מיט דעם ענ שטייט ויחל משה ער הט אזו לאנג גבעטין ביז ער הט זיך מוסר גיוועז פון זייערט וועגין בעוה"ז ובעוה"ב ער הט גזאגט אם תשא חטאתם ואם אי וגו' אונ ווידער שטייט ויאמר להשמידם לולי משה בחירו וגו' אזוי אויך א צדיקים האבין מגין גיוועזן אוף זייער דור אונ האבין ניט גלאזט דע מדת הדין זאל שולט זיין אין זיי · אבר נח הט הקב"ה מיט אים לאנ גירעט פר דעם מבול כדי ער זאל אוף זיי בעטין אונ ער הט זיך נא ניט גקערט צו די רייד נאר ער הט זיך גמאכט איין תיבה אונ ה גאנצר דור איז פר לארין גיווארין :

רבי שמעון מיט ר' אלעזר זענין גזעסין אין דר שטאט טבריא פרעג אים רבי יהושע רבי פר וואס הט נח ניט גבעטין אוף זיין דור זאגט רבי שמעון ווייל ער הט זיך ניט גגלייבט ער זאל אליין ניצו ווערין דען השי"ת הט אים גיזאגט כי אותך ראיתי צדיק וגו' האט ער זי גיטראכט ווייל דר גאנצר דור זענען רשעים איז ער אקעגן זיי א צדי דרום הט ער גזאגט הלוואי וואלט איך גקאנט בעטן איך זאל אלי ניצול ווערין ווי אזו קען איך נאך בעטין אויף דעם גאנצין דור זאג רבי אלעזר פון דעסט וועגין וואלט ער פארט גידארפט בעטין אוי דער וועלט ווארום הקב"ה האט הנאה אז מען רעט גוטץ אוף זיינ קינדר מיר לערנן דס אפ פון גדעון בן יואש ער איז ניט גוועזן אז אגרויסר צדיק נאר ווייל ער הט גרעט גוטץ אוף דיא ישראל שטיי בייא אים ויאמר לו ה' לך בכחך זה והושעת את ישראל מיד מדין וואס מיינט מע לך בכחך דס איז דר כח וואס דו האסט גרעט גוטץ אוף ישראל מיט דע כח וועסטו זיי העלפין פון מדין זאגט רבי אלעזר חאטשי איינר אי אצדיק גמור מער פון דר גאנצר וועלט נאר ער רעט רכילות אדע שלעכץ אוף דיא ישראל איז זיין עונש גרעסיר פון אלי ווארום מי גיפינן ניט איין גרעסרין צדיק פון אליהו הנביא אין זיין דור אונ וויי ער הט גרעט שלעכץ אוף די ישראל אזו ווי עס שטייט כי עזבו בריתך בנ ישראל את מזבחותיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב הט דס הקב"ה זייער גיהארט שטייט ווייטר ויטצא מראשותיו עגות רצפים הקב"ה הט אים גזאגט דו ביס ווערט דו זאלסט עסין אקיביל וואס עס איז גבאקין גווארין אוף קולי ווייל דו האסט גרעט שלעכץ אוף די ישראל שטייט ווייטער וילך בכ האכילה ההוא וגו' ארבעים יום איז דאך קשה ווי אזו גישיקט זיך אז ער הט גילעבט מיט דעם עסין פערציג טאג נאר אזו מיינט מען דקב"ה הט אים גיוויזין די פערציג טעג אונ פערציג נעכט וואס משה רבינו אי גיוועזן אוף דעם הימיל מקבל זיין די תורה דר ווייל האבין די ישרא גימאכט דם עגל איז משה רבינו ניט אוועק גיגאנגין ביז הקב"ה הט זיי מוחל גוועזן הט הקב"ה גיזאגט צו אליהו דו וואלסט גדארפט או אזו טאן ווארום זיי זענן מייני קינדר דם זיי האבין מקבל גיוועזן די תורה אוף דעם בארג סיני דם שטייט וילך בכח האכילה ההוא וגו' עד הר חור דם איז דר הר חורב וואס די ישראל האבין דארטין מקבל גוועזן די תורה זאגט רבי יצחק אליהו איז ניט אוועק גיגאנגין פון דעם אר

ער הט גישווארין פר הקב"ה אז ער וועט תמיד זיין אמלין אויף
ישראל אונ היינט ווער עס טוט איין מצוה ברענגט עס אליהו פר
ב"ה אונ זאגט דס הט דר אונ דער גיטאן אונ גייט ניט אוועק פון
אורט ביז דר זכות ווערט פאר שריבן אזו וויא דער פסוק זאגט
ב ספר זכרון לפניו זאגט רבי יהודה וואס איז גיוועזין דר עונש פון נח
דעם וואס ער הט ניט גיבעטין פר זיין דור ער איז ארוס פון דר
ה הינקעדיג אונ איז מבוזה גיווארן אין די קינדרס אוגן אונ זיין
זון חם הט אים גיטאן וואס ער האט אים גיטאן :
לח את העורב דאס גייט אויף דוד המלך וואס ער האט גירופן צוא
הקב"ה אזו ווי איין ראב וואס ער שרייט תמיד אונ איז גיוועזן
נרדף אונ איז גלאפין איבר בערג אזו ווי איין ראב קום אונ זעה
ם חילוק פון מלכי בית דוד צווישין מלכי ישראל דען אז הקב"ה
אראפ גנידרט צו דוד המלך פון זיין מלוכה הט ער תיכף תשובה
אן פר הקב"ה נאך מער אפילו מנשה מלך יהודה וואס ער איז
ן אגרוסר רשע האט ער אויך תשובה גיטאן דרום שטייט וישלח
העורב מרמז זיין אויף דוד אז ער הט אראפ גנידרט פון זיין מלוכה
יצוא ושוב דס מיינט מען ער האט תיכף תשובה גטאן ווארום ער
גוויסט אז זייני חטאים האבין אים דאס גורם גיוועזן זאגט רבי
ום הקב"ה הט גוואלט אז דיא ישראל זאלין תשובה טאן הט ער
ר טריבין קיין בבל אזו וויא דר פסוק זאגט וישלח את היונה דאס
ט מען די כנסת ישראל דען זיא איז גיגליכין צו איין טויב ווייטר
ייט ולא מצאת היונה מנוח לכף רגלה זייא האבין אין בבל ניט גיקאנט
קוים הבין ווארום דר מלך בבל הט אויף זיי זייער שווער גמכט
ט עול גלות הונגער אונ דארשט אונ הט גהרגת פיל צדיקים אונ
מתי דעם גלות שטייט ותשב אליו אל התיבה זיי האבין תשובה גיטאן
זיי הקב"ה מקבל גיוועזן מיט זייער תשובה אונ הט זיי גבראכט
ארץ ישראל אונ אז זייא האבין ווידר גזינדיגט שטייט ויוסף שלח
היונה מאתו הט ער זיי ווידר פר טריבין אין אפינצטרין גלות ארין
ם זייער פנים איז פר פינצטרט גווארין מחמת גרוסי צרות דרום
ייט ותשב אליו היונה לעת ערב דס זייער רוח הייסט די נשמה הט ניט
בט אזו ווי פריער אונ פיל צדיקים זענען נהרג גווארין אונ זייערי
. איז גווארין פינצטר מהמת גרויסי צרות האבין זייא גזאגט אוי
נו כי פנה היום דס מיינט מען די צדיקים וואס האבין זיי גליכטן אזו
יר טאג כי ינטו צללי ערב זייא זענין נאר ווייניג איבר גבליבן והנה עלה
טרף בפיה דס מיינט מען אין די צייטן פון חשמונאי דס הקב"ה הט
ר וועקט דיא חשמונאים אונ האבין איין גנומין דיא מלחמה אונ
בין אן גיצונדין דיא ליכט פון בוים איל אין בית המקדש אונ
די חשמונאים זאלין ניט גוועזן זיין וואלטין חלילה אלי ישראל
ג נחארין אונ אלי מאל אז די ישראל האבין תשובה גיטאן זענען
אלין אום גלייזט גווארין נאר דר גלות האבין נאך די ישראל קיין
ובה ניט גיטאן אונ עס הענגט אלין אן אין תשובה וואלטין זייא
ובה גיטאן וואלטין זייא נאר גיוועזן טויזנט יאר אין גלות דרום
שטייט וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד ·

פרשת לך לך

ר ה' אל אברם לך לך · פתח רבי חייא רבי חייא הייבט אן שמעו אלי אבירי
לב הרחוקים מצדקה וויא שטארק איז דס הארץ פון די רשעים זיי
ווייסין דעם וועג פון דער תורה אונ ווילין ניט קליגין אין איר אונ
זייער לייב איז שטארק זיי ווילין ניט טאן קיין תשובה דרום הייסין
זיי אבירי לב דס איז טייטש שטארקי הערצר רחוקים זיי זענין ווייט פון
השי"ת אונ פון דר תורה וואס זייא הייסין צדקה דרום האבין זייא קיין
שלום ניט אזו ווי אין פסוק שטייט (ישעיה מה) אין שלום אמר ה' לרשעים אבר
אברהם איז ניט גוועזן אזו ווי די רשעים אבירי לב אונ הט זיך מקרב
גיוועזן צו הקב"ה דרום הט ער גיהייסין אברהם אוהבי דר גיליבטר צוא
השי"ת אונ ער הט מקיים גוועזן אהבת צדק ותשנא רשע מער פון זיין גאנץ
דור וואס זיי זענען ווייט גוועזן פון השי"ת אונ צדקה אונ שלום פתח רבי
יוסי הייבט אן (תהלים פד) מה ידידות משכנותיך ה' צבאות די לייט דארפין צו
ווייסין ווי אזו צו דינן צו השי"ת דען אז השי"ת הט בשאפין די וועלט
הט ער אוים גימישט פייער מיט וואסר אונ הט בשאפין די הימלין
דרום הייסין זיי שמים דס הייסט אש ומים אונ עס הט אלין קיין קיום ניט
נאך דורך דר תורה אז די ישראל זענען עוסק אין דר תורה בלייבט
אלין שטיין אויף זיין בשטאנד · קום אונ זעה אז עס קומט האלבי
נאכט גייט הקב"ה אריין אין דעם גן עדן זיך צו פרייען מיט די נשמות
הצדיקים אונ אלי ביימר פון דעם גן עדן זאגין שירה אונ לובן השי"ת
אזו ווי דער פסוק זאגט אז ירננו כל עצי יער מלפני ה' דען גייט ארוים איין
כרוז וויא צו די מענטשין וואס זייא שלאפן זיי ווייסין ניט אונ בגערן
ניט זאלין זעהן אז זיי וועלין אויף שטיין אפ געבין דין וחשבון צוא
הקב"ה אונ זייער גוף ווערט אן גירופין טמא אונ די הייליגי נשמה
וועט שוועבין אויף דער וועלט אהין אונ אהער אונ קיין שער עפינט
מען איר ניט מען ווארפט זי אזו ווי אשטיין פון אשליידר דס הייסט
כף הקלע ווייי צו זיי זיי וועלין ניט זעהן דעם תענוג פון די צדיקים אין
גן עדן נאר מען וועט זיי איבר ענפרין אין די הענט פון דעם מלאך
דומ"ה דר שר פון דעם גיהנם זיי וועלן אראפ נידערין אונ ניט אויף
גיין אזו ווי עס שטייט (איוב י"ב) כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה אין דר
צייט אז דר כרוז רופט עס אוים דר וועקט זיך אפלאם פון צפון זייט
אונ שלאגט אין אלי פיר זייטן פון דר וועלט אונ נידערט אין גריכט
צווישין די פליגיל פון דעם האן אונ ער הייבט אן צו שרייען · אונ
דר צו דר וועקט זיך קיינר ניט נאר די צדיקים דער וועקין זיך אונ
שטייען אויף אונ לערנן תורה · אונ השי"ת מיט די צדיקים וואס זענין
אין גן עדן פר נעמין די תורה וואס מען לערינט אין דר צייט אזו ווי
דר פסוק זאגט (שיר השירים ח') היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמעני :
ויאמר ה' אל אברם וואס שטייט פריער וימת הרן על פני תרח אביו נאך וואס
דארף דס שטיין · נאר ביז דר צייט פון הרן איז קיינר ניט
גשטארבין פר דעם פאטרס לעבין בשעת אז מען הט אברהם ארין
גווארפין אין קאלך אויבין הט זיך הקב"ה בוויזין צו אברהם אונ הט
אים מציל גוועזן אונ הרן איז אויך גשטאנען דארטין האבין די כשדים
גזאגט אז אברהם איז ניצול גווארן אין דעם זכות פון הרן מיד באלד
איז ארוס אפלאם פייער אונ הט אים פאר ברענט אונ אטייל זאגן
די כשדים האבן גזאגט אז אין די קינדרפון תרח איז ניט שולט קיין
פייער דרום הט מען ארין גווארפין הרן אין פייער אונ ער איז פר
ברענט גיווארין אונ זיין פאטר תרח איז דער בייא גישטאנין דרום
שטייט על פני תרח אביו האבין שון אלי אומות גיוויסט אז השי"ת האט
מציל גוועזן אברהם פון דעם פייער · אונ אלי אומות האבן גבראכט
זייערי קינדער צו אברהם אונ האבין גיזאגט מיר האבין גיזעהן אז ה'
האטט

האט גרוים ביטחון אין השי"ת דרום בעטין מיר דיך לערין אונזערי
קינדר אויך דעם גוטין וועג וואס דו דיינקסט · אויף זייא זאגט דר פסוק
(תהלים מז) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם · קום אונ זעה עס שטייט ויקח
תרח את אברם בנו וגו׳ ויצאו אתם וגו׳ איז דאך קשה עס גיהער צוא שטיין
ויצאו אתו איז טייטש מיט אים · נאר דאס ווייזט אז תרח אונ לוט זענין
גגאנגין מיט אברהם ושרה וואָרום זיי האבין ניט גוואלט זיין מיט די
רשעים אונ תרח אונ לוט האבין ניט גוואלט אוועק גיין · נאר אז
תרח האט גזעהן אז אברהם איז ניצול גיווארין פון דעם קאלך אובין
האט ער זיך בדאכט ער זאל טאן וואס אברהם וועט אים הייסין דרום
שטייט ויצאו אתם דאס מיינט מען אברהם ושרה · אונ דער ווילין פון
אברהם איז גיוועזן גיין צו דעם לאנד כנען מיר באלד ויאמר ה׳ אל אברם
האט זיך השי"ת באוויזין צו אים · אונ האט אים גזאגט גייא קיין ארץ
כנען פון דאנען לערנין מיר אף הבא לטהר מסייעין אותו ווער עס וויל זיך
מטהר זיין העלפט אים השי"ת ער זאל דר צו קומין · דען מען ווארט
אויף דעם הימל ביז דר מענטש דער וועקט זיך פון אונטין אזו וויא
אליכט קען אנדערש ניט ברענין ביז מען צינט דאס אן אזו אויך דאס
הייליגי פייער פון אויבין קומט ניט צו דעם מענטשן ביז דר מענטש
צינט דאס אן פון אונטין אונ וויל עס זאל אויף אים רוען · אזוי אויך
די נבואה האט ניט גירוט אויף קיין נביא ביז ער האט זיך פריער דער
וועקט זיין ווילין דר צו אזו ווי עס שטייט ביא אלישע והיה כנגן המנגן
ותהי עליו רוח ה׳ :

רבי אלעזר האט גפרעגט זיין פאטר רבי שמעון מיר זעהן דאך אז אלי
זענן ארוס גגאנגן מיט אברהם אונ תרח האט נאך גדינט עבודת
כוכבים בשעת ער איז גיגאנגן מיט אברהם זיין ווילין טאן אונ מיר
גיפינן דאך אז הקב"ה וויל די רשעים זאלין טאן תשובה אונ וואָרום
האט ער גזאגט צו אברהם לך לך איז משמע ער אליין זאל גיין עס ווארט
גידארפט שטיין לכו לכם איר זאלט גיין אברהם מיט תרח ווארום תרח
האט דאך אויך גיוואלט גיין מיט אברהם · ענטפערט אים רבי שמעון
דו מיינסט אז תרח איז ארוים גגאנגין תשובה טאן עס איז ניט אזו
נאר ער האט גיוואלט אוועק גיין פון זיין דור וואס זיי האבן אים גוואלט
הרגנען בשעת זייא האבין גיזעהן אז אברהם איז ניצול גיווארין
פון דעם קאלך אויבין האבין זייא גיזאגט דוא האסט אונז אפ
גינארט אונ פאר פירט מיט דייני עבודת כוכבים דרום איז ער
ארוים גיגאנגען מחמת מורא אונ אז זיי זענין גיקומען קיין חרן איז
תרח דארטין גיבליבן דרום שטייט וילך אברם וכו׳ וילך אתו לוט אונ עס
שטייט ניט תרח אבער דער נאך האט תרח אויך תשובה גיטאן
דרום שטייט ואתה תבוא אל אבותיך בשלום הקב"ה האט אים איין בשורה
גיזאגט אז ער וועט ליגין מיט זייני עלטערין בשלום אונ אז תרח זאל
קיין תשובה ניט גיוועזן טאן וואס איז די בשורה ער וועט קומען צו
זייני עלטערין איז דער פון גידרונגען אז ער האט רעכט תשובה
גיטאן אונ איז גיווארן איין צדיק ואת הנפש אשר עשו בחרן דאס זענין די
שטאט לייט אונ זייער הויז גיזינד וואס אברהם ושרה האבן זייא
מחזיר בתשובה גיוועזן וילך אתו לוט ער איז דרום גיגאנגין מיט אברהם
כדי ער זאל זיך אפ לערנין פון אים גוטע מעשים אבר ער האט זיך
ניט פיל אפ גילערינט רבי אלעזר זאגט וואול צוא דיא צדיקים זייא
לערנין דעם וועג פון הקב"ה צוא גיין דרינען אונ צוא פארכטין זיך
פאר דעם יום הדין דס איטליכר מענטש איז אן גיבריים צוא געבין

דין וחשבון פאר הקב"ה :
פתח ער האט אן גיהויבין עס שטייט אין (ישעיה לו) ביד כל אדם יחתום ק
אונ זעה אז דיא זעלביגע צייט קומט אז דער מענטש ז
אוועק גיין פון דער וועלט ווערט דער גוף צוא בראכין אונ ד
נשמה וויל זיך אפ שיידין פון אים דענסט מאל האט דער מענט
רשות צו זעהן אבער פריער האט ער קיין רשות ניט דען עס שטיי
פאר אים דרייא שלוחים אונ חשבנען אים זיינע יארין אונ זיי
עבירות וואס ער האט גיטאן אויף דער וועלט אונ דער מענטש א
אויף אלם מודה אונ דער נאך חתמ׳ת ער מיט זיין האנט כדי מ
זאל אים קענען דן זיין לעולם הבא על הראשונות ועל האחרונות אויף ד
נייע אונ אויף דיא אלטע עס ווערט ניט פאר געסין פון אלע זיי
מעשים וואס ער האט גיטאן כל זמן דיא נשמה איז אין אים גיוו
דרום מוז ער אפ געבין חשבון כל זמן דיא נשמה איז נאך אין א
איידער ער גייט אוועק פון דער וועלט · קום אונ זעה אזו וויא ד
רשעים זענין קשה עורף אויף דר וועלט אזו זענין זייא קשה עורף אז זיי
גייען אוועק פון דער וועלט דרום וואול צוא דיא לייט וואס לערנ
אויף דעם עולם די וועג פון השי"ת צו גיין דרינען אבער דיא רשעי
אפילו אז זייא זענין ביא צדיקים כגערין זייא אויך ניט אפ צו לער
זיך פון זייא דרום גיהערין זיך די צדיקים צו שטארקין אז זייא זאל
מיט די רשעים לערנין די רעכטי וועגין פון השי"ת דען אז ער ווע
אים אפ לאזין וועט ער חרוב מאכין די וועלט ניט וויא אלישע ה
דוחה גיוועזן צו זיין קנעכט גיחזי מיט ביידי הענט אונ לוט ווייל ע
איז גיוועזן ביי אברהם האט ער זיך ניט מחבר גיוועזן צו די רשעים א
ווי באלד ער האט זיך אפ גישייד פון אברהם שטייט ויבחר לו לוט את
ככר הירדן אונ עס שטייט ויאהל עד סדום דער נאך שטייט ואנשי סדום רע
וחטאים לה׳ מאוד :

ויקח אברם את שרי אשתו נאך וואס שטייט ויקח נאר ער האט זיא מוש
גיוועזן מיט גוטי רייד דען איין מענטש האט ניט קיין רשות או
צו ציהען זיין ווייב אין אנדער לאנד נאר מיט איר ווילין אזו ווי
עס שטייט קח את אהרן קח את הלוים איז טייטש נעם זייא איין מי
גוטע רייד דען ער האט איר מודיע גיוועזן וויא עס איז שלעכט די
מעשים פון דעם דור ואת לוט בן אחיו וואס האט אברהם גיזעהן ווא
ער האט זיך מחבר גיוועזן מיט לוט דען ער האט גיזעהן ברוח הקוד
אז פון לוט וועט ארוים קומין דוד המלך ואת הנפש אשר עשו בחרן ווא
שטייט עשו דס מיינט מען די גרים וואס אברהם האט מגייר גיוועזן או
די גיורות וואס שרה האט מגייר גיוועזן איז גלייך וויא זייא האבין זיי
גיווינין אונ בשאפין דרום שטייט עשו · פרעגט רבי אבא זענין דע
נאך גיגאנגין אלי מענטשין וואס זיי האבין זיך מגייר גיוועזן האט רב
אלעזר גיזאגט יוא עס זענין אלי נאך גיגאנגין זיי הייסין עם אלהי אברה
זאגט רבי אבא ווערליג דו זאגסט וואלט דאך בדארפט שטיין הנפ
אשר עשו וואס שטייט ואת הנפש דאס איז עפיס מרבה ואת הנפש מיינט מע
דר זכות פון די מענטשין וואס זיי האבין פרום גימאכט איז גיגאנגי
מיט זייא דען אז איינער איז מזכה דעם אנדרין מיט מעשים טובי
הענגט אין אים דער זכות אונ ווערט פון אים ניט אפ גיטאן דרו
שטייט ואת הנפש דר זכות האט אויף זיי מגין גיוועזן :
ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה זאגט רבי אלעזר עס וואלט בדארפט שטיי
כאשר קרב וואס שטייט הקריב דס איז טייטש ער האט גמאכט גינעהנ

פרשת לך לך

...ו ח עס שטייט ופרעה הקריב ער האט גימאכט גינעהנין דאס הארץ
...ן ישראל צו תשובה דען דורך דעם וואס ער האט זיי נאך גיאגט
...אבין זייא גרויס מורא גיהאט אונ האבין גישריגן צוא גאט מיט
...שובה אז ער זאל זייא העלפין אז אברהם איז גיגאנגין קיין מצרים
...י ער זאל דורך דעם גינעהנין צו הקב"ה דען אין מצרים איז גיוועזן
...גרעסטי טומאה אונ גרויסי רשעים אונ ער הט זיך פון זיי ניט אפ
...לערינט דורך דעם הט ער זיך מקרב גיוועזן צו הקב"ה מיט יראה ·
...אגט רבי יהודה קום אונ זעה וייל ער הט גינידערט קיין מצרים אן
...שות פון הקב"ה דרום זענין זייני קינדר גיקומין קיין מצרים אויף רד"ו
...ים דרום שטייט וירד ער הט אליין גינידערט עס שטייט ניט יר הקב"ה
...ל אים זאגין נידר ער הט זיך אגאנצי נאכט מצער גיוועזן פון וועגין
...רה ער הט צו איר גיזאגט הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את אצונד ווייס
...יך אז דו ביסט איין שיין מענטש דען מחמת גרויס צניעות וואס אין
...י איז גיוועזן הט ער זי ניט רעכט גיקאנט אדר מחמת איר צורה איז
...ט משונה גיווארין וועגין דעם וועג אזו ווי דר סדר איז אונטר דעם
...עג איז מען ניט אזו שיין ווי אין דר היים אבר זיא איז גיבליבין ביי
...יר שיינקייט נאך איין פשט איז ער האט גיזעהן בייא איר דיא
...שכינה דרום הט ער גיזאגט אמרי נא אחותי את דם הט צוויי טייטש איין
...טייטש איז כפשוטו דו זאלסט זאגן דו ביסט מיין שוועסטר אונ נאך
...איין פשט איז ער הט עס גיזאגט אויף דר שכינה אזו וויא עס שטייט
...משלי ז) אמור לחכמה אחותי את דם איז טייטש דו זאלסט זיך בהעפטין אין
...ער שכינה וואס זיא ווערט אן גירופין חכמת שלמה אונ אברהם איז
...גאנגין קיין מצרים אונ אין אזו איין ארט פון טומאה פון רשעים
...ירום הט ער גיזאגט צו דער שכינה אחותי את דו ביסט גלייך ביי מיר
...י איין שוועסטר צו בהעפטין זיך אין דיר : רבי יצחק זאגט ווייא צו
...י רשעים פון דר וועלט וואס זייא זענין ניט משגיח וויא אזו צו דינין
...השי"ת אונ קליגין ניט אז וואס אויף דר וועלט איז גרויס אונ קליין
...ם איז אלץ פון השי"ת ער זעהט אלץ פריער וואס עס וועט זיין אזו
...ויא דער פסוק זאגט (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית ער קוקט אונ טוט
...מעשים בתחלה ווס עס וועט זיין צום סוף · קום אונ זעה דורך דעם
...ום פרעה הט גינומין צו שרה אונ איז דורך דעם גישלאגין גיווארין
...האט דאס שלאגין גורם גיוועזן אז ער זאל דער נאך גישלאגין ווערין
...וועגין די ישראל אזו ווי עס שטייט וינגע ה' את פרעה נגעים גדולים אונ עס
...שטייט ויתן ה' אותות ומופתים גדולים ורעים במצרים אזו וויא דער נאך איז ער
...ישלאגין גיווארין מיט צעהן מכות אזו וועגין שרה איז ער גישלאגן
...גיווארין מיט צעהן מכות אונ דם איז גיוועזן אסימן אזו וויא ער האט
...אים היינט גישלאגין ביי נאכט אזו וועט ער אים פר די ישראל אויך
...שלאגין ביי נאכט דען וואס איז אויך גיוועזן די נאכט פון פסח . אונ
...אגאנצי נאכט האט די שכינה גירוט אויף שרה אונ אז פרעה האט
...גיוואלט צו איר גינעהנין איז לעבין איר גישטאנין איין מלאך אונ זי
...הט אים גיהייסין ער זאל פרעה שלאגין אונ אברהם איז גיוועזן פאר
...יכרט אגאנצי נאכט אז פרעה וועט צו איר ניט קענין צוא טרעטין
אונ דרום האט הקב"ה ניט גיהייסין צוא אברהם ער זאל גיין קיין
מצרים מען זאל ניט זאגין אז הקדוש ברוך הוא האט אים גישיקט
קיין מצרים כדי ער זאל אים דארטין אן טאן יסורים :

...רבי [illegible] איז גגאנגין אין וועג · אונ מיט אים איז גיוועזן זיין זון רבי
אלעזר אונ רבי אבא אונ רבי יהודה בשעת זיי גייען זאגט רבי
שמעון איך פר וואונדער מיך אויף די מענטשין פון דר וועלט ווס זיי
בגערין ניט צו וויסין דיא תורה אונ אויף וואס האבין זייא אקיום ·
פתח האט ער אן גיהויבין עס שטייט (ישעיה כו) נפשי אויתיך בלילה אף רוחי
בקרבי אשחרך קום אונ זעה ווען אמענטש לייגט זיך שלאפין ביי נאכט
גייט פון אים די נשמה ארום בלייבט נאר זיין גוף מיט אביסל חיות
אלע נשמות גייען ארויף אבער ניט איטליכער איז זוכה צוא זעהן
דעם לעבדיגין גאט ווען דיא נשמה גייט ארויף אונ וויל גיין איין
מדרינה נאך דער אנדערער אלין העכר קומט זיא צום ערשטין צוא
די רוחות הטומאה אונ זייא לאזין זיא ניט גיין ווייטר · איין ריינע נשמה
וואס האט זיך ניט מטמא גיוועזן האט זיא קיין מורא ניט פאר דיא
רוחות הטומאה · אבר ווען זי איז חס ושלום ניט ריין אזו ווערט זי
פאר אום ריינינט אונ בהעפט זיך אין דיא רוחות הטומאה אונ קען
ניט גיין ווייטר דארטין זענין זייא איר מודיע אטייל זאכין וואס עס
וועט באלד זיין ווס זיי הערין פון דעם הימל אונ אמאל שפעטין זיי
אונ לאכין אויס איר אונ זענין איר מודיע דברים שקרים וכזבים פאלשע
זאכין אזוי גייט זי ארום אגאנצי נאכט ביז דער מענטש חאפט זיך
אויף אונ קומט ווידער אויף איר ארט · וואל צוא דיא צדיקים וואס
הקדוש ברוך הוא איז זיי מגלה אין חלום זייני סודות כדי זייא זאלין
זיך וויסין צוא היטין פאר דעם מדת הדין · ווייא צו דיא רשעים
וואס זענין זיך מטמא דעם גוף מיט דער נשמה · אבער דיא צדיקים
ווען זיי שלאפן גייט זייער נשמה ארויף אונ איז זוכה צו זעהן דם ארט
פון גן עדן העליון אזו ווי דר פסוק זאגט לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו איטלכר
מענטש הט איין חלק לעולם הבא אונ זיין חשק איז תמיד זיך צוא
באהעפטין אין זיין חלק ווארום איטליכער חלק האט אין זיך איין
קדושה עליונה דרום זאגט דוד המלך נפשי אויתיך בלילה מיין נפש טוט
גלוסטין באהעפטין זיך אין דיר · אונ דער נאך איז ער זוכה צוא
איין רוח דער הייליגר חלק איז גרעסער פון דעם הייליגין חלק וואס
הייסט נפש אונ דער נאך איז ער זוכה צוא דעם חלק וואס הייסט
נשמה אונ ווער עס איז זוכה צו דיא דרייא חלקים נפש רוח נשמה דער
ווערט אן גירופין קדוש אהייליגר מענטש אונ תמים אגאנצער מענטש
אונ דם איז אלץ צוא טאן דעם רצון פון הקב"ה קום אונ זעה אזו
וויא אליכט פון ריינעם וואקס ברענט זייער לויטר אזו אויך אז דער
גוף איז ריין אונ לויטר פון טומאה לייכט אין אים דער אור הנשמה
ליכטיג אונ ער ווערט אן גירופין קדוש אונ דרום שטייט נר ה' נשמת אדם
אזו אויך בייא אברהם ער האט ניט גיקאנט קריגין קיין רעכטע
נשמה ביז ער הט גמוזט גיפרובט ווערין דרום איז ער ארין גגאנגן
קיין מצרים צווישען אזעלכע קליפות אונ רשעים אונ איז דארט
בשטאנין בייא זיין צדקות אונ איז ארויס גיגאנגען בשלום אזו וויא
עס שטייט ויעל אברם ממצרים דען האט ער זיך רעכט באהעפט אין דער
קדושה · אונ ווייטער איז ער מגלה גרויסע סודות · איז אויף
גישטאנען רבי אבא אונ רבי אלעזר אונ האבין גיקושט זייני הענט
זייא האבין גיוויינט אונ גיזאגט ווער וועט דער לייכטין דיא וועלט
אז דוא וועסט שטארבין וואל איז צוא אונז וואס מיר האבין זוכה
גיוועזן צוא הערין דיא סודות פון דיר וואל צוא די צדיקים זיי ווערין
גקריינט אין הקב"ה אונ הקב"ה אין זיי · וואל צו זייא בעולם הזה ובעולם
הבא אויף זייא זאגט דער פסוק (ישעיה ס) ועמך כולם צדיקים וגו' אונ עס
שטייט (משלי ד') וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום :

רבי

רבי שמעון איז גיגאנגן קיין טבריא אונ מיט אים איז גיגאנגן רבי יוסי אונ רבי חייא אונ רבי יהודה · אויף דעם וועג איז אן גקומין זיין שווער רבי פנחס האבין זייא זיך מתחבר גיוועזן מיט אים אונ האבין אראפ גינידערט פון די אייזלין אונ האבין זיך גיזעצט אונטער דיא ביימער · זאגט רבי פנחס ווייל מיר זיצען דא · וויל איך הערין פון דייני גוטע זאכין וואס דוא זאגסט תמיד · האט רבי שמעון אן גהויבין עס שטייט וילך למסעיו וגו' ווארום שטייט למסעיו לשון רבים עס גיהער שטיין למסעו לשון יחיד אלא עס איז גיוועזן צווייא מסעות איינס זיין ציהען אונ איינס פון דר שכינה · דען איטליכער מענטש בדארף צוא זיין איין זכר ונקבה דען ווערט דיא קדושה גישטארקט אונ דיא שכינה רועט בייא זיי אונ כל זמן דר מענטש איז אין דר היים טוט זיך די שכינה ניט אפ פון דר שטוב פון וועגין זיין ווייב דען די אשה איז דר עיקר פון דער שטוב דרום שטייט בייא יצחק אבינו (בראשית כה) ויביאה יצחק האהלה שרה אמו עס האט דארטין איין ליכט גיברענט תמיד פון וועגין דער שכינה וואס זיא האט זיך קיין מאל ניט אפ גיטאן פון דעם אוהל · אונ אז דוא וועסט פרעגין אז דיא שכינה איז מער ניט שורה נאר ביי איש ואשה היינט אז ער גייט אבר אין וועג ווערט דאך די שכינה פון אים אפ גיטאן · איז דר תירוץ איידר דער מענטש גייט אין וועג אריין מוז ער פריער מתפלל זיין כדי דורך דעם איז ער מושך אויף זיך דיא שכינה כל זמן ער איז נאך אין דער היים בייא דר אשה רועט דאך אויף אים די שכינה · דרום קאן ער אויף זיך ממשיך זיין דיא שכינה דרום שטייט צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו דרום כל זמן דער מענטש איז אין וועג גיהער ער זיך היטין פון איין עבירה די שכינה זאל פון אים ניט אוועקגיין אונ דיא שכינה היט אים אין וועג אונ שייד זיך ניט אפ פון אים ביז ער קומט צוא ריק אהיים גהער ער זיך משמח זיין בשמחה של מצוה דהיינו בזיווג אונ בשמחה וואס די שכינה איז ווידער בייא אים אונ מען גיט אים שלום אזו וויא דר פסוק זאגט (איוב ה') וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא אבער אז ער איז זיא ניט פוקד בזיווג האט ער איין חטא ווארום ער מינערט די קדושה עליונה ווארום דס ווייב איז אים גורם ער הייסט אדם אבער אן אווייב הייסט ער ניט אדם אונ דיא ברכה איז ניט שורה בייא אים אזו וויא עס שטייט ויקרא את שמם אדם אונ ווען ער איז זיא פוקד איז ער משפיע אויף זיין קינד איין הייליגע נשמה דאס הייסט ער וועט האבן איין זון א צדיק ער וועט הייסן איין זון צוא הקב"ה דרום שטייט וידעת כי שלום אהלך דען ווען דיא שכינה קומט מיט דיר וואס זיא הייסט שלום אין דיין גיצעלט ופקדת נוך ולא תחטא אונ ווייטער איז דרויף גרויסע סודות :

ומלכי צדק מלך שלם רבי אלעזר אונ רבי חייא אונ רבי יוסי זענן גגאנגן אין וועג אונ מיט זייא איז גוועזן איין יהודי ער האט זייא מגלה גיוועזן גרויסי סודות אין דער תורה דער נאך האט ער גיזאגט עס שטייט אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני דאס איז טייטש הקב"ה מעקט אפ די זינד זיי זאלין ניט גיזעהן ווערין ווס שטייט למעני דאס איז טייטש פון מיינט וועגין קום אונ זעה די רשעים מאכין מיט זייערי עבירות איין חסרון למעלה זיי זענן פוגם אונ קיין רחמים קען אויף דר וועלט ניט קומין דרום זאגט הקב"ה איך וועל אפ מעקין אייערי עבירות פון מיינט וועגין כדי איך זאל קענין מייני ברכות מיט מדת הרחמים משפיע זיין אויף דר וועלט · קום אונ זעה וויא אזין אברהם איז גגאנגן

זענין ברכות אהין גיקומין אזו וויא דער פסוק זאגט והיה ברכה ד
מאכסט אז ברכות ווערין קומין למעלה ולמטה פון דיינט וועגין אזו ו
עס שטייט ונברכו בך כל משפחות האדמה דרום שטייט ומלכי צדק מלך שלם
גייט אויף הקב"ה דס דורך אברהם הייסט ער מלך שלם אגאנצר
דען די צדיקים זענן מתקן אלי פגימות הוציא להם יין דס מיינט מען
מזונות זאלין ניט פר מיטין ווערין פון דער וועלט אונ הקב"ה ג
אים מעשר ווייטר זענן גרוסי סודות פרעגט אים רבי אלעזר וו
ביסטו פר אבעל מלאכה זאגט דער יהודי איך בין גוועזן איין מל
מיט קינדר אצונד האבן זיי גנומן רבי יוסי דכפר חנן אונ האבן א
אפ געגעבן דיא קינדר אונ האבן מיר גוואלט צאלין אום זיסט הא
איך ניט גיוואלט נעמן קיין געלט אים זיסט האב איך מיך פר דונ
צו דעם חכם זאגט אים רבי אלעזר דו בדארפסט די ברכה פון מ
פאטר זענן זיי גאנגן גלייך צו רבי שמעון זענן זיי פר אים גזעסן א
האבן פר אים גילערינט אמאל האבין זייא גילערינט דעם ענין פ
וואשן זיך זאגט רבי שמעון דר ווס וואשט זיך ניט אזו ווי דר דין א
אזו ווערט ער גשטראפט פון אובן בעולם הזה ובעולם הבא א
עד איז אויף זיך גורם ארומקייט דס איז דיא ראשי תיבות על נטי
ידים · עני ער ווערט איין עני אונ אזו ווי דר עונש איז אזו איז דר שכ
פון דעם ווס איז זהיר אין נטילת ידים איז ער אויף זיך מושך ברכו
פון אובין ער ווערט גיבענטשט מיט עשירות · אמאל האט ר
שמעון גיזעהן וויא דער יהודי וואשט זיך מיט פיל וואסר האט ר
שמעון גיזאגט מלא ידינו מברכותיך דס איז די ראשי תיבות מים בלומ
ער זאל דר פילט ווערין דורך דעם מיט עושר אזו איז גוועזן ער ה
גיפונן איין מציאה אונ ער איז גיווארין אגרויסר עושר אונ איז גוו
אגרויסר בעל צדקה אונ הט גילערינט יום ולילה · האט רבי שמע
אויף אים גלייענט דעם פסוק ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל דאס א
טייטש דוא זאלסט זיך פרייען מיט גאט אונ מיט דעם הייליגן גא
פון דיא ישראל וועסטו גילויבט ווערין :

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם מיר האבן גלערנט עס גייט ארו
איין בת קול אלי טאג אויף דעם בארג חורב אונ זאגט ווי צ
די מענטשין ווס זענן מבזה די תורה · דען די ווס זענן עוסק בתור
אויף דר וועלט · אז ער שטארבט אונ גייט אויף יענר וועלט גיט מע
אים אויף אלי זייטין שלום אונ הקב"ה איז אויף זיי אונ ער פארכט זי
פר קיינם ניט דרום שטייט אחר הדברים האלה דס מיינט מען די תורה וו
זיא הייסט הדברים תאלה ווען ער הט פיל תורה גלערינט · דר נאך א
ער שטארבט איז זיך הקב"ה מקדים צוא זיין נשמה אונ גיט אי
שלום אונ איז איר מבשר בשורות טובות אונ זאגט צוא דער נשמ
ווס זיא הייסט אברם אל תירא אברם פארכט דיך ניט אנכי מגן לך איך וועל
דיך בשיצן פון אלי בייזי מקטרגים אונ פר אלי בייזי כוחות הטומא
אין גיהנם שכרך הרבה מאד דיין שכר איז זייער גרוס דען דער ווס אי
עוסק אין דר תורה בעולם הזה איז ער זוכה צוא ירשנן עולם הב
אזו ווי דר פסוק זאגט להנחיל אוהבי יש דס איז די ירושה לעולם הב
ואוצרותיהם אמלא צו דר פילן די אוצרות אויף דר וועלט מיט עושר ומכ
הטובות שבעולם דר ווס גייט לימין הקב"ה איז ער זוכה לעולם הבא אונ ד
ווס גייט לשמאל הקב"ה איז ער זוכה צו עושר בעולם הזה · דען עס אי
פר האנדין לצד שמאל אין דער קדושה אונ אין דער קליפה דרו
זאגט דר פסוק אורך ימים בימינה דס הייסט אז איינר לערינט פון נאמ

וזענין

ענן אונ כדי ער זאל וויסן צו טאן מצות ומעשים טובים גיט אים
קב"ה אריכות ימים לעולם הבא איז שון אבל שבן עושר וכבוד אוף
ר וועלט ובשמאלה עושר וכבוד אונ דר ווס לערינט ניט פון נאטם וועגן
אר פון עשירות וועגן ניט צו וויסן אונ טאן צדקה ומעשים טובים
ון דר תורה גיט מען אים עושר וכבוד אוף דר וועלט פון דעם צד
שמאל פון דר קליפה יצר הרע אונ ער טוט דער מיט שלעכץ אונ
ר נאך ירשת ער גיהנם · אונ אז דוא וועסט וועלין פרעגין איז דען
ט פר האנדין איין עושר פון דעם צד שמאל פון דר קדושה איז דר
ירוץ דר ווס איז איין עני אונ לערינט פארט תורה אונ איז זיך ניט
בטל דורך עניות דר איז דר נאך מקיים די תורה דורך עושר אונ
ם עשירות איז פון דר קדושה · רבי אבא אז ער איז גקומן קיין ארץ
שראל הט ער אוים גירופן ווער עס וויל עושר מיט אריכות ימים זאל
ר קומן צו מיר וועל איך מיט אים לערנן וועט ער האבן עושר מיט
ולם הבא זענן אלי צו אים גקומן איין עם הארץ איז גוועזן אין זיין
אם איז ער גקומן צו אים אונ זאגט איך וועל זיך מידין אין דר תורה
די איך זאל זיין איין עושר זאגט רבי אבא צו אים גוט דו וועסט זיין
יין עושר ווי אזו הייסטו בייא דיין נאמן זאגט ער יוסי זאגט רבי אבא
וא זייני תלמידים לערינט מיט אים אונ איר זאלט אים רופין יוסי
ארי דעותרא ויקרא דר האר פון עושר אונ כבוד איז ער גזעסן אונ האט
לערינט אמאל איז ער גקומן צו רבי אבא אונ זאגט צו אים רבי ווי
יז מיין עשירות וואס איר האט גיזאגט אז איך וועל האבין פון דעם
ערנן פאר וואונדרט זיך רבי אבא אונ זאגט עס איז גידרונגן אז ער
ערינט ניט לשם שמים אונ איז אוועק גגאנגן אין זיין חדר כדי ער
אל מתפלל זיין ער זאל שטארבין דר וויל הט ער דער הערט איין
ת קול זאגט זייא אים ניט מעניש ווארום ער וועט זיין איין גרוסר
מדן אונ איין צדיק איז ער ארין גגאנגן צו ריק אונ זאגט צוא אים
יין קינד לערין איך וועל דיר געבן עשירות דר וויל איז גקומן איין
מענטש אונ האלט אין זיין האנט אבעכיר פון גין גאלד אז ער האט
אים ארוים גנומן איז גווארין די שטוב פול מיט ליכט פון דעם גאלד
אגט ער צו רבי אבא רבי איך וויל זוכה זיין צו דר תורה נאר איך
אב שוין ביז אהער ניט גלערינט דרום וויל איך געבין איינם דעם
בעכיר אונ ער זאל פאר מיר לערנן תורה דען איך האב גירשת פון
יין פאטר איין גרוסן אוצר ער האט גהאט אוף זיין טיש אזעלכי
דרייצעהן בעכר דרום וויל איך זוכה זיין צוא תורה האט רבי אבא
רופן דעם רבי יוסי אונ זאגט אים נעם דעם בעכיר אונ לערן תורה
אונ רבי אבא זאגט דעם פסוק לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז דער
בי יוסי איז גזעסן אונ הט גלערנט אונ האט צוא גנומן דעם בעכר
אמאל האט רבי יוסי גיקריגן גרוס חשק אין דער תורה האט ער אן
הובן זייער צו וויינן הט אים רבי אבא דר זעהן זאגט ער אים וואס
ויינסטו זאגט רבי יוסי ווס האב איך גטאן איך האב אוועק גלאזט
יי עולם אונ בין עוסק בחיי שעה ווס הייסט פון דר וועלט וועגן איך וויל
יט דעם בעכר הט רבי אבא גזאגט היינט זעה איך אז ער טוט עס
שם שמים הט רבי אבא גזאגט צו דעם פון דעם בעכר נעם אים אפ
צו טייל דם געלט ארימי לייט אונ איך וועל דיר געבין אגרוסין
לק אין דר תורה האט רבי יוסי אפ גגעבן דעם בעכיר צוא ריק פון
ענסט מאל אן הט מען אים גירופן רבי יוסי בן פזי פון וועגן דעם
עכר פון פז אונ דר רבי יוסי מיט אלי זייני קינדר זענן אלי גווארין

גרוסי ת"ח אונ גדולים בתורה אונ עס איז קיין גרעסערער שכר ניט דא
פון דעם ווס לערינט תורה אונ איז זיא מקיים דען זיי האבן די וועלט
אונ ירשנן יעני וועלט :

אחר הדברים האלה וגו' רבי יהודה הייבט אן אני לדודי ועלי תשוקתו דם האבן
מיר שון לאנג מפורש גוועזן עס קומט ניט קיין ברכות פון אובן
סיידן מען איז מעורר פון אונטן אונ קיין ברכות קומט ניט אויף איין
ארט פון צער נאר דארט ווי עס איז דא שמחה אוך קומט ניט אוף
אליידיג ארט נאר אז עס הט אוף עפיס שורה זיין אזו ווי מיר גיפונן
עס שטייט ביי אשת עובדיה אלישע הט איר גזאגט (מלכים כד) הגידי לי מה
יש לך בבית דען דיא ברכות של מעלה זענן ניט שורה אוף איין שלחן
ריקם הט זי גזאגט איך האב מער ניט נאר אביסל בומל ווס מען קאן
דעם פינגר אום שמירן זאגט איר אלישע נחמתני וייל דו האסט אביסל
עס זאל קאנין דיא ברכה שורה זיין ובפרט בוימל קען בוודאי דיא
ברכה שורה זיין אזו וויא דער פסוק זאגט כשמן הטוב על הראש שטייט
ווייטר יורד על הזקן כי שם צוה ה' את הברכה פון דעם שמן של מעלה ווערן
גיזאלבט דאס מלכות הקודש אונ וייל עס איז למטה בייא דיר דא
אביסל בומיל וועלן קומן דיא ברכות מסקור השמן של מעלה אונ אויך
דער שלחן וואס דער לחם הפנים איז גלעגן אוף אים איז ניט גוועזן
ליידיג אפילו איין רגע דען פון אים איז אראפ גיקומן אלי מזונות אונ
אלי ברכות דרום וייל אלי זאכן מוז זיך מתעורר זיין פון אונטין
דרום שטייט אני לדודי ועלי תשוקתו דיין חשק איז צו מיר איך זאל מיך
צום ערשטין דר וועקן בכדי איך זאל מיר מאכן איין ארט אראפ צו
ברענגין אלי ברכות דבר אחר אני לדודי דען די שכינה ווערט ניט גפונן
וויא רשעים זענן אבר אז דר מענטש קומט זיך מטהר זיין איז מען
אים מטהר פון אובן אונ די שכינה רוט אוף אים קום אונ זעה עס
שטייט אחר הדברים האלה אז אברהם הט נאך גיאגט די מלכים אונ הט
זיי גיהרגת הט ער מורא גיהאט טאמר וועט מען אים אפ רעכנן פון
זיין שכר ווס ער הט פרום גמאכט מענטשן אונ היינט הט ער גהרגת
זייער פיל מענטשן הט אים השי"ת גזאגט אל תירא אברם דיין שכר איז
נאך גאנץ גרוים אונ וועסט נאך נעמן פיל שכר דרוף וואורום עס
וואלט פון זייא קיין גוטץ ניט גיוועזן אונ זייא אליין זענן אוך גרוסי
רשעים אונ השי"ת הט גרעט מיט אים כמחזה דאס איז דיא הינטרשטי
מדריגה פון נבואה אונ אז אברהם האט זיך מל גוועזן האט זיך השי"ת
מגלה גיוועזן צו אים מיט אגרוסי מדריגה פון נבואה ווארום אז ער
הט זיך מל גוועזן הט ער שון גהאט איין אחיזה אין דעם שם הקדוש
דען ווען דר ברית זאל ניט זיין וואלט די וועלט קיין קיום ניט גיהאט
אזו וויא דר פסוק זאגט אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי :
והוא יהיה פרא אדם רבי שמעון זאגט וואול צו די מענטשן דאס השי"ת
הט זיי גרופן אדם אזו ווי דר פסוק זאגט ואתן צאני צאן מרעיתי אדם
אתם פר ווס הייסן זיי אדם וייל עס שטייט ואתם הדבקים בה' אלהיכם איר
זייט בהעפט אין השי"ת אונ ניט די רשעים דרום הייסן זייא ניט אדם
ווארום אז דר מענטש איז נכנס בבריתו של אברהם אונ איז זוכה מקיים
צוא זיין די מצות התורה הייסט ער אדם :
רבי יהודה איז גגאנגן פון קפוטקיא קיין לוד צו זעהן רבי שמעון ווס
ער איז דארט גיוועזן איז מיט אים גגאנגן רבי חזקיה זאגט רבי
יהודה צו רבי חזקיה דם ווס רבי שמעון הט גזאגט אוף דעם פסוק
והוא יהיה פרא אדם איז רעכט אין סוד · נאר ווי שיקט זיך דר סוף פסוק
ידו

ועל פני כל אחיו ישכון זאגט אים רבי חזקיה איך האב דרוף ניט געהערט אונ וויל נישט זאגין ווארום איך האב גילערינט עס שטייט וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל וואס משה הט גלערינט דאס מעגסטו זאגין אבער וואס משה האט נישט גזאגט טארסטו ניט זאגן · זאגט רבי יהודה עס שטייט כי היא חייך ואורך ימיך ווער עס איז זוכה צו דר תורה אונ איז זיך ניט פורש פון איר איז ער זוכה צו צוויי ערליי חיים בעולם הזה ובעולם הבא דרום שטייט כי היא חייך לשון רבים אונ דר וואס איז זיך פורש פון דר תורה איז גלייך וויא ער איז זיך פורש פון חיים אזו אז מען איז זיך פורש פון רבי שמעון איז ער זיך פורש פון חיים ומה דאך אז ער הט שון אן גהובן צו זאגין אפשט קאן מען ניט גומר זיין איז שון אבל שכן די תורה וואס זיא איז סתום וחתום על אחת כמה וכמה וויי צו דעם דור וואס רבי שמעון וועט אוועק פון זיי דען אז מיר זענען גוועזן פר רבי שמעון איז גוועזן אפין אלי סודות פר אונז אונ אז מיר האבן זיך אפ גשייד פון אים איז אלץ גווארין פאר הולן פון אונז אונ אלי קוואלין פון חכמה איז גווארין פר מאכט פון אונז זאגט רבי חזקיה דרום שטייט ביא משה רבינו ויאצל מן הרוח אשר עליו ויתן על שבעים איש הזקנים ווי איין ליכט וואס מען צינט אן פיל ליכט פון איר אונ זי ווערט ניט חסר אזו איז רבי שמעון דר הער פון אלי ליכט אונ זיין ליכט ווערט ניט אפ גיטאן פון אים אונ זיא בלייבט אין זיין שטאנד אונ אז זיי זענען גקומן צו רבי שמעון האבן זיי אים גפונען אז ער איז עוסק בתורה הט רבי שמעון צו זיי גיזאגט איין אוצר איז ביא אייך גוועזן אונ איז ווידר פון אייך פר לארין גיווארין האבין זיי אים גיפרעגט אויף דעם סוף פסוק הט ער זייא גיזאגט דרויף גרויסע סודות זאגט רבי יהודה רבי שמעון איז גלייך צו איין קוואל ברונען וואס ער הערט ניט אויף צוא געבין קיין וואסר אזו אויך איז דר שכל פון רבי שמעון אונ ער איז אזו ווי ויין וואס שטייט אויף זיינע הייבין דס ער איז תמיד גוט אונ ווערט ניט אוים ווייי צו דעם דור וואס רבי שמעון וועט אפ גיטאן ווערן פון זייא :

ויהי אברם בן תשעים ותשע שנה רבי אבא הייבט אן עס שטייט (שמואל ב כב) כי מי אל מבלעדי ה' ומי צור זולתי אלהינו ווער עס איז איין שליט אדר אממונה אויף דער וועלט דער קענט ער גאט ער ווייסט ער איז נאר גיזעצט אונ באפוילין פון גאט ער שטייט ניט אין זיין רשות ער קען אליין גאר ניט טאן אונ ווער איז איין תקיף אונ איין שטארק פעלזן וואס ער קען טאן איין שום זאה אן דעם ווילין פון השי"ת נאך איין פשט איז כי מי אל ווער איז אין זיין רשות אונ ניט אזו ווי זיין מזל אין הימל ווייזט אויף אים אבר השי"ת איז אלץ דינג משנה אזו ווי זיין ווילן איז ומי צור אונ ווער נאך הט אין זיך אזו איין מעלה ווי השי"ת ער בשאפט איין צורה אין דר מוטערס לייב אונ גיט אריין אין אים אנשמה בדמות עליון השי"ת בשאפט פון דעם בהעפטין מאן אונ ווייב דאס קינד אונ איז כולל פון זייא ביידי אזו וויא אונזרי חכמים האבין גזאגט דרום גהער זיך איטליכר מענטש די צייט פון זיווג מקדש זיין כדי דס קינד זאל זיין ארעכטי גשטאלט צייר שדם רבי חייא זאגט קום אונ זעה ווי גרויס זענין די ווינדר פון השי"ת דען ער באשאפט אמענטשין בדמות עליון אונ אלי טאג איז השי"ת בורא עולמות ומזוג זווגים איטליכן וואס איז צו אים ראוי אונ איטליכר מאן אונ ווייב איז איין ציור למעלה איידר ער בשאפט זיי זענען זיי אובין אין גישטאלט אזו ווי זיי זענין דר נאך · רבי שמעון זאגט עס שטייט זה ספר תולדות

אדם השי"ת הט גיוויזין צוא אדם אלי דורות אונ זייערי מנהיגים ... דעם גישטאלט וואס זיי וועלין זיין אויף דר וועלט ווארום זיי שט... אין דעם גישטאלט פון בריאות העולם אן אזו אויך אלי צדיקים ... שטארבין זענין אן גיבריים צו ווערין אין דעם גשטאלט אונ אין ד... מלבוש וואס זיי זענין גיוועזן אויף דר וועלט אונ דאס הט אלץ הש... גיוויזין צו אדם הראשון בסודות עליונים קום אונ זעה איידר דר מענ... ווערט בשאפן ווערט אוים גרופען למעלה בת פלוני לפלוני אונ הש... ענטפערט איבר ביידי נשמות צו דעם מלאך וואס הייסט לילה דער ... ממונה איבר דעם טראגן פון נשים דער נאך ווערן זייא צו שפ... איטליכר אין איין אנדערן גוף אונ אמאל ווערט איינר בשאפן פ... דעם אנדרין אונ אז עס קומט די צייט זיי זאלין זיך נעמין איז הש... מחבר ביידי אונ זיי ווערן אזו ווי איין גוף אונ דרום שטייט אין כל ... תחת השמש אז דו וועסט פרעגין אמער מיר האבן דאך גלערנט אז ... זיווג פון דעם מענטשן איז נאך זיינע מעשים נאך דס איז אמת ... זייני מעשים זענען גוט בקומט ער דעם זיווג וואס מען דאט אויף ד... הימל אוים גרופן אונ מען האט אים איבר גיענפערט צו דעם מל... לילה הט רבי חייא גפרעגט אז זיין זיווג איז נאך זייני מעשים נאך ... דארף אמענטש נאך זוכין נאך זיין זיווג הט אים רבי אבא געענטפ... מיר האבן דאך גלערינט תמיד זאל אמענטש פר קויפן וואס ער ... אונ זאל נעמין איין בת תלמיד חכם ווארום דיא פקדונות פון ג... זענין אויף גהובין ביי איין תלמיד חכם · תאנא מיר האבין גילערי... בסודות המשניות די מענטשין וואס קומן אויף דר וועלט קענן מיט תפ... צו נעמין דעם זיווג פון יענם אזו ווי מיר האבין גזאגט אין דר גמ... שמא יקדמנו אחר ברחמים אונ דרום איז שווער פר השי"ת דר זיווג אזו ... קריעת ים סוף · רבי יהודה האט גשיקט צוא רבי אלעזר אונ הא... גפרעגט דעם סוד פון נשמות דס וויים איך נאר עס איז מיר קש... דר וואס הט שוין גיהאט זיין זיווג ווי נעמט ער היינט איין זיווג הא... ער אים גיענטפערט עס שטייט ביי דיא בני בנימין (שופטים כח) מה נעש... לנותרים וויא וועלן זיי נעמין ווייבר נאך דעם שטייט ותחטפו לכם איש ... אשתו אונ זיי האבן גיחאפט ווייבר וועלכי זייא האבן גוואלט אזו ... אויך אויף זיי איז גזאגט גיווארן שמא יקדמנו אחר ברחמים טאמר וועט ... אנדרר פריער צו נעמן מיט תפלה אונ רחמים דרום איז דס שווע... פר השי"ת אזו ווי קריעת ים סוף · וואול איז צו די וואס הקב"ה הט ... מגלה גיוועזן זייני פאר בארגני סודות אין דער תורה אונ זיינע פא... בארגני וועגן אויף זיי איז גזאגט גווארן תורת ה' תמימה וואול צוא די... וואס לערנןתורה אונ זענין זיך ניט פורש פון איר דען דער וואס שיי... זיך אפ אפילו איין שעה פון דר תורה איז גלייך ווי ער שייד זיך א... פון דעם לעבן אזו וויא דער פסוק זאגט כי היא חייך ואורך ימיך אונ ע... שטייט אורך ימים בימינה אונ עס שטייט אורך ימים ושנות חיים וכו' : ר... יוסי הייבט אן ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ (זכאין) פיל זענין זיי זוכ... דאס הקב"ה רופט זייא אן צדיקים תאנא מיר האבען גלערינט אכ... טויזנט אונ הונדערט מיט פינף אונ צוואנציג מלאכים איז פר האנ... זיי הייסן מארי דגדפין די מלאכים שוועבין אויף דר וועלט אונ הער... אלץ וואס דר מענטש רעט אזו נעמן זיי דס קול ברענגן עס ארוף אונ ... דעם הימעל דען מיר האבן גילערינט עס איז ניט פאר האנדן אשו... דיבור אז עס זאל ניט אויף גיין דיא מארי דגדפין זיי נעמן דאס קול או... טראגן עס פר דעם בית דין של מעלה אונ זיי זענען דאס דין צו נוט...

אדר

צו שלעבין אזו ווי דער דיבור איז אזו וויא דר פסוק זאגט אין
ת יב) כי עוף השמים יוליך את הקול וגו' ווען איז מען עם דן רבי חייא
ט בשעת דער מענטש ליגט אונ שלאפט אונ די נשמה גייט פון
אוועק אונ זאגט עדות אויף דעם מענטשן אזו ווי דר פסוק זאגט
(מיכה ז) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך דס איז טייטש פאר די וואס ליגט
דיין שוים דס מיינט מען דיא נשמה זאלסטו היטן פר איר דיין
ל דען זיא וועט עדות זאגן אויף דיר · רבי יהודה זאגט אויף אלי
ן וואס דר מענטש טוט ביי טאג טוט זי אויף אים עדות זאגין בייא
בט רבי אלעזר זאגט בשעת דר טאג טוט אוועק גיין אונ די זון טוט
טר גיין די ערשטי שעה אין דר נאכט אזו גייט דר האר פון די
יסלין וואס ער איז ממונה אויף דר זון גייט ער אריין אין צוועלף
רים וואס זיי זענען ביי טאג אפן אונ אז ער גייט אריין ווערן זיי פאר
כט אונ איין כרוז גייט ארויס אונ רופט אויס שטייט אויף איר
מרים אונ נעמט צו די שליסלן אונ נאך דעם כרוז זאמלין זיך איין
שומרי שערים של מעלה אונ גייען ארויף אונ עס ווערט שטיל אונ עס
ינט קיינר קיין מויל ניט דען הויבן זיך אן אלי כוחות הדינים דר וועקן
זיי גייען אונ שוועבן אויף דר וועלט ביז די לבנה הייבט אן צוא
כטן הייבן אן צו בלאזין די דינים פון יבבא ויללה מזאל דר שרעקין
כוחות הדינים וואס זענען שולט אויף דר וועלט · אונ אז מען בלאזט דם
דרי מאל דר וועקן זיך די מלאכים וואס זאגן שירה פר השי"ת אונ
גן שירות ותשבחות צו השי"ת אונ פיל הערן פון דינים דר וועקין זיך
יף דר וועלט אז דיא לייט שלאפן אונ דיא נשמה גייט ארויף עדות
גין פר השי"ת אויף אלי אירי מעשים פון דעם טאג אונ אפילו זיא
ערט מחויב בדין טוט השי"ת מיט איר חסד אונ זי גייט ווידר אין
ף אונ אז עס קומט אין מיטן דער נאכט גייט הקב"ה מיט דיא
לאכים אין גן עדן אריין צוא פרייען זיך מיט דיא נשמות הצדיקים
אול צו די מענטשן וואס שטייען אויף האלבי נאכט לערנין דר איז
וודאי איין בן עולם הבא אונ הקב"ה מיט אלי צדיקים הערין אים
אזו ווי דער פסוק זאגט היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני אונ
קב"ה איז אויף אים ממשיך איין חוט של חסד דס ער ווערט אייבג
יט אונ מען היט אים פון אויבין אונ אונטן ווייטר שטייען סודות :
בי אבא איז גיגאנגין פון טבריא קיין טרוניא צו זיין שווער אונ מיט
אים איז גיוועזן רבי יעקב בר רב זעגין זייא גקומין צום דארף
רשא זאגט רבי אבא צו דעם בעל הבית האסטו ביי דיר איין האן ·
אגט דער בעל הבית וואס בדארפט איר איין האן זאגט רבי אבא
יך וויל אויף שטיין אין האלבי נאכט לערנין זאגט דר בעל הבית
יך האב איין וואג וואס איך גיס דאס אן מיט וואסר אונ אגאנצע
אכט גייט דער פון טראפין אונ אז עס קומט אין מיטן דער נאכט
וערט עס ליידיג הייבט זיך עס אן צוא דרייען וויא אראד אונ עס
הייבט אן קלינגין אז מען הערט עס אין גאנצין הויז · עס איז בייא
מיר גיוועזן איין אלטר מאן ער פלעגט אויף שטיין אין האלבי נאכט
אזו הט ער מיר דס גימאכט הט רבי אבא גיזאגט גילובט איז השי"ת
ום הט מיך אהער גיבראכט · אז עס איז גיקומין האלבי נאכט הט
יך דס ראד אן גהויבין צו דרייען אונ קלינגן איז רבי אבא ורבי יעקב
אויף גישטאנין אונ האבן גילערנט הערין זיי ווי דר בעל הבית מיט
ייני דריי קינדר זיצין אין הויז אונ לערנין אונ זאגין עס שטייט חצות
לילה אקום להודות לך אונ זאגין אויף דעם גרויסי סודות זאגט רבי אבא

צו רבי יעקב היינט וועלין מיר זיך בהעפטין מיט דר שכינה · ווען
זיי גיגאנגען צו דעם בעל הבית אונ זאגין אים דו האסט גוט גיזאגט
נאר פון וועמען האסטו דאס גיהערט זאגט ער פון דעם אלטין אונ
זאגט ווייטער סודות · שטייט אויף רבי אבא אונ הט אים גיקושט אונ
זאגט גילויבט איז השי"ת וואס האט מיך גיבראכט אהער עס איז
פר רבי שמעון אויך אזו גיזאגט גיווארין · אונ דר בעל הבית זאגט
ווייטר סודות אזו שטייט אויף רבי אבא אונ זאגט איך האב גימיינט
אז די חכמה איז מער ניט פר האנדין נאר בייא די גרויסע מענטשין
היינט זעה איך אז אפילו די קינדר וואס זענען אין דור פון רבי שמעון
זענן אויך זוכה צו חכמה עליונה ווי צו דעם דור וואס רבי שמעון וועט
אוועק פון זיי · האט רבי אבא ארויף גילייגט בידע הענט אויף דעם
בעל הבית קאפ אונ הט אים גיבענטשט אונ האבן ווייטער גילערנט
ביז עס איז טאג גיווארין :

פתח הט רבי אבא אן גיהויבן עס שטייט ועמך כולם צדיקים וגו' איז דאך
אקשיא נאך וואס שטייט ועמך כולם צדיקים זענען דען אלע
צדיקים עס איז דאך פאר האנדין צווישן זיא פיל רשעים וואס זענן
עובר אויף דער תורה נאר מיר האבין גילערנט וואול צו זייא · זיי
זענען זוכה צוא מאכין איין באוויליגטין קרבן צוא הקב"ה מיט דעם
וואס זיי זענן מל זייערע קינדר צו אכט טאג אונ מאכין זייא איין חלק
להקב"ה זיי זאלין ווערין אן גירופין צדיקים דרום זענען זיי זוכה צו
ירשנן דס ארץ החיים של מעלה · ולעולם יירשו ארץ מיינט מען דעם
גן עדן וואול איז צוא דיא וואס היטין זייער הייליגין צייכין דען דער
יהודי וואס לייקנט אין דעם הייליגן צייכן איז גלייך וויא ער לייקינט
אין דעם נאמן פון דעם מלך אזו וויא עס שטייט (הושע ב') בה' בגדו כי
בנים זרים ילדו איז טייטש אז זייא גיוויינען קינדר פון פרעמדע פעלשין
זייא אין זיין הייליגין נאמען רבי אבא זאגט בשעת דער מענטש
ברייגט זיין קינד מל זיין רופט השי"ת דיא פמליא של מעלה אונ
זאגט צו זייא קומט אונ זעהעט וואס מיין קינד טוט אויף דר וועלט
באותו שעה קומט אן אליהו הנביא וואס שוועבט דיא וועלט מיט
פיר שוועבין אונ דרום האבין מיר גילערנט אז דר פאטר פון דעם
קינד גרייט אן אשטול אונ זאגט זה הכסא של אליהו קומט צו גיין אליהו
אויף דעם ברית אונ דער נאך גייט ער ארויף אונ זאגט עדות פאר
הקב"ה אז ישראל זענען מקיים דעם ברית אונ אז ניט קומט ער ניט
צו גיין · קום אונ זעה עס שטייט אין פסוק מה לך פה אליהו השי"ת הט
אים גיפרעגט וואס טוסטו דא האט ער גיענטפערט קנא קנאתי לה' כי
עזבו בריתך בני ישראל האט אים הקב"ה גיזאגט דא שווער איך ביי דיין
לעבין דער פר וואס דוא האסט גירעט אויף דיא ישראל אונ זאגסט
כי עזבו בריתך זאלסטו תמיד שטיין ווען דיא ישראל וועלין מל זיין
זייערע קינדער אונ דאס מויל וואס האט גירעט שלעכץ זאל אליין
עדות זאגין אז דיא ישראל זענען מקיים דעם ברית אונ זענן מל
זייערע קינדער דרום דארף מען מאכין אשטול פון זיינט ווען ער
זאל קומען צוא גיין דער ווייל איז גיווארין טאג האבין זייא געוואלט
אוועק גיין זאגט דער בעל הבית צו זיי אז איר האט שוין אן גיהויבן
מוזט איר גומר זיין זאגט רבי אבא וואס איז דען זאגט דר בעל הבית
איר וועט מארגן זעהען אליהו ווארום איך מאך מארגין איין ברית
מילה אונ בעט אייך איר זאלט זיך אויף האלטין בייא מיר זאגט רבי
אבא דאס איז דאך אמצוה צו זעהן דיא שכינה וועלין מיר ווארטין

זייא

זייא האבין גיווארט אגאנצין טאג אויף דער נאכט האט דער בעל הבית גירופין זיינע גוטע פריינד און האבין אגאנצי נאכט גילערינט קיינער הט ניט גישלאפין זאגט דער בעל הבית איך בעט אייך איר זאלט זאגין גייעס פון דר תורה הט איטליכר גיזאגט תורה :

פתח הייבט איינר פון זייא אן צוא זאגין עס שטייט (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי מיר האבין גילערינט פאר וואס האבין די יהודים ניט קיין גיהנם ווארום זיי האבין גהיט דעם הייליגין צייכין מיר האבין גילערינט בשעת דער מענטש גייט אוועק פון דר וועלט קומין אים אנטקעגין מלאכי דין און ווילין צו נעמין די נשמה און אז זייא זעהין דעם הייליגין צייכין שיידין זייא זיך אפ פון אים און ער קומט ניט אריין אין דר האנט פון דעם מלאך דומ"ה ווארום דער וואס קומט אריין אין זיין האנט פירט ער אים אין גיהנם אריין און פאר דעם הייליגין צייכין האבין מורא עליונים ותחתונים אז קיין בייזער דין זאל אין אים ניט שולט זיין אז ער איז זוכה ער זאל אים רעכט היטין און אז דוד המלך האט אים ניט גיהיט האט מען בייא אים דיא מלוכה צוא גינומען און מען האט אים אוועק גיטריבין פון ירושלים ער הט נאך מורא גיהאט ער זאל ניט נכשל ווערין אין די הענט פון דעם מלאך דומ"ה וועט ער שטארבין פון ביידי וועלטין ביז הקב"ה האט אים איין גוטי בשורה גיזאגט אזו וויא עס שטייט גם ה' העביר חטאתך לא תמות אין דער צייט הט ער גיזאגט לולי ה' עזרתה לי ווען הקב"ה וואלט מיר ניט גיוועזן בהילפיג כמעט שכנה דומה נפשי וואלט מיין נפש אריין גיקומין אין דר האנט פון דומה דער שר פון גיהנם :

פתח איד הט ווידר איינר אן גיהובין עס שטייט ויאמר דוד והראני אותו ואת נוהו וואס איז טייטש ואת נוהו ער האט דען בגערט צו זעהן הקב"ה אלא מחמת דוד הט פוגם גיוועזן אין דעם אות ברית און איז פאר טריבין גיווארין פון ירושלים האט ער גיבעטין ער זאל ווידער קומען צוא דער מדריגה פון דעם אות דאס הייסט בחינת צדיק אי"ן ואת נוהו הייסט ירושלים ער זאל ווידר קומען קיין ירושלים צוא זיין מלוכה

פתח האט ווידר איינר גיזאגט עס שטייט ומבשרי אחזה אלוה וואס הייסט פון מיין לייב טוא איך זעהן גאט אלא דורך דעם ברית קודש דס הייסט בשר אז מען היט עס אזו ווי עס בדארף צו זיין איז מען זוכה צוא זעהן דיא שכינה און אז מען היט אים ניט שטייט מנשמת אלוה יאבדו (זכאין) דיא צדיקים זענען זוכה זייא האבין איין אחיזה אין השי"ת בעולם הזה ובעולם הבא אויף זיי שטייט ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום זייא זאגין ווייטר איטליכר גרויסי סודות פרעגט רבי אבא ווי קומט דאס איר זייט אזעלכי גרויסי חכמים און איר זיצט דא האבין זיי גיזאגט אז די פייגלין פליהן אוועק פון זייער נעסט ווייסין זיי ניט ווי אהין צוא פליהן אזו וויא עס שטייט כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו אזו איז אונזר מנהג ביז האלבי נאכט שלאפין מיר און דער נאך לערנן מיר ביז טאג און דער ריח השדה און דיא נהרות של איז אונז מרחיב אונזר הארץ און אויף דעם איז אמאל גוועזן אגרויסר מדת הדין דען דא איז אמאל גישטארבין פיל גדולים והשובים לומדי תורה פון וועגן ביטול תורה דרום זענן מיר עוסק בתורה יום ולילה און דס ארט איז אונז מסוגל צו לערנן און דר וואס שייד זיך אפ פון דעם ארט איז גלייך וויא ער שייד זיך אפ פון דעם לעבין הייבט רבי אבא אויף זייני הענט און בענטש זיי זענין זיי גיזעסן ביז עס איז גווארין טאג אז עס איז טאג גיווארן האבן זיי גזאגט צו די קינדר גייט ארוס און זעהט אוב עס איז

שון ליכטיג און איטליכר פון אייך זאל זאגין איין נייע זאך פאר ד
אדם גדול דס מיינט מען רבי אבא זאגט איינער עס איז אן גבר
עס זאל היינט ארויס נידרן אפייער פון דעם הימיל זאגט דר אנ
עס וועט אריין אהער אין שטוב זאגט דר דריטר עס וועט פר בר
איין אלטין מאן אין דר שטוב זאגט רבי אבא רחמנא לצלן גאט
אונז מציל זיין דר פון זיי פר ווינדרין זיך און קענין ניט ריידן מת
פחד זאגט רבי אבא וואס עס וועט זיין פון אובין זאל מען וויסן או
און עס איז אזו גיוועזן עס האט דעם טאג ארום גירינגלט דיא ש
פייער פון אובין און זייא האבין דארטין גיזעהן פני השכינה און רבי א
איז גיוועזן רוט פון דעם פייער און פון דער שמחה של תורה ה
גאנצין טאג איז קייגער ניט ארוס גגאנגן זייא האבן זיך משמח גי
גלייך ווי זיי וואלטין היינטיגין טאג די תורה מקבל גוועזן און דס ה
איז גוועזן ארום גירינגילט אגאנצין טאג מיט איין פייערדגן זייל
נאך האבין זיי גאר ניט גוויסט אויב עס איז טאג אדער נאכט ה
רבי אבא גיזאגט ווייל מיר זענן אלי דא זאל איטליכר זאגן הידו
תורה כדי מחזיק טובה זיין צום בעל הברית האט איינר אן גהו
עס שטייט (תהלים ס"ה) אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך ק
היכלך און זאגט אין דעם פסוק גרויסי סודות און דרום דיא חסיד
הראשונים אז מען הט גבראכט דס קינד צוא דער מילה האבין ז
גיזאגט אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך און די מענטשן וואס זענן דר ב
גישטאנען האבן גזאגט נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך דער נאך האט
גזאגט די ברכה אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו
דר עולם הט גזאגט כשם שנכנס לברית וכו' און דר וואס זאגט ניט אזו
איז ניט זוכה צו זעהן די צעהן חופות וואס הקב"ה וועט מאכן צ
די צדיקים אין גן עדן און דרום זאגט דר פסוק אשרי תבחר וגו' צע
ווערטר דס ווייזט אז איטליכם ווארט וועט זיין איין חופה דאס
אגרויסר סוד וואול צו אייך בעולם הזה ובעולם הבא דס דיא תו
איז גלייך ביי אייך וויא איר וואלט היינט גשטאנין אויף דעם בא
סיני צו מקבל זיין זי פתח הט ווידר איינר אן גהובן עס שטייט ויהי א
בן תשעים שנה ותשע שנים וגו' איז קשה הט זיך דען ביז אהער ניט בווי
צוא אים הקב"ה וואס זאגט ער ויהי אברם וגו' וירא ה' איז משמע אבע
פריער הט זיך הקב"ה ניט בוויזין צו אים אמער עס שטייט דאך
פיל מאל ווי גאט הט מיט אים גרעט נאך איז קשה וואס ציילט
זייני יארין נאך איז קשה ביי תשעים וואס איז לשון רבים זאגט
שנה און ביי תשע וואס איז לשון יחיד זאגט ער שנים אלא כיה אה
איז ער ניט גוועזן גימלת דרום שטייט ביז אהער ניט דאס לשון ו
און אז ער הט זיך שון מל גוועזן שטייט שון דס לשון וירא ער הט ז
שון בוויזין צו אים אצונד איז גוועזן די צייט יצחק זאל געבארין ווע
וואס ער איז זרע קודש דרום האט הקב"ה אים נהייסן זיך מל זיין דר
ציילט ער זייני יארן און זאגט ביי תשעים שנה דען אלי יארן פון פר
איז גיוועזן אזו ווי איין יאר און ביי תשע זאגט ער שנים ווייל די נ
יארן זענין גוועזן גרעכינט פר פיל ווייל ער הט זיך אין זיי מל גיוו
ויאמר אליו אני אל שדי פר וואס ביז אהער הט ער ניט גיזאגט צו אים
אל שדי אלא מיר האבין גלערינט הקב"ה האט בשאפין מדריגות פ
כוחות החיצונים וואס זיי זענען אונטר דר קדושה וזה לעומת זה עשה אלהים א
ווייטר איז גרויסי סודות זאגט רבי אבא זכאין זייט איר בעולם הז
ובעולם הבא און איך בין אזכאי אז איך האב זוכה גוועזן דר צו

הערין

פרשת לך לך

רין אַזעלכי סודות און חידושי התורה איר זייט קדושים קינדער
דעם המלך הקדוש און דר בעל ברית האט זוכה געווען צוא זעהן
שכינה פנים בפנים אשרי חלקו ואשרי חלקנו און אויף דעם קינד וואס
גבארין געווארין איז גיזאגט געווארין דר פסוק כל הנקרא בשמי ולכבודי
תיו יצרתיו אף עשיתיו און דר פסוק וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך דר נאך
בן זייא צוא רבי אבא בגלייט דרייא מייל אויף דעם וועג זאגין זייא
בעל הברית האט דם זוכה געווען ווייל ער האט מקיים געווען איין מצוה
עגט רבי אבא וואס פר אמצוה זאגט דר בעל הבית מיין ברודער
גשטארבן אן קינדער האב איך גנומען זיין ווייב און דעם קינד האב
אנאמן גיגעבן נאך מיין ברודער זאגט רבי אבא ווייטר זאלסטו
ם רופן אידי און דם איז רבי אידי בר יעקב האט אים רבי אבא
ענטשט און איז אוועק גנאנגן · וויא רבי אבא איז גקומן פר רבי
עזר האט ער פר רבי אלעזר דר ציילט די גאנצי מעשה און פר רבי
מעון האט ער מורא גהאט צו זאגן אמאל איז ער גשטאנן פאר רבי
מעון זאגט רבי שמעון וואס מיינט דער פסוק ויפול אברם על פניו וידבר
אלהים לאמר אני הנה בריתי אתך איז משמע אז ער האט זיך מל געווען
ער גפאלן אויף דעם פנים אז גאט האט מיט אים גרעט · און דער
ך שטייט הנה בריתי אתך איז משמע אז ער איז שון גיוועזן גימלת ·
דאך אקשיא פון דעם סוף פסוק אויף דעם אן הייב פסוק זאגט
י אבא אוב עס איז ניחא אז איך זאל זאגן פר דעם הער די חשובי
ד וואס איך האב געהערט זאגט רבי שמעון זאג זאגט רבי אבא איך
רכט מיך זיי זאלן ניט געניש ווערין דורך דעם · זאגט רבי שמעון
ושלום משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה' דם איז טייטש פר איין
מועה רעה זאלן זיי ניט מורא האבן דען זיין הארץ זאל אים זיין פר
רט אין גאט האט ער אים דר ציילט די גאנצי מעשה און אלי דברי
רה זאגט רבי שמעון איך בין גוזר אז דוא זאלסט זיך מידין אלי
גטיגי דרייסיג טאג אין זייער תורה און זאלכט דם פר געסן דען
ם שטייט אל תמנע טוב מבעליו איז טייטש אז דו זאלסט ניט פר מידן
ן גוטץ פון דעם וואס ביי אים איז דם גוטס · און אזו איז געווען · נאך
נט רבי שמעון איך בין גוזר אז מיט זייער תורה זאלן זייא פאר
יבין ווערין קיין בבל און זאלן פאר טריבין ווערין צווישן דיא
מים · רבי אבא האט זיך זייער מצער געווען דרוף אמאל זעהט אים
י שמעון זאגט צו אים רבי שמעון איך זעה אין דיין פנים אז דוא
אסט גרוס דאגה אויף אזאך זאגט רבי אבא ניט פון מיינט וועגין
ר פון יהודים וועגן בין איך זיך מצער זאגט רבי שמעון חס ושלום
זאלן געניש ווערין · נייערט די סודות זענן ביי זיי זייער אנפלעקט
ב זיי דארפן זיי בהאלטין און אז זיי וועלן פר טריבין ווערן צו די
נים פון בבל וועלין זיי זיך פון זיי אפ לערנן אז זיי זאלין ניט אזו
לה זיין די סודות דען אזעלכי דברים דארפן ניט מגולה ווערן נאר
וישין אונז דען הקב"ה האט מסכים געווען אז די סודות זאלן נאר ביי
נז מגולה ווערן רבי יוסי זאגט עס שטייט אין (ישעיה נח) אז יבקע כשחר
ד דען הקב"ה איז אן גבריית אוס צוא רופען דיין ליכט וועט דער
כטין אזו וויא דר מארגין שטערין דאס הייסט דיין מזל וועט זיין
ים און דיין רפואה וועט דיר באלד שפראצין און עס וועט פאר
דיר גיין דיין צדקה און דר כבוד ה' וועט דיך איין זאמלן :

מדרש הנעלם

רבי יהודה פתח רבי יהודה הייבט אן עס שטייט אין (שיר השירים) הנצנים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו זאגט רבי יהודה קום
און זעה וויא אמענטש גיהער נאר עוסק זיין בתורה ובמצות יומם
ולילה דען די מעלה פון דר תורה איז איבר אלי מעלות דען ביי דעם
איז פר האנדן צוויי גרוסי מעלות לעבין מיט עשירות אזו שטייט אורך
ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד און כבוד מיינט מען עשירות ווארום
איין עושר האט כבוד און דם איז אלץ דורך דר תורה · דען אלי נאכט
נעמט דר מלאך סט"ט אלי נשמות הצדיקים און ווייזט זיי פר הקב"ה
און די מלאכים ווארטן מיט זייער שירה זאגן ביז עס זאמלין זיך איין
אלי נשמות הצדיקים און הייבן אן זאגן שירה באנאנד צוא הקב"ה
דרום שטייט הנצנים נראו בארץ מיינט מען די מענטשן פון דר ערד וואס
זענן עוסק בתורה לשמה עת הזמיר הגיע מיינט מען די צייט איז גקומן זינגן
זמירות ותשבחות צו דעם בשעפר · דורך וועמן ווערין די אלי זאכן
זאגט ער פון וקול התור דם איז דער מלאך סט"ט וואס זאמלט איין אלי
נשמות הצדיקים זאלן זאגן שירה צו הקב"ה דרום שטייט יעלזו חסידים
בכבוד דורך דעם מלאך סט"ט וואס ער הייסט כבוד ירננו על משכבותם
טוען זיי זינגן ביי נאכט אז דיא מענטשין שלאפן · רבי יעקב זאגט
אלי נשמות הצדיקים זענן בשאפען געווארן מתחת כסא הכבוד דען דיא
נשמה פירט דעם גוף און ווייזט אים צוא טאן דעם רצון הבורא ·
דען אז הקב"ה שיקט אראפ די נשמה אין גוף אריין שטייט ויאמר ה'
אל אברם דם מיינט מען הקב"ה זאגט צוא דער נשמה וואס זיא הייסט
אברם דם איז צוויי ווערטער א"ב ר"ם די נשמה הייסט אב ווייל זיא איז
איין פאטר צו דר גוף דם הייסט זיא ווייל זיא איז פון איין הוך ארט
דרום הייסט זיא אברם און השי"ת זאגט איר אן זיא זאל היטן דיא
תורה מיט דיא מצות און ענטפרט איר איבר הונדרט שריסלן דאס
הייסט מען זאל מאכן אלי טאג הונדרט ברכות מיט איטליכר ברכה
ציהט ער אויף זיך איין שריסיל דרום שטייט לך לך עס באטרעפט
הונדרט און אזו זאגט הקב"ה לך גייא ארוס מארצך פון דיין לאנד דם
מיינט מען דעם גן עדן וממולדתך פון דיין משפחה מיינט מען די מלאכים
פון דעם הימיל מבית אביך מיינט מען אלי כחות הקדושה ; אל הארץ אש' אראך
אויף דר ערד אין וועלכין גוף איך וועל דיר ווייזין דר נאך בענטשט
הקב"ה די נשמה מיט זיבן ברכות (א) ואעשך לגוי גדול איז איין ברכה ·
(ב) ואברכך · (ג) ואגדלה שמך · (ד) והיה ברכה · (ה) ואברכה מברכיך · (ו) ומקללך
אאור (ז) ונברכו בך כל משפחות האדמה וילך אברם גייט די נשמה אראפ כאשר
דבר אליו ה' אזו ווי השם יתברך האט געהייסן וילך אתו לוט גייט מיט אים
תיכף דר יצר הרע וואס ער הייסט לוט דען ער איז דר נחש וואס ער
האט אן גירעט צו אדם הראשון אז ער זאל עסין פון דעם עץ הדעת את
דאס ווארט לוט איז טייטש פאר שאלטין דען ער איז פאר שאלטין
געווארין · ווארום אויף ארור מאכט דער תרגום ליט און ביז דרייצעהן
יאר וואס זיי הייסין שני ערלה געוועלטיקט דער יצר הרע אליין אין דעם
מענטשן דר נאך קומט דר יצר הטוב און דר שורש נשמה וואס ער
הייסט חמש ושבעים שנה בצאתו מחרן גייט זיא ארוס פון דעם
יצר הרעם הענט וואס הייסט חרן ער איז נאר צארענדיג און פול מיט
דין דען די קדושה קומט צו דעם מענטשן אין בייגן דעם יצר הרע

אונ די נשמה דר וועקט אים דינן צו השי"ת אונ פירן אים אין רעכטן
וועג ויקח אברם את שרי אשתו דר גוף איז אקעגן דר נשמה ווי איין נקבה
אנטקעגן איין זכר • דרום זאגט דר פסוק ויקח אברם די נשמה נעמט
את שרי אשתו דאס מיינט מען דעם גוף פון דרייצעהן יאר אונ ווייטער
את לוט דער יצר הרע ווערט ניט אפ גיטאן פון אים ואת כל רכושם אשר
רכשו אלי אירי מעשים טובים וואס זיא האט גיטאן נאך דרייצעהען
יאר מיט דעם כח פון דער נשמה ואת הנפש אשר עשו בחרן אונ די אלי
מצות וואס ער האט גיטאן ביז דרייצעהען יאר וואס זענן נאר גיוועזן
מיט דעם יצה"ר דרום זענין זייא ניט קיין רעכטי מעשים • אונ דאס
פאר ריכט אלץ די נשמה אונ פירט דעם מענטשין אין רעכטין וועג
מיט תשובה ומעשים טובים אונ גייט אין שול אונ אין בית המדרש
ארייז כדי דר יצר הרע זאל בטל ווערין דרום שטייט ויעבור אברם בארץ
עד מקום שכם דס הייסט ער איז גיגאנגן אין בית המדרש ארייז דארטן
רועט די שכינה אזו ווי עס שטייט בייא יוסף ואני נתתי לך שכם אחד על
אחיך • עד אלון מורה דאס איז דער בית המקדש וואס דארטן זענין דיא
מורה הוראות פון דער וועלט מיינט מען דיא סנהדרין זענען דארטין
גיזעסין אונ מיט דעם ווערט דר יצר הרע אונטר טעניג אזו וויא איין
קנעכט• דרום הייסט ער כנעני אז ער טוט מעשים טובים ווערט אלץ
פאר ריכט • אונ אז ניט הייסט ער כנעני דאס הייסט אסוחר וואס
ער רינגילט ארום הין אונ הער • אזו איז ער פריער רעט ער אן מען
זאל טאן איין עבירה דער נאך גייט ער ארויף אויף דעם הימיל אונ
איז מקטרג אויף דעם מענטשן אונ נעמט רשות אונ גייט אראפ צו
נעמן ביי דעם מענטשין די נשמה שטארבט דער מענטש אונ ווערט
ערד אזו ווי פריער איידר ער איז גיבארין גיווארין אונ אז דיא צייט
קומט דר מענטש זאל שטארבין ויסעו למסעיו דאס איז טייטש ער גייט
אוועק פון דר וועלט ווס זי ווערט אן גירופן נגב ער גייט עד בית אל אונ
וויל גיין למקום אשר היה שם אהלו בתחלה בין בית אל ובין העי דאס מיינט מען
ער וויל גיין אין גן עדן ארייז ווס דארטין פרייד זיך השי"ת מיט דיא
נשמות הצדיקים איז זי זוכה קומט זי אל מקום המזבח אשר עשה שם ווס
הקב"ה הט גימאכט בראשונה צום ערשטין אונ דר מלאך מיכאל שטייט
אונ ער גינעהנט די נשמות הצדיקים לריח ניחוח צו אנישמאקין ריח
איז זיא זוכה אהין צוא קומן ויקרא שם אברם בשם ה' אונ ווערט נצרר בצרור
החיים דס איז אלץ אז ער הט מתקן גיוועזן דעם גוף אזו ווי מען דארף
ער הט איין גיבויגין דעם יצר הרע אונ אז אפילו ער קומט מקטרג
זיין העלפט אים זיין נשמה דרום שטייט ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין
רועי מקנה לוט דס מיינט מען דעם יצר טוב מיט זייני חיילות קריגט זיך
מיט דעם יצה"ר מיט זייני חיילות דען זאמליכער וויל מען זאל אים
פאלגין איבר דעם איז דר גוף אין צער אויף דער וועלט :
ויאמר אברם אל לוט זאגט דיא נשמה צום יצר הרע איך בעט דיך אל נא
תהי מריבה ביני ובינך ווארום זאלסטו מיט דיינע חיילות קריגין מיט
מיר אונ מיט מייני חיילות כי אנשים אחים אנחנו מיר זענין דאך קרובים
דען דר יצר טוב איז ביי דר רעכטר זייט פון דעם מענטשין אונ דר
יצר הרע איז בייא דר לינקר זייט דרום זענען זיי קרובים דאס הייסט
נאהענט ווי דען הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי עס איז דאך דא גינוג
רשעים אויף דר וועלט גיי דיר צו זיי דען זיי ווילין דיך פאלגין נאך
זאגט ער צו אים אם השמאל אז דו וועסט מיך אן ריידן איך זאל עובר
זיין איין לאו אין דער תורה וועל איך דיך ניט פאלגין ואימינה וועל

איך טאן אמצוה ואם הימין אונ אפילו אז דו וועסט מיך אן ריידן א...
זאל טאן אמצוה וועל איך דיר אויך ניט פאלגין דען אמאל רעט ...
דר יצר הרע אז מען זאל טאן אמצוה פון גדלות וועגין אדר עס זא...
דער פון ארויס קומין איין עבירה אונ ער האלט אזו לאנג מלחמ...
ביז ער זעהט אז ער קען גאר ניט פועל זיין שטייט ויפרדו איש מעל את...
גייט ער אוועק פון דענסט מאל ואברם יושב בארץ הנגב זיצט ער בשלו...
אונ ער איז זוכה צו זיצין אין גן עדן ווס ער איז פון דרום זייט דא...
הייסט פון דר רעכטר זייט צו הקב"ה אונ דר נאך שטייט ואברם כב...
מאוד במקנה דאס מיינט מען ער הט זייער פיל מצות ומעשים טובי...
אונ לוט דאס איז דער יצר הרע איז זיך מחבר מיט דיא רשעים דרו...
שטייט ויאהל עד סדום אונ ווייטער שטייט ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאו...
ווייל דר יצר הרע רעט זיי אן צו ווידר שפעניגין אין גאט ברוך הו...
כדי ער זאל זייא מאכין פר לירין אונ אז די נשמה בלייבט שוין א...
דעם יצר הרע אונ דר גוף בלייבט שון ריין פון עבירות טוט הקב"ה...
זיין וואונונג ביי אים אונ איז זוכה צו ירשנין ירושה עליונה ותחתונה דרו...
שטייט ווייטער וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא וגו' לך אתננה קו...
התהלך בארץ וגו' זייא דיך משתעשע אין ארץ החיים מיט אנדער...
צדיקים ביז ער קומט צוא דעם מזבח לה' דורך דעם מלאך מיכא...
אזו ווי אויבן איז גישטאנען אונ לוט בלייבט ביי דיא רשעים אונ זייא...
זינדיגן דורך אים ביז זייא האבין שוין קיין תרופה ניט דרום שטיי...
וישמע אברם כי נשבה אחיו דר צדיק הערט אז דר יצר הרע איז גיפאנג...
גיווארין מיט גרויסי עבירות ווי ער דר הערט דאס וירק את חניכיו ילידי...
ביתו גייט ער מיט נאך צדיקים וואס זענין מחונך במצות וירדוף עד ד...
אונ יאגט נאך די רשעים צו שטראפין זיי אונ זייא מחזיר בתשובה...
זיין אונ איז זייא מודיע דעם דין פון גיהנם אונ פון עולם הבא אונ...
לאזט זייא ניט אפ טאג אונ נאכט ויחלק עליהם לילה זייא שטייען אויף...
האלבי נאכט צו שטראפין זיי ביז זיי זענין זיי מחזיר בתשובה שטיי...
ווייטער וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק זיי האבן די רשעים גישטראפט
ביז זיי זענן גיגאנגן מיט חובה ווס איז פון דר לינקר זייט דס הייסט
מצד יצר הרע אונ האבן זיך ניט באהעפט לצד הימין מצד היצר
טוב עס שטייט ווייטער וישב את כל הרכוש אשר רכש דס מיינט מען זייא
זענין חוזר בתשובה שלימה וגם את לוט ואת רכושו השיב זיי אונ דר יצר
הרע זענן חוזר בתשובה זאגט רבי חייא דר צדיק ווס הט גישטראפט
די רשעים אונ הט זיי מחזיר בתשובה גיוועזן אז די נשמה גייט ארוס
פון זיין גוף גייט אים אנטקעגין מיכאל כה"ג ער איז מקריב די נשמות הצדיקים
אונ גיט אים שלום דרום שטייט ומלכי צדק מלך שלם דאס מיינט מען
מיכאל ער איז דר ראש פון דיא שערי שלום וצדק אונ זאגט צו אים
שלום איז דיין קומען זאגט רבי חייא פון דאנין לערנין מיר אפ אז
איינער קומט פון דעם וועג אונ איינער גייט אנטקעגין אונ גיט אים
שלום איז גלייך ווי ער גיט אים עסין אונ טרינקן דרום שטייט לא יבוא
עמוני ומואבי בקהל ה' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים האבען דען דיא
ישראל בדארפט לחם ומים זיי האבין דאך גיהאט דעם מן ווס ער
איז בעסר פון אלי אכילות אויך האבן זיי גהאט דעם באר של מרים
נאר ווייל זיי האבן זיי ניט מקדים בשלום גיוועזן איז גלייך ווי זייא
האבין זיי גיווינציגט זייער לחם ומים אזו אויך מיכאל בענטשט דיא
נשמה אונ זאגט צוא אים ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ וואול צוא
דיר ווס דו האסט דר צו זוכה גיוועזן אונ דר נאך זאגט ער אים ויתן

אל

...יין אשר מגן צריך בידך גיבענטשט איז גאט וואס ער האט דיר מוסר
...ויען די רשעים אין דיין האנט דו זאלסט זייא מחזיר בתשובה זיין
...תן לו מעשר מכל דם מיינט מען הקב"ה גיט צו דר נשמה מעשר דאס
...ייסט איין אות ה' פון זיין כסא הכבוד וואס ער הט מיט דעם אות די
...עלט בשאפן אונ קריינט די נשמה דען ווערט זי גאנץ אונ הייסט
...ייסט שוין אברהם אונ דער מיט ווערט זייא צרורה בצרור החיים דרום
...שטייט מעשר מכל דם מיינט מען פון השי"ת וואס הייסט כל • רב חסדא
...אגט ווען השי"ת וויל טאן איין דין אין דיא רשעים באראט ער זיך
...ריער מיט די נשמות הצדיקים אזו ווי עס שטייט מנשמת אלוה יאבדו
...אס הייסט אז די נשמה פון די רשעים בדארפין פר לארין ווערין •
...ערין זיי פאר לארין דורך דער נשמה פון דעם צדיק אונ דער שר
...של גיהנם שטייט פאר די נשמות הצדיקים אונ בעט זייא זאלין ניט
...תפלל זיין פר די נשמות הרשעים נייערט זיי זאלין זיי ארין געבין
...ין זייערי הענט ארין וועלין זיי מאכין זיי נידערן אין גיהנם דרום
...שטייט ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הנפש והרכוש קח לך דער מלך סדום
...יינט מען דעם גיהנם ער בעט צו אברם דס איז דער צדיק גיב מיר
...עם נפש פון די רשעים וועל איך זיי דן זיין אונ זאלסט זיי ניט מציל מיט
...יין תפלה והרכוש אונ די וואס האבין תשובה גיטאן נעם דיר צו מציל
...יין זיי פון גיהנם ויאמר אברם אל מלך סדום הרימותי ידי אל ה' וגו' דא שווער
...איך דיא מענטשין וואס איך האב זיי אלי טאג התראה גיטאן אז זייא
...אלין תשובה טאן אונ האב זיי גיזאגט אז זיי וועלין קיין תשובה ניט
...טאן וועלין זיי ארין פאלין אין גיהנם אונ זיי האבן מיך ניט גיוואלט
...פאלגין שווער איך אויב איך וועל זיי מציל זיין פון דיין רשות מיט
...תפלה נעם דיר זיי זיי זענין אין דיין רשות • רבי יהושע בן לוי זאגט
...אמאל בין איך גיוועזן ביי דר טיר פון דעם גיהנם האב איך גיזעהן ווי
...מען איז דן דיא רשעים אונ זיי שרייען ווייא צו אונז דען דיא צדיקים
...פלעגין אונז תמיד שטראפין אונ מיר האבין זיי ניט גיוואלט צו הערן
...אונ דר נאך האב איך ווידר גיהערט איין קול שרייט דו רבי יהושע
...בר ליואי האלט צו דיין מויל אונ שטאפ עס צו דען דוא האסט נאך
...קיין רשות ניט אזו ווי אנדרי צדיקים צו בעטין אויף זיי שטייט ועסותם
...רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגלי הצדיקים נאך איין פשט איז הרימותי ידי אל ה'
...די נשמה שווערט אז זי זאל ניט מציל זיין די רשעים וואס האבין קיין
...תשובה ניט גיטאן בלעדי רק אשר אכלו הנערים קים אונ זעה וויא אזו דיא
...תורה איז גיליבט פר גאט דורך איר איז אמענטש זוכה לחיי עולם
...הבא אונ דר וואס לערינט מיט אנדרין איז ער נאך מער זוכה דרום
...שטייט רק אשר אכלו הנערים דס מיינט מען די וואס האבין גילערינט תורה
...מיט אנדרי אונ מיט קינדר איז זייער שכר כפול זייא זענין אין גן עדן
...מיט דר שכינה ווען רבי שמעון פלעגט גיין זעהן די קינדר ביי זייער
...רבי פלעגט ער זאגין איך וועל גיין זעהן דיא שכינה דרום זאגט דיא
...נשמה צום שר של גיהנם אלי וועל איך ניט מציל זיין נאר רק אשר
...אכלו הנערים די וואס האבן גילערנט תורה מיט אנדרי די וועל איך מציל
...זיין פון דיין האנט אונ ניט איך אליין וועל זיי מציל זיין נאר די אבות
...וואס הייסין ענר אשכול וממרא הם יקחו חלקם וועלין זייא אויך נעמין זייער
חלק זייא וועלין אויך העלפין מציל זיין צו זייא :

פרשת וירא

וירא אליו ה' באלוני ממרא רבי חייא האט אן גיהויבן עס שטייט (שיר ב')
הנצנים נראו בארץ דאס מיינט מען אז השי"ת הט די וועלט בשאפין
הט ער געגעבין דר ערד דעם גאנצין כח וואס זיא דארף כדי עס זאל
קענין פון איר ארויס שפראצין פירות פון דעסט וועגין ביז אדם
הראשון איז בשאפין גיווארין הט פון איר נאר ניט גישפראצט דעסט
גלייכין די הימיל האבין ניט גיגעבין קיין רעגין ביז אדם הראשון איז
גיקומין אזו ווי עס שטייט וכל שיח השדה טרם יצמח דאס איז טייטש אלי
גראזין האבין ניט גישפראצט ביז אדם הראשון איז גיקומין ער זאל
ארבעטין די ערד מיד באלד הנצנים נראו בארץ הט אנגיהויבן אלץ דינג צו
שפראצין עת הזמיר הגיע עס איז גיקומין די צייט די ערד זאל שירה זאגן
פר השי"ת ווארום אדם הראשון איז בשאפין גיווארין אבר אז אדם
הראשון האט גיזינדיגט איז ווידער אלץ אפ גיטאן גיווארין אונ דיא
ערד איז גישאלטין גיווארין אזו וויא עס שטייט ארורה האדמה בעבורך
אויך שטייט כי תעבוד את האדמה לא תוסף תת כחה לך וקוץ ודרדר תצמיח לך דו'
נאך איז נח גיקומין אונ האט צוא גיגרייט איין אקער אייזין מען זאל
אקערין האט ווידר אן גיהובין וואקסין תבואה דר נאך אז נח האט
אויך גיזינדיגט אזו וויא עס שטייט וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלו איז
ווידער אפ גיטאן גיווארן דער כח פון דער ערד ביז אברהם אבינו
איז גיקומין מיד באלד הנצנים נראו בארץ הט ווידר אן גיהובן צו שפראצן
עת הזמיר דיא צייט פון בשניידין איז גיקומין מיינט מען הקב"ה האט
גיהייסין אברהם זאל זיך מל זיין הגיע הט גגרייכט דורך אים הט די
וועלט אקיום גיהאט דען איידר אברהם איז גיקומין איז גיוועזן פר
הוילין אלי ליכטיקייט אויבין אונ אונטין אונ אז אברהם הט זיך מל
גיוועזן האט ער ארויס גיראמט אלי טומאות וקליפות פון דר וועלט
אונ עס איז אנטפלעקט גיווארין אלי ליכטיקייט דרום שטייט וירא
אליו ה' הקב"ה הט זיך צו אים אנטפלעקט מיט דר מרכבה עליונה :
וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו רבי אבא הט אן גיהויבין עס
שטייט מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו קום אונ זעה דען דיא
מענטשין פון דר וועלט זעהן ניט אונ בגערין נאר ניט זיך דר וועקן
צו טאן תשובה ווארום די טעג פון דעם מענטשן גייען אוועק אונ אז
עס קומט דיא צייט ער זאל שטארבן שטייען דיא טעג נאהענט צוא
הקב"ה דרום שטייט ויקרבו ימי ישראל למות עס האבין גיגרייכט דיא טעג
פון ישראל צו שטארבן כל זמן דר מענטש לעבט טראכט ער גאר
ניט נאך וואס ער איז בשאפען גיווארען אונ לאזט אוועק זייני טעג
ליידיג אן תורה אונ מצות אונ דר מאנט זיך ניט אז ער וועט שטארבן
אונ ווי אהין ער וועט קומען דען ניט איטליכע נשמה איז זוכה צוא
קומען אויף איר ארט וואס זיא איז פון דארטן גינומען גיווארין נאר
וואס פאר איין ארט זיא פאר דינט אויף דער וועלט אהין קומט זיא
אויף יענער וועלט קום אונ זעה אז אמענטש איז זיך מדבק אין דר
קדושה אונ וויל זיך תמיד באהעפטען אין השי"ת דער נאך אז ער
שטארבט לאזט מען אים ארויף גיין צוא דער קדושה וואס ער האט
זיך גיצויגן אויף דר וועלט רבי אבא זאגט אמאל בין איך גיוועזן אין
דעם ארט פון די בני קדם האבן זייא מיר גיזאגט דיא חכמה וואס זייא
האבין גיהאט פון דיא ערשטע צייטין אונ האבין גיהאט ספרים של
חכמה האבין זייא מיר גיוויזין איין ספר איז אין אים גישטאנען אזו
ווי די מחשבות וואס דער מענטש האט אויף דער וועלט אזו ציהט
ער אויף זיך איין ווילן פון יענער וועלט טראכט ער תמיד אין דר
קדושה ציהט ער אויף זיך קדושה אונ אויב חלילה ניט איז פר קערט

אונ

אונ דר עיקר פון אלי זאכין אין דיבור ומעשה ומחשבה דורך דיא
דרייא זאכין ציהט ער אויף זיך חן פון דער קדושה אדר פאר קערט
חלילה· איז זיין מחשבה אונ דר קדושה אז ער שטארבט ווערט ער
איין ממונה צוא דינען פאר השי"ת צווישען אנדערע מלאכים אזו
וויא דער פסוק זאגט (זכריה ג) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה דעסט
גלייכין האט ער זיך בהעפט אויף דער וועלט אין שלעכץ ניט מען
אים דארטין איין באהעפטונג צווישין די מזיקים וואס הייסען נגעי בני
אדם אונ אז ער שטארבט נעמען אים זיין חברותה מיינט מען דיא
נגעי בני אדם אונ שלעפן אים אין גיהנם אריין דארטין וויא אלי רשעים
זונין מען זאל אים חן זיין דער נאך ווערט ער אויך איין מזיק אזו
וויא זייא· דיא זאכין האב איך גילערינט אין זייערע ספרים
וואס זייא האבען מיר גיוויזין זאג איך צוא זייא דיא זאכין גלייכין זיך
אוים מיט אונזער תורה נאר פון דעסט וועגען זאלט איר זיך
דער ווייטערין פון דיא ספרים פון דיא בני קדם ווארום מען
קען חלילה דורך זייא פר פירט ווערין פון השי"ת· אונ דיא חכמות
של בני קדם האבין זיי גיירשת פון אברהם אבינו אזו וויא דר פסוק
זאגט ולבני הפילגשים נתן אברהם מתנות דר נאך האבן זיי זיך גינומען צו פיל
זייטן אפ קערין פון השי' אבר די קינדר פון יצחק דר חלק פון יעקב
זענען ניט אזו· ווי דר פסוק זאגט ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק· כי אשר
לו מיינט מען די קדושה ווס ער הט זיך בהעפט אין השי"ת אזו ווי
עס שטייט והנה ה' נצב עליו השי"ת שטייט אוף אים· הט ער דם אלץ
איבר גיענטפערט צו יצחק אונ יצחק הט דם איבר גיענטפערט צו יעקב
אזוי וויא עס שטייט ואתה עבדי יעקב דרום זאל איטליכער מענטש
בהעפטן זיין מחשבה צו השי"ת דרום שטייט מי יעלה בהר ה' ווער וויל
זיך בהעפטן אין השי"ת שטייט דר נאך נקי כפים ובר לבב דר ווס הט
רייני הענט אונ אלוטר הארץ ער הט ניט קיין בייזי גידאנקן· נאר
זיין ווילן איז צו דינן להשי"ת אשר לא נשא לשוא נפשו ער הט זיך ניט פר
אום ווירדיקט נאר ער טוט מעשים טובים זאגט אוף אים דר פסוק
ישא ברכה מאת ה' קום אונ זעה בשעת אברהם הט זיך מל גיווען איז צו
אים גישיקט גווארן דריי מלאכים אופינטליך זיי זאלן אים געבן שלום
אפשר איז דיר קשה ווי קען מען זעהן מלאכים עס שטייט דאך עושה
מלאכיו רוחות נאר אז זיי זענן אראפ גקומן האבן זיי זיך אן גיקלייד אין
דעם אויר פון דר וועלט זענן זיי אום גיוויזן גיווארן ווי מענטשין אונ
חאטשי אברהם איז שלאף גוועזן איז ער זיי גלאפין אנטקעגן אזו ווי
זיין מנהג איז גיוועזן· רבי שמעון זאגט פריער הט ער גימיינט זייא
זענן מענטשן דר נאך אז ער הט גיזעהן אוף זיי די שכינה הט ער פר
שטאנן אז זיי זענן מלאכים אונ זיי האבין גוויסט וויא שרה איז אונ
האבן פארט גיפרעגט אוף איר קום אונ זעה עס שטייט ועברתי בארץ
מצרים אני ה' נאך וואס האט השי"ת בדארפט אליין גיין קיין מצרים
הרגנן די בכורים נאר די מלאכים ווייסן ניט ווער עס איז איין בכור
אונ ווער עס איז ניט קיין בכור נאר השי"ת אליין ווארום זייא ווייסין
ניט קיין זאך נאר ווס מען ענטפערט זיי איבר אז מען דארף עפים
ברענגן אוף דר וועלט רופט מען אוס אין הימל דר פון ווייסן דיא
מלאכים אויך אז עס איז חלילה איין מגפה אוף דער וועלט האט דר
מלאך המות איין שליטה בדארף זיך דער מענטש פאר בארגן אין
שטוב זיך ניט ווייזן אוף דר גאס ווארום מען קען חלילה פר דארבן
ווערן אבר פר השי"ת קען מען זיך ניט באהאלטן אזו ווי דר פסוק

זאגט אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה' דרום האבן דיא מלאכי
גפרעגט אוף שרה זיי האבן אן איר ניט גוואלט זאגן די בשורה ת
זיי אברהם גזאגט הנה באוהל האבן זיי גיזאגט שוב אשוב אליך כעת חיה וה
בן לשרה אשתך קום אונ זעה דעם דרך ארץ פר דעם עסן האבן זיי ני
גוואלט זאגן די בשורה כדי מען זאל ניט מיינן מחמת דער גוטע
בשורה גיט ער זיי עסן נאר דער נאך אז זיי האבן שון אפ גיגעס
שטייט שוב אשוב וגו' ויאכלו כדי עס זאל זיין אברהם איין כבוד האב
זיי זיך גמאכט גלייך ווי זייא עסן רבי אלעזר זאגט זייא האבן טא
רעכט גיגעסן דען זיי זענין אש אוכלה אש אין דער סעודה איז פא
האנדין גרויסע סודות אלי עסן ווארג הט אברהם אפ גיהיט עס זא
זיין טהור אונ אז איינר איז גיוועזן טמא הט ער ניט גקאנט צו טרעט
צוא זיין הויז הט אברהם גוויסט אז ער איז טמא האט אים אברה
גהייסן ווארטן זיבן טאג אונ הט אים גיטובילט אדער ער הט אי
תיכף אוף דר נאכט גיטובילת אזו ווי אין דר תורה שטייט אברה
הט אזו גטאן צו מאנזבלין אונ שרה צוא דיא ווייבר אוך האט ע
גיפלאנצט אבוים אונ דורך אים הט ער פאר שטאנען אין וואס דע
מענטש האלט זיך אן צו אין דר קדושה אדר חלילה פר קערט א
דר מענטש גיוועזן פון דר קדושה האט דר בוים צוא שפרייט זיינ
צווייגן אוף אים אונ הט גמאכט אשיינעם שאטן אונ אז ניט הט ד
בום צו נוף גינומן די צווייגן הט שון אברהם גוויסט אז דר מענט
הט איין אחיזה אין דר טומאה אזו הט ער אים גשטראפט ביז ע
הט תשובה גטאן אונ אונטר דעם בום איז גוועזן איין קוואל ברונ
אונ ווער עס הט זיך בדארפט תיכף טובלין זענן אים דיא וואסע
אנטקעגין גילאפן אונ אוב ניט זענן זיי גווארן טרוקן הט ער גמוז
ווארטן זיבן טאג אונ אפילו אז די מלאכים זענן צוא אים גקומן ה
ער זיי אוך בודק גיוועזן אזו ווי עס שטייט יוקח נא מעט מים אונ ווידע
שטייט והשענו תחת העץ דם מיינט מען ער הט זיי גהייסן צו גיין צו
בום אוך מיינט מען והשענו איר זאלט זיך אונטר לעהנען איז הקב
ווס ער הייסט עץ החיים ער איז דם לעבן פון אלי באשעפעניש קום א
זעה אדם הראשון הט גזינדיגט מיט דעם עץ הדעת אונ האט גוה
גיוועזן מיתה צו דר גאנצר וועלט דרום איז גקומן אברהם אונ הא
מתקן גוועזן דעם חטא אונ הט די מענטשין בהעפט אונטר דעם ע
החיים אונ הט דר גאנצר וועלט מודיע גיוועזן דיא אמונה פון גא
ב"ה ויאמר שוב אשוב אליך איז דאך קשה שוב אשוב איז טייטש איך וו
מיך אום קערין איז משמע אז עס איז ביי אים אין די הענט דר מפת
פון קינדר אמער מיר האבן דאך גילערנט אז דר שליסל פון קינד
אונ פון רעגן אונ פון תחיית המתים איז נאר ביי השי"ת אין די הענ
ניט בייא קיין שום מלאך עס וואלט בדארפט שטיין שוב ישוב הקב
וועט קומן אלא הקב"ה איז גישטאנען איבר די מלאכים אונ ער הא
גזאגט שוב אשוב אונז דרום שטייט מתם ויאמר ווארום דאס גייט א
הקב"ה והנה בן לשרה ווארום שטייט ניט הנה לך בן ווארום שטייט לש
כדי ער זאל ניט מיינן פון הגר דרום שטייט לשרה אשתך דיא ווע
האבן איין זון פון שרה:

והנה בן לשרה ר"ש הייבט אן עס שטייט בן יכבד אב ועבד אדוניו בן יכבד
מיינט מען יצחק ער הט ערליך גהאלטן זיין פאטר בשעת
האט אים גוואלט מקריב זיין אויף דעם מזבח פר איין קרבן איז
אלט גוועזן זיבן אונ דרייסיג יאר אונ אברהם איז אלט גוועזן הונדר

אונ

ב זִיבְּן אוּנ דְרַייסִיג יָאר מְמִילָא אַז יִצְחָק זָאל גְוֶוען אַשְׁטוּפּ טָאן צוּ
רָהָם מִיט אֵיין פִּיס וָואלְט עֶר דָאךְ אִים נִיט גְקֶענְט בִּנְדֶן אוּנ מַקְרִיב
אוּנ עֶר הָט זִיךְ אָבֶּר גְלָאזְט בִּנְדֶן אוּנ אַרוּף לֵייגְן אוּף דֶעם מִזְבֵּחַ
וִוי אֵיין לֶעמִיל כְּדֵי עֶר זָאל טָאן דֶעם ווִילִין פוּן זַיין פָאטֶער ועבד
יי גֵייט אוּף אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אַז עֶר אִיז גְקוּמֶן קֵיין חָרָן הָאט
בַּייא זִיךְ גִיהַאט פִּיל כֶּסֶף וְזָהָב אוּנ אֲבָנִים טוֹבוֹת הָאט עֶר דָאךְ
אגְט זָאגְן אִיךְ בִּין צוּ אַבְרָהָם אֵיין קָרוֹב אָדֶר אֵיין לִיבּ הָאבֶּר אוּנ
הָט מְכַבֵּד גִיוֶוען זַיין הֶערִין אוּנ הָאבּ גִיזָאגְט אִיךְ בִּין אֵיין קְנֶעכְט
ב דֶר מִיט הָט דֶר נָבִיא גִישְׁטְרָאפְט דִי יִשְׂרָאֵל אוּנ הָט צוּ זֵיי אַזוֵי
אגְט אִיר שֶׁעמְט זִיךְ זָאגְן אַז אִיךְ בִּין אַייעֶר פָאטֶר אָדֶר אִיר זַייט
ר קְנֶעכְט דְרוּם זָאגְט עֶר אם אב אני בִּין אִיךְ אַייעֶר פָאטֶר איה כבודי
אִיז מַיין כָּבוֹד בִּין אִיךְ אֵיין הַאר ווִי אִיז מַיין מוֹרָא דְרוּם שְׁטֵייט
ה בן לשרה אשתך עֶר וֶועט זַיין אֵיין רֶעכְטֶער זוּן דֶעז פוּן זַיינְט וֶועגְן
אִיז שָׂרָה גְשְׁטָארְבֶּן אַז מֶען הָט אִיר גְזָאגְט פוּן דֶר עֲקֵדָה:
קיפו על פני סדום רַבִּי אֶלְעָזָר זָאגְט זֶעה ווִי הַשִּׁי״ת אִיז זִיךְ נוֹהֵג מִיט
מֶענְטְשִׁין מִיט גוּטְסְקֵייט וּמִכָּל שֶׁכֵּן דֶר וָואשׁ גֵייט אִין זַיין
ב דֶען אַז הקב״ה אִיז דֶן דִי וֶועלְט אִיז עֶר צוּם עֶרְשְׁטִין מְזַכֶּה דֶעם
נְטְשִׁין מִיט אֵיין מִצְוָה כְּדֵי דֶר דִין זָאל נִיט קֶענֶען אִין אִים שׁוֹלֵט
מִיר הָאבֶּן גְלֶערְנְט בְּשַׁעַת הקב״ה הָט אַמֶענְטְשְׁן לִיבּ שִׁיקְט עֶר
ם צוּ אֵיין מַתָּנָה דָאס אִיז דֶר אָרוּמַאן כְּדֵי עֶר זָאל מְזַכֶּה זַיין דֶעם
אוּנ וֶוער עֶס אִיז מְזַכֶּה דֶעם עָנִי אִיז הקב״ה אוּף אִים מוֹשֵׁךְ אֵיין
ט שֶׁל חֶסֶד אוּף דֶר רֶעכְטֶער זַייט אוּנ עֶר פַר שְׁפְּרֵייט זִיךְ אוּף זַיין
פּ אוּנ צֵייכִינְט אִים כְּדֵי אַז עֶס וֶועט קוּמֶן אֵיין פּוּרְעָנוּת אוּף דֶר
לְט זָאל דֶר מַשְׁחִית אִים נִיט אָן רִירִין דֶען דֶר מַשְׁחִית וֶועט אוּיף
בֶּן זַיינִי אוֹגְן אוּנ וֶועט זֶעהֶן דֶעם צֵייכֶן אוּף אִים וֶועט עֶר זִיךְ פוּן
ם אָפּ שֵׁיידְן אַזוֹ אוּךְ הקב״ה הָט גְוָואלְט בְּרֶענְגֶען אֵיין דִין אוּף סְדוֹם
וּם הָאט עֶר צוּ אַבְרָהָם מְזַכֶּה גְוֶוען מִיט דִי אוֹרְחִים כְּדֵי דֶר זְכוּת
ל בַּיי שְׁטֵיין צוּ לוֹט עֶר זָאל נִיצוֹל וֶוערְן אַזוֹ אוּךְ אַלִי מֶענְטְשְׁן וָואס
טוּעֶן צְדָקָה מִיט דִי אָרִימִי לַייט אַז עֶס קוּמְט אֵיין דִין וֶוערְט עֶר
ךְ דֶעם נִיצוֹל פוּן דֶעם טוֹט אַזוֹ ווִי דֶר פָּסוּק זָאגְט (משלי ב׳) וצדקה
ל ממות דֶען אַלִי שָׁעָה וָואס דֶר מֶענְטְשׁ אִיז זוֹכֶה שְׁרַייבְּט מֶען עֶס
ה תֵּיכֶף לְמַעְלָה · דְרוּם שְׁטֵייט ויקומו משם האנשים דָם מֵיינְט מֶען פוּן
סְעוּדָה וָוס אַבְרָהָם הָט זֵיי גְמַאכְט אוּנ הָט זוֹכֶה גְוֶוען דוּרְךְ דֶעם
וִוי מִיר הָאבֶּן אוֹבֶן גְזָאגְט · דְרוּם שְׁטֵייט ויאכלו חָאטְשׁוּ זֵיי זֶענֶען
עֶן מַלְאָכִים פוּן פַייעֶר נָאר עֶס אִיז פַר בְּרֶענְט גְוָוארֶן דְרוּם שְׁטֵייט
כלו אַזוֹ ווִי מִיר גְפוּנֶען בַּיי דִי קִינְדֶער פוּן אַהֲרֹן ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו
יל זֵיי הָאבֶּן נֶהֱנֶה גְוֶוען פוּן דֶעם אוֹר הַשְּׁכִינָה שְׁטֵייט דָאס לָשׁוֹן
כלו אַזוֹ דָא אוּךְ וַוייל אִין דֶעם זְכוּת פוּן דֶר סְעוּדָה וָוס עֶר הָט אוּף
גְמַאכְט אִיז דֶר וֶועקְט גְוָוארֶן דֶר חסד לאברהם וָואס הַשִּׁי״ת שְׁפַּייזְט
גַאנְצֵי וֶועלְט אוּף דִי מַלְאָכִים מְמֵילָא זֶענֶען דִי מַלְאָכִים דוּרְךְ דֶעם
פַייזְט גְוָוארֶן דְרוּם שְׁטֵייט ויאכלו דָם גֵייט אוּף אוֹבֶן זֵיי הָאבֶּן אוֹבֶן
נֶה גְוֶוען פוּן דֶעם זְכוּת · דְרוּם גְהֶער אִיטְלִיכֶער מֶענְטְשׁ טְרִינְקֶן
ר אֵיין כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה וַוייל עֶר אִיז בִּימִין דוּרְךְ דֶעם אִיז עֶר זוֹכֶה
בְּרָכָה עֶלְיוֹנָה וָוס זִיא אִיז מִצַּד הַיָּמִין פוּן הקב״ה אוּנ דֶר מִיט אִיז
מְעוֹרֵר רַחֲמִים דְרוּם שְׁטֵייט ויקומו משם האנשים וישקיפו אַזוֹ ווִיא עֶס
טֵייט השקיפה מסטון קרשך דֶען זֵיי הָאבֶּן גְבֶּעטֶן הַשִּׁי״ת זָאל קוּקְן אוּף
סְדוֹם מִיט מִדַּת הָרַחֲמִים אוּנ דוּרְךְ דֶעם אִיז לוֹט נִיצוֹל גְוָוארֶן:

ואברהם הולך עמם אוּנ אַבְרָהָם אִיז גְגַאנְגֶען זֵייא בַּלֵייטְן: רַבִּי יְהוּדָה
פְרֶעגְט אַז אַבְרָהָם הָט גְוִויסְט אַז זֵייא זֶענֶען מַלְאָכִים נָאךְ
וָוס הָט עֶר זֵיי בַּדַארְפְט בַּלֵייטְן · זָאגְט רַבִּי אֶלְעָזָר הָאטְשׁוּ עֶר הָט
גְוִויסְט אַז זֵייא זֶענֶען מַלְאָכִים נָאר וַוייל עֶר אִיז גְוואוֹנְט גְוֶוען אַז עֶר
זָאל אִיטְלֶכֶן בַּלֵייטְן דְרוּם הָט עֶר זֵיי אוּךְ בַּלֵייט דְרוּם גְהֶער אִיטְלֶכֶר
מֶענְטְשׁ זָהִיר זַיין אַז עֶר זָאל דֶעם חַבֶר בַּלֵייטְן דֶען דָם אִיז דֶר עִיקָר
דְרוּם אַזוֹ ווִי עֶר אִיז גַאנְגֶען הָט זִיךְ גָאט ב״ה צוּ אִים בַּווִיזְן דֶען וֶוען
אֵיינֶר בַּלֵייט אֵיין אוֹרַח אִיז עֶר רָאוּי דִי שְׁכִינָה זָאל זִיךְ בַּהֶעפְטֶן אִין
אִים צוּ מֵגִין זַיין אוּף אִים: רַבִּי חִיָּיא הֵייבְּט אָן עֶס שְׁטֵייט (עמוס ג׳) כי
לא יעשה ה׳ אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים וואל צוּ דִיא צַדִּיקִים
דֶען הקב״ה אִיז זֵיי מְגַלֶּה זַיינִי סוֹדוֹת וָוס עֶר טוּט אִין הִימֶל אוּנ אוּף
דֶר עֶרְד טוּט עֶר אַלֶץ דוּרְךְ דִי צַדִּיקִים אוּנ פַר הוֹלְט נִיט פוּן זֵיי אוּנ
עֶר אִיז זִיךְ מִשְׁתַּתֵּף מִיט זֵיי כְּדֵי דִי רְשָׁעִים זָאלְן נִיט הָאבֶּן קֵיין פִּתְחוֹן
פֶּה אוּנ טַעֲרוּמוֹת אוּף גָאט דֶען זֵיי הָאבֶּן נִיט גְוִויסְט פוּן דֶעם עוֹנֶשׁ
דְרוּם אִיז הַשִּׁי״ת מוֹדִיעַ דִי צַדִּיקִים כְּדֵי זֵיי זָאלְן זֵיי אָן זָאגְן תְּשׁוּבָה
טָאן אוּנ אַז זֵיי פָאלְגְן נִיט נָאךְ דֶעם אַז דֶר דִין קוּמְט אוּף זֵיי הָאבִּין
זֵיי שׁוֹן קֵיין טַעֲרוּמוֹת נִיט · רַבִּי אֶלְעָזָר זָאגְט ווִיי צוּ דִי רְשָׁעִים זֵייא
הִיטִין זִיךְ נִיט פוּן זִינְד וּמַה דָאךְ הקב״ה וָוס זַיינִי מַעֲשִׂים זֶענֶען דָאךְ
אֱמֶת אוּנ זַיינִי וֶועגְן זֶענֶען דִין פוּן דֶעסְט וֶועגְן טוּט עֶר נִיט קֵיין דִין
בִּיז עֶר אִיז מְגַלֶּה צוּ דִיא צַדִּיקִים כְּדֵי דִיא לַייט זָאלְן נִיט הָאבֶּן קֵיין
פִּתְחוֹן פֶּה מִכָּל שֶׁכֵּן דִיא לַייט גְהֶערִין זִיךְ בְּוַודַּאי הִיטִין אַז מֶען זָאל
קֵיינֶר פוּן זֵיי נִיט רֵיידְן אַזוֹ ווִי עֶס שְׁטֵייט והייתם נקים מה׳ ומישראל וּמִכָּל
שֶׁכֵּן דִי רְשָׁעִים גְהֶערֶן זִיךְ בְּוַודַּאי הִיטְן דֶר מִדַּת הַדִּין זָאל נִיט הָאבֶּן
אוּף זֵיי קֵיין פִּתְחוֹן פֶּה אוּף זֵייעֶרִי מַעֲשִׂים הָרָעִים רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט
עֶס שְׁטֵייט וה׳ אמר המכסה אני מאברהם דֶען הקב״ה הָט צוּ אַבְרָהָם גְגֶעבֶּן
גַאנְץ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַזוֹ ווִי דֶר פָּסוּק זָאגְט כי את כל הארץ אשר אתה רואה
לך אתננה דֶער נָאךְ הָט הקב״ה גְוָואלְט אִיבֶּר קֶערִין דִיא שְׁטֶעט פוּן
סְדוֹם הָט הקב״ה גְזָאגְט אִיךְ בַּדַארְף עֶס אִים מוֹדִיעַ זַיין דֶען עֶס אִיז
דָאךְ זַיינִי שְׁטֶעט · אוּךְ אִיז עֶר דֶר פָאטֶר פוּן אַלִי פֶעלְקֶר אוּנ דְרוּם
הֵייסְט עֶר אַבְרָהָם דָאס מַאכְט אב המון גוים דְרוּם גִיהֶער אִיךְ דֶעם
פָאטֶר מוֹדִיעַ זַיין אַז אִיךְ ווִיל זַיינִי קִינְדֶער אוּם בְּרֶענְגֶען דְרוּם שְׁטֵייט
המכסה אני מאברהם רַבִּי אַבָּא זָאגְט קוּם אוּנ זֶעה וָואס פַר אַגְרוֹסֶר עָנָיו
אַבְרָהָם אִיז גִיוֶוען חָאטְשִׁי הקב״ה הָאט מִיט אִים אַזוֹ פִּיל גְרֶעט אוּנ
הָט גְזָאגְט זעקת סדום ועמורה כי רבה אוּנ הָט אִים גְזָאגְט אַז עֶר ווִיל בְּרֶענְגֶען
אֵיין דִין אוּף סְדוֹם אוּנ פוּן דֶעסְט וֶועגְן הָט עֶר אִים נִיט גְבֶּעטֶן אוּף
לוֹט עֶר זָאל אִים מַצִּיל זַיין דֶען עֶר הָאט נִיט בַּגֶערְט קֵיין שָׂכָר אוּף
זַיינִי מַעֲשִׂים · דְרוּם הָט הקב״ה גִישִׁיקְט לוֹט מַצִּיל זַיין דְרוּם שְׁטֵייט
ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוט וגו׳ אשר ישב בהן לוט אִין דִי שְׁטֶעט הָאבֶּן
פִיל רְשָׁעִים גִיוואוֹנְט נָאר לוֹט הָט גִיהַאט אַבִּיסֶל זְכוּת דָם עֶר הָאט
אַבִּיסֶל גִילֶערְנְט בַּייא אַבְרָהָם דֶען עֶס אִיז דָאךְ קָשֶׁה וָוארוּם
שְׁטֵייט אשר ישב בהן עֶר אִיז גְזֶעסֶן אִין זֵייא אִיז עֶר דֶען גְזֶעסִין אִין אַלִי
שְׁטֶעט נָאר וַוייל עֶר אִיז קֵיין גְרוֹיסֶער צַדִּיק נִיט גְוֶוען נָאר דֶר זְכוּת
פוּן אַבְרָהָם הָט אוּף אִים מֵגִין גִיוֶוען וַוייל עֶר הָט בַּיי אַבְרָהָם גְלֶערְנְט
תּוֹרָה אוּנ הָט אִים מְשַׁמֵּשׁ גְוֶוען דֶען דֶר וָוס אִיז מְשַׁמֵּשׁ אֵיין תַּלְמִיד
חָכָם אִיז דָם אוּף אִים מֵגִין אוּנ ווִידֶר מַחֲמַת עֶר לֶערְנְט זִיךְ אָפּ פוּן
זַיינִי מַעֲשִׂים דֶען אַז עֶר הָט גְזֶעהֶן אַז אַבְרָהָם אִיז מַכְנִיס אוֹרְחִים הָט
עֶר אוּךְ אַזוֹ גְטָאן חָאטְשִׁי עֶר הָט זִיךְ נִיט אָפּ גְלֶערְנְט אִין גַאנְצֶן הָט

עֶר

ער פארט די מדה גהאט דרום האט זיין זכות מגין געווען וואס ביז אהער
איז דיא שטעט ניט חרוב געווארן דרום שטייט כהן איין לשון רבים
ווייל ער האט מגין געוועזן אויף אלי שטעט איז גלייך ווי ער איז געזעסן
אין אלע שטעט :

ואברהם היו יהיה לגוי גדול וואש איז דער טעם וואש השי"ת האט אים
היינט געבענטשט צו ווייזן חאטשי השי"ת זיצט בדין אויף איינם טוט
ער מיט דעם אנדרין חסד עס איז ביי אים קיין שום שינוי ניט פאר
האנדן ער איז בדין אויף דעם און רחמים אויף דעם אין איין רגע רבי
יהודה זאגט עס שטייט ואני תפלתי לך ה' עת רצון צווא צייטין איז ער אין
רצון און צו צייטן ניט · צו צייטן הערט ער צו און צו צייטין ווערט
ער געפונען צו די וואס בעטין אים און צו צייטן ניט אזו וויא עס שטייט
דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב רבי אלעזר זאגט עס איז איין חילוק
פון איין יחיד צו איין ציבור אויך צווישן איין שטאט און צווישן דר
גאנצר וועלט דרום ווייל אברהם איז געווען אזו ווי די גאנצי וועלט אזו
וויא דר פסוק זאגט אלה תולדות השמים והארץ בהבראם און בהבר"אם איז
די אותיות אבר"הם אויך האבן מיר גלערינט אז אין איטליכן דור מוז
זיין דרייסיג צדיקים וואס אויף זיי שטייט די וועלט אזו ווי דער חשבון
פון יהי"ה באטרעפט דרייסיג און אברהם איז געשטאנין אנטקעגן אלי
דרייסיג דרום האט אים הקב"ה געבענטשט ואברהם היו יהי"ה רבי שמעון
איז אמאל ארוס געגאנגן אויף דר גאס האט ער געזעהן וויא עש קומט
אן אגרוס פינצטרניש אויף דר וועלט זאגט ער צו זיין זון רבי אלעזר
קום וועלין מיר זעהען וואס הקב"ה וויל טאן אויף דער וועלט וויא
זיי גייען זעהן זיי איין מלאך ער איז אזו גרויס וויא איין גרויסר בארג
און פון זיין מויל גייט ארוס איין פלאם פייער פרעגט אים רבי שמעון
וואס איז דיין בגער זאגט דער מלאך איך בין געקומן חרוב מאכן די
וועלט ווייל אין דעם דור איז ניט דא קיין דרייסיג צדיקים דען הקב"ה
האט גזאגט צו אברהם ואברהם היו יהי"ה דס מיינט מען אברהם בשטייט
פאר דרייסיג צדיקים ממילא בדארף זיין אין איטליכן דור דרייסיג
צדיקים זאגט רבי שמעון צו אים איך בעט דיך אז דו זאלסט גיין צו
הקב"ה און זאלסט אים זאגן איך בר יוחאי בין דא אויף דער וועלט
איז שון גינוג איז דר מלאך געגאנגן און האט גזאגט רבש"ע דו ווייסט
דאך וואס רבי שמעון האט מיר גזאגט האט הקב"ה צו אים געזאגט גייא
און מאך חרוב די וועלט און הער ניט צו בר יוחאי וויא דר מלאך
איז געקומן אויף דר וועלט האט אים ר"ש דר זעהן זאגט רבי שמעון צו
אים אויב דו וועסט ניט אוועק גיין וועל איך אויף דיר גוזר זיין אז
דו זאלסט ניט אריין קומן אין הימל און זאלסט קומן אויף דעם ארט
וויא עז"א ועזא"ל זענן דרום זאלסטו ווידער ארוף גיין צווא הקב"ה און
זאגן אז עס איז ניט דא קיין דרייסיג צדיקים איז גינוג צוואנציג אזו
ווי עס שטייט לא אשחית בעבור העשרים און אז עס איז ניטא קיין צוואנציג
צדיקים איז גינוג צעהן און אז עס איז קיין צעהן אויך ניט דא איז
גינוג איך מיט מיין זון רבי אלעזר עס שטייט דאך על פי שנים עדים יקום
דבר דורך צוויי עדות זאל בלייבן שטיין די וועלט וואס זיא ווערט אן
גרופן דבר אזו ווי עס שטייט בדבר ה' שמים נעשו און אז קיין צוויי איז
אויך ניט דא איז גינוג איך אליין איך בין צדיק יסוד עולם און עס שטייט
דאך וצדיק יסוד עולם און איין צדיק איז דר יסוד פון דר וועלט באותו שעה
איז ארוס געגאנגן איין קול פון דעם הימל און האט געזאגט וואול צווא
דיין חלק רבי שמעון דס הקב"ה איז גוזר איין גזירה און דוא ביסט

זיא מבטל אויף זייא שטייט רצון יראיו יעשה הקב"ה טוט דעם רצון
זייני צדיקים וואס זיי פארכטן זיך פר אים :

ויאמר ה' אל אברהם זעקת סדום ועמורה כי רבה הקב"ה האט גזאגט צו אבר
עס איז פר מיר געקומן דס געשריי וואס זיי טוען צוא דר גא
וועלט דס די גאנצי וועלט האבן זיך פר מיטן פון צוא פארין
סדום אזו וויא דר פסוק זאגט (איוב כ"ח) פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני
דען זייא האבין גימאכט צווישן זיך אז איינר וועט קומן אהין
עס וועט אים געבן עסן און טרונקען זאל מען דעם מענטשן
וואסר אריין ווארפן דרום איז קיינר צו זיי ניט גיקומן און אז אי
איז צו זיי גיקומן פלעגן זיי אים אום הונגרינגן און זיין פנים איז פ
ענדרט גיווארן ביז ער איז געשטארבן אזו ווי דר פסוק זאגט נתיב
ידעו עיט איין פויגל האט דארט קיין וועג ניט געוויסט ארדה נא ואראה הכצע
איז קשה ווארום שטייט איין לשון יחיד עס וואלט בדארפט שט
הכצעקתם דס געשריי פון דער גאנצר וועלט דען די גאנצי וועלט ה
דאך אויף זיי גישריגען ענטפערט רבי שמעון דס גייט אויף דעם גש
פון דעם מדת הדין דס דר מדת הדין האט תמיד גישריגן פר הקב
ער זאל אין זיי טאן משפט מיט דין אויך האבן מיר גלערינט אז ד
מדת הדין האט פיל מאל גישריגן פר הקב"ה אז ער זאל טאן איין
אויף די שבטים וואס האבן פר קויפט יוסף קיין מצרים איז דר פון א
גידרונגען אז דר מדת הדין שרייט פר הקב"ה הבאה אלי דס גייט א
דעם מדת הדין ווארום ביי נאכט איז דר מדת הדין שולט אזו ווי
שטייט בערב היא באה ובבקר היא שבה דס איז טייטש ביי נאכט קומט
דר מדת הדין און אין דר פרי גייט ער אוועק און דס איז דער ט
וואס איין חולה ווערט בייא נאכט שלאפר ווייל דער מדת הדין
דענסט מאל מקטרג אויף אים דרום שטייט הכצעקתה איין לשון נקב
דס גייט אויף דעם מדת הדין :

ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע רבי יהודה זאגט ווי האט מ
נאך גזעהן אזו איין דר בארמיגר פאטר ווי אונזר פאטר אברה
איז געווען קום און זעה עס שטייט ביי נח ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר
לפני דס הייסט עס איז גקומן דר סוף פון אלי מענטשן איך וועל זי
אלי אום ברענגין און נח האט אויף זייא גאר ניט מתפלל געווען אבע
אברהם ווי באלד השי"ת האט אים גזאגט זעקת סדום ועמורה כי רבה שטי
תיכף ויגש אברהם ער האט גנעהנט מתפלל צו זיין פר זיי · רבי אלע
זאגט אברהם האט נאך אויך ניט גוט גיטאן ווארום ער האט נא
גבעטין ער זאל ניט איין טאן קיין צדיק מיט קיין רשע גלייך אבע
משה רבינו בשעת הקב"ה האט אים גזאגט סרו מהר מן הדרך עשו להם ע
מסכה שטייט תיכף ויחל משה וגו' און איז ניט אוועק געגאנגן ביז הקב
האט אים גזאגט סלחתי כדבריך דרום איז ניט גיפונען געווארן איז קיין ש
דור קיין רועה נאמן אזו ווי משה רבינו און ווארום האט אברהם נא
גבעטן אויב עס וועט זיין צעהן צדיקים זאלין זייא מציל זיין צו סד
און ניט אויף ווינציגער זאגט רבי יצחק ער האט גמיינט דיא עשר
ימי תשובה דאס איז פון ראש השנה ביז יום כפור אבר אויף ווייני
האט ער שון ניט גיקענט בעטין ווייל קיין אנדרי צייט איז שון ניט ד
אויף קיין תשובה אז מען טוט די צייט קיין תשובה ניט :

ויבאו שני המלאכים סדומה בערב רבי יוסי זאגט פריער שטייט וילך ה' כא
כלה לדבר אל אברהם און אז דיא שכינה האט זיך שון אפ גיטא
פון אברהם האט זיך אברהם אפ גקערט צו ריק צו זיין ארט זענן שו

אכים גגאנגן קיין סדום אונ אז זייא זענין גקומן קיין סדום הט
ט דר זעהן איז ער זיי אנטקעגין גלאפין אונ ווי קומט דס · איז
ען אלי אורחים אנטקעגן גלאפן אונ הט זייא גגעבן עסין אונ
ן ומה דאך דיא טאכטר פון לוט האט נאר אשטיקיל ברוט
ן איין עני האבן דיא שטאט לייט זיא איין גשמירט אין האניק
האבן זי גשטעלט צווישן בינן ביז די בינן האבין זיא אוף גיגעסן
וי אזו הט ער גיקענט פר די שטאט לייט אורחים אריין נעמן
יי געבן עסן אלא דס איז גוועזן ביי נאכט האט ער גמיינט אז
ער העט ניט זעהן אונ פון דעסט וועגן האט ער מיט זייא ארום
גילט זיין שטוב · רבי יצחק זאגט דרום איז ער זייא אנטקעגן
ן ווייל ער הט געזעהן אז אברהם איז זיי אנטקעגן גלאפן · רבי
ה זאגט ער הט אוף זיי גיזעהן די צורה פון אברהם רבי יוסי זאגט
הט געזעהן די שכינה אוף זיי דרום הט ער גזאגט סורו נא אדוני אונ
ו זאגט ער סורו קערט אפ אונ זאגט ניט גינעדגט אלא מחמת
האט זייא גיהייסן ארום ריגלן כדי קיינר זאל זיך ניט שטויסן
דרום זאגט ער סורו קערט אפ פון דעם גלייכן וועג :

חזקיה הייבט אן עס שטייט כי הוא לקצות הארץ יביט תחת כל השמים יראה
דען איטליכר מענטש בדארף תמיד קוקן בעבודת הבורא אונ
עוסק זיין בתורה יום ולילה דען אז ער איז עוסק בתורה
עשים טובים טוט זיך השי"ת מיט אים באריכן למעלה ולמטה
די תורה איז איין עץ חיים צו די וואס זענן עוסק אין איר צוא
זיי חיים בעולם הזה ובעולם הבא קום אונ זעה השי"ת קוקט
דר גאנצר וועלט צו געבן זיי מזונות אונ אלץ וואס זייא בדארפין
וי עס שטייט עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה תחת כל השמים
עהט אוף דר גאנצר וועלט צו געבין זיי מזונות וואס איטליכער
דר בדארף אזו ווי עס שטייט פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון אנדרער
ט איז השי"ת זעהט אוף דר וועלט וואס זיא שטייט אונטר דעם
ל אונ זעהט אלי מעשים וואס איטליכר בזונדר טוט · קום אונ
אז השי"ת הט געזעהן די מעשים פון סדום האט ער גישיקט דיא
כים צו פר דארבן זיי וירץ לקראתם וגו' פר וואס האט אברהם זייא
סן פריער אפ וואשן דיא פיס דר נאך אריין גיין אונ לוט האט
ער גזאגט נעכטיגט איבר דר נאך זאלט איר אפ וואשין אייערי
דס איז כדי די שטאט לייט זאלן ניט וויסן אז זיי האבן ביי אים
כטיגט ויאמרו לא כי ברחוב נלין ווייל מען הט דארטן קיינם ניט אריין
ט אין קיין שטוב אריין דרום האבן זיי גזאגט מיר וועלן אוף דר
נעכטיגן וה' המטיר על סדום פר וואס שטייט דא דר שם הוי"ה וואס דר
איז רחמים ווייל ביי דעם דין איז גיוועזן רחמים אויך אזו ווי עס
יט ויהי בשחת אלהים וגו' ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוט אונ לוט
ניצול גווארן וועגין רחמים דען עס איז דער נאך פון אים ארויס
גקומן צווייא אומות אונ דוד ושלמה :

כהוציאם אותם החוצה קום אונ זעה בשעת דער דין איז שולט אויף
דר וועלט בדארף זיך קיין מענטש ניט ווייזן אוף דר גאס ווייל
עת דר דין איז שולט איז ביי דעם משחית קיין חילוק ניט צווישן
צדיק אונ צווישן איין רשע · דרום הט נח גמוזט זיין אין דער
ה בשעת דעם מבול אונ אין מצרים הט השי"ת גיזאגט צו דיא
אל אתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר אונ דרום שטייט בייא לוט אל
אחריך גינוג אז דו וועסט ניצול ווערין בזכות אברהם ביסטו ניט

כדאי אז דו זאלסט נאך זעהן אין זייער פורעניות

רבי יצחק אונ רבי יהודה זענן גגאנגן אין וועג זאגט רבי יהודה דעם
דין וואס השי"ת האט גיטאן אין דור המבול אונ סדום איז דאס
גיוועזן איין דין של גיהנם די רשעים פון דעם גיהנם ווערן אויך גידון
מיט דעם דין פון וואסר אונ פייער ווארום פריער ווערין די רשעים
גימשפט אין גיהנם צוועלף חדשים דארטן ווערן זיי גלייטרט אונ דר
נאך ברענגט השי"ת צו די צדיקים זיי זאלן שטיין אוף דער טיר פון
דעם גיהנם זיי זאלן זעהן זייער דין אזו בעטן די צדיקים אוף זיי צו
השי"ת ער זאל זיי שון ארויף נעמן אזו האט הקב"ה אוף זיי רחמנות
אונ ברענגט זיי אוף זייער ארט ווי זיי בדארפין צו זיין אונ פון דעם
טאג אן הט שון זייער גוף מנוחה אין קבר אונ די נשמה קומט אוף
איר ארט קום אונ זעה אפילו דר דור המבול איז אויך גמשפט גווארן
אין פייער מיט וואסער פון אויבין איז גקומן קאלטי וואסער אונ פון
אונטן הייסי אזו ויא פייער ווייל דער דין של מעלה איז אזו דרום
שטייט בייא זייא גפרית ואש :

ותבט אשתו מאחריו עס וואלט בדארפט שטיין מאחריה זיא האט הינטר
איר גיזעהן אבער מאחריו איז טייטש הינטער אים אלא מען
מיינט אונטר דעם משחית ומחבל ווארום כל זמן אז מען זעהט ניט
דעם משחית אין די אויגן קען ער אים גאר ניט טאן אבער אז זי הט
גקוקט הינטער אים איז אום גקומן אין דעם פנים פון דעם משחית
דרום איז זיא גווארין איין שטיק זאלץ רבי חייא זאגט זיי זענן גוועזן
צרי עין דס הייסט קמצנים אוף ארימי לייט אונ רשעים מיט דעם גוף
אונ מיט דעם געלט אונ דר וואס הט ניט קיין רחמנות אוף איין ארום
מאן איז ווערט ער זאל ניט האבן קיין קיום אוף דר וועלט אונ אוף
יענר וועלט אונ דר וואס הט רחמנות אוף ארומי לייט איז ער ווערט
ער זאל האבן איין קיום אונ לעבן אוף דר וועלט אונ אוף יענר וועלט:
ויעל לוט מצוער וגו' רבי יצחק הייבט אן עס שטייט (איוב לז) והוא מסבות
מתהפך בתחבולות לפעלם וגו' הקב"ה איז מסבב סבות אוף דר וועלט
מיט אלי מעשים וועדליג די מענטשן פירן זיך אוף דר וועלט זענין
זיי פרום אונ טוען גוטי מעשים איז הקב"ה זיך נוהג מיט זיי מיט חסד
אוב חלילה זיי זענן ניט פרום פירט ער זיך מיט זייא מיט דעם מדת
הדין אזו ווי איינר מאכט איין כלי איז ביי אים אין די הענט צו מאכן
אזו ווי ער וויל קום אונ זעה ווי אזו הקב"ה איז מסבב סבות ווארום
איידר אברהם הט זיך מל גוועזן הט ער גהאט ישמעאל פר איין זון
דר נאך אז ער הט זיך מל גוועזן הט ער ערשט גהאט יצחק וואס ער
הייסט זרע קודש ער איז גהיילגט פון אויבין דס קיין שום שלעכין הט
זיך אין אים ניט בהעפט אונ ווידר הט ער מסבב גוועזן עס זאל ארויס
קומן צוויי אומות פון לוט מיט זייני טעכטר דורך דעם וואס זיי זענן
גיקומין אין דער מערה אריין :

ר"ש זאגט עס שטייט ולא ידע בשכבה ובקומה דאס מיינט מען לוט האט
ניט גוויסט אז הקב"ה וויל עס זאל פון אים ארויס קומען דוד
ושלמה אונ אנדערי מלכים דען אלי זענין ארויס גיקומין פון רות
המואביה וואס בייא איר שטייט ותשכב מרגלותיו אונ ווידר שטייט ביי
איר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו' דס מיינט מען ולא ידע בשכבה ובקומה
היינו ער האט ניט גוויסט אז פון אים וועט ארויס קומען רות וואס
בייא איר שטייען דיא צווייא לשונות ותשכב ותקם קום אונ זעה דאס
פרומקייט וואס אברהם איז גיוועזן שטייט דאך פריער ארדה נא הקב"ה

דאט

האט איסמגלה גיוועזן אז ער וועט שטראפן די שטאט פון סדום דר נאך האט ער גיזעהן אז עס איז אויך גיגאנגן ארוך פון סדום און האט אלין ניט גיבעטין אויף לוט ווס ער איז גיוועזן זיין ברודערס זון אפשר מיינסטו אז ער איז ביי אים גאר ניט חשוב גיוועזן ער זאל אויף אים בעטין מיר זעהן דאך אז אברהם הט זיך מוסר נפש גיוועזן צו האלטן מלחמה מיט פינף מלכים כדי ער זאל מציל זיין לוט פון זייערי הענט נאר ווייל אברהם הט זייער ליב גיהאט צוא הקב"ה און לוט איז ניט גיוועזן ערליך ער האט ניט קיין מצות גיטאן דרום הט ער אויף אים ניט גיבעטין הן בתחלה והן בסוף :

ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחותי היא איז קשה מיר האבן דאך גילערינט אז הקב"ה טוט אמענטשן איין מאל איין נס זאל ער דאך דם אנדרי מאל ניט סומך זיין אז מען וועט אים טאן איין נס ווארום אז ער ברענגט זיך אריין במקום סכנה גייען פון אים אוועק אלי זכיות ווס ער הט פון פריער דרום האט יעקב גיזאגט קטנתי מכל החסדים ומכל האמת און אברהם הט ערשט גיהאט אין מצרים איין נס און איז ניצול גיווארין נאך וואס האט ער זיך נאך אמאל אריין גיבראכט אין איין מקום סכנה אין זאגין אחותי היא נאר אברהם האט זיך ניט סומך גיוועזן אויף איין נס דר מיט ווס ער האט גיזאגט אחותי היא ווארום ווייל די שכינה איז תמיד גיוועזן מיט שרה דרום האט ער גיזאגט אחותי אזו וויא עס שטייט אמור לחכמה אחותי את דאס מיינט מען די שכינה און אויף איר זכות האט ער זיך סומך גיוועזן :

ותרא שרה את בן הגר המצרית מצחק רבי שמעון זאגט דם דר ציילט מיר דר פסוק דעם שבח פון שרה ווייל זיא הט גיזעהן פון אים אז ער דינט עבודת כוכבים דרום האט זיא גיזאגט צו אברהם ער זאל אים ארויס טרייבן ווארום ער איז ניט פון זיין חלק דען ער טוט ניט קיין גוטע מעשים נאר ווערליג זיין מוטער זענין זיינע מעשים כי לא ירש בן האמה הזאת עם בני איך ווייס דאך וואול אז ער וועט ניט יירשענן מיט מיינע קינדער אויף דער וועלט און ניט אויף יענער וועלט און הקב"ה האט אויך מסכים גיוועזן צו אירע רייד אזו וויא דער פסוק זאגט כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע הקב"ה האט גיוואלט אפ שיידן די קינדר בזונדר ווארום איידר ער הט די וועלט בשאפין זענין די ישראל פריער אויף גיגאנגן במחשבה אזו ווי דער פסוק זאגט קודש ישראל לה' ראשית תבואתה דרום האט דם אלין קיין קיום ניט גיהאט ביז יעקב איז גיקומן אויף דר וועלט דרום שטייט כל אשר תאמר אליך שרה בקולה צום ערשטין אז שרה הט זיא פר טריבן שטייט כי שמע ה' אל עניך דער נאך שטייט ותלך ותתע במדבר באר שבע איז טייטש זיא איז ווידר שלעכט גיווארין דרום שטייט כי שמע אלהים את קול הנער אבר ניט איר קול חאטשי זיא האט גיוויינט האט מען דאס אלין ניט גיהערט באשר הוא שם די חכמים זאגין ער איז נאך ניט גיוועזן קיין בר עונשין ווארום דאס בית דין של מעלה שטראפט ניט קיין מענטשין פר צוואנציג יאר ניט אזו ווי דאס בית דין של מטה ווס שטראפט פון דרייצעהן יאר און ווייטער פרעגט רבי אלעזר וויא אזו קומט ווידר וואס איינר שטארבט פר צוואנציג יאר דען ער איז דאך ניט קיין בר עונשין און פון דעם פאמרם רשות איז ער אויך שוין ארויס גיגאנגין פון דרייצעהן יאר און ווייטער ער זאל פאר אים ניט גישטראפט ווערין ענטפערט אים ר"ש ער שטארבט ווייל הקב"ה האט אויף אים רחמנות ער זאל שטארבין איין צדיק ווארום אז ער וואלט נאך לעבין וואלט ער גיווארען איין שלעכטער פרעגט ווידער רבי אלעזר אז ער איז אבער שוין גיוועזן אשלעכטער וויא אזו קען ער שטארבין מען שטראפט דאך אים נאך ניט זאגט רבי שמעון אויף אים שטייט יש נספה בלא משפט ווען עס קומט איין משפט אויף דער וועלט און דר מחבל בגעגינט אים נעמט ער אים צו פון דר וועלט פר דר צייט דען ער איז אויבין ניט גיאכט מחמת זיין שלעכץ אויף אים זאגט דר פסוק עונותיו ילכדנו את הרשע און ניט מחמת דעם משפט פון ב"ד של מעלה דרום שטייט את הרשע עס איז מיר מרבה אזעלכי ווס ער איז פר צוואנציג יאר און איז איין רשע דרום שטייט כי שמע אלהים את קול הנער באשר הוא שם :

מדרש הנעלם

וירא אליו ה' באלוני ממרא די רבנים הייבין אן דעם פסוק (שיר א') לריח שמניך טובים שמן תורק שמך מיינט מען די נשמות בשעת זיא גייט ארויס פון דר וועלט אויף דעם הימל · קומט זי הקב"ה מבקר זיין · רבי שמעון זאגט אז עס איז איין נשמה פון איין צדיק וואס זיא איז ראוי צו זיצין במחיצת השכינה רופט הקב"ה צו די אבות און הייסט זיי גיין זיא מבקר זיין און מקדים זיין שלום · ענטפערן די אבות עס איז בעסר דם קינד זאל גיין צו דעם פאטר · רופט הקב"ה צו יעקב און זאגט אים דוא האסט דאך גיהאט צער גידול בנים זייא דוא איר מקבל פנים און איך וועל אויך גיין מיט דיר אזו וויא דר פסוק זאגט מבקשי פניך יעקב סלה רבי אלעזר הגדול האט אמאל זייער שטארק גילערינט דר ווייל איז גיקומן צו אים רבי עקיבא זאגט רבי עקיבא צו אים אין וואס איז דר הער עוסק זאגט ער אין דעם פסוק וכסא כבוד ינחילם דאס גייט אויף יעקב אבינו השי"ת הט אים גימאכט פר איין בזונדר כסא הכבוד מקבל צו זיין דאס לערנין פון דר נשמה פון דעם צדיק און הקב"ה גייט מיט אים מקבל פנים זיין די נשמות הצדיקים און אז די נשמות הצדיקים זענין זוכה צו זעהן דעם אור השכינה בוקין זיי זיך פר אים און זאגין דעם פסוק ברכי נפשי את ה' ה' אלהי גדלת מאוד וגו' זאגט רבי עקיבא דעם גאנצין שבח פון ברכי נפשי ביז הללו זאגט אלץ די נשמה צו גאט און גאט שטייט לעבין איר און זי לויבט צו גאט אפילו אויף דעם גוף ווס ער איז גיבליבן אויף דר ערד דרום שטייט ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו און השי"ת גייט מיט איר דרום שטייט וירא אליו ה' באלוני ממרא דם גייט אויף דעם צדיק און אז אברהם ויצחק זעהן דם בעטין זיי פון אים אז זייא זאלין אויך גיין מיט אים מקבל פנים זיין די נשמה פון דעם צדיק דרום שטייט וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו דם מיינט מען אברהם יצחק ויעקב מיד באלד וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה בוקט זיך די נשמה צו זיי ווייל זיא זעהט מיט זייא די שכינה דרום שטייט אויף דר נשמה על כן דרום עלמות אהבוך דם מיינט מען די אבות האבן דיך ליב · ד"א נאך איין פשט איז אויף דר פרשה די רבנים זאגין בשעת דר מענטש בדארף שטארבין איז דר יום הדין הגדול דען איידר די נשמה צו שייד זיך מיט דעם גוף זעהט זי די שכינה אזו וויא דר פסוק זאגט כי לא יראני האדם וחי אמענטש זעהט מיך ניט ביי זיין לעבין אבר פאר דעם טויט זעהט ער יוא · און די שכינה קומט מיט דריי מלאכים מקבל צוא זיין די נשמה כחום היום דם מיינט מען די היץ פון דעם יום הדין ווס די נשמה צו שייד זיך מיט דעם גוף וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים דם

נין די דרייא מלאכים וס ווי זענן בודק אלי זייני מעשים וואס ער
ט גיטאן אויף דר וועלט אונ ער איז אלץ מודה אונ די נשמה גייט
ט ארויס ביז ער איז אלץ מודה דענסט מאל איז זי זיך משבח אונ
לויסט ארויס צו גיין פון דעם עולם ההבל אונ צו גיין אויף דעם עולם
התענוג דס איז עולם הבא :

רבנן דיא רבנן האבן גילערינט אז רבי אליעזר הגדול איז שלאף
גיוועזן איז גיוועזן פרייטיג אונ זיין זון הורקנוס איז גיזעסן פר אים
ונ ר"א האט אים מגלה גיוועזן גרויסי סודות אונ פאר בארגיני אונ
הורקנוס הט זיי ניט גיוואלט מקבל זיין ווייל ער האט גימיינט אז רבי
ליעזר איז ניט קלאר אונ דר נאך אז ער הט גיזעהן אז ער איז יוא
לאר האט ער מקבל גיוועזן פון אים הונדערט אונ איין אונ אכציג
ודות עליונים אין דר תורה אונ אז ער איז גיקומן צום סוד פון אבני
יש טהור הט רבי אליעזר אן גיהויבין צו וויינן אונ הט גיזאגט הער
ו מיין זון הורקנוס איך זעה אז דו וועסט אויך גיך אוועק גיין פון
יר וועלט · דר וייל זענן אן גיקומן די חכמי הדור אים מבקר חולה
יין הט ער זיי אן גיהויבין צו שעלטין פר וס זיי זענן ביז אהער צו
אים ניט גיקומן אים משמש זיין · דען מיר האבין גילערינט ווער עס
איז משמש איין תלמיד חכם איז גרעסר וויא ער לערינט מיט אים ·
יער ווייל איז רבי עקיבא אן גיקומן פרעגט ער אים עקיבא ווארום
ביסטו ביז אהער ניט גיקומן מיך משמש זיין זאגט רבי עקיבא רבי
איך האב קיין צייט ניט גיהאט · זאגט רבי אליעזר צו אים איך פר
וינדר מיך אויב דו וועסט שטארבין מיט דיין טויט אונ האט אים
גישאלטין אז זיין טויט זאל זיין ערגר פון אלי הט רבי עקיבא זייער
גיוויינט אונ זאגט רבי לערין מיט מיר תורה האט רבי אליעזר
גיעפינט זיין מויל אונ הט אן גיהויבין זאגן מעשה מרכבה איז אראפ איין
פייער אונ הט זיי ביידי ארום גירינגלט · ווי די אנדרי חכמים האבן
דס דר זעהן האבין זיי גיזאגט פון דאנין איז גידרונגען אז מיר זענין
ניט ווערט צו הערן די סודות התורה זענן זיי ארויס גיגאנגן אונ רבי
אליעזר הט צו רבי עקיבא מגלה גיוועזן גרויסי סודות וחדושים אונ דס
פייער איז אוועק גיגאנגן הט ער מיט אים גילערנט אין איין זאך דריי
הונדרט הלכות פסוקות אונ ער הט גילערנט מיט אים די טעמים פון שיר
השירים אונ רבי עקיבא הט גיוויינט איז גיקומן צוריק דס פייער פון
אויבן אונ הט זיי ווידר ארום גירינגלט ווי ער איז גיקומן צו דעם פסוק
סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני האט ער זיך ניט גיקענט
איין האלטן פר גיוויין אונ הט אן גיהויבן זייער וויינן אונ שרייען אונ
האט ניט גיקענט ליידין מחמת דר מורא פון דר שכינה וואס זיא איז
דארטן גיוועזן אונ רבי אליעזר הט מיט אים גילערינט אלי סודות פון
שיר השירים אונ שמות ורזין עליונים אונ ער הט אים בשווארין אז ער
זאל ניט משמש זיין מיט דיא שמות כדי הקב"ה זאל חס ושלום ניט
חרוב מאכן די וועלט פון וועגן דר קדושה וואס אין שיר השירים איז
אונ אז רבי עקיבא איז ארויס גיגאנגן הט ער אן גיהובין שרייען אונ
וויינן אונ הט אזו גיזאגט ווייא איז צו דר וועלט זיי וועלן בלייבן איין
יתום פון דיר · אלי חכמים זענען אריין גיגאנגין אונ איטליכער האט
גיפרעגט אונ ער הט אלץ גיענטפרט · ביז ער איז גיווארן גוסס האט
ער ארויס גינומען זייני הענט אונ האט זייא ארויף גיליגט אויף זיין
הארצן אונ הט אזו גזאגט ווי איז צו דיר וועלט וס איך גייא אוועק
פון דיר אלי אורות עליונים ורזין עליונים גייען אוועק פון דיר עולם התחתון

וויי צו דיר ווייי צו איך צוויי הענט וס איר זייט צוויי תורות איר וועט
פר געסן ווערן פון דר וועלט דען רבי יצחק הט גיזאגט אז אלי יארין
פון רבי אליעזר הט די תורה גילייכטן אזו ווי דר טאג וס מען האט
זי גיגעבן אויף דעם בארג סיני · דר נאך הט ער גיזאגט די תורה וס
איך האב גילערינט פון מייני רבנים אונ דס וס איך האב אליין פאר
שטאנען וועט אלי מענטשן פון דר וועלט זאלין זיין שרייבר וואלטן זיי
דס ניט גיקענט אויס שרייבן אונ מייני תלמידים האבן פון מיר ניט
מחסר גיוועזן נאר אזו ווי מען טוט אריין פארב אין איין אוג אונ איך
פון מייני רבותי האב מחסר גיוועזן אזו ווי איינר טרינקט אפ פון דעם
ים · דר נאך האבין זיי אים גיפרעגט איין דין פון חליצה הט ער זייא
גיזאגט גרויסי סודות אונ הט אנישריי גיגעבן דס ווארט טהור אונ
דר מיט איז אים זיין נשמה ארוס גיגאנגן אונ רבי עקיבא איז בשעת
מעשה ניט גיוועזן · נאך שבת איז רבי עקיבא גיוואר גיווארן אז רבי
אליעזר איז נפטר גיווארן הט ער זייני קליידר צו ריסן אונ האט צוא
ריסן זיין פלייש אונ האט גישריגן אונ גיזאגט הימלן זאגט צו
דער זון אונ צוא דער לבנה אז דיא ליכט וס הט מער גילייכט
פון זיי איז פינצטר גיווארן רבי יהודה זאגט אז דיא נשמה פון דעם
צדיק בדארף ארויס גיין איז דס שמחה צו אים ווייל ער איז בטוח אז
ער וועט מקבל זיין שכר אזו וויא דר פסוק זאגט וירא וירץ לקראתם דיא
נשמה דר זעהט די שכינה לויפט זי ארויס אנטקעגן בשמחה מקבל
זיין איר פנים · וישתחו ארצה אונ בוקט זיך צוא דער ערד · רבי יוחנן
הייבט אן עס שטייט (שיר ב') עד שיפוח היום ונסו הצללים דאס גייט אויף
אמענטשן דען ער איז אויף דר וועלט גליך ווי איין שאטין אזו וויא
קהלת האט גיזאגט ואלו חיה אלף שנים פעמים אמענטש זאל לעבין צוויא
טויזנט יאר איז ביום המיתה גליך וויא איין שאטן גייט אוועק אויף
איין רגע · רבי שמעון בן פזי זאגט די נשמה פון דעם מענטשן טוט
אים איין התראה אונ זאגט אים עד שיפוח היום ונסו הצללים די וועלט איז
גליך ווי איין אויגן בליק אונ ווי איין שאטין וס ער פר גייט באלד
דרום בעט איך דיך סוב ודמה לך דודי לצבי או לעופר האילים זיי גליך וויא
איין הירש אונ ווי איין יונגי אינד וואס זיי זענן גרינג אויף זייערי פים
צו לויפין אונ דוא זאלסט לויפן צו טאן דעם רצון הבורא צו ירשנן
עולם הבא דס איז על הרי בשמים וואס הייסט הר ה' די בערג פון תענוג :
ואל הבקר רץ אברהם אז רב דימי איז גיקומן פון ארץ ישראל האט ער
עס מפורש גיוועזן דאס דיא נשמה האט גיפונן איין הילף צוא
דעם גוף דאס וואס דא אין פרשה איז מרומז דער רמז פון קרבנות
אונ חאטשע דיא קרבנות וועלין בטל ווערין אבער דיא תורה וועט
ניט בטל ווערין ווער עס איז ניט עוסק אין קרבנות זאל ער עוסק זיין
אין דר תורה פון קרבנות רבי יוחנן זאגט אז הקב"ה האט גיזאגט
צו משה דיא פרשה פון קרבנות האט משה גיזאגט צו השי"ת דאס
איז רעכט אז דער בית המקדש וועט שטיין אונ דיא ישראל וועלין
זיין אין ארץ ישראל · אבער אז דיא ישראל וועלין ניט זיין אין ארץ
ישראל וואס וועלין זיי טאן האט אים השי"ת גיענטפערט לאזין זייא
עוסק זיין אין דער תורה וועל איך זייא מוחל זיין זייערע עבירות
מער פון אלע קרבנות פון דער וועלט אזו וויא דער פסוק זאגט זאת
התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים כלומר אז מען לערינט דיא
תורה פון עולה אדער פון מנחה אדער פון דיא אנדערע איז גלייך
וויא מען איז מקריב אלע קרבנות · רבי ברוספדאי זאגט ווער עס
זאגט

זאגט מיט זיין מויל די קרבנות אין שול אדער אין בית המדרש אונ
איז זיך מכוין דרינן איז דרוף פר האנדן איין כריתות ברית אז אלי
מלאכים וואס דר מאגן זייני עבירות אונ זעגן אויף אים מקטרג הייגט
זאלן זיי אים ניט קענן טאן קיין שעדין נאר גוטץ אזו ווי אין דר
פרשה שטייט אז דיא נשמה פון דעם צדיק וואס זיא הייסט אברהם
זעהט והנה שלשה אנשים נצבים עליו אז דריי מלאכים שטייען אכטונג געבן
אויף דעם משפט פון זייני עבירות וואס טוט ער וימהר אברהם האהלה איילט
ער אין גצעלט אריין אין שול אדר אין בית המדרש אריין לערנן די
תורה פון מנחות אזו ווי עם שטייט מהרי שלש סאים קמח איז די תורה
פון קרבנות אזו ווי עס שטייט ואל הבקר רץ אברהם דען קענן זייא אים
נאר ניט טאן אדרבה זיי זעגן אים מבשר גוטי בשורות אונ בענטשן
אים אזו וויא עם איז מרומז אין דער פרשת תצוה אז קטורת איז מכפר
דען ניט גינוג וואס די צדיקים זענן מבטל דיא שלעכטי גזרה · נאך
מער די אלי מקטריגים בענטשן זייא נאך דרום שטייט וימהר אברהם
ער הט גיאיילט טאן תשובה צו לערנן פרשת הקרבנות דער נאך
ויאמר אליו זענין אלי מלאכים בפה אחד ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה זייא
זאגן אים די וועסט לעבן · אונ אז די מלאכים זעהן אז ער הט זיך
גינומן איין גוטי עצה צו טאן תשובה · גייען זיי פון אים אוועק אונ
גייען ביי טראכטין דיא עבירות פון דיא רשעים דרום שטייט תיכף
ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום רבי יהודה זאגט אזוי איז דר סדר
פון אצדיק אז ער זעהט מען הייבט אן אובן ביי טראכטן זיין משפט
איילט ער תיכף תשובה טאן מיט תפלות אונ פאסטין אונ צדקה
געבין אזו ווי עס איז מרומז אין דעם פסוק למען אשר יצוה את בניו וגו' לעשות
צדקה ומשפט ביז די מקטריגים גייען אוועק פון אים דער נאך איז ער
מתפלל אויף די רשעים זיי זאלן ניט אריין גיין אין גיהנם אריין אזוי
ווי עס שטייט (תהלים לה) ואני בחלותם לבושי שק אונ בעט ניט די רשעים
זאלן שטארבן · וואָרום ווען הקב"ה וואלט צוא נעמן תרח פון דער
וועלט בשעת ער איז גוועזן איין רשע וואלט דאך אברהם אבינו מיט
כל ישראל אויף דר וועלט ניט גוועזן אונ מען וואלט דיא תורה ניט
מקבל גוועזן דרום זענן די צדיקים מתפלל זייא זאלין תשובה טאן ·
רבי אבא הייבט אן עס שטייט ואלה הגוים אשר הניח ה' לנסות בהם את ישראל
איך האב גזעהן אז די וועלט הט מער קיין קיום ניט נאר איבר דיא
מענטשן וואס זיי גוועלטיגן אויף דעם יצר הרע דען יוסף הצדיק האט
דרום זוכה גיוועזן צו דער מלוכה ווייל ער הט בצווינגן דעם יצר הרע
מיר האבן גלערינט דר וואס נעמט איין די מלחמה פון דעם יצר הרע
איז זוכה צו מלכות שמים ווארום הקב"ה הט נאר בשאפן דעם יצר
הרע מען זאל מיט אים פרובין מענטשן אזו ווי עס שטייט כי מנסה ה'
אלהיכם אתכם · נאר נאך וואס דארף השי"ת דעם מענטשן פרובין כדי
דר מענטש זאל ניט האבן קיין פתחון פה צו זאגן איך וואלט גוועזן
איבר גישפארט דעם יצר הרע ווייזט מען אים דיא מלחמה צו זעהן
ווי אזו ער וועט זיך נוהג זיין · דרום שטייט ולוט דם איז דר יצר הרע
ישב בשער סדום ער זיצט דארטן צו פרובין זיי · רבי זאגט עס שטייט
והרשעים כים נגרש אז אפילו מען משפט דעם רשע איז ער מעיז פנים אונ
בלייבט ביי זיין שלעכין דרום שטייט טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדום
נסבו על הבית די רשעים רינגלן ארום זיך שטארקן אויף דר קדושה אונ
אויף דעם יצר טוב · רבי יצחק זאגט אזו ווי השי"ת הט בשאפן איין
גן עדן התחתון אויף דר ערד אזו ווי עס שטייט ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם

אזו הט ער בשאפן איין גיהנם התחתון אזו ווי עס שטייט (איוב כב)
עיפתה כמו אופל אונ ווידר הט ער בשאפן איין גן עדן אויף דעם הי...
פון ווען די נשמות הצדיקים גמורים זיי זאלן דארטן גישפייזט ווע...
פון גרוס ליכטיקייט וואס דארטן איז פר האנדן אזו וויא עס שטי...
והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך אויך אין קהלת שטייט וה...
תשוב אל האלהים אויך האט ער בשאפן איין גיהנם אויף דעם הימל א...
ווי עס שטייט ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע מען ווארפט די נשמ...
אזו ווי מען ווארפט איין שטיין מיט איין שליידר · אונ דער גיה...
התחתון איז צו די רשעים גמורים משפט מען זיי מיט פייער אזו...
עס שטייט ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו' ואשם לא תכבה אונ דר גיה...
איז צו די פושעי ישראל וואס האבן עובר גוועזן אויף תורה ומצות א...
האבין קיין תשובה ניט גטאן ווערין זייא דארטין גישליידרט א...
רינגן ארום די גאנצי וועלט אזו ווי עס שטייט סביב רשעים יתהלכון...
ווערן דארטן גמשפט צוועליף חדשים דער נאך קומט ער אוף זי...
ארט ווי ער איז ווערט · דר פסוק זאגט אשר הסך ה' באפו ובחמתו מיינ...
מען עס איז פר האנדן רשעים וואס ווילן ניט אויף שטיין ליום הד...
ווארום באפו מיינט מען בעולם הזה ובחמתו איז בעולם הבא
רבי יעקב זאגט די רשעים פון יהודים וואס האבן פר אים ווירדיק...
דעם היילינן צייכן אונ האבין מחלל שבת גוועזן בפרהסיא או...
חול המועד אונ האבין גלייקנט בתורה ובתחיית המתים דיא גיי...
אין גיהנם אריין אונ ווערן דארטן גמשפט לדורי דורות אבר זיי...
ווילן אויף שטיין לתחיית המתים אונ אויף זיי הט דניאל גזאגט ורבי...
מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם נאך שטייט וה...
דראון לכל בשר מיינט מען עס וועט אויף זיי קומן אזו פיל צרות אז אל...
מענטשין ווילן זאגן די ראון הייסט אז מען זעהט זיי זאגט מען לא...
שון זיין גינוג זייער משפט אבר אויף צדיקים שטייט ועמך כולם צדיקים וגו'...
ויעל לוט מצוער רבי אבוהו זאגט קום אונ זעה דר יצר הרע וועט ני...
בטל ווערין פון דר וועלט ביז דר צייט וואס שטייט אין (יחזקאל...
והסירותי את לב האבן מבשרכם האטשי דר יצר הרע זעהט ווי מען משפט...
די רשעים אין גיהנם גייט ער פארט ארום אויף דר וועלט צוא פא...
פירין דיא מענטשין מיט זייני נארישקייט דרום שטייט ויעל לוט מצוע...
מיינט מען דר יצר הרע שטייט אויף דעם טויער פון דעם גיהנם או...
אין פרשת לך לך האבין מיר גזאגט פאר וואס דר יצר הרע הייסט לוט...
ווארום ער איז דר נחש הקדמוני וואס איז פאר שאלטין גיווארן אונ אוי...
דעם ווארט ארור מאכט דר תרגום ליט · רבי יהודה זאגט דריי הנהגות...
איז פר האנדין ביא דעם מענטשן איינס איז הנהגת השכל והחכמה דס...
איז דר כח פון דר נשמה הקדושה · דאס אנדרי איז הנהגת התאוה דס...
דר מענטש גלוסט צו אלי זאכן דר כח גיט דעם מענטש לוסט צוא...
טאן אלדונג · אונ דס דריטי איז נפש המתאוה דר האלט דעם גוף ער...
זאל זיך גרוס האלטן אונ דס איז דער כח הנפש והגוף · זאגט רבי...
יהודה דר יצר הרע גיוועלטיגט מער ניט נאר אין דיא צוויי כוחות
הנהגת התאוה ונפש המתאוה דרום שטייט ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זק...
מיינט מען דר נפש המתאוה זאגט צו דעם הנהגת התאוה לכה נשקה את אבינו יין
קום מיר ווילן ביידי נאך גיין נאך תאוות היצר הרע זענן זיי ביידע
מסכים אונ בהעפטן זיך אין דעם יצר הרע דורך עסין אונ טרינקן
ווייטער שטייט ותקם הבכירה ותשכב את אביה מיינט מען בשעת דר מענטש
ליגט אויף דעם בעט דר וועקט דר נפש המתאוה דעם יצר הרע טראכטן

אין

...באַרישקייט פון דעם יצר הרע ביז ותהרין שתי בנות לוט מאביהן דיא
...כוחות ווערין טראגין פון זייער פאטר דר יצר הרע דם הייסט
...בהעפטן זיך אין אים · רבי יצחק זאגט אלי צייט איז דער יצר
...ניט מפתה דעם מענטשן נאר דורך אכילה ושתיה אונ מחמת
...חה פון וויין אבר ביא איין צדיק שטייט צדיק אוכל לשובע נפשו ער
...ט קיין מאל ניט שיכור · רבי יהודה זאגט איין תלמיד חכם וואס
...שיכרת זיך אן איז אוף אים גזאגט גוואָרן דר פסוק נזם זהב באף
...אונ ער איז נאך מחלל שם שמים דר מנהג פון רשעים איז נאר
...חה פון וויין זיי דר וועקין אוף זיך דעם יצר הרע אזו ווי עס שטייט
...ידע בשכבה ובקומה דער יצר הרע איז ניט משגיח בשכבה דאס מיינט
...עולם הזה ובקומה דאס איז עולם הבא · רבי אבוהו זאגט בשעת
...ברענגט אריין די רשעים אין גיהנם ברענגט מען דעם יצר הרע
...ער זאל זיי זעהן דרום שטייט ולוט בא צוערה דם איז דר יצר הרע
...ם ער הייסט לוט קומט ער אין דעם צער פון גיהנם אונ אז ער
...ט דעם צער פון די רשעים פאלט אויף אים איין פחד מיט איין
...ערניש ער מיינט מען וועט אים אויך דן זיין אונ אז ער זעהט אז
...ן משפט אים גיט גייט ער ווידר ארום אז צו ריידן די מענטשן
...שלעכין רבי יצחק זאגט אז ער פארכט זיך אזו ווי עס שטייט כי ירא
...ת בצוער ווארום רעט ער ווידר אן מענטשן צו שלעכין נאר אזוי
...דר סדר פון די רשעים אז ער זעהט איין דין פארכט ער זיך אונ
...נאך איז ער ווידר ווי פריער אזו איז דר יצר הרע אויך · רבי יצחק
...ט עס איז איין משל צוא גזלנים וואס ליגן אוף דעם וועג אונ
...ייבין אויס איין קלוגין מענטשן וואס ער האט אין זיך ווייבע רייד
...ב שיקין אים ארויס אוף דעם וועג אונ ער באהומט עטליכע
...נטשן הייבט ער אן צו ריידן מיט זיי מיט ווייבע רייד אונ ווערט
...א זיי ווי אקנעכט אונ באדינט זיי אונ זיי גלויבן אין אים אונ ער
...ר פירט זייא צוא דעם וועג פון דיא גזלנים אונ אז זיי קומן אהין
...פרינגט ער ארום צום ערשטין אונ הרגית זיי אונ זיי שרייען ווייא
...אונז וואס מיר האבין דיר גיגלובט אונ האבן דיך גיפאלגט אונ אז
...הרגית זיי גייט ער ווידר ארום אוף דעם וועג אונ רעט איבר אנדרי
...ענטשין די וואס זענן קלוג ווייסן אז ער האט שון פר פירט וויא פיל
...ענטשין מיט זייני ווייבי רייד אונ דר נאך האט ער זיי גיהרגית וויקן
...שון אים ניט פאלגן אונ דר ווייטערן זיך פון זיין וועג אזו איז אויך
...יצר הרע פון די גזלנים דם זענן די קליפות ער גייט צו מענטשין
...נ רעט זיי איבר מיט ווייבע רייד ער מאכט זיך פר איין קנעכט
...אים אונ ווייזט זיי אזעלכי זאכן וואס זענן אסור צו אים אונ רעט
...ם אן אז ער זאל אראפ ווארפן פון זיך דעם עול תורה אונ זאל
...ט זייא איין עבירה טאן אונ דיא שוטים גייען נאך אים אונ
...אלגין אים אונ גייען אין זיין וועג דר נאך הרגית ער זיי צום ערשטן
...ען דר יצר הרע איז דר מלאך המות דר נאך פירט ער אים אריין
...ן גיהנם צו זיין חברותה די מלאכי חבלה ווי דר רשע קומט אהין
...רייט ער נאך וואס האב איך אים גיפאלגט אונ דער נאך גייט ער
...רום פון דעם גיהנם אונ חאפט אנדרי מענטשן מיט זייני גוטי רייד ·
...וואס זענן קלוג גייען ניט אין זייני וועגין אונ פאלגין אים ניט וואל
...זיי אונ וואל צו זייער חלק · רבי יוסי זאגט איך בין אמאל גגאנגן
...יין בבל האב איך גזעהן ווי שייני בחורים גייען צווישן שייני ווייבר
...ונ האבן ניט גזינדיגט מיט זיי האב איך גזאגט צו זיי איר פארכט
אייך ניט פאר דעם יצר הרע זאגן זייא מיר קומן ניט ארוס פון קיין
שלעכטי מחשבות נאר פון קדושה דען רבי יהודה האט גזאגט דר
וואס איז זיך מקדש בשעת הזיווג גייען פון אים ארוס פרומי קינדר
וואס זיי האבן קיין מורא ניט פר דעם יצר הרע אזו ווי דר פסוק זאגט
והתקדשתם והייתם קדושים נאך האט ער גזאגט אז איינר גייט אין איין
שטאט אונ זעהט שייני ווייבר זאל ער זייני אויגן אוועק טאן פון זייא
אונ זאל זאגן דיא שפראך סך מסאן אגזר אגזר גא גריד גא חקיל פוק פוק ראבר
קדושא רשבתא הוא ווארום מחמת דר היץ פון דעם וועג קען דער יצר
הרע אין אים שולט זיין דרום זאל ער דם זאגן וועט ער ניצול ווערן:

פרשת חיי שרה

ויהיו חיי שרה רבי חייא זאגט אונזרי חכמים האבן גזאגט אז בשעת
יצחק איז גבונדן גוואָרן אוף דעם מזבח איז יצחק אלט גוועזן
זיבין אונ דרייסיג יאר אונ אין דער צייט איז שרה גישטארבין דרום
שטייט ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה ער איז גקומן פון הר המוריה
פון דר עקידה צו באקלאגן שרה אונ דר פסוק ווייזט מיר אז אזוא
וויפיל יצחק איז אלט גוועזן הייני זיבן אונ דרייסיג יאר אזו פיל איז
גוועזן איר לעבן אבר איידר יצחק איז געבארן גוואָרן איז ביי איר גלייך
גוועזן ווי זי איז גשטארבן דען אז איינר האט קיין קינדר ניט איז גלייך
ווי ער איז גשטארבן אזו ווי רחל האט גזאגט צו יעקב הבה לי בנים ואם
אין מתה אנכי דרום זאגט דר פסוק ויהיו דאס בטרעפט זיבן אונ דרייסיג
חיי שרה דם איז גוועזן דם לעבן פון שרה אבר ביז זי האט גהאט צו
יצחק איז גלייך גוועזן ווי זי האט ניט גלעבט:

ויקם אברהם מעל וגו' ער איז אויף גשטאנען צו קופן די מערת המכפלה ·
רבי יהודה זאגט אברהם האט גהאט איין סימן אין דער מערת
המכפלה אונ זיין הארץ האט אהין גגלוסט ווייל ער איז דארטן אמאל
גוועזן האט ער דארטן גזעהן צו אדם וחוה · אונ ווי אזו ער האט גוויסט
אז דאס זענן אדם וחוה · ער האט דארטן גזעהן אז עס געפינט זיך
איין טיר אין גן עדן אריין אונ דם גשטאלט פון אדם האט זיך פר
אים גישטעלט · קום אונ זעה דער וואס זעהט דאס גשטאלט פון
אדם הראשון דער מוז שטארבן אונ איטלעכער מענטש איידער ער
שטארבט זעהט ער צו אדם הראשון אבער אברהם האט אים גזעהן
אונ איז גבליבן לעבן ער האט דארטען גיזעהען איין ליכט ברענט
אין דר מערה דרום האט אברהם זייער גיגלוסט צו דר מערה אונ
דרום האט ער ניט גבעטין תיכף אוף דער מערה כדי זייא זאלין
זיך ניט מארקין אז ער האט גרוס חשק דר צו דרום האט ער די בני חת
גבעטין פריער זיי זאלן אים געבין אשטיקיל ערד צו בגראבן זי אונ
אז ער האט גהערט אז זייא האבין אים גיזאגט אין דעם בעסטין קבר
בגראב דיין מת דרום האט ער זיי שון גבעטן אז זיי זאלין בעטין פון
זיינט וועגין צו עפרון בן צוחר דען איך טוא עס ניט פון מיינט וועגן
נאר פון אייער כבוד וועגין כדי איך זאל זיין אפ גשייד פון אייך אונ
דאס האט ער אלץ גטאן כדי זייא זאלין זיך ניט מארקין אז ער האט
גרוס לוסט צוא דער מערה · רבי אלעזר זאגט בשעת דיא מלאכים
זענן גיוועזן ביי אברהם האט זיך דר מלאך רפאל גמאכט פאר איין פר
דם הייסט איין אקס אונ דרום הייסט ער רפאל דאס מאכט פר אל אונ
אברהם איז אים נאך גלאפן צוא חאפין איז ער אנטלאפין אין דער
מערת המכפלה דרום שטייט ואל הבקר רץ אברהם ווי ער איז גיקומן
איז

אין דר מערה הט ער דארטן גזעהן וואס ער הט גזעהן און ער פלעגט
שון גיין תמיד אהין מתפלל זיין דען ער הט דארטן גזעהן גרוס ליכט
און הט גשמעקט אגוטן ריח און השי"ת הט מיט אים דארטן גרעט
דרום הט ער גרויס חשק גהאט צו דר מערה · אויב דו וועסט מיינען
עפרון הט דארטן אויך עפיס גזעהן · עפרון הט קיין זכות ניט גיהאט
ווארום די קדושה הט זיך בהאלטן נאר צו איר העך אברהם אבר
עפרון הט נאר גזעהן אין איר פינצטרניש דרום הט ער זיא פר קופט
און הט געגעבן צו אברהם מיין וויא פיל ער האט אליין גוואלט דען
אברהם הט ביי אים גקויפט די מערה אליין און עפרון הט אים נאך
צוא געגעבן דם פעלד אויך ווייל זיא איז ביא אים נמאס גוועזן און אז
אברהם איז גקומן דם ערשטי מאל אין דר מערה הט ער גזעהן איין
גרוס ליכט און די ערד הט זיך אוף געהייבן אנטקעגין אים האט זיך
אנטפלעקט צוויי קברים פון אדם וחוה און אדם הט זיך בוויזן צוא
אים און ער האט גלאכט אנטקעגין אים אזו האט ער גוויסט אז ער
וועט דארטן אויך בגראבן ווערן · זאגט אברהם צו אים איך בעט דיך
זאג מיר אויב איך וועל דא אויך ליגן זאגט אדם צו אברהם הקב"ה
הט מיך דא בהאלטן און איך בין גילעגין בהאלטין ביז אהער אזו
ווי איין פרי וואס ליגט בהאלטין אין איר שאלעכץ ביז דו ביסט גקומן
אוף דר וועלט האב איך אין דיא גאנצי וועלט איין קיום פון דיינט
וועגן און דרום שטייט ויקם השדה והמערה וכל אשר בו אלם דינג וואס דארטן
איז גוועזן דאס מיינט מען אדם הראשון דען אברהם האט זיין חטא
מתקן גוועזן דרום וואס פריער איז גוועזן פר בארגן הט דם הייגט אלין
איין תקומה גהאט דרום שטייט ויקם רבי שמעון זאגט בשעת אברהם
הט אריין גטראגן שרה אין דר מערה אריין זענן אוף גשטאנן אדם
וחוה און האבן ניט גלאזט מען זאל זיא דארטן בהאלטן זייא האבן
גזאגט מיר זענן נאך בחרפה פון אונזר חטא וואס מיר האבן געגעסין
דעם עץ הדעת און הייגט אז אזעלכי צדיקים וועלן זיין מיט אונז
וועט דאך נאך גרעסר זיין אונזר חרפה הט זיי אברהם גענטפערט
איך בין אן גברייט מתפלל זיין אוף אייך איר זאלט שון מער ניט
פר שעמט ווערין דרום שטייט ואחרי כן קבר אברהם את שרה דר נאך אז
אברהם האט אוף זיך מקבל גוועזן מתפלל זיין איז אדם גגאנגן אוף
זיין ארט און חוה אוף איר ארט דרום שטייט את שרה מיינט מען זיי
האבין אלי אקיום גהאט מיט שרה דורך אברהם אזו ווי עס שטייט
אלה תולדות השמים והארץ בהבראם מיינט מען אדם וחוה וואס זענן גיוועזן
תולדות שמים וארץ זיי קומן ניט ארוס פון קיין מענטשן האבן זיי אקיום
גיהאט דורך אברהם דאס ווייזן דיא אותיות בהבראם כאברהם אבר ביז
אברהם האבן זיי קיין קיום ניט גיהאט ווארום ער איז דער עיקר:
ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל רבי יהודה הייבט אן עס
שטייט אין תהלים אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך וואול צו דעם
מענטשן וואס זייני וועגין זענין רעכט פארטיג פר הקב"ה דען בגערט
ער אין אים און איז אים מקרב צו זיך אברהם האט תמיד גילוסט
זיך מקרב זיין צו הקב"ה נאר מיט איין מאל קען מען ניט קומן צוא
דר מדריגה עליונה נאר אלי טאג איז ער גגאנגן פון איין מדריגה צו
דר אנדרר ביז אוף דר עלטר איז ער ערשט גיקומן צוא דר מדריגה
העליונה דרום שטייט ואברהם זקן אז אברהם איז אלט גיווארין בא בימים
איז ער גקומן צוא דער גרוסר מדריגה וואס זענן מדריגות עליונות
דענסט מאל שטייט וה' ברך את אברהם בכל הקב"ה הט אים גבענטשט

מיט דר ברכה פון בכל אזו הייסט דם ארט וואס פון דארטן גייען ארוס
אלי ברכות · אבר וואול איז צו די בעלי תשובה זיי זענן גרעסר פו
צדיקים ווארום איין צדיק קען מיט איין מאל ניט קומען צוא איי
מדריגה עליונה נאר אוף דר עלטר אזו ווי אברהם איז גקומן דר צ
אוף דר עלטר: אויך ביי דוד שטייט והמלך דוד זקן בא בימים ער איז און
נאר גקומן דר צו אוף דר עלטר אבר די בעלי תשובה זענין תיכן
זוכה צו דר מדריגה עליונה · רבי יוסי זאגט מיר האבן גלערינט און
דעם ארט וויא די בעלי תשובה שטייען האבין קיין צדיקים גמורים
קיין רשות ניט צו שטיין איטלכר הט זיין מדריגה וואס ער איז ראו
דרום שטייט אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך וואול צו דעם מענטשן וואס
ער איז זיך מקדש אוף דר וועלט איז הקב"ה מקרב זיין נשמה אז זיא
גייט יירשנן איר ירושה וואס עס איז איר ראוי לעולם הבא און אי
זוכה צו דר קדושה וואס די מלאכים זענן זוכה· דעסט גלייכן אז איינ
פר אום ווערדיגט זיך חלילה אוף דר וועלט ציהט ער אוף זיך ארוי
רוחות הטומאה און אז ער שטארבט שלעפן אים די רוחות הטומאה אין
גיהנם אריין אבר ווער עס הייליגט זיך אוף דר וועלט איז ער צווישן
די הייליגי מלאכים אזו וויא עס שטייט ונתתי לך מהלכים בן העומדים האלה
דם איז די מדריגה פון חצר עס איז אזו ווי איין הויף פר דער שטופ
דרום שטייט ישכון חצריך אזו ווי ביי דעם משכן האבין די לוים גירועט
אין חצר · ווידר איז פר האנדן איין גרעסרי מדריגה וואס ווערט א
גרופין בית דרום שטייט נשבעה בטוב ביתך ווייטר איז נאך פאר האנדין
גרעסרס נאר גאר ווייניג עס הייסט קדוש היכלך דם הייסט אינעווייניג
אזו ווי ביי די לוים שטייט והחונים לפני המשכן אהרן ובניו עס איז פר האנדן
כמה היכלות כמה מעלות כמה מדורין כמה נהורין איינר איבר דעם אנדרין זענן
ניט גלייך איינר צו דעם אנדרן איינר ווערט פאר שעמט פאר דעם
אנדערינס ליכט וואס עס איז העכר · און אזו ווי די מעשים פון דער
נשמה אוף דר וועלט זענן אפ גשייד איינס פון דעם אנדרין אזו אוף
יענר וועלט זענן אפ גשייד אירי אורות עליונים אז דר מענטש שלאפט
אוף דעם בעט גייט די נשמה ארוף זעהן דעם כבוד פון הקב"ה און
אלי רוחות הטומאה רופן אוים ראמט אוים די טומאה ווארום דר מענטש
איז ניט פון אונזרי לייט גייט דיא נשמה ארויף צווישן דיא הייליגי
מלאכים איז מען איר דארטין מודיע דברים של אמת און אז זי גייט
ווידר אראפ ווילין די רוחות הטומאה אויך וויסן וואס זיא הט אובין גהערט
זענן זיי זיך צו איר מקרב און זענען איר מודיע אנדרי זאכן ווערן די
הייליגי רייד פון אובין מיט זייערי רייד פון די מלאכי חבלה אום
גמישט אזו ווי תבואה צווישן שטרויא און ווער עס איז אגרויסר
צדיק האבן זיי קיין רשות ניט צו פר מישן די הייליגי רייד פון אובין
מיט זייערי רייד אבר אז די נשמה איז חס ושלום אום ריין אזו בהעפטן
זיך אין איר אלי רוחות הטומאה וואס זיי זענן אין דר אונטרשטר מדריגה
און ווי באלד די נשמה קומט ארוף האפן זיי זיא אמאל זאגן זיי איר
די זאכן וואס זיי הערן מאחורי הפרגוד וואס עס וועט זיין אוף דער וועלט
און אמאל זאגן זיי איר גרוס ליגן זיי לאכן און שפעטן אום איר· דם
איז אז דר מענטש שלאפט אזו אויך אז דר מענטש שטארבט און
די נשמה וויל ארויף גיין האפן זיא כמה מלאכי חבלה און גיבן זי אפ
צו דעם מלאך רוט"ה אין די הענט אריין ער זאל זיא פירן אין גיהנם
אריין און רופן פריער אויף איר אוים אזו טוט מען די מענטשן וואס
זענן עובר אוף דר תורה און שוועבן מיט איר אום די גאנצי וועלט

און

פרשת חיי שרה

ב דר נאך ווארפט מען זיא אין גיהנם אריין אזו פיערט מען זיא
עלף חדשים דר נאך קומט איטלכר אוף זיין ארט ווס ער איז ראוי
ר די נשמות פון צדיקים גייען גלייך ארוף אזו ווי מיר האבן גזאגט
ר אין די אינעווייניגסטי מדריגות איז קיינר ניט זוכה נאר דר ווס
רינט חכמת הקבלה וסודות התורה ווארום זייא ווייסן זיך רעכט צוא
העפטן אין דער קדושה אוף זייא שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה
חכה לו דס קיין אונ הט אין דעם קיין השגה ניט אפילו קיין נביא
ן ניט רעכט פר שטיין די זאך ער זאל קאנען זיין האר נאר דורך
בלה אונ סודות התורה מיט די לייט בארימט זיך השי"ת אלי טאג
נ איז תמיד מיט זיי זייערי נשמות גייען ארום אלי טויערן אונ מען
ערט זייא ניט וואל איז זייער חלק אוף דער וועלט אונ אויף יענער
עלט אזו אויך אברהם הט זיך בהעפט אין השי"ת כימים עליונים דס
ן די מדריגות עליונים ווס זיי הייסן ימים דען ער הט זוכה גוועזן צו
מדריגות עליונים ווס פון דארטין קומן ארויס אלי ברכות דרום שטייט
ברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל דס ווארט בכל איז דס ארט פון
אלי ברכות:

בי יצחק זאגט עס שטייט וישוב העפר על הארץ כשהיה הקב"ה הט בשאפן
אדם הראשון הט ער גינומן ערד פון דעם בית המקדש אונ הט
בויט זיין גוף פון אלי פיר זייטין פון דר וועלט דר נאך הט הקב"ה
ם אריין גגעבן איין רוח חיים אזו ווי עס שטייט ויפח באפיו נשמת חיים
ז ער אויף גשטאנן לעבעדיג אונ האט גיוואוקסט אז ער איז כלול
ליונים ותחתונים ער איז גיוועזן בהעפט אין דר קדושה אונ הט גיוואוקסט
חכמה עליונה אויך איטליכער מענטש איז נכלל ממעלה וממטה
נ די ווס זענן זיך מקדש אוף דר וועלט אז ער האט אקינד ציהט
ר אויף אים ארא איין קדושה פון אויבן אונ הייסט אקינד צוא
שי"ת ווייל דער גוף איז היילעג גיט מען אים איין נשמה אויך פון
בין דער נאך אז דער מענטש שטארבט אונ דארף אפ געבן דין
ף זייני מעשים ווס ער הט גטאן אז דיא נשמה איז גיוועזן אין גוף
שיידן זיך די ביידי דיא נשמה גייט אוף איר ארט אונ דער גוף
ערט זיך אום צו איר ערד איטלכר קערט זיך אום צו זיין ארט ווי
ר איז גנומן גווארן אונ דס איז אלץ פר בארגן ביי הקב"ה ביז ער
עט מחיה מתים זיין דעם זעלבגן גוף מיט זיין נשמה אונ דעמאלט
עט הקב"ה ביי נייען די וועלט אונ וועט מאכן נידרין איין טל פון
בן אונ וועט מיט אים מחיה מתים זיין אזו ווי דער פסוק זאגט כי
אורות טלך דר טל קומט פון דיא אורות עליונים אונ פון דעם עץ החיים
עט ארום גיין לעבן אוף דר וועלט אונ וועט ניט אוף הערן ווארום
יינט אז דר יצר הרע מיט די קליפות זענן דא אוף דר וועלט איז די
בנה ניט גאנץ אונ דר עץ החיים איז ניט שולט אבר אז הקב"ה וועט
עביר זיין די קליפות וועט די לבנה ווערן גאנץ אזו וויא עס שטייט
יה אור הלבנה כאור החמה רבי חזקיה זאגט אז דו וועסט וועלין זאגן אז
די גופות שטייען אוף אבר אז עס איז גוועזן איין נשמה אין צווייא
גופות ווי אזו וועט זיין זאגט רבי יוסי די גופות ווס האבן ניט מצליח
וועזן אוף דר וועלט צו מקיים זיין תורה ומצות איז גלייך וויא זייא
ן נאר ניט גוועזן וועלן זיי ניט אוף שטיין אוף זיי שטייט והיה כערער
ערבה ולא יראה כי יבא טוב ער וועט ניט זעהן דס גוטס פון תחיית המתים
נ דר הינטרשטר גוף ווס האט מצליח גוועזן דר וועט אוף שטיין
נ וועט דר לייכטן דס ליכט ווס הקב"ה האט בהאלטן בששת ימי

בראשית צו די צדיקים אזו ווי עס שטייט וירא אלהים את האור כי טוב, כיד
באלד וועט הקב"ה מחיה מתים זיין אונ עס וועט זיין אזו וויא עס
שטייט וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה אונ עס וועט בלייבן נאר טוב אונ
דר רע וועט אוועק גיין אונ די ערשטי גופות וואס האבן ניט מתקן
גוועזן אוף דר וועלט וועלן זיין גלייך ווי זיי זענן ניט גוועזן בעולם הזה
רבי יצחק זאגט הקב"ה וועט אויף זייא אויך געבין איין אנדערן רוח
ווערין זיי זוכה זיין וועלן זיי מיט די צדיקים אוף שטיין אונ אוב ניט
וועלן זיי ווערן אש אונטר דיא פיס פון צדיקים אזו וויא עס שטייט
(דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלי וועלין אויף שטיין אונ וועלין
זיך שטעלן פר הקב"ה אין זייער צאל אזו ווי עס שטייט המוציא במספר
צבאם אונ די מתים פון ארץ ישראל וועלן פריער אוף שטיין אונ דיא
מתים פון חוץ לארץ וועט הקב"ה בשאפן זייערי גופים אונ וועט זיי
אריין געבין איין רוח אונ זיי וועלין זיך קייקלן אונטר דער ערד קיין
ארץ ישראל אונ דארטין וועלין זייא מקבל זיין זייערי נשמות אונ
דארטן וועלן זיי האבן איין קיום רבי אלעזר אונ רבי יוסי זענן אמאל
ביידי גגאנגן ביי נאכט אונ האבין גלערינט תורה זאגט רבי אלעזר
אז הקב"ה וועט מחיה מתים זיין וועלין אלי גשטאלטין שטיין פר
אים אין דעם גשטאלט ווס זענן גוועזן אוף דר וועלט אונ הקב"ה וועט
איטליכן רופין בייא זיין נאמען אויף דער צייט שטייט וחרפת עמו יסיר
דעם יצר הרע וואס ער האט פאר פינצטערט דאס פנים פון דיא לייט
וועט ער אפ טאן פרעגט רבי יוסי פאר וואס אז דער מענטש לעבט
איז ער ניט טמא אונ אז ער שטארבט איז ער טמא זאגט רבי אלעזר
ווייל דר יצר הרע נעמט בייא אים דעם רוח מיט דר נשמה איז ער
זייא מטמא דרום בלייבט דער גוף טמא אבער דיא היידין וואס
זענן גוועזן אין ארץ ישראל ווייל זייער גוף הט מטמא גוועזן ביי זייער
לעבין דרום אז זייער נשמה איז פון זייא אוועק גיגאנגן איז דער גוף
גיבליבין אן טומאה דרום האט אברהם אן גזאגט צוא זיין קנעכט
אליעזר אז ער זאל ניט נעמן אווייב צו זיין זון יצחק פון זיי דען ווער
עס הט זיך בהעפט אין זיי הט ער זיך מטמא גוועזן אונ הט גמאכט
איין גרוסן פגם למעלה אונ האטשי ער הט אים בשווארן פון דעסט
וועגין הט ער נאך תפלה גטאן ער זאל אים צוא שיקן דעם מלאך
הברית צו היטן זיין ברית קודש ער זאל זיך ניט מטמא זיין צווישן
זיי אונ דר זכות פון אברהם איז גשטאנן צו אליעזר אונ די ערד איז
אים אנטקעגין גיקומן אונ אין דעם טאג ווס ער איז ארוס גגאנגן איז
ער גקומען צוא בתואל דרום שטייט ואבא היום אל העין היינט בין איך
ארוס גיגאנגן אונ היינט בין איך גקומן:

פרשת תולדות

אלה תולדות יצחק בן אברהם רבי יוסי זאגט פר ווס שטייט ביז אהער ניט
בן אברהם נאר דא ווייס איך דען ניט אז ער איז גוועזן דר זון פון
אברהם נאר אז אברהם איז גשטארבן איז גבליבן זיין צורה ביי יצחק
אונ איטליכר ווס הט גזעהן צו יצחק הט ער גמיינט דס איז אברהם
דרום איטליכר ווס הט גזעהן צו יצחק הט ער עדות גזאגט אז ער איז
דר זון פון אברהם רבי יצחק איז אוף גשטאנן ביי נאכט צו לערנין
תורה אונ רבי יהודה איז גוועזן אין דר שטאט קסרון זאגט רבי יהודה
איך וועל מיך גיין מחבר זיין מיט רבי יצחק צו לערנן תורה איז ער
גנאנגן אונ זיין זון רבי חזקיה איז אויך גוועזן מיט אים אונ ער איז נאך

נוטז

גוועזן נאר יונג אז ער איז גקומן צו דר טיר הערט ער ווי רבי יצחק
זאגט עס שטייט ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו איז קשה נאך
וואס הט הקב״ה בדארפט בענטשן צו יצחק אלא ווייל אברהם האט
אים ניט גיבענטשט כדי עשו זאל ניט ווערן גבענטשט • ווייל דיא
ברכות וועלן זיין אוף אלי זייני קינדר אונ עשו איז דאך זיין זון דרום
הט אברהם אפ געגעבן צו הקב״ה די ברכות ער זאל אליין בענטשן
וועמן ער וויל דרום שטייט וישב יצחק ער איז גיזעסן עם באר דאס מיינט
מען די שכינה וואס זי איז גיגליכן צו איין קוואל ברונן לחי רואי וואס אלי
חיות אונ אלי ברכות קומן פון דארטן ארוס דרום הייסט זיא באר לחי
רואי אזו ווי פון איין ברונען גייט וואסר תמיד פון דעם קוואל אזוי
גייט תמיד ברכות פון דר שכינה ויעתר יצחק לה׳ לנוכח אשתו יצחק איז
גיזעסן מיט רבקה צוואנציג יאר אונ זי הט קיין קינד ניט גהאט אזו
הט ער תפלה גטאן ווייל השי״ת גלוסט צו דר תפלה פון צדיקים דען
דורך דעם ווערט גימערט ברכות אובין פון זייערי תפלות קום אונ
זעה אברהם הט ניט מתפלל גוועזן וועגין קינדר חאטשי ער הט גזאגט
הן לי לא נתת זרע דס איז ניט גוועזן בדרך תפלה נאר ער הט דר ציילט
פר הקב״ה אבר יצחק הט מתפלל גוועזן ווייל ער הט גוויסט אז עס
וועט ארוס גיין פון אים יעקב מיט צוועלף שבטים נאר ער הט ניט
גוויסט אוב זיי וועלן זיין פון רבקה אדר פון אנגדר וייב דרום שטייט
לנוכח אשתו די קינדר זאלן ארוס גיין פון איר ויתרוצצו הבנים בקרבה דאס
איז לשון שטוסן זייא האבין מלחמה גיהאלטין דען יעקב האט ניט
גוואלט האבן מיט אים אין איינים קיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא
ווייל עשו איז גיוועזן דער כח פון דעם נחש הקדמוני דרום איז יעקב
גינאנגן מיט אים מיט רמאות אזו וויא עס שטייט ועם עקש תתפתל מיט
איין קרומין מענטשן זאלסטו זיך אוך קרימין בבטן עקב את אחיו דארט
הט אים יעקב גיווארפן צוא דער ערד צוא מאכן אים אונטר טעניג
אונטר דר קדושה דרום הט מען אים יום כיפור גבראכט איין שעיר
לעזאזל דען דר שעיר איז גיוועזן צום ס״ם דר שר פון עשו דען מיט
דר חכמה הט מען אים אפ גשייד פון דר קדושה אונ מיט דעם שעיר
הט מען אפ גטאן אלי עבירות פון ישראל אזו ווי דר פסוק זאגט ונשא
השעיר עליו את כל עונותם דס מיינט מען אז ער זאל ניט קענן מקטרג זיין
אוף די ישראל דרום איז קיין חידוש ניט וואס יעקב איז גיגאנגין מיט
עשו מיט רמאות דען יעקב איז גיוועזן דר כח פון אדם הראשון אונ
עשו איז גוועזן דר כח פון דעם נחש אונ ווייל ער הט גורם גיוועזן צו
אדם הראשון קללות דרום הט ער אים אוך פר פירט מיט רמאות :
ויקרא שמו יעקב הקב״ה הט אים גרופין יעקב דרום שטייט ניט ויקרא
יצחק אונ ווידר שטייט ויקרא לו אל אלהי ישראל מיינט מען אוך דר
נאמן וואס איז אלהי ישראל הט אים גרופן אל הקב״ה הט אים גזאגט איך
בין איין אל בעליונים אונ די ביסט איין אל דס הייסט איין שטארקר
בתחתונים דרום האט זיך יעקב מתגבר גוועזן אנטקעגין עשו מיט
חכמה צו פר מיידין אים פון די ברכות :
ויגדלו הנערים ויהי עשו אישיודע ציד איטליכר איז גגאנגין נאך זיין אחיזה
נאך יעקב איז גיגאנגן אין בית המדרש לערנין אונ עשו איז
גגאנגן אוף דעם פעלד דען דארטן האלטן זיך אוף די קליפות ורוחות
רעות הט ער זיך צו זיי בהעפט אונ אז די וועסט פרעגן די שכינה
איז דאך תמיד גוועזן מיט יצחק פר וואס הט ער עשו ליב גיהאט אונ
הט ניט גוויסט פון זייני שלעכטי מעשים אלא דיא שכינה איז ניט

גוועזן ביי אים • ווי אזו הט ער גקענט בענטשן צו יעקב • אלא ד
שכינה איז טאקי תמיד גיוועזן בייא אים נאר זי הט אים ניט גוואל
מגלה זיין אז עשו איז אשלעכטר כדי יעקב זאל נעמן די ברכות
זיין ווייסן נאר אין זיין ווייסן פון השי״ת אונ אזו האט גמוזט זיין ד
ברכות זאכן צו גנומן ווערן מיט רמאות ווייל עשו איז דר נחש א
אזו ווי ער איז גנאנגן אנטקעגן אדם מיט רמאות אזו הט מען ז
מיט אים אוך נוהג גוועזן ברמ..ת אונ אז יעקב איז גקומן נעמן ד
ברכות איז די שכינה אוך מיט אים גיגאנגן הט יצחק דר זעהן אז
איז ראוי לברכה דרום הט ער אים גבענטשט :
ויזד יעקב גזיד יעקב הט גוויסט אז עשו איז אן גהאלטן אין דין דר
הט ער אים גגעבן לינדזין ער זאל אים שלאף מאכן זיין כח • אונ ד
קראפט זאל צו בראכן ווערן עס איז אלץ גיוועזן מיט חכמה וואר
דורך דעם הט ער זיך פר קופט פאר איין קנעכט אונ האט אים צ
גיגעבן די בכורה דענסט מאל הט יעקב גוויסט אז זייני קינדר וועל
מקריב זיין אין בית המקדש איין שעיר אונ איינם וועלין זייא אווע
שיקן לעזאזל ער זאל אוך פר קערט ווערן צו איין קנעכט אונ וועל
ווערן איין מליץ אוף די ישראל רבי יהודה זאגט בייא לבן איז א
אזו גוועזן ווייל ער איז גוועזן אגרוסר מכשף אזו ווי עס שטייט נחש
ויברכני ה׳ בגללך אונ איז גגאנגן מיט גרוס רמאות דרום חאטשי יעק
איז גוועזן איין איש תם דס הייסט אגאנצר מאן פון דעסט וועגן ד
ער גמוזט זיך פירין מיט אים ברמאות אזוי שטייט עם חסיד תתחסד
יענר איז פרים זאלסטו זיך מיט אים פירין מיט פרומקייט ועם ע
תתפתל אונ מיט אקרומן מענטשן דס הייסט ארמאי זאלסטו זיך מ
אים אוך נוהג זיין ברמאות :
ויהי רעב בארץ רבי יצחק זאגט עס שטייט ה׳ צדיק יבחן קום אונ זעה ד
אלי משפטים וואס השי״ת טוט איז אלץ אמת אזו שטייט הצור ת
פעלו כי כל דרכיו משפט דען הקב״ה הט ניט גשטראפט אדם הראשון
ער הט אים גבאטן איין מצוה וואס זי איז גיוועזן פון זיין טובה ווע
ער זאל ניט אפ קערין פון השי״ת מיט דעם וואס ער וועט עסן פון ד
עץ הדעת טוב ורע הט ער ניט מקיים גוועזן נאר ער הט עובר גוועזן א
דעם דרום הט אים הקב״ה גישטראפט אונ דאך ניט אזו ווי אים
גקומן ווארום ער איז ווערט גוועזן אז תיכף זאל ער שטארבן הא
אים הקב״ה דר לענגערט דעם צארין חאטשי ער הט אים גזאגט
אכלך ממנו מות תמות הט אים הקב״ה גירעכינט וועדליג זיין טאג הייס
טויזנט יאר דרום הט ער אזו פיל גילעבט • נאר זיבציג יאר הט
אוועק גשענקט צו דוד המלך ווארום ער הט מער ניט גהאט ק
לעבן חוץ די זיבציג יאר וואס אדם הט אים גשענקט אזו אוך איטלי
מענטש איז הקב״ה ניט דן אוף זייני שלעכטי מעשים וואס ער ט
אלי כאל ווארום די וועלט וואלט היו קיין קיום ניט גהאט נאר
דר לענגערט אים זיין צארן טאמר וועט ער תשובה טאן אזו שטי
חי אני דם שווער איך אז איך וויל ניט דר רשע זאל שטארבן נאר
זאל תשובה טאן כדי ער זאל האבן עולם הזה מיט עולם הבא • א
דרום איז ער אים מאריך אף טאמר וועט פון אים ארוס קומן ג
קינדר אזו ווי מיר זעהן פון תרח איז ארוס גקומן אברהם אבינו
שורש פון דר גאנצר וועלט אונ מיט די צדיקים איז הקב״ה מדקד
אוף זייערי מעשים וואס זיי טוען זאלן ניט אפ קערן אונ דר לינק
זייט אדר אין דער רעכטי זייט חאטשי הקב״ה ווייסט וואל אז נ

וועלן

בײ שטײן אויף זײן פרוב פון דעסט װעגן פרובט ער זײא כדי
אל אויף הײבן זײער קאפ אנטקעגן די מקטריגים מיט דעם יצר
אזו שטײט בײ אברהם והאלהים נסה את אברהם דס װארט נסה איז
ש ער הט אויף גהויבן אזו װי עס שטײט הרימו נס דרום שטײט ה׳
כחו הקב״ה פרובט דעם צדיק ער זאל אים דר הײבן בעולם הזה
לם הבא אזו אויך הט הקב״ה גיבאטן צו אדם הראשון ער זאל
עסן פון דעם עץ הדעת כדי ער זאל בלײבן במדריגה העליונה
אז ער הט ניט מקיים גװען אונ הט זיך באהעפט צו דעם כח פון
יצר הרע הט ער גינידערט למדריגה התחתונה דעסט גלײכין
ריער איז ער גװען אײן צדיק תמים דר נאך הט אים דער יצר
פאר פיהרט ער זאל זיך אהן טרינקין מיט װײן · אבר אברהם
שי ער הט גינידערט קײן מצרים װאס עס איז פיל מיט טומאה
ער זיך פארט בהעפט אין דר קדושה אזו שטײט ויֵרד אברם מצרימה
אברם אזו װיא ער איז ארײן גיגאנגן בשלום מיט דר קדושה אזוי
ער בשלום ארוס גנאנגן אונ יצחק איז בכונה גגנגן קײן פלשתים
ת הונגר כדי ער זאל גיפרובט אונ גילײטערט װערין אונ איז
ארײן גגאנגן אונ איז ארוס גנאנגן בשלום דרום הט ער גיזאגט
זײן װײב אחותי היא דס הט ער גמײנט די שכינה אזו װי עס שטײט
לחכמה אחותי את אזוי װיא עס שטײט אין פרשת לך · עס איז אײן

גרויסר סוד דרום שרײבן מיר דס בקיצור :

אבימלך אבימלך הט אן גזאגט זײן פאלק אז קײן שום מענטש
זאל אים ניט אן רירן אונ װער עס װעט אים אן רירן זאל גטײט
ן קום אונ זעה װיא לאנג הקב״ה האט גװארט דיא רשעים די
תים אז די ישראל זאלן בײ זײ ניט צו נעמן זײער לאנד װײל זײ
ן גטאן טובות מיט די אבות אבימלך הט גזאגט צו יצחק הנה
ארצי לפניך מײן לאנד איז פר דיר װי די װילסט מעגסטו זיך באזעצין ·
יהודה זאגט װײ צו די רשעים דס אפילו זײער טובה איז אויך
גאנץ פריער הט עפרון גזאגט צו אברהם אדוני שמעני השדה נתתי
ז טײטש איך שענק דיר דר נאך שטײט וישקול אברהם לעפרון וגו׳
לסוחר אזוי אויך אבימלך אין ערשטן האט ער גזאגט מײן לאנד
ר דיר דר נאך הט ער גזאגט לך מעמנו גײ אװעק פון אונז · רבי
ר זאגט דס איז די טובה װס ער הט אים אװעק גשיקט בשלום
אר זײן געלט דער נאך איז ער גיגאנגין מיט אים כורת ברית
װײטער שטײט גרויסי סודות אויף די בארות װס די אבות האבן
אבן דר מיט בהעפט מען זיך אין דר אמונה פון הקב״ה אזו אויך
עס גײט אין ציצית מיט תפילין באהעפט ער זיך אויך אין דער
ה שכינה פון הקב״ה אונ װער עס לײגט ניט טלית ותפילין אונ
אן ציצית רעט אויף אים ניט די רעכטי אמונה אונ עס טוט זיך
ן אים זײן יראת שמים אונ זײן תפלה װערט ניט אן גנומען

פאר הקב״ה :

א את עשו בנו הגדול רבי אלעזר הײבט. אן אשרי אדם עוז לו בך מסילות
בלבבם װואל צו דעם מענטש װס ער הט בטחון אין הקב״ה ניט
י חנניה מישאל ועזריה האבן תחלת גיזאגט דר גאט װס מיר
אים װעט אונז מציל זײן · קום אונ זעה אז הקב״ה טוט ניט קײן
עם מענטשן װס פאר לאזט זיך אז מען זאל אים טאן אײן נס
ם אז זײ האבן גזעהן עס איז שלעכט װס זײ האבן גזאגט האבן
ף תרטה גהאט אונ האבן גזאגט דר מלך זאל װיסן הן הקב״ה

װעט אונז מציל זײן והן ער װעט אונז ניט מציל זײן װעלן מיר זיך
אלץ ניט בוקן צו דײן עבודת כוכבים דרום זאל זיך אמענטש ניט
פר לאזן אויף אײן נס נאר ער זאל זיך פאר זיכערן אונ שטארקן אין
דר אמונה פון הקב״ה ער זאל אים העלפן צו גײן אין זײן װעג װארום
אז אמענטש קומט זיך מטהר זײן אויף דר װעלט העלפט מען אים
פון אובן דרום שטײט עוז לו בך מסילות בלבבם װואל צו דעם מענטשין
װס שטארקט זיך נאר אין הקב״ה ניט אין קײן אנדרן כדי ער זאל
גײן אויף דעם װעג פון השי״ת בכל מקום װי ער דארף · נאך אײן פשט
איז צו שטארקן זיך אין דר תורה װס זי הײסט עוז אזו שטײט ה׳ עוז
לעמו יתן װואל דעם מענטשן װס לערינט תורה נאר לשם שמים װארום
אז ער לערינט ניט לשם שמים װארט אים בעסער גיװעזין אז ער
װאלט נאר ניט גיבארן גיװארין דען ער איז נאר באשאפין גיװארן
לערנען תורה אונ צוא פאר שטײן דיא גדולה אונ דיא מעלה פון
השי״ת קום אונ זעה די מעשים פון יעקב זענען גאנץ גיװעזן צו גאט
דרום האט זיך דיא שכינה פון אים ניט אפ גיטאן אונ אז יצחק האט
גירופין עשו צוא בענטשין האט דיא שכינה מודיע גװען צוא רבקה
אונ זיא האט מודיע גװען צוא יעקב דען אונ עשו װאלט חס ושלום
גיבענטשט גיװארין פון יצחק װארט יעקב חס ושלום קײן שלימה
ניט גיהאט אויף דער װעלט אפילו אײן טאג דרום איז דאס אלין
גיװען פון הקב״ה אז אזו זאל זײן עס שטײט ורבקה אוהבת את יעקב אונ
װײל זי הט אים ליב גיהאט דרום הט זיא אים גיהײסין מאכין צװײא
ציקעלעך אונ עס איז גיװען ערב פסח װאס דענקט מאל איז מען
מבער דעם חמץ דס מײנט מען דעם יצר הרע דרום הט זי גימאכט
צװײא תבשילין רבי יהודה זאגט דאס הט מרמז גיװען אז אום יום
כפור װעט מען מקריב זײן צװײא ציקעלעך אײנס לה׳ אונ אײנס
לעזאל דרום הט יעקב גינומען צװײ ציקעלעך אײנס מקריב זײן צוא
הקב״ה אונ אײנס מכניע זײן עשו מיט זײני חיילות אונטער יעקב
דרום שטײט שני גדיי עזים אונ יצחק הט פון בײדי גיגעסן ויבא לו יין ער
האט אים גיבראכט דעם יין העדיין הקודש פון דעם גן עדן ותקח רבקה את
בגדי עשו וגו׳ אשר אתה בבית די קלײדר הט עשו צו גינומן בײ נמרוד זײ
זענען גיװען די קלײדר פון אדם הראשון װאס השי״ת האט זײא אים
גימאכט אונ נמרוד פלעגט חאפן חיות מיט זײ דען אויף די קלײדר
איז גיװען אויס גימאלט אלי חיות פון דער װעלט פלעגן דיא חיות
זיך אהין אײן זאמלן אונ עשו האט מיט נמרוד איבער דיא קלײדער
מלחמה גיהאלטן ביז ער הט אים גיהרגת אונ הט די קלײדער צוא
גינומען דרום שטײט ויבא עשו מן השדה והוא עיף ער איז גיװעזן מיד פון
רציחה אונ עשו פלעגט אויך גײן מיט דיא קלײדער חיות חאפן אונ
ער פלעגט זײ תמיד געבן בהאלטן צו רבקה אונ אין דעם טאג הט
ער זײ ניט מיט גינומן דרום הט זי זײ גיגעבן צו יעקב אונ װען עשו
פלעגט זײ אן טאן פלעגין זײ ניט שמעקן אבר אז יעקב הט זײא אן
גיטאן האבן זײא גישמעקט פון דעם ריח גן עדן יעקב איז גיװען די
נשמה אונ דאס שײנקײט פון אדם הראשון זענין דאך דיא קלײדר
װידר גיקומען אויף זײער ארט דרום האבין זײא גישמעקט װי אין גן
עדן זאגט רבי יוסי מיר האבין דאך גילערינט אז דאס שײנקײט פון
אדם הראשון האט טונקיל גימאכט דאס ליכטיקײט פון דר זון איז
יעקב דען אויך גיװען אזו שײן זאגט רבי אלעזר דאס איז גיװען
אײדר אדם הט גיזינדיגט הט קײנר ניט גיקענט קוקן אין דײן צורה

ארין נאך מער ווי אין דר זון אבר אז ער הט דר נאך גיזינדיגט איז טונקיל גיווארין זיין צורה אונ זיין הויך איז נאר גיווארין הונדערט איילין • ווייטר זאגט ער גרויסי סודות פון דעם שוינקייט • אונ אז יצחק הט גישמעקט דעם ריח הט ער גיזעהן אז ער איז ראוי צו די ברכות אבער ווען ער וואלט ניט שמעקען וואלט ער אים ניט גיבענטשט דרום שטייט וירח את ריח בגדיו ויברכהו ער האט גישמעקט דעם ריח פון זייני קליידר דרום הט ער אים גיבענטשט ויאמר ראה ריח בני אטייל זאגין דס גייט אויף יצחק ער הט דס גיזאגט • אונ אטייל זאגין ווען עס שטייט ניט ויאמר יצחק אונ עס שטייט סתם • ויאמר גייט דס אויף דר שכינה די שכינה הט גיזאגט זעה דער ריח פון מיין זון איז כריח שדה אזו וויא דער ריח פון דעם גן עדן וום הייסט שדה דרום ויברכהו האט ער אים גיבענטשט :

ויתן לך האלהים מטל השמים רבי אלעזר הייבט אן עס שטייט שיר המעלות אל ה' בצרתה לי קראתי וגו' די שירה הט יעקב גיזאגט ווארום בשעת יצחק הט גיזאגט צו יעקב גינעהן אהער וועל איך דיך טאפין צו די ביסט עשו איז ער בשעת מעשה גיווען אין אגרויסער צרה ער זאל אים גיט דר קענן דרום האט ער מתפלל גיווען צוא גאט אונ האט גיזאגט בצרתה לי קראתי ויענני איך האב גירופין צו גאט אין מיין צרה אונ ער הט מיר גיענטפערט אונ איך בעט דיך זייא מיך מציל משפת שקר מלשון רמיה דס איז עשו דער נחש הקדמוני דען ער הט מיט זיין רמאות דס הייסט לשון רמיה גבראכט קללות אוף דר וועלט מיט דעם וום ער האט אדם הראשון אן גירעט צו איין עבירה • קום אונ זעה בשעת יצחק האט גיזאגט צו עשו גיי אין פעלד אונ חאפ מיר איין חאפונג ווען ער וואלט זאגין ואברכך וואלט גינוג גיווען אבר אז ער הט גיזאגט לפני ה' פר גאט וועל איך דיך בענטשין באותו שעה איז דר ציטרט גיווארין דר כסא הכבוד אונ הט גיזאגט היינט וועט עשו דר נחש הקדמוני נעמן אלי ברכות אונ יעקב וום ער איז אדם הראשון זאל בלייבן אזו באותו שעה איז גיקומין די שכינה מיט מיכאל פר יעקב אונ אז יעקב איז ארין גיגאנגן איז דער גן עדן אויך מיט אים ארין גיגאנגן אונ אז עשו איז ארין גיגאנגן איז דר גיהנם מיט אים ארין גיגאנגען דרום שטייט ויחרד יצחק חרדה גדולה ער האט זיך זייער דער שראקן ער הט ניט גיוויסט אז עשו איז אזו פיל אין דר טומאה דרום האט ער גיזאגט גם ברוך יהיה איך האב רעכט גיטאן וום איך האב גיבענטשט צוא יעקב ווארום פון דיא טעג פון אדם הראשון אן איז ראוי גיווען אז יעקב זאל נעמן די ברכות פון עשו מיט רמאות מדה כנגד מדה וויל עשו איז גיווען דער נחש הקדמוני וואס ער האט גורם גיוועזי קללות מיט זיין שפת שקר ולשון רמיה אוף דעם נחש שטייט ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו אונ ווידר שטייט ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה אונ יעקב איז ארוים פון די קללות וום אדם הראשון איז גישאלטין גיווארין אונ זייא זענין פאר קערט גיווארין צוא ברכות דרום זאגט דוד המלך מיט רוח הקודש מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה דר נחש האט מרמה גיווען צו אדם אונ האט גיבראכט קללות אויף דר וועלט דר נאך איז גיקומן יעקב אונ האט צו גינומן די ברכות וום ער הט זיי בדארפט האבין אונ איר קללה איז איר גיבליבין וום דר נחש עסט פילט ער אמעם פון ערד ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ער איז גיבענטשט גיווארין פון אויבין אונ פון אונטין בחבור אחד קום אונ זעה בשעת דר נחש הט גיבראכט די קללות אויף דר וועלט איז די ערד גישאלטין גיווארין אז זיא זאל ניט מאכין וואקסין קיין תבואה אזו ווי עס בדארף צו זיין דרום הט ער אים גיבענטשט משמני הארץ אוך הט אים הקב"ה גישאלטין בעצבון תאכלנה דרום האט ער אים גיבענטשט מטל השמים אונ אנטקעגין דר קללה בזעת אפך וגו' האט ער אים גיבענטשט יעבדוך עמים הקב"ה האט דאס אלץ גיטאן אז יעקב זאל זיין מצד הקדושה זאגט רבי חזקיה מיר זעהן דאך אז יצחק הט צו עשו אויך גיזאגט הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל זאגט רבי שמעון עס איז ניט גלייך איינם צו דעם אנדרן ביי יעקב שטייט ויתן לך האלהים גאט זאל דיר געבין אבר ביי עשו שטייט הנה עס וועט זיין משמני הארץ אונ עס שטייט ניט האלהים דורך גאט אונ ווידר ביי יעקב שטייט מטל חשמים ומשמני הארץ אונ ביי עשו שטייט פריער משמני הארץ אונ דר נאך ומטל השמים עס איז פיל אפ גישייד איינם פון דעם אנדרין יעקב האט דיא ברכה כשמים וארץ של מעלה אונ עשו הט משמים וארץ של מטה חאטשי עס שטייט והיה כאשר תריד ופרקת עלו אז יעקב וועט ניט רעכט האלטין די תורה זאל עשו אוועק נעמן די ברכות דס איז נאר למטה האט ער גיקענט נעמן • אבער למעלה הט ער ניט גיקענט נעמן ווי עס שטייט כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו רבי יוסי הט גיפרעגט צו רבי אלעזר האסטו ניט גיהערט פון דיין פאטר פר וום די ברכות פון יעקב זענין ניט מקוים גיווארין אונ די ברכות פון עשו זענן יוא מקוים גיווארן הט ער אים דרויף גיזאגט גרויסי סודות :

פרשת ויצא

ויצא יעקב ויפגע במקום רבי יצחק זאגט ער האט באגעגינט דעם הר המוריה וואס דר נאך איז דארטין גישטאנן דאס בית המקדש אונ ער הט דארטן מתפלל גיווען • רבי יהודה זאגט יעקב הט נאך גיקאנט ווייטר גיין ווארום עס איז גיווען נאך גרוסער טאג נאר מען הט אים פון אובן ניט גלאזט • רבי יוסי זאגט ער הט דארטן מתפלל גיווען ווארום עס הט אים זייער באנק גיטאן נאך וואס די בני עשו ציילן דס יאר נאך דר זון אונ זייני קינדר ציילן נאך דר לבנה ווארום עשו איז דר עלטערער ברודר ער הייסט גדול ציילט ער צו דר זון וום זי איז גרעסר אזו ווי עס שטייט את המאור הגדול אונ יעקב ווערט אן גירופן קטן דרום ציילט ער וועדליג די לבנה דאס זיא ווערט אן גירופן קטן ואת המאור הקטן לממשלת הלילה דרום האט אים באנק גיטאן וום הקב"ה הט ביי אים צו גינומן דיא מעלה פון דר זון דרום שטייט וילן שם כי בא השמש ווילן איז טייטש קריגן ער האט זיך מתרעם גיווען כי בא השמש וום הקב"ה הט ביי אים צו גינומן די מעלה פון דר זון אונ האט דארטן אפ גיגעבן צוא עשו מיד תיכף ויקח מאבני המקום האט ער גינומן דיא שטיינר פון צוא קאפן זיך מצער זיין אזו וויא משה האט גיטאן אז ער הט מלחמה גיהאלטין מיט עמלק שטייט ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה :

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה רבי יצחק איז אמאל גיוועסן דער חייל איז דורך גיגאנגן איין מענטש מיט צווייא קינדר זאגט איינר צו דעם אנדרן די וועלט וואלט קיין קיום ניט גיהאט ווען ניט דר ווינט אונ ער איז מגלה גרויסי סודות זאגט רבי יצחק אזעלכי טייערי סודות זענן ביי אייך אונ איך זאל מיט אייך ניט גיין • זאגן זיי דו גייא דיר דיין וועג אונ מיר מוזן גיין אין שטאט ארין אוף דר חתונה פון מיין

קינד

פרשת ויצא

קינד איז רבי יצחק אוועק גגאנגן און איז גיקומן פר רבי שמעון און
האט אים דר ציילט די גרויסי סודות פון זיי · זאגט רבי שמעון זייא
האבין רעכט גיזאגט די רייד זענן פון די איינקלעך פון רבי צדוק חלשא
דרום הט מען אים גירופן חלשא דם הייסט שלאפקייט ווייל ער האט
גיפאסט פערציג יאר אז ירושלים זאל ניט חרוב ווערן ער האט
מפורש גיוועזן אויף איטליכר זאך פון דער תורה גרויסע סודות און
האט מוסר גיוועזן צו דיא קינדר · אין אקליינר צייט ארום האט רבי
יצחק ווידר בגעגינט דעם מענטשן מיט איין זון הט ער אים גפרעגט
וויא איז דער אנדערר האט ער אים גיזאגט איך האב אים חתונה
גימאכט איז ער גיבליבן אין שטאט ביי זיין שווער · ווי ער הט אים
דר קאנט זאגט ער צו אים פר ווס האסטו מיך ניט גיבעטן אוף דר
חתונה האט ער אים גיזאגט דא שווער איך אז איך האב דיך ניט
גיבעטן אויף דער חתונה איבר דרייא טעמים איינס איך האב דאך
דיך ניט גיקאנט טאמר ביסטו איין גרויסער מענטש וועל איך דיר
גיט קאנן אן טאן כבוד אזו ווי מען דארף און דם אנדרי מיר זענין
גיוועזן איילינדיג אין וועג האב איך דיך ניט גיוואלט מטריח זיין און
דם דריטי כדי דו זאלסט ניט פר שעמט ווערן ווארום ביי אונז איז
דר מנהג דר וואס עסט אויף סעודת חתן וכלה גיט ער זייא מתנות
טאמר האסטו ניט קיין געלט וואלסטו דאך פאר שעמט גיווארין ·
האב איך אים גיזאגט הקב״ה זאל דיך אזו בן זיין לטובה · פרעג איך
אים וויא אזו איז דיין נאמן זאגט ער צדוק זוטא עם הייסט דר קליינר
צדוק אין דר צייט האב איך פון אים גילערינט דרייצעהן סודות אין
דר תורה און דרייא סודות האב איך גערינט פון זייני זין דעם סוד
פון נבואה אין דעם סוד פון חלום און וואס איז דער חילוק צווישען
נבואה אדר חלום און פר ווס איין נבואה איז נאר אויף איר ארט ווי
אהין זיא גיהערט אבר דער חלום איז אויף דער גאנצר וועלט צוא
איטליכן נאך זיין מדריגה אזו ווי עם שטייט ויחלום והנה סולם מוצב ארצה
הט ער דרויף גיזאגט גרויסי סודות :

אם יהיה אלהים עמדי פרעגט רבי יהודה אמער הקב״ה הט גיזאגט צוא
יעקב אזו פיל הבטחות און ער זאגט אויב הקב״ה וועט זיין מיט
מיר בלשון ספק נאר ווייל עם איז גיוועזן איין חלום ווס דר שטייגר
איז פון אים עם זאל זיין אביסיל אמת און אביסיל שקר דרום האט
ער גיזאגט אז עם וועט מקוים ווערין וועל איך וויסן אז עם איז אמת
רבי חייא מיט רבי חזקיה זענען גיזעסין אונטער איין בוים איז רבי
חייא אנטשלאפין גיווארן הט ער גיזעהן צו אליהו זאגט אים אליהו
פון אייער תורה לייכט דם גאנצע פעלד און אצונד בין איך גיקומען
דיר זאגין אז ירושלים וועט באלד חרוב ווערין מיט אלי עורטר פון
די חכמים אצונד האט מען גיגעבין רשות צו דעם ס״מ ער זאל חרוב
מאכן ירושלים מיט אלי שטארקי פון דר וועלט דרום בין איך גקומן
צו די חכמים מודיע זיין אז מען הערט אוף צו לערנן גייט אוועק דם
לעבן פון דר וועלט דרום זאלט איר מיט אייער לערנן דר לענגערין
די יארין פון ירושלים דען די תורה איז איין עץ חיים ווען די חכמים
לערנן הט דר ס״מ קיין שליטה ניט דרום שטייט הקול קול יעקב דם איז
די תורה ווס זיא הייסט קול יעקב אבר ווען זיי לערנן ניט איז שולט
והידים ידי עשו דער ווייל הט זיך רבי חייא אויף גיכאפט און דר ציילט
דם די חכמים · זאגן די חכמים דם ווייסט איטליכר אזו שטייט אם ה׳
לא ישמר עיר מיינט מען די תורה ווס זיא הייסט מיט דעם שם הוי״ה אז

זי היט ניט שוא שקד שומר העלפין ניט אלי שטארקי שוטרים :

וירא והנה באר בשדה רבי יהודה הייבט אן עם שטייט מזמור לדוד בברחו
מפני אבשלום בנו איז דאך קשה אז איינזון יאגט נאך און וויל הרגנן
דארף מען דאך צו וויינן ווארום הט ער גיזונגן נאר דוד המלך האט
גמיינט אז הקב״ה וועט אים שטראפן אוף יענר וועלט פר דעם חטא
פון בת שבע היינט אז ער הט גיזעהן אז מען בצאלט אים אויף דר
וועלט האט ער זיך זייער גיפרייט · און ווידער ער האט גיזעהן אז
גרעסערי פון אים זענן אויך אנטלאפן גיווארין פאר זייערי פיינט ·
יעקב איז אנטלאפן פר זיין ברודר עשו אזו ווי עם שטייט ויברח יעקב
שדה ארם משה איז אנטלאפן פר פרעה אזו וויא עם שטייט ויברח משה
מפני פרעה נאך מער יעקב מיט משה זענען אליין אנטלאפין און מיט
דוד זענן אנטלאפן אלי גרוסי לייט און זענן גישטאנן פון אלי זייטן
צו היטן אים דרום הט דוד גיזונגן שירה :

ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבא איז דאך קשה דאס ווייזט אום ווי איין
עזות ריידן אזעלכי רייד· נאר פונדאנן לערנן מיר אפ איר גרוים
פרומקייט דען זיא הט דם ניט גיזאגט איר שוועסטר רחל אין דיא
אוגין נאר זי איז אים אקעגין גגאנגן און הט אים דם גיזאגט שטילר
הייט ער זאל דער פון אוך וויסן אז עם איז מיט דעם ווילן פון רחל
אזו ווי עם שטייט כי שכור שכרתיך נאר זי הט מורא גהאט איר שוועסטר
רחל זאל ניט פר שעמט ווערן און ווידר ווייל איר גיצעלט איז פריר
גוועזן פר רחלם גצעלט דרום איז זיא גגאנגן אנטקעגן אים כדי רחל
זאל גאר ניט וויסן און זיא זאל ניט דארפין ארין גיין צוא רחל אין
גצעלט ארין · און ווידר לאה הט זיך גטראכט אפילו עם הייסט ניט
קיין עזות אים ארוים רופין פון רחלם גיצעלט איז אבער גיט כדאי
אזעלכם טאן אנטקעגין אשוועסטר איבר די אלי זאכן האט זיא זיך
מקדים גוועזן אנטקעגין גיין און זיא הט גזעהן אז דר עיקר השבטים
וועלן פון איר ארוס קומן און דרום הט זי זיי גגעבן נעמין על פי סודות
של חכמה רבי יוסי זאגט ווי אזו הט זי גוויסט אז יעקב קומט אן נאר
דם אייזיל ווס יעקב הט דרוף גירימן הט אן גהובן צו שרייען הט זי
דר קענט אז יעקב קומט אן דרום שטייט ישכר חמור גרם דר חמור הט
גורם גוועזן זיא זאל אים ארוס גיין אנטקעגן און פון דער נאכט איז
גיבארן גיווארן יששכר כי שכור שכרתיך איך האב דיך גידונגן מיט דיא
דודאים פון מיין זון איך האב איר גיגעבן איין סגולה צו קינדר אבר
יעקב הט גיוואוסט אז קינדר האבן איז נאר גיוועזן אין מזל עליון
פון הקב״ה · און ווייטער זאגט רבי יהודה גרוסי סודות אוף דעם
פסוק מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה דרום שטייט ויזכור אלהים את רחל די
זכירה איז גוועזן פון השי״ת ניט פון די דודאים :

רבי יהודה און רבי חזקיה זענן גגאנגן פון קפוטקיא קיין לוד זאגט רבי
יהודה לאמיר עוסק זיין בתורה אזו ווי עם שטייט הבו גודל לאלהינו
זאגט רבי חזקיה מיר זאלן זיין דריי וואלט רעכט גיוועזן איינר וואלט
גיזאגט · און צווייא וואלטן צו גיהערט · זאגט רבי יהודה דאס איז
נאר ביי בענטשן ווייל אז איינר דר מאנט דעם שם בדארפן צווייא
ענטפערן אמן אזו וויא עם שטייט כי שם ה׳ אקרא אז איך וועל דר מאנען
דעם שם הבו גודל לאלהינו זאלט איר געבן איין גרויסקייט צו גאט אבר
ביי תורה אפילו צוויי לערנן גיבין זייא אויך איין גודל און איין שבח
פון דר תורה צו גאט זאגט רבי חזקיה מיר האבן גילערינט עם איז
פר האנדן איינזכירה לטובה אזו ווי עם שטייט ויזכור אלהים את נח· ויזכור
אלהים

אלהים את בריתו אונ איין פקידה לטובה פקוד פקדתי אתכם אונ ווידער איז פאר האנדן איין זכירה לרעה ויזכור כי בשר המה אוך איין פקידה לרעה ופקדתי בשבט פשעם עס איז סודות עליונים די זכירה ופקידה לטובה איז מצד הקב"ה אונ דיא זכירה ופקידה לרעה איז מצד אלהים אחרים איינס אנטקעגין דעם אנדרן אונ איינס דר היפוך פון דעם אנדרין וואול צו דעם וואס זיין חלק איז אין דר קדושה אונ ניט אין דר טומאה חס ושלום אונ האלט מלחמה אנטקעגן דר טומאה ער זאל זי ביא קומן אזו וויא יעקב הט געטאן תחבולות ער זאל שולט זיין אוף דעם כח פון עשו פריער מיט דר בכורה דר נאך מיט דר ברכה וואול צו די צדיקים וואס זיי ווערן ניצול פון דר טומאה אונ זענן מושל אויף איר׳ קוח אונ זעה אז איין מענטש איז מתפלל זאל ער ניט זאגן זכרני ופק׳ני ווארום עס איז פר האנדן איין זכירה ופקידה לרעה וועלין די מקטריגים נעמן זייני רייד אונ וועלין דארטן דר מאנן זייני חטאים אונ דורך דעם קענן זיי אים מזיק זיין נייערט אז ער איז אגרויסער צדיק וואס מען קען נאר אוף אים ניט גיפינן קיין חטאים אזו ווי עזרא הט גזאגט זכרה לי אלהי לטובה דרום אז אמענטש איז מתפלל זאל ער זיך כולל זיין בלשון רבים אזו ווי אלישע הט גזאגט צו שונמית אום ראש השנה היש לך לדבר אל המלך טאמר האכטו עפיס צוא רייזן אונ בעטן צו דעם מלך עולם דס איז השי"ת וועל איך פאר דיר מתפלל זיין הט זי אים געענפרט בתוך עמי אנכי יושבת איך וויל ניט דוא זאלסט פר מיר אליין בעטן אונ מיך דר מאנן דען מען וועט אוף מיר מזכיר זיין מייני עבירות נאר איך וויל זיין צווישן מיין פאלק וועט מען אוף מיר ניט מזכיר זיין מייני עבירות :

ולבן הלך לגזוז את צאנו ותגנוב רחל את התרפים רבי יוסי זאגט דיא תרפים זענן גוועזן איין עבודת כוכבים אונ פאר וואס הייסן זיי תרפים ווארום תורף איז טייטש איין לשון בזיון דרום האט רחל זיך געזעצט אוף זיי אונ לבן הט גזאגט למה גנבת את אלהי אונ לבן איז גוועזן אגרויסר מכשף ער הט דורך זיי גוויסט וואס ער הט גוואלט· רבי יהודה זאגט זיי זענן גמאכט גווארן אין איין גזעצטר צייט אונ דר בעל מלאכה וואס מאכט עס מוז וויסן וועלכי שעה עס צו מאכן אונ אין וועלכי ניט דרום הייסט עס תרפים דס איז לשון ה׳ פה ירף לאז אפ דייני הענט עס איז היינט ניט די צייט צו מאכן· אונ דיא תרפים רייזן תמיד אונ גיבן עצות צום מענטשן אוף שלעכץ דרום הט רחל מורא גהאט זיי זאלן ניט געבין שלעכטי עצות צו לבן שלעכץ טאן צוא יעקב דרום הט זיא זיך געזעצט אוף זיי· האבין זייא שון ניט געקאנט רייזן דרום הט לבן דריי טאג ניט גיוואוסט אז יעקב איז אנטלאפין דרום שטייט ויוגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב· רבי יהודה זאגט לבן הט זיך אן גבר׳ייט מיט צווייא זאכין אנטקעגן יעקב איינס מיט גרוס כישוף אונ דאס אנדרי מיט כלי זיין ער זאל אים אום ברענגן פון דער וועלט דרום שטייט ארמי אובד אבי אונ אז הקב"ה הט דס געזעהן הט ער אים גזאגט השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע אונ לבן הט גזאגט יש לאל ידי איך האב בכח דיר שלעכץ צו טאן ווייל ער הט זיך פר זיכרט אין זיין כישוף· קום אונ זעה לבן איז גגאנגן אין איין טאג וואס יעקב איז גיגאנגן אין זיבן טעג ווייל ער הט צו יעקב גוואלט הרגנן פר דעם וואס ער איז אנטלאפין אונ פר דעם וואס ער הט צו גנומן די תרפים אונ חאטשי רחל הט דאך מתכוין גוועזן צו גוטין כדי ער זאל זיי ניט דינען פון דעסט וועגין איז זיא גשטראפט גווארן אונ איז גשטארבן אוף דעם

וועג אונ הט ניט זוכה גוועזן אוף צו ציהען איר זון בנימין אונ זי אי[ז] מיט אים ניט גוועזן אפילו איין שעה אוף דר וועלט ווייל זי הט איר פאטר מצער גיוועזן :

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים רבי אבא הייבט אן עס שטייט זכו[ר] ונקבה ברא אותם קום אונ זעה וויא אזו מען בדארף צוא לערנ[ין] תורה ווייי צו די מענטשן וואס לערנן ניט קיין תורה זייא האבן פאר שטאפטי הערצר אונ פר שטאפטי אוגן דיא תורה שרייט פאר זייא לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי די תורה שרייט מען זאל לערנן תורה בנגלה ובנסתר זיא איז גיגליכן צו ברויט אונ ויין אונ קיינר איז ני[ט] משגיח אוף איר קום אונ זעה אין דעם פסוק איז דא גרוסי סודות אונ דער פשוטר פשט איז אוך גוט ווארום ווייל אדם הראשון מי[ט] חוה זענן גוועזן כזווג אחד דרום שטייט ויברך אותם אלהים הקב"ה הט זייא גבענטשט ווייל דארטן וויא עס איז ניט דא קיין זכר ונקבה איז ני[ט] שורה די ברכה· קום אונ זעה אז יעקב איז גגאנגן קיין חרן איז ער גוועזן אן איין ווייב דרום אז ער הט מתפלל גיוועזן הט מען אים ני[ט] געענפרט נאר דורך איין חלום אבר היינט אז ער הט שון גהאט ווייבר אונ די שבטים· שטייט שון ויפגעו בו מלאכי אלהים זיי האבן אים גבעטן דען דורך יעקב מיט זייני שבטים האבן אלי חיילות של מעלה גהאט שפע אונ ווידר פריער איז די שכינה נתגלה גווארן צו אים נאר אי[ן] חלום אבר אז ער הט שון גהאט די ווייבר איז זי נתגלה גווארן צוא אים אין מיטן טאג כמראות העין אונ יעקב הט די מלאכים דער קענ[ט] ווייל ער הט זיי דערנסט מאל גזעהן אונ דרום הט ער זיי גרופן מחני[ם] דס איז לשון מחנות ווייל ער הט זיי גזעהן אין דער נידריגי מדריגה אונ אין דר הוכר מדריגה נאך וואס האבן זייא זיך בווייזן צו אים אונ וואס האבין זיי פון אים גבעטן אלא זיי האבין גוווארט אז בנימין זאל גבארן ווערן דען וועלן זיי שון זיין די גאנצי מרכבה צוא דר שכינה למטה אזו ווי זיי זענן איין מרכבה למעלה ווארום יעקב מיט זייני צוועלף שבטים זענן אזו ווי אין דר צאל פון אח"ד וואס איז למעלה או[נ] וויא עס שטייט ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד ער וועט בטוח זיין או[נ] קיינר וועט אים ניט קענן דר שרעקין ווייל די שכינה טוט אוף זייא רוען ווי למעלה אוף דר מרכבה עליונה :

פרשת וישלח

וישלח יעקב מלאכים רבי יהודה הייבט אן עס שטייט (תהלים צא) כי מלאכ[יו] יצוה לך לשמרך בכל דרכיך וויא באלד דער מענטש ווערט גבארין קומט צוא אים דר יצר הרע ער זאל אלי מאל מקטרג זיין אוף אים אזו ווי עס שטייט לפתח חטאת רובץ דס איז דר יצר הרע אונ דער יצר טוב קומט ערשט צו דרייצעהן יאר דערנסט מאל זענן ביידי ביי אים דר יצר טוב גייט פון דר רעכטר זייט אונ דר יצר הרע ביי דר לינק[ר] זייט וויל דר מענטש זיין ערליך איז דר יצר הרע כפוף אונטר אים אונ דר יצר טוב איז שוין שולט אוף דעם יצר הרע אונ די ביידי זענ[ן] אן גבר׳ייט צוא היטין אים אין אלי זייני וועגין אזו וויא עס שטייט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך רבי אלעזר הט דעם פסוק מפורש גוועז[ן] אוף יעקב הקב"ה הט אים אן גבר׳ייט מלאכים אונ שמירות דען ער איז גקומן גאנץ מיט די שבטים א"ו ווי עס געהער צו זיין אזו ווי דס גלייכן פון דער מרכבה עליונה דרום שטייט ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים ווי באלד ער איז ניצול גווארין פון לבן אונ הט זיך פור[ש]

ווען פון אים הט זיך באלד בהעפט צו אים דיא שכינה מיט אירי
הייליגי חיילות אים ארום רינגלען דרום שטייט ויאמר יעקב כאשר ראם
מחנה אלהים זה און פון די מלאכים הט ער גשיקט צו עשו אזו שטייט
וישלח יעקב מלאכים רבי חזקיה פרעגט ווידער אז דיא שכינה מיט דיא
מלאכים זענן מיט אים געוועןווארום שטייט ויותר יעקב לבדו ער איז געבליבן
אר אליין זאגט רבי יהודה ווייל ער הט זיך אריין גבראכט אין איין
מקום סכנה דען הט ער געזעהן אז זיי האבן זיך אלי פון אים אפ גטאן
און ער איז געבליבן אליין אזו ווי עס שטייט קטונתי מכל החסדים ומכל האמת
ואס זענן די הייליגי חיילות וואס זיי האבן זיך פון אים אפ גשיידי רבי
יצחק זאגט דרום האבין זייא זיך פון אים אפ גשייד ווארום עס איז
געווען איין גזר מן השמים אז עס זאל צו אים קומן דר שר פון עשו
און אז זיי וואלטין געווען מיט אים וואלט ער ניט גקאנט קומן דרום
האבין זיי זיך פון אים אפ גשייד און זענן גגאנגן זאגן שירה ווארום
עס איז געווען זייער צייט צו זאגן שירה דער נאך זענן זייא צווא אים
ווידר גקומן דרום שטייט קטונתי מכל החסדים ומכל האמת רבי אבא פרעגט
נאך וואס הט יעקב גשיקט זייני מחנות צו עשו ער זאל אים נאך דר
שמעקין די שנאה נאר יעקב הט גוויסט אז ער איז מקיים כיבוד אב
דרום כל זמן דר פאטר הט גילעבט הט ער פר אים קיין מורא ניט
גהאט ווארום ער קען אים גאר ניט טאן רבי שמעון זאגט עס שטייט
(משלי יב) טוב נקלה ועבד לו ממתכבד וחסר לחם דר פסוק שמוסט פון דעם יצר
הרע וואס ער האלט זיך גרויס און פיערט דעם מענטשין אויך מיט
גרוסקייט דר נאך איז ער אויף אים מקטרג ביז ער פירט אים אריין
אין גיהנם אריין דרום שטייט טוב נקלה ועבד לו עס איז בעסר דר וואס
פאלגט ניט דעם יצר הרע און האלט זיך ניט גרויס נייערט ער וויל
תמיד טאן דעם רצון פון השי"ת ווערט דר יצר הרע פר קערט צווא
אים פר איין קנעכט און דר מענטש הט איבר אים ממשלה אזו ווי
עס שטייט ואתה תמשל בו איז דס בעסר ממתכבד פון דעם וואס האלט זיך
גרוס וחסר לחם און ווערט אן דיא אמונה פון השי"ת וואס זיא הייסט
לחם · נאך איין פשט איז עס גייט אויף יעקב אבינו עליו השלום ער
הט בעסר גמאכט וואס ער הט זיך מכניע געווען צו עשו און האט זיך
גמאכט ווי איין קנעכט צו אים כדי דר נאך זאל עשו צו אים זיין איין
קנעכט ממתכבד וחסר לחם ער הט דר מיט גמאכט אז עשו זאל זיין דר
נאך איין חסר לחם דען יעקב האט געוויסט אז עשו דארף אזו צווא זיין
און עס איז געווען מיט גרוס חכמה ווארום וואלט עשו פר שטיין וואס
יעקב הט אים גטאן דר מיט וואס ער הט זיך צווא אים מכניע געווען
וואלט ער זיך אליין ממית געווען און וואלט ניט גקומן צו אים ווארום
אין דעם איז געווען גרוס חכמה דרויף זאגט דר פסוק ה' יחתו וגו' :
עם לבן גרתי רבי יהודה זאגט נאך וואס האט אים יעקב דר ציילט אז
ער הט גוואונט מיט לבן נאר לבן הט גהאט איין שם אויף דער
וועלט אז ווער עס פאלט אריין צו אים אין די הענט קען שון פון אים
ניט ארויס ער איז געווען דער פאטער פון בעור און בעור איז געווען
דער פאטער פון בלעם הרשע איז לבן נאך געווען מער פון זייא דען
זייא האבין ערשט בייא אים מקבל געווען · וועמן לבן האט גוואלט
שלעכץ טאן הט מען זיך פר אים ניט גקאנט בהאלטין דרום האט
יעקב בפוילן דאס ערשטי ווארט עם לבן גרתי מיט אזו איין מענטש
אים די גאנצי וועלט פארכט זיך פר אים האב איך מיט אים גוואונט
אזלאנגי צייט ניט איין חודש אדר איין יאר נאר ועד עתה צוואנציג

יאר האב איך מיט אים גוואונט · אפשר מיינסטו דוא איך האב פר
אים מורא גהאט און האב אים גאר ניט גטאן זאג איך דיר ויהי לי שור
וחמור דאס זענן די ערשטי קליפות אז זייא באהעפטין זיך אין איינעם
קען די וועלט קיין קיום ניט האבן דרום שטייט לא תחרוש בשור ובחמור
און איך האב זייא מכניע געוועזן אויך דיא וואס הייסן צאן ועבד ושפחה
דאס זענין דיא כוחות הטומאה וואס הקב"ה האט גשלאגין אין
מצרים אזו וויא עס שטייט בכור בהמה בכור השפחה האב איך דיא אלע
מכניע געווען מיד הט זיך עשו פר אים גפארכטן מער ווי יעקב האט
פר אים מורא גהאט · עס איז איין משל איין מענטש איז גגאנגן אין
וועג הט ער בגעגינט נאך אמענטש פרעגט ער אים פון וואנן בסטו
זאגט ער איך בין מחיל פלוני זאגט ער צו אים גיי עהן ניט צו מיר
ווארום איך האב אשלאנג טייט ער ווער עס גינעהנט צוא מיר · הט
זיך דר מענטש זייער דר שראקן און הט זיך אום גקערט צו זיין חיל
און הט זיי דער ציילט האבן זייא זיך זייער דר שראקין זאגט זייער
עלצטר איך וועל גיין צוא אים און וועל אים איבר בעטין וויא דער
מענטש דער זעהט דעם עלצטין מיט זיין פיעל חיל מיט געבראכט ער זיך
היינט וועט ער מיך הרגען איז ער אים אנטקעגן גילאפן און הט זיך
כורע ומשתחוה געווען צו אים און צווא זיין חיל הט זיך דער עלצטר
גטראכט עס זאל זיין אמת אז ער האט אזוי איין ברענדיגין שלאנג
וואלט ער זיך צו מיר ניט גבוקט איז דר עלצטר ביי זיך זייער גרוס
געווארן און זאגט דר פר וואס ער איז זיך צו מיר אזו שטארק מכניע
וועל איך אים ניט הרגען אזו אויך יעקב אבינו האט גשיקט צו עשו
זאגן עם לבן גרתי איך האב גוואנט מיט לבן צוואנציג יאר איך האב
ביי מיר אשלאנג וואס טייט מענטשן דס מיינט מען ויהי לי שור והמור אז
עשו הט דס דר הערט טראכט ער זיך ווער קען בשטיין אנטקעגין
אים ער קאן מיך ממית זיין מיט זיין מויל איך וועל אים גיין איבער
בעטין ווי יעקב הט אים דר זעהן ויירא יעקב מאוד ויצר לו דר נאך שטייט
וישתחו ארצה ער הט זיך גיבוקט צו אים הט זיך עשו גטראכט עס זאל
זיין אמת וואס ער זאגט וואלט ער זיך צו מיר ניט גבוקט און איז געווארן
ביי זיך זייער גרוס און הט אים ניט גהרגעת · אויך אז לבן האט אים
נאך גיאגט האט אים הקב"ה גזאגט השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע
אמער לבן הט דאך ניט גהאט קיין חיל בשעת ער הט אים נאך גיאגט
און יעקב הט גהאט אגרעסרי מחנה פון אים פר וואס הט ער מורא
גהאט און הקב"ה הט גמוזט מזהיר זיין צוא לבן דרום הט הקב"ה
צו אים גזאגט זאלסט זיך היטן צו ריידן מיט יעקב כתוב עד רע אזו אויך
בלעם הרשע אז ער הט גוואלט די ישראל פר לענדן מיט זיין כישוף
הט ער דר נאך גיזאגט כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל ווער קאן זייא
עפס טאן אז מיין זיידע לבן הט זיי ניט גקאנט שלעכץ טאן ווי אזוי
זאל איך זיי עפס טאן · דרום האט יעקב גזאגט ויהי לי שור וחמור און
הקב"ה הט מיך מציל געווען פון לבן :

וישובו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו איז דאך קשה וויים איך
דען ניט אז עשו איז זיינר אברודר וואס שטייט אחיך עשו האט
גידארפט שטיין אחיך אליין אדער עשו אליין נאר אזו איז דר פשט
מיר זענן גקומן צו דיין ברודר מיינסטו אפשר ער הט שוין תשובת
גטאן און גייט שון בדרך הישר זאגן מיר דיר אל עשו ער איז נאך עשו
הרשע אזו ווי פריער און אפשר מיינסטו ער גייט אליין וארבע מאות
איש עמו ער גייט מיט פיר הונדערט מענטשן זיי האבן אזו גיזאגט כדי
טר

ער זאל מורא האבען אונ זאל מתפלל זיין צוא הקב״ה דען הקב״ה
גלוסט צו די תפלות דצדיקים אונ ווערט גקריינט מיט זייערי תפלות
דר מלאך סנ״ד נעמט אלי תפלות פון די ישראל אונ מאכט אקרון
צו הקב״ה נאר עס איז דאך קשה יעקב הט גהאט אזו פיל מלאכים
מיט זיך אונ הט פארט מורא גהאט פר עשו נאר די צדיקים ווילין
זיך ניט סומך זיין אויף איין נס נאר זיי טוען תפלה צוא הקב״ה רבי
יהודה הייבט אן עס שטייט אשרי אדם מפחד תמיד וואל צו די ישראל דס
הקב״ה הט זיי גגעבן די תורה של אמת דען דורך דעם זענן זיי זוכה
לחיי עולמים דען דר וואס איז עוסק בתורה ציהט הקב״ה אויף אים
חיים עליונים אונ ברענגט אים לחיי עולם הבא אזוי וויא דער פסוק
זאגט (דברים ל״ו) כי היא חייך ואורך ימיך ובדבר הזה תאריכו ימים זי גיט אים חיים
בעולם הזה ובעולם הבא רבי אלעזר זאגט ווער עס איז דא עוסק
אין דר תורה איז זיין טויט ניט דורך דעם יצר הרע וואס ער איז דר
נחש אין דר מלאך המות · נאר זיין טוט איז בנשיקה אזו ווי יעקב
אבינו אזו ווי עס שטייט ישקני מנשיקות פ״ו דס הייסט דורך גאט אזוי
ווי עס שטייט ביי אהרן וימת על פי ה׳ דס איז לשון בהעפטן עס בהעפט
זיך דס נפש אין דעם שורש וואס ער הט למעלה דרום די צדיקים וואס
זענן עוסק בתורה אז זיי שטארבן איז זייער גוף ניט מטמא אונ זייא
זענן טהור · אזו ווי די רבנים האבן אמאל גזעהן אליהו איז גשטאנן
אויף איין בית הקברות האבן זיי צו אים גזאגט דר האר איז דאך איין
כהן טארסטו דאך דא ניט שטיין הט ער צוא זיי גזאגט דיא צדיקים
זענן ניט מטמא אז זיי שטארבן · אויך האבן מיר גלערינט אז רבי
איז גישטארבן איז בטל גיווארן די כהונה דס הייסט אפילו כהנים
האבן זיך גימעגט מתעסק זיין מיט אים ווייל קיין טומאה הט אויף
אים ניט גרואט מכל שכן יעקב ער איז גווען דר עץ החיים נאך וואס
הט ער זיך גיפארכטן אונ ווידר איז קשה השי״ת הט דאך אים גזאגט
והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך אונ ווידר איז קשה ער הט דאך ביי
זיך גהאט דיא חיילות ומלאכים הקדושים אלא יעקב האט זיך ניט גוואלט
סומך זיין אויף קיין נס ווארום ער הט גמיינט ער איז ניט ראוי צוא
קיין נס ווייל ער הט ניט מקיים גווען קיין כיבוד אב ואם אונ האט
ניט עוסק גווען אין דער תורה אונ הט גנומען צווייא שוועסטר אונ
חאטשי מיט דעם אמת הט ער דאך חלילה ניט גזינדיגט אזו וויא
אונזרי חכמים פר ענטפרן דס · פון דעסט וועגן בדארף זיך אמענטש
תמיד פארכטן פאר השי״ת אזו ווי דר פסוק זאגט אשרי אדם מוחר תמיד
קום אונ זעה די תפלות פון די אבות זענן דר קיום פון דר וועלט אונ
אלי מענטשן לעבן דורך זיי אונ עס ווערט קיין מאל ניט פר געסין
דר זכות פון די אבות · אויך ווען די ישראל זענן אין איין צרה זעהט
הקב״ה אין דר צורה פון יעקב וואס זי איז אויבן אום גיקריצט אין כסא
הכבוד אונ דורך דעם הט ער רחמנות אויף דר וועלט אזו וויא דער
פסוק זאגט וזכרתי את בריתי יעקב· יעקב איז גוועזן דס שענקייט פון אדם
הראשון וואס אויף אים שטייט כצלם אלהים עשה את האדם דער וואס האט
גיזעהן צו יעקב הט ער גזעהן די אספקלריא המאירה · רבי יהודה זאגט
איך האב גיהערט אז דר וואס זעהט אין חלום יעקב אום גצירט מיט
זייני מלבושים איז אסימן אז מען האט אים מוסיף גווען חיים · רבי
שמעון זאגט מיר האבין שון לאנג גזאגט אז איידער דוד המלך איז
בשאפן גווארן הט ער נאר קיין לעבן ניט גהאט אויף דר וועלט ער
האלט נאר גיבארן גווארן אונ וואלט תיכף גישטארבין האט אדם

הראשון אים גשענקט פון זייני יארן זיבעציג יאר דען אדם ה…
בדארפט לעבן טויזנט יאר הט ער נאר גלעבט ניין הונדערט …
דרייסיג יאר דרום זאגט דער פסוק חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים …
ועד דאס גייט אויף דוד המלך · דען אז הקב״ה האט בשאפן ד…
גן עדן אונ הט אריין גיבראכט דיא נשמה פון דוד הט ער גיזעה…
אז דוד הט קיין חיים ניט אויף עולם הזה אונ האט אים אזו בשא…
חיים ביז השי״ת הט בשאפן צו אדם הראשון הט ער גזאגט דוד …
דאך מיין קיום ווארום אד״ם מאכט אדם דוד משה דרום הט ער א…
גיגעבן פון זייני יארן דע׳ זיי זענן ביידי איין שורש אונ אז אדם ה…
גזינדיגט האבן די אבות אים גמוזט שענקן יארן · אברהם ה…
בדארפט לעבן הונדרט מיט אכציג יאר הט ער אים גשענקט פי…
יאר יעקב הט אויך אזו פיל בדארפט לעבן הט ער נאר גלעבט הונד…
זיבן אונ פערציג יאר אונ ניין אונ צוואנציג יאר הט ער אים גשענק…
יוסף הט בדארפט לעבן אזוי פיל וויא יעקב האט ער נאר גלעפ…
הונדרט מיט צעהן יאר האט ער אים גילאזט זיבין אונ דרייסיג י…
טרעפט דס אן זיבציג יאר נאר יצחק הט אים ניט גלאזין קיין יאר…
ווייל ער איז ניט גוועזן פון דעם ארט פון חיים אבר די אבות איז גוו…
זייער אחוזה אין דעם ארט פון חיים דרום האבן זיי אים גגעבן חיי…
קום אונ זעה די תפלה פון יעקב הט אים גהאלפן אז ער זאל נוצ…
ווערן פון עשו זיין זכות האט ער ניט גוואלט אפ ניצין ער האט א…
גלאזט צו זייני קינדר אונ יעקב הט זיי צו טיילט אויף צווייא מחניר…
וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה די שפחות מיט זייערי קינדר הט …
גשטעלט צום ערשטן אונ הט גזאגט אם יבא עשו אז עשו וועט קומן …
זיי אונ וועט זיי שלאגן וועלין חאטשי דיא איבריגי אנטלויפן איז דא…
קשה ווי אזו הט דם יעקב גטאן ער זאל שטעלן צום ערשטן די ב…
השפחות כדי מציל זיין די איבריגי אלא יעקב האט גזעהן אז די…
שכינה הט זיך אפ גטאן פון אהל רחל אונ פון אהל לאה אונ הא…
גרואט אויף די בני השפחות האט ער גזאגט איך זעה אז זייא זע…
גיהיט פון השי״ת דרום הט ער זיי גשטעלט צום ערשטן איג דר נא…
הט ער אן גהובן מתפלל זיין אונ הט אזו גיזאגט אלהי אבי אברהם ואל…
אבי יצחק וגו׳ קטונתי מכל החסדים יעקב הט גזאגט אלין וואס די האבט מ…
צוא גזאגט איז נאר גיווען אויף איין תנאי אונ איך בין גבינערט פ…
זכיות דען אלין וואס די האסט מיט מיר גיטאן ביז אהער איז נאר גו…
פון דיינט וועגן איך בין דעם ירדן אריבר ליידיג אונ היינט בין אי…
צווייא מחנות ביז אהער הט ער מסדר גיוועזן דעם שבח פון הקב״…
דר נאך הט ער אן גהובן צו בעטן הצילני נא מיד אחי מיד עשו פון דא…
לערנין מיר אז אמענטש וויל מתפלל זיין פאר הקב״ה אויף זי…
בדערפעניש זאל ער פריער זאגן דעם שבח פון הקב״ה אונ דר נא…
זאל ער בעטן פון זיינט וועגן אזו וויא יעקב הט גטאן · אויך לער…
מיר אפ פון יעקב אז אמענטש זאל ארום זאגן זיין בקשה רעכט א…
ווי יעקב הט גזאגט הצילני נא אונ אז די וועסט מיר זאגן איך האב ד…
שון מציל גווען פון לבן זאג איך דיר מיד אחי אונ אוב די וועסט מיי…
אנדרי קרובים זאג איך דיר מיד עשו אונ פר וואס בעט איך דיך כי י…
אנכי אותו ווארום איך פארכט מיך זייער פר אים דרום גהער מען ני…
כתב מתפלל זיין נאר רעכט ארוס ריידן ווייל די מלאכים ווא זענ…
מקבל די תפלות קענן משנה זיין מחמת קטרוג אבער אז ער וועט …
מפורש זיין די תפלה וועלן זיי שון ניט קענן משנה זיין:

בק ויש עמו עד עלות השחר רבי שמעון זאגט אמענטש איז דאך נאר
פלייש און בלוט ווי קען ער זיך ראנגלין מיט א מלאך וואס ער
נאר רוח און אש אזו ווי עס שטייט עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט
א פון דאנין לערנען מיר אפ אז דיא מלאכים קומן אויף דער וועלט
ידן זיי זיך אויך אן איין גוף פון דער וועלט אזו אויך ביי די מלאכים
זענען גקומן צו אברהם אבינו שטייט ויאכלו זיי האבן געגעסן כדי זיי
ן ניט משנה זיין פון דעם מנהג פון דער וועלט אזוי אויך משה
ינו אז ער איז גקומן אויף דעם הימל שטייט לחם לא אכל ומים לא שתה
האט אלי פערציג טעג ניט געגעסן כדי ער זאל ניט משנה זיין פון
ם מנהג פון יענער וועלט אזו אויך דער מלאך האט זיך אן גיקלייד אין
ן גוף פון דער וועלט דרום האט יעקב זיך גיקענט מיט אים ראנגלן
ן ער איז גיוועזן דער שר פון עשו דרום האט ער זיך גשטארקט
טקעגן יעקב די גאנצי נאכט און אז עס איז גקומן אין דר פריא
ו זיין כח שלאף גווארן ווייל זיין כח איז נאר ביי נאכט און דר כח
י יעקב איז גווארן גשטארקט ווייל זיין כח איז נאר ביי טאג אזוי
דר פסוק זאגט משא דומה אלי קורא משעיר שומר מה מלילה דס מיינט מען
ו וואס ער הייסט שעיר איז זיין כח בייא נאכט דרום האט דר שר
אגט צו יעקב שלחני כי עלה השחר און יעקב האט אים גזאגט איך ווער
ך ניט אוועק שיקין כי אם ברכתני עס וואלט בדארפט שטיין תברכני
אלט די טייטש גוועזן דו זאלסט מיך בענטשן וואס שטייט ברכתני דס
ו טייטש די האסט מיך שון גבענטשט אלא יעקב האט צוא אים
אגט די זאלסט מסכים זיין אויף די ברכות וואס מיין פאטר האט מיך
בענטשט און די זאלסט ניט מקטרג זיין אויף זיי דרום האט אים דר
ר גזאגט לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל דר מלאך זאגט מיר מוזין
ך דינען ווייל די ביסט אובן גקריינט מיט דר מדריגה פון ישראל
רום שטייט ויברך אתו שם ער האט מודה גוועזן אויף דיא ברכות וואס
חק האט אים גבענטשט · רבי שמעון זאגט עס שטייט ברצות ה' דרכי
ש גם אויביו ישלים אתו קום און זעה וויא איין מענטש דארף זיך אן
רייטן צו גיין אין וועג פון השי"ת און צו לערנען תורה און מצות
ען איטליכר מענטש האט צוויי מלאכים וואס זיי זענען תמיד מיט אים
יינר פון דר רעכטער זייט און איינר פון דר לינקר זייט און זאגין
רות אויף אלי זאכן וואס דר מענטש טוט דאס מיינט מען דעם יצר
יב מיט דעם יצר הרע · איז דר מענטש זיך מטהר און גייט אין
טן וועג שטארקט זיך דער יצר טוב אויף דעם יצר הרע און דר יצר
רע ווערט צו אים פאר איין קנעכט און מאכט מיט אים שלום דרום
אגט שלמה ברצות ה' דרכי איש הייסט אז דער מענטש גייט אין
עכטין וועג גם אויביו ישלים אתו מיינט מען דער יצר הרע מאכט
יט אים שלום און ווערט צוא אים פאר איין קנעכט און דער
אכ גייט חלילה און דעם וועג פון דעם יצר הרע שטארקט ער
ך אויף דעם יצר טוב אזו ווי עס שטייט טוב נקלה ועבד לו עס איז בעסר
ו דער נקלה דאס מיינט מען דעם יצר הרע איז איין עבד צוא אים
רום ווייל יעקב זענין אלי זייני וועגין גיוועזן צוא הקב"ה און זיין
טחון איז גאר גוועזן צוא אים דרום אויביו מיינט מען דער שר של
שו ישלים אתו האט אויך מיט אים שלום גמאכט און וויא דער שר
ט אזו גיטאן האט שון עשו אליין אויך גימוזט אזו טאן ער האט מיט
ים שלום גימאכט און האט אים מודה גיוועזן אויף די ברכות דרום
גט ער צו יעקב יש לי רב אחי יהי לך אשר לך עס זאל ביי דיר בלייבן די
ברכות אבער ווען דער שר וואלט ניט קיין שלום מאכין וואלט עשו
אויך קיין שלום ניט גימאכט ווארום אלין דינג גיווענט זיך נאר אין
די שרים של מעלה :

והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה רבי אלעזר זאגט עס שטייט לא תשתחוה לאל אחר כי ה' קנא שמו יעקב איז דאך גיוועזן דער אויס דער וויילטר און דר בעסטר פון די אבות ווי קומט דס ער זאל זיך בוקין צוא דעם רשע וואס ער איז גיוועזן באהעפט אין איין אל אחר און דר וואס בוקט זיך צו אים איז גלייך ווי ער בוקט זיך חלילה לאל אחר וועסטו וועלין זאגין תעלא בעידניה סגיד ליה דס הייסט איין פוקס אין דר צייט ווען ער איז איין מלך מוז מען זיך צו אים בוקין עס איז דאך אבער ניט גלייך דר פוקס איז ניט קיין אל אחר אבער צו איין אל אחר טאן מען זיך דאך ניט בוקן מען ניט דאך חלילה איין כח אין דער טומאה · נאר קום און זעה דוד המלך האט גיזאגט צוא נבל הכרמלי ער איז גיוועזן איין רשע ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום איז דאך אויך דיא קשיא וויא גישיקט זיך דוד המלך זאל אים זאגן ואתה שלום מיר האבין דאך גילערינט אז מען טאר ניט קיין רשע שלום געבין און נבל איז דאך גיוועזן איין רשע נאר דוד האט גיזאגט דעם פסוק צו הקב"ה ואמרתם כה לחי מיינט ער צו דעם חי עולמים הקב"ה וואס לעבט אייביג און נבל האט גימיינט אז ער זאגט דס צו אים ביי יעקב שטייט וישתחו ישראל על ראש המטה אז יעקב איז שוואך גיוועזן האט ער זיך גיבוקט האט יוסף גימיינט ער בוקט זיך צו אים און דר אמת שטייט דאך על ראש המטה מיינט מען דיא שכינה אזו דא אויך שטייט והוא עבר לפניהם · הוא · מיינט מען די שכינה איז גיגאנגן פר אים אזו וויא עס שטייט הוא עשנו האט זיך יעקב נאר גיבוקט צו דער שכינה זיבין מאל דרום שטייט ניט וישתחו לעשו נייערט עס שטייט עד גשתו עד אחיו ער האט מער קיין כבוד ניט גיגעבין נאר צו הקב"ה וואול צוא דיא צדיקים וואס זייערי מעשים זענין נאר לכבוד השי"ת ניט אפ קערין חלילה פון זיין וועג :

פרשת וישב

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען רבי חייא זאגט עס שטייט רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה' קום און זעה ווי פיל מקטריגים דר מענטש האט זינט ער קומט אויף דר וועלט ווי באלד ער ווערט נאר גיבארין קומט שוין דער יצר הרע און ברענט אין אים ער איז ערגר פון איין בהמה ווארום איין בהמה אז זי ווערט גיבארן איז איר טבע זי זאל אנטלופין פאר פייער און היט זיך דער פון און איין קינד איז דער שטייגר לופט אין פייער אריין ווארום עס איז אלין איבר דעם יצה"ר וואס אין אים איז קערט אום אים צו בייזין אזו ווי עס שטייט טוב ילד מסכן וחכם דס איז דר יצר טוב וואס ער קומט ערשט צו דעם מענטשן צו דרייצעהן יאר דרום הייסט ער ילד איין יונג קינד איז בעסר ממלך זקן וכסיל מיינט מען דעם יצר הרע ער קומט צוא דעם מענטשן תיכף ווי ער ווערט גיבארן דרום הייסט ער איין אלטר און ער ווייסט ניט ווי אזו זיך צו פירין אזו האט שלמה המלך גיזאגט כסיל בחושך הולך דר יצר הרע קומט ארום פון דעם ערשטין חושך ער האט גאר ניט געזעהן קיין ליכטיקייט קום און זעה דרום קומט ער פריער צו דעם מענטש כדי ער זאל מיט אים גיוואונט ווערין און ער זאל אים גלויבין דערין נאך אז דער יצר טוב קומט אן קען ער אים שוין ניט גלויבן ער איז

אויף

אויף אים גליך ווי איין משא אוך האבן מיר גילערינט ווער עס איז איין קלוגר רשע אז ער הט אמשפט מיט זיין חבר איז ער זיך מקדים צו דיינים פר זיין חבר כדי ער זאל זיך גרעכט מאכן אזו ווי עס שטייט צדיק הראשון בריבו דר וואס קומט צום ערשטן איז גירעכט אזו איז אויך דער יצה"ר וואס ער איז דער נחש אזו ווי עס שטייט והנחש היה ערום ער איז גיוועזן אקלוגר קומט ער אין ערשטין צו דעם מענטשין מיט דיא פאלשי טענות דר נאך אז דר יצר טוב קומט איז אים שוין שווער צו גלויבן דרום שטייט וחכמת המסכן בזויה מיינט מען דעם יצר טוב ווארום וייל דר יצר הרע איז פריער גיקומן זענן שון דר נאך זייני רייד פר שעמט דרום וועלכר דיין וואס הערט צו די טענות פון איין בעל דין איידער דר אנדערר איז גיקומן איז גליך ווי ער איז מקבל אויף זיך אלהים אחרים צו דר קדושה נאר אזו ווי עס שטייט וכא רעהו וחקרו דר אנדערר קומט אונ ווייזט אויס אז עס איז אליץ שקר דס איז דר וועג פון איין צדיק ער גלויבט ניט דעם יצר הרע וואס ער איז איין קלוגער רשע נאר ער ווארט ביז דר יצר טוב קומט חאטשי זיי ליידן פון דעם יצר הרע פיל שלעכטין איז זייא הקב"ה מציל פון זייני הענט דרום שטייט רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה' ווארום הקב"ה באגערט אין דעם צדיק אונ העלפט אים בעולם הזה ובעולם הבא וואול זייער חלק קום אונ זעה וויא פיל שלעכץ עס איז גיקומן אויף יעקב אבינו ווייל ער האט זיך ניט גיוואלט באהעפטן אין דעם יצר הרע אונ האט זיך מרחיק גיוועזן פון אים אונ הקב"ה האט אים גיהאלפין אונ האט אים מציל גיוועזן פון אלי שלעכץ ביז דער יצר הרע האט זיך דר ווייטרט פון אים אזו אויך אלי צדיקים ליידין פון אים גרויסי צרות איין צרה נאך דר אנדערר ביז זיי גייען ארויס פון זייני הענט אונ ירשנן עולם הבא · יעקב אבינו האט גיזאגט לא שלותי איך האב ניט גיהאט קיין פריד ביי לבן הארמי דען איך האב ניט גיקאנט ניצול ווערן פון אים ולא שקטתי אונ איך בין ניש גיווארין גישטילט פון דעם שר של עשו פריער הט ער מיך זייער מצער גיוועזן דר נאך האב איך גיהאט דעם צער פון עשו ולא נחתי איך האב ניט גיהאט קיין מנוחה פון צרות פון דינה אין שכם ויבא רוגז דער נאך האב איך גיהאט דעם צער פון יוסף וואס איז גרעסר איבר אלי רבי יוסי זאגט עס שטייט הצדיק אבד ואין איש שם על לב הקב"ה איז משגיח אויף דער גאנצר וועלט אונ אז ער זעהט אז מענטשין פירין זיך ניט אין רעכטן וועג אונ דר משפט איז אן גיברייט אויף זייא צוא קומען נעמט ער צוא דעם צדיק פון צווישען זייא ווארען כל זמן דער צדיק איז צווישען זייא קאן דר מדת הדין ניט שולט זיין אויף דר וועלט אזו ווי עס שטייט ויאמר להשמידם לולי משה בחירו דרום שטייט כי מפני הרעה נאסף הצדיק איידר דס שלעכץ דארף קומן ווערט דר צדיק איין גיטאן כדי ער זאל ניט קאנען מגין זיין אויף דעם דור קום אונ זעה יעקב איז גיוועזן דער בעכטר פון דיא אבות אונ ער איז ראוי גיוועזן צוא ליידן דעם גלות וואס הקב"ה הט גיזאגט צו אברהם בברית בין הבתרים נאר מחמת ער איז גיוועזן איין צדיק הט ער אויף גיהאלטין דעם מדת הדין אפילו דר הונגר האט אויף גיהערט פון זיינט וועגן אז ער איז גיקומן קיין מצרים אזו אויך יוסף וואס ער איז גיוועזן אזו ווי דאס גישטאלט פון יעקב כל זמן ער הט גילעבט הט זיך דר גלות ניט אן גיהובן אזו וויא עס שטייט ויסת יוסף נאך זיין טויט שטייט הבה נתחכמה לו אזו אויך כל זמן ד־ צדיק איז אויף דר וועלט קען דר מדת הדין ניט שולט זיין אונ הקב"ה איז מגין אויף דער וועלט פון זיינט וועגין דרום שטייט וישב יעקב בארץ מגורי אביו מיינט מען ער איז אליץ גיזעסין אין דעם פארכט פון דעם מדת הדין אונ האט אים אויף גיהאלטין :

אלה תולדות יעקב יוסף ווער עס האט גיזעהן דס פנים פון יוסף הט ער גיזאגט דאס איז די צורה פון יעקב דרום שטייט ביי קיינם ניט ואלה תולדות יעקב ראובן אדר שמעון נאר בייא יוסף בן שבע עשרה שנה רבי אבא זאגט הקב"ה האט מרמז גיוועזן אזו וויא יוסף איז אלט גיוועזן זיבעצין יאר אז ער איז פר לארין גיווארן דרום הט דאך יעקב אופ די זיבעצין יאר גיוויינט דר פר הט אים הקב"ה אפ גיגעבין זיבעצין יאר גוטע אין מצרים מיט גרויס שמחה יוסף איז גיוועזן איין מלך אונ אלי קינדער זענין פר אים גיוועזן דרום שטייט ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה דען דס איז גיוועזן זיין רעכט לעבין :

ויחלום יוסף חלום קום אונ זעה ווען אמענטש וויל זיך לייגן שלאפן זאל ער פריער אויף זיך מקבל זיין עול מלכות שמים דער נאך זאל ער זאגן איין פסוק פון רחמים אזו וויא אונזערי חכמים האבין גישטעלט דאס לייענן פון קריאת שמע דען אז דר מענטש שלאפט גייט זיין נשמה ארויף אונ שוועבט אויף יענם עולם איטליכר נאך זיין מדריגה נאך אונ הקב"ה איז מודיע צוא דער נשמה מיט דער מדריגה פון חלום וואס עס וועט זיין אויף דר וועלט אדר זאגן וואס ער האט אין זין גיהאט ביי טאג אונ עס איז פר האנדן פיל מדריגות אין חלום אויך איז פאר האנדן איין מדריגה פון חזיון אונ איטליכר איז זוכה נאך זיין מדריגה נאך אונ אמענטש טאר זיין חלום ניט זאגן נאר צוא זיין ליב האבר ווארום עס קען חס ושלום פאר קערט ווערן אונ דרום ווייל יוסף האט זיין חלום גיזאגט צוא זייני ברודר וואס האבן אים פיינט גיהאט הט ער גורם גיוועזן אז דר חלום איז אויף גיהאלטין גיווארן צווייא אונ צוואנציג יאר אבער אז ער וואלט ניט זאגין פאר זייא ווארט דאס באלד מקוים גיווארן אונ ווידר אז זייא וואלטן אים כשיידן דעם חלום אנדערש וואלט אויך מקוים גיווארן נאר זיי האבן אים תיכף גיזאגט המלוך תמלוך עלינו דרום איז דס מקוים גיווארן נאר אין אלאנגער צייט ארום :

רבי חייא אונ רבי יוסי זענן גיוועזן ביי רבי שמעון זאגט רבי חייא מיר האבען גילערינט איין חלום וואס מען איז אים ניט פותר איז גליך ווי איין בריב וואס מען לייענט זייא ניט דרויף פרעג איך צו ער ווערט גאר ניט מקוים צו ער ווערט יוא מקוים נאר ער ווייסט ניט זאגט רבי שמעון ער ווערט יוא מקוים נאר דר מענטש ווייסט ניט דען עס ווערט אליץ למעלה אוים גירופין עס איז ניט פר האנדין קיין שום זאך אויף דר וועלט עס זאל ניט העגגן אין איין חלום אדר אין איין כרוז אזו ווי עס שטייט כי לא יעשה ה' דבר וגו' השי"ת טוט ניט קיין שום זאך סיידין ער רופט עס פריער אוים אובין אונ פון דארטן איז זיך עס מתפשט צו די נביאים אונ אז עס איז ניט דא קיין נביאים ווייסין דיא חכמים אונ אז קיין חכמים איז אויך ניט דא ווייסט מען עס דורך איין חלום אונ אז דר חלום איז אוך ניט ווייסט מען עס דורך עופות השמים :

רבי יהודה הייבט אן עס שטייט תורת ה' תמימה משיבת נפש ווער עס איז זיך מבטל פון דר תורה איז גליך ווי ער מאכט חרוב די וועלט קום אונ זעה וויא אמענטש בדארף צוא לערנען תורה דען אז ער לערינט תורה הט ער חיים בעולם הזה ובעולם הבא קום אונ זעה

אפילו

אפילו דער וואס איז ניט עוסק בתורה אזו וויא עס בדארף צו זיין האט ער אויך איין שכר טוב אויף דר וועלט אונ מען איז אים ניט בן אויף יענר וועלט אזו ווי עס שטייט אורך ימים בימינה ווער עס לערינט תורה לשמה הט ער אורך ימים אויף יענער וועלט וואס זיא הייסט אורך ימים • ובשמאלה עושר וכבוד ווער עס איז ניט עוסק אין דר תורה פון נאמס וועגין הט ער איין שכר טוב אונ שלוה אויף דער וועלט אונ דער וואס לערינט לשמה אז ער בדארף שטארבין גייט דיא תורה פאר אים אונ איז מגין אויף אים כדי דיא שרי הדינים זאלין ניט קענען גינעהנין צוא אים • אונ אז דער גוף ליגט אין קבר היט דיא תורה אים • אונ אז די נשמה גייט ארויף אויבין גייט דיא תורה פאר איר אונ כמה שערים ווערין צו בראכין פר איר ביז זיא קומט אויף איר ארט אונ דיא תורה שטייט אויף דעם מענטשין ביז ער וועט אויף שטיין צוא תחיית המתים אונ די תורה איז אמליץ יושר פאר אים אזוא וויא דער פסוק זאגט בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך • בהתהלכך מיינט מען אז דוא וועסט גיין אין קבר בשכבך מיינט מען אז דו וועסט לערנין אין קבר והקיצות מיינט מען תחיית המתים אז דו וועסט אוף שטיין וועט זי זיין אמליץ יושר אונ פר דיר ריידען דאס הייסט תשיחך רבי אלעזר זאגט היא תשיחך מיינט מען אז דער מענטש וועט אויף שטיין תחיית המתים וועט ער קענן דיא גאנצי תורה אונ וועט זיא ניט פר געסן אונ ער וועט אלץ וויסין ווס ער האט פריער געלערינט אונ דס ווס ער האט פריער ניט גיקענט משיג זיין אונ רעכט קעניך וועט דס אלץ אריין גיין אין זיין הארצין אונ וועט אלין קענן אונ גרייכין אונ דיא תורה וועט אין אים ריידין דרום שטייט היא תשיחך רבי יהודה זאגט דער וואס איז עוסק בתורה אויף דער וועלט איז ער זוכה אין איר משתדל זיין אויף יענר וועלט קום אונ זעה דער וואס איז ניט משתדל אין דער תורה אויף דער וועלט אונ גייט בחושך אז ער גייט אוועק פון דר וועלט נעמט מען אים אונ מען ברענגט אים אריין אין דעם אינטערשטין גיהנם וואס ער הייסט בור שאון וטיט היון אזו וויא דער פסוק זאגט ויעלני מבור שאון מטיט היון דרום ווער עס איז זיך ניט משתדל אויף דער וועלט אין דר תורה שטייט דרויף ויקחהו וישליכו אותו הבורה דס מיינט מען דעם גיהנם וואס דארטין איז מען דן דיא מענטשן ווס האבין ניט עוסק גיווען אין דר תורה דרום שטייט והבור רק דער גיהנם נעמט נאר אזעלכע מענטשן ווס זענן גיוועזן ליידיג פון דער תורה וואס זיא הייסט מים אונ אין דעם בור איז פר האנדן אזעלכע משחיתים ווס האבין איין פנים ווי נחשים ועקרבים קום אונ זעה וויא אזו עס איז גרוס דר עונש פון ביטול תורה דען ווי פיל עבירות דיא ישראל האבין גיטאן ווען זייא ניט פאר טריבן גיווארן ביז זייא האבין מבטל גיוועזן דיא תורה אונ האבין זיך אפ גיטאן פון איר ווי עס שטייט מי חכם ויבן את זאת על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתי רבי יוסי זאגט פון דאנין ערנען מיר עס אפ דען עס שטייט לכן גלה עמי מבלי דעת זיי זענן דרום פאר טריבן גיווארן ווייל זיי זענן גיוועזן אן דער תורה וואס זיא הייסט בעת דען אלץ שטייט נאר אויף דעם קיום התורה דיא תורה איז דר קיום פון אלי עולמות עליונים ותחתונים אזו ווי דער פסוק זאגט אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי :

פרשת מקץ

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם רבי יהודה הייבט אן עס שטייט (איוב כ"ח) קץ שם לחושך ולכל תכלית הוא חוקר ארץ אופל וצלמות דר פסוק איז איז אזו גזאגט גוואורן קץ דס איז דר שטן ער איז דר קץ פון אלי דען ער שוועבט אוף דר וועלט אונ איז דר נאך מקטרג פר הקב"ה אונ ער וויל נאר אלי זאכן פר לענדן ער הייסט אבן נגף וואורום די רשעים ווערן גישטרוכלט דורך אים אונ שטייען אין ארץ עיפתה אין איין גרוס פינצטרניש קום אונ זעה ווי איין מענטש בדארף זיך משתדל זיין אין דר תורה דען דורך דר תורה ווייסט ער ווי אזו צו ריידן צו השי"ת דען דיא תורה רופט אום אלי טאג מי פתי יסור הנה אונ אז אמענטש איז עוסק אין דר תורה ווערט ער בהעפט אין דעם עץ החיים אזו ווי דר פסוק זאגט עץ חיים היא למחזיקים בה אונ אז אמענטש איז באהעפט אין דעם עץ החיים אוף דר וועלט איז ער גשטארקט אין דעם עץ החיים אוף יענר וועלט אויך • דען אין דעם עץ החיים איז דאך פר האנדין כמה מדריגות בלעטר אונ צווייגין אונ דר שורש אונ דער גוף פון דעם בוים אונ אלי צדיקים זענן באהעפט אין דעם עץ החיים אטייל אין גוף אליין אונ אטייל אין די צווייגן אונ אטייל אין דיא ווארצלען בין כך ובין כך ווערט גפונן אז אלי זענן בהעפט אין עץ החיים אונ ווער עס איז עוסק בתורה איז בהעפט אין דעם גוף אליין עס שטייט ילך במשפט יעמיד ארץ דס מיינט מען דוד המלך וואורום עס שטייט ויהי דוד עושה משפט וצדקה מיט זיין משפט הט ער גמאכט די וועלט זאל איין קיום האבן ואיש תרומות יהרסנה מיינט מען רחבעם המלך • קום אונ זעה אפילו עס ווערט נגזר איין פורעניות אוף דר וועלט ווערט עס אוף גהאלטן בזכות הצדיקים כל זמן דוד המלך הט גלעבט הט ער אוף גהאלטין דעם פורעניות פון דער וועלט אונ אפילו בשעת ער איז גשטארבין שטייט וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי אויך כל זמן יעקב מיט יוסף האבן גלעבט הט זיך דר גלות ניט אן גהובן ואיש תרומות יהרסנה מיינט מען פרעה ווייל ער האט גשטארקט זיין הארץ אנטקעגן משה איז חרוב גווארן דאס לאנד מצרים אונ דורך יוסף הט דס לאנד אקיום גהאט אונ דס איז גוועזן דר חלום דרום שטייט ויהי מקץ שנתים ימים דס הט גורם גוועזן ופרעה חולם :

ויהי בבוקר ותפעם רוחו רבי יוסי זאגט דרום שטייט ביי נבוכדנצר ותתפעם רוחו אונ ביי פרעה שטייט ותפעם ווייל נבוכדנצר הט ניט גוויסט דעם חלום מיט דעם פתרון שטייט ותתפעם עס האט אים צווייא מאל גיקלאפט אבר פרעה הט גוויסט דעם חלום נאר דעם פתרון הט ער ניט גוויסט • שטייט ותפעם עס הט אים נאר איין מאל גיקלאפט וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים מיינט מען די כישוף מאכר ואת כל חכמיה מיינט מען דיא שטערין זעהר אונ אלי האבן ניט גוויכט רבי יצחק זאגט האטשי מיר האבן גלערינט אז איין חלום איז וועדליג איטליכם מדריגה • נאר איין מלך איז העכר פון אלי מענטשין דרום איז זיין חלום העכר פון אלי מענטשן דרום שטייט אשר האלהים עושה הראה את פרעה ניט צו קיין אנדרין מענטשין • נייערט צו דיא נביאים וחסידים וחכמים פון דעם דור • עס שטייט אותי השיב על כני ואותו תלה פון דאנן לערנן מיר אפ אז דר חלום איז נאר גיוועגט אין דעם מענטשין וואס איז אים פותר ווארום עס וואלט גידארפט שטיין אותי השבת על כני ואותו תלית ווייל ער האט דאך גרעט מיט פרעה אליין דארף ער דאך זאגן מיך האסטו גיזעצט אוף מיין שטול אונ אים האסטו גהאנגען נאר ווס דען שטייט אותי השיב על כני דס גייט אוף יוסף ווייל ער האט אזו פותר חלום גיוועזן איז דאס אזו מקוים גוואורן וואורום כל החלומות

תלכין

חולכין אחר הפה אונ אזו שטייט ויהי כאשר פתר לנו כן היה דרום שטייט אותי
השיב דס גייט אויף יוסף ער הט דס גימאכט מיט זיין פתרון :
וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור רבי אבא הייבט אן עס שטייט
רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו קום אונ זעה ווי הקב"ה בגערט
אין די צדיקים ווייל זיי מאכן שלום אובן אונ אונטן אונ זיי פארכטן
זיך פר אים צו טאן זיין ווילן למיחלים לחסדו מיינט מען דיא תלמידי
חכמים ווס לערנן תורה ביי נאכט ציהט אויף זייא הקב"ה ארויף זיין
גנאד ביי טאג אזו ווי עס שטייט יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי מיינט
מען די תלמידי חכמים ווס לערנן ביי נאכט מיט גזאנג דרום שטייט
ניט ביראיו אונ עס שטייט את יראיו ווארום עס איז גלייך וויא איינער
באוויליגט דעם אנדרין מיט גוטי רייד אזו אויך ווייל יוסף איז גוועזן
טרויעריג אין דער תפיסה דר נאך אז פרעה האט נאך אים גשיקט
שטייט ויריצהו איז טייטש לשון איבר בעטין פרעה האט אים מפייס
גוועזן מיט רייד פון שמחה דר פרייען זיין הארץ :
ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבור בכל ארץ מצרים אנדערי מענטשן האבען איין
גזאמלט תבואה איז פר פולט גווארן אבר יוסף הט איין גזאמלט
תבואה אונ זי איז ניט פר פולט גווארן רבי שמעון זאגט הקב"ה הט
אלץ מגלגל גוועז אזעלכי סיבות כדי עס זאל מקוים ווערין וואס ער
הט גזאגט צו אברהם בברית בין הבתרים ועבדום וענו אותם ארבע מאות
שנה וואלט עס גקאנט אום קומן יעקב זאל קומען קיין מצרים מיט
אייזרני קייטן מקיים זיין דעם גזירות פון דעם ברית בין הבתרים נאר
מחמת הקדוש ברוך הוא הט ליב גהאט די אבות הט ער אזו גפירט
אז יוסף זאל ווערין אין מצרים איין מלך איז שון יעקב מיט אלי
שבטים ארין גקומן בכבוד גדול קיין מצרים ומחמת הקדוש ברוך
הוא הט צו גזאגט צו אברהם זיי זאלן ארויס גיין פון מצרים מיט פיל
געלט דרום הט השי"ת גישיקט איין הונגר אויף דר וועלט דס גאנצי
גאלד אונ זילבר פון דר וועלט זאל קומן קיין מצרים · אונ אזו איז
תמיד דר סדר פון הקב"ה ער שיקט די רפואה פר דר מכה דר נאך
אז עס איז שוין גיווארן מצרים פול מיט כסף וזהב · האט ער ארין
גיבראכט יעקב קיין מצרים מיט גרויס כבוד כדי עס זאל מקוים
ווערין די רייד פון ברית בין הבתרים :
וירא יעקב כי יש שבר במצרים רבי חזקיה זאגט ווען עס איז איין צער אויף
דער וועלט זאל זיך א מענטש ניט ווייזן אויף דער גאס ער זאל
ניט נתפס ווערן דורך זייני זינד דרום האט יעקב גיזאגט צוא זייני
קינדר למה תתראו ווארום זאלט איר גוויזן ווערן פר מענטשן נאך איין
פשט איז אז יצחק איז גשטארבן האט זיך יעקב מיט עשו גיטיילט
מיט דר ירושה הט עשו אפ גגעבן צו יעקב גאנץ ארץ ישראל נאר
אויף דעם תנאי ער זאל אויף זיך נעמן דעם גלות דרום זאגט יעקב
צו די קינדר כי יש שבר למה תתראו דער בראך פון דעם גלות וועט זיין
נאך וואס זאלט איר זיך ווייזן פאר דעם דין של מעלה טאמר וועט
גיפינן ווערין אויף אייך איין קטרוג רדו שמה ער הט זייא מרמז גיוועז
אז זיי וועלין זיין אין גלות אזו ווי די צאל פון רד"ו דאס הייסט צוויא
הונדערט מיט צעהען יאר :
ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו רבי אלעזר זאגט עס שטייט למה אירא בימי
רע עון עקבי יסובני קום אונ זעה עס איז פר האנדן דריי ווס פארכטן
זיך אונ ווייסן ניט פר וואס אזו ווי דיא חכמים זאגן נאר עס איז נאך
פר האנדן ווס פארכטין זיך אונ ווייסי ניט פר ווס · דס מיינט מען

זיי פארכטן זיך פאר זייערי עבירות אונ ווייסן ניט אז זייא הא
גזינדיגט אונ טראכטן גאר ניט זייא זאלן תשובה טאן בימי רע מי
מען דעם יצר הרע פר ווס הייסט ער בימי רע ווארום ער הט אזע
טעג ווס מען גיט אים רשות ער זאל מענטשן מטמא זיין וואס
האבן אפ גקערט פון דרכי השי"ת דען דר ווס איז זיך מטמא א
דער וועלט איז מען אים מטמא פון אובן דאס הייסן ימי רע אונ
ווען ממונה אויף אזעלכי קלייני עבירות ווס דר מענטש האלט
פר גאר נישט אונ טרעט זיי מיט די פיס ווען זיי אים מטמא וואו
אין ווס פר איין וועג א מענטש וויל גיין אזו פירט מען אים פון א
קומט דר מענטש זיך מטהר זיין איז פאר האנדן אזעלכי וואס
העלפין אים דר צו · מיר האבן גלערינט אז דר מענטש שטייט א
אין דער פריא דארף ער תיכף דיא הענט וואשן מיט א גרויסר
אונ מקבל זיין די וואסר פון אזו איין מענטש ווס ער האט זיך ש
גיוואשן אויך דארף מען די רעכטי האנט פריער וואשן פר דר לינ
האנט כדי דר צד ימין זאל זיך שטארקן על צד שמאל דאס היי
דער יצר הרע כדי מען זאל אים ניט געבין איין ארט ער זאל
ושלום שולט זיין אויף אים דעסט גלייבען דארף זיך א מענטש צ
היטן פר די קלייני עבירות ווס ער האלט זיי פר גאר נישט אזו
מיט דעם וואשן חאטשי איין מענטש האלט דס פר נישט ווען
דאך אז אונזרי חכמים האבן אויף דעם זייער מזהיר גוועז אונ דר
פארכטן זיך מענטשן אונ ווייסן ניט פר וואס דען זיי האבין גילא
דעם צד שמאל מיינט מען דעם יצר הרע זאל זיך שטארקען או
דעם צד ימין בקומט ער אויף אים איין שליטה אונ דיא ימי רע קו
אונ שרעקין אים דרום פארכט ער זיך · דוד המלך האט זיך תמ
גיהיט פר אזעלכי זאכן צו זינדגן מיט זיי אונ הט תמיד נאך גיזוכ
פר ריכטן די זאכן איידר ער איז גגאנגן מלחמה האלטן דרום הא
ער שון פאר די פיינט קיין מורא ניט גהאט אין דער מלחמה · ק
אונ זעה עס איז גוועזן פיר מלכים ווס איטליכר הט ניט בגערט ד
אנדרינס בגער · דוד הט בגערט ער זאל נאך יאגין זייני פיינט א
זאל זיך ניט אום קערין פון דר מלחמה ביז ער זאל זיי אין גאנצן פ
לענדין פר ווס הט ער גבעטן עס זאל אזו זיין דרום ווייל ער הט ז
אלי מאל גהיט פר די עבירות אונ הט ניט גגעבן קיין ארט די פיינ
זאלן קענן אויף אים שולט זיין דרום הט ער בגערט זיי צו יאגין ני
זיי זאלין אים יאגן מכח זיין זינד · אונ דר מלך אסא הט שון ניט א
בגערט ער הט זיך שון מער גפארכטן חאטשי ער הט אויך מפשפ
גיוועזן זייני מעשים אבר ניט אזו וויא דוד דרום האט ער בגערט צ
ער זאל יוא יאגן זייני פיינט אבר השי"ת זאל זיי שלאגן אזו וויא ע
שטייט וירדפם אסא אסא הט זיי נאר נאך גיאגט אבר השי"ת הט זיי
גישלאגן אבר ביי דוד שטייט ויכם דוד דוד הט זיי אליין גישלאגן פ
איין אבינט צום אנדרין · יהושפט מלך יהודה האט אנדרש בגער
ער הט גיזאגט צו השי"ת איך קען זייא ניט יאגן אונ שלאגן בווד
ניט · נאר איך וועל מתפלל זיין אונ דו זאלסט זייא שלאגין דען ע
הט זיך ניט אזו מפשפש גוועזן ווי אסא הט אים השי"ת אזו גטאן א
ווי עס שטייט ובעת החלו ברינה ותפלה נתן ה' מארבים על בני עמון חזקיהו מל
יהודה הט אנדערש גזאגט צו השי"ת רבונו של עולם איך קען ני
מתפלל זיין אונ כל שכן נאך יאגין אונ שלאגין דען ער האט זי
גפארכטן פר זייני קלייני עבירות וואס מיר האבן אובן גשריבן הט

הקב"ה אויך גפאלגט אזו ווי עס שטייט ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה'
מחנה אשור חזקיה איז גילעגן אויף זיין בעט און הקב"ה האט זייא
ית גווען און פון זיי קען מען זיך איין קל וחומר נעמן ומה דאך
לכי גרויסי צדיקים האבן זיך גיפארכטין פר זייערי עבירות מכל
ן אנדרי לייט גהערין בוודאי מורא האבין פאר זיי דרום גיהער דאך
לכר מענטש צו היטן אפילו פאר אזעלכי קלייני זאכן און צוא
קן זיין זיי כדי די שלעכטי טעג זאלין אויף אים קיין שליטה ניט
בין דען זיי האביז גאר קיין רחמנות ניט קום און זעה עס שטייט
יוסף את אחיו אז זיי זענען אריין גפאלין אין זייני הענט האט ער אויף
ז רחמנות גהאט ווייל ער איז גיוועזן איין גאנצער מאן מיט אלי
ות אבער שמעון ולוי ווייל זיי האבן גהאט איין אחוה אין דעם דין
שה דרום האבין זייא זיך ניט מרחם גיוועזן אויף יוסף אז ער איז
יין גפאלין אין זייערי הענט דרום זאגט דוד למה אירא איך טו מיך
רכטין בימי רע פון די שלעכטי טעג עון עקבי דורך די קלייני עבירות
מען טרעט מיט די פיס דרום שטייט הוי מושכי העון בחבלי השוא דס
טייטש ווי גישריגען אויף דיא מענטשן וואס זייא ציהען אויף זיך
עלכי קלייני עבירות וואס זענען ביי זיי אין די אויגן גלייך ווי אשלאף
סריקיל היינו זיי מיינען אז דס איז גאר קיין עבירה ניט און דר נאך
רט עס כעבותות העגלה אזו וויא דער שטריק פון איין וואגן וואס ער
גראב דען דר שטן ווערט גישטארקט און פירט אים אראפ פון
לם הזה און פון עולם הבא · וואול צו די צדיקים וואס זיי היטן זיך
אלי עבירות און זענען תמיד מפשפש דאס הייסט זייא זוכין נאך
מיר האבן זיי עפיס גטאן טוען זייא דרויף תיכף תשובה כדי עס
ל ניט זיין אויף זיי קיין קיטרוג בעולם הזה ובעולם הבא דען דיא
רה ווייזט זיי דעם רעכטן וועג וואס זאלין גיין אין אים אזו וויא עס
שטייט דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום :

סור אותו לעיניהם פאר זייערי אויגן האט ער שמעון גיבונדין
אבער אז זייא זענין אוועק גגאנגין האט ער אים אפ גיבונדין
ן האט אים גגעבין עסין און טרינקען · אויב דו ווערסט זאגין יוסף
אט דאס איבר דעם גטאן ווייל עס שטייט אם רעב שונאך האכילהו לחם
דיין שונא איז הונגריג זאלסטו אים גיבין עסין חס ושלום אז יוסף
דיק זאל דס איבר דעם טאן דען עס שטייט ווייטר כי גחלים אתה
תה על ראשו נאר ער האט דס גטאן אזו ווי מען גיהער צו טאן צו איין
יודר עס שטייט וימלאו את כליהם בר האט ער אויך דאס אלץ גיטאן
א מען גיהער צוא טאן צוא ברודר · קום און זעה דיא אלי
כין וואס יוסף האט גיטאן צו זייני ברודר און דיא אלי זאכין פון
סף מיט די ברודר נאך וואס האט אזו בדארפט צו זיין דען די תורה
ז איין תורה של אמת עס איז ניט דא איין ווארט אין איר וואס עס
ל ניט זיין סודות עליונים אלא אזו ווי עס שטייט אל תאמר אשלמה רע
ם און זעה הקב"ה האט גמאכט דעם מענטשן ער זאל זיך שטארקן
ין דר תורה און צו גיין בדרך אמת לצד ימין און ניט לצד שמאל
ארום די אחוה פון ישראל איז בצד ימין דרום מוז זיין צווישן זיי
הבה ושלום וואס דאס איז בצד הימין והחסד אבער ניט שנאה
מחלוקת חס ושלום ווארום דורך שנאה ומחלוקת ווערט שלאף דר
ר יכין ח"ו און דרום איז דר יצר טוב מצד ימין און דר יצר הרע
צד שמאל פון דעם מענטשן און דיא ישראל מוזן שטארקן דעם
ר טוב אויף דעם יצר הרע מיט זייערי מעשים טובים און אז דער

מענטש קערט זיך חס ושלום לצד יצר הרע לשמאל ווערט דר יצה"ר
גישטארקט אויף דעם יצר טוב דר יצה"ר דר מנוול איז ניט גאנץ
נייערט פגום אבער דורך די עבירות מאכט מען אים גאנץ דרום זאל
דר מענטש זעהן אז דר יצר טוב זאל ווערן גאנץ דורך זייני מעשים
טובים אבער ניט דר יצר הרע דרום זאגט שלמה אל תאמר די זאלסט
ניט זאגן אשלמה רע איך וועל דעם יצר הרע גאנץ מאכן קוה אל ה' ויושע
לך האף צו גאט ער וועט דיר העלפן אז די זאלסט גיין בדרך הישר ·
נאך איין פשט איז אל תאמר אשלמה רע דיא זאלסט ניט זאגן איך וועל
בצאלן שלעכץ דעם וואס האט מיר גטאן גוטין ווארום עס שטייט משיב
רעה תחת טובה דר וואס בצאלט שלעכץ פר גוטין לא תמוש רע מביתו ווערט
זיך קיין שלעכץ ניט אפ טאן פון זיין שטוב חס ושלום אזו אויך
חאטשי יענר האט דיר שלעכץ גטאן זאלסטו אים פארט ניט בצאלן
קיין בייז ווי דען קוה אל ה' ויושע לך האף צו גאט ער וועט דיר דר פר
העלפן און דער פסוק גייט אויף יוסף הצדיק חאטשי זייני ברודר
האבן אים גטאן שלעכץ פון דעסט וועגן האט ער זייא ניט גיוואלט
בצאלן קיין שלעכץ בשעת זיי זענען גוועזן אין זייני הענט ווייל ער האט
זיך גיפארכטן פר השי"ת אזו ווי עס שטייט את האלהים אני ירא ער האט
תמיד גיהאפט צו השי"ת און ניט גינוג ער האט זיי קיין שלעכץ ניט
גטאן נאר ער האט זיי נאך גוטס גטאן אזו איז דר סדר פון די צדיקים
דרום האט הקב"ה ברוך הוא אויף זיי חס בעולם הזה ובעולם הבא ·
רבי אבא איז אמאל גיזעסן אויף דעם טויער פון לוד האט ער גזעהן
ווי אמענטש האט זיך גיזעצט אין איין גרוב פון איין שטיין ער איז גוועזן
זייער מיד פון דעם וועג און איז דארטן אנטשלאפן גווארן דר ווייל
זעהט רבי אבא ווי איין שלאנג גייט צו אים ווי ער איז גקומן נאהנט
צו אים איז אראפ גפאלן איין צווייג פון איין בוים און האט דעם שלאנג
גהרגת ווי דר מענטש חאפט זיך אויף זעהט ער ווי דר שלאנג ליגט
טויט ווי ער איז אויף גשטאנען פון זיין ארט איז אים גיפאלן דר בוים
אונטר אים און ער איז ווידר ניצול גווארן איז רבי אבא גיגאנגן צו
אים און זאגט צו אים זאג מיר דייני מעשים דען איך האב דא גזעהן
ווי השם יתברך האט דיר גטאן צוויי ניסים דס איז גוויס ניט אים זיסט
זאגט דר מענטש כל ימי בין איך מיך נוהג אז אמענש האט מיט מיר
גטאן איין רעה האב איך אים ניט גיטאן צוריק קיין רעה נאר איך
האב אים נאך תיכף מוחל גיוועזן און ניט דאס אליין נאר פון דעם
טאג אן האב איך מיך משתדל גוועזן אז איך אל אים נאך טאן
טובות ווי רבי אבא האט דס דר הערט האט ער אן גהויבן וויינין און
האט גזאגט דס איז דאך נאך גרעסר פון יוסף הצדיק דען יוסף האט
עס גטאן אנטקעגן זייני ברודר און ער טוט אנטקעגן פרעמדי עס איז
רעכט וואס הקב"ה האט דיר גטאן וועלכי גרויסי ניסים :

פתח ער האט אן גהויבן עס שטייט (משלי י) הולך בתום ילך בטח דער
מענטש וואס גייט בדרך תורה גייט ער זיכערליך קיין שום דין
קען אין אים ניט שולט זיין ומעקש דרכיו יודע און דר וואס קערט אפ מדרך
אמת און בגערט וואס ביי זיין חבר איז ווערט ער דר קענט אין דיא
אויגן פון די שערי הדין עס ווערט ניט פר לארין פון זיי זיין גשטאלט
צו ברענגן עס פר הקב"ה און מקטרג זיין אויף אים נוקם צו זיין זיך
אין אים אבער דר וואס גייט בדרך הישר איז הקב"ה אויף אים מגין און
איז מכסה אויף אים די שערי הדינים זאלין פון אים ניט וויסן און דר

זענן אים וואל צו די לייט וואס גייען בדרך הישר זיי זענן פר זיכערט
בעולם הזה ובעולם הבא :

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה רבי אליעזר הייבט אן עס שטייט כי אתה אבינו אברהם לא
ידענו וגו' קום אונ זעה הקב"ה הט בשאפן די וועלט אונ איטליכר
טאג האט גיטאן זיין ווערג אזו וויא עס איז ראוי גיוועזן אונ אז עס
איז גיקומען דער זעקסטער טאג האט הקב"ה גיוואלט בשאפין דעם
מענטשין איז גיקומען די תורה פר הקב"ה אונ זאגט רבונו של עולם
דעם מענטשן וואס די ווילסט בשאפן איז אן גבערייט דר צערנן דיך
אונ אוב די וועסט ניט דר לענגרן דיין צארן זאלסטו אים תיכף ניט
שטראפן איז בעסר אז דיא זאלסט אים גאר ניט בשאפן · האט איר
הקב"ה גיענטפערט וועד איך דען אום זיסט אן גירופן ארך אפים איך
דר לענגר מיין צארין אונ שטראף ניט תיכף · אונ אלץ איז בשאפין
גיווארן מיט דר תורה דען איידר הקב"ה האט דיא וועלט בשאפין
זענן אלי אותיות פון דער תורה גקומן פאר הקב"ה אונ זענין אריין
גיגאנגן צוריק על סדר תשר"ק היינו אין ערשטן איז גקומן די ת"ו אונ
הט גזאגט רבש"ע איז דיין רצון זאלסט מיט מיר בשאפן דיא וועלט
הט הקב"ה גזאגט ניין וואורום דורך דיר זענן דיא צדיקים אן גבערייט
צו שטארבן אזו ווי עס שטייט והתוית תיו על מצחות האנשים האלה וממקדשי
תחלו לייענט ניט ממקדשי איז טייטש מיין בית המקדש נייערט וממקודשי
דס הייסט פון מייני הייליגי צדיקים זאלט איר אן הייבן צוא הרגנן
דרום קען איך מיט דיר ניט בשאפן די וועלט · דר נאך זענן אריין
גגאנגן די אותיות שר"ק הט מען זיי גיענטפערט איר זייט ניט ראוי מען
זאל מיט אייך די וועלט בשאפן וואורום פון אייך לייענט מען אותיות
שקר זענן אלי אותיות נדחה גווארן אפילו אות כ"ף וואס בשעת זי איז
אריין גגאנגן איז גווארן דר ציטערט צוויי הונדרט טוזינט וועלטן
אזו ווי עס שטייט אין זוהר פרשת בראשית ביז עס איז אריין גקומן דס
אות בי"ת אונ מיט איר איז בשאפן גווארן די גאנצי וועלט ווייל זי
איז איין סימן ברכה דרום הייבט זיך די תורה אן מיט דעם אות בי"ת
בראשית חאטשי די אלף איז דס ערשטי אות פון דעם אלף בי"ת איז
פארט מיט איר ניט בשאפן גווארין די וועלט ווייל מיט איר ווערט
גילייענט דס ווארט ארור וואלט חלילה די קליפות גהאט איין אן האלט
מחמת זייא הייכין דעם נאמן · קוט אונ זעה חאטשי דיא וועלט איז
באשאפין גיווארין מיט דער מדריגה פון אברהם הט ער פארט זיך
ניט משתדל גיוועזן צוא בעטין אויף אונז בשעת הקב"ה האט אים
גיוויזין דעם גלות בברית בין הבתרים אויך האט ער גיזאגט לו
ישמעאל יחיה לפניך דרום שטייט כי אתה אבינו אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו
אונ יעקב חאטשי ביי אים אין דער האנט זענען גיוועזן אלי ברכות
הט ער פארט אלי קינדער ניט גיבענטשט נייערט ער הט זייא אפ
גיגעבן צו דר שכינה זי זאל זיי בענטשן אזו ווי עס שטייט ויכל יעקב לצוות
את בניו אונ שטייט ניט לברך וואורום ער הט גבאטן די שכינה זאל זיי
בענטשן דיזו די אלי ברכות וואס שטייען אין פרשת ויחי איז ניט גוועזן
צו אלי שבטים וואורום מען גיפינט דארטן מער ניט נאר ראובן שמעון
לוי דרום הט זיך יעקב אויך צו אונז ניט גיאכט דר קענן נייערט כי
אתה אבינו די הקב"ה אליין ביסט אונזר פאטר אונ אונזר משגיח צוא
בענטשן אזו ווי איין פאטר איז משגיח אויף זיין קינד זעהן וואס ער
דארף גואלנו מעולם שמך דיא בוסט אונזר גואל אזוי שטייט המלאך הגואל
דס איז דיין נאמן דרום בעטן מיר לייז אונז אום מיט דיין נאמן אויך
זאגן אונזרי חכמים מען טאר ניט מפסיק זיין צווישן גאל ישראל אונ
צווישן שמונה עשרה אזוי אויך טאר מען ניט מפסיק זיין צווישן
תפילין של יד אונ צווישן של ראש איז אלץ צו ווייזן אז עס איז איינס
דרום זאגן מיר גואלנו מעולם שמך די גאולה מוז זיין נאהנט צוא דער
תפלה וואס דס איז דיין נאמן · רבי יצחק מיט רבי יהודה זענן גזעסן
איין נאכט אונ האבן גלערנט זאגט רבי יצחק צו רבי יהודה איז אזו
ווי מיר האבן גילערנט אז הקב"ה הט בשאפן די וועלט אונ דעם
גשטאלט פון יענר וועלט כדי עס זאלין ביידי זיין איינס זאגט רבי
יהודה בוודאי איז אזו זייא זענן ביידי גלייך אונ האט בשאפין דעם
מענטשין איבר אלי אזו שטייט אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי איך האב
בשאפן די ערד פון וועגן דעם מענטשן וואס גייט אויף ארום אויף איר
דען ער איז דר קיום פון דר וועלט דר נאך הט רבי יהודה גיזאגט
גרוסי סודות ווי אזו די נשמה דארף בשאפן ווערן קום אונ זעה אז
הקב"ה הט דעם מענטשן בשאפן הט ער איין גיזאמלט ערד פון
אלי פיר זייטן פון דר וועלט אונ הט אים גמאכט במקום בהמ"ק של מטה
אונ איין נשמה הט ער אים גגעבן פון דעם בהמ"ק של מעלה וואס זיא איז
נכלל פון דריי מדריגות היינו נפש רוח ונשמה · נפש איז דיא אינטערשטי
מדריגה רוח איז גרעסר פין נפש ער איז דר קיום פון דעם נפש אונ
די נשמה איז העכר פון די אלי מדריגות אונ זענן אלי אריין גיגעבן
אין דעם מענטשן צו טאן דעם רצון פון השי"ת · אין ערשטן איז ביי
דעם מענטשן דר חלק וואס הייסט נפש דר מיט ווערט ער גבארין אונ
אז ער איז מטהר דעם נפש אונ האלט אים בקדושה ובטהרה אזוי
ווערט ער גיקריינט מיט דעם חלק וואס הייסט רוח דר נאך אז ער
בערייט זיך אן צוא דינן להשי"ת איז ער זוכה צוא דעם חלק הנשמה
הקדושה די גרעסטי מדריגה פון אלי אונ ער ווערט גיקריינט מיט
דר מדריגה הקדושה פון אלי זייטן אונ איז זוכה דורך דעם לעולם
הבא אונ הייבט איין ליב האבר צו השי"ת אזו ווי עס שטייט להנחיל
אוהבי יש דס מיינט מען די וואס זענן זוכה צו דר הייליגר נשמה · פרעגט
רבי יצחק ווי קאן דס זיין אז די נשמה איז אזו אגרוסי מדריגה מיר
גיפינין דאך ביא דעם דור המבול שטייט כל אשר נשמת רוח חיים באפיו
זענן אום גשטארבן אונ זיי זענין דאך גיוועזן רשעים וואורום שטייט
ביי זיי נשמה זאגט רבי יהודה צו אים דר פסוק גייט ניט אויף די רשעים
נייערט אויף די צדיקים וואס זענין גוועזן צווישן זייא הייסט חנוך אונ ירד
נאך אזעלכי צדיקים זיי זענן גשטארבן אז עס איז נאך גיוועזן טרוקן
איידר דר מבול איז גוועזן כדי זיי זאלן ניט האבן קיין צדיק זאל אויף
זיי מגין זיין דרום הט זיי הקב"ה פריער אוועק גנומן אויף דעם שטייט
נשמת רוח חיים דס מיינט מען די צדיקים זענן גשטארבן פר דעם מבול
אז עס איז נאך טרוקין גיוועזן ווייטער זענין דא סודות ביז עס קומט
צו דר זאך פון יהודה מיט יוסף וואס זענן ביידי גוועזן צדיקים אונ זי
זענן גורם בכה טובות אויף דר וועלט שלום צוא אלי שבטים אונ
שלום צו יעקב דס זיין רוח הט אקיום גיהאט דורך דעם אזו שטייט
ותחי רוח יעקב אביהם : רבי יהודה מיט רבי יוסי זענן גקומן אין דר שטאט
כפר חנן זוי זיי זיצן אויף דר האר בריג קומט אריין איין מענטש וואס הט
גהאט אין דרוסין איין אייזיל מיט משא זאגט רבי יהודה צוא רבי
יוסי מיר האבין דאך גלערינט אז דוד האט נאר גשלאפין וויא איין
פערד

ערד דם איז נאר וויינג ווס דען שטייט חצות לילה אקום להודות לך איך שטיי אויף האלבי נאכט דיך צוא לובן אמער אז ער האט אזו וויניג ישלאפן איז ער דאך פריער אויף גישטאנען זאגט דר מענטש צו איס אז עס איז גוואורן נאכט הט ער זיך גיזעצט מיט זייני שרים דן זיין משפטים אונ הט עוסק גוועזן אין דר תורה ביז עס איז גיווארין ניט וייט צו האלבי נאכט הט ער גשלאפן ביז האלבי נאכט אונ אז עס איז גווארין האלבי נאכט איז ער אויף גישטאנען אונ הט עוסק גיוועזן בתורה אונ אין שירות ותשבחות צו הקדוש ברוך הוא דרום ווייל דוד המלך איז חי וקים לעולמי עולמים דרום הט ער זיך גהיט אז ער זאל ניט טועם זיין טעם מיתה דען דר שלאף איז איין זעכציגט חלק פון דעם טוט אונ פון ניין אונ פופציג מינוט אונ ווייטר איז מען שון טועם איין טעם מיתה דרום הט זיך דוד גיהיט אז ער זאל ניט שלאפין קיין זעכציג מינוט כדי ער זאל בלייבין חי אונ ער זאר ניט שלאפין לענגר מיט איין מינוט כדי ער זאל ניט פאר זוכן דעם טעם מיתה אונ עס זאל ניט שולט זיין אויף אים קיין שום זאך נאר חיים עליונים אונ אז עס קומט די מיטן נאכט אונ די קדושה עליונה הייבט זיך אן מתעורר זיין אונ דער מענטש שלאפט אויף זיין בעט אונ בגערט ניט צוא דר וועקין זיך אין כבוד הקב"ה איז ער מקושר אין מות אונ איז בהעפט אין דר טומאה דרום איז דוד אויף גישטאנין משגיח צו זיין אין כבוד הקדוש ברוך הוא אלי מאל צוא באהעפטין איין חי מיט דעם אנדרין דען דוד איז חי וקים לעולם • זענען גקומן רבי יוסי אונ רבי יהודה אונ האבין אים גיקושט אונ האבין אים גיפרעגט וויא אזוי איז דיין נאמין זאגט ער חזקיה זאגין זיי צוא אים יתישר חילך ותקן אורחותיך כלומר דיא זאלסט ווייטר גישטארקט ווערין אין דר תורה זאגט רבי יהודה צוא אים ווייל דיא האסט שוין אן גיהויבין צו זאגין זאג אונז ווייטר פון דיא סודות עליונים האט ער זייא גיזאגט גרויסי סודות דער ווייל איז גיקומין רבי אלעזר אז ער האט זייא דער זעהין זאגט ער דיא שכינה איז בוודאי דא אין וואס זייט איר עוסק האבן זייא אים דער ציילט דיא גאנצי מעשה זאגט רבי אלעזר בוודאי הט ער רעכט גיזאגט האבן זיי זיך מתחבר גיוועןן איינם אונ האבען עוסק גיוועזן בתורה הייבט אן רבי אלעזר עס שטייט ה׳ אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה נגדך קום אונ זעה דוד המלך איז אויף גישטאנען האלבי נאכט אונ האט עוסק גיוועזן אין שירות ותשבחות משמח צו זיין הקב"ה דען אויבין הייבין אן האלבי נאכט כמה מלאכים צו זאגין שירה בשמחה אונ ווי פיל מינים אויף אלע זייטן לויבן אונ זינגן שירה אונ אז אמענטש טוט אויף דר ערד אוך לובן אין דר צייט צו גאט בגערט הקב"ה אין אים אונ אלי מלאכים הקדושים ווס זיי לובן צו הקדוש ברוך הוא פר נעמן זיין קול ווס ער לובט צו הקב"ה דען דאס איז דער עיקר שלימות וואס דר שבח פון הקב"ה גייט ארויף פון דער ערד • קום אונ זעה דוד האט גיזאגט ה׳ אלהי ישועתי וגו׳ ווען איז הקב"ה מיין הילף דעם טאג ווס איך פערער מיך פריער ביי נאכט מיט שירות ותשבחות צו אים דען דער וואס פעדערט זיך ביי נאכט צו לובן צו השי"ת ווערט ער גישטארקט בייא טאג פון דעם יד ימין של הקב"ה אונ עס ווערט אויף אים גיצוגן איין חוט של חסד דרום זאגט דוד ווען איז הקב"ה אויף מיר מושך איין חוט של חסד צעקתי בלילה נגדך אז איך האב פריער דיא נאכט גישריגן צו דיר שירות ותשבחות אונ האב עוסק גיוועזן אין דער תורה דרום

זאגט ער רא המתיב יהללויה עס גיהערן צו לובן הקב"ה די לעבידיגי ניט ווס שלאפן מער פון ניין אונ פופציג מינוט דען דר מענטש איז אוף זיך מושך דעם מות אבר ואנחנו מיר וואס שלאפען ניט קיין זעכציג מינוט איז דאך אויף אונז ניט שולט דר מות נברך יה מיר וועלין לובן גאט אונ וועלין זיך בהעפטן אין אים ווס ער הייסט חי דרום שטייט ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם חיים כולכם היום זייא זאגען ווייטער גרויסי סודות • זאגט רבי יהודה וואול צו די צדיקים זיי זענען מרבה שלום אויף דער וועלט דען זיי ווייסן מייחד זיין דעם יחוד דען איידר יהודה מיט יוסף זענען זיך צו נויף גיקומן איז קיין שלום ניט גיוועזן אויף דר וועלט אונ אז זייא זענען זיך צו נויף גיקומען איז גיווארן שלום אונ שמחה איז גימערט גיווארין למעלה ולמטה :

ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו רבי חייא הייבט אן עס שטייט פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד קום אונ זעה הקב"ה הט בשאפן די וועלט אונ הט גימאכט גיוועלטיגין דעם מענטשן ער זאל זיין אמלך איבר אלי אונ פון דיא מענטשן ווערט אפ גשייד כמה מינים צדיקים אונ רשעים אונ קלוגי אונ נארין אונ אלי זענין אקיום אויף דער וועלט אטייל זענען עשירים אונ אטייל עניים כדי מען זאל זיך מזכה זיין איינם פון דעם אנדרן דען דורך צדקה איז דר מענטש זוכה לחיי עולם אונ ווערט מקושר צו דעם עץ החיים אונ ניט דס אליין נאר ער איז מקיים די גאנצי וועלט אזו וויא עס שטייט פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד אז ער גיט צדקה איז ער מקיים די וועלט אונ די צדקה שטייט איביג אונ ווייטר שטייט רשע יראה וכעס דאס מיינט מען דיא קליפות דרום שטייט מתן בסתר יכפה אף • אף מיינט מען דיא קליפות זיי ווערן בטל מחמת צדקה • רבי יוסי הייבט אן עס שטייט ביי אליהו ויקרא אל ה׳ ויאמר הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להחיות את בנה קום אונ זעה צווייא האבן גירעט אנמקעגן הקב"ה משה אונ אליהו • משה האט גיזאגט למה הרעות לעם הזה ווארום האסטו שלעכין גיטאן צו דעם פאלק אונ אליהו האט אויך גיזאגט ווארום האסטו שלעכין גיטאן צו טייטן איר זון אונ זיי ביידי האבן גיזאגט איין זאך משה הט גיזאגט נאך ווס האסטו גיגעבן רשות צו דר קליפה וואס זיי זענען פון דעם יצה"ר אז זיי זאלין שולט זיין אויף דיא ישראל אונ אליהו הט אויך אזו גיזאגט נאך ווס האסטו גיגעבן רשות צוא דער קליפה זיא זאל צו נעמן די נשמה פון דעם קינד דרום זאגט אליהו הגם על האלמנה דען הקדוש ברוך הוא הט גיזאגט צו אליהו איך האב גיבאטן איין אלמנה זיא זאל דיך שפייזן אונ דר ווס שפייזט זיין חבר ווס ער איז הונגעריג דר הט איין אחיזה אין דעם עץ החיים אונ איז גורם חיים זיך אונ זייני קינדר אונ היינט די אלמנה וואס האט מיך גישפייזט זאל שולט זיין דר רע אין איר קינד • אמער ווען איינר איז מקיים איין נפש אויף דר וועלט גיהער ער צוא האבן חיים אונ צווא בהעפטן זיך אין דעם עץ החיים אונ עס זאל ניט שולט זיין אין אים קיין מות דרום זאגט ער למה הרעות קום אונ זעה אז דר מענטש גייט לצד ימין אין רעכטן ווענ אזו היט אים הקב"ה אלי מאל אונ דר צד הרע קען אין אים ניט שולט זיין ער ווערט אונטר גיטאן פאר דעם מענטשן אבר דער וואס גייט חס ושלום לצד שמאל דר ווערט אפ גיטאן פון דר שמירה פון השם יתברך אונ אז דר יצר הרע זעהט אז אויף אים איז קיין שמירה ניט דא אזו איז ער שולט אויף אים אונ קומט אים פר לענגן אזו נעמט ער אויבן רשות אונ ער נעמט בייא

אים

אים זיין נשמה · משה האט גיזאגט למה הרעות לעם הזה דען עס איז גיגעבן גיווארן רשות צו דעם צד הרע אז ער זאל משעבד זיין מיט די ישראל איז גלות נאך איין פשט איז למה הרעות ער הט גיזאגט ווי פיל זענען אוים גישטארבן אונ איבר גיענטפערט גיווארן אין דר האנט פון דעם יצר הרע · קום אונ זעה בשעת דר יצר טוב דר וועקט זיך ווערט גפונען כל טוב אונ אלי ברכות אויף דר וועלט אונ עס איז אלץ שטיל דרום זאגט מען ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שטיל כדי מכוון צו זיין דעם יחוד אזו ווי עס גיהער צו זיין · רבי חייא פרעגט אמער אליהו איז דאך אויך אויף אזו איין מדריגה גיוועזן אז ער האט גוזר גיוועזן אונ הקב״ה האט מקיים גיוועזן דען ער האט גוזר גיוועזן אז עס זאל ניט זיין קיין רעגן איז אזו גיוועזן ווארום הט ער מורא גיהאט פר איזבל דען אז זיא הט גישיקט מען זאל אים הרגנן איז ער אנטלאפן גיווארן וואס האט ער זיך גיהאט פר איר צו פארכטן ענטפערט רבי יוסי ווייל די צדיקים זענען ניט מטריח צו הקב״ה דארט ווי איין היזק איז שכיח אזו אויך שמואל הנביא אז ער איז גיגאנגן זאלבן דוד פר א מלך הט ער גיזאגט צו הקב״ה ווי אזו קען איך גיין דוד זאלבן פר איין מלך אז שאול וועט גיוואר ווערן וועט ער מיך הרגנן האט אים הקב״ה גיזאגט נעה מיט דיר איין רינד אונ זאג דו גייסט מקריב זיין איין קרבן דען די צדיקים ווילן ניט מטריח זיין צו הקב״ה דארט וויא עס איז שכיח איין היזק · ווייטר זאגט ער גרויסי סודות ווס אליהו איז גיווארן איין מלאך שטייט ביי אים והנה רכב אש וסוסי אש ער הט אויס גיטאן זיין גוף אונ איז גיווארן אזו ווי איינר פון די הייליגי מלאכים אזו ווי אנדרי קדושים עליונים זענען אונ טוט אופדר וועלט דם שליחות פון גאט פריער אז גאט האט זיך צו אים בווייזן אונ הט אים גיפרעגט ווס טוסטו דא אליהו הט ער גיזאגט קנא קנאתי הט אים הקב״ה גיזאגט עד מתי ביז וואגן נאך וועסטו זאגן אז די ישראל זענען ניט פרום ווארום שטייט ויאמר כי עזבו בריתך בני ישראל דיא ישראל האבין פר לאזט דעם ברית זיי זענען זיך ניט מל הט הקב״ה אים גיזאגט דא שווער איך ביי דיין לעבין דער פר ווען דיא ישראל וועלין מקיים זיין דיא מצוה פון ברית מילה זאלסטו דער ביא זיין דרום אז עס איז איין ברית מילה דארף מען מאכן איין שטול צו אליהו אזו אויך וועלכר מענטש ער איז מקנא קנאת ה׳ צבאות אזו ווי פנחס אונ אליהו האבן גיטאן הט דר מלאך המות אין אים קיין שליטה ניט אזו וויא אין אנדרי אונ איז תמיד בשלום אזו ווי עס שטייט בייא פנחס הנני נתן לו את בריתי שלום :

ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך רבי יצחק זאגט אונזערע חכמים האבין גיזאגט יוסף הט דרום גיוויינט ווייל עס וועט צווייא מאל חרוב חרוב ווערין דאס בית המקדש וואס שטייט אין זיין חלק אונ ער ווערט אן גרופין צואר · אזו ווי עס שטייט כמגדל דוד צוארך בנוי לתלפיות דער בית המקדש איז גיגליכן צו איין האלז וואס אויף אים הענגט אלי צירונג אונ שינקייט פון דעם גוף אזו איז דר בית המקדש דאס שינקייט פון דער גאנצר וועלט אונ אז דר בית המקדש איז חרוב גיווארן שטייט על צוארנו נרדפנו אויף דעם בית המקדש ווס ער איז דר צואר פון דער וועלט זענען מיר גיווארין נאך גיאגט עס הייסט מיר זענען שוין מיד אים צוא בוייען צוויי מאל ולא הונח לנו אונ דייא לאזן אונז אים ניט בויען אונ ער בלייבט חרוב אזו ווי דר האלז אז ער ווערט פר דארבן איז שון דר גאנצר גוף פר דארבן אונ מיאום אזו אוך אז דר בית המקדש איז חרוב אונ פינצטר גיווארן איז די גאנצי וועלט אוך פינצטר גיווארין אונ לייכט שוין ניט די הימל אונ ערד אונ שטיי… זענין פינצטר גיווארן דרויף הט יוסף גיוויינט אויך אויף די שבט… דען זיי וועלן פאר טריבן ווערין אין גלות אריין ווארום אז דם ב… המקדש איז חרוב גיווארען זענען אלי שבטים פאר טריבען אונ צ… שפרייט גיווארען צווישען אלי אומות דרום שטייט וינשק לכל אחיו ו… עליהם פריער הט ער גיוויינט אויף דעם חורבן בהמ״ק אונ אויף גל… פון די עשרת השבטים ואחרי כן דברו אחיו אתו פר ווס שטייט ניט ב… זיי אז זיי האבן אויך גיוויינט נאר ער האט דאס אלץ גיוויסט בר… הקודש אונ זיי האבן ניט גיוויסט דרום האבן זיי ניט גיוויינט · וה… נשמע בית פרעה ווארום שטייט והקול דרום זאגט רבי אלעזר דם איז ד… קול פון היכל ווס הט גיוויינט אויף חורבן בהמ״ק אונ גלות ישרא… ווארום דא שטייט והקול אונ דארט שטייט קול ברמה נשמע אזו ווי דאר… מיינט מען דעם קול אזו דא מיינט מען אויך דעם קול רבי אלע… זאגט עס שטייט נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה׳ וגו׳ קום אונ זע… איטליכר מענטש וואס דאווינט שמונה עשרה פאר הקב״ה כוז ע… פריער זאגן אנדרי ברכות אלי טאג אונ מתפלל זיין אין דער צי… ווס מען דארף אין דר פריא אונ ביי טאג אונ אויף דר נאכט אונ ע… טאר ניט מאכן הערן זיין קול אין דר שמונה עשרה דר חבר זא… הערן אונ ווען ער טוט ניט אזו ווערט זיין תפלה ניט אן גנומן פא… השי״ת · וירא את העגלות אשר שלח יוסף ווארום בשעת אז ער איז אווע… פון דעם פאטר האבן זיי גילערינט די פרשה פון עגלה ערופה הא… ער אויך היינט דם גישיקט פר איין סימן · קום אונ זעה אז יוסף ה… זיך אפ גישייד פון יעקב איז ער אוועק גיגאנגין אן עסין אונ אן לי… הייסט בלייטין דרום איז גיוועזן וואס עס איז גיוועזן אונ בשעת יעק… הט גזאגט טרוף טורף יוסף שטייט ווייטער כי ארד אל בני אבל שאולה ווארו… איך האב דם אליין גורם גיוועזן איך האב גוויסט אז די ברודר האב… אים פיינט אונ האב אים פארט גישיקט צו זיי אונ ווידר איך הא… אים ניט בלייט וואלט דם אויך גיוועזן אפ גיהיט פון שלעבין אנכי אר… עמך מצרימה פון דאגן לערגן מיר אפ אז די שכינה איז גיוועזן מיט די… ישראל אין מצרים אונ ווי אהין די ישראל ווערן פר טריבן גייט ד… שכינה אויך מיט זייא אונ אז דיא ישראל וועלן ארויס גיין פון דעם… גלות שטייט והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה דם איז בקיצור ווארו…

עס שטייט דרויף גרויסי סודות :

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים פאר וואס זענין דיא צווייא סדרות אין איינע… פר שטאפט עס איז ניט פאר האנדין קיין הפסק אין דר תורה… צווישן זיי אזו ווי אנדרי סדרות ווארום אז יעקב איז גישטארבן הט… זיך אן גיהויבן דר גלות פון מצרים אונ זייערי אויגן זענין פר שטאפט… גיווארן איבר דעם גלות מיט דעם שעבוד · רבי שמעון זאגט פריער… שטייט וישב ישראל בארץ מצרים אונ דר נאך שטייט ויחי יעקב צו ווייזן אזו… ווי זיי זענען גוועזן גיוואונט מיט תענוגי מלכות אזו אויך איז יעקב גוועזן… אין מצרים אין תענוגי מלכות דרום שטייען דיא סדרות נאהנט איינס… לעבין דעם אנדרן אונ דרום שטייט ויחי דען אלי זייני טעג זענען גיוועזן… אין צער אזו ווי עס שטייט לא שלותי ולא שקטתי אבר די טעג ווס ער איז… גיוועזן אין מצרים הט ער גיהאט איין גוט לעבן דם איז ביי אים גוועזן… דר עיקר לעבין אז ער הט גיזעהן אז דר זון איז איין מלך אונ זיינע…

...ר זענען אלי צדיקים אונ זענען אין תענוגי מלכות זייא האבין
...בט אזו ווי מלכים אונ ער איז גיזעסין צווישן זיי אזו ווי גוטער
...שטייט אוף זיינע הייבין שטיל דרום שטייט ניט קיין צווישין
...ר צווישין ויפרו וירבו אונ צווישין ויחי יעקב איינם היינגט אן אין דעם
...ערין ווייל זייא האבין זיך גימערט מיט נחת איז זייער גוט גיוועזן
...ר לעבן • שבע עשרה שנה זאגט רבי שמעון דם ווייזט חאטשע אלי
...ן פון יעקב זענען גיוועזן מיט פיל צער אונ אז ער האט דר זעהען
...פ איז בייא אים גלייך גיוועזן וויא ער האט קיין מאל קיין צער
...גיהאט אונ עס האט זיך אים גידאכט אז ער זעהט רחל
...רום יוסף איז גיוועזן אין איר שיינקייט גלייך מיט איר • אונ
...עת יוסף איז אוועק פון אים איז יוסף אלט גיוועזן זיבצעהן יאר •
...אין גאנצען לעבען האט ער ניט גיהאט אזו אגרויסין צער וויא
...יבצעהן יאר האט ער אלץ גיוויינט אויף דיא זיבעצין יאר דרום
...ט אים הקב״ה גיזאגט איך וועל דיר געבין אנדערי זיבעצן יאר •
...ישית ידו על עיניך דוא ווערסט האבין אזעלכע זיבעצעהען יאר
...מיט גרויס תענוג דרום שטייט ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה :
...יא מיר האבין גילערינט די גאנצע צייט איז דיא שכינה מיט אים
גוועזן ווס זי היישט דרום שטייט ותחי רוח יעקב אביהם חיים פון דר
...ט אן וואס ער איז גיווארין אז יוסף לעבט האט זיין רוח
...יך גילעבט אבר פריער איז ער גוועזן גלייך וויא אטוטער מענטש
...רום דער רוח הקודש פון אויבין איז ניט שורה אויף דעם וואס
...ר איז בצער זאגט רבי יוסי דיא שכינה רועט ניט נאר אויף אזו
...ין ארט וואס איז גאנץ אן צער אבער ניט דארט וויא עס איז צער
...ב טרויערקייט נייארט דארט וויא עס איז שמחה דרום זינט יוסף
...ז פר לארין גווארין איז יעקב ניט פריילך גוועזן דרום הט אוף אים
...ט גירוט דיא שכינה • רבי אבא זאגט עס שטייט עבדו את ה׳ בשמחה
...או לפניו ברננה עס איז ניט דא קיין שום עבודה פר גאט נייערט מיט
...מחה ווייל די שכינה רוט ניט דארטן ווי עס איז קיין שמחה ניט
...א דרום שטייט ביי אלישע והיה כמנגן המנגן ותהי עליו רוח אלהים אז ער
...אט גשפילט אונ איז גווארן פריילך איז אוף אים גקומן דיא נבואה
פון גאט :

...קרבו ימי ישראל למות פרעגט רבי חייא עס שטייט ויחי יעקב בארץ מצרים
פר ווס ביי זיין לעבין רופט ער אים יעקב אונ ביי זיין טויט
...יפט ער אים אן ישראל אמער ישראל איז דאך אגרעסרי מעלה פון
...עקב אונ אגרעסרי מדריגה • זאגט רבי יוסי עס איז רעכט וואורום
...ם איז דאך קשה ווס שטייט ויקרבו ימי עס האבן גנעהנט די טעג פון
...שראל צו שטארבין אמער אמענטש שטארבט דאך אין איין טאג
...ונ אין איין שעה ווגע עס וואלט בדארפט שטיין ויקרב יום ישראל למות
...ס הט גנעהנט דר טאג פון ישראל צוא שטארבן אלא מיר האבין
...ילערינט אז עס קומט די צייט פון דעם מענטשן צוא שטארבין אזו
...וערן גצייילט אלי טאג ווס ער הט גילעבט פאר הקב״ה אונ אז זייא
...עהנן פאר הקב״ה גידאכט אונ גצייילט ווערן אזו באלד שטארבט
...ר מענטש • וואול צו דעם מענטשן ווס זייני טעג קומן פר הקב״ה
...ן חרפה אונ קיין שום טאג פון זייני טעג ווערט ניט פאר שטויסן
...מעלה מיט גרוס חרפה וואול צו דיא צדיקים דאס זייערי אלי טעג
...ייען פר הקב״ה דרום שטייט ביי די צדיקים דם ווארט קריבה ויקרבו
...י ישראל ויקרבו ימי דוד זייא האבן גנעהנט אלי פאר הקב״ה אן חרפה

מחמת זיי האבן גטאן אלי טאג מעשים טובים אבר ווייא צו די רשעים
ווס ביי זיי שטייט ניט קיין קריבה זיי זאלן גנעהנן פאר הקב״ה ווייל
זייא זענן מיט חטאים דרום ווערין זייא ניט גצייילט פאר הקב״ה אונ
ווערן ניט גידאכט למעלה דען דיא טעג פון דיא רשעים זענן פאר
דארבן אונ גפיינט פר הקב״ה אוף זיי שטייט דרך רשעים באפלה לא ידעו
במה יכשלו אבר ביי יעקב שטייט ויקרבו ימי ישראל זייא האבן גנעהנט אן
חרפה נייערט גאנצי טעג מיט גרוס שמחה ווייל זייא זענן אלי גיוועזן
גאנץ דרום שטייט דא ישראל דאס איז אהעכרי מדריגה אונ אז דוא
ווערסט פרעגן עס שטייט דאך ויעקב איש תם אונ תם איז דאך טייטש
גאנץ פון דעסט וועגן שטייט יעקב דער תירוץ איז קריבת הימים איז
אגרעסרי מדריגה פון תם דרום מוז דא שטיין ישראל • רבי יוסי זאגט
בשעת די טעג קומן גצייילט ווערן פר הקב״ה איז פר האנדן אמאל
ביי איין זכאי אז זייני טעג זענן רחוק אונ בייא איין זכאי וואס זייני
טעג זענן קרוב אונ ווערן ניט דר ווייטערט אונ זענן נאהענט פר אים
אן חרפה וואול צוא זיין חלק דרום שטייט ויקרבו ימי ישראל זייא זענין
גיוועזן נאהענט :

ויקרא לבנו ליוסף פרעגט רבי יצחק איז דען יוסף אליין גיוועזן זיין זון
אונ דיא אנדערי שבטים ניט אלא זאגט רבי אבא יוסף איז
גיוועזן זיין זון מער פון אלי וואורום מיר האבין גלערינט בשעת דאס
ווייב פון פוטיפר האט אים מצער גיוועזן אז ער זאל מיט איר זיין
שטייט ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם עס וואלט בדארפט
שטיין ואין איש בבית וואלט משמע גוועזן אז קיינר איז ניט גוועזן אבער
היינט איז משמע קיין שטוב מענטשין איז ניט גוועזן אבער אנדערי
מענטשן איז יוא גוועזן אלא די צורה פון יעקב הט זיך דארטן בוויזן
צו אים דרום שטייט מאנשי הבית פון די שטוב מענטשן איז ניט גיוועזן
אבר די צורה פון יעקב איז יוא גוועזן אונ אז יוסף הט דר זעהן די
צורה פון יעקב שטייט פר אים הט ער מיט איר ניט גזינדיגט קום
אונ זעה עס שטייט וימאן ויאמר הט הקב״ה גזאגט דא שווער איך ביא
דיין לעבין ווייל דו זאגסט וימאן דו ווילסט ניט דען דר פר וועט אוף
דיר קומן איין אנדרר וימאן צוא בענטשין דייני קינדר אונ דורך דעם
וועלין זיי גבענטשט ווערן אזו ווי דר פסוק זאגט וימאן אביו ויאמר ידעתי
בני ידעתי וואורום זאגט ער ידעתי צווייא מאל נאר אזו זאגט ער איך
וויים וואול בשעת אז דוא האסט גזעהן מיין צורה אונ האסט ניט
גזינדיגט וויים איך פון דעסט מאל אז דו ביסט מיין זון • נאך איין
פשט איז ווס עס שטייט לבנו ליוסף וואורום ווער עס הט דר זעהן יוסף
הט ער עדות גזאגט אז ער איז דר זון פון יעקב דען זיי האבין ביידי
איין צורה גהאט אונ ווידר מחמת יוסף הט אים גשפייזט אויף דער
עלטר דרום ווערט ער גרופן זיין זון מער פון אלי אונ ער הט גרופן
צו יוסף מער פון אלי ווייל יוסף הט מער מאכט גיהאט ער זאל אים
טראגן קיין ארץ ישראל• רבי יוסי זאגט אמער יעקב הט דאך גוויסט
אז זייני קינדר וועלן דא זיין אין גלות וואורום האט ער ניט גוואלט
באגראבן ווערן אין מצרים אונ האט זיך גהייסן טראגן קיין ארץ
ישראל אמער וואלט דארטן זיין זכות מגין גוועזן עס שטייט דאך
כרחם אב על בנים אונ וויא איז דר רחמנות אז ער האט זיך גהייסן פון
דארטן אוועק טראגן אלא מיר האבן גלערינט בשעת ער האט
גנידרט קיין מצרים הט ער זיך זייער גפארכטן אונ הט גזאגט טאמער
וועלן מייני קינדר חס ושלום דארטן פאר פאלן ווערין אונ וועלן זיך

בהעפטן צו די מצרים און, טאמר וועט זיך דיא שכינה אפ טאן פון זי עס שטייט ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם פארכט זיך ניט ווארום איך וועל דיך מאכן צוא איין גרוים פאלק אונ איך וועל דארטן זיין מיט זייא האט יעקב ווידר גיזאגט איך פארכט מיך טאמר וועל איך דארטן בגראבן ווערן אונ וועל ניט זוכה זיין צו באגראבן ווערן מיט מייני עלטרין האט השי"ת צו אים גזאגט אנכי איך וועל דיך אויף ברענגן פון מצרים גם עלה איך וועל דיך אויף ברענגן צו בגראבן ווערן מיט דייני אבות אונ דרום הט ער זיך גהייסן אויף ברענגן פון מצרים קיין ארץ ישראל ווייל ער הט מורא גהאט די מצרים זאלן אים ניט מאכן פר איין אפ גאט אונ ער הט גזעהן אז הקב"ה וועט דר נאך נצאלט ווערן פון אלי אפ געטר אונ ווידר מחמת ער האט גזעהן אז דיא שכינה וועט זיין מיט דיא ישראל דרום האט ער שון ניט בדארפט רחמנות האבן אונ ליגן לעבן זיי • אונ ווידר ער הט גוואלט אז זיין גוף זאל ליגן צווישן דיא אבות ווייל ער איז גוועזן דם שינקייט פון אדם הראשון אונ זיין גוף איז גוועזן פון דעם כסא הכבוד הקדוש דרום הט ער ניט גקענט ליגן צווישן די רשעים אין מצרים נייערט צווישן דיא אבות דען ער איז גוועזן דר כלל פון זיי אברהם ליגט מימין אונ יצחק לשמאל אונ יעקב אין מיטן נמצא איז ער דר כלל פון ביידי דרום שטייט ושכבתי עם אבותי דען עס איז צווישן זיי קיין צווישן שייד ניט דא חס ושלום דרום הט מען אים תיכף בדארפט טראגן אונ ליגן צווישן זייא ויקרא לבנו ליוסף וואס בדארף שטיין לבנו אלא ווייל זיין ווילן אונ זיין מחשבה איז נאר גוועזן צו רחל דרום הט ער פון אים מער הנאה גיהאט וויא פון אלי קינדר דרום הט לאה גזאגט צו רחל המעט קחתך את אישי דען דר גאנצר ווילן פון יעקב איז נאר גוועזן אין רחל דרום שטייט בייא יוסף בנו •

רבי שמעון הייבט אן עס שטייט הנסתרות לה' אלהינו קום אונ זעה וויא דר מענטש בדארף גזהר זיין פון עבירות אונ זאל זיך היטן ער זאל חלילה ניט עובר זיין דעם ווילן פון השי"ת דען מיר האבן גלערינט אז אלץ וואס דר מענטש טוט אויף דר וועלט ווערט עס אן גשריבן אינאספר אויף יענר וועלט אונ גייט ארין בחשבון לפני המלך אונ אלץ איז אנטפלעקט פר השי"ת אזו וויא דער פסוק זאגט אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו אונ אז עס איז יוא אזו ווי אזו זאל זיך דר מענטש ניט פארכטן צוא זינדגן פאר זיין הער • אויך האבן מיר גלערינט אז אפילו וואס דר מענטש הט במחשבה צו טאן איין עבירה ווערט אלץ ניט פר לארן פון הקב"ה קום אונ זעה אז יעקב הט זיך מייחד גוועזן אן ערשטן מיט לאה ער הט גמיינט דס איז רחל ווארום רחל הט איר מוסר גיוועזן די סמנים וואס יעקב האט איר געגעבן אונ דעמאלט איז ראובן גבארין גווארין דרום האט ער גזאגט צו ראובן כחי וראשית אוני אבר השי"ת ווייסט דאך אלי פר בארגני זאכין האט ער אויף גבראכט דעם רצון פון יעקב אויף זיין ארט אונ האט געגעבן דיא בכורה פון ראובן צו יוסף ווארום יעקב האט זיך פארט גטראכט עס איז רחל אונ ווייל די מחשבה איז אזו גוועזן דרום הט יוסף גירשית די בכורה וואס ער קומט ארוס פון רחל אונ דרום הייסט ער ראובן דס הייסט ראו בן זעהט איין זון אונ הייסט ניט ראו בני זעהט מיין זון ווייל זיא הט דם אלץ גוויסט • מיר האבן גלערינט אז דיא מחשבה פון יעקב איז חס ושלום ניט גוועזן צו זינדגן ער זאל וויסן אז דם איז לאה אונ טראכטן אויף אנגדער אזו ווי דר שטייגר פון דיא רשעים דיא קינדר

ווערין אן גריפן מיט אנגדרנאמן דרום שטייט ויקרא לבנו ליוסף דען
איז זיין זון מתחלה ועד סוף :

בפרשת תרומה שטייט גרוסי סודות פון דיא קליפות אונ איז דאר
מאריך אז קיין קליפות קען ניט ארין קיין ארץ ישראל
דרום די קליפות פון די זיבן אומות וואס זענן דארטן גיוועזן אז זיי
נשמות זענן ארוס גגאנגן פון זיי הט ארץ ישראל זיי ניט מקבל גו
אונ זי הט זיי דוחה גוועזן ארוס אונ זענן ארוס גגאנגן ביז זיי זע
ארוס גקומן אוס ארץ ישראל אונ די נשמות ישראל וואס זענן דאר
גיוועזן זענין ארוין גגאנגן לקדושה דען כל מין חוזר למינו אונ ד
נשמות וואס זענן ניט אין ארץ ישראל אונ זענן ארוס גיגאנגן פון ד
רשות הקליפות גייען זיי ביז זיי קומן אהין וואול צוא דעם מענט
וואס זיין נשמה גייט ארוס בארץ הקדושה איז אין אים ניט שו
קיין רוח הטומאה דרום שטייט אז מען הט גהאנגן איין מענטשן
מען אים דעם זעלבן טאג בגראבן כדי מען זאל די ערד ניט מטמ
זיין ווארום ביי נאכט איז געגעבן גווארין רשות צוא דיא קליפות צ
שוועבן אויף דר וועלט אבר אין ארץ ישראל האבין זייא קיין רש
ניט צוא שוועבן נאר אז זיי האבן איין כלי זיין צוא גיין אהין דו
שטייט כי קבור תקברנו ביום ההוא ולא תטמא את אדמתך וואול דיא גופים
די צדיקים וואס זיי האבן זיך ניט ארין גלאזט אין די נארישי תא
פון די קליפות איז אויף זיי די קליפות ניט שולט אבר די וואס גי
נאך תענוגי עולם הזה אונ האבן זיך מטמא גוועזן דעם גוף
זייערי מעשים רעים אז די נשמה גייט ארוס פון זיי האבן די קליפ
אין זיי איין אחיזה זיי מטמא זיין אבר די צדיקים וואס האבן זיך
מאל ניט נאך גגעבן תענוגי עולם הזה נאר אין שבת ויום טוב
דר רוח הטומאה אויף זייא ניט שורה זיין • ווער עס שטארבט
מצרים אונ זיין גוף ווערט טמא פון דעם רוח הטומאה וואס ווערט
אים בהעפט קען ער ניט ריין ווערין ביז דר גוף ווערט פר פולט
אז מען ברענגט איין גוף טמא פון מצרים קיין ארץ ישראל אים
בגראבן דארטן זאגט אויף אים דר פסוק אין דעם לאנד איז קיין
הטומאה ניט שולט אונ איר ברענגט מיר ארין דעם גוף טמא
זייט מטמא מיין לאנד נאר הקב"ה טוט פון דעסט וועגן איין רפו
צו דעם גוף ער זאל גיך פר פוילט ווערין היינו ער מאכט ווייען
גוטן ווינט דאס איז דוחה דעם רוח הטומאה פון דעם גוף נאר יו
תאטשי ער איז גשטארבן אין מצרים האט פון דעסט וועגן אויף
ניט שורה גוועזן דר רוח הטומאה ווארום פר זיין לעבן הט ער זיך
גצוגן נאך דעם רוח הטומאה אונ פון דעסט וועגן הט ער פארט
גוואלט מען זאל זיין גוף טראגן קיין ארץ ישראל נאר זייני ביי
דרום האט ער גזאגט והעליתם את עצמותי מזה מייני ביינר זאלט איר
ברענגן ניט דעם גוף פר וואס הט יעקב זיך גהייסן טראגן קיין א
ישראל ווייל ער איז ניט גשטארבן אונ זיין גוף איז גבליבן אין
שטאנד ווייל עס איז ניט גפונן גווארן קיין פסול אין זייני קינדר
צוועלף שבטים מיט זייערי קינדר ביז זיבציג זענן אלץ גוועזן צדי
דרום הט ער זיך ניט גפארכטן פר דעם צד הטומאה ער זאל אויף
שולט זיין • אונ ווידער מחמת זיין שיינקייט איז גיוועזן אין גישטא
פון אויבין אין דאס שיינקייט אונ אלע אברים איז גיוו
אין גישטאלט פון אדם הראשון דרום שטייט ושכבתם עם אבותי ונשא
ממצרים איר זאלט דעם גאנצן גוף טראגן פון מצרים קיין ארץ ישר

חלקינו איז פר האנדן אין דעם מענטשן זיי הייסן נפש רוח ונשמה לי זענען נכלל אין איינם און אין דריי ערטר איז איר כח דר נפש ין קבר ביז דר גוף ווערט פר פוילט און מיט דעם נפש בוויזט צווישן די לעבדיגי כדי מען זאל וויסן זייער צער און צו בעטן ת אויף זייא • דער רוח גייט אריין תיכף אין גן עדן התחתון און ן ווערט ער אויס גמאלט אין גשטאלט פון איין גוף פון דער ט און הט דארטן הנאה פון זיו הגן און אין שבת ויום טוב וראש ט גייט זי ארויף אין גן עדן העליון און הט דארטן הנאה דר נאך ט זיא זיך ווידר אום צוא איר ארט און אויף דעם שטייט והרוח אל האלהים • און דיא נשמה גייט תיכף ארויף אויף איר אורט פון זיא איז ארוס גינומן גיווארן און כל זמן דיא נשמה איז ניט ם גיגאנגן אויף איר ארט ווערט דער רוח ניט גקריינט אין ן התחתון און דער נפש ווערט ניט מיושב אויף איר ארט ז דיא נשמה קומט אויף איר ארט דען האבן אלי מנוחה און וועלט איז בצער און מען גייט אויף דעם בית הקברות בעטין עקט זיך דר נפש וואס אין קבר אויף דעם גוף און דר נפש דער ט דעם רוח און דער רוח דער וועקט דיא נשמה׃ און דיא נשמה לט זיך פאר הקב"ה דערנסט מאל האט הקב"ה רחמנות אויף דר ט און כל זמן די נשמה גייט ניט ארויף אויף איר ארט דא גייט יח און שטערט זיך אויף דר טיר פון דעם גן עדן און מען עפינט יט אויף די טיר אזו גייט ער און שוועבט און קיינר איז אויף אים משגיח און ער זעהט ווי די ווערים עסין דעם גוף און ער קלאגט דעם גוף און שוועבט אלץ אויף דר וועלט ביז די נשמה קומט איר ארט קומן זיי אלי אויך אויף זייערי ערטר דען זיי זענען אלי אן פט איינס אין דעם אנדרין דר נפש שפייזט דעם גוף און איז איין ל צו דעם רוח דען זי ווערט גישפייזט צו דעם רוח און ווערט דר ט פון אים און דר רוח איז איין שטול צו דר נשמה דס דר רוח ט דר לייכט פון איר ליכט און אפילו זיי צו שיידן זיך זענין זייא ט ניט אין גאנצן אפ גישייד • דר נפש איז ביי דעם גוף אין קבר • וח איז אין גן עדן התחתון • די נשמה איז אין גן עדן העליון און ן די ביינר זענן נאך אין קבר איז דר נפש אלץ דארטן און דיא ה ווערט גיקריינט מיט איין הייליגי קרוין און דר רוח שטייט העליון היינו אים שבת ויום טוב וראש חודש לייכט דר נפש ינקילט פון זיי און ווערט מגולה מיט אלי ביינר אזו ווי צו דעם טין און זיי גייען ארויף און לובן צו השי"ת אזו ווי דר פסוק זאגט מותי האמרנה ה' מי כמוך און דרום שטייט ניט אומרות נייערט תאמרנה עלן דר נאך זאגין ה' מי כמוך און אז מען זאל געבין רשות צו דיא זאלן זעהן וואלטן זיי גזעהן אום שבת ויום טוב וראש חודש יי צורות שטייען אויף דיא קברים און זענין מודה ומשבח צוא ה אבר דס טפשות און שטות דאס איז מעכב אז זיי זאלן ניט אז זענן ניט משגיח אויף וואס זיי שטייען אויף דר וועלט און בגערן משגיח צו זיין בכבוד מלך עליון אויף דר וועלט וככל שכן בעולם און זענן ניט משגיח צוא וויסן אז דיא נאכט פון ראש השנה ט די וועלט גימשפט און די כסא הדיינים שטייען פר דעם מלך דן צו זיין די וועלט דען שוועבין אלי נפשות כמתפלל צו זיין אויף בידיגי און די נאכט פון הושענא רבה אז דר דין איז שון ארוס אן גייען זיי אנ שוועבן צו הערן און צוא וויסן וואס פר איין דין איז נגזר גיווארן אויף דר וועלט און צו צייטין זענין זיי דס מודיע דיא לעבידיגי אין חלום אזו ווי דר פסוק זאגט בחלום חזון לילה בנפול תרדמה על אנשים איז דר נפש מודיע צו די לייט כדי זיי זאלן זיך מקבל זיין מוסר און תשובה טאן און אין דר נאכט וואס די קוויטליך פון דעם פסק דין גיין ארוס אזו ווערט אפ גיטאן דר צל פון דיא מענטשן וואס זייא בדארפן שטארבן דס יאר און דר נפש וואס מיר זאגן אויבין שוועבט און איין תמונה וואס ער חתכנית נידרט אראפ אין דר נאכט און כמה אלפים ורבוא רבבות מיט אים און נעמין דעם צל פון איטליכין בזונדר און ברענגן אים ארויף למעלה און דר נפש שוועבט און זוכט דעם צל און קערט זיך ווידר אום אין קבר און רופט אום אז דר מענטש וועט צו אונז קומן איז ער איין צדיק פרייען זיך אלי און אויב ניט שרייען אלי ווי און אז מען ברענגט ארויף דעם צל ברענגט מען אים צו דעם עבד נאמן מט"ט און ער נעמט דעם צל און ברענגט אים אויף אויף זיין ארט ומאותו שעה גרייט מען שון אן איין ארט צו דר נשמה און איין ארט צוא דעם רוח אין גן עדן התחתון און איין ארט צוא דעם נפש ער זאל האבין מנוחה און נהנה זיין בשעת ער שוועבט און גייט דען עס איז פר האנדין איין נפש וואס ער האט קיין מנוחה ניט דס איז דר נפש וואס ער ווערט פר שניטן פון דעם גוף דר הט קיין מנוחה ניט ער גייט ארום און שוועבט און איז זיך מתגלגל אויף דר גאנצע וועלט און הט קיין מאל קיין מנוחה ניט יום ולילה דאס איז דר ערשטר עונש אויף דעם נפש שטייט והכרתי אותה מקרב עמה דר נפש הט קיין שום זכרון ניט למעלה • און ווידר איז פר האנדן איין נפש וואס ער ווערט ניט אזו פר שניטן ווי יענר אויף דם שטייט ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני ה' וואס מיינט מען מלפני דאס מיינט מען דער רוח רועט ניט אויף אים ער הט קיין שותפות ניט צו וויסן וואס למעלה איז און ווייסט ניט וואס אובן איז ווייל דר רוח רועט אויף אים ניט און איז אים ניט מודיע ער איז גלייך ווי איין נפש פון איין בהמה אבר דר נפש וואס ער הט יום מנוחה דר גייט און שוועבט אויף דר וועלט בגעגינט ער דעם מכונה דומ"ה מיט זייני חיילות ושרים נעמין זיי דעם נפש און ברענגן אים אין אלי טירין פון דעם גן עדן און ווייזן אים דעם כבוד פון די צדיקים און דעם כבוד פון זיין רוח און דיא דר נפש איז זיך מדבק מיט זיין רוח מיט זיין לבוש דען רעט דער רוח מיט איר אין וועלט זאכין • זכאין די צדיקים וואס זענן יראי השם אויף דר וועלט און גייען מיט דריי מניחות אויף יענר וועלט :

קם רבי שמעון. איז אויף גשטאנן און בענטשט צוא רבי אבא און זאגט זכאין זייט איר מייני קינדר און זכאה בין איך דס מייני אוגין זעהן דס דען כמה מקומות עליונים זענין צו אונז אן גיברייט און דר לייכטן אונז לעולם הבא • רבי שמעון זאגט וואל צוא דער נשמה פון יעקב חאטשי זי איז אום גגאנגן אין מצרים איז זי פארט ניט אום גגאנגן ברשות אחר אזו וויא מיר האבן גילערינט אז זינט דיא וועלט איז בשאפין גיווארין איז נאך ניט גיוועזן אזו איין מטה שלימה ווי די מטה פון יעקב איז גוועזן אז זי איז נאר אוועק פון דר וועלט איז די נשמה תיכף נתקשר גיווארין אין איר ארט אזו וויא אובין איז גשטאנן און אז יעקב איז אריין אין דר מערה איז דארטן גפונן גיווארן אלי רוחות פון דעם גן עדן און די מערה הט גילייכט מיט פיל ליכט און איין ליכט הט גיברענט און אז דיא אבות זענין גיקומן צו יעקב און האבן דר זעהן דיא אלי מצרים וואס זענן מיט

אים

אים גקומן איז תיכף אפ גטאן געווארן דס ליכטיקייט פון דר ליכט און אז יעקב איז אריין אין דר מערה הט זיך דס ליכטיקייט ווידר אום גקערט אזו ווי עס איז געוועזן תמיד און די מערה הט קיין מאל ניט מקבל געוועזן קיין שום מענטשין און זי וועט קיין מאל ניט מקבל זיין נייערט די אבות געהערן דארטן צו ליגן און אלי נשמות הצדיקים מוזן דורך גיין דורך דר מערה כדי די אבות זאלן זעהן זייערי קינדר וואס זיי האבין גלאזט אויף דר וועלט און זאלין זיך משמח זיין פאר הקב"ה רבי אבא פרעגט וואס איז דס פאלמאסן וואס מען הט גפאלמאסט צו יעקב און די וועסט זאגן דרום ווייל מען הט אים בדארפט פירן אויף דעם וועג אמער יוסף איז דאך גיבליבין אין מצרים און פון דעסט וועגן שטייט וימת יוסף ויחנטו אותו און מען הט אים גיפאלמיסט אלא מען הט דס גיטאן כדי דר גוף זאל איין קיום האבין אזוי וויא צו דיא מלכים טוט מען היינו מען האט אים גיפאלמיסט מיט דיא

בעסטי אייכן און מיט די טייערי בשמים גימישט און דורך דעם הט דער גוף איין קיום פיל צייט דען דיא ערד פון ארץ ישראל און פון מצרים פר לענדן ניך דעם גוף האט דס גמאכט איין קיום צום גוף און יעקב הט גימוזט זיין בקיום גוף ונפש ווייל ער הט גיזעהן דר גוף פון די איבריגי אבות איז גאנץ דרום הט זיין גוף אויך גימוזט זיין גאנץ דעסט גלייכן יוסף איז אויך געוועזן אין דעם גלייכן פון יעקב דרום איז ער אויך גבליבין בקיום גוף ונפש קיום הגוף איז גידרונגען פון ויחנטו אותו און קיום הנפש שטייט ויישם בארון במצרים ווייל ער איז געוועזן איין צדיק איז תיכף זיין נשמה מקושר געווארין אין דר שכינה אזו שטייט והנה ארון ברית אדון כל הארץ דרום ווייל ער הט אפ גיהיט דעם היילינגן צייכן שטייט אויף אים ויישם מיט צוויי יודין אזו ווי איין צדיק וואס ער ירשת דעם ארץ החיים למעלה אזו זאגט דר פסוק ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר : סליק ספר בראשית

פרשת שמות

אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו . והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע וגו' והמשכילים דס זענן די וואס קלינגן און זענן עוסק בתורה צו לערנן די סודות הקבלה יזהירו כזוהר הרקיע דיא וועלין לייכטן און פינקלן אזו ווי די אויבערשטי ליכט וואס לייכטין אום דעם נהר היוצא מעדן דס פון דר ליכט ווערן גישפייזט אלי עולמות און זענין נהנה דר פון וואס דארטן זענן נסתם כל רזין דאוריתא און דארטן לייכטין שמש וירח כוכבים ומזלות עליונים אזו וועלן לייכטן די בעלי קבלה וויטר זענן סודות ביז ואלה שמות בני ישראל איך האב דס גישריבין דרך נגלה להוריע שבחה של תורה ועוסקיה רבי שמעון האט אן גהובן עס שטייט היה היה דבר ה' אל יחזקאל ווארום שטייט צוויי מאל היה און ווידר יחזקאל איז געוועזן איין נביא נאמן ווארום הט ער אלץ מגלה געוועזן וואס ער הט גזעהן וועץ איין מלך פירט איינם אין זייני חדרים און היכלות און ווייזט אים זייני פר בארגיני זאכן גישיקט זיך ניט ער זאל מגלה זיין וואס ער הט גזעהן און ווידר משה רבינו עליו השלום האט מער גיזעהן און הט גאר ניט מגלה געוועזן און ווידר מיר האבן גילערנט אז די שכינה רועט ניט אין חוץ לארץ ווי אזו הט יחזקאל דס אלץ גיקאנט זעהן אין חוץ לארץ און ווידר די רייד זענן אזו ווי איינר איז ניט מיט קיין גאנצר דיעה נאר יחזקאל איז בוודאי געוועזן איין נביא נאמן און אלץ וואס ער הט גיזעהן איז געוועזן באמונה און הקב"ה הט אים גיהייסן מגלה זיין עס הט גימוזט אזו זיין זאגט רבי שמעון מיר זעהן דאך ווער עס איז תמיד גיוואנט מיט צער און עגמת נפש אז עס קומט אים אן איין צער קען ער דס פר נעמן און זאל עס ליידין אבר ווער עס איז ניט גיוואנט מיט צער נאר מיט תענוגים אז עס קומט אויף אים איין צער קען ער דס גאר ניט ליידין און פר נעמין דרויף מוז מען ווייזן די ישראל וואס האבן גינידערט קיין מצרים זענין גיוועזן גיוואנטליך מיט צער דען אלי יארן פון יעקב זייער פאטר איז אלץ געוועזן מיט צער ויסורים דרום האבן זיי גקאנט פאר נעמין דעם גלות פון מצרים אבר דר צער פון גלות בבל איז געוועזן זייער אגרויסר צער אויף דעם האבן גוויינט די מלאכים פון דעם הימל אזו ווי עס שטייט הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון און די מענטשין

האבן אויך גיוויינט אזו ווי עס שטייט על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון פר וואס איז דס אלץ ווייל זיי זענין גוויינטליך געוועזן מיט גרוסי תענוגים ווי דר פסוק זאגט בני ציון היקרים המסולאים בפז און אצונד האבן זיי גינידערט אין גלות בבל און האבין גיטראגין מיהל שטיינר אויף זייערי אקסלן און די הענט גבונדין ארונטער אז זיי זענן גקומן קיין בבל האבן זיי זיך גיטראכט אז הקב"ה וועט זיי שון חלילה פר לאזן אויף איביג · מיר האבן גילערנט אז אין דר צייט הט הקב"ה גרופן זיין גאנצי פמליא של מעלה און זיין חיל מיט אלי שרים פון אובין און הט זיי גיזאגט וואס טוט איר דא אויף דעם הימל דען מייני קינדר זענן אין גלות שטייט אויף וועלן מיר אלי איך וועל אויך מיט אייך נידרין אין גלות אזו וויא עס שטייט כה אמר ה' למענכם שולחתי בבלה פון אייערט וועגין האב איך גינידערט קיין בבל אזו זאגט הקב"ה והורדתי בריחים כלם דס מיינט מען אלי מרכבות וחילות עליונים האבן אויך אלי גינידערט קיין בבל אין דער צייט האבין זיך גיעפינט דיא הימלן און דיא נבואה הט גירועט אויף יחזקאל און הט גזעהן וואס ער הט גזעהן און זאגט צו די ישראל איר זאלט וויסין אז אייער האר מיט אלי זייני חיילות זענן גיקומין מיט אייך וואגין אין גלות האבן זיי ניט גוואלט גלייבן ביז ער הט גימוזט מגלה זיין און האט גזאגט וארד וארא איך האב אראפ גינידערט האב איך גזעהן אזוי וויא איך זאג אייך און דס וואס ער הט מגלה געוועזן איז אלץ געוועזן כדי די ישראל זאלן גלייבן וועלן זיי זיך משמח זיין אז זיי האבן שון גהערט די רייד פון יחזקאל האבין זיי זיך שון גאר ניט גיזארגט אויף דעם גלות זיי האבן שון זיך פר זיכרט אז הקב"ה וועט זייא דארטין ניט לאזן מיר האבן גלערנט אין אלי ערטר ווי די ישראל זענן פר טריבן גיווארן איז די שכינה אויך געוועזן מיט זיי דס שטייט ביי גלות מצרים ואלה שמות בני ישראל הבאים מצריםה את יעקב איז דאך קשה עס שטייט דאך שון בני ישראל וואס דארף שטיין את יעקב עס וואלט בדארפט צו שטיין אתו נאר אלה שמות בני ישראל מיינט מען דיא חילות עליונים האבן גינידערט קיין מצרים מיט דר שכינה און מיט יעקב · רבי חייא הייבט אן עס שטייט אל תלחם לחם רע עין די הנאה און דס ברויט פון

עם מענטשן וואס איז איין רע עין איז ניט גוט צו עסן אדער הנאה
אבן דען וואלטן די ישראל ניט גווען גיגעסן פון דעם לחם מצרים
ארטען זייא ניט גיבליבען אין גלות מצרים און וואלטען ניט
האט קיין צרות זאגט רבי יצחק עס איז אבער דאך א וויא
חר גיווארין בברית בין הבתרים ענטפערט רבי חייא
ם איז רעכט עס שטייט דען כי גר יהיה זרעך בארץ מצרים עס שטייט
אך נאר בארץ לא להם זייא זאלין זיין אין איין אנדר לאנד אבר ניט אין
וו איין צרה ווי אין מצרים רבי יצחק זאגט דר מענטש וואס ער איז
בעל נפש דס הייסט ער עכט פיל און מער פון אנאנדרין אדר ער
יט נאך וואס זיין הארץ גלופט אים אז ער בגעגינט איין רע עין דס
ייסט א מענטש איין קמצן זאל ער זיך פון אים דר ווייטרין און זאל
ט עסין פון זיין ברויט דען עס איז ניט דא קיין ערגערער ברויט
יף דר וועלט ווי פון דם רע עין אזו ווי עס שטייט כי לא יוכלון המצרים
לאכול את העברים לחם כי תועבה היא למצרים :

תא עס איז פר האנהן דרייא זאכין וואס זענן דוחה די שכינה פון
דער וועלט און מענטשען שרייען און זייער קול ווערט ניט
הערט איינס איז דר וואס ליגט ביי איין נדה דען עס איז ניט פאר
אנדן קיין שטארקערי טומאה אויף דר וועלט פון טומאת נדה ער
ערט טמא און אלי וואס גינעהנן צו אים ווערין טמא און ווי זיי גייען
פט דיא שכינה אוועק פון זייא און ניט דאס אליין נאר ער איז נאך
רם חלאים רעים אויף זיך און אויף זייני קינדר וואס ער גיווינט דר
אך דען אז דער מענטש גינעהנט צוא דר נדה שפרינגט אויף
ם די טומאה און ער ווערט טמא און אלי אברים און די קינדר וואס
ר הט דר פון ציהט ער זיך ארויף דם רוח הטומאה און ער איז כל
יו בטומאה ווייל דער בנין ויסוד פון אים איז גיוועזן בטומאה אזו
עס שטייט ותהי נדתה עליו און דאס אנדרי איז · דר וואס איז גילעגין
יא איין מואבית · און מיר האבין גילערינט עס איז ניט דא קיין
נאה פר הקב"ה ווי די קנאה פון דעם וואס איז פוגם דעם ברית קודש
ען דס איז דר קיום פון דעם שם הקודש און דר סוד אמונת היחוד עס
טייט אין פסוק ויחל העם לזנות אל בנות מואב שטייט תיכף ויחר אף ה'
שראל און די ראשי העם האבין גיוויסט דר פון און האבין זייא ניט
יווערט דרום זענן זיי צום ערשטין גישטראפט גיווארין אזו וויא עס
טייט קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש זאגט רבי אבא דער
רית הייסט שמש דרויף שטייט כי שמש ומגן ה' אלהים אזו וויא דיא זון
יכט צוא דער וועלט אזו לייכט דר ברית צו דעם גוף אזו וויא איין
אנציר איז מגין און בשיצט אויף דעם מענטשן אזו אויך דר ברית
דש איז א מגין אויף דעם מענטשין און דער וואס היט דעם ברית
דש אזו וויא עס בדארף צו זיין קען קיין שום נזק אין דער וועלט
ו אים ניט גינעהנן דרום שטייט נגד השמש און איטליכן דור ווערין
י ראשים ומנהיגים גענש דער פר אז זיי ווייסן אז מען זינדיגט מיט
עם און זיי דרשנן ניט פון גאטס וועגין אויף דעם פגם הברית און
ר וואס איז מיט אפרעמדר זאגט אויף אים דר פסוק לא יהיה לך אלהים
פני לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא עס איז דרויף
ין קנאה פון השי"ת און מחמת דעם ווערט די שכינה נדחה דען
ר וואס איז פוגם און איז משקר אין דעם ברית וואס איז גחתמת אין
עם לייב פון דעם מענטשין איז גלייך וויא ער לייקנט אין חותם
מלך לייקנט ער דאך אין דעם מלך אריין און ער האט ניט קיין

חלק באלהי ישראל נייערט מיט גרויס תשובה קען ער זיך ווידער
מתקן זיין און דס דריטי איז דר וואס איז ממית זייני קינדר וואס זיין
ווייב טראגט און איז גורם אז זייא זאלן שטארבן אין אירי גידערים
ער איז סותר דעם בנין פון השי"ת דען אנדר גזלן הרגית פרעמדע
לייט און ער הרגית זייני איגיני קינדר · דרייא רעות טוט ער וואס די
וועלט קען עס ניט ליידן און דריבר ווערט דר עולם צו גאנגן איינציג
ווייס און מען ווייסט ניט און השי"ת ווערט אפ גיטאן פון דער וועלט
און עס קומט אויף דר וועלט חרב רעב מות איין שווערד און הונגר און
טוט זיי זענן סותר דעם בנין פון דר וועלט זיי זענן דוחה דיא נשמה
זיא שוועבט אין דער וועלט און גיפינט ניט קיין מנוחה און דרויף
וויינט דר רוח הקודש און דיא וועלט ווערט גימשפט מיט אלי דינים
וויא איז צו דעם מענטשן עס וואלט בעסר גיוועזן אז ער וואלט גאר
ניט בשאפין גיווארין אויף דר וועלט וואול צו די ישראל אז זיי זענן
גיוועזן אין מצרים זענן זיי ריין גיוועזן פון דיא דרייא פון נדה און פון
זנות מואבית און פון ממית זיין דיא קינדער חאטשי עס איז נגזר
גיווארין אז מען זאל זייערי קינדר אין טייך ארין ווארפין איז פארט
ניט גיפונן גיווארן צווישן זיי אז זיי זאלין הרגנן זייערי קינדר אין דר
מוטרם לייב ומכל שכן דר נאך ובזכות זה זענן זיי ארוס גיגאנגן פון
דעם גלות פון וואנען איז גידרונגען אז פון נדה האבן זיי זיך גיהיט
זאגט רבי חייא פון דעם פסוק עס שטייט ויעש כיור נחושת ואת כנו נחושת
במראות הצובאות דרום האבן די ווייבר זוכה גיוועזן אז מען זאל מאכין
דעם כיור פון זייערי שפיגל ווייל זייא האבין זיך גיהיט פון נדה אין
מצרים און אז זיי האבן זיך מטהר גיוועזן פלעגין זיי קומין צו זייערי
מאנין גיצירט און האבען גיקוקט מיט זייערי מאנן אין שפיגעל און
האבין זייא דורך דעם מעורר גיוועזן צו פריה ורביה · און פון מואבית
זענען זייא נזהר גיוועזן ווארום עס שטייט יצאו כל צבאות ה' און ווידער
שטייט שבטי יה עדות לישראל דר שם איז איין עדות צו די ישראל אז
זיי האבן ניט מזנה גיוועזן אזו ווי עס שטייט ואלה שמות בני ישראל · שבטי
בני ישראל · דבר אל בני ישראל אז דו וועסט פרעגין עס שטייט דאך והוא בן
איש מצרי עס איז נאר איינר גיוועזן הט אים דיא תורה מפרסם גיוועזן
דרום שטייט ווער ער איז גיוועזן ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן און זיי
האבן ניט ממית גיוועזן זייערי קינדר אין דר מוטרס בויך נייערט זיי
האבן עוסק גיוועזן בפריה ורביה אזו ווי עס שטייט ובני ישראל פרו וישרצו
וירבו פון די אלי דריי זענן דיא ישראל גיהיט גיוועזן בשעת זייא זענין
אריין גיגאנגין קיין מצרים עס שטייט בני ישראל און אז זייא זענין
ארויס גיגאנגין שטייט אויך בני ישראל בייא דעם אריין גיין שטייט
ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה און בייא דעם ארויס גיין שטייט ובני
ישראל יוצאים ביד רמה רבי שמעון זאגט אז די שכינה הט גינידערט קיין
מצרים הט זי מיט איר גיפירט צווייא און פערציג מלאכים הקדושים
וואס איטליכר הט גיהאט איין אות פון דעם שם הקודש מיט זיך
זיי אלי האבן גינידערט מיט יעקב קיין מצרים דרום שטייט ואלה שמות
וגו' ואלה בטרעפט צוויי און פערציג דס איז אנטקעגן די צווייא און
פערציג מלאכים וואס האביז מיט זייא גינידערט :

רבי יצחק איז גישטאנן פר רבי אלעזר בן ערך און האט גיזאגט די
שכינה הט גינידערט קיין מצרים אזו ווי עס שטייט ויאמר אנכי ארד
עמך מצרימה זאגט רבי אלעזר קום און זעה אז די שכינה הט גינידערט
מיט יעקב קיין מצרים הט מיט איר גינידערט טויזנט הייליגי מרכבות

דרום שטייט ביא זייער ארוים גיין כשש מאות אלף רגלי דיא זענען אלי ארוים גיגאנגן מיט די ישראל ווארום אזו ווי די ישראל זענין אונטען ארוים גיגאנגן אזו זענין למעלה דיא שש מאות אלף מרכבות אויך ארוים גיגנגן און די ישראל האבן דס געזעהן און גיוואסט אז זיי האבן זיך האובן פר זאמט פון זייערט וועגן דרום שטייט ולא יכלו להתמהמה זיי האבן זיך נית גיקאנט זאמען און עס שטייט נית ולא רצו זייא האבן נית גיוואלט ווארום אין אמת האבן זיי זיך נית גיקאנט זאמין איבר דיא מלאכים און דרום שטייט ואת יעקב און שטייט נית אתו ווארום דס גייט אוף די מרכבות פון אובין ווס זענין גיקומן מיט יעקב זאגט רבי יהודה עס איז איין קל וחומר ומה דאך אז יעקב איז ניצול גיווארען פון לבן שטייט ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים איז שוין אבל שכן אז ער הט גינידערט קיין מצרים און הקב״ה הט אים גיזאגט אנכי ארד עמך מצרימה איז דאך רעכט אז די קנעכט זאלן אויך מיט אים נידרין · רבי חייא איז גיגאנגן פון אושא קיין לוד ער האט גיריטן אויף איין זייזיל און רבי יוסי איז אויך מיט אים גיוועזן הט רבי חייא אראפ גינידערט און גענומט אן רבי יוסי ביי דר האנט און זאגט צו אים די מענטשן זאלן וויסן דעם כבוד ווס יעקב הט גיהאט בשעת הקב״ה הט אים גזאגט אנכי ארד עמך מצרימה וואלטן זיי גיקושט די ערד פון דריי מייל ביז זיין קבר דען דיא מארי מתניתין האבען מפורש גיוועזן דעם פסוק ויצא משה לקראת חותנו אז אהרן הט גיזעהן אז משה גייט אנטקעגן איז ער מיט זיין זון אלעזר מיט אלי נשיאים וזקנים און כל ישראל זענן נאך גיגאנגען ווארום ווער איז דען אזו צמענטש זאל זעהען אז אזעלכע גרויסי לייט גייען און ער זאל נית גיין · קענען מיר פאר שטיין אז מהמת דעם כבוד פון משה איז אזו גיוועזן מכל שכן ועל אחת כמה וכמה אז הקב״ה הט גינידרט קיין מצרים מיט דיא ישראל האבן בוודאי מיט אים גינידערט אלי הייליגי מלאכים ומרכבות עליונים ותחתונים דרום שטייט הבאים מצריםה את יעקב רבי אבא הייבט אן עס שטייט אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי מיר האבן גילערנט רבי יצחק זאגט ווי צו די לייט זיי ווייסן נית און טראכטן נית ווי אזו צו דינן צו השי״ת דען אלי טאג גייט ארוים איין בת קול פון דעם בארג חורב און זאגט ווי איז צו די לייט פון זייער דינסט צו השי״ת וויא איז צו די לייט פון דעם בזיון פון דער תורה איטליכר מענטש וואס לערינט תורה און טוט גוטי מעשים אויף דר וועלט דר ירשת עולם הבא און דר וואס לערינט נית קיין תורה און טוט נית קיין מעשים טובים דער הט נית די וועלט און נית יענע וועלט · פרעגט אים רבי יהודה מיר האבן דאך גילערנט אז איטליכר מענטש הט איין חלק לעולם הבא וועדליג ער איז ווערט נאך זייני מעשים נאך זאגט רבי יצחק אונזרי רייד איז נאר גיזאגט גיווארין אז ער לערינט גאר נית און הט גאר נית קיין מעשים טובים דער הט נית ביידי וועלטין זאגט רבי יהודה ווען דיא לייט זאלן וויסן דאס ליבשאפט פון הקב״ה צו דיא צדיקים וואלטן זיי גישריגן ווי די לייבן און לעמפרטן נאך יאגן צו טאן דעם רצון פון הקב״ה ווארום מיר האבין גילערנט בשעת הקב״ה האט גינידרט קיין מצרים הט ער גירופן צו זיין פמליא וחיילות של מעלה און האט זיי גיזאגט נידרט קיין מצרים ווארום איך וועל אויך מיט

איך נידערן ווייטר זענין אביסיל סודות :

רבי חייא זאגט פאר רבי שמעון ווארום הט דיא תורה צום ערשטין גיציילט דיא בני יעקב צוועלף שבטים און דער נאך זיבעציג מענטשען אז וויא עס שטייט כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה שבעים ... ענטפערט אים רבי שמעון דס איז צו ווייזין אז עס איז גיוועזן זיבע... אומות און דיא ישראל זענין אויך זיבציג נאך האבין מיר גילערנ... אלץ דינג ווס עס איז פר האנדן אונטן אזו איז אובן אויך אזו אין ... מרכבה עליונה זענן צוועלף ממונים ווס זיי האבן זייער כח פון ד... צוועלף צירופים פון דעם הייליגין נאמן פון דאנן צו טיילט זיך ... כח צו די זיבעציג שרים און דיא צוועלף ממונים לייכטין צוא ד... צוועלף מזלות און אלי פיר זייטין פון דר וועלט אזו זענן די ישר... גיוועזן למטה דרום זענן זייא אין ערשטין גיציילט גיווארין צוועל... און דר נאך זיבציג דרום שטייט יצב גבולות עמים למספר בני ישראל א... שטייט כי בארבע רוחות השמים פרשתי אתכם ווארום שטייט נית כארבע נ... בארבע דס ווייזט מיר אזו וויא די וועלט קען נית זיין אן פיר זייטן צ... איז נית מיגליך גיוועזן בשעת מתן תורה אן דיא ישראל :

ויקם מלך חדש רבי אבא האט אן גיהובן צו זאגן אשריכם זורעי על כל מ... משלחי רגל השור והחמור וואול צו די ישראל ווס הקב״ה הט אין ... בגערט בשעת מתן תורה און הט זיי צו זיך מקרב גיוועזן אזו שטי... וכך בחר ה׳ להיות לו לעם סגולה אוך שטייט כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו א... די ישראל זענן בהעפט צו הקב״ה אז וויא עס שטייט ואתם הדבקים ב... אלהיכם חיים כ:לכם היום און דרום איז זיי וואול גיוועזן ווייל זייא זענן על ... מים דס מיינט מען זיי טוען צדקה די מעלה איז על כל מים דס הייס...

עולם הבא :

ויקם מלך חדש אין ספר רב המנונא סבא האבן מיר גלערנט די מצרי... זענין נית גיווארען קיין מלך איבר דער גאנצר וועלט נאר פ... ווען די ישראל וואס זענין אהין גיקומען און גלות ארייין און דא... שטארקייט פון בבל איז נאר גיוועזן גישטארקט פון ווען די ישראל... אנטיוכוס איז אויך נית גשטארקט גווארן איבר אלי אומות נייער... פון ווען דיא ישראל זייא זאלין זיין ביי זיי אין גלות דען די דאזי... אומות זענין גיוועזן נידעריגער פון אלע אומות נאר פון ווען די... ישראל זענין זייא חשוב גיווארין און דרום שטייט ביי דיא מצרי... מבית עבדים ווייל זייא זענן עבדים צו אלי אומות · בייא בבל שטיי... אויך הן ארץ כשדים זה עם לא היה אויך בייא דיא וואס האבין דעם בי... המקדש חרוב גימאכט שטייט הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאוד דרו... שטייט ויקם מלך חדש ווייל אז די ישראל זענן גיקומין קיין מצרים אי... גיווארן צו דעם מלך מצרים איין קימה וגדולה צו מושל זיין איבר אלי אומות דען צום ערשטן האט מען גיגעבן למעלה צום שר איי... כח וגדולה דר נאך האט זיין אומה אונטין גיהאט די ממשלה דרו... שטייט ויקם מלך חדש על מצרים דר ממונה פון מצרים איז נייא גיווארן דע... פריער הט ער נית גיהאט די ממשלה איבר אלי אומות און דר נאך האט ער מושל גיוועזן איבר אלי אומות אזו איז מקוים גיווארין תחת... שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך רבי חייא זאגט דרייציג טאג פריער איידר עס קומט צו איינעם גוטס אדר איין בראך רופט מען פריער אוים אויבין און אויך אמאל ווערט דיא זאך איבער גיענטפערט אין מויל פון די יונגי קינדר און אמאל צו דיא מענטשן וואס האבין קיין שכל נית און אמאל ווערט עס איבר גיענטפערט צו די עופות השמים זיי רופן עס אוים אויף דר וועלט און קיינר איז דרוף נית משגיח און אז די מענטשן פון דר וועלט זענן זוכה און פרום ווערט עס איבר גיענטפערט צו די צדיקים פון דעם דור כדי זיי זאלן עס מודיע זיין צו

וועלט כדי זיי זאלן תשובה טאן צו השי"ת אבער אז קיין צדיקים
נים דא ווערט עם איבער געענטפערט צוא דיא וואס מיר האבען
פריער גיזאגט :

אלעזר אונ רבי חייא אונ רבי יוסי זענען אמאל גשטאנען אוף דעם
דעם טויער פון לוד זאגט רבי יוסי איך וועל אייך זאגן וואס איך
ב היינטיגן טאג גזעהן · איך האב גיזעהן איין עוף איז גיפלויגן
הט דריי מאל אוף גהובן זיין קאפ אונ איז איין מאל אראפ גנידערט
הט גזאגט עליונים עליונים וואס זיי שוועבן אין הימל לימין· דריי
גרעכטי הארן איז אוף דר ערד אונ איינר וואס איז גיזעסן וועט
מער ניט זיצן מען איז אים מעביר אין ברענדיג פייער מען פירט
ער זיין ממשלה פון אים אונ אויך זיין קיום אונ דרייא עמודים
טונים עליונים שטייען אוף אוף דר וועלט אזו הט דם עוף גזאגט·
האב איך אוף גהובן מיין קול צו דעם עוף אונ האב גזאגט עוף
זאג מיר דעם זעלביגן וואס מען איז אים מעביר פון זיין שטאנד
ווער זענען די שלטונים וואס וועלן אוף שטיין אוף דער וועלט אזו
דם עוף מיר גווארפן דריי פעדרן פון זיין רעכטן פליגל אונ איין
דר פון זיין לינקן פליגל אונ איך וייס ניט וואס דם איז מרמז · הט
י אליעזר גנומן די דריי פעדרן אונ הט זייא גישמעקט איז ארוס
אנגן בלוט פון זייני נאז לעבר אזו הט רבי אלעזר גזאגט עס וועט
שטיין דריי שרים אונ וועלן גוזר זיין גזירות רעות אוף ישראל דר
הט רבי אליעזר גנומן דעם פעדר פון דעם לינקן פליגל אונ הט
ם גישמעקט אזו איז ארוס גינאנגן איין שווארץ פייער דאט רבי
ליעזר גזאגט עס איז אפ גטאן גווארן דיא ממשלה פון מצרים אונ
ם איז אן גבריט צוא זיין איין מלך וואס איז גוועז בימי חורבן אונ
טיוכום איז פון די דריי ער וועט שולט זיין אין זיי ער וועט ברעכין
ינים אונ וועט ווידר בויען הט רבי אלעזר גווארפן די פעדרן אוף
ערד זענען די דריי פעדרן גפלויגן אוף דעם לינקן הט רבי אלעזר
יינט דר וייל איז דורך גנאנגן איין קינד אונ לייענט דעם פסוק משא
רים הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים אונ דער נאך איז גנאנגן נאך איין
נד אונ הט גלייענט דעם פסוק ארץ מצרים לשמה תהיה דער נאך גייט
ך אקינד אונ זאגט דעם פסוק ואבדה חכמת מצרים האבן זיי ווידר גזעהן
דר לינקר פליגל איז פר ברענט זאגט רבי אלעזר דאס קול פון
עם עוף אונ דם וואס די קינדר האבן גיזאגט איז דם אגאנצי חכמה
ן איין נבואה אונ השי"ת וויל אונז מגלה זיין פאר הוליני סודות ·
ממשלה פון מצרים איז בוודאי אפ גטאן גווארן אונ איין מלך פון
יא דריי וועט מושל זיין אונ וועט ברעכן בנינים אונ בויען בניינים
אגט רבי יוסי עס איז פיל חכמה אבער די חכמה פון רבי אלעזר איז
עסר פון אלי אונ השי"ת וויל מגלה זיין צו די לייט פר הוליני זאכן
ם ער וועט טאן אזו ווי דר פסוק זאגט כי לא יעשה ה' דבר כ"א גלה סודו
ל עבדיו הנביאים אונ איין חכם איז גרעסר פון א נביא מיט אלי זאכן דען
וף איין נביא רועט דער רוח הקודש אוף אצייט אבער פון איין חכם
ערט דר רוח הקודש ניט אפ גטאן אייביג אונ זיי ווייסן וואס למעלה
למטה איז נאר זיי ווילן ניט מגלה זיין זאגט רבי אבא ווען עס זאל
ט זיין קיין חכמים אוף דר וועלט וואלט מען ניט גוויסט וואס די תורה
יז אונ וואס זענען די מצות פון השי"ת אונ עס וואלט קיין חילוק ניט
וען צווישן דעם רוח פון אמענטשן אונ צווישן אבהמ"ה · זאגט רבי
צחק ווען הקב"ה ברענגט איין דין אוף איין אומה טוט ער פריער

דעם דין אין זייער שר וואס איבר זיי איז גזעצט למעלה אזו וויא דער
פסוק זאגט יפקוד ה' על צבא מרום פריער אוף דעם שר פון דעם הימל אונ
דר נאך ועל מלכי האדמה באדמה אונ וואס איז דר דין וואס מען טוט אויבן
צו דעם שר מען פירט אים איבר אין נהר דינור דאס איז איין טייך
פון פייער אזו ווערט זיין ממשלה אפ גטאן פון אים אונ מען רופט
תיכף אונ אין הימל די ממשלה פון דעם אונ דעם איז אפ גטאן גווארן
אונ דם קול גרייכט אין אלי הימלן ביז עס גרייכט צוא דיא מלאכים
וואס זענען ממונה אוף דר וועלט אזו רופן זיי אוס אוף דר גאנצר וועלט
ביז עס קומט אן צו די עופות אונ צו די קינדר אונ צו דיא טפשים
פון דיא מענטשן דבר אחר אנאנדרר פשט איז ואלה שמות בני ישראל רבי
אלעזר בן ערך ווען ער פלעגט קומן צו דעם פסוק פלעגט ער וויינן
דען רבי אלעזר הט גזאגט בשעת דיא ישראל זענען גנאנגן אין גלות
האבן זיך איין גזאמלט אלי נשמות פון דיא שבטים אין דער מערת
המכפלה אונ האבין גישריגן אונ האבין גיזאגט סבא סבא רחמי דער
בארעמט זיך ווי אפאטר איבר קינדר איז מען דען ניט משעבד מיט
אייערי קינדר מיט מידיקייט אונ הארטיקייט אפרעכיד פאלק טוען
אין זיי נקמות · אין דר צייט איז דר וועקט גיווארן דר רוח פון דעם
ארטן יעקב אבינו ער הט גינומן רשות אונ איז אראפ גנידערט אונ
הקב"ה הט גרופן אלי מרכבות וחיילות ומלכם בראשם אונ האבן אלי גנידערט
מיט יעקב אונ מיט די שבטים קיין מצרים דם מיינט דר פסוק הבאים
מצרימה את יעקב ראובן וגו' זאגט רבי אבא אוף דעם איז גיזאגט ורחם אב
על בנים רבי יהודה בר שלום איז גנאנגן אונטר וועגנס מיט רבי אבא
זענען זיי אריין גנאנגן אין איין ארט צו עסין דער נאך זענען זיי גנאנגן
אויף דער גאס אונ האבן זיך גילייגט שלאפן מיט דיא קעפ אוף איין
בערגל אונ דם איז גוועזן איין קברי איידר זיי זענען אנטשלאפן גווארן
האבן זיי גהערט איין קול פון דעם קבר איין מענטש איז גנאנגן אין
דר ערד אריין ער הט דם גמיינט אוף זיך דען דאס איז שון צוועלף
יאר אז איך בין ניט אוף גיוואכט גיווארן נאר אצונד דען איך האב
ערשט דר זעהן דם גישטאלט פון מיין זון זאגט רבי יהודה צו אים
ווער ביסטו זאגט ער איך בין איין יהודי דען איך ביז אין נזיפה אונ
קען ניט קומן אוף יענר וועלט איבר מיין זון דם איין עובד כוכבים
הט אים קליינר הייד אוועק גיגנבית אונ אלי טאג שלאגט ער אים איז
ער זייער אין צער אונ מחכות זיין צער קען איך ניט קומן אוף מיין
ארט · אונ זינט איך ליג דא אוף דעם ארט בין איך ניט אוף גיוואכט
גווארן נאר אצונד זאגט ער צוא אים איר ווייסט דען פון דעם צער
וואס קומט אוף די לעבדיגי ענטפערט ער אים איר לעבדיגי דא שווער
איך מיין קבר זאל צו פירט ווערן אונ זאל ווערין אויס גלייניגט פון
מיר דען ווען ניט אונזר גיבעט וואס מיר בעטין אוף דיא לעבדיגי
וואלטן זיי קיין קיום ניט גיהאט אפילו איין טאג אוף דר וועלט אונ
אצונד בין איך אוף גוואכט גווארן דען זיי זאגן מיר אלי טאג אז מיין
זון וועט באלד קומן אהער נאר איך וייס ניט ווי אזו ער וועט קומן
צו לעבדיג אדער טויטר הייד זאגט רבי יהודה צו אים וואס איז אייער
טאן אוף יענר וועלט· דר וייל הט דר קבר גטאן שטורעמן אונ זאגט
שטייט אויף אונ גייט אוועק דען אצונד שלאגט מען מיין זון האבין
זיי זיך זייער פר וואונדרט אונ זענען אוועק גילאפן פון דארטין אהלבן
תחום שבת אונ זענען דארטן גזעסן ביז דער מארגן שטערן איז אוף
גנאנגן אז זיי זענען אוף גשטאנען אוועק גיין האבן זייא גזעהן איינעם

לופיז

לופן אונ עס הט זיך אים גנאסן דאס בלוט פון זיין אקסיל האבן זייא
אים צו גהאלטן אונ ער הט זיי דר ציילט די גאנצי מעשה זאגן זיי צו
אים ווי אזו איז דיין נאמן זאגט ער לחמא בר ליואי זאגן זיי איינער
צוא דעם אנדרין דר מת איז גוועזן ליואי בר לחמא אונ האבן שוין
מורא גהאט מיט אים מער צו ריידן אונ האבן זיך ניט אום גקערט·
זאגט רבי אבא דס וס זייא האבן גזאגט אז זייערי תפלות זענן מגין
אוף די לעבדיגי פון וואגן ווייס איך דס ווארום עס שטייט ויעלו בנגב
ויבא עד חברון זאגט רבי יהודה קום אונ זעה צוויי זאכן הט הקב"ה צו
גזאגט צו יעקב איינס ער זאל אים היטן אין גלות אונז דס אנדערי
עד זאל אים אוף ברענגן פון זיין קבר צו זעהן די שמחה של חברותא
הקדושה וס זיי וואונן מיט זייני קינדר אזו ווי עס שטייט אנכי ארד עמך
מצרימה דס איז איינס אונ ווידר שטייט והעליתי אתכם מקברותיכם עמי אונ
נאך שטייט ששם עלו שבטים שבטי יה :

ויאמר אל עמו זאגט רבי שמעון מיר פר שטייען אז ווי עס שטייט אין
דר פרשה מלך מצרים סתם מיינט מען זייער שר וואס זייא
האבן אובן אין הימל אונ אז עס שטייט פרעה מלך מצרים מיינט
מען דעם מלך מצרים וואס הייסט פרעה דרום זאגט זייער שר דען
ער הט זיי אריין גשיקט אין זייער מחשבה צוא זאגן הנה עם בני ישראל
רב ועצום ממנו דס הייסט די ישראל זענן שטארקר פון אונזר שר וואס
אוף דעם הימל זאגט רבי יצחק די גאנצי וועלט ציהען זייער כח פון
זייער שר וס אובן אין הימל אבר דיא ישראל ציהען זייער כח פון
הקב"ה דרום הייסן זיי עם ה' גאטס פאלק ניט אפאלק פון דיא שרים
דרום שטייט כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם ה' אלהינו זאגט
רבי אבא עס וואלט גדארפט שטיין הנה עם ישראל אדער הנה בני ישראל
נאך וס שטייט עם בני ישראל מיינט מען די מצרים האבן גטראכט אז
זיי זענן ניט עם ה' נייערט זיי זענן דס פאלק וס זייא הייסן אוף דעם
הימל ישראל רבי יוחנן פרעגט צוא רבי יצחק מיר זעהן בלק האט
גיזאגט הנה עם יצא ממצרים ווארום שטייט ניט עם בני ישראל זאגט רבי
יצחק בלק איז גוועזן אגרוסר כישוף מאכר אונ אזו איז דער סדר פון
די כישוף מאכר זיי נעמן אזו איין זאך וס קיין חשד איז דר ביי ניט
פר האנדן דרום דער מאגן זייא אוך ניט אין זיין מאג דעם פאטרם
נאמין נאר דר מוטרס נאמן וס דר ביי איז קיין חשד ניט פר האנדן
דען אזו איז דר סדר פון די שדים וס זיי דר מאגן אין דיא זאך וואס
מען זאגט זיי · איז דס שקר זענין זייא מודיע זייערי שקרים · איז עס
אמת אלין וס זיי זאגן צו צו איין קליינר צייט איז אמת · ומכל שכן
צוא טאן איין מעשה :

רבי אבא זאגט בלק הט זיי דר מאנט דרך בזיון הנה עם דס הייסט מיר
ווייסן ניט ווער זיי זענן אונ פון וואגן זיי זענן זאגט רבי יוחנן פר
וס זענין דעמאלט גיוועזן עמון ומואב פון די זיבציג שרים גהיט אונ
דאס פאלק פון הקב"ה זענן ניט גוועזן גהיט זאגט רבי עס איז גלייך
וויא איין ארום מאן מיט איין עושר דר ארומאן מוז זיינס אפ היטין
אונ דר עושר היט זיינס ניט אפ וכ"ש שכן די ישראל זענין דס פאלק
פון דעם אייברשטין וואס ער האט ליב דין ואמת אונ צום ערשטין
משפט ער זייני בני בית פריער פון אנדרין דען זיי דארפין זיין מער
גהיט פון עבירות אזו ווי עס שטייט רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה
על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם · רבי יוסי מיט רבי חייא זענין גגאנגין
אין וועג רבי יוסי האט שטיל גישוויגן אונ האט גטראכט אין וועלט

זאכין אונ רבי חייא הט גיטראכט אין דברי תורה חויא זיי גייען זעה[...]
רבי יוסי ווי אשלאנג לויפט אים נאך זאגט ער צו רבי חייא זעהסט[...]
וויא דער שלאנג לויפט מיר נאך זאגט ער איך זעה ניט איז רב[...]
יוסי אנטלאפין גווארין אונ דר שלאנג איז אים נאך גלאפין דר ווי[...]
איז רבי יוסי גפאלן אונ דס בלוט הט אים גירונין פון דער נאז האט[...]
ער גהערט וויא מען זאגט רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפק[...]
עליכם את כל עונותיכם האט רבי יוסי גיזאגט ומה דאן איך האב נא[...]
מבטל גיוועזן איין שעה פון דר תורה איז מיר אזו צו האנדין גקומ[...]
מכל שכן דער וואס איז זיך גאר פורש פון איר קומט אים בוודא[...]
אנטקעגין ניט קיין גוטין · הט ער אן גהובין צו זאגין עס שטייט כי ה[...]
אלהיך ברכך בכל מעשה ידיך ידע לכתך במדבר נאך שטייט המוליכך במדבר הגד[...]
והנורא נחש שרף ועקרב נאך וס זאגט ער נחש שרף ועקרב נאר דס איז מע[...]
זאל דורך זיי שטראפן די ישראל ווען זייא זענין זיך פורש פון דעו[...]
עץ החיים אונ אזו וויא עס שטייט כי היא חייך ואורך ימיך זאגט רבי חיי[...]
עס שטייט חושך שבטו שונא בנו דר וס פר מיידט די רוט פון זיין זון אי[...]
אסימן אז ער הט אים פיינט ומכל שכן די תלמידי חכמים וויל בוודא[...]
גאט ניט אז זיי זאליז זיך אפ שיידין פון דעם עץ החיים אפילו ארגע[...]
ויאמר אל עמו ער הט זיי געגעבן איין עצה זיי זאלן טאן שלעכץ צו ד[...]
ישראל רבי תנחום זאגט די מצרים האבן גזעהן איודי שטער[...]
אז זיי וועלן לסוף גשלאגן ווערן איבר די ישראל דרום הט ער גהייס[...]
צו טאן אוף זיי שלעכץ מיר האבן גלערינט בשעת הקב"ה הט איבר[...]
געגטפרט די ישראל צו די מצרים הט ער אויף זייא גוזר גוועזן זיב[...]
גזירות אזו ווי דר פסוק זאגט וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכ[...]
עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך אונ אנטקעגן דעם הט ער זי[...]
געגעבן זיבין ברכות אזו וויא עס שטייט ובני ישראל · פרו · וישרצו · וירבו
ויעצמו · במאוד · מאוד · ותמלא הארץ אותם · הבה נתחכמה לו הבה איז טייטש[...]
אן בריטן אונ לשון מסכים זיין זיי דען זייא האבן אלי מסכים גוועי[...]
צו טאן איין דין אונ זיי האבן גזאגט פן ירבה טאמר וועלן זיי זיך מער[...]
הט הקב"ה גזאגט כן ירבה זיי וועלן זיך בוודאי מערן ויקוצו מפני בני ישראל
דען דיא מלאכים האבין גשטאכן דיא מצרים אזו וויא מיט דערנ[...]
רבי יצחק זאגט דיא מחשבה פון דיא מצרים איז גיוועזן צוא פאר[...]
מיידין דיא ישראל פון פריה ורביה אונ פרעה האט זייא איין עצה
גיגעבין אונ האט צוא זייא גזאגט עס וועט גיבארין ווערין צוא דיא
ישראל איינר וואס וועט טאן איין דין אין אייערי אפ געטער · רבי
יוחנן זאגט בשעת משה האט גיזאגט ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אי[...]
דער שר פון מצרים וואס ער הייסט דוסה גגאנגן פיר הונדערט מייל
אונ איז גיקומען פאר הקב"ה האט הקב"ה צוא אים גיזאגט עס אי[...]
גיקומען דיא צייט אז איך זאל זיך אין דיא מצרים נוקם זיין אונ
פריער אין דיר אזו וויא עס שטייט יפקוד ה' על צבא המרום במרום באות[...]
שעה איז צוא גינומען גיווארין דיא שררה פון אים אונ דער ממונה
דומה איז גווארן איין שר של גיהנם צו דן זיין די רשעים אין גיהנם ·
רבי יהודה זאגט ער איז איין ממונה אוף די מתים · רבי חנינא זאגט
עס שטייט ובאלהיהם עשה ה' שפטים איז קשה איז דען גיטאן גיווארן איין
דין אין די אפ געטער פון גאלד אין זילבר אונ האלץ אלא זאגט רבי
יוסי די וס זענן גוועזן פון גאלד אונ זילבר זענן צו גאנגין גווארן אונ
פון האלץ איז פר פולט גיווארין · זאגט רבי אלעזר די אפ
געטר פון מצרים איז גיוועזן איין לעמלע דרום האט הקב"ה גיבאטן

א בראטן עס אין פייער צו מקיים זיין פסילי אלהיהם תשרפון באש כדי
מצרים זאלן שמעקן · דען גבראטינס שמעקט אוך · די בייער
ן דעם קרבן פסח הט מען גווארפן אוף דר גאס וואס איז נאך ערגר
יען ביי זיי ווי אלץ וואס ער הט זיי גיטאן · דרום שטייט שפטים רבי
ודה זאגט עס שטייט ובאלהיהם עשה ה' שפטים מיינט מען דעם שר של
עלה אזו ווי עס שטייט יפקוד ה' על צבא המרום במרום און דס אלץ האבן
ויסט זייערי חכמים ומכל שכן זייער שר דרום האבן זייא גיזאגט
ה נתחכמה לו רבי יוחנן זאגט די מצרים האבן גיהאט פיל ערלייא
פ געטר און דר טייך נילוס איז גיוועזן זייער אפ גאט און אין אלי
ט הקב"ה גיטאן שפטים און דר אפ גאט איז צום ערשטן גשלאגין
וארן דרום איז דר טייך גווארן פרייער פיל מיט בלוט און דר נאך
טייט ויהי הדם בכל ארץ מצרים · רבי אליהו זאגין ווארום שטייט ובעצים
אבנים דס לערינט אונז אז די אפ געטר פון עצים ואבנים טובים האבן פון
ה גילאזט בלוט · רבי שמעון זאגט דר עיקר שלאגין פון די מצרים
ליין איז גוועזן אין ים אזו ווי עס שטייט ולא נשאר בהם עד אחד און פרייער
ז גיטאן גווארן דינים אין זייערי אפ געטר דרום שטייט הבה נתחכמה
פן ירבה והיה כי תקראנה זיי האבן דורך כישוף גזאגט וואס עס וועט אוף
זיין דר נאך זאגן זיי ונוסף גם הוא על שונאינו דאס מיינן זייא מחנות
לאכים וועלן רעגן צווישן זיי ונלחם בנו אזו ווי עס שטייט ה' ילחם לכם ·
ועלה מן הארץ אזו ווי עס שטייט ובני ישראל יוצאים ביד רמה :

לך איש מבית לוי רבי אליעזר הייבט אן עס שטייט שיר השירים אשר לשלמה
מיר האבן גלערינט בשעת הקב"ה הט בשאפן די וועלט מיט
ין וויקן הט ער בשאפן די הימלין מיט זיין רעכטי האנט און דיא
רד מיט זיין לינקער האנט אזו וויא עס שטייט אף ידי יסדה ארץ וימיני
פחה שמים און הט באשאפן טאג און נאכט און מלאכים וואס זענין
מונה צו זאגן שירה ביי טאג און מלאכים וואס זאלן זאגן שירה ביי
אכט און אלי מלאכים פר נעמן די שירה פון די ישראל רבי יצחק
אגט די מלאכים וואס זאגן שירה ביי נאכט פר נעמן די שירה פון די
שראל ביי טאג דרום שטייט חברים מקשיבים לקולך און דיא וואס זאגין
ירה ביי נאכט די שירה איז גרעסר פון אלי בעלי השיר · אז דיא
עבידיגי הייבן אן צו זאגן שירה זענן די עליונים משיג וואס זיי האבן
ריער ניט משיג גוועזן אפילו הימל און ערד זענן אוך מוסיף כח דר
ון · זאגט רבי נחמיה וואל צו דעם וואס ער איז זוכה צוא וויסן דיא
ירה און צו פר שטיין און איז משיג גרוס חכמה וכח וגבורה צוא
יסן מה שהיה ומה שעתיד להיות און דוד הט עס גוויסט און הט מתקן
וועזן פיל שירות ותשבחות אין ספר תהלים און הט מרמז גיוועזן וואס
ס וועט זיין און הט מוסיף גוועזן כח וגבורה מיט רוח הקודש צוא
ניני תורה וחכמה און הט עס אלץ מתקן גיוועזן אין תהלים און
לומה הט נאך מער זוכה גיוועזן מיט דעם שיר השירים ער הט מתקן
יועזן גרוסי חכמות און פיל משלים דרום זאגט ער עשיתי לי שרים ושרות
לומר איך האב גיבארשט צו וויסן פון דיא שירים עליונים און פון
י וואס זענן אונטר זיי דרום זאגט ער שיר השירים כלומר דאס איז דער
יר פון די שירים של מעלה דס איז אזו איין שיר וואס דרינן איז
לול אלי ענינים תורה חכמה כח און גבורה דס וואס איז שוין
יוועזן און דס וואס עס וועט זיין דר שיר וואס די עליונים זינגן · רבי
לעזר זאגט די שירים של מעלה זענן גישטאנן ביז לוי איז גבארין
יארן פון דר ציט און ווייטר האבן זיי די שירים גיזאגט · אז משה

איז גבארן גווארן און אהרן איז ניזאלבט גווארין און די לוים זענן
גיהייליגט גווארן זענן ערשט די שרים גיקומן אוף זייער משמר און
אז לוי איז גבארין גווארן האבן אלי שרים של מעלה גיזאגט דעם שיר
מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי אמצא בחוץ וגו' און פון לוי זענן ארוס גיקומן
די לוים וואס זענן גיוועזן משוררים אונטין אין בית המקדש און זייא
זענן גהיילט גווארן און זענן גשטאנן אוף זייערי משמרות אנטקעגן
די שרים של מעלה וואס זאגן שירה זענין די עולמות גיווארן חברים
אלי זענן גווארין איינס און איין מלך רעגט אוף אלי זיי הייסן לוים
דס איז טייטש בהעפט אזו ווי לאה הט גזאגט הפעם ילוה אישי אלי אזוי
אוך הט זיך די שכינה באהעפט מיט די קינדר פון לוי משה אהרן
ומרים מיט זייערי קינדר און די משוררים של מעלה זענן ניט גשטאנן
אוף זייער משמר ביז די דריי זענן גבארן גווארן דס איז משה אהרן
ומרים וואס זיי האבן אלי גיזאגט שירה דרום שטייט שרים זינגערס דס
איז משה מיט אהרן וואס זיי האבן אלי גזאגט אז ישיר וגו' · ושרות זינגרנס
מיינט מען מרים אזו ווי עס שטייט ותען להם מרים שירו לה' וגו' · תנא מיר
האבין גילערינט אז לוי איז גיבארין גווארין הט אים הקב"ה גינומן
און הט אים בוחר גוועזן מער פון אלי ברידר דר נאך הט ער גיווינן
קהת און עמרם משה אהרן ומרים און אז עמרם הט זיך אפ גשייד
פון זיין ווייב און הט זי ווידר צוריק גינומן אין דר צייט האבין דיא
מלאכים גזאגט שירה אוף דעם הימל הט הקב"ה אוף זיי אן גישריגן
זענן זיי שטיל גווארן ביז הקב"ה הט גינייגט זיין רעכטי האנט אוף
עמרם מיט די קינדר און פר וואס הייסט ער עמרם ווייל פון אים איז
ארוס גיקומן עם רם אהוך פאלק העכער פון אלי הוכי און ווארום
שטייט ניט זיין נאמן נאר עס שטייט וילך איש ווייל ער איז גיגאנגן
בצנעה שטילר הייד און הט יוכבד צוריק גינומן קיינר זאל ניט וויסן
דרום שטייט ניט זיין נאמן נאר וילך איש :

ויקח את בת לוי און שטייט ניט איר נאמן אוך ווייל זיא איז צוא אים
גיקומן בצינעה רבי אבהו זאגט וילך איש דס איז גבריאל ער הט
זיי צו אנגדר גיבראכט רבי יהודה זאגט עמרם אליין הט זי צוריק
גינומן נאר דריבר שטייט ניט זיין נאמן צו ווייזן עס איז גוועזן מן
השמים ווארום עמרם הט ניט גיקאנט גווינן משה ביז ער הט גנומן
איין חלק פון דר שכינה דרום ביי אהרן ומרים שטייט ניט דר זיווג
פון עמרם מיט יוכבד נאר ביי משה און דרום שטייט ותרא אותו כי טוב
הוא דען הקב"ה הט מייחד גיוועזן זיין נאמן אויף איר אזוי וויא עס
שטייט טוב הוא לכל דער טוב פון הקב"ה איז גיוועזן בייא משה :

דבר אחר וילך איש דש איז גבריאל ווש הייסט איש אזו ווי עש שטייט
והאיש גבריאל וגו' · ויקח את בת לוי מיינט מען דיא נשמה דען
מיר האבין גילערינט בשעת דער גוף פון איין צדיק דארף גיבארין
ווערין אוף דר וועלט רופט הקב"ה צו גבריאל און הייסט אים נעמן
די נשמה פון גן עדן און גיט זי אריין אין דעם גוף פון דעם צדיק וואס
ווערט גיבארן און ער איז דרוף ממונה זי צו היטין · וועסטו פרעגין
אמער דר מלאך וואס איז ממונה איבר דיא רוחות הצדיקים הייסט
דאך לילה וואס ער איז ממונה אוף דעם טראגן פון איין אשה וואס דען
זאגסטו אז ער הייסט גבריאל נאר גבריאל הייסט אוך לילה ווארום
ער איז מצד שמאל :

וילך איש מבית לוי מיינט מען עמרם ויקח את בת לוי דס איז יוכבד · איין
בת קול הט אראפ גיגעדערט און זאגט ער זאל זי צוריק נעמן

דען עס האט געדרייכט דיא צייט מען זאל דיא ישראל אוס לייזין פון מצרים דורך דעם זון וואס זיי וועלן האבן אונ הקב"ה האט זיי געהאלפן די שכינה זאל זיך ניט אפ טאן פון זייער זון משה וואס איז געבארין געווארן מחמת זייער ווילן איז גוועזן צו בהעפטן זיך מיט דער שכינה אזו וויא עס שטייט והתקדשתם והייתם קדושים ווען אמענטש הייליגט זיך אוף דער וועלט הייליגט מען אים פון יענע וועלט אזו ווי דער ווילן פון דעם מענטשין איז צו בהעפטן זיך מיט דער שכינה אזוי ווערט דיא שכינה ניט אפ גטאן פון זייערי מעשים זאגט רבי יצחק וואל צו די צדיקים וואס זייער רצון איז תמיד זיך מדבק זיין להקב"ה אזו איז זיך הקב"ה צו זיי מדבק אונ פר לאזט זיי ניט אבער ווייא צו די מענטשין וואס זייער רצון איז ווייט פון הקב"ה נאך מער זייא זעגין זיך חלילה מדבק צו דער טומאה מיט די קליפות · קום אונ זעה עמרם האט זיך בהעפט צו הקב"ה איז פון אים ארוס גקומן משה רבינו וואס די שכינה האט זיך פון אים ניט אפ גטאן ביז אייביג וואל איז זיין חלק :

ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא פר וואס איז ער גוועזן גוט ווארום ער איז געבארין געווארן גימלת דער הייליגער צייכין פון דעם מענטשין הייסט טוב אזו ווי עס שטייט אמרו צדיק כי טוב רבי יוסי זאגט אז משה איז געבארין געווארין איז געווארין ליכטיג אין דער גאנצר שטוב דען דא שטייט כי טוב אונ בשעת הקב"ה האט בשאפן דס ליכטיקייט שטייט אויך וירא אלהים את האור כי טוב · ותצפנהו שלשה ירחים דס ווייזט אז ער וועט דער קענין דס גרוסי ליכט ביי דער הייליגר תורה וואס ער האט מקבל געוועזן אוף דעם בארג סיני בחודש השלישי וואס דעמאלט האט זיך די שכינה צו אים באוויזן אונ האט אוף אים גירועט פר אלי ישראל אזו ווי עס שטייט ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' ולא יכלה עוד הצפינו דען ביז אין דער צייט פון קבלת התורה האט מען אליץ ניט געוויסט וואס משה האט גרעט מיט הקב"ה דרום שטייט משה ידבר והאלהים יעננו בקול :

ותקח לו תיבת דס ווייזט מיר אויף דעם ארון הקודש מיט דיא לוחות ותחמרה ווייזט מיר אז עס איז גיוועזן באדעקט מיט גאלד פון אינעווייניג אונ פון דרויסן בחמר ווייזט אוף די מצות עשה ומצות לא תעשה וואס גאט האט דרויף מחמיר געוועזן ותשם בה את הילד דס זענין די ישראל דער פסוק גלייכט זיי צו אקינד אזו ווי עס שטייט כי נער ישראל ואהבהו · ותשם בסוף דס זענין די מצות פון דער תורה וואס זענין ניט אזוי אנגרוסר חיוב צו טאן אין דער מדבר ביז סוף פערציג יאר אז די ישראל זענין שון אריין גיגאנגין קיין ארץ ישראל ווארום דארטין איז פאר האנדין פיל מצות וואס זענען ניט נוהג אין חוץ לארץ על שפת אויף די לעפצין פון די לומדים וואס פסקנן שאלות צו די ישראל · ותתצב אחותו מרחוק דאס מיינט מען די הייליגי חכמה וואס הייסט אחות אזוי ווי עס שטייט אמור לחכמה אחותי את ווען די ישראל זינדיגן חלילה איז דער מדת הדין אוף זיי מקטרג דען עס שטייט די שכינה מיט דער הייליגר חכמה פון דער ווייטן אזו ווי עס שטייט מרחוק ה' נראה לי דעמאלט ותרד בת פרעה כל זמן אז די ישראל זענען צדיקים איז די שכינה ביי זיי נאהונט אבער אז זיי זענען זיך חלילה מרחק פון דער תורה קומט דער מדת הדין דס הייסט ותרד בת פרעה לרחוץ צו וואשין זיך אין בלוט פון די ישראל אוף דעם ביוש פון דער תורה על יד היאור מיינט מען דיא לומדים אונ דיא מורה הוראות וואס מאכין שלאף אירי הענט אונ ווילין ניט לערנין ערינסט די תורה · זאגט רבי יהודה אלי זאכן העננט אן אין תשובה אונ אין תפלה פאר הקב"ה ומכל שכן אז ער וויינט אין זיין תפלה

איז בוודאי זייער גוט ווארום אלי טויערין זענן אובין ניט פר שלא[…] פר די טרערן פון מענטשין זיי זאלין אריין גייען דרום שטייט ותפ[…] דס איז די שכינה זי שטייט תמיד מלמד זכות זיין אוף די ישראל א[…] ווי אמוטר איבר די קינדר ותראהו את הילד דס זענן די ישראל וואס זע[…] גגליכן צו איין ילד שעשועים ווען אפילו זיי זינדיגן טוען זיי תיכף תשוב[…] אונ וויינן פאר הקב"ה אונ בעטן פאר אים אזו וויא איין קינד פא[…] איין פאטר דרום שטייט והנה נער בוכה ער וויינט פר הקב"ה אונ ע[…] ווערט תיכף אפ גטאן אלי גזירות רעות פון דר וועלט אזוי וויא ע[…] שטייט ותחמול עליו זי איז זיך מרחם אוף זיי מיט דעם מדת הרחמ[…] אונ זאגט מילדי העברים זה די זענן ניט פון די וואס האבן הארטי הער[…] אונ קשה עורף נייערט פון דיא עברים טהורי לב פון זייערי אבו[…] ואמהות ווייכי הערצר תשובה טאן פר הקב"ה ותקרא את אם הילד זי ה[…] אויך געוויינט אזו ווי עס שטייט קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מב[…] על בניה מאנה להנחם זיי וויינן ביידי אין איינעם זאגט רבי יהודה לעת[…] שטייט בבכי יבאו ובתחנונים אובילם בזכות דעם געווין פון דער מוטר ר[…] וועלין זיי קומין אונ וועלין זיך איין זאמלין פון דעם גלות זאגט ר[…] יצחק די גאולה פון ישראל הענגט נאר אן אין וויינן ווען זיי וועלן פ[…] לענדין די טרערין וואס עשו האט געוויינט פר זיין פאטר יצחק אזו[…] עס שטייט וישא עשו את קולו ויבך זאגט רבי יוסי די טרערין וואס עשו ה[…] גלאזט האבן גמאכט נידריג די ישראל אין גלות אריין אבר מיט דע[…] וויינן פון דיא ישראל וועט משיח קומן אזו וויא דער פסוק זאגט בב[…]
יבאו ובתחנונים אובילם :

ויהי בימים הרבים ההם רבי יהושע זאגט עס איז שון גוועזן דער סוף פ[…] דעם גלות מצרים אזו ווי עס שטייט וימת מלך מצרים דער שר פ[…] מצרים האט אראפ גינידערט פון זיין גדולה אונ איז אראפ גפאלן פ[…] זיין גאוה דען אז ער האט איין מפלה גיהאט האט זיך הקב"ה ד[…] מאנט אין דיא ישראל אונ האט צו געהערט זייער תפלה זאגט ר[…] יהודה כל זמן דער שר פון מצרים האט גיהאט ממשלה איז ניט צו[…] גהערט געווארן דס געשריי פון די ישראל אונ אז דער שר איז אר[…] גפאלן שטייט וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ותעל שועתם אל האל[…] אבער ביז דער צייט זענין זייא ניט געענפרט געווארן מיט זייער געשרי[…] זאגט רבי אלעזר קום אונ זעה די מדה פון הקב"ה ווען הקב"ה ו[…] זיך מרחם זיין אוף די ישראל נייגט ער אונ נידערט אראפ דעם מד[…] הדין · רבי יהודה זאגט עס שטייט והנה מצרים נוסע אחריהם האט ד[…] רבי יוסי גיזאגט אז דס איז דער שר פון מצרים אונ דו זאגסט וימת מ[…] מצרים מיינט מען דעם שר זאגט רבי יצחק אדרבה דס איז נאך א[…] ראיה צוא דעם דען דא שטייט וימת מלך מצרים אונ דארט שטייט ה[…] מצרים נוסע אונ עס שטייט ניט מלך מצרים ווייל מען האט אים ש[…] אראפ גינידערט פון זיין גדולה אונ ווארום שטייט וימת נאר אזו ו[…] ביי משה שטייט כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך מיינט מען דא[…] דארט אז זיי האבן אראפ גינידערט פון זייער גדולה אונ אז די גדול[…] ווערט אפ גטאן למעלה ווערט עס למטה אויך אפ גטאן · רבי יו[…] זאגט עס שטייט הנה יום בא לה' והיה יום אחד יודע לה' איז קשה זענין ד[…] אנדרי טעג ניט צו השי"ת זאגט רבי אבא פון דאנן לערנין מיר א[…] אז איבר אלי טעג איז די ממשלה פון די מזלות אונ שרים של מעל[…] אבר דער טאג וואס משיח וועט קומן וועט זיין דיא ממשלה פון דע[…] טאג צו גאט אליין צו טאן אין דין · רבי אבא זאגט אז השי"ת ט[…]

דין אין די שרים של מערה שטייט כי רותה בשמים ירפ׳ איז דען דא
שווערד צוא הקב״ה זאגט רבי יצחק אמער עס שטייט דאך חרב
לאה דם אוך שטייט והרבי תאכל בשר זאגט רבי חייא דער חרב איז
טש דין דאס הייסט גלייך וויא איין שווערד אזו ויא עס שטייט
דוד את מלאך ה׳ עומד וחרבו שלופה בידו הט דען דר מלאך גיהאט איין
ערד אין זיין האנט נאר דס מיינט מען דעם דין· רבי יהושע בן
זאגט דר מלאך המות הט מיר גזאגט ווען איך זאל ניט חס האבן
די לייט וואלט איך זיי אנפלעקט דעם בית השחיטה אין גייער
לז בשעת איך קולר זיי אזו ווי איין שוחט אנטפלעקט בייא איין
מה אונ רבי אבא זאגט דר גמר דין הייסט חרב דרום שטייט וחרבו
ה בידו פרעגט מענווייטר אין זוהר א הכי אז חרב מיינט מען טאקי
גכטי שווערד ווארום שטייט וישב ח״ב אל נדנה ער הט אום גקערט
שווערד אין איר שייד ארייין זאגט רבי אבא דארט מיינט מען
אזו דר גמר דין הט זיך אום גקערט צום בעל דין אונ צוא דעם
ארט ווי ער איז גנומן גווארן:

ן כה וכה משה הט גזעהן אין דיא פינף אונ צוואנציג אותיות פון
שמע ישראל וואס די ישראל זאגן אלי טאג צוויי מאל מיט דעם הט
גהרגת דעם מצרי דרום שטייט ויפן כ״ה וכ״ה ויך את המצרי ער הט אין
ט ניט גזעהן דעם כ״ה וכ״ה רבי אבא זאגט פריער הט ער גזעהן
ב ער האט מעשים טובים וכ״ה אונ אוב עס וועט ארוס קומן פון
ם איין גוט קינד וירא כי אין איש ער הט גזעהן ברוח הקודש אז עס
ט פון אים ניט ארוס קומען קיין גוט קינד דרום האט ער אים
לאגין דען רבי אבא האט גזאגט עס זענן כמה רשעים אויף דער
לט וואס פון זיי קומט ארוס צדיקים מער וויא פון איין צדיק אונ
צדיק וואס קומט ארוס פון א רשע הט מער מעלה פון איין אנדרן
דאס איז איין טהור פון איין טמא טוב פון רע אור פון חושך
מה פון טפשות דס איז בעסר פון אלץ אונ אז משה האט גיזעהן
וח הקודש אז עס וועט פון אים ניט ארוים קומען קיין זרע כשר
ים הט ער אים גהרגת· אונ הקב״ה האט גוואלט אז ער זאל גיין
דעם באר וואס ער הט אין יעקב בגעגינט אזו וויא עס שטייט וישב
באר אונ ביי יעקב שטייט אוך וירא והנה באר בשדה דס איז אלץ גוועזן
ן באר אונ חאטשי משה מיט יעקב זענין גוועזן אין איין מדריגה
בהעפטן זיך צו איין באר פון דעסט וועגן איז די מדריגה פון משה
רט גרעסער גוועזן רבי יוסי אונ רבי יצחק זענן גגאנגען אין וועג
ענט רבי יוסי דר באר וואס משה אונ יעקב זענן ביי אים גוועזן איז
גוועזן דר באר וואס אברהם אונ יצחק האבן גגראבן צוא גיין זאגט
י יצחק בשעת דיא וועלט איז בשאפין גיווארן איז דער באר אוך
אפן גווארן אונ ערב שבת פר נאכט איז זיין מול בשאפן גווארן
דס איז דר באר וואס יעקב אונ משה האבן גזעהן:

הן מדין שבע בנות זאגט רבי יהודה ווי אזו קען זיין אז דס איז דר
ברונן פון יעקב אמער ביי יעקב שטייט דאך דס אלי פאסטחר
בן זיך גמוזט איין זאמלן אראפ צוא נעמן דעם שטיין אונ דא
ייט אז די טעכטער פון יתרו האבין צו זיי ניט באדארפט נאר זייא
בן אליין אן גשעפט זאגט רבי חייא יעקב הט דעם שטיין אראפ
מן פון דעם ברונן דען ביי די פאסטעחער שטייט והשיבו את האבן
לעגן ווידר אום קערן דעם שטיין אויף דעם ברונן אונ ביי יעקב
ייט שון ניט וישב את האבן ווייל תחלת זענן די וואסר גוועזן נידריג

אבר אז יעקב איז גקומן צו אים זענן די וואסר אויף גיגאנגען צוא אים
אזו אויך צוא משה דרום איז שון ניט גוועזן דער שטיין דרום שטייט
ותבאנה ותדלנה זייא האבן תיכף אן גשעפט דען עס איז שון קיין שטיין
ניט גיוועזן · רבי אלעזר אונ רבי אבא זענן גיגאנגען פון טבריה קיין
צפורי הט זיי בגעגינט איין יהודי אונ הט זיך בהעפט צוא גיין מיט
זיי זאגט רבי אלעזר איטליכר פון אונז זאל זאגן דברי תורה הייבט אן
רבי אלעזר עס שטייט ויאמר אלי הנבא בן אדם אל הרוח ואמרת אל הרוח פון דעם
פסוק לערנן מיר אפ פון וואנען דר רוח קומט ארוס דען ווי אזו האט
יחזקאל גיקענט נביאות זאגן אויף דעם רוח אמער עס שטייט דאך
אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח אלא נאר איין מענטש קען ניט שולט זיין
אויף דעם רוח אבר הקב״ה איז שולט אויף אלץ אונ אויף די רייד הט
ער נביאות גזאגט· שפרינגט דר יהודי אוועק פון אים· זאגט רבי אלעזר
וואס האסטו דר זעהן זאגט דר יהודי איך האב איין זאך דר זעהן זאגט
רבי אלעזר וואס איז זאגט ער אז דר רוח ווערט אן גקלייד אין א גוף
פון מענטשן אויף דר וועלט וואלט באדארפט שטיין כה אמר ה׳ מגן עדן באי
הרוח דען די רוחות קומן דאך פון דעם גן עדן פון דארטן זענן זיי זיך
מתלבש אויף דר וועלט אין א גוף זאגט רבי אלעזר אז דער רוח גייט
ארוס פון דעם ג״ע זיך מתלבש זיין אין איין גוף מוז ער פריער ארויף
גיינצו דעם כסא הכבוד וואס ער שטייט אויף די פיר עמודים וואס דס איז
דר מקור פון די פיר יסודות וואס איטליכר מענטש הט אין זיך דס איז
מים רוח אש עפר אונ דר רוח מוז פריער נעמן פון דעם כסא הכבוד כח
אונ חיות פון די פיר יסודות כדי ער זאל קענן האבן דאס חיות פון
מענטשן וואס ער איז פון די פיר יסודות דר נאך איז ער זיך מתלבש
אין איין גוף · זאגט דר יהודי דס שפרינגען וואס איך האב גשפרונגען
ווייל איך האב גזעהן איין זאך פון דעם גן עדן · דען אמאל בין איך
גגאנגען אין דר מדבר האב איך גזעהן איין בוים ער איז גיוועזן זייער
גלוסטיג צו קוקן אויף אים אונ אונטר אים איז גיוועזן איין הייל האב
איך גגעהנט צו אים האב איך גזעהן אז פון דר הייל גייען ארוס כל
מיני ריח בשמים פון דער וועלט אזו האב איך מיך גשטארקט אונ
בין ארייין גגאנגען אין דר הייל בסדריגות הידועים איך בין גקומן אויף איין
ארט וואס דארטין איז גיוועזן פיל ביימר אונ ריח ובשמים וואס איך
האב ניט גיקענט סובל זיין דארטן האב איך גיזעהן איין מענטש
אונ ער הט גיהאט אין זיין האנט איין רוט אונ איז גשטאנן אויף
איין טיר אונ אז ער הט מיך דר זעהן הט ער זיך גיזעצט לעבין מיר
אונ הט זיך פר וואונדרט אונ זאגט צו מיר וואס טוסטו דא אונ ווער
ביסטו · בין איך גוועזן זייער אין פחד אונ זאג צו אים מיין הער איך
בין פון דיא חברים של רבי שמעון בן יוחאי אזו אונ אזו האב איך
גזעהן אונ בין ארייין גגאנגען אין דר מערה אונ האב גנידרט אהער ·
זאגט ער צו מיר ווייל דו ביסט פון דר חבריא נעם דס בינדל כתבים
אונ גיב צו דר חבריא וואס זיי זענן מקובלים אונ ווייסן סודו״ת פון
די רוחות הצדיקים · אונ ער הט גיקלאפט אויף מיר מיט דער רוט
אזו בין איך אנטשלאפן גיווארן האב איך גיזעהן אין שלאף כמה
תיילות ושיירות וואס זענן גקומן אין דעם ארט ארייין אונ דר אייגענער
מענטש שלאגט מיט דר רוט אונ זאגט צוא זייא גייט אין דעם וועג
פון די ביימר · אין דעם ווי זיי גייען הייבן זיי אן צוא פליהן אין דער
לופטן אונ גייען ארויף איך ווייס ניט וויא אהין זייא פליען אונ איך
האב געהערט פון זיי גרויסי קולות אונ ווייס ניט ווער זיי זענן אזו האב

איך

איך זיך אויף גחאפט פון דעם שלאף און האב שון מער ניט גזעהן און פארבט מיך זייער אויף דעם ארט אין דעם האב איך גיזעהן דעם אייגנם מענטשן זאגט ער צו מיר ווס האסטו גזעהן זאג איך צו אים איך האב גזעהן אין שלאף אזו און אזו זאגט ער צו מיר אין דעם וועג גייען די רוחות פון די צדיקים אין גן עדן און דס ווס דו האסט גהערט פון זיי דס איז ווס זיי שטייען אין גן עדן אין דעם גישטאלט פון דר וועלט און פרייען זיך מיט די רוחות הצדיקים ווס גיין דארטן אהין דען אזו וואול ווי דר גוף ווערט גבויט אויף דר וועלט פון פיר יסודות אזו מוז דארטנדר רוח גבויט ווערן פון דר נשמה פון די פיר יסודות פון דיא אוירים פון גן פון וואנן דער מקור קומט ארויס דאס פנימיות און חיות פון אלי פיר יסודות און דס בינטל כתבים נעם צו און גיב דר חברייא און גייא דיר דיין וועג איז גקומן רבי אלעזר מיט די חברים און האבן אים גקושט אויף זיין קאפ זאגט רבי אלעזר בריך רחמנא גלובט איז השי"ת ווס ער האט דיך אהער גשיקט בוודאי איז דס די לוטרי זאך און הקב"ה הט מיר אין מיין מול גגעבן דעם פסוק · און ער הט זיי גגעבן דס בינטל כתבים · ווי רבי אלעזר גנעמט זיי אין דר האנט און עפינט דיא כתבים איז גקומן איין פייער און הט אים ארום גרינגלט ער הט דרינן גזעהן ווס ער האט גזעהן און עס איז ארוס גפלוגן פון זייני הענט הט רבי אלעזר גוויינט און האט גזאגט ווער קען בשטיין אין די גנזי אוצרות די בהעלטינש פון דעם מלך אזו וויא עס שטייט ה' מי יגור באהלך ומי ישכון בהר קדשך ווער קאן וואונן אין דייני געצלטן און ווער קאן רוען אויף דיין בארג וואול דעם וועג און די שעה ווס איך האב דיך בגעגינט און פון דר צייט אן הט זיך רבי אלעזר זייער משמח גוועזן און הט גאר ניט גיזאגט פאר דיא חברים · ווי זיי גייען באגעגנן זיי איין קוואל ברונין וואסר האבין זיי זיך דארטן גשטעלט און האבן גטרונקן די וואסר זאגט רבי אלעזר וואול איז דס חלק פון די צדיקים · יעקב איז אנטלאפן גווארן פאר זיין ברודר האט זיך אים גטראפן איין קוואל ברונין פון וואסר וויא דס וואסר הט אים דר זעהן האבן זיי דר קענט זייער הארן און האבן זיך גפרייט מיט אים און זענן אויף גגאנגן אנטקעגן אים און דארטן הט ער בקומן זיין בת זוג · משה רבינו איז אנטלאפן פר פרעה הט זיך אים אויך גטראפן דר ברונין וואסר האבן אים דיא וואסר אויך דר קאנט און זענן אים אנטקעגן גקומן · און אז משה האט דס דער זעהן האט ער גוויסט אז דא וועט ער בקומן זיין בת זוג ווארום דער רוח הקודש הט זיך קיין מאל פון אים ניט אפ גיטאן און הט גוויסט אז צפורה וועט זיין זיין בת זוג · זאגט דר מענטש צו רבי אלעזר איך האב אזו גערינט דס יתרו איז גוועזן איין כומר צו די עבודת כוכבים אז ער הט דר זעהן אז עס איז אין איר קיין ממש ניט האט ער זיך פון איר פורש גוועזן אזו האבן זיי אים אין חרם ארין גלייגט און אז זייני טעכטר זענן גקומן אן שעפין וואסר האבן זיי די פאסטעכער אוועק גטריבן · וויא משה האט גזעהן ברוח הקודש אז איבער דעם טרייבט מען זיי אוועק מיד תיכף שטייט ויקם משה ויושיען איז משה אויף גשטאנן און הט זיי גהאלפן וישק את צאנם און הט אן גטרונקן זייערי שאף ווארום ער הט זיך מקנא גיוועזן פון וועגין הקב"ה · זאגט רבי אלעזר דו ביסט ביי אונז און מיר ווייסן ניט דיין נאמן זאגט ער מיין נאמן איז יועזר בן יעקב זענן גקומן די חברייא און האבן אים גקושט און זאגן דו ביסט ביי אונז און מיר האבן גאר ניט גוויסט פון דיר ווס דו ביסט זענן זיי שוין אנאנצן טאג גינאנגן באנאנד · אויף דעם אנדרן טאג הט ער זיי באלייט דריי מייל און איז זיך אוועק גגאנגן זיין וועג :

ותאמרן איש מצרי הצילנו דר רוח הקודש הט אויס זיי גרעט זיי האבן אליין ניט גוויסט ווס זיי זאגן דר מצרי ווס משה הט גהרגת אין מצרים דס הט גורם גוועזן משה זאל קומן צו אונז · עס איז אמשל איין מענטש זיצט אין דר מדבר און וויל זייער עסין פלייש און קען ניט בקומן · אמאל דר זעהט ער ווי איין בער יאגט נאך איין שעפסלי הט זיך דר מענטש גשטארקט אקעגן דעם בער און הט דס שעפסלי מציל גוועזן און ער הט דס גקולט און הט דס אוף גגעסין :

ומשה היה רועה את צאן יתרו רבי שמעון הייבט אן עס שטייט דודי לי הרועה בשושנים ווי צו די לייט ווס גיבין ניט אכטונג און ווייסין גאר ניט דען אין דער צייט אז עס איז אויף גגאנגן אין דער מחשבה פון הקב"ה צוא באשאפין דיא ווערט זענין אלי עולמות אויף גגאנגן אין זיין מחשבה און מיט דער מחשבה זענין אלי עולמות באשאפין גווארן אזו וויא עס שטייט כולם בחכמה עשית און מיט דער מחשבה פון דער חכמה און מיט דער רעכטער האנט הט ער בשאפן יעני וועלט און מיט דר לינקר האנט הט ער בשאפין די וועלט אזוי ווי עס שטייט אף ידי יסדה ארץ מיינט מען די לינקי האנט וימיני טפחה שמים איז די רעכטי האנט זיי זענן אלי בשאפן גיווארן אין איין שעה און אין איין רגע און הט גימאכט עולם הזה אנטקעגין עולם הבא און אלץ ווס עס איז אויף דעם הימל איז אנטקעגין פר האנדן אויף דער וועלט און ווס עס איז אויף דר וועלט איז פר האנדין זיין גלייכין אין ים עס איז אלץ איינס ער הט בשאפין אובין מלאכים און אויף דער וועלט הט ער אנטקעגן בשאפין מענטשין און אין ים איז אנטקעגין דר לויתן אזו ווי עס שטייט לחבר את האוהל להיות אחד דס איז אלץ איינס קעגין דעם אנדרן ביי דעם מענטשין שטייט כי בצלם אלהים עשה את האדם נאך שטייט ותחסרהו מעט מאלהים און הט אום דר ווילט אין די צדיקים · די אייבערשטי מלאכים רופט ער זיי ניט אן בנים מייני קינדר און די צדיקים רופט ער בנים אזו ווי עס שטייט בנים אתם לה' אלהיכם ער ריפט זיי קינדר און זיי רופן אים פאטר אזו ווי עס שטייט כי אתה אבינו דרום שטייט דודי לי ואני לו ער הט מיך אויס דר ווילט און איך האב אים אויס דר ווילט הרועה בשושנים חאטשי ארום די רוזן זענין פר האנדין דערנר פון דעסט וועגן הט הקב"ה אונז גטאן שפייזן אין ארץ ישראל צווישן די עובדי כוכבים דס קיינר האט זיי ניט גיקאנט עפיס טאן נאך איין פשט איז ווארום הייסט הקב"ה רועה בשושנים אזו ווי איין רויז איז רויט און איהר זאפט איז ווייס אזוי אויך הקב"ה פירט דיא וועלט מיט דעם מדת הדין ווס איז רויט און מיט דעם מדת הרחמים ווס ער איז ווייס אזו וויא עס שטייט אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו :

רבי אבא איז גגאנגן אין וועג מיט רבי יצחק אזו ווי זיי גיין זענין זיי גיקומין צו רוזין ביימר הט רבי אבא גינומין איין רוז און איז אוועק גיגאנגן הט איר בגעגינט רבי יוסי זאגט ער צו אים די שכינה איז בוודאי דא און איך זעה אין די הענט פון רבי אבא דס ער הט נאר גנומן די רוז כדי ער זאל פון איר אפ לערנן גרוס חכמה · זאגט רבי אבא זעץ דיך אנידר מיין קינד האבין זייא זיך גיזעצט הט רבי אבא איין שמעק גיגעבין די רוז און זאגט די וועלט הט בוודאי מער קיין קיום ניט נאר אויף דעם ריח דען מיר זעהן אז דר נפש הט נאר

איין

איין קיום אויף דעם ריח · דרום גיהער מען צו נעמין איין הדס צו הבדלה במוצאי שבת צו שמעקן דר פון · ער הייבט אן עס שטייט אני לדודי ודודי לי ווער איז מיר גורם וואס איך בין לדודי אונ מיין דודי איז צו מיר ווייל ער איז הרועה בשושנים ער פירט דיא וועלט אזו וויא ארוז שמעקט מען אונ זי איז רוט אונ די וואסר וואס מען קוועטשט אוס פון איר איז וויים אונ איר ריח ווערט ניט פר ענדרט אזוי אויף דעם אופן פירט השי"ת די וועלט דען ווען ניט אזו וואלט חלילה אזינדיגר מענטש קיין קיום ניט גיהאט דען דר חוטא הייבט אדום רוט אזו וויא עס שטייט אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אונ אז דר חוטא איז מקריב איין קרבן שפרי נגט מען פון אים דם בלוט וואס איז רוט אויף דעם מזבח וואס דר מדת הדין איז אויף אים רוט אונ דר ריח קומט אויף פון אים וויים דען עס ווערט פר קערט פון רוט צו וויים פון דעם מדת הדין ווערט רחמים · אוך זאגט רבי יצחק אזו ווי איין רויז איז רוט אונ וויים אזוי אויך דר ריח הקרבן איז פון רויט אונ וויים · קום אונ זעה די קרייטעכצר פון די קטורת אטייל זענין וויים היינו וואריעך אונ אטייל זענין רויט דס איז מר דרור אונ דר ריח גייט אויף פון ביידי רויט אונ וויים אזו אויך איז הקב"ה זיך נוהג מיט דר וועלט בשושנים וואס זענין רויט אונ וויים אזו וויא עס שטייט להקריב לי כל חלב ודם אזוי אויך אז א מענטש פאסט איז ער מקריב זיין חלב ודם דאס חלב איז וויים אונ דם בלוט איז רוט אונ הקב"ה איז אים מכפר אונ אזו וויא ארויז איז רויט אונ קען וויים ווערין דורך פייער אזו איז דר קרבן ווייל מיר האבן היינט קיין קרבן ניט איז דר תענית איין קרבן · זאגט רבי יהודה דורך דעם תענית פון דעם מענטשין ווערן זייני אברים שלאף אונ דר יסוד האש איז זיך גובר אויף אים מיט דעם אש איז ער מקריב זיין חלב ודם דס הייסט מזבח כפרה דרום אז רבי אלעזר האט גפאסט האט ער מתפלל גוועזן אונ האט גיזאגט רבונו של עולם עס איז אנטפלעקט פאר דיר אז איך האב מקריב גוועזן צו דיר מיין חלב ודם אונ האב זייא גימאכט דר היצין מיט דעם שלאפקייט פון מיין גוף עס זאל זיין בוויליגט דר ריח וואס גייט היינט ארוס פון מיין מול ווי דר ריח פון איין קרבן וואס איז אויף גיטראגן אויף דעם מזבח אונ דיא זאלסט מיך באוויליגן נמצא ווערט גיפונען אז א מענטש פאסט איז ער מקריב זיין חלב ודם אונ דס אש אונ דר ריח וואס גייט פון זיין מול איז איין מזבח כפרה דרום האט מען מתקן גוועזן די תפלות אויף דעם ארט פון איין קרבן נייערט ער זאל אין זיי מכוין זיין אזו ווי מיר האבן גזאגט · רבי יצחק זאגט עס שטייט כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר אזו אזאך וואס עס איז דורך דעם פייער טריף גיווארן זאל עס דורך דעם פייער כשר ווערין ממילא אזו וויא דר מענטש אז ער טוט איין עבירה דער היצט ער זיך מיט דעם יצר הרע אזו איז ווידר זיין כפרה דורך דעם וואס ער דר היצט זיך מיט דעם פאסטן אדר מיט תורה לערנן אדר מיט מעשים טובים ווערט ער טהור · רבי יוסי זאגט אז דר בהמ"ק איז גשטאנין פלעגט דר מענטש מקריב זיין א קרבן פלעגט מען אים דורך דעם מכפר זיין זייני עבירות היינט איז די תפלה מכפר אויף דעם ארט פון דעם קרבן :

דבר אחר נאך איין פשט איז אזו ווי רוזין וואקסן צווישן די דערנר אזו אוך פירט הקב"ה די וועלט צדיקים מיט רשעים אונ אזו ווי רחן קענן ניט האבן קיין קיום סיידן דורך די דערנר אזו אוך ווען די רשעים זאלן ניט זיין וואלטן די צדיקים ניט רעכט דר קענט גווארן דען רבי יהודה האט גזאגט אז ווען עס זאל ניט זיין קיין רשעים אויף דר וועלט וואלטן די צדיקים גאר ניט דר קענט גווארן אונ דורך זייערי מעשים רעים דר קענט מען די צדיקים:

דבר אחר נאך איין פשט איז הרועה בשושנים דאס מאכט שש שנים השי"ת איז מנהיג די וועלט מיט זעקס יאר אונ דם זיבטן יאר איז שבת צו גאט דס הייסט שמיטה · אדר הרועה בשושנים מיינט מען די וואס לערנן תורה דען שונים איז טייטש לערנן אין דעם זכות פירט הקב"ה די וועלט :

ומשה היה רועה את צאן יתרו רבי חייא הייבט אן עס שטייט מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר וגו' אזו ווי א פאסטיך פירט זייני שאף אויף איין רעכטר אונ איין פעטי פאשי לעבין טייכין פון וואסר אונ ער מאכט רעכט פארטיג זייער גאנג אזו איז אוך הקב"ה דרום שטייט בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני רבי יוסי זאגט דר סדר פון איין פאסטיך איז צו פירין זייני שאף מיט ערליכקייט צו מציל זיין זיי פון גזל זיי זאלין ניט עסן פון פרעמדי פעלדר אונ האט אין זיין האנט איין רוט כדי זיי זאלן ניט גייען רעכט אונ לינק אזו אוך הקב"ה איז רועה די ישראל ער פירט זיי אויף איין רעכטן וועג אונ די רוט פון דין איז אין זיין האנט זיי זאליז זיך ניט גייגן אן דר זייט :

דבר אחר איין אנדרר פשט איז ומשה היה רועה וגו' רבי יוסי זאגט דר וואס איז איין קלוגר פאסטיך צו פירין זייני שאף דר איז אן גיברייט צו מקבל זיין אויף זיך דעם עול מלכות שמים אבר דר וואס איז איין שוטה איז אויף אים גזאגט תקוה לכסיל ממנו זאגט רבי יהודה משה איז גיוועזן איין חכם צו פירין זייני שאף אזו אוך דוד איז גוועזן איין חכם גדול אונ האט גיפירט זייני שאף כדין דרום האט אים הקב"ה גימאכט פר איין מלך אויף כל ישראל וואורום אזו ווי עס שטייט רועה צאן ער האט גיפאסיט שאף פר וואס ניט רינדר זאגט רבי יהודה דיא ישראל הייסין צאן אזו ווי עס שטייט ואתנה צאני צאן מרעיתי אונ ווידער שטייט כצאן קדשים כצאן ירושלים אזו וויא דורך דיא שאף וואס מען איז מקריב אויף דעם מזבח האט מען איין כפרה אזו דר וואס איז מנהיג די ישראל אויף איין גוטין וועג איז מען זוכה דורך זייא לחיי עולם הבא אונ ווידר אזו ווי אז די שאף גווינן קליני שעפסלך נעמט זייא דר פאסטוך אויף זייני הענט אונ טראגט זייא נאך זייער מוטר אונ איז זיך מרחם אויף זיי אזו בדארף דר מנהיג ישראל פירין דיא לייט מיט רחמנות אונ ניט מיט אכזריות אזו אוך האט משה גזאגט כי תאמר אלי שאהו בחיקך אזו ווי איין גוטר פאסטוך איז מציל די שאף פון חיות רעות אזוי אויך דר מנהיג ישראל איז זייא מציל מדין של מטה ומדין של מעלה אונ איז זיי מדריך לחיי העולם הבא אונ אזו איז גיוועזן דר רועה נאמן משה רבינו · הקב"ה האט גזעהן ווי אזו ער פירט דיא שאף וועט ער מנהיג זיין מיט דר מדה דיא ישראל דרום שטייט ומשה היה רועה את צאן יתרו אונ עס שטייט ניט צאנו זייני שאף דען אזו איין גרויסר עושר ווי יתרו איז גוועזן אונ האט אים גיגעבין זיין טאכטר פר אווייב כן הסתם האט ער אים שאף אוך גגעבן נאר משה האט ניט גיוואלט פאסין זייני שאף מיט די אין איינעם מען זאל ניט זאגן פון וועגין זייני שאף דרום פאסיט ער זיי אויף גוטי פאשי דרום שטייט נאר צאן יתרו אבר ניט זייני כהן מדין זאגט רבי תנחום חאטשי יתרו איז גוועזן איין עובד כוכבים פון דעסטוועגן ווייל ער האט מיט משה חסד גיטאן דרום האט ער אים גיפאסיט זייני שאף אזו וויא עס

באַדאַרף צו זיין אויף גוטי פֿאַשי :
ויִנהג את הצאן אחר המדבר רבי יוסי זאָגט פֿון דעם טאָג אָן וואָס משה
איז גיבאָרן גוואָרן האָט זיך דער רוח הקודש ניט אָפּ גיטאָן פֿון
אים אונ ווייל ער האָט גיזעהן אַז אין דער מדבר וועלן די ישראל מקבל
זיין די תורה אונ מצות דרום האָט ער גפֿירט זייני שאָף הינטער דער
מדבר אונ האָט ניט גיוואָלט אַריין פֿירין זיי אין דער מדבר ויבא עד הר
האלהים חורבה ער איז אַליין אַרויף גינאַנגין אויף דער באַרג עס איז איין
משל צו איין מאַגנעט וואָס ציהט צו זיך אייזן ווי באַלד ער דער זעהט
אים שפּרינגט ער אויף אים אַזו אויך משה רבינו אַז ער האָט דער זעהן
דעם באַרג סיני דאָס איז דער הר חורב איז ער גשפּרינגן אויף אים דרום
שטייט ויבא עד הר האלהים חורבה זאָגט רבי אַבּא משה רבינו אונ דער
באַרג סיני זענין ביידי אָן גיבּרייט גוועזן מששת ימי בראשית אונ
אין דעם טאָג וואָס משה איז גיקומען צו דעם באַרג האָט ער אָן גהויבּין
שטורמין אַנטקעגן משה אַז ער האָט דאָס דער זעהן איז ער גישפּרונגין
אויף אים אונ האָבּן זיך ביידי גפֿרייט זאָגט רבי ינאי משה האָט תיכף
גוויסט אַז דער באַרג איז הר האלהים מיר האָבּן גילערינט דען משה האָט
אויף דעם באַרג גזעהן עופֿות פֿליהן אונ שוועבּן זיי האָבּן צו שפּרייט
די פֿליגיל אונ גייען ניט אַרויף אויף דעם באַרג צוא שטעלין זיך אויף
אים זאָגט רבי יצחק ער האָט גיזעהין עופֿות פֿליהן פֿון דאָרטין אונ
פֿאַלן פֿאַר זייני פֿיס מיד תיכף האָט ער דאָס פֿאַר שטאַנין אונ האָט גלאָזט
די שאָף שטיין הינטער דער מדבר אונ ער אַליין איז אַהין גיגאַנגן :
תנו רבנן די רבּנים האָבּן גילערינט אין דער צייט וואָס משה איז גיקומען
צו דעם באַרג סיני נאָך וואָס האָט זיך הקב״ה צו אים באַוויזן בלבת
אש מיט פֿלאַם פֿייער דאָס איז דאָך דער מדת הדין זאָגט רבי יצחק עס
איז גוועזן די צייט פֿון מנחה וואָס אין דער צייט איז ער שולט נאָר פֿאַר
וואָס האָט זיך השי״ת צו אים פֿריער ניט באַוויזן פֿאַר דער צייט נאָר דער
עיקר איז אַזו ווי עס שטייט ויבא אל הר האלהים חורבה דער נאָך שטייט ובחורב
הקצפתם את ה׳ אונ ווידער שטייט וירא מלאך ה׳ אליו בלבת אש מתוך הסנה ווייל
זיי וועלן זיין דער נאָך אַזו ווי דערנער אַזו ווי עס שטייט קוצים כסוחים
באש יצתו דאָס האָט אים הקב״ה גיוויזן אַז זיי וועלן דער נאָך זינדיגן אונ
וועלין זיין ווי דערנער צו פֿאַר ברענין אין פֿייער זאָגט רבי יהודה פֿון
דאַנען לערנען מיר אָפּ דאָס רחמנות פֿון הקב״ה איז אויף די רשעים דען
אַזו ווי עס שטייט והסנה בוער באש דער מדת הדין ברענט אַזו ווי פֿייער
פֿון דעם גיהנם אויף די רשעים וואָס זיי זענען ווי איין דאָרין אָבּער דאָס
רחמנות פֿון הקב״ה איז והסנה איננו אוכל דאָס קיין מאָל פֿאַר דאַרבּט ער
זיי ניט מחמת דעם מדת הרחמים וואָס ער האָט אויף זיי רחמנות :
וירא מלאך ה׳ אליו בלבת אש פֿאַר וואָס האָט זיך הקב״ה צו משה באַוויזן מיט
פֿייער ניט אַזו ווי צו אַנדרי נביאים זאָגט רבי יהודה משה איז
ניט גלייך צו אַנדרי נביאים וואָרום אַנדרי מענטשן אַז זיי גינעהן צו
פֿייער ווערן זיי פֿאַר ברענט אונ משה האָט גינעהנט צו דעם פֿייער אונ
איז ניט פֿאַר ברענט גוואָרן אַזו ווי עס שטייט ומשה נגש אל הערפל אשר
שם האלהים דרום שטייט וירא מלאך ה׳ אליו בלבת אש מתוך הסנה זאָגט רבי
אַבּא עס שטייט ביי משה כי מן המים משיתיהו מען האָט אים פֿון דעם
וואַסער אַרויס גצויגןאונ ווער עס ווערט אויס גצויגן פֿון וואַסער דער פֿאַרבּט
זיך ניט פֿאַר פֿייער דען מיר האָבּן גילערינט פֿון דעם אָרט וואָס משה
איז באַשאַפֿן גוואָרן איז פֿון דאָרטן קיין שום מענטש ניט באַשאַפֿן
גוואָרן ער איז גיוועזן געגרינדט פֿעסט אין אַלי מדות ומדריגות דרום

שטייט בכל ביתי נאמן הוא וואָל איז זיין חלק אַז הקב״ה זאָגט אַליין אויף
אים אַזו איין עדות זאָגט רב דימי עס שטייט דאָך ולא קם נביא עוד בישראל
כמשה האָט ר׳ יהושע בן לוי גיזאָגט נאָר ביי די ישראל איז ניט גוועזן אַזו
איין נביא ווי משה רבינו אָבּער ביי די אומות איז גוועזן איין נביא כמשה
אונ דאָס איז בלעם זאָגט ער די זאָגסט בוודאי רעכט אונ ווייסט ניט צו
ענפֿערן ווי רבי שמעון איז גקומען פֿרעגן זיי אים דאָס עטנפֿערט ער זיי
חס ושלום עס זאָל גלייך זיין גוט גיווירץ אונ שמעקנדיגער אייל
צו שלעכט גיווירץ אַזו אויך חס ושלום מען זאָל גלייכין בלעם צוא
משה נאָר אַזו איז דער פּשט ביי די אומות איז בלעם חשוב גיוועזן
אַזו ווי משה ביי די ישראל אָבּער זיי זענין ניט גלייך וואָרום משה
איז גיוועזן אין די מדריגות העליונים הקדושים פֿון הקב״ה אונ בלעם
האָט משמש גיוועזן במדריגות התחתונים וואָס זיי זענין ניט הייליג
דען הקב״ה האָט אַרץ בשאַפֿן זה לעומת זה אַזו ווי אין דער קדושה
אַזו איז דאָס בקליפּה כקוף בפני אדם אַזו וויא איין נאָף דאָס הייסט
אַבּוזאַנע אַנטקעגן אַמענטשן אַזו איז די טומאה גיוועזן די מדה פֿון
בלעם אַנטקעגן די מדה פֿון משה פֿון דער קדושה דרום שטייט ואת
בלעם בן בעור הקוסם הרגו בחרב רופֿט ער אים שוין אָן כישוף מאַכער
וועסט וועלין מיינן ער איז גרעסר גיוועזן גייא אונ פֿרעג זיין אייזיל
וועסטו וויסין דעם אמת פֿון זיין גרויסקייט איז גיקומען רבי יוסי אונ
האָט אים גיקושט זייני הענט אונ זאָגט אַצונד איז מיין גלוסטיקייט
פֿון מיין האַרץ אַרויס גיגאַנגען אונ פֿון דאַנען זאָל מען וויסין אַז עס
איז פֿאַר האַנדען עליונים ותחתונים ימין ושמאל רחמים אונ דין אונ על כן
פֿנים זענען אָפּ גישייד די נביאים עליונים פֿון די נביאים התחתונים
די הייליגי נביאים זאָגט רבי יהודה אַזו ווי משה איז אָפּ גשייד גוועזן
פֿון אַלי נביאים וואָס אין דער קדושה דען ער איז גיוועזן העכר פֿון אַלי
הייליגי נביאים אַזו איז בלעם אין דער טומאה אויך העכר גיוועזן מען
פֿון אַלי נביאים חרשים מכשפֿים די נבואה וואָס ניט הייליג ועל כל
פֿנים משה איז גיוועזן למעלה אונ בלעם איז גיוועזן למטה דאָס זענען
כמה מידות וואָס זענען אָפּ גישייד איינס פֿון דעם אַנדערן זאָגט רבי
יהודה משה האָט זיך גיטראַכט טאָמער חס ושלום וועלן די ישראל פֿאַר
דאַרבּן ווערן אין דער שווערע אַרבּיט פֿון די מצרים דרום שטייט וירא
מלאך ה׳ בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל דאָס
הייסט ווען אַפֿילו זיי וועלן זיין ביי פֿרעה אין דער האַנט אַזו ווי אין
דאָרן אין פֿייער וועלן זיי פֿאָרט ניט פֿאַר דאַרבּן ווערן פֿיל זוכה זענען
די צדיקים דאָס הקב״ה האָט זיי אָפּ גישייד בשעת מתן תורה פֿון אַלי
רשעים די היידן וואָס זענען גיוועזן אין ארץ ישראל אונ האָט זיי גירופֿן
בנים אַזו ווי עס שטייט בנים אתם לה׳ אלהיכם נאָך שטייט ואתם הדבקים וגו׳

פרשת וארא

וידבר אלהים אל משה רבי זאָגט עס שטייט אין פּסוק בטחו בה׳ עדי עד
כי ביה ה׳ צור עולמים איטליכער מענטש גיהער זיך כל ימיו צו
שטאַרקן אונ פֿאַר זיכרין אין הקב״ה דען אַזו האָט דוד גיזאָגט אלהי
בטחתי וגו׳ ווער עס טוט זיין בטחון אונ זיין שטאַרקייט אין הקב״ה
עס דאַרף צו זיין קען אים די גאַנצי וועלט קיין שלעכץ ניט טאָן
ווער עס טוט זיין שטאַרקייט אין דעם שם הקודש ווי דער פּסוק זאָגט
כי ביה ה׳ צור עולמים דען מיט די צוויי אותיות זענען אַלי וועלטן בשאַפֿן
גיוואָרן עולם הבא איז גיוואָרן בשאַפֿן מיט דער יו״ד אונ עולם הז
אין

…יז באשאפן געווארן מיט דר הא די וועלט איז באשאפין געווארן מיט …ין אונ אויף דיז שטייט די וועלט אזו ווי עס שטייט בראשית ברא אלהים …יינט מען דעם מדת הדין כדי די מענטשן זאלן זיך נוהג זיין בדין …ונ זאלן נית ארויס גיין פון דעם רעכטן וועג · אונ דרום וויל משה …בינו האט פריער גיזאגט למה הרעותה לעם הזה איז גיקומן צוא אים דיא …דת פון דיז דרום שטייט תיכף וידבר אלהים אל משה דאס איז בקיצור

ווארום עס איז דא אין דעם גרויסי סודות :

…ארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב זאגט רבי חייא יעקב איז גיוועזן דער בחיר שבאבות דרום שטייט ביי אלי אל אן איין ואיז אבר ביי …עקב שטייט ואל מיט איין ואיו צו ווייזן דאס ער איז דר גאנצער פון …לי אבר ער איז דאך נית גלייך גיוועזן צוא משה רבינו דרום האבן …יי נאר גיזעהן מיט דער מדרגה פון אל שדי אונ משה הט גיזעהן …יט דעם שם הוי״ה אזו ווי עס שטייט ושמי ה׳ לא נודעתי להם וגם הקימותי …ת בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען דען ווער עס איז גיוועזן גימלת דער …ט גירשת דם לאנד ארץ ישראל עס האט קיינר נית גייַרשת נאר …ר ווס איז איין צדיק אונ דר יהודי ווס ער איז גימלת הייסט ער איין …דיק אזו ווי עס שטייט ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וועז איז דם אזו …ז ער היט דעם היליגן צייכן אונ איז אים נית פוגם חלילה אזו ווי …יר גיפינן ביי יוסף ער הט נית גיהייסן איין צדיק ביז ער הט גיהיט …עם היליגן צייכן אונ האט אים נית מטמא גיוועזן בייא אשת פוטי …רע פון דענמאלט אן הייסט ער יוסף הצדיק · רבי חזקיהו זאגט עס …טייט אשרי אדם לא יחשוב ה׳ לו עון וויא אזו זענען דיא לייט זייער פאר …טאפט זיי ווייסן נית אונ זעהן נית אויף ווס זיי האבן אקיום אויף …ר וועלט דען אז הקב״ה האט באשאפן דעם מענטשין האט ער אים …שאפן אין זיין גישטאלט אונ האט אים מתקן גיוועזן אין זייז תיקון …ונ האט אים באשאפן פון דעם ארט וויא דער בית המקדש איז אונ …ארטן האבן זיך בהעפט די פיר זייטן פון דר וועלט דם איז די פיר …ודות מי״ם אש רוח עפר פון דעם איז דער גוף באשאפין געווארין אונ זיין …שמה איז פון דעם בית המקדש של מעלה אונ דם איז נכלל גיווארן …ין עפר מיט די איבריגי דריי יסודות דם זענין די נשמות פנימיות …רך דעם איז דר מענטש גיווארן כלול פון די עליונים מחמת דער …שמה אונ פון דיא תחתונים מחמת דעם גוף דרום שטייט אשרי אדם …יחשוב ה׳ לו עון ואין ברוחו רמיה ווואול צו דעם מענטשין ווס עס איז קיין …א נית דא אין זיין רוח דר הייסט אדם אזו אויך משה איז העכר …וועזן אין דר מדרגה פון די אבות דען אזו ווי דר בן אדם איז זיין …שמה דם פנימיות פון זיין גוף אזו איז משה גיוועזן דם פנימיות פון …אבות דם הייסט די נשמה פון די אבות דרום שטייט וארא אל אברהם יצחק ואל יעקב באל שדי וגו׳ דם איז גישריבן בקיצור דרך נגלה :

…ן אמור לבני ישראל אני ה׳ והוצאתי אתכם פרעגט רבי יהודה דער פסוק שטייט פר קערט פריער זאגט ער והוצאתי אונ דר נאך והצלתי …נ דער נאך וגאלתי ער וואלט בדארפט פריער זאגן וגאלתי איך …על זיי אויס לייזן דר נאך והוצאתי איך וועל זיי אויס ציהן דר נאך …צלתי אלא ער האט זייא גיוואלט פריער זאגן דיא בעסטי בשורה …גט רבי יוסי אמער דיא בעסטי בשורה איז דאך נאר ולקחתי אתכם …עם והייתי לכם לאלהים ווארום זאגט ער דאס צום הינטרשטען זאגט …י אבא די צייט איז ביי זיי גיוועזן די בעסטי בשורה אז זייא וועלין …ויס גיין דען זייא האבין גימיינט אז זייא וועלן שון קיין כאל נית קענען ארויס גיין פון מצרים ווייל זיי האבן גיזעהן אז דיא וואס זענען גיוועזן תפוס אין מצרים האבין די מצרים גיבונדן מיט כישוף אז זייא זאלן שוין אייביג נית קענען ארויס גיין פון מצרים דרום דיא בשורה פון והוצאתי איז גרעסר גיוועזן פון אלין דרום האט ער זייא גיזאגט והוצאתי אתכם אונ אז איר וועט מורא האבן טאמר וועט מען אייך נאך יאגן צוא שלעכן טאן אייך דרום זאגט ער והצלתי אתכם מעבודתם איך וועל אייך שון גאר מציל זיין פון זייא אונ אז איר וועט זאגן אז מיר וועלן שון ארום גיין אונ ניצול ווערן פון זיי עס וועט אבר נית זיין קיין גאולה זאגט דר פסוק וגאלתי אתכם בזרוע נטויה אוב איר וועט זאגן אז מיר וועלן יוא ניצול ווערן הקב״ה וועט אונז אבר גיט נעמן פר קיין פאלק אונ אנדרר מלך וועט אונז נעמן אין גלות דרום זאגט ער ולקחתי אתכם לי לעם אונ אוב איר וועט זאגן אז ער וועט אונז יוא נעמן פר אפאלק ער וועט אונז אבר נית ברענגן קיין ארץ ישראל דרום זאגט ער והבאתי אתכם אל הארץ וגו׳ :

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה׳ אלהיכם די מצוה איז דיא ערשטי מצוה פון אלי מצות דאס מען זאל דער קענען הקב״ה בדרך כלל ובדרך פרט · בדרך כלל איז מען זאל וויסן אז ער איז איין שליט עליון דר האר פון דר וועלט אונ הט אלץ באשאפן היכל אונ ערד אונ אלץ ווס עס איז דא אויף זייא אונ הט באשאפין דעם מענטשן פון דר ערד אונ הט אין אים ארייַן גיגעבן איין נשמת חיים דם איז בדרך כלל · אז דיא ישראל זענין ארויס גיגאנגען פון פון מצרים האבען זייא נית גיקענט צוא הקב״ה אונ אז משה איז גיקומען צו דר ערשטר מצוה ווס ער הט זיי גילערינט שטייט וידעתם כי אני ה׳ אלהיכם המוציא אתכם וגו׳ אונ ווען נית די מצוה ווס ער האט צוא זיי גיזאגט וואלטן זיי נית גיוועזן גיגלייבט אין אלי ניסים וגבורות ווס ער האט זייא גיטאן אין מצרים אונ אז זיי האבן דאס גיוויסט בדרך כלל דען איז גיטאן גיווארען צוא זייא ניסים וגבורות אונ צום סוף פערציג יאר אז זיי האבן עוסק גיוועזן במצות התורה אונ משה הט מיט זיי גילערינט סייא די מצות ווס זענען נוהג נאר אין ארץ ישראל אונ סייא די מצות ווס זענען נוהג אין חוץ לארץ אויך האט ער זייא שויז געלערנט בדרך פרט דרום האט ער זייא געזאגט גיזאגט וידעת היום והשבות אל לבבך וגו׳ אונ זאגט היום דאס הייסט נאר היינט אבר פריער הט איר קיין רשות נית גיהאט צו וויסן כי ה׳ הוא האלהים דם איז בדרך פרט אין דעם פסוק איז פאר האנדן כמה רזין וסודות דרום איז דיא ערשטי מצוה צוא קענען הקב״ה בדרך כלל ופרט · דר סוד פון אני ראשון איז בכלל· ואני אחרון איז בפרט אונ אלץ איז נכלל איז אסוד אז דר מענטש ווייסט בכלל אז ער איז משלים אלי זייני רמ״ח אברים מיט די שס״ה גידים מיט מצות התורה דיא רמ״ח מצות עשה איז אנטקעגן די רמ״ח אברים אונ די שס״ה מצות לא תעשה איז אנטקעגען דיא שס״ה גידים אונ אז דער מענטש איז משלים די שס״ה מצות לא תעשה וואס זייא זענען אנטקעגן די שס״ה טעג וואס איז איז יאר אזו ווערט ער גיבענטשט פון זייא דען דורך אים ווערן די שס״ה ימים גבענטשט דרום ווערן זיי אים איין רפואה צו זייני שס״ה גידים דרום שטייט ביומו תתן שכרו דאס מיינט מען זיין שכר איז פון די טעג אליין זיי זענען איין רפואה צו אים וואול צו דיא ישראל דען דורך די מצות התורה ווערן זיי גירופן אדם אזו ווי עס שטייט אדם אתם זיי זענען כדוגמת אדם של מעלה דורך די מצות התורה ווס

וענן אין דר צאל שס״ה רמ״ח דאס איז תרי״ג מצות הייסט ער אדם דרום שטייט אדם אתם אזו אויך אז השי״ת הט געגעבן די תורה צו די ישראל האט ער גיזאגט אנכי בדרך כלל אונ ה׳ אלהיך בדרך פרט עס איז אלץ איינס דען עס איז פר האנדן אפיקורסים וואס זיי זאגן אז עס איז דא צווייא רשויות חו איינר טוט גוטץ אונ איינר טוט שלעכץ דרום איז דר עיקר יחוד צו אונזר אמונה כי ה׳ הוא האלהים מיט דעם שם אלהים איז הקב״ה פועל רחמים אונ מיט דעם שם הוי״ה איז הקב״ה פועל דין אונ דאס קען אמענטש זעהן אין זיך אליין דען דיא רמ״ח אברים זענן אנטקעגן רמ״ח מצות עשה וואס זענן מצד ימין אין דער צאל פון אברהם וואס עס בטרעפט רמ״ח דס איז מצד החסד אונ דיא שס״ה גידים זענן אנטקעגן דיא שס״ה מצות לא תעשה מצד שמאל אונ אלי זענן דאך נכלל אין מענטשן דרום שטייט והשבות אל לבבך דר מענטש זאל זעהן אין זיין הארצן דען ער טוט צו איינעם גוטץ אונ צו איינם שלעכץ אונ דאס איז דאך פון איין כח אזו איז דער כלל ופרט אלץ איין יחוד ה׳ אחד ושמו אחד נאר דארט ווי די קדושה הייסט ראשון איז דורך חסד וטוב · אונ ווי זי הייסט אחרון איז דין ומשפט דרום שטייט אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים :

וידבר ה׳ אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים רבי יוסי זאגט ער האט גיבאטין צוא משה אונ צוא אהרן פון דיא בני ישראל וועגין אז זייא זאלן דיא בני ישראל פירן בנחת אזו וויא עס גיהער צו זיין אונ אויף פרעה הט ער זייא גיבאטין אז זיי זאלן אים נוהג כבוד זיין ווייל ער איז איין מלך זאגט רבי ייסא ווארום שטייט דא תיכף אלה ראשי בית אבותם אלא הקב״ה זאגט צו משה חאטשי זייא זענן היינט בעבודה קשה זאלסטו זיי פארט פירן בנחת אלה ראשי בית אבותם די וואס דו זעהסט זענין ראשי בתי אבות זייא קענין זיך רעכט מייחס זיין נאך זייערי בית אב זיי האבן זיך ניט פר מישט מיט דיא מצרים זיי זענן געבליבן שטיין אין זייער היילגן שטאנד אונ זיי האבן זיך ניט מתחתן גיוועזן מיט די מצרים · רבי אבא זאגט דרום זאגט דר פסוק דא אלה ראשי בית אבותם ווייל דער פסוק וויל מייחס זיין צוא משה ואהרן אונ ווייזן זייער מעלה אז זיי זענין ראוי אוים צוא ציהן די ישראל פון מצרים אונ צו ריידן פר פרעה אונ צו בצווינגין אים מיט דעם שטעקין ווייל צווישען אלי ראשי ישראל איז ניט גיוועזן זייער גלייכין קום אונ זעה עס שטייט ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פנחס אלה ראשי אבות הלוים איז קשה ער איז דאך נאר גיוועזן איינער וואס זאגט ער אלה לשון רבים איז משמע פיל נאר דרום זאגט ער בייא פנחס לשון רבים ווייל ער האט במעשה זמרי דר האלטן כמה אלפים ורבבות מישראל דען דורך אים הט די מגפה אויף גיהערט דרום איז דער זכות פון רבים אין אים דרום זאגט ער אלה בלשון רבים אונ ער האט אויך מקיים גיוועזן דיא ראשי אבות הלוים דרום שטייט סתם ראשי אבות הלוים אויך ווייזט אונז די תורה מיט ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלוים אז דס זענין די נשמות פון דיא צווייא ראשי הלוים דס זענן נדב ואביהוא זענן זייא אריין אין פנחס דרום זאגט ער את פינחס אלה ראשי ער הט מתקן גיוועזן וואס זיי האבן מקלקל גיוועזן דען זיי האבן מקלקל גיוועזן דעם יסוד הברית פון זיין ארט אבר פנחס האט מקיים גיוועזן דעם ברית דרום האט ער זוכה גוועזן צוא זייערי נשמות דרום איז דא דר פסוק מרמז וואס ער וועט זיין אוב דו וועסט פרעגן נאך וואס איז דס די תורה דא מרמז אלא אז השי״ת הט

נזאגט ואזכור את בריתי הט ער גזעהן ווי די בני אהרן וועלן מקלקל ז[...] אין דעם ברית דרום הט ער גיזאגט נאך ווס זאל איך אים שיקן א[...] קיין מצרים אוים לייזין די ישראל מחמת איך גידענק מיין ברית[...] ברית וואס איך האב כורת גוועזן מיט דיא אבות צום סוף וועלין א[...] די בני אהרן מקלקל זיין דרום האט ער שון צוא אהרן ניט גוואל[...] שיקן אז ער הט אבר גזעהן אז ער וועט האבן פנחס וואס ער וו[...] מתקן זיין דעם ברית האט ער שוין גישיקט אהרן קיין מצרים דר[...] זאגט ער הוא אהרן ער איז דר ערשטר אהרן הוא אהרן ומשה זייא זענ[...] ביידי נכלל אין איינם דרום שטייט הוא אונ ניט הם ווייל זייא זענ[...] ביידי איינס דרום זאגט ער מיט אלשון יחיד :

רבי אלעזר אונ רבי אבא האבן אמאל גנעכטיגט אין לוד זענן זי[...] אוף גשטאנן בייא נאכט צו לערנן תורה הייבט אן רבי אלע[...] עס שטייט וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלהים עס וואלט בדארפ[...] שטיין וידעת היום כי ה׳ וגו׳ והשבות וגו׳ אלא וואול צו די וואס זענן עוס[...] בתורה · משה הט אזו גיזאגט אוב דוא ווילסט וויסן אז ה׳ הוא האל[...] וועסטו דס וויסן פון דיין הארצן דען דוא האסט דאך צווייי הער[...] דר יצר טוב אונ דר יצר הרע אונ זיי ווערן נכלל אין איינם אזו ד[...] מ״הד אונ מ״דה״ר איז איינם · זאגט רבי אלעזר די רשעים מאכן א[...] פגם למעלה דס דער יצר הרע ווערט ניט נכלל בימין אין יצר ט[...] איבר זייערי עונות נאר דר פגם איז צו זיי אונ ניט צוא הקב״ה זי[...] טוען זיך דר מיט שלעכץ דרום שטייט שחת לו לא בנית מומם זייא טו[...] נאר זיך דס די ברכות קענן אוף זיי ניט נידרין אבר די היילן זענן[...] זיך אליין מקבל דיא ברכות דרום שטייט ועצר את השמים דיא ברכ[...] ווערן אין די הימלן פר האלטן זיי קענן ניט אראפ נידרין אונ דא[...] מאכן די רשעים וואס זיי זענן ניט כולל דעם יצר הרע אונ דעם י[...] טוב גייערט זיי מאכן איין צווישן שייד צווישן זיי אונ בהעפטן [...] אין דעם יצר הרע :

ואמרת אל אהרן קח את מטך פאר וואס האט ער ניט גהייסן נעמן ד[...] שטעקן פון משה נאר ווייל דר שטעקין פון משה איז גיוו[...] היילגר פון אהרן ווייל ער איז גנומן גוואורן פון דעם גן עדן הגל[...] מיט דעם שם הקודש דרום הט הקב״ה ניט גוואלט אז דיא מכשפ[...] זאלין מיט זייערי שטעקן מטמא זיין דעם שטעקן פון משה אונ ווי[...] ווייל אהרן איז גוועזן מצד ימין דרום הט ער מיט זיין שטעקן גמאכ[...] אונטר טעניג די מצרים וואס זענן מצד שמאל אונ עס איז אפרע[...] גוועזן פאר הקב״ה אז דיא מצרים ווערן אויך מאכן פון זייער שטע[...] שלאנגן אונ וואס האבן זיי גמאכט שלאנגן איז דס דען אחידוש גוו[...] ביי פרעה נאר פון דארטן איז גוועזן די התחלה צו שלאגן זיי דען ממשלה פון פרעה איז גוועזן פון דעם נחש אונ אז זיי האבן געזעהן פון דעם שטעקן פון אהרן איז גוואורן איין נחש האבן זיי זיך נפרי[...] ווייל דער ראש החכמה פון זיי איז דער נחש אבר אז עס איז ווידע[...] גוואורן פון דעם שלאנג אשטעקן איין עץ יבש אונ הט זייערי שטע[...] איין גשלונגן האבן זיי זיך פר וואנדרט אונ האבן גזעהן אז עס איז [...] איין הר ער איז מושל איבר אלי כשפים דען זיי האבן תמיד גמיי[...] אז איבר זיי איז קיין מושל ניט דא דרום איז דס גיוועזן דער נס יי[...] עס שטייט ניט נחש אהרן נאר מטה אהרן את מטותם דען דר נאך אז[...] איז שון ווידר גוואורן איין שטעקן הט ער זייערי שטעקן איין גשלונ[...] דרום הט אהרן גטאן צווייא נסים איינס למעלה אונ איינס למט[...]

למעלה

עלה איז צו זעהן אז דר תקון העליון אין דר קדושה איז שולט אויף
• און למטה אז איין האלץ איז שולט אויף זייערי שלאנגן • און
עה איז אגרוסר חכם גוועזן מער פון זיי אלי האט ער דר פון גיזעהן
דער שולט העליון איז הקב"ה ער איז שולט איבער אלי למעלה
מטה זאגט רבי יוסי אוב דו וועסט וועלן זאגן אזו דם וואס די מכשפים
כן איז נאר אחיזת עינים עס ווייזט זיך נאר אום אזו און אזו איז
י צו זיי אז מיט זייער כישוף מאכן זייא יענים בלינד עס ווייזט
נאר אוים • דרום זאגט דר פסוק ויהיו לתנינים זיי זענן טאקי רעכטי
אנגן גוועזן • און דר נאך האט דר שטעקן פון אהרן זייערי שטעקן
איין גישלונגען :

חייא איז גזעסן אמאל אין דעם טויער פון אושא האט ער גיזעהן
וויא רבי אלעזר מיט רבי אבא גייען און איין עוף שוועבט נאך
אלעזר זאגט רבי אבא צוא רבי אלעזר אפילו אין וועגלוסטין
דיר נאך צו גיין האט ער זיך אום גיקערט צו דעם עוף צוא זעהן
ס זאגט רבי אלעזר עס איז בוודאי איין שליחות צו מיר מיט דעם
דען הקב"ה טוט מיט אלעכן שליחות ער האט פיל שלוחים און
ילו מיט דעם וואס האט ניט קיין רוח חיים • האט ער אן גהובן עס
ייט כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה ווי אזו דער מענטש זאל נזהר
פון צו טאן עבירות און אויב ער וועט זאגן ווער חעט אויף אים
ות זאגן די שטיינר און דם האלץ פון זיין הויז וועט אויף אים עדות
ן און צו צייטן טוט הקב"ה מיט זייא שליחות קום און זעה דער
עקן פון אהרן איז דאך גוועזן איין טרוקין האלץ פון דעסט וועגן
הקב"ה גטאן מיט אים דעם אן הייב ניסים און צוויי שליחות איז
ט אים גוואהרן איינס ער איז גוועזן איין עץ יבש און אין איין שעה
ער גווארן איין בריה און האט גיקריגן אין זיך איין רוח חיים
ט רבי אלעזר פר פלוכט זאל ווערן דר רוח פון דיא וואס זאגן אז
ב"ה קען ניט מחיה מתים זיין ווארום ווי קען ער מאכין פון דיא
טי איין נייע בריה די טפשים רשעים זענן ווייט פון דר תורה און
ן זיך מרחיק פון איר דען לאזן זיי זעהן אין דיא העגט פון אהרן
גוועזן אשטעקן איין עץ יבש האט הקב"ה אין איין מינוט גמאכט
אים איין נייע בריה משונה מיט איין גוף ורוח מכל שכן דיא
ות וואס אין זיי איז שון גוועזן רוחות און נשמות קדושים און האבן
ק גוועזן אין דר תורה ומצות יום ולילה און הקב"ה האט זייא פאר
רגן אין דר ערד און לעתיד אז די צייט וועט קומן צוא מחדש זיין
וועלט איז שון מכל שכן אז זיי וועלן ווידר ווערן איין בריה חדשה
ט רבי חייא ניט דם אליין נאר אפילו דר אייגנר גוף וואס ער איז
דא גוועזן וועט ער ווידר אויף שטיין אזו ווי דר פסוק זאגט יחיו מתיך
י יקומון און עס שטייט ניט יברא ער וועט ערשט בשאפין אבר עס
ייט יחיו די גופות אליין וועלן לעבדיג ווערן דען איין בינדל בלייבט
דר ערד וואס ווערט אייביג ניט פר פוילט און צוא תחיית המתים
ט הקב"ה מאכן דעם גוף אזו ווי טייג און דאס בינדיל אזו וויא
ר טייג און דם בינדל וועט מאכן אויף גיין דעם גאנצן גוף און
גוף וועט זיך דר פון דר הובן און וועט זיך מתפשט זיין פון אלי
ן און דער פון וועט דער גוף ווערין גיגרונד פעסט מיט אלי זייני
ים דר נאך וועט אים הקב"ה געבן זיין רוח זאגט רבי אלעזר דו
סט גוט קום און זעה מיט וואס וועט דם בינדל וויך ווערן מיט
טל אזו ווי עס שטייט כי טל אורות טליך :

ויאמר ה' אל משה אמור אל אהרן קח את מטך ונטה את ידך וגו' ועל כל מקוה
מימיהם ויהיו דם זאגט רבי יהודה וויא אזו האט אהרן גיקענט גיין
אין די אלי ערטער און ווידר עס שטייט דאך וימלא שבעת ימים אחרי הכות
ה' את היאור איז דאך משמע אז דר טייך אליין איז גישלאגין גיווארין
און דא שטייט אויף אלי וואסרין זאל אהרן גיין און זייא וועלין אלי
ווערין בלוט אלא מימי מצרים מיינט מען דעם נילוס אליין און פון דעם
טייך נילוס איז אלי וואסרין גישלאגין גיווארין און אהרן האט נאר
דעם נילוס אליין גישלאגין דרום שטייט ולא יכלו מצרים לשתות מים מן היאור
רבי יצחק זאגט ווען הקב"ה וויל שלאגין איין אומה מיט דם שיקט
ער אויף זיי איין אומה אויף מלחמה אז זיי זאלין נהרג ווערין און
ווארום האט הקב"ה אזו ניט גיטאן בייא פרעה דרום ווייל די ישראל
זענן גיוועזן צווישין זיי וועלין זיי צער האבין דרום האט הקב"ה גישלאגן
זייערע טייכין מיט בלוט אז זייא זאלין ניט קענן טריגקן ווייל זייער
ממשלה און כח של מעלה איז גיזען פון דעם צד און הקב"ה האט
גוואלט צום ערשטן שטראפן זייער כח און זייערי אפ גאטן דרום איז
דער נילוס זייער אפ גאט צום ערשטן גישלאגן גיווארן און פון אלי
זייערי אפ געטר האט גקוועלט בלוט דרום שטייט והיה דם בכל ארץ מצרים
ובעצים ובאבנים קום און זעה דיא ממשלה פון פרעה איז גוועזן מיט
וואסיר אזו וויא עס שטייט התנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו דרום איז דער
טייך פר קערט גיווארין צו בלוט דר נאך מיט צפרדעים זייא זענין
ארין אין זייערי גידערים און האבן גישריגן מיט שטארקי קולות
און זיי זענין ארוס גיגאנגען פון דעם טייך אויף דר יבשה און האבין
גישריגן אויף אלי זייטין ביז זיי זענין גיפאלן אין זייערי הייזר אזו וויא
טויטע און דער טעם פון אלץ איז דאס השי"ת האט זייא גישלאגין
מיט צעהן מכות דאס איז אלץ גיוועזן פון זיין יד החזקה וואס ער איז
שולט איבר אלי שרים און כוחות פון די מצרים כדי צוא מבלבל זיין
זייער דעה דען זיי האבן ניט גיוויסט וואס זייא זאלין טאן און מיט אלי
זייערי מדריגות און כוחות אז זיי זענין ארוס גיגאנגין עפיס צו טאן
האבן זיי ניט גיקענט טאן דען די יד החזקה האט אויף זייא שורה גוועזן
דרום שטייט וישרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך :

רבי שמעון הייבט אן עס שטייט קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה
על בניה איז קשה אמער רחל האט נאר גיהאט יוסף ובנימין
ווארום וויינט רחל מער אויף אירי קינדר וואס זענן אין גלות מער פון
לאה אמער לאה האט דאך מער קינדר גיהאט אלא אונזרי חכמים
האבן גזאגט אזו וויא עס שטייט ועיני לאה רכות ווארום זענן אירי אויגין
טונקל גוועזן ווייל זי איז גשטאנען אויף די וועגין און האט נאך גיפרעגט
אויף די מעשים פון עשו האט מען איר גזאגט זייני שלעכטי מעשים
האט זי זיך זייער גפארכטן אז זי זאל ניט ארייין פאלן אין זיין גורל ווייל
זי איז עלטר דרום האט זי תמיד דרוף גוויינט האט הקב"ה צוא איר
גיזאגט דוא שטייסט בפרשת דרכים און וויינסט דוא זאלסט ניט ארייין
פאלן צו עשו הרשע און דיין שוועסטר רחל וועט שטיין בפרשת דרכים
און וועט וויינען אויף גלות ישראל און אזו איז תמיד אז דיא ישראל
זענן אין גלות טוט רחל וויינען אויף אירי קינדר און ווייל זיא טוט
זייער שרייען מיט קולות אויף דעם גלות ישראל דרום האט הקב"ה
גשיקט קיין מצרים די קולות אזו ווי עס שטייט והיתה צעקה גדולה במצרים
אשר כמהו לא נהייתה און הקב"ה האט זייא אן גבריט אנדרי קולות פון
צפרדעים זיי האבן גשריגן אין זייערי גידערים און די מצרים זענין
נפאלן

נפאלן אויף דר גאס טוט עס איז נאר גוועזן איין צפרדע נאר זי האט געווינן און האט דער פילט גאנץ מצרים מיט צפרדעים און אלי האבין זיך מוסר נפש געוועזן פייער אזו ווי דר פסוק זאגט ויבאו בבתיך ובמשארותיך זיי זענען גוועזן אין אויבן און זיי האבן גזאגט באנו כאש ובמים ותוציאנו לרויה און אז דו וועסט פרעגן וואס האט דאס געהארט די מצרים אז זייא זענען גנאנגען אין פייער אלא ניט אלי זענען גפייגערט אין פייער און די וואס זענען יוא גפייגערט זענען זיי אריין גנאנגען אין ברוט אריין וואס זענען גוועזן אין אויבן און זענען דארטן צוא שפאלטן גוואָרן און פון זיי איז ארוס גנאנגען אנדרי פרעש און זענען אריין גנאנגען אין זייערי גידערים און האבין דארטן גשפרונגן און גשריגן ביז זיי זענען גשטארבן און דאס איז ערגר גוועזן בייא זייא פון אלין קום און זעה עס שטייט ושרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך פרעה איז פריער גישלאגן גוואָרן פון אלי און מער פון אלי יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם גילובט זאל זיין דר נאמן פון השי"ת אויף אייבג דס ער גידיינקט די מעשים פון די מענטשן וואס זיי טוען עס שטייט בייא שרה ויראו אותה שרי פרעה אין דעם פסוק שטייט דרייא מאל פרעה ויהללו אותה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה עס איז גוועזן דריי פרעה איינר וואס האט גנומען שרה און איינר אין דר צייט פון יוסף און איינר אין דער צייט פון משה וואס משה האט אים גשלאגן מיט מכות מיט זיין שטעקן · און פרעה וואס ער האט גנומען שרה צו זיך און זיא איז דאך גוועזן אגרויסי יפת תואר האט ער גהייסן די מאלרס אז זיי זאלן אפ מאלין איר צורה אויף דער מאנט אין זיין חדר איז נאך ניט גינוג גוועזן פר אים האט ער גהייסן אפ מאלן איר צורה אויף איין טאביל און פלעגט דעם טאבל נעמן צוא זיך און די מלכים וואס זענען נאך אים גוועזן אז זיי האבן דר זעהן דיא צורה האבן זיי זיך גפרייט דרויף ווען זיי זענען צו איר גנאנגן האבין זיי דר פון היאה גיהאט דרום איז דר מלך מער גשלאגן גיוואָרן פון אלי אזו ווי עס שטייט ובחדר משכבך ועל מטתך פריער אין זיין חדר און זיין בעט דר נאך שטייט ובבית עבדיך ובעמך און ביי זיי שטייט ניט ועל מטתך אזו ווי עס שטייט ביי דעם מלך פרעה :

רבי אבא זאגט עס שטייט כל הנחלים הולכים אל הים וגו' ער האט ביז האלב נאכט גזאגט סודות וואָרום אין דער צייט דער וועקט זיך דער יחוד וקדושה של מעלה זאגין דיא מלאכים שירה ביז עס גייט אויף דער מארגין שטערין ווערט טאג אזו וויא עס שטייט ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים און אז דער מארגין שטערין גייט אויף זאגן שירה דיא עליונים ותחתונים דעסט גלייכן דיא ישראל אונטין זאגין אויך שירה אזו וויא דער פסוק זאגט דיא וואס גלוסטין צוא גידענקען להקב"ה תמיד און שטייען אויף האלבי נאכט און געבין ניט קיין שטיל שווייגין צוא זייער הארצין און אז דער מארגין שטערין גייט אויף זענין זייא זיך מקדים אין שול אריין און דאווענן תפלת שחרית און נאך האלבין טאג תפלת המנחה און אז די זון גייט אונטער בייא נאכט דאווענען זייא תפלת ערבית אויף זיי איז גיזאגט דער פסוק המזכירים את ה' אל דמי לכם זיי גידענקן צו הקב"ה און עס איז ניט קיין שטיל שווייגונג צו אייך דס זענען די ישראל וואס הקב"ה האט זיי גידאכט אין מצרים · און עס איז ניט קיין שטיל שווייגונג צוא אייך דאס איז אויף פרעה דיא ניט קיין שטיל שווייגונג און זענין ניט שטיל יומם ולילה דאס זענען דיא צפרדעים דיא פרעש האבן קיין מאהל ניט גישוויגן ווייל דיא מצרים האבען זיך גישטארקט אויף דעם קדוש וואס שווייגן ניט שטיל יומם ולילה צו לובן צו הקב"ה עס איז קיינר ניט גיוועזן אין מצרים וואס זאל קענןריידן מיט דעם אנדרן פון וועגן דאס גישרייא פון דיא צפרדעים פון זיי זענען די מצרים פר דארבן גוואָרן און מחמת זייערי קולות זענען אוים גישטארבן ילדים ונערים און דו וועסט פרעגן וואָרום האבן די מצרים ניט גיהרגט דיא צפרדעים נאר עס איז גיוועזן איין מכה וואס מען האט פון איר ניט גיקאנט אנטרונען ווערן דהיינו אז איינער האט גיוואָרפין אשטיין אויף איין צפרדע אדר ער האט זיא גיהרגת מיט איין שטעקין איז זיא צוא שפאלטן גיוואָרן און עס איז ארוים פון איר זעקס אויף איר אָרט און האבן זיך צוא שפרייט און צוא קראכן אויף דער ערד דאס זיי האבן שוין ניט גיקאנט גיין און טרעטן אויף דער ערד איבר זיי דרום האט מען זיי ניט גיטארט אן רירין · קום און זעה פון דעם איבערשטן ים גייען ארוים כמה גרויסע טייבן און קליינע טייכלך זייא ציהן און צו טיילין זיך אויף פיל זייטן און איטליכר איז מגדל אנדרי מיני פיש וואס זייא זענין שלוחים פון הקב"ה און אזו ווי אונטין גייען ארויס פון דר וואסר אלרליי מינים אזו האט איטליכם זיין כח למעלה אין אייבערשטן ים וואס זייא זענין שלוחים צו טאן דעם ווילן פון הקב"ה וואס זענען ממונה ברוח החכמה דרום האבן מיר גילערינט יש מים עס איז פר האנדין וואסר וואס עס איז מגדל חכמים און עס איז פר האנדן וואסר וואס עס איז מגדל טפשים און די וואסר פון מצרים האט מגדל גוועזן מכשפים און צעהן מדריגות פון כישוף איז אזו ווי עס שטייט קוסם קסמים מעונן ומנחש וחובר חבר ושואל אוב וידעוני ודורש אל המתים דאס זענען צעהען מיני חכמות פון כישוף אין דער צייט האט הקב"ה גישטרעקט זיין פינגר און האט צו מישט די אלי וואסרן פון מצרים איז פאר מיטן גיוואָרן דיא דגים עליונים פון די כוחות און עס איז גיוואָרין פר קערט די וואסר צוא בלוט אויך אלי בעך וואסר זענען פר קערט גיוואָרין דען דיא חכמה איז פון זיי אוועק גינומען גיוואָרין פון זייערי כוחות למעלה וואס זענען אנטקעגן די צפרדעים וואס שרייען · זייערי ממונים האבן שון ניט גיהאט זייער כח האבן זיי גישריגן דם זיי קענן שוין מיט זייער כח נאר ניט טאן · אויך מיט דעם מכה פון ערוב האט ער למעלה זייער כח אין ים פר מישט זייער חכמה דם זיי האבן זיך ניט גיקאנט אין דעם בהעפטן און די וואס האבן פאר דארבן זייער וועג עס הייסט ערוב צו מישט גלייך ווי כלאים מין בשאינו מינו אזו זענין זיי פר מישט גיוואָרן למעלה . הקב"ה האט זייא מבלבל גיוועזן אין איין מאל כדי זייער שטארקר כח זאל אויך מבולבל ווערין און אלי נסים וגבורות וואס הקב"ה האט גיטאן אין מצרים איז נאר גיוועזן מיט איין האנט ער האט אויף זיי אויף גיהובן די האנט פון אויבן און פון אונטן און פון דארטן איז פר לארן גיוואָרן דיא חכמה פון מצרים אזו וויא עס שטייט ואבדה חכמתחכמיו ובינת נבוניו תסתר נאך שטייט וסכסכתי מצרים במצרים איך וועל צו מישן דיא מצרים פון אונטן מיט דיא מצרים פון אויבן דען די אייבערשטי חיילות האבן צו שאפן אויף די אונטערשטי אזו זענען אלע פאר מישט גיוואָרין און אז די כוחות און די שרים של מעלה זענען פר מישט גוואָרן האבן שון די מצרים זיך ניט גיקאנט בהעפטן אין זייער כישוף וואָרום דיא כוחות של מעלה זענין פאר מישט און מבולבל גיוואָרן דרום האט הקב"ה אויף זיי גיבראכט דעם ערוב ווייל זיי זענען פר מישט גיוואָרן איינר מיט דעם אנדרן אזו אויך די כנים פון כנים עס קאן ניט גיטאן ווערן אונטין קיין שום זאך אז עס זאל

גיט אין דעם אריין קומען דר כח פון אובען אונ אלץ וואס אונטען איז פר האנדין איז אלין אין געשטאלט ווי זיין כח איז אויף דעם הימל · קום אונ זעה עס איז פאר האנדין זיבין הימלען אונ אנטקעגין זענין זיבען לענדר איטליכם לאנד פון די זיבען שטייט אונטער זיין כח פון דעם שר של מעלה אונ זייא צו שיידן זיך אויף שבעים שרים זייא רינגלען ארום גאנץ ארץ ישראל אויף דעם הימל · אזו אויך אויף דער ערד האט איטליכר זיין גבול אונ זיין תחום אזו אויך איז דער גבול פון מצרים אובען האט הקב״ה געטאן זיין צייכין אונ דרינין זענען דארטין געווארען כלאם פייער איז אלץ וויא עס איז געוועזן וואסער איז אויס געטריקנט געווארן אזו אויך אונטען האט אהרן געשלאגן די וואסר צו ווייזן אז ער איז די רעכטי האנט פון הקב״ה אזו ווי עס שטייט ימינך ה׳ תרעץ אויב די רעכטי האנט צו ברעכט אלי פיינט אונ דיא גרוסי שטעט אזו ווי עס שטייט ונהפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית אונ דרום איז געווארן פון דער ערד די מכה פון כינים אין מצרים :

רבי יהודה מיט דר חבריא זענען געגאנגען אונטער וועגן זאגט רבי חייא ווען די חבריא גייען אונטער וועגן דארפן זיי גיין מיט איין הארץ אונ ווען זייא בגעגינן אדר זייא גייען מיט רשעים אזעלכי וואס גייען אוועק מהיכל המלך מוז הקב״ה זיך אפ שיידן פון זיי · מיר לערנען דס אפ פון כלב אזו ווי עס שטייט ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי דס מיינט מען דעם רוח אחרת וואס ער האט זיך אפ געשייד פון די מרגלים :

פתח דט ער אן גיהויבען עס שטייט ויעלו בנגב ויבא עד חברון ער האט זיך אפ געשייד פון די מרגלים אונ איז אליין געגאנגען קיין חברון צו פר שפרייטען זיך דארטען אויף די קברי אבות אין חברון אונ עס איז אים געגעבן געווארין די שטאט פר איין ערב אזו וויא עס שטייט ולו אתן את הארץ אשר דרך בה פר וואס דט מען אים געגעבן חברון אמער ער איז דאך נאר געגאנגען מתפלל זיין אויף דיא קברי אבות · ער זאל ניצול ווערן פון די מרגלים · נאר איך האב געהערט אזו אגלייכען עס שטייט וישאל דוד בה׳ לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר ה׳ עלה ויאמר אנה אעלה ויאמר חברונה איז דאך די קשיא נאך וואס האט דוד געדארפט גיין קיין חברון דארטין אליין זיין זיבין יאר איין מלך אונ דער נאך אז איש בושת איז געשטארבען איז ער ערשט געווארן איין מלך אין ירושלים איבר אלי ישראל אמער דוד איז דאך נאך געזאלבט געווארן פר איין מלך אז שאול דט געלעבט · אונ דערנאך אז דוד איז געגאנגען קיין חברון איז דאך שוין שאול געוועזן געשטארבען פאר וואס איז דוד ניט געווארין תיכף איין מלך איבר אלי ישראל נאך וואס איז ער געגאנגען קיין חברון אונ איז דארט געוועזן זיבן יאר · נאר דר טעם איז ווארום די מלוכה פון דוד דט קיין קיום ניט געהאט נאר פון די אבות דרום האט ער ניט געקאנט זיין קיין רעכטר מלך ביז ער האט זיך בהעפט מיט די אבות וואס ליגין אין חברון אזו אויך כלב ער איז פון יהודה ... ם ער איז דר שורש פון דוד דרום האט אים געלייכט דר רוח חכמה ... גיין קיין חברון וואס דאס איז זיין ארט אונ דאס איז געפאלן אין זיין ... לק צו ירשנען אונ די מקובלים פאר שטייען דיא סודות אין גאנצין :

... בי חייא אונ רבי חזקיה זענען געגאנגען פון קפוטקיא קיין לוד אונ מיט זיי איז געגאנגען איין יהודי אונ זיין אייזיל דט געטראגן משא פון ... תורה · אזו ווי זייא גייען זאגט רבי חייא צו רבי חזקיה עפען דיין ... יל צו זאגן עפיס פון די גוטי דברי תורה ווס דו זאגסט אלי טאג פר רבי שמעון בן יוחאי דאס הייליגי ליכט הייבט ער אן עס שטייט דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום דס זענען די וועגן פון דר תורה דען דר ווס גייט אין איר וועג טוט הקב״ה אויף אים מאכן רוען דס ווסקייט פון דר קדושה אונ זיא טוט זיך פון אים ניט אפ אייביג וכל נתיבותיה שלום אונ אלי שטעגן פון דער תורה זענען אלי שרום · שלום למעלה שלום למטה זי איז צו אים שלום בעולם הזה אונ שלום בעולם הבא אונ ער זאגט ווייטר גרוסי סודות זאגט דר יהודי דרכיה דרכי נועם דאס מיינט מען עולם הבא אז דר סיד פון עולם הבא דר וועקט זיך איז זיך מתעורר כל טוב וכל שמחה אונ גרוסי אורות דרום הייסט עס נועם דרום האבן מיר גלערינט אז עס גייט אריין שבת האבן אלי רשעים אין גיהנם אויך מנוחה אונ חירות אונ אז שבת גייט אוועק זענען מיר מעורר צו דר וועקן דס חירות העליון פון עולם הבא כדי מיר זאלן ניצול ווערען פון דעם עונש פון דיא רשעים ווארום דערנסט מאל הייבט מען זייא ווידר אן דן צו זיין דרום זאגין מיר בשעת מעשה ויהי נועם וגו׳ דס זיסקייט פון עולם הבא ווס הייסט נועם אונ דס איז דס חירות פון אדי זאל עס אויף אונז רוען וכל נתיבותיה שלום אלי אירי שטעגן פון אלי זייטן איז מקבל דר צדיק ווס הייסט שלום ער מאכט שלום אובען אונ אונטען אונ מאכט איין יחוד אונ דער לייכט אלע עולמות מיט זיין גרוים כח · אונ ער זאגט ווייטר גרוסי סודות · זענען געקומען רבי חייא אונ רבי חזקיה אונ האבן אים געקושט אונ זאגן צו אים אזעלכי פר בארגני סודות זענען ביי דיר פאר בארגין אונ מיר האבן עס ניט געוויסט זיי גייען ווייטר ביז זייא קומען צו איין פעלד האבן זיי דארט געזעהן בהמות ליגן טויט זאגן זייא דא איז בוודאי איין דבר פון בהמות זאגט דער יהודי דאס וואס איר האט געזאגט אז הקב״ה דט ממית געוועזן אלי שאף אונ רינדר אין מצרים עס איז געוועזן דרייא ערלייא מיני מיתות ביי די בהמות איינס פון דבר אונ איינס פון ברד אונ איינס פון בכור בהמה אונ ווס איז געוועזן זייער מיתה אלא עס שטייט פריער הנה יד ה׳ הויה במקנך אשר בשדה ווארום שטייט ניט ביי אלי יד ה׳ אזו ווי דא אלא אין איין האנט איז דא פינף פינגר אונ פריער שטייט אצבע אלהים הוא אונ דא שטייט יד ה׳ דען דאס איז געוועזן די פינפטי מכה אונ איטליכר פינגר דט ממית געוועזן איין מין דרום שטייט דא פינף מינים דרום שטייט בסוסים ובחמורים בגמלים בבקר ובצאן עס זענען פינף מינים צו פונף אצבעות וואס הייסן יד דרום שטייט הנה יד ה׳ הויה במקנך נאך דעם האבין זיך פר קערט די אותיות פון דבר אונ עס איז געווארען דר פון ברד אונ דט אלץ ממית געוועזן ווס עס איז איבר געבליבן · ווס איז דר חילוק צווישן זיי אלא אז דבר איז געוועזן זענען זיי געפאלן בנחת אונ זענען פון זיך אליין מת געווארן אונ דר ברד איז געוועזן מיט שטארקי רוגזה אונ דט אלץ ממית געוועזן וישרץ היאור צפרדעים אין זוהר פרשת פינחס שטייט רבי פינחס הייבט אן עס שטייט לדוד ה׳ לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות וגו׳ דעם פסוק האט דוד געזאגט בשעת ער איז געגאנגען אויף דעם ברעג פון דעם ים האט ער געזאגט רבונו של עולם איז דען נאך געוועזן אזא אמענטש ווס ער זאל זאגן צו דיר אזו פיל שירות ותשבחות ווי איך האב צו דיר געזאגט איז געקומען איין צפרדע אונ זאגט צו אים · דוד זיי זיך ניט אזו פיל מתגאה איך האב מער געטאן פון דיר איך האב זיך מוסר נפש געוועזן אויף די רייד פון מיין העער מקיים צו זיין דען עס שטייט וישרץ היאור צפרדעים וגו׳ בין איך אין פייער געגאנגען צו מקיים

זיין

זיין די רייד פון השי"ת אזו ווי מיר האבן אויבן געזאגט אונ ניט דם
אליין נאר איך בין משבח ומזמר ביי טאג אונ ביי נאכט אונ שווייג
ניט שטיל באותו שעה האט דוד געזאגט ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני מיין
הארץ איז ניט גרויס אונ מיינע אויגן זענען ניט דער הויבן מחמת גאוה
ולא הלכתי בגדולות :

פרשת בא

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה רבי יהודה הייבט אן עס שטייט אשרי
העם יודעי תרועה יי באור פניך יהלכון דיא לייט בדארפן זייער נזהר
זיין צו גיין אין דעם וועג פון הקב"ה אונ צו היטן די מצות התורה
כדי דורך דעם וועלין זייא זוכה זיין צו עולם הבא אונ וועלין ניצול
ווערען פון אלי מקטריגים למעלה אונ אז זייא טוען יוא דיא מצות
התורה אונ גייען בדרך הישר אונ יראת השי"ת האבען זייא פיל
מליצים אויבן אזו ווי עס שטייט אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף שטייט
ווייטער ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כופר דרום וואול איז צוא דיא
מענטשן וואס היטן דיא מצות התורה פרעגט רבי חייא נאך וואס
בדארף דער מענטש האבן איין מלאך פאר א מליץ עס שטייט דאך כי
ה' יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד אונ ווידער שטייט ה' ישמרך מכל רע דען
גאט זעהט אלץ וואס דער מענטש טוט אויף דער וועלט פייא נוטץ סייא
שלעכץ · זאגט רבי יהודה עס איז אמת עס שטייט אבער אז הקב"ה
האט געזאגט צום שטן אויף איוב הנה כל אשר לו בידך אונ שטייט אז ער
האט געזאגט צום שטן ותסיתני בו לבלעו חנם דו האסט מיך אום זוסט אן
גירייצט אויף איוב איך זאל ברענגען אויף אים יסורים פון דאנען איז
גידרונגען אז הקב"ה גיט דעם שטן רשות אפילו אויף אזעלכען וואס
בדארף ניט פאלן אין זיינע הענט קען ער אויך מקטרג זיין אויף אים
אונ דאס איז פאר בארגיני זאכען וואס דער מענטש טאר אין דעם ניט
טראכטין די חוקות התורה בדארף ניט איטליכער וויסין נייערט דיא
צדיקי אמת וואס ווייסען סודות התורה אונ גייען בדרך חכמה צו פאר
שטיין די הייליגע זאכען פון דער תורה :

ועבר ה' לנגוף את מצרים זאגט רבי יוסי דער פסוק איז קשה אזו וויא
עס שטייט וראה את הדם ופסח איז משמע אז ער וועט זעהען דאס
בלוט פון דעם קרבן פסח אין דרויסן וועט ער איבר היפן די שטוב
ער זאל ניט שלאגין אין איר דיא בכורים אמער בדארף דען השי"ת
איין סימן חלילה אונ אויב דוא וועסט זאגען ווייל דאס בלוט איז
גוועזן פון אמצוה נאך וואס האט מען עס בדארפט געבין אין דרויסין
אונ אויף דריי ערטר אויף דער טיר אונ אויף דעם ביי שטידיל אונ אויף
די שתי המזוזות אבער עס שטייט והוא גלי עמיקתא ומסתרתא השי"י אנטפרעקט
אלי פאר בארגני זאכען אלא מיר האבן גלערינט עס שטייט וירא ה' וינאץ
אונ ווידער שטייט וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ עס ווערט אויבין גיטאן
השגחה אויף איין מעשה וואס מען טוט למטה אבער אויף איין מחשבה
רעה איז מען ניט משגיח נייערט אמחשבה צו עבודת כוכבים אזוי
ווי עס שטייט השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים שטייט
דא מחשבה אבער אויף אנדערער מחשבה רעה ניט אבער אז מען טוט
חלילה איין עבירה במעשה איז זיך מתעורר די השגחה של מעלה
דרום הן גוטץ אדר שלעכץ הענגט אלץ אן אין דיא מעשים פון דער
וועלט · זאגט רבי יוסי אלי מארקין פון מצרים זענען פיל גיוועזן מיט
עבודת כוכבים אונ אלי הייזר זענען גוועזן פיל מיט כישוף וואס זיי האבן

גיקניפט אלי כוחות החיצונים אונ האבן אויף זיך ארויף גצויגן דע[...]
רוח הטומאה דרום שטייט ולקחתם לכם אגודת אזוב וטבלתם בדם אשר בס[...]
והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות דם אגודת אזוב איז גוועזן דער מיט או[...]
ראמין דעם רוח הטומאה אונ די דריי ערטר משקוף ושתי המזוזו[...]
ווייזן אויף דער רעכטי אמונה איינס אוח איטליכער זייט אונ איינס א[...]
דער מיטן דם ווייזט אויף איין גרויסן סוד היחוד דרום שטייט ופסח ה' ע[...]
הפתח אז דו וועסט אויף זייא אז צייכענין דעם סוד פון דעם ש[...]
הקודש ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף ווייטער זענין סודות · זאג[...]
רבי אבא אין עטליכי ערטר גיפינען מיר אז הקב"ה האט רחמנות או[...]
זייני קונדר בועט איין מענטש איין הויז זאגט הקב"ה שרייב אויף מי[...]
נאמין אונ זעץ איהם איין אויף דעם טויער וועסטו אין איר זיצ[...]
אינווייניג אונ איך וועל דיך היטן פון דרויסן · אזו אויך דם בלוט וו[...]
די ישראל האבן געשפרענגט אויף זייערי ביי שטידך אונ אויף דע[...]
משקוף איז אן גיצייכנט גוווארן דער סוד היחוד של מעלה אז די וועסט זיי[...]
אין שטוב וועסטו גיהיט ווערן דרום שטייט ואתם לא תצאו איש מפתח ביו[...]
עד בוקר אונ ווייטער שטייט וראה את הדם על המשקוף וגו' :

ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור רבי חייא מיט רבי יוסי זענען גיגאנגן פו[...]
אושא קיין לוד אונ רבי חייא האט גריטין אויף איין אייזיל זאג[...]
רבי יוסי עס איז צייט מיר זאלין דא רוען אונ מתפלל זיין תפל[...]
המנחה דען מיר האבן גילערינט אייביג זאל דער מענטש גיווארינ[...]
זיין אין תפלת המנחה דען ביז דער צייט האט דער מדת הדין איין שליט[...]
אויף דער וועלט דרום דארף דער מענטש זייער מכוון זיין אין דע[...]
תפלה · זאגט רבי חייא צו רבי יוסי ווארום שווייגסטו · זאגט רב[...]
יוסי איך האב בטראכט איז מיין שכל אז די וועלט האט קיין קיום נא[...]
אוף די ראשי הדור ווען זיי זענען צדיקים אז וואל איז דעם פאלק אונ ד[...]
וועלט אבער ווען זיי זענען ניט קיין צדיקים וויי צו דעם פאלק אונ צ[...]
דער וועלט זאגט רבי חייא בוודאי עס איז אזו · פון וואנין ווייסן מיו[...]
דם ווארום עס שטייט גשריבן ראיתי את כל ישראל נפוצים אל ראשי ההרים בצא[...]
אשר אין להם רועה ויאמר ה' לא ארונים לאלה ישובו איש לביתו לשלום עס שטיי[...]
ישובו איז טייטש זיי זאלין זיך אום קערין עס וואלט גידארפט שטיי[...]
ישבו בביתו ווארום זיי זענין דאך גוועזן אויף זייערי ערטער נאר מיו[...]
האבין גילערינט ווען דער ראש פון דעם פאלק איז ניט גוט ווערט
דאס פאלק גישטראפט איבער אים אזו ווי עס שטייט ויאמר דוד אני הוא
אשר חטאתי ואלה הצאן מה עשו דוד האט גיזינדיגט אונ די ישראל זענין
גישטראפט גיווארין איבר אים אבר ווען דער ראש ווערט נתפס או[...]
גישטראפט ווערט דם פאלק ניצול דען דר מדת הדין איז ניט שולט[...]
אויף זיי אזו ווי עס שטייט ויאמר ה' לא אדונים לאלה דם הייסט וואלטן זי[...]
ניט גיהאט אדונים ישובו איש לביתו לשלום וואלטן זיי אלי גהאלפן גווא[...]
דען אירי ראשים וואלטן נתפס גווארן איבר זיי אפילו יהושפט אי[...]
אויך אויף אים נגזר גיווארן ער זאל גישטראפט ווערין ווען ער וואלט[...]
ניט תפלה גיטאן ווייל ער האט זיך בהעפט צוא אחאב אזו וויא עס[...]
שטייט ויזעק יהושפט דם הייסט ער האט גישריגן מיט תפלה צו הקב"[...]
ווי זיי גייען אזו איז גווארן שפעט אונ עס איז נאכט גווארין זאגן זי[...]
וואס זאלן מיר טאן זאלין מיר ווייטער גיין איז שוין פינצטער זאלין מיר[...]
דא זיצן איז אבער איין גרוסער פחד · זענען זיי גיגאנגן אין זייט פון וועג[...]
אונ האבן זיך גזעצט אונטר איין בוים לערנין תורה אונ האבין שוין[...]
ניט גשלאפן ווי עס איז גיקומן אין מיטן דער נאכט זעהן זייא לויפ[...]

אײן

ן הונט לעבן זיי אונ הט גשריגן מיט גרוסי קולות איז רבי חייא
רבי יוסי אוף גשטאנן אונ זענן דר ציטרט גווארין הערן זיי איין
האט אוים גירופין אונ זאגט סתערין קומו נייימין אתערו דאס הייסט
בינדיגי שטייט אוף שלאפינדיגי וואכט אייך אוף עולמות ברייט
ך אן אנטקעגן אייער האר דען איין קול איז ארום גיגאנגן ממעון
ו פון זיין היילגן האניגג גיט ער זיין קול ווארום עס שטייט קול ה'
ל אילות ויחשוף יערות דען אייער האר גייט אין גן עדן אין זיין היכל
ין זיך פרייען מיט די נשמות פון צדיקים אזו ווי עס שטייט ויבא
הכבוד ובהיכלו כולו אומר כבוד זעצן זיך רבי חייא מיט רבי יוסי זאגט
חייא אצונד איז האלבי נאכט וואל איז אונזר חלק אז מיר האבן
ה גיוועזן דם צוא הערין · זאגט רבי יוסי עטליכי מאל האב איך
רעגט דיא זאך עס שטייט ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים
ווס איז דם גוועזן ביי נאכט אמער ווען עס וואלט גוועזן ביי טאג
לט דאך דר נס גרעסר מפורסם גיוועזן · אונ ווידר פר ווס זענין
טארבן די שלאפי ווס זענן אחר הריחים ווארום זענן ניט גשטארבן
ים ושרים רוכסים אונ גבורי מלחמה אזו ווי עס איז גוועזן ביי סנחריב אזו
עס שטייט ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור אונ מיר האבן גלערינט אז
ענן גיוועזן אלי גרוסי לייט אונ דם איז גיוועזן דיא גבורה אז נאר
ליח פון הקב"ה הט זיי אלי גיהרגית ומכל שכן ביא פרעה איז
ך גיוועזן דיא גבורה פון הקב"ה אליין וואלט דאך גידארפט נאך
סר זיין זאגט רבי חייא דיא פרעגסט רעכט איך האב אויף דעם
ניט גיהערט אונ איך וויל אויף דעם גאר ניט זאגין נאר ווייל
האבין זוכה גיוועזן צו די אלי זאכין אונ דר וועג איז אן גיברייט
אונז איך הב גהערט רבי שמעון איז מטהר די מארקן אין טבריה
ף מען גיין צו אים · זענן זיי גזעסן ביז עס איז טאג גיווארן זענין
אוף גשטאנן אונ זענין אוועק גיגאנגן ווי זיי זענין גיקומין צו רבי
עון האבין זיי אים גפונן זיצן אונ אספר פון אגדה אין זיין האנט
בט ער אן צוא זאגן עס שטייט כל הגוים כאין נגדו מאפס ותוהו נחשבו לו
ווען עס שטייט שוין וכל הגוים כאין נגדו נאך ווס דארף מיר נאך
יין מאפס ותוהו נחשבו לו אונ הט דרוף גיזאגט גרויסע סודות זאגט
חייא אויב עס איז דעם האר לרצון וועלין מיר זאגין איין זאך
ווס מיר זענן אהער גיקומן עס שטייט ויהי בחצי הלילה וגו' אונ ווס
האבן גיהערט פון דעם האר וועט זיך שיקן צוא דער זאך אונ
ר וועג איז אן גיברייט פר אונז צוא קומן פאר דיר צוא פרעגן :
ת ער הייבט אן עס שטייט מי כה' אלהינו המגביהי לשבת המשפילי לראות
בשמים ובארץ דם איז טייטש ווער איז אזו ווי אונזר גאט ווס ער גייט
אונ ווערט גיקריינט צו זיצן בסתר תעדיין הקידש מיט דעם אויבערשטן
איבר אלי אורות ווס דר לייכטן אלי כתרים עטרות אונ ער גידערט
זייני מדריגות מכתר לכתר מנר לנר פון איין ליכט אין אנדרן אכטונג
ן אוף דר וועלט אונ אוף יענר וועלט אזו ווי עס שטייט ה' משמים
ף על בני אדם קום אונ זעה עס שטייט ויהי בחצי הלילה עס וואלט
ארפט צוא שטיין בחצות הלילה אדר כחצות אזו ווי משה האט גזאגט
ט דען דר ביי אן די קשיא פון אונזר חברייא ווס מיר האבן משה
ענטפרט כדי די כישוף מאכר פון פרעה זאלין ניט זאגין משה
איין גרוסר שקרן די קשיא איז אוף דריי אופנים ווארום אפילו די
אל וואלטין דאך אויך אזו גזאגט איינס ווען עס איז אזו וואלט
ארפט שטיין ויאמר כה אמר ה' כחצות הלילה ווארום שטייט אזו וואל ווי

זיי וואלטן גירעט אוף משה אזו וועלן זיי ריידין אז הקב"ה הט אויך
חלילה ניט מכוין גוועזן אונ ווידר איז קשה משה האט דאך גיזאגט
עד בכור השפחה אשר אחר הרחים אונ עס איז דאך ניט אזוי גיוועזן נאר עד
בכור השבי אשר בבית הבור וועלן דאך די ישראל אויך אזו זאגן ווייל זייני
רייד זענן ניט מקוים גווארן ווידר איז קשה משה האט גיזאגט פון
גאטס וועגן כחצות הלילה אונ נאך דעם שטייט ויהי בחצי הלילה אונ נאך
מער אייער שאלה איז מיר איין קשיא אז קיין בהמה קען עס ניט
פר טראגן דען ווארום איז גוועזן מכות בכורות אין האלבי נאכט אונ
ניט ביי טאג אלא עס איז איין גרוסר סוד צווישן די סודות עליונים
אונ די בעלי הקבלה פר שטיין עס אונ אלץ איז אן גקניפט אין דעם
נביא נאמן דם איז משה רבינו וואל איז זיין חלק אויף אים שטייט
יפיפית מבני אדם די ביסט שענר פון שת אונ חנוך ווס זענין גיוועזן בני
אדם הוצק חן בשפתותיך דם מיינט מען מער פון נח מיט זייני קינדר ווס
הט זיך גגאסן חן אין זייני לעפצן אזו ווי עס שטייט ונח מצא חן · על כן
משחך אלהים אלהיך מער פון אברהם אונ יצחק שמן ששון איין פריילכקייט
מער פון יעקב מחבריך מער פון אנדרי נביאים אונ אזוי אגרויסער
מענטש וואס ער איז אויף גיגאנגן אין אזוי אמדריגה ווס קיין שום
מענטש הט ניט זוכה גוועזן זאל ער ניט וויסן ווס ער זאגט אלא אזו
האבן מיר גלערינט הקב"ה הט זיי גוואלט ווייזן אז אלץ איז אין זיין
רשות צו טאן חסד צו איטליכן וואס איז ראוי אונ ווייל ביז האלבי
נאכט איז שולט דר מדת הדין אונ אלי כשפים אונ קליפות האבן
זייער כח ביז האלבי נאכט אין האלבי נאכט דר וועקט זיך פיל חסד
דען אין דר צייט גייט הקב"ה אין גן עדן ארין זיך משתעשע זיין
מיט די נשמות הצדיקים אונ אכרוז גייט ארום עורי צפון ובואי תימן הפיחי
גני יזלו בשמיו יבא דודי לגני ויאכל פרי מגדיו ווס מיינט מען ויאכל פרי מגדיו ער
זאל עסן די זיסי פירות דם מיינט מען די נשמות הצדיקים ווס מען
איז זיי מקריב צו גינען פר אים בחצי הלילה אונ דם איז איין קרבן
דענסט מאל אבר אנדר מאל איז טאקי קרבנות ממש דרום האט
הקב"ה גוואלט טאן איין דין צו די מצרים אונ חסד צו דיא ישראל
דרום שטייט ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור ער אונ זיין בית דין דאס
איז דר מדת הדין דרום זאגט משה כחצות דם הייסט אזו וויא דיא
נאכט צוא טיילט זיך אין דר צייט וועל איך ביידי טאן אזו וויא עס
שטייט ויפן פרעה ער הט אוועק גיקערט זיין הארץ פון דער מחשבה
ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת ער האט ניט גטאן צוא זיין הארץ צוא
פארכטן זיך פר דעם מדת הדין וואס הקדוש ברוך הוא וועט אים
מיט זיין גאנצלאנד חרוב מאכין כל בכור אפילו די מדריגות עליונים
ותחתונים ווס האבן שולט גוועזן אין מצרים זענן גיבראכן גווארן פון
זייער מדריגה דרום שטייט בארץ מצרים אונ דאס איז דר פסוק מרמז
ווער זענן זיי גוועזן מבכור פרעה היושב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים
וכל בכור בהמה אונ נאך דעם שטייט עד בכור השבי אשר בבית הבור דא זענן
מרומז זייערי פיל חיילות אונ מחנות כוחות החיצונים ווס דיא אלי
האבן כח צו טאן כישוף אונ די בכור השבי אשר בבית הבור ווס זיי קומין
פון דר בכור השפחה ווס דארטן האבן זיי כח גיהאט מיט כישוף צוא
מאכן אז וועלכר ווס איז אין דר תפיסה דר זאל קיין מאל ניט ארוס
גיין לחירות אונ אוף דעם איז גוועזן דר בטחון פון די מצרים ווס זיי
האבן ווידר גישפעניגט די רייד פון הקב"ה ניט ארוס שיקן די ישראל
פון זייער עבודה אבר הקב"ה הט מיט דעם גיוויזן זיין ממשלה אז
ער

ער איז אליין איין מושל אונ ער האט אלץ באשאפין אונ ער האט אלי
זייערי כוחות צו בראכן אונ הט די ישראל פארט ארוס גיצוגן דרום
ווערט דס גידעכניש פון יציאת מצרים ניט אפ גיטאן פון די ישראל
אוף אייביג אפילו ביז די הינטערשטי דורות וועט אלץ גדאכט ווערן
יציאת מצרים אונ די גבורות פון הקב"ה דען ווען עס וואלטן אפילו
גקומן אלי מלכים פון דר וועלט אונ אלי גרוסי חכמים וואלטן זייא
ניט גיקענט ארוס ציהן דיא ישראל פון מצרים אזו וויא עס שטייט
אובן אבר הקב"ה הט זיי אלי צו בראכן אונ הט צוא ריסין זייערי
קשרים ארוס צו ציהן די ישראל דרום שטייט מי לא ייראך מלך הגוים כי
לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך • בכה רבי שמעון
הט גוויינט אונ הייבט אוף זיין קול אונ זאגט איר מיינט דס הקב"ה
הט זיך ווי פיל מאל באריכט אין דר תורה מיט יציאת מצרים אזוי
ווי עס שטייט אשר הוצאתיך מארץ מצרים אונ ווידר שטייט זכור את היום הזה
אשר יצאתם מארץ מצרים אונ נאך ווי פיל מאל שטייט אלץ דר מאנט אין
דר תורה יציאת מצרים אלא מיר האבין גילערינט עס זענין צעהן
מדריגות אין דר טומאה אזוי וויא אין דר קדושה דען השי"ת האט
גימאכט איינס אנטקעגן אנדרן אונ אלי זייערי מדריגות זענן סתום
נאר דיא דרייא וואס מיר האבין אובן גיזאגט וואס הייסן בכור פרעה
בכור השפחה וכל בכור בהמה דאס זייא זענין דיא דרייא קשרים פון דיא
דרייא מדריגות וואס דיא מצרים האבן גימאכט מיט כישוף אז די
ישראל זאלין ניט קענין ארויס גיין אייביג פון דעם שעבוד מצרים
אבר מחמת דעם זכות פון אברהם יצחק ויעקב זענין אוף גיקניפט
גיווארין דיא דרייא קשרים פון כישוף אונ ער האט אין זייא נקמות
גטאן דען הקב"ה הט גידענקט די דרייא קשרים פון יחוד הקדושה
אזוי וויא עס שטייט ויזכור אלהים את בריתו את אברהם דאס איז איין קשר
קדושה את יצחק איז דער אנדרר קשר ואת יעקב איז דער דריטר קשר
דרום אלי ימים טובים אונ שבתות זענן איין זכר צו יציאת מצרים
דען וואלט ניט גוועזן יציאת מצרים וואלט ניט גוועזן דס היטונג פון
שבתות ויום טוב דען דיא ימים טובים זענן גישטעלט אנטקעגן דיא
אבות אונ איבר אלי דרום מוז מען דער מאנן זכר ליציאת מצרים שבת
אונ יום טוב אונ דס איז אויך דר יסוד אונ דר עיקר פון דער תורה
אונ דס שלימות פון די ישראל דס הקב"ה הט זיי ארוס גנומן פון די
כוחות הטומאה ווס זיי זענן גוועזן דרינן פר בונדן אונ הט זייא דער
הייכט אונ בהעפט אין זיך איבר אלי שרים של מעלה אונ איבר אלי
כוחות צו האלטן זיין וועג פון דר תורה אונ מצות אונ צו היטן דיא
שבתות וימים טובים וואס האבן איין אחיזה אין דיא אבות עליונים
ווס אין זייער כח וזכות זענן צו בראכן גווארן זייערי כוחות הטומאה
ווס זענן גוועזן דרינן פר בונדן אז זיי זאלן אייביג ניט ארוס אונ דיא
שבתות וימים טובים זענן אקעגן די כוחות הקדושה ווס זיי האבין
צו בראכן די כוחות הטומאה ווס איז איינס אנטקעגן דעם אנדערן
אונ דס ווס איר הט גפרעגט ווארום איז ניט גוועזן די גאולה ביי טאג
דענסט מאל איז מער פרסום הנס עס שטייט היום אתם יוצאים איז משמע
ביי טאג זענן זיי ארוס גגאנגן אונ ווידר שטייט הוציאך ה' אלהיך ממצרים
לילה איז משמע אז ער הט זיי אוס גצוגן פון מצרים ביי נאכט אלא
מיר האבן גלערינט דס די עיקר גאולה איז גוועזן ביי נאכט דען דר
כח ווס איז שולט ביי נאכט דס קניפט אוף אלי קשרים אונ טוט אלי

נקמות אונ ביי טאג הט ער זיי ארוס גצוגן אפינטליך ביד רמה אזו ו
דר פסוק זאגט ובני ישראל יוצאים ביד רמה אונ ווידר די קדושה פון בי
נאכט הט אוף גיקניפט אלי קשרים פון דיא מצרים אונ האט גיט
נקמות אונ דינים אין זיי אונ ביי טאג הט ער אנטפלעקט אונ הא
מפרסם גוועזן די ניסים ונקמות ווס זענין גשעהן אזו וויא עס שטיי
ובני ישראל יוצאים ביד רמה נאך שטייט ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם
כבור דס איז דר פרסום הנס אזו זענן גיקומן רבי חייא מיט רבי יו
אונ צו שפרייטן זיך פר אים אונ קושן זייני הענט אונ האבן גוויינ
פר שמחה אונ זאגן די צורות הקדושים דס זענן עליונים ותחתוני
די ריכטן אוף זייער קאפ פון זיינט וועגן דס הייסט דורך דיין תור
לייכסטו די עליונים ותחתונים אונ גיסט זיי איין כח אוף צוא ריכ
זייער קאפ צו זיין אקעגן די קליפות אזו וואול ווי הקב"ה הט גמאכ
ירושלים של מטה אין גישטאלט של מעלה אזו האט גימאכט רב
שמעון בן יוחאי די הייליגי מווערין מיט די טוערין עס קאן אהין ני
אריין גיין ווער עס וויל נאר אז די טוערין ווערן אים געפינט במעל
עליונה אונ ווערן אים אן גבריט די מעלות אונ מדריגות פון דע
מויער אויך שטייט יראה כל זכורך את פני האדון ה' ווער איז דער פני הא
דס מיינט מען רבי שמעון בן יוחאי זאגט רבי שמעון איך האב נא
ניט אוס גזאגט די זאך ווס איר הט מיך גפרעגט מיר האבן גלערינ
וה' הכה כל בכור השי"ת הט גשלאגן די אלי ווס מיר האבן גיזאגט א
זיי זענן גשטארבן זיי האבן ביי נוצט אונ אן גבונדן מיט דיא כוחו
ומדריגות הטומאה אטייל האבן ביי נוצט זייערי מדריגות עליוני
אונ אטייל האבן גניצט מיט די מדריגות התחתונים וועדליג זייע
מדריגות זענן זיי תחתונים דען דס גאנצי לאנד מצרים זענן גיוו
אין אלי מדריגות הטומאה זענן גשלאגן גיווארן אזו ווי עס שטיי
כי אין בית אשר אין שם מת אונ זענן גמשפט גווארן בשעת אז זיי האב
זיך איין גזאמלט אין זייערי הייזר איז גוועזן דר אור הנר פון דר שכינ
דס איז גוט צו דר בדיקה כבער זיין דעם חמץ הייסט דיא קליפו
דענמאלט הט מען אלי גמשפט אונ מיר האבן גילערינט דאס די
נאכט הט גלייכטן אזו ווי דר טאג איז תקופת תמוז כדי דאס גאנ
פאלק זאל זעהן ווי אזו הקב"ה משפט זיי אזו ווי עס שטייט ולילה כ
יאיר כחשיכה כאורה אונ בשעת זייא זענין ארוס גגאנגן פון זייערי הייז
האבן זיי גפונן אין אלי גאסן כולם מתים פר אלי אין דיא אויגן אונ ע
איז ניט גוועזן ווער עס זאל בגראבן אונ דס איז זיי נאך ערגר גוו
פון אלץ דינג ווס זייא האבן געהן דיא ישראל גייען אלי ארוס פא
זייערי אויגן אין איין זייט אונ אוף אנדר זייט האבן זיי גיזעהן לי
זייערי מתים אונ דאס איז אלץ גוועזן איין פרסום הנס עס איז נא
ניט גוועזן זינט דיא וועלט איז בשאפן גווארן קום אונ זעה וואס ע
שטייט ליל שמורים הוא לה' וגו' איז דאך קשה פריער זאגט ער ליל א
טייטש איין נאכט דער נאך זאגט ער שמורים לשון רבים עס וואל
גדארפט צו שטיין שמור אונ פר ווס דר נאך זאגט ער הוא הלילה ניט
איך טאר ווייטער ניט שרייבן ווארום ער זאגט גרויסי סודות
שטייט כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות אזו וויא ביא יציאת מצר
שטייט ליל אונ לילה אזו וועט דארטן אויך זיין ליל ולילה דרום שטיי
שומר מה מלילה שומר מה מליל אונ ווידער שטייט אמר שומר אתא בוקר וגם לי
דאס איז אויך בקיצור דרך נגלה גשריבן גווארן :

רעיא מהימנא

א העם את בצקו טרם יחמץ דיא מצוה ווייזט מען זאל מבער חמץ זיין
ען די מצוה איז איבער געגעבן געווארן צו די ישראל אזוי וויא
ן שטייט וישא העם וגו׳ נאך שטייט שאור לא ימצא בבתיכם אונזרי חכמים
בן גזאגט דעם חילוק פון חמץ ומצה דען מצה איז אנטקעגן יצר
ב און חמץ איז אנטקעגן דעם יצר הרע נאך דעם איז איין מצוה
דר מאנן יציאת מצרים עס איז איין חיוב אויף איטליכן מענטשן צו
ציילן דעם שבח איבער דען אונזרי חכמים האבן מפורש געווען אז
מענטש וואס דר ציילט יציאת מצרים און פרייד זיך מיט שמחה
ר מיט וואס ער דר ציילט איז ער אן גברייט זיך פרייען מיט דער
ינה לעולם הבא און צו מאכן אים אגרעסרי שמחה ווי צו אנדרן
ן ער פרייט זיך מיט הקב״ה און הקב״ה פרייט זיך מיט זיין דער
לזאין דר צייט זאמלט איין הקב״ה זיין פמליא של מעלה און זאגט
גייט און הערט ווי מייני קינדר דער ציילן מיין שבח און פרייען
מיט מיין גאולה אזוי זאמלין זיך אלי איין און בהעפטין זיך מיט
ישראל און הערן דס דער ציילונג דעם שבח פון דער גאולה פון
ער הארן און לויבן צו הקב״ה אויף אלי נסים וגבורות וואס ער האט
אן אויף דר ערד צו זייני בשעפניש דען ווערט גמערט כח וגבורה
בן מיט דעם דר ציילונג אזוי ווי איין מלך וואס האט הנאה אז מען
ט אים דעם כח פון זייני מעשים וואס ער הט געטאן און מען לויבט
ם דורך דעם פארכטן זיך אלי פאר אים און זיין כבוד ווערט דר
בן העכר איבר אלי דרום געהער מען צו דר ציילן יציאת מצרים
אוך איז איין חיוב אויף דעם מענטשן דר ציילן פאר הקב״ה און
רסם זיין אלי נסים וואס ער הט געטאן אוב דו ווערסט פרעגן ווארום
דס איין חיוב אמער הקב״ה ווייסט דאך אליין וואול וואס עס איז
ען און וואס עס ווערט זיין וואס איז דר פרסום הנס · אלא וודאי דר
נטש מוז מפרסם זיין די נסים און ארום צו ריידן אלץ וואס ער הט
אן דען דיא דאזיגי רייד וואס ער זאגט אויף דער וועלט
ן ארויף אויף דעם היכל און די פמליא של מעלה זאמלן זיך איין
זעהן די רייד און געבן אויך איין לויב צו הקב״ה און זיין כבוד
ט גגרייסט בעולם הזה ובעולם הבא דעסט גלייכן ווען איינער
מתודה אויף זייני עבירות וואס ער הט געטאן · איז דאך קשה נאך
ם דארף דער מענטש מתודה זיין דען הקב״ה ווייסט דאך וואול
ן פון די אלי זאכן וואס דר מענטש האט געטאן און ווערט טאן ·
מחמת דר שטן ומקטרג שטייט אובן אלי מאל פר הקב״ה און
מקטרג און ברענגט ארויף דיא עבירות פון דיא לייט כדי צוא
ענגן אויף זיי איין עונש און אז דער מענטש איז זיך מקדים און
מתודה אויף איטלכר עבירה הט שון דר מקטרג קיין פתחון פה
אויף אים מקטרג זיין און קען שון ניט פעדרן אויף אים קיין עונש
ווערט פון אים אפ געשייד אין גאנצין און גייט דאך אוועק איז
חוזר בתשובה און טוט שון ווייטר די עבירות ניט איז גוט און
חלילה ניט ער איז נאר מתודה און קיין תשובה טוט ער ניט
מאלט הט דר מקטרג נאך מער פתחון פה און זאגט רבש״ע דר
גר מענטש איז גקומן פאר דיר מיט זיין עזות פנים און הט גזאגט
און אזוי האט ער מורד געווען אין זיין הערן און האט פארט קיין
בה ניט געטאן · דרום געהער דער מענטש זיך אפ היטן פון דיא
זאכן און זאל זיך איין געוואנען צוא זיין איין עבד נאמן צו הקב״ה:

פקודא נאך דעם שטייט איין מצוה פון פסח אז מען זאל גידענקן
לדורי דורות אז אין די צייט זענין מיר ארויס געגאנגן פון דעם
רשות פון די קליפות וואס הייסן חמץ און זענין בהעפט געווארן אין
דר קדושה וואס הייסט מצה דס איז דר יסוד אמונה ויחוד של מעלה · ויאמר
ה׳ אל משה ואהרן זאת חקת הפסח דס איז די מצוה אז מזאל קולן דעם קרבן
פסח פערצעהען טאג אין ניסן צווישן טאג און נאכט איין זכר צוא
פסח מצרים און דר חיוב איז אויף אלי אזוי וויא עס שטייט ושחטו אותו
כל קהל עדת ישראל בין הערבים און מען זאל אים היטן פון צעהן טאג אין
ניסן ביז פערצעהן דען די צייט לייכט דיא לבנה און ווערט פול אין
דעם פופצעטן טאג און דרום זאל מען אים קולן צווישן טאג און נאכט
דען די צייט זענען די דינים שולט און דיא קליפות האבן כח שולט
צו זיין און זענען גורם דעם מיעוט הירח דס דר אור פון דער לבנה איז
ניט פול · דרום האט השי״ת גהייסן אז זייא זאלן זיך פרייער מל זיין
און אפ טאן די ערלה פון דעם ברית און דר ריח פון דעם געבראטענס
איז צו הנאה האבן דר פון לריח ניחוח און דרום שטייט וכל ערל לא
יאכל בו עס טאר ניט עסן פון אים נאר דר וואס איז גמלת דר קען צו
ברעכן דעם כח פון דר ערלה און דעם כח פון דר עבודת כוכבים
פון מצרים וואס איז געווען איין ש״ה וואס דס בטרעפט ערל״ה אבר איין
ערל הט ניט גטארט עסן און אז הקב״ה איז גקומן קיין מצרים הט
ער געזעהן אויף די טירן דעם דם פסח ודם מילה וואס זיי האבן זיך מל
געווען עס שטייט ולקחתם לכם אגודת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף דער אזוב
איז געווען צו מכפר זיין דעם רוח הטומאה און אלי רוחות רעות הט
עס מעביר געווען מיט זיין התעוררות וואס מען האט געטאן מיט אים
למטה און בגאולה העליונה וואס ווערט זיין לעתיד לבא ווערט הקב״ה
ברענגן דעם יצה״ר און ווערט אים שעכטן און אצונד ביי דעם קרבן
פסח שטייט ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל דס איז איין זכר אויף לעתיד
אויף דעם זמן הגאולה העליונה וואס ווערט זיין אויף דיא ישראל · מען
הט געשפרענגט מיט דעם דם על המשקוף ועל שתי המזוזות מען הט געוויזן
דעם צייכן פון דם הברית און דר משחית איז גקומן און האט דער
זעהן דס בלוט הט ער זיך אוועק גצויגן דער פון אזוי וויא דער פסוק
זאגט ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם און ווען הקב״ה הט אליין געשלאגין
די בכורים וואס שטייט ולא יתן המשחית איז דאך משמע אז דר משחית
איז גיגאנגין אלא הקב״ה האט בוודאי אליין ממית געווען דיא בכורי
מצרים נאר דר משחית איז גגאנגן צו גפינען איין ארט אריין צו גיין
דס ער זאל אויך קענן משחית זיין און אז ער האט געזעהן דעם בראך
פון דר ערלה אויף ביידי זייטן פון פסח און מילה איז ער אנטלאפן
געווארן און הט זיך אפ געשייד פון זייא און ווייל הקב״ה האט ממית
געווען אלי בכורים פון די מצרים דרום האט ער געגעבן דיא בכורים
פון די ישראל פר איין פדיון כדי דר שטן זאל ניט האבן איין פתחון
פה אויף ישראל און אין אלעמן הט הקב״ה גהייסן צו די ישראל וויא
איין פאטר הייסט זייני קינדר :

בבית אחד יאכל די מצוה איז צוא עסן דעם קרבן פסח על מצות ומרורים
דס איז צו ווייזן אז די שכינה איז אויך געווען אין דעם ביטערן
גלות מיט זיי אזוי וויא עס שטייט וימררו את חייהם בעבודה קשה און זייא
האבין געגעסן דעם קרבן פסח צו ווייזן אלץ וואס די מצרים האבן זייא
געטאן אין שעבוד הגלות און וואס מען טאר ניט צו ברעכן די ביינער
פון אים צו ווייזן זייער בזיון און חרפה דס זייער אפ גאט איז געווען
איין

אין שעפסלי אונ אז זיי האבן קיין ביינר ניט צו בראכין האבן זייא
דאך זיי ניט גקענט עסין אונ האבן זיי גמוזט ארויס ווארפן אויף דר
גאס דרך בזיון דרום שטייט איר טארט ניט צו ברעכן די ביינר אבר
די הינט זענן גקומן אונ האבן זיי צו בראכן אונ אז די מצרים זענן
גקומן אונ האבן גזעהן אז די הינט שלעפן די ביינר פון איין ארט
אויף דעם אנדרן האבן די מצרים בגראבן די ביינר אין דר ערד כדי
די הינט זאלן זיי ניט קענן געפינן אונ דם איז גוועזן דר רעכטר ביטול
עבודת כוכבים ווייל זיי האבן זייא אליין בגראבן אין דער ערד אונ
הקב"ה איז גרוס גיווארן מיט דעם העכסטין כבוד וגדולה אונ דיא
קליפות זענן זיי אונטר טעניג נווארן אונ דער ביטול פון זייערי אפ
געטר איז גוועזן דורך זיי אליין דרום שטייט ועצם לא תשברו בו :

וכל פטר חמור תפדה בשה די מצוה איז צוא לייזן דעם פטר חמור מיט
איין שה אונ ווער עס לייזט אים ניט אויס זאל ער אים אפ האקן
דיין האלז אונ נאקין אזו וויא עס שטייט ואם לא תפדה וערפתו אונ דער
טעם איז דען מען באדארף דעם יצר הרע מחזיר בתשובה זיין אונ
ער זאל ווערן איין יצר טוב דרום שטייט אעשה לו עזר כנגדו איז ער
זוכה איז ער אים אליין איין הילף צוא דער קדושה אונ אוב ניט איז
ער אים איין שונא מקטרג צוא זיין אויף אים זייא זענין אין דעם
גישטאלט דער יצר טוב איז כשה אונ דר יצר הרע איז כחמור איז
ער זוכה אונ איז חוזר בתשובה אפילו ער איז כחמור איין עם הארץ
תפדה ווערט ער אויס גילייזט פון דעם גלות ווי איין שה דם זענן די
ישראל וואס הייסען שה שה פזורה ישראל אבער אז ער איז ניט חוזר
בתשובה שטייט וערפתו ער איז איין קשה עורף זייא ווערן צום סוף
אויס גימעקט ווערין פון דעם ספר החיים אונ אויף זיי איז גיזאגט
גיווארין מי אשר חטא לי אמחנו מספרי • והיה לאות על ידך ולטוטפות בין עיניך דיא
מצוה פון תפילין הייסט קדושה אונ פאר דיא שיינקייט פון אלע
גישטאלט למעלה אונ מען בדארף צוא לייגין תפילין של יד ושל
ראש איינס נאך דעם אנדרין תיכף אונ קיין צווישן שייד ניט מאכן
צווישן זייא ווער עס ווערט גיקריינט מיט דיא תפילין דער שטייט
אין דמות עליון אונ איז בצלם אלהים אונ דאס הייסט מקבל גיוועזן
אויף זיך עול מלכות שמים שלימה באהבה אונ ער איז אין דם דיוקן
עליון • אויף אים איז גיזאגט גיווארן וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך
ויראו ממך אונ דם איז גרויסי סודות :

פרשת בשלח

ויהי בשלח פרעה את העם רבי שמעון הייבט אן עס שטייט תפלה לחבקוק
הנביא על שגיונות אין דעם פסוק איז קשה ווארום שטייט נאר בייא
חבקוק תפלה מער וויא בייא אלי נביאים פר וואס שטייט ניט תפלה
לישעיהו אדער תפלה לירמיהו אדער אנדערע נביאים אלא מיר האבען
גילערנט אז אלישע הנביא האט זוכה גיוועזן איין מדריגה מער פון
אלי נביאים נאר אחוץ משה רבינו אונ פון דעסט וועגן האט ער ניט
גיוואלט מטריח זיין זיין האר אזו ווי עס שטייט ויהי היום ויעבור אלישע אל
שונם ושם אשה גדולה ווארום רופט ער זי גדולה ווארום זי איז גרוס גוועזן
מיט אירי מעשים טובים זי איז חשוב גוועזן ביי דעם גאנצן דור • אונ
ווייל זי איז גיוועזן דיא עקרת הבית אונ דער מאן איז ניט שכיח גיוועזן
אין דר היים דרום שטייט נאר דר מאנט איר נאמן ניט זיין נאמן •
אונ אויך דרום הייסט זי אשה גדולה. זי איז גרעסער אונ בעסר גיוועזן
פון ארי נשים וס אין דר וועלט • דען אנדרי ווען זיי זעהן איין אור
דר שרעקן זיי זיך אונ זענן זיך מצער וכל שכן עס זאל זייא קאסט
געלט • אבר די שונמית הט זיך גיפרייט אז זי הט גיהאט איין אור
אונ הט אויס גיגעבן געלט כדי זי זאל אים כבוד אן טאן אזו ווי ע
גיהער צו זיין • דרום איז דם גאנצע הוז נאר גילובט דורך איר ותאמ
אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא ווי אזו הט זי גיוויסט אז ע
איז הייליג האבן אונזרי חכמים גיזאגט זי הט פר שפרייט איין ווייס
ליילך אונ ער איז גיוועזן ריין אונ ווידער איז אויף זיין טיש קיין פל
ניט גיפלויגען • נאר עס איז קשה עס איז פאר האנדין נאך אזעלכ
מענטשן וס האבן אין זיך די זאכן אונ ווידר וס זאגט זי הנה נא ידע
איז משמע נאר זיא אליין ווייסט אמער אלי מענטשען האבען אי
גיזעהן עסן אויף דעם טיש נאר דר פון הט זיא גיוויסט ווארום דע
סדר איז איין מענטש שטייט אויף פון דעם שלאף גייט ניט קי
שיינר ריח פון דעם גילעגר אונ אז ער איז אויף גישטאנען א
גיגאנגען פון דעם גילעגער איין ריח גן עדן הט זיא גיזאגט ווען ע
זאל ניט זיין איין הייליגר מענטש אונ דיא קדושה פון זיין האר זא
ניט זיין אויף אים וואלט אויף אים ניט גיוועזן דר רוח הקודש • דרו
הט זי גיווארט אים אפ שיידן ער זאל האבן איין בזונדר חדר ווארו
עס איז אים קיין כבוד ניט צוא זיין מיט אלי מענטשן אין איינעם
הט זי גיזאגט נעשה נא עלית קיר קטנה ונשים שם מטה ושולחן וכסא ומנורה מי
גיפינן אז די פיר זענן דר תיקון פון דר קדושה עליונה אונ נאך וו
הט זי גיזאגט פריער מטה דר נאך שולחן • ווארום איין גילעגר א
ביי א מענטשן חשובר פון אלץ דינג ויהי היום די חברייא זאגן עס א
גיוועזן יום טוב פון ראש השנה וואס דיא עקרות ווערן גידענקט א
דעם טאג • אונ אלי מענטשן ווערין אויך דער מאנט אין דעם טא
דרום האט ער זיא גירופן אונ זאגט הנה הרדת אלינו את כל החרדה הזאת דו
האבט מיר אפ גיגעבען איין בזונדער חדר • דרום מוז איך היינ
אכטונג געבן אין דין דאס הקב"ה איז דן די גאנצי וועלט • ווייל אי
בין אפ גישייד אויף דעם ארט דארף איך אכטונג געבן ברוגז ש
עולם : מה לעשות לך היש לך לדבר אל המלך או אל שר הצבא איז זי דען גיווע
איין יוצא ונכנס ביי דעם מלך זי זאל צו אים דארפן וואס ער הט זי
אזו גיפרעגט נאר אין דעם טאג ווערט הקב"ה אן גירופין המלך הקדו
המלך המשפט ער זיצט בדין דרום הט ער זיא גיפרעגט אויב ער זא
ריידן פון אירט וועגן פר דעם מלך עליון הט זי גיענטפרט בתוך ע
אנכי יושבת דאס מיינט זי בשעת עס איז איין משפט אויף דער וועל
זאל זיך איין מענטש ניט אפ שיידן פון מענטשן כדי ער זאל ני
אליין גידאכט אונ גיצייכנט ווערען למעלה דען אין דער צייט פו
משפט די אלי וס ווערן דר קענט אונ פר צייכנט למעלה פאר זי
זעלבערט ווען ער זאל אפילו זיין איין צדיק ווערט ער נתפס דרום זא
זיך איין מענטש ניט אפ שיידן פון אלי לייט דען אויף איין רבים הט
הקב"ה רחמנות ער איז זיך אויף זיי מרחם דרום הט זי גיזאגט בתו
עמי אנכי יושבת איך וויל אליין ניט דר מאנט ווערן נאר צווישען מיי
פאלק אזו ווי איך האב גיטאן ביז אהער :

ויאמר גחזי אבל בן אין לה זאגט אלישע זיא ווערט בוודאי גידארפן ווער
ווייל דר היינטיגר טאג איז גורם דם ארי עקרות ווערן גדאכט
אונ נפקד למעלה פאר הקב"ה ויאמר למועד הזה כעת חיה את חובקת בן ער
האט דריבר גיזאגט למועד ווארום דאס קינד הט נאר גלעבט אי
קליינע

יני צייט דען דר נאך איז ער גישטארבין ווייל ער הט גיזאגט את
קת בן ער איז גיגעבן גיווארן נאר צו איר אליין ניט צוא איר מאן
. דר וס איז פון אזו איין צד איז ער מקושר צו דעם טויט ער הט
ן קיין רעכט לעבין • דרום שטייט ביי אברהם למועד הזה אשוב אליך
ליר און ניט צו איר ותעל ותשכיבהו על מטת איש האלהים ווי דם קינד איז
טארבן הט זי אים גילייגט אויף זיין בעט ווייל זיא הט גיזעהן אין
ן די קדושה אזו וויא אויבין איז גישטאנן ויאמר לה השלום לך השלום
ך השלום לילד ווייל זיא איז גיוועזן די עקרת הבית איז זיא גיקומען
יין אן איר מאן הט אלישע גיזאגט הקב"ה הט פון מיר פר הוילין
. הט מיר ניט גיזאגט דען פר וס איז דם איז גיוועזן ווארום הקב"ה
ט גיזאגט אפילו איך וועל אים זאגן וועט דאס קינד אויך מוזען
טארבען ווארום זיין נבואה איז אזו גוועזן את חובקת בן אזו וויא מיר
בן אויבן גיזאגט זאגט אלישע צו זיין משרת גחזי ער זאל נעמען
ם שטעקן און גיין אהין אים מאכין לעבידיג זאגט די שונמית חי ה'
נפשך אם אעזבך אז ער הט ווידר גשיקט זיין משרת גחזי אין שליחות
ווס האט זי אים ניט גיוואלט אפ לאזן נאר זיא האט גיקענט דאס
טעות פון גחזי אז ער איז ניט ווערט עס זאל דורך אים איין נס
אן ווערן וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו נאך וואס האט ער אזו גיטאן
ארום ער הט גוואוסט אז דם וס ער הט גזאגט את חובקת בן הט אים
ם גיוועזן די מיתה ווייל ער איז מקושר אין צד הדין דרום האט
. גוואלט אים אראפ ציהן איין רוח של מעלה וועט ער האבן איין
כט לעבן ער הט אבר אים ניט גיקאנט אפ רייסן פון זיין ארט פון
ם כח הדין דרום הט ער אים דר וועקט איין רוח של מעלה דאס
זאל זיין מצד הרחמים איז ער אין דעם מקושר גיווארן דען ווען
. האלט אזו ניט גיטאן וואלט ער ניט גיקאנט לעבידיג ווערין און
ס קינד איז גיוועזן חבקוק הנביא ווארום הייסט ער חבקוק עס איז
יטש צווייא מאל האלזין און ניט חיבוק עס שטייט דאך את חובקת
ר ביי אים איז גיוועזן צווייא ערהיי איינם פון דר מוטר און איינם
ן אלישע דרום זאגט ער תפלה לחבקוק הנביא דען זיין גיבארען איז
תחיקה גיוועזן מצד התפילה על שגיונות אין דעם דאזיגן טאג וס אלי
יונות פון דער וועלט העגגן אן אין אים דרום אז דיא נבואה איז
קומן אויף אים הט ער זיך גיפארכטן פר דעם דין • איז איין משל
איינם הט איין הונט גיביסין דר נאך פארכט ער זיך אפילו פאר
ן גישריי זאגט ער ה' שמעתי שמעך יראתי ה' פעלך בקרב שנים חייהו ער הט
. אויף זיך מתפלל גיוועזן פעלך הייסט איך בין דיין ווערק דו האסט
ך בשאפן זאלסטו מיך געבין צו די שנים העליונים וואס אין זייא
זגט אן דם לעבן און איך זאל ניט שטארבן אזו ווי פריער דרום
ן ער הט גיוואלט זאגן נביאות הט ער גנומין איין כלי זמר צוא
גין אזו ווי עס שטייט ביי דוד שגיון לדוד ער הט גיבראכט דיא כלי
ר ער זאל זיך מעורר זיין מיט שירה וזמרה מבטל צו זיין פון זיך
א רוחות הדינים • און אזו אויך אלי נביאים בייא אלישע שטייט
תה קחו לי מנגן דורך דר שירה וזמרה האבן זייא אויף זיך גיבראכט
נבואה אבר משה הט קיין התעוררות ניט בדארפט האבן ווייל
ן מדריגה און זיין נבואה איז גרעסר גיוועזן פון אלי נביאים וואל
זיין חלק • קום און זעה אז די ישראל זענין ארויס גיגאנגען פון
צרים איז אין זיי זייער רוח צו בראכן גווארן און זיי האבן גהערט
שבחות און האבן זיך ניט גיקענט משמח זיין דען בשעת אז אלי

חיילות ומרכבות של מעלה זענן ארויס גיגאנגין מיט דער שכינה
האבן זיי אלי גיזונגן שירות ותשבחות צוא הקב"ה דען הט הקב"ה
דער וועקט דעם רוח פון דיא ישראל אז זייא זאלן הערן דיא שירות
ותשבחות און זייער רוח איז פארט גיבליבן אין זייא און איז ניט
ארויס גיפלויגן פון זיי דר סדר איז אמענטש אז ער הערט אויף צוא
ארבטן דער פילט ער ערשט דאס מידיקייט אזו אז זייא זענן ארויס
גיגאנגן פון מצרים האבן זיי פאר זוכט דעם טעם מיתה און הקב"ה
האט זיי גיהיילט אזו ווי עס שטייט וה' הולך לפניהם יומם און אלי וועגין
האבן זיי אויף גיבראכט ריחות פון רפואה און די ריחות האבן זייא
גיהיילט און דורך דעם קול פון שירות ושבחות וס זיי האבן דער
הערט האבן זיי זיך גיפרייט דען הט גירוט איז זיי זייער רוח • און
פרעה מיט זייני חיילות זענן נאך נגנגן צו בלייטן זיי ביז זיי זענן ארוס
גיגאנגין פון מצרים און אזו וויא פרעה מיט זיין חיל האבן אונטין
בגלייט דיא ישראל אזו אויך אלי שרים של מעלה וואס זענן ממונים
איבר זיי און איבר אנדרי אומות האבין אלי בלייט די שכינה מיט
די ישראל ביז זיי האבן גירועט אין איתם אזו ווי דר פסוק זאגט ויהי
בשלח פרעה את העם וגו' :

ויהי בשלח פרעה וואס שטייט פריער ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו קום און
זעה די נקמה עליונה וואס הקב"ה האט גיטאן אין מצרים זענין
דרייא ערלייא מיתות גיוועזן איינם וואס זייא האבין גיטאן אין דיא
בכורים אין מצרים וס זיי האבין זיי גידהרגת און איינם וואס הקב"ה
האט זיי גיטייט האלבי נאכט און איינם בשעת פרעה האט גיזעהין
דעם טויט ביי זיך אין שטוב און אין די קינדר און אין די קנעכט
איז ער אויף גישטאנן און הט זיך מזרז גיוועזן און הט גיטייט זייני
שרים און דוכסים און אלי וס האבן אים גימאכט פר איין מלך אויף
דעם פאלק אזו ווי דר פסוק זאגט עדות אז פרעה איז אויף גישטאנן
ביי נאכט דם מיינט מען אזו ווי די נאכט הט גיטאן אין די בכורים
וס הקב"ה הט זיי גיטייט אזו איז פרעה אויך אויף גישטאנן און הט
גיטאן נקמות אין זייני שרים ודוכסים אזו ווי דר סדר איז פון איינם
אז מען שלאגט אים מיט אשטיין שלאגט ער דעם אנדערין אזו איז
אויך גיוועזן פרעה און דר נאך איז ער גיגאנגן אויף דעם מארק און
הט אויס גירופן צו די ישראל קומו צאו מתוך עמי שטייט אויף און גייט
ארוס פון מיין פאלק איר הט גטייט אלי שטאט לייט איר הט גטייט
אלי מייני הערן און דוכסים און אין גאנצן מיין הויז גיזינד אזו וויא
דר פסוק זאגט ויקרא למשה ולאהרן לילה און הט זיי גיזאגט עס איז אלץ
אין אייער האנט וברכתם גם אותי איר זאלט מיר אויך בענטשן און
זאלט מיך ניט טייטן און דר נאך הט ער זיי אליין בלייט און האט
זיי אוס גיצויגן פון זיין לאנד אזו וויא דער פסוק זאגט ויהי בשלח פרעה
את העם :

ויסב אלהים את העם פרעגט רבי יהודה פר וואס אז די ישראל זענן אין
מצרים שטייט שלח את עמי ואם מאן אתה לשלח את עמי • בני בכורי
ישראל חאטשי אין דר צייט זענן זיי נאך ניט גיוועזן גימלת און זענין
נאך ניט גיוועזן אן גיקניפט אין הקב"ה אזו ווי עס גיהער צו זיין און
אצונד זענן זייא דאך שוין יוא גיוועזן גימלת און האבן גימאכט איין
קרבן פסח און זענען שוין גיוועזן אן גיקניפט אין הקב"ה צום סוף
רופט ער זיי עם אלא מחמת עס איז גיוועזן אין זיי בהעפט און אויס
גימישט דער ערב רב דרום רופט ער זייא אן סתם עם דרום שטייט

ויגוף

ויגפו ה' את העם על אשר עשו את העגל • ויקהל העם על אהרן • וירא העם כי בשש משה אונ נאך פיל מאל דאס מיינט מען אלץ דאס ערב רב זייא הייסן עם :

רבי יצחק אונ רבי יהודה זענען גיגאנגין פון אושא קיין לוד אונ מיט זייא איז גיוועזן יוסף טייעא מיט גמלים אונ זייא האבן גיטראגן משאות וויא זייא גייען הט דר סוחר יוסף דר זעהן איין כותית האט גיקליבן ירקות אויף דעם פעלד אזו איז ער אנטלאפן פון זייא אונ האט זיך גישטארקט אויף איר האבן זיך רבי יהודה אונ רבי יצחק זייער פר וואונדרט אונ זאגין מיר בדארפין זיך אום קערן פון דעם וועג דען הקב"ה האט אונז בוויזין אז מיר זאל זיך ניט מתחבר זיין מיט אים אזו וויא זייא האבין אוועק גיקערט פון דעם וועג האבן זיי אן גיהויבין נאך קלערין נאך אים האבין זייא דער קלערט אז ער איז איין ממזר ער איז דער זון פון אמצרית אונ דר פאטר איז אויך איין פסול זרע גיוועזן זאגין זייא בריך רחמנא דשזיב לן גילויבט איז גאט ווס ער הט אונז מציל גיוועזן • הייבט אן רבי יצחק עס שטייט לדוד אל תתחר במרעים ווארום שטייט מרעים אונ ניט חטאים אדר רשעים אלא מרעים איז טייטש זיי איבקן צו זיך אליין אונ צוא דיא ווס זייא בהעפטן זיך מיט זיי רבי יהודה זאגט דרום שטייט מרעים זייא זיך מרחיק פון צו זיין מיט זיי גיזעלין אונ חברים כדי דורך זייני מעשים רעים זאלטו ניט נתפס ווערן • קום אונ זעה וואלטין ניט גוועזן דר ערב רב בהעפט מיט די ישראל וואלטן די ישראל ניט גוועזן גזינדיגט מיט דעם עגל אונ עס וואלט ניט גוועזן גישטארבין אזו פיל פון דיא ישראל אונ זיי וואלטן ניט גורם גוועזן ווס זיי האבין גורם גיוועזן דען דר חטא אונ די מעשה הט גורם גוועזן דעם גלות צו די ישראל דען מיר האבן גילערינט בשעת הקב"ה הט אום גיצוגין דיא ישראל פון מצרים הט ער זיי גוואלט מאכן אזו ווי מלאכים אונ צו מאכין זייא חירות פון אלץ זיי זאלן זיין פריי פון מיתה אונ פריי פון גלות אזוי ווי עס שטייט חרות על הלוחות לייען ניט חרות נאר חירות ווער עס וויל זיין פריי פון אלעם זאל ער עוסק זיין בתורה ווס איז אוף די לוחות אונ אז זיי האבן גמאן די מעשה העגל האבין זיי זיך ווידר גורם גוועזן מיתה אונ גלות אונ די לוחות הראשונות זענן צו בראכן גווארן אונ כמה אלפים פון די ישראל זענן גישטארבין דס הט אלץ גימאכט ווס זיי האבן זיך מתחבר גוועזן מיט דעם ערב רב אונ אוך דורך דעם ווערן זיי ניט גרופן בני ישראל אונ ניט עמו נאר סתם העם אוב די וועסט פרעגן עס שטייט דאך ווייטר וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים דס איז אז זיי זענן ארויס גגאנגן איידר זיי האבן זיך נאך בהעפט מיט דעם ערב רב רופט ער זיי בני ישראל אבר דר נאך רופט ער זיי שון נאר העם אזו וויא עס שטייט ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים רבי יוסי פרעגט עס שטייט כי כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם איר וועט שוין דיא מצרים ניט זעהן אין דר נאך האבן זיי דאך יוא גיזעהן אלי טאג דעם ערב רב • זאגט רבי יהודה עס שטייט ערב רב אונ עס שטייט ניט מצרים דען עס האבן גוואנט אין מצרים אנדרי אומות אוך אונ ווידר זיי זענן דאך גוועזן גמלת אונ אז זיי האבן זיך גימלת זענן זיי שון ניט קיין מצרים משה הט גיהייסן זיי מקבל זיין דרום זאגט דר פסוק צו משה לך רד כי שחת עמך סרו מהר מן הדרך אשר צויתם צויתם דס איז טייטש די האסט גהייסן זיי מקבל זיין :

וחמשים עלו בני ישראל זיי זענן גוועזן איין פינפט חלק פון די ישראל

רבי יוסי זאגט פינף זענע גוועזן פון ישראל אונ איינר פון זייא
רבי יהודה זאגט איין פופציגסט חלק זאגט רבי שמעון וחמושי...
מיינט מען ווייל עס הט אויף זיי גילייכט דר יובל וואס הייסט ש...
החמישים דרום זענן זיי ארוס גיגאנגן ביובל בחושבן חמשים אונ וו...
דס וואלט ניט גוועזן וואלטן זיי ניט ארוס גיגאנגן דרום האבן זיי ז...
גימוזט פר זאמן פון יציאת מצרים ביז מתן תורה פופציג טעג א...
דר צייט האבן זיי ערשט מקבל גוועזן די תורה דען פון דעם אר...
ווס די תורה איז ארוס גגאנגן למעלה הייסט יובל ווס זי הט זיי או...
גצוגן פריי דרום שטייט וחמשים עלו חסר וא"ו צו ווייזן צו לייען חמשי...
איבר דעם זענן זיי ארוס גיגאנגין פון מצרים אין דעם כח פון יוב...
ווס הייסט חמשים :

ויקח משה את עצמות יוסף עמו פר ווס הט משה אוף גיבראכט די ביינ...
פון יוסף ווייל ער איז גוועזן דר ערשטר ווס הט גינידערט א...
גלות מצרים אונ ער הט מוסר גיוועזן דעם סימן פון דר גאולה א...
הט גזאגט ואלהים פקוד יפקוד אונ דר נאך אז משה איז גקומן זיי אוי...
לייזן אונ הט זיי גזאגט דם לשון פקד פקדתי האבן די ישראל גיגלייב...
אז ער איז איין נביא אמת אונ ווידר יוסף הט בשווארין די ישרא...
זאלן זייני ביינר אוף ברענגן פון מצרים אזו וויא עס שטייט כי השב...
השביע את בני ישראל • וה' הולך לפניהם יומם רבי יוסי זאגט עס שטייט למנצ...
על אילת השחר מזמור לדוד מיר זעהן וויא אזוי דיא תורה איז גיליבט פ...
הקב"ה דען איטליכר מענטש ווס איז עוסק בתורה איז גליבט או...
אונ אונטן הקב"ה פר נעמט זייני רייד אונ פר לאזט אים ניט בעול...
הזה ובעולם הבא אונ מען מוז עוסק זיין בתורה יומם ולילה אזו ווי ע...
שטייט והגית בו יומם ולילה נאך שטייט אם לא בריתי יומם ולילה אונ אזו ווי...
דר טאג אן דר נאכט הייסט ניט גאנץ נאר ביידי אין איינם באנ...
הייסט איין טאג אזו אוך מוז די תורה גפונן ווערן ביי דעם מענטש...
יום ולילה כדי עס זאל ביי אים שכיח זיין דר רוח הקודש אונ דא...
שלימות יום ולילה אונ מיר האבן גילערינט דאס דער עיקר נאכ...
הייסט נאר פון דר אנדרר העלפט אן אונ ווייטר חאטשי די ערש...
העלפט הייסט אוך נאכט אבר אין דר אנדרר העלפט גייט הקב...
אין גן עדן ארוין זיך פרייען מיט די צדיקים דרום זאל איין מענט...
אוף שטיין אונ עוסק זיין בתורה אזו ווי מיר האבן גלערינט אז הקב...
מיט אלי צדיקים ווס אין גן עדן הערין אלי צוא זיין קול אזו וויא ע...
שטייט היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני היושבת בגנים מיינ...
מען די כנסת ישראל ווס זי לובט להקב"ה בתורה בלילה וואל דע...
מענטשינס חלק ווס פעדרט זיך אוף שטיין ביי נאכט לובן להקב...
בתורה אונ אז דר מארגן שטערן גייט אוף אזו פרייען זיך די כנ...
ישראל מיט הקב"ה אונ ציהן איין חוט של חסד אויף זיך אונ אוף...
ווס לערנן תורה ביי נאכט אזו ווי עס שטייט יומם יצוה ה' חסדו ובלי...
שירה עמי דרום הייסט זי אילת השחר אין תחלת הלילה ווערן אלי טוע...
פר שלאפן חמור נוער כלבים צועקים אונ אז ער שטייט אוף חצות לילה עוס...
זיין בתורה איז וואל זיין חלק אונ אינדר פרי איז הקב"ה מיט דר שכינ...
זייער פרייליך אונ גיט מתנות לכל בני היכלין • ווייטר זענין סודות
ויי הולך לפניהם יומם דען הקב"ה מיט זיין ב"ד אונ מיט דר שכינה האב...
זיך באהעפט מיט דיא אבות יומם מיינט מען דעם כח פון אברה...
ווס הייסט יום בעמוד ענן מיינט מען יצחק לנחותם הדרך מיינט מען יעק...
אזו ווי עס שטייט ויעקב הלך לדרכו • ולילה בעמוד אש להאיר מיינט מען ד...

המלך

מלך דם איז די מרכבה הקדושה צו דר שכינה מיט דעם ווען די
ראל גינאנגן מיט אלי שלימות אונ די אבות זאלן זעהן די גאולה
ן די קינדר אזו ווי הקב"ה הט מבטיח גוועזן צו יעקב ואנכי אעלך גם
ה דרום שטייט דס ווארט גם קומט מרבה זיין דיא גאנצי מרכבה
ת יומם ולילה נאך ווס זענן זיי גינאנגן ביי נאכט זיי וואלטן גדארפט
ן גאר ביי טאג ניט ביי נאכט עס זאל גלייך זיין ווי זיי אנטלופן אונ
דר הקב"ה הט דאך זיי גיהיט נאך ווס זענין זיי גנאנגן ביי נאכט
ר דר טעם איז גיווען כדי זייא זאלין זיין אין רעכטין שלימות ביום
לילה אונ די מצרים זאלן זיך טועה זיין אונ מיינן דס דיא ישראל
אבן פר זיי מורא אונ אנטלופין פון זיי דרום וועלין זיי דיא ישראל
נאך יאגין וועט גיערליכט ווערין דר כבוד פון הקב"ה :
גד למלך מצרים כי ברח העם פון וואנן הט ער גוויסט נאר זייני חכמים
ומכשפים האבן זיך איין גיזאמלט צו אים אונ האבן אים מודיע
ווען ווארום די כישוף מאכר האבן גיזעהן ווי די ישראל גיין טאג
ב נאכט אין וועג האבין זייא גיזאגט אז דיא ישראל זענין בוודאי
טלאפן גווארן • אוך האבן זיי גיזעהן אז זייא גיין ניט אין גלייכין
ג אזו ווי עס שטייט וישובו ויחנו לפני פי החירות דרום האבין זייא זיך
טראכט אז זיי אנטלופן אונ האבן גזאגט צו פרעה • ויקח שש מאות רכב
ר ער הט אלץ גטאן מיט חכמה ער הט גנומן שש מאות אנטקעגן
ישראל ווס ביי זיי שטייט שש מאות אלף רגלי אונ דיא שלישים ווס
בר אלי איז גוועזן אנטקעגן די מדריגות עליונות • רבי חייא זאגט
ר האבן געלערינט אז הקדוש ברוך הוא גיט ממשלה צו די שרים
ל מעלה גיט ער צו זיין פאלק אוף דר וועלט אוך ממשלה ובשעת
ער נידרט דעם שר למעלה ווערט זיין אומה אוך גנידרט למטה
ת שש מאות רכב בחור מיינט מען איר ממונה למעלה וואס ער האט
ירט די מרכבות פון אנדרי אונ די אלי זענן גיפאלין דר נאך אונ
די חיילות פון סיטרא דרום שטייט בחור וכל רכב מצרים :
רעה הקריב רבי יוסי זאגט ער הט גינענט דס הארץ פון די ישראל
צו הקב"ה דען דורך אים האבן זיי תשובה גטאן אזו ווי עס
טייט אין פסוק ה' בצר פקדוך צקון לחש מוסרך למו ווען עס גייט וואל צו
ישראל גדענקן זיי ניט אין הקב"ה נייערט ווען עס איז איין צרה
ילה אוף זיי דענקאלט דר מאנן זיי זיך אין הקב"ה דרום שטייט
ו לחש זיי זענן מתפלל תפלות ובקשות אונ שרייען מיט זייער קול
ן איז דס מוסרך למו ווען הקב"ה שלאגט זיי מיט זיין רצועה • אין
צייט שטייט הקב"ה אוף זיי מיט רחמנות אונ עס איז פר אים
טוב דס קול ער זאל גצאלט ווערן פון זייערי פיינט אונ אויף זייא
ערט ער דר פילט מיט רחמנות זיי ווערן ווי איין טויב • דען דאס
אבן אונזרי חכמים גזאגט דס משל • אזו אוך זענן די ישראל גוועזן
דעם ים דר ים הט אוף גיבראכט זייני אינדן האבן זיי זיך זייער
בראכמן אונ אז זיי האבן אוף גיהובן זייערי אויגן האבן זיי דר זעהן
ן פרעה מיט זייני חיילות ווארפין שטיינר אונ פאלין אזו וויא עס
טייט וייראו מאוד ווס האבין זיי גיטאן ויצעקו בני ישראל אל ה' האבין זייא
ריגן צו גאט נמצא וועד הט גורם גוועזן ווס די בני ישראל האבן
ריגן צו גאט • דס איז פרעה • דרום שטייט ופרעה הקריב ער הט זיי
עהנט צו הקב"ה מיט דעם ווס ער הט זיי נאך גיאגט : ויאמר משה
העם אל תיראו רבי שמעון זאגט וואל דעם חלק פון די ישראל וואס
ה דר רועה איז גינאנגן צווישן זיי עס שטייט ויזכור ימי עולם משה עמו

הקב"ה הט גזאגט ימי עולם משה עמו פון דאנן לערנן מיר אפ אז משה
איז גלייך ווי די גאנצי וועלט אונ ווידר לערנן מיר אפ אז דר רועה
אונ מנהיג פון דעם פאלק איז גלייך וויא דאס גאנצי פאלק איז ער
זוכה איז דס גאנצי פאלק זוכה איז ער ניט זוכה איז דס גאנצי פאלק
אויך ניט זוכה • אונ ווערין גישטראפט דורך אים • התיצבו וראו איר
באדארפט קיין מלחמה ניט האלטן דען הקב"ה האלט מלחמה פון
אייערט וועגן אזו ווי דר פסוק זאגט ה' ילחם לכם ואתם תחרישון קום אונ
זעה אין דר נאכט הט הקב"ה איין גיזאמילט דיא פמליא של מעלה
אונ הט דן גוועזן דעם דין פון די ישראל אונ עס וואלטן חלילה זיך
ניט מקדים גוועזן די אבות פר די ישראל צו טענן וואלטן די ישראל
חלילה גאר ניט ניצול גיווארין פון דעם דין • רבי יהודה זאגט דער
זכות פון יעקב הט מגין גיוועזן אויף דיא ישראל אזו וויא עס שטייט
לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל דס מיינט מעודי ישראל סבא יעקב אבינו •
רבי אבא הייבט אן עס שטייט אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי
פיל זוכה זענין די צדיקים דאס הקב"ה באגערט אין זייא מחמת זיין
ליבשאפט הט ער זיי מקרב גוועזן צו זיך אונ הט גיגעבן דיא תורה
אונ שבת וואס ער איז הייליגר פון אנדרי טעג אונ איז איין מנוחה
וחדוה ושמחה אונ שבת איז אזו חשוב ווי די גאנצי תורה ווער עס
היט שבת איז גלייך ווי ער היט די גאנצי תורה וקראת לשבת ענג ער איז
דער עונג פון אלי • עונג פון דעם נפש וגוף עונג פון דיא עליונים
ותחתונים עס שטייט וקראת די זאלסט רופן ווס שטייט וקראת אלא די
זאלסט אן ברייטן דעם שבת אזו ווי מען בריט אן איין אורח חשוב
אין זיין הוז ער זאל אן גרייטן זיין טיש אין הוז אונ מאכלים ומשקים
מער פון אנדרי טעג וקראת לשבת די זאלסט רופן שבת נאך פון פאר
נאכט אן ולקדוש ה' מכובד מיינט מען אז די נאכט פון שבת מיט דם טאג
איז אלץ איינס ניט אזו ווי אטייל האבן זיך טועה גוועזן אז די קדושה
פון דר נאכט איז ניט אזו גרוס ווי די קדושה פון דעם טאג • ממצוא
חפציך ודבר דבר אזו ווי מיר האבן גיזאגט אז דר דיבור פון שבת זאל
ניט זיין אזו ווי דר דיבור של חול דען דר דיבור גייט ארויף אונ איז
מעורר חול אונ ניט קודש דען אז איינר בריט אן צו זיך איין אורח
בדארף ער מיט אים עוסק זיין אונ ניט מיט אנדרין אזו אוך שבת
איז ווי איין אורח ווס איז קודש דרום גיהער מען ניט שמוסן דברי
חול קום אונ זעה דען אימליכר דיבור ווס גייט ארום פון דעם מויל
פון דעם מענטשן גייט עס ארויף אונ איז מעורר אזוי ווי דר דיבור
איז • איז ער גוט דר וועקט ער גוטס • איז ער ח"ו רע דר וועקט ער
רע אונ ווער עס זיצט אין עונג שבת איז אסור אויף אים צו דר וועקן
איין שמוס פון דר וואכן דען ער איז פוגם אין דעם הייליגן שבת דען
ווער עס שטייט ביי דר שמחה פון דעם מלך גישיקט זיך ניט צוא
לאזן שטיין דעם מלך אונ שמוסן מיט אנדרן אונ אין אלץ מוז מען
טאן א מעשה אונ מעורר זיין התעוררות צו ווס מען בדארף אונ אים
שבת מיט פיל מילי דשמיא אונ ווס השי"ת הט גהייסן אונ ניט מיט
אנדרי זאכן קום אונ זעה אז פרעה הט גינענט צו די ישראל מלחמה
האלטן מיט זיי הט הקב"ה ניט גוואלט אז זיי זאלן דר וועקן אונטן
איין מלחמה ווייל די אבות האבין זיך שוין אובן מקדים גיוועזן אונ
זייער זכות איז גשטאנען פר הקב"ה דרום שטייט ה' ילחם לכם ואתם
תחרישון מען בדארף שוין ניט אייער התעוררות למטה :

רבי

רבי יוסי מיט רבי יהודה זענען גיגאנגען אין וועג זאגט רבי יוסי צו רבי יהודה מיר האבין גילערינט אז דארטין וואו עס שטייט דער שם הוי"ה איז רחמים חאטשע השי"ת הט מיט זיי מלחמה גיהאלטין אונ האט גיטאן אין זייא איין דין דאך איז דער דין גיוועזן מיט רחמים אונ דא שטייט ה' ילחם לכם אונ מיר זעהען דא ניט קיין שום רחמים דען עש שטייט דאך ולא נשאר בהם עד אחד עש איז אפילו אייער פון זייא ניט גבליבן זאגט רבי יהודה די רייד הב איך גהערט פון רבי שמעון אז אפילו דא איז אויך גוועזן דער דין מיט רחמים דס דער ים הט זייא צו גדעקט אונ זענען גשטארבן דר נאך הט זיי דר ים ארוס גווארפן אונ הקב"ה הט בגערט אין זייער כבוד אונ זענען גקומן צוא קבורה אונ די ערד הט זיי ניט גוואלט מקבל זיין ביז הקב"ה הט איר אויס גשטרעקט זיין רעכטי האנט הט זי זיי שון מקבל גווען אזו וויא עס שטייט נטית ימינך תבלעמו ארץ איז דאך דס אויך גיוועזן דין מיט רחמים דען חאמשי הקב"ה טוט איין דין דאך הט ער חס אויף זייני מעשה ידיו דרום שטייט ה' ילחם לכם ואתם תחרישון וואול צוא דעם חלק פון ישראל דאס הקב"ה הט זייא אוס גקליבן צוא זיין חלק ונחלה · רבי יהודה הייבט אן עס שטייט ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה אונ פריר שטייט וימן ה' דג גדול לבלוע את יונה אונ ווידר וואס שטייט ער האט אן גבריט דעם פיש צו יונה עס וואלט בדארפט שטיין וימן ה' את יונה לדג וייל ער הט דאך יונה אן גבריט צום פיש אונ הט יונה גישיקט צו אים אלא וודאי דר פיש איז גוועזן אן גבריט צו היטן יונה מער וויא אנדרי פיש דס יונה זאל זיך אין אים בהאלטן · אונ אז ער איז ארין גקומן אין דעם פיש הט ער גזעהן דורך זייני גדערים די ברייט פון דעם ים דען דר בויך פון דעם פיש איז גוועזן וויא אגרויסר היכל אונ זייני צווייא אויגן האבן גלייכטן ווי די זון אונ איין אבן טוב איז גיוועזן אין זייני גדערים וס ער הט צו אים גלייכט אונ ער הט גיזעהן אלץ וס איז דא אין ים אונ אין תהום אוב דו ווערסט פרעגן וס שטייט דר נאך יונה האט גיזאגט קראתי מצרה לי איז דאך משמע אז עס איז אים דארטן אייגג גוועזן אלא אז דר פיש הט אים אום גוויזן אלץ וס עס איז דא אין ים איז ער דר נאך גפייגרט הט ער ניט גקענט סיבל זיין איז אים דארטן דריי טאג זייער שלעכט גוועזן דען ער הט ניט גקענט פר נעמן דס סרחון דען איז ער גוועזן אין איין צרה · רבי אלעזר זאגט אז יונה הט גזעהן אז אים איז זייער גראם הט ער זיך משמח גיוועזן האט הקב"ה גיזאגט איך האב דיך אהער ניט גבראכט דוא זאלסט פרייליך זיין וס הט הקב"ה גטאן האט ער דעם פיש גטייט אונ דיא פיש פון דעם ים זענען גקומן ארום אים אונ האבן אים גביסן פון אלי זייטן הט זיך יונה זייער גפארכטן דרום שטייט ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה פריער שטייט דג וייל ער איז לעבדיג גיוועזן אונ דר נאך שטייט דגה וייל ער איז שון מת גוועזן אזו ווי עס שטייט והדגה אשר ביאור מתה דרום שטייט קראתי מצרה לי אונ עס שטייט ניט הייתי בצרה איך בין גוועזן אין איין צרה אדר ישבתי בצרה נאר איך האב גרופן פון דר צרה וייל די פיש האבן אים מצער גוועזן מבטן שאול שועתי פאר וואס שטייט ניט מבטן דג אדר מבטן חי אלא בשעת ער האט מתפלל גיוועזן איז דר פיש שוין מת גוועזן אונ הקב"ה האט מקבל גיוועזן זיין תפלה אונ הט דעם פיש לעבדיג גמאכט אונ דר פיש הט אים אויס גשפיגן אויף דר יבשה אלי האבן גזעהן אזו וויא דער פסוק זאגט ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אונ ווייטר זאגט ער סודות :

ואתה הרם את מטך ונטה את ידך הייב אויף דיין שטעקן וס דר שם הוי"ה שטייט אויף אים אונ נייג דיין האנט בצד הקודש אונ אז די וואסר וועלן דר זעהן דעם שם הקודש וועלן זייא אוועק לופן דרום שטייט ונטה את ידך נייג דיין האנט אויף איין זייט דען דיא אנדרי זייט ווערסטו בדארפן אנגדר מאל צוא אנדרי וואסר זאגט רבי אלעזר עס שטייט דאך מטה אלהים זאגט רבי שמעון עס זענען גוועזן צווייא · אין ספר רב המנונא סבא שטייט עס איז ארץ גיוועזן אייגר · נאר מטה של הקב"ה אדר של משה איז גוועזן צוא דר וועקין דין וגבורה דרום שטייט ונטה את ידך איז טייטש דיין לינקי האנט צוא טאן דין ובקעהו אונ שפאלט אים · עס איז דאך אונטן גוועזן דר תהום · נאר הקב"ה הט גטאן נס בתוך נס אזו ווי עס שטייט קפאו תהומות בלב ים אונ זייא זענין גגאנגן בתוך הים ביבשה דרום שטייט ויבואו כל בני ישראל וגו' :

ויסר את אופן מרכבותיו רבי שמעון זאגט עס שטייט וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אונ ער הט אנדעם גדרשת מעשה מרכבה של מעלה קום אונ זעה דס הקב"ה ווייזט אין אלדינג זיין ממשלה וויא ער איז מושל בכל אונ זיין ממשלה ווערט ניט אפ גיטאן לעולם ולעולמי עולמים ער הט גמאכט איין ממשלה מיט די אבות אונ נעמט אברהם אונ איז מיט אים מקיים די וועלט אזו ווי עס שטייט אלה תולדות השמים והארץ בהבראם איז די אותיות באברהם ער הט גנומן יצחק אונ הט מיט אים גפלאנצט די וועלט דס ער איז דר קיום פון דר וועלט אזו וויא עס שטייט ואת בריתי אקים את יצחק ער הט גינומן צו יעקב אונ הט אים גיעצט לעבין זיך אונ איז זיך מיט אים משתעשע ומתפאר אזו וויא עס שטייט ישראל אשר בך אתפאר קום אונ זעה וייל יעקב האט זיך אן גהאלטן אין דעם עץ חיים וס דארטין הייגט ניט קיין מיתה דרום איז יעקב ניט גשטארבן ווייטר קאן מען ניט שרייבן בדרך נגלה איבר די סודות המרכבה · קום אונ זעה די מרכבה וואס איז גוועזן ממונה אויף מצרים זיא האט גוועלטיגט איבר אנדרי מרכבות אונ אז פון דר מרכבה איז צו גנומן גווארן איר ממשלה זענין אלי ארום גגאנגין פון איר ממשלה אזו ווי עס שטייט על מצרים על פרעה ועל הבוטחים בו דרום שטייט שמעו עמים ירגזון וגו' אין דר צייט זענן אלי גקומן צו העלפין די מצרים אז זיי האבן גהערט די גבורה וס הקב"ה הט גטאן במצרים איז שלאף גווארן זייער כח פון דיא אלי וואס האבין זיך אין איר אן גהאלטן אונ אז דר כח איז צו בראכן גווארן למעלה זענן אלי די וס האבין אין איר אחיזה למטה אויך צוא בראכין גיווארן דרום שטייט ויסר את אופן מרכבותיו וינהגהו בכבדות אז דער אופן איז צוא בראכן גווארן האבן זיי שון ניט גקענט ווייטר גיין אונ דרום שטייט ניט אופני נאר אופן וייל אלי זענן גוועזן בהעפט אין דעם אופן וואול דס חלק פון ישראל ביי זיי שטייט כו תדבק אויך שטייט ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום אין הקב"ה ממש · אויך שטייט כי יעקב בחר לו יה אונ שטייט כי חלק ה' עמו ער הט זיי אוס גצוגן מזרע קודש צו זיין חלק דרום הט ער זיי גגעבן די תורה הקדושה עליונה הגנוזה דיא וואס איז גוועזן בהאלטן צוויי טוזנט יאר איידר דיא וועלט איז בשאפן גיווארן אונ וועגן זיין ליבשאפט הט ער זי גגעבן צו דיא ישראל מקיים זיין וואס אין איר שטייט אונ זיך בהעפטיז אין א"ו · זאגט רבי יצחק בשעת אז הקב"ה הט גוואלט מעביר זיין די חיילות פון פרעה אונטין האט ער אין ערשטין אפ גטאן זייער כח אויבן וייל דר כח וממשלה פון אלי מרכבות איז גוועזן למעלה ווארום די קדושה האט זיך מתלבש

ען אין זיי למעלה דם די שכינה איז געוועזין מצרים פון דעם האבן
אלי געהאט אייז כח און האבן געפירט די מרכבות אבער אז הקב"ה
ט אפ גטאן דעם רוח קדושה פון זייער כח למעלה ביז דיא קדושה
ז ארויס גינאנגן פון זיי דא האבן אלי מחנות ניט גיקענט גיין און
רן די אנדרי און אז זיי האבין ניט גיקענט דם טאן אזו האט מען
עביר געווען דעם ממונה פון מצרים פון זיין ממשלה מיט ברענגיני
פייער איז די ממשלה פון מצרים אפ גיטאן גווארן :

מר רבי יצחק בשעת די ישראל האבן גנעהנט צו דעם ים הט הקב"ה
גרופן דעם גרוסן ממונה פון דעם ים און זאגט אים בשעת איך
אב די וועלט בשאפן האב איך דיך גיזעצט פאר איין ממונה אוף
עם ים אז די וואסר זאלן זיך שפאלטן פר מייני קינדר ווען זיי וועלן
ארפן היינט איז גיקומן די צייט דאס זייא דארפן דיך איבר פארן
ארפסטו זיך שפאלטן פר זיי אזו וויא עס שטייט וישב הים לפנות בוקר
יתנו לאיתנו איז די אותיות לתנאו צו זיין ערשטן תנאי ווס הקב"ה
ט מיט אים גהאט בשעת בריאת העולם און אז די ישראל האבין
זעהן די אינדין און די גלגלים פון דעם ים האבין גטאן שטורימען
מקעגן זיי און פון הינטן האבן זיי גזעהן פרעה מיט זייני חילות
אבן זיי זיך זייער גפארכטן און האבן גישריגן צו הקב"ה אין דער
יט שטייט הים ראה וינוס דם מיינט מען ער האט דר זעהן ארונו של
סף ווס ביי אים שטייט וינס ויצא החוצה ווייל ער הט ניט גוואלט זיין
יט אשת פוטיפרע דרום הט זיך דר ים אנטקעגן אים גישפאלטן :

אמר מצרים אנוסה מפני בני ישראל אין דעם איז גרוסי סודות רבי חייא
מיט רבי יוסי זענן גגאנגן אין דר מדבר זאגט רבי חייא צוא
בי יוסי קום וועל איך דיר זאגן ווען הקב"ה איז מעביר איין ממשלה
ון דער וועלט איז ער פריער מעביר זיין שר אין הימל און איז אים
יט מעביר ביז ער זעצט איין אנדרן אוף זיין ארט כדי עס זאל ניט
פ גיין איין ממשלה אין הימל זאגט רבי יוסי עס איז בוודאי אזו און
אגט סודות און דר ווייל האבן זיי דר זעהן איין מענטש קומט און
י משא איז פר אים זאגט רבי חייא מיר דארפן אוועק גיין ווייטער
ארום טאמר איז ער איין עובד כוכבים אדער איין עם הארץ איז
אך אסור מיט אים צו בהעפטן אוף דעם וועג זאגט רבי יוסי מיר
ועלן דא ווארטן ביז ער וועט קומן צו אונז וועלן מיר זעהן טאמר
יז ער אגרויסר מענטש אין דעם גייט ער פיר פר זיי און זאגט דאס
ען דארף דעם וועג ארום רינגלן מיט איין אנדרר זייט איך וויל צו
יין חברותא ווארום איך וויים אנדרן וועג וועקן מיר דארפטן ארום
יין און וויל אייך זאגן ווייל איך וויל ניט שולדיג זיין דורך אייך איך
אל עובר זיין אוף ולפני עור לא תתן מכשול דען איר זענט אין דעם וועג
ויא איין בלינדר איר זאלט ניט ברענגין אייער נפש אין איין סכנה
אגט רבי יוסי בריך רחמנא גלויבט איז הקב"ה דער בעל הרחמים
ום מיר האבין דא גווארט האבן זייא זיך מיט אים בהעפט בנאנד
אגט דר מענטש צו זיי איר זאלט ניט ריידין ביז מיר וועלין דאש
איבר גיין און דר ציילט זיי אזוי אין יענעם וועג ווס מיר האבין אוועק
גאזט איז אמאל גיגאנגן כהן חכם מיט אכהן עם הארץ איז דר עם
הארץ אויף גישטאנען און הט דעם אנדרין גיהרגת אויף דעם ארט
פון דעם טאג אן און ווייטר ווער עס גייט אוף דעם ארט איז ער זיך
מסכן נפש דען דארטן איז פאר בארגני גזלנים און הרגנן אלי לייט
דאש זייא קומן צו דעם ארט די חכמים ווישן דאש ארט און ווילין
דארטן ניט גיין דען הקב"ה בגערט אלי טאג דש בלוט פון דעם כהן
חכם וואש איז דארטן גיהרגת גיווארן און ער הייבט אן זאגן סודות
אויף דעם פסוק עוד היום בנוב לעמוד נאך זאגט ער קום און זעה דער
פסוק רופט אן גבעת שאול פר וואס הייסט דש ארט אזו נאר ווייל
שאול האט גיהרגת דיא שטאט נוב עיר הכהנים הט זיך דער מדת
הדין גובר גיוועזן אויף דער וועלט און האט גיהרגת שאול מיט זייני
קינדער און הט פון אים גינומען פאר לירין דיא מלוכה און כמה
אלפים מישראל זענען דרובר אום גיקומן און ביז אהער איז דר חטא
ניט גישטילט ביז סנחריב איז גיקומן און האט אלע גימאכט ציטערן
אזו אויך זינט דר כהן איז דארטין אום גיקומען איז קיינער דארטן
ניט איבער גיפארען כדי ער זאל זיך ניט מסכן נפש זיין זאגט רבי
חייא צוא רבי יוסי האב איך דיר דען ניט גיזאגט טאמער איז ער
אגרוסר מאז ער הייבט אן עש שטייט (משלי ג') אשרי אדם מצא חכמה וואול
איז צו אונז מענטשן וואש מיר האבן דיך גיפונן און ווייסן פון דברי
חכמה ואדם יפיק תבונה און מיר האבן גיווארט צוא מחבר זיין זיך מיט
דיר און אויף דעם שטייט אז הקב"ה ברייט אים אן אוף דעם וועג
דיא פני שכינה און אויף דעם שטייט וארח צדיקים כאור נוגה דר מענטש
הייבט אן לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה און זאגט דרויף גרויסע סודות :

ויסר את אופן מרכבותיו זיין ממונה איז למעלה אפ גיטאן גיווארן דרום הט
ער למטה אמפלה גיהט אזו ווי זיין ממונה איז גיקומן אין ים העליון
אזו איז ער גקומן דא בים התחתון וינהגהו בכבדות פר ווס הט ער אים
גפירט מיט שווערקייט אלא פון דאגן לערנן מיר אפ אזו וויא דער
מענטש פירט זיך דא אזו פירט מען אים פון אובן עס שטייט בייא
פרעה ויכבד את לבו דר פאר האט מען אים פון אובן אויך גפירט מיט
שווערקייט ויאמר מצרים אנוסה מפני בני ישראל דם הט גזאגט דער שר פון
מצרים אויבין זאגט רבי יוסי עס איז דאך קשה ווען מען האט אים
מעביר גוועזן פון זיין ממשלה ווי אזו הט ער גיקאנט נאך יאגין דיא
ישראל אלא וודאי עס איז אלץ פריער אזו גיוועזן אבער אז זייער כח
מיט דעם שר של מעלה איז צו בראכן גווארן איז בטל גווארן זייער
כח פון אונטן דרום האבין זיי גיזאגט כי ה' נלחם להם במצרים דם מיינט
מען אין דעם שר של מעלה אובין :

ויושע ה' ביום ההוא וגו' וירא ישראל את מצרים מת וגו' עס שטייט מצרים לשון
יחיד דם איז דר שר של מעלה פון די מצרים הט הקב"ה גוויזן
צוא דיא ישראל אז ער האט דעם שר איבר גפירט אין נהר דינור
און אז מען פירט איינעם למעלה איבר פון זיין ממשלה הייסט ער
מת וירא ישראל רבי יצחק זאגט מיר גיפינען ניט אז איינער זאל האבן
אין זיך אזוי איין שטארקייט אנטקעגין הקב"ה אזו וויא פרעה זאגט
רבי יוסי אמעהר סיחון ועוג האבין זיך אויך גישטארקט זאגט רבי
יצחק עס איז ניט אזו דען סיחון ועוג האבין זיך נאר גישטארקט
אנטקעגין דיא ישראל אבער פרעה האט זיך גישטארקט אנטקעגין
הקב"ה דען ער האט אלי טאג גיזעהען דיא גבורות און האט קיין
תשובה ניט גיטאן רבי חזקיה זאגט עס שטייט אחת היא על כן אמרתי
תם ורשע הוא מכלה און ער זאגט דרויף גרויסי סודות • זאגט רבי חייא
איוב איז גשלאגן גווארן מיט זייני יסורים אין דר צייט וואס ישראל
זענין ארויס גיגאנגן פון מצרים און ער זאגט עס איז אלץ גלייך
פאר הקב"ה תם ורשע איז גלייך דען פרעה האט זיך גישטארקט
אנטקעגין הקב"ה וישראל און האט גיזאגט מי ה' אשר אשמע בקולו און

איך

איך האב ניט געטאן דער ווידער השי"ת זאל איך געשטראפט ווערין
גלייך מיט אים דער פון זעה איך אז תם ורשע הוא מכלה ווארום דם וואס
עס שטייט הירא את דבר ה' מעבדי פרעה דאס מיינט מען איוב זאגט רבי
יהודה די אבני ברד וואס זענען געוועזן אין מצרים אונ משה האט זייא
אויף גיהאלטין אין דער לופטין האבין זייא דער נאך ממית געוועזן דיא
אמורים בימי יהושע· דער פסוק איז קשה תחלת שטייט וירא ישראל
את היד הגדולה אונ דער נאך שטייט וייראו העם את ה' זאגט רבי יהודה
ישראל מיינט מען ישראל סבא דאס איז יעקב אבינו וואס ער האט
גיגערט אין גלות מיט זייני קינדער צו ליידן דעם גלות אונ ער אליין
האט גיזעהן אלי נקמות וגבורות וואס הקב"ה האט געטאן אין די מצרים
דרום שטייט וירא ישראל דם מיינט מען יעקב וואס ער הייסט ישראל
אונ הקב"ה האט גינומען דעם זקן אונ האט אים גיזאגט שטייא אויף אונ
זעה דייני קינדער זענען שוין ארויס גיגאנגין פון דעם שטארקן פאלק
אונ זעה די גבורות וואס איך האב געטאן אין דיא מצרים פון וועגין
דייני קינדער דם האט רבי יוסי גיזאגט בשעת יעקב איז גיגאנגין אין
גלות אריין קיין מצרים איז אויף אים גיפאלן אגרויסי מורא אונ איין
ציטערניש האט הקב"ה צו אים גיזאגט אל תירא מרדה מצרימה ווייל ער האט
זיך גיפארכטן דרום האט השי"ת צו אים גיזאגט פארכט דיך ניט האט
יעקב גיזאגט איך פארכט מיך פר דעם גלות דם מייני קינדער זאלין
חלילה דארטן ניט פר דארבן ווערין האט הקב"ה גיזאגט צוא אים
אנכי ארד עמך מצרימה זאגט יעקב איך פארכט מיך אז איך זאל דארט
ניט בגראבן ווערין אונ וועל חלילה ניט קומען צו מייני אבות אונ וועל
ניט זעהן די גדולה פון מייני קינדער אונ די גבורות וואס דו וועסט
זיי טאן האט הקב"ה גיזאגט צו אים אנכי אעלך גם עלה אעלך איך וועל
דיך אויף ברענגן צו זעהן זייער גדולה אונ די גבורות וואס איך וועל
טאן צו זיי גם עלה איך וועל דיך אויף ברענגן צו די אבות זאלסט מיט
זיי בגראבן ווערן· אונ דעם טאג וואס די ישראל זענען ארויס גיגאנגן
פון מצרים האט הקב"ה גינומען צו יעקב אבינו אונ האט גיזאגט שטייא
אויף אונ זעה די גאולה פון דייני קינדער אונ די פוהות וגבורות וואס
איך האב געטאן אונ יעקב איז דארט געוועזן אונ האט דם אלץ גיזעהן
דרום שטייט וירא ישראל את היד הגדולה דם איז יעקב אבינו· רבי יצחק
זאגט עס שטייט ויוציאך בפניו בכחו הגדול ממצרים וואס שטייט בפניו דאס
מיינט מען פר יעקב וואס ער האט זיי אליין גיבראכט קיין מצרים אין
גלות אריין דרום האט הקב"ה פר אים דאס אלץ געוויזין רבי חזקיה
זאגט בפניו מיינט מען אברהם אזו ווי עס שטייט ויפול אברם על פניו
ויאמר הלבן מאה שנה יולד וועל איך דען צו הונדערט יאר האבן איין קינד
האט הקב"ה צו גיזאגט חייד דא שווער איך ביי דיין לעבן אז דו וועסט
זעהן כמה חיילות ומחנות וואס וועלן פון דיר ארויס גיין· אונ בשעת
הקב"ה האט אויס גיצוגין די ישראל פון מצרים אלי שבטים אלפים
ורבבות האט הקב"ה אויף גיבראכט צו אברהם אז ער זאל זיי אלי
זעהן דרום שטייט ויוציאך בפניו פאר אברהם· רבי אבא זאגט אלי
אבות זענען דארט געוועזן ביי דער גאולה דרום שטייט בפניו דם זענין
דיא אבות זאגט רבי שמעון אזו אויך תמיד איז דיא גאולה אין דעם
זכות פון דיא אבות אזו ווי דער פסוק זאגט וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את
בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור דא זענען אלי אבות אונ
וואס שטייט והארץ אזכור אלא דם איז דוד המלך דאס ער האט זיין אחיזה
למעלה אין ארץ החיים אונ ער איז אין איין מדריגה מיט דיא אבות

אונ דורך זיי אלי איז תמיד דיא גאולה צו די ישראל· רבי יוסי ה
גיפרעגט עס שטייט וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים משה האט פר
גיזאגט לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם זיי וועלן שוין אייביג ניט זעה
מצרים אונ דא שטייט אז זיי האבן זיי דער נאך גיזעהן אלא ער ד
גימיינט איר וועט זייא ניט זעהן לעבידיג אבער טויט וועט איר
זעהן דרום שטייט כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם אזו ווי
זעהט זייא היינט לעבעדיג וועט איר זייא שוין ניט זעהען ווייט

זענען סודות:

אז ישיר משה ובני ישראל וגו' ווארום שטייט ניט שר ער האט גיזונגן
ישיר איז טייטש ער וועט זינגען אלא לעתיד לבא חאטשע
צדיקים זענין שוין נפטר גיווארין אונ זענין אויף גיגאנגן במדרי
של מעלה אונ זענין נתקשר גיווארין בצרור החיים וועלין זיי אל
תחיית המתים לעבדיג ווערין אונ וועלין זינגין די שירה· רבי שמ
זאגט פון דאנען לערנין מיר אפ עס שטייט יוסיף ה' שנית ידו לקנות את
עמו דם זענען די צדיקים וואס הייסין שאר עמו דען מיר האבין גלער
די וועלט האט קיין קיום ניט נייערט אויף די וואס מאכין זיך פר שרייב
הייכט איין איבער בלייבונג אונ האלטין פון זיך גאר ניט אויב
וועסט פרעגין אז זיי זענען שוין בצרור החיים אן גיבונדין אונ זענען
שוין מענג בעולם העליון ווארום נידערט זיי הקב"ה אראפ אויף
ערד גייא אונ לערין אפ פון די ערשטע צייטן דען צו דעם ערש
זענען נאך געוועזן אלי רוחות ונשמות במדריגות העליונות למ
למעלה אונ הקב"ה האט זיי אראפ גינידערט אויף דער ערד מכל
אצונד דם הקב"ה וויל גלייך מאכן די קרומע וועג אזו שטייט כי
אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא אויב דוא וועסט זאגין די מענט
וואס זענען געשטארבין מכח דער עצה וואס דער נחש האט גורם מיתה גי
זיי האבין גאר קיין חטא ניט גיהאט נאך וואס זאלין זיי אויף שטיין
די דארפין אויך אויף שטיין לתחיית המתים זיי זאלין זיין די בעלי
פון דעם מלך המשיח דרום האבין מיר גילערנט אז משה וועט
שירה לעתיד לבא אזו ווי עס שטייט כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפ
דם הייסט איך וועל משה אליין ווייזין דם אנדערע מאל דען ד
שטייט אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' מיינט מען די כ

ישראל מיט משה וועלין זינגען צו הקב"ה:

תנינן מיר האבין גילערנט איטליכער מענטש וואס זאגט אלי
שירה מיט כוונה איז ער זוכה לעתיד לבא דען אין דער ש
שטייט וואס עס האט זיך גיטאן אונ וואס עס טוט זיך אין היינטיגער וו
אונ וואס עס וועט זיך טאן אונ אין דער שירה איז דער יחוד אונ די רע
אמונה אונ עס איז אין איר פון ימות המשיח דען אין איר גיווע
זיך אריין ברייגגען פר הקב"ה אלי שירות פון די עליונים ותחתונ
ויאמרו לאמר צו זאגין לדורי דורות דען דיא שירה וועט ניט פאר גע
ווערין פון זיי אייביג אונ ווער עס איז זוכה זאגן די שירה אויף
וועלט איז ער זוכה זיא צו זאגין אויף יענער וועלט אונ לימות המ
מיט דער גרויסע שמחה פון הקב"ה דרום שטייט לאמר צוא זאגין
היינטיגע צייט אונ זאגין אין ארץ ישראל אז די ישראל וועלן דר

זיצין צוא זאגין אין גלות צוא זאגין לעולם הבא:

אשירה לה' כי גאה גאה ער הערשט אויף דער וועלט אונ אויף יענער וו
סוס ורוכבו רמה בים ער האט מעביר גוועזן זייער ממשלה פון אונ
אונ דעם כח פון זייער שר אויף דעם הימיל וואס זייער אן האלטין

אין

דעם גיוועזן זענן אלי איבר געגעטפערט גוואָרין בים העליון אזו ווי
שראל האבין גיוואָלט אונ גיבעטן פון הקב"ה אז אלי זאָלין איבר
טפערט ווערין אין זייער האנט אזו הט הקב"ה גטאָן דרום שטייט
ירוככו די אונטרשטע אונ זייער כח למעלה וואָס רייט דרוף אלי אין
עם זענן גיוואָרפין אין ים אובין אונ אונטין די תחתונים אין ים
די עליונים בנהר דינור ויםהעליון אזו ווי אויבין איז גישטאנען:
לי ואנוהו רבי יוסי זאגט עס גיהער איטליכער מענטש זייער ליב
האבין להקב"ה דען די גרעסטע עבודה איז מאהבה אונ דר וואָס
ט להקב"ה מאהבה ווערט אן גירופין דר ליב האבר פון הקב"ה
ערע חכמים האבין גיזאָגט דס וואָס עס שטייט רעך ורע אביך אל תעזוב
אויף קרבנות ניט פר לאָזין צו הקב"ה נייערט צו דינען אונ זיך
עפטין אין אים אונ טאָן זיינע מצות אים מקריב זיין קרבנות היקר
סבית רעך דאס איז טייטש רייס אוים דעם יצר הרע ער זאָל
ניט דר היצין אונ ניט גיוועלטיגין אין דיר אונ זאָלשט ניט
כטן אין דיין האַרץ שלעכץ וועסטו ניט דארפן ברייגגן קרבנות
ית דרום שטייט רעך איז טייטש דיין גוואונג דס אמענטש איז
אוגט אונ איז ניט נזהר פון בייזע מחשבות דר נאך ווערט דען
אין מעשה די מחשבה איז נאָר אזו ווי פים צו דר מעשה אזו ווי
פים קען מען ניט גיין עפים טאָן אזו קען מען ניט טאָן קיין מעשה
יין מחשבה סבית רעך מיינט מען די נשמה הקדושה וואָס הקב"ה
זיא דיר גיגעבין וואָס ער הייסט רעך דרום זאָל מען דינן להקב"ה
הבה אזו ווי עס שטייט ואהבת את ה' אלהיך וגו' זה אלי ואנוהו אלי ישראל
בן גזעהן ביי דעם ים וואָס יחזקאל הנביא הט ניט גיזעהן אפילו די
ר וואָס זענן נאך גיוועזן אין זייער מוטערש לייב האבן גיזעהן די
נה אונ האבן גילובט להקב"ה האבן אלי גיזאָגט זה אלי ואנוהו וגו':
מיט שמחה אונ אז נאָט וועט זיך ווידער קערין קיין ציון
ן זיי זאָגן זה אלי ואנוהו ווי עס שטייט זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו:
יהודה איז גיזעסין פר רבי שמעון אונ זאָגט עס שטייט קול צופיך
נשאו קול יחדו ירננו צופיך מיינט מען די וואָס האבן אז הקב"ה וועט
מרחם זיין צוא בויען דס בהמ"ק· נשאו קול מיינט מען איטליכין
טשין וואָס וויינט אונ הייבט אוף זיין קול אוף דעם חורבן בית
קדש דר איז זוכה צוא דעם וואָס ווייטר שטייט· יחדו ירננו בנאנד
ין זייא זינגען אונ וועלין זוכה זיין צוא זעהן דס בידהמ"ק גיבויטער
כבות פרעה וחילו ירה בים אז הקב"ה דער וועקט איין מלחמה ווערין
צו בראכין מדריגות עליונים ותחתונים דען איז גיוועזן מרכבות
וחילו וגו' רבי יהודה זאָגט עס שטייט ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו
גזו תהומות בשעת דיא ישראל האבן גידארפט גיין איבר דעם ים
ש נאָט גיזאָגט צו דעם שר של ים צו טייל דיין וואסר כדי מייני
ר זאָלין דורך גיין זאָגט ער דיא גאולה של רוגז וואָס עס איז אצונד
ט רעכט גיוועזן די זאָלין אוס קומן דען דיא ישראל האבן אויך
נט עבודת כוכבים אין מצרים זאָגט הקב"ה איך האב דרויף
אפען דעם ים אונ האב מיט אים א תנאי גיהאט ער זאָל אצונד
פאלטן ווערן וואָס האט הקב"ה גיטאָן האט ער דער וועקט איין
ארקיים זענן די וואסר איין גישרונקפין גיוואָרן דרום שטייט ראוך
להים וגו' דס די וואסר האבן אים דר זעהן זענן זיי דער ציטערט
רין אונ הקב"ה הט אים ניהייסין דהרגנין די חיילות אונ זאָל זיי
אך ארוים וואַרפין אונ דר נאך הט ער זיי צו גידעקט אזו וויא

עס שטייט מרכבות פרעה וגו' אונ אזו וויא הקב"ה האט צו בראכין אלי
מרכבות הטומאה וואָס איבר זייא מיט זייערי כוחות למעלה
אזו זענן אונטן אויך צו בראכין אונ פר לאָרן גיוואָרין:
תניא מיר האבן גילערינט רבי אבא זאָגט וואול צו די וואָס זענן זוכה
צו זאָגן דיא שירה אויף דער וועלט דר איז זוכה צו זאָגן אויף
יענר וועלט דיא שירה איז גיבויט גיוואָרן מיט צווייא אונ צוואנציג
הייליגי אותיות וואָס אובין זענן זיי אוים גקריצט אין עשרה מאמרות
אונ עס איז אלץ ניצייכינט מיט דעם שם הקודש אונ דאס
איז דאס גאנצקייט פון דעם הייליגען שם זאָגט רבי שמעון
אין דר צייט אז די ישראל זענין גישטאנין ביי דעם ים אונ האבין
גיזאָגט דיא שירה האט זיך הקב"ה צו זיי אנפלעקט מיט אלע זיינע
מרכבות וחיילות דאס זיי זאָלן דר קענן זייער מלך וואָס ער האט זייא
גיטאָן ניסים וגבורות אונ איטליכר הט גיזעהן בנבואה מער אז אלי
נביאים האבן גיזעהן· מען זעהט אין דר שירה אז איין רייד גיהער
זיך ניט אן מיט דער אנדערער אונ וואָס דער האט גיזאָגט הט דר
אנדערער אויך גיזאָגט אונ איינער האט ניט גיפעדירט איין וואָרט
פאר זיין חבר נייערט עס איז אלץ גיוועזן כמשקל אחד אלי מיט אמאל
גלייך דען דער רוח הקודש האט גירעט פון אלי מיילער גלייך וויא
פון איין מויל אפילו די קינדער וואָס זענין גיוועזן אין זייער מוטערם
בויך האבין אלי גלייך גיזאָגט די שירה מיט אמאל אונ האבן אלי
גיזעהען וואָס יחזקאל הנביא הט ניט גיזעהען אלע האבין גיזעהען
גלייך בשיינפערלאך אונ אז זיי האבין אלע גלייך אוים גילאָזט זענן
אלי רייד זים גיוואָרין אין זייער נפש אונ האבען נאך גיגלוסט צוא
זעהען דעם גרויסען תענוג צוא זעהען דיא שכינה אונ האבען ניט
גיוואָלט אוועק גיין פון דאָרטין מחמת גרוים ליבשאפט אונ תענוג
באותו שעה האט משה גיזאָגט צו הקב"ה מחמת גרוים ליבשאפט
וואָס דייניע קינדער האבין צוא דיר אונ ווילין קוקין אין דיר ווילען
זייא ניט אוועק גיין פון דאנען וואָס האט הקב"ה גיטאָן הט הקב"ה
באהאלטין זיין כבוד כביכול צוא דער מדבר האט משה זייא גיזאָגט
אז זייא זאָלין ווייטער ציהען אונ זייא האבען ניט גיוואָלט ביז ער
האט זייא גיוויזין דעם כבוד פון השם יתברך איז אין דער מדבר
סיד באלד מחמת גרוים אהבה ורצון וואָס זייא האבען גיקוקט האט
זייא משה גימאכט ציהען אזו וויא עס שטייט ויסע משה את ישראל משה
האט גימאכט ציהען דיא ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וואָס הייסט
מדבר שור אלא שור איז טייטש קוקין אין דער מדבר וואָס זייא
האבין דארטין באגערט צוא קוקין אין זיין זיו כבודו דאס לוטערקייט
פון כבוד הקב"ה· רבי יוסי הייבט אן עס שטייט מזמור שירו לה' שיר
חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו דעם מזמור האבין שוין די
חכמים מפורש גיוועזן אז דאס האבין גיזאָגט די פרות וואָס האבין
גיפירט דעם ארון פון די פלשתים אזו וויא עס שטייט וישרנה הפרות
בדרך וישרנה איז טייטש זיי האבן גזונגן שירה אויף דעם וועג אז זיי
האבן דעם ארון גיפירט· דאָ איז צו פרעגן וואָס דר צייכט דר פסוק
פר אחידוש אז די בהמות האבן שירה גיזאָגט אמער אלי בשעפניש
זייא למעלה אונ זייא למטה זאָגן דאך שירות· אוב די וועסט זאָגין
אלי שירות זאָגן די שרים פון איטליכן מין אונ דאָ האבין די פרות
אליין גזאָגט שירה ווייל דר ארון הקודש מיט די לוחות התורה זענן
מיט זיי גוועזן ·וודאי איז אזו ווייל דר ארון מיט דר תורה איז אויף

זייא

זיי גיוועהן דרום האבן זיי פון זיך זעלברט גזונגן שירה אונ אז מען הט
פון זיי דעם ארון אראפ גנומין זענין זיי שון גוועהן ווי אנדרי בהמות
אונ האבין שוין קיין שירה ניט גזאגט בייא אנדרי מזמורים שטייט
מזמור לדוד אדר לדוד מזמור אונ דא שטייט נאר ניט דר נאמן פון
דוד אלא דר מזמור איז אן גיברייט מיט דעם רוח הקודש לעתיד צו
זינגן אין דר צייט אז הקב"ה וועט די ישראל אויף ריכטן פון דר ערד
דען וועט עס זיין חדש דען עס איז נאה אזוי איין שירה ניט גזאגט
גיווארן מיום שנברא העולם · רבי חייא זאגט אז עס וועט זיין תחיית
המתים דען וועט עס זיין חדש דס אזעלכים איז נאך אויף דר וועלט
ניט גיוועזן רבי יוסי זאגט אין דר צייט אז הקב"ה וועט טאן נחמות
אויף דר וועלט דענסט מאל וועט דיא שירה גיזאגט ווערין דר נאך
וועקן זיך דר וועקן די מתים פון דר ערד אונ די וועלט וועט באנייט
ווערן מיט ארעכטין קיום וואס עס איז נאך ניט גיוועזן דס די טומאה
אונ דר נחש וואס הט גורם גוועזן מיתה אויף דר וועלט אונ הט פינצטר
גימאכט דס פנים פון די לייט וועט עס שון בטל ווערין אונ הקב"ה
וועט זיי שון מבער זיין פון דר וועלט אזו ווי עס שטייט בלע המות לנצח
אונ ווידר שטייט ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ :

וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים זיי האבן ניט גהאט קיין תורה וואס
זי הייסט מים אזו וויא דר פסוק זאגט הוי כל צמא לכו למים זאגט
רבי יוסי זיי האבן דאך אין דר צייט נאך ניט מקבל גוועזן די תורה
זאגט רבי אלעזר זיי זענן ארום גיגאנגן אין דר מדבר צו זעהן וויא
אהין איז גיקומן דר כבוד השכינה האבן זייא זיא ניט גיפונין דרום
שטייט ולא מצאו מים דס מיינט מען די תורה · אונ דער כבוד השכינה
הייסט תורה · ווי זיי זענן גגאנגן אין דר מדבר הט אויף זיי אנפלעקט
דר רשות פון שרים חיצונים וואס רועט אין דר מדבר אונ זיי האבן אין
די חיצונים בגעגנט האבן זיי גזעהן אז דס איז ניט דס אור ויו יקרו פון
דר קדושה דרום שטייט ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם דאס מיינט
מען דיא השנה פון דיא חיצונים איז ביטער אונ זייא האבן דא ניט
גהאט דעם תענוג פון פריער דס זיי האבן גיזעהען די קדושה אויף
דעם ים אונ ניט דס אליין נאר די חיצונים האבן נאך אויף זיי מקטרג
גוועזן אזו ווי עס שטייט ווייטר ויצעקו אל ה' זיי האבן גשריגן צו גאט
ויורהו ה' עץ דען הט זיך בווייזן צו זיי דס לוטרי אור פון הקב"ה דאס
איז עץ חיים דרום שטייט וימתקו המים די ביטרי מים דס איז דר קטיגור
איז זיס גווארן אונ איז גווארן איין מליץ טוב פאר זיי · זאגט רבי
אבא תחילת זענין די ישראל אריין גיגאנגין אין ברית פון הקב"ה
אונ זענן אבר ניט רעכט אריין גיגאנגן ווייל זיי האבן זיך נאר גמלת
אן פריעה אונ אז זיי זענן גקומן קיין מרה האבן זיי זיך רעכט מכניע
גוועזן מיט מילה ופריעה דרום שטייט שם שם לו חק ומשפט דארטין הט
ער זיי גיטאן חק מיט משפט דאס איז מילה ופריעה וואס הייסט חק
ומשפט אזו וויא דיא מקובלים ווייסין :

כי אני ה' רופאך אין פרשת בלק שטייט אויף דעם פסוק רבי אלעזר
הייבט אן ה' בוקר תשמע קולי בוקר אערך לך ואצפה דוד הט גבעטן דר
עת רצון וואס ער איז תמיד אין דער פריא דאס דר חסד דר וועקט
זיך אויף דער וועלט אונ הקב"ה טוט אלי טובות סייא צוא צדיקים
אונ סייא צו רשעים דען איז די צייט פון תפלה צו מתפלל זיין פאר
דעם מלך הקדוש דען זיא ווערט מקובל דרום אז עס ווערט טאג
האבן אלי חולים אין נחת רוח דס עס ווערט זייא גרינגער אונ אויך

דר זמן תפלה איז מגין אויף זיי מכל שכן די וואס זענין בעלי תשובו
אונ זענן מתפלל פר דעם מלך הקדוש דען אין דר צייט גייט ארו
איין ממונה דס איז רפאל מצד דרום ער איז ממונה אויף אלי רפואו
אונ אז די תפלה קומט פר הקב"ה דען בפעלט הקב"ה צו זיין בי
דין אז זיי זאלן אים ניט אן הובן מיט דין דען דס חיים איז ניט אי
זייער האנט נייערט אין דר האנט פון גאט אונ ווייל עס איז אין ד
צייט איין עת רצון דס הקב"ה בגערט אין דעם זכות פון מענטשי
אונ אז ער איז מתפלל איז גוט אונ אז ניט זאגט הקב"ה טאמר וועט
ער תשובה טאן אונ הט חס אויף אים · אונ אז עס ווערט טאג ווער
די פייגיל גהערט אזו ווי עס שטייט אשר שם צפרים יקננו אונ די פייגי
לובן פאר הקב"ה אזו וויא זייערי כוחות ושרים של מעלה אונ דע
אילת השחר דר וועקט זיך אין זאגט מה רב טובך אשר צפנת ליראיך דע
גייט ארום דר זעלביגר ממונה אונ טוט וואס מען הייסט אים · אויף
די וועסט מייגן דאס די מיני רפואות זענין אין זיין האנט עס איז ניט
אזו נייערט ביד המלך הקדוש אונ אז הקב"ה בפעלט דעם ממונה ד
רפואה טאן צו דעם מענטשין אזוי גייט דר ממונה ארויס אונ אל
מקטריגים וואס זענן ממונה אויף די חלאים רעים פארכטן זיך פר אי
דען דר רוח וואס גייט ארוס מצד דרום דר גרייכט צו דעם מענטשי
דען האט ער איין רפואה אונ אלץ איז ביד הקב"ה דרום האט דו
גזאגט ה' בוקר תשמע קולי אונ דרום שטייט דא כי אני ה' רופאך ווייל די
רפואה איז ביד הקב"ה אונ ניט ביי קיין אנדרין :

בזוהר חדש רבי יצחק הייבט אן צוא זאגין וויא אזו גיהער איטליכ
מענטש מהדהר זיין אונ זייני מעשים אונ צו גידענקין דרינ
אלי טאג ווייל הקב"ה הט אים גיגעבין די רייני נשמה צו וויסן או
דר קענן זיין בשעפר אונ צו זעהן אין זייני ווינדער וואס ער טוט אל
טאג פיר ווינטן פון אלי פיר זייטן וועלטי דר מזרח ווינט ווייעט פ
דר פריא ביז האלבין טאג דאס מיט אים גייט ארוס פון דעם אוצ
החמדה וואס איז בשער המזרח זענין דרינן פר האנדין טויזנט או
פינף אונ זיבציג רוחות פון רפואה גיין אין דר וועלט אריין אונ ד
מלאך וואס איז דר ממונה הייסט מיכאל אויף אים זאגט הקב"ה
מלאכי ילך איז די אותיות מיכאל אונ ווען עס דר וועקט זיך דר ווינ
נאנץ פרי ווער עס גייט אין דר צייט אין וועג אליין אונ איז זיך מכוי
צוא דעם ענין דען אלי ברכות וואס מען בענטשט אים אין דער צייט
ווערן מקוים אונ ער פרייד זיך דעם טאג· דר מערב ווינט ווייעט פו
האלבין טאג ביז נאכט גייט מיט אים ארוים תכ"ה ווינטין צו מאכ
בליהן גראזן אונ ביימר אונ דר ממונה דרויף איז רפאל דס איז לצ
מערב · זאגט רבי יוסי מיר האבן דאך גילערינט אז רפאל איז דער
ממונה אויף רפואות וואס דען זאגסטו אז דר ממונה פון מזרח זיי
הייסט מיכאל · זאגט רבי יוחנן די מעשים פון הקב"ה צו דעם מענטש
איז אלץ ער זאל אים דר קענן דס ער שלאגט אונ היילט ווידר זאל
האבין זייער בטחון נאר צו אים ניט אויף איין מלאך אדר איין ש
דרום טוט זיי הקב"ה צו צייטן פר בייטין כדי ער זאל ניט זאגן ד
מלאך הט מיר גיגעבין די רפואה נייערט עס איז אלץ בייא הקב"ה
אין דער האנט דרום פאר בייט ער דיא רוחות ביז דר מענטש אי
מתפלל אונ טוט תשובה בפעלט הקב"ה דיא רפואה זאל אויף אי
קומן אונ דר מלאך וואס דרויף איז גיזעצט גיט דיא רפואה מיט דעם
ווילן פון הקב"ה ניט מיט זיין ווילן · ועה דס רחמנות פון הקב"ה ער

לאגט ניט דעם מענטשן ביז מען וועגט פריער איבר זייני מעשים
פשר איז ער גאר ניט שולדיג אונ דר ממונה פון דעם איז מיכאל
יז דס רחמנות פון הקב"ה חאטשי דר דין קומט דורך מיכאל קומט
רפואה אויך דורך אים אז ער איז אים מתקן זייני מעשים אונ טוט
שובה פר זיין בארן· דר דרום ווינט ווייעט תחלת הלילה ביז האלבי
אכט דען גיין מיט אים ארוס עהדר ווינטן צו פעט מאכן די ערד אן
ווארימין דיא קעלט פון דר וועלט אונ דר ממונה הייסט עוזי' דר
ינט איז שווער צו שלאפי מענטשן אונ אבר צוא דר גאנצר וועלט
יז ער גוט אין דר צייט איז מען דן דיא רשעים אין גיהנם אונ דיא
אנצי וועלט ליגן אונ שלאפן אונ קיינר איז ניט מתפלל אויף זיי · דר
פון ווינט ווייעט פון האלבי נאכט ביז טאג עס גייט מיט אים ארוים
ייי מאל מאה אלפים שלעכטי ווינטן ער איז שווער פר אלי נאר צו
י שלאפי איז ער גוט פר גרוס קעלט אונ היץ ווס זיי האבן · אין דר
ייט גייט הקב"ה ארוס פון זייני פיל גלוסטיגי וועלטן אונ קומט זיך
שתעשע זיין מיט דיא צדיקים אין גן עדן אונ איין כרוז רופט אוים
ר אים אונ זאגט עורי צפון ובואי תימן דס מיינט מען דר וועק זיך די צפון
ינט צו קומן אויף דר וועלט אונ צו דר וועקן דס גישמאקייט פון די
שמים אין גן עדן אזו ווי עס שטייט הפיחי גני יזלו בשמיו אזו וויא מיר
אבן גילערינט ווען דר צפון ווינט ווייעט אונ הקב"ה קומט אריין
ין גן עדן דען גיבין אלי בשמים אונ אלי בוימר איז גן עדן זייער
שמאקן ריח אונ זאגן שירה פר הקב"ה אזו ווי עס שטייט אז ירננו כל
י יער מלפני ה' אונ אלי צדיקים זענן נהנה פון דעם ליכט פון אובין
אונ ווערן דר פון גישפייזט אונ זינגן אונ לובין אין גן עדן פר זייער
שעפר דרום שטייט יבוא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו דס ווארט ויאכל גייט
יט אויף הקב"ה נייערט ווי איינר זאגט דר הער זאל קומן וועט דר
אסט עסן ווען הקב"ה קומט אין גן עדן אריין ויאכל וועלן זייני פרי מגדיו
סין די פירות פון הקב"ה דס מיינט מען די צדיקים וועלן עסן דס
ייסט ווס זיי זענען נהנה מזיו השכינה איז גלייך וויא זיי וואלטין
געסן אזו אשטייגר שטייט ביי די בני אהרן ויחזו את האלהים ויאכלו איז
אויך טייטש זיי האבן נהנה גיוועזן מזיו השכינה :

נו רבנן דיא רבנן האבן גילערינט אין דר צייט אז דר צפון ווינט
הייבט אן צו ווייען ווערן דר ציטרט אלי היכלין וחיות הקודש
אופנים וצבא השמים זיי ציטרין אונ הייבן אן צו זינגין גיזאנג אונ
ויב צו הקב"ה ווס הט בשאפין די וועלט מיט זיין זאג ביז הקב"ה
יט אריין מיט די צדיקים דען קומט אריין פלאם פייער פון די גלגלי
חיות ער גייט ארוים אין דר גאנצר וועלט אונ קומט אונטר דיא
ליגל פון דעם האן אונ מחמת גרוס פארכט הייבט ער אן קלאפין
יט די פליגל אונ שרייען · אונ ווער עס הט חכמה ותבונה אין זיין
הארץ דר וועקט ער זיך אויף שטיין לערנן אונ זיין קול ווערט גהערט
ין גן עדן אונ הקב"ה הערט זיין קול פרעגין אים דיא צדיקים אונ
אגן רבונו של עולם ווער איז דס זאגט הקב"ה דס איז דר מענטש
ם די הייליגי נשמה איז ביי אים אונ איז עוסק בתורה הערט צו אלי
ו זיין קול דען עס איז מיר זייער ניחא אונ ליבר מער אז אלי שירות
תשבחות ווס מען זאגט פר מיר אויף דעם היכל דרום שטייט היושבת
גים איז טייטש לשון גנות וחרפה חאטשי ער זיצט אין דעם עולם
שפל איז ער פארט עוסק בתורה חברים מקשיבים לקולך פר געמין זיין
ול ווס עס איז זייער זיס אונ וויל אז עס איז אזו השמיעני מאך מיך

הערן אונ הייב אויף דיין קול פון דר תורה ווס די לערנסט וועל איך
דיר געבן שכר טוב לעולם הבא · אונ דרום איז דוד המלך אויך אויף
גישטאנען האלבי נאכט אין דר צייט ווס דר רוח צפון ווייעט אונ זיין
פידל הט גיהאנגן איבר זיין בעטיל אזו ווי עס שטייט אין דר גמרא
ברכות · עס שטייט יוצר הכל יוצר איז טייטש איין טעפר צו ווייזן אז
ווי איין טעפר קען צו ברעכן אונ ווידר גאנץ מאכין אזו ווי ער וויל
אזו אויך הקב"ה ער שלאגט אונ היילט ווידר ער ברעכט אונ בויט
ווידר · דרום איז וואל צו די לייט ווס זייער האפן איז צו הקב"ה אונ
לערנן תורה דס דורך דעם בקומן זיי איין נשמה ווס זי העלפט אים
לחיי עולם הבא דרוט שטייט הבא לטהר מסייעין לו וויי צו די רשעים ווס
זענן ניט זוכה צו דר נשמה ווערן זיי פר לארן לעולמי עולמים דרום
שטייט כי אני ה' רופאך אונ שטייט ניט סתם אז ער איז איין רופא לכל
העולם אלא רופאך דיין הייליער נאר צוא דיא צדיקים איז ער דער
רופא חולים :

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים רבי יוסי הייבט אן פותח את ידיך ומשביע לכל
חי רצון ווס שטייט פריער עיני כל אליך ישברו אלי בשעפניש האפן
אונ הייבן אויף זייערי אוגן צו הקב"ה אלי ווס זענן בני אמונה גהערן
זיי אלי טאג מתפלל זיין אויף מזונות ווייל דר ווס ער איז מתפלל צו
הקב"ה אויף מזונות איז גורם אז איטליכר טאג ווערט גיבענטשט
פון דעם אילן העליון ווס פון אים קומן אלי מזונות דרום שטייט ברוך ה'
יום יום אונ חאטשי דער מענטש איז איין עושר מוז ער פארט אלי
טאג מתפלל זיין אויף מזונות כדי עס זאל גפונן ווערן מיט אים אלי
טאג די ברכות מלמעלה אונ דרום באדארף דער מענטש ניט אפ
קאכין מזונות פון איין טאג אויף דעם אנדרין אזו וויא דער פסוק
זאגט ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו חוץ ערב שבת באדארף מען אן
ברייטן אויף שבת אזו וויא אונזרי חכמים האבן גיזאגט דען ווערט
הקב"ה גפונן אלי טאג מלא ברכות אונ דרום שטייט פותח את ידיך ומשביע
לכל חי רצון פון דעם רצון אונ מחשבה פון הקב"ה ווס אלי ברכות קומן
ארוים פון דארטין ווער עס איז מתפלל אויף מזונות אלי טאג פאר
הקב"ה ווערט ער גרופן צו הקב"ה בן הנאמן דר וואר האפטיגר זון דס
פון זיינט וועגן ווערט גיפונין ברכות למעלה · רבי אבא הייבט אן
עס שטייט רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו וויא אזוי גיהערין דיא לייט
צו גיין אין דעם וועג פון דעם מלך הקדוש אונ פון דער תורה כדי
עס זאל ווערן גפונן ברכות למעלה ולמטה דען מיר האבן גלערינט
עס שטייט ישראל אשר בך אתפאר הקב"ה זאגט איך ווער בארימט בוודאי
למעלה ווען ישראל למטה ווס עס איז דר פאר אונ דאס שיינקייט
דס איז ער ווערט מקושר מיט די תפילין · תאנא מיר האבן גלערינט
עס שטייט רוצה ה' את יראיו הקב"ה בגערט אין די ווס ציהן אוים דעם
רצון עליון דס זענן די יראיו · המיחלים ווס האפן צו זיין חסד אונ בעטן
אלי טאג צו הקב"ה אויף מזונות· רבי ייסא סבא הט ניט מתקן גוועזן
זיין טיש אלי טאג ביז ער הט פריער גבעטן פר הקב"ה אויף מזונות
ער הט גזאגט מיר וועלן ניט מתקן זיין די סעודה ביז זי וועט אונז
פריער גגעבן ווערן פון דעם מלך אונ נאך דר תפלה הט ער גווארט
איין שעה אונ האט גזאגט אצונד איז דיא צייט אז זיא ווערט אונז
גגעבן פון דעם מלך מכאן והלאה ברייט אן די סעודה אונ אזו איז דר
דרך פון די יראי חטא אבר די רשעים ווס גייען אין דיא קרומי וועגן
ניט אין וועג פון דר תורה שטייט אויף זיי הוי משכימי בבוקר שכר ירדופו

דרום שטייט רוצה ה׳ את יראיו את המיחלים לחסדו זיי האפן צו הקב״ה דען
ווערין די בני אמונה דר קענט דען זיי בעטן אלי טאג אויף מזונות
דרום שטייט למען אנסנו הילך בתורתי אם לא הקב״ה טוט זיי פרובין אויב
זיי זענן בני אמונה ולקטו דבר יום ביומו דווקא נאר אויף איין טאג אבער
ניט פון איין טאג אויף דעם אנדרין רבי יצחק זאגט עס שטייט צדיק
אכל לשובע נפשו ווען עסט דר צדיק אז זיין נפש איז זאט פון תפלה אונ
תורה׃ זאגט רבי שמעון קום אונ זעה אז הקב״ה הט געגעבן די תורה
צו די ישראל הט ער זיי צום ערשטן גפרובט אוב זיי זענן בני אמונה
של הקב״ה אונ צו ווישן די רשעים וואס זענן ניט קיין בני אמונה׃ מיט
וואס הט ער זיי גפרובט מיט דעם מן דרום שטייט ביי דעם מן למען
אנסנו אונ די וואס זענן יוא בני אמונה גוועזן הט זייא הקב״ה גצייכנט
מיט דעם רושם פונכתר של חסד אזו ווי דר פסוק זאגט למיחלים לחסדו
אונ די וואס זענן ניט גוועזן קיין בני אמונה הט הקב״ה אפ גיטאן פון
זיי דעם כתר עליון אונ מען הט אום גירופן ובטן רשעים תחסר אונ פון
דעסט וועגן חאטשי די רשעים האבן פיל גיקליבן לא העדיף המרבה והממעיט
לא החסיר ווער עס הט איבריג גקליבן איז ביי אים ניט איבר גבליבן
אונ ווער עס הט ווינציגר גקליבן איז ביי אים ניט אפ גיגאנגן אונ דר
מן איז גוועזן מעלה ריח מכל בשמים של גן עדן דען דורך דארטין הט דער
מן אראפ גנידערט למטה אונ וואס פר איין טעם מען הט גוואלט הט
מען גפילט אונ גישמעקט אונ ער הט גלויבט למלך הכבוד דען אזו
איז דר מן צו אים גוועזן איין ברכה אין זייני גידערים אונ דורך דעם
מן הט ער משיג גוועזן אונ הט גזעהן מה למעלה בחכמה עליונה אונ דרום
האבן זיי גהייסן דור דעה אונ זיי זענן גוועזן די בני אמונה אונ צוא
זיי איז גיגעבן גווארן דיא תורה משיג זיין דרינן אונ צוא וויסן אירי
וועגן אונ די וואס זענן ניט גוועזן קיין בני אמונה שטייט אויף זיי שטו העם
ולקטו וטחנו ברחים או דכו במדוכה ווער הט זייא אזו פיל מטריח גיוועזן צוא
מאלין עס אדר צו קלאפין אין איין שטייסל ווייל זייא זענן ניט גוועזן
קיין בני אמונה אזו היינט אויך דיא וואס זענין ניט בני אמונה אונ
בגערין ניט צו גיין אין זייני וועגין דיא מוזן זיך מטריח זיין יום ולילה
נאך זייער פרנסה טאמער וועלן זיי ניט האבן קיין ברוט צו עסן ווער
איז דם גורם ווייל זייא זענן ניט קיין בני אמונה אזו אויך שטו העם דיא
שוטים וואס זענין ניט קיין בני אמונה האבן זיך גמוזט מטריח זיין
קלאפין אין איין שטייסל אדער מיט איין מיל שטיין אונ נאך אנדרי
טרחות אונ עס איז צום סוף ניט גוט גיוועזן נאר כטעם לשד השמן ניט
מעהר נאר אזו ווי מען מאכט טייג מיט בוימל דס הט זיי גורם גיוועזן
ווייל זיי זענן ניט גוועזן קיין בני אמונה זאגט ר׳ יוסי וואס שטייט לשד השמן
אטייל זאגן עס איז טייטש לשון קנעטין אזו ווי מען קנעט מיט בוימל
אונ אטייל זאגן עס איז טייטש איין שד אזו ווי אשד ווערט גיזעהן
אין פיל ערליי גשטאלטן אזו איז גוועזן דער מן אלערליי טעמים׃
רבי חייא אונ רבי יוסי זענן גגאנגן אין וועג זאגט רבי יוסי צוא רבי
חייא כל זמן מיר זענן אין וועג טוט הקב״ה מיט אונז נסים אונ
אצונד איז אונז דר וועג ווייט מיר וועלין עוסק זיין בתורה וועט זיך
הקב״ה מיט אונז בהעפטן׃ הייבט אן רבי חייא אונ זאגט סודות פון
מצות אונ סודות פון לחם עוני׃ ווי זיי גייען הערין זיי איין קול זאגט
איר משלים רוחות ומזיקים וואס אין קרומין וועג גייט ארויף אונ
גידערט ניט אראפ אין אונזרין גצעלט׃ זאגט רבי יוסי ווייל הקב״ה
בגערט אן אונזר וועג ענטפר מיר וועלן עפים זעהן נייעס אדער עס

וועט אונז איין נס גשעהן׃ גייען זיי אונ זעצין זיך ביי איין שפארט
פון איין שטיין׃ איז ארום גקומן צו זיי אמענטש אונ זייא זענן זייער
דער שראקין גווארן׃ זאגט רבי יוסי ווער ביסטו זאגט ער איך בין
פון די לייט וואס זענן אין ארקא דס איז פון די זיבן לענדר וואס אובין
איז גשטאנן אין פרשת בראשית זאגט רבי יוסי צו אים איז דען דארטין
אויך דא מענטשן זאגט ער עס איז ביי אונז פר האנדן מענטשן זייא
זייען פעלדר אונ שניידין אונ עסין׃ איין טייל זענין אין איין אנדער
גישטאלט וויאזוי איך בין דא׃ בין איך ארויף גקומן צו זעהן דאס לאנד
וואס איר זייט דרויף ווארום עס הט אגרויסן שם ביי אונז׃ זאגט ער
זיא הייסט ארץ אלהא עס איז ארץ החיים אזו וויא דר פסוק זאגט
ארץ ממנה יצא לחם פון דעם לאנד גייט ארויס ברוט אבער פון דיא זעקס
לענדר וואס אובן איז גשטאנן גייט ניט ארויס קיין ברוט ווען אפילו עס
גייט ארויס פון זיי ברוט איז דס ניט פון די זיבן מינים דגן חטה ושעור
וגו׳ ווי זיי ריידן אזו איז דר מענטש ווידער ארין גגאנגן אין זיין ארט
האבן זיי זיך זייער פר וואנדרט אונ זאגן הקב״ה וויל אונז בוודאי דר
וועקן אויף איין זאך׃ זאגט רבי חייא בוודאי אויף דעם פסוק וואס
דוא האסט דא גזאגט גדענק איך אז איך האב גיהערט פון איין גר
איין גרויסי זאך איין רעכטן טעם אויף פסח ווארום האט זייא הקב״
גגעבן אין ערשטן דעם לחם עוני פון פסח אונ דר נאך דעם מן ו
עס איז גוועזן לחם מן השמים עס איז דרויף פר האנדן גרויסי סודות
נאך מער האט ער גזאגט ווען דר מענטש גייט ארום אויף דר וועלט
קריגט ער קיין שכל ניט ביז ער עסט ברוט אונ אז ער פר זוכט דע
טעם פון ברויט קריגט ער ערשט שכל צוא וויסן אלץ דינג אונ א
דר קענן אזו ווי מען דארף׃ אזו אויך אז די ישראל זענן ארום גגאנג
פון מצרים האבין זיי ניט גוויסט פון ידיעת הקב״ה ביז ער הט זיי
גמאכט פר זוכן פון דעם מן וואס ער איז מן השמים׃ אזו וואול ווי
איין קינד קען ניט האבן קיין שכל צו וויסן וואס עס טוט זיך אויף ד
וועלט ביז ער פר זוכט דס ברוט פון דר וועלט אזו אויך די ישר
האבין ניט גקענט משיג זיין אונ פר שטיין יעני וועלט ביז זיי הא
פריער גימוזט עסן דעם מן מן השמים האבין זיי ערשט גיוויסט א
דר קענט אלי סודות וואס עס איז פר האנדן אויף יענר וועלט׃ ווי
קאן מען ניט שרייבען אונ דאס איז אויך גישריבען גיווארען ק
בדרך נגלה׃

ויאמר ה׳ אל משה עבור לפני העם רבי חייא זאגט עס שטייט חונה מלאך
סביב ליראיו ויחלצם וואול צו די צדיקים וואס הקב״ה בגערט זיי
כבוד מער אז זיין כבוד קום אונ זעה עס זענין כמה מענטשין וו
האבן מחרף ומגדף גיוועזן אנטקעגין הקב״ה אזו וויא סנחריב ה
גיזאגט מי בכל אלהי הארצות אונ הקב״ה הט אים פארט ניט גישטרא
ביז ער האט פושט יד גיוועזן אין יחזקיהו המלך שטייט ערשט
מלאך ה׳ ויך במחנה אשור אונ ווידר ירבעם האט גידינט עבודת כוכב
ער האט מקטיר ומזבח גיוועזן צוא איר האט אים אלץ הקב״ה
גשטראפט׃ אונ אז עידו הנביא איז צו אים גקומן נביאות זאגן
ירבעם אנטקעגען אים אוים גישטרעקט זיין האנט עס שטייט וי
ידו ולא יכול להשיבה אליו זיין האנט איז אים פר דארט גווארן ער ה
ניט גיקאנט ברענגן צו זיך׃ אזו אויך פרעה הט מחרף ומגדף ג
אונ הט גיזאגט מי ה׳ אשר אשמע בקולו הט אים הקב״ה גישוויגן ביז
האט ניט גיוואלט ארויס שיקן דיא ישראל פון מצרים שטייט ש

ודך מסתולל בעמי וגו׳ הנה יד ה׳ הויה במקנך וגו׳ אזו אויך אין אלי ערטער
יפינן מיר אז הקב״ה איז מער מקפיד אויף כבוד הצדיקים ווי אויף
יין כבוד · משה רבינו הט גיזאגט עוד מעט וסקלוני נאך אביסל וועלן
זיך די ישראל פר שטיינן ענטפערט אים הקב״ה עס איז אצונד ניט
יא צייט איך זאל מאנן דיין בזיון נאר עבור לפני העם גייא זיך דורך
אר דעם פאלק וועלין מיר זעהן ווער עס וועט אנטקעגין דיר זיך
שטעלן ער זאל דיר עפיס שלעכץ טאן שטייסט דוא דען אין זייער
שות דוא שטייסט דאך אין מיין רשות ומטך אשר הכית בו את היאור קח
דך והלכת וואָרום הט ער גיהייסן נעמן דעם שטעקן נאר ווייל ער איז
ועהן גיוואונטליך מיט נסים אונ דער שם הקודש איז אויף אים
גישטאנען · חייטר זענן סודות :

בא עמלק זאגט רבי שמעון עס איז ניט פאר האנדין איין ווארט אין
דער תורה עס זאל ניט זיין אין דעם רזין וסודות עליונים של
דה וואס זייא זענין מקושר אין שם הקודש הקב״ה כביכול זאגט
ען די ישראל זענן חלילה ניט פרום דא ווערט גישטארקט דר כח
ן דעם דין הקשה קום אונ זעה בשעת דיא ישראל האבן גיזינדיגט
אס שטייט תיכף ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים דס מיינט מען זייא
אבן שלאף גימאכט זייערי הענט פון דר תורה אונ פון דר קדושה
ביכול ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק פר וואס האט
שה גיהייסן יהושע זאל מלחמה האלטן מיט עמלק אונ ניט ער אליין
ר משה וואול זיין חלק הט פר שטאנן אונ הט גיוויסט דעם עיקר
ם פון דר זאך דרום זאגט משה איך וועל מיך אן ברייטן צו דר
חמה פון אובן האלטן מלחמה מיט זיין שטארקן כח ווס הייסט
ם הרשע אונ דו יהושע ברייט זיך אן צו דער מלחמה מיט עמלק
ף דר וועלט דרום שטייט והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל הט זיך
שטארקט דר כח של ישראל אויבין דרום האט משה ניט גיוואלט
יין מלחמה האלטען מיט עמלק כדי ער זאל זיין גרייט צוא דער
חמה של מעלה וועלן זיי שוין מנצח זיין למטה · רבי שמעון זאגט
מלחמה איז גיוועזן למעלה ולמטה אנטקעגין הקב״ה דס דר מדת
ין הט זייער מקטרג גיוועזן אנטקעגן דעם מדת הרחמים ווייל די
אל זענן ניט פרום גיוועזן אונ עמלק האט גינומן מענטשן
האט זייא אפ גישניטן דיא ערלות אונ האט גיווארפין
קעגן הימל ער הט גיזאגט נעם דיר וואס דו האסט בגערט · רבי
עון זאגט דוא זאלסט דיר ניט האלטן פר גרינג דיא מלחמה פון
לק דען זינט די וועלט איז בשאפן גיווארן ביז דעם זעלבינן טאג
גוג ומגוג וועט ניט גיפונן ווערין אזו איין מלחמה אונ ניט מחמת
גרויסי חיילות וגבורות וואס זענן זייער שטארק אונ פיל גיוועזן
נאר ווייל זיא איז גיוועזן פון אלי זייטן אנטקעגן הקב״ה :
מר משה אל יהושע פר ווס הט משה אום דער ווילט צו יהושע זאל
גיין מלחמה האלטן גיט קיין אנדערין ער איז דאך דערמאלט
ן נאך נאר יונג עס איז דאך גיוועזן שטארקרי יונגי לייט פון אים
ום האט זייא משה ניט גישיקט נאר משה האט דאס אלץ מיט
ה פאר שטאנען אונ האט גיזעהן וויא עמלק קומט אנטקעגן
אל אונטין אזו דער וועקט זיך אויבין זיין שר ס״מ הרשע ער זאל
העלפין זאגט משה צו דער מלחמה דארף מען האבן יהושע
ער הייסט נער ער איז למעלה אין דער מדרינה וואס ער האט
מ נער תיותי אז יהושע איז ארויס גיגאנגן אנטקעגין עמלק למטה
איז ארויס גיגאנגין זיין כח למעלה אנטקעגין דעם ס״מ אונ חאטשע
זיין כח איז גיוועזן אים למעלה האט ער אים פארט ניט גיקאנט ביי
קומן אן דם כח פון משה רבינו דרום זאגט משה בהר לנואנשים צדיקים
בני צדיקים וואס זייא זענען ראוי צוא גיין מיט דיר וידי משה כבדים איז
טייטש לשון כבוד אונ הייליג זייא האבין זיך ניט מטמא גיוועזן כל
ימי חייו זענן זייא ווערט דעם כבוד צוא האלטין מלחמה של מעלה
ויקחו אבן וישימו תחתיו ער זאל זיך מצער זיין מיט די ישראל אין איינעם
והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל דאס ער האט גישטארקט די רעכטי
האנט מיינט מען דעם מדת החסד אויף דער לינקער האנט מיינט
מען דעם מדת הדין אונ האט זיך מכוין גיוועזן מיט דעם פאר
שפרייטונג פון דיא הענט אז דיא ישראל זאלין גובר זיין למעלה
וכאשר יניח ידו אין דר צייט ווען דיא ישראל שווייגין שטיל פון תפלה
טאן הט משה ניט גיקאנט אויף ריכטן זייני הענט למעלה וגבר עמלק
פון דאגין לערנען מיר אפ אפילו ווען דיא כהנים שטייען אויף דעם
דוכן צוא שפרייט די הענט ביי דיא קרבנות מתקן זיין אונ ברענגין
ברכות אויף דיא ישראל קענען זייא גאר ניט פועל זיין מיט זייערע
מעשים ביז די ישראל זענען אויך מתפלל מיט זייא אין זייער
תפלה ויהי ידיו אמונה עס גיהער צוא שטיין ויהיו אונ זייא זענען
גיוועזן איין לשון רבים ווייל עס שטייט ידיו בידע הענט וואס
שטייט ויהי איין לשון יחיד אלא עס הענגט אלץ אן אין דר רעכטער
האנט דר ימין איז דר עיקר פון אלי אזו וויא עס שטייט ימינך ה׳ נאדרי
בכח ימינך ה׳ תרעץ אויב · כי מחה אמחה מחה איך וועל אפ מעקען למעלה
אמחה איך וועל אפ מעקן למטה זכר זיין זכרון למעלה ולמטה רבי
יצחק זאגט עס שטייט מחה אמחה איז טייטש איך וועל אפ מעקן אונ
עס שטייט מחה תמחה דו זאלסט אפ מעקין אלא הקב״ה האט גיזאגט
איר זאלט אויס מעקן זיין נאמן למטה אונ איך וועל אים אויס מעקן
למעלה רבי יוסי זאגט עמלק הט מיט זיך גיבראכט אנדרי אומות
מלחמה צו האלטן מיט די ישראל האבן זיך יענע זייער גיפארכטין
צו גינעהנן צו די ישראל נאר ער הט גינעהנט מלחמה האלטן דרום
ויחלוש יהושע יהושע האט צוא בראכן זייער כח למעלה מלחמה לה׳ בעמלק
מדור דור זאגט רבי יהודה עס איז ניט דא אין קיין שום דור אויף דר
וועלט וואס עס זאל ניט זיין פון די רשעים של עמלקים אונ הקב״ה
האלט מיט זייא מלחמה · רבי יצחק זאגט מדור דור איז טייטש לשון
דירה פון דעם וואונונג של מטה צוא דעם וואונונג של מעלה אויף
זיי שטייט יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם דס מיינט מען בעולם הזה
ובעולם הבא אויף דעם זאגט ער ברכי נפשי את ה׳ הללויה :

להפטורה דיומא

בפרשת לך לך שטייט וויא רבי אבא מיט נאך פיל תלמידי חכמים
זענן גיוועזן אין איינעם אויף איין ברית מילה הט איטליכר
גיזאגט דברי תורה אונ רבי אבא הייבט אן עס שטייט אין (שוסטים
ה׳) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה׳ ווס האבן דבורה וברק גיזעהן
ווס זיי האבן אן גיהויבן זייער שירה מיט דעם פסוק אלא מיר האבן
גילערנט די וועלט האט קיין קיום ניט נייערט אויף דעם ברית אזו
וויא עס שטייט אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי דען שמים
וארץ האבען נאר איין קיום דורך דעם ברית דרום אז כל זמן דיא
ישראל זענען מקיים דעם ברית האבן זיי איין קיום אונ עס קען קיין

שום

שום אומה אין זיי ניט שולט זיין אונ אז ניט האבין זיי קיין קיום ניט
אונ די ישראל האבן איז די טעג פון סיסרא מבטל גיוועז דאס זייא
דאבין ניט מקיים גיוועזן מצות פריעה דרום שטייט וישכחו ישראל את
ה' וימכור אותם ביד סיסרא ביז דבורה איז גיקומן אונ הט מתנדב גיוועזן כל
ישראל צו מקיים זיין די מצות פריעה דען זענין אלי שונאים אונטר
טעניג גיווארין צו זיי אונ דרום הט הקב"ה גיזאגט צו יהושע שוב מול
את בני ישראל שנית ווי אזו ווילסט דיא ישראל ברענגן קיין ארץ ישראל
אז זייא זענען פר שטאפט אונ האבן ניט קיין מצות פריעה אונ כל
זמן זייא האבן ניט מקיים גיוועזן דיא מצות פריעה האבען זייא ניט
גיקאנט אריין קיין ארץ ישראל אזו דא אויך אז זיי האבן זיך מתנדב
גיוועזן דר צו דורך דבורה דרום זאגט דבורה בפרוע פרעות בישראל דען
זענן דיא שונאים אונטר טעניג גיווארן וויל זייא האבין מקיים גיוועזן
פריעה הייבט אן דער אנדערער אונ זאגט עס שטייט ויהי בדרך במלון
ויפגשהו ה' ויבקש המיתו ער הט גיוואלט ממית זיין צו משה זאגט הקב"ה
דו ווילסט גיין קיין מצרים אויס לייזן דיא ישראל אונ ווילסט מכניע
זייא אזו איין מלך גדול אונ דו האסט דיין זון ניט מל גיוועזן תאנא
מיר האבען גילערינט עס איז אראפ גיקומען גבריאל מיט אפלאם
פייער צו פר ברענן אים אונ הט אים גיוויזן איין נחש שרף אים איין
צו שלינגן אונ צוא פאר דארבן אים פאר וואס איז גיוועזן איין נחש
אלא הקב"ה זאגט דיא ווילסט ממית זיין דעם נחש הגדול
ותקיף אונ האסט דיין קינד ניט מל גיוועזן ביז צפורה האט עס פאר
שטאנען ברוח הקודש אונ הט גינומען איין שארף שטיינדיל אונ האט
אים מל גיוועזן אזו וויא עס שטייט ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה •
הייבט אן דר אנדערר אונ זאגט עס שטייט ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי
ויגשו נאך וואס הט ער זיי גירופן צו זיך אמער זיי זענן דאך נאהענט
גיוועזן ביי אים אלא בשעת ער הט גיזאגט אני יוסף אחיכם האבין זייא
זיך פר וואונדרט אונ דר שראקן דען זיי האבן גיזעהן אז ער איז איין
מלכות זאגט ער צו זיי דם וואס איך האב זוכה גיוועזן צו מלכות וויל
איך האב גיהיט דעם ברית דרום זאגט ער גשו נא אלי ויגשו דען ווער
עס היט אפ דעם ברית אונ איז אים ניט מטמא אריין צוא ברענגען
ברשות אחר איז ער זוכה למלכות אונ דאס לערין איך אפ פון בועז עס
שטייט חי ה' שכבי עד הבוקר דר יצר הרע הט אים גיוואלט אן ריידין צו
רות הט ער גישווארין חי ה' אז ער וועט אים ניט פאלגין דרום האט
ער זוכה גיוועזן אז פון אים זענען ארויס גיקומען מלכים מושלים איבר
אלי מלכים אונ פון אים וועט זיין מלך המשיח וואס ער ווערט גירופין
בשם הקב"ה אונ דער וואס איז פוגם דעם ברית איז משקר אין
מלכות הקודש מן השמים נלחמו הכוכבים ממסילותם נלחמו עם סיסרא וגו' מיר
האבן גילערינט באותו שעה אז דיא ישראל האבין זיך מדבק גיוועזן
צו אנטפלעקין דעם רושם הקודש מילה ופריעה אין זייער לייב דען
הט די וואס הייסט חרב נוקמת נקם ברית איין גיזאמילט אלי חיילות אונ
אלי וואפונג אונ אלי כלי זיין צו מלחמה האלטן מיט סיסרא אונ
דיא שטערין האבין מן השמים גיגעבין פייער אויף סיסרא מיט זיין
חיל אונ איטליכר שטערן הט איין בזונדרן נאמן אונ ווערט דר מיט
גירופין זאגט הקב"ה צו זיי בגרייט אייך אן צוא נוקם זיין איין נקמה
פון וועגן מייני קינדר • צווייא נקמות בין איך אן גיבגרייט צו טאן
אין זיי איינס פון די זעקס הונדרט רכב בחור וואס פרעה האט גיצויגין
די הארין פון מצרים אויף דיא ישראל צו נאך יאגן זיי אונ מלחמה
האלטין מיט זיי אונ איין נקמה וואס זיי האבן אצונד צרות אן גיטא...
צו מייני קינדר דרום זענין זייא גימשפט גיווארין מיט צווייא דינ...
איינס מיט וואסר אונ דאס אנדרי מיט פייערמיט וואסר אזו ווי...
עס שטייט נחל קישון גרפם אונ מיט פייער אזו וויא עס שטייט מן השמ...
נלחמו הכוכבים אונ צווישין די שטערין איז גיוועזן איין שטערין וואס א...
ניט גיקומן צו דער נקמה איז ער פאר פלוכט גיווארן אויף אייב...
ווען ער הייבט אן צו לייכטין קומען די אנדרע שטערין אונ שלינג...
אים איין אונ אלי זייני חברותא ווערין מיט אמאל פר לארין אזו ...
דער פסוק זאגט אורו מרוז אמר מלאך ה' איז דען רשות צוא איין מלא...
צו פלוכין אלא דם איז גיוועזן דר מלאך וואס ער שטייט ביי די ישרא...
ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וגו' וואס אלי כדי מלחמה זענ...
אין זיין האנט דרום שטייט כי לא באו לעזרת ה' די ישראל זענין ארוי...
גיגאנגען פון מצרים לעזרת ה' בגבורים אונ ביי דיא שטייט גבורים זיי...
האבן מלחמה גיהאלטין מיט סיסרא דם איז דר מלאך ה' וואס ע...
ער הייסט המלאך הגואל וגו' :

פרשת יתרו

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה רבי חזקיה הייבט אן עס שטייט ויש...
אהרן את ידו עס שטייט ידו אן איין יו"ד דאס איז טייטש אי...
האנט דם מיינט מען מען גהער אוף צו הייבין דעם ימין אויף דע...
שמאל • מיר האבן גיפונן אין ספר פון שלמה המלך איין זאך דא...
איטליכער וואס הייבט אויף זייני הענט ארויף אום זיסט ניט בשע...
דאוונן דר מענטש איז פר פלוכט פון אובן • דען דרויף זענן גזעצ...
צעהן ממונים ווען דר מענטש הייבט אויף די הענט בשעת דאוונ...
אדער בשעת ברכה • זאלין זייא צו נעמען דיא דאזיגי תפלה אדע...
ברכה אונ געבין איין כח אז דר שם הקודש זאל גיווערדיגט ווער...
אונ ווערט גיבענטשט פון אונטין אונ פון אלי זייטן אונ זייא ווער...
דרויף גיזעצט צוא נעמין דיא ברכות למעלה אונ צו בענטשין דע...
דאזיגין מענטשין וואס האט גיבענטשט אזו וויא עס שטייט ושמו א...
שמי על בני ישראל ואני אברכם דרום זאל דר מענטש זיך אפ היטין ער זא...
אויף הייבן די האנט נאר בשעת תפלה וברכה ובקשה אונ ניט או...
זיסט • דען די דאזיגי ממונים זענען אן גיברייט אונ דר וועקין זיך צ...
דעם וואס הייבט די הענט אויף אום זיסט זאלן זיי שעלטן מיט רמ...
קללות אונ דרויף שטייט ויאהב קללה ותבואהו דא איז שורה דער רו...
הטומאה אויף די הענט וויא דער סדר פון אים איז צו זוכין זיך אי...
ארט וואס איז ליידיג אבער קיין ברכה רועט ניט אויף איין ליידיג אר...
דרום שטייט הרמותי ידי אל ה' אל עליון מאכט דער תרגום בצלו הייס...
מיט תפלה ווארום אום זיסט וואלט ער ניט אויף גיהויבין די הענ...
אונ אין דעם אויף הייבונג איז דא גרויסי סודות • אונ בשעת זיי...
זענן פאר שפרייט אונ אויף גיריכט ארויף ערלייכט דער מענטש צ...
הקב"ה בכמה סודות עליונים אזו ווי עס שטייט בפרשת בראשי...
ער זאגט עס שטייט ולא יראו פני ריקם דאס ווייזט מען זאל ניט אוי...
הייבין דיא הענט אום זיסט נאר בתפלה ברכות ובקשות צוא דע...
וועקין אירי כוחות למעלה דם דרויף ווייזן די פינגר דען ווערט ד...
צד הטומאה אונטער טעניג אונ לויבן צו הקב"ה קום אינ זעה א...
חיא עס איז אין דער קדושה איין מלך אונ איין כהן אזו איז אוי...
גיוועז בצד הטומאה איין מלך זקן וכסיל אונ אונטר אים איין כהן ...

וויא עס שטייט ויאמר אפרים אך עשרתי מצאתי און לי אונ אז דר מלך
ן פון די קליפות זענן אונטר טעניג אונ צו בראכין גיווארין אונ
ן צו הקב"ה דען איז הקב"ה איין שליט ומושל אליין למעלה אזו
עס שטייט ונשגב ה' ביום ההוא לבדו אונ אזו וויא אובן אזו איז אונטן
עה איז גיוועזן איין מלך אונ האט גיזאגט צום ערשטן לא ידעתי את
דר נאך הט ער מודה גיוועזן אונ הט גיזאגט ה' הצדיק אונ איז צוא
אבן גיווארין אויך יתרו דר כהן און הט אויך גילויבט צו הקב"ה
ן ווערט הקב"ה דר הויבן מיט זיין ווערדיקייט איבר אלי למעלה
מטה אונ איידר זיי האבן מודה גיוועזן הט מען ניט גיקאנט געבין
תורה נאר אז יתרו איז גיקומין אונ הט גיזאגט עתה ידעתי כי גדול ה'
' האלהים ברוך ה' וגו' איז דר הויבן גיווארן דר כבוד פון הקב"ה דער
ך הט הקב"ה גיגעבן די תורה אונ זיין גאנצי ממשלה איז גיווארן
בר אלי דרום שטייט יודוך עמים אלהים יודוך עמים כולם אונ זאגט גרוסי
רות איז גיקומן רבי אלעזר אונ קושט אים זייני הענט אונ זאגט
אול אונזר חלק ווס מיר האבן גיהערט די סודות דם ליכט פון דר
רה גייט ארויף עד רום רקיע וכסא הכבוד ווער וועט נאך דיר
לייכטן דם ליכט פון דר תורה ווייא איז דען נאך דיר וועט דער
לם זיין וויא איין יתום אבער דייני רייד וועלין לייכטין אויף דער
עלט ביז משיח וועט קומען דענמאלט שטייט ומלאה הארץ דעה וגו' :
שמע יתרו הט דען נאר יתרו אליין גיהערט אונ ניט די גאנצי וועלט
עס שטייט דאך שמעו עמים ירגזון נאר אלי אומות האבן גיהערט
ב זענין ניט צו בראכן גיווארין אבער יתרו איז צוא בראכין אונ
נטר טעניג גיווארין פאר הקב"ה צוא זיין עבודה זאגט רבי אבא
יף דיא ערטר האבין מיר גילערנט אלץ ווס הקב"ה טוט למעלה
מטה איז אמת עס איז ניט פר האנדן איין זאך דער מענטש זאל
פון זיך מדחה זיין אונ דריגן נוהג זיין בזיון ווארום עס איז אלץ
ין אמת אונ די וועלט דארף דם האבן דען אמאל איז רבי אלעזר
אנגן אין וועג אונ רבי חזקיה איז אויך מיט אים גיוועזן האבן זיי
עהן איין שלאנג שטייט אויף רבי חזקיה צו דר שלאגן אים זאגט
י אלעזר לאז ער שטיין זייא אים ניט מכית זאגט רבי חזקיה עס
ן דאך איין שלעכטע זאך וואס עס איז מזיק מענטשען זאגט רבי
עזר עס שטייט דאך אם ישוך הנחש בלא לחש דער שלאנג בייסט ניט
ין מענטש ביז מען הייסט אים מן השמים אונ מען גיט איר רשות
זאל ממית זיין דעם מענטשן אונ איין מאל קען זיך טרעפן אז זיא
ירט איין שליח יענעם מציל זיין פון אנדערי זאכן אונ הקב"ה טוט
ך איר נסים צו מענטשן אונ אלץ איז כבוד פון הקב"ה ומעשה
ין אונ די וועלט דארף דם האבן ווארום דען ניט וואלט דם הקב"ה
ט בשאפין דרום גיהער דער מענטש ניט נוהג זיין קיין בזיון אין
ם ער זאגט ווייטר עס שטייט וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד
ב דם איז דר מלאך החיים מאוד איז דר מלאך המות דרום שטייט
אלהים גאט דער לייכט אלי אורות למעלה ולמטה אונ אין אלי
שעפיניש קום אונ זעה יתרו האט איין עצה גיגעבן צו משה אויף
נים אונ משפטים דען עס האט אזו גמוזט זיין דם ער האט מסדר
ען די תיקוני דינים פר משה צו ווייזן כי המשפט לאלהים הוא אונ ניט
דר צד הטומאה חלילה אונ דינים זענן נאר גיוועזן צו די ישראל
ו וויא עס שטייט חקיו ומשפטיו לישראל דרום זאל אמענטש ניט נוהג
ן בזיון אין דעם אנדערן ווען אפילו ער איז איין חשוב אונ יענער

איז איין שפל דאך זענן דאך זייני רייד עפיס גיאכט אזו וואול וויא
משה האט פאר נומן די רייד פון יתרו דרום שרייבט די תורה אן
וישמע משה לקול חותנו צו לערנן אונז דרך ארץ :
וישמע יתרו כהן מדין ער הייבט אן צוא זאגין עס שטייט של כן אודך בגוים
ה' ולשמך אזמרה דוד המלך הט דם גיזאגט ברוח הקודש בשעת
ער האט גיזעהן אז דער עיקר איז דאס הקב"ה ווערט אויף גיריכט
במעלה העליונה בכבוד למעלה ולמטה דעסט גלייכן איז גיפאקן דר
פחד ומורא אויף דעם גאנצן עולם אלי אומות האבן גיציטערט פאר
הקב"ה אונ אז יתרו ווס ער איז גיוועזן דר גרעסטער מכשף איבער
אלי כומרים פון זייער עבודת כוכבים איז גיקומן צוא משה איז
גישטארקט גיווארין דיא ממשלה אונ דער כבוד פון הקב"ה איבר
אלי דען אז אלי האבן גיהערט אונ גיזעהן אז יתרו וואס ער איז דר
גרעסטער חכם אונ איין ממונה איבער אלע עבודת כוכבים אונ איז
פארט גיקומן דינן צו הקב"ה אונ זאגט עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים
דען האבן אלי זיך מרחק גיוועזן פון זייערי עבודת כוכבים אונ האבן
מודה גיוועזן אז עס איז אין זיי קיין ממש ניט דען איז גיהערט גיווארן
דער כבוד פון גאט אין אלי זייטין דרום איז די פרשה אן גיצייכנט
גיווארן אין דער תורה אונ די התחלה פון דער פרשה הייבט זיך אן
מיט וישמע יתרו דען יתרו איז גיוועזן איינער פון דיא יועצי פרעה דען
פרעה האט גיהאט דרייא יועצים בלעם איוב יתרו דען יתרו האט
גיוואוסט אלע עבודות פון אלי עבודת כוכבים אונ אלע ממונים
וואס מען זאל צוא אים דינן אונ משמש זיין פאר אים · בלעם איז
גיוועזן איין חכם אין אלי כשפים עס איז פאר האנדין כשפים וואס
מען מוז זייא טאן מיט מעשה אונ אזעלכי ווס מען טוט מיט דיבור
איוב הט זיך גיפארכטין ביראה אונ מיט יראה איז דער עיקר קונה
צו זיין צו זיך הן בקדושה והן בטומאה קען דר מענטש אוף זיך ניט
ציהן דעם רוח של מעלה אונ מקרב זיין זיך דר צו נייערט מיט יראה
אונ מוז זיך מכוין זיין דם הארץ אונ זיין רצון מיט יראה אונ שברון
לב דען איז ער אוף זיך מושל מלמעלה דעם רוח של מעלה אונ דעם
רצון ווס ער בדארף אונ ווען ער טוט ניט זיין רצון מיט יראה צוא
דר זעלביגר זאך קען ער זיין ווילן ניט טאן צו בהעפטין זיך אין דר
זאך סיי אין דר קדושה אונ סיי אין דר טומאה ומכל שכן די דברים
עליונים בדארפן בוודאי האבן יראה אונ אימה אונ רצון יתרו הט
בדארפט האבן יראה צו זיין עבודה צו די קליפות דען עס סיי ווען
מען בדארף צו זיי אונ ווען מען בדארף אפילו ניט האבן צוא זייא
בדארף מען אלץ האבן די יראה כדי ווען דר מענטש וועט בדארפן
צו זיי זאל ער בהעפט זיין אין זיי בלעם אין זייני כשפים אזו ווי מיר
האבן גיזאגט איוב מחמת גרוס מורא ווס ער הט גהאט הט ער זיך
גיפארכטין פר הקב"ה ווייל ער האט גיזעהן די ניסים וגבורות וואס
הקב"ה הט גטאן אין מצרים אזו הט ער באלד חוזר גוועזן צו הקב"ה
אונ יתרו הט נאך אלץ ניט חוזר גוועזן ביז דיא ישראל זענין ארויס
גיגאנגען פון מצרים אונ אלי כשפים אונ אלי קשרים ווס די מצרים
האבן גיטאן אז די ישראל זאלין ניט קענין ארויס גיין הט אלץ ניט
גיהאלפן אונ זענין פארט ארויס גיגאנגין אונ דר נאך האט ער דיא
מצרים נאך דר טרונקן אין ים דענסט מאל הט ער ערשט חוזר גוועזן
צו עבודת השי"ת אבר בלעם הרשע הט ניט חוזר גוועזן אונ ער הט
זיך בהעפט אין טומאה אונ אין שלעכין פון אלי קליפות אונ חאטשי

אזו

אזוי האט ער דאך געזעהן אז זיין נבואה פון די קליפות הענגט אן אין דרינען איין קליינר אור וואס זייער חיות הענגט דרינען און דורך דעם האט ער געזעהן זיין נבואה אזוי ווי איינער וואס שטייט הינטער דר וואנט און זעהט פון ווייטען ער האט גזאגט און האט ניט גוויסט וואס ער זאגט דארטען האט ער געזעהן זיין נבואה מיט פר מאכטי אויגען דרום שטייט ביי אים שתום העין וואל דעם חלק פון משה דס ער האט די מעלה גהאט איבר אלי נביאים אין דר קדושה עליונה און האט געזעהן וואס איז צו קיין שום נביא קיין רשות ניט גיוועזן צוא זעהן :

ואת שני בניה זאגט רבי חייא פר וואס שטייט בניה אירי קינדר און ניט בניו זייני קינדר אלא ווייל זי האט זיך מיט זיי מתעסק גיוועזן ווייל משה איז ניט גוועזן אין דר היים דרום רופט זייא דר פסוק אן בניה זאגט רבי שמעון דס וואס עס שטייט ויבא יתרו ובניו איז ניט טייטש די קינדר פון משה נייערט פון יתרו דען ער מיט זייני קינדר זענען זיך גיקומן מגייר צו זיין דען איידר משה איז צו אים גקומן האט ער קיין זון ניט גיהאט און דרום האבן זייני טעכטר גיפאסיט זייני שאף און אז משה איז גיקומן צו אים האט ער שוין גיהאט זכרים און אזוי אוך יעקב אז ער איז גקומן צוא לבן האט ער אין זיין זכות גיהאט בנים זכרים דרום שטייט ויבא יתרו חותן משה ובניו מיט זיין גאנצין הויז גיזינד מגייר צו זיין און צו קומין תחת כנפי השכינה און די קינדר פון יתרו האבן זיך אוך מגייר גוועזן דרום שטייט ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים דאס מיינט מען דיא שטאט יריחו :

פתח ער הייבט אן עס שטייט והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו' דר פסוק איז שון גידרשת גיווארן אין פיל ערטר דען אברהם האט גרופן די קדושה הר ה' אזוי ווי עס שטייט בהר ה' אזוי וויא איין בארג איז הפקר צו איטליכן אזוי איז די קדושה הפקר צו איטליכן און זיא איז פריי צו בהעפטן זיך אין איר און זי מקבל זיין אל בית אלהי יעקב יעקב האט די קדושה גירופין בית ער האט גזאגט אין זה כי אם בית אלהים זי הייסט הר און בית דאס איז אלץ איינס דען מען גייט אויף פון דעם בארג אין הויז אריין נאר דס איז צו ווייזן זי הייסט הר נאר צו אלי היידן וואס זענין גיקומין זיך מדבק זיין תחת כנפי השכינה אבר צו די ישראל הייסט זי בית אזוי ווי איינהויז בוואנט מען אזוי אוך הייסט די שכינה בית צו די ישראל זיא איז צו די ישראל אזוי ווי איין אשה מיט איר מאן אין איין חדר מיט חדוה ושמחה און הוערט אויף זיי ווי איין מוטר אויף אירי קינדר קום און זעה דא שטייט ויבא יתרו חותן משה ובניו ואשתו ווען עס שטייט שון אז ער איז גקומין צוא משה וואס בדארף נאך שטיין אל המדבר מיר ווייסן דאך אליין וואל אז משה איז גוועזן אין דר מדבר אלא צו ווייזן ווי אהין זיי זענען גקומן צו בהעפטן זיך אל המדבר הר האלהים דס איז די מדריגה פון די גרים וואס זענען גקומן תחת כנפי השכינה דס איז בדמות הר צו זיי דרום זאגט ער אל משה ער זאל זיי מגייר זיין און צו ברענגן זיי תחת כנפי השכינה זיי זענען גקומן אל המדבר דס איז הר האלהים דס הייסט צו זיי נאר הר ווער עס איז גקומן דארטען איז ער גוועזן איין גר צדק ער האט דרום גיהייסן גר ווייל ער האט פרלאזט זיין פאלק און זייני אבות און איז גקומין צו אפרעמד ארט וואס האט ניט גוויסט פון זיין לעב טאג אן דרום הייסט ער גר :

רבי יצחק און רבי יוסי זענען גזעסין איין טאג און האבן עוסק גיוועזן אין דר תורה אין דר שטאט טבריה דער ווייל איז רבי שמעון בן יוחאי גקומן צו זיי פרעגט ער זיי און וואס זייט איר עוסק זאגן זיי אין דעם פסוק וואס מיר האבן פון דעם העבן גלערינט פרעגט ער זיי ווערכער זאגן זיי דעם פסוק זה ספר תולדות אדם וגו' דס הקב"ה האט גוויזען צו אדם הראשון אלי דורות וואס זענען אן גבריית צו קומן אויף דער וועלט און אלי חכמים און פרנסים וואס זענען אן גבריית צו איטליכן דור ווייטר זענען סודות וואס איז מרומז אין דעם פסוק זה ספר וגו' דאס איז צו וויסן אין דר צורה פון איטליכן מענטשין גרוסי חכמות וואס ווערן גיזעהן אין זיבין ערטר פון דעם מענטשן אין די האר און אין דעם שטערן אין די אויגן און אין פנים און אין די לעפצן און אין די אוערין אין די קריצן פון זייני הענט אין די זיבן ערטר ווערט ביי דעם מענטשן דר קענט אלי זאכן און דס האט יתרו גיזאגט צו משה דס ער זאל פר שטיין די חכמה ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שונאי בצע דרום זאגט ער ואתה תחזה איז טייטש די זאלסט זעהן און זאגט ניט ואתה תבחר די זאלסט אויס קלויבין אלא נאך זיין פאר שטאנד נאך צו זעהן אין די לייט אלי זייערי מדות דס איז צוא פאר שטיין ואתה תחזה צו דר קענן אין די האר פון דעם מענטשין מכל העם אין דעם שטערן אנשי חיל אין פנים יראי אלהים אין די אויגן אנשי אמת אין די לעפצן שונאי בצע אין די צייכין וואס זענין פר האנדין אין דיא הענט שטריכלך אין די אלי קען מען דר קענין אלי מעשים און מדות פון דעם מענטשן אויב עס איז אויף אים שורה דער רוח חכמה אבער משה האט ניט גידארפט דר קענין אין די חכמות נייערט עס שטייט ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל ווייל דער רוח הקודש איז ביי אים גוועזן דרום האט ער גיוויסט אין איין אויגין בליק דרום האט ער גיזאגט כי יהיה להם דבר בא אלי עס וואלט גידארפט צו שטיין באו אלי לשון רבים זיי קומן צו מיר נאך וואס שטייט בא אלי לשון יחיד ער קומט צו מיר נאר דס גייט אויף דעם רוח הקודש אז מענטשין קומין צו מיר זיך לדון קומט תיכף דר רוח הקודש צו מיר דורך דעם האט ער אליין גוויסט און האט ניט גידארפט קענן חכמת היד וחכמת הפרצוף וואס יתרו האט אים בראטן ווארום ער האט אליין גוויסט תיכף ווי ער האט נאר דר זעהן מיט זייני אויגין דעסט גלייכין שלמה המלך מיט זיין שטול חאטשי דר רוח הקודש האט אויף אים ניט גירוט אזוי ווי משה רבינו פון דעסט וועגן ווען ער האט גינעהנט צו דר שטול איז אויף אים גיפאלן איין אימה און איין ציטערניש און דער מיט האט ער גימשפט אן עדות דען די שטול איז גוועזן פון פיל ערליי גישטאלט און ווער עס איז גיקומן פר דער שטול מיט שקר האט דס גשטאלט גשטורמט האט שלמה גוויסט אז ער קומט מיט שקר ווארום די אימה פון דר שטול איז גיפאלין אויף אלי מענטשין אין דעם האט שלמה גוויסט ווער עס איז גרעכט · אזוי אוך דר מלך המשיח מיט דעם ריח וועט ער אלץ דר שמעקין אזוי ווי עס שטייט והריחו ביראת ה' ולא למראה עיניו ישפוט די האבן גימשפט דיא וועלט אן עדות און התראה אבער אנדרי לייט מוזן דן זיין דורך עדות בדין תורה די חכמים וואס ווערן דר קענט אין דעם גשטאלט וואס אויבין שטייט פון חכמת הפרצוף והידים צו געבן רפואה צו די לייט היילן זייערי נפשות וואל איז זיי בעולם הזה ובעולם הבא ווייטר זענען דרין סודות ונפלאות פון דר חכמת היד והפרצוף צו וויסן אלץ וואס מען קאן עס ניט שטעלן אויף טייטש והמשכילים יבינו :

בחודש השלישי לצאת בני ישראל וגו' די תורה איז גנעבן גווארן אין חודש סיון וואס ער איז מזל תאומים אצווילינג מיינט מען פה ולשון

לערנין די תורה יומם ולילה און דיא תורה הייסט אויך תאומים
ורה שבכתב ותורה שבעל פה אויך איז די תורה נכלל פון דרייא ·
ורה · נביאים · וכתובים · און איז געגעבן געווארן צו איין פאלק וואס
ם איז גידריט · כהנים · לוים · וישראלים · און אין דריטין חודש
ייף דעם איז אקץ איין טעם · זאגט רבי חייא די צייט וואס די ישראל
נען גקומן צו דעם בארג סיני האט הקב"ה איין גיזאמילט אלי ישראל
נ האט אין זיי ניט גפונן קיין פסול נאר זרע אמת נהייליגט בני אבות
ן דר צייט האט הקב"ה גיזאגט צו משה אצונד וויל איך געבין דיא
רה צו די ישראל דארפסטו זיי צו ציהן צו מיר מיט דר אהבה פון
די אבות און זיי איין שליח נאמן צו ציהן די ישראל נאך מיר :
שה עלה אל האלהים וואל איז דר חלק פון משה וואס ער האט זוכה
גיוועזן צו דעם כבוד אז די תורה אליין זאגט אויף אים דאס
ות ומשה עלה וגו' קום און זעה דעם חילוק פון משה צו אנדרי לייט
ם דר שטייגר איז זענין עולה לגדולה הייסט עשירות אדר מלכות
נ דעסטו גלייכן אבר משה איז עולה לגדולה גיוועזן מיט דעם
ם שטייט ומשה עלה אל האלהים וואל זיין חלק וואס ער האט דר צו זוכה
יען זאגט רבי יוסי פון דאנן האבין דיא חכמים אפ גילערינט הבא
הר מסייעין לו אין ערשט שטייט ומשה עלה אל האלהים ער ווערט גרופן
ן שם אלהים דר נאך האט ער זוכה גוועזן צו גירופן ווערן מיט דעם
ם הקודש דרום שטייט ויקרא אליו ה' הקב"ה האט אים גרופן מיט זיין
מן ר' יצחק זאגט עס שטייט אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך וואל איז דעם
נטשן וואס הקב"ה בגערט אין אים און איז אים מקרב צו רוען אין
ן היכל דען איטליכר וואס בגערט אין עבודת הקב"ה דר ווערט
ייכינט מיט דעם צייכן פון אובן צו ווערן דר קענט און לאזן וויסן
ם ער איז דר אוס דר ווילטר פון דעם מלך הקדוש העליון ער זאל
ען אין זיין וואונונג ביי וועמן דר צייכן ווערט גיפונן און גזעהן דר
ט דורך אלי שערים של מעלה און קיינר קאן אים ניט ווערן · רבי
ודה זאגט וואל איז דר חלק פון משה אויף אים שטייט אשרי תבחר
קרב אויך שטייט ביי אים ומשה נגש אל הערפל · ונגש משה לבדו אל ה' והם לא
ו דרום שטייט ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב דם זענן די
נקבות ותגיד לבני ישראל דם זענין די זכרים :

יא רבי יוסי זאגט אמאל בין איך גיגאנגן אונטר וועגן איז מיט מיר
גיוועזן מיין זון רבי חייא · ווי מיר גיין האבן מיר דר זעהן איין
נטש קלובט קרייטכער אויף רפואות און צו לחשים הייסט צוא
פרעכין · האבן מיר אים גיפרעגט וואס טוג דיר די קרייטכער האט
ר ניט געענטפרט ער האט אפילו דעם קאפ ניט אויף גהובין האב איך
ם נאך אמאל גיזאגט די רייד און האט אלץ ניט גיענטפרט זאג איך
מיין זון רבי חייא דר מענטש גיהער האבן פר שטאפטי אויערין
דר אגרוסר שוטה אדר אגרוסר חכם · האבן מיר זיך לעבין אים
ודר געצט נאך דם אז ער האט שון אן גיקליבן די קרייטכער האט
ר גנומן בלעטר פון ויין שטאק און האט זיי צו גידעקט און זאגט
אונז איך זעה אז איר זייט יהודים · און די וועלט זאגט אז יהודים
בין זייער קלוג · איך זאל ניט חס און רחמנות האבין אויף אייך
לט איר אצונד דער ווייטערט גיווארן פון מענטשן אזו וויא איין
זרע וואס מען איז אים מרחיק פון אלי מענטשן · דען איך זעה עס
ו אין אייער גוף אריין גגאנגן איין ריח פון קרייטכער וואס רעבן אייך
ו גוועזן נאהנט · וועט איר קראנק ניז דריי טעג · דרום עסט אויף

די וואלד קנאבלן וועט איר גהיילט ווערן האבן מיר גגעסן די וואלד
קנאבלן וואס ער האט גהאט גרייט זענען מיר אנטשלאפן גווארן און דר
שוויס האט אונז בגאסן האט גווערט איין צייט דר נאך האבן מיר זיך
אוף גהאפט זאגט דער מענטש צוא אונז אצונד איז הקב"ה גיוועזן
מיט אייך און האט אייך גידאלפין מיט גליק וואס איר האט מיך דא
גטראפן דען די רפואה פון אייער גאט איז דורך מיר גשיקט גווארן
ווי מיר זענען אוועק גגאנגן זאגט ער צו אונז דען איטליכר מענטש
זאל עוסק זיין מיט דעם אנדרן מענטשן נאך זיין סדר נאך איין זכר
וועדליג זיין סדר איין נקבה נאך איר סדר איין חשובר מאן נאך זיין
סדר זאג איך צוא מיין זון רבי חייא בני דאס מיינט דער פסוק כה
תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל דם מיינט מען צוא די בני יעקב נאך
זייער כח און צו די בני ישראל נאך זייער כח זאגט ער צוא אונז
דם וואס איר האט גיזעהן אז איך האב ניט אויף גיהובין מיין קאפ
און האב מיט אייך ניט גירעט דרום ווייל איך בין איין חכם און פר
שטיי אין גראזן מיין וויא אלי מענטשן וואס איז אין דור איך האב
עס גלערינט פון מיין פאטר אלי דרכים פון די קרייטיכץ וואס אין זיי
איז אמת און מיין וואונונג איז ביי זיי אגאנץ יאר · און דם קרייטיכץ
וואס איר האט גזעהן וואס איך האב עס צו גדעקט מיט די בלעטר פון
איין ויין שטאק · עס איז אין מיין שטוב דא איין ארט אין צפון זייט
דארטין איז איין מיל מיט איין קוואל און פון דער מיל גייט ארויס
איין מאן מיט צוויי קעפ און איין בלוזי שווערד איז אין זיין האנט
און אזו איז ער אונז אלי טאג מצער און דער שרעקט אונז דרום
האב איך אוף גקליבן די קרייטכער · גייט מיר נאך וועט איר זעהין
דעם כח פון די קרייטכער · און וואס הקב"ה האט מגלה גוועזן אוף דר
וועלט און קיין מענטש ווייסט ניט זיין וועג זייא זענין אן אויגין אן
הערצר זיי פאר שטייען ניט · זענן מיר נאך אים נאך גגאנגן · וויא
מיר גייען אויף דעם וועג האט ער גנידרט אין איין לאך אין דר ערד
און האט גיטאודי קרייטיכצר אויף דער לאך איז ארויס גיגאנגן איין
שלאנג און זיין קאפ איז זייער גרוס האט ער גנומן איין שטריק און
האט גבונדן דעם שלאנג ווי איין ציקלי מיר האבן זיך זייער גפארכטן
און ער זאגט גייט מיר נאך און מיר גייען ביז צו זיין הוז האבן מיר
גזעהן דם זעלביגי ארט אין דר פינצטר אונטר איין וואנט ער האט
גנומן איין ליכט און האט גברענט מיט דעם פייער ארום דעם ארט
פון דער מיל זאגט ער צו אונז וואס איר וועט זעהין זאלט איר זיך
ניט פארכטן און רעט ניט אין דעם האט ער אוף גבונדן דעם שלאנג
פון זיין קנופ און האט צו קלאפט די קרייטיכצר און האט גיטאן אוף
דעם קאפ פון דעם שלאנג אזו איז דר שלאנג אריין גגאנגן אין דעם
קוואל פון דער מיל אזו האבין מיר גיהערט איין קול וואס דם גאנצי
ארט איז דר ציטרט גווארן מיר האבן פר מורא גוואלט ארויס גיין
האט ער אונז אן גנומן ביי דיא הענט און זאגט פארכט אייך ניט
גנעהנט צו מיר · אין דעם גייט ארוס דר שלאנג און דם בלוט רינט
פון אים נעמט ווידר דר מענטש און טוט ווידער קרייטכץ אויף זיין
קאפ אזו ווי פריער דר שלאנג גייט ווידר אריין אין מיל אריין און
זאמט אביסל דר נאך האבן מיר גזעהן אז עס איז ארוס גגאנגן פון
דעם קוואל איין מאן מיט צוויי קעפ און דר שלאנג איז אים גלעגן
ארום זיין האלז ער גייט אריין אין קוואל און גייט ארויס אזוי איז
גוועזן דריי מאל און האט גזאגט וקומא וקומא דם הייסט איין שפלה בריח
חיי

ווייל צו דר מוטר וואס זי האט אים געבראכט אויף דעם ארט אין דעם איז די מיל אוים געריסן געווארן פון איר ארט אונ דר מאן איז ארום גינאנגן מיט דעם שלאנג אונ זענין ביידי געפאלן טויט אונ אוף אונז איז געפאלן איין גרוסי מורא אזו זאגט דר מענטש צו אונז דאס איז אלץ פון דעם קרייטכץ וואס איך האב געקליבן פאר אייך דרום האב איך מיט אייך ניט גרעט אונ האב ניט אוף געהובן מיין קאפ בשעת איר האט גנעהנט צו מיר • אונ ער זאגט וואלטן די לייט גוויסט אונ פר שטאנן אלץ וואס הקב"ה האט געפלאנצט אוף דער וועלט אונ אלץ וואס עס ווערט גפונן אוף דר ערד וואלטין זייא גוויסט דעם כח פון זייער הערן בהכמת גדולה אבר הקב"ה האט עס דריבר פר בארגן פון די לייט כדי זיי זאלן ניט אפ קערן פון זיין וועג אונ זאלן זיך ניט פר זיכרין אין דר חכמה אונ וועלן פר געסן אין אים • אונ אז מיר זענין גקומן פר רבי שמעון בן יוחאי אונ מיר האבן אים דאס דר ציילט זאגט ער פר גווים אז דר מענטש איז אגרוסר חכם דען עס איז ניט דא קיין שום גראז אויף דר וועלט וואס זאל אין דרינן ניט זיין איין גרוסי חכמה אונ איין כח גדול אין הימעל קום אונ זעה פון דעם קרייטכץ וואס הייסט אזוב וואס גאט האט געהייסן מטהר זיין דעם מענשן האט ער אלץ גהייסן נעמן דעם אזוב וואס איז דר טעם דען מיט דעם דר וועקט זיך זיין כח למעלה וואס ער איז אויף אים ממונה דען איז דס מבער דעם רוח הטומאה אונ דער מענטש ווערט גריינגט אונ אוף דיר זאג איך בריך רחמנא גלובט איז השי"ת דר רחמן וואס האט דיך מציל גוועזן • אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ווארום זאגט ער על כנפי נשרים זאגט רבי יהודה עס קומט מיר צוא ווייזן אז השי"ת איז זיך מרחם אויף די ישראל אזו וויא איין אדלר איז זיך מרחם אוף זייני קינדר אונ איז בדין אוף אנדרן אזו אוך איז הקב"ה ברחמים על ישראל אונ בדין גוועזן אוף די מצרים • ויהי ביום השלישי רבי אבא הייבט אן אחות לנו קטנה דס מיינט מען די כנסת ישראל וואס זיא איז בהעפט צו הקב"ה ושדים אין לה דאס איז וואס מיר האבין גלערינט אז די ישראל זענן גקומן צו דעם בארג סיני האבן זיי קיין מעשים טובים ניט גהאט קיין שום זכות עס זאל אויף זייא מגין זיין דרום זאגט ער ושדים אין לה זיי האבן ניט קיין בריסט אזו וויא בריסט זענן דס שינקייט פון דר אשה אזו האבין זיי קיין שום שינקייט ניט גהאט מיט מעשים טובים מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה וואס זאלן מיר טאן מיט די רייד פון דר תורה בשעת הקב"ה וועט זיך צוא זייא בווייזן אוף דעם בארג סיני צו רייזן מיט זיי די תורה אזו וועט זיך צוועק פליהן פון זיי זייערי נשמות רבי יוסי זאגט בשעת די ישראל זענן גקומן צום בארג סיני נאך די דריי נעכט וואס זייא האבן זיך פורש גוועזן פון זייערי ווייבר זענין גקומן די מלאכים עליונים אונ האבן מקבל גוועזן די ישראל באהבה די מלאכים זענן מקדש דעם שם העליון למעלה אונ דיא ישראל זענין מקדש דעם שם הקודש למטה מיט גרוים היילינ אונ זענין גיקריינט גיווארין מיט זיבעציג כתרים אין דר נאכט אונ די מלאכים עליונים האבין גיזאגט אחות לנו קטנה ושדים אין לה דס הייסט עס איז אין זיי ניט דא קיין זכות ומעשים טובים מה נעשה לאחותנו דס הייסט וואס פאר איין כבוד זאלין מיר אן טאן ביום אין דעם טאג וואס הקב"ה וועט זיך צו זיי אנפרעקן מיט זיין תורה רבי שמעון זאגט בשעת הקב"ה האט זיך גיוואלט צוא זייא אנפלעקן אוף דעם בארג סיני האט ער גרופן צוא דער פמליא של

מעלה אונ האט גזאגט צו זיי אצונד זענן די א ישראל וויא קינדר זיי ווייסן נאך ניט מייני מנהגים וחוקים אונ איך וויל מיך מגלה זיין צ... זיי אונ אז איך וועל זיך מגלה זיין צו זיי מיט כח וגבורה וועלן זיי... ניט קענן ליידן דרום ווער איך מיך צו זיי בווייזן מיט רחמים כדי ז... זאלן עס קענן ליידן אונ מקבל זיין מייני חוקים דרום שטייט ויהי ביו... השלישי בהיות הבוקר דא האט זיך דר וועקט דר זכות פון אברהם אונ זיי... חסד וואס הייסט בוקר וואס ביי אים שטייט וישכם אברהם בבוקר ווייטער זענין סודות • זאגט רבי יוסי ברבי יהודה פנים בפנים האבין די... ישראל גזעהן די לוטרי ליכט פון זייער הערן אונ עס איז ניט גוועז... צווישן זיי קיין הינקדיגר אונ קיין שטומער אונ קיין בלינדר דען עס... שטייט וכל העם רואים את הקולות קיין קרומער ווארום עס שטייט ויתיצב... בתחתית ההר קיין אפ גהאקטר עס שטייט נעשה ונשמע איז משמע זייא... האבן גיקאנט אלדינג טאן אן איין חסרון אבר לזמן העתיד שטייט... אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם דס זעלביגי מאל אז משיח וועט קומן... וועט דר הינקדיגר שפרינגן אונ דר שטומר וועט זינגן :

וידבר אלהים את כל הדברים וגו' רבי יהודה זאגט עס שטייט כי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו אין ווי פיל וועגן גפינן מיר אז די תורה איז מזהיר דעם מענטשן ער זאל ניט זינדיגן אונ וויא פיל וועגין שטייט אז זי גיט אים עצות ער זאל ניט אפ קערן פון די רעכטי וועגן ימין ושמאל • ווי ער זאל תשובה טאן פר הקב"ה אונ ער זאל אים מוחל זיין • מיר האבן גלערינט דריי הונדערט אונ דרייצן מייני עצה גיט דיא תורה דעם מענטשן אז ער זאל זיין גאנץ מיט הקב"ה דען ער וויל מיט אים מטיב זיין בעולם הזה ובעולם הבא • דיא וועלט איז אקעגן יעני וועלט גלייך ווי איין פיר הייזל אקעגן איין פאלאץ דרום איז עולם הבא של הקב"הי אונ ווען דר צדיק איז זוכה איז דאס זיין חלק דען מיר האבן גלערינט עס שטייט על כן לא היה ללוי חלק ונחלה עם ישראל פר וואס איז דאס אזו ווארום ה' הוא נחלתו וואול דעם חלק פון דעם וואס איז זוכה צו ירשנן די ירושה עליונה אזו איז ער זוכה אוף דר וועלט מכל שכן ווער עס איז זוכה לעולם הבא אונ צוא דעם בית המקדש של מעלה אזו וויא עס שטייט ונתתי להם בביתי ובחומותי יד אונ דארטן על אחת כמה וכמה וואול דעם צדיק וואס ער איז זוכה צוא וואונען עם המלך אין זיין הויז • זאגט רבי שמעון וואול דעם צדיק וואס ער איז זוכה צו דעם וואס שטייט אז תתענג על ה' ווארום שטייט ניט עם ה' נאר על ה' דס איז דר מיט וואס עליונים ותחתונים ווערן גצוגן דר פון אונ גלוסטן דר צו דרויף האט יעקב גזאגט מאין יבא עזרי אויך שטייט ועד עתיק יומין מטא וקדמוהי הקרבוהי דס גלוסטקייט אונ גאר דער תענוג איז צו לובן צו דעם לוטרקייט וואס די לוטרי ליכט גייט ארוס פון דארט אונ וואס פון דארט ווערין גיצונגין אלי אורות וכתרים •
ווייטר זענין סודות :

וידבר אלהים דס איז איין לשון אוים רופן דתניא מיר האבין גלערינט בשעת אז הקב"ה האט זיך אנפלעקט אונ אן גהובן צוא רייזן מיט די ישראל האבן זיך די עליונים ותחתונים דר שראקין אונ דיא נשמות ישראל זענן אוים גגאנגן אונ דס היליגי ווארט האט גשוועבט מלמעלה למטה אונ עס איז גווארן אוים גקריצט אוף אלי פיר זייטן פון דער וועלט אונ עס איז ווידער ארוף גגאנגן אום שעפן דיא אורות עליונים אונ פון דעם טל של מעלה אונ האט ארום גרינגילט דיא ישראל אונ האט זיי ווידר אום גקערט די נשמות אונ איז אום גקריצט

וואָרן

ארן אויף דעם רעכטן ארט אין די לוחות אבן אזו איז געוועזן איטליכר
ור ודבור · זאגט רבי שמעון איטליכר דבור איז גיוועזן פיל פון
י טעמים אויף דער זאך און פון אלי גזירות שכר ועונש און אלי
וסודות נסתרים אזו ווי איין אוצר וואס עס איז פול פון אלם גוטין אזו
ן געוועזן איטליכר דבור ודבור וואס עס איז ארוס גגאנגן פון הקב"ה
ן בשעת דר דבור איז ארוס גגאנגן הט ער אוים געוויזן נאר פאר
ינם און אז ער איז אום גקריצט גווארן אין דיא לוחות איז אוים
עהן געווארין אין דעם דיבור שבעים ענפים וואס איז דרויף ארויף
אנגן און ניין און פערצג קרוינן פון איין זייט און ניין און פערצג
וינן פון דר אנדרר זייט אזו ווי איין האמר שלאגט אין איין שטיין
טיילט ער זיך אויף עטליכי פונקען אזו ווי עס שטייט וכפטיש יפוצץ
ע און אלי ישראל האבן געזעהן עין בעין און האבן זיך זייער גיפרייט
ן אלי דורות אחרונים וואס זענען גבארן געווארן און דיא וואס וועלין
בארן ווערן זענען דארטן געוועזן און אלי נשמות האבן מקבל גיוועזן
י תורה אויף דעם בארג סיני אזו וויא עס שטייט כי את אשר ישנו פה
ת אשר איננו פה און איטליכר האט מקבל גיוועזן דיא תורה נאך זיין
דריגה פון דער נשמה איז גיוועזן און אלי האבין גיזעהן און מקבל
וועזן דיא הייליגי רייד את כל הדברים זייא זענין נכלל גיווארין פון אלי
עמים און סודות גזירות ועונשין לאמר דס זיא זאל זיין זייער ירושה
זו ווי עס שטייט תורה צוה לנו משה מורשה אויב דוא וועסט וועלן מיינן
ז אלי סודות וואס דו לערינסט מעגסטו מגלה זיין צו איטלכן דרום
שטייט אנכי ה' אלהיך אזו ווי איך בין פר בארגן און פר הולין פון אלי
הו זאלן מייני רייד אויך זיין פר בארגן און פר הולן אין דיין הארצן
ניט אנפלעקט צו איטלכן דיא סודות התורה :

בי יצחק זאגט ווארום הט הקב"ה גיגעבן דיא תורה אין פייער אין
איין פינצטרניש אזו ווי עס שטייט וההר בוער באש עד לב השמים חושך
ן וערפל צו ווייזן דר וואס עס איז עוסק בתורה ווערט ער ניצול פון
עם אש של גיהנם און פון דעם פינצטרניש של צרות וואס די עובדי
כוכבים האבן פר פינצטערט דיא ישראל דען מיר האבן גלערינט אז
הקב"ה האט גזאגט צוא אברהם כל זמן דייני קינדר וועלן עוסק זיין
בתורה וועלן זיי ניצול ווערן פון דעם גיהנם און פון דעם גלות און
אז ניט מוזן זיי זיין אין גיהנם און אין גלות זאגט אברהם דייני רייד
ענן בוודאי רעכט · נאר עס איז פארט ניט מיגלעך צו פאר בינדן
יי מיט צווייא זאכן עס איז ניט מיגלעך זיי זאלין האבין ביידי גיהנם
מיט גלות נאר אויב דיר איז ניחא בעסר זאלן זיי זיין אין גלות און
זאלן ניצול ווערן פון דעם גיהנם און אין גלות זאלן זיי זיין ביז זייא
וועלן תשובה טאן פר דיר · זאגט הקב"ה צוא אים עס זאל אזו זיין
בוודאי אזו ווי עס שטייט אם לא כי צורם מכרם דס איז אברהם אזו וויא
עס שטייט הביטו אל צור חצבתם צור מיינט מען אברהם ער הט זיי מוסר
געוועזן אין גלות אריין וה' הסגירם הקב"ה האט אויך מיט אים מסכים
געוועזן · רבי יהודה זאגט פון דר צייט וואס די ישראל זענן ארוס גגאנגן
פון מצרים ביז מען הט גגעבן דיא תורה האט געווערט פופציג טעג
קעגן די שנת היובל דען דר יובל הט זיי פריי גימאכט און הט זייא
אויס גצוגן פון מצרים דרום שטייט אין דר תורה דר מאנט פופציג
מאל יציאת מצרים ווארום זייא זענין ניקריינט גיווארן מצד היובל
ווייטר זענען סודות :

תנא רבי יצחק זאגט פון דר צייט תכ הקב"ה הט זיך בוויזן אויף דעם

דעם בארג סיני איז דער בארג דער ציטרט גיווארן און אלי בערג פון דער וועלט זענן אויך דער ציטרט גיווארן זייא האבין זיך גהובן ארויף און אראפ ביז הקב"ה הט אויף זיי גשטארקט זיין האנט זענן זייא ערשט גיווארן אזו וויא פריער און עס איז ארוס גיגאנגן איין קול און הט אום גירופן מה לך הים כי תנוס וגו' זענן זיי גיקומן און האבן גיזאגט מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלהי יעקב :

רבי חייא זאגט דיא אותיות וואס זייא זענן איין גקריצט גווארן אין דיא הייליגי לוחות זענין זייא גיזעהן גיווארן פון ביידי זייטן אויף דער זייט איז גישטאנין אנכי ה' אלהיך און אוים דיא אייגני אותיות האט מען גלייענט אויף דער אנדערער זייט לא תרצח און אויף דער זייט איז גישטאנען לא יהיה לך און דיא אייגני אותיות האט מען גילייענט אויף דער אנדערער זייט לא תנאף אזו איז גיוועזן אלי פינף אנטקעגין די פינף זייא זענן גיוועזן גישריבן בנם דאס אלי מענטשין וואס האבען דאס גיזעהען האבען זייא עדות גיזאגט אז דאס איז מכתב אלהים בוודאי · דאס איז גישריבען בקיצור וויא אזוא דיא לוחות זענין גיוועזן :

וירד משה אל העם ויאמר אליהם און עס שטייט ניט וואס ער האט צו זיי גיזאגט זאגט רבי יצחק דער סדר פון דער וועלט איז ווען עס קומט אויף איין מענטשין פלוצלונג אגרויסי פרייד אדר אגרויס צער וואס ער האט דער פון פריער ניט גיוואוסט קען ער עס ניט פאר נעמען דען זיין הארץ פאלט פון אים אוועק לפי שעה אבער אז ער ווייסט פריער דר פון אזו שטייט עס אויף איין שטאנד און ער קען עס שוין יוא סובל זיין כיכל שכן דא וואס משה האט זייא אלץ גיזאגט וואס דער נאך וועט זיין און האט זייער הארץ גישטארקט און זייא האבין פארט ניט גיקענט דר נאך עס פר נעמען איז שוין אבל שכן אז ער וואלט זייא פריער נאר ניט גיזאגט דרום שטייט צום ערשטן וידבר אליהם משה ער הט זייא פריער גישטארקט זייער הארץ און דר נאך וידבר אלהים את כל הדברים פון דעסט וועגין האבין זייא עס פארט ניט גקענט פר נעמן דען רבי יוסי הט גיזאגט אז דיא ישראל האבין גיהערט די רייד פון הקב"ה איז ארוס גפלוגין זייערי נשמות אין זענן ארויף גיגאנגען ביז דעם כסא הכבוד צו באהעפטין זיך דארטן הט די תורה גיזאגט צו הקב"ה רבונו של עולם בין איך דען אום זיסט בשאפן גווארין צווייא טויזינט יאר איידער דוא האסט בשאפן דיא וועלט · שטייט דען אום זיסט פיל מאל אין דר תורה צו ריידן צו די בני ישראל ווי זענן די בני ישראל · באותו שעה הט די תורה ווידר אום גיקערט די נשמות פון דיא ישראל איטליכען אין זיין גוף אריין דרום שטייט תורת ה' תמימה משיבת נפש די תורה אליין הט אום גיקערט די נשמות צו די ישראל :

תאנא מיר האבין גילערינט אין דר צייט וואס הקב"ה האט גיזאגט אנכי זענן אלע מצות פון דער תורה וואס האבין איין אחיזה אין המלך הקדוש העליון נכלל גיווארין אין דעם ווארט אנכי אזו ווי מיר האבן גילערינט אלי מצות פון דר תורה זענן בגריפן אין המלך הקדוש און עס איז ניט דא קיין שום מצוה וואס זיא האט ניט קיין אחיזה אין הקב"ה דען אזו וויא עס איז דא ביי אמענטשין רמ"ח אברים ושס"ה גידין אזו זענן רמ"ח מצות עשה און שס"ה מצות לא תעשה אלי אין איינעם טרעפן אן תרי"ג און איטליכי מצוה פון זייא האבין איין אחיזה אין דיא אורות הקדושים פון הקב"ה אזו וויא עס

שטייט נעשה אדם בצלמנו כדמותנו און עס שטייט ומבשרי אחזה אלוה פון מיין פלייש און מיין גוף דר קענט מען השי"ת · האמשי ביי הקב"ה גשיקט זיך חלילה ניט מצייר זיין חס ושלום אזו אגלייכן ווייל הקב"ה האט ניט קיין גוף און ניט חלילה קיין שום דמות הגוף פון דעסט וועגין דורך דעם קענן מיר פאר שטיין די אורות עליונים הקדושים און דעסט גלייכין · נמצא אז די תרי"ג מצות האבין איין אחיזה אין הקב"ה אליין דרום ווער עס איז עובר איין מצוה פון דער תורה איז ער פוגם חס ושלים אין דעם וואס הייסט דמות פון הקב"ה אין דעם זעלבינן אבער וואס זיא האט איין אחיזה כביכול למעלה דרום שטייט ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי שטייט בי דאס איז טייטש אין מיר זעלבערט וויא צו דיא רשעים וואס זענען עובר אויף דר תורה זיי ווייסן גאר ניט וואס פאר איין פגם זיי מאכן למעלה · רבי שמעון הט גיזאגט דאס ארט וואס דר מענטש איז פוגם למעלה דאס אליין איז מגלה און מפרסם זייני זינד· רבי שמעון זאגט הקב"ה אליין איז מגלה זייני זינד דען אנטקעגן הקדוש ברוך הוא הט ער חוטא גיוועזן דרום אנגפלעקט ער זייני זינד אזו וויא עס שטייט יגלו שמים עונו והארץ מתקוממה לו דיא שמים זענין מגלה זייני זינד און אז זייא זענען מגלה זייני זינד אזו טוט דיא ארץ זיין דין און זיין עונש · עס שטייט כבד ה' מהונך דאס מיינט מען זאלסט ערליך האלטין צוא גאט דורך דר תורה ומצות וועט אים מקוים ווערין אזו ווי דער פסוק זאגט אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד :

לא תעשה לך פסל וכל תמונה זאגט רבי יוסי אלי גשטאלטן מעג מען מאכן נאר איין גישטאלט פון איין מענטשין טאר מען ניט דען דער גשטאלט פון אמענטשן איז שולט אין אלי גשטאלטן רבי יצחק זאגט עס שטייט אל תתן את פיך לחטיא את בשרך איטליכר מענטש גיהער נזהר זיין ער זאל ניט עובר זיין אויף דר תורה און ער טאר ניט אום ציהן קיין דברי תורה פון זיין מויל ווען ער ווייסט ניט קלאר און הט דס ניט מקבל גיוועזן פון זיין רבי דען וועלכר מענטש וואס זאגט דברי תורה און הט זיי ניט מקבל גיוועזן פון זיין רבי איז ער עובר אויף לא תעשה לך פסל וגו' און הקב"ה איז אן גיברייט פון אים גיצאלט ווערען לעולם הבא און אז די נשמה וועט וועלן אויף גיין אויף איר ארט וועט מען זי אוועק שטויסן פון איר ארט אין דער זייט אריין און וועט פר דארבן ווערן פון איר ארט וואס הייסט צרור החיים דס ארט פון אלי נשמות רבי יהודה זאגט מיר לערנן דס אפ פון דעם פסוק למה יקצוף אלהים על קולך דאס איז דיא נשמה וואס הקב"ה איז אויף איר ברוגז איבער דעם קול פון דער תורה וואס זיא האט ניט רעכט גיזאגט רבי חייא זאגט מיר לערנען דאס אפ פון דעם פסוק כי ה' אלהיך אל קנא ער איז מקנא פון זיין נאמען וועגין הן אז ער מאכט איין גישטאלט וואס ער לייקינט אין דעם נאמן פון הקב"ה והן פון דר תורה וועגין וואס ער הט ניט רעכט גיזאגט דען מיר האבין גילערינט אז די גאנצי תורה איז אלץ שמות הקדושים עס איז ניט פר האנדן איין ווארט אין דר תורה וואס זאל ניט נכלל ווערן איין שם הקדוש דרום גיהער מען נזהר זיין מען זאל ניט לייקענין חלילה אין דיא הייליגי שמות דאס הייסט מען זאל זיך ניט טועה זיין אין דער תורה ווארום ווער עס לייקינט חלילה במלך עליון לאזט מען אים ניט אריין גיין בהיכל מלך און ווערט פאר דארבען פון עולם הבא רבי אבא זאגט דא שטייט לא תעשה לך פסל און ביא דער תורה שטייט אויך פסל לך שני לוחות אבנים דאס הייסט דוא זאלסט ניט מאכין איין פסל וואס דער ביא שטייט פסל לך הייסט אזו איין תורה וואס דו ווייסט ניט פון דיין רבי ווארום כי ה' אלהיך אל קנא איך וועל אליין גיצאלט נעמען פון דיר אויף יענער וועלט בשעת דיין נשמה וועט וועלין אריין גיין פאר מיר זענען אן גיברייט כמה וכמה מחבלים צוא נעמין דיין נשמה און פירן זי אין גיהנם אריין. רבי יצחק זאגט עס שטייט לא תעשה לך פסל און דס מיינט מען אז איין מענטש זאל ניט לייקענן חלילה אין דעם קשר וואס דר מענטש האט זיך מקשר גיוועזן להקב"ה מיט דעם וואס ער איז אריין גינאנגין בבריתו של אברהם אבינו און ווער עס לייקינט אין דעם לייקינט ער חלילה אין הקב"ה רבי יהודה זאגט פון דעם פסוק איז דס גידרונגען עס שטייט בה' בגדו כי בנים זרים ילדו ווער עס לייקינט אין דעם ברית לייקינט ער חלילה אין הקב"ה ווארום דער ברית האט איין אחיזה אין הקב"ה און עס שטייט לא תעשה לך פסל וכל תמונה :

לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא רבי שמעון זאגט עס שטייט ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית אלישע האט איר גיזאגט טאמער האסטו עפעס וואס דיא ברכה פון הקדוש ברוך הוא זאל שורה זיין דרויף דען מיר האבין גילערינט אז איין מענטש טאר ניט מאכין איין ברכה אויף איין ליידיגן טיש ווארום די ברכה של מעלה קען ניט שורה זיין אויף אליידיג ארט דרום דארף דר מענטש מסדר זיין זיין טיש גאנץ שיין און זאל אויף אים בענטשן און ווען ער האט ניט מיט עפעס מסדר זיין זאל ער איבער לאזין פון זיין עסן צו דעם בענטשין · און אז דיא שונמית האט גיזאגט צו אלישע אז זיא האט בוים אייל האט ער גיזאגט דרויף וועט בוודאי שורה זיין דיא ברכה שליכה · פון דאנען לערנן מיר אפ אז מען טאר ניט דר מאנן דעם הייליגן שם אויף איין ליידיג ארט און ווער עס דר מאנט דעם הייליגן שם ליידיג וואלט אים בעסר גיוועזן ער זאל ניט בשאפין ווערן · רבי אלעזר זאגט מען טאר ניט דר מאנין דעם הייליגן נאמן פון הקב"ה צום ערשטין איידער ער זאגט פריער אנדערע ווערטר ווארום מיר זעהען אין דער תורה ווערט דער מאנט דער שם נאך דיא צווייא ווערטר בראשית ברא און דר נאך זאגט ער דס ווארט אלהים רבי שמעון זאגט הקב"ה דר מאנט ניט זיין נאמען נייערט אויף איין עולם שלם דען אין מעשה בראשית שטייט ניט דער מאנט דער שם הוי"ה ביז דיא וועלט איז פארטיג גיווארען מיט אלץ דינג שטייט ערשט דער נאך ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים אבער פריער איידער זיא איז פארטיג גיוועזן שטייט נאר דר שם אלהים דרום זאל דר מענטש אויך ניט דר מאנן דער שם אויף איין ליידיג ארט דרום שטייט לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא די זאך האבן די חכמים גיזאגט בשעת הקב"ה האט גיפלאנצט די וועלט הט ער גינומין איין שטיין וואס דרויף איז גיוועזן אויס גיקריצט דעם הייליגר שם און הט דס שטיינדל אריין גווארפן אין דעם תהום אריין און ווען די אונטרשטע וואסר ווילן ארויף גיין דער זעהן זיי דעם שם הקדוש אויף דעם שטיין אויס גיקריצט קערין זיי זיך אום צו ריק און דאס שטיינדל שטייט נאך עד היום אין דעם תהום · און אז דיא מענטשן שווערין אמת גייט אויף דר שטיין און איז מקבל דיא שבועה און קערט זיך ווידר אום און שטייט ווייטער אויף דעם תהום און די וועלט האט אקיום · אבער בשעת מענטשין שווערין אום זיסט און חלילה פאלש אזו גייט דר שטיין ארויף צוא נעמען דעם שקר און דיא וואסר גייען ארויף אינ שוועבן און דיא

יתיות פון דעם הייליגן שם פליהן אוועק אונ ווילן פר פלייצין די
עלט אזו וויא צום ערשטן איז דיא וועלט גיוועזן וואסר ביז הקב"ה
דייט אן איין ממונה וואס איז ממונה אויף ו' מפתחות סוד שם הקודש
נמט ער דם שטיינדיל אונ קריצט ווידר אויס די אותיות אזו וויא
ייער הט ווידר דיא וועלט אקיום · אונ דיא וואסר קערין זיך אום
רום שטייט לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא דאס הייסט דו זאלסט ניט
רם זיין אז דיא אותיות זאלען חס ושלום ארויף קומען פון שבועת
שוא וועגין :

נור את יום השבת לקדשו דם איז דער כלל פון דער גאנצר תורה אונ
אלי סודות התורה העננין אן אין שבת ווער עס היט שבת איז
גלייך וויא ער היט די גאנצי תורה :

בד את אביך ואת אמך דוא זאלסט זייא ערליך האלטן מיט אלערלייא
כבוד דאס הייסט זאלסט זייא משמח זיין מיט דייני מעשים
ובים אזו וויא עס שטייט גיל יגיל אבי צדיק איז דאס דער כיבוד אב
אם · זאגט דער רעיא מהימנא דאס איז משה רבינו רועה נאמן
בד את אביך מיינט מען הקב"ה מען זאל אים ערליך האלטין מיט
יינע קליידער צוא דער נשמה מיט כנפי מצות · כבד את ה' מהונך דאס
יינט מען תורה ומצות אזו שטייט אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד
ען קיין מענטש הייסט ניט קיין עני נאר אז ער איז ליידיג פון תורה
מצות אונ דאס עשירות פון דעם מענטשין איז נאר תורה ומצות
רום שטייט כבד את ה' מהונך דוא זאלשט ניט לערנען כדי מען זאל
יך דר פאר ערליך האלטין אדער מען זאל דיך רופן רבי נאר אזו
יא עס שטייט גדלו לה' אתי אונ אזו וויא איין זון איז מחויב בכבוד אב
אם וויל זייא האבן אין אים איין חלק דאס ווייסע פון דיא אויגין
ונ דיא ביינער מיט די אברים איז פון דעם פאטר אונ דם שווארץ
פיל פון די אויגין מיט דיא האר אונ פלייש מיט דער הויט איז פון
ר מוטר אזו אויך דארפין די פאטער אונ מוטער מגדל זיין זייערע
ינדער בתורה ובמעשים טובים אזו וויא עס שטייט ושננתם לבניך אונ
ז דער פאטער לערינט מיט אים ניט קיין תורה איז גלייך וויא ער
אט אים גימאכט פאר איין פסל דרום שטייט דער בייא לא תעשה לך
ל אונ דער נאך ווערט דער זון איין בן סורר ומורה ער איז מבזה
אטער אונ מוטער וויל ער איז איין עם הארץ ער איז חשוד אויף
לץ דינג אפילו צו הרגנן איין מענטשין אונ מזנה זיין אונ דינגן עבודת
וכבים ווען איינער גייט אויף אזו איין ארט וואו מען קאן אים ניט
ונ וועט קיין ברכה ניט מאכין ווארום ער איז איין עם הארץ וועט
ען מיינען ער איז פון דיא היידין · עד כאן רעיא מהימנא · כבד את
ביך אזו וויא דר פסוק זאגט כבד את ה' דו זאלשט ערליכין צו הקב"ה
היינך פון דיין געלט אונ פון דיין שמחה דאס הייסט זאלשט אים דינן
מיט שמחה אזו זאלסטו משמח זיין דיין פאטר אונ מוטר מיט דיינע
מעשים טובים ווארום אזו וויא איין מענטש איז מחויב ערליך האלטן
אונ מורא האבען פאר הקב"ה אזו איז ער מחויב ערליך האלטן אונ
מורא האבן פר פאטר אונ מוטר דען די דריי זענן חברותה אין דעם
מענטשין למען יאריכון ימיך דען עס איז פר האנדין ימים למעלה וואס דם
לעבן הענגט אן אין דעם · ווייטר זענן סודות :

לא תרצח לא תנאף לא תגנוב צווישין דיא דרייא איז דער טראפ מפסיק
צו ווייזין אז עס איז פאר האנדין אין זייא חילוקים אמאל טאר
מען זייא ניט טאן אונ אמאל מעג מען זיי טאן דען ווען עס וואלט ניט
זיין קיין הפסק וואלט דיא וועלט קיין תקומה ניט גיהאט לא תרצח
איז משמע מען טאר קיינעם ניט הרגנן אפילו אז ער איז עובר איין
עבירה וואס ער איז דרוף חייב מיתה דרום שטייט איין פסיק צוא
ווייזין אמאל איז אסור אונ אמאל איז מותר לא תנאף עס זאל ניט
שטיין קיין פסיק איז מיטין וואלט משמע גיוועזן אז עס איז אסור
מוליד זיין קינדער אונ זיך משמח זיין אפילו מיט זיין ווייב אבער דר
טראפ איז מפסיק צו ווייזין מיט אפרעמדי טאר מען ניט אבער מיט
זיין ווייב מעג מען לא תגנוב עס זאל ניט זיין קיין פסיק וואלט אסור
גיוועזן אפילו צוא גנבנן דיא דעה פון זיין רבי אין דער תורה אדער
דיא דעה פון אחכם · אדער אדיין אז עס קומט פאר אים איין
משפט פון רמאים אזו מוז ער גנבנן דיא דעה פון זייא כדי דער
משפט זאל ארויס גיין קלאר · אבער היינט אז עס איז דא איין
פסיק ווייזט דם אז אמאל איז מותר היינו אזעלכם וואס שטייט אובן
מעג מען · לא תענה ברעך עד שקר דא שטייט שון ניט קיין פסיק וויל מען
טאר קיין מאל ניט קיין פאלש עדות זאגן אונ מיט דברי תורה הט
הקב"ה גמאכט רזין עליונים אונ הט גלערינט די לייט איין וועג מתקן
צו זיין אונ גיין אין אים אזו וויא דער פסוק זאגט אני ה' מלמדך להועיל
מדריכך בדרך תלך · אונ אזו אוך לא תחמוד איז אויך קיין פסיק ניט דא ·
אוב דיא וועסט מיינן וויל עס איז קיין פסיק גיט דא טאר מען ניט
גלוסטין אפילו קיין דברי תורה קום אונ זעה בייא אלי שטייט דער
איסור דרך כלל לא תרצח לא תנאף לא תגנוב אונ עס שטייט ניט וואס ·
איז משמע אלץ · אבר דא שטייט ארום דרך פרט לא החמוד ב"ת רעך
לא תחמוד אשת רעך שדהו ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך אלי
זאכען וואס צוא דיין חבר איז איז אסור צוא גלוסטן · אבר
דיא תורה דאס איז תמיד דאס גלוסטיקייט אונ אורך ימים
בעולם הזה ובעולם הבא דאס איז מען מחויב צוא גילוסטען ·
דיא עשרת הדברות זענין דרך כלל פון דער תורה פון אלי
מצות · אונ דער כלל פון למעלה ולמטה · אונ דער כלל
פון עשרה מאמרות וואס דיא וועלט איז מיט זייא בשאפין
גיווארען · זייא זענען גיוועזן אויס גיקריצט אוף דיא לוחות
אבנים אונ אלי סודות זענען אין זיי מרומז אין איטליכן אות· אונ
די ישראל האבן דם גזעהן אונ האבין עס אלץ גוויסט ווי די תרי"ג
מצות זענן נכלל אין די עשרת הדברות · אלץ איז צו זיי גזעהן גווארן
אונ עס הט גלייכט צו זייערי אוגן אלי סודות התורה די רזין עליונים
ותחתונים · זייא האבן גיזעהען באשיינפערליך דם לויטערע ליכט
פון דעם כבוד פון הקב"ה אונ אז איין טאג איז ניט גיוועזן זינט די
וועלט איז בשאפן גווארן אזו ווי דר טאג וואס הקב"ה הט זיך אין אים
אנטפלעקט צו די ישראל אוף דעם בארג סיני · אוב די וועסט פרעגן
מיר האבן דאך גלערינט אז איין שפחה האט גזעהן אוף דעם ים
וואס יחזקאל הט ניט גזעהן · אבר דר טאג וואס זיי זענן גישטאנן אוף
דעם בארג סיני איז ניט אזו גוועזן דען דעם טאג איז אוועק גיגאנגן
די זוהמא פון דעם נחש אונ אלי גופות פון די ישראל זענין גלייטרט
גווארן מיט דעם לויטרקייט פון די מלאכים עליונים ווען זיי זענן זיך
מתלבש אין די לבושים וואס זענן לויטר ווען זייא בדארפן טאן דאס
שליחות פון זייער הערן אונ מיט די לבושים גיין זיי ארין אין פייער
אונ פארברען זיך ניט · דעסט גלייכן דר מלאך וואס הט זיך באוויזן
צו מנוח איז ארין גגאנגן אין פלאם פייער אונ איז דורך דעם ארוף

נגאנגן

גאנגן אויף דעי הימל אזו ווי עס שטייט ויעל מלאך ה׳ בלהב המזבח און אזו אויך אז פון די ישראל האט זיך אפ גיטאן די זוהמא פון דעם נחש אין זייער גוף גיבליבן לויטער אן איין שום אונריינקייט און זייערי נשמות זענן אין זיי גוועזן ווי דער זוהר הרקיע מקבל צו זיין דס אור און האבן גיקוקט אין דעם כבוד פון זייער הערן וואס אויף דעם ים איז ניט גוועז אזו אגלייכן דען אויף דעם ים איז נאך ניט אפ גטאן גיווארן פון זיי די זוהמא פון דעם נחש און אויף דעם בארג סיני האבן אפילו די ולדות אין זייער מוטרס בויך גיזעהן דעם כבוד פון זייער הערין און איטליכר האט מקבל גוועזן די תורה אזו ווי עס איז צו אים ראוי גוועזן • אין דעם טאג איז גוועזן איין שמחה פאר הקב״ה מער פון דעם טאג וואס די וועלט איז באשאפן גווארן דען דעסטמאל איז די וועלט נאך ניט גוועזן אויף איר שטאנד ביז די ישראל האבן מקבל גוועזן די תורה אזו ווי דער פסוק זאגט אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי און אז די ישראל האבן מקבל גיוועזן די תורה אויף דעם בארג סיני דען איז ערשט די וועלט מבושם גווארן און די שמים וארץ זענן גבליבן שטיין אין איין קיום און הקב״ה איז גיווארן דער קענט למעלה ולמטה און זיין כבוד איז אויף גינאנגן אויף אלי און אויף דעם טאג שטייט ה׳ מלך גאות לבש ה׳ עוז התאזר און עוז איז טייטש דיא תורה אזו ווי דער פסוק זאגט ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום :

וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך תנא מיר האבן גלערינט ווער עס איז מקריב זיין קינד אים מל זיין איז גלייך ווי ער וואלט מקריב גוועזן אלי קרבנות פון דר וועלט פר הקב״ה און גלייך ווי ער וואלט גיבויט איין מזבח פאר הקב״ה דרום מאכט מזב״ח מילה וזנה ביום ח׳ דרום מוז מען מסדר זיין איין מזבח היינו איין כלי מיט ערד און דרויף מל צו זיין דען איז דאס פר הקב״ה גלייך ווי ער וואלט דרויף גיקולט עולות וקרבנות און דס איז פר הקב״ה מער ניחא פון אלי קרבנות דרום שטייט ואם מזבח אבנים תעשה לי וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך שטייט ווייטר בכל מקום אשר אזכיר את שמי דאס מיינט מען מילה וואס דרויף שטייט סוד ה׳ ליראיו ובריתו להודיעם דרום וואל צו דעם מענטשן וואס ער איז מקריב זיין קרבן בשמחה פר הקב״ה אויף אים איז גזאגט גווארן וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו וגו׳ :

פרשת משפטים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם רבי שמעון זאגט אין דר פרשה איז מרומז די דינים פון דר נשמה ווי אזו זי איז מקבל איר עונש און ער זאגט דרויף גרוסי סודות ווי אזו א מענטש קען בקוקן א גרוסי נשמה פון הקדוש ברוך הוא וואס ער וועט הייסן איין בן צו הקדוש ברוך אזו ווי עס שטייט בנים אתם לה׳ אלהיכם אויף דעם זאגט דר פסוק נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים דר איז זוכה גיוועלטיגן אין אלי הימלין און אין אלי שרפים ואופנים והיות הקודש אויף דעם זאגט דר פסוק וכי ימכור איש את בתו לאמה איש • מיינט מען הקב״ה ער הייסט איש מלחמה • את בתו • מיינט מען די נשמה און אז ער זינדיגט מוז ער גשטראפט ווערן דרום שטייט ווייטר לא תצא כצאת העבדים זיא זאל ניט ארום גיין אזו ווי דיא מדריגות נשמות וואס זייא הייסן עבדים ושפחות שפחה אמה • אגרוסן כלל מוז מען מודיע זיין אז עס קומן אמאל ארא אויף דר וועלט נשמות הייליגי און בהעפטין זיך ווי די תלמידי חכמים גיין אין וועג און לערנן מיט זיי און זיי ווייזן זיך ווי סוחרים גיין מיט אייזן און פירן סחורה דרום שטייט אין דר גמרא און פיל מאל אינזוהר אז זיי האבן געזעהן טייעא דס הייסט א סוחר פתח דר סבא הייבט אן עס שטייט אם רעה בעיני אדוניה אשר לא יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בה די פרשה איז גירעט גווארן אויף דעם אויבערשטן סוד וואס מיר האבן גזאגט אויף דעם פסוק וכי ימכור איש את בתו וגו׳ רבון העולמים ווער פארכט זיך ניט פר דיר דען די ביסט שולט איבר אלי מלכים פון דר וועלט אזו וויא דר פסוק זאגט מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך ווי פיל זענן פר האנדן אויף דר וועלט וואס זייא גרייזן אויף דעם פסוק און זאגן איין פשט אויף אים אבר ער איז ניט גוט ווי אזו זיי זאגן אים • דען עס איז קשה דר סוף פסוק כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך דס איז אלוב צו א מענטש אז מען זאגט זיין גלייכן איז ניט דא אבר ביי הקב״ה ווי גישיקט זיך דאס צוא זאגן אמער דיא גאנצי וועלט איז אנקעגן אים גאר ניט ווי גשיקט זיך צו זאגן אויף הש״י וואס ער האט גאר קיין גלייכן ניט חס ושלום צוא קיין מענטשן זאל ער זאגין אז צווישן אלי חכמים פון גוים איז ניט דא זיין גלייכן עס איז א גרויסי תמיה אלא אזו איז דר פשט מי לא יראך מלך הגוים דר מלך הגוים גייט ניט אויף הקב״ה נאר אזו זאגט ער איז דענפר האנדן איין מלך הגוים וס ער זאל זיך פר דיר ניט פארכטן און ציטרין דעסט גלייכן זאגט דער פסוק הללו עבדי ה׳ הללו את שם ה׳ ווער עס ווייסט ניט דעם פשט זאגט ער אזו הללו עבדי ה׳ לובט די עבדי ה׳ דרום זאגט ווייטר דר פסוק הללו את שם ה׳ מען זאל וויסן אז דר פשט איז די עבדי ה׳ זאלן לובין דעם נאמין פון הש״י אזו דא אויך מי לא יראך מלך הגוים מיינט מען דס גייט אויף הקב״ה ער הייסט מלך הגוים דרום זאגט ווייטר דר פסוק כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך ווען זייא זעהן מיט זייער חכמה און זעהן דייני גבורות און דייני מעשים דען זענין זיי מודה צו דיר און זאגן מאין כמוך אז קיינר קען זיך צו דיר ניט גלייכן דרום זאגט ער כי בכל חכמי הגוים דורך זייער חכמה פר שטיין זיי אז זיי זאלן מודה זיין צו דיר אז עס איז ניט דא דיין גלייכן • די רבנן פרייען זיך און וויינען און האבן ניט גירעט אזו וויינט דער סבא אזו ווי פריער און הייבט אן עס שטייט ותאמר שרה לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה האבן די רבנים גזאגט שרה האט גוואלט אום ראמען די ערג פון איר שטוב דרום האט הקב״ה גזאגט כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה דא שטייט וכי ימכור איש את בתו לאמה ווען די נשמה קומט צווישן די קליפות וועסטו וועלן מיינען זי האט כח צו נעמין אפילו אזעלכי קינדר וואס זייא וועלן זיין צדיקים דר נאך דרום זאגט דר פסוק אם רעה בעיני אדוניה דווקא אז דר האר פון דר וועלט זעהט אז זיי וועלן שלעכט זיין וועסטו וועלן מיינין אז זי נעמט זיי צו בלייבן זיי חלילה ביא איר דרום שטייט אשר לא יעדה שטייט לו מיט אוא״ו והפדה הש״י לייזט זיי אום און נעמט זייא בישיבה של מעלה אזו אויך אנדרי נשמות וואס קומין אין איר רשות אריין וועסטו וועלן זאגן ווייל זייא ווערין פאר צוקט אין איר רשות ווערין זיי חלילה פר פאלן זאגט ער לעם נכרי לא ימשול למכרה אז זי גייט ארום איז זי הקב״ה מלביש אין איין טייערן לבוש און דורך דעם לבוש ווערט זי גהיט דר שם פון דער לבוש טוט זיא היטן דען אלץ איז ברשותו של הקב״ה חאטשי זיי ווערין אפט פר צוקט איז לפי שעה איבר דעם דור וואס זענן ניט אין דער צייט אז הקב״ה האט בשאפן די וועלט האט ער בשאפן אלי נשמות וואס זענין אן גבריים

...ען צו געבין צו די מענטשן דר נאך אין דעם גישטאלט וויא זייא
ארפן צו זיין אונ בשעת עס קומט די צייט זיי זאלן אראפ גייז אויף
ר וועלט רופט הקב"ה צו דר נשמה אונ זאגט איר גייןצו דעם ארט
ין דעם גוף פלוני אזו זאגט זי רבונו של עולם פון אזו אוועלט וואס
יך בין דא זאר איך אוועק גייען אין אזו אוועלט וואס מען וועט אין
יר ארבטן אונ איך וועל פר שעמט ווערן צווישן זיי זאגט הקב"ה
ו איר פון דעם טאג וואס די ביסט בשאפן גווארן ביסטו אן גיברייט
וען צו גיין אויף דר וועלט אזו מוז די נשמה אראפ נידרין אונ אריין
יין אין דעם גוף דרום זאגט די תורה זעהט ווי אייער האר הט אויף
ייך רחמנות דיא גוטי פעריל וואס ער הט גיהאט הט ער זי אייך פר
קופט אום זיסט אז איר זאלט מיט איר ארבטין אויף דר וועלט דרום
שטייט וכי ימכור איש דס איז הקב"ה ער וועט אייך פאר קופן את בתו
אמה מיינט מען די היילגי נשמה פר איין דינסט איר זאלט מיט איר
ארבעטן בעט איך אייך בשעת אז עס וועט קומן די צייט אז זי וועט
ארפין ארוס גיין פון אייך לא תצא כצאת העבדים זאל זי ניט ארוס גיין
יין גיריכט אין זינד נייערט איר זאלט זי אפ געבן פריי אז קיינער
אל אין איר ניט קענן קיין שליטה האבן נאר לוטר אונ ריין הקב"ה
אל זיך מיט איר פרייען אונ זאל איר געבן איין גוטן שכר פון דעם
...וטרקייט פון דעם גן עדן אזו ווי עס שטייט והשביע בצחצחות נפשך אבר
...ם רעה בעיני אדוניה ווען זיא איז איין גריכט מיט זינד אונ ווערט ניט
ועהן מחמת אומריינקייט ווייל צו דעם גוף ער ווערט פר לארין פון
...ר דאזיגר נשמה אויף אייבג דען ווען די נשמות גיין ארויף ריין פון
...ער וועלט גייט איטליכי נשמה ארויף בספר של מלך איטליכער
בחתמת מיט זיין נאמן מען זאגט דס איז די נשמה פון דעם מענטשן
אונ זי איז אן גיברייט צו דעם גוף וואס זי האט גלאזט דרום שטייט
אשר לו יעדה מיט אזא אבר אז זי גייט ארוס פר שמירט מיט עבירות
שטייט אשר לא יעדה מיט איין אלך זי איז שון ניט ראוי צוא דעם גוף
אונ איז שון פר לאזט פין אים אבר אז זי איז ריין שטייט והפדה וועט
ער זי אום לייזן פון דעם גיהנם אזו ווי עס שטייט פדה נפשי מעבור בשחת
אונ ווידר והפדה דס איז איין עצה צו אים ער זאל זיך אום לייזן מיט
תשובה דס הייכט אין צווייען והפדה ער זאל זי אום לייזן מיט תשובה
...ר נאך והפדה וועט ער זי אום לייזן פון דעם גיהנם לעם נכרי לא ימשול
למכרה ווער איז עם נכרי דען ווי זי גייט ארוים פון דר וועלט אונ גייט
ארוף אז זי איז זוכה זענן פר האנדן כמה חיילות קדושים וואס שטיין
אין וועג פון דעם גן עדן צו באהעפטן זיך אין איר אונ ברענגן זיא
אריין אין גן עדן איז זיא חלילה ניט זוכה זענין אן גיברייט כמה
חיילות נכרים מלאכי חבלה אין איר זיך נוקם זיין אונ אריין ברענגן
...י אין גיהנם דרום זאגט דר פסוק לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בה די
היילגי נשמה וועט ניט ווערן איבר גיענטפערט צו זיי בבגדו בה ווייל זי
גייט אין דעם קלייד וואס הקב"ה הט זי אן גקלייד אזו קען קיינר
קיין שליטה ניט האבין אין איר אז זיא איז זוכה ואם לבנו ייעדנה קום
אונ זעה וויא דר מענטש דארף נזהר זיין ער זאל ניט אפ קערין פון
דעם גוטן וועג אויף דר וועלט דען ווען דר מענטש איז זוכה אונ היט
זיא אויף דר וועלט אזו וויא עס גיהער צוא זיין אזו באגערט הקב"ה
אין אים אונ באריםט זיך מיט אים אלי טאג בפמליא של מעלה אונ
זאגט זעהט דאס היילגי קינד וואס איך האב אויף דר וועלט אזו
אונ אזו טוט ער אונ אזו זענן זייני מעשים ווען דיא נשמה גייט

ארוס לוטר אונ ריין אזו דר לייכט זיא הקב"ה מיט וויא פיל עדליא
ליכט ער ריפט אויס אלי טאג אונ זאגט דאס איז דיא נשמה פון
מיין זוהן דרום שטייט ואם לבנו ייעדנה כמשפט הבנות יעשה לה וואס איז דער
משפט הבנות דס איז אגרויסר סוד צו די חכמים עס איז פר האנדן
אובן איין היכל וואס הייסט היכל אהבה וואס אין דעם זענין פאר בארגן
אלי אוצרות של מעלה דארטין גייען אריין די נשמות וואס זענן דיא
ליב האבר פון דעם מלך ווען דר מלך עליון קומט אריין אונ גפינט
זיי דארטן איז ער זיי מחבק אונ מנשק אונ ברענגט זייא אויף מיט
זיך אונ איז זיך מיט זיי משתעשע דאס הייסט כמשפט הבנות אזו וויא
איין פאטר טוט זיין גליבטי טאכטר ער גיט איר גרוסי מתנות אזוי
אויך טוט הקב"ה צו דר נשמה אזו ווי עס שטייט יעשה למחכה לו אזו
ווי ער איז זיך משלים אויף דער וועלט אזו איז אים הקב"ה משלים
אויף יענר וועלט אזו ווי עס שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך יע"כ דר סבא
טוט זיך פר שפרייטן אונ מתפלל זיין ער וויינט אזו וויא פריער אונ
זאגט אם אחרת יקח לו וואס מיינט מען אם אחרת וועט דען הקב"ה געבין
צו די צדיקים איין אנדרי נשמה דר נאך או"נ ניט דיא ערשטי נשמה
וואס זי הט זיך משלים גוועזן מיט אים אונ האט גטאן דעם ווילן פון
הקב"ה אונ עס איז ווידר אזו איז דאך חס ושלום גאר קיין הבטחה
ניט צו די צדיקים ער הייבט אן צוא זאגן עס שטייט וישוב העפר אל
הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה דעם פסוק הט מען גדרשת
אויף חורבן בית המקדש דס די ערד איז ווידר גווארן אזו וויא זיא
איז פריער גוועזן · אין אזו וויא עס שטייט והכנעני אז בארץ אז
די קליפות האבן ווידר דרויף אשליטה גיהאט והרוח אונ דיא שכינה
דס איז דר רוח הקודש תשוב הט זיך ווידר גקערט אז זיא הט דס דר
זעהן דס איז זי הט גצוגן צעהן מסעות פון דעם קודש הקדשים
אונ הט אלץ גמיינט אז די ישראל וועלן נאך תשובה טאן פר הקב"ה
אונ אז דר צד הקליפות האבן שולט גוועזן אין ארץ ישראל איז זיא
ווידר ארויף גגאנגן אונ הט זיך אפ גטאן אזו האבן די רבנים מפורש
גוועזן דעם פסוקים אונ זעה דר רוח פון אצדיק דר ווערט גקריינט
אין זיין גישטאלט בגן עדן של מטה אונ אלי שבת אונ יום טוב אונ
ראש חודש ווערן זיי גיקריינט אונ זענן אן גברייט אונ צו שפרייטן
זיך ארויף גיין אין גן עדן העליון אונ אזו וויא הקב"ה טוט מיט דיא
נשמות אין גן עדן העליון וואס זיי זענן דארטן אזו טוט ער צוא דיא
רוחות בגן עדן של מטה אז זיי גייען ארויף פר אים אונ מען זאגט
דס איז דר רוח של פלוני סיד תיכף קריינט הקב"ה צו דעם רוח אונ
איז זיך מיט אים משתעשע אויב דו וועסט זאגן פון וועגן דעם רוח
טוט הקב"ה ניט צו דר נשמה אזו ווי ער הט פריער גיטאן עס איז
ניט אזו נייערט שארה כסותה ועונתה לא יגרע די דרייא זענן גרוסי כודות
וואס איז אובן אין גן עדן העליון וואס הייסט עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה
למחכה לו אונ זי ווערט דר לייכט מיט אלי פר בארגני ליכט פון דעם
עץ החיים דס ווערט אלץ ניט גמינרט פון דר נשמה דאס איז אלץ
איין נשמה פון אצדיק אבר אז די נשמה איז ניט אזו וויא עס דארף
צו זיין ווערט פון איר גמינרט די דריי זאכן אונ זי האט אפילו ניט
איינס פון די דריי דרום זאגט דר פסוק ואם שלש אלה לא יעשה לה הייכט
זי איז ניט זוכה דר צו ויצאה חנם שטויסט מען זי ארוס פון אויבין אין
כסף דר כסף איז טייטש גלוסטקייט אזו ווי עס שטייט נכספה וגם כלתה
נפשי איז דאך האלטן די טייטש גלוסטן דאס מיינט מען זיא איז ניט

חכה צו די גרויסטיגי עולמות פון דעם גן עדן ער זאגט ווייטער גרויסי סודות דר נאך זאגט ער אז דר מענטש ווערט אלט דרייצעהן יאר ווערט ער איין בן צו דר שכינה אז דוד איז אלט געווארן דרייצעהן יאר האט ער גזאגט ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך דרום וויל פריער איז ער ניט געוועזן קיין בן דם איז ווייל עס האט נאך אויף אים ניט גרוט די היילגי נשמה דען די ערשטי דרייצעהן יאר הייסן שני ערלה דרום פון דעם אן הייב פערצעהן יאר זאגט הקב"ה אני היום ילדתיך דם הייסט ער האט זוכה געוועזן צו דר נשמה הייסט ער שון בן צו הקב"ה דרום זאגט דר פסוק ואם לבנו ייעדנה פון דרייצעהן יאר אונ ווייטער ווס ער איז שון ארוס גגאנגען פון די שני ערלה כמשפט הבנות יעשה לה אזוי וויא מען טוט אנדרי היילגי נשמות דען מיר האבין גילערינט אלי טאג פון די דרייצעהן יאר זעהט הקב"ה דם קינד ווי ער גייט ארוס פון די קליפות אונ גייט אלי טאג אין בית המדרש צו זיין רבי אונ צו ברעכט די קליפות ווס ער איז דרינען ווס טוט הקב"ה צו דר נשמה פירט ער זיא אין זיין חדר אונ גיט איר מתנות גדולות אונ צירט זי מיט דעם צירונג של מעלה ביז זי גייט לחופה נאך דרייצעהן יאר: אם אחרת יקח לו קום אונ זעה אום שבת אז די ישראל זענען מקדש אין שול אזו קומען אראפ נשמות יחידות פון דעם עץ החיים אונ רוען אוף זייא אגאנצין שבת אונ אז שבת גייט אוועק גייען ווידער אלי נשמות ארויף אונ זיי ווערן גקריינט מיט היילגי עטרות דורך דיא חידושי תורה וואס דר מענטש איז מחדש אום שבת אונ אויף דיא עטרות ווס די נשמה איז מקבל זאגט דר פסוק אם אחרת יקח לו תאטשי עס איז אים אן גבריים שארה כסותה ועונתה אזו וויא אויבן שטייט פון דעסט וועגן לא יגרע ווערט פארט ניט גמינערט זיא בהאלט די עטרות פון דיא חידושי תורה אונ פון פריער · זאגט דר סבא איך מוז דאך ווייטער זאגן כדי איך זאל ניט עובר זיין אויף דעם פסוק אל תמנע טוב מבעליו דם הייסט מען זאל ניט פר מיידן דאס גוטץ פון הקב"ה אונ הקב"ה איז דאך דא אונ אויך ווען איר זאלט ניט זיין קיין זכאים וואלט איר מיך ניט בגעגינט ער זאגט ווייטער סודות פון דר נשמה עס איז איין משל איין אהובה אונ איין יפת תואר ויפת מראה איז פר בארגן אין איין היכל אונ זי האט איין ליב האבר אונ דיא לייט ווייסן ניט אירי פר בארגניש ווי זי זיצט פר בארגין נייערט איר ליב האבר ווס זיין לב ונפש איז אלץ צוא איר אונ ווייסט אז פאר גרויס ליבשאפט ווס זי האט אים וועט זי זיך צוא אים בווייזן צו דר וועקין דם גרוס ליבשאפט אונ ער גייט צו דעם הוז אונ רינגילט עס ארום אוף אלי זייטן ער הייבט אויף זייני אוגין אויף אלי זייטן זיא ווייסט דאך וואול אז דר אוהב האפט זי צו זעהין אונ ער גייט ארום דעם הויז ווס טוט זי עפינט זי די טיר פון דעם היכל ווי זי איז פר בארגן אונ ווייזט איר פנים צו איר ליב האבר אונ ווערט תיכף פר הולין · אלי ווס זענען דר ביי זעהן גאר ניט נאר דר אוהב אליין · אזו איז די תורה זי ווערט ניט אנפלעקט נאר צו אירי ליב האבר ווייל זי ווייס וואול אז דער ליב האבר איז עובר ושב הין אונ אהער ער לערינט אונ וואלט גגערן צו פר שטיין דם פנימיות פוז דר תורה וואס איז פר הולין אין דעם מלבוש הנגלה דען באווייזט זי זיך אוף איין ארט אין סוד אונ פר דעקט זיך ווייטער אלי לייט לערנן דס אונ פר שטייען עס ניט נייערט ער אליין אונ זיין לב ונפש איז אלץ צוא דער תורה אונ זי איז זיך מגלה צו איר ליב האבר בתחלה וויינג · קום אונ זעה

אזו איז דר סדר פון דר תורה בתחלה אז זי הייבט זיך אן אנפלעק צו אים ווייזט זי זיך ברמיזה פר שטייט ער עס איז גוט אונ אוב ני שיקט זי צו אים אונ בפעלט צו אים לאז דער שוטה קומן אזו ווע איך מיט אים רייךן דם מיינט דר פסוק מי פתי יסור הנה רופט זי אי צו זיך אונ הייבט מיט אים אן צו ריידן אונטער דעם פרוכת ביז ע הייבט אן צו פר שטיין די תורה דורך דרש דר נאך טוט זי מיט אי ריידן איידלער דם איז אגדה דר נאך אז ער איז שון גיוואונט מי איר בווייזט זיא זיך צוא אים פנים אל פנים אונ רעט מיט אים א רזין סתימין אונ אלי אירי פר בארגניש אלי וועגן ווס זיא האט א הארץ אונ עס איז פר בארגן מימים קדמונים אונ דענסט מאל א ער אגאנצער מענטש איין בעל תורה ער איז דר הער פון דעם הו אלי אירי סודות ווייסט ער אונ עס ווערט ניט פר הולן פון אים א זיא זאגט בתחלה האב איך דיר גוויזן דורך רמז דאס איז לאן גוו רזין סודות עליונים דער עיקר איז מען זאל ניט מוסיף זיין אונ ני מינערן אפילו איין אות אין דר תורה דרום גיהער דר מענטש רוד זיין נאך דער תורה צוא זיין איר ליב האבר וועט זיא זיך צוא א אנטפלעקן ער זאגט ווייטער גרויסי סודות מען קען זייא ניט ארו שרייבן דר נאך קושט ער זיי אונ בענטש זייא אונ זייא זענין א גגאנגען אז זיי זענען גקומען צו רבי שמעון דר ציילן זיי אים ווי דר ס האט זיי מגלה געוועזן סודות התורה האט ער זיך זייער גפרייט אונ ווינדרט זיך אונ זאגט איר זייט געוועזן מיט איין אריה עליון גבור חזק א אשטארקר לייב ווס כמה גבורים זענען אנטקעגן אים נישט אין ד תורה אונ איר האט אים באלד ניט דר קענט איך פר ווינדר מיך אזו איר זייט ניצול געווארן פון זיין עונש נייערט הקב"ה האט א בגערט מציל זיין ער לייענט אוף זיי דעם פסוק ואורח צדיקים כאור נ הולך ואור עד נכון היום וגו' אונ עס שטייט ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו א

וגו' ע"כ מן ר' ייסא סבא :

רעיא מהימנא

פקודא די מצוה נאך דעם איז מען זאל אום קערן איין אבידה א

דר נאך איז אמצוה מען זאל איין גזילה אום קערן זאגט בוצינא קדישא רבי שמעון צוא משה רבינו וואס ער הייסט ר מהימנא דו רועה נאמן הקב"ה וועט דיר אום קערין דיין אבידה דו האסט פר לארן איבר דעם ערב רב וואס זיי האבן גמאכט ד עגל דרובר איז גפאלן דיין כלה דם זענין די לוחות אזו וו דר פ זאגט וישלך מידיו את הלוחות דרום איז צו דיר גזאגט געווארן לך רד הקב האט דיר מרמז געוועזן די ירידה כגלות הרביעי עס שטייט הן כל אלה יפעל פעמים שלש עם גבר דא איז מרומז דייני גלגולים דוא מוזט נדערין גלות וועגן דיין כלה בת יחידה דיא היילגי וואס עס שטייט נפלה תוסיף קום בתולת ישראל אונ אז דו וועסט צו איר נדערין אין גלות ו זי דורך דיר אוף שטיין דם איז השבת אבידה אונ די תורה איז גגאנגען אנטקעגן דיר ווי די וואסר פון דעם באר אונ אזו אוך ו דיר הקב"ה אום קערין דיין גזילה ויגזול את החנית מיד המצרי המ באטרעפט משה אונ אין גלות וועט ער אפ שיידן ערי מקלט בשירמען דיך פון פיל נאך יאגר ווס יאגן דיך נאך וואס האט סוף ניט דען דו האסט אין מצרים אום גבראכט דעם מצרי ווס אים איז געוועזן דר נחש הקדמוני מיט אירי חיילות אונ דו האסט גהרגת פר דר צייט אונ האסט זיך ניט גפארכטן פר אלי נאך

פרשת משפטים

ם האבן דיך נאך געזאגט כמה נשים נעמ"ח אגר"ת לילי"ת און הקב"ה
ט דיר גגעבן ערי מקלט באשירעמט צו ווערן פון זיי דס זענין די
ערי תשובה • ווייטר קען מען ניט שרייבן כדרך נגלה עס זענין
גרוסי סודות עליונים :

ל משה אמר עלה אל ה' ער זאל מיט זיי ארייןגיין בברית דען אצונד
האבן זיי מקיים גוועזן מצות פריעה דען אין מצרים האבן זייא
נאר מל גוועזן אן פריעה אונ אצונד שטייט שם שם לו חוק ומשפט זיי
אבן מקיים גוועזן מצות פריעה ושם נסהו מיט דעם אות ברית קודש
ונד האבן זיי כורת ברית גוועזן דורך משה אזו ווי עס שטייט ויקח
ה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח ונגש משה לבדו אל ה' וואול
דעם חלק פון משה ווס ער הט גהאט אזו איין מדריגה צו גנעהנן
יין צו גאט ווס קיינר הט דס ניט זוכה גוועזן אונ די ישראל האבן
ונד זוכה גוועזן ווס זיי האבן ביז אהער ניט זוכה גיוועזן • באותו
יה האבן זיי גקריגין איין קיום בקיום העליון הקודש אונ מען הט
אבשורה גזאגט אז הקב"ה וועט רוען צווישן זיי אין בית המקדש
אזו ווי עס שטייט ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם :

או את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר אין דעם גשטאלט ווס
הקב"ה וועט לעתיד בויען דס בית המקדש אזו ווי עס שטייט
תיך בספירים • ואל אצילי בני ישראל וכו' דס זענין נדב ואביהוא ווס זייא
בן נהנה גוועזן מזיו השכינה וואלט זייא תיכף גקומן זייער עונש
הקב"ה האט זייא גווארט אויף איין שפעטערר צייט רבי זאגט
לו זייא האבן בוודאי געסן אונ האבן זיך גשפייזט דר מיט אונ
ענן אצונד ראוי גוועזן דר צוא אונ דער מיט האבן זייא גאר ניט
רפט נייערט דר נאך האבן זיי גזינדיגט רבי אלעזר זאגט אפילו
שראל זענן אויך ראוי גוועזן דר צוא מקושר זיין אין דער שכינה
דעם ברית ווס זיי האבן מקיים גוועזן אונ האבן די תורה מקבל
ן אונ האבן די זכיה ניט גיהאט צו זעהן אזו וויא דיא צייט ביז
תיד לבא איז הקב"ה אן גבריית זיך אנטפלקן צו די ישראל מיט
זייני כבוד צו ווערן גזעהן עין בעין אזו וויא עס שטייט כי עין בעין
יראו בשוב ה' ציון נאך שטייט ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו וגו' :

משה בתוך הענן ער הייבט אן עס שטייט אמרתי לא אראה יה יה בארץ
החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל וויא גאר זענן פר שטאפט די
ה וואס זייא ווייסן ניט אונ זענין ניט משגיח אין דער תורה אונ
ן נאר זעהן וועלט זאכין אונ עס ווערט פאר געסין פון
דער רוח החכמה דען ער ווערט גימישפט נאך זייני מעשים
אונ דארף אפ געבין דין וחשבון פאר הקב"ה אז ער שטארבט
עהט וואס ער זעהט אידער ער קומט אויף יענר וועלט קומט
פאר אדם הראשון ער זיצט פאר דיא טויערין פון דעם גן עדן
גהען אלי וואס היטין דיא מצות פון הקב"ה אונ ער פרייד זיך
זייא אונ כמה צדיקים שטייען ארום אים זייא הייסען יושבי חדל
יט יושבי חדל דייל זייא זענן ניט גוועזן אזו ווי איין חולדה אוויזלע
עס שלעפט אונ לאזט ליגין • אונ ווייסט ניט פאר וועמין ער
דאס אן גיגרייט נייערט יושבי חדל אזוי וויא עס שטייט חדלו לכם
ים פר מייד איך פון דעם גיהנם אונ שטארקט זיך צוא זיין
ן עדן אונ ווידר יושבי חדל אין טייטש בעלי תשובה ווס האבן זיך
יטן פון דעם וועג פון די רשעים דרום זיצן זיי אויף דר טיר פון
ן עדן אונ נענן זיך משמח מיט די וואס קומן אין גן עדן אריין

קום אונ זעה חזקיה המלך הט גידארפט שטארבין הט ער מתפלל
גיוועזן צו הקב"ה הט ער אים מוסיף גיוועזן פופצין יאר אונ ער זאגט
אמרתי לא אראה יה איך האב גימיינט איך וועל שוין ניט זוכה זיין צו
זעהן יה בארץ החיים ווען די נשמות גייען ארויף אין צרור החיים צו זעהן
דם גרוסי אור וואס הייסט אספקלריא המאירה מוזין זיך די נשמות צום
ערשטן אן קליידן מיט דעם מלבוש פון אירי מעשים טובים אזו אויך
משה הט ניט גיקאנט ארוף גיין ביז ער איז גיקומן אין איין ענן אונ
דאס איז גיוועזן צום אים איין מלבוש דרום האט ער גיזעהן וואס ער
הט גיזעהן דרום זאגט ער אמרתי איך האב גימיינט איך וועל שוין ניט
זוכה זיין צו זעהן אדם הראשון מיט די יושבי חדל וואס זענן מיט אים
דייל ער הט ניט גנומן קיין אשה ער זאל האבן מיט איר קינדר דרום
האט אים ישעיה הנביא גיזאגט צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה כי מת
אתה מיינט מען בעולם הזה ולא תחיה איז בעולם הבא אונ דר נאך
אז ער הט גינומן די טאכטר פון ישעיה הט ער גיזאגט דס ווס אובן
שטייט אמרתי וגו' וכמה דאך חזקיה וואס האט גיהאט זכות אבות אונ
איז גיוועזן אגרויסר צדיק וחסיד האט ער גיזאגט איז שוין אבל שכן
אנדרי ווס האבן ניט קיין זכות אבות אונ זינדיגין פאר הקב"ה וויא
וועלן זיי נעמען אויבן איין לבוש צוא דער נשמה וואס דער לבוש
הייסט חלוקא דרבנן וואל דר חלק פון דיא צדיקים וואס הקב"ה האט
פון זייערט וועגן כהאלטן כמה טובות ותענוגים לעולם הבא אויף
זייא שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך :

פרשת תרומה

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה דיא ישראל זענין
אפ גישייד גיווארן צו מיר נאר איך האב איבר זיי צו שאפין
ניט די שרים של מעלה רבי יוסי זאגט עס שטייט ויקחו לי תרומה דם
מיינט מען ווער עס איז זיך משתדל אונ וויל טאן איין מצוה מוז ער
זעהן עס זאל ניט זיין חלילה אום זיסט אן געלט אונ אן כח נייערט
ווערליג זיין כח אונ זיין פר מעג אזו ווי עס שטייט איש כמתנת ידו כברכת
ה' אלהיך אשר נתן לך וועסטו וועלן פרעגן עס שטייט דאך אבר לכו שברו
ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב דס גייט דאך אוף די השתדלות
פון הקב"ה זאגט ער עס אלא זאל זיין אום זיסט אן געלט דאס
השתדלות פון דר תורה איז פרייא ווער עס וויל אין דעם זוכה זיין
קען ער דר קענן די השתדלות פון הקב"ה דעם דאזיגין מענטשן איז
גרינג ווער עס וויל קען דער צוא זוכה זיין אן געלט אבער אזעלכי
השתדלות וואס הענגט אן אין איין מעשה טאר מען ניט נעמן אום
זיסט דען ער קען ניט זוכה זיין דורך דר מעשה ער זאל אוף זיך ציהן
דעם רוח הקודש נאר אז ער טוט דס מיט געלט• אין דעם ספר שלמה
המלך שטייט דארט אזו ווער עס וויל זיך משתדל זיין אפ טאן דעם
רוח הטומאה פון זיך אונ אים אונטר טענג מאכן דען די מעשה ווס
ער וויל מיט איר פועל זיין מוז ער זיא קופן פאר געלט ווי פיל מען
וויל פר דר מצוה נאר דער רוח הטומאה איז אן גיבריית אום זיסט
אן שכר ער רוועט אוף דעם מענטשן אונ רעט זייא איבר פון וואנען
מיט זיי אונ פירט זיי אראפ פון דעם רעכטן וועג כדי ער זאל טאן
זיין ווילנג ביי זייא אבער דער רוח הקודש איז ניט אזו נייערט
בשכר שלם אונ מיט פיל השתדלות אונ מיט גרויס טרחא אונ זאל
זיך מתקן זיין בקדושה ובטהרה פון זיין גוף אונ מיט דעם רצון פון

דעם

נעם הארין · נאך דעם הלואי זאל דס אים העלפן אז דר שם הקודש זאל כאבן זיין וואונונג בייא אים אונ אז ער איז שוין זוכה דער צוא מוז ער זיך פירן צו גיין בדרך הישר ניט אפ קערן לימין ושמאל אונ אז ניט טוט זיך דיא קדושה תיכף אפ פון אים אונ ווערט שון ווייט אפ גיטאן פון אים אונ קען שוין אזו גיך ווידער ניט בקומן די דרגא דרום שטייט ויקחו לי תרומה מאת כל איש פון דעם וואס הייסט איש איין שטארקער מענטש וואס שטארקט זיך איבער דעם יצר הרע אונ בגערט מיט זיין ווילין אונ הקב"ה וואס הייסט לב אזו ווי עס שטייט לך אמר לבי נאך שטייט צור לבבי וטוב לב ויטב לבו דאס מיינט מען אל"ץ הקדוש ברוך הוא אזו דא אויך אשר ידבנו לבו מיינט מען צו הקב"ה וואס ער איז דאס לב תקחו את תרומתי נאר דארטן ווערט גיפונען · אונ פון וואגען ווייסן מיר אז הקב"ה מאכט זיין וואונונג בייא זייא אז מיר זעהן אז דר ווילין פון דעם מענטשן איז מיט שמחה צו הקב"ה דען ווייסן מיר אז דיא שכינה רועט אויף אים דען מוז מען דעם מענטשין קויפין פאר געלט אונ נאך זוכין מען זאל זיך מיט אים בהעפטין אדער צו לערנן מיט אים דרום האבין די חכמים גיזאגט קנה לך חבר מען מוז אים קויפן צו זוכה זיין בשכינה אונ מען מוז נאך יאגן נאך איין זכאי אונ אזו אויך דער זכאי מוז נאך יאגין נאך איין רשע אים צוא קופן ער זאל פון אים מעביר זיין דיא זוהמא אונ דיא קליפות אונטער טעניג מאכין אונ זאל אים מתקן זיין דאס נפש איז גלייך וויא ער האט אים בשאפין אונ דער שבח ווס דורך אים גייט אויף צו הקדוש ברוך הוא איז מער ווי אנדרער שבח ווייל ער איז גורם מכניע זיין דעם צד הטומאה אונ דער הייבען דעם כבוד פון הקב"ה דרום שטייט בייא' אהרן ורבים השיב מעון ער האט פיל ווידער גיקערט פון זינד אונ עס שטייט בריתי היתה אתו החיים והשלום קום אונ זעה ווער עס איז ארשע מחזיר למוטב ער זאל אוועק לאזין דעם שלעכטן וועג דר איז עולה אוף דרייא מעלות ווס איין אנדרער איז דער צוא ניט זוכה איינס ער איז גורם מכניע זיין דעם צד הטומאה אונטר דר קדושה אונ איז גורם דס הקב"ה איז עולה בכבודו אונ איז גורם מקיים צו זיין די וועלט אין קיום של מעלה ושל מטה אויף אזו אמענטשין שטייט בריתי היתה אתו החיים והשלום ער איז זוכה צוא זעהען אייניקך אונ איז זוכה לעולם הזה ולעולם הבא אלי דינר של מעלה קענען אים ניט דן זיין בעולם הזה ובעולם הבא אונ ער גייט אריין אין די דרייצן שערים אונ קיינר ווערט אים ניט אויף אים שטייט גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך כלומר דס איז אלץ זוכה דר ווס מאכט דר לייכטן דעם רשע פון זיין פינצטרניש :

תוספתא

מצוה דיא מצוה ויקחו לי תרומה איז צו לערנען אלע טאג דעם שורש פון דער אמונה עליונה צוא וויסן דעם וועג פון הקב"ה דען דר ווס איז עוסק בתורה איז ער זוכה בעולם הזה ובעולם הבא אונ ווערט ניצול פון אלע מיני בייזע מקטריגים דען דיא תורה איז דער עיקר פון דער אמונה ווער עס איז עוסק אין דר תורה איז ער עוסק ביחוד עליון · הקב"ה מאכט רוען זיין קדושה אוף אים אונ ער ווערט ניט אפ גיטאן פון אים אונ ווער עס ווייסט דיא דברי תורה גיהער מען דאך נאך צו לערנן די זעלביגי רייד פון אים אונ מקיים צו זיין ניי מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי דאס איז די תורה פון דעם

ים החכמה דיא תורה איז איין עץ חיים צו געבין חיים צו אלי וואס שטארקן זיך אין איר אזו וויא דר פסוק זאגט עץ חיים הוא למחזיקים ב ער איז זוכה זיך מקשר זיין אין דר תורה עליונה אונ אין דר וועל שווייגט ער ניט אונ אפילו אין קבר טוט ער ריידן מיט זייני לעפצ אזו וויא דר פסוק זאגט דובב שפתי ישנים :

וזאת התרומה אשר תקחו וגו' דאס איז דאך גילערינט גיווארן אז הקב"ה האט זיך אנפלעקט אויף דעם בארג סיני אונ הט גיגעבין די תורה צו די ישראל אונ עשרה מאמרות איז איטליכר דיבור גיווארן איין קול אונ דאס קול האט זיך צו שייד אויף זיבעציג קולות או אלע האבין גילויכט אונ גיפונקילט צו די אויגין פון אלי ישראל או זייא האבן גיזעהן עין בעין דיא ליכט פון כבוד עליון אזו וויא דע פסוק זאגט וכל העם רואים את הקולות אונ דאס קול האט התראה גיטא אין איטליכן בזונדר פון די ישראל אונ האט צו אים גיזאגט ביסט מיך מקבל אויף דיר ניט אזו פיל מצות התורה וואס איז אין מיר נכלל האט ער גיזאגט יוא האט זיך דאס קול אום גיקערט אויף זיי קאפ אונ האט זיך ארום גידרייט ארום זיין קאפ אונ האט צו אי גיזאגט ביסטו מיך מקבל מיט אזו פיל עונשים אין דר תורה האט ער ווידר גיזאגט יוא דער נאך האט דאס קול ווידר אום גיקערט או איז גיקומן אין זיין מול אזו ווי דר פסוק זאגט ישקני מנשיקות פיהו או דיא ישראל האבין דיא צייט גיזעהן איין אור וואס ער איז כולל אל אורות אונ זייא האבין גיגלוסט דער צוא אונ אצונד זאגט הקב"ד צו זיי דאס ליכט וואס איר האט גיזעהן אויף דעם בארג סיני וואס אייער חשק איז דער צו זאלט איר דאס מקבל זיין אונ נעמט עס איך דרום זאגט ער תקחו את תרומתי ווייטער זענין גרויסי סודות · אזו קומען דיא חבריא אונ קושין אים אויף זיין קאפ אונ זייא קומן פאר רבי שמעון אונ זענן פאר אים מסדר דיא רייד · ווייגט רבי שמעון אונ זאגט איך ווייס בוודאי אז דער רוח הקודש העליון רועט אויף אייך וואול צו דעם דור וואס זעהט דאס דען עס וועט שון אזו איין דור ניט זיין ביז דיא צייט וואס משיח וועט קומען דען וועט זיך די תורה אום קערין צוא איר ארט וואול צוא דיא צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא :

כתוב עס שטייט גישריבן ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור זאגט רבי שמעון דאס אור האט הקב"ה בהאלטן צוא דיא צדיקים לעולם הבא אזו וויא מען הט גיזאגט עס שטייט אור זרוע לצדיק אונ דער אור האט ניט משמש גיוועזן אויף דער וועלט נייערט דעם ערשטין טאג דער נאך איז ער פר בארגן גיווארן זאגט רבי יהודה ווען דר אור וואלט באהאלטין גיווארין אין גאנצין וואלט דיא וועלט ניט גיקענט שטיין אפילו איין רגע נאר הקב"ה האט עס בהאלטין אונ הט עס גיזייעט ווי מען זייעט תבואה אונ עס מאכט פירות אונ דר פון בלייבט דיא וועלט אויף זיין קיום אונ עס איז ניט דא קיין שום טאג ווס עס זאל ניט ארויס גיין פון דעם אור אונ דער פון הט ער איין קיום אונ אויך אלע ערטער וואס זענין עוסק בתורה בייא נאכט אזו גייט ארום פון דעם אור אונ ווערט גצוגן אוף זיי דרום שטייט יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי אין דעם טאג וואס דאס משכן איז אויף גישטעלט גיווארען שטייט ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן דער ענן איז גיוועזן פון דעם ערשטן אור איז ער הייגט אראפ גיקומן מיט דר שמחה פון דר שכינה אז זיא איז אריין גיגאנגן אין משכן פון משה אונ פון דעם

פרשת תרומה

ג אן וואס דער אור איז באהאלטין געווארען איז ער ניט אנפלעקט
יארין נייערט ער איז מחדש אלי טאג מעשה בראשית · רבי יוסי
ט זיך גימידט אין דר תורה אונ מיט אים איז גיוועזן רבי יצחק
ב רבי חזקיה זאגט רבי יצחק מיר זעהן אז דאס מעשה משכן איז
יך גיוועזן צו מעשה בראשית אזו ווי די חכמים האבן גיזאגט אבר
פר שטיין רעכט די סודות קענין מיר ניט זאגט רבי יוסי ברענגט
יף דיא רייד צו דעם הייליגין רבי שמעון בן יוחאי דען ער טוט
כט אן גרייטן דס גיקעכטס אונ מאכט עס זיס אונ גישמאק מיט
ם טעם אזו ווי הקב"ה הט אן גיגרייט מיט זייני מדריגות ער קען
כט קאכן קיין שום מענטש בדארף שוין אין דרינן קיין זאלץ ניט
יין טאן כלומר אז ער איז מגלה איין סוד בדארף שוין ווייטר מער
ין טעם ניט האבין וויל ער איז מגלה מיט אלע סודות וטעמים
נ נאך מער פון זיין עסין וואס ער מאכט קען אמענטש עסין אונ
ינקן אונ צוא דער פילין זיך זיין בויך מיט אלע תענוגים שבעולם
ין זאל נאך איבער לאזין · אויף אים ווערט מקוים ויתנו לפניהם ויאכלו
ותירו כדבר ה' ער הייבט אן עס שטייט וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו
' דעם פסוק האבין מיר שוין גילערינט אויף וויפיל ערטר נתן איז
ייטש ער האט אים גישענקט אזו וויא איינר גיט צו זיין ליב האבר
מתנה ער האט אים גיגעבין שלימות החכמה עושר אונ כבוד
ממשלה דיא אלי זענן נכלל אין דר הכמה ויהי שלום בין חיום ובין שלמה
ייל זייא האבין זיך מגלה גיוועזן אלי סודות וואס אנדרי לייט האבן
יט גיוויכט דען שלמה האט גיזעהן אז אפילו זיין דור וואס איז אין
ים מער שלום ווי אין אנדרע דורות איז פארט ניט גיוועזן דער רצון
ון הקדו"ש ברוך הוא אז דיא חכמה זאל אנפלעקט ווערין אין דער
תורה וואס זיא איז סתום ונעלם האט ער אין דער תורה גיעפינט
תחים מיט זיין חכמה אונ פון דעסט וועגין איז זיא דאך פר הולן
אר צוא דיא חכמים וואס זענין זוכה צוא דיא סודות התורה זענען
ייא מגמגם אין זייא אונ קענען ניט רעכט עפענין זייער מויל אבר
יער דור וואס רבי שמעון איז דרינען איז דער ווילין פון הקב"ה אז
ס זאל אנפלעקט ווערן וועגן רבי שמעון דיא סודות התורה דורך
ים אבער איך טוא מיך פאר וואונדערין אויף דיא היינטיגי חכמי
הדור אז זייא זאלן רוען אפילו איין רגע פון עוסק זיין בתורה כל זמן
רבי שמעון לעבט נאך אויף דער וועלט ווייא צו דעם דור ווס רבי
שמעון וועט אוועק גיין פון דער וועלט אונ דיא הכמים וועלין זיך
מערין אונ דיא סודות התורה וועלין פר געסין ווערין פון דר וועלט
זאגט רבי יצחק וודאי איז אזו דען אמאל בין איך גיגאנגען אין וועג
מיט אים האט ער נאר גיעפינט זיין מויל אין דר תורה האב איך
גיזעהן וויא איין עמוד הענן איז גישטאנען מלמעלה למטה אונ איין
אור גדול האט גילייכט אין דעם עמוד הענן האב איך מיך זייער
גיפארכטן אונ האב גיזאגט וואול צו דעם מענטשן וואס עס איז אים
אן גיבריים אזעלכעס אויף דר וועלט וואס שטייט בייא משה וקמו כל
העם והשתחוו איש פתח אהלו עס איז רעכט גיוועזן צו משה וואס ער איז
גיוועזן איין נביא נאמן אויף דער גאנצר וועלט אונ דאס דור האבין
מקבל גיוועזן די תורה אויף דעם בארג סיני אונ האבן גיזעהן כמה
נסים וגבורות אין מצרים אונ אויף דעם ים דס הט צו זיי בדארפט
אזו זיין אבר בדור הזה איז נאר דער זכות פון רבי שמעון אזו פיל
גורם אונ עס ווערן גזעהן נסים נאר דורך אים :

ותכלת זאגט רבי יצחק תכלת ווערט גפארבט פון דעם פיש וואס
ווערט גפונען אין ים כנרת אין חלק פון זבולון די פארב הט
מען גמוזט האבן ביי דעם משכן דען דר גשטאלט פון תכלת הט
גמוזט דרויף גזעהן ווערן ער הייבט אן עס שטייט ויאמר אלהים יהי רקיע
דר רקיע איז בשאפן גווארן אין דעם אנדרין טאג מצד השמאל דס
מיט אים איז בשאפן גיווארן דר גיהנם אונ דרום שטייט ניט בייא
דעם אנדרן טאג כי טוב וויל עס איז בשאפן גווארן דר מלאך המות
ווס ער הייסט חושך דס ער מאכט פינצטר דס פנים פון דיא לייט
אוב דו וועסט פרעגן עס שטייט דאך וירא אלהים את כל אשר עשה והנה
טוב מאוד זאגן דאך אנדרי חכמים אז דס מיינט מען דעם מלאך המות
ער איז זייער גוט ווארום שטייט ניט כי טוב ביי דעם אנדרין טאג
איבר דעם מלאך המות נאר דר סוד איז דר פון דער מלאך המות
איז בוודאי זייער גוט וויל דורך אים זעהן די מענטשן אז זיי וועלין
שטארבן דרום זענן פיל מענטשן חוזר בתשובה פר זיין מורא אוך
פארכטן זייא זיך צו זינדיגן פיל פארכטן זיך פאר הקב"ה וויל זיין
רצועה איז פר זיי צו שלאגן דר מיט ווי גוט איז די רצועה צוא דיא
לייט אז איבר איר זענן זיי גוט אונ גייען אין רעכטן וועג ווי עס געהער
צו זיין דרום שטייט והנה טוב מאוד אבר ווס מיר האבן גלערנט פון דר
הייגער ליכט רבי שמעון בן יוחאי והנה טוב דס איז דר יצר טוב מאוד
דס איז דר מלאך המות ער איז זייער גוט ווארום אז הקב"ה האט
בשאפן די וועלט הט ער אלץ מתקן גיוועזן איידר אדם הראשון איז
בשאפין גיווארן דער נאך האט ער אים בשאפן אונ מתקן גיוועזן
בדרך אמת אזו וויא עס שטייט אשר עשה האלהים את האדם ישר וגו' דער
נאך אז ער הט גזינדיגט איז ער פר טריבין גווארן פון דעם גן עדן ·
איין גן עדן הט הקב"ה גפלאנצט למטה אזו וויא עס שטייט ויטע ה'
אלהים גן בעדן מקדם אונ ער איז אין דעם גשטאלט פון גן עדן של מעלה
אונ אלי גשטאלטן פון גן עדן של מעלה זענן גוועבט אונ גמאלט
אין גן עדן של מטה אונ אלי צורות אונ גשטאלטין וואס זענן פאר
האנדן אויף דר וועלט די זענן אלי דארטן אום גמאלט אונ דס ארט
איז איין וואוינונג צו די רוחות הקדושים הן צו די ווס זענן שון גוועזן
אויף דר וועלט והן צו די ווס זענן נאך ניט גוועזן אונ דיא ווס זענן
אן גבריים צו קומן אויף דר וועלט אונ דארטן זענן אלי רוחות זיך
מתלבש אין אזעלכי מלבושים וגופים ווס זענן גוועזן אויף דר וועלט
אונ דארטן זעהן זיי די ליכט פון זייערי הערן ביז זיי קומן אויף דער
וועלט אין דעם גוף ולבוש החומר אריין אזו ווערין זייא אוס גטאן
אונ ציהן אראפ פון זיך יענם לבוש אונ זענין זיך מתלבש אין דעם
גוף אריין אונ ווען די צייט קומט ער זאל אוועקגיין פון דער וועלט
גייט ער ניט אוועק ביז דר מלאך המות קומט צו גיין אונ ציהט אוס
דעם רוח פון דעם לבוש הגוף פון דר וועלט אזו גייט דר רוח ווידר
אין גן עדן אריין אונ איז זיך מתלבש אין דעם לבוש פון פריער ווס
ער איז איידלער ווס ער האט גהאט איידער ער איז גקומן אויף דער
וועלט אונ עס איז קיין גרעסרי שמחה ניט פר האנדין צו דעם רוח
אין דר צייט אז ער איז זיך ווידר מתלבש אין דעם לבוש פון דעם
גן עדן אונ פרייט זיך זייער ווס ער הט זיך אויס גטאן פון דעם גוף
אונ דורך יענם לבוש פון דעם גן עדן ווייסט זיא סודות עליונים אונ
זעהט · אונ דורך דעם הט דר רוח כמה תענוגים ווער איז דס גורם
אז דר רוח זאל האבן אזעלכי תענוגים דס הט אלץ דר מלאך המות
טרם

גורם געווען וואס ער האט זיא אוס געצוגין פון דעם גוף עולם הזה אונ
הקב"ה טוט זייער איין טובה גדולה זייני בשעפעניש וואס ער בשאפט
זיי איין לבוש איידר ער ציהט זיי אוס פון דעם גוף עולם הזה אונ זיי
בקומן איין בעסרין לבוש חוץ פון די רשעים וואס האבן ניט גיטאן
קיין תשובה שלימה צו הקב"ה זיי קומין נאקט אן איין לבוש בעולם
הזה אונ גייען אוועק אן אלבוש פון דר וועלט מיט חרפה ובושה
אוך איז פר האנדן אזעלכי וואס ווערן גמישפט אין גיהנם וואס איז
אויף דר וועלט מיט דעם אש של מעלה אמייל פון זייא שרייען אונ
גייען אויף פון דעם גיהנם דס זאגן דיא רשעים וואס האבין מהרהר
בתשובה געווען אונ האבן ניט גיקאנט טאן קיין גאנצי תשובה דיא
איז מען דן אין גיהנם אונ דר נאך זענן זיי מצפצף אונ גייען אויף •
קום אונ זעה דס רחמנות וואס הקב"ה האט אויף זייני בריות אפילו
ווען ער איז אגרויסר רשע ווייל ער הט נאר מהרהר בתשובה געווען
אונ מער הט ער ניט גקאנט טאן אונ איז גשטארבן איז ער בוודאי
מקבל זיין עונש ווייל ער איז אוועק גגאנגן פון דר וועלט אן תשובה
אבר די מחשבה טובה גייט ארויף פר הקב"ה אונ נידרט אראפ אונ
צו ברעכט אלי כוחות פון די שערי גיהנם ביז זיא קומט אויף דעם
ארט ווי דר רשע איז אין גיהנם אונ דר וועקט אים די מחשבה וואס
ער הט גהאט פריער דען ער איז מצפצף ועולה אונ גייט ארוס פון
דעם גיהנם וואס הייסט שאול אבר דר מענטש וואס הט ניט גהאט קיין
מחשבה טובה תשובה טאן דר ווערט פר לארן פר הקב"ה וואול צו
דעם מענטשן וואס טראכט גוטי מחשבות פאר הקב"ה דען רעכינט
מען אים דאס גלייכן וויא ער וואלט מקיים געווען • אבער אשלעכטי
מחשבה איז הקב"ה ניט מצרף למעשה נאר די מחשבה פון עבודת
כוכבים אונ האבן ניט מהרהר תשובה געווען דיא נידרין אין גיהנם
לדורי דורות אונ גייען שון קיין מאל ניט ארוס פון דעם שאול אוף
זיי שטייט כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה אונ אוף די וואס זענן מהרהר
בתשובה שטייט ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל רבי יהודה זאגט דר דין
פון דעם גיהנם האבן מיר גלערינט דס מען איז דן די רשעים אין
דעם פייאר פון דעם גיהנם ווארום דארט איז אפייער וואס ברענט
טאג אונ נאכט אזו ווי די רשעים ווארימן זיך מיט דעם פייער פון
דעם יצר הרע עובר זיין אוף דר תורה אין דער צייט דר היצן זייא
דעם גיהנם • אמאל הט מען געוואלט הרגנן דעם יצר הרע אזו האבן
זיי אים ארין גבראכט אין גוקבא ותהומא רבה אונ האבן אים פר חתמת
כחותם של ברזל איז אין דר צייט פר לאשן גווארן דס פייער פון דעם
גיהנם ווייל קיין יצר הרע איז ניט געווען אוף דר וועלט אונ הט ניט
גברענט אבר אז דר יצר הרע איז ווידר אראפ גקומן אוף דר וועלט
האבן זיך די רשעים אן גהובן מיט אים דר היצן מיט זיין פייער צו
זינדגן האט ווידער אן גהובן דאס פייער פון דעם גיהנם צוא ברענן
ווארום דר גיהנם ברענט נאר פון דר היץ פון די רשעים וואס זיי דר
היצין זיך מיט דעם יצר הרע דרום ווערט דס פייער פון דעם גיהנם
ניט פר לאשן טאג אונ נאכט עס איז פר האנדן זיבן מדורי גיהנם
אונ דר יצר הרע האט אוך זיבן נעמן אזו וויא עס שטייט ווייטער
בפרשת קרח :

ואת המשכן תעשה עשר יריעות רבי יהודה זאגט עס שטייט ברוב עם הדרת מלך
דס זענין דס שיינקייט פון הקב"ה נאך מער ווען הקב"ה קומט
אין שול אונ דאס פאלק קומן אלי מיט אמאל אונ זענן מתפלל אונ

לובן צו הקב"ה דען איז דס איין שונקייט צוא הקב"ה אונ דעמא
ווערן צוא בראכן אלי שלטונות של מעלה פון זייער מעלה אונ א
ממונים והחיילות של מעלה וואס זענן געווען מתוקן בתקון המלך דר
ווייל אז די ישראל זענין מסדר למטה זייערי תפלות ובקשות צ
הקב"ה אזו זענן אלי חיילות עליונים מסדר זייערי שבחות מתקן
זיין דעם תיקון הקודש מיט זייערי תקונים של מעלה דען די חיילו
עליונים זענן חברים צו די ישראל משבח צוא זיין צוא הקב"ה מ
אמאל אוף צו ברענגן דעם כבוד הקב"ה למעלה ולמטה מיט א
מאל אונ אז די עליונים ברייטן זיך אן צו זיין חברים צו דיא ישרא
אונ די ישראל קומן ניט אין שול ארין מסדר צו זיין זייערי תפלו
ובקשות אונ צו לובן למלך עליון דען ווערט צו בראכן דס שלטונו
פון די היילגי קדושים עליונים פון זייער תיקון דען זייא קענין נ
עולה זיין מיט זייער תיקון אזו וויא עס גיהער צוא זיין דען דר ש
פון הקב"ה איז נאר אז דיא עליונים ותחתונים לובן אים מיט א
מאל אין איין שעה אונ אפילו עס איז ניט דא קיין פיל מענטשן א
שול נאר צעהן זענן שון די חיילות עליונים אן גברייט צו זיין חברי
מיט זיי ווייל דר תיקון של מעלה איז בעשרה דרום אז עס קען נ
זיין מעהר פון צעהן איז גינוג צעהן דרום שטייט אוך בייא דע
משכן ואת המשכן תעשה עשר יריעות :

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים אלץ אזו ווי עס שטייט למעל
שרפים עומדים ממעל לו דען דיא מעשה קרשים איז אלץ געווען א
ווי למעלה דרום אזו ווי ביי זיי שטייט עומדים אזו שטייט ביי די
קרשים אוך עומדים דען אלי מלאכים וחיילות של מעלה מוזן שטי
אזו וויא דער פסוק זאגט ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה • עס שטיי
מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר מיר האבין דאך גילערינט וויא עס שטיי
פריער מזמור אונ דר נאך לדוד ווייזט עס אז די שכינה איז פריע
גקומן צוא אים איידר ער הט גזינגן דעם מזמור אונ אז עס שטיי
לדוד מזמור איז צו ווייזן אז ער הט פריער גזונגן אונ פר וואס הט ז
דא די שכינה מקדים געווען דרום ווייל דר מזמור רעט פון מזונ
אונ אלי מזונות נידערין דורך דר שכינה דרום הט זי זיך גפעדר
זאגט דוד ה' רועי אזו וויא איין פאסטוך פירט זייני שאף אויף א
גוטר פאשי אזו איז הקב"ה מיין שפייזר• אנאנדרר פשט איז ה' ר
מיר האבן גלערינט אז די מזונות פון דעם מענטשן איז שווער פ
הקב"ה אזו ווי קריעת ים סוף איז דא אין דעם צוויי פשטים איינ
ווייל אלי מעשים פון הקב"ה זענין בדין ובצדק אונ אויף דין צד
שטייט די גאנצי וועלט אונ אלי צייט איז ער דן צוא דער גאנצ
וועלט צו די צדיקים אונ צו די רשעים אזו וויא עס שטייט כי צדיק
צדקות אהב אונ אז ער איז דן דיא מענטשין אונ זעהט כמה רשעי
וחוטאים איז אים שווער צו געבן צו זיי שפייז דען ער שפייזט דא
די רשעים אוך אלי צייט אונ דאס טוט ער שון לפנים משורת הד
אונ שפייזט זיי בחסד עליון דורך דעם חסד וואס ציהט זיך צוא דע
גאנצר וועלט אונ צו אלי חיות אין וואלד ובהמות ועופות מקרני ראמ
עד ביצי כנים עס איז ניט דא קיין שום בריה די גרעסטי אונ די קלענס
וואס ער שפייזט זיי ניט דרום איז דס שווער פר הקב"ה צו געבן זיי
מזונות מחמת זייערי שלעכטי מעשים אזו ווי עס איז פר אים שווע
געווען קריעת ים סוף דען בשעת הקב"ה האט געוואלט שפאלטן דע
ים צו די ישראל איז גקומן רה"ב דר שר פון מצרים אונ הט בגעך

ן דין פר הקב"ה אונ הט גזאגט רבש"ע ווארום ווילסטו טאן אין
צו די מצרים אונ צו די ישראל ווילסטו שפאלטין דעם ים זייא
ן דורך גיין אמער זיי זענען דאך אלי גלייך חייבים פאר דיר אונ
ני וועגן זענען דורך דין אונ אמת דען די דיגן עבודת כוכבים אונ
דיגן אוך עבודת כוכבים די זענען נואפים אונ דיא זענין נואפים
א זענין שופכי דמים אונ דיא זענין שופכי דמים באותו שעה איז
ער גוועזן פר הקב"ה צו שפאלטן דעם ים אונ ווען עס וואלט ניט
ען דר זכות פון אברהם וואלטן אלי חלילה פר לארן גיווארן אין
אונ די גאנצי נאכט איז הקב"ה גוועזן בדין אוף דיא ישראל דען
ר האבן גלערינט וס מיינט דר פסוק ולא קרב זה אל זה כל הלילה פון
ן לערנין מיר אפ אז די גאנצי נאכט זענען גקומען די מלאכים אונ
בן גוואלט זאגן שירה פר הקב"ה הט הקב"ה צו זייא גזאגט מיין
שי ידי וועלן דר טרונקן אין ים אונ איר ווילט זאגן שירה פר מיר
ום ולא קרב זה אל זה כל הלילה עס שטייט ויהי באשמורת הבוקר הקב"ה הט
קט בזכות אברהם וס ער הט זיך געפעדרט גאנץ פריא צו טאן
ם ווילן פון הקב"ה אזו ווי עס שטייט וישכם אברהם בבוקר אזו זענין
וואסר אוועק גלאפן פר די ישראל דרום שטייט וישב הים לפנות בוקר
ני דס איז די אותיות לתנאו דען הקב"ה הט איין תנאי גהאט מיט
ם ים בשעת ער הט אים בשאפן אז ער זאל זיך שפאלטן פר דיא
ראל אונ ווידר לאתנו מיינט מען בזכות אברהם וואס ער הייסט
ן האזרחי דורך אים איז דר ים צו שפאלטן גווארן דרום אזו אוך איז
ער מזונות צו געבן איבר דעם דין דען דר דין לאזט ניט אז מזאל
בן מזונות צו די רשעים אזו ווי עס איז גוועזן ביי קריעת ים סוף דם
דין הט ניט גילאזט אז די ישראל זאלין ניצול ווערין ווייל זייא
בין אויך גזינדיגט · אונ אזו אוך האבין מיר גלערינט זיווגים איז
ער פאר הקב"ה ער זאל מזווג זיין איין זכר ונקבה אזוי וויא
יעת ים סוף אזו וויא ביא קריעת ים ס"ף האט ער אויף דער
ט גטייט די מצרים אונ אוף דער זייט האט ער מקיים גוועזן צוא
א ישראל אזוי אויך ביא זיווג שטייט מוציא אסירים בכושרו"ת האבין
ר גילערינט אז בכושרות מאכט בכי ושירות דאס הייסט גיוויין
ב גיזאנג דער מוז שטארבן אונ ער גיט זיין ווייב צוא אנאנדערין
טשי ער איז ארשע איז אים אמאל אן גיבריט איין אשה טובה
. עס איז בדין אבער דאס איז גרוסי סודות דער נאך זאגט ער
ן דיא מזונות של מעלה נידערין אראפ אזוא זאגן דיא מלאכים
ה דיא מחנה זאגט קדוש אונ רופן צוא דער אנדערער אונ זייא
ין אוך קדוש אונ אזו אויך דיא דריטי ביז אלי מיט אמאל זאגין
ש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו אונ אלי זענין מחובר איינר
ט דעם אנדרין דרום שטייט ביי די קרשים פון דעם משכן וס זיי
ן גיוועזן אקעגין די מלאכים משולבות אשה אל אחותה כן תעשה לכל קרשי
שכן אונ אזו ווי למעלה שטיין זיי גלייך ניט איין גבוגן אזו אוך ביי
ברעטר שטייט קרשי המשכן עומדים אונ עס איז גוועזן שתי ידות לקרש האחד
שליכר עק איז כולל גיוועזן פון זיך אונ פון זיין חבר אזו אוך איז
תורה כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה דר לערינט מיט דעם וס
ווייסט אונ דר מיט דעם אזו ווערין זייא מחובר אונ גיפלאכטין
ר מיט דעם אנדרן דער האט זיין תורה אונ אוך וואס ער האט
גלערינט פון זיין חבר אונ דר אנדרער איז אוך אזו :

ית קרשי נחושה חמשים רבי אלעזר אונ רבי אבא זענען אין איינעם
גיזעסן איין נאכט וויא עס איז נאכט גיווארין זענין זייא אריין
גינאנגן אין איין גארטן לעבן ים של טבריא האבן זייא גזעהן
ווי צוויי שטערן גיין איינר פון דר זייט אונ איינער פון דר זייט אונ
האבן זיך באגעגינט אונ זענן פר בארגן גיווארן זאגט רבי אבא ווי
גרויס זענין מעשה הקב"ה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ווער קען וויסין
וס דאס בטייט זאגט ר' אלעזר איך האב זייא דאך יוא גיזעהן אונ
האב אין זיי אכטונג גיגעבן אונ איך האב משגיח גיוועזן אין כמה
מעשים אחרים וואס הקב"ה טוט תמיד :

פתח ער הייבט אן גדול אדונינו ורב כח ווייסט מען דען ניט אז הקב"ה
איז גדול ורב ועליון אונ וס הט דוד פר איין שבח גזאגט דר מיט
אלא וואס שטייט פריער מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא ווען עס
וואלטין זיך איין זאמלען דיא גאנצי וועלט וואס איז גיוועזן פון אדם
הראשון אן ביז משיח וועט קומען אונ זאלן אלי ציילין דיא שטערין
וואלטן זיי ניט גקענט איבר ציילן אזו וויא דער פסוק זאגט וספור את
הכוכבים אם תוכל לספור אותם אונ ביי הקב"ה שטייט מונה מספר לכוכבים לכולם
שמות יקרא ער ציילט איבר אין איין רגע אלי שטערין אונ ריפט זייא
איטליכן מיט איין נאמן דרום ווייל ער איז גדול ורב כח אונ אזו וויא
קיינר קען ניט ציילין דיא שטערן נאר ער אליין אזו וויא עס שטייט
ביא אים לתבונתו אין מספר קום אונ זעה עס שטייט המוציא במספר צבאם
לכולם בשם יקרא אלי שיירות וכוכבים והיילות ציילט הקב"ה אונ
איטליכן בזונדר רופט ער אן מיט איין נאמן אונ עס ווערט אפילו
איינר פון די כוכבים ומזלות ניט גבראכט פר הקב"ה וס זיי זאלין
ניט גזעצט ווערן פאר הערן ופקידים ושרים וואס זאלן משמש זיין
אוף דר וועלט איטליכן ווי עס איז ראוי צו אים אונ עס איז ניט דא
קיין שום גראז אוף דר וועלט וואס איז דרוף ניט שולט איין כוכב
ומזל ברקיע אונ אוף איטליכן כוכב ומזל איז איין שר וממונה וס
ער איז משמש פר הקב"ה איטליכר וויא עס איז צוא אים ראוי אלי
כוכבים ומזלות פון דעם הימל זענין משמש אויף דער וועלט עס
שפראצט אונ וואקסט ניט קיין גראז אונ ביימר נאר אזו ווי דר כח
פון דעם שטערן וס אוף אים איז למעלה אונ אזו הט עס אוף דער
וועלט איין סגולה אדר ארפואה צו אלי זאכן · די גרוסי ממונים פון
די חיילות כוכבים ומזלות גייען אלי ארום בתחלת הלילה ביז דריי
שעה אן אפערטיל דר נאך גיין ארום נאר קליינע ממונים אונ אלי
ווערן ניט גזעהן לבטלה עס איז פר האנדן אטייל שטערן וס זענען
משמש אנאנצי נאכט צו שפראצין אונ מגדל זיין אויף דעם וס זייא
זענען ממונה אונ עס איז פר האנדן שטערן וס זענען נאר משמש ווייניג
פון דר נאכט אז ער זעהט זיך נאר מיט זיין עשב אדר דשא אוף וס
ער איז גזעצט הט ער שון אפ גטאן זיין דינסט אונ טוט שון מער ניט
בנאכט קיין שום זאך אז זיי טוען אפ די דינסט פון הקב"ה אזו גיין
זיי אריין אוף זייער ארט ווייטר זאגט ער גרוסי סודות פון די שטערן :

רבי שמעון זאגט עס שטייט ולא אמר איה אלהי עושי הנותן זמירות בלילה דען
די כנסת ישראל טוען לובן צו דעם מלך שהשלום שלו אזו וויא
איין ליכט וס שטילט ניט אזו אוך טוט זי תמיד לובן מקבל צו זיין
דם אור שמחת עליון אלי שטערן וס לייכטן ביי נאכט די זאגן אלי
שירה אונ לובן אונ זינגן צו הקב"ה כל זמן זיי ווערן גזעהן אין הימל
דען די מלאכים זאגן שירה אלי דריי משמרות פון דר נאכט דען אז
עס ווערט נאכט זענין זיך מתפשט אלי קליפות ורוחות רעות אוף

דר וועלט אונ אז די קליפות ורוחות רעות זענן זיך מתפשט אונ דר וועקן זיך אוף דר וועלט אזו ווערין אלי לייט אנטשלאפן אונ זענין טועם אזעכציגט חלק פון דעם טוט אונ אז די ששים רבוא מלאכים ווילן זאגן שירה קענן זיי ניט זאגן ביז זיי שיידן זיך אפ פון די קליפות אונ אז זיי ווארפן דעם שלאף אוף די לייט אזו זענן שולט אוף זייא די קליפות אונ ווערן טמא נאר חוץ אין ארץ ישראל דארטן האבין זיי קיין שליטה ניט נאך דעם אז דיא מלאכים שיידן אפ די רוחות רעות זיי זאגן שולט זיין למטה אזו זאגין זייא שירה אונ לובן פאר הקב"ה אזו אוך די ישראל קענן זיך למטה ניט מדבק זיין בהקב"ה ביז זיי מוזן פריער פון זיך די טומאה אוועק שטיפון אונ גיבין אים אפ זיין חלק אזו ווי אום יום כפור גיט מען דעם שעיר לעזאזל אונ דערסט גלייכן אין דר צייט זענן זייא זיך מדבק להקב"ה דען הקב"ה הט אים גמאכט ארום דר קדושה אזו ווי איין מלך לייגט אנידער איין שלאנג אוף איין קעסטיל פון אבנים טובות כדי קיינר זאל ניט קענין קומען צוא דעם קעסטיל אונ אז עס קומט דער ליב האבר פון דעם מלך זאגט אים דער מלך אז דוא ווערסט וועלין גיין צו דעם קעסטיל זאלסטו דעם שלאנג אזו אונ אזו טאן וועסטו קענין דעם שלאנג אוועק טרייבן אונ וועסט ניצן פון מיין אוצר אזו אוך זאגט הקב"ה צו די ישראל אונ צו די מלאכים ווען זיי ווילן זיך מדבק זיין אין דר קדושה קענן זיי ניט איבר די קליפות ביז זיי שטוסן זיי אוועק לחוץ אוב די וועסט פרעגן עס איז דאך פר האנדן מלאכים של אש אונ פייער איז דאך ניט מקבל קיין טומאה קום אונ זעה עס שטייט עושה מלאכיו רוחות די מלאכים פון דרויסן זענן רוח אונ משרתיו אש לוהט די אינעווייניגסטי זענין אש אונ דיא קליפות זענין אוך רוח הטומאה דרום מוזן זיי ארוס שטוסן די טומאה פון זיך :

פתח ער הט אן גיהובן עס שטייט הללויה אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה

די חכמים זאגין אז דוד המלך הט גזאגט תהלים מיט צעהן מיני שבח אונ איבר אלי איז דס ווארט הללויה דער איז כולל דעם שם ושבח אין איינעם אודה ה' בכל לבב איז צוויי הערצר דר יצר טוב מיט דעם יצר הרע דען פון דעם יצר טוב קומט ארום דעם מענשן גוטין דארף ער דרוף מאכן הטוב והמטיב אונ פון דעם יצר הרע קומט דעם מענטשין שלעכין דארף דר מענטש דרוף מאכין ברוך דיין אמת • בסוד ישרים ועדה דס זענן די ישראל וואס ווייסן די רזין וסודות פון הקב"ה אונ זאמלין זיך איין אגאנצי עדה הייסט צעהן מענטשן לובין צוא הקב"ה דרום גיהער מען לובין הקב"ה אויף גוטס אונ אוף שלעכץ אונ גיהער אלץ מפרסם זיין אוף דר וועלט • אויב דיא וועסט וועלן זאגן הקב"ה ווייסט דאך אלץ דינג נאך וואס דארף מען מפרסם זיין זויישן מענטשן נאר מיט דעם ווערט גיהערט דר כבוד פון הקב"ה אז מען איז מפרסם איין נס אוף דר וועלט דרום שטייט ביי הקב"ה והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני ה' זאגט רבי יצחק פר צייטן הט אמענטש גזאגט צו זיין חבר זאג מיר אווארט דברי תורה אונ איך וועל דיר דר פר געבן איין מנה כסף הייסט זאגט אמענטש צו זיין חבר נעם דיר איין מנה כסף אונ לערין דיר אליין תורה אונ קיינר וויל זיך ניט קערן אונ נייגן זייני אורין צו הערן חוץ די זעלבגי קדושים וואס זענן גאר ווייניג אוף דר וועלט דען מיט זיי בארימט זיך הקב"ה אזו וויא עס שטייט ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטע'

פרשת תצוה

ואתה הקרב אליך רבי שמעון זאגט עס איז אלץ איין קריבה ווע[...]
וויסט מייחד זיין דעם יחוד השם צו דינן זיין הארן ד[...]
דר צייט אז די קרבנות זענן גיוועזן האט דר כהן גימאכט איי[...]
בכל העולמות דרום שטייט דא ואתה הקרב אליך דען אהרן הט ג[...]
פיל יחודים אין אלי עולמות אונ עס איז אלץ דער לייכט גי[...]
אפילו די קליפות האבן אוך הנאה גיוועזן פון די קרבנות אונ ד[...]
וואס זיי האביז הנאה גיהאט האבין זייא זיך אפ גטאן פון דעם [...]
הקדושה אונ זי איז דר לייכט גווארן אונ דרום אז די ישראל [...]
ארום גגאנגן פון מצרים איז דר אור הקדושה ניט רעכט ליכטיג [...]
ביז גאט הט אפ גגעבין דעם שטן זיין חלק ער זאל צו איוב י[...]
טאן אונ בתוך כך ווי דר שטן הט זיך מתעסק גוועזן איז די ט[...]
אפ גטאן גיווארן פון די ישראל אונ זענן ריין גווארן פון דר ט[...]
מיט דעם קרבן פסח דרום שטייט פסח לה' אלהיך דרום האבין ז[...]
גמוזט עסין איילנדיג כדי דר שטן זאל ניט מקטרג זיין אויף ז[...]
כל זמן איוב איז גוועזן ביי אים אין דר האנט הט ער זיך פון ז[...]
גטאן אונ זיי האבן גקאנט רעכט זיך מדבק זיין אין הקב"ה ווא[...]
די וואס ווייסן רעכט מייחד זיין דעם יחוד פון הקב"ה וויא עס ד[...]
צו זיין עס שטייט אלהי מסכה לא תעשה לך את חג המצות תשמור ווי גשיק[...]
די ביידי באנאנד נאר דיא חכמים האבן גזאגט ווער עס עסט [...]
אום פסח איז גליך ווי ער דינט עבודת כוכבים ווארום חמץ א[...]
יצר הרע אונ עבודת כוכבים אונ אז די ישראל זענין ארום גיג[...]
פון מצרים זענן זיי ארום גיגאנגין פון רשות פון די קליפות וו[...]
הייסן חמץ לחם רע עבודת כוכבים אונ הייסט שאור דען דר [...]
הרע איז ביא דעם מענטשין אזו ווי זויער טייג אז מען טוט ד[...]
טייג אריין גייט עס אויף ביסליך וויים אזו אויך גייט דער יצר [...]
אריין אין מענטשן ביסליך וויים ביז ער ווערט פר מישט אין ג[...]
אזו ווי זויער טייג אין דעם טייג דרום שטייט לא יהיה בך אל זר דען [...]
דיר וואקסט דר אל זר דער יצר הרע דאס מיינט מען את חג ה[...]
תשמור דאס איז דר יצר טוב צד הקדושה אלהי מסכה לא תעשה [...]
הייסט דיך אליין זאלסטו ניט מאכן פר איין עבודת כוכבים כ[...]
דעם וואס ער פר מישט זיך אין דעם גאנצן גוף הייסט ער אליין [...]
עבודת כוכבים דרום שטייט יך :

רבי יהודה זאגט עס שטייט חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה [...]
הוא דעם פסוק האבן די חכמים מפורש גוועזן אבר עס איז [...]
קשה אז דר מענטש שייד זיך אפ פון זיין חבר דען שייד זיך דר [...]
אוך אפ פון אים וועלן דאך איבר דעם ניט קענן זיין קיין מענט[...]
בנאנד נאר די חכמים האבין גזאגט אז דס גייט אוף דעם מענט[...]
וואס פעדערט זיך גיין צום חבר אים געבן שלום איידר ער הט גדאו[...]
אזו ווייזט ער אז דר מענטש איז ביא אים מער חשוב חלילה [...]
הקב"ה איך האב דס מפורש גוועזן אין איין אנדרן פסוק עס שט[...]
מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכם קללה תחשב לו דס מיינט מען אוך אזו[...]
ער גייט גאנץ פרי צו דעם חבר אין שטוב אריין אים געבין של[...]
איז שון די ביידי פסוקים זייער רעכט נאר נאך וואס שטייט אשר נ[...]
באפו אלא דס מיינט מעז הקב"ה זאגט אן דעם מענטשן ער זאל [...]
אפ היטין פון די מענטשין וואס קערן אפ פון דס גוטין ווע צו גיין [...]

שלעכטן

טן וועג און ווען מטמא זייער נפש מיט דר טומאה פון דיא
ת דען הקב"ה הט בשאפן דעם מענטשן בדמות עליון און הט
ריין גיגעבן איין רוח הקודש וואס ער איז נכלל אין דריי ערליי
סן נפש רוח ונשמה און די העכסטי מדריגה איז נשמה און
ר מאכט די נשמה הקדושה אריין גיין אין דר עבודה פון דר
ה איז ער זי מטמא און זי גייט ארויס פון עבודת הקב"ה דען די
פש רוח נשמה איז אליץ איינס זיי ווען זיך משתדל אין איינעם
ען ביי דעם מענטשין און אויף דעם איז גיזאגט גיווארן הודך את
חכם ווען די זעהסט א מענטשן וואס ער האט אין זיך אלי דרייא
ות נפש רוח ונשמה איידר די ווייסט רעכט זייני מעשים אויב
ט זיך מקרב זיין צו אים מיט וואס וועסטו אום דר קענן אויב ער
בהיט די נשמה הקדושה און זי איז ביי אים וועסטו אים דר קענין
ין רוגז דען מיט דעם רוגז הט ער די נשמה אום גריסן פון איר
און הט אריין גיבראכט אויף איר ארט איין אל זר די קליפה אז
ענטש היט די נשמה הייסט ער עבד ה' און ער איז אגאנצער
ש אבר אז ער היט זי ניט און מחמת זיין רוגז רייסט ער זי אום
ט אריין דעם אל זר די קליפה איז בוודאי דער מענטש מורד
ן הערן מען טאר זיך ניט מקרב זיין צו אים און זיך ניט מחבר
יט אים און ער הייסט טורף נפשו באפו ער רייסט אום די נשמה
יין צארן און עס רועט אויף איר ארט איין אל זר דרום זאגט דר
חדלו לכם פר מייד אייך מן האדם פון אזו אמענטשן אשר נשמה באפו וואס
ט פר צוקט זיין נשמה מחמת זיין כעס און הט זי מטמא גוועןמיט
ל זר כי במה נחשב הוא לייען במה ער איז נחשב וויא איין עבודת
ם און דר מענש וואס רעט מיט אים און איז זיך מחבר מיט אים
לייך וויא ער איז זיך מחבר אין איין עבודת כוכבים ווייל דר
דר עבודת כוכבים רועט ביי אים און ניט דאס אליין נאר ער
ים גירסן די קדושה עליונה די הייליגי נשמה פון איר ארט און
מאכט רוען אויף איר ארט דעם אל זר וואס עס שטייט אל תפנו
לים און אזו אויך טאר מען ניט קוקן אויף זיין פנים אויב דוא
פרעגין אמער עס איז דאך אמאל ביי די רבנן אויך דא איין
אר דר רוגז פון די רבנן איז גוט אויף אלי זייטן דען מיר האבן
ינט די תורה איז אש און די תורה מאכט זיי ברענען אזו ווי עס
טייט הלא כה דברי כאש נאם ה' דער רוגז פון דיא רבנן איז בדברי
און צו געבין כבוד צו דר תורה און דאס איז עבודת הקב"ה
שטייט כי ה' אלהיך וגו' אבר ווען דר רוגז איז ניט ווענן גאט נאר
אנדרי זאכן איז גאר ניט דא אזו אזינד עס זאל הייסן עבודת
ים ממש אזו וויא דם און מען טאר גאר צו אים ניט גינעהנין
רו וועסט מיינן אז דיא נשמה גייט גאר אוועק פון אים לפי
אבער זיא קומט ווידר צו ריק עס איז ניט אזו דרום ווייל ער
אויס דיא קדושה פון דר נשמה פון זיין ארט און עס קומט
ל זר און נעמט צו דם ארט און ווערט דארט גישטארקט און
זיא שוין ניט צו ריק נייערט אז דר מענטש טוט תשובה אויף
יני עבירות און צו רייסט דעם אל זר פון זיך אויף תמיד און
ז זיך משתדל צו ווערן גיהייליגט און צוא ציהן אויף זיך דיא
ה נאה דעם הלוואי וואלט ער גיווארן גיקריינט מיט דר נשמה
רבי יוסי ער ווערט ממש גיהייליגט זאגט רבי יהודה קום און
שעת ער רייסט אויס די נשמה און דער אל זר רועט אויף איר

ארט דען ווערט ער טמא און איז מטמא אלע זיינע אברים און אויך די אלי וואס גינעהנין צו אים און דיא קדושה לויפט אוועק פון אים און עס איז זייער שווער אז ער זאל זיא שוין ווידר אום קערין סיידען אז ער הייליגט זיך זייער זאגט רבי יוסי כמה טמאים ווערין זיך דאך גירייניקט זאגט רבי יהודה אנדרע טומאה קען ניט מער טאן ווי זיא • זיא איז נאר מטמא דעם גוף פון דרויסן דרום קען ער ווידר טהור ווערן אבר די טומאה פון כעס איז מטמא דעם גוף פון אינווייניג און פון דרויסן און איז מטמא דעם נפש דרום שטייט חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו מען זאל זיך היטין פאר אים דרום שטייט אלהי מסכה לא תעשה לך דוא ביסט זיך אליין מטמא מיט דעם אל נכר און דר נאך שטייט את חג המצות תשמור דאס איז דר צד הקדושה דוא זאלסט זיך נאר מקדש זיין :

ועשית ציץ זהב טהור וואורום הייסט ער ציץ דען ציץ איז טייטש קוקין מיט דעם ציץ הט מען גיקוקט און דער קענט דעם מענטשן וואס ער איז • אין ציץ זענען גיוועזן אויס גיקריצט דיא אותיות פון דעם שם הקודש און ווען איין זכאי איז פר אים גישטאנען זענען גיווארן די אותיות וואס זענען גיוועזן גקריצט זענען ארויס בולט און האבן גילייכט אין זיין פנים אזו הט ער גיוויסט אז הקב"ה בגערט אין אים און ער איז איין בן עולם הבא • און אז אמענטש איז גישטאנען פר אים און זיין פנים הט ניט גיוויזן דעם מראה הקודש וואס שטייט פריער אזוי הט דר כהן גיוואוסט אז ער איז איין עזות מצח און מען מוז אויף אים מכפר זיין און מתפלל זיין פר אים • קום און זעה די חכמים האבין דאך גיזאגט אז דיא וואס זענין עזות מצח און האבן קיין בושה ניט האבן זיי ניט קיין חלק לעולם הבא אבר זיי האבן ניט גימיינט דיא עזות מצח וואס זענען גיוועזן צווישן די ישראל דען אז זיי האבין נאר גיזעהן אין ציץ איז זייער הארץ צו בראכן גיווארן און האבן תשובה גטאן אויף זייערי שלעכטי מעשים דען דער ציץ איז גשטאנען פר איין צייכן דר וואס הט אים גיזעהן הט ער זיך גישעמט אויף זייני מעשים דרום הט דר ציץ מכפר גיוועזן אויף עזות מצח דיא אותיות פון דעם שם הקודש איז גיוועזן אין ציץ אויס גיריצט און זיי האבן גילייכט און גפינקילט און ווער עס האט גיקוקט אין דעם פינקלין פון די אותיות אין זיין פנים פר ענדרט גיווארן מחמת אימה ומורא און זיין הארץ איז אים צו בראכן גיווארן מחמת פחד און איז אונטר טעניג גיווארן פר זיין הערן דרום האט דער ציץ מכפר גיוועזן • און אזו אויך דיא קטורת ווער עס האט גישמעקט דעם ריח אזו הט עס אים גילייטערט מיט לוטרקייט צו דינן זיין הערן און הט פון אים אפ גיטאן דיא זוהמא פון דעם יצר הרע און זיין הארץ איז נאר גיוועזן צו דינען צו הקב"ה דען עס איז ניט דא אויף דר וועלט עס זאל צוא ברעכן דעם יצר הרע אזו וויא קטורת • קום און זעה עס שטייט קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת ווייל כי יצא הקצף מלפני ה' [illegible] הנגף דען עס איז ניט דא קיין גרעסרר בראך צו די קליפות וויא דיא קטורת און עס איז ניט דא אזו איין גיליבטי זאך פאר הקב"ה וויא קטורת און דיא קטורת האבען מבטל גיוועזן אלי מיני כשפים און שלעכטי זאכן און עס איז איין גזירה פאר הקב"ה אז דר וואס לייענט אלי טאג במעשה הקטורת דער ווערט ניצול מכל מיני כישוף שבעולם און פון אלי פגעים והרהורים רעים און פון דינים רעים און פון מות און ווערט ניט ניזוק דעם גאנצין טאג דאס די קליפות

קענן אויף אים ניט שולט זיין נאר דס איז אז ער איז זיך רעכט מכוין אין די קטורת · זאגט רבי שמעון די לייט זאלן וויסן ווי דיא מעשה הקטורת איז חשוב פר הקב״ה וואלטן זיי גינומן איטליכן דיבור אונ וואלטן זיך גימאכט עטרות אויף זייער קאפ אזו וויא איין גילדינע קרוין אונ ווער עס איז זיך דרינן משתדל אונ איז זיך דרינען מכוין אלי טאג האט ער איין חלק בעולם הזה ובעולם הבא אונ טוט אפ פון זיך דעם טויט אונ ווערט ניצול מכל דינים פון דער וועלט ומרוחות רעות ומדינה של גיהנם · אונ ווען מען האט מקטיר גיוועזן קטורת אונ דר רויך איז אויף גיגאנגן גלייך אזו ווי איין זייל אזו האט דער כהן גיזעהן דיא אותיות פון דעם שם הקודש פאר שפרייט אונ גיפלויגן אין אויר אונ זענן ארויף גיגאנגן למעלה דורך דר זייל דר נאך האבין זיך ארום גירינגלט כמה מרכבות הקדושים אונ האבין זיך משמח גיוועזן למעלה אזו וויא מיר האבן שוין מפורש גיוועזן אויף אנדר ארט עס שטייט מזבח מקטר קטורת אין דעם פסוק איז קשה דען עס איז דאך גיוועזן צווייא מזבחות מזבח העולה אונ מזבח הקטורת דר מזבח העולה איז גיוועזן בחוץ אונ דער מזבח הקטורת איז גיוועזן בפנים ווארום רופט מען מזבח הקטורת דס ווארט מזבח איז דאך דר טייטש לשון שעכטן אונ אויף אים האט מען דאך ניט גשאכטן נייערט אויף דעם מזבח החיצון נאר ווייל עס האט גיבונדן אונ מבטל גיוועזן כמה רוחות רעות וקליפות דאס זיי האבן ניט גיקאנט שולט אונ מקטרג זיין דרום הייסט דס מזבח ווארום זיי זענן גיוועזן אזו ווי ניקוילט דורך דיא קטורת אונ אז דר יצר הרע האט דער זעהן דיא מעשה הקטורת האט ער זיך אפ גיטאן אונ איז אנטלאפן גיווארן ער האט ניט גיקאנט גינעהנן צו דעם משכן אונ דרום ווייל קיינר האט ניט זוכה גיוועזן צו דר שמחה של מעלה וום די קטורת האבין דער וועקט נייערט הקב״ה אליין איז דס זייער חשוב גיוועזן בייא הקב״ה אונ ווייל אין דעם מזבח איז גפונן גיווארין איין ברכה איז ער דריבר גישטאנען איגווייניג פר הוילין אונ פאר שטעלט פון דעם אויג עס שטייט ביי אהרן ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה ער האט גיבונדין דעם מלאך המות אונ האט אים מכניע גיוועזן ער זאל ניט קענן שולט זיין אונ טאן איין דין אונ מיר האבן דעם סימן בקבלה אז מען זאגט מעשה הקטורת בכוונה וברצון הלב איז אין דעם ארט ניט שולט קיין מלאך הכות אונ עס ווערט קיינר ניט ניזוק · קום אונ זעה דר מענטש וואס דינים לויפין אים נאך דער מוז זאגין קטורת אונ זאל תשובה טאן צו זיין הערין דען דס איז אים איין הילף אז דיא דינים זאלין זיך פון אים אפ טאן אונ אז ער גיוואנט זיך זאגין קטורת צוויי מאל אין דר פריא אונ פר נאכט טוען זיך בוודאי אפ די דינים פון אים אזו ווי עס שטייט בבוקר בבוקר וגו׳ בין הערבים יקטירנה וגו׳ אונ דס איז דר קיום למעלה ולמטה אזו ווי עס שטייט קטורת תמיד לפני ה׳ דאס איז למעלה לדורותיכם דס איז למטה אבר אז מען דר מאנט ניט די מעשה הקטורת רוען דארטן די דינים של מעלה אונ פיל מיתה איז חלילה שכיח דרום שטייט קטורת תמיד לפני ה׳ דיא קטורת איז דער קיום אונ חשובר פאר הקב״ה מער וויא אלי עבודות פון דער וועלט חאטשי תפלה איז חשוב אבער קטורת איז נאך חשובר קום אונ זעה דעם חילוק צווישן תפלה אדר קטורת דען די תפלה האט מען מתקן גיוועזן אויף דעם ארט פון קרבנות וום די ישראל האבין מקריב גיוועזן אונ אלי קרבנות אליין זענען ניט גלייך צו קטורת אונ ווידר תפלות זענען

נאר מתקן וום מען דארף אבר קטורת איז מתקן אונ קושר קשרים דר תרגום מאכט אויף קשר קטר איז טייטש ער קניפט אונ איז מייחד אלי אורות צו דר לייכטן מער פונאנדרצדינג עס איז מעביר די זוהמא אונ איז מטהר דעם משכן דס ער ווערט דר לייכט אונ מקושר דרום מוז מען צום ערשטין מעביר זיין די זוהמא פון דר וועלט דס איז דר רעכטר תיקון פון אלי טאג קום אונ זעה די קטורת האט מען מקטיר גיוועזן פר דעם קרבן תמיד דרום גהער מען זאגן די מעשה הקטורת פריער פר דעם דאוונן ושירות ותשבחות דען דס קען ניט אויף גיין אונ די תפלה קען ניט מתוקן ווערין ביז מען מוז פריער אפ טאן די זוהמא וטומאה דען גייט די תפלה ארויף אן קטרוג אונ ריין דס מען איז פריער מעביר אלי חיצונים וואול צוא דיא ישראל בעולם הזה ובעולם הבא דען זייא וויסין מתקן זיין למעלה ולמטה אזו ווי מען דארף · אין דעם מדרש הנעלם שטייט רבי תנחום זאגט אמאל בין איך גיגאנגין אין וועג האב איך בגעגינט אליהו פרעג איך אים זאג מיר מיין האר וועלכם איז גוט פר די מענטשן פון דר וועלט האט ער מיר גיזאגט הקב״ה האט גוזר גיוועזן בשבועה אז אין וועלכר צייט ווס די לייט וועלין דר מאנן די קרבנות אזו ווי משה רבינו האט זייא גיזאגט צו די ישראל אזו אפילו די אלי מלאכים ווס דר מאנן תמיד די זינד פון מענטשן זאלין אים מזכיר זיין לטובה אונ אויך אין דער צייט אז עס איז שכיח חלילה מיתה אויף דר וועלט איז נגזר גיווארן אונ איין כרוז איז ארוים גיגאנגין איבער אלי חיילות השמים ווע מייני קינדר גייען אין בתי כנסיות ובתי מדרשות אונ זאגין דס ענ פון קטורת הסמים מיט רצון וכוונת הלב אזו ווערט בטל דר טויט פון זיי זאגט רבי יצחק קום אונ זעה עס שטייט ויאמר משה אל אהרן קח א המחתה וגו׳ פרעגט אים אהרן נאך ווס זאל איך נעמן די מחתה האט אים משה גיענטפערט כי יצא הקצף מלפני ה׳ וואס שטייט דר נאך וירץ תוך העדה והנה החל הנגף בעם אונ ווייטער שטייט ויעמוד בין המתים ובין החי ותעצר המגפה דר משחית ומחבל האט ניט גיקאנט שולט זיין אונ א

דר מיט בטל גיווארן :

רבי אחא איז גיגאנגען קיין כפר טרשא איז ער גיקומען אין א הארברינ הערט ער וויא דיא מענטשן זאגין עס איז גיקומ איין גרוסער מאן דארפין מיר גיין צו אים בעטין ער זאל אונז א עצה געבן ווען דעם טויט עס איז שוין זיבן טאג וואס ער שטארק זיך אלי טאג אונ הערט ניט אויף · זאגט ער זייא זאלין גיין אין ש ארייין אונ בעטין פאר הקב״ה ער זאל זיך אויף זייא מרחם זיין · ו זיי גייען קומין מענטשין אונ זאגין דער אונ דער איז גישטארבן א דר איז נוטה למות זאגט רבי אחא עס איז איצונד קיין צייט ניט גיין אין שול ארייין מתפלל זיין נאר איר זאלט פון אייך אפ שיי פערציג מענטשן וייער פרומי לייט אונ איך וועל מיך מצרף זיין כ אייך אונ צו טיילט אייך צוא צעהן מענטשין אויף אלי פיר זיי פון דער שטאט אונ זאגט דעם ענין פון קטורת הסמים מיט כוו ורצון הלב וואס דס האט הקב״ה גיגעבין צו משה אונ אזו זאלט א טאן דרייא מאל האביז זייא אזו גיטאן אונ זענן איבער גיפארין א אלי פיר זייטין פון דער שטאט אונ האבן אזו גיזאגט דער נאך זא ער צוא זייא גייט צוא דיא לייט וואס זענין נוטים למות אונ ש זייא אפ אין זייערי הייזער ארייין אונ זאגט אויך אזו דער נאך זא איר זאגין דיא פסוקים ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה וגו׳ ביז ות

המחתה

אסגפה האבין זייא אזו גיטאן אונ עס איז פון זייא בטל גיווארין דער טויט דר נאך האבין זייא גיהערט איין קול עס האט אזו גיזאגט סיתרא סיתרא קסייתא חולי חולי איר אייברשטי בעלי דינים בלייבט אויבין אונ נידערט ניט אראפ דען דער דין מן השמים האט שוין דא קיין שליטה ניט דען זייא ווייסין אים מבטל זיין · דר וייל איז רבי אחא אנשלאפין גיווארין הערט ער אז מען האט אים גיזאגט אז דוא האסט שוין גיטאן דארפסט דוא גיין צוא זייא אונ זאגין זייא זאלין תשובה טאן ווארום זייא זענען רשעים איז ער אויף גישטאנען אונ האט זייא מחזיר בתשובה גיוועזן האבין זיי אויף זיך מקבל גיוועזן אז זייא וועלין זיך אייביג ניט מבטל זיין פון דברי תורה אונ האבין פר ענדערט דעם נאמן פון דר שטאט זיי האבין איר גיגעבין איין אנדרן נאמן כתא מחסיא דאס מיינט מען דם איז די שטאט וואס הקב"ה הט אויף איר חס ורחמנות גיהאט אונ האט זיא מציל גיוועזן פון דעם טויט · דר זוהר איז מאריך פון די בגדי כהונה מיט דעם חושן דער נאך זאגט ער אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה עס שטייט בשעת הקב"ה הט בשאפן צו אדם הראשון הט ער אים בשאפן פון צוויי גישטאלטן פון איין זכר אונ פון איין נקבה ביז הקב"ה האט זיי צו שייד אונ האט יא פאר אים גיבראכט פנים אל פנים אזו האבין זיי גימערט צווישן ך דיא אהבה אונ האבין גיוואונען קינדער דער נאך אז זייא האבין זינדיגט אונ דער שלאנג איז גיקומען האט חוה גיוואונען דר נאך ן פון דער זוהמא פון דעם שלאנג ער איז גיוועזן אין גישטאלט פון ליונים ותחתונים אונ דרום וייל ער איז גיוועזן פון דער זוהמא פון עם נחש איז ער גיוועזן דער ערשטער וואס האט גיהרגת זיין ברודר בל מיר האבן גפונן בספרים קדמונים בשעת קין האט גיוואלט הרגנין ן ברודער הבל האט ער אים גיביסן מיט די ציין אזו וויא שלאנג ביז ער האט אים גיהרגת דרום וייל ער איז גיקומען מצד נחש דען איטליכר קערט זיך צו זיין שורש אונ אז אדם הט גיזעהן הבל איז נהרג גיווארן אונ קין איז פאר טריבן גיווארן האט ער זאגט נאך ווס זאל איך ווייטר קינדר האבן הט ער זיך אפ גשייד ן חוה הונדערט אונ דרייסיג יאר אונ דר נאך הט ער זיך בטראכט נ הט גווינן מיט חוה דעם זון שת בדמותו כצלמו ווארום די קינדער ן פריער זענן ניט גוועזן אין זיין גשטאלט דאס שטייט הייגט לזאת א אשה דרום שטייט אחור וקדם צרתני אונ אזו אוך האט זיך דער כהן ול אן גטאן אין די אורים ותומים אונ חושן ואפוד דם איז אויך ען אחור וקדם דם איז אלץ גוועזן מיט פיר רינגען אזו ווי די ארבע רגלי בה למעלה אונ אופנים וחיות הקודש אונ אזו כל מעשה משכן איז ן גיוועזן אין גישטאלט פון דיא אורות ומקדש של מעלה דם די שכינה זאל אוה אים רוען אזו ווי למעלה :

פרשת כי תשא

בר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתני איש כופר נפשו וגו' רבי אבא ורבי יוסי זענין גיגאנגן פון טבריא קיין צפורי ן זיי אויף דעם וועג דר זעהן צו רבי אלעזר ורבי חייא זאגט רבי א מיר וועלן זיך דא משתתף זיין מיט דר שכינה האבן זיי גווארט יי זענן צו גגאנגן אז זיי זענן נקומן זאגט רבי אלעזר עס שטייט ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם דער פסוק קשה איז דען הקב"ה יח אויף די צדיקים ער זאל זייא נוטם טאן אמער מיר זעהן דאך כמה צדיקים ווס זיי האבן ניט קיין עסן אפילו איין ראב אין פעלד ווס זאגט דר פסוק עיני ה' אל צדיקים אלא קום אונ זעה אלי בריות פון דר וועלט ווערין דר קאנט מען זאל אויף זיי משגיח זיין הן זיי זענין מצד הקדושה אונ הן מצד הטומאה דיא ווס זענן מצד הקדושה ווערן זיי דר קענט מלמעלה צו משגיח זיין אויף זייא מצד הקדושה אונ די ווס זענן מצד הטומאה ווערן זיי אוך דר קענט מלמעלה מען זאל אויף זיי משגיח זיין פון דעם צד הטומאה אונ ווי דר צד הקדושה איז שולט קען דר צד הטומאה ניט שולט זיין אונ קען דר צוא ניט גינעהנין אונ קען אים ניט דוחה זיין פון זיין ארט דרום זאגט ער עיני ה' אל צדיקים דען דר צד הטומאה קען אויף זיי ניט שולט זיין אונ אצונד איז איין הייליגי חברותא אונ איין סיוע משמים דא אונ ניט חס ושלום קיין שום צד הטומאה אונ קיין דבר רע קען אוף אייך ניט שולט זיין · זאגט רבי אבא מיר האבן דאך גלערינט אויף אלי זאכן ווי דר צד הקדושה רועט דרויף חאטשי עס ווערט גציילט פון דעסט וועגן ווערן די ברכות דר פון ניט פאר מיטן זאגט רבי אלעזר יוא עס איז גוויס אזו זאגט רבי אבא דיא ישראל זענין דאך קודש אונ קומן מצד הקדושה אזו ווי עס שטייט קודש ישראל אונ ווידר שטייט והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני פר וואס אז דוד המלך הט זיי גציילט איז אין זיי גוועזן איין דבר אזו ווי עס שטייט ויתן ה' דבר בישראל מן הבוקר ועד עת מועד זאגט רבי אלעזר וייל ער הט ניט גנומן פון זיי קיין שקלים אום צוא ליזן זייא עס שטייט ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם דען מען מוז געבן דעם כופר פון קודש אונ ער הט ביי זיי ניט גנומן קום אונ זעה ישראל זענן קודש וואס שטייען ניט בחשבון דרום מוזן זיי געבן שקלים איין אוים לייזונג אז מען ציילט זיי דם איז כופר נפש דען דם כופר זאל גציילט ווערן דרום זענן זיי ניט עולה בחשבון וויא זייא גייען הייבט אן רבי אלעזר עס שטייט והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר ווס מיינט מען כחול הים אלא דרוף איז צוויי פרושים דען די אינדן פון דעם ים אז זייא גייען אוף מיט רוגז אונ ווילן פר פלייצן די וועלט אז זייא דער זעהן דעם זאמד פון דעם ים ווס איז אוף דעם בארטן אזו קערין זייא זיך אום אונ ווערן גישטילט אונ קענן שון ניט שולט זיין צו פאר פלייצן אזו אוך ישראל זענן כחול הים אונ ווען דינים קשים ווילן אויף גיין אונ בגערין צו פר פלייצן אונ שולט זיין אונ אז זייא דער זעהן וויא דיא ישראל זענן אן גקניפט אין הקב"ה ווערין זיי צוא בראכן אונ קערן זיך אום פון זיי אונ קענן שון ניט שולט זיין אוף דר וועלט דאס איז איין פשט ווס זייא זענין גגליכין כחול הים · אונ נאך איין פשט איז אזו ווי דם זאמד פון דעם ים האבן דאך קיין צאל ניט אזו אוך ישראל האבין קיין חשבון ניט אונ שטייען ניט אין חשבון אונ ניט במדה מיט מאכן דרום שטייט אשר לא ימד ולא יספר דרום אז דוד האט זייא גיציילט אונ הט פון זיי קיין כופר ניט גנומן איז גוועזן איין רוגז אונ עס זענן פר לארין גווארין פון די ישראל כמה חיילות דרום שטייט בייא דעם משכן כל העובר על הפקודים קום אונ זעה קיין ברכה איז ניט שורה אוף אזו איין זאך ווס ווערט גציילט דרום האט מען גגעבין שקלים פאר כופר אונ קיין ציילן איז ניט גיוועזן ביז מען האט איין גזאמילט דעם כופר אונ מען הט גבענטשט די ישראל דר נאך הט מען גציילט דעם כופר אונ דר נאך הט מען ווידר גבענטשט דיא ישראל גמצא זענן די ישראל גבענטשט גווארן בתחלה ובסוף דען

הט

הט שון קיין טוט ניט גקענט שולט זיין ווארום פר וואס איז שולט
דר טוט אז מען ציילט ווייל די ברכה רועט ניט אויף דעם וואס מען
ציילט אונ אז די ברכה ווערט אפ גטאן איז דר צד הטומאה שולט
אונ קען מזיק זיין דרום נעמט מען כופר ופדיון נפש דאס איז אז
מען זאל דעם כופר ציילן אונ ניט די ישראל • רבי יוסי ורבי חייא
זענן גנאנגן אין וועג דר וויל איז נאכט גוואורן האבין זיי זיך אנידר
גזעצט אז דר טאג הט אן גהובן צו לייכטין זענן זייא אוועק גנאנגן
זאגט רבי חייא זעה ווי דר צד פנים פון מזרח לייכט אצונד אונ די
וואס זיצן ביי די הררי קדם לעבן מזרח דינן צו דר ליכט אונ אז דיא
זון גייט אויף איז פר האנדן אזעלכי וואס דינן צו דער ליכט אלווז וסרגלא
דנהיר אוב דו ווערסט זאגן דאס דינסט איז אום זיסט עס איז ניט אזוי
נייערט זיי האבן די חכמה כימים קדמונים ישנים אז די זון בדארף
אויף גיין איז גזעצט איין ממונה אויף דר זון אונ עס גייט ארוס אותיות
קדושות פון דעם שם העליון הקודש אונ זיי זענען גצייכנט אויף דעם
ממונה אונ מיט דעם כח פון דיא אותיות הקדושים עפינט ער אלי
פענצטער אין הימל אונ דער ממונה איז איין ממונה אויף גאלד אונ
מרגליות אדומים אונ די וואס וואונין בהררי קדם וואס דינן צוא דעם
גשטאלט האבן זיי גירשת כימנים פון דיא קדמונים אונ גייען אונ
וויסן די נקודת השמש וואס ווערט דר פון דם גאלד אונ דימענטין
אונ גפינן זיי • זאגט רבי יוסי ווי לאנג נאך וועלין די געצין דינר זיין
אויף דר וועלט אמער שקר הט דאך קיין קיום ניט ער הייבט אן עס
שטייט שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר קום אונ זעה דאס לוטרי
אור וואס די שטערין אין הימל לייכטן זענן דאך אמת נאר די שוטים
דינן צו זיי אונ רופן זיי גאט ווייל הש״ית פון זייערט וועגין ניט פאר
לענגן די אלי נאר די וואס האבן גדינט צו זיי די וועט ער מכלה זיין
אונ אזו מיינט דר פסוק שפת אמת תכון לעד דם זענן די וואס האבן איין
שפת אמת אונ זאגן ה׳ אלהינו ה׳ אחד אונ אלץ איז אמת אונ לאזן אום
ה׳ אלהיכם אמת וועלין זייא זיין אן גבריט אויף אייבג ועד ארגיעה לשון שקר
עס וואלט בדארפט שטיין עד רגע אלא ווי לאנג וועלן די היידן איין
קיום האבן ביז הקב״ה וועט זיי פר דארבן אבר די צדיקים די שפת
אמת ביי זייא שטייט עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו איך גדענק איך בין
אמאל גנאנגן מיט רבי אלעזר בגעגינט אים איין הייד פרעגט ער
צוא רבי אלעזר דוא ווייסט פון דר תורה זאגט רבי אלעזר יוא איך
וויים זאגט דר הייד צוא אים איר זאגט אייער אמונה איז אמת עס
שטייט דאך שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר אונ ביי אונז הט אלץ
אקיום דרום שטייט תכון לעד אונ צו אייך איז ווייניג גוועזן מלכות אונ
עס הט זיך באלד אפ גטאן אונ ביי אייך איז מקוים גווארן ועד ארגיעה
לשון שקר איין רגע הט איין קיום דר שקר אונ הט קיין בשטאנד ניט
זאגט רבי אלעזר איך זעה אז דוא ביסט איין חכם בתורה וועןעס
וואלט שטיין שפת אמת כוננת לעד וואלט דיא טייטש גוועזן דעם אמת
האמטו אן גבריט אויף אייבג עס שטייט אבער שפת אמת תכון לעד עס
וועט אן גיבריט ווערין אויף אייבג עס איז ערשט אן גבריט צו זיין
דר שפת אמת אויף זיין שטאנד אונ וועט שפראצן פון דר ערד דען
וועט זיין שפת אמת תכון לעד ווי דר הייד הט דאס דער הערט זאגט ער
וואול צו דיר אונ וואול צו דיין פאלק וואס איר האט גירשת תורת
אמת • גייען זיי ווייטר אונ זענין גיקומין צוא איין פעלד אונ האבן
דארטן מתפלל גוועזן אונ זאגן פון היינט אן אונ ווייטר וועלין מיר

זיך מתחבר זיין מיט דר שכינה אונ וועלן עוסק זיין בתורה ער זאגט
ווייטער גרוסי סודות • קום אונ זעה עס שטייט וירא העם כי בושש משה
העם מיינט מען דם ערב רב חאטשי עס איז גוועזן כושיים ולודים כפתורים
ותוגרמים אבר דם ערב רב מיינט מען די וואס זענען גוועזן נאר פון דיא
מצרים אליין ווארום וואלטן זיי גוועזן פון אנדרי אומות וואלט דאך
גדארפט שטיין עלו ווארום שטייט עלה נאר עס איז גיוועזן איין עם
ולשון איבר אלי מכשפים וחרטומים פון מצרים וואס אויף זיי שטייט
ויעשו גם הם חרטומים מצרים זיי האבן גוואלט נאך טאן די נסים ונפלאות
פון הקב״ה ווי זיי האבן גזעהן די נסים ונפלאות וואס משה הט גטאן
אין מצרים זענען זיי גנאנגן צו משה ער זאל זייא מגייר זיין האט אים
הקב״ה ניט גהייסן זאגט משה רבונו של עולם זייא ווילן זיך מגייר
זיין ווייל זיי האבן גזעהן דייני גבורות אונ ווייטר אז זיי וועלן זעהן
אלי טאג דייני גבורות וועלן זיי וויסן אז עס איז ניט פר האנדן קיין
גאט חוץ דיר • אזו הט זייא משה מקבל גוועזן • אונ אלי זענן גוועזן
מכשפים • איבר זיי איז גוועזן צוויי עלצטי זיי האבן גהייסן יונים וימברים
די קינדר פון בלעם הרשע אונ דרום הט מען זייא גירופן ערב רב
ווייל זיי האבן גהאט אגזעצטי צייט וואס פלעגן טאן זייער כישוף דם
איז גוועזן פון תחלת דיא זיבעטי שעה ביז תחלת דער ניינטער שעה
דרום הייסט דם ערב רב איז טייטש אגרויסר נאבינט צוויא שעה
נאך האלבן טאג אונ די קלענרי מכשפים האבן גטאן זייער כישוף
פון תחלת דער ניינטער שעה ביז האלבי נאכט אונ יעני הייסן שו
ערב זוטא עס איז גוועזן צוויי ערליי ערב רב דרום שטייט וגם ערב רב על
אתם זייער חכמה איז גוועזן זייער גרוים זייא האבין גיזעהן אין דע
מדריגה פון משה אבר אין דיא ערשטי זעקס שעה פון דעם טא
האבן זיי ניט גקענט שולט זיין אויף דיא עליונים • אונ דיא צייט א
גוועזן וואס משה הט גדארפט אראפ נידרין פון דעם בארג אונ ווי
באלד זיי האבן גזעהן אז משה קומט ניט סיד שטייט באלד ויבא הע
אל אהרן דען מיר האבן גלערנט אז אין דר צייט האט משה מקב
גוועזן אלי זאכן פון כלל ישראל וועגן אפילו מגלת אסתר אזו ווי ע
שטייט וקבל היהודים עס וואלט גדארפט צו שטיין וקבלו היהודים נאר ד
גייט אויף משה וואס ער איז גוועזן דער כלל פון אלי ישראל ער הא
מקבל גוועזן די תורה אפילו מגילת אסתר • שטייט ווייטר זיי האב
גזאגט צו אהרן קום עשה לנו אלהים מיר זעהן אז די ישראל האבן דע
גאנצן כבוד אונ דם גוטס אונ זענט איר מדחה לחוץ • דען ב
אייך שטייט וה׳ הולך לפניהם יומם הקב״ה גייט פאר זיי • אזו ווילן מי
אויך האבן אזעלכן זאל גיין פר אונז מיר וועלן פאר אים מאכן מ
אונזר כישוף וועט ער פר אונז גיין אזו ווי ביא אייך דען דיא ענ
הכבוד זענן נאר גנאנגן פר דיא ישראל אליין אזו שטייט וה׳ הו
לפניהם יומם אונ דם ערב רב מיט די בהמות וצאן ובקר זענן גיגאנ
צו דעם אונטרשטן קום אונ זעה די גאנצי פערצג יאר וואס די ישרא
זענן גנאנגן אין דער מדבר איז אין דער מחנה ניט גוועזן קיין ש
לכלוך ומינוף דרום די בהמות וואס זיי האבן ניט גגעסן פון דעם
נאר דאס גראז פון דעם פעלד זענן זיי גנאנגן חוץ למחנה • אז
רבי אלעזר צו רבי אבא וועדליג דו זאגסט ווייזט דאך אויס אז ד
ערב רב האבין ניט גגעסן פון דעם מן • זאגט רבי אבא בוודאי א
אזו גוועזן נייערט זיי האבן גגעסן פון דעם וואס די ישראל האבין ז
געבן אזו ווי א אייגער ניט צוא זיין געבט פון דעם ערנסטין דר

שטיים

טייט ובני ישראל אכלו את המן נאר די ישראל האבן גגעסן מן ניט דאס
רב רב מיט די צאן ובקר · זענין דאך דאס ערב רב אונטר טעניג
ען צו די ישראל·אונ אצונד האבן זייא בגערט צוא טאן אזו אין
עשה זייא זאלין ווערין גישטארקט מיט זייער צד הטומאה אונ
אבן גזאגט · אהד מיר זאלן זיין איין פאלק בכלל אחד אדער מיר
אלן אוך האבן אעלבן ער זאל פאר אונז גיין אזו וויא איר · האט
הרן גזאגט זייא ווילן מכשיל זיין דאס הייליג פאלק · איידער דאס
רב רב זאלין זיין מיט זייא איין פאלק אונ אויס גימישט אין איין
כל איז בעסער זייא אפ שיידין פון דעם הייליגן פאלק ביז משה
עט קומען · זיין כוונה איז גיוועזן לטובה נאר מחמת עס איז
וועזן פיל לייט פון דיא ישראל וואס האבין זיך מיט זייא משתף
וועזן מיט דיא הערצער דרום אז משה איז אראפ גקומין האט ער
יא גמוזט מברר ומלבן זיין זייא לייטערין פון דעם חטא אונ הט
יא אן גיטרונקען מיט דער וואסער זייא בודק זיין אזו וויא סוטות
די ישראל זענן לוטר גיווארן עס איז צווישן זיי גאר קיין פסולת
ט איבר גיבליבן · אהרן הט גזאגט פרקו נזמי הזהב האבן זיי דען קיין
דער געלט ניט גיהאט נאר אהרן הט זיך גיטראכט זיי ווערין זיך
ודאי קריגן מיט די ווייבר אונ קינדר איידר זיי ווען גבין דיא
רינגלך דר ווייל וועט משה אן קומין · קום אונ זעה מיר האבין
ערינט אז דיא גרים זענין אזו וויא צרעת אויף דעם לייב איז דאך
עבט אזו זענן זיי צו די ישראל ומכל שכן דר ערב רב זענן נאך
ין רעכטי גרים ניט גוועזן אזו ווי עס דארף צו זיין · וואס האבין זיי
טאן ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם זייא האבין איין אראפ
ובין פון זייערי אויערן ויקח מידם ויצר אותו בחרט אהרן האט דאך ניט
האט פר די צוויי מכשפים יונים וממברים איינר איז גישטאנן אונ דר
דרר הט גימאכט זיין כישוף זיי האבין ביידי איין עצה גיהאלטין
ט איינר גינומין צוויי חלקים גאלד אונ דר אנדרר הט גינומין איין
שליש אויף דר אנדרר האנט דען אזו מוז זיין דר כישוף :
י שמעון וויינט אונ זאגט אי חסידא קדישא דיא אהרן משיח אלהי הגדול
איבר דיין פרומקייט זענן גפאלן פיל מענטשן פון די ישראל אונ
האסט ניט גוויסט וואס זיי טוען וואס האבין זיי גיטאן ווי באלד עס
גקומן זעקס שעה אויף דעם טאג האבן זיי גנומן דאס גאלד וואס
האבן אראפ גנומן פון די אויערין ווארום עס שטייט ויתפרקו דען
כישוף איז אזו דס מען דארף ניט חס האבן אויף דעם געלט זיי
בין גזאגט די שעה שטייט היינט צוא אונז מיר זאלן מצליח זיין
טארן דם ניט זאמן עס איז קיין צייט ניט פר האנדן מיר זאלן
האבן אויף אונזר גערט מיד תיכף ויתפרקו כל העם גלייך אזו ווי עס
טייט מפרק הרים ומשבר סלעים זייא האבין מיט גוואלד אפ גירסן דיא
ינגלך פון זייערי ווייברס אויערין אונ האבן זיי צוריסנדי אויערין:

פרשת ויקהל

הל משה את כל עדת בני ישראל רבי חייא זאגט עס שטייט ויאמר שאול
אל הקיני לכו סורו רדו מתוך עמלקי פן אוסיפך עמו וגו' קום אונ זעה וואס
שטייט ביי עמלק פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו' איז דאך קשה
ווס אלי מלחמות וואס די אומות האבן מלחמה גהאלטן מיט די
אל איז פר הקב"ה כביכול נאר ניט שווער גוועזן אונ עס הט אים
גיהארט אזו ווי די מלחמה פון עמלק נאר ווייל די מלחמה פון

עמלק איז בוודאי אוף אלי זייטן למעלה ולמטה דען אין דר צייט הט
זיך גישטארקט דר נחש הרע אוף די ישראל למעלה ולמטה אזו ווי
איין נחש ליגט אוף דעם וועג אזו הט עמלק ארויס גיקוקט אוף דיא
ישראל אונ הט זיך פר בארגן בפרשת דרכים דרום שטייט ווייטר
אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים ער הט זיך פאר בארגין מטמא זיין דעם
מקדש ה' אונ די ישראל · ווי אזו ווייס איך דס ווארום עס שטייט
אשר קרך בדרך אונ דארטן שטייט מקרה לילה מיינט מען דאך טומאה
אזו דא מיינט מען אוך טומאה אזו אוך שטייט ביי בלעם ויקר אלהים
אל בלעם ויקר איז אוך טומאה · ווערמטו וועקן פרעגן עס שטייט דאך
ויקר אלהים ווי שיקט זיך זאגן דם לשון טומאה · נאר הקב"ה הט אים
אן גיבריט דאס מקום טומאה אים מטמא זיין אונ אלהים מיינט
מען זיין מדריגה וואס ער איז גיוועזן אין איר בהעפט דען בלעם הט
גמיינט מיט די קרבנות וועט ער עולה למעלה זיין מיד הט אים הקב"ה
אן גיגרייט מדריגות הטומאה אזו ווי עס איז צוא אים ראוי מטמא
זיין דרום שטייט ויקר אלהים אל בלעם אזו איז אויך דר פשט ביי עמלק
אשר קרך ער הט דיר אן גבריט דעם נחש למעלה ער זאל דיך מטמא
זיין אוף אלי זייטן אונ ווען משה וואלט זיך ניט גישטארקט מיט זיין
כח למעלה אונ יהושע למטה וואלטן דיא ישראל אים ניט גיקענט
ביי קומען דרום היט צו אים הקב"ה די שנאה לדורי דורות · עס
שטייט ויאמר שאול אל הקיני דר קיני מיינט מען יתרו אונ ווי קומען דיא
קינדר פון יתרו צו עמלק אמער זיי האבן דאך גיוואנט אין יריחו
אזו ווי עס שטייט ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה אלא פון
דר צייט אן האבין זיי גרואט אין תחום פון עמלק ביז שאול המלך
איז גיקומן עס שטייט ויסר קיני מתוך עמלק דען די צדיקים וחסידים וואס
זענן צווישן רשעים ווערן זיי נתפס אין זייערי זינד אזו אוך ווען דם
ערב רב וואלט ניט גיוועזן צווישן די ישראל וואלטין די רשעים ניט
גישטראפט גווארן אין מעשה העגל · קום אונ זעה עס שטייט ויקחו לי
תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו עס שטייט כל איש איז משמע פון אלי
אפילו פון דעם ערב רב דען הקב"ה הט גיוואלט מאכין דעם משכן
מכל צד אזו ווי איין פרי איז ארום איין שאלעכץ אזו די ישראל זענן
אינווייניג אונ דם ערב רב איז אין דרויסן ארום זייא דרום האט ער
גיווארט דם ערב רב כולל זיין מיט די ישראל אונ דר נאך אז זייא
האבן זיך בהעפט אין זייער מין הטומאה אין עגל אונ האבן גורם
גיוועזן מיתה צו די ישראל הט הקב"ה גיזאגט דר מעשה משכן זאל
שון נאר זיין פון די ישראל אן דעם ערב רב דרום שטייט ויקהל משה את
בני ישראל אונ דר נאך שטייט קחו מאתכם תרומה לה' פון אייך אליין ניט אזו
ווי פריער וואס שטייט מאת כל איש וגו' :
ויקהל משה וגו' פון וואנן הט ער זיי איין גיזאמילט אלא ווייל דם ערב
רב איז גיוועזן צווישן זיי דרום הט ער גמוזט די ישראל פון זיי
אפ שיידן אונ בזונדר איין זאמלן · רבי אלעזר מיט רבי יוסי זענין
אמאל גיקומן פר רבי שמעון זאגט רבי שמעון מיין זון אלעזר דיא
אונ די גאנצי חברייא זיצט דא אין שטוב דריי טאג אונ איר זאלט
אייך ניט ארוס ווייזן אוף דר גאס ווייל דר מלאך המות איז אצונד
שכיח אין שטאט אונ ווייל עס איז אים גיגעבן גיווארן רשות צו פר
דארבן קען ער איטליכן פאר דארבין אונ ניט דאס אליין נאר אז
אמענטש ווייזט זיך פר אים גייט ער ארוף אונ דר מאנט זייני עונות
למעלה אונ איז מקטרג אוף אים אונ בגערט איין משפט פון הקב"ה

אוף

אויף אים און ער גייט ניט אוועק ביז דר מענטש ווערט גמשפט און ער נעמט רשות צו טייטן אים זאגט ר' שמעון דא שווער איך ביי דם שם אלהים אז דם רוב פון דר וועלט שטארבן פר זייער צייט ווייל זיי ווייסן זיך ניט צו היטן דען בשעת אז מען טראגט ארוס איין מת לבית הקברות אין דר מלאך המות שכיח צווישן די ווייבר דען אזו איז זיין סדר זינט ער הט איבר גרעט צו חוה און הט מיט איר גורם מיתה גיוועזן צו דר וועלט דרום אז ער טייט אמענטשן און ווייבר גיפינען זיך דר ביי גיפינט ער זיך צווישן זייא זינט מען טראגט אים ארוס ביז זיי קערן זיך אים אהיים דען הט ער רשות צוא מזיק זיין און דרום איז ער גורם מיתה צו פיל לייט פר זייער צייט דרום שטייט יש נספה בלא משפט אטייל שטארבן אן איין משפט און פר זייער צייט און ווי אזו ווערט מען דר פון ניצול אז מען טראגט דעם מת צום קבר זאל זיך דר מענטש אום קערין זיין פנים אז די ווייבר זאלן גיין הינטר אים און אז זיי זענין זיך מקדים זאל ער גיין הינטר זיך דם ער זאל זיי ניט זעהן פנים בפנים און אז ער גייט צוריק זאל ער ניט גיין אויף דעם וועג ווי די ווייבר גיין און זאל זיי גאר ניט זעהן נייערט ער זאל גיין דורך אנאנדרן וועג אהיים און מחמת די מענטשן ווייסן דם ניט דרום שטארבן זיי פר דר צייט זאגט רבי אלעזר אז עס איז אזו וואלט דאך גלייכר גוועזן אז מען זאל גאר ניט מלוה זיין קיין מת זאגט רבי שמעון עס איז ניט אזו דען דר מענטש ווס איז אין דרינן גיהיט איז ער זוכה לאריכות ימים ומכל שכן לעולם הבא קום און זעה ניט אום זיסט האבן די חכמים קדמונים פר צייטין מתקן גיוועזן אז מען הט ארוס גטראגן דעם מת האבן זיי גבלאזן מיט איין שופר און די וועסט מיינן מען הט דם מתקן גיוועזן פון כבוד המת וועגין ניין נייערט מגין צו זיין אויף די לעבינדיגי דר מלאך המות זאל אין זיי ניט שולט זיין און זיי זאלן זיך היטן פון אים :

פתח ער הייבט אן עס שטייט וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות על הצר מיינט מען דעם מלאך המות הצורר אתכם ער בלייידיגט איך תמיד ער איז ממית צדיקים ווס די לייט זענן זיך מצער אויף זייער טויט מאי תקנתיה ווס פר איין תקנה זאלט איר טאן והרעותם דם איז ראש השנה ער איז איין יום הדין למעלה דר מלאך המות נידרט אראפ משגיח צו זיין אויף די מענטשן און גייט ארויף למעלה מקטרג צו זיין און די ישראל ווייסן וואל אז דר מלאך המות נידרט אראפ זענן זיי זיך מקדים מיט אשופר צו בלאזן אויף אים ער זאל צו בראכן ווערן און זאל גאר ניט קענין טאן און דם אל מגין זיין אויף זייא וכל שכן ווען ער טוט איין דין און הרגת מענטשן וכל שכן אז מען גייט לבית הקברות דען בשעת די ווייבר גייען מיט דעם מת נידרט ער און איז שכיח ביי זיי אזו ווי דר פסוק זאגט רגליה יורדות מות ווען נידרן אראפ אירי פיס מות צו דעם ווס ער הייסט מות הקב"ה זאל אונז מציל זיין קום און זעה עס שטייט כן דרך אשה מנאפת דם איז דר מלאך המות ער הייסט אזו אכלה ומחתה פיה ער פר ברענט די וועלט און הרגת מענטשן פר דר צייט ואמרה לא פעלתי און און ער זאגט ער טוט ניט קיין אום רעכט דען ער באגערט דין און בדין אמת שטארבן זיי און בשעת די ישראל האבן גמאכט דם עגל און עס זענן אזו פיל חיל פון זייא אום גישטארבן איז דר יצר הרע שכיח גוועזן ביי זיי און אז משה הט דאס דר זעהן אז דער יצר הרע איז שכיח ביי די ווייבר און צווישן מחנה ישראל סוד תיבת ויקהל משה

את וגו' דם זענען די ווייבר הט ער אפ גשייד און איין גזאמלט בזונדר און דר מלאך המות האט זיך ניט אפ גטאן פון דיא ווייבר ביז דר משכן איז אויף גישטעלט גווארין אפילו בשעת זיי האבן גיבראכט די נדבות המשכן הט ער זיך פון זיי ניט אפ גטאן ביז משה הט זיי איין עצה גיגעבן אז זיי זאלן ניט קומן אלי בחברותא מיט די ווייבר און זייא זאלין זיך גיט זעהן פנים בפנים נאר הינטר זייערי אקסלין זאלין גיין די ווייבר אזו וויא עס שטייט ויבאו האנשים על הנשים ווארום שטייט ניט עם הנשים מיט דיא ווייבר אלא זייער קומין איז ניט גיוועזן מיט זיי אין אייניעם דרום שטייט על הנשים פר דיא ווייבר דרום וויל דר מלאך המות הט זיך פון זיי ניט אפ גטאן ביז דר משכן איז אויף גישטעלט גיווארן דרום שטייט ויקם משה את המשכן ער הט די קליפה אפ גישייד פון דר קדושה · די חבריא זענן דארט גזעסן דעם גאנצן טאג און האבן עוסק גוועזן אין דר תורה ·

פתח רבי שמעון הייבט אן ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה דעם פסוק האבן שון די חבריא מפורש גיוועזן אבר קום און זעה הט דען הקב"ה אים ניט גיקענט הייסין גיין אויף אנאנדר ארט און דארטן זאל קיין מבול ניט זיין און אזו ווי ביי גדעון שטייט ויהי חורב על הגזת לבדה אויף דר גאנצר וועלט איז גוועזן טל און אויף דר וואל פון גדעון ניט אדר האט ער אים גיזאלט הייסן גיין קיין ארץ ישראל דארטן איז דאך קיין מבול ניט גוועזן אזו ווי עס שטייט ולא גושמה ביום זעם דר רעגין פון דעם טאג פון דעם צארין דם איז דר מבול איז אין ארץ ישראל ניט גוועזן אלא ווען דר משחית ומחבל נידרט אויף דר וועלט דר ווס פר שליסט זיך ניט פר אים און ער ווייזט זיך פר אים איז ער מתחייב בנפשו ער הרגת זיך אליין · מיר לערנן דם אפ פון לוט עס שטייט אל תביט אחריך דער מלאך הט אן גיזאגט צו לוט דיא זאלסט ניט קוקין אהינטר ווייל דר משחית גייט הינטר דיין אקסיל און אז די וועסט זיך אום קערן פנים אל פנים וועסטו ניזוק ווערין דרום שטייט ביי נח ויסגור ה' בעדו כדי דר מלאך המות זאל אים ניט זעהן און זאל ניט קענן שולט זיין אין אים · און די צייט וואס דיא חבריא איז גיוועזן פאר בארגן איז גישטארבן אין שטאט דרייצין מענטשן זאגט רבי שמעון בריך רחמנא גילובט איז השי"ת ווס דר מלאך המות הט ניט גזעהן אין אייער גשטאלט · דר זוהר איז מאריך אין דר קדושה פון שבת און אין די תפלות פון שבת אז דר שבת קומט אן רופט אוס איין כרוז אין אלי הימלן זייט איך מתקן איר חיילות און מרכבות אנטקעגן אייער הערן דען גייט ארוס איין רוח מצד ימין ער הייסט לבוש יקר ער איז זיך מתפשט איבר אלי חיילות ושירות דען ווערט דר שולחן פון דעם מלך אן גיברייט בשמחה וואל צוא דעם חלק פון דעם מענטשן ווס ער איז מסדר זיין טיש אזו וויא עס בדארף צו זיין און דר טיש שטייט אן חרפה איטליכר נאך זיין פר מעג נאך און אז שבת גייט אריין מוז זיך דר מענטש אפ וואשן דען אין דר וואכן איז שולט איין רוח חול און אום שבת בקומט ער איין רוח הקודש נשמה יתירה דרום גיהער ער זיך מקדש זיין און זיך אפ וואשן אין מרחץ אפ טאן פון זיך דעם שימוש של חול מקבל זיין די היילגי נשמה יתירה ווס דורך איר ווערט פאר געסן אלי מיני צער דען דארטן ווי זי איז אין איר ארט איז פיל חדוה ושמחה דען אז די רוח ונשמה יתירה קומט אראפ וואשן זיי זיך אין די בשמים פון דעם גן עדן און נידרט צו רוען אויף ישראל עם הקודש און אז זיא קומט

פרשת ויקהל

אין גן עדן דר וועקן זיך אלי רוחות פון דעם גן עדן זאגן אשריכם ישראל וואל צו אייך ישראל עם הקודש דס דר רצון פון אייער האר טוט זיך אזו צו אייך דר וועקן דרום שטייט ושמרו בני ישראל את השבת דס ווארט את איז מרבה דעם רוח ווס נידרט אויף זיי אים שבת אז ער זאל אויך גהיט ווערן מיט תענוגים אונ שמחה דס חס ושלום קיין דאגה וצער אדר כעס ורוגז זאל ניט זיינכיי דעם מענשן דען עראיז פוגם אידעם רוח ונשמה יתירה ווארום דארטן איר ארט איז פיל חדוה ושמחה דס איז מרמז לא תבערו אש מען זאל ניט אן צינדן דעם כעס דאס איז דר כח פון דעם ס"מ אונ זיין כח איז פר לאשן אונ שטיל דס זיי קענן ניט שולט זיין אונ ווען דר מענטש הט אום שבת דאגה וצער וכעס שטארקין זיי זיך אויף דער היליגר נשמה דרום זאגט דר פסוק ושמרו בני ישראל את השבת אויך צו היטין די נשמה ורוח יתירה אז די קליפות זאלין זיך אין אים ניט שטארקין אונ אן גיצונדין ווערן דרום שטייט כל שומר שבת מחללו מען דארף היטין דעם שבת אז דיא קליפות זאלין אים ניט פר שוועכין אונ ווידר דר רוח ווס איז שולט אום שבת אויף דיא ישראל האט הנאה פון זייערי תענוגים באכילה ושתיה פון דיא דרייא סעודות וואס זיי זענן אין דרייא מדריגות עליונות וואול צוא זייער חלק ווער עס איז מהנה דיא נשמה מיט תענוגים פון שבת דען דער רוח איז אנאנצי וואך נהנה פון דעם רוח העליון פון דיא אורות הקדושים אום שבת נידרט זיא אראפ אונ ווערט גיוואשין אין גן עדן אונ זיא הט איין תענוג פון דעם עונג הגוף אונ דר רוח ווערט גיקריינט מלמעלה ומלמטה אונ ווערט גיזעהן אויף אלי זייטין מיט דר עטרה של מעלה ושל מטה אונ וויל זיא איז אין דר צייט ביא דעם מענטשן אזו מוז ער זי היטין אונ זי מענג זיין מיט אלי תענוגי אכילה ושתיה אונ מיט אלי מיני שמחה אונ טייערי מלבושים דען אזו ווערט זי גיקריינט אונ גהיט לכמטה אונ אין דעם ספר פון שלמה המלך אונ דאס היליגי ליכט · רבי שמעון האט גיזאגט עס שטייט וביום השביעי שבת וינפש ווען דיא נשמה יתירה גייט אוועק נאך שבת זאגט זי ווייי נפש זיא הט פר לארין דעם נפש איז דאך קשה ווארום איז וויי צו דעם נפש עס גיהער זיין ווייי צו דעם גוף דען דר גוף פר לירט נאך שבת דעם נפש · נאר דר טעם איז דען דר נפש פון דעם מענטשין איז איין ארט צו דעם רוח אזו ווי דר גוף איז איין ארט צו דעם נפש אונ אגאנץ שבת רוועט דר רוח יתירה אין דעם נפש דען ער הט גרויס תענוג דר פון דרום האבין מיר גילערינט אז אלי נפשות פון דיא ישראל ווערין גיקריינט אום שבת דאס איז ווס דר רוח איז דרינן דרום איז רעכט ויינפש עס איז וויי צו דעם נפש דען זיא פאר לירט נאך שבת דעם נחת רוח אונ איר מעלה וואס זיא הט גיהאט אגאנץ שבת אונ דרום וייל דר רוח רוועט אום שבת דרום איז דיא צייט פון דיא תלמידי חכמים וחסידים וצדיקים זיך מזווג זיין אום שבת · דען ערקאן אראפ ציהין נשמות קדושות צוא זייני קינדער אונ אז דער רוח ונשמה יתירה קומין אראפ אונ רוען אויף דר וועלט אזו מוען זיך אפ אלי רוחות רעות אונ דיא מקטריגים פון דר וועלט דרום דארף מען ניט מתפלל זיין אויף שמירה דען די ישראל ווערין ממילא גיהיט מכח דעם רוח אונ דר סוכת שלום פר שפרייט אירע פליגל אויף דיא ישראל אונ ווערין גיהיט פון אלי זאכין · אויב דוא וועסט פרעגין מיר האבין דאך גילערינט אז איין מענטש טאר ניט זיין אליין דיא נאכט פון מיטוואך אונ די נאכט פון שבת מחמת דיא מזיקים איז דאך קשה וואס דארף ער זיך צו היטין אום שבת זייא זענין דאך גיהיט פון אלי מקטריגים קום אונ זעה עס איז בוודאי אזו די נאכט פון מיטוואך האבין זיי בוודאי אשליטה וויל די נאכט איז די לבנה קלענר גווארין דרום שטייט יהי מארת ברקיע שטייט מארת אן איין וואו דרום האבין דיא מזיקים שדים וקליפות אשליטה אין דער נאכט · אונ די נאכט פון שבת וויל אלי ווערין פר שפרייט ארויין צוא גיין אין נוקבא דתהום רבא אראפ דס זיי קענין ניט שולט זיין דרום גיהער זיך דר מענטש אריין היטן דען האטשי זיי האבן קיין שליטה ניט ווערן זיי צו צייטין גיזעהן דרום אז דר מענטש איז אליין מוז ער זיך היטין דען שבת איז איין שמירה צו דעם עם הקודש אונ ווען שבת גייט ארויין אזו קריינט הקב"ה צו איטליכן פון די ישראל דא מוזן זיי די עטרה היטין אונ חאטשי די קליפות זענן דאך ניט שכיח אין ישוב נייערט אין דר מדבר אבר צוא צייטן ווען איינר איז אליין קען זיין ריע מזלא דרום מוז זיך דער מענטש היטן אום שבת אונ שבת איז איין יום השמחה למעלה ולמטה צוא אלי אונ עס ווערט אלין גיהיט למעלה ולמטה אז דס אור הקודש פון שבת קומט זענן זיך דס עם הקודש מקדים צו גיין אין שול אריין בשמחה גיקריינט צוא ווערין בכתרי כתרים קודש של מעלה מיט חשובי מלבושים אונ טוען לויבין בשירות ותשבחות מיט דעם רוח וואס שטייט אויף זיי למטה אונ דער שיר ושבח גייט ארויף למעלה אונ דיא עליונים ותחתונים זענן אלי בשמחה אונ ווערן אלי מיט אמאל גיקריינט דען הייבן אן דיא עליונים אונ זאגן וואול צוא דעם פאלק דאס זייער האר ווערט גיקריינט אויף זייא אונ אלי חיילות הקדושים ווערין גיקריינט פון זייערט וועגין דער טאג פון שבת איז דער טאג פון דר נשמה ניט פון דעם גוף אז דאס פאלק גייען אין שול אריין איז אסור משתדל זיין אונ צוא ריידין אפילו שול זאכין ומכל שכן מילי דעלמא נאר שירות ותשבחות אונ תפלות מיט תורה · ווער עס איז עוסק אין מילי דעלמא דר איז מחלל שבת ער הט ניט קיין חלק בעמו ישראל צוויי מלאכים זענן דרויף ממונים אום שבת אונ טוען זייערי הענט אויף זיין קאפ אונ זאגין וויי צו דעם מענטשין ער הט קיין חלק ניט אין הקב"ה · דרום מוז מען זיך אלין משתדל זיין מיט תפלות שירות ותשבחות פון זייער הארין אונ עוסק זיין בתורה אונ דער טאג איז פון דר נשמה וועגין אונ דרום לויבט מען מיט דעם שבח פון דער נשמה נשמת כל חי תברך את שמך וגו' ורוח כל בשר עס איז איין שבח מצד נשמה ורוח אונ דער טאג שטייט ברוח ונשמה אונ גייט בגוף אין דעם שבח פון דעם היליגין טאג זאגט מען יוצר אור דאס אייבערשטע ליכט וואס פון אים ווערין גישפייזט אונ דער לייכטין אלי חיילות ומרכבות ומזלות אונ אלי ווס זענין שולט אויף דר וועלט דאס איז דר שבח עולם הבא אין דעם טאג אונ אזו אויך איז דר שבח פון אל ארון על כל המעשים דער שבח איז מיט כ"ב אותיות עליונים נאך דעם סדר אלף בית דאס זענען גרויסי סודות דרויף ווען דער שבח גייט ארויף קומין ששים רבוא מרכבות עליונים אונ ברענגין ארויף דעם שבח פון דעם היליג פאלק אונ עס ווערין גיקריינט כמה מרכבות עליונים ווס זענין ממונים אויף די צדיקים אין גן עדן די ווערין אלע גיקריינט מיט דעם שבח אונ אלי מרכבות אונ אלע נשמות פון די צדיקים גייען אלי ארויף בשבח זה ביז אין דעם שורש פון דעם כסא הכבוד אונ אז דר שבח קומט לכסא הכבוד שטייט ער דארט ביז

די

די ישראל זאגין די קדושה פון מוסף דען גייט דאס ארויף למעלה ולמעלה דאס איז דר שבח וואס איז העכר פון אלי שבחים ישמח משה איז די שמחה פון די אבות זיי זענן זיך משמח מיט דעם מתנת חלקו פון משה דס איז בקיצור מחמת עס איז גרויסי סודות ווייטר שטייט דר סוד פון ספר תורה וואס מען לייענט אום שבת זיבין מענטשין אנטקעגין די זיבין קולות וואס שטייט אין מזמור לדוד הבו לה' בני אלים אונ אום יום טוב רופט מען אויף פינף מענטשין אונ אום יום כפור זעקס אונ ראש חודש פיר דס זענין פיל סודות · די תיבה הייסט די בימה וואס די ספר תורה ליגט דרויף אונ מען לייענט דארטין דארף האבין ששת מדריגות הייסט זעקס טרעפ אויף זייא ארויף גיין ניט מער אנטקעגין דיא זעקס טרעפ וואס איז גיוועזן ביי דר שטול פון שלמה המלך דס איז אלץ איין סוד אונ בשעת מען לייענט דארף מען נאר צו הערין דס קול פון דעם קורא אונ בשעת מען ברענגט דיא ספר תורה צוא דר בימה דארפן זיין אלע אן גיגרייט צוא שטיין באימה וביראה ורתת וזיע אונ צו הערין בכוונה גלייך וויא ער שטייט אויף דעם בארג סיני מקבל זיין די תורה מען דארף צו הערין דס לייענין אונ ניט עפינין דס מויל אפילו בדברי תורה ומכל שכן אין אנדערי רייד נייערט צו שטיין באימה ויראה אזו ווי עס שטייט ובפתחו עמדו כל העם ואזני כל העם אל ספר התורה זאגט ר' שמעון אז מען עפינט אויף דעם ארון הקודש ארויס נעמין די ספר תורה לייענין בצבור אזו ווערין גיעפינט די שערי רחמים אונ זענין מעורר צו דר וועקין איין אהבה למעלה אזו גיהער דר מענטש זאגין בריך שמיה וגו' אונ בשעת לייענין דארף דר קורא שטיין אויבין אונ אלי מענטשין פון אונטין אזו וויא ביי דעם בארג סיני ויתיצבו בתחתית ההר ומשה עלה אל האלהים אונ דר וואס ער לייענט זאל האבין זיין כוונה ורצון צו דעם וואס ער לייענט אונ ער זאל וויסין אז ער איז דר שליח פון זייני הערין צו מאכין הערין צום גאנצין צבור דיא רייד דען ער שטייט העכער פון אלי אין דעם גישטאלט של מעלה אזו וויא הקב"ה האט גירעט אויף דעם בארג סיני דרום ווער עס לייענט אין דר תורה גיהער ער זיך מסדר צוא זיין די סדרה אין דער היים אונ אז ניט זאל ער ניט לייענין אין דער תורה מיר לערנין דס אפ פון הקב"ה ער הט פריער גילייענט אליין די תורה אונ דר נאך הט ער זי גיזאגט צו דיא ישראל אזו וויא עס שטייט אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה דר נאך שטייט ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה אויך איז אסור צו דעם וואס לייענט אז ער זאל מפסיק זיין אין מיטין דעם פרשה נייערט אויף דעם ארט ווי משה האט מפסיק גיוועזן אויך זאל ער ניט לייענין די סדרה פון אנדרי וואך אין דעם שבת דען אז מען לייענט אויס בסדר די סדרות פון אגאנץ יאר אונ זיי ווערין גיקריינט פר הקב"ה זאגט הקב"ה צו זיי דו בישט פון דעם שבת אונ דוא פון דעם שבת באותו שעה רופט הקב"ה צוא דעם מלאך יופ"י השר הגדול אונ צו דריי אונ פופציג מרכבות הקדושים וואס זענין אונטר אים אונ זעצט זיי פר ממונים אז זייא זאלין משמש זיין די תורה אונ איטליכי מרכבה נעמט ער אויף איטליכר פרשה אונ איטליכר איז משמש דיא תורה זיין שבת דרום איז אסור צוא מישן איינס מיט דעם אנדרין אונ ניט מאכין אריין גיין איין מרכבה אין דר אנדרר אפילו ניט מיט איין ווארט אונ אפילו ניט מיט איין אות נייערט איטליכי פרשה וויא הקב"ה האט זיא גיטיילט אונ גיזעצט איטליכי פרשה אויף איר משמורה אונ דרום גייען אויף די זעלביגי רייד וואס מען הט זיי גילייענט בצבור אזו נעמט זיא די מרכבה וואס זי איז ממונה אויף דר פרשה אונ ברענגט זיא אויף פר הקב"ה אונ די זעלביגי רייד ממש וואס ווערן גילייענט למטה שטייען פר הקב"ה אונ זאגין מיר פרשה פלוני הט אונז גילייענט דער ציבור פלוני א"ז אונ א"ו איז גילייענט גיווארין ווי עס איז ראוי אזו גייען די רייד אויף אונ ווערין גיקריינט על כסא הקודש אונ די מרכבה איז משמש פר אים אונ א"ו איז איטליכי מרכבה פון איטליכין שבת זייא ווערין אלע גיקריינט אין דעם כסא הקודש אונ מיט דעם גייען זיי ארויף למעלה למעלה אונ פון אלי ווערט גימאכט איין כלל אחד דרום וואול צוא דעם חלק וואס ער איז רעכט משלים אלי שבת זיין סדרה אזו ווי עס בדארף צו זיין אז שבת גייט ארויס אזו מוזין די ישראל זאמין דעם שבת אונ מען זאל ניט דוחה זיין דעם היליגין גאסט דרום זאל מען זיך ניט היילין מיט מעריב·אונ מען זל אן הייבין והוא רחום יכפר עון דס איז דר רעכטר תיקון ווייל די קליפות עון משחית אף וחימה זענין אגאנצין שבת גיוועזן פר בארגין דרום זאגט מען והוא רחום אז זייא זאלין אויף אונז קיין שליטה ניט האבין · אונ בשעת דיא ישראל זאגין ויהי נועם ואתה קדוש זאגין אלע רשעים אין גיהנם וואול צו אייך ישראל וואול צו אייך צדיקים וואס היטין דיא מצות התורה וויא צוא אונז רשעים וואס מיר האבין ניט זוכה גיוועזן צוא היטין די מצות התורה · דען איז דאך דער ממונה דגמה מקדים אונ איין כרוז רופט אום ישובו רשעים לשאולה אונ אלי מלאכי חבלה טרייבן זייא צוריק אין גיהנם אריין אונ קיינער איז זיך ניט מרחם איבער זייא וואול צו די וואס היטין רעכט שבת אויף דער וועלט אונ זענען זיך מתענג בתענוגים · דער וואס פאסט אום שבת דער וועקין זיך אויף אים צווייא פאר השי"ת איינר איז דער היליגער רוח וואס ער הט הנאה פון דעם עונג שבת אונ ער האט אים ניט מענג גיוועזן אונ איינער איז דער ממונה וואס ער איז ממונה אויף דיא וואס פאסטין ער הייסט סנג"ר אונ גייען ארויף פאר דעם מלך הקדוש אונ זענען מעורר דין אויף אים דען דר רוח פון שבת גייט ארויף בחסרון וואס ער האט ניט גיהאט קיין עונג שבת למטה אונ אז ער איז ניט נשלם מלמטה איז דר רוח של מעלה אויך ניט נשלם מחמת דעם תענית דרום איז דער מענטש ראוי צוא מקבל זיין איין עונש אונ גישאלטין צוא ווערין נאר אז ער פאסט אפ אננדערנטאג פון דער וואך אויף דעם תענית פון שבת צוא רייסט מען אים זיין גזר דין פון זיבעציג יאר עליונים עס איז אזו אמשל צו איין מלך וואס ער פרייט זיך אויף זיין חתונה אונ אלע לייט פרייען זיך אויך מיט אים זעהעט ער אז אמענטש זיצט תפוס אין גרוים צער אזו הייסט אים דער מלך פרייא לאזין כדי אלי זאלן זיך משמח זיין מיט אים דרום ווער עס זיצט אום שבת אין איין תענית צו רייסט מען אים זיין גזר דין הרעה כדי אלע זאלין פריילעך זיין בשמחת המלך עליון אבער דער נאך קערין זיך אום דיא ממונים וואס זייא שטראפין מענטשען אונ בצאלין דעם מענטשן איין עונש ווייל פון זיינט וועגן איז גוועזן איין חסרון למעלה ולמטה וואס איז זיין תקנה ווייל ער האט מבטל גיוועזן דעם עונג שבת אונ אין דער וואכין האט ער ניט גיפאסט האט ער דעם רוח חול יוא מענג גיוועזן אונ דעם רוח שבת ניט דרום זאל ער אין דער וואכין אפ פאסטן נאך אטאג כדי דר רוח חול זאל אויך זיין בתענית דאס איז אים איין רפואה אזו וויא די תורה האט מער מחמיר גיוועזן

ביא איין גנב וויא ביא איין גזלן דרום ווייל דער גנב פארכט זיך פאר מענטשין מער וויא פאר גאט דרום בדארף ער צאלין כפל אזוי אויך אז ער הערט אום שבת פאסטין אונ אין דער וואכין ניט אזוא האלט ער חשובר דיא ימי החול פון שבת · וואול צו דעם מענטשן וואס ער איז משלים למטה דעם עונג העליון אזו וויא עס גיהער צוא זיין · דער יום השבת ווערט גיקריינט מיט זיבעצג קרוינען אונ דר שם הקודש העליון ווערט נשלם אוף אלי זייטן אלי מדריגות ווערין דר לייכט אונ אלי זענין בחדוה אונ דר מענטש מוז עדות זאגן די נאכט פון שבת מיט דעם קידוש בשמחה אוף מעשה בראשית אונ ווער עס האט זיין מחשבה דר צו איז אים הקב"ה מכפר זייני עונות :

פרשת פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות דר רוח הקודש אליין האט גיוויזין צו אלי דעם חשבון פון דעם כסף וזהב וואס די ישראל האבן מנדר גיוועזן אונ דר רוח הקודש האט גיזאגט וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' כל הזהב העשוי למלאכה דען הקב"ה האט בגערט אין די בעלי מלאכות אונ האט גיוואלט ווייזין זייער נאמנות צו אלי דרום שטייט אלה פקודי המשכן קום אונ זעה באותו שעה אז דר משכן איז אוף גישטעלט גיווארן האט דר שטן גישוועבט אונ האט גיוואלט גיפינען איין קטרוג אויף זייערי נאמנות ביז הקב"ה האט אום גמאכט אינטר טעניג פר משה אזו האט ער גמאכט דעם חשבון בעל כרחו אזו האט ער זייער נאמנות אויף גיבראכט פאר אלי קום אונ זעה ווייל דאס משכן איז ניצייילט גיווארן דרום האט משה גמוזט מתפלל זיין אז דיא ברכה זאל דרוף רוען דרום שטייט ויברך אותם משה וואס פר איין ברכה האט זייא משה גבענטשט יהי רצון עס זאל רוען די ברכה אין דר מעשה פון אייערי הענט דען איין זאך וואס מען ציילט איז דרוף ניט שורה קיין ברכה אונ די ברכה האט ניט גרוט אופדם חשבון ביז משה האט עס אן גקניפט אונ מדבק גוועזן למעלה דרום שטייט אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה אונ ווען עס וואלט ניט גיצייילט גיווארין דורך משה וואלטן זיי קיין חשבון ניט גקאנט מאכן נייערט די מדריגה פון משה האט עס גמאן ער האט גורם גיוועזן אז עס איז גיצייילט גיווארין דרום שטייט אשר פוקד על פי משה קום אונ זעה בשעת די בעלי מלאכות האבן אן גיהובן צו טאן דעם מעשה המשכן האבן זיי נאר אן גיהובן אונ

עס האט זיך שון אליין גטאן דרום שטייט ותכל כל עבודת משכן אהל מועד עס האט זיך אום גלאזט די עבודה וואס דר משכן האט אליין גטאן · אזו אויך ביי בריאות עולם שטייט אויך ויכלו השמים והארץ איז אויך דר טייטש זיי האבן זיך אליין משלים גוועזן אזו אויך אז מען האט גבויט דעם בית המקדש האבן אויך נאר די בעלי מלאכות אן גהובן אונ עס האט זיך אליין גטאן דרום שטייט והבית בהבנותו עס וואלט שטיין והבית אשר כבית וואלט משמע גוועזן אז מען האט אים גבועט עס שטייט דך אבער בהבנותו איז טייטש אין זיין טאן בוען פון זיך זעלברט אזו אויך שטייט אבן שלמה מסע נבנה עס שטייט ניט בונה נייערט נבנה עס איז אליין גבוט גווארן אזו אויך אלץ וואס איז קודש איז אלץ אליין גטאן גווארן :

ויקם משה את המשכן רבי יהודה הייבט אן עס שטייט אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי ווער איז דר אויב דר ס"ם אונ די וואס זענען שונאים דער מלכות הקדושה זאגט דיא כנסת ישראל איר זאלט אייך ניט פרייען אוף מיין מפלה דען אז איך פאל שטיי איך ווידר אוף אבר אז איר וועט פאלן וועט איר שון ניט אוף שטיין גם כי אשב בהושך ה' אור לי דען כמה פעמים אז די כנסת ישראל איז גיפאלין בגלות מצרים ובבל האבן זייא דיא שונאים גיוואלט פר לענדן פון דר וועלט אונ האבן ניט גיקענט אזו ווי עס שטייט על עמך יערימו סוד וגו' אמרו לכו ונכחידם וגו' חאטשי זיי זענן גפאלן אין גלות זענן זיי ווידר אוף גגאנגן דרום אוף בגלות מצרים וואס משה האט זיי ארוס גצוגן אונ הקב"ה האט זיי גטאן נסים ונפלאות דערנסט מאל ויקם משה את המשכן ער האט זיי אלי מאל אוף גריכט ויכס הענן את אהל מועד אז דר ענן האט צו גדעקט דעם משכן האט די שכינה גירוט אוף דר וועלט אונ דר רוח הטומאה איז צו בראכן גווארן וואס ער איז קץ כל בשר אונ איז אפ גטאן גווארן אין נוקבא דתהומא רבא דרום שטייט ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן דען דר רוח הקודש האט גרוט אויף דר וועלט אונ דר רוח הטומאה איז אפ גטאן גוואר נאר די רשעים האבן אים ווידר אוף גצוגן אוף דר וועלט אונ ווען ניט וואלט ער שון אוף דר וועלט ניט גוועזן אונ לעתיד איז הקב"ה אן גיברייט אים מעביר צו זיין פון דר וועלט אזו ווי דר פסוק זאגט בלע המות לנצח וגו' אונ ווידר שטייט ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ברוך יי לעולם אמן ואמן : ימלוך יי לעולם אמן ואמן :

חסלת ספר שמות

פרשת ויקרא

ויקרא אל משה רבי חייא זאגט עס שטייט באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי וגו' אכלו רעים וגו' איז דאך קשה ער זאגט פריער אכלתי איך האב גגעסן אונ דער נאך זאגט ער אכלו רעים עסט איר ליב האבער איז דען אזו דער סדר אז איינר רופט מענטשן אוף איין סעודה זאל ער פריער עסן דר נאך זאל ער זייא געבן עסן · נאר וואול צו די ישראל וואס הקב"ה האט גיוואלט זיי מזכה מטהר זיין אונ ווייל ער האט גיוואלט אין זייא דרום וויל ער זייא אוף ברענגען פון אלי מקטריגים פון דר וועלט · קום אונ זעה דעם טאג וואס מען האט אוף גשטעלט דעם משכן למטה האט מען דעם משכן למעלה אויך אויף גישטעלט דרום שטייט בתם הוקם המשכן מיינט מען דעם משכן של מעלה אונ אין דעם טאג איז גוועזן אגרוס שמחה פר הקב"ה אונ אז מען האט מתקן גוועזן דיא ביידי משכנות שטייט ולא יכול משה לבא אל אהל מועד אונ הקב"ה האט דס גיזעהן האט ער גזאגט דר משכן איז דאך אויף גישטעלט גווארן דורך משה זאל ער אליין שטיין אינדרויסן מיד תיכף ויקרא אל משה האט ער אים אריין גרופן אונ האט אום גיזאגט דר חינוך המשכן דארף זיין מיט איין סעודה דרום שטייט אדם כי יקריב מכם וגו' ווייטער איז ער מגלה גרוסי סודות אוף דעם פסוק באתי לגני :

רבי שמעון איז גגאנגן אין וועג קיין טבריא האט אים בגעגינט אליהו זאגט ער צוא רבי שמעון שלום זאל זיין צוא דעם הערן זאגט

רבי

רבי שמעון אין ווס איז אצוגד די שכינה עוסק אין הימל זאגט ער אין דר פרשה פון קרבנות אונ זאגט פון דיינט וועגין הידושים ווס דיא האסט מחדש גוועזן אין דר תורה וואל צוא דיר דרום בין איך גקומן צו דיר • איך זאל דיר מקדים זיין שלום אונ דיך פרעגן איין זאך ווס עס איז גפרעגט גווארן כמתיבתא דרקיע אונ דס איז די שאלה מען הט גיפרעגט עס שטייט באתי לגני אחותי כלה אכלתי יערי עם דבשי וגו' דס הייסט הקב"ה זאגט איך בין גקומן צו מייני כנסת ישראל ווס הייסן כלה האב איך גגעסן וויא שיקט זיך דס בעוה"ב הט ער גגעסין אמער דארטן איז דאך ניט פר האנדן קיין אכילה ושתיה נאך ווס שטייט אכלתי דס איז גיפרעגט גווארן בישיבה של מעלה זאגט רבי שמעון ווס האט הקב"ה דרוף גיענטפערט זאגט אליהו הקב"ה האט גזאגט עס איז דאך פר האנדן רבי שמעון בן יוחאי לאז ער ענטפערן דרום בין איך גקומן צוא דיר דיא זאלסט דרוף ענטפערן זאגט רבי שמעון ווי גרוס איז דאס ליבשאפט וואס הקב"ה הט ליב די כנסת ישראל חאטשי בייא אים גישיקט זיך ניט קיין אכילה ושתיה נאר מחמת גרוים ליבשאפט הט ער משנה גוועזן זיין רצון צוא טאן איר רצון ווארום דער סדר איז אזו צווישן חתן וכלה• אוך לערנן מיר אזעלכס אפ פון דוד המלך ער הט גזאגט צו הקב"ה כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו ער הט גידארפט זאגן ולויך ירננו ווארום דיא שירה האבין דאך די לוים גזאגט ווארום שטייט וחסידך נאר בשעת ער הט גזאגט וחסידיך הט אים הקב"ה גזאגט דוד מיין סדר איז ניט אזו האט דוד גיזאגט בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך ווייל איך האב דיך צו מיר אן גיברייט דארפסטו מיר טאן מיין רצון ווארום דר דרך ארץ איז אז איינר בעט דעם אנדרן צוא זיך אוף איין סעודה טוט דר אורח זיין רצון אזו דארפסטו מיר טאן מיין רצון חאטשי דיין סדר איז ניט אזו ענטפערט אים הקב"ה אז דיא האסט מיך שוין אן גיברייט וועל איך טאן דיין ווילן דעסט גלייכן גפינן מיר ביי די מלאכים ווס זענן גקומן צו אברהם חאטשי אויף דעם הימל איז דאך ניט פאר האנדין קיין אכילה ושתיה נאר אים צו ליב האבן זיי גיגעסין אונ גטרונקן • אזו אוך הקב"ה מחמת גרויס אהבה ווס ער הט ליב דיא כנסת ישראל זאגט ער אכלתי וגו' זאגט אליהו צו רבי שמעון רבי דא שווער איך ביי דיין לעבן אז הקב"ה בעצמו הט גוואלט דעם תירוץ זאגן נאר ער הט זיך ניט גוואלט מחזיק טובה זיין פר די כנסת ישראל דרום הט ער מיר גיהייסן דיך פרעגן כדי די זאלסט ענטפערן וואל צו דיר וואל דיין חלק דאס הקב"ה טוט זיך באריען מיט דיר למעלה אוף דיר זאגט דער פסוק צדיק מושל ביראת אלהים :

אדם כי יקריב מכם קרבן ווער עס איז אגאנצר מענטש דער קען מקריב זיין אלי מדריגות עליונים אונ צו מאכן איין יחוד שלם אבר ווער עס הט ניט קיין אשה דר הייסט ניט קיין אדם שלם זיין קרבן איז ניט ווערט אונ די ברכות גפינן זיך ניט בייא אים לא למעלה ולא למטה דען די שכינה רוט ניט אוף אים ווייל ער הייסט ניט קיין אדם ער איז איין בעל מום אונ ווער עס איז איין פגום ווערט ער נדחה פון אדיע אונ דרום נדב ואביהוא ווייל זיי האבן קיין נשיםניט גהאט אז זיי האבן גינעהנט צו דר עבודה זענן זיי גישטראפט גווארן אזו וויא עס שטייט ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם דרום שטייט אדם כי יקריב מכם קרבן דס איז זכר עם נקבה אזו וויא עס שטייטזכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם רבי אחא איזגאנגן אין וועג אונ רבי יהודה איז אוך מיט

אים גוועזן זאגט רבי יהודה מיר האבן גלערינט אז אבתולה ווערט גיבענטשט מיט זיבין ברכות דס איז אנטקעגן די כנסת ישראל ווס זי הייסט בתולה אזו וויא עס שטייט ואתה בן אדם שא נא קינה על בתולת ישראל דס גייט אוף די כנסת ישראל איז דאך קשה עס שטייט נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל איז משמע אז זי וועט חס ושלום קיין תקומה ניט האבן אוף צו שטיין אונ אלץ ווס די חכמים האבן גיזאגט אי דעם וואלט רעכט גיוועזן אז דיא פרשה זאל שטיין בדרך נחמה ע שטייט דאך אבר דר ביי קינה הייסט קלאג זאגט ער בוודאי איז אז אונ מיר איז דס אוך קשה גיוועזן זענן מיר גקומן מיט איין פינצטו פנים צו רבי שמעון אים פרעגן זאגט ער אין דיין פנים ווערט ד קענט דיין הארץ זאג איך בוודאי איז אזו זאגט ער צו מיר זאג דיינ רייד האב איך אים גיזאגט עס שטייט נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל ווער איז ברוגז אוף זיין אשה אונ הט זי אוועק גיטריבין פון זיך זאל ער זי שון אייביג נאר ניט אום קערן צו זיך אונ עס איז חלילה אזו אי דאך וויי צו די ישראל ווס זענן פר טריבן גווארן הט ער מיר גזאגט האסטו דען ניט גיהערט דעם תירוץ ווס די חכמים האבן אוף דעם גזאגט זאג איך צו אים איך האב גיהערט נאר עס איז מיר נאך ני רעכט זאגט ער צו מיר אלץ ווס די חכמים זאגן איז בוודאי רעכט אבר וויי צום דור ווס זייערי פאסטעבר דס הייסן די צדיקים זענן ני פר האנדן צווישן זיי דען גיין די שאף ארין אונ ווייסן ניט ווי אהי זיי זאלן זיך קערין מען מוז מגלה זיין דעם פסוק צו פר שטיין קום אונ זעה אלי מאל ווס די ישראל זענן פר טריבן גיווארן הט הקב"ה גמאכט איין זמן ווען זיי וועלן ארוס גיין אונ אז עס איז גקומן דער זמן האבן זיך די ישראל תיכף אום גקערט אונ אין דעם גלות האחרון וועלן זיי שון אליין ניט אום קערן אזו ווי פריער אונ דר פסוק ווייזט אוך אום אזו ווארום ווען עס וואלט שטיין איין פסוק נפלה ולא אוסיף להקים בתולת ישראל וואלט די טייטש גוועזן זי איז גפאלן אונ איך וועל זי שון ניט אום קערן חס ושלום אבר היינט אז עס שטייט ולא תוסיף קום איז טייטש זיא וועט שון אליין ניט אוף שטיין אזו וויא פריער נייערט הקב"ה אליין וועט זיא אוף שטעלן זיא זאל גיין אוף איר ארט עס איז איין משל צוא איין רייכן מאן וואס איז ברוגז גיוועזן אויף זיין ווייב האט ער זיא ארוס גיטריבן אוף איין צייט זיא זאל צוא אים ניט קומן אבר אז די צייט גייט גייט זיא אום גייט זיא אליין צו ריק אזוי איז גיוועזן צווייי דריי מאל ער האט אלץ גימאכט איין זמן אבר אז דר זמן גייט אום גייט זיא אליין צו ריק אוף איר ארט אמאל האט זיא דר רייכר מאן פר טריבן אן איין צייט אונ איז זייער ווייט גיוועזן פון פאלעץ זאגט דר רייכר מאן אצונד איז ניט אזו ווי פריער דען פריער פלעגט זיא אליין קומן אבר היינט וועל איך אליין גיין מיט מייני בני היכלא צו ברענגין זיא • אונ אז דער רייכר מאן קומט צו איר אזו זעהט ער ווי זיא ליגט אוף דר ערד מיט גרוס שפלות ווער זעהט די צייט ווי דר רייכר מאן הייבט זי אוף אונ בעט זיא איבר אונ ברענגט זי ווידר ארין אין זיין פאלעץ אונ טוט איר אן גרוים כבוד ווער הט אזו איין זכיה צוא זעהן דעם גרוסין כבוד אונ ער שווערט איר אז ער וועט זי שון קיין מאל ניט מרחיק זיין פון זיך אזו איז אוך הקב"ה כמה מאל אז ער הט פר טריבן דיא ישראל האט ער זיי פאר טריבן אוף איין זמן אונ אז דר זמן איז אום גיגאנגען הט זיא זיך ווידר אליין אום גיקערט פאר דעם מלך אוף איר ארט

אבר

...ר אין דעם הינטערשטן גלות וועט ניט זיין אזו אלא הקב"ה אליין
...עט זיא אן נעמען אין אירי הענט און וועט זי אום קערין צוא זיין
...כל און דרום שטייט ולא תוסיף קום זיא וועט שון אליין ניט אוף שטיין
...ן דרום שטייט ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת איך וועל זיא אליין
...ף שטעלן ווער איז סוכת דויד דס איז בתולת ישראל הנופלת וואס זי
...אלט אזו ווי עס שטייט נפלה דען זיא איז אראפ גפאלן פון איר הוכי
...דריגה אין גלות און דער פסוק ווייזט אויף דעם כבוד ושבח פון
...נסת ישראל און די זאך האב איך גלערינט פון רבי שמעון· באותו
...עה זאגט רבי יהודה דר מיט איז מיר פר ענפערט גווארן וואס איז
...יר קשה גוועזן און דס איז בוודאי דער לויטער פשט און דאס איז
...ליך צו דעם וואס מיר האבן גלערינט רבי יוסי זאגט הקב"ה איז אן
...בריים אום צו רופן אוף די כנסת ישראל התנערי מעפר קומי שבי ירושלים
...ליך ווי איינר נעמט אן זיין חבר ביי זיין האנט און זאגט צוא אים
...שטיי אוף פון דער ערד און שאקל זיך אפ פון דער ערד זאגט רבי
...חא אזו אוך אלי בני היכלא פון דעם מלך וועלן אוך זאגן קומי אורי
...שטיי אוף מיין ליכט כי בא אורך דען דיין ליכט דס מיינט מען הקב"ה
...ליין איז גקומן צו דיר דענקט מאל וועט זיין איין שמחה אוף אלי
...ז ער וועט זיא איבר בעטן אזו ווי עס שטייט ותבא בת שבע אל המלך
...חדרה דס איז איין רמז אוף כנסת ישראל און פר וואס הייסט זיא בת
...שבע ווייל זיא ווערט גבענטשט מיט זיבן ברכות זיא איז גיקומין
...אין חדר פון דעם מלך צום מלך אזו איז גוועזן עטלכי מאל אזו וויא
...ם שטייט ותבא לפני המלך ותעמוד לפני המלך אבר לעתיד וועט דר מלך
...ו איר קומן און וועט זיא מפייס זיין אזו ווי עס שטייט הנה מלכך יבא
...א לך דער וועט צוא דיר קומען ניט דיא צוא איהם יבא
...ער וועט קומן צו דיר דיך מפייס זיין און דיך אוף צו רעכטן און
...ו ברענגין דיך אין זיין היכל און צו בהעפטן זיך אין דיר ביז איביג
...אזו ווי דר פסוק זאגט וארשתיך לי לעולם וגו' באמונה אזוי וויא זיא גייען
...געגנין זיי צו רבי אבא ער גייט זיי אנטקעגן זאגן זיי דא גייט דר
...שר החכמה מיר וועלן מקבל זיין פני השכינה ווי זיי האבן גנעהנט
...ו אים האט רבי אבא אראפ גנידערט פון זיין אייזיל מקבל צוא זיין
זייער פנים און זיי האבן גזאגט גרויסי סודות :

...אם עולה קרבנו מן הבקר וגו' זאגט רבי יוסי פאר וואס איז איין מענטש
ערגר פון דעם אנדרן דען איינר ברענגט איין קרבן עולה פון
...רינד און דר ברענגט פון איין שאף און דר פון איין עוף אלא דר
...ם פר מאגט בדארף ער ברענגין פון איין רינד און דר וואס איז
...רומער ברענגט ער פון איין שאף און דער וואס איז גאר ארום
...ברענגט ער פון איין עוף דען הקב"ה האט ניט מטריח גוועזן אוף
...עם מענטשן מער ווי ער פר מאגט אזו ווי דער פסוק זאגט ואם דל
...הוא ואין ידו משגת רבי אלעזר זאגט דס איז וועדליג דעם חטא דען איין
...עושר מחמת זיין עשירות און גאוה זינדיגט ער גיבער פאר הקב"ה
...דרום ברענגט ער איין רינד· איין מיטיל מעסיגר איז ניט אזו בגאוה
...דרום ברענגט ער גאר אשאף· איין ארומאן ער איז תמיד איין שפל
...רוח ברענגט ער גאר איין עוף דען הקב"ה איז איטלעכן דן מיט
...רעכטן משפט ווי ער זינדיגט אזו איין קרבן זאל ער ברענגען · רבי
...אלעזר האט גפרעגט צו זיין פאטר רבי שמעון מיר האבן גלערינט
...ז איבר דריי עבירות קומט איין הונגר אוף דער וועלט אמער דיא
...דייא עבירות זענן דאך נאר ביא דיא עשירים און אז עס קומט
אהונגר שטארבין דאך אוים די ארימי לייט און די עשירים בלייבן
ווייען זיי אצונד נאך מער זינדיגן זאגט רבי שמעון דוא האסט גוט
גפרעגט נאר די חכמים האבן עס שון מפורש גוועזן ווען הקב"ה וויל
צו די רשעים בצאלן דעם שכר פון זייערי מצות און זיי מאכן פאר
לירין פון עולם הבא אזו גיט ער זיי שלום און איז זייא משלים מיט
אלערלייא גוטין קום און זעה אלי לייט זענין ניט אזו נאהענט צוא
הקב"ה אזו ווי די עניים דען זיי זענן די כלים פון הקדוש ברוך הוא
וואס ער ניצט מיט זיי ווער זענן זיי לב נשבר ונדכה ואת דכא ושפל רוח דאס
זענן די כלים פון הקב"ה און אז עס קומט איין רעב אוף דר וועלט
דען וויינען זיי פר הקב"ה און הקב"ה הערט זיי צו און צו זיי איז ער
נעהנטר פון אלי אזו וויא עס שטייט כי לא בזה ולא שקץ ענות עני דרום
איז הקב"ה גוזר אוף דר וועלט מיתה אדר הונגר· וויי צו די רשעים
וואס זענן דס גורם ווארום אז הקב"ה איז זיך מתעורר משגיח צו זיין
אוף דר וועלט דען איז ער משגיח אוף דעם קול פון די עניים אזו ווי
עס שטייט כי שמוע אשמע צעקתו עס שטייט צוויא מאל שמוע אשמע
איינס ווייזט מיר צו הערן זייער קול אוף וואס זייא שרייען און איינס
איז צו בצאלן צו די וואס האבן גורם גוועזן צו דעם גישריי און ווייטר
שטייט ושמעתי כי חנון אני· רחמנא ליצלן מעונש הזה דרום אז עס איז איין
הונגר אוף דר וועלט איז וויי צו די רשעים עשירים וואס זייא האבן
גורם גוועזן צו דעם גישריי פון די ארימי לייט קום און זעה דר קרבן
פון איין עני איז גרינגר פון אלי ווייל זיין הארץ איז אים צו בראכן
חאטשי ער הט איין מחשבה צו זינדיגן פון דעסט וועגן מחמת זיין
גרובן צער און דר צער פון זיין הויז גזינד טוט ער עס ניט מיט זיין
גאנצן הארצן דרום איז זיין קרבן גרינגר דרום איז איטלכר קרבן
גוועזן גצייכינט פר דעם כהן· עס איז אמאל גוועזן איין מעשה איין
עושר הט גבראכט צוויי טויבין פר אקרבן צו דעם כהן האט דער
כהן צוא אים גזאגט דר קרבן איז ניט דיינר איז ער אוועק גיגאנגין
אהיים און איז גוועזן טרויעריג פרעגט מען אים וואס ביסטו אזו טרויעריג
זאגט ער דר כהן הט ניט גוואלט מקריב זיין מיין קרבן זאגין זייא
וואס פר איין קרבן דען דער פסוק זאגט ואם דל הוא ואין ידו משגת אז ער
איז ארום און פר מאגט ניט זאל ער ברענגן צוויי טובין פר אקרבן
זאגט ער וואס דען איז מיין קרבן זאגן זיי איין רינד זאגט ער אזו איז
הארב איין מחשבה פון איין עבירה איך נעם אוף מיר איין נדר אז
עס זאל ניט אוף גיין אוף מיין מחשבה קיין הרהור חטא פון דעם
טאג אן פלעגט ער ביי טאג האנדלן און ביי נאכט פלעגט ער נאר
אביסל שלאפין און דר נאך פלעגט ער רופן זייני ברודר זיי זאלין
מיט אים לערנין ביז טאג און ער איז גווארן איין תלמיד חכם מען
הט אים גרופן יהודה אחרא אמאל הט זיך צו אים גטראפין רבי ייסא
סבא הט ער פר אים צוא טיילט גאר זיין גוטס איין האלב האט ער
אוועק געגעבן צו עניים און די אנדרי האלבי האט ער אוועק געגבן
צו סוחרים זיי זאלן פון זיינט וועגין האנדלן און ער האט זיך גזעצט
לערנין תורה :

פתח דר יהודה אחרא הט אן גהובין עס שטייט ויאמר שאול אל הקיני
ווער איז דער קיני דאס זענין דיא קינדר פון יתרו דר שווער
פון משה און קיני איז טייטש נעסט דען זייא האבן זיך גמאכט איין
נעסט אין דר מדבר צו לערנן דארטן תורה אזו ווי דר פויגל וואס
הייסט דרור אזו ווי עס שטייט ודרור קן לה זיי האבן ניט בגערט צו
האנדלען

האנדלן כחורה נאר צו מיען זיך אין דר תורה יום ולילה דרום האבן זיי אוועק גצוגן פון יריחו אין דר מדבר אזו ווי עס שטייט וכני קיני חות משה עלו מעיר התמרים דס מיינט מען יריחו ואתה עשית חסד עם כל ישראל ווס פר איין חסד הט יתרו גטאן מיט די ישראל נאר וייל ער האט מהנה גיוועזן צוא משה אריין נעמן אים אין הוז אריין · אונ ווידער האבן מיר גלערינט וייל ער הט גמערט איין פרשה אין דער תורה ואתה תחזה וגו' נאר עס איז דאך קשה ווי קומט דס אהער מען שמועסט דאך דא ווי שאול המלך הט מלחמה גהאלטן מיט עמלק נאך וואס דר ציילט ער דעם שבח פון יתרו · נאר דער תירוץ איז אזו שאול המלך הט גזאגט בשעת די ישראל זענן ארוס גגאנגן פון מצרים הט זיך קיינר אקעגן זיי ניט גישטעלט מלחמה האלטן נאר עמלק איז גוועזן דר ערשטר אונ דו יתרו האסט גטאן מיט די ישראל חסד אונ האסט מיט זיי גהאט שלום איז ניט גלייך דו זאלסט זיין צווישן זיי · אונ ניט דס איין הט יתרו גיטאן עס שטייט נאך ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים לאלהים אונ ווען עס שטייט ווייטר ויבא אהרן וגו' לאכל לחם וגו' לפני האלהים לערנן מיר פון דאנן אפ אז איינר איז מקדיש איין קרבן מיט דעם גאנצן הארצן איז זיך הקב"ה מזמין צו אים אונ יתרו הט דאך מקריב גוועזן קרבנות מיט זיין גאנצן הארצן אונ הט זיך מגייר גוועזן דרום איז זיין קרבן זייער חשוב גוועזן פר הקב"ה דרום שטייט לפני האלהים קום אונ זעה אז איין עני ברענגט איין קרבן איז זייער חשוב פר הקב"ה וייל ער איז מקריב צווי קרבנות איינס דעם חלב ודם פון זיין נפש וגוף אונ דס אנדרי דעם קרבן ווארום ער האט דאך אליין ניט צו עסן טוט ער פאסטן אונ פאר דעם געלט ברענגט ער איין קרבן שני תורים או שני בני יונה אדער איין צעהנטיל זעמיל מעהל דרום איז אים הקב"ה תיכף מוחל זייני זינד · אונ באותו שעה רופט הקב"ה אום כי לא בזה ולא שקץ ענות עני זאגט דער יהודה אחרא דרום וייל דר קרבן עני איז ביי הקב"ה השובר פון אלי דס הט מיר גורם גוועזן איך זאל זיין אין דעם חלק פון הקב"ה אונ דרום האב איך צו טיילט מייני נכסים צו די עניים וייל זייא האבן מיר דס גורם גוועזן אונ אזו ווי עס דר היצט זיך אין זיין גוף דר חלב ודם אזו דר היצט זיך זיין מנחה אוף דעם מחבת ומרחשת · מיר האבן גלערינט אזו ווי דר יצר הרע הט אים דר היצט מיט זיין תאוה זיין חלב ודם מיט אלי אברים אזו הט ער גדארפט ברענגן דעם קרבן מיט זיין רצון נפשו ורוחו ווארום דר עיקר איז דס בווילונג פון דעם הארצן וואול צו די צדיקים דען זיי ברענגן אלי טאג איין קרבן צו הקב"ה דער מיט ווס ער איז זיך מוסר נפש פאר אים פון דעסט וועגן איז איין קרבן פארט בעסר ווארום דורך דעם קרבן ווערן גבענטשט אלי עולמות אונ זאגט ווייטער גרוסי סודות · זאגט רבי ייסא צוא אים אשרי חלקך וואול דיין חלק ווס דו האסט דר צו זוכה גיוועזן וואול צו דיא וואס זענן עוסק בתורה ווארום דר מיט זענן זיי דבוק בהקב"ה אזו וויא עס שטייט ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום:

נפש כי תחטא רבי יוסי זאגט עס שטייט עד שיפוח היום ונסו הצללים אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה ווי אזו דארף איין מענטש נזהר זיין ער זאל ניט זינדיגן פר הקב"ה דען אלי טאג גייט ארוס איין כרוז ער רופט אום דר וועקט אייך אייערי הערצר איר בני עולם של המלך הקדוש דר וועקט אייער נשמה הקדושה ווס זי איז אייך גגעבן גווארן ממקום קדוש העליון דען מיר האבין גילערינט בשעת הקב"ה מאכט אראפ נידערין דיא נשמה זיא זאל אריין גיין אין גוף אריין זיא זאל גגעבן ווערן צו דעם מענטשן אוף דר וועלט איז ער זי מזהיר אונ איז איר מתרה מיט פיל תוכחות זיא זאל היטן תורה ומצות אונ ניט דאס אליין נאר מען פירט זיא דורך טויזנט מיט אכציג וועלטין זיך משתעשע זיין מיט איר אונ איר ווייזן דעם כבוד פון דיא ווס זענן עוסק בתורה אונ דערנאך מאל שטייט זיא פאר הקב"ה מיט איין לבוש חשוב אין דעם גישטאלט ווס זי איז אן גגרייט צו זיין אוף דר וועלט אזו שטייט זיא דארט אין איין לבוש אור גדול וחשוב אונ זעהט אלי טאג דעם כבוד פון הקב"ה אונ ווערט גקריינט מיט פיל קרונין אונ אז די צייט קומט זי זאל שון נידערן אוף דר וועלט וואונט זיא דרייסיג טאג אין גן עדן התחתון צו זעהן דעם כבוד פון די צדיקים דר נאך גייט זי ווידר ארוף אויף איר ארט למעלה דר נאך גייט זיא אראפ אוף דר וועלט אין גוף אריין אזו קריינט זי הקב"ה מיט זיבן קרונין דר נאך גייט זיא אוף דר וועלט אונ זיצט אין דר פינצטרניש אונ איז עוסק מיט פינצטרי זאכין אונ זינדיגט · אזו פאר וואונדרט זיך די תורה אוף איר אונ זאגט אזו ווי דו האסט גיזעהן דעם כבוד ווס הקב"ה הט דיר גגעבן אונ דס גאנצקייט וואס הקב"ה האט דיך גאנץ גמאכט · היינט זאלסטו זינדיגן אונ זאגט איר אזו נפש דו נפש כי תחטא דו זאלסט זינדיגן בתמידה · זאגט רבי יוסי דר פסוק ונסו הצללים גיט איין עצה צו דעם נפש כי תחטא דס ער זאל נזהר זיין פון צוא זינדיגין אונ זאל זיך האלטן בקדושה ובטהרה איידר דער טאג פון דער וועלט וועט אוועק גבלאזן ווערן אונ דר שטארקר טאג וועט קומן ווס מען וועט דיך תובע זיין לדין אוועק גיין פון דר וועלט ונסו הצללים איידר דיא שאטן פון דער וועלט וועט אנטלופן · זאגט רבי אליעזר איטליכר מענטש הט פר זיך צוויי ערליי מיני שאטן אגרוסן אונ איין קליינם אונ ווען זיי זענן ביידי בנאנד הט דר מענטש איין קיום אונ איין שטאנד אונ אז ער דארף שטארבין גייען פון אים אוועק דיא שאטן דרום שטייט עד שיפוח היום דען אז עס קומט דער יום המיתה ונסו הצללים גייען זיי אוועק פון אים דרום זאל איטליכר מענטש זעהן מתקן זיין זייני מעשים פאר הקב"ה אונ מתודה זיין אויף זייא דען הקב"ה איז איין רחום וחנון ער פר נעמט די תשובה וואס מענטשן טוען פר אים אונ דס זאל זיין עד שיפוח היום איידר די צייט קומט ווס די צללים אנטלופן אבר דר טאג ווס די צללים גייען שון אוועק איז גלייך ווי איינר זיצט אין איין תפיסה אונ קייטן אוף דעם האלז אונ גבונדין מיט שטריק · עס איז פארט גרעכינט פר תשובה נאר עס איז ניט גלייך וויא איינר שטייט נאך אין זיין כח אונ טוט תשובה דרום זאגט שלמה וזכור את בוראך בימי בחורותך עד אשר לא יבואו ימי הרעה דרום שטייט עד שיפוח היום איידר דר יום הדין הגדול קומט אן זאל דר מענטש רעכט מתקן זיין זייני מעשים ווארום אז די צייט קומט אז דר מענטש זאל שטארבן פאר וואונדרט זיך הקב"ה אונ זאגט נפש כי תחטא פר וואס זאלסטו זינדיגן אבער ושמעה קול אלה דו האסט דאך גישווארין בשבועה פאר מיין נאמן אז דוא זאלסט ניט לייקענן פר מיר אונ איך האב דיר התראה גטאן דו זאלסט ניט זינדיגן והוא עד אונ איך אליין האב דיר אן גיזאגט דוא זאלסט היטין מיינע מצות דרום איידר דער מענטש קומט תשובה טאן פאר הקב"ה שטייט או ראה או ידע די עבירות ווס ער ווייסט זיי וואול אונ זעהט זיי קלאר פר זיך אם לא יגיד ווען ער וועט אויף זייא ניט מתודה זיין פאר הקב"ה

שטייט

שטייט ווייטר אז ער גייט אוועק פון דר וועלט ונשא עוני מוז ער אליין ליידין די עבירות אויף זיך · נמצא ווער ווער קענן עפענין איין מויל און וועט קענן בשטיין פאר הקב"ה דרום שטייט ונפש כי תחטא :

פרשת צו

וידבר ה' אל משה לאמר· צו וגו' לאמר זאת תורת העולה היא העולה וגו' על המזבח

העולה מיינט מען די שלעכטי מחשבה וואס קומט צוא דעם מענטשן ער זאל חלילה זינדיגן און אפ קערן פון דעם רעכטן וועג היא העולה די דאזיגי מחשבה וואס גייט אויף צו אים זאל ער זיא פאר ברענן אין פייער דורך וועמן קען ער זי פר ברענין דורך דר שכינה וואס זיא הייסט אש אוכלה צוא פר ברענן פון זיך די טומאה און זיך מטהר זיין דורך דער שכינה אזו וויא אויף דעם הימל אז מען איז מעביר איין שר איז מען אים מעביר דורך דעם נהר דינור איין טייך פון פייער אזו אויך דר קרבן האט מבער געווען דעם רוח הטומאה ווס הט זיך בהעפט אין דעם מענטשן דורך זייני שלעכטי גידאנקין און די טומאה ווערט אונטר טעניג און די קדושה איז עולה למעלה און ווערט גיקריינט דרום שטייט היא העולה דען דורך דעם קרבן גייט די קדושה ארויף און דיא טומאה ווערט אפ גישייד פון אים · רבי אחא הייבט אן עס שטייט והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר נאך וואס שטייט ובער עליה הכהן אלא מיר האבין גילערינט אז אמענטש קומט זינדיגן פר זיין הערין אזו צינט ער אן אין זיך איין פלאם פון דעם יצר הרע און ער איז דאך מצד הטומאה אזו רוט אויף אים דער רוח הטומאה און ווערט ניט בטל פון אים נאר דורך דעם פייער פון דעם מזבח דען דם פייער איז מבער אלע שלעכטי מינים פון דר וועלט און אז דער כהן האט אן גיריכט דעם אש המזבח מיט דם האלץ הט ער דאך מכוין געווען צו פר ברענן דאס אש פון דעם יצר הרע וואס איז מצד הטומאה דרום שטייט לא תכבה דם פייער פון מזבח טאר קיין מאל ניט פאר לאשין ווערין כדי דער כח הטומאה זאל זיך ניט מתגבר זיין דרום האבין מיר גילערינט דר אש המזבח איז אזו אפייער ווס דם פר ברענט אנדר פייער דם אש המזבח האט פר ברענט דעם אש הטומאה און דר כהן האט דאס מסדר געווען אלי טאג · זאגט משה רבינו אש תמיד תוקד על המזבח מיינט מען די תורה דען בייא איר שטייט הלא כה דברי כאש נאום ה' · לא תכבה אז מען זינדיגט טוט דיא עבירה ניט פאר לעשין דעם זכות פון דער תורה אבר אזכות פון אמצוה פר לעשט זי יוא דרום איז גיגליכן די תורה צו איין גרויסין פלאם און איין מצוה נאר צו איין ליכט אזו ווי עס שטייט כי נר מצוה ותורה אור אזו וויא אליכט פאר לעשט זיך אזו ווערט אמצוה אויך פר לאשין דורך איין עבירה און ווער עס פאר לעשט מיט אייז עבירה איין מצוה ווס זיא הייסט נר אזו ווערט זיין נשמה אויך פר לאשן ווס זי הייסט אויך נר ה' נשמת אדם אזו בלייבט דר גוף אין דר פינצטר אזו אויך דר ווס איז גורם אז די שכינה זאל אפ גיטאן ווערן פון דר וועלט דורך זייני עבירות איז ער גורם איין פר לעשונג און איין פינצטרניש צוא גאר דר וועלט און אויף דעם ארט ווי דיא שכינה איז געווען רועט די קליפה אזו וויא עס שטייט ושפחה כי תירש גבירתה און דם פר לעשונג פון דער מצוה איז נאר בייא די עמי הארץ ביי זיי ווערט פר לאשן די מצוה ביי זיי ווערט מקוים ורשעים בחושך ידמו אבר צו די תלמידי חכמים איז קיין פר לעשונג קיין מאל ניט פר האנדין זיי דר לייכטן זי מיט כסה רזי תורה מיט די סודות פון דר תורה און קבלה זיי דר לייכטין די שכינה זיי זענען מקיים די תורה און דורך דעם רויך וואס גייט אויף פון זייער עסין פון דעם מויל דם איז עשן המערכה גליך ווי עס איז ארויס גיגאנגען פון דעם מזבח דער רויך פון דר מערכה און ברענגן אויף די שכינה און זענין מקשר ומיחד אלי עולמות · ווייטר שטייען גרויסי סודות · אין זוהר בראשית זאגט רבי שמעון עס שטייט ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל קום און זעה דעם גרויסין כח פון דר תורה דען דר ווס איז עוסק בתורה הט ער קיין מורא ניט פר קיין שום בשעפניש פון דר וועלט און ניט פר עליונים ותחתונים און ניט פאר קיין שום חלאים רעים דען ער איז אן גיהאלטן אין דעם עץ החיים ער לערינט תורה אלי טאג ווס זי איז איין עץ חיים זי גיט איין עצה צו גיין אין רעכטין וועג און ווי אזו ער זאל תשובה טאן פאר הקב"ה מבטל צוא זיין אלי שלעכטי גזירות וואס איז אויף אים נגזר גיווארען און אפילו אז עס איז נגזר גיווארן אז די גזירה זאל שוין ניט בטל ווערין פון דעסט וועגן לאזט די תורה ניט זי זאל אויף אים קומין דרום זאל אמענטש לערנין דיא תורה יום ולילה און זאל מקיים זיין והגית בו יומם ולילה און זאל זיך ניט אפ שיידין פון איר דען דר ווס שייד זיך אפ פון איר שייד ער זיך אפ דעם עץ החיים · קום און זעה איין עצה צוא דעם מענטשין אז ער גייט זיך לייגין שלאפן אויף דר נאכט זאל ער פריער אויף זיך מקבל זיין עול מלכות שמים מיט דעם גאנצין הארצין און זאל איבער ענטפרין זיין נשמה צו הקב"ה דרום זאגט מען בידך אפקיד רוחי וגו' און דורך דעם ווערט ער ניצול פון אלי בייזי מקטריגים און רוחות רעות און אין דער פריא אז ער שטייט אויף זאל ער לויבין זיין הערין ווס ער האט אים זיין פקדון צו ריק אפ גיגעבין און דער נאך זאל ער גיין אין שול און זיך בוקין פר דעם היכל מיט גרויס יראה און דר נאך זאל ער מתפלל זיין זיין תפלה און זאל נעמין איין עצה פון די אבות הקדושים וואס זיי האבן מתקן געווען דיא תפלות פאר הקב"ה און זאל זאגין דעם פסוק ואני ברוב חסדך אבא ביתך מכוין צו זיין אנטקעגן דעם זכות פון אברהם אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך אנטקעגן דעם זכות פון יצחק דר נאך זאל ער זאגין מה טובו אוהליך יעקב און מיט דעם זאל ער אריין קומן אין שול און אז ער איז מכוין טוט זיך הקב"ה מיט אים בארימן און זאגט דו ביסט מיין קנעכט ווס איך טוא מיך מיט דיר בארימן :

בתוספתא כזוהר בשלח זאגט ער אזו עס שטייט תביאמו ותטעמו וגו' דם איז איין מצוה מען זאל בויען איין מקדש למטה אזו ווי עס איז דא אמקדש למעלה אזו וויא דער פסוק זאגט מכון לשבתך פעלת ה' מען זאל בויען איין מקדש למטה מען זאל דרינן מתפלל זיין אלי טאג צו דינן דר מיט צו הקב"ה דען די תפלה וואס מען איז מתפלל אין שול דם איז איין עבודה ווס איז גיוועזן אין בית המקדש און דיא שול זאל מען בויען זייער שיין און מתקן צו זיין מיט אלי תיקונים דען דם בית הכנסת של מטה שטייט אנטקעגין דעם בית הכנסת של מעלה און דם בית המקדש של מטה שטייט אנטקעגין דעם בית המקדש של מעלה אזו אויך דר משכן ווס משה הט גימאכט אין דר מדבר איז גיוועזן בדמות של מעלה מיט אלע תקונים וואס אזו איז למעלה דרום ניהער מען מאכין דאס בית הכנסת בתכלית היופי און מיט דער תפלה זאל מען מתקן זיין די תקונים של מעלה אזו אויך מוז דרינג

זיין

זיין פענצטער אזו ווי עס שטייט וכין פתיחין ליה אזו וויא למעלה שטייט
משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים אז דו ווערסט זאגן אז מען איז מתפלל
אין מיטן פעלד איז ליכטיגער עס איז ניט אזו רעדן עס מוז זיין איין
בית אזו ווי עס איז למעלה אונ ווידר די תפלה אונ רוח מוזין ארויס
גיין דורך איין אייגג ארט אזו וויא דורך איין פענצטער צו גיין בדרך
הישר קיין ירושלים אויף דעם שטייט מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה
דר מענטש בדארף זיין רוח מיט זיין תפלה וואס גייען ארויס פון
זיין מויל שיקן דורך איין אייגג ארט זייא זאלין זיך ניט נייגין לימין
ולשמאל אבער אין פעלד איז ניט אזו · אזו אויך ביי איין שופר גייט
ארויס דאס קול פון איין אייגג ארט צו שפאלטין די הימלן אונ דער
נעקן דעם רוח למעלה · אויב דוא ווערסט פרעגן אמער בייא יצחק
שטייט דאך ויצא יצחק לשוח בשדה איז ער דאך גיגאנגן אין פעלד אריין
תפלה טאן נאר יצחק איז גוועזן אנאנדרער מענטש וואס עס איז ניט
גוועזן אויף דר גאנצר וועלט זיין גליכין · אונ ווידר מען מיינט ניט
ער האט מתפלל גוועזן בשדה נאר שדה גייט אויף דר שכינה זיא
הייסט שדה אשר ברכו ה' אזו ווי מען הט שוין מפורש גיוועזן · אין זוהר
בלק שטייט רבי אבא הייבט אן עס שטייט תפלה לעני כי יעטוף וגו' מיר
גיפינען נאר ביי דריי וואס עס שטייט ביי זיי תפלה תפלה למשה איש האלהים
תפלה לדודי תפלה לעני אויב דו ווערסט פרעגן עס שטייט דאך תפלה להבקוק
איז דאס שוין פיר אלא די תפלה איז נאר וואס ער הט מודה ומשבח
גוועזן צו השי"ת וואס ער האט אים אזעלכי ניסים גיטאן דען ער איז
גוועזן דר זון פון שונמית וואס אלישע הנביא הט אים לעבדיג גמאכט
ביי די דרייא תפלה למשה איש האלהים דם זיין גליכין איז ניט גוועזן בייא
קיין שום מענטשן תפלה לדוד זיין גליכן איז ניט גוועזן ביי קיין שום
מלך אונ תפלה לעני דם איז מער חשוב ביי הקב"ה פון תפלה למשה ותפלה
לדוד דען די תפלה גייט אריין פר הקב"ה פריער פון אלי תפלות פון
דר וועלט וויל דער עני האט איין צו בראכין הארץ אונ עס שטייט
קרוב ה' לנשברי לב דר עני קריגט זיך אלי מאל מיט הקב"ה אונ הקב"ה
הערט אים צו אונ איז מקבל זייני רייד אונ אז ער לאזט אויס זיין
תפלה אזו עפינט הקב"ה אויף אלי פענצטער פון דעם הימל אונ אלי
תפלות איז דר עני דוחה מיט זיין צו בראכן הארץ עס וואלט שטיין
כי יתעטף וואלט דיא טייטש גוועזן ער טוט זיך איין וויקלן עס שטייט
דאך אבער כי יעטוף ער טוט אנדערי ארום וויקלען דען ער וויקלט
ארום אלי תפלות אונ לאזט זייא ניט ארויף גיין ביז זיין תפלה גייט
פריער ארויף אונ הקב"ה זאגט אלי תפלות זאלין זיך זאמן ביז זיין
תפלה ווערט ארויף גיין פר מיר ווייל דר עני איז מתרעם אונ מאכט
אקריג אנטקעגין מיר דרום בגער איך ניט אז איין בית דין זאל אונז
משפטין נייערט איך אליין וועל אים צו הערין דרום שטייט ולפני ה'
ישפוך שיחו אלי חיילות השמים פרעגין איינר דעם אנדרין וואס טוט
הקב"ה מיט וואס איז ער עוסק זאגין זיי הקב"ה איז עוסק אין זיין לוסט
אונ מיט זייני כלים דם איז דר עני וואס ער איז מתפלל מיט טרערין
אונ איז מתרעם פר וואס עס גייט אים ניט גוט דער צו האט הקב"ה
זיין חשק אונ זיין תפלה איז איבר אלי תפלות דען משה הט מתפלל
גוועזן אונ זייא זענין אויף גיהאלטין גיווארין כמה ימים · דוד האט
גיזעהן אז אלי פענצטער אונ טירן פון דעם הימל איז אן גיברייט אז
זיי זאלין זיך אלי עפענן פר דעם עני אונ עס איז ניט פר דאנדרן קיין

שום תפלה וום הקב"ה זאל זיא גיך צו הערין ווי די תפלה פון ד
עני דרום הט ער זיך אויך גימאכט פר איין עני אונ הט אוים גיט
די לבושי מלכות אונ הט זיך אנידר גיזעצט אויף דר ערד אזו וו
איין עני אונ הט גיזאגט תפלה לדוד הטה וגו' כי עני ואביון אנכי איז טייט
נייג צוא מיר דייני אויערין אונ ענטפר מיר ווארום איך בין איין ע
הט אים הקב"ה גיזאגט דוד דו ביסט דאך איין מלך אונ האסט
שאפין איבר מלכים תקיפים אונ לסוף מאכסטו זיך פר איין עני ואב
סיד תיכף הט ער אום גיקערט זיין תפלה אין אנגדרן אופן אונ זאג
שמרה נפשי כי חסיד אני דארפין מיר פאר שטיין אז דוד האטשי ער א
גיוועזן איין מלך האט ער פון דעסט וועגין זיך גימאכט פר איין ע
מכח זיין נשמה ווייל ער הט קיין חיים ניט גיהאט נאר וום די אבו
אונ אדם האבין אים גיגעבין פון זייערי יארען זיבציג יאר אזו ווי
אויבין שטייט ווי אזו דארף שוין איטליכר מענטש וום איז מתפ
זיך מאכין פר איין עני ואביון צו שטיין בלב נשבר ונדכה כדי זיין תפל
זאל אריין גיין אין כלל פון אנדערי תפלות דען אלי וואס היטין ד
שערי תפלה קענען ניט פאר האלטין דיא תפלה פון דעם עני ז
גייט ארויף אן רשות אונ אז אמענטש איז מתפלל דארף ער צו
ברעכין זיין הארץ אזו וויא איין עני ווערט זיין תפלה גלייך ארו
גיין אונ באגעגינט זיך מיט אנדערע תפלות פון די עניים א
בהעפט זיך מיט זייא קומט זיא אריין פאר הקב"ה אין כלל פון א
תפלות נאך וואס האט זיך דוד פריער גימאכט פאר איין עני ד
אך פאר איין חסיד ווארום איין מענטש טאר זיך ניט מאכין פא
איין רשע אונ אוב דוא ווערסט פרעגן ווערדיג אז עס איז אזו גיהע
זיך דער מענטש ווידער ניט ארויס ריידין זיין עבירה ווארום ע
מאכט זיך דר מיט פאר איין רשע עס איז ניט אזו דען ווען ער א
מפורש זייני זינד אונ איז אוף זיי מתודה הייסט ער איין חסיד ווארו
ער צידט פון זיך אראפ דעם צד הטומאה וום ער איז בהעפט גוואו
אונ קומט זיך צו בהעפטין אין דר רעכטע האנט פון הקב"ה וואו
איז אום גישטרעקט מקבל זיין די תשובה פון מענטשין אזו שטיי
וימינך פשוטה לקבל שבים דרום גיהער אמענטש מתודה זיין אויף זיינ
חטאים ווערסטו מיינען הקב"ה איז אים ניט מקבל בתשובה ביז ע
מוז ארויס ריידין זיינע חטאים אבער אזעלכע עבירות וואס ע
איז פון דעם מענטשין פאר הוילין איז הקב"ה ניט מוחל מחמת ע
האט זייא ניט ארויס גיזאגט עס איז ניט אזו נייערט ער דארף נא
מתודה זיין דיא עבירות וואס ער גידענקט אונ ווען ער טוט וע
רצון פון הקב"ה אזו שלעפין זיך שוין נאך אפילו דיא עבירות וואו
עס איז פון אים פאר הוילין אזו וויא מיר האבין גילערינט ביי
הלכות ביעור חמץ דאס איז איין רמז אויף דעם יצר הרע וואס הייס
חמץ אז מען איז בודק חמץ אין איין שטוב דארף מען ניט בוד
זיין אין אזעלכי ערטער וואס עס איז זייער הויך אדער גאר נידער
וום קיין האנט קען אהין ניט גרייכן אזו אויך ביי נגעים אז דר כ
איז גקומן צו דעם מצורע שטייט לכל מראה עיני הכהן ווי אזו ער קען
נגע גלייך אן קוקן ער דארף זיך ניט אראפ בייגן אדר זיין קאפ ארו
הייבן נייערט די נגע וום גלייך אנטקעגן זייני אויגן אזו אוך דר חוט
דארף נאר מתודה זיין וום ער ווייסט אונ די אנדרי זענין שון נכל
אין די דאזיגי דרום הט זיך דוד גרעכינט צווישן די חסידים ער זא

ארום

וס רייכן זייני זינד און הט זיך ווידר גמאכט אזו ווי איין קנעכט
שטייט הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם ווידר שטייט הושע עבדך אתה אלהי
הט זיך ווידר גרעכינט צווישן די וואס זענן זיך מוסר נפש אויף
רוש השם אזו הט ער גזאגט שמח נפש עבדך כי אליך ה׳ אשא זאגט רבי
עזר עס איז דאך ניט רעכט אוף הייבין דיא הענט נאר בתפלה
תחנונים דרום הייב איך אוף מייני הענט בתפלה און זאג וועלכר
נטש וואס שטעלט זיך מתפלל זיין פר הקב״ה מיט די פיר מדריגות
אובן איז גישטאנן מיט זיין גאנצן ווילן אזו ווי עס דארף צו זיין
ווערט זיין תפלה בוודאי נתקבל און קערט זיך ניט אום ליידיג
הקב״ה נאר ער בעט זיך אום וואס ער דארף· אין ערשטן זאל ער
שטעלן אזו ווי איין עבד מסדר זיין דעם שבח פון הקב״ה מיט
ות ושירות וואס מיר זאגן פר שמונה עשרה דר נאך זאל ער שטיין
ווי איין עבד שטייט פר זיין הארן מיט דר תפלת שמונה עשרה
נאך אלי תפלות זאל ער אוועק גיין אזו ווי איין עבד גייט אוועק
זיין האר דרום הט דוד גזאגט דריי מאל עבד הושע עבדך · שמח נפש
ד · תנה עוזך לעבדך · אקעגין די דריי מאל וואס דר מענטש דארף
מאכן פר איין עבד צו הקב״ה אוך מוז ער זיך רעכנן צווישן די
זענן זיך מוסר נפש פון וועגן קידוש השם היינו מיט דעם יחוד
שמע ישראל ווער עס איז זיך דס מאל מכוין און איז זיך מוסר
ש בשעת מעשה אוף קידוש השם אין דר מחשבה איז גלייך ווי
וואלט זיך בפועל ממש מוסר נפש גוועזן אוף קידוש השם דער
ק זאל ער זיך מאכן פר איין עני בשעת ער זאגט אמת ויציב און איז
מך גאולה לתפלה זאל ער שטיין בשעת שמונה עשרה מיט איין
בראכן הארץ ווי איין עני און זאל כולל זיין זיין מחשבה מיט
יים וואס שטיין מיט איין צוא בראכן הארץ דער נאך זאל ער זיך
כן פר איין חסיד בשעת ער זאגט שומע תפלה און זאל דארטן ארום
דן אלי זייני זינד דען איין יחיד דארף דארטן מתודה זיין כדי ער
ל זיך בהעפטן כיסינו של הקב״ה הפשוטה לקבל שבים דען אזו הייסט ער
ן חסיד · אין דר צייט איז דר מענטש אין אלי פיר מדריגות ווי
גיהער צו זיין און אלי דריי מדריגות זענין נכלל אין דר מדריגה
ן עבד עס שטייט דריי מאל עבד אוף דריי ערטר און זענין אלץ
נכ אוף זיי זאגט דר פסוק הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם צום ערשטין
ט די שירות וזמירות וואס ער הייסט איין עבד דר נאך אז ער איז זיך
סר נפש אוף קידוש השם בשעת קריאת שמע און איז איין עני
שמונה עשרה דס איז צווישן דעם ערשטן עבד און צווישן דעם
דרן און איז איין חסיד בשעת שומע תפלה און דר דריטר עבד
עת ער הט שון אלץ מסדר גיוועזן אזו ווי מיר האבן אובן גזאגט
דר צייט אז דר מענטש טוט אזו ווי דר סדר מיט דעם גאנצין
רצן איז דס ביי הקב״ה זייער לרצון שפרייט ער אוף זיין רעכטי
נט אוף אים בשעת ער מאכט זיך נאך שמונה עשרה דס דריטי
ל פר איין עבד און הקב״ה זאגט אוף אים עבדי אתה די ביסט מיין
עכט אזו ווי דר פסוק זאגט ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר און
תפלה קערט זיך בוודאי ניט צוריק ליידג פון דאנן קענן מיר אפ
נן די גרוסי מעלה פין דר תפלה אזו ווי די אנשי כנסת הגדולה
בן אלץ מתקן גיוועזן וועדליג די מעלה פון די עולמות עליונים דס
ן גרוסי סודות דרום זאל מען ניט משנה זיין דעם סדר אזו ווי עס
ייט אין די תפלות וועדליג זייער מדריגה למעלה מען זאל ניט

זאגין דס פריערדיגי שפעטר און שפעטידיגי פריער נאר אזו וויא עס
איז מסודר כסדר :

פרשת שמיני

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל רבי יצחק זאגט עס
שטייט ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו וגו׳ וואל צו די ישראל וואס הקב״ה
הט זיי גגעבן די הייליגי תורה זי איז די שמחה פון אלי זייני שמחות
די שעשוע פון הקב״ה אזו ווי עס שטייט ואהיה אמון אצלו ואהיה שעשועים יום
יום די תורה איז דר נאמן פון הקב״ה און מיט דר תורה האט ער
בשאפן די וועלט אזו ווי עס שטייט ואהיה אצלו אמון לייענט ניט אמון
איז טייטש איין דר צידר נייערט אומן איז טייטש זיין כלי אומנות
איז דיא תורה גיוועזן צו דר וועלט בשאפן און מיט איר הט הקב״ה
בשאפן דעם מענטשן אזו ווי עס שטייט נעשה אדם בצלמנו וגו׳ הקב״ה
הט גזאגט צו דר תורה מיר וועלן בשאפן א מענטשן זאגט די תורה
ער וועט דיך אבר דר צערנן און אז די וועסט אים ניט מאריך צוף
זיין וועט ער קיין קיום ניט האבין זאגט הקב״ה איך און די וועלין
אים אויף האלטין אוף דר וועלט דען איך הייס ניט אום זיסט ארך
אפים נאר כדי איך זאל מאריך אף זיין צו דיא רשעים · רבי חייא
זאגט די תורה שבכתב מיט דר תורה שבעל פה מאכן איין קיום
דעם מענטשן אוף דר וועלט אזו ווי עס שטייט נעשה אדם בצלמנו כדמותנו
מיינט מען תורה שבכתב און תורה שבעל פה זייא הייסן צלם ודמות
און דרום הייבט זיך אן דיא תורה מיט דעם אות (ב) צוא וויין פון
וועגן צוויי תורות שבכתב ושבעל פה זענן אלי בשאפן גווארן זאגט
רבי יצחק ווארום איז דיא (ב) פון איין זייט אפין און די אנדרי זייט
איז פר מאכט ווארום בשעת דר מענטש קומט זיך בהעפטן אין דר
תורה איז זי אפין אנטקעגין אים און מאכט מיט אים חברותא און
בשעת ער פר מאכט זייני אוגן פון איר און גייט אין אנאנדרן וועג
און לערינט זי ניט ווערט זי פר שטאפט אוף דר אנדרר זייט אזוי
ווי מיר האבן גלערינט עס שטייט אם תעזבני יום יומים אעזבך אז די וועסט
מיך פר לאזן איין טאג וועל איך דיך פאר לאזין צוויי טאג און עס
גיפינט זיך שון ניט קיין פתח ביז ער קומט זיך מתחבר זיין מיט דר
תורה צו בהעפטן זיך מיט איר פנים בפנים ער זאל שון זיא ניט פר
געסן דרום שטעלט זיך די תורה פר די לייט און עפינט זיי איין טיר
און זאגט צוא זיי אליכם אישים אקרא און ווידר שטייט בראש הומיות תקרא
בפתחי שערים בעיר אמריה תאמר דרום הייבט זיך די תורה אן מיט דר (ב)
ווייל זי איז גיוועזן איין בית און איין רפואה צו דר וועלט און דרום
ווער עס איז עוסק אין דר תורה און לערינט זי איז גלייך ווי ער איז
עוסק אין שם הקודש אזו וויא מיר האבן גלערינט דיא תורה איז
דורך שמות הקדושים · קום און זעה אלי וואס זענן עוסק אין דר תורה
בהעפטין זייא זיך אין השי״ת און ווערין גקריינט מיט דר תורה און
איז גלויבט למעלה ולמטה און הקב״ה גרייכט צו אים זיין ימין ומכל
שכן די וואס זענין עוסק אין דר תורה ביי נאכט זייא זענן זיך משתף
מיט דר שכינה און בהעפטן זיך אין איר און צו מארגן קריינט זיי
השי״ת מיט איין חוט של חסד דס זיי זאלן דר קענט ווערין צוא דיא
עליונים ותחתונים און אלי אין דר פריא בשעת דיא כנסת ישראל
קומן פר הקב״ה אום צו זעהן אזו זינגן אלי צו אים אזו ווי עס שטייט
ברן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים ויריעו איז לשון צו ברעכן דען זיי

צוא

ט׳ ברעכן אלי כוחות הדינים אונ זיי ווערן צו בראכן פר דעם בוקר דען דענסט מאל דר וועקט זיך דר חסד פון אברהם וואס ער איז שולט אוף דר וועלט אלי אין דר פרי אזו וויא עס שטייט וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו מיט דעם האט ער גיבונדין די קליפות וואס זיי הייסין חמורים רבי אלעזר איז גינאנגן אין וועג הט ער דר זעהן זיין עלטר פאטר רבי פנחס בשעת ער איז גיפארן אוף זיין אייזל הט דס אייזל איין גשריי גיטאן הט רבי פנחס גיזאגט אין דעם שרייען פר שטייא איך אז איך וועל האבין אגרוסי שמחה דען ער הט בוודאי גיזעהן אז אנגדר אייזל גייט אנטקעגן ווי ער הט אראפ גינידערט פון דעם בארג האט ער דר זעהן רבי אלעזר זאגט רבי פנחס בוודאי אצונד איז נשלם גווארן מיין שמחה הט רבי אלעזר אראפ גנידערט צו אים אונ הט אים גקושט זאגט רבי פנחס צו אים אוב די האסט אנאנדרן וועג וואס די בדארפסט אוועק גיין גיי דיר אונ אוב ניט וועלן מיר זיך מחבר זיין מיט אנגדר אויף דעם ארט • זאגט רבי אלעזר בוודאי בין איך גקומן אקעגין דיר אונ וייל איך האב דיך גיפונין וועל איך דיר נאך גיין אונ וועל זיך מיט דיר מחבר זיין • פתח הייבט רבי פנחס אן יברכך ה׳ מציון וראה בטוב ירושלים הקב״ה זאל דיך בענטשן פון ציון וייל פון דארטן קומן אלי ברכות אוף דר וועלט אונ ירושלים ווערט גיבענטשט פון ציון אזו ווי עס שטייט כי שם צוה ה׳ את הברכה אונ פון ירושלים ווערט די גאנצי וועלט גבענטשט וראה בטוב ירושלים כל ימי חייך אין דייני טעג זאל ניט גיזעהן ווערן קיין רעגן בוגן אזו ווי עס איז ניט גזעהן גווארן אין די טעג פון דיין פאטר וראה בנים לבניך זיי זאלן זיין חסידים ויראי חטא דען אז צדיקים זענן אוף דר וועלט איז שלום אוף דר וועלט רבי אלעזר הייבט אן עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם די קינדר ווערין גיט גיקריינט נייערט מיט זייערי אבות אונ זאגט דרוף גרוסי סודות אזו ווי זיי זענן גנאנגן הט גיגרייכט די צייט פון תפלה האבן זיי אראפ גינידרט פון די אייזלין אונ האבין מתפלל גיוועזן אין מיטן דר תפלה איז גקומן אשלאנג אונ האט זיך ארום גוויקילט ארום דר פוס פון דעם אייזל פון רבי פנחס הט דס אייזל צוויי מאל גישריגן נאך דעם דאבנן זאגט רבי פנחס וייל איך האב היינט גאנץ פריא גריטן אוף דעם אייזל אונ האב גיטראכט אין דברי תורה אונ ער האט מיך גיפירט אוף איין אום ריין ארט איבר דעם איז מען אים מצער זיי שטיין אוף זעהן זייא אז אשלאנג איז אוף זיין פוס זאגט רבי פנחס נחש נחש גייא אונ רינגלין אום דיין קנופ אין איין לאך אריין אזו איז דר שלאנג אראפ גיפאלן פון דר פוס שטיקר וויים זאגט רבי אלעזר ווי נאר איז הקב״ה מדקדק מיט די צדיקים זאגט רבי פנחס בוודאי איז הקב״ה מדקדק מיט די צדיקים אונ היט זייא אונ בגערט אין זיי צו מערן זיי די קדושה אלי מאל העכר אונ דרום וייל דר אייזל הט ניט גהיט מיין קדושה הט מען איר מצער גיוועזן אונ דר נחש איז גיוועזן איין שליח אונ הקב״ה הט כמה שלוחים אונ מיט אלי טוט ער שליחות אפילו מיט חיות אזו ווי עס שטייט ושלחתי בכם את חית השדה ושכלה אתכם זאגט רבי אלעזר טוט ער זיין שליחות דורך איין ישראל אויך זאגט רבי פנחס יוא היינו דורך איין רשע שטראפט ער אצדיק אבר ארשע ישראל שטראפט ער ניט דורך דעם אנדרן רשע ישראל נייערט אז ער איז זיך ניט מכוין אזו יוי דר פסוק זאגט ואשר לא צדה ער הט דאך ניט מכוין גוועזן אז ער זאל דעם חבר הרגנן נייערט חשי הט אים צו גישיקט אז ער זאל זיין חבר אום ברענגן כדי זיי זאלן ביידי בצאלט ווערן אונ זאגט ווייטר גרוסי סודות • אוך זאגט ער עס שטייט קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה כדי זיי זאלן האבן איין כפרה אויף זייער חטא אונ זאלין מושלם ווערן מיט אלדינג • אין דעם טאג וואס דר משכן איז אויף גשטעלט גווארן זענן נשלם גיווארן אלי עליונים ותחתונים אונ עס איז גווען שלום ביי אלי אונ ווען עס וואלט ניט איבר גשלאגן גווארן די מיתה פון נדב ואביהוא וואלט אזו איין שמחה אוף די ישראל ניט גוועזן זינט זיי זענן פון דעם ים ארום גגאנגן אזו ווי דר טאג מען הט זיי מוחל גוועזן דעם חטא העגל אונ די כהנים ולוים וישראלים זענן גריינגט גווארן אונ אלי מקטריגים זענן גשטילט גווארן אונ האבן גשוויגט ארום זיי אונ האבן זיי גאר ניט גקענט טאן ביז דר צייט אז דר חטא הט גורם גוועזן צו נדב ואביהוא זיי האבן פר מישט די שמחה אונ האבן גיבראכט איין רוגז אויף דער וועלט אונ האבין גזינדיגט איינם זיי האבן קיין ווייבר ניט גינומין דרום זענין זיי ניט ראוי גוועזן מקריב צו זיין אונ זיי האבין דוחק את השעה גיוועזן דען זייער צייט איז נאך ניט גוועזן צו דר עבודה אונ ווידר פון דעם בארג סיני אן איז נאך גיזעהן זייער דין אזו וויא עס שטייט ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו • ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ווייטר שטייען גרוסי סודות :

וידבר ה׳ אל משה ואל אהרן לאמר זאת החיה אשר תאכלו ווארום שטייט דא אהרן וייל ער איז תמיד מבדיל צווישן טמא וטהור אזו ווי עס שטייט להבדיל בין הטמא ובין הטהור רבי אבא הייבט אן עס שטייט מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע וגו׳ אונ ווידר שטייט שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו אזו איז דר פשט מי האיש ווער איז דר מענש וואס ער בגערט אין עולם הבא וואס פון דארטין גייען ארויס אלי חיים אוהב ימים ער וויל זיך בהעפטן אין די ימים העליונים בקדושה זאל ער היטין זיין מויל פון אכילה ושתיה וואס איז אסור דען דס איז מטמא זיין נפש אונ איז אום מרחיק פון דיא חיים עליונים אונ אויך זאל ער היטין זיין מויל פון צוא ריידין לשון הרע אונ נאך אזעלכי דיבורים וואס איז שלעכט ווארום דאס איז מרחיק פון דיא חיים עליונים אז ער זאל קיין חלק ניט האבן אין זיי דרום הט הקב״ה אן גזאגט צו די ישראל זאת החיה אשר תאכלו וגו׳ דס זיי זאלן זיך היטן פון מאכלים אסורים כדי זיי זאלן זיך ניט קענן בהעפטן אין דר קדושה אונ זאגט ווייטר סודות • דר זוהר אוך דיא גמרא אין ברכות זאגין אז דר פסוק והתקדשתם וגו׳ גייט אוף נטילת ידים מען בדארף צוא וואשין דיא הענט פאר דעם עסן אונ נאך דעם עסין מים אחרונים אונ אין פרשה וישב זאגט רבי שמעון עס שטייט ארחץ בנקיון כפי דען עס איז ניט פר האנדן קיין שום מענטש אוף דר וועלט וואס ער זאל בייא נאכט ניט פילין קיין טעם מיתה בשעת שלאף אונ דער רוח הטומאה רוט אוף דעם גוף אונ אז די נשמה קומט צוריק גייט דר רוח הטומאה אוועק פון אים אונ בלייבט אויף דיא הענט פון דעם מענטשן דרום זאל דר מענטש נזהר זיין ער זאל ניט ארויף לייגן די הענט אוף די אויגן איידר ער האט זיך גוואשן ווארום ער קאן ניזוק ווערן אונ אז ער וואשט די הענט הייסט ער איין קדוש ער מוז האבן צוויי כלים מיט איינר זאל ער זיך וואשין אין דר אנדרר כלי אריין זיא זאל מקבל זיין די וואסר מיט דר טומאה ווזהמא דר מיט ווערט ער גהייליגט פון דר טומאה • דיא אייבערשטי כלי הייסט ברוך אונ די אונטרשטי כלי הייסט ארור דרום נהער מען נזהר זיין מען זאל

אים

פרשת שמיני

אום גיסן די נעגיל וואסר אויף אזו איין ארט ווי מענטשן גייען ניט ווארום אויב דר וואסר רוען די קליפות קענן זיי מזיק זיין די מענטשן ווס טרעטן אויף דר וואסר · אונ אלי אין דר פרי איידר דער מענטש וואשט זיך הייסט ער טמא אונ דער נאך אז ער וואשט זיך הייסט ער טהור דרום זאל ער ניט נעמן די וואסר זיך צו וואשן פון אזו איין מענטש ווס ער אליין הט זיך נאך ניט גוואשן איז ער דאך נאך ניט טהור אונ עס שטייט דאך והזה הטהור על הטמא אונ מיט דר וואסר טאר מען קיין מלאכה ניט טאן נאר מען זאל זיא אום גיסן אויף אזו איין ארט ווס קיין מענטשן גייען דארטן ניט אונ מען טאר די וואסר ניט לאזן איבר נעכטיגן אין שטוב ווארום עס קען חלילה דורך דעם שולט זיין דר דין · אונ הקב"ה וויל אונ בגער מטהר צוא זיין דיא ישראל זיי זאלן זיין הייליג אזו ווי עס שטייט וזרקתי עליכם מים טהורים וגו':

פרשת תזריע

וידבר ה' אל משה לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר זאגט רבי אבא מיר האבן גילערינט אשה מזרעת תחלה יולדת זכר אמער מיר האבן דאך גלערינט אז הקב"ה איז גוזר אויף דער טיפה וואס זיא זאל זיין איין זכר אדר איין נקבה זאגט רבי יוסי ווייל הקב"ה ווייסט וויא אזו עס וועט זיין דרום איז ער נאך פריער גוזר אויף דר טיפה ווס זיא זאל זיין · רבי אבא זאגט ווארום שטייט כי תזריע וילדה איז משמע זיא גיווינט תיכף עס וואלט גדארפט שטיין כי תזריע ותהר וילדה זאגט רבי יוסי דר שטייגער איז פון איין אשה זינט זיא ווערט מעוברת ביז זיא גווינט דס קינד הט זי נאר אין איר מחשבה אונ אין איר מול זי זאל גווינן איין זכר אונ וואלט געגרן זי זאל אים שון גווינן דרום שטייט אשה כי תזריע וילדה זכר רבי חזקיה זאגט עס שטייט מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית ווי גרוס זענן די מעשים פון הקב"ה אויף דר וועלט עס איז איין משל צוא איין מענטשן וואס ער נעמט אין זיין האנט עטליכי ערלייא מיני זאמין אונ זייעט זייא מיט אמאל דר נאך גייט עס ארוס איטליכם בזונדר אזו הקב"ה כביכול הט גזייעט די וועלט מיט איין מאל אונ דר נאך איז איטליכם ארוס גקומן מיט זיין זאמין · קום אונ זעה בשעת דר מענטש קומט זיך מזווג זיין אונ איז זיך מקדש מיט כוונה ורצון הקדושה· אזו גייט דר רוח אין איין צלם ודמות בדמות עליונה אונ מיט דעם צלם ווערט ער בשאפן ארויס צו גיין אויף דר וועלט אזו ווי עס שטייט אך בצלם יתהלך איש אונ דר מענטש איז אין זיין צלם· דרום הט ער איין קיום אונ גייט אויף דר וועלט אונ שלמה המלך הט גיזאגט עד שיפוח היום ונסו הצללים · קום אונ זעה איין מענטש טאר ניט ארוס ווארפן איין כלי פון זיין הויז אונ זאל זאגין דס איז פר דעם צד הטומאה אדר פר דעם טייוויל אדר דעסט גלייכן דען עס איז פר האגדין אלרלייא מיני משחיתים וואס זענין אן גיברייט דיא זאך צו נעמין אונ פון דר שעה איז שון דרויף ניט שורה קיין ברכה ווייל עס איז אין דר האנט פון דר טומאה ומכל שכן אז ער ברייט אן איין זאך פון דעם צד הטוב צו דר טומאה דען פון דר צייט וואס ער הט דס אן גברייט איז דס שון תיכף זייערס אונ אז עס קומט די טעג ווס ער דארף שטארבן אונ דר צלם אלהים גייט פון אים אוועק קומט דר רוח הטומאה וואס ער האט זיך אין אים מדבק גוועזן אונ נעמט דעם צלם אונ שטארקט זיך אין אים אונ דער צלם גייט פון אים אוועק אונ קערט זיך שון ניט אום צו אים · קום אונ זעה בשעת

די נשמה דארף אראפ נידרין אויף דר וועלט קומט זיא פריער אין גן עדן התחתון אונ זעהט דעם כבוד פון די צדיקים וואס זייא זענין דארטן מסודר שורות שורות אונ דר נאך פירט מען זיא אין גיהנם זי זאל דארטן זעהן די רשעים ווי זיי שרייען ווי ווי אונ קיינר איז זיך איבר זיי ניט מרחם אונ אנטקעגן דעם ווייזט מען איר דאס זיא זאל וויסן דעם שכר ועונש אז זיא וועט זינדיגן אונ דר צלם הקודש שטייט איבר איר ביז זיא קומט אויף דער וועלט אונ אז זיא קומט אויף דער וועלט קומט דר צלם צוא איר אונ כהעפט זיך מיט איר אונ ווערין מגודל ביי נאנד אונ אין דעם צלם ווערין גפונגן דיא טעג פון דעם מענטשן אונ העגין אן אין אים אזו ווי עס שטייט כי תמול אנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ דר צל אונ די טעג איז אלץ איינס אונ פון דעם טאג וואס די אשה ווערט מעוברת ביז זיא אנטווינט דאס קינד ווייסט מען ניט אונ מען פר שטייט ניט ווי אזו גרוס זענין דיא מעשים פון הקב"ה אזו וויא עס שטייט מה רבו מעשיך ה' קום אונ זעה אלי רוחות ווס גייען ארוס אויף דר וועלט זענן זכר אונ נקבה דר נאך צו שיידן זייא זיך איטלכר אין זיין וועג איז דער מענטש זוכה בקומט ער זיין בת זוג וואס זענן בנאנד ארוס גינאנגין פון זייער ארט אונ זענן זיך ווידר מזווג בנאנד אונ דרום שטייט תוצא הארץ נפש חיה למינה אונ ווען דער מענטש איז חלילה ניט זוכה אזו גיט מען אים אנדער בת זוג אונ האבן קינדר ניט אזו ווי עס דארף צו זיין:

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת וגו' רבי חייא מיט רבי יוסי זענין גגאנגן אין וועג וויא זיי גייען בגעגינט זיי איין מענטש וואס האט פיל צרעת אויף זיין פנים אונ דאס פנים איז רוט מחמת דעם צרעת זאגט רבי חייא צוא אים ווער ביסטו זאגט ער איך בין איין יהודי זאגט רבי יוסי דר מענטש איז איין חוטא ווייל דס צרעת איז אים אויף דעם פנים דס איז ניט קיין יסורים של אהבה · זאגט רבי חייא בוודאי איז עס אזו ווארום אז הקב"ה שטראפט איין מענטשן ניט מחמת קיין חטא נאר מחמת אהבה זענן די יסורים צו גדעקט זאגט רבי יוסי צו רבי חייא פון וואנן ווייסטו דס זאגט רבי חייא עס שטייט טובה תוכחת מגולה מא..בה מסותרת ווען דיא שטראף איז מחמת אהבה איז דס פר בארגין פון דיא לייט דעסט גלייכן אז איינר וויל שטראפן זיין חבר זאל ער אים זאגן מוסר בסתר ניט פר לייט כדי ער זאל ניט מבויש ווערן דס הייסט מאהבה אזו אויך אז הקב"ה וויל שטראפן איין מענטשן שטראפט ער אים צום ערשטן אינווייניג אין דיא ביינר איז ער חוזר בתשובה איז גוט גייען דיא יסורים פון אים אוועק אונ אז ער איז ניט חוזר בתשובה שטראפט ער אים אויף דר הויט אונטר דיא קליידר דס הייסט נאה אויך יסורים של אהבה· אונ אז ער איז נאך ניט חוזר בתשובה שטראפט ער אים אויפינטליך אויף זיין פנים כדי אלי מענטשין זאלין זעהין אז ער איז איין חוטא אונ ער איז ניט דר אוהב פון זיין האר · זאגט דר מענטש צו זייא איר זענט גקומן איבער מיר מיט איין בינד אונ מיט איין עצה איר געהערט זיין פון די מענטשן ווס זענין בייא רבי שמעון בן יוחאי אין שטוב דס זיי האבן פר קיינם קיין מורא ניט ווען מייני קינדר וואלטן דא זיין וואלטין זייא זיך פאר מיר אן גינומען ווארום רעט איר אזו אופינטליך אזעלכי רייד זאגט רבי חייא צו אים די תורה הייסט אזו אין איר שטייט בראש הומיות תקרא וואלטן מיר זיך נפארכטן פאר דיר בדברי תורה וואלטן מיר זיך גשעמט פאר הקב"ה מיר זאלן לעולם

הבא ניט פאר שעמט ווערין :

פתח דר מענטש הייבט אן עס שטייט מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע
ער הייבט אוף זייני הענט אונ וויינט דר וייל זענען אן גיקומען
זייני קינדר זאגט דר קלענסטער עס איז דא איין סייעתא דשמיא ער
הייבט אן עס שטייט יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו דאס רוב
ווערט גיכר פר לארן איין צדיק אין זיין צדקות וויא איין רשע אין
זיין רשעות ווי קומט עס זאל אזו זיין עס איז דא פיל רשעים אונ דר
דין הענגט איבר זייא ווערט דר צדיק גענעש איבר זיי אזו וויא מיין
פאטר איז גשטראפט גווארן איבר די שטאט לייט דען זיי זענען גוועזן
אייטל חצופים אקעגן אים אונ ער האט אין זייא קיין התראה ניט
גטאן אונ הט זיי ניט גשטראפט אונ הט זיי קיין מאל ניט פר שעמט
אונ הט אונז גזאגט עס שטייט לדוד אל תתחר במרעים וויל איך מיך ניט
מיט זיי מתגרה זיין דרום איז ער גשטראפט גווארן זאגט דער יהודי
בוודאי בין איך איבר דעם גשטראפט גווארן וויל איך האב רשות
גיהאט צו שטראפן זיי אונ איך האב דס ניט גטאן ניט בסתר אונ
ניט בגלוי דרום בין איך אזו גישטראפט גיווארין • הייבט אן דער
אנדרר זון אונ זאגט ויפח באפיו נשמת חיים כל זמן אז די היליגי נשמה
איז בהעפט אין דעם מענטשן איז ער דר ליב האבר פון זיין הערן
ער האט כמה שומרים ווס זייא היטן אים אפ פון אלי זייטן ער איז
גצייכנט למעלה ולמטה אונ די שכינה הקדושה איז שורה אוף אים
אונ אז ער קערט זיך אפ פון דעם גוטן וועג אזו ווערט דו קדושה אפ
גטאן פון אים אונ די נשמה הקדושה איז אין אים ניט בהעפט אונ
עס דר וועקט זיך איין רוח מצד הנחש דס איז דר שטן ער שוועבט
אוף דר וועלט אונ רועט נאר אוף דעם ארט ווי דר רוח הקודש איז
גוועזן אונ איז אוועק גגאנגן אהין קומט דער רוח הטומאה אונ איז
דעם מענטשן מטמא אונ דר מענטש ווערט חסר אונ גצייכנט אין
זיין לייב אונ אין גישטאלט פון זיין פנים קום אונ זעה וויל דר נפש
חיה איז איין הוכי מדריגה דען זיא הייסט רוח ממללא אזו וויא דער
תרגום מאכט כלומר דער נפש קען ריידן פר גאט אונ קיינר קען
איר ניט ווערן דרום זאגט דער פסוק נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה
דען ווען זייני לעפצן ריידן לשון הרע אדר אנדרי שלעכטי דבורים
גייען די רייד ארוף אונ בשעת זייא גייען רופן אלי אום גייט אוועק
אוף איין זייט אונ קערט אפ פון די שלעכטי רייד פון דעם מענטשן
מאכט אום איין ארט צו דעם וועג פון דעם נחש הרע אזו גייט דיא
נשמה פון אים אוועק אונ קען ניט ריידן אזו וויא דער פסוק זאגט
נאלמתי דומיה החשיתי מטוב אונ דיא נשמה גייט ארוף בחרפה אונ אין
גרוסי צרות אונ מען לאזט איר שוין קיין ארט ניט אזו וויא פריער
וויל זיא הט מטמא גוועזן איר מויל מיט דברים רעים דרום שטייט
שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו עס שטייט נפשו דס מיינט מען זיין נפש
ווס פלעגט תמיד צו ריידן איז דס שטום גווארן איבר דיא שלעכטי
רייד אונ דר וועקט דר מיט דעם נחש הרע דען ער איז דר כח פון
לשון הרע דען איטליכר בהעפט זיך אין וואס ער האלט זיך אין זיין
שורש אונ אז די שלעכטי רייד גייען ארוף אין זייער וועג וויא אהין
זיי בדארפן צו גיין צו דעם נחש וקליפות של מעלה דער וועקט זיך כמה
רוחות פון דר וועלט אונ נידרין אראפ אונ זענען אים ווידער מטמא
אונ דעם רוח הקודש ווס ער הט גהאט הט ער דאך שון פר לארין
אונ איבר דעם ווערט ער מצורע אונ פר שלאסן אונ אזו וויא דער

טונש איז צו דעם ווס רעט שלעכין אזו איז דר עונש צו דעם ווס
ריידין גוטי זאכן אונ רעט ניט דען ער איז פוגם אין דעם רוח מ
ווארום ער איז אן גבריית גווארן צו ריידין למעלה אונ למטה
בקדושה ומכל שכן אז ער זעהט אז מענשן גייען אין שלעכטין
אונ ער קען זיי ווערן אונ שטראפן אונ ער טוט דס ניט דרום ש
נאלמתי דומיה החשיתי מטוב דרום וייל איך האב גשוויגין פון צוא ה
גוטין דרום וכאבי נעכר בין איך בטריבט גיווארן מיט נגעים • ה
רבי חייא ורבי יוסי אראפ גנידרט פון זייערי אייזלן אונ האבין
גקושט אונ האבין זיך מיט אים בהעפט אנאנצן וועג זאגט רבי
אוף זיי שטייט דר פסוק ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום
יצחק איז גגאנגן קיין קפוטקיא צוא זיין פאטר האט ער גזעהן
אמענטש טראגט איין גרוסי משא אויף זיין אקסיל זאגט רבי י
צו אים ווס טראגסטו אונ ווי אהין טראגסטו דאס • הט ער אים
גענפרט איז אים רבי יצחק נאך גגאנגן אין איין היל זעהט ער
ארויך גייט ארום אונטר דר ערד פון דר היל אונ דר מענטש ג
אריין אין איין לאך פון דארטן אין איינאנדרי היל אונ איז פר ד
גיווארין פון אים האט זיך רבי יצחק זייער גפארכטן אונ איז א
גגאנגן פון דר היל אונ הט זיך גזעצט אובן אוף דער היל • ד
וייל קומט אן רבי יהודה אונ רבי חזקיה דר ציילט ער זיי די מע
זאגט רבי יהודה גלובט איז השי"ת ווס ער הט דיך מציל גוועזן
די היל איז פון דר שטאט טרוניא אין דר שטאט איז פול מצורע
אונ אלי שטאט לייט זענען גרוסי מכשפים אונ גייען אין דר מד
אונ נעמן שווארצי שלאנגן ווס זענען עלטר פון צעהן יאר אונ ט
מיט זיי כישוף אונ אלי כשפים ווס זיי טון איז אין דר היל אזו
זייא גייען באגעגנן זייא איין מענטשן פרעגן זייא אים ווער ביס
זאגט ער איך בין איין יהודי אונ דאס איז מיין קינד אן גקניפט
אייזיל זאגין זייא וואס איז אים זאגט ער איך בין גיזעסין אין
דארף אין איין שטוב דריי יאר אונ איך האב דארטן גאר
גזעהן אונ מיין קינד האט גלערינט תורה אלי טאג בייא א
רבי אונ אז ער פלעגט קומין אהיים פלעגט ער חזרין זיין לער
אונ היינט אז ער איז אהיים גיקומין פון זיין רבי נאך דעם אז
האט איבער גחזרת זיין לערנין איז גיקומין איין רוח אונ האט א
מזיק גיוועזן דס זייני הענט אונ די אויגין אונ דאס מויל איז אים פ
קרימט גיווארן אונ ער קען ניט ריידן דרום גייא איך איז דר מע
פון סגור טרוניא טאמר ווערין זיי אים טאן ארפואה • זאגט רבי יהו
האסטו עפים פריער ניט גהערט פון דעם הויז עס זאל אמאל דאר
איינר גיזוק ווערין זאגט ער יוא עס איז שוין לאנג דארטעו איינ
גיזוק גיווארין אטייל לייט האבין גיזאגט עס איז ניט איין מזיק נ
עס איז איין חולאת בדרך מקרה אונ אטייל האבין גיזאגט אז עס
פון דעם הויז אבר דר נאך זענען שוין פיל לייט אין דעם הויז גיזע
אונ עס הט קיינעם ניט גישאט זאגט רבי יהודה דס איז מחמת
ער איז עובר אויף דעם וואס די חכמים האבין גיזאגט • הייבט ר
יהודה אן עס שטייט הוי בונה ביתו בלא צדק וויא צו די ווס בויען זיי
הויז אן צדק דען דארטן וויא דיא קדושה איז דא לויפין אוועק א
רוהות ומזיקים פון דער וועלט עס איז ניט זייער ארט אונ דארט
ווי די טומאה איז שורה קומט די קדושה ניט אהין דען עס איז ני
איר ארט דרום דם ארט ווס ער הט צום ערשטין בלייבט ער דר ב

ז איין נגע איז אין שטוב מוז מען זיא מטהר זיין אונ אוועק
דעם רוח הטומאה פון זין ארט אונ דר נאך מוז מען צו שטוסן
שטיינר אונ דאס האלץ אונ עס בויען ווידר מצד הקדושה מיט
אונ מאכין רוען דרויף דעם רוח הקודש דאס דר רוח הטומאה
שוין דער פאר מורא האבין אונ מען בדארף אפ שמירין מיט
ליים אונ דער ווייטרן צווייא טפחים פון יענם ליים זאגט רבי
ה לאמיר אים נאך גיין אונ זעהן וואס ער וועט טאן זאגט רבי
עם איז צו אונז אסור ווייל ער גייט צו אזעלכי מענטשין וואס
וויט פון דער תורה ווען ער זאל גיין צוא איין ירא שמים איין
ה צו נעמין אזו ווי נעמן איז גנאנגין צו אלישע וואלטן מיר אים
גיגאנגן אבר אזו איז אסור גילובט איז גאט וואס ער האט אונז
גיוועז פון אים זאגט רבי יהודה מיר האבין דאך גילערינט
ארץ דינג מעג זיך אמענטש הייקן חוץ פון איין לינדן בום פון
עבודת כוכבים זאגט רבי יצחק דאס איז בוודאי איין עבודת
בים אונ ניט דס אליין אמער עס שטייט דאך לא ימצא בך מעביר בנו
באש קוסם קסמים מעונן ומנחש זענן זייא אוועק גיגאנגן זייער וועג אונ
מענטש איז גיגאנגן אין דער מערה מיט זיין זון אונ עס איז אזו
סוף גיוועז אז ער איז גיקומן צוא דר הייל האט ער גיוואלט זיין
יל אן בינדען איז ארויס גיגאנגען איין רויך פון פייער פון דער
ה אונ הט גישלאגן דעם זון אויף זיין קאפ אונ הט אים גיהרגת
דר פאטר איז ארויס גיגאנגן פון דער מערה הט ער אים גיפונן
ט הט ער גינומן דס אייזיל מיט אים אונ איז ווידר אוועק גיגאנגן
ים גיפינט אים ווידער רבי יהודה אונ רבי יצחק אונ רבי חזקיה
ט ער פאר זיי אונ דער צײלט זיי די מעשה זאגט רבי יצחק איך
ב דאך דיר פיל מאל גזאגט אז אהין איז אסור צוא גיין גילויבט
גאט דאס אלי זיינע מעשים זענין אמת אונ אלי זיינע וועגן
דין · זכאין זענן די צדיקים וואס זייא גייען בדרך אמת בעולם
ה ובעולם הבא זאגט רבי אלעזר אלע מעשים פון דעם מענטש
ן זיין לשם שמים דס הייסט אויף אלין דינג וואס ער טוט זאל ער
ין לשם הקב"ה אונ איך טוא אלין פון זיין דינסט וועגין צו דינן אים
ער וועט אזו טאן וועט דרויף ניט קענין קומין דער רוח הטומאה
ער איז אלי מאל אן גיברייט צו די לייט אונ רוען אויף דר מעשה
דר מענטש טוט דרום האט גירועט דר רוח הטומאה אויף דיא
ים וכבר שכן אז ער טוט די מעשה צו דעם צד הטומאה דרום
טייט ונשמרת מכל דבר רע מען זאל זיך היטן מיט איין דיבור עס זאל
ילה ניט ארויס גיין קיין שלעכץ · רבי אלעזר איז גיגאנגן צו זיין
ער אונ רבי אבא איז אויך מיט אים גיגאנגן זאגט רבי אבא מיר
רפן רייזן דברי תורה הייבט אן רבי אלעזר אונ זאגט עס שטייט
נא אחותי את למען ייטב לך בעבורך איז דאך קשה אברהם אבינו איז
ך בוודאי גיוועז איין ירא חטא אונ איין ליב האבער צוא הקב"ה
ל ער זאגין מען זאל מיר גוטץ טאן פון דיינט וועגן נאר חאטשע
רהם איז גיוועז איין ירא חטא הט ער זיך ניט גיוואלט פר לאזין
ף זיין זכות אונ הקב"ה הט אים אויך ניט גיווארט אויס ציהן אין
זכות נייערט אין דעם זכות פון שרה ער זאל דורך איר בקומין
געלט פון אנדרי פעלקר דען דורך איין אשה איז איין מענטש
ה צו האבן פיל געלט אזו ווי עס שטייט בית והון נחלת אבות ומה' אשה
בלת ווער עס איז זוכה צו איין אשה משכלת איז ער זוכה צו אלע

זאכין אויך שטייט בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר אזו אויך אברהם איז
גיגאנגן נעמין דאס נוטץ פון אנדרי אומות אונ האט זיך נאר סומך
גיוועז אויף איר זכות אז זיי ביידי וועט מען נאר ניט קאנן טאן קיין
שלעכטץ אונ ווידר אברהם הט גיזעהן איין מלאך איז גיגאנגין פר
איר אונ הט אים גיזאגט פארכט זיך ניט הקב"ה האט מיך גישיקט
אויס ציהן געלט פון אנדרי פעלקר אונ צוא היטן זיא פון ארץ דינג
דרום הט אברהם נאר פר זיך מורא גיהאט ווייל ער הט ביי זיך ניט
גיזעהן קיין מלאך אונ פון אירעט וועגן האט ער זיך ניט גיפארכטן
ווייל ביי איר איז גיגאנגן איין מלאך הט אברהם גיזאגט זיא איז
גיהיט אבר ניט איך דרום האט ער זיא גיבעטין אמרי נא אחותי את למען
ייטב לי עס וואלט גידארפט שטיין למען ייטבו לי הייסט פיל מענטשען
וועלן מיר גוטץ טאן אונ עס שטייט ייטב לי לשון יחיד דס גייט אויף
דעם מלאך וואס עס איז מיט איר גיגאנגען ער וועט מיט מיר גוטץ
טאן בעולם הזה מיט געלט והיתה נפשי בגללך מיינט מען בעולם הבא
אז דוא וועסט ניט אפ קערען דיין וועג וועל איך האבין עולם הבא
דורך דיר אבר אז איך וועל נאר האבין געלט אויף דער וועלט אונ
דוא וועסט אפ קערן דיין וועג וועט מיין נפש ניט לעבן לעולם הבא
דרום האלט דיך ריין כדי מיין נפש זאל לעבען לעולם הבא דורך
דיר אונ דרום ווייל דער מלאך איז גיגאנגן צו היטן זיי שטייט וינגע ה'
את פרעה נגעים גדולים על דבר שרי אשת אברם זי הט גיהייסן דעם מלאך ער
זאל שלאגן צו פרעה הט ער זיא צו גיהערט שרה הט דר מיט גיוויזין
איין סימן צו אירי קינדר אז זייא וועלן זיין דער נאך אין מצרים אונ
פרעה וועט גישלאגין ווערין מיט עשרה מכות :

פרשת מצורע

וידבר ה' אל משה לאמר זאת תהיה תורת המצורע רבי אבא זאגט עס שטייט
גורו לכם מפני חרב וגו' ווי אזו זאלין דיא לייט זיין גיווארינט צוא
היטין זייער וועג אונ זיך פארכטין פר הקב"ה מען זאל ניט אראפ
גייען חלילה מדרך הישר ניט עובר זיין אויף דער תורה אונ ניט
פאר געסין אין איר דען דער וואס ער איז ניט עוסק בתורה הייסט
ער איין נזוף איין מענטש וואס הקב"ה האט זיך אין אים אן גיבייזרט
אונ איז אויף אים ברוגז די שכינה רועט ניט אויף אים אונ די מלאכים
וואס זענן ממונה זאלין אים היטן ווערין פון אים אפ גיטאן אונ ניט
דס אליין נאר מען שרייט אויס פר אים אונ מען זאגט טוט אייך אפ
פון דעם מענטשן ער הט ניט חס אויף דעם כבוד פון זיין הארן ווי
איז צו אים דען ער ווערט פר לאזט פון אויבן אונ פון אונטין ער הט
ניט קיין חלק באורח החיים אבר ווען ער איז עוסק אין דר עבודה
פון הקב"ה אונ מיהעט זיך אין דער תורה זענען אן גיברייט פיל
שומרים צו היטן אים אונ דיא שכינה רועט אויף אים אונ אלע רופין
אויס פאר אים אונ זאגין גיט אפ כבוד צוא דעם גישטאלט פון דעם
מלך גיט אפ כבוד צוא דעם בן המלך ער איז גיהיט בעולם הזה
ובעולם הבא וואול איז זיין חלק · קום אונ זעה מיט דעם לשון הרע
ווס דר נחש הט גירעט צו חוה הט ער גורם גיוועז מיתה צוא איר
אונ צו אדם אונ צו דר גאנצר וועלט · ביי לשון הרע שטייט לשונם
חרב חדה זייער צונג איז ווי איין שארפי שווערד אויך שטייט גורו לכם
מפני חרב פארכט אייך פר לשון הרע כי חמה עונות חרב דס איז די שווערד
פון הקב"ה דען מיר האבן גילערינט הקב"ה האט איין שווערד וואס
עד

ער שטראפט מיט איר די רשעים אזו ווי עס שטייט חרב לה' מלאה דם דסען תרעושרין. עס שטייט שדיו מיט איין יוד דאס איז לשון דין דאס הייסט איר זאלט וויסן אז מען וועט אים אזו דן זיין אזו ווי דעם וואס האט איין שווערד אין מויל אונ מען איז אים דן מיט דער חרב פון הקב"ה וואס פר לענד אלין דינג אונ דרום שטייט זאת תהיה תורת המצורע וואס ער האט אוים גיצויגן מיט זיין צונג איין רע דען מצורע מאכט מוציא רע דאס איז לשון הרע · רבי אלעזר הייבט אן אונ זאגט קום אונ זעה די לייט ווייסן ניט אונ הערן ניט אונ זעהן ניט דעם רצון פון הקב"ה איין כרוז שרייט אוים אלי טאג פר זיי אונ זיי פאר נעמן אים ניט דען בשעת עס ווערט נאכט אונ די טויערן פון דעם היכל ווערן פר מאכט דר וועקט זיך איין לאך פון דעם תהום רבה אזו ווערן משחיתים גיפונן אויף דר וועלט אונ הקב"ה מאכט פאלן איין שלאף אויף דר גאנצר וועלט אפילו אויף די דאזיגי וואס עס איז אויף זיי איין התעוררות אונ חיים · אונ משחיתים שוועבן ארום אויף דר וועלט אונ זענין מודיע אלי לייט אין חלום זאכין · אטייל איז אמת אטייל איז שקר אונ אז עס קומט האלבי נאכט דער וועקט זיך איין צפון ווינט אונ עס גייט ארוים איין כרוז אונ הקב"ה גייט אריין אין גן עדן צו פרייען זיך דארטן מיט די צדיקים דען גייט ארוים איין פלאם פייער אונ שלאגט דעם האן אונטר דיא פליגעל הייבט ער אן צוא שרייען אונ וועקט אויף די לייט פון זייער שלאף אונ קיינער דער וועקט זיך ניט אויף שטיין לעבודת המקום אונ אז עס ווערט טאג שרייט ווידר אויס דר כרוז אונ ארי חיילות של מעלה טוען לויבען צו הקב"ה אז ווי עס שטייט ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים אזו ווערן גיעפינט פיל טויערן אונ טירן אויף ארי זייטן אונ קיינר דער וועקט זיך אלין ניט צו דינן זיין הארן מיט וואס פר איין פנים וועט ער שטיין פר דעם מלך עליון אז מען וועט זיך דר וועקן אים צו משפטן אונ מען וועט אים בינדען מיט קייטן דען מען וועט דאך אויף אים קיין זכות ניט גיפינן ער זאל ניצול ווערן דער פון דען שטייט אויף אים גשריבן כצפרים נאחזים בפח כהם יוקשים בני האדם אונ איידער דער מענטש גייט אוועק פון דר וועלט ווערט ער גמשפט מיט כמה דינים איידער דר נפש מיט דעם גוף צו שיידן זיך אונ אין דר צייט וואס זיי דארפין זיך צו שיידן גייט דער נפש ארוים פון דעם גוף ביז ער זעהעט דיא שכינה אונ מחנות גרוים שבחה וואס די נשמה האט פון דעם וואס זיא זעהט די הייליגי שכינה גייט זיא ארוים פון דעם גוף אנטקעגין דער הייליגי שכינה אונ אז ער איז איין צדיק אזו קניפט זיא זיך אן אונ בהעפט זיך אין דר שכינה אויב חלילה ניט גייט די שכינה אוועק פון אים אונ דר נפש בלייבט איבר אליין אונ גייט ארום אונ קלאגט אויף איר אפ שיידונג פון דעם גוף דר נאך ווערט זי גימשפט מיט כמה דינים אין גיהנם דורך דעם מלאך דומה אונ דער גוף ווערט נידון אין קבר ביז ער ווערט ערד אונ דער נפש איז מקבל זיין דין אין גיהנם ביז ער איז מקבל אונ גאנצן זיין דין אונ דער נאך אז עס גרייבט שוין דר זמן זי זאל שוין מקודש אונ מטוהר ווערין אזו גייט זיא ארוים פון דעם גיהנם מתוקן אונ אפ גיוואשין פון אירי זינד אזו ווי אייזן וואס ווערט גליט אין פייער אונ קומט ארום לוטר אונ מען ברענגט זי אריין אין גן עדן למטה דארטן ווערט זי ערשט גוואשין מיט וואסר אונ בשמים אונ קרייטכצר וואס איז דארטן דא אזו ווי עס שטייט מקוטרת מור ולבונה דען גייען זיי מיט איר צרוף אונ זיא ווערט

גינעהנט פר איין קרבן אויף דעם מזבח אזו וויא עס שטייט זאת ת[…] תורת המצורע ביום טהרתו · והובא אל הכהן דאס מיינט מען דעם כהן על[…] וואס ער איז מקריב די נשמות אונ דורך דעם האט די נשמה איין תקו[…] אונ דר איז וואס האט זיך ניט פיל מטמא גוועזן בעולם הזה אבר דר [...] האט זיך פיל מטמא גוועזן שטייט מעות לא יוכל לתקן :

זאת תהיה תורת המצורע רבי יצחק הייבט אן וזרח השמש ובא השמש וגו' דע[…] פסוק האבין מיר שון מפורש גוועזן אז דס גייט אויף דר נשמ[…] פון דעם מענשן דען כל זמן זיא איז ביי אים דען וזרח השמש ובא השמ[…] אונ אז זיא גייט ארוס פון אים בתשובה אונ איז איין זכאי דען א[…] ואל מקומו שואף זורח הוא שם דס מיינט מען זיא קערט זיך אום צוא א[…] ארט אזו ווי דר פסוק זאגט ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים קום א[…] זעה אלי חטאים איז הקב"ה מכפר אז מען טוט תשובה חוץ לש[…] הרע אז מען רעט אוף זיין חבר דרום שטייט זאת דס דאזיגי זאל זי[…] די תורה פון איין מוציא שם רע דס ער ווערט מצורע זאגט רבי חיי[…] דר וואס רעט לשון הרע אוף זיין חבר איז ער אלי זייני חברים מטמ[…] אז זיי רירן זיך אן אין אים דרוף בדארף מען אים פר שליסן ווארו[…] דיא רייד גייען ארוף אונ זענען מתעורר איין רוח הטומאה אוף די[…] מענטשן ווייל ער קומט זיך מטמא זיין למטה איז מען אים מטמ[…] פון אובן ער הייבט אן איכה היתה לזונה קריה נאמנה די וואס איז גוועזן אי[…] נאמן צו איר הערן דס איז ירושלים איז זיא גווארן צו איין זונה מלא[…] משפט צדק ילין בה הקב"ה וואס ער הייסט צדק ומשפט האט ער דרינ[…] גירועט אצונד זענען דדינן רוצחים ווייל זייא האבין מעורר גיווע[…] דעם רוח הטומאה דרום האט זיך הקדוש ברוך הוא פון איר […] אפ גיטאן · ומה דאך ירושלים איז אזוא איז שוין אכל שכן אנדר[…] לייט רבי יהודה זאגט דר מדת הדין פון הקדוש ברוך הוא שטיי[…] צו בצאלין צו די וואס זענין מוציא שם רע · ביום טהרתו והובא אל הכה[…] פון דעם איז גדרונגן אז כל זמן ער זינדיגט ווערט זיין תפלה ניט א[…] גנומן ביז ער קומט זיך מטהר זיין אזו ווי עס שטייט ביום טהרתו והובא אל הכהן רבי יהודה מיט רבי יצחק זענען גיגאנגן אונ וועג האבין זייא פריער מתפלל גוועזן דר נאך הייבט רבי יהודה אן עס שטייט עץ חיים היא למחזיקים בה דס איז די תורה וואס זי איז איין שטארקר בוים דרום הייסט זי עץ · פר וואס הייסט זי תורה דס איז לשון ווייזן דען זי ווייזט די זאכן וואס זענען פר הולן אונ פר שטאפט אונ זי איז מגלה וואס מען האט ניט גוויסט אונ זי הייסט חיים ווייל דס חיים פון אובן הענגט אן אין איר אונ פון איר קומט דס ארוס למחזיקים בה צו די וואס האלטן אין דר תורה דען דר וואס האט איין אחיזה אין דר תורה האט ער איין אחיזה למעלה ולמטה ותומכיה מאושר די דאזיגי וואס האלטן אונטר די לומדים אונ העלפין זייא פון זייער געלט אונ דורך דעם זיצן זיי אונ לערנן זענען זיי זוכה אז נביאים גיין ארוס פון זיי ווייטר זענען סודות : רבי חזקיה איז גוועזן איין נאכט פר רבי אלעזר זענען זיי אוף גשטאנען האלבי נאכט צו לערנין הייבט רבי אלעזר אן ביום טוב היה בטוב אין דר צייט אז הקב"ה שיקט חסד אויף דר וועלט גיהער זיך דער מענטש ווייזן אוף דעם מארק פר אלי דען ווען הקב"ה שיקט איין טובה אויף דר וועלט שיקט ער זיא פר אלי אונ מערט דס גוטץ אוף דר וועלט דרום זאל זיך דר מענטש יוא ווייזן אוף דר גאס פר אלי אונ זאל אויך גוטס טאן דען וועט רוען אוף אים דס גיטס פון אובין וביום רעה ראה עס וואלט בדארפט שטיין היה ברעה אלא בשעת דר דין

פרשת מצורע

ז שולט אוף דר וועלט זאל זיך אמענטש ניט ווייזן אויף דר גאס
נ זאל אליין ניט גיין אוף דר גאס ווארום בשעת דער דין איז דא
ף דר וועלט רוט ער אוף אלי אונ ווער עס ווערט געוויזן אונ בגעגינט
ן אים ווערט ער גמשפט מיט דעם דין דערנסט מאל ווערט מקוים
ר פסוק ויש נספה בלא משפט דרום שטייט וביום רעה ראה זעה אונ זיי גהיט
נ זאלסט וויסן אז דר מדת הדין רועט אוף אלי דרום זאלסטו ניט
רום גייען אוף דעם מארק כדי ער זאל דיך ניט טרעפין ווייל עס
טייט כי גם את זה לעומת זה עשה האלהים גאט האט בשאפן איינס אקעגין
עם אנדרן אזו ווי אז עס איז איין טובה אוף דר וועלט רוט אוף אלי
זו אוך אז עס איז חלילה דר מדת הדין אוף דר וועלט רוט ער אוף
לי אונ אז ער בגעגינט אים טרעפט ער אים • קום אונ זעה אז דר
דת הדין איז שולט אוף דר וועלט איז פר האנדין כמה שווערדין
ם זיי קומן פון דעם חרב העליון וואס אוף דעם חרב שטייט חרב לה'
ראה דם דם זענן די שלוחי דינים משחיתים זיי הייבן אוף זייער קאפ
ונ זעהן אז דר חרב העליון איז רוט פון בלוט אוף אלי זייטן אזו
ר וועקין זיך כמה משפטים אונ גבורות אזו ווי עס שטייט איש חרבו
ל ירכו אונ ווידר שטייט וחרבו שלופה בידו אונ די אלי ווערן גפינין צוא
טאן דין אונ ווער עס בגעגינט אין זיי ווערט ער ניזוק דס איז אין
שטאט אדר ארים דר שטאט אוף דעם פעלד • רבי חזקיה הייבט
אן שמעה ה' צדק זעה ווי אזו זענן די כנסת ישראל גלויבט פר הקב"ה
דרום זאגט דוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי איך קניפ מיך אן מיט דיא
כנסת ישראל צו זיין פר דיר האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה וואס מיינט מען
בלא שפתי מרמה אלא מיר האבין גילערינט אז איטליכעם וואורט גייט
ארום פון דר וועלט גיין ארוף אונ שפאלטן הימלן אונ גייט ווי אהין
עס גייט אונ דארטן ווערט דס גפריבט איז דס גוט אונ איין כשר
וואורט ברענגט מען עס אריין פר דעם מלך הקדוש צו טאן זיין ווילן
אונ אז ניט קערט מען עס אוועק אוף אננדרי זייט צו דר וועקין מיט
דעם וואורט דעם צד הטומאה דרום שטייט ביי יוסף ענו בכבל רגלו ווי
לאנג האבן זיי אים גפייניגט עד עת בוא דברו וגו' ביז זייני תפלות זענן
גיפריבט גיווארין למעלה אונ זייני רייד זענין גלייטערט גוואורן דען
עס שטייט ווייטר שלח מלך ויתירהו איז ער אין דעם טאג געפינט גוואורן
פון דר תפיסה וואל צו די צדיקים וואס זענן עוסק אין דר תורה אונ
קענן זיך מקשר זיין אין הקב"ה וכנסת ישראל אויף זיי שטייט ישמח
אביך דס איז הקב"ה ואמך דס איז די כנסת ישראל ותגל יולדתך דס איז
דיין פאטר אונ מוטר וואס האבן דיך גבראכט אוף דר וועלט זאגט
רבי אלעזר איך מוז זאגן איין זאך וואס איך האב גילערנט ביי מיין
פאטר פון די נגעים פון אהוז דען ווען דר רוח הטומאה רועט אין
שטוב אונ הקב"ה וויל עס זאל זיין ריין אזו שיקט ער איין נגע צרעת
אין הויז דס איז כדי איינס זאל מקטרג זיין דם אנדרי דען דיא נגע
הטמא גייט ניט אוועק ביז מען צו שטוסט דס גאנצי הויז די שטיינר
אונ דס האלץ אונ דיא נגע ווארט ביז דיא טומאה גייט אוועק אזו
ווערט טהור דס ארט אונ אזו אוך וועלכר מענטש וואס ער איז טמא
גיווארין אונ האט דר וועקט דעם רוח הטומאה אויף זיך אונ אוף דר
וועלט דען ער רוט אוף אים אדר אוף דר וועלט אונ אז הקב"ה וויל
הידר מטהר זיין די וועלט אדר אים שיקט ער איין שטארקין מדת
הדין דען ווערט ער גפינן אונ איז שורה אוף דעם רוח הטומאה אונ
זענן מקטרג איינר דעם אנדרן ביז ער גייט אוועק אונ דר דין הקשה
גייט ניט אוועק ביז ער צו שטוסט אים די ביינר מיט די גלידר דען
ווערט ארץ טהור דרום האבן מיר גלערינט דר וואס וויל זיך מטמא
זיין איז מען אים מטמא ווייל צו אים ווען דר רוח הטומאה איז אוף
אים שורה אונ ווערט גפונען אוף אים דען זאל ער וויסן אז הקב"ה וויל
אים מבער זיין פון דר וועלט וואל צו די צדיקים וואס זיי זענן הייליג
אונ ווערן גפונן בקדושה ובטהרה פר דעם מלך עליון אונ אוף זיי
איז שורה דר רוח הקודש בעולם הזה ובעולם הבא :

פרשת אחרי

וידבר אל משה אחרי מות שני בני אהרן רבי יצחק זאגט עס שטייט עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה אונ ווידר שטייט עבדו את ה' בשמחה די צוויי פסוקים זענן דאך ווידר אננדר נאר מיר האבן גילערינט אלי מצות וואס אמענטש טוט צו דינען הקב"ה זאל ער זעהן פריער קומן צוא יראת שמים ער זאל מורא האבין פאר הקב"ה אונ דורך דר יראה וועט ער קענן טאן די מצות התורה דרום שטייט מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה • וגילו ברעדה פון דאנין לערנין מיר אפ אז אמענטש טאר זיך ניט פיל פרייען אויף דר וועלט נאר תורה ומצות זאל מען טאן בשמחה דרום שטייט עבדו את ה' בשמחה זאגט רבי יוסי עס שטייט אחר מות שני בני אהרן עס וואלט גידארפט שטיין אחרי מות נדב ואביהוא וועלין מיר שון אליין וויסן אז זיי זענן בני אהרן נאר מיר האבן גלערינט דס זיי זענן נאך ניט גוועזן אין זייער רשות נייערט אין זייער פאטרס רשות אונ דרום בקרבתם לפני ה' וימותו ווארום זיי האבין דוחק השעה גוועזן פר זייער פאטרס לעבן • זאגט רבי חייא איך בין גיגאנגן אין וועג צו קומן פר רבי שמעון לערנן ביי אים דיא פרשה פון פסח בין איך גקומן צו איין בארג אונ עס איז אין אים גיוועזן גריבר דארטין זענן גזעסן צוויי מענטשן • ווי איך בין צו גגאנגן האב איך גיהערט איין קול פון די מענטשן זיי זאגן עס שטייט שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהולל מאוד מיר האבן גלערינט פון רבי שמעון אז דר שיר איז גרעסר פון אנדרי שירים דרום שטייט שיר מזמור אזו אויך שיר השירים איז גיטאפילט אונ גרעסר פון אלי שירים • דעם מזמור האבן די בני קרח גזונגן אוף דיא דאזיגי וואס זיצן אוף דר טיר פון דעם גיהנם • בין איך צו גגאנגן צו זיי אונ פרעג זיי ווער זענט איר זאגין זיי צו מיר מיר זענן סוחרים אונ צוויי מאל אין דר וואך שיידן מיר זיך אפ פון דעם ישוב אונ מיר זענין עוסק בתורה ווארום אין דר היים האבין מיר ניט קיין מנוחה האב איך זיי גזאגט וואל איז אייער חלק • האבן זיי אן גהובן צו זאגן כל זמן די דיינים ווערן אפ גטאן פון דר וועלט ווערט דר דין אוך אפ גטאן אונ דיא מיתה פון צדיקים איז מכפר אוף די זינד פון דעם דור דרום לייענט מען דיא פרשה אחרי מות אום יום כפור עס זאל זיין איין כפרה אויף דיא זינד פון ישראל אונ הקב"ה האט גזאגט זייט עוסק אין דם וואס עס שטוסט פון מיתת הצדיקים וועט פר מיר גלייך זיין ווי איר זענט מקריב קרבנות דעם טאג עס זאל אויף אייך מכפר זיין דען מיר האבין גלערינט כל זמן אז די ישראל זענן אין גלות קענין זיי דאך ניט מקריב זיין דיא שני שעירים פון יום כפור דרום זאלן זיי לייגן די פרשה פון אחרי מות וואס דארטן שטייט די מיתה פון די שני בני אהרן וועט דאס זיין איין כפרה אוף זייערי זינד דען נדב ואביהוא זענין גלייך גוועזן צוא דיא זיבציג זקני סנהדרין וואס זענן גוועזן אין דר צייט פון משה דרום איז
זייער

זייער מיתה מכפר אויף די ישראל דרום שטייט ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה' דענעס איז ניט געווען זייער גלייכן צווישן די ישראל:

תאנא מיר האבן געלערנט רבי יוסי זאגט אין יום הכפורים דארף מען ליינען די פרשה אחרי מות מכפר זיין אויף די ישראל ווייל זייער מיתה האט מכפר געווען אויף די ישראל פון דאגן לערנען מיר אז עס קומען חלילה יסורים אויף דעם מענטשין איז דס מכפר אויף זייני זינד און ווער עס איז זיך מצער אויף מיתת הצדיקים איז מען אים מוחל זייני זינד דרום לייענט מען דיא פרשה פון דיא בני אהרן אום יום כפור כדי די מענטשן זאלן הערין און וועלן זיך מצער זיין אויף זייער מיתה וועט מען זיי מכפר זיין זייערי זינד און ווער עס איז זיך מצער אדער ער וויינט אויף דעם איז הקב"ה מכריז אויף זייא און זאגט וסר עונך וחטאתך תכופר און ניט דם אליין נאך מער ער איז זוכה זייני קינדער זאלן ניט שטארבין ביי זיין לעבין און אויף אים איז גזאגט גווארן וסר עונך וחטאתך תכופר יראה זרע יאריך ימים וחפץ ה' בידו יצליח:

רבי שמעון האט געזאגט עס שטייט כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא זאגט רבי שמעון איך פר וואונדר מיך אויף די מענטשן דס זייא האבן אויגן און זעהן ניט זיי האבן אויערן און הערין ניט זיי האבין איין הארץ און טוען ניט קליגן אין רצון פון הקב"ה ווי אזו שלאפן זיי און דר וועקין זיך ניט איידר דער פינצטערר טאג וועט אויף זייא קומען און וועט זיי צו דעקין און דער האר פון זיין פקדון וועט אפ נעמען דין וחשבון פון זייא און אלי טאג שרייט מען אויס איין כרוז אויף זיי און זייערי נשמות זאגין אויף זיי עדות די תורה שרייט אויף זיי און זאגט עד מתי וגו' ווי לאנג נאך שוטים וועט איר ליב האבן די נארישקייט פון דער טומאה גייט און שפייזט איך מיט מיין שפייז און טרונקט מיין וויין עס וויל אבער קיינער ניט צו נייגן זייערי אויערן און צו בייגן זייער הארץ צו דר תורה קום און זעה דיא הינטערשטי דורות זענען אן גיבריט אז די תורה זאל פון זיי פר געסין ווערן און די חכמי לב וועלן איין גטאן ווערן און עס וועט ניט זיין ווער עס זאל עפינן און פאר שליסן די תורה וויי צו דעם דור און פון היינט אן און ווייטער וועט שון ניט זיין אזו איין דור ווי עס איז היינט ביז אין דר צייט אז משיח וועט קומען וועט זיך דר וועקין די ידיעה אויף דר וועלט אזו ווי עס שטייט כי כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם ער זאגט ווייטר סודות מיר האבן געלערנט משה רבינו האט געפרעגט צו הקב"ה ווען די ישראל וועלן זינדיגן און וועלן תשובה טאן דורך וואס וועלן זייא גיבענטשט ווערן זאגט הקב"ה צו אים וואס פרעגסטו מיך דבר אל אהרן אחיך דען אלי ברכות פון אובן און פון אונטין זענין איבר גיענטפערט גיווארן און זייני הענט:

כמעשה ארץ מצרים זאגט רבי אבא קום און זעה עס איז פר האנדין צעהן מדריגות אין דר טומאה מעביר בנו ובתו באש קוסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף וגו' די האבן איין אחיזה אין דר זוהמא פון די נעגל ניין מדריגות זענען אין מצרים און איין מדריגה איז אויף דר גאנצר וועלט און די מצרים האבן זיך אין זיי מטמא געווען און דס זענען פיל מיני כישוף פון דארטן האבן די מצרים גוויסט כישוף מער פון דר גאנצר וועלט און ווען זיי האבן גוואלט טאן כישוף זענען זיי ארויס גגאנגען אויף דעם פעלד אויף די הויכי בערג און האבין גישאכטן איין שעכטונג פר די רוחות הטומאה און האבין גימאכט אגראבין און האבן ארום גרינגלט דעם גראבן מיט דעם בלוט פון דעם שעכטונג

און דס איבריגי בלוט האבן זיי איין גיזאמלט אין דם גרוב און דם... פלייש פון דר בהמה האבן זיי דרויף אנידר גלייגט און אזו האבן זי... מקריב גווען זייערי קרבנות צו די שדים און קליפות דר מיט האבן... זיי זיך צו זיי מקרב גווען און באוויליגט מוט אנאנדר אויף די בערג... די ישראל זענען גווען ביי זיי אין גלות האבן זיי זיך דס פון זייא אפ... גילערינט און האבן אויך מקריב גווען נאך די עבודות דרום שטייט... כמעשה ארץ מצרים לא תעשו איר זאלט ניט טאן אזו ווי די מצרים האבי... גטאן און ווידר שטייט ולא יזבחו עוד לשעירים זיי זאלן שון ניט שעכטן צ... די שדים וואס זיי האבן איין פנים אזו וויא איין ציקעלי:

תאנא מיר האבין גילערינט בשעת זייא האבין אזו מקריב גיוועזי... אויף דעם פעלד האבן זיך איין גזאמילט אלי מיני שדים או... האבן זיך צו זייא באוויזין אזו וויא ציקעלעך מיט האר און האבי... זייא מודיע גיוועזין וואס זייא האבין גוואלט און דאס הינטערשט... פון דיא צעהן מדריגות איז דורש אל המתים דען מיר האבין גילערינ... רבי יהודה זאגט דיא נשמות פון די רשעים זענין דיא מזיקים אוי... דער וועלט. זאגט רבי יוסי עס איז דאך פאר זייא איין טובה... וויא איז זייער עונש פון דעם גיהנם וואס זייא דארפין ליידין אוי... זייערי זינד זאגט רבי חייא מיר האבן אזוי גילערינט אז דיא נשמו... פון די רשעים גייען אוועק פון דר וועלט אזו זענען כמה מלאכי חבלה... אן גבריט אריין צו ברענגן זיי אין גיהנם אריין מען זאל זיי משפט... אלי טאג דריי מאל דר נאך בהעפטן זיי זיך אין דיא מלאכי חבלה... און גייען און שוועבין אויף דר וועלט און זענן מטעה די רשעים וו... פון זיי איז שון פר שלאסן גווארן די שערי תשובה דר נאך ברענגט... מען זיי ווייטר אין גיהנם אריין אזו פירט זיך מיט זיי אלי טאג או... דר נאך אז זיי שוועבן אויף דר וועלט קומן זיי אין קבר אריין זעהי... ווי די ווערים עסין דס פלייש פון דעם גוף און זייא קלאגין דארטי... אויף אים. דיא מכשפים האבן גקאנט טאן כישוף אויף דעם קבר... דען זיי פלעגן מאכן איין גשטאלט פון איין מענטשין און האבן פו... אים גישאכטן איין פויגל דר נאך האבין זיי דעם פייגל אריין גראזו... אין קבר אריין און האבן גמאכט כישוף אויף אלי פיר זייטן פון דעם... קבר האבן זיך איין גזאמילט די משחיתים און האבן גיבראכט דעם... נפש אין קבר און ער האט מיט זיי גרעט וואס זיי האבן גוואלט. זאגט... רבי יצחק וואול צו די צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא דען זיי זענ... אין גאנצין היילג דר גוף מיט דעם נפש און מיט דעם רוח איז אל... היילג און זייער נשמה איז קודש קדשים. קום און זעה עס זעני... דריי מדריגות בהעפט אין דעם גוף נפש רוח ונשמה און די נשמה אי... די אייבערשטי מדריגה דען רבי יוסי האט גזאגט איטליכר מענטש... האט איין נפש און עס איז פאר האנדן איין נפש וואס איז גרעסר פו... דעם אנדרין כון וואסר איין עולם ער איז אזו איז זיין נפש דען אי... איטלכן עולם זענין מדריגות פון נפש רוח ונשמה און ווען א מענט... האט זיין נפש איז ער זוכה און לערינט תורה בקומט ער דיא מעלה... פון רוח אזו ווי דר פסוק זאגט עד יערה עלינו רוח ממרום מען ליידיגט או... אויף אים די מדריגה פון רוח איז ער זוכה און האלט רעכט דעם רו... אזו קריינט מען אים בכתר קודש עליון ער איז אלץ כולל דאס איז נשמ... אלוה דס איז דר חלק וואס ער הייסט נשמה. תאנא מיר האבן גלערנ... אין די סודי סודות פון שלמה המלך דריי ערליי וואונונג האט דר קדו... ברוך הוא גמאכט צו די צדיקים. איינס די וואס האבן זוכה גיוועז...

. זענען ניט פר שניטין גוואָרן פון דר וועלט מיט כרת און אַז ד'
לט איז בצער און בדאַרפן האָבן רחמים אַזו גייען דיא נפשות
בעטן רחמים און זענען מתפלל אויף זיי און זענען מודיע צוא דיא
ות וואָס ליגן אין דר מערת המכפלה אַזו דר וועקן זיך דיא אבות
גייז אין גן עדן התחתון וואָס איז אויף דר ערד און זענען זיך משתתף
ט אַנדרי צדיקים וואָס זענען דאָרטן און זיי זענען גוזר גזירות טובות
הקב"ה טוט זייער ווילן און האָט חס אויף דר וועלט און די נפשות
דיקים זענען תמיד שכיח מגין צוא זיין אויף דיא לעבדיגי און דאס
סט נפש און דר חלק הנפש ווערט קיין מאָל ניט פר לענט און
גישניטן פון דר וועלט כדי זיי זאָלן אַרץ קענן וויסן און מגין צו
אויף דר וועלט און דס האָבן גמיינט די חבריא וואס זייא האָבן
גט אַז די מתים וויסן דעם צער פון דיא לעבדיגי אָבער אויף דיא
עים שטייט ונכרתה הנפש ההוא מעמיה · דאס אַנדערי וואונונג איז גן
התחתון דרינן האָט הקב"ה גמאַכט טייערי חדרים עליונים אין
ם גישטאַלט פון דעם עולם און פון עולם העליון און עס זענין
עלבי היכלות פון פיל ערלייא גישטאַלט און אין דרינן איז פאַר
נדן אילנות און עשבים און דאָרטין זענין די מענטשין גיקלייד
דעם גשטאַלט פון דר וועלט און אין גשטאַלט פון עולם העליון ·
דריטי וואונונג איז דר טרור העליון הקודש וואס ער הייסט צרור החיים
רטן זענן זיי זיך מתענג אין דעם עונג העליון וואס דרוף שטייט
תענג על ה' דס הייסט נשמה · און מיר האָבן גלערינט אַז די וועלט
אַרף רחמים און די צדיקים פון דעם דור זענן זוכה אַז דער נפש
שוועבט אויף דר וועלט זאָל אויף זיי מגין זיין אַזו גייט דר נפש
איז מודיע דעם רוח און דר רוח גייט און שוועבט און איז מודיע
דר נשמה און די נשמה גייט אויף און בעט צו הקב"ה אַזו האָט
ב"ה רחמנות אויף דר וועלט און נידערט אַראָפּ די נשמה און איז
מודיע צו דעם רוח און דר רוח נידערט אַראָפּ און איז מודיע צום
ש און אַלי שבת און ראש חודש זענן זיך אַלי דרייא מחבר אין
נם און קומן זיך בוקן צום מלך הקדוש און דער נאָך גייט ווידר
טלבר אויף זיין אָרט דס מיינט דר פסוק והיה מדי חודש בחדשו ומדי שבת
בתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר ה' און בשעת דיא וועלט באַדאַרף
בין צו רחמים און די לייט גייען און זענן עס מודיע צו די נפשות
צדיקים און וויינן דאָרטן אויף זייער קבר און די לייט זענן פרומי
ט אַזו קענן זיך בהעפטן זייערי נפשות מיט די נפשות הצדיקים
. זאַמלן זיך אַלי איין און שוועבן צו די אבות קיין חברון און זענן
מודיע פון דר וועלט אַזו גייען זיי אין דעם טויער פון דעם גן עדן
. זענין דס מודיע צוא דיא רוחות הצדיקים און דיא רוחות זענין
ייגט אין גן עדן און מלאכים הקדושים גייען צווישן זיי און אַלי
ן און זענן עס מודיע צו די נשמות און די נשמות בעטן אויף די
בדיגי אַזו האָט הקב"ה חס אויף דר וועלט פון זייערט וועגין אויף
ם זאָגט שלמה איך לויב די מענטשן וואָס זענן שון לאַנג געשטאָרבן
ר פון די מענטשן וואָס לעבן נאָך · זאָגט רבי חייא איך פר ווינדר
אוב עס איז נאָך דאָ איין מענטש אויף דר וועלט וואס ער זאָל
ן מודיע זיין צו די נפשות הצדיקים חוץ פון אונזר חבריא אָבער
ער קען קיינר ניט · זאָגט רבי אַבא דר צער איז זיי מודיע · דיא
תורה איז זיי מודיע · וואָרום אַז עס איז ניט דאָ קיינר וואָס ער
מודיע זיין אַזו ציהט מען אים אַיין ספר תורה אויף דעם בית

הקברות אַזו זענין זיך מתעורר די מתים אַנטקעגין דער ספר תורה וואס זיא ווערט אַנטפּלעקט דען דער מלאך דומה איז זייא מודיע אַזו שרייען אַלי אויף דעם וואָס די תורה איז אַזו אַנטפּלעקט בחרפה זענין די לייט חוזר בתשובה און וויינן בלב שלם פר הקב"ה אַזו זאַמלן זיי זיך איין און זענן עס מודיע צו דיא אבות פון חברון גייען זייא און זענן דס מודיע צו די רוחות אין גן עדן און די רוחות זענן דס מודיע דר נשמה אַזו ווי אויבן איז גשטאַנן אָבער אַז די לייט ציהן אום דיא ספר תורה און טוען ניט קיין תשובה זיי זאָלן וויינן בלב שלם אויף דעם צער איז ווי צו זיי דען זיי זאָגן ווער האָט דס גטאָן דס זיי האָבן די תורה אַזו מבזה גוועזן און אַנטפּלעקט אָן תשובה · זייא זענן נאָך אויף זיך מעורר זייערי עונות דרום זאָל מען דס ניט טאָן אָן תשובה און תענית און תפלה · רבי אַבא זאָגט תענית איז איבר אַלי דרייא און דס בדאַרף זיין דווקא אין דעם טאָג וואָס מען ציהט אַרום דיא ספר תורה און בשעת דיא וועלט איז אין גרויסן צער אַזו טוען זיך אַלי בהעפטן מתפלל צו זיין פר זיי :

תאנא מיר האָבן גלערינט רבי יהודה האָט גזאָגט אַמאָל זענן גנאַנגן רבי חזקיה און רבי ייסא אין וועג זענין זייא גקומן אין דער שטאָט גוש חלב און די שטאָט איז דענסט מאָל גוועזן חרוב האָבין זיי זיך גזעצט נאָהנט בײַ איין קבר און רבי ייסא האָט בײַ זיך גהאַט איין שטיק פון איין ספר תורה אָפּ גריסין אַזו ווי זיי זענן גזעסין האָט דר קבר אָן גהויבן שטורעמן און שרייען וויי וויי דס דיא וועלט איז היינט בוודאַי אין צער ווייל איין ספר איז אַהער אַנטפּלעקט און פר טריבן גוואָרן אָדר אפשר זענן אַהער די לעבדיגי גקומן צו שפּעטן פון אונז מבייש צו זיין אונז מיט דר תורה וואס זיי לערנן פרעגט אים רבי חזקיה ווער ביסטו זאָגט ער איך בין איין מת און דר וועק מיך מחמת דר ספר תורה דען אַמאָל איז גיוועזן דיא וועלט בצער זענין גקומן לעבדיגי אַהער צו דר וועקן אונז מיט אספר תורה אַזו האָב איך מיט מייני חברים זיך מקדים גוועזן און מיר האָבין עס מודיע גיוועזן צוא דיא אבות אין חברון זענן זייא גנאַנגן און האָבין מודיע גוועזן צו די רוחות פון צדיקים נאָך דעם איז גפונען גיוואָרן דיא ספר תורה פסול און זיי האָבן משקר גוועזן בשם המלך דען דיא תורה איז אין גאַנצן שמות הקודש און עס איז גפונען גוואָרן איין איבריגי וא"ו אין פסוק ושוסעת שסע שתי פרסות האָבן די צדיקים גיזאָגט ווייל זיי האָבן משקר גוועזן בשם המלך און מיר האָבין זייא אום זיסט דער וועקט דר פאַר האָבן זייא מיך מיט מיין חבר דוחה גוועזן פון דער ישיבה ביז איין אַלטר מאַן וואס איז גוועזן צווישן זיי האָט גבראַכט איין ספר תורה פון רב המנונא סבא אַזו איז דער וועקט גיוואָרין רבי אלעזר ברבי שמעון וואס איז גוועזן מיט אונז בגראָבן איז ער גנאַנגן אין גן עדן און האָט מתפלל גוועזן אַזו זענין זייא גהיילט גוואָרן און פון דעם טאָג אַז וואס מען האָט צו רבי אלעזר צו גנומן פון דאַנן און מען האָט אים אויף גבראַכט צוא זיין פאָטר אין זיין מערה אַריין איז שון קיינר ניט דאָ ער זאָל זיך איין שטעלן צו גיין צו דיא אבות דען מיר פאָרכטן זיך שון צו גיין מיר זאָלן ניט גישטראָפט ווערן אַזו ווי פריער און היינט זענט איר גקומן צו אונז מיט דר ספר תורה האָב איך גימיינט ווייל דיא וועלט איז בצער דרום בין איך דער שראָקין גוואָרן און דר קבר האָט גשטורעמט ווייל איך האָב גיטראַכט ווער וועט גיין מודיע זיין צו די אבות קיין חברון אַזוי איז רבי ייסא אַוועק

ניגאנגין

גנאגן מיט דר ספר תורה זאגט רבי חזקיה חס ושלום דיא וועלט
איז ניט בעסער אונ מיר זענן חס ושלום ניט גקומן צו אייך מבייש
צוא זיין זענן רבי חזקיה ורבי ייסא אוועק גנאנגן אונ זאגן בוודאי
אז קיין צדיקים איז ניט דא אויף דר וועלט שטייט די וועלט נאר פון
וועגן די מתים זאגט רבי ייסא פר וואס אז דיא וועלט בדארף האבן
רעגין גייט מען צו דיא מתים אמער עס שטייט דאך ודורש אל המתים
זאגט רבי חזקיה צוא אים ביז אהער האסטו ניט גזעהן דעם כנף
פון דעם צפור פון דעם גן עדן ער הט אזו גזאגט ודורש אל המתים דאס
זענן די רשעים זיי הייסן תמיד מתים אבר די וואס הייסן צדיקי אמת
אויף דר וועלט אויף זיי הט שלמה גזאגט ושבח אני את המתים שכבר מתו
זיי זענן שון לאנג גשטארבן אבר היינט זענין זיי לעבדיג אונ ווידר
אז די רשעים קומן צו זייערי מתים קומן זיי מיט כישוף צו דר וועקן
מינים רעים משחיתים אבר אז די צדיקים קומן צו זייערי מתים קומן זייא
מיט תשובה פר הקב"ה אונ מיט איין צו בראכן הארץ מיט תענית
אונ זענן מתפלל פר זיי פון זייערי נשמות וועגן כדי זיי זאלן בעטין
פר הקב"ה אונ הקב"ה הט חס אויף דר וועלט פון זייערט וועגן אונ
אויף דעם האבן מיר גלערינט איין צדיק וואס ער ווערט נפטר פון
דר וועלט ווערט ער גיט פר לארין פון אלי עולמות אזו ווי עס שטייט
על כן עלמות אהבוך לייען ניט עלמות נאר עולמות איז טייטש וועלטין דען
ביי זיין לעבן איז ער נאר שכינה אין דריי וועלטן אבר דער נאך איז
ער שכינה אין אלי וועלטן וואול צוא זייער חלק :

תאנא מיר האבין גילערינט עס שטייט והיתה נפש אדוני צרורה בצרור
החיים עס וואלט גדארפט שטיין נשמת אדוני דען די נשמות זענן
אויף דעם ארט צרור החיים נאר אזו וויא מיר האבין אובן גזאגט וואול
צו די צדיקים וואס זיי זענן אן גקניפט איינס אין דעם אנדרן דר נפש
אין רוח דר רוח אין דר נשמה אונ די נשמה איז בהעפט אין גאט ווערט
גפונן אז דער נפש איז אויך מקושר בצרור החיים זאגט רבי אלעזר
מיר האבען גילערינט אז ביי איין ספר תורה בשעת מען איז זיא
מטלטל פון איין שול אין דער אנדער הייסט בייא איר גלות דרום
טאר מען ניט מטלטל זיין קיין ספר תורה פון איין ארט אויף דעם
אנדערין זאגט רבי אבא אז די שכינה איז פר טריבן גווארן איז אויך
אזו גיוועזן ביז זיא הט גיזאגט מי יתנני במדבר מלון אורחים אין ערשטן פון
איין שול אין דר אנדערר ביז דר נאך אויף דר גאס אונ דר נאך אין
דר מדבר מלון אורחים זאגט רבי יהודה די בני בבל פארכטן זיך צוא
טראגין איין ספר אפילו פון איין שול אין דער אנדערער מכל שכן
אזו וויא אויבין שטייט :

תניא מיר האבן גלערינט רבי שמעון זאגט צוא דר חבריא כל זמן
אז איך לעב וועלן די מענטשן ניט בדארפן מטלטל זיין איין
ספר תורה אויף דר גאס ולבית הקברות דער וועקן דיא מתים זאלן
מתפלל זיין דען מיין זכות אליין איז כדאי מגין זיין אויף דער וועלט
ווארום דיא צדיקים זענן מגין פאר זייער לעבן אויף דעם דור ומכל
שכן נאך זייער טויט וועט נאך מער מגין זיין וויא ביי זייער לעבין
אזו ווי עס שטייט וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי אונ אז
דוד המלך הט גלעבט שטייט ניט איך וועל מגין זיין אויף דר וועלט
פון וועגן דוד נייערט נאך זיין טויט שטייט ערשט אזו · זאגט רבי
יהודה ווארום שטייט למעני ולמען דוד עבדי איז דאך משמע אז זיי זענן
גלייך נאר ווייל דוד המלך הט זוכה גוועזן זיך בהעפטן אין דיא

דרייא אבות וואס זיי זענן שלשה רגלי המרכבה אונ ער איז גוועזן דע
רביעי במרכבה דרום איז ארץ איינם כריך הוא לעלם ולעלמי עלמיא
רבי אבא איז גנאנגן קיין קפוטקיא אונ רבי יוסי איז אויך גינא
מיט אים זעהן זייא אז איין מענטש גייט זייא אנטקעגין אונ
איין צייכן אויף דעם פנים זאגט רבי אבא מיר דארפין אפ ק
אונזר וועג פון דעם מענטשן ווארום זיין פנים ווייזט אום אז ער ה
עובר גוועזן אויף דיא עריות פון דער תורה זאגט רבי יוסי טאמער
אים דער צייכן גקומן קלייער הייד אונ אויף וועלכי עריות האט
גקאנט עובר זיין זאגט רבי אבא עס ווייזט אבר פארט אום אז
הט עובר גיוועזן אויף די עריות הט אים רבי אבא צו גריפן אונ ז
אים מיין קינד וואס פר איין צייכן האסטו אויף דיין פנים זאגט
צו רבי אבא איך בעט אייך איר זאלט מיך שון מער ניט שטר
דען מייני עבירות האבין מיר דש גורם גיוועזן זאגט רבי אבא
אזו איז גיוועזן דיא מעשה זאגט ער איך בין איין מאל גינאנגן
וועג מיט מיין שוועסטער האבן מיר גינעכטיגט אויף איין הארב
האב איך מיך אן גיטרונקען מיט וויין אונ האב מיט איר מ
גוועזן ביי נאכט אונ אז מיר זענן אויף גישטאנין אונ דר פרי הט
דר בעל הבית מיט איינעם גיקריגט בין איך ארין גיגאנגן צווי
זיי איך זאל זיי צו שיידן האבן זייא מיך ביידי גשלאגן דר אויף
זייט אונ דר אויף דר אנדרר זייט האבן זיי מיר גימאכט די מכה א
דעם פנים איז די מכה גנאנגן ביז דעם מוח בין איך גוועזן מסוכן
מיך ביי אונז ארופא מציל גיוועזן פרעגן זיי אים ווער איז דר רו
זאגט דר מענטש ער הייסט רבי אלעזר זאגן זיי צו אים וואס פר א
רפואה הט ער דיר גיגעבן זאגט ער רפואת הנפש ער הט מיר גהייס
תשובה טאן אלי טאג אונ פון דר צייט אן טוא איך תשובה א
זעה אלי טאג אין אשפיגיל מיין צייכן טו איך וויינען פר גאט וואס
איז דר האר פון דר גאנצר וועלט אונ מיט די טרערן פון דיא או
וואש איך אפ מיין פנים זאגט רבי אבא אוב עס איז ניט נגזר גווא
אויף דיר אז קיין תשובה זאל דיר ניט העלפן וואלט איך דיר גמאכ
אז דער צייכן זאל דיר אראפ פון דיין פנים דאס איך וועל אויף ד
לייענען וסר עונך וחטאתך תכופר זאגט רבי אבא צו אים זאג מיר נאך ד
מאל דעם פסוק הט ער דרייא מאל נאך גזאגט צו רבי אבא ד
פסוק אזו איז דער צייכן אראפ גנאנגן פון זיין פנים זאגט רבי א
הקב"ה הט דיר אפ גטאן דעם צייכן ווייל די האסט רעכט תשוב
גטאן זאגט ער איך טו איין נדר אז פון היינט אן אונ ווייטר זאל א
עוסק זיין בתורה יומם ולילה זאגט רבי אבא ווי אזו איז דיין נא
זאגט ער אלעזר זאגט רבי אבא דיין נאמן הט דיר גורם גוועזן ו
גאט הט דיר גהאלפן ווארום אלעזר מאכט אל עזר הט אים רבי אב
גיבענטשט אונ הט אים אוועק גשוקט · אמאל איז גנאנגן רבי אב
צו רבי שמעון איז ער גקומן אין איין שטאט הט ער גזעהן ווי איינ
איז גזעסן אונ הט גידרשת דעם פסוק איש בער לא ידע וכסיל לא יבין א
זאת ווי גאר זענן פר נארישט די מענטשן פון דר וועלט זיי זענן ני
משגיח צו וויסן אויף וואס זיי האבן איין קיום אויף דר וועלט וואס א
זיי מעכב וואס זיי ווייסן ניט ווייל זייא זענן ניט משתדל אונ עוס
בתורה וואלטן זיי עוסק זיין בתורה וואלטן זיי גוויסט דעם וועג ד
פון וכסיל לא יבין את זאת דר נאר פר שטייט עס ניט פאר וואס הקב"
שטראפט דעם צדיק אויף דר וועלט אונ בפרוח רשעים כמו עשב די רשעי

וואס

גן עובר אויף דר תורה טוען בליען אזו ווי גראז אונ דוד המלך
אגט דס איז נאר להשמדם עדי עד הקב"ה גיט זיי אויף דר וועלט
אונ עשירות כדי ער זאל זיי פר טיליגן פון יענר וועלט דס זיי
זיין אזו ווי ערד אזו ווי עס שטייט ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת
גלי הצדיקים ער זאגט עס שטייט ויקם כי כחשי בפני יענה ווס מיינט דס
פסוק אלא וואל צו דעם מענטשן ווס ער איז עוסק בתורה צו
ן זיא אונ צו וויסן דעם וועג פון הקב"ה אונ ווער עס איז עוסק
ה איז גליך ווי ער איז עוסק אין דעם נאמין פון הקב"ה ממש
יא דר נאמין פון הקב"ה טוט משפט אונ דין אזו אוך איז דיא
· קום אונ זעה דר מענטש ווס איז עובר אויף דר תורה אזוי
די תורה ארויף דער נאך נידערט זיא אראפ אונ מאכט דעם
טשן איין צייכן אויף זיין פנים כדי די אובערשטי אונ די אונטערשטי
אים זעהן אונ זאלן אים שעלטן· אין מיר האבן געלערנט אלי
י ה' פר ווס הייסן זייא עיני ה' ווייל זיי גיין אונ שוועבן אויף דר
ט צו וויזן דעם וועג פון די מענטשן אזו הייבן זיי אויף זייערי
אונ זעהן אין זיין פנים שרייען זיי אלי אויף אים וויי · וויי איז
ים בעולם הזה וויי איז צו אים בעולם הבא הערט איך אוועק
אים דען דר רוח הטומאה רועט אויף אים דען ער איז גיצייכנט
דר צייכן זאל אויף אים עדות זאגן אונ כל זמן דר צייכן שטייט
זיין פנים איז דס פר איין עדות אונ אז ער הט איין קינד איז
קינד אום גצוגן אונ גנומן גוואריין פון דר טומאה ניט פון דער
שה אונ דס זענן די עזי פנים פון דעם דור די רשעים לאזט זיי
"ה גיין אויף דר וועלט אונ שטראפט זיי ניט כדי צו פר דארבן
ון יענר וועלט אונ מיר האבן גילערנט דר צדיק ווס איז עוסק
דה יום ולילה איז הקב"ה אויף אים מושך איין חוט של חסד ער איז
אן גיצייכנט אין זיין פנים אונ פאר דעם צייכן פארכטין זיך
נים ותחתונים אבר חלילה אז איינר איז עובר אויף דר תורה
ער גצייכנט ברוח הטומאה אונ עס אנטלויפין פר אים עליונים
תונים אונ רופין אום קערט איך אוועק פון אים דען ער האט
ר גיוועז אויף דר תורה אונ מצות פון זיין הארין ווייא צו אים ווייא
יין נפש דר מענטש ציהט אויף זיך דעם רוח הטומאה אונ מאכט
ירשענן צו זייני קינדר דס הקב"ה הט אין אים קיין חלק ניט אונ
ט אים גיין כדי ער זאל ווערין פר דארבן פון עולם הבא · זאגט
אבא צו אים פון וועמן האסטו דס גלערנט זאגט ער אזו האב
גלערנט דס די שלעכטי ירושה ירשענן ווידר זייני קינדר אז ער
ט קיין תשובה ניט אבר קיין שום זאך קאן ניט שטיין אנטקעגין
ובה אונ די רפואה הט מען מיך גלערנט איין מאל דס איך האב
אט איין צייכן אויף מיין פנים בין איך גגאנגין אונ וועג הט מיך
גנט איין צדיק אונ דורך אים איז מיר דר צייכן אראפ · זאגט
אבא צו אים ווי אזו איז דיין נאמין זאגט ער אלעזר זאגט רבי
א גלובט איז הקב"ה אז איך האב דיך אזו זוכה גוועזן צו זעהן וואל
דיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא זאגט רבי אבא צו אים איך
דר מענטש ווס איך האב דיך דערנכט מאל בגעגינט הט ער זיך
שפרייט פר ר' אבא אונ הט אים גרוס כבוד אפ גגעבן אונ הט
ארין גיבראכט אין זיין הויז ארין אונ הט גמאכט אגרוסי
ידה נאך דעם עסן האבן זיי גזאגט סודות זאגט ער צו רבי אבא
· ויחסנו גלובט איז הקב"ה ווס איך האב דס פון דיר גהערט אונ
רבי אבא הט אויף אים גלייענט דעם פסוק ואתה שלום וביתך שלום :

פרשת קדושים

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל כל עדת בני וגו' קדשים תהיו וגו' רבי אלעזר זאגט עס שטייט אל תהיו כסוס כפרד אין הבין איר זאלט ניט זיין אזו ווי איין פערד אדער איין מויל אייזיל ווס ער פאר שטייט ניט וויא פיל מאל די תורה דר וועקט זיה ווי פיל מאל שרייט זיא אונ הייבט אויף איר קול צו דר וועקן אלי לייט פון אלי זייטן אונ אלי לייט טון שלאפן אונ בגערין ניט צו זעהן אונ ניט צו וויסן מיט ווס פר איין פנים וועלן זייא שטיין ליום הדין העליון אז דר מלך העליון וועט פרעגין אויף דר בושה פון דר תורה ווס זיא הט גישריגן צו זיי אונ זיי האבן זיך ניט גקערט צו איר זייא זענין פגום אונ חסר פון דעם נאמנות פון דעם מלך עליון ווייא צו זיי ווייא צו זייער נפש דיא תורה שרייט צו זיי אונ זאגט מי פתי יסור הנה חסר לב ואמרה לו ווס הייסט חסר לב אלא דר ווס איז ניט עוסק אין דר תורה האט ער ניט קיין נאמנות הקדושה אונ איז פגום פון אלעמן דרום הייסט ער חסר לב דען מיר האבן גלערנט דר ווס איז ניט מקיים דיא תורה טאר מען זיך ניט מקרב זיין צוא אים אונ ניט האנדלין מיט אים קיין סחורה ומכ"ש ניט צו גיין מיט אים אין וועג דען ער הט קיין נאמנות ניט אונ דרויף האבין מיר גלערנט דער וואס ער גייט אין וועג אונ איז ניט עוסק בדברי תורה איז ער מתחייב בנפשו ומכל שכן אז מען גייט מיט אזו אמענטש ווס ער גדענקט ניט אין כבוד פון זיין הערן אונ זיין נפש דר הט בוודאי ניט חס אויף זיין נפש · רבי יהודה זאגט דר ווס הט ניט חס אויף זיין נפש ווי אזו קען ער אום ציהן איין כשרי נשמה צו זיין זון דרום שטייט אל תהיו כסוס כפרד אין הבין · וכאין זענן די צדיקים ווס זענן עוסק בתורה דען זיי ווייסין די וועג פון הקב"ה אונ זענען זיך מקדש בקדושת המלך עליון אונ זיי ווערין גפונען הייליג אויף דר וועלט אונ דרום ציהן זיי אראפ איין הייליגין רוח צו זייערי קינדר אונ די קינדר הייסין בני המלך בני קדושים ווי צו די רשעים דען זיי זענן אלי חצופים אונ דרום ירשענן זייערי קינדר איין נפש חצוף מצד הטומאה אזו ווי דר פסוק זאגט ונטמתם בם אז אמענטש קומט זיך מטמא זיין איז מען אים מטמא דרום זאגט דער פסוק זאלסט ניט זיין אזו ווי די פערד ווס זיי זענן פיל מיט זנות איז מער מטמא ווי אלדינג עס שטייט דא אין הבין אונ ווידר שטייט והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רועים לא ידעו הבין כלומר עס זענין צו אים אן גיבריט די כלבים ווס זענן עזי נפש והמה רועים זיי זענן שרים ממונים צו פירן אין גיהנם ארין דרום שטייט ביי זיי לא ידעו שבעה די ממונים זענן קיין מאל ניט זאט פון צו פירן אין גיהנם אזו ווי עס שטייט לעלוקה שתי בנות הב הב וגו' איש לבצעו וגו' דס זענן די ווס פירן דעם מענטשן אין גיהנם ארין ווייל ער איז נאר נאך גיגאנגין נאך דעם וועלט אונ איז ניט גיגאנגין אין גאטס וועג אונ האבין זיך ניט הייליג גמאכט אין זייער זיווג אזו ווי עס גיהער צו זיין דרום שטייט קדושים תהיו כי קדוש אני ה' איר זאלט זיין הייליג אזוי ווי איך וויל איך בין הייליג :

איש אמו ואביו תיראו אונ פריער שטייט קדושים תהיו דס ווייזט אז אמענטש קומט זיך מקדש זיין מיט זיין ווייב פון וועמן איז מיין שבח דס איז די קדושה פון דר מוטר דרום שטייט פריער אמו אונ דר נאך

אביו · רבי יהודה זאגט עס איז גלייך אזו ווי ביי שמים וארץ שטייט אמאל פריער שמים אונ אמאל ארץ צוא ווייזין אז זייא זענן ביידי גלייך בשאפן גיווארן אזו דא אויך שטייט כבד את אביך אונ דר נאך ואת אמך אונ ביי מורא שטייט פריער אמו דר נאך אביו צו ווייזן אז זיי זענן ביידי גלייך · עס שטייט איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו צו ווייזן אויף דעם קדושת הזיווג דאס מען זאל זיך מקדש זיין אום שבת אזו ווי אובין שטייט דען תשמורו איז טייטש ווארטין אזו ווי עס שטייט ואביו שמר את הדבר איז דאך טייטש ער הט גיווארט דאס גייט אויף די וואס ווארטן מיט דעם קדושת הזיווג פון איין ליל שבת צוא דר אנדערר :

אל תפנו אל האלילים רבי חייא הייבט אן עס שטייט אל תפן אל רשעו ואל חטאתו איז קשה וועה קען עס זאגן צו הקב"ה קער זיך ניט צו זיין שלעכין אונ צו זיין זינד אמער עס שטייט דאך כי עיניו על דרכי איש אונ עס שטייט אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו דען הקב"ה זעהט אלי דרכים פון דעם מענטשן אפילו אז ער פר בארגט זיך איז הקב"ה אין אלעמען משגיח אונ ברענגט אים צום משפט ודין סייא אויף גוטין סייא אויף שלעכין אזו ווי עס שטייט יביא אלהים במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע מבילא ווי אזו האט משה גיזאגט דו זאלסט זיך ניט קערין צו זיין רשעות אלא מיר האבן גילערינט דס אמענטש זאל זיך היטן אז ער זאל ניט זינדיגן פר דעם מלך הקדוש · קום אונ זעה אמענטש אז ער טוט איין מצוה קומט די מצוה פר הקב"ה אונ זאגט איך בין פון דעם מענטשן וואס ער הט מיך גמאכט אונ הקב"ה זעצט זיא פר זיך צו זעהן זיא אלי טאג אונ גוטין צו טאן צו דעם מענטשן פון דר מצוה וועגן אבר אז אמענטש איז עובר איין עבירה אזו קומט די עבירה פאר הקב"ה אונ זאגט איך בין פון דם מענטשן אונ נאט שטעלט זיא פר זיך ער זאל אויף איר משגיח זיין צו פר דארבן דורך איר דעם מענטשין אזוא וויא עס שטייט וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו עס וואלט נאר בדארפט שטיין ויּנאץ אונ ניט וירא אלא וירא ער זעט אין דר עבירה וואס זיא שטייט פר אים דרום ויּנאץ איז ער ברוגז אונ אז דר מענטש איז חוזר בתשובה שטייט גם ה' העביר חטאתך לא תמות הקב"ה הט שון מעביר גיוועזן דעם חטא וואס ער איז פר אים גישטאנען כדי ער זאל שון אין אים ניט קוקין אונ ער זאל שון קענן דעם מענטשן גוטין טאן דרום שטייט אל תפן דוא זאלשט זיך ניט קערין צו זעהען זייער שלעכין אונ דרום שטייט אויך נכחם עונך לפני · אמאל איז גיגאנגען רבי ייסא זעירא צו רבי שמעון הט ער אים דר ווישט אז ער האט דעם פסוק גילערינט ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי פרעגט רבי ייסא פר וואס שטייט ניט אשר נתת לי נייערט עס שטייט עמדי דס איז טייטש מיט מיר איז משמע אז זיא איז בשאפין גיווארן גלייך מיט מיר אמער עס שטייט אז השי"ת האט גזאגט לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו איז משמע אז אדם הראשון איז שון גוועזן אויף דער וועלט האט השי"ת אים בשאפין איין ווייב זאגט רבי שמעון זי איז בשאפן גווארן גלייך מיט אים נאר קיין ער אונ קיין ווייב איז זי אים נאך ניט גיוועזן דען זיא איז גיוועזן בהעפט אין אים דר נאך הט הקב"ה אראפ גינומין פון זיין זייט אונ האט זיא מתקן גיוועזן אונ האט זיא גיבראכט פר אים דרום שטייט ניט אברא לו עזר איה וועל אים בשאפן איין ווייב נייערט עס שטייט אעשה לו איך וועל אים מתקן זיין וויל זיא איז שון לאנג באשאפין גיוועזן נאר זיא איז גיוועזן באהעפט אין אים ביז הקב"ה האט גוואָרפין אויף אים איין שלאף אונ האט אראפ גינומין דיא זייט אונ האט זיא מתקן גיוועזן אונ האט זיא גיבראכט פאר אדם פאר איין ווייב אונ מיר האבין גילערינט אז דס שונקייט פון אדם איז גיוועזן אזו ווי דאס שונקייט פון כסא זוהר קשר העליון אונ דאס שונקייט פון חוה איז גיוועזן אז קיין שום בריה הט ניט גקענט אריין קוקין אין איר צורה אפילו אדם הט ניט גיקענט קוקין אין איר שונקייט ביז זייא האבן גיזינדיגט איז איר שונקייט קלענר גיווארן הט שוין אדם גיקענט קוקין אין איר שונקייט אונ האט זיא דר קענט זיך מזווג זיין אזו וויא עס שטייט וידע אדם את אשתו איז טייטש ער הט שוין גיוויסט אין איר שונקייט · מיר האבן גילערינט עס איז אסור צוא אמענטשען אז ער זאל קוקין אונ דעם שונקייט פון איין אשה כדי ער זאל חלילה ניט קומן צו איין הרהור וועט ער דורך דעם קומן צו איין עבירה אונ אזו פלעגט רבי שמעון טאן בשעת ער איז גיגאנגען אונ איין שטאט אונ די חבריא זענן אים נאך גיגאנגען אונ הט גיזעהן שייני ווייבר האט ער אראפ גינידערט זייני אויגן אונ הט גיזאגט אל תפנו אל האלילים אונ וועה עס קוקט אויף אשיינר אשה ביי טאג קומט ער צו איין הרהור ביי נאכט אונ נאך מער בשעת ער איז זיך מזווג אונ דר הרהור רע קומט אים אין דר מחשבה איז די קינדר וואס ער גיווינגט הייסן זיי אלהי מסכה אונ כל זמן דער הרהור איז אויף אים איז ער עובר אויף דעם פסוק אלהי מסכה לא תעשה לך :

תמן תנינן דארטן אין פרשת אחרי האבן מיר גילערינט הונדערט מיט דרייסיג יאר הט זיך אדם הראשון אפ גישייד פון זיין ווייב זינט קין הט גיהרגת צו זיין ברודר הבל רבי יוסי זאגט פון דר שעה וואס איז נגזר גיווארן מיתה אויף אים אונ אויף דר גאנצר וועלט הט ער זיך פורש גיוועזן פון זיין ווייב אונ הט גיזאגט וואס טויג מיר קינדער האבן אז זיי וועלין שטארבין ונגע לא יקרב באהליך דאס מיינט מען דיא נגעי בני אדם זיי וועלן ניט גינעהנן איז דיין גצעלט מחמת דר מזוזה · אויך האבען מיר גילערינט בשעת אדם הט גינידערט בדמות עליון ובצלם הקודש אז די תחתונים האבין אים דר זעהן האבין זייא אלי צוא אים גינעהנט אונ האבן אים גימאכט קיניגין איבר זייא בעולם הזה ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה אונ זייא האבן זיך אלי טועה גיוועזן נאה זיי אונ איין רוח הזכר איז גיקומן אויף דר וועלט פון דעם רוח פון צד קין ער הט גיהייסין תובל קין אונ איין נקבה איז ארויס גיקומין מיט אים זיא הט גיהייסין נעמה אונ דיא בריות האבין זיך טועה גיוועזן נאך איר אונ דר תובל קין הט אויף גיבראכט כלי זיין פון הריגה אויף דר וועלט אונ די נעמה הט איר וואוֹנונג ביא דעם ים הגדול זי טוט קומן צו מענטשן אין חלום אונ זיא גייט אויף דער וועלט אונ זוכט אירי קינדר פון אמענטש אונ איז זיך מדבק צו זיי זיא גייט צו דעם רוח זי זאל זיך מאכן רוען אויף די קינדר אזו זענין זיך מזדמן דרייא רוחות קדושים פר איר אונ נעמין ביי איר צו דעם רוח אונ לייגן אים אנידר פאר הקב"ה צוא איבר פארן אים פון איר דרום האט די תורה אן גיזאגט צו די מענטשן והתקדשתם והייתם קדושים ווארום אז איין מענטש האלט זיך בקדושה פארכט ער זיך פר אים ניט דען די מלאכים הקדושים וואס מיר האבן גיזאגט היטן דם קינד אז זי זאל אים ניט מזיק זיין אזו זיי דר פסוק זאגט ונגע לא יקרב באהליך קיין נגעי בני אדם וועלין ניט גינעהנין צוא דיר וויל הקב"ה גיבט דיא

מלאכים

אכים צוא היטן דיך אין אלי דייני וועגן אונ ווידר שטייט כי בי חשק
לשהו אבער אז דער מענטש האלט זיך ניט הייליג אונ ציהט אויף
דעם רוח הטומאה אזו קומט זיא צו דעם קינד ביז זיא איז אים
מית אונ אז זי איז אים ממית טוט זי פר אום ריינגן דעם רוח אונ
ערט אייביג ניט אפ גיטאן פון אים • אויב דו ווערסט פרעגן אז דם
נד ווס זי טייט אים אונ די דריי מלאכים נעמן ביי איר צו דעם רוח
יי זי זאל אים ניט מטמא זיין וועגן זיי דך ניט מצד הטומאה פר ווס
ט זי אשליטה זיי צו הרגנן נאר דר מענטש ווס הט זיך ניט מקדש
וועגן אדר ער הט זיך ניט מכוין גיוועזן צו מטמא זיין דרום קען זיא
לט זיין אויף דעם גוף אבר ניט אויף דעם רוח • פיל זענען זוכה דיא
יקים ווס זיי זענן זיך מקדש בקדושת המלך • די אלי זאכין וואס
טייט דא הט שלמה המלך מגלה גיוועזן ער הט דם גיפינגן אין ספר
ן אשמדאי המלך דארטן ווערט גיפינגן טוזינט מיט פיר הונדערט אונ
נף מיני טומאה ווס איין מענטש איז זיך אין זיי מטמא ווייא צוא
לייט דם זיי האבן פר שטאפטי אויגן אונ זעהן ניט אונ ווייסן ניט
נ הערן ניט אונ זענן ניט משגיח אויף זיך ווי אזו זיי בלייבן אויף
י וועלט • אונ זיי האבן דאך איין גוטי רפואה דאס איז דיא תורה
ז וויא דער פסוק זאגט והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' אלהיכם :
בא מיר האבין גילערינט אז קין מיט הבל זענען אפ ניטאן גיווארין
פון דר וועלט האט אדם צוריק גינומען חוה צו זיך אונ זייא זענן
וארן אן גיקלייד אין איין אנדרן רוח אונ האבן גיווינן שת אונ פון
ם איז ארויס גיקומען אלי דורות הצדיקים אויף דער וועלט אונ
הקב"ה האט גימערט דעם חסד אויף דר וועלט :

א תעשוק את רעך וגו' ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא דוא
זארסט זעהן אז די זון זאל ניט אונטער גיין איידר דו גיסט אים
פ זייני שכירות ווארום עס זאל חלילה דיין זון ניט אונטער גיין דו
עסט איבר דעם שטארבן פאר דר צייט • פון דאנן לערנן מיר אפ
ו איינר איז מחיה דעם נפש פון איין ארוכן חאטשי דיא צייט איז
יין גיקומן דער מענטש זאל שטארבן איז אים הקב"ה אויך מחיה
ן נפש אונ איז אים מוסיף יארען ווייל ער האט מחיה גיוועזן דעם
פש פון דעם ארומאן • קום אונ זעה דר ווס האלט איין דעם שכר
ין דעם ארומאן איז גלייך וויא ער נעמט בייא אים צו זיין נפש מיט
עם נפש פון זייני בני בית ער דר קערצט זייער לעבן אזו איז אים נאט
ויך מקצר זיין נפש אונ זייני יארן פון יענער וועלט דען די היין פון
ין מויל ווס ער הט ניט גיגעסן גייט ארויף פר הקב"ה דר נאך אז
ר גיט אים ניט אפ זיינע שכירות גייט ארויף דער נפש פון דעם
רומאן אונ פון זיינע בני בית אונ שטייען פאר הקב"ה דרום אפילו
ם איז נגזר גיווארין אויף דעם מענטשן כמה טובות אין כמה יארין
ערט דם אפ גיטאן פון אים אונ די גזרה טובה ווערט צו ריסן אונ
ין נפש גייט ניט ארויף למעלה דרום האט רבי אבא גיזאגט רחמנא
שזבן הקב"ה ווס ער איז איין רחמן זאל אונז מציל זיין פון זיי אונ פר
יער שעמונג • אונ דם גייט אן אפילו דר פועל איז איין עושר אזו ווי
ם שטייט ואליו הוא נושא את נפשו עס שטייט סתם נפשו אימליכן נפש
פילו פון איין עושר ומכל שכן פון איין עני • אונ דרום פלעגט רב
מנונא אזו צו טאן אז ווי באלד זיין פועל איז אוועק גיגאנגן פון דר
רבט הט ער אים תיכף באצאלט • אונ הט אים גיזאגט נעם דיר
ף דיין נפש ווס דו האסט מיר גנעבן בהאלטן אונ אפילו דר פועל

הט אים גיזאגט לאז מייני שכירות זיין ביי דיר איך דארף זייא ניט
האט ער אים גיזאגט מה דאך דיין גוף איז מיר ניט גיגעבן גיווארן
פאר איין פקדון מכל שכן דיין נפש איז מיר בוודאי ניט גיגעבן
גיווארען פאר איין פקדון דען דיין נפש איז נאר איין פקדון בייא
הקב"ה אזו וויא עס שטייט בידך אפקיד רוחי • זאגט רבי חייא וויא אזו
איז דער דין אז ער גיט אנאנדרן בהאלטן זייני שכירות • זאגט רבי
אלעזר אפילו דר בעל הבית אליין אז ער הט אים גיצארט אונ דער
נאך הט אים דער פועל גיגעבן בהאלטן די שכירות איז אויך מותר
אונ ער איז ניט עובר אוף לא תלין ווארום עס שטייט לא תלין פעולת
שכיר אונ נאך שטייט ולא תבא עליו השמש אבער אז ער הט אים שון אפ
גיגעבן הייסט שוין ניט פעולת שכיר • קום אונ זעה עס איז ניט פאר
האנדן קיין טאג עס זאל דרויף ניט שולט זיין דר יום העליון אונ אז
ער גיט ניט אפ דעם פועל זיין שכר מיט זיין נפש איז גלייך וויא ער
וואלט פוגם אונ מחבר גיוועזן איז דעם יום העליון דרום שטייט ביומו
תתן שכרו אונ ווידר שטייט לא תבא עליו השמש אויך שטייט לא תלין דען
זיין נפש גייט ניט ארויף אונ דר נפש פון דעם עני מיט די בני בית
גייען ארויף אזו ווי מיר האבין אויבן גיזאגט :

לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול דר פראסטר פשט איז אזו ווי דאס
משמעות פון דעם פסוק אבר מיר האבן אין דר פרשה גלערינט
אנדרי זאכן אונ איינס הענגט אן אין דעם אנדרן • קום אונ זעה דר
וואס ער שעלט דעם חבר אין דיא אויגן אונ ער פר שעמט אים איז
גלייך ווי ער הרגט אים אונ דר פסוק זאגט אן לא תקלל חרש דו זאלסט
אים ניט שעלטן אפילו ער איז ניט דר ביי ווארום אז ער שעלט דעם
חבר אזו גייט דאס ווארט ארויף דען עס איז ניט פאר האנדען איין
דיבור עס זאל ניט זיין קיין קול דר ביי אונ דם קול גייט ארויף אונ
כמה רוחות וכחות הדינים בהעפטן זיך אין דעם קול אונ זייא זענן זיך
מתעורר אין דעם ארט וואס הייסט תהום רבה דען דארטין זענען פאר
האנדען כמה משחיתים אונ זייא דער וועקין זיך אלי אויף דעם
מענטשן וואס לאזט ארויס איין שלעכט ווארט פון דעם מויל דאס
מיינט דער פסוק לא תקלל חרש אונ ולפני עור לא תתן מכשול מיינט מען
אז איינר מאכט זינדיגין זיין חבר אדער ער שלאגט זיין גרויסען זון
אדר ווען איינר איז נאך ניט ראוי צו פסקנן שאלות אונ דינים אונ
ער פסקנט איז ער עובר ולפני עור פר איין בלינדן מענטשן לא תתן מכשול
זאלסטו אים ניט מכשיל זיין לעולם הבא דען ער ווייסט ניט אונ
טוט איין עבירה דורך דיר אבער דער וואס גייט בדרך הישר אונ
לערינט די תורה אזו וויא עס דארף צו זיין דער האט איין חלק טוב
בעולם הבא דען דאס ווארט וואס גייט פון זיין מויל גייט עס ארויף
אונ כמה עליונים קדושים בהעפטן זיך אין דעם אונ עס גייט ארויף
בדרך הישר אונ עס ווערט גיקריינט בעטרות קדושים אונ עס ווערט
גיוואשן אין נהר פון עולם הבא וואס ער ציהט זיך פון דעם גן עדן
עס איז גרויסי סודות אזו קומט די תורה אויף דעם נהר אונ ווערט
דארטען באהעפט אונ עס קומט אראפ איין אור עליון אונ ווערט
גיקריינט אויף דעם מענטשן אין דעם דאזיגן טאג אבר ווער עס איז
עוסק בתורה ניט אזו וויא עס איז רעכט עס זאל זיין בדרך אמת
ובדרך הישר אזו אז דאס ווארט גייט ארויף קערט זיך איטליכר אפ
פון דעם וועג זיי זאלין זיך ניט מחבר זיין אין דעם אונ אלי זענען עס
דוחה אוועק פון זיך עס קען קיין ארט ניט גיפינן אונ ווער האט דם

גורם

גרם גיוועזן ווייל ער איז ניט גיגאנגן בדרך הישר דרום שטייט ולפני עור לא תתן מכשול און ווידר שטייט ויראת מאלהיך אני ה׳ און ווער עס הט זייער חשק צו לערנן תורה נאר ער הט ניט ווער זאל מיט אים לערנן נאר מחמת גרויס חשק לערנט ער אליין און איז מגמגם דס הייסט ער לערנט ניט רעכט נאר ער גרייזט זייער אזו גייט איטליכס ווארט ארויף און הקב״ה פרייט זיך דר מיט און איז דס מקבל און פלאנצט עס ארום דעם נחל אזו ווערט דס ערבי נחל אזו ווי עס שטייט באהבתה תשגה תמיד מחמת גרויס אהבה צו דר תורה טוט ער גרייזין אין איר און פון דעסט וועגין איז דאס אן גינומן פר הקב״ה און דוד המלך הט גיבעטן הורני ה׳ דרכך אהלך באמתך ווייז מיר דיין רעכטן וועג און איך זאל לערנן דעם אמת פון דר תורה ונחני באורח מישור וגו׳ וואל צו די ווס ווייסן דעם וועג פון דר תורה און זענן עוסק אין דר תורה בדרך הישר דען ווערט פון דער תורה גיפלאנצט איין עץ החיים למעלה און דרום שטייט תורת אמת היתה בפיהו איז דאך קשה איז דען פר האנדין איין תורה ווס זיא איז ניט אמת אלא אזו ווי מיר האבן אויבן גיזאגט אז מען זאל לערנן תורה מיט אמת און לשמה אבער ניט אזו ווי דער מענטש ווס ער פסקנט שאלות און דינים און ווייסט ניט צווא עס איז אמת דען ער קען נאך ניט רעכט • און פון דעסט וועגן זאל אמענטש לערנין פון אזו אמענטשען אויך דען חאטשע ער לערנט ניט בדרך אמת דען דורך דעם וועט דיא תורה אויף אים דאך מעורר זיין ער זאל זיא לערנען לשמה • קום און זעה אמענטש בדארף לערנין תורה אפילו שלא לשמה דען דורך דעם וועט ער קומען לשמה:

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך אז אמענטש הט ליב דעם אנדרן זאל ער אים שטראפין כדי ער זאל ניט גישטראפט ווערן דורך אים אזו וויא הקב״ה טוט אזו וויא עס שטייט כי את אשר יאהב ה׳ יוכיח וועמען הקב״ה האט ליב שטראפט ער אים אזו זאל דר מענטש אויך טאן פריער זאל ער אים שטראפן שטילער הייד איז ער מקבל איז גוט און אויב ניט זאל ער אים שטראפין צווישן זייני ליב האבר און בשעת דר בית המקדש איז גישטאנען און עס איז גיוועזן איין כהן גדול פלעגט אזו זיין אז אמענטש הט גטאן איין עבירה פלעגט אים הקב״ה געבין איין חולאת פלעגט ער שלאף ווערין כדי ער זאל תשובה טאן האט ער תשובה גיטאן איז גוט גיוועזן און אז ניט הט אים הקב״ה גישטראפט מיט זיין געלט און אין זייניע קינדער כדי איטליכר זאל ווייסן און איטליכר זאל ליידין פון אים הט ער תשובה גיטאן איז גיוועזן גוט און אז ניט האט ער אים שוין גילאזט גיין זיין וועג אזו אויך זאל אמענטש טאן בתחלה זאל ער אים שטראפן בסתר דרום שטייט הוכח דאס ערשטע מאל זאל ער אים אליין שטראפען דר נאך זאל ער אים שטראפן צווישן זייני פריינד און חברים דרום שטייט תוכיח דער נאך זאל ער אים שטראפין אנטפלעקט פאר אלע דרום שטייט את עמיתך און אז ער הערט דיך נאך ניט זאלסטו אים לאזין גיין און ווען דער חבר איז אזוא אמענטש אז חאטשע ער וועט אים שטראפן בסתר וועט ער אויך פאר שעמט ווערין זאל ער אפילו בסתר אויך ניט שטראפין נאר ער זאל מיט אים ריידין פון אנדערע זאכין און זאל אים זאגין אז אמענטש טוט אזו איין עבירה שטראפט מען אים אזו און דורך דעם וועט ער שוין אליין זיך דער מאנן און וועט תשובה טאן ולא תשא עליו חטא דען אפילו ער מוז

אים שוין שטראפין בגלוי פאר לייטין זאל ער אויך אים ניט זאג[…] בפרהסיא דיא עבירה פאר אלע לייט ווארום ער וועט פאר שעמ[…] ווערין נאר ער זאל אים אזו שטראפין אז ער זאל אליין דער קענ[…] מען מיינט אים אבער ניט אויס שרייען זיין חטא בפירוש ווארום ע[…] וועט מבויש ווערין דען הקב״ה האט חס אויף כבוד הבריות אפי[…] אויף רשעים אויך:

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן דאס משמעות פון דעם פסוק איז א[…] וויא דער פשוטר פשט איז און אויך האבין מיר גילערינט א[…] מען בדארף אויף שטיין פאר איין ספר תורה דען אזו הט רב המנונ[…] גיטאן אז ער האט דער זעהען איין ספר תורה איז ער אויף גישטא[…] און הט גזאגט מפני שיבה תקום אז ער האט גיזעהן איין חומש איז ע[…] אויף גישטאנען און הט אים גטאן איין הידור און האט גיזאגט והדר[…] פני זקן אזו אויך מוז מען אויף שטיין פר איין תלמיד חכם דען ער א[…] אקיום פון דר קדושה עליונה און איז גלייך צו דעם כח עליון רב[…] שמעון זאגט ער איז גלייך צו תורה שבכתב ושבעל פה נאך האט[…] מיר גלערינט דעם פסוק כדרך דרש אזו מפני שיבה תקום דיא תורה זאג[…] אן דעם מענטשן ער זאל זיך דער וועקין און תשובה טאן כל זמן א[…] ער איז נאך יונג און האט כח מפני שיבה איידר ער ווערט אלט דע[…] דערנאך מאל הט ער שון קיין כח ניט תשובה צו טאן און אמענט[…] זאל ניט זאגין איך וועל נאך תשובה טאן נייערט ער זאל אין ד[…] יוגינט תשובה טאן און דאס איז איין שיינקייט אויף זיין עלטר דרו[…] שטייט והדרת פני זקן און אז ער טוט ערשט תשובה אויף דר עלטר א[…] דס ניט קיין גרוסר שבח ווייל ער הט שון ממילא קיין כח ניט צו[…] טאן עבירות נייערט דר עיקר שבח איז אז אמענטש טוט אין ז[…] יוגנט תשובה ווס ער הט נאך כח און תאוה צו טאן עבירות און ע[…] איז גובר דעם יצר הרע און דרוף זאגט שלמה המלך גם במעלליו יתנ[…] נער • וזכור את בוראך בימי בחורותיך גידענק דיין בשעפר אין דיין יוגנט זאגט רבי אלעזר וודאי איז דר וועג אן גיברייט פר אונז און דס א[…] דר דרך פון הקב״ה • ער הייבט אן עס שטייט כי יודע ה׳ דרך צדיקים וד[…] רשעים תאבד נאט ברוך הוא ווייסט דעם וועג פון די צדיקים און ד[…] וועג פון רשעים ווערט פאר לארן דען הקב״ה גייט ניט מיט ז[…] נייערט מיט צדיקים צו היטן זייא און גוטס טאן מיט זיי אבר ב[…] די רשעים שטייט וארח לחברה עם פועלי און און ביי דיא צדיקים שטיי[…]

וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום:

פרשת אמור

ויאמר ה׳ אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בע[…]

רבי יהודה הייבט אן מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים[…] נגד בני אדם וויא גאר גוט איז דר בהאלטנר אור וואס איז פר באר[…] צו די צדיקים מששת ימי בראשית און ער הט עס ניט פר מיטין פון[…] וועלט דען דס מאכט איין קיום אויף דער וועלט אלי טאג און[…] שטייט אשר צפנת ליראיך דען מיר האבין גילערינט איין אור הג[…] העליון הט הקב״ה בשאפן בשעת בריאת העולם דאס האט גלייכ[…] מסוף העולם ועד סופו און הקב״ה הט גזעהן אז עס וועט זיין רשע[…] אויף דער וועלט אזו הט ער דאס בהאלטן אזו וויא עס שטייט וימ[…] מרשעים אורם און דר אור איז אן גיברייט צו דיא צדיקים לעתיד לב[…] אזו ווי עס שטייט וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה קום און ז[…]

אז

אמענטש איז שלאף און בדארף אוועק גיין פון דער וועלט אזו
ן צו אים דריי שלוחים און ער זעהט פיל זאכן חס ער הט פריר
ט געזעהן און דער טאג איז דער יום הדין הגדול והנורא העליון דס דער מלך
ערט אפ צו נעמען זיין פקדון דס איז די נשמה וואול איז צוא דעם
נטשן וואס ער גיט אפ דעם פקדון דס איז די נשמה אזו וויא מען
ן זי צו אים געגעבן בקדושה ובטהרה אבער אז זיין נשמה איז פר
וירט געווארן פון דעם טינוף הגוף דס דער מענטש איז נאך נגאנגן
ר תענוגים וואס וועט ער זאגן צוא זיין הערן פון זיין פקדון ער
בט אוף זייני אוגן און זעהט דעם מלאך המות ער שטייט פאר
ם און אבלוזי שווערד איז אין זיין האנט און ער ווערט גשטראפט
אלי זייני אברים זייא ווערין איין גשרומפין עס איז ניט דא קיין
ארקרי יסורים ווי בשעת דר נפש שייד זיך אפ פון דעם גוף דען
איז דר שטארקסטר דין און ער שטארבט ניט ביז ער זעהט די
ינה און כחמת דעם גרוסן תענוג וס דר נפש הט צו דר שכינה
ט זי ארוס אקעגן דר שכינה און אז דס נפש גייט ארוס בלייבט
גוף אליין דרום שטייט לנפש לא יטמא בעמיו דען דאס איז זייער
סטיקייט זיי זאלן זיך בהעפטן אוף דעם ארט ווי די קדושה איז
ן דרום וייל די כהנים האבן מער קדושה ווי אנדרי אזו ווי עס
יט ביי זיי כי נזר אלהיו על ראשו דרום זענען זיי אן גיזאגט געווארן זיי
זאלן זיך ניט מטמא זיין צו דר טומאה פון איין גוף מת :
ר או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד פרעגט רבי יהודה פר וואס
זאל מען ניט מעגן קולין די בהמה מיט איר וולד אין איין טאג
ב דו וועסט זאגן דס איז מחמת דעם צער פון דר בהמה · לאז
ן קולין איטליכס אין איין בזונדר חדר זיי זאלן זיך ניט זעהן אדער
ם שפעטר פון דעם אנדרן אבער אין דעם אייגנם טאג · הט אים
ר פון דר חבריא גזאגט קום און זעה מיר האבין גלערינט עס
זייער גוט איין תענית צוא איין חלום אזו וויא איין פייער צוא
עקליך פלאקס און דווקא אין דעם אייגנם טאג ניט אין דעם
רין דען עס איז ניט פר האנדן איין טאג אוף דר וועלט וס עס
אוף אים ניט שולט זיין טאג למעלה און אז ער פאסט דעם טאג
איין חלום האבן מיר גלערינט אז דר טאג גייט ניט אוועק ביז
איז מבטל די גזירה און אז ער לייגט אפ דעם תענית אוף אנדרן
ב דא איז שון די ממשלה פון דעם אנדרן טאג און איין טאג גייט
אריין אין דעם גבול פון דעם אנדרן דרום מוז מען נאר פאסטן
דעם טאג · אזו אוך זאל איין מענטש זיין גהיט ער זאל ניט זינדגן
דעם טאג וואס ער זינדיגט האט למעלה אוף זיך אוך איין יום
ן וס ער איז איבר אים און דעם טאג וס ער זינדיגט ווערט ער
ם אקעגן די אנדרי טעג און מיר האבן גלערינט אז עס איז אלין
נאך דעם התעוררות פון דעם מענטשן לספה אזו ווי ער איז זיך
עורר כמטה אי זיך מתעורר אובין דער כח העליון איז זיך דער
טש מעורר און טוט חסד אויף דר וועלט דר וועקט זיך אובין
דר חסד און רועט אוף דעם טאג און ער ווערט גיקריינט פון
ט ווען מיט חסד · און אז ער דר וועקט זיך אוף דר וועלט מיט
מים דר וועקט ער אובין דעם רחמים אוף דעם טאג און דר טאג
ט גיקריינט מיט רחמים פון זיינט וועגן דרום איז דר טאג שוין
אפוטרופוס בשעת דר מענטש בדארף האבן חסד אדר רחמים
דר טאג פר אים אמליץ יושר אובן · דעסט גלייכן פר קערט אז

דר מענטש טוט חלילה אכזריות אוף דר וועלט אזו דער וועקט זיך אובן אכזריות צו פר דארבן אים פון דר וועלט דען מיט דער מאס וס דר מענטש מעסט זיך אוף דר וועלט מעסט מען אים צו ריק · מיר האבן גלערינט אז די מדה פון אכזריות איז פר מיטן פון דיא ישראל זיי דארפן צו זיין רחמנים וואול צו די מענטשן וס ער טוט דא אוף דר וועלט גוטי מעשים דען איז פר האנדן כמה שרים וואס זיי הייסן עיני ה' זיי זענען משגיח אוף די מעשים פון דיא מענטשן דען מיט די מעשים פון אונטן דר וועקט ער זיי אובן זיין גלייכן :

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה רבי אבא מיט רבי חייא זענען גנאנגן אין וועג זאגט רבי חייא וס מיינט דר פסוק מיט דעם ספירת העומר זאגט רבי אבא די חבריא האבן דאך שון מפורש גוועזן דעם טעם · אבער קום און זעה אז דיא ישראל זענען גוועזן אין מצרים זענען זיי גוועזן אין רשות פון דר טומאה אזו ווי איין אשה נדה אין איר טומאה און אז זייא האבן זיך מל גוועזן און זענען אריין גינאנגן בחלק הקדושה וואס הייסט ברית האט זיך דיא טומאה פון זיי אפ גטאן אזו וויא ביי איין אשה נדה דאס דר דם הערט אויף · ביא איר שטייט וספרה לה שבעת ימים זיא זאל אפ ציילין זיבין טאג איידער זיא ווערט טהור אזו דא אויך שטייט וספרתם לכם איר זאלט אייך ציילין כדי איר זאלט ווערן גריינינט במים עליונים און דר נאך וועט איר זיך בהעפטן צו הקב"ה און וועט מקבל זיין דיא תורה דען אין חג השבועות האבין זיי זיך בהעפט צו הקב"ה מיט דר תורה · קום און זעה וועלכר מענטש וואס ער ציילט ניט קיין ספירה ער זאל זוכה זיין צו דר טהרה הייסט ער ניט טהור און איז ניט בכלל טהור און איז ניט כדאי האבין איין חלק אין דר תורה · אבער ווער עס ציילט די ספירה און האט ניט פאר געסן איין מאל צו ציילן ספירה אזו אז עס קומט די נאכט פון שבועות זאל ער זיך משתדל זיין אין דר תורה און זיך בהעפטן אין איר און צוא היטן דיטהרה עליונה וס עס קומט אוף דר נאכט און מיר האבן גלערנט די נאכט פון שבועות זאל מען לערנן תורה שבעל פה און ביי טאג תורה שבכתב און זאל זיך בהעפטן אין זיי אזו ווערן זיי גפונען אובן ביידי בנאנד די תורה שבכתב מיט דר תורה שבעל פה און מען רופט אום אוף אים ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך וגו' און דרום האבן די חסידים הראשונים ניט גישלאפן די נאכט און האבן נאר גלערינט אין דר תורה און האבן גזאגט מיר וועלן ברענגן אהיילגי ירושה צו אונז און צו אונזרי קינדר אין ביידי וועלטין · דען די נאכט ווערט די כנסת ישראל גיקריינט זיא קומט זיך מחבר זיין מיט דעם מלך און די תורה וס מען לערינט די נאכט ווערט גיקריינט אוף איר קאפ · רבי שמעון הט אזו גזאגט צוא דר חבריא אז זיי זענען גנאנגן לערנן די נאכט קומט מיר דארפן מתקן זיין די תכשיטין פון דר שכינה כדי זיא זאל מארגן זיין אום גיפירט מיט אירי תיקונים אזו ווי עס דארף צו זיין · וואול צוא דער חבריא וס זיי לערנן קבלה דען קיינר קען ניט מאכין די תכשיטין אזו ווי זיי קענן אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא ווייטר זענען גרוסי סודות · זאגט דרוף רבי חייא ווען איך וואלט ניט זוכה גוועזן צו זיין אוף דר וועלט צו הערן סודות נאר דס אליין וואלט אוך גינוג גוועזן וואול צו די וס לערנין תורה און ווייסין דעם וועג פון דעם מלך הקדוש דען זייער ווילן איז צו דר תורה אוף זיי זאגט דר פסוק כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו וו

ולקחתם

ילקחתם לכם ביום הראשון רבי שמעון זאגט עס שטייט כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו דס מיינט מען איין מענטשין וואס הקב"ה הט אים גרופן זיין נאמן אזו ווי עס שטייט ויברא אלהים את האדם בצלמו אז דר מענטש טוט אמת ומשפט איז זיין נאמן אלהים אזו ווי עס שטייט אלהים לא תקלל מיר האבן גלערנט אין ספר פון שלמה המלך בשעת דער מענטש איז זיך מזווג שיקט הקב"ה אראפ איין געשטאלט ווי אזו ער זאל געבארין ווערן· אונ ווען עס זאל זיין רשות צו די אויגן זייא זאלן זעהן וואלט מען גקאנט זעהן ווי אויף זיין קאפ שטייט גצייכנט דט זעלביגי געשטאלט אזו ווי עס שטייט ויברא אלהים את האדם בצלמו דער צלם גייט פאר אים איידר ער קומט אויף דער וועלט אונ דר צלם איז פון אובן בשעת דיא רוחות גייען ארוס פון זייער ארט פון אובין דען איטליכער רוח איז אן גיבר'ייט פון דעם מלאך הקדוש מיט דעם געשטאלט ווי ער איז דר נאך אוף דר וועלט אונ דר צלם פעדרט זיך פריער אליין אוף דער וועלט בשעת הזיווג אונ עס איז ניט פר האנדן קיין שום זאך אוף דר וועלט וואס עס זאל אין דעם ניט זיין איין צלם אונ אז דער מענטש שטארבט גין אלי טומאות אוועק פון אים אזו בלייבט זיין גוף איבר אליין אן דער טומאה חאטשי נאך זיין טויט איז ער זיך מטמא אבר פארט ניט אזו ווי פר זיין לעבין אז די טומאה זאל קענין ווייטר מטמא זיין· קום אונ זעה כל זמן די צוויי צללים זענן ביי דעם מענטשן איז דער מענטש גהיט אונ דר גוף הט איין קיום אונ דר רוח רועט אין אים אונ בשעת די צייט קומט ער זאל שטארבין גייען זיי אוועק פון אים אונ איינר ברענגט ארוף דאס אנדערי אזו בלייבט דער מענטש אן שמירה אונ דרום שטייט עד שיפוח היום ונסו הצללים צללים איז טייטש צוויי· קום אונ זעה ראש השנה איז איין יום הדין השי"ת זיצט אויף דעם כסא דין דן צו זיין די וועלט אזו בדארף דר מענטש זיך דער וועקין מיט תשובה דען אין דעם טאג ווערן אלי קוויטלך גשריבין אונ זענין אן גבר'ייט ארוס צו גיין איז ער זוכה אונ טוט תשובה צו רייסט מען זיין שלעכט קוויטל· דר נאך גיט הקב"ה זמן ביז יום כפור טוט ער תשובה איז גוט אונ אוב ניט הייסט הקב"ה חתמ'ן די קוויטלך· ווייל צו דעם וואס די תשובה איז פון אים אפ גטאן איז ער נאך חוזר בתשובה העננט נאך זיין דין ביז דעם הינטערשטן טאג סוכות דאס איז הושענא רבה דען שמיני עצרת גיהער שון ניט צוא סוכות ער איז שון אבזונדערד יום טוב אונ דר גמר חתימה דארף זיין דעם הינטערשטן טאג פון סוכות איז ער רעכט חוזר בתשובה אזו ווערן זיי צו ריסן אדר מען האלט זיי אוף אבר אז ער איז ח"ו ניט חוזר בתשובה אזו גיט מען די קוויטלך ארוס פון דעם בית המלך אונ מען גיט זיי אפ צו די שלוחים דאס איז גלייך אזו וויא מען גיט ארוס דער פסק דין צוא דעם תליין ער זאל שוין טאן זיין דין אזו דא אוך דיא שלוחים מיינט מען דעם מלאך המות אונ דיא קוויטלעך קערן זיך שון ניט אום צוריק· אונ די נאכט וואס זיי נעמן די קוויטלך ווערין פון אים אפ גיטאן די צווייא צללים אונ אז דר מענטש זעהט די נאכט דעם צלם ניט אזו ווי אנדרי נעכט איז אסימן אז עס וועט קומן אוף אים איין דין אדר איין חולאת ר"ל אונ אין די ספרים הראשונים האבין מיר גיפונן אז די לבנה שטייט די נאכט לוטר אונ ער זעהט אוף זיין שאטין נאר זיין גוף אליין אונ דעם קאפ גיט איז אסימן אז ער מוז אוועק גיין פון דער וועלט אונ זיין ווייב אונ קינדער וועלען בלייבן לעבן אונ דס איז נאר אז ער טוט ניט קיין תשובה אבר אז ער טוט תשובה וועט ער פאר זוכין דעם טעם פון דעם טויט אונ וועט בלייבן לעבן אונ אז ער זעהט נאר דעם קאפ אונ דער גוף איז ניט דא איז איין סימן אז זיי וועלן שטארבן אונ ער וועט בלייבן אונ דאס איז נאר אז זייני קינדער זענן נאך קליין אונ זיין ווייב איז אין זיין רשות· אונ אז דיא פיס גייען אפ וועט אים נאך לויפן פיל קראנקייט· אונ אז די הענט גייען אפ וועט נחסר ווערן זייני מעשה ידיו אונ אז דר שאטין לויפט אהין אונ אהער איז אויף אים גיזאגט גיווארן בבוקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר מחמת די גרויסע צרות וואס וועלן זיין אויף אים· אבר די זכאין די חסידים זעהן אלי גלייך ווי זיי בדארפן היינט שטארבן אונ טוען תשובה שלימה פר זייער הערן אונ בדארפן ניט צו קיין אנדערי זאכן· זכאה איז זייער חלק בעולם הזה ובעולם הבא· קום אונ זעה עס שטייט כל הנקרא בשמי ווי גאר הויך זענן די מעשים פון הקב"ה דס די בריות דאס ער הט אונטן בשאפן הט ער זיי אן גיקניפט למעלה מיט זייערי כוחות אונ אז מען נעמט אונטן צוא טאן אמצוה דער וועקט מען דער מיט אויבן אזו ווי מיר האבן גיזאגט ביי דעם אזוב ועץ ארז· אונ אטייל זאכן איז פאר האנדן וואס זיי זענן זיך מתעורר אין דעם שם הקדוש היינו די פיר מינים פון לולב אתרוג הדס ערבה דס מיט דר מצוה איז מען מעורר למעלה אין דעם שם הקודש אונ אויך בדיבור ובמעשה איז מען אלץ מעורר דעם כח פון אויבען דרום שטייט כל הנקרא בשמי אלי וואס ווערין אן גירופן מעורר צו זיין מיין כבוד אויבען יצרתיו האב איך אים בשאפן צו טאן דר מיט אמעשה אף עשיתיו מען זאל מעורר זיין דעם כח למעלה ווייטר זענין סודות פון דיא פיר מינים פון לולב:

פרשת בהר

וידבר ה' אל משה בהר סיני וגו' כי תבואו אל הארץ רבי אלעזר הייבט אן זאת תורת העולה היא העולה וגו' קום אונ זעה אז דיא נאכט גייט אוועק אונ די טויערן ווערן צו גיטאן אזו זענן די דינים אונטן מתעורר אויף דר וועלט אונ די גאנצי וועלט שלאפט אונ אוף דעם מזבח של מטה שטייט אש תמיד תוקד ברענט דאס פייער האלבר נאכט דר וועקט זיך איין צפון ווינט אונ פון דעם מזבח של מטה גייט אפלאם אונ דיא טויערן ווערן גיעפינט אונ די כוחות הדינים ווערן איין גיזאמילט אין זייערי לעכר אונ די טויערן פון דעם גן עדן ווערן אויך גיעפינט אונ דר פלאם גייט אונ שוועבט אונ ווערט צו טיילט אויף פיל זייטן פון דר וועלט אונ דר פלאם גייט דם האן אונטר זיינע פליגל אזו קרייט דר האן דענסט מאל איז הקב"ה צווישן די צדיקים אין גן עדן אונ די כנסת ישראל לויבט צוא הקב"ה ביז אין דער פריא דען אין דער פריא דער וועקט זיך דער חסד פון אברהם אונ אלי דינים ווערן גישטילט דרום ווערט איין חולה פרישר אנטקעגען טאג דען דיא דינים ווערין גישטילט ווארום אלי דינים קומין מחמת דינים אויף דעם מענטשן· קום אונ זעה אז די ישראל זענן ארין גיגאנגן קיין ארץ ישראל זענין ניט גיפונין גיווארן די דינים התחתונים אונ דיא שכינה האט גירועט אויף דיא כרובים דענסט מאל האט זי גיהאט איין מנוחה מיט אלעמען דען חאטשי דיא ישראל האבן גיזינדיגט דאך האט מען ניט איבער גינעכטיגט ביז מען האט מקריב גיוועזן

דעם תמיד של בין הערבים האט ער מכפר געוועזן אויף די עבירות פון דעם טאג דרום האבין זיך אפ געטאן אלע דינים און דיא עולה האט געברענט אויף דעם מזבח דען האט די קדושה גיהאט איין מנוחה דרום שטייט כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ דאס גייט אויף דיא כנסת ישראל וואס זיא ווערט אן גירופין ארץ חיים ארץ חפץ דען וועט זיא זיין בשביתה ומנוחה צו הקב"ה דרום שטייט ושבתה הארץ שבת לה':

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית רבי יהודה הייבט אן בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה איטליכר מענטש זאל תמיד נזהר זיין אין זיין הערצין און זאל בהעפטין זיין הארץ אין דר אמונה שלימה דס הייסט ער זאל גאנץ זיין מיט הקב"ה און אז ער וועט גאנץ זיין וועט אב קיינר ניט קענן טאן קיין שלעכץ· קום און זעה מיר האבן גלערנט אז פון דר מעשה וואס די ישראל טוען אונטין ווענין זיי מתעורר אובן מיר לערנן עס אפ פון ועשיתם אתם כביכול מיט אייער התעוררות פון אונטין טוט איר אלץ אויבן דרום שטייט בטח בה' ועשה טוב מעורר צו זיין דעם כח פון צדיק וואס ער הייסט טוב דאס דער מענטש רועט אויף דר ערד און מאכט אלי יחודים בעולמות עליונים אלץ דורך זיינע התעוררת התחתונים קום און זעה די בני אמונה דיא ציהן אויף זיך דעם טוב אלי טאג אז זייא גיבן צדקה און טראכטין ניט אויף זייער געלט וואס ווערט גימינערט נאר זייא האבין אמונה אין הקב"ה אז ער וועט זייא מער געבן אזו ווי עס שטייט יש מפזר ונוסף עוד און מיט דר וועלט איז ער מעורר למעלה אז מען איז אים משפיע טובה ווייל ער זאגט ניט אז איך וועל היינט אוועק געבין וויא וועל איך מארגן נעמן און הקב"ה גיט אים ברכות עד בלי די דרום שטייט וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית שטייט ווייטער וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית איך וועל אייך געבין איין ברכה אין דעם זעקסטין יאר אז דיא תבואה וועט וואקסן אויף דרייא יאר דס זעקסטי און דס זיבעטי וואס מען זייעט גאר ניט און דס אכטי איידר עס וועט אויף וואקסן· און רבי חייא און רבי יוסי זענן גיגאנגן אין וועג זענן זייא גיקומן צווישן גרויסי בערג זעהן זיי ווי צוויי לייט גייען אין דעם איז איינר גיקומן צו זיי און זאגט צו זיי איך בעט אייך גיט מיר ברויט צו עסן אזו הט איינר פון די צוויי ארויס גינומן ברויט און הט אים גיגעבין אין גאנצין זיין ברויט וואס ער הט בדארפט האבין פון זיינט וועגין און הט אים אויך גיגעבין וואסר צו טרינקן זאגט דר אנדרר צו אים ווי וועסטו נעמין עסן דען איך וועל דיר פון מיין עסין ניט געבין זאגט ער וואס הט דס צו דיר איך בין דען גגאנגן מיט דיר עסין און ער הט זיך גיזעצט לעבין דעם עני ביז דר עני הט אפ גיגעסין און וואס עס איז איבר גיבליבן הט ער דעם עני מיט גיגעבין און דר עני איז אוועק גיגאנגן זאגט רבי חייא הקב"ה האט ניט גיוואלט מיר זאלין טאן דיא מצוה זאגט רבי יוסי טאמער איז אויף דעם מענטשין איין גזר דין נגזר גיווארן דרום האט אים הקב"ה צו גישיקט די מצוה כדי ער זאל דורך דעם ניצול ווערין פון דר גזירה אזו זענין זיי גיגאנגן האבין זיי גיזעהן ווי דר מענטש איז מיד גיווארין אויף דעם וועג זאגט דר אנדערר צו אים האב איך דען ניט גיזאגט דוא זאלסט דיין ברויט ניט אוועק געבין זאגט רבי חייא צוא רבי יוסי מיר האבין דאך ברויט דארפין מיר אים געבין זאגט רבי יוסי דו ווילסט ביי אים דעם זכות אוועק נעמין מיר וועלין זיין וועלין מיר זעהן דען איך זעה אין זיין פנים איין כלאם פון מיתה און הקב"ה האט דס אים צו גישיקט כדי ער זאל דורך דעם ניצול ווערין פון מיתה דר ווייל זעהן זיי ווי דער מענטש האט זיך גיזעצט אונטער א בוים און איז אנטשלאפין גיווארין און זיין חבר האט זיך גיזעצט ווייט פון אים זאגט רבי יוסי מיר דארפין זיך זעצין וועלין מיר זעהן ווארום הקב"ה וועט אים בוודאי טאן איין נס דר ווייל זעהן זיי ווי עס שטייט ביי אים איין פלאם פייער זאגט רבי חייא ווייא צו דעם מענטשין ער וועט אצונד שטארבין זאגט רבי יוסי דר מענטש איז פיל זוכה דען הקב"ה וועט אים טאן איין נס דר ווייל זעהן זייא ווי איין שלאנג נידערט אראפ פון דעם בוים און וויל דעם מענטשין הרגנין אזו קומט דס פייער און הט דעם שלאנג פר ברענט און דר פלאם הט ארום גירינגלט זיין קאפ און איז אוועק גיגאנגן זאגט רבי יוסי האב איך דיר דען ניט גיזאגט אז הקב"ה וועט אים טאן איין נס און דו זאלסט זיין זכות ניט אוועק נעמן דר ווייל הט זיך דר מענטש אויף גיחאפט פון זיין שלאף און וויל אוועק גיין האבין אים רבי יוסי מיט רבי חייא אן גינומען אן האבין אים גיגעבין עסין נאך דעם עסין האבין זיי אים גיוויזין דעם נס וואס הקב"ה האט מיט אים גיטאן זאגט רבי יוסי עס שטייט בטח בה' ועשה טוב וואול צו דעם מענטשין וואס ער גיט צדקה און פאר זיכערט זיך אין הקב"ה דרום שטייט וצדקה תציל ממות ווארום די צדקה הט איין אחיזה אין דעם עץ החיים און דער עני איז בהעפט אין דעם אילן המות און מיט דער צדקה דר וועקט דר עץ החיים מחייה זיין דעם עני וואס ער איז חשוב כמת דרום איז דס אים אויך מציל פון דעם טויט:

פרשת בחוקותי

אם בחוקותי תלכו דאס איז די תורה שבעל פה וואס אין דעם הענגין אן אלי דינים און עונשין און פקודין און משפטים תשמרו דאס איז תורה שבכתב און די צווייא תורות זענין אלץ איינס זייא זענין דר כלל פון דעם שם הקודש און ווער עס איז עובר אויף דר תורה איז גלייך ווי ער איז פוגם אין דעם שם הקודש פון הקב"ה ועשיתם אותם עס שטייט אתם אן איין וא"ו כביכול אז ער האלט די תורה איז גלייך וויא ער מאכט דעם שם· און גלייך ווי ער הט אלץ גימאכט דעסט גלייכן שטייט ויעש דוד שם איז קשה הט דען דוד גימאכט דעם שם נאר ווייל ער איז גיגאנגן אין דעם וועג פון דר תורה ומצות און האט גיפירט דיא מלוכה אזו וויא עס דארף צו זיין איז גיוועזן גלייך וויא ער האט גימאכט דעם שם כביכול און עס איז ניט גיוועזן קיין שום מלך אויף דער וועלט ער זאל אזו זוכה זיין וויא דוד המלך דען ער איז אויף גישטאנין האלבי נאכט און הט זיך משבח גיוועזן און הט גילערנט תורה ביז דער שם הקודש איז ארויף גיגאנגן בכסא הכבוד דאס איז גיוועזן ביז טאג דרום שטייט אם בחקותי תלכו· ועשיתם אותם אז איר וועט עוסק זיין מתקן זיין דעם שם הקדוש מיט תורה שבכתב ושבעל פה ביחוד אחד וועלין ביי אייך דיא ברכות גיפונען ווערין מתוקן אזו וויא עס דארף צו זיין:

ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו איטליכר בזונדער וועט געבין זיין כח אויף אייך ווייל איר האט גיהיט דעם שם הקודש אזו ווי עס שטייט ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט איז דאך קשה אז עס שטייט שוין ושמרו דרך ה' נאך וואס שטייט נאך לעשות צדקה ומשפט נאר דער וואס היט דעם דין פון דער תורה איז גלייך וויא ער האט גימאכט כביכול צדקה ומשפט דאס הייסט דער יחוד פון דעם שם

הקודש

הקודש · רבי שמעון וויינט און זאגט ווייא צו די מענטשין דען זייא ווייסן ניט און זענן ניט משגיח אין דעם כבוד פון זייער האר ווארום ווער מאכט דען דעם שם הקדוש דר וואס גיט צדקה צו איין עני ווארום דר עני איז בהעפט אין דעם דין און זיין עסין איז פון דין ער האט ניט פון זיינעם גאר ניט נייערט וואס מען גיט אים אזו וויא די לבנה האט פון זיך גאר ניט קיין ליכט נאר וואס זיא נעמט פון דר זון · קום און זעה פר וואס איז איין עני גלייך וויא איין מת ווייל דאס ארט וואו ער איז בהעפט איז דאס אים גורם און ווער עס איז זיך מרחם איבר אים רועט אוף אים דר עץ החיים וואס ער הייסט צדקה אזו וויא עס שטייט וצדקת תציל ממות און דרום איז די צדקה גרעשער פון אלין דינג אזו וויא ער גיט פון אונטין צדקה צו דעם עני אזו דר וועקט זיך פון אובין אויך אזו איין גלייכן און ער דר וועקט צדק ומשפט אזו ווערט דר שם הקדוש ביחודו וואול צוא דעם מענטשין וואס ער איז זוכה צו מאכין דעם שם הקודש און דאס איז דווקא ווען ער גיט צדקה לשמה דס הייסט זיין כוונה איז נאר פון השי"ת ווענין ניט ער זאל זיך דער מיט באריהמען און עס דארף נאר זיין בסתר אז קיינר זאל ניט ווישן דען איז ער גורם דאס דער שם ווערט גאנץ אזו וויא עס שטייט בצדקה תכונני דרום שטייט ועשיתם אותם ער איז מייחד הקב"ה מיט דיא כנסת ישראל:

ונתתי שלום בארץ רבי יוסי זאגט עס שטייט רגזו ואל תחטאו דעם פסוק האבן מיר שון מפורש גיוועזן דס דער מענטש זאל אן רייצין דעם יצר טוב איבר דעם יצה"ר און עס דארף אזו צו זיין אבר בשעת עס ווערט נאכט און דר מענטש לייגט זיך שלאפין דא דער וועקין זיך כמה בעלי דינים און דו שלוחי הדין גייען ארום און שוועבין אוף דר וועלט אין דר צייט דארף דר מענטש ציטרין און זיך פארכטין פר הקב"ה דס ער זאל ניט ארייַן פאלין אין זייערי הענט חלילה זיי זאלין אויף אים ניט שולט זיין און דער מענטש דארף זיך היטין ער זאל קיין שלעכץ ניט ארויס לאזין פון זיין מויל כדי זיי זאלין זיך ניט דר וועקין אויף אים דרום שטייט אמרו בלבבכם על משכבכם ודומו סלה איר זאלט שווייגין פון אלע שלעכטע זאכין · קום און זעה בשעת דיא ישראל זענען זוכה פר הקב"ה שטייט ונתתי שלום בארץ איז זיך הקב"ה מחבר מיט די כנסת ישראל ושכבתם ואין מחריד איר וועט זיך לייגן און קיינר וועט אייך ניט דער שרעקין פאר וואס ווייל והשבתי חיה רעה מן הארץ דס מיינט מען אגרת בת מחלת מיט איר חברותא די קליפות וועלן אויף אייך קיין שליטה ניט האבן ניט ביי נאכט און ניט ביי טאג און די לייט וואס זענין פון זייער צד וועלין אין אייך קיין שליטה ניט האבן דרום שטייט וחרב לא תעבור בארצכם · רבי אבא זאגט וחרב לא תעבור בארצכם אפילו זייער חברותא וועט ניט איבר פארין והשבתי חיה רעה מן הארץ דס עס וועט ניט שולט זיין די וואס וועלן איבר פארן איבר אייך תאמשי אפילו אן כלי זיין וועלן זייא ניט איבר פארן אוף אייך און דס הט גידרשת יאשיהו המלך בשעת אז ער איז נתפס גווארן איבר חטאים פון דיא ישראל אזו וויא עס שטייט רוח אפינו משיח ה' נלכד בשחיתותם אין דעם פסוק איז דאך קשה אמער מיר האבין דאך גילערינט אז דר ראש פון דעם דור איז איין צדיק ווערין אלי ניצול אין זיין זכות און יאשיהו המלך איז דאך גיוועזן איין צדיק און איז זייער פרום גוועזן פר וואס איז ער נאך גשטראפט גווארן איבר זיי נאר ווייל ער הט ניט גיוואלט גלייבין צו ירמיהו הנביא דען ירמיהו הט אים גיזאגט אז די ישראל זענן זייער ניט פרום ער זאל זיי שטראפן און יאשיהו הט אזו ניט גיטאן ער הט גמיינט אז זיי זענן אויך פרום אזו ווי ער דרום איז ער נתפס גווארן איבר זייערי זינד:

אם בחוקותי תלכו רבי יוסי זאגט עס שטייט מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ ווי גאר זענן די ישראל זייער גליבט פר הקב"ה דס ער שטראפט זיי כדי זיי זאלן גיין בדרך הישר זיי זאלן זיך ניט קערן לימין ושמאל אזו וויא עס שטייט כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה און ווען הקב"ה הט אבר ניט זייער ליב קערט ער אוועק זייני שטראף פון אים ער זאל אים ניט שטראפן אזו ווי עס שטייט אהבתי אתכם אמר ה' איך האב אייך ליב דרום האלט ער אוף זיי די רוט צו שטראפן זייא אלי צייט · קום און זעה אז עס דער וועקט זיך דער דין צדק פון הקב"ה אזו דער וועקין זיך פיל שרי דינים מימין ומשמאל מיט פיל פייערדיגע ריטר פון פלאם פייער און גיין ארויס אוף דר וועלט צו שלאגן די מענטשן און הינטר זיי איז פר האנדן אנדרי ממונים פון פייער צו שלאגן ניין און דרייסיג מלקות זיי שוועבין און נידרן צוא שלאגין דיא מענטשן דרום שטייט ויספתי ליסרה אתכם איך וועל מערין דעם מדת הדין אייך צוא שטראפן נאר איר זאלט קענן ליידן נאר פון דעסט וועגן וועל איך אייך ניט פאר לענדין ווארום הקב"ה זאל חלילה גובה זיין פון דעם מענטשין וואס ער איז שולדיג אקעגן אים וואלט דיא וועלט קיין קיום ניט גיהאט אזו ווי עס שטייט אם עונות תשמר יה אדני מי יעמד:

חסלת ספר ויקרא

פרשת במדבר

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' רבי אבא הייבט אן עס שטייט ויברא אלהים את האדם וגו' בשעת הקב"ה הט בשאפן צו אדם הראשון האט ער אים באשאפין בדמותו אין דעם גישטאלט פון דיא עליונים והתחתונים און ער איז גוועזן כלול פון אלי בשעפניש און זיין שיינקייט האט גלייכט מסוף עולם ועד סופו און אלי האבין זיך פאר אים גיפארכטין אזו ווי מיר האבין שון דס מפורש גיוועזן אוף אנאנדער ארט · נאר עס איז דאך קשה אז עס שטייט שון ויברא אלהים את האדם בצלמו נאך וואס בדארף ער נאך זאגן בצלם אלהים ברא אותו אלא ווייל ער איז גיוועזן כלול פון זכר ונקבה ער איז גיוועזן צווייא צורות דרום שטייט זכר ונקבה ברא אותם און ער הט גיזעהן מיט זיין חכמה למעלה ולמטה און דר נאך אז ער האט גיזינדיגט איז זיין ליכט גימינערט גיווארין · און זיין חכמה איז אוועק גיגאנגן פון אים און ער הט שון נאר גזעהן אוף דר וועלט גשמיות אבר ניט פון אובין קיין רוחניות דר נאך הט ער גהאט קינדר זענן זיי גיוועזן אין גישטאלט פון דיא עליונים ותחתונים און זיי זענן ביידי ניט גיבליבן ביז ער הט גיהאט איין זון שת פין אים איז די וועלט גיפלאנצט גיווארין און די וועלט איז אלץ ניט גאנץ גוועזן אין רעכטין שטאנד ביז אברהם איז גקומין ער הט זי באגריפט בצד ימין דאס איז דורך חסד גלייך וויא איינער

פאלט

לט אונ מען נעמט אים אן בצד ימין דער נאך איז גקומין יצחק
ב הט זי בגריפט בצד שמאל הט זי שון גיהאט איין קיום דר נאך
י גיקומין יעקב ער הט ערשט גישטעלט די וועלט אוף ארעכטין
טאנד פון דעסט וועגן איז זיא נאך ניט גיפלאנצט גוואָרן ביז ער
ט גיווינין דיא צוועלף שבטים אונ דר נאך איז נשלם גיוואָרין דיא
בעים נפש איז זי ערשט גיפלאנצט גיוואָרין דאך איז זיא נאך ניט
כט נשלם גיוואָרין ביז די ישראל זענין גישטאנין אוף דעם בארג
י אונ האבין מקבל גיוועין דיא תורה אונ דער משכן איז אוף
טעלט גיוואָרין הט ערשט די וועלט ארעכטן קיום גיהאט אונ איז
כט מיושב גיוואָרן אונ די עליונים ותחתונים זענן מיושב גוואָרן
נ אז די תורה מיט דעם משכן זענן אוף גריכט גוואָרן הט הקב"ה
ערט צו ציילן די חיילות · קום אונ זעה אלץ ווס מען וויל מיישב
ן אוף איין ארט קען עס ניט זיין מיושב נייערט מען זאל עס
ילן אונ מען זאל עס פון דעם מול צרוס ריידן אזו אויך דיא תורה
נ דכ משכן הט הקב"ה בגערט צו ציילן די חיילות פון דר תורה
נ פון דעם משכן אונ אלי זענין אלץ איינס זיי שיידין זיך ניט אפ
ן אנגדר אזו וויא אובין אונ דרום שטייט במדבר סיני אונ באהל מועד
ינם ווייזט אוף דר תורה אונ איינם אוף דעם משכן כדי ער זאל
כולל זיין אזו ווי אובן איז די תורה מיט דעם משכן איינם באחד
ורש השני רבי יצחק הייבט אן ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל יברך את
ת אהרן ה' זכרנו יברך דם זענן די מענטשן ווס זענן גציילט גוואָרן אין
י מדבר אונ הקב"ה הט זיי גבענטשט אונ הט מוסיף גוועין אוף זיי
רכות דען ווען איינר דער ציילט דעם שבח פון זיין חבר סיא ער
בט אים מיט זייני קינדר אדר מיט זיין געלט מוז ער אים בענטשן
נ מוסיף זיין אוף אים ברכות אונ דאס לערנין מיר אפ פון משה
בינו ער הט גזאגט והנכם היום ככוכבי השמים לרוב שטייט דר נאך ה' אלהי
ותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים דם זענן צווי ערלייא ברכות איינס ה'
היכם הרבה אתכם די אנדרי ברכה ויברך אתכם כאשר דבר לכם צו ווייזן איין
רכה איבר דר אנדרר אונ אז איינר דר ציילט דעם שבח פון זיין
בר אונ בענטשט אים ניט ווערט ער נתפס צום ערשטן אונ אז ער
ענטשט אים יוא ווערט ער אויך גיבענטשט כלמעלה אונ אז ער
ענטשט אים מוז ער אים בענטשן בעין טוב אונ ניט בעין הרע אונ
יי אלי זאכן וויל הקב"ה האבן דם ליבשאפט פון דעם הארצין ומה
אך ווער עס בענטשט דעם חבר וויל הקב"ה ער זאל אים בענטשן
ין טוב ובלב טוב ואהבת הלב איז שוין אכל שכן אז ער בענטשט צוא
קב"ה אונ דרום שטייט ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך
ום אונ זעה דם קיין ברכה רועט ניט אוף אזו איין ארט וויא מען
יילט עס · אוב די וועסט פרעגן אמאי הט מען די ישראל גיציילט
רא מען הט זיי ניט גיציילט ביז מען הט ביי זיי גנומן איין כופר נפש
ם הייסט איין אום לייזונג אונ מען הט זיי פריער גיבענטשט דר
אך הט מען ביא זייא גנומן דעם כופר דר נאך הט מען זיי ווידר
בענטשט נמצא זענן די ישראל גיבענטשט גוואָרן בתחלה ובסוף
רום הט קיין מות ניט שולט גוועין אין זיי אבר אז מען ציילט אן
ברכה איז שולט דר טוט דרינן ווייל קיין ברכה רועט דארטן ניט
ונ דיא ברכה גייט אוועק דר פון אזו איז דיא קללה אונ דר צד
בומאה שולט אונ קען מזיק זיין יברך את בית ישראל דם זענן די ווייבר
ם ווי זענן ניט גיוועזן אין חשבון יברך את בית אהרן דם זענין די זכרים

פון אהרן ווס זיי בענטשין די ישראל בעין טוב ובלב טוב ובאהבת הלב דם
הייסט בית אהרן אונ דר את איז מרבה די ווייבר פון אהרן זיי ווערין
גיבענטשט מיט זייער ברכה יברך יראי ה' דאס זענן די לוים וואס זייא
פארכטין זיך פאר הקב"ה זיי וועלן אלי גיבענטשט ווערן הקטנים עם
הגדולים חאטשי זיי זענן ניט גקומן אין דר צאל וועלן זיי אלי גבענשט
ווערן · קום אונ זעה די וועסט ניט גפינן קיין שום צאל זיי זאלן אזו
גיבענטשט ווערן אזו ווי דידען די צאל איז נאר גיוועזן אז זיי זארין
גיבענטשט ווערן אונ משלים זיין דם שלימות פון די עולמות עליונים
ותחתונים דען די צאל איז גוועזן פון אזו איין ארט למעלה ווס אלי
ברכות קומן פון דארטין ארוים דרום שטייט באחד לחודש השני וואס
דר חודש הייסט זיו דכ אלי לויטרקייט קומט פון אים ארוים דרום
שטייט יברכך ה' מציון אונ ווידער שטייט כי שם צוה ה' את הברכה דאס איז
אלץ איין זאך :

איש על דגלו רבי אלעזר הייבט אן שמחו את ירושלים וגילו בה כל מאהביה וגו'
ווי גריכט איז די תורה פר הקב"ה דען אוף איטליכן ארט וויא
דברי תורה ווערט גיהערט קומט הקב"ה מיט אלי זייני חיילות צוא
הערן אונ צו פר נעמן זייני רייד אונ הקב"ה קומט צו וואנן מיט אים
אונ בענטשט אים אזו וויא עס שטייט בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא
אליך וברכתיך אונ אלי שונאים פאלן פר אים · קום אונ זעה די מצות
פון דר תורה זענן נאר הוה למעלה קומט אמענטש אונ טוט אמצוה
אזו שטעלט זיך די מצוה פר הקב"ה אונ זאגט דר מענטש הט מיך
גימאכט דען אזו ווי ער איז מעורר אונטן אזו דר וועקט ער למעלה
אויך אונ מאכט שלום למעלה ולמטה אזו ווי דר פסוק זאגט או יחזק
במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי איין שלום מיינט מען אונטן אונ איין
שלום מיינט מען אויבין וואל צוא דעם מענטשן ווס ער טוט מצות
התורה שמחו את ירושלים דרום ווייל הקב"ה הט ניט קיין חדוה ושמחה
נאר אז די ישראל זענין אין ארץ ישראל דען דארטין איז דר חיבור
פון הקב"ה וכנסת ישראל דענסט מאל איז איין שמחה למעלה ולמטה
אבר אז דיא ישראל זענין ניט אין זייער לאנד בדארף זיך אמענטש
ניט משמח זיין אונ צו ווייזן אשמחה דרום שטייט שמחו את ירושלים וגילו
בה עס שטייט בה דווקא אז זיי זענן אין איר ניט אז זיי זענן אין גלות
רבי אבא הט אמאל גזעהן אמענטש הט זיך משמח גיוועזן ביי איין
שררה אין שטוב אין בבל הט ער אויף אים אנישריי גיטאן אונ הט
גיזאגט עס שטייט שמחו את ירושלים וגילו בה ווען ירושלים איז בשמחה
זאלט איר אויך זיין בשמחה אבר ווען ירושלים איז בצער טאר מען
זיך ניט משמח זיין אונ רבי אלעזר ווס ער טייטשט אזו דעם פסוק
גייט ער נאך זיין טעם נאך וואָרום ער הט גפרעגט איין פסוק שטייט
עבדו את ה' בשמחה מען בדארף דינן גאט בשמחה אונ איין פסוק שטייט
עבדו את ה' ביראה זענין דאך די פסוקים ווידר אנגדר אלא בשעת דיא
ישראל זענין אין זייער לאנד איז בשמחה אונ בשעת זייא זענין אין
אפרעמד לאנד איז ביראה נאך אפשט איז עבדו את ה' ביראה יראה
מיינט מען די כנסת ישראל אז זיי זענן אין אפרעמד לאנד אין גלות
פרעגט רבי יהודה עס שטייט דאך כי בשמחה תצאו איז דאך גידרונגן
אז די כנסת ישראל הייסט שמחה זאגט רבי אלעזר בוודאי איז אזו
אז די כנסת ישראל איז אין גלות אונ ליגט אויף דר ערד בשפלות
ווערט זי ניט גרופן שמחה ביז הקב"ה אליין וועט צו איר קומן אונ
וועט זי אויף הייבן פון דר ערד אונ וועט איר זאגן התנערי מעפר קומי

אורי און וועט זיך מחבר זיין מיט איר מיט אננדר דענקמט מאל וועט היימן די רעכטי שמחה כי בשמחה תצאו דען וועט אקעגן איר גיין כמה חיילות צו דער שמחת החתונה וואס הקב״ה וועט האבן מיט די ישראל אזו ווי דר פסוק זאגט ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה און ווידר שטייט כי הולך לפניכם ה׳ ומאספכם אלהי ישראל רבי אלעזר ברבי שמעון זאגט גרוסי סודות אין די דגלים · וואס דו שבטים זענען גגאנגן ארום דעם משכן מיט פיר דגלים דס איז גליך וויא דיא מלאכים למעלה זענן ארום דעם כסא הכבוד און דס איז אלץ גיוועזן ווי די מרכבה עליונה דס קען מען ניט ארוס שרייבן · הט רבי פנחס זיין שווער דר הערט די סודות הט ער צו רבי אלעזר גיקושט און הט גוויינט און גילאכט און זאגט וואל דיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא ער הט אן גיהובן צו זאגן עס שטייט ה׳ אורי וישעי ממי אירא ה׳ מעוז חיי וגו׳ אז דר מענטש איז זוכה צו זעהן אין דעם אור העליון פון הקב״ה און הקב״ה דר לייכט אוף אים זיין ליכטיקייט דען הט ער קיין מורא ניט פר די עליונים און פר די תחתונים בגריפט אן אין מענטשין הט ער זיך שון ניט צו פארכטן בעולם הבא פר אלי מדות הדינים אזו וויא עס שטייט ה׳ מעוז חיי ועליך יזרח ה׳ וכבודו עליך יראה אזו אוך אז איך בין בגריפט אין דיין פאטער רבי שמעון און אין דיר וויא אזוי זאל איך מיך פארכטן בעולם הזה ובעולם הבא אוף דיר איז גזאגט גיווארין דער פסוק ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך · ישמח אביך מיינט מען הקב״ה · ואמך דס איז די כנסת ישראל · ותגל יולדתך דאס זענין דייני פאטער און מוטער וואס זייא האבן דיך גיוויגן · עס שטייט בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה׳ אל אמת זאגט רבי אלעזר איז דאך קשה איז דען אזו דער סדר אז אמענטש זאל געבן דעם מלך עפעס צו באהאלטין נאר וואל צוא דעם מענטשין וואס ער גייט בדרך המלך הקדוש און זינדיגט ניט פאר אים · קום און זעה אז דיא נאכט קומט איז דר מדת הדין דאס וואס דער טוט איז אין אים באהעפט איז ער שולט אוף דער וועלט און דר עץ החיים גייט ארויף און ווייל בייא נאכט איז שולט דער כח פון דעם טויט דרום איז דיא גאנצי וועלט טועם טעם מיתה ווייל דער מדת איז דאס גורם וואס ער איז דיא צייט שולט דרום זאל זיך דער מענטש פעדערין און געבין באהאלטין זיין נפש צוא דעם ארט פון דר קדושה כדרך פקדון גלייך וויא איינר גיט איין פקדון באהאלטין צו זיין חבר חאטשע ער איז אים שולדיג געלט פון דעסט וועגין האלט ער ניט איין דעם פקדון פאר דעם געלט וואס ער מאנט אים ווייל ער הט אים גיגעבן בתורת פקדון אזו אויך בייא הקב״ה חאטשע דער מענטש האט גזינדיגט אנטקעגין אים האלט ער ניט איין די נשמה פר איין משכון ווייל ער גיט זי אים פר איין פקדון און וועכר יהודי וואס זאגט ניט פר דעם שלאף דעם פסוק איז ער ניט מכני אמונה דרום נעמט דער מדת הדין אלע נשמות צוא זיך אין דער צייט זענען אלע נשמות טועם טעם מיתה און דר מדת הדין איז ניט כדאי אז ער זאל ווידר קערן דיא נשמה אין גוף אריין ביז עס ווערט טאג איז שוין דא דער עץ החיים וואס ער איז דורך רחמים דרום איז ער גורם מחיה זיין דיא מענטשן מיט זיין כח איטליכין מיט זיין נשמה און דער כח המות ווערט אפ גיטאן פון דער וועלט אויב דוא וועסט פרעגין עס איז דאך פר האנדן פיל מענטשין וואס שטייען אויף אין מיטין דר נאכט ווי אזו נעמן זיי אפ זייער פקדון איידר דער עץ החיים איז שולט

אויף דר וועלט נאר דס טוט דר מדת הדין פרובין דעם מענטש[…]
לראות היש משכיל דורש את אלהים און כדי איין מענטש זאל קיין תירו[…]
ניט האבין צו זאגן אויב ער וואלט האבן די נשמה וואלט ער אוי[…]
גישטאנען ביי נאכט לערנען · זאגט רבי יהודה דיא דרייא אבו[…]
זענען אזו ווי איין סגול דעסט גלייכן די כהנים לוים וישראלים זע[…]
אויך ווי איין סגול און דס איז אלץ איין סוד דס די אלע זענען סגו[…]
דס הייסט איין טייערער אוצר צו הקב״ה אזו ווי עס שטייט והייתם[…]
סגולה מכל העמים ער זאגט ווייטער סודות פון די דגלים :

רבי שמעון זאגט עס שטייט לדוד אליך ה׳ נפשי אשא וואס הט דוד גימיי[…]
וואס ער האט גישטעלט דעם מזמור מיט איין א״ב · און ווי[…]
אלע מזמורים וואס זענען גיזאגט גיווארן מיט איין א״ב איז דא א[…]
גאנצן דר א״ב און דר מזמור גייט אין אים אפ איין וא״ו · און ווי[…]
פר וואס זאגט מען דעם מזמור נאך שמונה עשרה אז מען פא[…]
תחנון · נאר דר טעם איז אז עס קומט דיא נאכט איז איטליכ[…]
טועם טעם מיתה דרום מוז מען זיך פעדערין צו געבין דיא נש[…]
בפקדון להקב״ה און אז עס קומט אין דער פריא און מען ניט א[…]
אפ זיין פקדון דיא נשמה דארף דר מענטש לויבין צו הקב״ה וו[…]
ער איז דער נאמן עליון דער נאך זאל ער גיין אין שול אריין און[…]
קריינען מיט תפילין און זיך צוא דעקין מיט איין טלית און ציצ[…]
און זאל זיך אין ערשטן מטהר זיין מיט פרשת הקרבנות און אי[…]
מקומן · דר נאך אז ער איז אויף זיך מקבל עול מלכות שמים מיט פס[…]
דזמרה פון ברוך שאמר און ווייטער די מזמורים וואס דוד המ[…]
האט גיזאגט דס איז דר סוד פון מלכות שמים און חאטשע דער עי[…]
איז דר דיבור וואס דער מענטש טוט ריידן מיט זיין מויל פון דע[…]
וועגין הענגט אלץ אן אין דר מעשה אין ערשטן איז ער מקיים מצ[…]
ציצית ותפילין דס זענען תפילין של יד וואס מען דארף זייא לי[…]
זיצינדיג און תפילין של ראש דארף מען אן טאן שטייענדיג ד[…]
איז אנטקעגין דיא תפלות וואס מען דארף זייא זאגין זיצינדיג · [...]
ווידער שמונה עשרה דארף מען זאגין שטייענדיג דען דיא תפ[…]
איז גישטעלט גיווארין בדיבור ובמעשה כדי זייא זאלין ביידע[…]
באהעפט · אבער אז מען איז חלילה פוגם אין דר מעשה פון ציצ[…]
אדער תפילין אזו האט דר דיבור פון דר תפלה קיין תיקון ניט[…]
ער איז פוגם למעלה ולמטה · דען דר מענטש מוז פריער גיזע[…]
ווערין מיט רעכטע מעשים דער נאך ווערט אן גינומען דער די[…]
פון זיין תפלה און זיין תפלה איז גאנץ און רעכט ווייא [...]
דעם מענטשין וואס ער איז פוגם אין זיין תפלה וואס זי איז די עבו[…]
פון זיין האר · אויך שטייט כי תבאו לראות פני וגו׳ גם כי תרבו תפלה [...]
שומע איך טו ניט פר נעמן אייערע תפלות דען עס הענגט אל[…]
אין דיבור ומעשה און אז איין מענטש טוט רעכט תפלה מיט מע[…]
ודיבור ווערין דורך אים גיבענטשט די עליונים מיט דיא תחת[…]
און אז ער איז מתפלל שמונה עשרה זאל זיך אים אוים ווייזן [...]
ער גייט אוועק פון דעם עולם החיים וואס דיא שמונה עשרה האט [...]
אחיזה אין דעם עולם · און אז ער גייט אויס שמונה עשרה זאל [...]
אים אויס ווייזן אז ער איז גישטראפט און ער איז גישטארבן [...]
איז אן גיהאלטן אין דעם מדת הדין דארטן וואו די מיתה הט [...]
אחיזה און אזו ווי איידר מען הט אים די נשמה אפ גיגעבן ד[…]
מוז ער פאלין אויף זיין פנים און זאגין לדוד אליך ה׳ נפשי אשא און [...]

יך מוסר נפש זיין צו דר מיתה ניט אזו ווי ביי נאכט וואס ער גיט
אר די נשמה פר איין פקדון · אבר היינט אז ער הט שוין מתוודה
יוועזן אויף זיינע זינד אונ האט מתפלל גיוועזן אונ הט מקשר גיוועזן
אלע עולמות מיט זיין דיבור ומעשה באדארף ער זיך היינט רעכט
מוסר נפש זיין צו דר מיתה גלייך ווי ער וואלט גישטארבען ·
דרום איז דער מזמור גישטעלט גיווארין אויף דעם סדר א"ב אונ
דרום איז אין אים ניט פר האנדין דם אות וא"ו ווייל זיא איז מרומז
אויף דעם עץ החיים אונ דא איז ער זיך מוסר למיתה · אונ דיא
כוונה דר פון פר ווס ער דארף זיך מוסר זיין למיתה ווארום עס איז
פר האנדין פיל חטאים וס דר מענטש הט דרויף קיין כפרה ניט ביז
ער שטארבט אזוי ווי עס שטייט ביי די בני עלי אם יכופר העון הזה לכם
עד תמותון אונ אז דר מענטש איז זיך מוסר נפש למיתה איז גלייך ווי
ער וואלט באמת גישטארבן נאר ער זאל זיך באמת מוסר נפש
זיין ניט אזו וויא ביי נאכט וס ער האט זיא נאר גיגעבין פאר איין
פקדון ווי דען נאר באמת ובלב שלם זאל ער זיך מוסר נפש זיין
איז דם אויף אים רעכט מכפר אזו ווי איין רעכטע מיתה איז מכפר
אויף די זינד · וואול צו דעם מענטשן וס ער קאן זיך רעכט מכוין
זיין אין זיין תפלה דען איז זיך הקדוש ברוך הוא אויף אים מרחם
אונ איז אים מכפר זיינע חטאים ווייל צו דעם וס ער בעט צו הקדוש
ברוך הוא מיט איין ווייט הארץ אזו וויא עס שטייט ויפתוהו בפיהם
ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו אז ער זאגט לדוד אליך ה׳ נפשי אשא גייערט
ניט איין שלעכט הארץ איז ער אויף זיך גורם ער זאל שטארבן פר
דר צייט בשעת אז עס דר וועקט זיך איין דין אויף דר וועלט דרום
הער איטליכר מענטש זעהען צוא בהעפטין זיין נפש ורצון אין
הקדוש ברוך הוא אונ זאל פר אים ניט קומען מיט אפאלש הארץ
ווען עס שטייט דובר שקרים לא יכון לנגד עיני ומכל שכן אז ער קומט
ליחד צוא זיין דעם שם הקודש אונ איז ניט מייחד אזו וויא עס
באדארף צו זיין דען גייט ארויס איין קול אונ זאגט לא יכון לנגד עיני
ער איז ניט אן גיברייט אנטקעגן מיינע אויגן וואול צו דיא צדיקים
בעולם הזה ובעולם הבא אויף זיי שטייט ובאו וראו את כבודי אונ עס
שטייט אך צדיקים יודו לשמך איז גיקומען רבי אלעזר אונ האט אים
גיקושט אין זיינע הענט אונ זאגט ווען איך וואלט נאר
גיקומען אויף דער וועלט וועגין דעם דאס צוא הערין וואלט
זיך גנוג גיוועזן זאגט רבי יהודה וואול איז אונזר חלק פון די ישראל
אז זייא זענען זיך מדבק אין הקב"ה אזו וויא עס שטייט ואתם הדבקים
בה׳ אלהיכם חיים כולכם היום אונ ווידער שטייט ועמך כולם צדיקים וגו׳ דער
הארי"י ז"ל שרייבט דער וואס קען ניט רעכט מכוין זיין דעם סוד פון
תחנון מוסר צו זיין זיין נפש אויף קידוש השם אין דעם קאפיטיל
לדוד אליך ה׳ נפשי אשא איז א גרויסע סכנה אונ אזו אויך איז משמע אין
זהר דרום זאל ניט איטליכר מענטש זאגין דעם פסוק אונ אויך נאך
אונזער מנהג וואס מען זאגט נאר דאס קאפיטל ה׳ אל באפך תוכיחני
דער מען נאר מכוין זיין דיא פירוש המלות אונ דיא כוונה האבין
אנשי כנסת הגדולה גוואוסט אזו זאל מען טראכטן איז דם גנוג
פראסטע לייט · אונ אין פרשת יתרו שטייט אז איינר טוט אמצוה
איז מכוין אין איר איז ער רעכט פארטיג פר הקב"ה אונ אז ער
איז זיך ניט מכוין האטשי ער איז דאך איין זכאי דר מיט וס ער טוט
מצוה אבר עס איז ניט אזו חשיב וויא איינר טוט די מצוה אונ

איז זיך מכוין אין איר רעכט אונ זיין מחשבה איז פון זיין הערץ
וועגין דען איז ער ארץ מתקן אובין אזו וויא עס גהער צו זיין דען
הקב"ה בגערט פון דעם מענטשן זיין הארץ אונ זיין ווילן אונ האטשי
די מעשה איז ניט אזו וויא עס בדארף צו זיין האט שוין דרויף דוד
מתפלל גוועזן ומעשה ידינו כוננה עלינו דאס הקב"ה זאל עס פארט אן
נעמן דען איטליכר מענטש קען טאן די מצוה אזו ווי מען בדארף
דרום זאגט ער ומעשה ידינו אונזרי מעשים וס מיר טוען דיא מצוה
חאטשי מיר טוען ניט אזו וויא עס בדארף צו זיין פון דעסט וועגין
כוננה עלינו זאלסטו אן ברייטן אובין אזו וויא עס גהער צו זיין · אונ
ווייל מיט דער מחשבה דר וועקט דר מענטש אין עולם המחשבה
וואס איז גאנץ הויך דרום זאגט ער ויהי נועם ה׳ אלהינו עלינו דען דער
הייסט נועם ה׳ חאטשע מיר זענען ניט משיג מיט אונזער שכל אזו
הויך זאלסטו אן ברייטן גלייך וויא מיר האבן רעכט מכוין גיוועזן
אונ זאלסט מאבן אויף אונז רוען די קדושה וס הייסט נועם ה׳ זאגט
רבי אלעזר ווי זענען די לייט אזעלכע נארעשע דאס זיי ווייסן ניט
אונ זענען ניט משגיח אין דר תורה דען עס איז דרינען פר האנדין
כמה פאר בארגענע זאכין דם מיט דעם וועג איז מען זוכה צו זעהן
דעם נועם ה׳ ווארום דער ביי שטייט דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום
וס איז דר טעם דס איז דם ארט וס די תורה איז פון דארטן ארויס
גיקומען זאגט רבי חייא מיר האבן גילערנט בשעת הקב"ה האט
גיגעבין די תורה צו די ישראל איז גיקומען אזו איין אור גדול פון
דעם נועם אונ הט גיקריינט צו הקב"ה אונ פון דעם אור ווערן דר
לייכט דם לייכטונג פון אלע עולמות אונ אלע הימלען אויף דר צייט
שטייט צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו אונ בשעת
דם בית המקדש איז גיבויט גיווארין איז נאט גקריינט גווארן מיט
דער עטרה אונ דענסט מאל איז הקב"ה גיזעסן אויף זיין שטול אונ
בשעת דער בית המקדש איז חרוב גיווארין איז דיא קרוין פאר
בארגין גיווארין :

אמר ר׳ אלעזר הט רבי אלעזר גיזאגט בשעת משה איז אריין גיגאנגן
אין ענן אזוא וויא עס שטייט ויבא משה בתוך הענן איז ער אין אים
גיקומען אזו ווי אמענטש גייט אריין אין איין גרויס ארט אריין זוא
האט אים בגעגינט איין גרויסער מלאך ער הייסט קמ"ו דער מלאך
איז ממונה אויף צוועלף טויזנט מלאכים שלוחים איז ער גקומן צו
משה אונ האט אים גיוואלט איין שלינגען האט משה גיעפינט זיין
מויל אונ האט דר מאנט דעם שם פון מ"ב אותיות הקדושים וס ער האט
אים גלערנט פון הקב"ה בשעת ער האט זיך צו אים בוויזן אין סנה
אזו האט זיך דר מלאך פון אים דר ווייטערט צוועלף טויזנט מייל
אזו איז משה ווידער גגאנגן אין ענן אונ זיינע אויגין זענן אים גיוועזן
ווי פייערדיגן קוילן ביז עס הט אים נאך אנדערער מלאך בגעגינט
ער איז חשובר פון יענם ער הייסט הדרני"ע ער איז העכר פון אלע
מלאכים טויזנט מיט זעכציג רבוא מייל אונ זיין קול איז גיגאנגען
אין צווייא הונדערט טויזנט הימלן דיא וואס זענן ארום גירינגלט
מיט אש לבן חיים פייער אונ אז משה האט אים דעם זעהען האט ער
ניט גיקענט ריידין ער האט זיך גיוואלט ארויס ווארפן פון דעם ענן
ארויס האט הקב"ה צוא אים גזאגט דוא ביסט דאך דר משה וואס
דו האסט מיט מיר פיל גירעט עס האט גידויערט דרייא טאג דוא
האסט גיוואלט וויסן דעם סוד פון דעם שם המפורש הקודש אונ היינט

תארבשנו

פארכשטו דיך פאר איינעם פון מיינע בדינער אז משה האט דער הערט דס קול פון הקב"ה הט ער זיך גישטארקט אונ הט גיעפינט זיין מזיל מיט דעם שם פון ע"ב אותיות אונ אז דער מלאך האט דער הערט דעם היילינן שם פון משה איז ער דער ציטערט גיווארין אונ האט גינעהענט צו אים אונ האט אים גיזאגט אשרי חלקך וואול צו דיין חלק משה דאס צוא דיר איז אנטפלעקט גיווארין וואס עס איז ניט אנטפלעקט גיווארין צוא דיא מלאכים עליונים קדושים אונ ער איז גינאנגען מיט אים ביז ער איז גיקומען צו דעם שטארקן פייער פון דעם מלאך וואס ער הייסט סנד"ל אונ מיר האבין גילערינט דר מלאך איז העכר פון אלע מלאכים מיט פינף הונדערט יאר גאנג אונ ער שטייט אונטר דעם כסא הכבוד אונ איז קושר כתרים פון דיא תפלות פון די ישראל ובשעת דר כתר קומט ארויף כראש המלך הקדוש אונ ער איז מקבל אלי תפלות פון ישראל טוען אלע חיילות ומחנות ציטערן אונ ברומען אונ זאגן ברוך יקרא דה' מאתר בית שכינתיה זאגט דר מלאך הדרג"י צו משה איך קען שוין ווייטר מיט דיר ניט גיין עס זאל מיך ניט פר ברענען דס שטארקע פייער פון דעם מלאך סנד"ל באותו שעה איז משה דר ציטערט גיווארן ביז הקדוש ברוך הוא הט אים אן גינומען אונ הט אים גשטארקט אונ הט אים גזעצט פר זיך אונ הט מיט אים גילערינט די תורה אונ הט אים צו גידעקט מיט דעם אור וואס ער הייסט נועם אזו איז דער פנים פון משה גילייכט אין אלע הימלען אונ אלע חיילות השמים האבין גיציטערט פר אים • באותו שעה האט ער אראפ גינידערט מיט דער תורה אונ אז דיא ישראל האבן גיזינדיגט אונטין הט הקדוש ברוך הוא צו גינומען פון משה טויזינט חלקים פון דעם אור העליון וואס הייסט נועם וואס משה הט גהאט באותו שעה האבן אלי חיילות עליונים אונ מלאכים אים גוואלט פר ברענן בשעת הקדוש ברוך הוא הט גזאגט צו משה לך רד כי שחת עמך איז משה זייער דער שראקין גווארין אונ האט ניט גיקענט ריידן ביז ער הט פיל תפלה גטאן פר הקדוש ברוך הוא הט הקב"ה צו אים גיזאגט משה שטארק דיך אין מיין כסא הכבוד אונ הקב"ה הט אן גשריגן אין אלי חיילות ומלאכים אונ משה הט זיך גישטארקט אין די לוחות אונ הט זיי אראפ גינידערט אונטן אונ אויף אים שטייט עיר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה אונ פון דעם אור וואס עס איז אים גיבליבן נאך די טויזינט חלקים הט דר פון זיין פנים גילייכט ומה דאך נאר פון דעם אור וואס עס איז אים גיבליבן האט זיין פנים אזו גילייכט מען האט ניט גיקענט זעהן אין זיין פנים איז שוין אבל שכן דעם אור וואס מען האט אוועק גינומין פון אים זאגט רבי חייא דאס איז דיא תורה וואס איז גיגעבין גיווארין מימין ימינך ה' נאדרי בכח דען עס איז ניט דא אזו אזאך וואס עס זאל צו ברעכן ימינך ה' תרעץ אויב די עובדי כוכבים אזו וויא די תורה דרום הייסט דיא תורה עוז דאס הייסט שטארקייט אזו ווי עס שטייט ה' עוז לעמו יתן אונ אז די ישראל זענין ניט עוסק בתורה ווערט גישטארקט דער כח פון שלעכטע מלאכים אונ זיי זענין שולט אויף דיא ישראל אונ דיא ישראל קענין גאר קיין קיום ניט האבען אונ דרום זענין דיא ישראל פאר טריבין גיווארין אונ פר שפרייט גיווארין אזו ווי דער פסוק זאגט על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתי דען כל זמן דיא ישראל זענין עוסק בתורה צו ברעכין זייא דעם כח פון די מקטריגים דאס מיינט דער פסוק ימינך ה' תרעץ אויב די תורה וואס זי הייסט ימין ה' טוט צו ברעכן

דעם פיינט זאגט רבי אלעזר אוידאי איז אזו • אזו וויא עס שטייט הקול קול יעקב כל זמן דס קול פון יעקב ווערט גיהערט אין שול אונ אין בית המדרש מען לערינט תורה זענין ניט שולט די מקטריגים אויף די ישראל אזו ווי מיר האבן גיזאגט אין פרשת חיי שרה • רבי אלעזר הייבט אן עס שטייט גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך וויא נאר זענין דיא מענטשין נארין זייא ווייסין ניט אונ זענין ניט משתדל אין דר תורה דען די תורה איז דורך חיים וחירות אונ נאר טוב בעולם הזה ובעולם הבא זיא מאכט פרייא דעם מענטשין בעולם הזה ובעולם הבא אונ ער איז זוכה לאורך ימים עליונים ושלמים אזו וויא דר פסוק זאגט את מספר ימיך אמלא אונ ווער עס איז משתדל אין איר קענין קיינר אין אים ניט שולט זיין אויב דוא וועסט פרעגין פון רבי עקיבא מיט זייני חברים אונ די אנדרי בני הגזרה זאג איך דיר דאס איז גיוועזן איין גזרה מן השמים אונ אזו איז אויף גינאנגין במחשבה פר הקב"ה דס הט אזו גימוזט זיין דען דר מלאך המות הט אין זיי קיין שליטה ניט גיהאט אונ אויך וואלט זיך אדם הראשון כהעפט אין דער תורה וואס זיא הייסט עץ החיים וואלט ער ניט גורם גיוועזן קיין מיתה דאך אין אלי דורות וום נאך אים אונ דרום אז הקב"ה הט גיגעבין דיא תורה צו די ישראל שטייט חרות על הלוחות דאס הייסט ווען זייא וואלטין ניט זינדיגין אונ וואלטין זיך ניט אפ לאזין פון דעם עץ החיים וואלטין זיי גיוועזן חירות פרייא פון דעם טוט אונ דרום זאגט הקב"ה אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם איך האב גימיינט איר ווערט שוין זיין אזו וויא די מלאכים וום זיי שטארבין ניט קיין מאל אכן אז איר האט אבער גיזינדיגט כאדם תמותון מוזט איר שטארבין אזו ווי אדם הראשון דרום ווער עס איז עוסק בתורה קען אין אים ניט שולט זיין דר נחש הרע מיינט מען דעם מלאך המות וואס ער הט פר פינצטערט דיא וועלט זאגט רבי יוסי פר וום איז משה רבינו גישטארבין ער הט דאך ניט גיזינדיגט זאגט ער משה איז בוודאי ניט גישטארבין דען דר מלאך המות האט איז אים קיין שליטה ניט גיהאט ער איז דורך אים ניט גישטארבין אונ ער הט אים ניט מטמא גיוועזן נאר ער איז בהעפט גיווארן אין דר שכינה אונ איז גינאנגין לחיי העולם הבא ער הייסט חי אזו וויא עס שטייט ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל אזו אויך אלי צדיקים וום זיי דר קענן זייער האר זענין אן גיבדייט לחיי עולם צו לעבין אייביג אזו ווי עס שטייט כל הכתוב לחיים בירושלים דרום ווער עס לערינט תורה דר האט פרייא שאפט פון אלץ דינג אויף דער וועלט אונ אויף יענר וועלט דס מען פארשט אים ניט מען זאל אים בן זיין בעולם הבא וואורום ער איז איין צדיק ער הט ניט גזינדיגט • קום אונ זעה אין דר תורה זענין בהאלטין כמה סודות דרום שטייט יקרה היא מפנינים ווי פיל פר בארגני אוצרות איז אין דר תורה בהאלטן דרום אז דוד המלך הט דס גיזעהן ברוח הקודש אונ הט אין איר גיזעהן כמה נפלאות וונדרליכי זאכין הט ער גיבעטין צוא הקב"ה אונ האט גיזאגט גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך אנטפלעק מיר מיינע אויגן וועל איך זעהן וונדר פון דר תורה :

בפרשת ויקרא שטייט רבי שמעון זאגט עס שטייט עשרה הכף בשקל הקודש ווארום שטייט צווייא מאל דס ווארט עשרה נאר איין עשרה זענין די צעהן מאמרות וום מיט זייא איז די וועלט בשאפין גיווארין אונ מיט דעם אנדרין עשרה מיינט מען די צעהן דברות פון דר תורה דס ווייזט מיר אז די צעהן מאמרות וום מיט זייא איז דיא

ווערט

וועלט בשאפין גיווארין איז נאר גיוועזן פון דיא צעהן דברות אז דיא ישראל וועלין עוסק זיין בתורה וועט די וועלט האבין אקיום און אז חלילה זיי וועלין ניט עוסק זיין בתורה וועט דיא וועלט חרוב ווערין אזו ווי עס שטייט אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי קום און זעה אז די צעהן דברות זענין פונקט אנטקעגין דיא צעהן מאמרות דער דיבור אנכי ה' אלהיך איז אנטקעגין דעם מאמר ויאמר אלהים יהי אור דען די אמונה ויחוד פון הקב"ה הייסט אור אזו ווי עס שטייט ה' אורי וישעי ממי אירא דר אנדרר דיבור לא יהיה לך איז אנטקעגין דעם אנדערין מאמר יהי רקיע בתוך המים דם זענין די ישראל וום זייער אחיזה איז אין דעם ארט וום הייסט שמים אזו ווי עס שטייט ואתה תשמע מן השמים דס איז איין סוד • דען אמאל הט רבי יוסי גיפרעגט צו רבי אלעזר אין וואס האבין דיא ישראל איין אחיזה הט ער אים גיענטפערט ויתן אותם אלהים ברקיע השמים דיא אחיזה פון די ישראל איז אין הקב"ה וואס ער הייסט שמים און די ישראל מאכין איין צווישן שייד פון מים למים צווישן השי"ת וום ער הייסט מים חיים און צווישן די עבודת כוכבים וום זי הייסט בורות נשברים גריבר מיט פר שטונקני וואסר דר דיבור לא תשא איז אנטקעגן דעם מאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד דען דר וום שווערט פאלש מאכט ער איין צווישן שייד צווישן הקב"ה ושכינתיה דרום שטייט יקוו המים אל מקום אחד עס זאל זיין איין יחוד זכור את יום השבת איז אנטקעגן דעם מאמר תדשא הארץ דשא ווען ציהט די ארץ הקדושה אום עשב מזריע זרע דם מיינט מען די נשמות היילות של מעלה דאס איז נאר בשבת הענווערט זי גיבענטשט איזדר צייט איז דר יחוד הקב"ה ושכינתיה וואס זיא הייסט ארץ חפץ לה' • כבד את אביך איז אנטקעגין יהי מאורות די תורה איז מרמז מיט דעם וואס זיא זאגט שמש וירח אויף קוב"ה ושכינתיה דען זיי הייסין די נעמין אזו ווי עס שטייט כי שמש ומגן ה' וירחך לא יאסף און ווייל עס איז אלץ איינס אן איין פירוד דרום שטייט יהי מאורות זיי זאלין זיין ביידי ביחוד לא תרצח איז אנטקעגין ישרצו המים נפש חיה דוא זאלסט ניט הרגנין איין מענטשין וואס ער הייסט נפש חיה איר זאלט זיך ניט גלייכין צו דיא פיש וואס איינר שלינגט איין דעם אנדערן לא תגנוב איז אנטקעגין הנה נתתי לכם את כל עשב איר זאלט נאר עסין וום איך האב אייך גיגעבין און ניט קיין פרעמדס לא תענה איז אנטקעגין נעשה אדם בצלמנו ווער עס איזכצלם איין גשטאלט פון דעם מלך זאלסטו אים ניט פאלש עדות זאגין און ווער עס זאגט פאלשי עדות אויף זיין חבר איז גלייך ווי ער זאגט עדות חלילה אוף הקב"ה לא תחמוד איז אנטקעגין לא טוב היות האדם לבדו עס זאל זיך דיר ניט גלוסטין דעם בת זוג פון דיין חבר ווארום דו האסט דאך דיין בת זוג דרום שטייט עשרה דאס זענין דיא עשרת הדברות עשרה הכף איז אנטקעגין די צעהען מאמרות וואס דורך זיי איז די וועלט בשאפין גיווארין • רבי יצחק זאגט די פינף דברות וואס עס איז גישטאנין אויף איטליכין לוח איז איינס אנטקעגין דעם אנדערין אנכי איז אנטקעגין לא תרצח דען ווען איינער הרגית דעם אנדערין מאכט ער קלענער דעם צלם ודמות פון זיין האדין ווארום דער מענטש איז בצלם אלהים • לא יהיה איז אנטקעגין לא תנאף ווער עס איז מזנה לייקינט ער אין הקב"ה דער צלם אלהים איז גיצייכינט אוף דעם מענטשין און אז ער איז מזנה איז ער משקר חלילה אין הקב"ה אזו ויא עס שטייט בה' בגדו כי בנים זרים ילדו לא תשא איז אנטקעגין לא תגנוב ווארום איטליכר גנב איז אן גיבורייט פאלש שווערין ווארום איינש

ברייננט צו דעם אנדרן אזו וויא עס שטייט חולק עם גנב שונא נפשו אלה שמע ולא יגיד • זכור את יום השבת איז אנטקעגן לא תענה ברעך עד שקר דען שבת איז איין עדות אוף הקב"ה אז ער האט די וועלט בשאפין און דער מענטש מוז עדות זאגן כי ששת ימים עשה וגו' און שבת איז דער כלל פון דער גאנצר תורה און ווער עס לייקינט חלילה אין שבת לייקינט ער אין דער גאנצר תורה כבד את אביך איז אנטקעגין לא תחמוד אז ער מזנה מיט דעם אנדערינס בת זוג און הט מיט איר אקינד האלט ער עס אין פרעמדין פאטר און צו זיין פאטר גיט ער ניט אפ קיין כבוד און דרום שטייט ביי כיבוד אב למען יאריכון ימיך על האדמה וגו' אוף דר ערד וום הקב"ה הט דיר גיגעבין ניט דוא זאלסט גלוסטין שדהו עבדו וכל אשר לרעך וום עס איז פר האנדין ביי דיין חבר • זאגט רבי אלעזר אין דיא עשרת הדברות זענען מרומז אלי מצות פון דער תורה גזירות ועונשין טהור וטמא שמים וארץ ים ותהום דען די תורה איז דר שם פון הקב"ה אזו וויא דר שם פון הקב"ה איז מיט צעהן מאמרות אזו אוך די תורה איז מיט צעהן מאמרות און די עשרת הדברות מיט דר תורה זענן אלץ דר שם פון הקב"ה וואול צו דעם מענטשין וום ער איז זוכה צו דר תורה איז ער זוכה צו דם שם הקודש פון הקב"ה זאגט רבי יוסי ער איז זוכה צוא הקב"ה ממש דען ער מיט זיין נאמן איז אלץ איינס בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמיא :

רבי חייא הייבט אן אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי תשורי מראש אמנה וגו' דר פסוק גייט אוף דיא כנסת ישראל בשעת זייא זענן גיקומען מקבל זיין דיא תורה האט הקב"ה צוא איר גיזאגט אתי מלבנון כלה דו ביסט מיט מיר גיקומען פון דעם גן עדן העליון אתי מלבנון תבואי דוא ביסט גיקומן פון וועגין דיינע קינדר זאלן מקבל זיין די תורה תשורי מראש אמנה דו זאלסט מקבל זיין איין מתנה פון דיינע קינדר וועגין וום זייא זענן אריין גיגאנגען בראש אמנה העליון און האבן גיזאגט כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע זיי זענן גיוועזן אזו ווי די מלאכים עליונים וום אוף זייא שטייט ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו שטייט פריער עושי און דער נאך לשמוע אזו אויך דיא ישראל האבין פריער גיזאגט נעשה איידר זי האבין גיזאגט נשמע • מראש שניר וחרמון דאס איז דר בארג סיני וואס זיי האבין גינעהנט צו אים און זענין גישטאנין אונטר דעם בארג אזו ווי עס שטייט ויתיצבו בתחתית ההר • ממעונות אריות דם זענין די בני שעיר דם הקב"ה האט זיי גיזאגט זייא זאלין מקבל זיין די תורה און זיי האבין ניט גיוואלט מהררי נמרים דאס זענין די בני ישמעאל אזו וויא עס שטייט ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קודש וום מיינט מען דם ואתה מרבבות קודש אלא אז הקב"ה האט גיוואלט געבין דיא תורה צו דיא ישראל זענן גיקומן חיילות מלאכים און האבין גיזאגט ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים און זיי האבין גיוואלט מען זאל זייא דיא תורה געבין האט הקב"ה גיזאגט צו זיי איז דען פר האנדין מיתה צווישן אייך אזו ווי דר פסוק זאגט אדם כי ימות באהל וכי יהיה באיש חטא כשפט מות והומת איז דען דא איין חטא צווישן אייך אדער איין אגנבה אדר ווייבר וואס דיא תורה זאגט לא תנאף איז דען דא צווישן אייך שקר וואס דיא תורה באדארף אן זאגין לא תענה ברעך עד שקר איז דען דא צווישן אייך גלוסטיקייט וום עס שטייט אין דר תורה לא תחמוד וום ווילט איר די תורה מיד תיכף האבין זיי גיזאגט ה' ארוניגו מה אדיר שמך בכל הארץ אבר האבן שוין ניט גיזאגט תנה הודך על השמים דרום שטייט ואתה מרבבות קודש

די מלאכים הקדושים וואס זיי זענען רבבות קודש האבן מסכים געווען מען זאל געבן די תורה צו די ישראל :

להפטרה דיומא מפרשת כי תשא

תחלת דבר ה' בהושע והיה מספר בני ישראל וגו' הקב"ה האט ניט ליב אז מען זאל ריידין שלעכטס אויף דיא ישראל חאטשע זייא זינדיגין און ווייל הושע האט אויף זייא גירעט שלעכטץ דרום האט ער זייא דער נאך גיבענטשט מיט כמה ברכות והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו' און ער האט זייא גיוואלט מחזיר בתשובה זיין פר הקב"ה און איז פון דארטין ניט אוועק גיגאנגין ביז הקב"ה האט זייא מוחל גיוועזן זייערע זינד און זענען גיווארין ריין פר אים אזו אויך ביי אליהו שטייט ויבא וישב תחת רותם אחד וגו' ער האט אזו גזאגט דו האסט גשיקט איין אשה צוא דיא ישראל זיא הייסט דבורה עס שטייט ביי איר והיא יושבת תחת תומר דבורה און תומר איז דיא אותיות פון רותם דרום שטייט דא רותם צו כרמז זיין אויף דבורה וואס ביי איר שטייט תומר זיא האט דיא ישראל מחזיר למוטב גיוועזן אזו וויא דר פסוק זאגט עד שקמתי דבורה וגו' און איך האב שוין כמה מאל פאר זיי אויס גירופין אז זייא זאלין תשובה טאן און זייא פאלגין מיך ניט אזוא האט זיך הקב"ה צו אים אנפלעקט און זאגט צוא אים מה לך פה אליהו וואס טוסטו דא · אין דיא טעג פון משה ביסטו גיוועזן איין מקטרג ומקנא פון וועגין דיא מענטשען בייא מעשה זמרי דען פנחס איז אליהו און דו האסט מקנא גיוועזן פון מיינט וועגין פון וועגין אות ברית דרום האב איך גינומען דעם אות ברית מיט דעם ווילין פון משה און האב דיר אים גיגעבין ביז משה אליין האט גיזאגט הנני נותן לו את בריתי שלום און אז דער ברית איז דיינער איז ניט ראוי אז דוא זאלסט מקטרג זיין און זאגט כי עזבו בריתך בני ישראל דרום זאגט ער מה לך פה פ"ה בטרעפט מילה ווייל דיא האסט דרויף מקטרג גיוועזן דרום זאל זיך עס אום קערן ווידר צו משה · באותו שעה האט מען אוועק גנומען פון אים די מתנה וואס משה האט אים גיגעבן דרום שטייט וילך בכח האכילה ההוא ארבעים יום עד הר האלהים ער איז גיגאנגין אהין צו בעטן ווידר אוף דר מתנה פון דעם ברית וואס משה האט גירעשת כהר האלהים האט משה גזאגט די קענסט שון פון מיר ניט מקבל זיין די מתנה גיי צו די ישראל פון זיי וועסטו אים קענן ווידר צוריק נעמען האט ער אזו גיטאן און האט זיי איבר גיבעטן און האט שון גרעט גוטס אוף זיי האט מען אים ווידר אפ גיגעבן · און ווידער גיפינין מיר כמה גוטס וואס הקב"ה האט גיטאן צו די ישראל חאטשי זיי זענען שלעכט גיוועזן און האט פארט ניט גוואלט מען זאל אוף זיי ריידין שלעכץ קום און זעה עס שטייט ואשלח לפניך משה ואהרן ומרים אמער עס זענין דאך גוועזן כמה נביאים נאך משה עס וואלט בעדארפט שטיין ואשלח לפניך משה אהרן ומרים אלעזר ופנחס יהושע אלישע און נאך אנדרי צדיקים נביאים ווארום זאגט ער גאר די דריי אלא הקב"ה האט צו זיי אזו גזאגט מייני קינדר מיין פאלק פר וואס גדענקט איר ניט אלי טובות וואס איך האב אייך גטאן אז איך האב אייך גשוקט משה ואהרן ומרים · עס איז איין משל צו איין מלך ער האט אמדינה און שיקט צו זיי גרוסי שרים וחשובים אז זיי זאלן דם פאלק פירין און זיי מדריך זיין זענין זיי דאך זייערי דיינים דרום מוזן זיי געבן צו די דיינים עסן און וואס זיי בדארפן און איך האב אייך גיגעבן משה האט ער אייך גפירט און אייערי קינדר

און אייערי בהמות און האט זיך משתדל גוועזן אין אייערי דינים או[…] האט אייך גיגעבין דעם מן · איך האב אייך גישיקט אהרן האט ע[…] אייך גיבראכט די ענני כבוד אייך צו בדעקין אזו ווי די מלאכים און ז[…] ענגים האבן אייך גוואשן אייערי קליידר מיט דעם טל היקר זיי זאל[…] ניט פר פולט ווערן און אייערי שיך זענען תמיד נייא גוועזן איך הא[…] אייך גשיקט מרים האט זיא אייך גיבראכט דעם ברונין בארה של מר[…] איר זאלט הר פון טרונקן און אויך אייערי בהמות זייא האבן איי[…] גגעבין פון זייער עסן און טרונקין און איר זענט גיזעסין בחופה ש[…] כבוד און איר האט זיי פון אייערן גאר ניט גגעבין און ניט דם אל[…] נאר זייא האבין אוף אייך תמיד משתדל גיוועזן און האבין תמי[…] מתפלל גוועזן אוף אייך לטובה און איר האט זיי נאך גזידילט · זאג[…] רבי יוסי עס איז ניט דא אזו איין רחמן און אזו איין ענו ווי הקב"[…] איז אזו וויא דר פסוק זאגט לא נפל דבר אחד מכל דברו איז דא[…] משמע אז אלי זייני רייד זענען מקוים גווארן אפילו דם שלעכץ ווא[…] ער האט גזאגט אז ער וועט אוף זיי ברענגן עס שטייט אבר מכל דב[…] הטוב איז גידרונגן אז דם גוטס איז מקוים גווארן אבר ניט דם שרעכ[…] חאטשי ער האט גבאכט אוף זיי איין מורא און האט אוף גהובן או[…] זיי די רצועה איז גקומן די שכינה און האט עס אוף גהאלטן ער זא[…] זי אוף זיי ניט אראפ נידרין פון וואנין לערנין מיר דם אפ פון מש[…] דען הקב"ה האט אים גזאגט יד רד כי שחת עמך הקב"ה האט אוף זיי ד[…] רצועה אן גיהובן אוף צו הייבן און משה האט ניט גוויסט זיין סד[…] האט ער גשוויגין און אז הקב"ה האט גיזעהן אז משה איז ניט מתפל[…] האט ער אים מרמז גיוועזן און האט אים גזאגט ועתה הניחה לי לאז מיך[…] גלייך ווי ער האט אים צו גיהאלטין · האט משה פר שטאנן אז הקב"[…] וויל אז ער זאל פר זיי מתפלל זיין האט ער גיזאגט זכור לאברהם דם א[…] דר יד ימין פון הקב"ה האט שון הקב"ה ניט אראפ גנידרט די רצוע[…] אוף זיי · און די וועסט פרעגן אז דיא שכינה איז תמיד גוואנטל[…] אז זי זאל אויף האלטין די רצועה פון דעם מלך וואו איז זי דענס[…] מאל גיוועזן און זי האט גילאזט אז משה זאל אויף האלטן די רצוע[…] פר וואס האט זי אליין ניט אויף גיהאלטין אזו ווי תמיד זאגט רבי יו[…] איך האב דאך די זאך גיזאגט נאר איך קען ניט וויסן דיא לויטע[…] זאך ביז מיר וועלין זיין פר דעם הייליגין ליכט רבי שמעון · ווי זי[…] זענן גקומן פר רבי שמעון האט ער דר זעהן איין סימן אין זייער פני[…] זאגט ער גייט אריין איר בני הקדושים גייט אריין ליב האבר פ[…] דעם מלך און פון מיר גייט אריין איר ליב האבר איינר נאך דע[…] אנדערין דען רבי אבא זאגט אלי חברים אלי תלמידי חכמים וואו[…] האבין זיך ניט ליב גיין זיי אוועק פון דר וועלט פר זייער צייט א[…] אלי חברים וואס זענן גוועזן אין דר צייט פון רבי שמעון איז ביי זי[…] גוועזן אהבה של נפש ורוח דרום איז גיוועזן די סודות אין דיא טעג פ[…] רבי שמעון אנטפלעקט ווארום רבי שמעון האט גזאגט אלי חבר[…] בתורה וואס זענן זיך ניט קיין ליב האבר זענן זיי גורם דם זיי גיין נ[…] בדרך הישר און מאכן איין חסרון אין דר תורה דען די תורה א[…] דורך אהבה ואחוה ואמת אזו ווי אברהם האט ליב גיהאט צוא יצחק א[…] יצחק צו אברהם און זיי ביידי צו יעקב און יעקב צו זיי ביידי א[…] מוזין זיין דיא חברים און זאלין ניט מאכין קיין חסרון און אז ר[…] שמעון האט זייא דם גיזאגט אז ער זעהט איין סימן אין זייער פנ[…] האבן זיי גזאגט וודאי רועט דר רוח נבואה אוף דעם בוצינא קדי[…]

ינט רבי שמעון אונ זאגט וואס איז צו אייך קשה ווארום האט דיא
בינה גילאזט די זאך צו משה דס איז איינס פון די זאכין וואס מען
ט מיר גזאגט בסוד פון דעם ראש ישיבה פון דעם גן עדן אונ מען
ט עס מיר מגלה גיוועזן שטילער הייד אונ מען האט עס מיר ניט
הייסן אנטפלעקן דען דס איז אגרויסר סוד נאר וואס זאל איך מיט
ייך טאן איר זענט ביי מיר ליב אזו ווי מיין לעבן מוז איך אייך דס
נטפלעקין אונ זאגט זיי אגרויסין סוד וואס מען קען עס ניט ארויס
רייבן נאר בדרך כלל ווייל זיי האבין זייער הויך פוגם גיוועזן מיט
עם חטא העגל הט זי שון ניט בדארפט צו האלטן די רצועה דרום
האט הקב"ה דס גלאזט צו משה:

מענין מגלת רות

פרשת ויקהל רבי יהודה הייבט אן עיניך שדה אשר יקצורון והלכת אחריהן
הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך אין דעם פסוק בדארף מען פאר
טיין נאך וואס בדארף די תורה דאס צו שטעלן · זאגט רבי יצחק
מאי עס איז דא כמה פסוקים אין דר תורה וואס מען מיינט אז זיי
ענן גאר ניט אונ מיר זעהן דאך אז זייא זענען גרויסי סודות · זאגט
בי יהודה דעם פסוק ווער עס זעהט אים אונ קוקט ניט רעכט אין
ים אריין ווייזט זיך אום אום אז דאס איז נאר א מעשה אין דברים
טלים אבער דר פסוק איז רעכט אונ איז ברוח הקודש גרעט גווארן
ען בועז דר שופט ישראל הט גזעהן איר גרוס ענוה דס די צדקת
ט ניט אוף גהובן אירי אויגן צו קוקין אוף אנאנדר ארט נאר אלץ
עבן איר אונ זי איז ניט גיוועזן קיין עזות מצח דרום האט ער אירי
ען גלובט דען עס איז פר האנדן אויגן אז וואס זיי זעהן איז דרינען ניט
רה קיין ברכה אבער וואס רות הט גזעהן איז גוועזן בעין טובה אונ
ץ וואס זי הט גיקליבן הט מצליח גוועזן אונ עס איז גמערט גווארן
ן פעלד אונ דר רוח הקודש האט אופאיר גירועט דרום זאגט ער
יך בשדה אשר יקצורון דייני אויגן ווייל זיי זענען געבענטשט אונ די ביסט
ם אברכה דרום והלכת אחריהם מעגסטו נאך גיין נאך זיי אבער קיין
דרי לייט האבין קיין רשות ניט צו גיין נאך זייערי אויגן אבער דיא
גסט גיין נאך דייני אויגן ווייל די ביסט גורם איין ברכה · דבר אחר
הט גזעהן אז פון איר וועלן ארויס קומין עינים עליונים הקדושים זייא
ען די אויגן פון אלי מענטשן די אויגן זענען מרכים אזו ווי דס פאלק
ט נאך דעם מלך מיט דו מנהיגים אונ הערן זיי צו אזו גייט נאך
גוף נאך די אויגן אזו ווי עס שטייט ביי תמר ותשב בפתח עינים זי איז
עסן אין דר טיר ווי אלי מלכים ושלטונין זענען ארויס גגאנגן דרום
גט דר פסוק ואם מעיני העדה נעשתה דאס זענען דיא מרכים מיט דיא
הדרין וואס זיי הייסן עינים דרום זאגט בועז עיניך די מלכים מיט די
ועלטיגר וואס וועלין פון דיר ארויס קומען בשדה אין ציון וירושלים
ם זי הייסט שדה אזו וויא עס שטייט ציון שדה תחרש אוך שטייט כריח
ה אשר ברכו ה' דס איז די שכינה וואס איז דארטין · דען זייא וועלין
ועלטיגן אין ירושלים אשר יקצורון פון דארטין וועט מען שניידן דס
ייסט זיי וועלין מקבל זיין די תורה אזו וויא עס שטייט כי מציון תצא
יה · והלכת אחריהם מיט דיא מעשים טובים וואס איך וועל דיר זאגין
לא צויתי את הנערים דס איז אזו ווי דר אייבערשטר פשט איך האב אן
זאגט די יונגן זיי זאלין דיך ניט אן רירין דען איין אשה האט איין
יונגי העה · וצמית אלי די וועסט זיין דארשטיג ער הט מיט איר

גשמיסט איין שיין לשון דס מיינט ער אז די וועסט זיך וועלן בהעפטן
צו איין מאן והלכת אל הכלים זאלסטו גיין צוא די צדיקים וואס זיי הייסן
כלי ה' דס זיי זענען אן גבריט זאלן ברענגן בכל העולם פר איין מתנה
צו דעם מלך המשיח ווי איין חשובי כלי אוך זענין זיי די כלים פון
הקב"ה וואס ער הט הנאה פון זיי דען זיי זענין אוף דער וועלט צוא
בראכני כלים כדי זיי זאלן קענן האלטין תורה ומצות דען הקב"ה
ניצט מער ניט נאר מיט דעם וואס ער איז ביי זיך ווי אצובראכני כלי
אונ אז די וועסט זיך צוא זייא בהעפטן ושתית וגו' ווייטער שטייט אין
פרשת עקב:

בפרשת לך לך שטייט מצאוני השומרים הסובבים בעיר · תנן מיר האבין
גילערינט אז די חלקים פון דר נשמה איז צו טיילט גווארן
אוף פיר חלקים נפש רוח נשמה ונשמה לנשמה דס הייסט חיה יחידה אלימלך
דס ווייזט אוף דר העכסטר מדריגה וואס איז דר חלק חיה נעמי הייסט
די נשמה זי איז פון דעם ארט למעלה וואס הייסט נועם ה' אלהינו מחלון
הייסט רוח רות איז דר נפש כליון הייסט רוח הבהמה דס איז דר חלק
פון דעם יצר הרע אזו איז אוך איין חלק פון דעם בת זוג פון דעם
יצר הרע הייסט ערפה פון איר קומן ארויס דס עם קשה עורף אונ
ערב רב אז דר מענטש איז זוכה זענען די אלי חלקים פר האנדן ביי
אים אבער אז ער איז ניט זוכה שטייט ותצא מן המקום ושתי כלותיה עמה
ותאמר נעמי אל כלותיה הנה שבה יבמתך די נשמה איז ארוס גגאנגן פון אים
אונ איר בלייבט דא וערפה שבה אל עמה ואל אלהיה מצד יצר הרע אן ריידין
צוא אירע מעשים:

תנן מיר האבן גלערינט הקב"ה הט גמאכט ירושלים של מעלה אין
גישטאלט פון ירושלים של מטה מיט מויערין אונ טויערין אונ
טירין וואס זענען אין זיי אונ אוף די כוערן זענען שומרים ממונים וואס
היטן די טירין פון די כוערן אזו ווי עס שטייט על חומותיך ירושלים הפקדתי
שומרים וגו' אונ מיכאל כהן גדול למעלה איז אממונה איבר אלי
שומרים אונ אז דוא נשמה וואס הייסט נעמי גייט ארוס פון דר וועלט
איז זי זוכה גייט זי אריין בגן עדן התחתון וואס ער איז אוף דר ערד
דס השי"ת הט אים גפלאנצט צו די רוחות הצדיקים אין דעם גשטאלט
פון גן עדן העליון וואס דארטן זענען די נשמות הצדיקים פון דר וועלט
אונ אזד נשמה גייט אוועק פון דר וועלט גייט זיא אריין אין דער
מערת המכפלה וואס דארטן איז די טיר פון דעם גן עדן אזו בגעגינט
זי צו אדם הראשון אונ צו די אבות וואס זענען דארטן איז זי זוכה אזו
פרייען זיי זיך מיט איר אונ עפינין איר די טיר וואס איז אין גן עדן
אריין אונ זי גייט אריין גליך אין גן עדן אונ אז חלילה ניט שטוסן
זיי זי ארוס אונ זי זאגט בשעת מעשה מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכוני
פצעוני נשאו את רדידי מעלי אונ איידר די נשמה איז גקומן אוף דר וועלט
האט מען איר גיגעבן איין ליכט אוף איר קאפ אזו וויא עס שטייט
בהלו נרו עלי ראשי אונ אז מען שטויסט זי ארום הייסט די נשמה נעמי
ווער עס זעהט זי פר וואונדערט זיך אוף איר אונ דער שרעקט זיך
אונ זאגט הזאת נעמי דס איז די נשמה הקדושה וואס זיא האט פריער
גלייכט אונ היינט איז זיא אזו פר פינצטערט אונ איז נע ונד דאס
הייסט זי הט ניט קיין ארט וואו אהין צוא גיין אונ זיא זאגט רופט
מיך שון ניט נעמי נאר רופט מיך מרה דען איך בין גאר פול אוועק
גגאנגען פון אויבין אין גוף אריין אונ היינט וריקם השיבני ה' בין איך
גיקומען אהער ליידיג אן תורה ומצות אונ אן מעשים טובים מיט

הא

הט מיך אריין גיבראכט אין איין שלעכטין גוף פון איין רשע אבר אז
זי איז זוכה אזו קומט זי אין גן עדן אריין אונ באהעפט זיך אין איר
אלימלך דס איז דר חלק ווס הייסט חיה רוח ונפש השכלייה אונ זיא טוט
זיך דארט אן קליידין אין דעם לבוש אונ אין דעם גישטאלט ווי דר
גוף איז גיוועזן אויף דר וועלט אונ איז דארט מקבל אלי תענוגים אונ
אין דעם גן עדן התחתון קליידין זייא זיך אן דעם אויר פון דארטין
אזו וויא די מלאכים עליונים אז זיי קומן אראפ אויף דר וועלט דען
זענן זיי אויך פון דעם רוח אזו ווי עס שטייט עושה מלאכיו רוחות אזו אויך
איז דאך דר רוח בגן עדן של מעלה מתלבש אין דעם גישטאלט פון
דעם עולם אונ טוען דארט מקבל זיין אלי תענוגים אונ בגן עדן
זענן אלי ציורים אין דעם גישטאלט פון דעם אובערשטין עולם אונ
פון דעם הינטערשטין עולם אויך אונ דיא צדיקים האבן דארט אלי
תענוגים · אונ אז עס קומט שבת וראש חודש טוען זיי זיך אויס פון דעם נפש
ורוח אונ גייען אויף אין גן עדן העליון אונ זענין זיך דארט מתלבש
אין איין לבוש ווס ער איז אין אלערלייא גשטאלט מיט פיהל אורות
עליונים אונ זענען דארט נהנה מזיו השכינה אונ אז דר רוח וויל ארויף גיין
אין איר ארט ווס זי איז פון דארט ארויס גקומין אזו ווי עס שטייט
והרוח תשוב אל האלהים וגו׳ נעמט זי מיכאל הכהן הגדול אונ איז זיא
מקריב לריח ניחוח פר הקב״ה אונ זיא איז דארטין בתענוגים אין דעם
צרור החיים ווס דרויף שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך אונ דער נאך גייט
זיא ווידער אראפ אין גן עדן התחתון אונ הט אלע תענוגים טאפיל
פון פריער אונ איז זיך ווידער מתלבש אין איין מלבוש אונ גייט
ארויף אין די ישיבות פון דעם גן עדן אונ לערינט דארטן תורה אונ
אז דר רוח גייט אוועק פון דר וועלט גייט זיא פריער אין דר מערת
המכפלה אונ אדם הראשון מיט די אבות גיבין איר איין בוך פאר
איין סימן מען זאל זי לאזין גיין ווייטער אונ אז זיא קומט פר דעם
גן עדן בגעגינט זיא אין די כרובים אונ אין דעם להט החרב המתהפכת
ווס זיי זענען פאר דעם גן עדן לשמור את דרך עץ החיים ווען זיא איז זוכה
זעהן זיי דעם בוך פון די אבות עפינט מען איר אויף די טיר זי זאל
גיין ווייטר אונ אז חלילה זיא איז ניט זוכה שטויסט מען זיא ארויס
אונ זי זיצט דארטן אונ איז זיך דארטן מתלבש אין דעם גשטאלט
פון דר וועלט אונ אז מען נעמט ביי איר אוועק דעם בוך זאגט זיא
מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי וגו׳ אונ דר נפש
בלייבט ביי דעם גוף למטה אין דער ערד דרום שטייט אך בשרו עליו
יכאב ונפשו עליו תאבל אונ אויף דעם הט מען גיזאגט אז די מתים וויסן
אויף יענער וועלט פון דעם כבוד הצדיקים אונ פון דר וועלט אונ
ריידן איינס מיט דעם אנדרן · עס שטייט בפרשת תרומה איין טעם
דרויף ווארום דר נפש בלייבט אין גוף אונ כתיקון ל״א שטייט ותלכנה
שתיהם דס ווייזט אונז אויף די צווייא לוחות אונ אויף דיא צווייא תורות
שבכתב אונ תורה שבעל פה זיי האבן אראפ גינידערט אויף דעם
בארג סיני ותהום כל העיר מיינט מען די גאנצע וועלט הט גיציטערט
אזו ווי עס שטייט וכל העם רואים את הקולות וגו׳ וירא העם וינועו אונ האבין
גיזאגט הזאת נעמי די תורה ווס זי הייסט זאת איז זייער גוט אונ זייער
זיס אבר אז די לוחות זענען צוא בראכן גיווארן אזו וויא עס שטייט
וישבר אותם תחת ההר זענן די אותיות פון דר תורה ארויף גיפלויגן הט זי
גזאגט אני מלאה הלכתי איך בין גאר פול גיגאנגן אויף דעם בארג סיני
אונ היינט וריקם השיבני בין איך ליידיג צוריק גקומן · דבר אחר ותלכנה

שתיהם דס איז דר גוף מיט דעם נפש אונ ווען דר מענטש איז חו[…]
בתשובה הט דר נפש ליב דעם [גו]ף אונ זאגט צו אים באשר תמותי א[…]
ושם אקבר האטשי דו ווערסט שטארבן וועל איך בלייבן בייא דיר א[…]
קבר אויף דעם שטייט בהתהלכך תנחה אותך דס איז בעולם הבא כשכ[…]
תשמור עליך דס איז אין קבר היט דער נפש דעם גוף והקיצות זיא וו[…]
דיך מאכן ווידער אויף שטיין לתחיית המתים אבער ווען ער טוט ק[…]
תשובה ניט הייסט זי ערפה ווייל זיא קערט אום דעם אקין צוא א[…]
הייסט זי גייט אוועק פון דעם גוף אזו ווערט ער פר לארן פון ביי[…]
וועלטן · זאגט רבי שמעון נאך דיר זענן דאך פיל קברים אום זי[…]
אז דר גוף וועט פר לארן ווערן נאך ווס וועט דר נפש אויף שט[…]
לתחיית המתים · אלא הקב״ה וועט בוודאי ניט פאר דארבין ז[…]
כשעפניש נאר אז הקב״ה וועט מבטל זיין די קליפות אונ עס וו[…]
מקוים ווערן אויף דעם ס״ם ובת זוגו ווס אויף זייא שטייט כי שמים כע[…]
נמלחו והארץ כבגד תבלה אז זיי וועלן פר דארבן ווערן דענסט מ[…]
וועט הקב״ה מחדש זיין די וועלט אזו וויא עס שטייט כי כאשר השמ[…]
החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה אונ זייא ווערן האבן איין תיקון ד[…]
הקדוש ברוך הוא בגערט ניט זיין מעשה ידיו זאל פר דארבן ווע[…]
דר גוף מיט דעם נפש ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד :

פרשת נשא

וידבר ה׳ אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון וגו׳ רבי אבא הייבט [...]
אשרי אדם לא יחשוב ה׳ לו עון ואין ברוחו רמיה דעם פסוק בדארף מ[…]
צו פר שטיין · קום אונ זעה תמיד אז דער זמן מנחה קומט הייב[…]
זיך אן דר מדת הדין צו דר וועקן אויף דר וועלט אונ אז עס ווער[…]
נאכט דר וועקן זיך אלע שומרים ווס שטייען אין דרויסן ביי די טי[…]
אונ זיי צו שפרייטן זיך אויף דער וועלט אונ די גאנצע וועלט א[…]
טועם איין טעם מיתה בשעת זיי שלאפן אונ אז עס קומט האלב[…]
נאכט דען רופט מען אוס איין כרוז אויף דר וועלט אצונד איז די[…]
צייט מען זאל זיך דר וועקן מיט שירות ותשבחות דען ווערט גפונ[…]
דר תענוג פון אלי · וואול צו די מענטשן ווס ער שטייט אויף די[…]
צייט צו לערנן תורה לשם יחוד קב״ה ושכינתיה ווייל דענסט מאל איז אי[…]
עת רצון אונ ביי נאכט גייט דיא נשמה ארויף אונ מען פרעגט זי[…]
אויף אירע מעשים ווס זי הט אגאנצן טאג גטאן אונ זיא אליין זאג[…]
עדות אויף אלעמן אונ אלץ ווערט אויף גישריבן אפילו איטליכ[…]
ווארט ווס דר מענטש הט גירעט אגאנצן טאג גייט עס אלץ ארוי[…]
אונ שפאלט אלי היכלען אונ שטייט במקום המיוחד ביז די נשמה גיי[…]
ארויף אונ באהעפט עס אלץ פר הקב״ה אזו וויא דער פסוק זאג[…]
משוכבת חיקך שמור פתחי פיך דרום שטייט אשרי אדם לא יחשוב ה׳ לו עון וואו[…]
צו דעם מענטשן וואס עס ווערט אים ניט גרעכינט זיין עון ווען אי[…]
דס ואין ברוחו רמיה אז זיין נשמה ורוח זענן אויף אים קיין עדות ני[…]
אפילו אויף זיין רוח פיו דענסט מאל ווערט עס אויף אים ניט גרעכינט
איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו׳ קום אונ זעה עס שטייט וחב[…]
הקיני נפרד מקין מבני חובב חותן משה דאס זענען דיא קינדר פון יתר[…]
ווארום הייסן זיי קיני דאס איז טייטש לשון נעסט ווייל זיי האבן זיך
גמאכט איין נעסט אין דר מדבר צו לערנן תורה אזו וויא איין עו[…]
מאכט זיך איין נעסט אזו האבן זיי זיך אפ גישייד פון די מענטשן
אין דר מדבר · זכאה איז דר מענטש ווס ער איז זוכה צוא גיין אי[…]

ר תורה אונ צו בהעפטן זיך אין איר וועג דען אז ער גייט אין וועג
ן דער תורה ציהט ער אויף זיך ארויף דעם רוח קדושה עליונה
זו ווי עס שטייט עד יערה עלינו רוח ממרום אונ אז ער איז מקיים דיא
צות התורה איז ער מקיים ביידע עולמות אזו וויא מיר האבן
פורש גיוועזן עס שטייט ועשיתם אותם לייען איך אתם גלייך וויא ער
אכט אליין אונ יתרו איז פריער גיוועזן איין כומר לעבודת כוכבים אונ האט
דינט צו דעם צד הטומאה דר נאך האט ער זיך דר פון אפ גישייד
ונ האט זיך מחבר גיוועזן אין הקב"ה דרום שטייט ובני קיני דם זענן
י קינדר פון יתרו נפרד מקין זיי זענן גוועזן אפ גישייד פון דר טומאה
ס עס קומט מצד קין • אונ ווער עס איז עובר אוף דר תורה איז ער
וגם למעלה ולמטה צו זיך אונ צו גאר דר וועלט עס איז גלייך צו
יין שיף מיט מענטשן אונ עס איז דא צווישן זיי איין שוטה מאכט
ר אונטן איין לאך איז ער גורם איין רעה צו זיך אונ צו אלע לייט
ס איז אין דר שיף דען זיי ווערן אלי דער טרונקן דרום שטייט איש
ו אשה כי יעשו מכל חטאת האדם אפילו נאר איין איש אדר איין אשה וואס
י וועט טאן איין עבירה הענגט דר חטא אן צו אלי מענטשן • קום
ונ זעה עס שטייט והמה כאדם עברו ברית אדם הראשון האט עובר
יוועזן איין מצוה האט ער גורם גיוועזן מיתה צו זיך אונ צו דר גאנצער
וועלט אונ האט פוגם גיוועזן למעלה ולמטה אונ זיין חטא איז נאך
ר היום תולה ביז הקב"ה וועט מתקן זיין די וועלט אזו וויא זיא איז
פריער גיוועזן אונ וועט אפ טאן דעם פגם פון דר וועלט אזו ווי דער
פסוק זאגט בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים דרום זאגט דער
פסוק כי יעשו אז זיא וועלן טאן מכל חטאת האדם פון די זינד פון אדם
הראשון ומעלה מעל בה' וואס ער האט פוגם גיוועזן אין דר מדה פון ה'
ער איז ארויס גגאנגן פון מדת הרחמים פון הקב"ה הרחמן יצילנו הקב"ה
דר רחמן זאל אונז מציל זיין אויף דער וועלט פון די רשעים אונ פון
זייער חטא שטארבין אויס כמה צדיקים פון זייערט וועגין חוץ וואס
זייא זענן גורם למעלה ולמטה רבי יצחק אונ רבי יהודה זענן גגאנגן
פון אושא קיין לוד זאגט רבי יהודה לאמיר ריידין דברי תורה אונ
לאמיר גיין הייבט ער אן עס שטייט ווען איינר וועט עפענן איין גרוב
אדער ער וועט זיא פון תחלת אן גראבין אונ איינער וועט אין איר
ארין פאלין אונ וועט ניזוק ווערין בעל הבור ישלם מוז דער בעל הבור
בצאלן היינט אז עס איז בייא דעם אזו על אחת כמה וכמה ווען איינר האט
גורם גיוועזן מיט זיינע חטאים צו דער גאנצער וועלט איז שוין אבל
שכן ווי אזו זיין עונש איז איך מו מיך וואונדערן אז איינר איז גורם
צו דער וועלט שלעכץ דורך זייני חטאים וויא אזו זאל אים העלפן
תשובה אזו ווי דר פסוק זאגט איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם שטייט
ווייטער והתודו את חטאתם והשיב וגו' אלא וודאי תשובה איז אזו גרויס
אז מיט דער תשובה איז ער אלץ מתקן וואס ער האט פוגם גיוועזן
למעלה ולמטה זיך אונ צו דר גאנצר וועלט :

פתח רבי יהודה הייבט אן נאך אין דעם פסוק בצר לך ומצאוך את כל
הדברים האלה פון דאנן לערנן מיר אפ אז תשובה איז גרעסר פון
אלץ איידר דר דין איז שולט אבר אז דר דין איז שון שולט איז זיין
כח זייער שטארק דער דין גייט שוין ניט אוועק ביז ער איז משלים
זיין שליחות אונ אז ער טוט תשובה איז ער מתקן זיך אונ די גאנצע
וועלט דרום שטייט בצר לך ומצאוך את כל הדברים האלה דר נאך שטייט
ושבת עד ה' אלהיך דאמאטשע הקב"ה שיקט דעם דין אויף דר וועלט וויל

ער אויך אז מען זאל טאן תשובה כדי ער זאל מטיב זיין מיט זיי
בעולם הזה ובעולם הבא אונ עס איז ניט דא קיין שום זאך אוף דר
וועלט ווס זאל שטיין אנטקעגן תשובה אונ ער איז אויך גורם מיט
זיין תשובה דס די שכינה ווס זי הייסט תשובה וועט זיך אום קערן
אוף דעם ארט פון דעם גלות אונ דיא תשובה איז אז ער איז זיך
מוסר נפש אין דר תשובה צו השי"ת נעמט מען אן די תשובה אזו
איז אלץ מתוקן ער אונ די גאנצי וועלט למעלה ולמטה אבער דער
רשע איז מקלקל זיך אונ די גאנצי וועלט פון זיינט וועגן אוי לרשע ואוי
לשכינו קום אונ זעה יונה איז אנטלאפן גווארן אונ האט ניט גיוואלט
גיין אין שליחות פון הקב"ה אונ כמה מענטשן ווס זענן גוועזן מיט
אים אין שיף זענן אלע שיר דר טרונקן גווארן אין ים ביז זיי האבן
אים ארין גיווארפן אין ים זענן זיי ניצול גווארן דער נאך האט ער
תשובה גטאן אונ הט גירופן צו הקב"ה אין זיין צרה אונ איז ניצול
גווארן אונ הט מציל גיוועזן אין שטאט נינוה כמה חיילות דאס איז
אלץ ווייל ער הט גירופן צו הקב"ה פון זיין צרה אזו ווי עס שטייט
קראתי מצרה לי ויענני אונ ווידר שטייט מן המצר קראתי יה :

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא דס הט גזאגט משה רבינו דר רועה נאמן צו ר' שמעון
איש איש כי תשטה אשתו וגו' זאגט דר רעיא מהימנא צו אליהו הייב
אן דו אליהו מיט מיר אין די מצות דען דו ביסט מיר אלי מאל צו
הילף דו ביסט דאך גוועזן אויך צום ערשטן פינחס בן אלעזר בן אהרן
הכהן מיין ברודר ואח לצרה יולד ער הייבט אן אונ זאגט בייא דער
מצוה פון פרשת סוטה שטייט ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו דס איז
מרומז אויף דעם יצר הרע ס"ם ער איז זיך מקנא אין דר הייליגער
נשמה ווס זי איז גיגליכן צו איין אשה וואס זיא איז שיין אין אירע
מעשים אוף איר איז גיזאגט אשת חיל עטרת בעלה אונ ער מחמת זיין
קנאה וויל ער זי מטמא זיין אזו ווי ער הט גטאן ביי אדם הראשון •
ער הט זיך מקנא גוועזן אין זיין ווייב ביז ער הט זי איבר גירעט אונ
הט זיי גורם גוועזן מיתה אונ די צייט וואס ער איז איבר איר שולט
איז ער זי מטמא אונ זיין ווילן איז צו פר ברענן די נשמה אין פייער
פון דעם גיהנם וקנא את אשתו והיא נטמאה אונ דרום האבן מיר גלערינט
ובת איש כהן דס איז מיכאל כהן גדול כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש
תשרף דס די זוהמא אונ דיא טומאה פון איר ווערט אין גיהנם פאר
ברענט אונ גילייטערט אזו ווי מען לייטערט זילבר אין איין טעסט
ווערט דאך דס פסולת פר ברענט אזו אויך די ישראל אז זיי זינדיגן
ברענט זיי הקב"ה אין גיהנם ווערן זיי דארטן גילייטערט אזו ווי עס
שטייט וצרפתיך כצרוף את הכסף וגו' ביז עס ווערט אין זייא מקוים אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו דען ווען די ישראל זענן אום גמישט מיט דעם
ערב רב זענן אלי מצד עץ הדעת טוב ורע זים אונ ביטער אונ אז זייא
מאכין זינדיגן דיא ישראל זענן זייא ארע מצד הרע זייא זענן וויא דיא
מי מרה וואס זענען ביטער גיוועזן אונ הקב"ה האט גיהייסן ארין
ווארפן איין האלץ אזו ווי עס שטייט ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו
המים אזו וויא בייא דער סוטה אז דער כהן הט אין דר וואסר ארין
גווארפן דעם שם הקודש ווס הייסט עץ אונ אז זיא איז טמא גוועזן
זענן די וואסר ביטער גווארן אונ עס איז גיוועזן וצבתה בטנה ונפלת ירכה
איז זי צו שפרונגען גיווארן אונ אז זיא איז גיוועזן ריין שטייט וימתקו
המים זענן זייא זים גיווארן אונ זי האט גיהאט איין בן זכר אזו איז

זיא

ויא גיפרובט גיוואָרן דורך דר וואסר אזו אויך וועט הקב"ה פרובן
די ישראל ביי דר גאולה אחרונה דרום שטייט יתבררו ויתלבנו ויתצרפו
רבים אונ זיי וועלן ווערן מצד הטוב די וואס וועלן ביי שטיין אויף דעם
נסיון אונ צו די רשעים וועט מקוים ווערן ואל אדמת ישראל לא יבואו דס
הקב"ה וועט זיי אום ברייגגען שטייט ווייטער אָבער והמשכילים יבינו
די קלוגע וואס זיי זענן גיהאלטן אין דעם עץ החיים האט אויף זייא
דניאל גיזאָגט והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע די וואס וועלן קליגן אין דער
תורה וואס ער האט אייז אחיזה אין דעם עץ החיים זיי וועט מען ניט
פרובין נייערט דיא וואס זענן מצד עץ הדעת טוב ורע אונ דיא ישראל
וועלין אין דעם פר זוכן פון דעם עץ החיים אונ בזכות וואס זייא
וועלן לערנען די תורה וועט די גאולה קומען מצד הרחמים אין דער
צייט וועט אין זייא מקוים ווערן ה' בדד ינחנו אז גאט אליין וועט זייא
פירין דאס קיין צד הרוגז וועט שון ניט זיין צווישין דיא ישראל אונ
בייא דער תורה הקדושה וואס היינט איז דיא תורה הקדושה
גשטעלט אין איין לבוש פון סיפורים וואס דריגען איז דא אסור ומותר
כשר ופסול טומאה וטהרה וואס מצד הטוב איז דאס כשר מותר טהור אונ מצד
הרע איז דאס פסול אסור וטמא דאס איז ווייל די וועלט ווערט היינט
גיפירט בדרך טוב ורע אָבער לעתיד וועט דער אילן טוב ורע קיין שליטה
ניט האבין אויף די ישראל דען זייער פרנסה וועט שוין זיין מצד עץ
החיים דען וועט שוין אין דער תורה ניט זיין קיין מחלוקת מצד הרע
אונ קיין קשיא מצד הטומאה ווארום מחמת דר שליטה פון טומאה
ורע פר שטייט מען ניט רעכט דיא תורה דרום איז פר האנדין אין
דר גמרא מחלוקת אונ קשיות דר פאר שטייט אזו אונ דר אנדרר
פר שטייט אנדערש אָבר בזמן הגאולה וועט מקוים ווערין ואת רוח
הטומאה אעביר מן הארץ דאס קיין טומאה וועט שוין ניט שולט זיין וועט
שוין איטליכר די תורה רעכט פאר שטיין אונ דס ערב רב מיצ"מ
וועלין גאר ניט נחשב זיין גליך ווי זיי וואלטין גאר אויף דר וועלט
ניט גיוועזן זייא וועלין ניט פאר זוכין פון דעם עץ החיים אויף זייא
איז גזאָגט גיווארין דס וועט זיין דער חילוק צווישין עולם הזה אונ
ימות המשיח דאס קיין גלות וועט ניט זיין אָבר אנדערע מעלות
וועלין זייא ניט האבין ווי די לומדים אנטקעגין זיי איז דער משניות
מיט איסור והיתר טומאה וטהרה ניט אנטקעגן די תלמידי חכמים
דען זיי וועלן פר שטיין דס פנימיות דס איז אש טהור אונ וועלן מבוזה
ווערן פר די תלמידי חכמים זיי וועלן אקעגן זיי זיין וויא אור אקעגן
חושך דען ביי ישראל שטייט וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים דר
חמשים איז טייטש שער החמשים דס דר יובל מאכט פון דארטן פרייא
צו פופציג יאר דארטן איז דר עץ החיים וואס אלי פרייד קומט פון
דארטן ארום דרום איז אוף זיי גזאָגט גוואָרן חמה יעלו כהר זייא וועלן
ארוף גיין אוף דם בארג סיני אוף זיי שטייט ויסע מלאך האלהים וגו' אויך
שטייט ואשא אתכם על כנפי נשרים דאס זענן די ענני כבוד ואביא אתכם אלי
אָבר דר ערב רב זענן ניט גוועזן אין די ענני כבוד נייערט די ישראל
אליין אויף זייא שטייט ובני ישראל יוצאים ביד רמה אזו וועלן דיא תלמידי
חכמים ארום גיין אין אלרליי כבוד אונ ווי אזו עס איז גזאָגט גוואָרן
אוף די עמי הארצים פון די יהודים וואס זענן מצד הטוב ויתיצבו בתחתית
ההר אזו וועלן זיי שטיין אונטר די צדיקים גליך ווי איין פערד אונטר
זיין האר אונ וויא איין קנעכט אונטר זיין בעל הבית אונ אזו וויא
הקב"ה האט צו זיי גזאָגט בשעת זיי זענן גשטאנען אונטר דעם בארג

סיני וועט איר מקבל זיין די תורה איז גוט אונ אז ניט וועט איר
באגראבן ווערן אזו אויך וועט הקב"ה זאגן צו די עמי הארצים
יהודים וואס זענן מצד הטוב ווילט איר מקבל זיין אויף אייך
תלמידי חכמים גלייך ווי איין האר וואס רייט אוף זיין פערד אונ
קנעכט בייא דינט אים איז גוט אונ אוב ניט וועט איר אלי דא
גלות בגראבן ווערן אונ דס ערב רב אזו ווי בייא מתן תורה שט
וירא העם ויגעו ויעמדו מרחוק דס זיי זענן גשטאנען פון ווייטן אזו וועל
לעתיד אוך ווייט זיין פון דר גאולה אונ וועלן זעהן די תלמידי חכ
זענן אלי אין גרוס גוטס אונ גרוס כבוד אונ אז זיי וועלין ווייט
דר פון אונ אז זיי וועלן זיך אוך וועלן בהעפטן מיט זייא שטייט
תגע בו יד כי סקל יסקול או ירה יירה אין דר צייט וועט מקוים ווערן דר פ
ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר אונ דניאל האט גזאָגט ורשעים בחושך ידמו ד
זענן די ערב רב וואס זענן נאך פון יציאת מצרים אונ אוף זיי האט
נביא גיזאגט ואל אדמת ישראל לא יבואו · אין זוהר פנחס שטייט ווייט
אוף דר צייט שטייט כה אמר ה' לרועים הפושעים כי דס זענן דיא מנהי
אונ די פרנסי הדור פון די ישראל וואס זיי זענין רשעים אוף זייא
גיזאגט גיוואָרן דער פסוק הגה אנכי מפתיה והולכתיה המדברה ונשפטתי
כאשר נשפטתי את אבותיכם דס זיי וועלין אום קומן במכת חושך ע"כ
די רייד פון משה · זאָגט רבי שמעון צוא אים דוא רועה נאמן
באשווער דיך דו זאָלסט ריידין אובין פון מיינט וועגין דאס הק
זאל געבין רשות מגלה צו זיין די תורה דס מיט דעם וועל איך
אוים לייזן דו ביסט פר שוועכט איבר דעם חטא פון די ישראל
וויא דער פסוק זאָגט אוף דיר והוא מחולל מפשעינו דרום וויל איך
דיר טאן טובות דורך דיין דיבור · זאגט דר רועה נאמן משה
רבי שמעון דא באשווער איך דיך ביי דעם שם הקודש ה' דאס
זאלסט דיך ניט זאמן מיט דיין כח דען איך בין אין גרוסן צער
קער מיך כה וכה הין אונ אהער וירא כי אין איש אונ עס איז קיינר
דא ער זאל מיר העלפן אום ציהן מיך פון מיין צער מיט דר קבו
וואס עס שטייט אוף מיר גשריבן ויתן את רשעים קברו דס זייא וועלן
ניט דר קענן דס איך בין גוואָרן צווישין דיא רשעים איך בין נח
צווישן זיי ווי איין מת · די תורה אונ די תלמידי חכמים זענן ני
מבוזה אונ די אנשי חיל יראי חטא מוזן ציהן מעיר לעיר אונ
איז זיך איבר זיי ניט מרחם אונ דו זאָלסט ריידן פר השי"ת בכל יכו
צו וויכן דעם דוחק פון די תלמידי חכמים עד כאן רעיא מהימנא :
איש איש כי תשטה אשתו ומעלהבו מעל ווארום שטייט צוויי מאל דס וואָ
מעל אלא זיא פעלשט אין איר מאן אונ אין די כנסת ישראל
דרום ווייל די אשה איז מועל אין דר שכינה דרום שטייט והביא ה
את אשתו אל הכהן דען דר כהן איז דר שושבין אונ דר ליב האבר פון
שכינה דרום מוז ער זיא דן זיין דא קען מען פרעגן נאך וואס
דס גוועזן ביי דעם כהן אמער מיר האבן דאך גלערינט אז בייא
קרבן האט בדארפט אנדרר קולין ניט דר כהן דרום ווייל דר פ
האט איין אחיזה אין חסד דרום טאר ער ניט טאן קיין דין אונ
זאל קילין דעם קרבן וואלט ער דאך גיטאן איין דין וואלט ער פ
גיוועזן אין מדת החסד אונ פאר וואס בייא דער סוטה האט ער
גיטאן איין דין מיט דיא מים המאררים אלא דר כהן האט דאס גימו
טאן ווייל ער איז חסד אונ שלום מאכין בין איש לאשתו ער מאכט של
דורך די מים המאררים ווען זיא איז טהור אונ האט ניט חוטא גיוו

...ין בקתה ונזרעה זרע האט זיא דער פאר איין בן זכר אונ דער כהן
...זט אז ער האט זיא שלא כדין חושד גיוועזן אונ אז זיא האט יוא
...ינדיגט האט דער כהן איר דין ניט גיטאן נייערט דער שם הקודש
...אס ער האט אין דעם וואסער אריין גיטאן אונ דר כהן האט זיא פיל
...אל גיפרעגט זיא זאל זיך מודה זיין כדי מען זאל דעם שם הקודש
...ט אפ מעקן אין וואסער דרום אז זיא האט דיא וואסר גיטרונקן
...אט דער שם הקודש גיטאן אין איר דעם דין אבער ניט דער כהן ·
...ר המעתיק דרום שטייט אין פסוק ובאו בזהמים המאררים למרים די וואסער
...ין גוט אונ זים גוועזן נאר אין איר האט דער שם הקודש גמאכט
...ן זיי זענן אין איר ביטר גוואָרן ווייל זיא הט אין זיי פוגם גיוועזן :
...בי אלעזר הייבט אן אין דר פרשה ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה
כי מרים הם איך פר וואונדר מיך אין דר פרשה צו פאר שטיין די
...רשה רעכט ווארום בייא דיא וואסר פון מרה שטייט שם שם לו חוק
...שפט ושם נסהו אלא דר ענין פון דר סוטה איז גוועזן אין מרה ביי דר
...אסר דען די מצרים האבן גזאגט אז די קינדר פון די ישראל זענן
...ין זיי אונ אויך די ישראל האבן זייערי ווייבר חושד גוועזן אז זיי האבן
...זנה גוועזן מיט די מצרים ביז הקב"ה הט זיי גבראכט צו דעם ארט
...רה בודק צו זיין זיי ווי איין סוטה מיט דר וואסר דרום שטייט ויצעק
...שה אל ה' זאגט הקב"ה צוא משה משה וואס ווייסטו עס זענן כמה
...קטריגים ומשחיתים אוף זיי דרום וויל איך בודק זיין די ווייבר פון
...שראל דרום שרייב אוף דם שם הקודש אונ ווארף אריין אין וואסר
...ריין וועל איך דר מיט בודק זיין אלי ווייבר אונ די מאנן וועלן דא
...ארטן כדי עס זאל שון קיין שם רע ניט זיין אוף מייני קינדר אונ
...ל זמן אז איך וועל אלי ניט בודק זיין וועל איך מיין נאמן אוף זיי
...ט מאכן רוען סיד שטייט ויורהו ה' עץ דם איז דר שם הקודש אונ ער
...ט אים אריין גוואָרפן אין וואסר אריין אונ דעם שם וואס דר כהן
...אט בודק גוועזן די סוטה דעם שם האט משה אין וואסר פון מרה
...ריין גיווארפן דרום שטייט שם שם לו חוק ומשפט ושם נסהו דען דארטין
...ט מען גיטאן חוק ומשפט מיט די ווייבר אוב דוא וועסט פרעגן
...ם איז רעכט ווס מען האט בודק גיוועזן די ווייבר אבר נאך וואש
...ט מען די מאנן בודק גוועזן דען די מאנן האבן דאך אויך גטרונקן
...לא מען האט זיי בודק גיוועזן אויב זיי האבין זיך ניט מטמא גוועזן
...יט די ווייבער פון מצרים דם איז גיוועזן די גאנצע צייט ווס זייא
...ענן דארטין גיוועזן אונ זייא זענן גיפונן גיווארין אלע זכאין צדיקים
...ונ מען האט גיזעהן אז די זרע ישראל זענן קדושים דרום שטייט
...בייא דר וואסר ושם נסהו דארטין זענן זיי גיפרובט גיווארין אונ אזו
...האט דר כהן בודק גיוועזן די סוטה מיט דעם שם הקודש אונ אז
...יא איז ריין גוועזן זענן דיא וואסר אין איר זים גוואָרן אונ האבן זיא
...ריינקט אונ זענן אין איר גוועזן ביז זיא איז מעוברת גוואָרן אונ
...אז זיא איז מעוברת גוואָרן האבן די וואסר אין איר דאס קינד שיין
...ונ ריין גמאכט דם עס הט אין זיך קיין שום חסרון ניט גהאט מכל
...ומ שבעולם אונ אז זיא איז ניט ריין גוועזן זענן די וואסר אין איר פאר
...קערט גוואָרן צו אשלאנג אונ עס הט פון איר גשמעקט די טומאה
...ונ די זוהמא מיט ווס זיא הט מקלקל גיוועזן אונ גזינדיגט איז זיא
...וארן בגריפין אונ עס איז וואָרן גזעהן איר חרפה ובושה פאר אלי ·
...ראה איז דר חלק פון ישראל דם הקב"ה בגערט אין זיא אונ וויל
זייא מטהר זיין ·

רבי חזקיה הייבט אן אשתך כגפן פוריה די אשה איז גגליכן צו איין ווין
שטאק אזו ווי איין ווין שטאק קען ניט מקבל זיין קיין הרכבה
פון אנדער מין דם הייסט אז מען וויל איין זעצן איין צווייג אין אים
מוז ער זיין נאר פון דעם מין אבר ניט פון אנאנדר מין בוים אזו
איז אויך איין אשה באהעפט זיך נאר אין איר בת זוג אזו ווי איין
טויב האלט זיך נאר אין איר בת זוג פוריה זי בליהט אונ ציהט אויס
צווייגן אויף אלי זייטין דם איז בירכתי ביתך אין דיין הויז זי זיצט נאר
אינשטוב זי גייט ניט אויף דר גאס כדי זי זאל חס ושלום ניט קומן לידי
מכשול אונ צו איין חטא · בניך כשתילי זיתים אייערי קינדר וועלין זיין אזו
ווי דאס פלאנצין פון איין אייל בירט בוים אזו ווי איין אייל בירט
בוים איז שענר פון אלי ביימר דען סיי זומער אונ סיי ווינטר פאר
לירט זי ניט אירי בלעטר אונ זיא איז תמיד שענר פון אלי ביימער
אזו וועליז אירי קינדר אויך זיין השובר פון אלע אונ ניט דאס אליין
נאר איר מאן וועט נבע־טשט ווערן מיט אלי ברכות למעלה ולמטה
מיט עושר אונ בנים ובני בנים אזו ווי דער פסוק זאגט הנה כי כן יבורך
גבר ירא ה' אונ ווידר שטייט יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חייך וראה
בנים לבניך שלום על ישראל :

איש כי יפליא לנדור רבי אלעזר הייבט אן מדוע באתי ואין איש ווי גאר זענן
גליבט די ישראל פר הקב"ה דען ווי זיי זענין ווערט ער גיפונן
מיט זיי אונ ווערט פון זייא ניט אפ גיטאן אזו ווי עס שטייט ועשו לי
מקדש ושכנתי בתוכם עס שטייט סתם מקדש דען אלי שולין פון דר וועלט
הייסין מקדש אזו ווי מיר האבין עס אויף אנדער ארט שון מפורש
גיוועזן אונ די שכינה פעדערט זיך נאר אין בית הכנסת· וואול צו די
מענטשין וואס ווערן גרופין צום ערשטין אין שול דען זייא זענין זיך
מתקדש מיט דער שכינה צום ערשטין אונ די ערשטי צעהן דארפין
מיט איין מאל אריין גיין אין איין צייט ניט איינציג ווייס דען דיא
צעהן מענטשין זענין גלייך אזו וויא איינר דרום דארפין אלי אריין
גיין אין איינם אונ גלייך אזו וויא דער מענטש איז מיט איין מאל
באשאפין גיווארין אזו וויא עס שטייט הוא עשך ויכוננך :

איש כי יפליא לנדור וואס מיינט מען כי יפליא דם הייסט ער וועט זיך אפ
שיידין פון אנדרע לייט ער זאל זיין הייליג אין גשטאלט פון
אויבין אונ צו גיפונן ווערין גאנץ דען איין מענטש ווס ער קומט זיך
מקדש ומטהר זיין איז מען אים פון אויבין מקדש ומטהר ער זאל
זיין הייליג אונ ריין אונ מען פאר שפרייט אוף אים דיא אייבערשטי
קדושה דם השי"ת ווערט דורך אים גיהייליגט אויף דער וועלט אונ
אויף יענר וועלט :

פרשת בהעלותך

וידבר ה' אל משה לאמר בהעלותך את הנרות וגו' רבי יהודה זאגט וואול איז
דער חלק פון זייא ישראל דאס הקב"ה הט אין זייא בגערט
בשעת יציאת מצרים אונ הט זיי דענמאלט גיגעבן איין תורת אמת
איין עץ חיים דאס דורך דער תורה ירשנן דיא ישראל חיים בעולם
הזה ובעולם הבא דען דער חיים ער בהעפט זיך אונ איז עוסק אין
דער תורה דער האט דאס לעבין אונ ווער עס שייד זיך אפ פון דר
תורה דער שייד זיך אפ פון זיין לעבין דען זיא אונ אלי אירי רייד
זענין כולו חיים חיים הם למוצאיהם אויך שטייט רפאות תהי לשרך ער זאגט
ווייטער סודות · רבי אבא זאגט עס שטייט אשרי העם יודעי תרועה

שיר פניך יזרכון ואל צוא זיי וואס הקב"ה האט זייא געגעבן דיא הייליגי
תורה אונ הט זיי געלערינט איר וועג זיי זאלן זיך אין איר באהעפטן
צוא היטן די תורה ומצות דען דורך דעם איז ער זוכה לעולם הבא
אונ האט זייא ארויס גיצויגן פון מצרים פון דעם רשות הטומאה
אונ האט זייא מקרב גוועזן צוא זיך זייא זאלן ווערן אן גהאלטן אין
זיין נאמן וואס ער איז שולט על עליונים ותחתונים אונ מחמת גרוס
ליבשאפט הט ער זייא דערמאנט גרופן בני בכורי ישראל זייא זענין אין
גשטאלט פון דר קדושה עליונה אונ האט צוא בראכן דיא כוחות
הטומאה פון מצרים אונ הט אויף גבונדן די קניפן וואס די מצרים
האבן זיי פר בונדן מיט כישוף אז זיי זאלן ניט קענן ארויס גיין פון
מצרים דרום הט הקב"ה גהרגת אלי בכורים פון מצרים מיט זייערי
כוחות וממונים של מעלה אונ די מכה הט הקב"ה ניט גיוואלט טאן
דורך אייז מלאך אדר איין שרף ווארום קיין מלאך הט ניט גקאנט
וויסן וועלכער עס איז איין בכור אונ ווידער קיין מלאך האט ניט
גיקענט אויף בינדן דס פר בינדונג וואס זיי האבן פאר בונדן דרום
הט הקב"ה אליין גימוזט דס טאן • קום אונ זעה די נאכט פון מכת
בכורות האבן דיא מלאכים גיוואלט שירה זאגן אז זייער צייט פון
שירה איז גקומן הט הקב"ה צו זייא גזאגט היינט איז ניט די צייט
איר זאלט שירה זאגן דען מייני קינדר זאגן אונטן איין אנדרי שירה
אונ אז עס איז גקומן האלבע נאכט הט זיך דער וועקט דער צפון
ווינט אונ הקב"ה הט גטאן נקמות אין מצרים אונ די ישראל האבן
אונטן גיזאגט שירה והלל מיט אגרוס קול • אין דר צייט זענן זייא
גיווארן פריי פון אלדינג אונ אלע מלאכים אונ חיות האבין פאר
נומען דס קול פון די ישראל • דר נאך אז זייא האבן זיך מל גיוועזן
אונ זענן גיצייכינט מיט דעם דם מילה אונ דם פסח אויף דעם אייבר
שטידיל אונ אויף די צוויי מזוזות אונ אז דער משחית האט גזעהן
דעם צייכן הט ער אויף זייא קיין שליטה ניט גיהאט ווארום הקב"ה
הט אויף זיי חס גיהאט אזו ווי עס שטייט ופסח ה' על הפתח אויב דוא
וועסט פרעגן ווארום שטייט ולא יתן המשחית איז משמע דער משחית
הט גשלאגן אמער הקב"ה אליין הט דאך גשלאגן די בכורים נאר
עס שטייט וה' הכה כל בכור שטייט וה' מיט איין וא"ו ווייזט דאס אז
הקב"ה מיט זיין בית דין איז גוועזן אין מצרים דרום הט מען גימוזט
צייכענן אויף איטליכער שטוב מיט דעם דם פסח ומילה כדי די וואס
זענן גיוועזן מיט הקב"ה זאלן זיי ניט מזיק זיין ישראל דען ביי אלם
דינג דארף זיין מעשה מען זאל דורך דעם ניצול ווערן פון דיא
מקטריגים אזו אויך אויף דעם מזבח איז אויך גיוועזן איין מעשה וואס
מען האט אויף אים גשפרענגט דס בלוט פון דעם קרבן כדי דיא
מקטריגים זאלן ניט קענן מקטרג זיין דורך דער מעשה אבער אום
ראש השנה וואס איז איין יום הדין אונ אלי בעלי לשון הרע די
מקטריגים שטייען אלי אויף ישראל מקטרג צו זיין דענסט מאל דארף
מען ניט טאן קיין מעשה נייערט מיט דבור תפלה ובקשה אונ מען
מוז ווייזן התעוררות מיט דעם רוח ונפש דאס איז מיט דעם שופר
אזו ווי מיר האבן שון מפורש גוועזן דס מיט דעם שופר למטה דער
וועקט מען דעם שופר גדול למעלה וואס אלי רחמים קומן ארוס פון
אים וואס דר מיט ווערן צוא בראכן אלי בעלי דינים אונ מקטריגים
אונ זיי האבן דעם טאג קיין שליטה ניט אונ אז מען דר וועקט דעם
רחמים פון אובן אזו ווערן דר וועקט אלי אורות די ליכט לייכטן פון

אלי זייטן אין דר צייט איז באור פני מלך חיים קום אונ זעה בשעת
כהן גדול הט זיך מכוין גיוועזן אן צו צינדן די מנורה אונ דער נ...
הט ער מקטיר גוועזן די קטורת הסמים אזו הט עס דר וועקט לפ...
דס אלי אורות זענן דר לייכט גווארן אונ עס איז ארין מקושר גווא...
באנאנד אין דער צייט איז גיפונען גווארן ששון ושמחה אין א...
עולמות אזו ווי עס שטייט שמן וקטורת ישמח לב דרום שטייט דס ל...
בהעלותך את הנרות עס וואלט גידארפט שטיין בהדלקתך לשון אן צינ...
ניט לשון אויף ברענגן נאר מיט דעם וואס ער הט אונטן אן גיצונ...
די מנורה הט ער אויף גיבראכט דאס התעוררות אובן דען עס ...
אלץ גישטעלט גווארן למטה אנמקעגן דעם משכן של מעלה דר...
זאגט ער אל מול פני המנורה די מנורה של מעלה איז גשטעלט אנמק...
די מנורה של מטה בשעת דר כהן הט זי אן גצונדן יאירו שבעת הנ...
הט ער דר מיט דר לייכט די שבעה גרות מע"ה :

רבי אלעזר מיט רבי יוסי ורבי יצחק זענין גיגאנגין אין וועג זע...
זיי גקומן צו די הרי חושך ווי רבי אלעזר הייבט אויף זיינע א...
הט ער דר זעהן די הויכע פינצטערע בערג זייא זענן במורא ג...
זאגט רבי אלעזר ווארט מיין פאטר דא גוועזן וואלט איך מיך נ...
ניט גיפארכטן אונ היינט אויך ווייל מיר זענן דריי מענטשן וו...
איך מיך אויך ניט פארכטין פון צו האבן דא איין דין זאגט ער
זיי ווי ליב זענן די דברי תורה דען איטלכס ווארט אין דער תו...
איז גרוסע סודות ורזין עליונים אונ די תורה איז דר כלל העליון א...
מיר האבן גילערינט די תורה ווערט גדרשת מיט דרייצעהן מ...
איינם פון זיי איז כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על ע...
יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא איין זאך וואס איז גוועזן אין כ...
פון אלי אונ עס איז ארוס גיגאנגען פון דעם כלל אויף אייע ז...
ווייזט עס מיר אויף דעם גאנצן כלל אזו אויך די תורה איז איין כ...
פיל סודות גדולות אונ חאטשי איין זאך איז ארוס גיגאנגען הי...
עס שטייט איין סיפור המעשה אדר עפים אנדערי רייד איז דאך
מעשה ארוס גיגאנגן פון דעם כלל פון דר תורה דען קענטשן מ...
די תורה דר ציילט זיי איין מעשה אונ ווייטר מיינט ניט די תו...
נאר אזו ווי עס שטייט פר אים• אונ באמתלא ללמד על עצמו יצא עס ...
ניט ארוס גיגאנגן פון דעם כלל פון דר תורה וואס זי איז אין גאנ...
גרוסע סודות ווייזן אויף זיך אליין דאס הייסט נאר די מעשה וו...
ווערט דער ציילט ניט מער נאר עס קומט צו ווייזן על הכלל כולו ...
אויף דעם גאנצן כלל דס זיי זענן גרוסע סודות דהיינו עס שטייט ...
פסוק ותנח התיבה בחודש השביעי בשבעה עשר יום לחודש על הרי אררט דא ...
דר פסוק ארוס גיגאנגן פון דעם כלל פון דער תורה וואס זיא ...
גרויסע סודות אונ דא דר ציילט זי נאר איין מעשה בעלמא וו...
קומט אונז ארוס וואו די תיבה הט גירועט אויף די בערג אדר א...
אנדרע בערג נאר דס איז ארוס גיגאנגען פון דעם כלל ללמד על ה...
כולו יצא צו לערנן אונז מיר זאלן גלייבן אזו ווי די גאנצע תורה ...
דר כלל עליון סודות הגדולות אזו דאס איז אויך גרוסע סודות • פיל זו...
זענן די ישראל מען הט זיי גיגעבין די תורה עליונה וואס זיא ...
תורת אמת קום אונ זעה צוא איין שר איז אויך קיין כבוד ניט צ...
ריידן אזעלכע פראסטע רייד וכל שכן אויף צו שרייבן על ארת כ...
וכסה באלף אלפי אלפים הגדולות דער מלך מלכי המלכים הקדוש בר...
הוא דאס ער וואלט זיך געקענט מאכן איין תורה פון פיל הייל...

יבן של מעלה נים צו שטעלן פראסטע רייד צו מאכן דר פון איין
ורה דהיינו די רייד פון הגר און פון עשו און פון לבן מיט יעקב
י רייד פון בלעם און בלק און פון זמרי בן סלוא דעסט גלייכן
נדערע רייד און סיפורים וואס שטייען אין דר תורה און פאר וואס
ייסט זי תורת אמת תורת ה' תמימה משיבת נפש עדות ה' פקודי ה' יראת ה'
צות ה' וגו' אויך שטייט הנחמדים מזהב ומפז רב ווי גישיקט זיך דס לשון
אל שטיין אויף אזעלכע סיפורי דברים נאר דיא תורה הקדושה
ייסט בוודאי רעכט תורת ה' תמימה אין איטליכן דבור פון איר איז
רומז אנדערע סודות אזו ווי מיר האבן גזאגט • קום און זעה דעם
סוק ותנח התיבה איז אזו גלערינט גווארן דען דס ווייזט אויף אנדערע
אכן אויך בחודש השביעי דאס איז ראש השנה דאס דענסט מאל דער
עקן זיך דינים אויף דר וועלט און הקב"ה זיצט על כסא דין צוא
שפטן די וועלט אויף זייערע מעשים און דרום ווערט אן גירופן
ר כסא דין תיבה דען דרינן איז אלץ דא אזו וויא אין דער תיבה
זו אויך איז דרינן דא אלערלייא בריב פאר בארגין אין דעם אוצר
המלך וואס דרינן איז פר צייכנט אלי זאכן • אלי ספרים וואס ווערן
עפינט ווען פר בארגן דרום ווערט דארטן נאר נים פר געסן און
ר כסא דין איז אן גבריים אום ראש השנה וואס ער איז איין יום
הדין דעם טאג ווערט די גאנצע וועלט דארטן גידאכט דרום זאגט
ר פסוק ותנח התיבה דר כסא דין טוט רוען אום ראש השנה על הרי
רט דס זענן די אונטער לעהר פון דעם כסא הדין דס איז די שרי
הדינים די שרים פון ילדה ויבבא דס איז לשון קלאגן די דר וועקן זיך
און זענן שכיח פר הקב"ה דעם טאג און אלע בעלי תריסין דאס הייסט
י וואס גייען מיט כלי זיין דער וועקן זיך דעם טאג און שטייען אלע
ר הקב"ה אונטער דעם כסא הדין צו טאן דין אויף דער וועלט און
י ישראל זענן דעם טאג מתפלל תפלות מיט בקשות ותחנונים פר
הקב"ה און בלאזן שופר האט הקב"ה רחמנות אויף זיי און פר קערט
עם דין צו רחמים און אלי עליונים ותחתונים הייבן אן צו שרייען
און זאגן אשרי העם יודעי תרועה און דרום כוז מען האבן דעם טאג
יין בעל תוקע וואס ער זאל וויסן דיא סודות פון דעם בלאזן וואס
י כוונה דר פון איז און זאל קענן רעכט מכוין זיין בתרועה און זאל
ין זאך טאן בחכמה און דרום שטייט אשרי העם יודעי תרועה און עס
טייט נים שומעי תרועה וואס זיי הערין בלאזן נייערט יודעי תרועה וואס זיי
ייסן וואס דס בלאזן בטייט דס הייסט ער זאל קענן דער וועקן מיט
ין כוונה אובן צו פר קערן דעם דין צו רחמים דורך דעם בלאזן
זו האבן מיר דס מפורש גוועזן אויף אנאנדר ארט • זייא גייען אזו
גאנצן טאג ווי עס איז שפעט גיווארן פר נאכט קומן זיי אויף איין
רט און זעהן דארטין איין מערה זאגט רבי אלעזר לאז איינער
ריער אריין גיין און זעהן אויב דס איז אזו איין ארט וואס עס איז אן
יבריט פר אונז אלע אזו גייט אריין רבי יוסי און זעהט אז דארטן
יז דא נאך איין הייל און איין ליכט איז דארטן און הערט איין
ול עס זאגט בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות וגו' העלה
ותיה און זאגט דרוף גרוסע סודות וואס מען קען נים ארום שרייבן •
בי יוסי הערט עס און פרייט זיך זייער און דר ציילט דס צוא רבי
לעזר זאגט רבי אלעזר מיר וועלן אריין גיין דען הקב"ה הט אונז
קדים גיוועז צו טאן ניסים היינטיגן טאג • ווען זיי אריין גיגאנגען
הן זיי דארטן ווי צווי לייט זענן עוסק בתורה זאגט רבי אלעזר

מה יקר חסדך אלהים ובצל כנפיך יחסיון זיי זעצין זיך און זענן זיך אלי משכח
זאגט רבי אלעזר ווי גאר ווירדיג זענן די גינאד פון הקב"ה וואס איך
האב דא היינט גיפונען צינד אן די ליכט צוא דער לייכטין מיט דיין
תורה הייבט רבי יוסי אן בהעלותך את הנרות עס איז גיטאן גיווארין
צווייא מצות איינס נאך דעם אנדערן הדלקת נרות און קטורת דס
זענן גרוסע סודות דס מיט דעם התעוררות למטה איז דער לייכט
גיווארן די שכינה מיט פיל ברכות בכל העולמות :

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' ויעשו את הפסח במועדו פרעגט רבי אבא
מען הט דאך זיי שון אן גיזאגט ביציאת מצרים אויף דעם
פסח וואס בדארף מען זיי דא נאך אמאל אן זאגין אלא דא שטייט
בשנה השנית ווייל די ישראל האבן גימיינט די מצוה פון פסח איז נאר
גוועז אין מצרים אבר נים לדורות דרום הט ער זיי דט אנדערע יאר
אן גיזאגט אויף לדורות און ער זאגט גרוסע סודות אויף בחודש השני
זאגט רבי שמעון ווייא צו דיא לייט וואס זאגן אז דיא תורה איז נאר
ספורי דברים פון פראסטע לייט אזעלכע תורות הען איטליכער
מאכן מיט אגרעסערן שבח און די תורה וויל אונז דער ציילן וואס
עס איז גוועזן • האבן דאך שרים ומלכים אויך ספורים און דברי
הימים וואס הט זיך גיטאן פר צייטן אם כן לאז מען דר פון מאכן איין
תורה • אלא קום און זעה דר עולם העליון און דער עולם התחתון
איז איינס אנטקעגן אנדערן דיא צדיקים אונטן זענן אנטקעגן דיא
מלאכים אובן • ביי די מלאכים שטייט עושה מלאכיו רוחות דס איז נאר
למעלה אבער אז דער מלאך וויל אראפ גיין אין דעם עולם מוז
ער זיך מתלבש זיין אין איין לבוש וואס איז אין גישטאלט פון דער
וועלט אבער אז דעם לבוש קען ער נים זיין אויף דר וועלט און די
וועלט קען זיי נים פר גיבן און אזו איז ביי מלאכים איז שוין אבר
שבן די תורה וואס מיט איר האט הקב"ה אלי עולמות בשאפן און
אלע עולמות האבן נאר איין קיום דורך דער תורה דורך אירע
גרויסע סודות און שמות הקדשים מכלא אז זי הט בדארפט אראפ
גיין אויף דר וועלט ווען זי וואלט נים גוועזן אן גיקלייד מיט דעם
מלבוש פון די ספורי מעשיות ודברים וואלט זי די וועלט נים גקענט
פר טראגן מחמת גרוס רוחניות דרום זענן דיא ספורים נאר דער
לבוש פון איר און דער וואס מיינט אז דר פשוטער פשט איז די גאנצע
תורה איז ער גינארט אזו ווי דר גוף פון דעם מענטשן איז נאר איין
לבוש צו זיין רוח און אז זיין רוח גייט ארום איז אין זיין גוף נאר
נים דא קיין מעשות דען די מעלה פון דעם גוף איז נאר אז דר רוח
איז מיט אים אזו אז ער מיינט אז דר לבוש פון דר תורה איז דער
עיקר און עס איז דרינן נים דא קיין פנימיות האלט ער נאר חשוב
דעם לבוש וואס ער איז אנוף נים די סודות וואס זייא זענן דיא נשמה
דרום איז זיין עונש גרוס מדה כנגד מדה אזו בלייבט זיין גוף עפר ואפר
דר לבוש אן דר נשמה דען די תורה איז גישטעלט מיט אברים אזו
ווי דר מענטש אזו ווי עס שטייט אויבן אין פרשת בראשית דרום הט
דוד המלך גבעטן גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך דו זאלסט אנטפלעקן
מיינע אויגן זיי זאלן זעהן צו פר שטיין וואס אונטער דעם לבוש פון דר
תורה דס איז דס פנימיות דער פון למשל די תורה זאגט בראשית ברא
אלהים את השמים ואת הארץ צום ערשטן הט השי"ת בשאפין הימל און
ערד דס איז נאר דר מלבוש פון די ספורי דברים אבר דס פנימיות
דר פון איז מרמז וויא הקב"ה הט בשאפן דיא מדרגות עליונות און דיא

מדינת

מדריגה הייסט ראשית דיא מדריגה הייסט אזו איין שם און חוץ דעם פנימיות אי דא נאך מער פנימיות היינו די צרופי שמות וואס זיי גייען ארוס פון די פסוקים היינו שם ט"ב און אנדערע שמות וואס גייען ארוס פון דר פרשה דעסט גלייכן ויצא יעקב מבאר שבע איז דער פשוטר פשט נאר אסיפור · יעקב איז ארוס גיגאנגן פון דר שטאט באר שבע צו גיין קיין חרן אזו וויא דער אמת איז גיוועז אבער דאס פנימיות דר פון איז נאר אנדערש עס איז למעלה אזעלכי שמות עולמות סודות הקדושות דם איז איינם מיט דעם פסוק ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן דאס איז אלץ דיא עולמות עליונות דאס איינס האט אחיזה אין דעם אנדערין און די תורה רעט כפשוטו אזו וויא עס איז גיוועז אבר זיא מיינט מען זאל פאר שטיין ווייטר וויא דאס אלץ גייט למעלה דרום שטייט כי לא דבר רק הוא די תורה איז ניט קיין ליידיגע זאך און אז דו מיינסט אז זיא איז יוא ליידיג מכם איז דם נאר פון אייך ווייל איר פר שטייט ניט און דרום שטייט דם לשון רק דם מיינט מען עס איז נאר איין גוף וואס איז ליידיג אן איין נשמה · קום און זעה דאס מלבוש ווערט גיזעהן צו אלי און דער נפש רוח ונשמה זעהט מען ניט וואס פר איין חשיבות איז אין דרינען און עס איז פר האנדין אזעלכע לייט וואס זיי פר שטייען אין גוף די שבע פנימיות פון דעם מענטשן נאך זיין נשמה נאך אזו ווי יתרו הט גיזאגט צו משה ואתה תחזה מכל העם דוא ווערסט פאר שטיין אין חכמת הפרצוף אזו וויא עס שטייט אויבין אין פרשת יתרו אז מען קאן פר שטיין אין דעם גוף פון דעם מענטשין אזו אויך די תורה הט איין גוף און עס איז פאר האנדן דברי תורה וואס זיי הייסין גופי תורה וואס זיי זענען זיך מתלבש אין דיא ספורים · און די נארען בגערן נאר צו פאר שטיין דעם מלבוש פון דיא ספורי דברים אליין און ניט וואס אונטר דעם מלבוש און די וואס זענען קליגר די זעהן צו פר שטיין דעם גוף וואס אונטר דעם מלבוש איז און דיא וואס זענין נאך קליגר די זענען עבדי מלך עליון די וואס זענען גישטאנען אויף דעם בארג סיני זיי זעהן נאר די נשמה דאס פנימית פון דער תורה דאס איז דר עיקר אלי סודות דאס איז דיא רעכטי תורה און לעולם הבא וועט מען פר שטיין דם רעכטי פנימית דם איז וויא איין נשמה צו דר אנדרר נשמה אזו זענען אלי מדריגות עליונות איינס צו דעם אנדרין און אזו ווי איין מלבוש דאס די שמים מיט אלי חיילות של מעלה און אלי מדריגות זענען נאר אזו וויא מלבושים צוא דעם כבוד פון הקב"ה אויך ביי די נשמות איז איינע צו דר אנדערר איין לבוש דם ניט איטליכר קען דם פר שטיין און איינס איז אן גיהארטן אין דעם אנדרן · ווייא צו דיא רשעים וואס זאגן אז די תורה איז נאר ספורי דברים אליין און בגערן נאר צו לערנן דעם מלבוש אליין ניט מער · פיל זענען זוכה די צדיקים וואס זענין מסתכל אין דר תורה וויא עס דארף צוא זיין אזו וויא מען האלט טייערן וויין אין איין כלי אזו אויך ווערט דיא תורה דר קענט און גיהאלטן דורך אירי מלבושים און ספורי דברים און דרום מוז מען פאר שטיין אז דיא מלבושים דעקין צו דם פנימית וסודות התורה :

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו זאגט רבי יוסי פון דעם ווארט ויעשו לערנן מיר אפ אז איטליכר וואס טוט אונטן א מצוה ווי עס דארף צו זיין איז גלייך ווי ער וואלט גיטאן אובן כביכול דען מיט דר מעשה למטה ווערט דר וועקט למעלה אזו וויא אויבן שטייט :

איש איש כי יהיה טמא לנפש ווארום שטייט מיר צווייא מאל איש נאר דאס ווייזט איין מענטשן אז עס קען זיין ער זאל מקבל זיין די נשמה הקדושה העליונה און זאל זיא מטמא זיין און ער איז דם זיך גורם אז די שכינה מיט דר נשמה גייען אוועק פון אים און רוען ניט אויף אים דרום שטייט מיר צווייא מאל צוא ווייזין אז ער איז איין מענטש וואס איז ראוי אז עס זאל אויף אים רוען דיא קדושה עליונה און ער אליין האט זיא מטמא גיוועזן קען מען אויף אים ניט מאכן רוען דיא קדושה עליונה :

וביום הקים את המשכן כסה הענן וגו' רבי חייא זאגט עס שטייט פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד דר פסוק ווייזט אונז ווען עס צו שפרייט זיין געלט אויף צדקה אזו וויא עס שטייט יש מפזר ונוסף עוד ווער עס איז מפזר זיין געלט אויף צדקה ווערט אים גימערט נאך מער געלט און לעבן דרום ווייל דר עני איז חשוב וויא איין מת און ער איז אויף אים מושך דעם כח החיים מלמעלה דרום ווערט ער גיבענטשט און עס איז אשכחה אין אלי עולמות דער כח הדין וואס איז שולט אין דעם עני ווערט אונטר טעניג דורך דר צדקה :

פרשת שלח

וידבר ה' אל משה לאמר : שלח לך אנשים רבי יהודה זאגט עס שטייט כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשולחיו ונפש אדוניו ישיב דם איז טייטש אזו ווי די קעלט פון שנייא איז גוט צו דעם וואס שנייט תבואה אין פעלד ער האט דר פון גרוים הנאה אזו איז איין שליח נאמן צו דעם וואס ער שיקט אים דם זענן גיוועזן פנחס מיט כלב וואס יהושע הט זיי גשיקט פר מרגלים ונפש אדוניו ישיב זייא האבין גורם גיוועזן אז די שכינה זאל רוען אויף די ישראל און הט זיך פון זיי ניט אפ גיטאן · אבער דיא אנדרי מרגלים וואס משה האט גישיקט האבן גורם גיוועזן איין בכיה לדורות דם הייסט איבר זיי איז דם בית המקדש חרוב גיווארין נאך האבין זיי גורם גיוועזן דם כמה אלפים ורבבות מישראל זענין אוים גישטארבן אין דר מדבר און די שכינה האט זיך פון זיי אפ גיטאן : רבי חזקיה מיט רבי יוסי זענין גיגאנגן אין וועג זאגט רבי יוסי צוא רבי חזקיה איך זעה אין דיין פנים אז דו טוסט עפיס טראכטין זאגט ער צוא אים בוודאי טראכט איך אין דעם פסוק וואס שלמה המלך הט גזאגט כי מקרה האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם כמות זה כן מות זה וגו' כי הכל הבל מיר האבין גילערינט אז אלי רייד פון שלמה זענין בהאלטן מיט גרוס חכמה און לסוף קענן זיך דיא אפיקורסים טועה זיין אין דעם פסוק זאגט ער עס איז בוודאי רעכט מען זאל אין דעם קלערין וואס שלמה הט גימיינט דר ווייל האבין זיי גיזעהן ווי איינער איז צו זיי גיקומן און בעט פון זייא איין טרונק וואסר ער איז זייער מיד פון דר היץ וואס די זון הט אים גיברענט זאגין זיי צו אים ווער ביסטו זאגט ער איך בין איין יהודי זאגן זיי אפשר הסטו זיך גמיעט אין דר תורה זאגט ער צו זיי איידר איך זאל מיט אייך דא ריידן וועל איך בעסר ארויף גיין אויף דעם בארג טאן א טרונק וואסר ווארום איך האבין זייער דארשטיג נעמט רבי יוסי ארוס איין לאגיל מיט וואסר און זאגט אים טרינק דר ווייל דם וואסער דר נאך וועלין מיר מיט דיר ארויף גיין אויף דעם בארג נאך וואסר טריגקין הט ער גטרונקן דר נאך זענן זיי מיט אים ארויף גיגאנגן אויף דעם בארג און האבין דארטין גיפונן איין לויטרן קוואל וואסר האבין זיי אן גיגאסען דעם לאגיל מיט וואסר און זעצין זיך דארטן אנידר · זאגט ער צוא זייא

...י פרעגט מיך עפיס דען איך האב עוסק גיוועזן בתורה דורך
...ן און איך בין מיט אים גיגאנגען צוא זיין רבי זאגט רבי חזקיה
...עם איז דורך דיין זון איז בודאי זייער גוט נאר אונזר קשיא
...יר האבין גיפרעגט אויף דעם פסוק כי מקרה אדם וגו' מוזין מיר
...אנדרען פרעגן ניט דיך זאגט ער צו זיי איר מעגט מיר אוך זאגן
...אמאל גיפינט מען איין פעריל מיט איין אבן טוב אין איין זעקל
...איין ארונגאן · האבען זייא אים גיזאגט דעם פסוק מיט דר קשיא
...ער צו זיי מיט וואס זענט איר דען אפ גישייד פון אלי מענטשן אז
...ווייסט ניט דעם פשט זאגין זייא צו אים זאג דו אונז דעם פשט
...ער צו זיי דעם פסוק הט שלמה ניט גיזאגט פון זיינט וועגן אזו
...ר הט אלי פסוקים גיזאגט נייערט ער זאגט אז די מפשים מיט
...ארין ריידן אזו דען זיי קוקין ניט אין דר תורה און זאגין אז דיא
...ט איז נאך במקרה דען חלילה הקב"ה איז ניט משגיח אויף אלין
...ג נייערט עס איז איין טרעפונג צו דר בהמה און צו די מענטשן
...שלמה הט דס דר זעהן האט ער זיי אן גירופן מיט דעם נאמען
...מה ווייל זיי זענן ניט פר שטאנדיג זענן זיי גלייך מיט איין בהמה
...ריידן אזעלכי נארישי רייד דרום זאגט ער פריער אמרתי אני בלבי
...ך האב מיר גיטראכט על דברת בני האדם לכרם דס זיי זענן ניט גלייך
...אנדרי לייט ווס האבין אמונה אין הקב"ה און די נארן וועדליג
...ער שכל זענן זיי גלייך מיט בהמות דרום זאגט ער ולראות שהם בהמה
...ה להם זיי ווייזן אום ווי די בהמות ווייל זיי זאגן עס איז אלץ במקרה
...ם איז איין טרעפונג צו דר בהמה און צו די מענטשן עס איז אלץ
...ייך ווייל זיי זענגן אין זייערי אויגן אליין וויא איין בהמה מחוסר אמונה
...י צו זיי ווי צו זייער נפש עס וואלט זיי בעסר גיוועזן זיי זאלין נאר
...ויף דר וועלט ניט גיקומן אויף זייער שטות ענטפרט שלמה ווייטר
...און זאגט מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה
...ארץ ווער ווייסט דס צווישן די נארן דען זייא ווייסן ניט דעם כבוד
...פון הקב"ה מלך עליון און דעם כבוד פון דר תורה ווייסין זיי אויך
...יט אז זייא וואלטן ווייסן אז דער רוח פון דעם מענטשן גייט ארויף
...אנץ הויך לכמקום הקודש מקום העליון צו גישפייזט ווערין פון דעם
...אור העליון פון דעם מלאך הקודש צוא זיין בצרור החיים ער זאל
...גיפונן ווערן ביי הקב"ה און אז זי איז זוכה ברענגט זיא מיכאל כהן
...גדול ארויף פר איין מתנה צו הקב"ה פאר איין קרבן אבר דר רוח
...הבהמה נידרט אראפ אין דר ערד אין דעם ארט ווי זיא איז פריער
...גיוועזן אבר דר מענטש איז דאך בצלם אלהים אזו וויא עס שטייט כי
...בצלם אלהים עשה את האדם אויך שטייט נר אלהים נשמת אדם און וויא אזו
...זאלין דיא נארן זאגין אז עס איז איין רוח און זייא ווילין ניט דער
...קענן זייער מדריגה דאס זייא האבן איין רוח מלמעלה אויף זייא איז
...גיזאגט גיווארן יהיו כמוץ לפני רוח זיי וועלין זיין אזו ווי פלעווי וואס דר
...ווינט בלאזט זי אוועק ומלאך ה' דוחה דר מלאך וואס איז ממונה אויף
...דיא נשמות זאל אים אראפ שטוסן אין דער מדריגה התחתונה פון
...פון דעם גיהנם ער זאל שוין ניט קענן ארויף קומן לדורי דורות אויף
...זיי שטייט יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה וויא
...רבי יוסי מיט רבי חזקיה האבן דר הערט די תורה פון דעם מענטשן
...זענן זיי גיקומן און האבן אים גקושט אויף זיין קאפ און זאגין אזו פיל
...תורה איז פאר האנדען אין דיר און מיר האבין דער פון נאר ניט
...גיוויסט · פיל זוכה איז דיא שעה ווס מיר האבן דיך בגעגנט · זאגט
ער צו זיי ניט דאס אליין האט שלמה גיזאגט · ער האט נאך גיזאגט
ווייטר זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש כי מקרה אחד לכל ווער עס זאגט אזו
ווי אויבן שטייט הייסט ער רע דס ער הט קיין חלק ניט לעולם הבא
אזו וויא דר פסוק זאגט כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע · קום און זעה
הקב"ה הט גיזאגט ובחרת בחיים למען תחיה דו זאלסט לעבן בעולם הזה
ובעולם הבא און אז די רשעים זאגן אז איין מענטש מיט איין בהמה
איז גאר גלייך ווי אזו קענן זייא האבין איין חלק לעולם הבא · זאגין
זיי צו אויב דו ווילסט גייא מיט אונז בחברותא · זאגט ער איך זאל
אזו טאן וואלט מיך דיא תורה אן גירופין כסיל איין נאר · פאר וואס
ווארום איך בין איין שליח · און שלמה המלך הט גיזאגט מקצה רגלים
חמס שותה שולח דברים ביד כסיל גמצא וועל איך ווערין גירופין כסיל קום
און זעה די מרגלים ווייל זייא זענן ניט גיוועזן קיין בני אמונה ערליכי
שלוחים · זענען זייא גיווארען מתחייב בנפשם בעולם הזה ובעולם
הבא · הט ער זיי גיקושט און איז אוועק גגאנגן אז זיי זענן ווייטער
גגאנגן האבן זיי בגעגנט מענשן גייען אנטקעגן האבן רבי יוסי מיט
רבי חזקיה זייא גפרעגט אויף דעם מענטשן ווער ער איז זיין נאמען
זאגן זיי דס איז רבי חגי איינר פון דר חבריא האבן די חבריא אים
גשיקט ער זאל אפ זוכן רבי שמעון בן יוחאי מיט זיין חבריא זאגט
רבי יוסי וודאי איז דאס רבי חגי ווס ער האט כל ימיו ניט גוואלט מען
זאל וויסן ווס ער קען · און דרום הט ער אונז גזאגט אז זיין זון האט
אים מזכה גוועזן אין דר תורה ער איז איין שליח נאמן זכאה איז ער
זכאה איז דר וואס ער האט אים גשיקט · קום און זעה אליעזר עבד
אברהם איז גוועזן פון דיא קינדר פון כנען וואס ביא אים
שטייט כנען בידו מאזני מרמה און עס שטייט ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו
און ווייל ער איז גיוועזן איין שליח נאמן שטייט בייא אים בוא ברוך ה'
אוב דו וועסט מיינן דס הט נאר לבן גרעט אבר דס איז ניט גיוועזן
משמים נאך ווס זאל דס שטיין אין דר תורה אלא ער איז דם מאל
ארוס גגאנגן פון דעם כלל פון ארור כנען און איז גקומן לכלל ברוך
און איז גבענטשט גווארן בשם הקב"ה און מיר האבן גלערינט אז
איין מלאך איז גקומן און ער הט ארין גטאן אין מויל פון לבן דיא
ווערטר בוא ברוך ה' דרום ווייל ער איז גוועזן נאמן אין זיין שליחות צו
אברהם דרום איז ער גקומן לכלל ברכה :

וישלח אותם משה וגו' כלם אנשים זייא זענין גיוועזן באותו שעה זכאים און
עלצטע פון די ישראל נייערט זייא האבען אין זיך אשלעכטי
עצה גנומען אויף זיך זעלבערט זייא האבין גיזאגט ווען מיר וועלין
אצונד ארייין גיין קיין ארץ ישראל וועט אונז משה אפ זעצן פון אונזר
נשיאות און וועט מאכין נייע עלצטי דרום האבין זייא גורם גיוועזן
מיתה צוא זיך און צו דיא אלי וואס האבין פאר נומען זייערע רייד
און משה האט גיזעהן אז זיי וועלין ניט מצליח זיין זייער וועג דרום
הט ער מוסיף גיוועזן די יוד צוא יהושע און האט אויף אים מתפלל
גיוועזן אז ער זאל ניצול ווערין פון זייער שלעכטער עצה און אז כלב
האט גיזעהן אז משה האט מתפלל גיוועזן פאר יהושע הט ער זיך
פאר זייא גיהיט און האט זיך ארין גילאזט אין איין סכנה ארין צו
גיין צו די ענקים אחימן ששי ותלמי וואס זייא זענין ארוים גיקומן פון דיא
מלאכים ווס הקב"ה הט זיי אראפ גווארפן אויף דר ערד און זיי האבן
דא גהאט די ריזין און כלב איז גגאנגן קיין חברון און הט מתפלל
גיוועזן אויף דיא קברי אבות אז ער זאל אויך ניצול ווערן פון זייער
שלעכטע

שלעכטע עצה • אונ משה הט אים אצונד גרופין יהושע אונ האט
אים מקשר גוועזן מיט דר שכינה זיא זאל מיט אים זיין אונ חאטשי
פריער שטייט אויך ויאמר משה אל יהושע נאר דם שרייבט נאר די תורה
וייל ער הט דאך געהייסן יהושע אבר מיט ר"ם אמת האט ער פריער
גיהייסין הושע :

ויבואו עד נחל אשכול וגו׳ רבי יהודה הייבט אן כה אמר האל ה׳ בורא השמים
וגו׳ ווי נאר בדארף אמענטש זעהן בעבודת הקב"ה אונ ווי
אזו בדארף מען תמיד נזהר זיין אין די רייד פון דר תורה דען דר
וואס איז עוסק אין דר תורה איז גלייך ווי ער וואלט מקריב גוועזן אלי
קרבנות פון דר וועלט פר הקב"ה אונ ניט דם אליין נאר הקב"ה איז
אים מכפר אלי זייני עונות אונ גרייט אים אן פיל גוטס לעולם הבא •
רבי יהודה איז גגאנגן מיט רבי אבא זאגט רבי יהודה איך וואלט דיך
גערן גפרעגט איין זאך אמער הקב"ה ווייט דאך גוויסט אז אמענטש
וועט בדארפן שטארבן אונ ער אליין וועט אויף אים גוזר זיין דעם
טוט ווארום הט ער אים באשאפין אונ די תורה איז דאך באשאפן
גווארן צוויי טויזנט יאר פר דר וועלט עס שטייט דאך אין איר אדם
כי ימות באהל איש כי ימות הייסט וואס זאל טאן דער מענטש וואס
לערינט תורה ער מוז שטארבן גלייך מיט דעם מענטשן וואס לערנט ניט
זאגט רבי אבא דר וועג פון הקב"ה אונ זייני גזירות וואס ווילסטו זיך
אין דרינן מיען אונ קלערין • וואס די מעגסט אונ האסט רשות צוא
פרעגין פרעג אונ אין וואס דיא האסט קיין רשות ניט טארסטו ניט
מדבר זיין עס שטייט אל תתן את פיך לחטיא את בשרך דם וועג וואס
הקב"ה הט בהאלטן אונ זייני פארגני זאכן טאר מען ניט פרעגן
זאגט רבי יהודה אזוי די גאנצי תורה איז דאך פר הוקן אונ זי איז
דר שם הקודש העליון אונ ווער עס איז עוסק דרינין איז גלייך ווי ער איז
עוסק אין שם הקודש העליון טאר מען דאך אין דר תורה אויך ניט פרעגן
צו פר שטיין זאגט רבי אבא די תורה איז פר הוקן אונ איז אנפלעקט
אונ עס שטייט הנסתרות לה׳ אלהינו והנגלות לנו ולבנינו דם וואס איז אנפלעקט
איז צו אונז געגעבן גווארן רשות צו קלערין אין איר אונ ניט דם וואס
איז פר הוקן דם גיהער צו גאט ווער קען וויסן וואס עס איז פר הוקן
אונ בהאלטין אין זיין דעה וכל שכן צו פרעגן דרינן קום אונ זעה
עס איז ניט געגעבן גווארן קיין רשות צו קיין שום בריה צו מגלה זיין
סודות ודברים סתומים די זאכן וואס זענען פר הוקן מען זאל זיי מפורש זיין
נייערט צו דר הייליגר ליכט רבי שמעון בן יוחאי דם הקב"ה האט
מסכים גוועזן דורך אים אז ער זאל מגלה זיין סודות אונ נאר ער
מעג מגלה זיין דרום וייל זיין דור איז גצייכנט למעלה ולמטה דרום
זענען זייני רייד אנפלעקט עס וועט שון אזו איין דור ניט זיין אזו ווי
דער דור איז ביז משיח וועט קומין • קום אונ זעה עס שטייט ויברא
אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו דם דר מענטש איז מיט אלץ
גלייך ווי עס איז אובן דר סוד פון דר פרשה איז ניט צו פר שטיין
גרוסי סודות עליונים חשובים קום אונ זעה הקב"ה איז זיך משבח מיט
דר תורה אונ זאגט גייט אין מייני וועגן זייט עוסק אין מיין דינסט
דען וועל איך אייך ברענגין אין גוטי אונ חשובי וועלטין אונ דיא
מענטשין וואס פר שטיין דם ניט זאגט גאט צו זיי גייט אונ זעהט דו
גלוסטיגי וועלטן זאגן זיי ווי אזו קענן מיר • זאגט הקב"ה עלו זה בנגב
זייט איר עוסק אין דר תורה וואס זי איז גיגעבן גיווארן מצד ימין פון
הקב"ה אזו ווי דר פסוק זאגט מימינו אש דת למו דרום זאגט ער עלו זה

גלייך ווי מען ווייזט איינם עפס כלומר די תורה שטייט פר אייך ד...
איר קענט אלץ וויסן אונ פר שטיין דרינן אלי עולמות איז וראיתם א...
הארץ מה היא איר זאלט זעהן אונ פארשטין דורך דער תורה וואס אי...
וועל אייך מאכן ארבן אונ אייך ברענגן לעולם הבא איר וועט זעה...
את העם היושב עליה דאס זענן די וואס זיצן אין דר העכסטר מדריג...
אין גן עדן איר זאלט זעהן החזק הוא הרפה אוב זיי האבן דם אלין זוכ...
גיוועזן ווייל זיי האבן זיך גישטארקט אויף דעם יצר הרע אונ אוב ע...
איז מחמת דעם וואס זיי האבן גישלאפט פון אים אונ האבן אים ני...
איין גנומן איר זאלט זעהן אוב זייא האבן זיך גישטארק...
אין דר תורה אונ האבן זי גלערינט יום ולילה דרום זענן זיי דם זוכ...
אונ אוב ניט מחמת דעם איר זאלט זעהן המעט היא אם רב אוב עס א...
פר האנדן פיל לייט וואס זענן עוסק אין מיין עבודה אונ שטארקן זי...
אין דר תורה דרום זענן זיי זוכה צו דעם אליכן אונ אוב עס איז נא...
דא אזעלכי לייט ווייניג אויך זאלט איר זעהן ומה הארץ השמנה היא אם ר...
דורך דר תורה קענט איר וויסן אוב די זיצר פון דארטן האבן פי...
טובות אונ אוב ניט אויך זאלט איר זעהן דורך דר תורה היש בה ע...
אם אין אוב דארטן איז דר עץ החיים לעולם ולעולמי עולמים אונ אוב ד...
צרור החיים ווערט דארטין גפונין וואס פון אים קומין דיא נשמו...
הצדיקים אונ אוב ניט • אזו זאגט אלץ הקב"ה צו די לייט דאס זיי...
זאלין דורך דער תורה זעהן דעם גרוסין שכר דר פון :

ויעלו בנגב ויבא עד חברון דר תרגום מאכט אויף חרבו המים נגיבו מיא דם א...
לשון טרוקין דר פסוק זאגט אזו דיא מענטשין גיין מיט אי...
לבוש פון טריקנש אונ עצלות וען איינער טוט איין זאך אים זיס...
הייסט ער איין עצל אונ אזו אויך מיינן זייא אז זיי וועלן קיין שכר ני...
האבן גייען זיי מיט טרויריגי הערצר ער זעהט עשירות טוט ער נא...
פון געלט וועגן בעולם הזה אבר דארטן מיינט ער אז קיין שכר א...
נאר ניט דא דר נאך ויבא עד חברון אז ער קומט זיך מחבר זיין מי...
דר תורה לערינט ער מקרא ומשנה אונ לערינט אין דר תורה אזו גפינ...
ער דארטן ושם אחימן ששי ותלמי ער זעהט פיל פלוגתות אין דר גמר...
טהור אסור טוהר שכר ועונש דם זענן די וועג פון דר תורה אונ די דקדוקי...
וואס זיי זענן נולד מצד הגבורות דם פון דארטן איז די תורה געגעבן גווא...
מפי הגבורה וחברון שבע שנים נבנתה דם זענן די שבעים פנים לתורה די תור...
הייסט חברון ווייל דר וואס לערינט זי הייסט ער חבר אויך זענן צווי...
תורות תורה שבכתב ותורה שבעל פה אונ די תורה שבעל פה וו...
איז פון דער תורה שבכתב איז איין חיבור מיט דער תורה שבכת...
ווארום אלץ וואס שטייט אין תורה שבעל פה איז אלץ מרומז אי...
תורה שבכתב אונ זי איז כולל אלי חכמות פון דר וועלט דרום זאג...
ער לפני צוען מצרים אזוי ווי דארטן שטייט ותרב חכמת שלמה מכל חכמת ב...
קדם דען די חכמה פון דער תורה איז איבר אלי חכמות ויבואו עד נ...
אשכול דאס זענן די דברי אגדה אונ דרשות די העגנן מצד יחוד האמונה...
ויכרתו משם זמורה וישאוהו במוט בשנים זייא לערנין פון דארטן ראשי פרקים ראש...
תיבות די וואס זענן בני אמונה פרייען זיך מיט די רייד אונ דיא ריי...
ווערן ביי זיי גבענטשט אונ זייא פר שטיין אלי חכמות פון דר תורה...
אונ זיי זעהן אז חאטשי מיר גפונן אפלוגתא דר זאגט עס איז מות...
אונ דר זאגט עס איז אסור איז אלו ואלו דברי אלהים חיים זענן דאך בייד...
אמת מצד היחוד הפנימיות דען דאס איז אלץ נאך זיין ארט אונ נאך זיי...
צייט דען דר וואס ער פר שטייט רעכט זעהט ער אז חז קיין פירו...

יט דא אין דר תורה אבר די וואס זענן ניט קיין בני אמונה און
ן ניט לשם שמים עי' האסת די מאכן חס ושלום איין פירוד אין
מונה און דרום שטייט אוף זיי וישאוהו במוט בשנים און דרום זאגט
במוט ווייל די טומאה הייסט מוט אזו וויא עם שטייט אל יתן למוט
וכן הזוכים ומן התאבים זיי לייגן אום די תורה אויף אפיקורסות לצד
· וישונו כתור הארץ זיי קערן זיך אום און באהעפטן זיך לצד הרע
קערן אוועק פון דעם דרך הישר והאמת זיי זאגן וואס קומט אונז
ם דר פון ביז אהער האבין מיר קיין גוטס ניט גהאט אוף דער
ט מיר ארבטן און מיען זיך און אונזר הוז איז ליידג מיר האבן
י חרפות פון די זיבן עממין און נאר פון עולם הבא וועגן אליין
איז זוכה צו דעם און ווער קען קומין דער צוא עם ווארט אונז
ר גווען אז מיר זאלן זיך ניט מיען אין דריניען דרום האבן זיי דר
חרטה ויספרו לו ויאמרו זייא זאגין עם איז אמת מיר האבין זיך שוין
ט און מיר זענין שון מיד צו וויסן פון דעם חלק עולם הבא עם
וא ארץ זבת חלב ודבש זייער גוט אזו ווי מיר האבן פר שטאנן דורך
תורה אבר ווער קען אהין קומן ווארום אפס כי עז העם דר וואס וויל
ן עולם הבא מוז ער פרייער זיין אגרוסר עושר ער זאל קענן פיל
הגעבין און גוטס טאן אזו ווי עם שטייט ועשירים יענו עזות ער מוז
ן איין שיין הוז וואס עם זאל זיין פיל מיט כל טוב וערים גדולות ובצורות
עם זאל אים ניט אפ גיין מכל טוב און פון דעסט וועגן חאטשי
ט שון אליין וגם ילידי הענק ראינו שסמוז ער ערשט האבן איין שטארקן
יען די תורה מאכט אים שלאף ער מוז זיין שטארק ווי איין לייב
ער זאל זיך קענן מיען אין דר תורה צו וויסן אסור והיתר טמא טהור
אכול ווער קען דאס אלץ אום שטיין עם איז פיל צו לערנען און פיל
יסן און אז די וועסט וועלן זאגן מען קען פארט זוכה זיין דר צו
רשט עמלק יושב בארץ הנגב דר יצר הרע דר מקטרג איז תמיד אין
מענטשן און ניט אזוי ער אליין נאר החתי והאמורי אנדרי מקטריגים
דארטן פיל און עם איז ניט מיגלעך אריין צו קומין אויף יענער
ט דען זיי מאכן אנגסטן און מורא און ווייל פרייער זאגט ער אז
רה הייסט נגב דס איז טייטש טרוקין דרום זאגט די תורה אז דר
כ דר יצר הרע האט איין שליטה אין דר תורה וואס זי הייסט ארץ
אר ווען איז דס איידר ער לערנט זיא אבר אז ער לערנט דיא
ה הייסט זי תורה אור איז די תורה מגין אויף דעם מענטש פר דעם
הרע און ווען דר יצר הרע קומט צו אים זאל ער לופן אין בית
רש אריין און אז ער לערנט איז אובן ניט פר האנדרן אוף אים
מקטרג ויניאו את לב בני ישראל אבער אזעלכי רייד טוען זיי אפ ריידן
יי לייט דרום ווייל זיי זענן מוציא שם רע אויף די אנשי אמונה
אגן אם חפץ בנו ה' אז הקב"ה וואלט וועלן אין אונז ונתנה לנו וועט
אונז לאזן זוכה זיין דר צו און הקב"ה וועט אונז מצרף זיין א נזר
מחשבה למעשה דען הקב"ה בגערט נאר פון דעם מענטשן דס
ן און אז ער האט דעם היילגין צייכין וואס דרוף שטייט ועמך כולם
לעולם יירשו ארץ זענן דען אלי ישראל צדיקים נאר אז זייא זענין
ת און היטן דעם צייכן הייסן זיי צדיקים דרום זענן זיי זוכה צו
ארץ החיים בעולם הבא ווען איר האט נאר אגוט הארץ צוא
ה אך בה' אל תמרודו איר זאלט נאר ניט מורד זיין אין דר תורה
די תורה בגערט ניט פון אייך קיין גאלד און זילבר ואתם אל תיראו
תארץ איר זאלט זיך ניט פארכטן פר די מקטריגים · און דיא

רשעים זאגין אז מען לערנט ווערט מען שלאף ארדבה אז איין
שלאפר מענטש לערנט תורה הט ער איין רפואה אזו ווי דר פסוק
זאגט רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך אוך שטייט ולכל בשרו מרפא זי הייקט
אלי קרענק און מאכט אים שטארק אז דיא מקטריגים אליין רופין
אוף אים אום און זאגן ראמט אום איין ארט פאר דעם מענטש ער
איז איין עבד מלך דרום פארכט איך ניט פר זיי כי לחמנו הם זיי אליין
גרייטן אן זייערי שפייז צו די וואס זענן עוסק בתורה אזו ווי עם שטייט
ביי אליהו ואת הערבים צויתי לכלכלך ווייטער שטייט והערבים מביאים לו לחם
ובשר · סר צלם מעליהם דס איז דר שטארקר כח פון דעם דין הקשה איז
אפ גטאן דרום ווייל הקב"ה איז מיט אונז וה' אתנו דרום פארכט זיך
ניט פאר קיינם דען ווען מען לערנט תורה איז דר דין אין אים ניט
שולט וואל איז דר חלק פון דעם וואס איז עוסק בתורה לשמה דען זיי
זענן מקושר אין הקב"ה ממש און זיי ווערן אן גרופן אחים להקב"ה
אזו ווי דר פסוק זאגט למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך:

ויבואו עד נחל אשכול זאגט רבי אבא בשעת אז זיי האבן אפ גשניטן
דעם אשכול האבן זייא אים ניט גקאנט אוף הובן ביז
יהושע וכלב זענן גקומן האט ער זיך ערשט גלאזט נעמן דען
האבן זייא אים אוף גהובן דרום שטייט וישאוהו במוט בשנים מיינט
מען דיא צווייא יהושע וכלב זייא האבן דאך ניט גזינדיגט האבן
זייא גוויסט אז זייא וועלן אריין גיין קיין ארץ ישראל זענן זייא
גקומן צוא דר פרי און האבן גזאגט צוא איר דורך דיר וועלן מיר
קענן קומן קיין ארץ ישראל אז דיא וועסט זיך לאזן נעמן און מיר
וועלן אין דיר איין חלק האבן מיד ת' כף האט זי זיך גרינגר גמאכט
און הט זיך שון גלאזט נעמן · רבי יצחק זאגט ווי זיי זענן גקומן
צוא דיא ענקים האבן זייא נאר גוויזן דעם שטעקן פון משה אזו
זענן זייא ניצול גווארן דען משה רבינו האט זייא מיט געבן זיין
שטעקן דרום שטייט עלו זה און שטייט ואת המטה הזה דאס מיינט מען
דעם שטעקן · רבי יהודה זאגט משה רבינו הט זיי מוסר גווען דעם
שם המפורש און אז דיא ענקים זענן גקומן צוא זייא זענן זייא
דורך דעם ניצול גווארן · רבי יהודה זאגט דרייא נעמן האבן זייא
נפילים ענקים רפאים און אלי האבן מאריך ימים גווען צום ערשטין אז
הקב"ה האט זייא אראפ גיווארפן פון דעם הימל האבן זייא גהייסן
נפילים ווייל זיי זענן אראפ גיפאלן און אז זייא האבן זיך באהעפט
מיט דיא בנות האדם און האבן מיט זייא גהאט קינדר האבן זייא
גיהייסן ענקים דער נאך אז זייא האבין ארום גשוועבט אוף דער
וועלט און זענין שלאף גיווארין פון דעם כח של מעלה האבין זייא
גהייסן רפאים דס איז לשון שלאף · רבי יצחק זאגט זייא האבן זיך
אריין גווארפין אין ים הגדול אריין זענן זיי דר טרונקין גיווארן אזו
וויא עם שטייט והרשעים יחוללו מתחת כים זאגט רבי שמעון ווען ישראל
וואלטין אריין קומין קיין ארץ ישראל מיט דעם סימן פון לשון הרע
וואלט די וועלט קיין קיום ניט גהאט דען דר כח פון לשון הרע איז
אזו גרוס דס הקב"ה הט זיי אוף אלץ מוחל גווען חוץ אוף לשון הרע
און דר כח איז אזו גרוס אז די דאזיגי וואס האבן גרעט לשון הרע
זענן גשטארבן און עם איז נגזר גווארן אז זיי זאלן אלי ניט אריין גיין
קיין ארץ ישראל און עם איז נגזר גווארן איין בכיה לדורות אז דיא
צוויי בתי מקדשות זאלן חרוב ווערן די נאכט דען עם איז גיווען די
נאכט פון תשעה באב האט הקב"ה גזאגט ווייל איר וויינט היינט

איז זיסט דר פר וועלן די צווייא בתי מקדשות חרוב ווערן די נאכט
ווייט איך שון וויינן באמת ווארום אז זיי האבן גרעט לשון הרע אוף
ארץ ישראל איז גליך ווי זיי וואלטן גרעט אוף הקב"ה און ווען עס
וואלט ניט זיין די תפלה פון משה וואס ער האט מתפלל גיוועון וואלטן
זייא אלע פר דארבין גיווארין פון דער וועלט · רבי חייא זאגט זייא
האבין גיזאגט וגם ארץ זבת חלב ודבש היא וזה פריה דען זייא האבין אפ
גריסין אקליין צווייגיל מיט פלוימען און האבין גזאגט פון די פירות
ווענין האבין מיר גיליטין אזו פיל צרות מיט מידיקייט אמער אין
מצרים איז דאך די פירות גוועון צוויי מאל אזו גרוס אפס כי עז העם זייא
האבן גזאגט דען דר סדר איז אז די גבורים ליגן אין דרויסין פון דר
שטאט מלחמה צו האלטן זיי זאלן ניט לאזן קומן קיין שונא צו דר
שטאט און די דאזיגי זענן נאר אין שטאט גבורים און תקיפים והערים
בצורות ווען עס זאלן זיך איין זאמלן אלי מלכים פון דר וועלט וואלטן
זיי ניט גקאנט קיין שום פנם מאכין אין זיי זאגט רבי יוסי פון דעם
גאנצן לשון הרע וואס זיי האבן גרעט איז דם ערגסטי גוועון וואס זייא
האבין גיזאגט עמלק יושב בארץ הנגב עס איז איין משל ווען איינעם גיט
איין שלאנג איין ביס אז מען וויל אים מאכין איין מורא זאגט מען
אים אט גייט דר שלאנג צו דיר אזו האבן זיי אויך גטאן און האבין
גיזאגט דר וואס האט זיך אונטר גנומן מלחמה צוא האלטן לכעלה
ולמטה ער מיט זיין גרוסן כח פון זיין שר ס"ם דער זיצט אין דרום
זייט מיר תיכף ותשא כל העדה את קולם ויבכו העם בלילה ההוא און דיא נאכט
איז גוועון תשעה באב דרום האט הקב"ה קובע גוועון מען זאל דיא
נאכט תמיד וויינן · זאגט רבי יוסי זיי האבן זיך איין עצה גהאלטן
צו ריידן לשון הרע אוף ארץ ישראל און אוף הקב"ה :

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר וגו' רבי אבא ורבי יוסי זאגן די ישראל זענן
פיל זוכה דען הקב"ה האט אין זיי בגערט און האט זיך ברימט
מיט זייא וואס זיי זענין עוסק בתורה און איינר איז מקושר אין דעם
אנדרין זיי טוען דעם ווילן פון זייער האר · קום און זעה אז הקב"ה
האט די וועלט בשאפן האט ער זיא גמאכט אזו ווי איין מענטש וואס
זיין הארץ איז דאך אין דר מיט גוף דען דאס הארץ איז דער כח
פון אלדינג און דם הארץ ווערט גישטארקט און איז באגריפין אין
מוח און איינס איז מקושר אין אנדערין אזו אויך האט הקב"ה מסדר
גוועון די וועלט צום ערשטן האט ער מסדר גוועון דעם ים אוקינוס
ער זאל ארום רינגלן די גאנצי וועלט דר נאך האט ער מסדר גיוועון
אז די שבעים אומות זאלין ארום רינגלן ירושלים דען ירושלים איז
אין מיטן דעם ישוב פון דר וועלט און אין מיטן ירושלים איז דר הר
הבית און דר הר הבית איז ארום דעם עזרת ישראל און דר עזרת
ישראל איז ארום דעם לשכת הגזית ווי די סנהדרין זענין גזעסן און
מיר האבן גלערינט אז אין דר עזרה האט קיינר ניט גטארט זיצן נאר
מלכי בית דוד און דער לשכת הגזית רינגלט ארום דעם אולם און
דר אולם דעם מזבח און דר מזבח דעם היכל און דר היכל דם בית
קדשי הקדשים ווס דארטן איז גוועון די שכינה און דיא כרובים און
דם כפורת און דר ארון און דם איז דם הארץ פון דר גאנצר וועלט
און פון דעם הארץ ווערן גשפייזט אלי לענדר און דש הארץ למטה
ווערט אויך גישפייזט פון דעם מוח העליון דען דם בית המקדש של
מטה איז מכוון אקעגין דעם בית המקדש של מעלה און איינס איז
מקושר אין דעם אנדרן אזו ווי עס שטייט מכון לשבתך וגו' דען ארץ וס

עס איז למטה איז אלץ אקעגן למעלה ווייטער זענין גרוסי סודות ·
און אזו מיינט ער ועתה יגדל נא כח ה' עס זאל גגרייכט ווערן דער כח
איינס פון דעם אנדרין דען אלי עולמות זענן מקושר איינס אין דעם
אנדרן דם דר רחמים פון הקב"ה זאל זיך דער וועקן אוף זייא כאשר
דברת לאמר דם מען זאל ווייטר וויסן לדורי דורות אז מען איז חליל
אין איין צרה זאל מען זאגן ה' ארך אפים ורב חסד וגו' · פרעגט רבי יצחק
פר וואס אין די שלש עשרה מדות פון פרשת כי תשא שטייט ורב חסד
ואמת און דא שטייט ניט ואמת זאגט ער ווייל זייא האבן גזאגט שקר
דרום האט זיך דר מדת אמת פון זיי אפ גיטאן כמדת שאדם מודד מודדין
לו אזו אויך דיא אלי מדות וואס דארטן שטייט און דא ניט איז מחמת
זיי האבן זיך פון זיי אפ גטאן האט זיי משה היינט ניט גקענט זאגן
אזו וויא דארטין :

מעשה דינוקא זאגט דער מעתיק תחלת וועל איך דיר מודיע זיין
אגרוסין כלל אז אין דיא ערשטי דורות איז גיוועז אגרוסי
ידיעה אין סודות התורה און זייא האבן זיך אפ גשייד פון מענטשן
און האבין גיקענט מאכן איין יחוד פון צירופי שמות און כוונות און
זענן ארין גגאנגן אין גן עדן און אין היכלות וישיבות של מעלה
און אויף דעם זאגט אויך די גמרא ארבעה נכנסו לפרדס דם איז אזעלכע
זאכן וואס מען קען דם גוף העגין ניט ארויס שרייבין נאר בדרך כלל
אזו אויך איז פיל מעשים אין דר גמרא · אויך ביי רבה בר בר חנה
שטייט כמה זאכן וואס ער האט גזעהן בשעת ער איז גיגאנגען אין דר
מדבר אין איין שיף · וואס זיי זענן דר ווידר דעם שכל פון דעם מענטשן
נאר מען בדארף גלייבן אז דם איז גרוסי סודות אין מעשה מרכבה
און אין מעשה בראשית נאר עס איז פר שטעלט אין אזו איין לבוש
אויך אזו איז דם גישטאלט וואס עס שטייט אין דער אדרא וואס רבי
שמעון מיט דר חבריא זענן ארין גגאנגן און אזו איז די מעשה פון
דעם סבא אין פרשת משפטים און אין פרשת בראשית פון דיא
בעלי קבין און דעסט גלייבן זענן פיל מעשיות אין זוהר און אין דר
גמרא איך שרייב עס מען זאל חס ושלום דם ניט פר גרינג האלטן
און מען זאל חס ושלום ניט שפעטן דר פון דען די זאכן שטיין ברומו
של עולם · רבי שמעון מיט דר חבריא זענין גקומן אין איין הייל און
האבן דארטן גפונן לייט וואס זיי האבן עוסק גוועון אין דר תורה און
האבן מגלה גוועון אזעלכי סודות וואס זייא האבן עס קיין מאל ניט
געהערט זענין זיי ארום גגאנגן פון דר הייל און האבן זיך גזעצט אין
איין גארטן אונטר די ביימר זאגט איינר צום אנדרן ווייל מיר זענין
דא ווען מיר זאלין דא שטארבן וואלטן מיר בוודאי גיקומין לעולם
הבא אזו ווי זיי זענן גזעסן פאלט אוף זיי איין שלאף זענין זייא איין
שלאפין גווארן אין דעם קומט דר זעלביגר ממונה און וועקט זייא
אוף און זאגט צו זיי שטייט אוף און גייט ארום אין גארטין וואס איך
אין דרוסן זיי גיין און זעהן די בעלי מקרא וואס זיי לערנן פסוק און זאגן
דעם פסוק במדבר הזה יתמו ושם ימותו אין דר מדבר וועלין זייא שטארבן
אבר אוף איין אנדר ארט ניט און דם איז גיזאגט אוף זייערי גופות
אבר ניט אוף זייערי נשמות זאגט דר ממונה צו זיי גייט ארום זייא
גייען מיט אים ארום זאגט ער צו זיי האט איר דא עפים גיהערט אין
דר מערה זאגן זיי מיר האבן גיהערט איין קול עס האט אזו גזאגט
מאן דפסק יתפסק מאן דקצר יתקצר מאן דקצר יתערך זאגט ער צו זיי ווייסט איר
וואס דם איז זאגן זיי גיין מיר ווייסן ניט זאגט ער צו זיי האט איר גנעהן

ם גרוסן אדלר אונ איין קינד הט גקליבן גראז דס איז רבי אלעאי
דר שטאט נציבין מיט זיין זון זייא זענן אהער גקומן אונ זיין זון
דר זעהן די מערה וויא זיי זענן אהער אריין גגאנגן האבין זייא
ט גיקענט פאר נעמן דאס פינצטרנש פון דער היל אונ זענן דא
שטארבין אונ דער ינוקא זיין קינד שטייט אלי טאג פאר בצלאל
שעת ער נידרט אראפ פון דר ישיבה של מעלה זאגט ער פר אים
יי ערליי זאכן אידר בצלאל הייבט אן בסודות החכמה ווס זייא
גין פאר הולין אונ גאנץ טיף דאס אלי זייני רייד זענן גרוסי סודות
פלאות ווס עין לא ראתה אלהים זולתך אונ דס איז וואס ער האט גזאגט
אן דפסק יתפסק דס מיינט מען דר ווס איז מפסיק אונ הערט אוף צוא
ערנן אונ איז מבטל פון דברי תורה צו ריידן דברים בטלים דס זאל
פ גשניטן ווערן זיין לעבן בעולם הזה אונ זיין דין וועט זיין לעולם
בא מאן דקצר יתקצר ווער עס איז מקצר אין דעם ווארט אמן אונ זאגט
ם גיך אוועק אונ איז דריגן ניט מאריך בנחת זאל פר קירצט ווערן
יין לעבן פון דער וועלט מאן דקצר יתארך ווער עס זאגט אחד בדארף
ער ניט מאריך זיין אין דר אל"ף פון אחד אונ אפ טיילן די א בזונדר
ייערט צוא לייגן אחד אין איינם אונ ווער עס איז מכוין אין אחד
בענגרט מען אים זייני יארן זיי זאגן צו אים ער הט נאך מער גזאגט
עם זענן צוויי אונ איינס איז זיך דר צו משתף איז שון דריי אונ די
דריי זענן איינס דס איז די כוונה פון קריאת שמע דהיינו מען זאל
מכוין זיין שמע ישראל די צוויי ווערטר ה' אלהינו אונ דר שם ה' איז זיך
מחבר דר צו דס איז אלץ אחד אונ דס איז די חתימה פון אמת אונ
דס מוז מען מכוין זיין אז דס איז אלץ איין יחוד ער זאגט ווייטער
איין סוד דר נאך זאגט ער צוא זייא גייט ארוס פון דאנין איר גרוסי
צדיקים זיי גייען ארוס אונ דר ממונה הט זיי גגעבן איין הוז ווי זיי
גייען ארוס אזו ווערט די טיר פון דר היל פר הולן פון זיי אונ זייא
זעהן שון ניט אונ זעהן דער אדלר נידרט אראפ פון דער היל אין
אנגדר היל אריין זיי שמעקן די רוז אונ גייען אריין אונ גפונן דעם
נשר אוף דר מערה ער זאגט צוא זייא גייט אריין איר חברים צדיקי
אמת דען איך האב נאך ניט גזעהן זינד איך בין דא אזו איין חברותא
של שמחה וויא איר · זיי גייען אריין קומן זיי צו איין ווין גארטן אונ
דר נשר גייט אויך מיט זיי ווי זיי זענן גקומן צו די בעלי משנה וואס
זיי לערנן משניות איז דר זעלביגר אדלר גיווארין אין גישטאלט פון
אמענטשן אונ איז גוועזן אן גטאן בגדי כבוד אונ האט גילייכט אזו
ווי זיי לייכטן אונ זעצט זיך לעבן זיי אונ זאגט צו זיי טוט אן כבוד
אונ ווערדיקייט צו די בעלי משנה ווס זיי זענן מיט מיר גיקומן דען
איר זאלט זיי ווייזן פיל ווינדר זאגט איינר פון זיי הט איר איין סימן
זאגן זיי יוא ציהן זיי אום צוויי רוזן זיי שמעקן דר פון זאגן זיי זעצט
אייך הערן פון ישיבות זעצט אייך איר צדיקי אמת זיי נעמן אן אין
זיי אונ זעצן זיי לעבן זיך באותו שעה האבן זיי דארט גלערינט דרייסיג
הלכות וואס זיי האבן פריער זיי ניט גוויסט אונ חוץ אנדרי סודות
התורה זענן זיי אוועק גגאנגן פון די בעלי משנה צו די בעלי מקרא
זיי גפינן זיי אז זיי זאגן דעם פסוק אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם אכן
כאדם תמותון בשעת איר הט גזאגט נעשה פר נשמע האב איך גזאגט
איר זייט אלהים ובני עליון · אכן אבר אז איר הט גצוגן נאך דעם יצה"ר
כאדם תמותון מוזט איר שטארבן אזו ווי אדם הראשון דאס זיין מיתה
איז ער מוז נידערין אין דר ערד כדי דר יצר הרע וואס אין אים איז

זאל צו גיין אונ שטארבן אין דעם עפר אונ זאל פר פוילט ווערן אין
אים · זאגט דר זקן ווס ער איז איבר זייא איין ממונה דערבט גלייכן
שטייט אויך ופגריכם אתם יפלו במדבר ווס שטייט ופגריכם אלא דס איז דר
יצר הרע דען פגרו איז לשון חסרון דס מיינט מען דעם יצר הרע ווס
ער נידרט אראפ אונ גייט קיין מאל ניט אוף אזו ווי ביי קודש שטייט
מעלין בקודש ולא מורידין דרום זאגט ער במדבר הזה יתמו די פגרים זאלן צו
גיין ושם ימותו דען דר ווילן פון הקב"ה איז צו פר לענדן די פגרים פון
דעם יצר הרע פון דר וועלט אוף אייבג זאגט רבי אלעאי איר צדיקי
אמת גייט אריין אונ רעדט דען צו אייך איז גגעבן גיווארין רשות
איר מעגט אריין גיין ביז דעם ארט וויא דר פרוכת איז פר שפרייט
וואול צו אייער חלק זיי שטייען אויף אונ גייען אריין אין אזו איין
ארט ווס דארטן זענן די בעלי אגדה ווס זיי לערנן אגדות ומדרשים
די זענן אין גאנצן נאר סודות בדרך נגלה אונ זייער פנים טוט לייכטן
אזו ווי די זון זיי פרעגן ווער זענן די זאגט ער דס זענן די בעלי אגדה
די זעהן אלי טאג די ליכט פון דר תורה ווי עס בדארף צו זיין זייא
שטיין אונ הערין פיל סודות והדושים פון די בעלי אגדה אבר עס
איז זיי ניט גגעבן גווארן קיין רשות אריין צו גיין זאגט רבי אלעאי צו
זיי גייט אין איין אנדר ארט וועט איר זיי יוא קענן זעהן דארטן די
בעלי אגדה זיי גיין אין איין אנדרן גארטן זעהן זיי דארטן קברים
גראבן אונ ווערין תיכף וכמד גישטארבן אונ ווערן ווידר תיכף
לעבדיג אן גקלייד אין איין גוף קדוש וואס ער האט גלייכט פון דיא
אורות הקדושים זאגין זיי ווס איז דס זאגט ער אזו טוען זיי אלי טאג אז
זיי שטארבן אזו ווערט פר לענט זייער זוהמת הגוף ווס זייא האבן אין
זיך פריער גהאט אונ שטיין באלד אוף אונ זענין אין נייאי גופים
וואס זייא לייכטין אזו וויא דיא הייליגי גופים וואס זענין גישטאנין
אויף דעם בארג סיני אזעלכי גופות וואס איר זעהט האבן זיי גהאט
בשעת מתן תורה אוף דעם בארג סיני אן זוהמא אונ אן קלוך דס
קיין שום צד הרע איז אין זייא ניט גיוועזן אונ דר נאך האבין זייא
אויף זיך גצויגן דעם יצר הרע זענן זייא ווידער אן גיקלייד גווארן אין
דעם גוף אזו וויא פריער אין גשמיות אזו וויא מיר האבן אצונד דס
איז מצד יצר הרע פרעכדי גופות אזו וויא עס שטייט ויתנצלו בני ישראל
את עדים מהר חורב אונ דר וייל הערין זייא וויא עס גייט ארוים איין קול
אונ זאגט גייט אריין אונ זאמלט אייך אין דען אליאב שטייט אוף
זיין שטאנד אונ אלע זענען פר אים זענן זייא אלע אוועק גיפלויגן
אונ האבין שוין קיינעם ניט גיזעהן זייא זענען נאר אליין איבער
גיבליבן אונטער דיא בייטער פון דעם גן עדן דער וייל האבן זייא
ווידער דער זעהן איין אנדרע טיר זענן זייא אריין גיגאנגען זעהן זיי
דארטן איין היכל גייען זיי אריין אונ זעצן זיך דארטן אנידר האבן זיי
דר זעהן דארטן צוויי יונגן זיי הויבן אויף די אויגן דר זעהן זיי איין
משכן אונ עס איז גמאלט מיט אלרלייא ציורים אונ גיוועבט מיט
אלערליי גשטאלט פון דר וועלט אונ דרויף איז פר שפרייט איין פאר
האנג ווס ער הט גלייכט אונ גיפינקלט ווס די אויגן האבן דריגן ניט
גיקאנט אריין קוקין אין איין ערך פון צווייא תחום שבת האבין זיי
גיזעהען אין דעם משכן ביז דעם ארט ווס דר פרוכת איז פר שפרייט
גוועזן ווייטער האבין זיי ניט גיקענט זעהן דאבין זייא אראפ גינייגט
זייערע אויגין אונ דער הערין איין קול זאגט סודות ווס מען קען ניט
שרייבן אונ זאגט ווייטער ווער עס וועט קוקן אונ וועט זעהען זאל
בלינד

בלינד ווערין זיינע אויגין אונ ווער עס וועט ניט זעהן זאלין אים
געפינט ווערן זיינע אויגין עס איז איין בוים פון שמוגה עשר ווער עס
בוקט זיך דער וועט זיין אויף גיריכט אונ וועט האבין איין קיום אונ
ווער עס בוקט זיך ניט עסט אים אויף דער נחש הרע ווען ער גייט
אריין צווישין דיא שני כרובים איינוויינינג דעם וועט זיין ווילין גיין אונ
ווער עס איז מעיין דריגען דעם ווערט זיין רצון אוועק גינומען דער
קרבן פון דעם קינד איז גאנץ עס זאל ווערן גיגעהענט מקובל צוא
ווערן אזו הט דס קול אויף גיהערט אונ הערין ניט מער . זאגן די
צוויי יונגען הט איר ביי אייך איין סימן זאגן זיי יוא אונ ציהען ארום
זייערע צווייא רויזן וואס זייא האבן בייא זיך גיהאט האבן זייא דס
גשמעקט אונ זאגן צו זיי זעצט זיך אנידר ביז איר וועט הערן צוויי
גרויסע סודות עליונים פון די ראשי ישיבות וואס דא זענן אבר איר
טארט זיי ניט מגלה זיין אונ זייא מוזן ביי אייך זיין בסוד זאגן זייא
יוא זאגט רבי שמעון צו זיינע חברים אלי די זאכן וואס איר הט דא
גיזעהן אונ גיהערט שרייבט דס אויף ווי זיי קומן דר צוא זאגט ער
עס שטייט אסותי אשטרה דוכי מרטוא בלשוני דס הייסט איך דארף היטין
מיין צונג ניט מגלה זיין אזעלכע הויכע סודות אונ איך האב גפרעגט
מיין עלטער פאטער פון וועגן די צוויי זאכן הט ער צו מיר גיזאגט
ווייך דא שווער איך מיין קינד מיט די צוויי זאכן זענן בונה עולמות ומחריב
עולמות דר ווס ער איז מיט זיי משמש אז זיי האבן גהערט די צווייא
זאכן . זאגן צו זיי די צוויי יונגען גייט ארום עס איז קיין רשות ניט
דא צו אייך איר זאלט מער הערן אזו הט איינר פון די צוויי יונגען
ארום גיצויגן איין עפיל אונ גיט זיי אונ זאגט שמעקט אים האבן זיי
גשמעקט אונ זענן ארום גיגאנגן אונ אלץ וואס זייא האבן דארטין
גזעהן האבן זיי ניט פר געסן ווי זיי גייען ארום איז צו זיי גיקומן צו
גיין איין אנדערער ממונה אונ זאגט צו זייא איר חברים רבי אלעאי
הט מיט גשיקט צוא אייך אז איר זאלט ווארטן אוף דער מערה ער
וועט אייך מודיע זיין סודות עליונים ווס ער הט נאך ניט גיוואוסט
ער הט גינומען רשות פון דעם ראש ישיבה ער זאל אייך מגלה זיין
זענן זיי גגאנגן מיט אים אונ זענן גיקומן אוף דר מערה אונ ווארטן
דארטן אוף אים דר ווייל האבין זיי איבר גיחזרת אלע רייד ווס זיי
האבן דארטן גלערינט אונ גזעהן איז דעם איז רבי אלעאי אן גקומן
אונ זיין פנים לייכט אזו ווי די זון זאגן זיי צו אים האסטו גיהערט
חדושי תורה זאגט ער צו זיי בוודאי האב איך גהערט אונ עס איז
מיר געגעבן גיווארן רשות אייך מגלה זיין די רייד האבן זיך אלע
אנידר גזעצט אוף דר מערה זאגט ער צו זיי איר טייערע לייט דס
איר הט אזו פיל זוכה גוועז אז אייער האר הט אייך אזו פיל גוויזן
דס גישטאלט פון דר וועלט אונ צו אייך איז גאר ניט קיין מורא אונ
איין ציטערניש זאגן זיי בוודאי איז אזו אונ מיר האבן זיך אזו ווייט
אריין גילאזט אז מיר הערן שון ניט דעם דרך פון מענטשן אונ עס
איז אונז אגרוים וואונדר אוף דעם אלץ דינג ווס מיר האבן גיזעהען
אין דעם בארג זאגט ער צו זיי די אלע בערג ווס איר הט דא גזעהן
דס זענן אלע ראשי ישיבות צו דעם דור המדבר וואס זענן דא אונ
זיי זענין אצונד זוכה ווס זיי האבן ניט זוכה גיוועזן בייא זייער לעבין
אונ אלע ישיבות זאמלן זיך איין אלי ראש חודש אונ שבת ויום טוב
צו דעם בארג וואו אהרן הכהן ליגט דארטן דער וועקן זיך צו אים
אונ גייען אריין אין זיין ישיבה אונ באנייען זיך מיט דעם של הטהור

והקדוש שמן הקודש דר טל ציהט זיך אויף זייא אונ זענן זיך אלע מיט
אים מחדש בחידושי אהבת של מלך הקדוש ביז די ישיבה ווערט גרופן ישיבה
של אהבה אונ דער מיט טוען אלע בני ישיבה ציהען אונ פליען כדויד
נסתר ונעלם ווס איז זייער פר הוילן אונ שוועבן אזו ווי די אדלערס אין
דר ליכטיגער ישיבה פון משה רבינו אונ בלייבן אלי אין דרויסן נאר
אהרן אליין גייט אריין צו אים אונ ווערן באלד אן גרופן מיט זייער
נאמן אונ קיינר זעהט ניט דאס פנים פון משה רבינו דען איין מסוה
הייסט איין פיר האנג איז פר זיין פנים אונ ארום אים איז פר האנגן
ד' ענני כבוד אונ אהרן שטייט הינטר דר מחיצה פון משה די מחיצה איז
מפסיק אונ ניט מפסיק דס הייסט עס איז ניט קיין רעכטר הפסק
צווישן זיי אונ אלע ראשי ישיבות זענן אין דרויסן פון דעם פרוכת
פון דעם פרגוד אונ די אנדערע זענן אין דרויסן פון דיא ענני כבוד
אונ זיי לייכטן אזו קלאר אונ לויטר אז מען קען דורך זיי ארום זעהן
די מסות פון משה ווס עס איז פר זיין פנים אונ דורך דר מסוה זעהט
מען אליכט ווס לייכט מער פון אלע ליכט פון דר וועלט אונ דאס
איז דס פנים פון משה אונ זיין פנים ווערט ניט גיזעהן צוא קיינעם
נייערט דס ליכט ווס לייכט דורך דר מסוה אונ דורך די ענני כבוד
משה זאגט דיא רייד סתם צו אהרן אונ אהרן איז זיי ווייטר מפורש
צו די ראשי ישיבות אונ מיט ווס איז ער זיי מפורש מיט די מעיינות
החכמה ווס זענן פון אים פר הוילן גווארן בשעת אז עס איז גיקומן
די צייט פון יהושע ער זאל אריין פירין די ישראל קיין ארץ ישראל
אזו ווי עס שטייט ולא אוכל עוד לצאת ולבא דען עס איז פון אים פר הוילן
גווארין די מעיינות החכמה אונ אצונד איז ער זייא מפורש מיט גרויסע
וואונדער אונ ער קערט זייא אום מיט קוואלין אונ אזוא וויא בעך
וואסר קוועלין פון איר ארט אזו קוועלט איטליכעס ווארט מיט פיל
סודות נפלאות אונ אלי נשים צדקניות פון דעם דור המדבר קומן אלי
צו מרים אויך אין דר צייט ווי אויבן שטייט דען גייען אלי ארויף ווי
איין תמרות עשן אין דר מדבר אונ דר טאג ווערט גרופן יומא והלולא יומא
של שמחה די ווייבר קומן צו מרים די נאכט פון שבת ויום טוב אונ
זיי ווייסן אלי זיך משתדל זיין בידיעות בורא עולם וואל צו דעם דור מער
פון אלי דורות פון דר וועלט זיי גייען ארוים פון דר ישיבה של מטה
אונ פליהן ארויף אין דר ישיבה אין הימל אריין אונ די ווס זענן נאך
העכר פליהן העכר דס הייסט ישיבה של מעלה דעם חילוק פון דיא
צוויי ישיבות ווערסטו גפונען אין פרשת כי תצא אוף דעם דור המדבר
איז גזאגט גווארן אשרי העם שככה לו שככה בטרעפט משה אשרי העם שה' אלהיו
פתח רבי אלעאי הייבט אן מגלה זיין סודות אין דעם פסוק תמים
תהיה עם ה' אלהיך ביז ער איז ארום גקומן אוף דעם פסוק בסדרה
ווזת יתמו דו זאלסט ניט מיינן אז דר פסוק איז גזאגט גיווארן חליד
אוף שלעכץ נאר דאס איז אזו דר פשט זיי האבן גידארפט זיין אין
דר מדריגה פון תמים תהיה עם ה' אין ארץ ישראל אונ דעם סוד זאגט
ער הט זיי מגלה גוועזן אבר היינט האבן זיי נאר די מדריגה אין דעם
מדבר ווייט פון דארטן ניט פנים לפנים ווי עס האט גדארפט זיין
אין ארץ ישראל ושם יתמו דס זיי מוזין אלי טאג ווידר שטארבן אונ
היבה אוף שטיין אן צוא קליידן אנדערע מלבושים ליכטיגע אזו וויא
איר הט גיזעהן דס איז טייטש ושם יתמו דר מיט ווערן זיי גאנץ דרוב
שטייט יתמו דס איז לשון גאנץ וואול זייער חלק אונ וואול איז אייער
חלק ווס איר הט דס זוכה גוועז איר חברים קדושים אונ די צווייא

מעדות

רות וואס איר האט זיי ניט געקענט גפונין אונ זיי וועגן פון אייך פר
לן גיווארן דען אין דרינן גייען זייא ארוף צו דר ישיבה של משה
ב זיצן פון ווייטן דרום שטייט בייא משה והאיש משה עניו מאוד מער
אלי נביאים האט רבי אלעאי זיי אן גינומן אונ פירט זיי אין דר
יבה אריין זינט זיי האבן אן גהויבין צו זעהין ביז דער צייט האט
וערט זיבין טאג דס זייא האבין פאר זיך נאר ניט גזעהין פון דר
לט זאגט רבי אלעאי איך וועל אייך זאגין דעם פשט פון דעם
ל חס איר האט גהערט דר וואס וועט ניט קלערין צו וויסין מה למעלה
למטה דר וועט זוכה זיין די תורה צו פר שטיין מיט אפעני זאגין
היכט עס וועט אים אלין אנפלעקט ווערין דר נאך האט איר
ערט דר אילן פון שמונה עשרה דאס זענן די אכצען חוליות פון
שדרה ביי דעם מענטשין אז ער בוקט זיך מיט זייא רעכט פאר
הארין ביי מודים דר וועט זיין אויף גירעכט לתחית המתים דר
ך האט איר גיהערט ווער עס גייט אריין צו די שני כרובים וועט
ווילין גטאן ווערין מיינט מען אזו דער וואס גייט אריין אין של
דליג צוויי טירין דיא ברייט דר נאך דאבינט ער אונ באהעפט
אין זיין הערין דען ווערט זיין תפלה אן גינומן דר נאך ווער עס
מעיין דריגען אונ באגערט דס זיינע בקשות זאלין מקוים ווערין
ווערט זיין בקשה דר ווייטערט פון אים דר נאך האט איר גהערט
קרבן פון איין קינד דס איז דר וואס ברייגנט זיין קינד מל זיין
ר ער פירט אים צום רבי דס איז איין רעכטר קרבן וואס ווערט
קובל ווייטר איז חסר אין זוהר · דר נאך שטייט ווי זיי ליגין אין דר
רת המכפלה דר סדר איז אזו ווייבר לעבין ווייבר אונ מאנען
בין מאנן אדם צום ערשטן אונ לעבין אים איז חוה דר נאך שרה
ב לעבין איר אברהם אונ לעבין אים יצחק אונ לעבין אים רבקה
ב לאה לעבן איר יעקב לעבין לאה נמצא ליגט אדם פון איין זייט
ב יעקב פון דער אנדרער זייט אבער אין ספר פון שלמה המלך
ייט אזו דער סדר אדם וחוה שרה אברהם יעקב לאה רבקה
חק נמצא איז אדם פון איין זייט אונ יצחק פון דר אנדרער זייט
ה איז אגרויסר סוד מען טאר עס ניט ארוס שרייבין אונ אזו וויא
ליגין אזו וועלין זיי אויף שטיין צו תחית המתים לאה וועט זיך
שמח זיין מיט משיח בן דוד איניווייניג וואס ער קומט פון איר ארוס
ב רחל וואס זי ליגט אין דרויסין חוץ פון דר מערה וועט זי זיך אויך
שמח זיין אין דרויסין חוץ לירושלים מיט משיח בן יוסף · זיי זעהן
טר פיל מגדלות ושערים אונ צווישין אלי איז איין מגדל פון אבן טוב
גייט גאנץ הויך אונ ווערט אצונד ניט גיזעהין ביז דער ראש
בה קומט אונ דרויף שטייט גישריבין דר פסוק מגדל עוז שם ה׳ וגו׳
זאגט דרויף סודות אונ ער איז אויך מפורש אויף דעם מגדל וואס
שטייט אין בית הכנסת וואס דרויף לייגט מען אין דר ספר תורה
זי הייסט עוז ווי מען נעמט זי ארוס פון דעם ארון הקודש וואס
אלץ איז פיל סודות אזו מוז דר מגדל האבן זעקס טרעפ מען
ארויף גיין אונ דר חזן הכנסת מוז זיין איין צדיק אונ דר וואס ער
רט אויף גירופן צום לייענן מוז אויך זיין איין צדיק אונ איבר אלי
דר וואס ווערט אויף גירופן ששי פון די זיבין דרום שטייט כי ירוץ
וגו׳ ער ווערט ניגרייסט אונ גישטארקט ער איז מאריך ימים אונ
בכט זיך ניט פר דעם מלאך המות דס ער קען אים ניט מזיק זיין
טר זאגט ער פון דעם מגדל גרוסע סודות וואס מען קען זייא ניט

ארוס שרייבן · זכאה איז דיין חלק וואס דו האסט זוכה גוועזן צו די
הייליגי רייד וואס זיי זענן פר הולין פון אלי זייטן מלמעלה ומלמטה
מעולם הזה ומעולם הבא זאגט רבי שמעון איין זאך וויל איך אייך
פרעגין צו וויסין אוב איר קענט מיר מודיע זיין די ווייבר למעלה
אוב זיי זענן זוכה אויף צו גיין למעלה אדר ניין זאגט ער רבי זעקס
היכלות האט מען מיר גוויזן למעלה מיט כמה תענוגים ביז אין דעם
פרוכת פון דעם גן עדן אין איין היכל איז דרינען בתיה בת פרעה
אונ כמה אלפים ורבבות ווייבר וואס זענן מיט איר זוכה איטלעכע
באזונדר האבין ערטר פון פיל אורות וואס זייא לייכטן אונ האבין
תענוגים אן דוחק אלי טאג דריי מאל גייט ארוס איין כרוז אונ זאגט
דא וועט אריין גיין דס גשטאלט פון משה נביא הנאמן אזו גייט ארויס
אנטקעגן בתיה בת פרעה צו איין מחיצה וואס זיא האט אונ זעהט דאס
גישטאלט פון משה אזו בוקט זי זיך צו אים אונ זאגט וויא ווערדיג
איז מיין חלק דס איך האב דר צויגן דס ליכט אונ דס איז איר גרעסטר
תענוג וואס זיא זעהט דאס גישטאלט פון משה רבינו דער נאך
גייט זיא ווידער אריין צוא דיא ווייבר אונ זענען דארטן עוסק צוא
לערנען במצות התורה אלי אין זייער גישטאלט ווי זייא זענען גיוועזן
אויף דר וועלט אין מלבושים פון פיל אורות נאר זיי לייכטין ניט אזו
וויא דיא מלבושים פון מאנען דרום ווייל זייא האבין ניט גיקענט
מקיים זיין דיא מצות התורה אבער דארטין לערנען זייא אונ
זענין משתדל אין דער תורה אונ אין דיא טעמים פון די מצות אונ
אלי ווייבר וואס זיצין מיט בתיה הייסין נשים שאננות די זענין זיך
גאר ניט מצער אין דעם צער פון דעם גיהנם · אין אנדרין היכל איז
סרח בת אשר אונ מיט איר זענן כמה אלפים ורבבות ווייבר דריי
מאל אין טאג רופט אויס איין כרוז פר איר דא קומט דיא צורה פון
יוסף הצדיק אונ זי איז זיך משמח אונ גייט ארויס צו איין מחיצה
וואס זיא האט אונ זעהט דס ליכטיקייט פון דעם גישטאלט פון יוסף
הצדיק בוקט זיא זיך צו אים אונ זאגט ווי ווערדיג איז דער טאג אז
איך האב גיזאגט דיא בשורה צו מיין עלטר פאטער יעקב אז יוסף
לעבט דר נאך גייט זיא אריין ווידר צוריק צו דיא חייבר אונ זענען
משתדל אין לויבונג צו לויבן גאט מיט זיין נאמן אונ איטליכי אשה
בזונדר האט כמה שבחות אונ ערטר דר נאך קערן זיי זיך אום עוסק
צו זיין במצות התורה אונ אין אירי טעמים פון די מצות · אין דריטן
היכל איז יוכבד דיא מוטער פון משה נביא נאמן אונ כמה אלפים
ורבבות ווייבער זענען מיט איר אין דעם היכל ווערט קיין כרוז ניט
אויס גירופן אזו ווי אין יענע היכלות נייערט דריי מאל אין טאג זענן
זיי מודה ומשבח צו הקב״ה זיא מיט אלי ווייבר וואס זענן מיט איר
אונ דיא שירת הים וואס זיי האבן גיזונגן אויף דם ים זינגן זיי דארטין
אלי טאג אונ זיא אליין זאגט פון ותקח מרים הנביאה את התוף בידה וגו׳ אונ
אלי צדיקים וואס זענן אונ גן עדן הערין זייא צוא אונ פאר נעמען
זייער זים קול אונ אזו אויך כמה מלאכים קדושים אונ דורך
דעם זענן זיי מודה ומשבח צו הקב״ה · אין פערטן היכל איז דבורה
הנביאה אונ אנדערי נשים צדקניות זענען מיט איר מודה ומשבח
ומזמר צו הקב״ה די שירה וואס דבורה האט גיזאגט אויף דער וועלט
אי רבי אי רבי ווער האט נאך גיזעהן אזו וויא דיא שמחה פון דיא נשים
צדקניות אונ פון די צדיקים וואס זיי טוען צו הקב״ה · גאר איניווייניג
פון די היכלות זענן דא פר בארגני היכלות פון דיא הייליגי אמהות

שרה

שרה רבקה רחל לאה דם די היכלות איז ניט קיין רשות זיי מגלה צו זיין און קיינער קען זייא ניט זעהן · רבי שמעון פרייט זיך זייער און זאגט ווען איך וואלט מער ניט זוכה געוועזן נאר דאס צו הערין וואלט אויך גינוג גיוועזן אז איך זאל מיך משבח זיין דאס איך האב זוכה גיוועזן צוא הערין דיא רייד פון אמת פון יענער וועלט זאגט ער אי חסיד אי קדוש דוא זאלסט וויסן דיא שבחה פון דיא רייד וואס איז אויף יענער וועלט וואס דער ראש הישיבה האט גיזאגט וואלסטו זיך נאך מער משבח געוועזן זאגט רבי שמעון וואס פאר איין חידוש האשטו הינט גיהערט וום דוא בישט צוא מיר גיקומען זאגט ער דעם פסוק האט דער ראש ישיבה גידרשנת הקב"ה האט גיזאגט צוא יעקב ויוסף ישית ידו על עיניך ווארום באדארף מען איין מת צו מאכן די אויגן דרום ווייל דאס אויג פון דעם מענטשן איז גגליכן צו דר גאנצר וועלט דם ווייס רינגילט ארום דם מיטילסטי אזו וויא דר ים אוקינוס רינגילט ארום די גאנצי וועלט דם מיטלסטי פון דעם אויג איז אנטקעגן דער מדבר און ישוב און דם שווארצי פון דם אויג איז אנטקעגן נקודת ציון דרום מאכט מען איין מת צו דיא אויגן צוא ווייזן דם די וועלט איז שון פר הולן פון אים און פאר שטאפט דאס ער זעהט שון ניט די וועלט · פרעגט רבי שמעון אדרבה מען גהער אים עפנן זייני אויגן צו ווייזן אז די וועלט איז ניט פאר לארן פון אים דען ער וועט אויף שטיין צוא תחיית המתים זאגט ער אי חסיד אי קדוש ווען מען זאל ניט פר שטאפן דעם גישטאלט פון דער וועלט וואלט ער ניט גיקענט האבן קיין חלק אין יענר וועלט דען יענע וועלט איז להיפך פון דר וועלט אז דר זמן פון תחיית המתים וועט זיין וועט פריער אלי זאכען פון דער וועלט פאר לארן ווערן און עס טאר ניט איבער בלייבן אפילו כחוט השערה און דורך דעם טל פון תחיית המתים וום ער וועט מאכן נידערן אויף זייא דורך דעם טל וועלן אלי זוהמות פון דר וועלט פאר לארן ווערן און אלי מיאוסקייט פון דם גוף פון עולם הזה וועט אפ גטאן ווערן דר נאך וועט דער גוף זיין וויא איין טייג וואס דאס זויער טייג מאכט דם אויף גיין און פון דעם וועט ער מחודש ווערן צו איין נייע בריה דרום ווייזט מען אים אז ער וועט שון ניט זיין אין דעם גישטאלט פון דעם גוף וום איז אויף דר וועלט זאגט רבי שמעון דם ווייס איך וואול אז איר זענט אויף יענער וועלט גקלייד אין לבושי כבוד עס איז פיל אורות קדושים דאס זענן גוף נקי וטהור וקדוש נאר איך פרעג דיך אוב עס קען זיין אז איינר זאל אויף דר וועלט אויך קענן זוכה זיין צו איין גוף זך ונקי זאגט ער עס איז דא צוויי נערים וום זיי האבן זיך מתלבש גוועזן צווישן אונז אז זיי האבן שוין גלערינט זייער עונש אויף זייער חטא וואס מען באדארף ניט מגלה זיין האבן זיי דאס גפרעגט דעם ראש ישיבה האט ער זיי גענטפרט עס איז דאך אויף דר וועלט אויך גוועזן אזו אופן עס שטייט ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות זיא האט זיך אן גקלייד איין מלבוש פון עולם הבא דר לבוש מלכות דאס איז דער רוח הקודש פון מלכות שמים און אז זי איז גקומן פר דעם רשע איז איר לבוש פון איר אפ גטאן גווארן אזו אויך ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות דר לבוש מלכות איז דם גשטאלט פון די לבושי עולם הבא זאגט רבי שמעון ווי זים זענן די רייד וואול צו מיין חלק דם איך האב דם גהערט אז דיא צדיקים אוף יענר וועלט ווערן אן גקלייד בלבוש מלכות און אזו איז בוודאי זאגט ער דר אויר פון דעם גן עדן וום ווייעט פון דעם רוח הקודש דאס איז די לבושי מלכות וום די צדיקים זענען זיך מתלבש אין דעם גשטאלט וואס זענן גוועזן אוף דער וועלט דער נאך רועט דער רוח הקודש אוף זייער קאפ אוף איטליכן בזונדר און ווערט גקריינט דר מיט פר איין קרון אוף זיין קאפ אזו איז מרדכי אוך גוועזן דרום שטייט בלבוש מלכות אין גשטאלט פון יענר וועלט און דער נאך ועטרת זהב גדולה דם איז דיא קרון וום איז אוף דיא קעפ פון צדיקים אוף יענער וועלט און דם האבן די ישראל זוכה גוועזן בשעת מתן תורה צו דעם לבוש ביז זיי האבן דם בבושה אפ גטאן אז זייא האבן גזינדיגט אזו ווי עס שטייט ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב דם זיי האבן זיך אוס גטאן פון דעם לבוש אזו שטייט ביי יהושע הכהן הגדול הסירו הבגדים הצואים מעליו מען האט אים אוס גטאן פון די מיאוסע קליידר אזו ווי עס שטייט ולבישהו בגדים און מען האט אים אן גטאן בגדים און לבושים פון יענם עולם און כל זמן דער גוף איז נאך אין קבר קען זיין רוח ניט אן טאן די לבושים דרום שטייט דארטן מען זאל אים פריער צום ערשטן אפ טאן די לבושי צואה דם איז דר גוף פון דר וועלט דער נאך שטייט ולבישהו בגדים האט מען אים אן גיטאן מלבושים פון יענר וועלט און אז ער האט שוין דעם לבוש אן גיטאן שטייט שון מלאך ה' עומד דם איז די קרון פון רוח הקודש אוף זיין קאפ דם הייסט מלאך ה' ער שטייט אוף די קעפ פון די צדיקים דם איז ארץ אז יענר גוף איז שון ניט דא אין קבר ווארום כל זמן אז יענר גוף איז נאך פר האנטן אין קבר קען דר רוח ניט מקבל זיין קיין אנדערן לבוש און אז דר גוף איז שון ניט פר האנדן אין קבר אין דר צייט איז גרייט דר לבוש אן צו קליידן דם רוח אזו ווי דר יצר טוב מיט דם יצר הרע דם זיי קענן ניט זיין ביידי בנאנד זאגט רבי שמעון איך פאר וואונדער זיך אז ביא יהושע כהן גדול שטייט והשטן עומד על ימינו לשטנו וום קען שון זיין ביא אנדרי מענטשן זאגן זיי צו איב דו בישט דאך איש חסיד וקדוש ווי זענן די זאכן פאר בארגן און פאר הולין זאגט רבי שמעון חאטשי אונזרי חכמים וויסין פון די זאכין פון יענר וועלט אבר מיר וויסין דאך ניט דען אז דער מענטש איז שוין גישטארבין און איז אויף יענר וועלט וום האט דר שטן פר איין תועלת דר פון וואס ער איז נאך דארטן אויף אים מקטרג ניט גינוג ער האט שוין די נשמה ביי אים צו גינומין און האט אים מכית גיוועזן זאל ער נאך אויף אים מקטרג זיין אזו ווי עס שטייט והשטן עומד על ימינו לשטנו זאגט ער אי דוא חסיד וקדוש וואול איז דיין חלק קום און זעה דר גאנצר חשק און לוסט פון דעם שטן איז נאר אז דער צדיק זאל ניט קענין אן טאן דעם לבוש הטהור והקדוש און דר גוף פון דעם מענטשן דאס איז דער חלק פון דעם שטן אין זיין מעשה פון זיין כח הטומאה יצר הרע און איז אין דעם בהעפט הינט אז ער זעהט דעם מלבוש פון דער וועלט דאס הייסט דער גוף איז שוין ניט נחשב ער איז שוין נדחה גיווארין דרום איז ער מקטרג דרויף דען ווען דער רוח וועט זיך מתלבש זיין אין דעם לבוש הקדוש והטהור פון יענר וועלט מוז דאך תיכף בטל ווערין דר גוף וום ער איז דיא מעשה ידיו פון דעם שטן און דם וויל ער זייער ניט און ווידר כל זמן דער רוח האט נאך דעם לבוש ניט אן גיטאן קומט ער אלי מאל גיוואר ווערין צו דעם גוף אין קבר און רעט צו אים און דאס איז זיין חלק דרום איז דאס אים ניחא אבר אז ער זעהט אז ער טוט אן דעם לבוש הכבוד דען ווערט בטל דם גישטאלט פון דעם יצר הרע אין יענם גוף און דם שון קען

רט ניט מיט דעם גוף אים צו גידענקן ביז איינ׳ אויב דוא וועסט
רענין מיר גייען דאך אלי תחלת הלילה פוקד זיין לבית הקברות
ם איז ניט אויף דעם גוף נייערט דר נפש כל זמן ער גייט נאקיט
ן איין לבוש אזו לאנג אז דם פלייש איז נאך פר האנדין אין קבר
ז דר רוח אים פוקד אונ קומט צו דעם נפש אונ דר נפש איז פוקד
עם גוף אבר אצונד אז קיין פלייש פון דעם גוף איז שוין נישט דא
י דעם גוף זענן מיר פוקד דעם נפש אונ ניט צו דעם פלייש נייערט
י דעם נפש וואס ער ליגט נאך צווישן . דיא ביינער דרום אלי תחלת
הלילה איז דר רוח פוקד דעם נפש ווייל ער וויל אז דר גוף זאל נאך
קיום האבין כדי ער זאל קאנין איינקורבות האבין צוא דעם פלייש
רום איז דארטין דר שטן מקטרג · ווייטר איז גרויסי סודות וואס
מען טאר זייא ניט שרייבין :

תח תאי ינוקא דר ינוקא הייבט אן אין דעם פסוק מגלה זיין גרויסי
סודות אזו שטייט אויף דער ראש ישיבה אונ קושט אים ער
אגט צוא אים חייך דא שווער איך אז דיא רייד זענן גיזאגט גיווארין
ישיבה של רקיע אונ אזו איז דם דו קדוש וחסיד ווי פיל שבחות על
מחות איז גימערט גיווארין מיט דעם קינד אין דר ישיבה זיבן אין
וואנציג טעמים הט ער גזאגט אין דר תורה אונ מיט זיבציג כתרים
ט מען זיין פאטר דעם טאג גיקריינט וואול דעם חלק וואס איז זוכה
ו לערנן תורה צו זיין קינד זאגט רבי שמעון זיין פאטר אליין האט
ט זוכה גיוועזן מיט אים צוא לערנען זאגט ער זיין פאטר האט אים
לאזט לערנין אבר עס איז איין פאר בארגיני זאך ווארום דם קינד
יז גישטארבין נייערט ווייל מען הט אים גידארפט דן זיין איז שוין
נפעלקט גיווארין זיין חטא אונ איז ניצול גיווארין פון דעם משפט
ען זיין חטא איז גיוועזן דם ער איז גיוועזן אגרויסר חריף אונ ער הט
יט זייני חריפות אונ קושיות זיין רבי מבייש גיוועזן פר אלי אונ הט
ט גיוואלט גיין צוא אנאנדרן רבי ער זאל אים רעכט מאכין זיין
ערנין אונ איבער דעם איז די דעה פון זיין רבי שלאף גיווארין אונ
ט זיך מצער גיוועזן אויף דעם דרום האט מען אים גיוואלט דן זיין
יט איין שווערין משפט אונ דרום חאטשע ער איז ניצול גיווארין
ן די שרי הדינים וואס זיי האבין אים גיוואלט דן זיין איז ער דאך פון
עסט וועגין ניט ניצול גיווארין פון דעם גאנצן דין דען אלע ערשטע
בין טאג איז ער דא ניט גיזעהען גיווארין רעכט מיט זיין נישטאלט
ז ער הט זיך גיוואשין מיט גרוים וויטאג די זיבין טעג ביז זיין
שטאלט איז ווידר מושלם גיווארין אונ פר וואס ער איז גישטארבין
ארפסטו ניט וויסין אי רבי אי רבי פיל זוכה איז דיין חלק ער זאגט
יטר פון די מים חיים וואס זיי גייען ארוים פון דיא חדרים אונ זענין
ה מתפשט איז דרינין אונ זיי גייען אין דעם ים הגדול אונ עס ווערט
ן דעם אן גיצייכינט איין דויד כלב ים אונ דער פון טרינקט דער
יתן אונ ווערט זאט אונ איז זיך משמח אונ גיקריינט מיט זיין
וסקיט אונ אז נאך איין קוואל וועט ארוס גיין פון דעם קוואל אונ
עט זיך מתפשט זיין אונ וועט גיין פר בארגינר הייד אונטר דעם
רום אין ים האחרון וועלין אלי בים הזדונים אונ מים חזקים שלאף
ן אונטר גיטאן ווערין דס זיי זאלין ניט ארוס גיין משחית ומחבל
ן דיא מענטשין אונ דער סימן איז הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה אונ
ן דער עבדה זענין פאר האנדין צווייא כרובים זייא זענין מעשה
מן של חכמים דאיתקען קיינר ניט פאר שטין אויף זיי שטייען די

עליונים ותחתונים אונ אונטער זייא זענין אן גיבריים כל ישראל צו
שטיין דאס זייא ווערין ניט ארוים גייפון זייערע פליגיל זייא וועלין
אזו גרוס ווערין אז כל ישראל וועלין ארונטר אונטער זייערי פליגיל
ווייטער איז חסר אין זוהר· דער ראש ישיבה הט איבער דעם זוכה
גיוועזן צוא דעם כבוד ווער קען זאגן דיא רייד וואס מען איז מחדש
אלי טאג פאר דעם ראש ישיבה אי רבי אין אלי צייט אז דיא רוחות
פון זכרים גייען ארוף למעלה אין דער צייט גייען ארוס אלי נקבות
אונ זאמלין זיך איין צוא בתיה בת פרעה אין איר היכל אונ זענן
זיך דארטן משבח מיט וויא פיל דברים משונים אונ פון דארטן גיין
זיי אלי ארוס מיט בתיה אין היכל פון סרח בת אשר אונ זענן זיך
דארטן אויך משבח מיט כמה דברים חדשים גם ישנים אונ פון דארטן
גייען זייא ארוס אונ גייען אין היכל פון יוכבד אונ אזו גייען זייא
אין אלי היכלות אצונד רבי וויל איך דיר זאגן איין סוד קום אונ זעה
אין איטליכר שמיטה ושמיטה גייט ארוס איין כרוז אונ רופט אויס
איר זאמילט אייך איין אנשים ונשים אונ אלי בני אמונה אונ גייט
ארוף דען זענן זיך מתפשט אנשים ונשים אונ גיין ארוף אלי קרייני
קינדר די זייני צדיקי גיין אריין אין דר ישיבה של רקיע אונ זענן זיך
דארטן משמח בשמחה אונ דר שר וואס די שליסל פון הקב״ה איז ביי
אים שטייט אונ זאגט זייא כמה דברים חדשים גם ישנים אונ אלי זעהן
שמחות וואס זייא האבן נאך אזעלכס ניט גזעהן דען גיין אלי אריין
איינוויינג אונ ווי פיל פרוכת אונ היכלות פר בארגני זענן דארטין
וואס זיי לייכטן פון דעם נועם וואס איז בעולם הבא אין דעם היכל וואס
הייסט היכל אהבה פון הקב״ה דרוף שטייט לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו אונ
דר נאך פליען די קינדר ארוף אונ ארוס איטליכר אויף זיין ארט אונ
טוען זיך ווידר אן אין די לבושים וואס זענן זייערי פון פריער פיל זוכה
איז דאס פאלק וואס זייא האבן צו די טובות לעולם הבא זאגט רבי
שמעון ווי גאר זיס זענן די רייד וואס איך הער דא וואל איז מיין חלק
וואס איך האב דם אלץ זוכה גיוועזן צו הערן אונ וואל איז דעם טאג
וואס איך וועל אהער גיין זיי זאגין צו אים רבי נאר דריי טאג האבין
מיר צייט ביי דיר צו זיין ווייטר איז חסר אין זוהר · עס הייבט זיך
אן איין שמוס פון דעם יצר הרע ושטן הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו
דם איז דר שטן ער לייגט צו נויף די הענט פר ביטערטר הייד אונ
קלאגט אונ דר נאך עסט ער דם פלייש מיט גוואלד דען דם הט ער
פון אלי זייני טרחות אונ קטרוג וואס ער הט גטאן אויף דעם מענטשן
הט ער מער קיין הנאה ניט נאר פון דעם גוף דם פלייש דם איז זיינס
דר נאך שפרינגט ער אונ פרייט זיך אזו ווי איין כסיל אן שכל אונ
עסט נאר זיין פלייש אונ ווייטר הט ער קיין רשות ניט דם ביטרונג
איז למעלה ולמטה וועען די ישראל זענן בצרה חלילה אונ זיי גיבן
ניט קיין כח למעלה דורך זייערי מעשים טובים דענסט מאל איז
כביכול איין צער צו הקב״ה אפילו אויף דעם פלייש וואס איז [illegible]
הרע זיי זאלן איין שליטה האבן דען ער איז איין רחום וחנון אבר אויף
דעם רוח ונשמה הקדושה וואס זיי זענין פון הקב״ה קענין ניט שולט
זיין די עליונים ותחתונים אונ דרום איז אלי בלבולים פון דעם שטן
נאר ער זאל קענן שולט זיין אויף דעם רוח הקדושה אונ אויף דער
נשמה אבר ער קען דם ניט דר לאנגין קערט ער זיך אום אונ עסט
זיין פלייש פון דעם גוף וואס דר גוף הט פון אים גהאט איין הילף אונ
די וועסט וועלן זאגן עס איז איין שמחה צוא דעם מלאך המות וואס
ער

ער איז ממית מענטשן עס איז ניט אזו נאר ער וועט דס איז דער רצון פון הקב"ה מאכט ער זיך גלייך ווי ער איז פרייליך צו טאן דעם ווילן פון הקב"ה אזו וויא עס שטייט רוח סערה דס איז דער שטן עושה דברו ער טוט דס בפעלונג פון הקב"ה פרעגט רבי שמעון ער גייט דאך אונ שפרינגט פאר די נשים בשעת לויה זאגט ער אי חסיד וקדוש ער טוט דס צו ווייזן פר דעם מלך אז ער האט אים ליב ברצון הלב אבר זיין נחת רוח איז מיט קלאג דרום שפרונגט ער אבר זיין מחשבה איז צו קלאגין זאגט רבי שמעון אז ער איז ווידר ניט גערין ממית זיין דיא מענטשן נאך וואס גייט ער ארוף דר מאנן די עונות פון מענטשן זאגט ער דרום ווייל ער איז איין זקן וכסיל ער מיינט ער וועט איין שליטה האבן אוף דעם רוח אונ זיין גאנצי שמחה אונ לוסט איז נאר פון דעסט וועגן אבר צום סוף איז אז ער איז נאר שולט אוף דעם פלייש דס אליין איז נאר זיינס אונ דרום שטייט ישוב עמלו בראשו ווייטער איז חסר • אונ דער נאך זאגט ער גרוסי סודות אונ זאגט אז אלי ערבי שבתות אז די ישראל זענן אונטן מקדש דעם שבת זאמלן זיך איין אלי מדרגות למעלה אונ איין כרוז רופט אוים בבריט אן די הייליגע שטולן ווער זעהט גאר דיא שמחה וואס דא איז דרייא הונדערט אונ ניינציג הימלן וויפיל ממונים וויפיל גיוועלטיגר זאמלין זיך איין צו זייער ארט אונ אז דיא ישראל אונטין זענין מקדש דעם שבת אונ הקב"ה איז זיך מתעורר על קדושת שבת דען גייט ארוס איין ווינט פון די בלעטר פון דעם עץ החיים אין גן עדן אונ גייט ארוים אויף עולם הבא אונ די צווייגן טוען זיך שאקלן דען קומט איין רוח פון עולם הבא אונ דר עץ החיים איז זיך מתעורר אונ ציהט אוס נשמות קדושים אונ פאר שפרייט זיי אוף דר וועלט אונ נשמות גיין ווידר ארויין אייני טוען דר וועקן די אנדרי די גיין ארויין אונ די גיין ארוס אונ דר עץ החיים איז בשמחה דען ווערן די צדיקים גיקריינט מיט עטרות פון נשמות הקדושים אונ אלי זענן בשמחה אונ גאנץ שבת האבן זיי מנוחת שמחה אזו אוך די צדיקים אלי אין גן עדן זענן אלי עולה אונ זענן זיך מתענג בתענוג עליון פון עולם הבא אונ אז שבת גייט אוועק אזו פליהן ווידר אלי נשמות פון צדיקים אוועק אונ זענן ווידר עולה ארוף • קום אונ זעה אז דר שבת קומט אן נידרן אראפ נשמות יתירות כלמעלה צו רוען אוף דעם עם הקודש אונ די נשמות הצדיקים פון גן עדן התחתון גיין אלי ארויף אין גן עדן העליון אונ מוצאי שבת גיין ווידר אלי נשמות וואס האבן גרועט אוף די ישראל ארוף אונ די נשמות הצדיקים גיין ווידר אראפ אין גן עדן התחתון אונ אז די נשמות יתירות גיין ארוף שטעלן זיי זיך אין זייער גשטאלט פר דעם מלך הקדוש אונ ער פרעגט זיי וואס פר איין חידוש האט איר גיהאט אוף יענר וועלט אין דר תורה וואל צוא דעם וואס איז מחדש אין דר תורה בשבת אזו זאגט עס די נשמה צו הקב"ה וואס פר איין שמחה מאכט הקב"ה ער זאמלט איין די פמליא של מעלה אונ זאגט הערט צו די חדושי תורה וואס די נשמה זאגט פון יענם מענטשן אונ דיא רייד ווערין גישטעלט אין די ביידי ישיבות וואס זענין למטה אונ הקב"ה למעלה חתמת דיא רייד • קום אונ זעה אז דר מענטש איז מחדש חידושי תורה אום שבת אונ די נשמה נידרט אראפ אונ איז עוסק אין זיי אונ איז דר מיט עולה פר הקב"ה אזו הערן צו די גאנצי פמליא של מעלה די רייד אונ די חיות הקודש זענן זיך מתלבש אין טער פליגל אונ אז הקב"ה פרעגט די נשמות אונ זיי ווייסן ניט דען

שטייט ביי די חיות בעמדם תרפינה כנפיהם בעמדם איז טייטש שווייגן אז זייא שווייגן אין דברי תורה דען תרפינה כנפיהם ווערן שלאף זייערי פליגל אונ פר וואס הייסט שווייגן עמידה ווייל אז א מענטש רעט רידין זיך אין אים זיבן אברים אונ ריידן לב ראות וקנה לשון שינים שפתים בשר אונ אז מען שווייגט שטיין אלי אונ רירין זיך ניט דרום הייסט דס עמידה ווארום רב המנונא סבא האט אן גהובן ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך מקודש מיינט מען קידוש ידים וואס מען וואשט זיך פר דעם עסין ומציון יסעדך דס מיינט מען דיא המוציא וואס דס לעהנט אונטר דאס הארץ פון דעם מענטשן יזכור כל מנחותיך • כל איז מרבה דיא מים אחרונים וואס מען וואשט זיך פר דעם בענטשן ועולתך ידשנה סלה דאס איז ברכת המזון בזימון ווען די וועסט אזו טאן יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא דען גיט מען דעם מענטשן וואס ער וויל אונ אום שבת איז אזו די טייטש ישלח עזרך מקודש דס מיינט מען דעם קידוש וואס מען מאכט פר דעם עסן אוף דר זאך ווערן גיקריינט די צדיקים אין גן עדן פון איין שבת צום אנדרן • נאך הייבט ער אן על הר ציון גבוה וגו' וועלכר איז דר הוכר בארג דס מיינט מען דעם הר העברים וואס משה איז דארטן ווארן בהאלטן • דיא שכינה וועט דארטן ארוף גיין אונ וועט מבשר זיין אוף דר וועלט אונ מיט איר וועט זיין די מוטר פון משיח בן דוד וואס ער הייסט מנחם בן עמיאל אונ זיין מוטר וועט מיט איר גיין אונ וועט אבשורה זאגן צו ציון אונ דאס קול וועט גיהערט ווערין אוף דר גאנצר וועלט אונ צוויי מלכים וועלן זיך דר וועקין אוף דר וועלט מלחמה צוא האלטן אונ דר שם הקודש וועט ארוס גיין אוף דר וועלט וואס ער וועט מבשר זיין אונ וועט זאגן הנה ה' אלהים בחזק יבוא וזרועו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו הקב"ה וועט אוס רופן אין אלי זייני פמליא של מעלה אונ וועט זאגן זאמילט אייך איין אונ טוט משפטן ווער עס האט זיך מוכר נפש גוועזן אוף קידוש השם וואס איז זיין שכר אונ זיי וועלן זאגן אזו אונ אזו ווער עס האט גליטן אין גלות כמה יסורים אונ איז גזידילט גווארן וואס איז זיין שכר ווען זיי זאגן אזו אונ אזו ווער עס איז גישטראפט גיווארין אלי טאג פון מיינט ווענן וואס איז זיין שכר וועלן זיי זאגין אזו אונ אזו • אונ דר פסוק זאגט הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו וואס איז טייטש ופעולתו נאר אזו ווי עס שטייט מה רב טובך אשר צפנת ליראיך דס מיינט מען די פעולה פון הקב"ה עס שטייט אשר צפנת דס איז טייטש וואס די האסט בהאלטן איז דאך קשה נאך וואס האט ער בהאלטין פר וועמין פארכט ער זיך דען פר גניבה אדר פר גזילה אלא גיי אונ זעה דיא מעשה רחמים וואס הקב"ה טוט מיט דעם וואס ער שלאגט ניט ער איין רפואה דען הקב"ה שלאגט מיט דר יד שמאל אונ איז ווידר מקרב מיט דר יד ימין אונ מיט דר שמאל וואס ער שלאגט וועט ער איין רפואה געבן צו דר וועלט מצפון תפתח הרעה צפון איז דר שמאל מיט דעם שלאגט ער פון דארטן גיין ארוס אלי דינים וגזירות קשות אונ דארטין רועט ווידר אלי שכר טוב אונ אלי טובות וואס הקב"ה האט אנגיגרייט צו די צדיקים לעולם הבא דען וועט הקב"ה רופין צו צפון אונ וועט זאגין צו דיר האב איך גיגעבין כל הטובות וכל שכר טוב צו מייני קינדר וואס זיי האבן גיליטין כמה רעות אוף דר וועלט פון מיין קידוש השם ווענין גיב ארוס דעם שכר וואס איך האב ביי דיר בהאלטין אזו ווי עס שטייט אומר לצפון תני ולתימן אל תכלאי דס איז טייטש צו צפון וועט הקב"ה זאגן גיב אפ אונ צו דרום וועט ער זאגן די זאלסט ניט פר מידן די ברכות
איז

...ז דאך קשה איז דען דר סדר אז דרום זאל פר מיידן די ברכות
...טער אלי ברכות קומן דאך פון דרום דם איז דר יד ימין פון הקב"ה
...ם אלי ברכות קומן פון אים וום דען זאגט ער ולתימן אל תכלאי אלא
...תו שעה וועגן גאט אוף וועקין צו אברהם אונ וועט צו אים זאגין
...יי אוף דען די צייט איז גקומן וום איך לייז אום דייני קונדר אונ
...א געבין זייא שכר טוב אוף אלעמן וואס זייא האבין גיליטין אונ
...ום וויל אברהם הט אונז פר קופט אין גלות דען אזו הט ער זיך
...ם גיקליבן בברית בין הבתרים אז זייני קינדר זאלין זיין אין גלות אזו
...דר פסוק זאגט אם לא כי צורם מכרם דם מיינט מען אברהם וום ער
...סט צור הט זיי פר קופט אין גלות דרום וועט זיך אברהם מאכן
...יך ווי ער וואלט גיגערן גיזעהן אז זייא זאלין נאך מער גישלאגין
...רין אונ גשטראפט ווערן אוף זייערי עבירות וועט הקב"ה זאגן
...ה פר שטיי דאך אז די זאגסט עס נאר לפנים אבר ניט באמת
...ום וועי איך אויך נאר זאגין לפנים דרום זאגט ער אומר לתימן איך
...ל זאגן צו אברהם וום ער איז צד ימין צד דרום אל תכלאי איך טוא דיך
...בר בעטין אוף דייני קינדר די זאלסט ניט פר מיידן זייערי טובות
...ב שכר טוב פון זיי דען זיי האבין שון גינוג צרות גליטן אוף זייערי
...ר ולצפון תני גיב ארום דעם שכר טוב אשר צפנת וום דם איז בצד צפון
...ערי טובות ושכר טוב אונ די זאך וועט די שכינה זיי מבשר זיין •
...ה מער וועט זי זיי מבשר זיין דאס אנדרי מאל בשעת זיא וועט
...וף גיין אוף דעם הר גדול וועט זי גיין פון דארטן מבשר זיין צו די
...ות דר נאך וועט זי זיין אין ירושלים צו זעהן איר חורבן אונ וועט
...קיין ציון אונ דארטן וועט זי ווידר קלאגן אזו ווי פריער אוף איר
...ט מיט כבוד וום דארטן איז צו איר גיוועזן אונ דארטן וועט זיא
...ערן אז זי וועט ניט ארום גיין ביז די ישראל וועלין זיין אין ארץ
...ראל אונ הפצי בה די מוטר פון משיח וועט מבשר זיין אזו ווי צום
...שטן אונ וועט זאגן צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל וואס
...נט מען כי גדול בקרבך דם איז הקב"ה ער וועט צו איר קומן אויף
...טן זי פון דר ערד אונ וועט צו איר זאגן התנערי מעפר קומי וגו' וודאי
...איז ירושלים אונ הייסט ירושלים אונ מיט דעם אוך וועט זיין כמה
...חות על שמחות צו די צדיקים אין גן עדן אונ דרום אוך וואל
... צו דעם מענטשן וום די נשמה זאגט דארטין עדות לפני המלך די
...שי תורה פון שבת וום ער הט אונטן מחדש גוועזן דם הקב"ה אונ
...ר זיין פמליא של מעלה אונ אלי נשמות הצדיקים וום זענן אין גן
...ן ווערן אלי גיקריינט מיט די חדושי תורה • נאך מער האב איך
...רט דם די הייליגי ליכט וום זי איז פיל כבוד על כבוד ועטרות על עטרות
...ט מען דארטן צו דעם פאטר פון דער מענטשין בשעת הקב"ה
...ט זאמילט אייך איין צו הערן חדושים פון דר תורה פון דעם אונ
...ם מענטשן ווייל קושונג איז אוף זיין קאפ כמה צדיקים וום טוען
...קריינין בשעת זייא נידרין אראפ וואל צו זייער חלק וואס זענין
...משתדל אין דר תורה אום שבת מער ווי אנגדרונטאג ע"כ :

...מר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית רבי
חזקיה הייבט אן ויראני את יהושע הכהן הגדול וגו' זכאין זענן דיא
...קים וואס הקב"ה האט באגערט אין זייער כבוד אונ האט זייא
...בין דיא תורה הקדושה אונ די נביאים נאמנים וואס זיי האבין
...גיפירט בדרך אמת • קום אונ זעה איטליכן נביא וום הקב"ה
...ן אוף גישטעלט האט זיך הקב"ה צוא אים אנטפלעקט במדריגות

הקדושות העליונות אונ זייא האבן גזעהען דאס גשטאלט פון דעם
כבוד המלך ממקום העליון אבער עס שטייט דאך ביי זייא מרחוק ה' נראה לי
אבער קיינער איז ניט אזו נאהענט גוועזן אזו וויא משה אשר הרקו מכל
העולם דם ביי אים שטייט פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות ער זאגט
ווייטער סודות אונ דיא מעלות פון משה • קומט רבי אבא אונ
קושט אים אונ זאגט וודאי האסטו רעכט גזאגט אונ עס איז
אזוא וואל צוא דעם חלק פון משה מער פון אלי נביאים דאס
בשעת ער איז נסתלק גווארן פון דר וועלט הט זיך קיינר ניט מתעסק
גוועזן מיט אים נאר הקב"ה אליין האט אים אריין גיבראכט אין זיין
מחיצה אריין אבר אנדרי נביאים האבן גזעהן די שכינה דורך פיל
מחיצות ויראני את יהושע הכהן הגדול ווארום איז יהושע גשטאנין פאר
דעם מלאך מיט איין גירינכטע קליידער ביז עס איז ארוים גיגאנגען
איין כרוז אונ האט גיזאגט הסירו הבגדים הצואים מעליו מען זאל אים אוים
טאן דיא אום ריינע קליידער זאגט רבי יצחק עס שטייט דא ועומד לפני
המלאך וואס מיינט ער פאר דעם מלאך אלא ער האט אים דן גיזעהן
אונ ער איז גישטאנען בדין פאר אים אזוא וויא עס שטייט ואל תאמר
לפני המלאך כי שגגה היא מיינט מען דאך דארטין פאר דעם מלאך וואס
ער משפט אים אזו מיינט מען דא אויך אזו דען איטליכר מענטש
וום ער איז ניט זוכה אוף דר וועלט אן צו קליידן זיך מיט מלבושים
פון מצוה ווען ער שטארבט אזו שטייט ער אן איין פר שמיערטן
לבוש אוף יענר וועלט • אונ שטייט דרוף צו דעם משפט מען זאל
אים דן זיין • קום אונ זעה ווי פיל לבושים זענן אן גיברייט אוף יענר
וועלט אונ דר מענטש וום עס איז ניט זוכה אן צו טאן זיך אוף דר
וועלט מיט לבושים פון מצות ווען ער קומט אוף יענר וועלט טוט
מען אים אן אזו איין לבוש וום ער זאל מיט דעם דר קענט ווערין
פר די שרים פון דעם גיהנם ווי צו דעם וואס מען קליידט אים אן
מיט דעם לבוש דען עס זענן אן גברייט כמה בעלי מדות הדין אים
צוא נעמן אונ מאכין אים נידערין אין גיהנם אריין אונ דרום האט
שלמה המלך גזאגט בכל עת יהיו בגדיך לבנים דם מיינט מען דר מענטש
זאל נזהר זיין אויף דר וועלט אן צוא טאן מלבושי מצוה דהיינו
ציצית אונ תפילין אונ דעסט גלייכן אזעלכי מלבושי מצוה כדי ער
זאל אוף יענר וועלט אוך האבן אזעלכי ווייסי קלארי קליידר :

במדרש רות מהזוהר שטייט רבי נהוראי זאגט אין פרשת ציצית שטייט
על כנפי בגדיהם לדרתם שטייט לדרתם חסר אן וואווין אזוי אוך
ביי שבת שטייט לעשות את השבת לדרתם אוך חסרי מיר האבן גלערנט
מען האט מתקן גוועזן פרשת ציצית אין קריאת שמע אונ אין דער
מזוזה וום איז אין דר דירה פון דעם מענטשן שטייט ניט די פרשה
פון ציצית מיט וום ווערט נשלם די פרשה פון ציצית ביי דר מזוזה
ווען א מענטש טוט זיך אן אין די ציצית אונ גייט ארוס פון דר טיר
פון זיין שטוב איין גוויקלט אין ציצית אזו איז זיך הקב"ה משמח •
אונ דער מלאך המשחית אנטלופט פון דארטין אזוי ווערט דער
מענטש ניצול מכל משחית ונזק דרום שטייט לדרתם חסר עס מאכט
דירה תם דם הייסט אז ער גייט ארום גאנץ מיט דר מצוה האט אוף
אים דר משחית קיין שליטה ניט עס שטייט מזוזה דאס מאכט זז מות
דר משחית וום הייסט מות איז ער זז אוועק גרוקט פון אים אונ הט
ניט קיין רשות צו פר דארבן אים אזו אוך ביי שבת שטייט לדרתם
חסר ווארום אז עס קומט שבת דארף מען אן צינדין ליכט עס זאל

זין ליכטיג אונ גרייטין צו דעם טיש אזו וויא די דירה פון איין חתן דס ווארט אויף דער כלה ווארום שבת ווערט אן גרופין כלה דרום געהער מען זיא אריין נעמין אינאשיינר דירה אזו ווי עס איז ראוי צו איר דרום שטייט לעשות את השבת מען זאל אן גרייטין פון שבת וועגין לדרתם זיא אריין ברענגין אין איין שיינר דירה אונ אז זי קומט אונ געפינט ניט קיין ליכט ברענין אונ גגרייט צו דעם טיש אונ די דירה איז אויך ניט שיין זאגט די כלה שבת די דירה איז ניט מישראל כיני ובין בני ישראל עס איז אצווישן שייד צווישן מיר אונ צווישן די ישראל דרום שטייט לדרתם בייא שבת אונ בייא ציצית • זאגט רבי נהוראי איך זאג עדות אז דער מענטש ווס גייט ארום פון זיין טיר אן גקלייד מיט ציצית אונ תפילין צווישן די צוויי ביי שטידלך פון דער טיר אזו איז זיך די שכינה צו אים מזדמן אונ צוויי מלאכים איינר פון דער רעכטר זייט אונ איינר פון דר לינקר זייט בלייטן אים ביז אין שול אריין אונ בענטשין אים אונ דר מקטרג שטייט פון הינטין פר דער טיר אונ מוז נאך זאגין אמן אויף דר ברכה • רבי יהודה זאגט ווי פיל עדות הט הקב״ה גמאכט צו דעם מענטשין זיי זאלין אים עדות זאגין אונ אלי שטיין אקעגין אים זאלין אים אן זאגין ער זאל ניט זיין שטייט דר מענטש אויף אין דער פריא אונ ציהט אום זייני פיס ער זאל גיין זאגין זיי אים רגלי חסידיו ישמור שמור רגלך כאשר תלך פלס מעגל רגליך דוא זאלסט היטין דייני פיס אז דוא ווערסט גיין אין שול אריין אונ זאלסט איבר וועגין די טריט פון דייני פיס עפינט ער אויף זייני אויגן צוא זעהן אויף דר וועלט זאגין אים דיא עדות עיניך לנוכח יביטו דייני אויגן זאלין זעהן ווס אקעגין דיר איז מיינט מען הקב״ה שטייט דיר אקעגין • עפינט ער אויף דס מויל צו ריידין זאגין זייא אים נצור לשונך מרע היט דיין צונג פון צו ריידין שלעכץ שטרעקט ער אום די הענט עפים צו טאן זאגין זיי אים סור מרע ועשה טוב קער אפ פון שלעכטץ אונ טוא בעסר גוטי מעשים • פאלגט ער די עדות איז אים גוט אונ אוב חלילה ער הערט ניט זייערי רייד שטייט והשטן עומד על ימינו לשטנו זאגין זיי אלי עדות לחוב חלילה • ווען דער מענטש וויל עוסק זיין בעבודת הקב״ה זענין פיל מליצים אויף אים פאר האנדין עדות צוא זאגין לזכות ולטובה אונ זענין מליצים פר אים ווען ער דארף זייא האבין אויך אין דר פריא מאכט ער ווי פיל ברכות ער לייגט תפלין אויף זיין קאפ אונ דר שם הקודש העליון איז אין אים בהעפט אונ גצייכינט אויף זיין קאפ אונ דיא רצועות העגגין פוןביידי זייטין אקעגין זיין הארץ דא זעהט ער דעם כבוד פון זיין האר שטרעקט ער אום די האנט זעהט ער אז ער איז באהעפט אין דעם קשר של תפילין פון דעם שם הקודש אונ זעהט דעם כבוד פון זיין האר בשעת ער טוט אן דעם טלית מיט די ציצית וואס העגגן אויף אלי פיר עקין פון דעם טלית ארום אים אזו ווי די ווין טרויבין העגגין ארום זייער צווייגיל • אזו ציצית איז איין מצוה אונ ווידר דיא ברכות וואס ער מאכט ניט וויינגר פון זיבין ברכות ארום דר האנט אונ ניט מעהר פון דרייצעהן דס זענין גרוסי סודות אז ער טוט אזו שטיין פאר אים פיר מלאכים עדות של אמת פון דעם מלך עליון ווס זיי העגגן אין דיא פיר כנפות אונ וויל דר טלית פון ציצית ווייזט אויף דר שכינה וואס דאס איז דס הארץ פון אלי וועלטין עליונים ותחתונים אונ עס שטייט עיני ה׳ אל צדיקים וגו׳ הקב״ה זאגט ווער עס וויל נאך גיין נאך זיין יראה זאל נאך גיין נאך מייני עינים ולב אבער ולא תתורו אחרי

לבבכם ואחרי עיניכם נאך אייערי עינים ולב טארט איר ניט נאך גיין פ[...] ווס אשר אתם זונים אחריהם מיט אייער הארץ אונ מיט די אויגן טוט אי[...] זינדיגין אונ וייל די מצוה פון ציצית ווייזט אויף דער שכינה וואס[...] זי הט גהרגת אלי בכורים אין מצרים דרום שטייט דער בייא אני ה[...] אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים זאגט רבי יוסי עס שטייט כימי צאת[...] מארץ מצרים אראנו נפלאות ווארום שטייט כימי איז טייטש פיל טעג ע[...] וואלט בדארפט שטיין כיום ווארום זייא זענין דאך אין איין טא[...] ארום גגאנגען נאר דס מיינט מען די כנסת ישראל ווס זי ווערט א[...] גרופען ימים למעלה דען זי וועט דר פון געבענטשט ווערין אז די גאול[...] אחרונה וועט זיין עס שטייט ואמרתם ביום ההוא הודו לה׳ וגו׳ מודעת זא[...] בכל הארץ דס זי וועט דר קענט ווערן דורך דר מצוה פון ציצית וו[...] דס ווייזט אויף די כנסת ישראל זי וועט דר קענט ווערן אויף דר גא[...] וועלט דס הקב״ה וועט זיי ווייזן ניסים ואותות ומופתים אין דר ציי[...] וועט מקוים ווערן דר פסוק ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד אמן :

פרשת קרח

ויקח קרח ער האט זיך גנומן איין שלעכטי עצה ווער עס לופט נא[...] איין זאך ווס עס גיהער ניט צוא אים אזו לופט דאס פון אי[...] אוועק אונ ער קאן דס ניט גרייכן אונ ניט דס אליין נאר אפילו וו[...] ער הט נעמט מען אויך בייא אים אוועק • אזו אויך קרח איז נא[...] גלאפן ווס עס איז ניט זיינס הט מען זיין זאך אויך ביי אים צו גנומ[...] אונ עס איז פון אים פר לארן גווארן אונ דאס האט ער ניט גרייכ[...] קרח איז נאך גגאנגען נאך מחלוקת דאס הייסט צוא טיילן דען די[...] וועלט שטייט אויף שלום אונ ער הט זי גוואלט טיילן אונ הט גקריג[...] אויף שלום דס איז דר שם הקודש ווס הייסט שלום ווער עס קריג[...] דרויף ווערט ער פר לארן פון אלי וועלטן • בשעת הקב״ה האט די[...] וועלט בשאפן הט זי קיין קיום ניט גקאנט האבין ביז הקב״ה האט[...] אויף איר גלאזט רוען דעם שלום דס איז די קדושה פון שבת דס אי[...] דער שלום פון עליונים ותחתונים אונ ווער עס קריגט דרויף ווערט[...] ער פר לארן פון אלי וועלטן אזו אויך צלפחד הט גקריגט אויף שבת[...] דר מיט ווס ער הט גקליבן האלץ אום שבת איז ער אויך פר לאר[...] גווארן דרום וייל ער האט גיקריגט אויף דעם שלום פון דער וועל[...] זאגט רבי יוסי עס שטייט שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול די תור[...] הייסט שלום ביי איר שטייט וכל נתיבותיה שלום אונ קרח הט אויף דע[...] גיקריגט דרום איז ער גישטראפט גווארין מלמעלה ומלמטה :

ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה רבי חייא זאגט עס שטייט חכת מ[...] מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה ווייא אזו דארפין זיך דיא מענטש[...] שטארקן זיי זאלן ניט זינדגן אונ זאלין היטן זייערי מעשים דען א[...] טאג גיין זייערי מעשים ארויף מיט איין וואג אונ מען גיט אובין או[...] דעם זייער גוט אכטונג זיי ווערן פר שריבן אין איין בוך דרום געהע[...] דר מענטש זיך אפ היטן פון צו זינדגין דען אז די וועלט ווערט ווי[...] פיל מאל גימשפט גייט אויף זיין רוגז פר דעם מלך אונ דער מד[...] הדין טוט זיך אויף אים דער וועקין דרום שטייט חמת מלך מלאכי מו[...] ואיש חכם יכפרנה בשעת דר מדת הדין מיט די שרי הדינים שטין או[...] מקטרג זיין אויף דר וועלט אונ דר רוגז איז אנטקעגין אים ווען ע[...] געפינט זיך אין דור איין צדיק ווס ער איז גצייכינט למעלה פאר אי[...] צדיק איז הקב״ה אויף אים משגיח מיט זייני מעשים טובים הערט[...]

תיכף דער רוגז גשטילט עס איז איין משל צו איין הער וואס ער איז ברוגז אויף זייני קנעכט שאפט ער דעם תליין ער זאל טאן זיין משפט דר ווייל קומט אריין זיין ליב האבר וואס דר הער האט אים זייער ליב אונ שטעלט זיך אנידר פר אים אז דר הער דער זעהט אים קריגט ער איין פרייליך הארץ מיט איין פרייליך פנים אנטקעגין אים אזו הייבט אן דר ליב האבר מיט אים צו ריידין אונ דר הער פרייט זיך זייער מיט אים דר ווייל קומט אריין דר תליין צו טאן זיין משפט • בשעת דר ליב האבר זעהט אז דאס פנים פון דעם הער איז זייער פרייליך אונ לוסטיג הייבט ער אן צוא בעטין דעם הער אז ער זאל מוחל זיין די זינד פון זייני קנעכט אזו הערט אים דר הער אוס אונ פאר געמט זייני רייד אונ איז זיי מוחל זייערי זינד דרום שטייט חמת מלך דר צארן פון דעם מלך זענען מלאכי מות אבער ואיש חכם אז עס איז פר האנדין איין חכם וצדיק יכפרנה טוט ער אפ ווישין דעם רוגז אונ ער ווערט גישטילט • אזו אויך אז משה האט גזעהן אז עס איז פאר האנדין איין רוגז פר הקב"ה מיד תיכף האט ער גזאגט צו אהרן קח את המחתה ברענג דיא פייער פאן אונ זייא מקריב אין איר קטורת דרום ווייל אהרן איז גוועזן דר ליב האבר פון השי"ת • אונ מען האט ניט מקטיר גוועזן קיין קטורת נאר דורך אהרן דרום ווייל ער האט גמערט שלום אויף דער וועלט : וקטורת איז לשון קשר ער האט מייחד ומקשר גיוועזן אלי עולמות אונ דר מיט האט ער גמאכט איין שכינה בכל העולמות אזו וויא עס שטייט שמן וקטורת ישמח לב דאס הייסט ואיש חכם יכפרנה ער האט גמאכט ריין אונ האט אפ גווישט דעם רוגז פון הקב"ה

אונ האט דר וועקט גרוים רחמים :

רבי אלעזר זאגט עס שטייט כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון וגו' אלי רייד פון שלמה המלך זענין זייער פאר בארגני חכמות אונ פר הולן אונ אין די פסוקים איז משמע אז עס איז חס ושלום נאר מותר צוא טאן אלי שלעכטי מעשים אמער אזו אחכם ווי שלמה איז גוועזן מער פון דער גאנצער וועלט זאל ער אזו ריידין אלא דס איז אלץ פיל חכמה אזו זאגט ער ווייל דר יצר טוב איז לצד ימין פון הקב"ה אונ דר יצה"ר איז לצד שמאל אונ עס שטייט ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך איז טייטש מיט דעם יצר טוב אונ מיט דם יצר הרע דו זאלסט פון דעם יצר הרע וואס ער איז שמאל זאלסטו מאכין איין ימין ער זאל ווערן איין יצר טוב אונ דיא לינקי האנט הייסט ידך אזו ווי עס שטייט ביי תפילין והיה לך לאות על ידך דם איז די לינקי האנט אונ די רעכטי האנט הייסט כח אזו ווי עס שטייט ימינך ה' נאדרי בכח היינט זאגט אזו שלמה דר מענטש זאל נזהר זיין אז אלי מעשים זאלן זיין לצד ימין צו דעם יצר טוב תמצא ידך דיין לינקי האנט זאל גפונען ווערן צו טאן בכוחך עשה צו דעם צד ימין וואס ער הייסט כח דען ווערט הקב"ה רוען ביי אים בעולם הזה אונ וועט אים נעמען צוא זיך בעולם הבא אונ דער מענטש זאל ניט זאגין איך וועל ערשט תשובה טאן אז איך וועל קומען אויף יענר וועלט כי אין מעשה וגו' דען אז דר מענטש גייט שון אוועק פון דר וועלט אן תשובה העלפט אים שון דארטען ניט קיין חכמה אונ קיין דעת ווען מען איז אים יו דם שטארקן דין אין גיהנם נייערט אז דר מענש וויל ניצול ווערן אונ דר מלך הקדוש זאל אים דר לייכטן אונ זאל אים געבן איין חלק לעה"ב זאל ער זיך משתדל זיין ווידינן אויף דר וועלט איידר ער שטארבט דס זייני מעשים טובים זאלן נכללי ווערן לצד ימין וביצר טוב אונ זיי זאלן זיין לשם שבי"ה דען וועט ער האבן איין גוט חלק לעולם הבא אונ וועט ניצול ווערין פון דעם דין הקשה פון דעם גיהנם ד"א כי אין מעשה וחשבון בשאול אשר אתה וגו' עס איז אין גיהנם פיל וואונונג איינס איבער דעם אנדערין אונ דם אונטערשטע וואונונג הייסט שאול אונ נאר דם אונטערשטע הייסט אבדון די צוויי זענען נאהנט איינס לעבן אנדערן ווער עס קומט אריין אין שאול קומט ער ווידער ארוף מען איז אים דארטן דן וויא עס קומט אים אונ גייט אויף אזו ווי עס שטייט מוריד שאול ויעל אבער ווער עס נידערט אין אבדון דען קען שון אייביג ניט ארוף קומן אבר אבר דר וואס האט אין זיך מעשים טובים אדר ער איז איין בעל חשבון דס הייסט ער חשבינת זיך אלי מאל די מעשים וואס ער האט גיטאן אונ טוט תיכף תשובה דרוף דר וועט ניט אריין קומן אהין אזו ווי מיר האבין גילערינט דם איטליכר מענטש אלי נאכט איידער ער לייגט זיך שלאפין זאל ער האבין איין חשבון אויף זיינע מעשים וואס ער האט אגאנצין טאג גיטאן אונ זאל בעטין גאט אויף זיי אונ זאל אויף זיי תשובה טאן ווארום ביי נאכט איז דר מדת הדין שולט אויף דר וועלט אונ איטליכער איז טועם טעם מיתה דרום גהער איטליכר מענטש די צייט אחשבון האבין אונ מתוודה זיין אזו וויא פר דעם טוט דיא לייט הייסן בעלי חשבון דיא מענטשן וועט מען נאר דורך פירין דורך דעם גיהנם אזו ווי מען פירט דורך אלי נשמות אונ זייא זעהן אלי נשמות הרשעים שרייען איטליכר פון זיין וואונונג אונ זיי בלייבן אובן אונ ניט צווישן זיי נייערט זיי זענן וואו אלי אורות זענן אונ כמה תענוגים זענן דארטן אונ הקדוש ברוך הוא קומט צו דער מייען זיך מיט די צדיקים וואס זענן אין גן עדן דם איז ווייל זיי זענן גיוועזן בעלי חשבון תשובה צוא טאן אלי מאל אויף זייערע עבירות וואול צו זייער חלק בעולם הזה ובעולם הבא אויף זיי שטייט אך צדיקים

יודו לשמך ישבו ישרים את פניך :

רבי שמעון הייבט אן והמה כאדם עברו ברית וגו' דוא אדם הראשון דעק

אויף די ערד פון דיינע אוגין דען הקב"ה האט צוא דיר גיבאטן איין מצוה אונ דו האסט זי ניט גיקענט מקיים זיין דרום ווייל דוא ביסט גיווארין באווידיגט אונ איבער גירעט צוא דעם נחש הרע ער האט דיך אפ גיקערט דר צו אזו וויא עס שטייט והנחש היה ערום דרום ביסטו איבר גירעט גיווארן אונ האסט גורם גיוועזן מיתה צוא דיר אונ צו גאר דער וועלט צוא אלי קינדר וואס זענן ארום גיקומען פון דיר קום אונ זעה דר וואס לאזט זיך איבר ריידן צו דעם נחש דם איז דער יצר הרע דער ווערט פר לארן אין איין רגע • קום אונ זעה איין ראיה פון דוד המלך ער איז גיוועזן אין דר העכסטער מדריגה אין דעם מקור פון דר קוועלינדיגע וואסער אונ אז ער איז נאך גיאגט גווארן אונ איז אנטלאפן אין אפרעמד לאנד איז ער אראפ פון ארץ הקדושה לסדריגת התחתונה איז ער פארט גשטאנען אין זיין שטאנד אונ איז ניט גיגאנגען אין דר צד הטומאה חס ושלום אונ האט זיך גיהיט פר אים וואס שטייט ואולם חי ה' וחי נפשי כי כפשע ביני ובין המות דוד האט גישווארן צו יהונתן אז ער איז אזו נאהנט גיוועזן פון דעם טויט דס איז די קליפה וואס זי הייסט מות אזו ווי איין טריט ער האט שוין אזו טיף גינידערט אין דר מדריגה התחתונה אז ער איז שון אזו נאהנט גיוועזן אונ האט פארט ניט אראפ גינידערט צו איר אונ דאט זיך אין איר ניט באהעפט וואול צו זיין חלק דר וואס קען זיך היטין פון דר צד הטומאה אונ פון אירע מדריגות דען דער יצר הרע הייסט נחש

מחלת וי

מקרתין שמן מלאך המות יצר הרע אַזוֹ וִוי מִיר הָאבֶּן שׁוֹן גְלֶערִינְט דֶער פוּן
אַז עֶר וֶוערְט גִירוּפִין זִיבֶּען נֶעמֶן רע שטן טמא שונא אבן מכשול צפוני ערל דָם
אִיז אַנְטְקֶעגִין דִיא זִיבֶּן הֵיכָלוֹת וָוס זֶענֶן מִצַד הַטוּמְאָה אַזוֹ אוֹיךְ אִיז
אַנְטְקֶעגֶן דִי זִיבֶּן נֶעמִין צוּ דֶעם גֵיהִנָם וואו מֶען אִיז דַן דִיא רְשָׁעִים
בור שחת דומה טיט היון שאול צלמות ארץ תחתיות דִיא זִיבִּין נֶעמִין פוּן דֶעם
גֵיהִנָם זֶענֶן אַנְטְקֶעגֶן דִי זִיבֶּן נֶעמִין פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע וִוי מִיר הָאבֶּן
שׁוֹן לַאנְג מְפוֹרָשׁ גְוֶוען אַזוֹ וִוי עֶס אִיז פַר הַאנְדֶן מַדְרֵיגוֹת וְהֵיכָלוֹת
לְצַד הַקְדוּשָׁה אַזוֹ אִיז מַדְרֵיגוֹת וְהֵיכָלוֹת לְצַד הַטוּמְאָה אַלִי זֶענִין
שׁוֹלֵט אוּנ וֶוערֶן גִיפוּנִין אוֹיף דֶר וֶועלְט בצד הטומאה לצד שמאל אוּנ זִיבִּין
הֵיכָלוֹת אַנְטְקֶעגֶן דִי זִיבֶּן נֶעמֶן פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע זֵיי שְׁטֵייעֶן דַן צוּ
זַיין אוּנ מְטַמֵא צוּ זַיין דִי רְשָׁעִים וָוס בַּהֶעפְטִין זִיךְ אִין זֵיי אוּנ הִיטִין
זִיךְ נִיט פוּן זֵייעֶרִי וֶועגֶן וֶוען זֵייא זֶענֶן אוֹיף דֶר וֶועלְט דֶען דֶער וָואס
קוּמְט זִיךְ מְטַהֵר צוּ זַיין אוֹיף דֶר וֶועלְט מִצַד הַטַהֲרָה אִיז מֶען אִים
מְטַהֵר אִין דֶעם אָרְט וָוס הֵייסְט סוד של האמונה והיחוד דֶען עֶס זֶענֶן כַּמָה
מַדְרֵיגוֹת אוּנ כַּמָה מְמוּנִים וָוס שְׁטֵייעֶן אַלִי מְקַרֵב צוּ זַיין דִי מֶענְטְשֶׁן
צוּא עֲבוֹדַת הקב"ה אוּנ מְטַהֵר צוּא זַיין זֵייא אוּנ וֶוער עֶס קוּמְט זִיךְ
מְטַמֵא צוּ זַיין מִיט דֶעם צַד הַטוּמְאָה וָוס זִי אִיז טָמֵא דֶען אִיז אוֹיךְ פַר
הַאנְדִין כַּמָה מַדְרֵיגוֹת אוּנ כַּמָה מְמוּנִים וָוס שְׁטֵייעֶן אוֹיף מְטַמֵא צוּ
זַיין דֶעם מֶענְטְשִׁין וָוס עֶר אִיז זִיךְ מְקָרֵב צוּ זֵיי עֶס שְׁטֵייט מי גבר יחיה
ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול וֶוער אִיז דֶר מֶענְטְשׁ וָוס עֶר אִיז בַּשַׁאפֶן
גִוָוארִין אוֹיף דֶער וֶועלְט עֶר זָאל נִיט זֶעהֶן דֶעם טוֹט דָס אִיז דֶר יֵצֶר
הָרָע דֶר מַלְאַךְ הַמָוֶת דֶען דִי צַייט וָוס דֶר מֶענְטְשׁ קוּמְט חֶשְׁבּוֹן אָפּ
צוּ גֶעבֶּן צוּ זַיין הֶערֶן אֵיידֶר עֶר גֵייט אַוֶועק פוּן דֶר וֶועלְט זֶעהְט עֶר
אִים דְרוּם זָאגְט דֶער פָּסוּק מי גבר יחיה ולא יראה מות אוּנ זָאל נִיט זֶעהֶן
וָוס הֵייסְט מָוֶת אוּנ דִי זִיבֶּן הֵיכָלוֹת וָואס זֵיי זֶענֶן דִיא שִׁבְעָה מְדוֹרֵי
גֵיהִנָם וֶוערִין גִירוּפִין שנים עשר חודש דֶען אַזוֹ וִויא עֶס אִיז דָא שנים עשר
חודש בצד הקדושה והאמונה במדריגה העליונה אַזוֹ אוֹיךְ זֶענֶען שנים עשר חודש לצד
הטומאה וָוס דִי רְשָׁעִים וֶוערִין דָארְטִין גִימִשְׁפָּט מִיט זֵייעֶרִי נְשָׁמוֹת
וואוּל צוּ דִי צַדִיקִים וָוס זֵיי הִיטִין זִיךְ אוּנ פַר מַיידֶן זֵייעֶרִי פִּיס פוּן
זֵיי אוֹיף דֶר וֶועלְט אוּנ גִינֶעהֶענִין נִיט צוּא זֵייעֶרִי טִירִין כְּדֵי זֵייא זָאלֶן
גִיצוֹל וֶוערִין אוֹיף יֶענֶר וֶועלְט פוּן זֵייא :

היכל הראשון דָס עֶרְשְׁטִי הֵיכָל פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָע הֵייסְט בור יק דָס אִיז לֵיידִיג פוּן אַלֶץ דִינְג וֶוער עֶס קוּמְט אִין דֶעם אַרַיין אִיז קֵיינֶר נִיט דָא עֶר זָאל אִים צוּ הַאלְטֶן נֵייעֶרְט מֶען מַאכְט אִים פַאלִין עֶר הָט דָארְטֶן קֵיין אוּנְטֶר לֶעהְנוּנְג נִיט צוּ גוּטְס אִין דֶעם הֵיכָל שְׁטֵייט אֵיין מְמוּנֶה עֶר הֵייסְט דומה עֶר שְׁטֵייט לְמַעְלָה וּלְמַטָה עֶר נֶעמְט דִי נְשָׁמָה אַז זִי וֶוערְט נִדְחָה פוּן דֶעם הֵיכָל הַקָדוֹשׁ דוּרְךְ דֶעם מְמוּנֶה וָוס עֶר הֵייסְט שחרי' אוּנ עֶר שְׁטֵייט בַּייא דֶעם זֶעלְבִּיגֶן טִיר פוּן דֶער צַד הַקְדוּשָׁה אוּנ דְרוּם שְׁטֵייט דומה דָארְטֶן צוּ בַּגְרַייפֶן דִי נְשָׁמָה אוּנ כַּמָה מַלְאֲכֵי חַבָּלָה זֶענֶן מִיט אִים אוּנ אוּנְטֶער דֶעם מְמוּנֶה אִיז דָאךְ אֵיין מְמוּנֶה עֶר הָאט אוּנְטֶר זִיךְ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת אוּנ דֶער מְמוּנֶה הֵייסְט פתו"ת עֶר שְׁטֵייט אִיבֶּר צוּ רֵיידֶן אַלִי לַייט אוּנ קֶערְט אִים זַיינִי אוֹגֶן אַז עֶר זָאל זֶעהֶן אוֹיף אַזוֹ אֵיין אָרְט וָוס מֶען טָאר נִיט זֶעהֶן בכל מיני זנות ומיני ניאוף אוּנ אַלִי וָוס זֶענֶן אוּנְטֶר אִים שְׁטֵייעֶן לֶעבֶּן אִים אוּנ גֵייעֶן פַר אִים אוּנ נֵייטִין אִים אַז עֶר זָאל אָפּ קֶערֶן זַיינֶע אוֹיגִין אוֹיף וָואס עֶר בַּאדַארְף נִיט צוּ זֶעהֶן אוּנ זֵיי זֶענֶן מְעַקְלֶערְשׁ בַּיי אִים צוּ אַלֶעם בַּייזֶן דֶער מְמוּנֶה שְׁטֵייט אוֹיף דֶעם קֶבֶר בְּשָׁעַת מֶען אִיז דַן דֶעם גוּף אוּנ עֶר צוּ בְּרֶעכְט אִים דִי אוֹגִין חַייל עֶר הָט זֵיי דֶר וַוייטֶערְט אַז עֶר אִיז גִיוֶוען אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּנ דִיא אוֹיגִין זֶענֶן דָאךְ אִין זַיין רְשׁוּת וַוייל דֶער מֶענְטְשׁ הָאט אִים גִיפָאלְגְט אוּנ אוֹיף דֶעם אָרְט וֶוערְט נִידוֹן דִיא נְשָׁמָה בִּיז זִיא גֵייט אַרַיין צוּ דֶעם אָרְט וָוס הֵייסְט
כור דָארְטִין זֶענִין כַּמָה נְחָשִׁים וַעֲקְרַבִּים זֵיי שְׁטֵייעֶן אַלִי אוּנ בַּגְרֵיפִין דִי נְשָׁמָה אוּנ זֶענֶן זֵי דַן אִינֶוֶוייניג פוּן דֶעם אָרְט אִיז נָאךְ דָא אֵיין מְמוּנֶה הַטָמֵא עֶר אִיז הֶעכֶר פוּן דִיא אַלִי עֶר הֵייסְט גמנו"ס עֶר אִיז רוֹיט אַזוֹ וִוי אֵיין רוֹיז עֶר שְׁטֵייט תָּמִיד שְׁלֶעכְטְס טָאן אוּנ צוּ אִיבֶּ[ן] דֶען אַז דִיא תְּפִלָּה פוּן דֶעם מֶענְטְשֶׁן אִיז נִיט רֶעכְט אוּנ זִיא וֶוערְט נִדְחֶה אוּנ קֶען נִיט אַרוֹיף קוּמֶן אַזוֹ שְׁטֵייט דֶער רוּחַ אוּנ גֵייט אַרוֹיף אוּנ אִיז זִיךְ מְשַׁתֵּף ברוח הטומאה העליונה אוּנ דֶער מָאנְט דָארְטִין דִיא זִינְד פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין אוּנ דָס אִיז דֶר סִימָן ויבא גם השטן בתוכם עֶס שְׁטֵייט נִיט ויבא השטן עֶס שְׁטֵייט גם השטן דָס אִיז מַרְבֶּה דֶעם מְמוּנֶה אוּנ פוּן דֶעם דָאזִיגֶן הֶענְגֶען נָאךְ כַּמָה מַלְאֲכֵי חַבָּלָה אַנְדֶרִי מְמוּנִים זֵיי הֵייסֶן גרדינ"ן דְרוּם וַוייל זֵיי רֵייצִין אָן אוֹיף דֶעם מֶענְטְשֶׁן אוּנ זֶע[נֶען] מְקַטְרִיגִים אוֹיף זֵיי צוּ בְּרֶענְגֶן אוֹיף זֵייא דִינִים דִי זֶענֶן מְמוּנֶה צוּא בַּגֶערֶן אֵיין שְׁלֶעכְטֶן דִיבּוּר וָוס דֶר מֶענְטְשׁ צִיהְט אוֹס פוּן זַיין מוֹל אוּנ דֶר נָאךְ צִיהְט עֶר תֵּיכֶף אוֹס דְבָרִים קְדוֹשִׁים וֵוייא צוּ זֵיי וֵוייא צוּ זֵייעֶר לֶעבֶּן דֶען זֵיי זֶענֶן גוֹרֵם צוּ דִי מַלְאֲכֵי חַבָּלָה דִי גרדינ"ן זֵייא זָאלִין שׁוֹלֵט זַיין אוּנ פּוֹגֵם זַיין דֶעם מְקוֹם הַקוֹדֶשׁ וֵויי צוּ זֵיי בעוה"ז ובעוה"ב · דִי מְמוּנִים נֶעמֶן דָס אוֹם רֵיינֶע וָוארְט וָוס עֶר הָט גִיזָאגְט פַר דֶעם הֵיילִיגֶן וָוארְט אוּנ זֶענֶן דֶער מִיט מְטַמֵא דֶעם דִיבּוּר קוֹדֶשׁ אוּנ דֶר מֶענְטְשׁ אִיז שׁוֹן נִיט זוֹכֶה דְרִינֶן אוּנ דֶער מִיט וֶוערְט כִּבְיָכוֹל גִישְׁוֶועכְט דֶר רוּחַ פוּן דֶר קְדוּשָׁה · אוּנ אִיבֶּר אִים אִיז אֵיין מְמוּנֶה עֶר הֵייסְט סס"ת אוּנ וִויפִיל מַלְאֲכֵי חַבָּלָה גרדינ"ן נימוכין זֶענֶ[ן] אוּנְטֶר אִים אוּנ דֶר מְמוּנֶה נֶעמְט דִי דְבָרִים רָעִים עֶר נֶעמְט אוֹיךְ דִ[י] דָאזִיגֶע זַאכֶן וָוס דֶר מֶענְטְשׁ טוּט זֵייא אַוֶוארְף פוּן זַיינֶע הֶענְט מִיט כַּעַס בְּרֶענְגְט עֶר זֵיי אַרוֹיף אוּנ זָאגְט דָאס אִיז דֶר קָרְבָּן וָואס יֶענֶ[ר] מֶענְטְשׁ הָט צוּ אוּנְז מַקְרִיב גִוֶוען דֶען אַלֶץ וָוס עֶס אִיז בְּצַד הַקְדוּשָׁ[ה] בְּצַד הַיָמִין אִיז פוּל נַחַת אוּנ עֲנָוָה אוּנ מְנוּחָה · אָבֶּר מִצַד הַטוּמְאָ[ה] אִיז אַלֶץ רוֹגֶז וְכַעַס אוּנ אַז אֵיינֶר וַוארְפְט עֶפִּיס מִצַד רוֹגֶז וְכַעַס דָ[ס] זֶענֶן דִי אַלִי וָוס נֶעמֶן אוּנ בְּרֶענְגֶן עֶס אוֹיף אוּנ זֶענִין דִי זַאךְ מַקְרִיב צוּ דֶם צַד הַטוּמְאָה אוּנ זָאגֶן דָס אִיז דֶר קָרְבָּן פוּן דֶעם מֶענְטְשֶׁן אוּ[נ] אֵיין כְּרוּז וֶוערְט אוֹס גִירוּפֶן אִין אַלִי הִימְלֶען אוּנ זָאגְט וֵויי צוּ דֶעם מֶענְטְשֶׁן וָוס עֶר הָט אָפּ גְקֶערְט נָאךְ דֶם אל זר אוּנ דִינְט צוּ דֶעם אל אחר אוּנ דֶר נָאךְ גֵייט ווידֶר אַרוֹם אֵיין כְּרוּז דָם אַנְדֶרִי מָאל אוּנ רוּפְ[ט] אוֹס אוּנ זָאגְט אוי להם כי נדדו ממני · וואוּל צוּ דֶעם מֶענְטְשֶׁן וָוס עֶר טוּ[ט] זִיךְ הִיטִין פוּן דֶעם וֶועג אוּנ קֶערְט נִיט אָפּ לְיָמִין וּשְׂמֹאל עֶר פַאלְ[ט] נִיט אַרַיין אִין דֶם טִיפֶן גְרוּבּ דָס מֶעגְן שׁוֹן פוּן אִים נִיט אַרוֹם קוּמֶן

היכל השני דָס אַנְדֶרִי הֵיכָל אִיז נָאךְ מֶער פִינְצְטֶער וִוי דָס עֶרְשְׁטִי הֵיכָ[ל] וָואס עֶר הֵייסְט כור אַנְטְקֶעגִין דֶעם נָאמֶן פוּן דֶעם יֵצֶר הָרָ[ע] וָוס עֶר הֵייסְט שָׂטָן אוּנ דָס אַנְדֶרֶע הֵייסְט שחת אַנְטְקֶעגֶן דֶעם נָאמֶ[ן] וָוס עֶר הֵייסְט טָמֵא אִין דֶעם הֵיכָל אִיז פַאר הַאנְגֶן דְרַיי טִירִין אוּנ[ד] דְרַייא זַייטִין :

פתח הראשון דִי עֶרְשְׁטִי טִיר שְׁטֵייט אִין אִיר אֵיין מְמוּנֶה אוּנ אוּנְטֶ[ר] אִים אִיז כַּמָה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת מְמוּנִים עֶר אִיז מְמוּנֶה אוֹיף דִי[א] לַייט וָוס זֵיי פַר דַארְפֶן זֵייעֶר וֶועג וִוי עֶס אִיז נִיט דֶר סֵדֶר · אוּנ דַ[...]

מִמִּתָה

ממונה אונ מיט אים נאך כמה אלפים ורבבות זאמלן זיך איין דר
נאך אז ער שטארבט זענן זיי אים אלי מטמא דיא נשמה זייא נעמן
אונ ברענגען זי ארין דן צו זיין אונ די אלי כוחות הטומאה שטייען
דארטן דען בשעת ער הט זיך דר היצט צו דר תאוה רועןזיי אויף
אים זיי נעמן דעם חשק אונ ברענגען עס אויף למעלה אונ שטארקן
זיך דער מיט:

פתח השני אוף דער אנדערער טיר שטייט אויך איין מכונה ער איז
מכונה אוף די וואס זיי זענן אזו ווי בהמות אנאנדר • אונ אנדרע
אסורים אדר אין די עריות פון דר תורה דר ממונה מיט כמה אלפים
ורבבות מיט אים שטייען אלי אים מטמא זיין אזו וויא עס שטייט
אובן ביי די אנדרי • קום אונ זעה אלי די הרוגי ב״ד אדר די וואס זענן
שוין גשטראפט גווארן אוף זייערי עבירות דיא אלי זענן שוין אום
גירימן פון דעם צד הטומאה אונ זיי האבן שון קיין חלק ניט אין זיי
אונ ניט אין דעם מכונה וואס ער הייסט כוס התרעלה ווארום זיי האבן
שון זייער עונש מקבל גווען דען אלי וואס זיי האבן נאך ניט גיטרונקן
דעם כוס פון דעם בית דין דר נאך אז זיין נשמה גייט ארוס פון אים
דען קומט דר ממונה אונ אלי וואס זענן מיט אים בגרייפן דיא נשמה
אונ דס איז דר יום הדין והסד זייא זענין דן דיא נשמה מיט כמה דינים
משונים איינס פון דעם אנדרין אין דעם היכל שטייט איין רוח וואס ער
איז ממונה אונטר אים פון דעם רוח חזק גייען ארוס דרייא ביטערי
טראפן זיי פאלין אין כוס התרעלה איינר הייסט חצץ אונ איינער
הייסט מר המות אונ איינער הייסט קובעת אונ די דריי טראפן זאמלין
זיך איין אין דעם כוס פון דארטין קומען זיי אוף דער שווערד פון
דעם מלאך המות דס דר מיט איז ער ממית דעם מענטשין:

פתח השלישי אונ ביי דר דריטר טיר שטייט אויך איין ממונה וואס ער
איז ממונה אוף די וואס לייקענין אין דעם היליגין צייכין אונ
זענין משחית דרכם איז דר ממונה אונ מיט די וואס זענן מיט אים מצייר
ציורים זיי מאלין אום די נשים טמאות וואס ער הט זיך מיט זיי מטמא
גווען די זענן אלע גצייכינט פר אים אז ער גייט ארוס פון דר וועלט
אונ זיי זענין דר נאך מטמא זיין רוח אין דעם היכל העגין אן אלי
סודות פון כישוף הרגנן דעם מענטש פאר דר צייט אונ אלי כישוף
מאכר וואס זיי טוען זייער כישוף מוזן זיך דארטן מטמא זיין אונ דרום
איז מען אים דארטן דן אונ דרום הייסט דר היכל שחת טמא אונ אין
דעם היכל איז דא איין רוח וואס ער איז ממונה אונטר דעם רוח
וואס שטייט פריער אונ כמה אלפים ורבבות זענן אונטער אים אונ
אלי שטייען אויף דער זייט בשעת דער רוח פון דעם מענטשן
גייט אראפ מרמעדה פון דער צד הקדושה דען שטייען אלע
כוחות הטומאה מיט דעם ממונה אונ באהעפטין זיך מיט אים
אונ זענין אים מודיע דברים כזבים ושקרים מיט אביסל אמתי
רייד דען אזו איז דער סדר פון איין שקרן מוז ער פריער עפעס
זאגן אמת כדי מען זאל אים גלייבן אוף זייני שקרים דר נאך זענן
זיך מתפשט די תחתונים צו די תחתונים וואס זיי האבן ניט קיין קיום
אונ זענן מודיע דר וועלט זאכן לכמה צדיקים אונ אלי זענן אין דר מדריגה
למטה • פון דעם היכל גיין ארוס צוויי רוחות אונ זייא פר שטעלן זיך
אמאל אין גישטאלט פון נשים אונ אפט זענין זיי אין גשטאלט פון
מאנזבלין אונ שוועבן אוף דר וועלט אונ קומן צו דיא מענטשן אין
חלום זאגן אים מטמא זיין זיי הייסן רוחות תחתונים למטה זייא ווערן פון
צוויי פלאם פייער דען אז דיא רוחות של מעלה וואס זענן אין דעם היכל
גייט ארוים פון זייא צוועלף פלאם פייער אונ דר פון ווערן דיא
צוויי רוחות התחתונים אונ דאס איז ארץ ביי דר טיר פון דר טומאה •
וואל צו די צדיקים וואס זיי פר מיידן זיך פון די טירין אונ ווערן גיהיט
פון זיי אוף זיי שטייט לשמרך מאשה זרה:

היכל השלישי איז נאך מער פינצטר ווי די ערשטי עס איז ניט פאר
האנדין קיין שום ליכט דס היכל הייסט דומה קענן דעם נאמן
פון דעם יצר הרע וואס ער הייסט שונא אין דעם היכל זענן פיר טירן
אונ איין ממונה שטייט ביי דר ערשטר טיר אונ ער שטייט אין דעם
שטארקייט פון דעם רוגז פון דער וועלט ווען דר דין רועט אוף דר
וועלט נעמט ער אלי מיני כלי זיין אונ לייגט זיי אנידר ביי די טורן
פון דר שול ער איז דר מכשול פון דער וועלט אזו שטייט דרך רשעים
באפלה לא ידעו במה יכשלו דר ממונה שטייט אוף די וועגן אונ זעהט ווער
עס גייט אליין אין וועג אונ אז ער בגעגינט אים קען ער אים מזיק
זיין אונ איבלין זיין מזל • די אנדרי טיר שטייט בייא איר איין
אנדרר ממונה ער שטייט צו נעמן דיא בריבלך פון די דינים אונ
אונטר אים זענן כמה מלאכי חבלה וואס זיי האבין אויך איין שליטה
צו נעמן די קוויטלך פון די דינים אונ ער שטייט אוף דר טיר צוא
געבן דעם פסק דין וואס ער ווערט נגזר למעלה אונ נידרט אראפ אונטן
צו די טירן פוחשך צו דעם וואס הייסט שחת אונ צו דעם וואס הייסט בור
אונ דארט זענן פאר האנדן כמה אלפים ורבבות ממונים וואס זענן
שולט אוף דר וועלט צוא טאן דעם משפט אזו ווערט נשלם דר דין
מיט דעם פסק:

פתח השלישי איז איין אנדרר ממונה ער איז שולט אוף חולאים אונ
וויטאג אונ אוף אלי שלאפקייט וואס הייסט אש של עצמות פון
אים גיין ארוס כמה אלפים ורבבות וואס זענן אויך מיט אים ממונה
אוף די חלאים אונ ווייטאג וואס מיר האבן אובן גזאגט • פתח הרביעי איז
איין ממונה וואס ער איז ווארן בשאפן בשעת מען הט די לבנה קלענר
גמאכט אין פערטין טאג אזו ווי עס שטייט יהי מאורות ברקיע השמים ער
הייסט אסכרה ער שטייט אוף די קלייני קינדר ער זאל זיי ממית זיין
ער ווייזט זיך צו זיי אונ לאכט אונ שפעט מיט זייא ביז ער איז זייא
ממית אזו ווי איין אשה וואס זייגט דס קינד אונ שפילט זיך מיט אים
אונ איז אים ממית • אין דר מיט פון דעם היכל שטייט איין רוח ער
איז ממונה איבר אלי וואס שטארבן פון דרייצעהן יאר ביז צוואנציג
ער איז זיי ממית אונ ער איז מצד הנחש ווי מיר האבן אובן גזאגט
ער שטייט מיט אים אונ גייט אים נאך דרום הייסט דר מלאך המות טוב
מאוד אזו וויא עס שטייט והנה טוב מאוד אזו ווי מיר האבן שון מפורש
גווען דר פון • זיי זענן זיך מתפשט אונ עס גייז ארוס צוויי רוחות אף
וחמה די זענין ממונה אויף די וואס הערין איין נזיפה הייסט איין אן
שרייאונג אין די וואס מיען זיך אין דער תורה אונ זענין דרויף ניט
מקנא זיי נעמין זיך ניט אן פר די תלמידי חכמים אונ אוף די וואס
שפעטין אין די רייד פון דר תורה אדער אין דיא רייד פון די רבנן
דען פון די אף וחמה גיין ארוס כמה אלפים ורבבות אונ גיין ארוס צו
רוען אוף די מענטשן וואס זענן עוסק בתורה ובמצות אונ אוף די וואס
גיין בעסק מצוה כדי זיי זאלן זיין טרויעריג אונ זאלן זיך ניט משמח
זיין מיט זייערי גוטי מעשים אונ פר די צוויי הט זיך משה גפארכטן
בשעת די ישראל האבן גיזינדיגט אונ ער הט אראפ גנידרט פון דעם

באַרג סיני אַזו וויא עס שטייט כי יגורתי מפני האף והחמה אונטר זיי איז
פר האַנדין איין רוח וואס ער איז ממונה אויף די בעלי לשון הרע אַז
דר מענטש דר וועקט זיך מיט לשון הרע אַזו רועט אויף אים דער
רוח הטומאה ער רועט אויף דעם התעוררות פון לשון הרע וואס עס
איז צווישן מענטשן אונ ער גייט אַרויף אונ איז גורם מיט דעם לשון
הרע מיתה וחרב והריגה בעולם ווייל צו די מענטשן וואס זענען זיך מתעורר צו
דעם חלק הרע אונ היטן ניט זייער קול מיט דער צונג זיי זינדיגין
אונ ווייסן ניט אַז אין דעם התעוררות של מטה הענגט אָן דס התעוררות למעלה
הן לטוב והן לרע קום אונ זעה אַז דס התעוררות פון לשון הרע דר וועקט
זיך פון אונטן ברענגט דאס אויף דעם נחש עקלתון מיט דעם נחש בריח
מיט זייני שופין אונ שטעלט זיי אויף אונ זיי דר וועקין זיך פון דעם
קאפ ביז די פיס דען דר וועקט זיך דר גאַנצר גוף מיט זייני שופין
דס זענען די מלאכי חבלה וואס שטיין אין דרויסן אונ אַלי נעמן צו די
רייד פון דעם לשון הרע אונ דר וועקין זיך צו דעם נחש בריח דען איז
ער זיך אין גאַנצן מתעורר פון דער קאפ ביז אין דיא פיס אונ אַלי
היכלות וואס מיר האָבן אובן גיזאָגט אונ אַלי קשקשים דס הייסט זייני
שופין מיט דר הוט ווערט אָפ גצוגן אונ צו שפרייט זיך אונ נידרין
אַראפ לממה אונ דר גוף גייט אַרויף למעלה אונ דר וועקט זיך צו
זיין איין רכילות טרייבר אונ איין מקטרג למעלה קום אונ זעה ביי
אַלי נחשים פון דר וועלט ווערט די הוט ניט אָפ גצוגן נייערט איינער
צייט אַז עס דר וועקט זיך לממה דס לשון הרע אַזו איז זיך דר רוח
רעה מתעורר למעלה אונ ציהט אָפ זיין הוט מיט דו שופין דס זענען
די משחיתים נידרן אַראפ אונ דר גוף גייט אַרויף אונ דס אָפ ציהונג
איז אים שווער פון צלדינג דרום ווייל ער שייד זיך אָפ פון זיין זיווג
וואלט דר נוה ביי אַנדערן גיוועזן מיט דר הוט מיט איין חיבור וואלט
די וועלט ניט גקענט סובל זיין אונ אַלץ איז פון דעם התעוררות
פון לשון הרע של מטה אונ אַז די נחשים לממה ווערן אָפ גצוגן פון
זייערי הוט גייט אַרוס זייער אַגרוס קול פון זייא אונ דאס קול איז
מעורר כמה נחשים וואס שטיין אין דעם אָרט וואס הייסט בור דען
דאָרטן זענען כמה נחשים די אַלי זענען מעורר צו זאָגן דכ רכילות צו
דעם נחש הגדול זיי גיין אַרויף צו דר וועקן דעם קטרוג אונ אַלץ איז
פון דעם התעוררות פון לשון הרע פון אונטן אַזו אויך אין דעם
נשטאַלט איז ווער עס איז עוסק בתורה זענען דא כמה וכמה וואס זיי
הייסן לשון הקודש זיי בהעפטן זיך אובן צו דעם אָרט וואס הייסט
לשון הקודש איין לשון פון דעם קודש של מעלה אונ כמה קדושים
אונ קדושים וואס זענען זיך מתעורר פון אַלי זייטין וואל צו די צדיקים
אונ צו זייער חלק דאס זייא זענין גורם התעוררות למעלה ולמטה
בקדושה דרום שטייט והתקדשתם והייתם קדושים • והתקדשתם דס זענען דיא
מים ראשונים והייתם קדושים דאס זענין דיא מים אחרונים פאַר דעם
בענטשן וואס מען וואַשט זיך נאך דעם עסן אָפ צו טאָן דיא טומאה
פון דר קדושה דאס איז אויף דיא הענט • וואל צו זייער חלק בעולם
הזה ובעולם הבא :

היכל הרביעי הייסט חובה דס איז דר טיט היון אַקעגן דעם נאָמן פון דעם
יצר הרע וואס ער הייסט אבן מכשול אונ עס איז אַלץ איינס ער
הייסט חובה ווייל דאָרטן שטיין אַלי חובות פון דר וועלט דאָרטן איז
די וואָג פון חובות וואס דר מענטש זינדיגט מכריע צוא זיין אויף דיא
זכיות דען אַז די לייט זינדיגן נעמין אַלי גדרייני נימוסין די מלאכי חבלה

די חובות אונ לייגן זיי אַריין אין דעם היכל חובה אונ ווידר צו אַלי
זכיות פון דר וועלט איז פר האַנדן מלאכים הקדושים וואס זענען ממונה
אויף די זכיות אונ זיי נעמן זיי אונ לייגן זיי אַריידר אין דעם פערטין
היכל וואס ער הייסט היכל זכות ער איז אַקעגן דעם פערטן היכל פון דר
טומאה וואס ער הייסט היכל חובה אין דעם היכל זכות שטיין אַלי זכיות
אין דעם היכל חובה שטיין אַלי חובות אונ זיי וועגן די חובות אַקעגן
די זכיות אום ראש השנה אַזו ווי דר פסוק זאָגט כי גם את זה לעומת
זה עשה אלהים אום ראש השנה זענען זיך מתחבר דיא צוויי זכות אונ
חוב חיים ומות אונ מען וועגט זיי זענין די זכיות מכריע ווערט דר
מענטש אָן גישריבן צו דעם צד וואס הייסט חיים דען די צוויי זייטין
שטיין אום ראש השנה דר אין דר זייט אונ דר אין דר זייט איז דר
מענטש זוכה אונ די זכיות וועגן איבר ווערט ער אָן גישריבן לחיים
דען דר צד הקדושה בגריפט אין אים אונ זאָגט דר איז מיינר אַזו
ווערט ער פר שריבן אַז ער איז זיינר אָבר אַז די חובות וועגין איבר
דס הייסט דר צד אחר הטמא וואס ער הייסט חובה בגריפט אין אים
דר מות אונ זאָגט דס איז מיינר אונ מיינר זאָל ער זיין אַזו ווערט
ער אָן גישריבן אַז ער איז זיינר • דס איז וואס מיר האָבן גילערינט אַז
אום ראש השנה ווערט דר מענטש אָן גישריבין לחיים אָדר למות
אונ ווערט דאָרטין בהעפט איז ער בגריפין אין דר טומאה איז ער
דאָרטין בהעפט למות דרום שטייט הן לחיים והן למות אָדר ער ווערט
צו גצוגן צו דר זייט אָדר צו דר זייט כל זמן ער איז בהעפט אין דר
קדושה אונ ער שטייט בצד הקדושה זענין אין אים בהעפט אַלי
קדושות מיט אַלי טהרות ער רופט צו הקב"ה אונ ער ענטפרט אים
אויף אים שטייט יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו
ואראהו בישועתי אונ כל זמן ער שטייט בצד הטומאה זענען זיך אין אים
מדבק אַלי טומאות אונ אַלי שלעכין אונ אַלי חובות ער שרייט אונ
קיינר וויל אים ניט צו הערן ער איז ווייט פון הקב"ה אויף אים שטייט
רחוק מרשעים ישועה אונ עס שטייט גם כי תרבו תפלה אינני שומע דס היכל
איז איין אָרט צו אַלי וואס זיי הייסן אלהים אחרים אונ זענען שולט אָפ צו
ריידן דעם מענטשן אַז ער זאָל נאָך גיין נאָך תענוגי עולם הזה אונ
צו נאָך גייען נאָך זנות אונ ניאוף אין דעם היכל ווערט גיזעהן איין
רוח קשי איין שטאַרקר ער איז איבר אַלי הייסט ער אויך אל אַזו ווייא
דער צד הקדושה הייסט אל אַזו הייסט ער אויך אל נכר דער רוח איז
מפתה צו די מענטשן וואס לערנן תורה אָדר זייא שטיין אין בית
המדרש ברענגט ער זיי אַריין אין דר מחשבה כמה הרהורים אונ
זאָגט צו אים וואס שטייסטו דא עס איז בעסר צו גיין אין דר חבורה
וואס זייא זענין מושל אונ גיוועלטיגין אונ הערשן איבר לייט אונ גיין
נאָך נאָך תאוות אונ נאָך נשים יפות אונ זענען זיך מתענג בתענוגים
של עולם אונ אַז דר מענטש לאָזט זיך איבר ריידן אַזו ציהן זיך אַלי
נאָך נאָך אים עס איז פר האַנדן פיל וואס שטיין העכר פון אים אונ
זיי אַלי זענען אים מטמא בעולם הזה ובעולם הבא זיי הייסן צואה רותחת
אַזו ווי דר פסוק זאָגט צא האמר לו דס זענין דיא מדריגות וואס שטיין
תמיד אים מטמא צו זיין • אין מיטין דעם היכל איז פר האַנדן איין
אַנדרר רוח וואס ער הייסט נגע אונ פון דם גייט אַרוס אַנדרר וואס
הייסט נגע צרעת ער שטייט תמיד מטמא צו זיין אַלי בעלי לשון הרע
מער פון אַלי וואס זענין אים מטמא אונ דר נגע העליון איז ממונה אַז
עס קומט שבת אונ דר טייש פון דעם מענטשן איז ניט מסודר אונ

זיא עס באדארף צוא זיין אונ ער איז מבזה דעם עונג פון שבת איז ער מיט ארי גרדיני גימוסין משחיתים וואס זענין מיט אים שטיין זיי דארטן אונ אלי זאגן יוקש נושה לכל אשר לו ויבוזו זרים יגיעו אל יהי לו מושך חסד ואל יהי חונן ליתומיו וגו' ויאה"כ קללה ותבואהו וגו' אין דר נאכט פון שבת אז דר טי"ש ווערט איבר גיענטפערט צום צד הרע וטמא אזו ווערט דר צד הרע גשטארקט אז דר מענטש ווערט איבר גיענפערט איז זייערי הענט ווייל ער איז גיוועזן חסר פון דר צד הקדושה צד האמונה דרום ווערט ער נמסר ביד הטומאה אונ אזוי אויך איז ביי אלי סעודות פון יום טוב אין דם היכל איז דר היפוך פון בני חיי ומזוני זיי שטיין דארטן נאר שעקין צו טאן אונ אין דעם היכל וואס איז אקעגין ווס הייסט זכות דם הייליגי שטיין דארטן אויך ניט קיין בני חיי ומזוני נייערט נאך העכר אוף דעם ארט וואס הייסט מזל העליון דרום האבן דיא חכמים גיזאגט בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא תליא מלתא דען זייא הענגין ניט אין היכל זכות נאר גאנץ הוך במזל העליון אבר אין דעם היכל חוב איז יוא דא פאר קערט דער פון ניט קיין קינדר אונ ניט קיין לעבן אונ ניט קיין מזונות ווען עס קומין דיא קינדר פון דעם מענטשין צו דעם היכל אזו שטיין נחשים צו פאר דארבין אונ פאר לענדין זייא אונ פון דארטין גייט ארוס דר קטרוג אוף דיא קלייני קינדר אונ אויך שטיין זיי דארטן מזונות מעביר צו זיין דרום הייסט דר היכל חובה אונ פון דארטן גייט ארוס איין רוח הטומאה ער הייסט אורי"ר אונ מיט אים זענין כמה אלפים ורבבות אונ אלי הייסין אוררי יום אזו וויא דער פסוק זאגט יקבוהו אוררי יום זיי שטיין ארי צוא נעמין דעם דבור קללה וואס דער מענטש שעלט זיך אליין בשעת כעס שטיין זייא אונ זענין זיך מתעורר צוא דעם נחש וואס ער הייסט לויתן נחש עקלתון בריח צוא מעורר זיין אונ ברענגין קללות אוף דער וועלט אזו וויא עס שטייט יקבוהו אוררי יום אונ דיא אוררי יום זענין שולט אוף סג"ם אוף דיא אוגין בליק אונ שעות פון דעם טאג אונ זייא נעמין דיא רייד וואס דער מענטש שעלט זיך אליין בשעת כעס אדר בשבועה · אונ מיט דעם דיבור איז ער מעורר דר אובערשטן נחש עקלתון וואס ער הייסט לויתן אים אוף צוא שטעלין צוא פאר דארבין די וועלט דרום האט איוב אין זיין צער גישאלטין דעם טאג אונ האט ניט גוואלט שעלטן זיין גוף דרום שטייט צום ערשטן ביי איוב ויקלל את יומו אונ דר נאך שטייט יקבוהו אוררי יום רחמנא ליצלן נאט וואס ער איז איין רחמן זאל אונז מציל זיין פון אלי דבר רע ומצד הרע אונ פון זייער שטארקייט :

היכל החמישי הייסט שאול אנטקעגן דעם נאמן פון דעם יצר הרע דאס איז דר סוד פון ערלה אין דעם היכל איז נאר איין מיר אין איין ממונה איז דריין דר ממונה איז גיזעצט תמיד מעורר צוא זיין איין קיטרוג אויף דר וועלט אונ דר רוח הייסט איבה דרום ווייל דר נאמן פון דעם היכל הייסט איבה דער סימן איז ואיבה אשית בינך ובין האשה אין דעם היכל שטייט איין רוח וואס איז שולט אויף אלי אונ ער הייסט שודד דאס איז דער שוד ושבר אונ פון דעם היכל זענן יונק דיא אלי פר ווסטר אונ פר דארבר בחורבנות אונ פון די גייען ארויס אלי הרוגי חרב ורוסח זיי גייען נאך דעם לחש החרב המתהפכת אלץ צו פר דארבן אונ אז דר איז שולט אויף דר וועלט אזו ווערט גיפונין דר רוח וואס ער הייסט שוד אונ נאך איין רוח מיט אים וואס ער הייסט כפן דיא גייען אונ ווערין גיפונין אויף דר וועלט אנטקעגין דיא לייט דרום שטייט לשוד ולכפן תשחק אונ ער מאכט איין קטרוג צו די מענטשין וואס זייא גייען אויף די הויכי בערג אונ ער פאר ווסט אונ איז מחריב אלץ דר נאך קערט ער זיך אום אונ טוט רויבן אונ פאר ווסטין צו דיא לייט אונ זיי שטארבין דורך דעם שראפקייט אונ ווען די לייט עסין ווערן זיי ניט זאט דרום ווייל זיי זענן שולט אויף דר וועלט אונ אין דר צייט אז איינר טוט חסד מיט דעם אנדרין אונ גיט אים עסין איז ער כדאי אז ער זאל דוחה זיין די צווייא רוחות לחוץ אז זייא זאלין ניט שולט זיין אויף דר וועלט אונ אז די ישראל טוען ניט קיין חסד מיט די לייט אזו ווערן די צוויי רוחות מבושם אונ ווערן גשטארקט אויף דיא ישראל דען דריבר ווערט דער צד הטומאה גישטארקט אונ דיא ישראל ווערין חס ושלום אונטר גיטאן אונ אז דיא ישראל טוען יוא חסד אזו ווערט דער צד הקליפות גישלאפט אונ דער צד הקדושה גישטארקט אונ איבר אלי איז איין ממונה ווס ער הייסט גזר דינייא ער איז ממונה אויף די אלי ווס היטין ניט דיא שני ערלה פון איין בוים דס איז די ערשטי דריי יאר אונ אויך איז ער ממונה אוף די ווס זיי זענין ניט מל זייערי קינדר צו דר צייט אונ דרום האט דר נחש גיוואלט הרגין דעם זון פון משה ביז צפורה האט אים מל גיוועזן אזו וויא עס שטייט ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה אונ דער ממונה הט צו שאפין אויף די ווס פר דארבן זייער ווערג זיי האבין ניט חס אויף דעם כבוד פון זייער האר אפ צוא היטין דעם הייליגין צייכין ווס אין זייער גוף דר ממונה מאכט זיי נידרין אין גיהנם ארייין וואס ער הייסט שאול ואבדון אונ ער ווערט דארטין גימשפט אזו ווי מיר האבין אויבין גיזאגט אין דער מיט פון דעם היכל שטייט איין רוח אונ פר בארגט זיך אויף די פרשת דרכים ווי די וועגין צו שיידן זיך צו זעהן אלי וואס זענן עובר אויף דר תורה אונ מאכט איין שנאה צווישין עליונים ותחתונים דען דער גאנצער היכל איז איבה פיינט שאפט צו מאכן אונ ער מיט די אנדרי ממונים שטייען אלי אונ ווייזן אפרייליך פנים צו מענטשן כדי זייא זאלין קענין דורך דעם איבער ריידין אפ צו קערין מדרך האמת אונ זאל זיי נאך גיין אונ דער נאך זענין זיי אליין אים ממית ער זאל פר לארין ווערין פון ביידי וועלטין אזו וויא עס שטייט ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות דער רוח איז שטויב פון פייער ווס קיין פירות קען פון אים ניט ארוס קומן אוף דר וועלט אונ ער איז ניט עפר של קודש דאס הייסט הייליגע ערד ווס פון איר קומט ארוס פירות אונ הייסט עפרות זהב נייערט ער איז מעפר שריפת החטאת אונ דר סימן איז ער קומט פון צווייא זייטין איינס ווייל ער איז כולל אין דעם חטאת ווס ער איז דער כח פון דעם נחש החזק וואס ער הייסט חטאת אונ דס אנדרי דר מענטש וואס ער טוט איין עבירה שטארקט ער חלילה צו דעם עפר ער זאל האבין איין שליטה אויף דר וועלט אונ ער איז נכלל אין דיא מי המרים המאררים אונ דרום וועלכי אשה איין סוטה ווס זי הט מזנה גיוועזן אונ הט אפ גיקערט פון איר מאן זי זאל טאן די מעשה פון דר קליפה ווס זי הייסט אויך אשת זנונים הט מען איר גיגעבין טרינקין די וואסר מיט דר ערד ווס עס איז גיוועזן מקרקע המשכן עס איז אלץ ברמז העליון וואול דעם חלק פון די ישראל ווס הקב"ה הט זיי מטהר גיוועזן מיט די מים טהורים עליונים אזו וויא עס שטייט וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מים טהורים האבין מיר אויבין גיזאגט דען די מים ראשונים וואס איין מענטש וואשט זיך פר דם עסין הייסין מצוה אונ די מים אחרונים וואס נאך

דעם

דעם עסין הייסין חובה ווארום יענע וואסער זענין מצד הקדושה
הייסין זייא מצוה אונ דיא וואסר זענין מצד הקליפות הייסין זיי חובה
דען מיט דעם וואסר וואס מען וואשט זיך פר דעם בענטשין דר מיט
נעמין אפ די קליפות זייער חלק וואס זיי הייכין חובה דס זיי זענין אפ
גישאן פון דר קדושה אונ פון די הענט אונ קענין ניט מקטרג זיין
דרום שטייט וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם :

היכל הששי דר היכל איז איבר אלי היכלות וואס שטייען דא פריער •
דר היכל האט פיר טירין איין טיר הייסט מות די אנדרי הייסט
רע די דריטי הייסט צלמות דיא פערטי הייסט אופל אונ דיא פיר טירין
זענין תמיד אן גיגרייט שלעכין צו טאן זייא זענין דר כלל פון אלי
אונ אז אלי בהעפטין זיך בנאנד אין דעם היכל אריין אזו ווערט ער
איין בית חבר אזו ווי עס שטייט מאשת מדנים ובית חבר דר היכל איז נאר
אן גיגרייט אויף שלעכין אויף דעם היכל זאגט דער פסוק ונעתרות
נשיקות שונא דען דער היכל שטייט נאר אן צו ריידין דעם מענטשין
צו אלי תאוות רעות אונ צו אלי תענוגי הגוף פון עולם הזה • אונ
דורך די תענוגים ווערט דר מענטש פר טריבן פון עוה״ב אונ אויף דם
היכל זאגט דר פסוק נופת תטופנה שפתי זרה אין דעם היכל שטייט איין
רוח וואס ער איז ממונה אויף די אלי וואס זענין למטה אונ ער איז דר
כולל פון אלי רוחות • דער היכל איז גיצירט מיט שייני צירונג מיין
פון אלי היכלות אין דעם היכל ווערין גיפאנגין די פיס פון די טפשים
אויף דעם היכל שטייט אל תחמוד יפיה בלבבך ואל תקחך בעפעפיה אין דעם
היכל הענגין אלי תענוגים פון דער וועלט אונ אלי תאוות פון דיא
טפשים וואס זיי זענין חסרי לב דען ווערין גינעהנט זייני פיס צו דעם
היכל וואס ער איז דער כלל פון אלי היכלות התחתונים דען שטייט
והנה אשה לקראתו שית זונה ונצורת לב דס וואָרט שית מיינט מען דס זעקסטי
היכל דארטין שטייט די זונה איבער צו ריידין דיא טפשים מיט דיא
נארין צו טאן שלעכין • זי שטייט אין דעם היכל אונ גידערט ארויס
מכתה זיין אונ רייצט זייא אן צו טאן שלעכין אין דר נאך גייט זיא
ארויף צו נעמין רשות זי זאל האבין שליטה אויף זיין נשמה דען עס
שטייט והחזיקה בו ונשקה לו זי נעמט אים אן אונ קושט אים אונ די אלי
נשיקות איז נאר מטמא זיין דעם מענטשין נאך איהר שלעכין
נאך דען דאס איז דאס דביקות פון די אלי נשיקות פון
אלי וואס זענין לפי שעה זייער זיס • אבר בייא זייער סוף
שטייט ואחריתה כלענה וועלכער מענטש וואס ער לאזט זיך
איבר ריידין אויף דר וועלט צו שלעכין דער נאך אז עס קומט דיא
צייט ער זאל שטארבין אזו שטעלט זיא זיך איבער אים אונ ווערט
אנפלעקט צו אים אין איין נוף פון פייער אונ אשארפי שווערד איז
אין אירי הענט אונ דריי טראפין זענין אויף איר אזו ווי מיר האבין
אויבן גיזאגט אונ איין טיפה איז פון די מים מרורים אונ בשעת אז
זי ווארפט אריין דעם טראפין אין דעם מויל פון דעם מענטשין אזו
גייט דר טראפין אריין אין די גידערים דען ווערט די נשמה מבולבל
דר טראפין גייט אונ שוועבט אין גוף אונ רייסט אויס די נשמה פון
איר ארט אונ לאזט איר ניט קיין ארט אין דעם גוף זי זאל דארטין
זיצין אין דס איז מרה כלענה אונ מאכט איר ביטר ווייל בשעת זיא איז
גיוועזן אויף דער וועלט איז זיא נאך גינאנגין נאך זיסי זאכין אונ
תענוגים אונ דר נאך ווארפט זיא איר ווידר אריין איין טראפין אזו
גייט אין ארויס די נשמה אונ דר מענטש שטארבט דען אז דר צד

הטומאה איז שוועט אזו לויפט ארויס דיא היליגי נשמה דער נא
ווארפט זיא איר ווידר אריין איין טראפין אזו ווערט דאס פנים גע
אונ גרין אונ דרום אזו ווי ער האט זיך בהעפט בעולם הזה אין די
נשיקין הרעים דס קושין פון זנות אזו אויך איז זי שוועט אויף דר נשמ
אונ זיא גייט זייער שווער ארוס פון דם גוף אזו ווי עס איז שווער צ
שרעפין אגראבין שטריק דורך איין ענג לאך גייט ער זייער ענג א
שווער גייט די נשמה ארוים פון דעם גוף דאס הייסט נשיקה מצ
הטומאה • אבר די נשיקה פון איין צדיק איז פון דר שכינה גייט
נשמה זייער גרינג ארוים פון דעם גוף אזו וויא עס איז גרינג ארו
נעמין איין האר פון דר מילך איז זיא זייער גרינג אזו גייט די נשמ
זייער גרינג ארוים • עס שטייט תעיזה פניה ותאמר לו דען אין דעם היכ
שטייען אלי מקטריגים אונ אלי שלוחים רעים וואס זיי ווערין גיפונ
ביי דעם מענטשין אונ פון דאנן גייט ארוס אלי די וואס ווייזן חלומו
צו דיא מענטשין זייא ווייזין אזעלכע שקרים וואס וועט ניט מקוי
ווערין נייערט צו פאר מישין אונ מבלבל זיין זייער דעה זבחי שלמים ע
איך וויים דו ביסט גימיגרט פון גוטין וועל איך זיך מיט דיר בהעפט
מיט תענוגי עולם לכה נרוה דודים מיר וועלין גיין בנאנד ווייל די ביס
אצונד נאך נאר יונג ווען דוא וועסט דיר אצונד ניט אן טאן קי
תענוגים וועסט דו שון אוף דר עלטר ניט קענן זיך אן טאן תענוגי
פר וואס כי אין האיש בביתו דר יצר טוב איז נאך ניט פר האנדין ביי ד
עס איז נאך ניט זיין צייט ער קומט ערשט צוא דרייצעהן יאר א
איך בין מיט דיר פון דעם טאג אן וואס דו ביסט גיבארין גיווארין א
שטייט לפתח חטאת רובץ אונ היינט ביסטו נאך יונג איז דיא צי
זאלסט דיר אן טאן תענוגים זאגט ווייטר דר פסוק ליום הכסה יבא לבי
ווען גייט ער אים אנטקעגין נאר ליום הדין דס איז ראש השנה וואס
דר טאג הייסט בכסה ליום חגנו ווען דר מענטש וויל זיך תענוג אן ט
זאגט ער עס איז נאך ווייט צו דעם יום הדין אבר אז דר דין קומ
רעגן אופדר וועלט אזו קומט דר דיראוף אים צו משפטין אונ מקט
זיין אויף אים מען זאל אים שטראפין וואול צו די צדיקים וואס זיי
ווייסין דעם היליגין וועג אונ גייען אין אים זייא קערין ניט ליכ
ולשמאל וואול צו זייא בעולם הזה ובעולם הבא :

היכל השביעי דס זיבעטי היכל איז גיגליכן אזו ווי הייבין וואס דער ווי
שטייט אויף זיי איז דס זיבעטי היכל פון דיא קליפות דאס ע
שטייט אונטר די קדושות וואס הייסט יין ישמח דאס די קדושה ד
פרייט עס דס הארץ • אבר דס איז אלץ פר קערט פון דעם אונ ווי
זיא איז נאהונט צו דר קדושה זענן אזודם פיל מענטשן נכשל גיווא
וואס זיי האבין זיך בהעפט אין זייערי ווין טרובין זיי הייסין ענבי ר
אשכלות מרורות ביטרי ווין טרובין עס שטייט ביי נח אז ער איז גיווא
שיכור מיט די ווין טרויבין פון דעם היכל עס איז ניט פאר האנ
קיין שום מענטש ער זאל אהין אריין גיין אונ טרינקין פון דעם ווי
עס זאל אים ניט גורם זיין מיתה מחמת דר טומאה וואס איז אין א
פר האנדין אונ פון דעם ווין האט חוה גיגעבין טרינקין צוא אד
הראשון אונ זיי האבין זיך דארטין מטמא גיוועזן אונ דר מיט האב
זיי גורם גיוועזן מיתה צו זיך אונ צו דר גאנצר וועלט וואס נאך זייא
אין דעם היכל שטייען אלי אום רייני נשמות וואס זייא האבין ז
דארטין בהעפט אונ האבין אפ גיקערט פון דעם רעכטין וועג נא
גיין נאך זנות אונ האבין זיך דר ווייטרט פון דרך האמת אונ אזו ווי

עד

האט זיך מטמא געוועזן און האט זיך בהעפט אין דער טומאה פון
ות אזו אויך גייט ארויס פון דעם היכל איין רוח הטומאה אים מטמא
א זיין און דאס קינד וואס גייט ארויס דער פון הייסט ער ממזר
ייל ער קומט מצד הטומאה און אלי זאגין אויף אים עדות אז ער
ן איין ממזר מחמת זייני שלעכטי מעשים וואס ער האט פון דעם
הטומאה · דאס זיבעטע היכל הייסט ארץ תחתיות דארטין איז
ין רוח וואס ער הייסט צפוני דרום שטייט ואת הצפוני ארחיק מעליכם פון
ארטין גייען ארויס אלע רוחות וואס זייא שוועבין אויף דער וועלט
לט צו זיין אויף אלע שלעכטע מעשים און עס גייען ארויס בליצן
נקען פלאמען פייער און ווערין באלד פאר לאשין זייא קומען פון
עם תהום רבה דאס איז פון דעם היכל דרויף שטייט משפטיך תהום רבה
אס זענין אזעלכי רוחות וואס זייא קענען זיך ניט מתלבש זיין וויא
דערע רוחות וואס קליידין זיך אן אין גשמיות אבער דיא ווערין
ר געזעהען און תיכף בלייבין זייא ניט · נאך דיא רוחות איז דא
ך רוחות וואס זייא שוועבין אויף דער וועלט צו טאן נסים צו דיא
ט דען זייא זענין ניט אזו מטונף וויא יענע · ביז אהער זענען דיא
ין היכלות וואס זייא זענען מצד הטומאה מצד הנחש וואול צוא
ם חלק וואס ער ווערט ניצול דער פון און פון זייער איבר ריידין
מען זאל חלילה ניט נאך גיין נאך זייא דען זייא ווארפין איין גיפט
ן דעם מענטשין דאס ער מוז שטארבין פון אלע זייטין זאל מען זיך
טן פר זיי מטעלה ומלמטה דען ווער עס ווערט ניצול פון דעם קאפ פון
ם שלאנג דער ווערט ניצול פון דעם עק ווען זיא בייגט איין איר
פ הרגת ז' מיט דעם עק כלומר זי זעהט אז זיא זאל דעם מענטשין
קומען מיט אלערלייא כוחות הטומאה וואס עס איז אין איר
רופין דרום זענין אטייל לייט כשרים און פיל מעשים טובים און
ן אטייל זאכין ווערין זייא נכשל ווייל דער נחש באקומט זייא אין
זאכן און פון דעסט וועגן האט דאך דר נחש קיין רשות ניט צו
ן איין עונש ביז מען הייסט אים פון אויבן דרום מוז זיך דער
ענטש היטן אין אלי וועגין ער זאל ניט זינדיגן פר הקב"ה כדי מען
ל אים למעלה ניט הייסן אז ער זאל אים בייסן און ממית זיין אזו
עם שטייט אם ישוך הנחש בלא לחש דס הייסט ער טוט ניט אן רשות:
שטייט וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה דר מענטש הייסט עפר
ן ביי דעם נחש שטייט ועפר תאכל כל ימי חייך דס דר נחש עסט דעם
ר פון דעם מענטשן דרום שטייט כי עפר אתה ואל עפר תשוב ביז הקב"ה
ט דר וועקין דעם רוח הקדושה און וועט מבער זיין די טומאה פון
וועלט אזו ווי דר פסוק זאגט בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל
פנים און הקב"ה וועט ווידר אויף ריכטן דעם מענטשן וואס ער
סט עפר אז ער זאל שוין מטהר זיין זיך אויף דער וועלט אזו וויא
עם שטייט הקיצו ורננו שוכני עפר:

בד הלוי הוא וגו' עבודת אהל מועד רבי אבא הייבט אן היושב על חוג הארץ
קום און זעה אז הקב"ה האט דיא וועלט בשאפן הט ער זיא
שאפן מיט דר תורה און הט זי גגרונד פעסט און פון דעסט וועגן
ן זי ניט רעכט נגמר גוואורן ביז אדם איז ארויס גקומן מיט גאר
שלימות און דר טאג שבת איז געהייליגט גוואורן איז זיא ערשט
בט מתוקן גוואורין דענסט מאל איז נשלם גוואורין דיא עליונים
תתונים און עס איז געוועזן איין שמחה בכל העולמות און בשעת
שבת הט באדארפט אריין גיין זענין בשאפין גוואורין די שדים

ורוחות און ווי זייער גוף הט בדארפט בשאפין ווערין איז געוואורין
שבת זענען זיי שון ניט באשאפין געוואורין איז דס געוואורין פגום דען
איין זאך איז נאך נחסר דריגין דס זיי זענין ניט גאנץ געוואורין און אז
די עולמות זענין מקודש געוואורין און די ישראל זענין נשלם געווארן
אין זייערי מדריגות אזו איז די וועלט נשלם געוואורין פון איר חסרון
און די לוים האבין מיט זייער עבודה דעם משכן מתקן געוועזן דר מיט
וואס זיי האבין געטראגין דעם ארון האבין זיי מתקן געוועזן די זייט פון
צפון וואורום אז הקב"ה הט בשאפין די וועלט הט ער דריי זייטן פר
מאכט און צפון זייט הט ער געלאזט אפין דרום שטייט ועבד הלוי הוא
דר לוי האט מיט זיין עבודה מתקן געוועזן די זייט פון צפון דרום ווייל
די לוים זענין געוועזן באגריפין אין דעם צד למעלה אין זייער שורש
אזו איז אלץ מתוקן געוואורין און לעתיד איז הקב"ה אן גבערייט אלץ
מתקן צו זיין פון די צדיקים וועגן צו דער לייכטין די לבנה אזו וויא
די זון אזו ווי עס שטייט והיה אור הלבנה כאור החמה און עס שטייט לא יבוא
עוד שמשך וגו':

רעיא מהימנא

כל פטר רחם זאגט משה דר רועה נאמן צו זיי די מצוה פון פדיון פטר
חמור איז דר מענטש זאל זיך אום לייזן אויף דר וועלט פון דעם
עונש פון גיהנם פון יענר וועלט דרום שטייט הן כל אלה יפעל אל פעמים
ושלש עם גבר און דרום ווייל די ישראל האבין זיך ניט אום גילייזט
מיט דר תורה ווס זי הייסט כסף דס איז טייטש גלוסטן ווייל זיי האבן
ניט גיגלוסט לעולם הבא דרום זענין זיי פר טריבין געווארן אין גלות
נאך דריי מאל דר גלות איז גלייך אזו ווי גילגול און זיי וועלן אצונד
ניט אום גילייזט ווערן נאר מיט דר תורה אזו ווי איין בכור ווערט
אום גילייזט מיט כסף חמשת שקלים אזו הייסט די תורה כסף חמשה חומשי
תורה דס דורך דר תורה איז מען זוכה צו דר לוסט און חשק לעולם
הבא אזו קומין די רבנן און בענטשין אים און זאגין צו אים דו רועה
נאמן הקב"ה וועט דיך אויס לייזן און כל ישראל דורך דיין זכות
און ער וועט דיך מיט זיי משבח זיין און זייא מיט דיר און אין
פרשת פנחס שטייט ווען איין צדיק איז זיך מטלטל פון איין ארט
אויף דעם אנדרין און פון איין שטוב אין דר אנדערר איז גלייך וויא
ער וואלט געוועזן פיל מאל אין גלגול דרום שטייט עושה חסד לאלפים לאוהביו
ביז ער איז זוכה צוא קומין גאנץ לעולם הבא זאגט שלמה ובכן ראיתי
רשעים קבורים ובאו דר נאך איז מען זיי דן אין גיהנם דארטן זענען דריי
משחיתים משחית אף וחמה אבער ווען ער איז חוזר בתשובה איז מען
אים מכפר אזו ווי גלות איז מכפר עון דרום שטייט אז דיא צדיקים
זענין ניט הוזר לעפרם דס הייסט אז זיי זענין זיך שון מתקן קומן זיי שון
ניט אין אנדרן גוף אריין ווס ער הייסט עפר:

פרשת חוקת

וידבר ה' אל משה לאמר: זאת חקת התורה רבי יוסי הייבט אן וזאת התורה
אשר שם משה קום און זעה דיא דברי תורה זענין הייליג און זיס
אזו ווי עס שטייט הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ווער עס איז עוסק
בתורה איז גלייך ווי ער שטייט אויף דעם בארג סיני און איז מקבל
די תורה אזו ווי עס שטייט היום הזה נהיית לעם ווייטר זענין סודות · רבי
שמעון מיט רבי אלעזר מיט רבי יצחק זענין געוועזן ביי רבי פינחס
בן יאיר זאגט רבי פינחס צו רבי שמעון איך בעט דיך ווייל דו בייסט

אזו חשוב למעלה אונ דוא האסט רשות צו מגלה זיין סודות וואס קיינר האט דר צו קיין זכות ניט דרום אנפלעק מיר עפעס איין זאך אין דר פרשה זאת חוקת התורה זאגט רבי שמעון צוא זיין זון רבי אלעזר שטייא אוף אין דיין שטאנד אונ זאג איין זאך אין דר פרשה אונ דער נאך לאזין דיא חבריא זאגן · שטייט רבי אלעזר אוף אונ הייבט אן עס שטייט וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו אין דעם פסוק מוז מען מסתכל זיין מען זאל אים רעכט פאר שטיין דען אז דיא קדמונים האבין גמאכט אזו איין הסכמה אוף דר וועלט אז מען זאל מיט איין שוך קונה זיין איין זאך ווארום האט מען עס דר נאה מבטל גוועזן אמער ווען איינר איז מבטל איין זאך פון דער תורה איז גלייך ווי ער מאכט חרוב דיא וועלט אלא דאס איז כדין תורה ובסוד עליון גמאכט גוואָרן אונ דרום וויל דיא ערשטע זענין גוועזן חסידים אונ צדיקים איז דיא זאך ביא זייא גוועזן אנפלעקט איין קנין צוא טאן מיט דעם שוך אונ אז עס איז גמערט גווארין דיא רשעים אוף דר וועלט איז גימאכט גיווארן די זאך אנדרש כדי מען זאל זעהן אז די זאך וואס איז גשטעלט גווארין על פי סוד זאל זיין פר הולן · דער פסוק זאגט אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך דס האט הקב"ה גמיינט אז ער זאל זיך פורש זיין פון ווייב וואס זי הייסט נעל אונ זאל זיך בהעפטין אין דר שכינה אז זי זאל תמיד זיין ביי אים דר נעל ווייזט אז ער זאל זיך אפ שיידן פון דר וועלט וואס ער גייט אוועק אונ זאל זיך בהעפטן אין אנדרין עולם דרום האט ער גיזאגט של נעליך ציא אפ פון זיך דיא מעשים פון עולם הזה דרום אלץ וואס איין מת גיט צו איין מענטשין אין חלום איז גוט אונ אז ער נעמט עפים איז ניט גוט אונ אז ער נעמט צו איין שוך ווייזט ער אים אז ער וועט אוועק גיין פון דר וועלט מיט זייני פים צו גיין אוף יענר וועלט אונ דס איז אז איין מת טוט דס אבר אז איין לעבידיגר ציהט אפ איין שוך אונ גיט אים צוא זיין חבר ער זאל דר מיט עפים מקיים זיין אזו טוט ער עס בגזירת עליון אונ דר טעם פון דר חליצה איז אוך בסוד עליון אונ אלץ איז איין שורש דר פון · קום אונ זעה אז איינר שטארבט אן קינדר אזו קען זיין רוח ניט ארוף קומען ער איז נטרד אונ נע ונד אוף דר וועלט אונ ער גיפינט ניט קיין ארט דרום האט הקב"ה ווידר חס גיהאט אוף אים אז ער זאל ווידער קומן אוף דר וועלט אין איין אנדערן גוף מתקן צוא זיין אזו ווי דר פסוק זאגט ואדם אונ די נשמה אל עפר ישוב קומט ווידער אין איין אנדרן גוף עפר אריין מחמת דר ברודר דר יבם נעמט דיא יבמה דעם ברודערס ווייב אונ דס קינד וואס ער האט מיט איר דאס איז די נשמה פון זיין ברודר וואס איז גישטארבין אזו האט ער איין תקון אונ אז ער וויל זי ניט מייבם זיין מוז ער אן בינדין איין שוך אוף דעם פוס אונ זי זאל אים אפ בינדין אונ אראפ ציהן פון זיין פוס אונ זאל נעמין דעם שוך צו זיך פון דעם מת וועגין צו ווייזין אז די נשמה קומט אוף איר ארט על מנוחתו בכבוד צו דר שכינה אונ זיא דארף דעם שוך איין ווארף געבין אויף דער ערד צוא ווייזן אז אצונד איז גישטילט גיווארין דער גוף פון דעם מת ער וועט שוין האבין מנוחה וויל זיין רוח איז שון ארוף גינומן גיווארין למעלה אוף זיין ארט אונ הקדוש ברוך הוא האט אוף אים חס גיהאט אונ דערמאלט קען ער שון קומן אין איין היכן עולם · אונ דס וואס זיא ווארפט דעם שוך צו דר ערד ווייזט דס אז דער מת וועט שון מער ניט גיבארן ווערין נאך איין מאל אין איין אנדערין גוף ער הערט זיך אום צוא זיין ערשטר ערד פון וואגן ער איז דארט גנומען גווארן דען מעג שון די אשה נעמין איין אנדרן מאן אונ מיט אים האבין קינדר · קום אונ זעה ווער עס וויל איין זאך מקיים זיין אז עס זאל האבן אקיום געמט ער זיין שוך אונ גיט צוא זיין חבר ער זאל דר מיט מקיים זיין עס זאל האבן איין קיום ער זאל שון קיין חרטה ניט האבין דרום זאגט דר פסוק וזאת לפנים בישראל דס איז נוהג גיוועזן פר צייטן ביי די ישראל דס זיי זענין גוועזן צדיקים אונ האבין מקיים אלי זאכין זיי זאלן האבין אקיום דורך דעם שוך אבר היינט האבין זיי די זאך איבר גישטעלט מיט אנדר גשטאלט מקבל קנין צו זיין מיט איין מאנטיל אדר איין קלייד דס איז אלץ גרויסע סודות בקצור גשריבין ברוך נגלה אונ דרום שטייט וזאת התעודה בישראל דאס הייסט אקיום בישראל מיט דעם קיום עליון אונ דאס אין חקת התורה איז אלץ איינס · ווייטר קען מען ניט שטעלין עס איז גרוסי סודות :

יאסף אהרן רבי חייא זאגט עס שטייט ושבח אני את המתים מן החיים דעם פסוק האבין מיר שון מפורש גוועזן · קום אונ זעה אלי מעשים פון הקב"ה זענין בדין אמת אונ עס איז אלץ נאך זיין רצון אונ קיינר קען אים ניט ווערין זאגן צו אים וואס טוסטו עס איז דאך קשה ווי אזו האט שלמה גזאגט איך לוב די מתים מער פון דיא לעבדיגע אמער דס ווארט חי הייסט דאך איין צדיק אזו שטייט ובניהו בן יהוידע בן איש חי דר וואס גייט בדרך אמת הייסט ער חי אונ איין רשע הייסט מת ווארום האט ער דא גזאגט אז די מתים זענען בעסר פון די לעבדיגי נאר אלי רייד פון שלמה זענין גוועזן מיט חכמה ווען עס וואלט נאר גשטאנין ושבח אני את המתים ניט מער וואלט איך אזו גמיינט ווי מיר האבן גזאגט איז איין קשיא אוף שלמה שטייט דאך אבר שכבר מתו מיינט ער אזעלכי מענטשין וואס זיי זענין שון איין מאל גשטארבין אונ האבין שון מקבל גיוועזן זייער עונש אוף יענר וועלט אונ זענין נאך איין מאל גיבארין גיווארין די דאזיגי רופט ער אן מתים וויל זיי זענין שון איין מאל גשטארבין חאטשי היינט לעבין זיי רופט ער זיי דאך אן מתים אוף די האט ער גזאגט איך לוב דיא מתים שכבר מתו וואס זיי זענין שון איין מאל גישטארבין אונ האבין שון מקבל גיוועזן זייער עונש די וועלן שון בוודאי קומן לעולם הבא דרום לוב איך זיי בעסר מן החיים פון די לעבדיגע וואס זענען קיין מאל ניט גשטארבין אונ די ווייסט מען ניט אוב זיי וועלן קומין לעולם הבא קום אונ זעה די צדיקים זענין זוכה מקושר צוא זיין בצרור החיים זיי וועלין זוכה זיין צו זעהן דעם גרוסין כבוד פון דעם מלך הכבוד אזו שטייט לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו אונ זייער תענוג איז למעלה העכר פון די הייליגי מלאכים אין דעם ארט וואס הייסט עדן העליון וואס דיא עליונים ותחתונים זענען דארטין ניט זוכה צו זעהן אזו שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך אונ דיא וואס זענין ניט אזו זוכה האבין זייער ארט נידריגר איטלכר וועדליג זיין מדריגה נאך זיינע מעשים זייא זענין ניט זוכה צו זעהן דעם עדן העליון נייערט דעם עדן התחתון אונ דר עדן שטייט אויף דעם עדן התחתון דער חילוק איז צווישין זייא כיתרון האור מן החשך דר אונטערשטר עדן הייסט איין גן צוא דעם אויבערשטין עדן אונ דר אויבערשטער איז איין עדן צוא דעם עדן התחתון אונ דיא וואס זענין נאר אין גן עדן התחתון אזו האבן זיי הנאה אלע ראשי חדשים אונ שבת פון דעם עדן התחתון אזו שטייט והיה מדי חודש בחדשו ומדי

ובת בשכתו און דער אונטערשטר. עדן הייסט עדנה לשון נקבה און דר אויבערשטער הייסט עדן לשון זכר דרום זאגט שלמה ושבח אני את המתים ... החיים אשר המה חיים עדנה די מתים וואס זענן שון געשטארבן איין מאל אדר צוויי מאל און האבן זיך שוין מתקן געוועזן אזו וויא זיכבר וואס ווערט עטליכע מאל גליטערט אין פייער און די פסולת גייט ... ער פון אוועק אזו אויך די נשמה איז שוין אויף יענער וועלט און האט שוין מקבל געוועזן איר עונש און איז שוין לויטר איז איר בעסער ... ין החיים אשר המה חיים עדנה פון דיא וואס זענין אין עדנה דאס הייסט ... ער עדן התחתון וטוב משניהם און עס איז נאך בעסער פון די ביידע ... את אשר עדן לא היה דאס זיין רוח איז נאך אין זיין בשטאנד ער דארף ... ניט אראפ גיין מקבל זיין איין עונש ער ווערט געשפייזט פון דעם מזיו ... גליון דאס איז למעלה למעלה עס איז נאך בעסער פון אלצדינג ווער ... עס איז נאך ניט אנטפלעקט געוואָרן און אפ געשייד געווארן פון זיין ... ארט און אלי רייד פון שלמה זענין פיל פר שטעלט מיט חכמה • ... וואול צו דעם וואס ער היט די מצות פון דער תורה און איז אין איר ... עוסק יומם ולילה דער איז אן געהאלטן און איז נהנה במדריגה ... עליונה מער פון אלי מענטשין • קום און זעה בשעת הקב״ה האט ... געזאגט צו משה יאסף אהרן אל עמיו איז שלאף געווארן דר כח פון משה ... דען משה איז געוועזן וויא איין גוף און אהרן איז געוועזן זיין רעכטע ... האנט און אז ער האט געזעהן אז זיין רעכטע האנט גייט פון אים ... אוועק איז שלאף געווארן זיין גאנצער גוף ווייל דיא רעכטע האנט ... איז פון אים געבראכן געווארן דאט אים הקב״ה געזאגט קח את אהרן ... ואת אלעזר בנו אז די רעכטע האנט גייט פון דיר אוועק וועל איך דיר ... געבן איין אנדרי רעכטי האנט דס איז זיין זון אלעזר דאך איז דס ... ניט געוועזן בשלימות אזו וויא בייא זיין פאטער ווארום אז אהרן איז ... געשטארבן האבן זיך אפ גטאן די ענני כבוד און בזכות משה זענן ... זיי ווידר גקומין אבר ניט בזכות אלעזר :

... ויעש משה כאשר צוה ה׳ לעיני כל העדה נאך וואס איז דאס געוועזן פאר דער ... גאנצר עדה נאר ווייל אהרן איז געוועזן גליבט צוא דר גאנצר ... עדה מער ווי אנגדרר וועלן זייא זאגן ער איז גאר ניט געשטארבין ... דרום הט דס גמוזט גטאן ווערין פאר דר גאנצן עדה לעיני כל ישראל ... ער הט אים איין גרעט מיט נוטי רייד אוף דעם בארג אז כל ישראל ... זאלן זעהן ווי משה הט אוס גיטאן די קליידר פון אהרן און הט זיי ... אן גטאן זיין זון אלעזר און פר וואס הט זיך אהרן אליין ניט אוס גטאן ... די קליידר נאר ווייל משה אליין האט זייא אים אן גטאן אז ער איז ... געווארין איין כהן גדול אזו וויא עס שטייט וילבש משה את אהרן את בגדיו ... דרום הט ער זיי אליין ווידר פון אים אוס גטאן פון אוסן וויינג און ... הקב״ה הט אים אוס גצוגן פון אינווייניג זיין נשמה וואס ער הט אים ... געגעבן און כל זמן אז משה הט אים ניט אוס גטאן דיא קליידר פון ... דרוסין הט הקב״ה ביי אים ניט צו גנומין די נשמה פון אינווייניג • ... וואול דעם חלק פון די צדיקים דאס הקב״ה בגערט אין זייער חלק ... און וויל זי ער כבוד ער הט אן גבריט צוא אהרן איין בעטיל מיט ... איין מנורה פון גאלד וואס זיא הט גלייכט אקעגן דר מנורה וואס ער ... הט גצונדן אין משכן צוויי מאל אין טאג דר נאך איז די פי המערה ... פאר שטאפט געווארין זענין משה מיט אלעזר אראפ גגאנגין • רבי ... יהודה זאגט די פי המערה איז געוועזן פריער אפין כדי אז כל ישראל ... זאלן זעהן אז אהרן ליגט אין זיין בעטל און דם ליכט פון דר מנורה ...

בּרענט פאר אים און דם בעטל איז ארוס און אריין גגאנגן און איין וואלקין איז איבער אים גשטאנין דען האבין שון ישראל גוויסט אז אהרן איז געשטארבין און האבין געזעהן אז די ענני כבוד זענין אפ גטאן געווארין דרום שטייט ויראו כל ישראל דאס איז טייטש זייא זענין ווארין ארום געזעהן דען דיא ענני וואס עס איז געוועזן ארום זיי זענין אוועק גגאנגן דרום האבן אוף אים גוויינט כל בית ישראל מאנזביילן און ווייבר מיט די קינדר ווארום זייא האבין אים אלי ליב געהאט • רבי שמעון זאגט די דריי מתים עליונים משה אהרן ומרים ווארום זענן זיי ניט בגראבן געווארן ביי אננדר נייערט איטליכר אוף איין בזונדר ארט נאר אוף אלי ערטר ווי די ישראל זענן געוועזן במקום סכנה איז דארטן איינר פון זיי געשטארבן ער זאל אוף זייא מגין זיין און דורך זייער זכות זענין זיי ניצול געווארן • פיל זוכה איז דער חלק פון דיא צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא האטשי זייא זענין במקום העליון אוג זייער זכות איז מגין צו די ישראל לדורי דורות אוף דער וועלט דען בשעת מען איז גוזר איין גזירה אוף די ישראל און זיי טון תשובה אזו רופט הקב״ה צו די צדיקים וואס שטיין פר אים למעלה און איז מודיע אז זייא זאלן מבטל זיין די גזירה ווייל הקב״ה האט רחמנות אוף די ישראל פיל זוכה זענין די צדיקים דאס אוף זייא איז גזאגט געווארין ונחך ה׳ תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ וגו׳ :

וידבר העם באלהים ובמשה רבי יצחק זאגט עס שטייט ותלבש אסתר מלכות מגלת אסתר איז גזאגט געווארין ברוח הקודש דרום שטייט די מגלה צווישין די כתובים ויהי ביום השלישי עס איז שון געוועזן דעם דריטין טאג וואס זי הט גפאסט און איר גוף איז שלאף געווארין דען איז זיא געשטאנען מיט איר רוח אן איין גוף ותלבש אסתר מלכות דען הט זי אן גטאן חשובי קליידר פון מלכות וואלט דאך געדארפט שטיין ותלבש בגדי מלכות נאר דר פסוק מיינט זי הט זיך אן גקלייד מיט מלכות שמים הקדושה דס איז די שכינה און הט זוכה געוועזן צו רוח הקודש פר וואס איז דס אלץ געוועזן ווייל זי הט אפ גהיט איר מויל פון ריידין אזו ווי עס שטייט אין אסתר מגדת און מיר האבן געלערנט דר וואס היט אפ זיין מויל מיט זיין צונג ער זאל ניט ריידין קיין שלעכץ דער איז זוכה אן גקלייד צו ווערן ברוח הקודש און ווער עס קערט חלילה אפ ניט זיין מויל צו ריידן לשון הרע און אנדרי שלעכטי רייד דא קומן דיא אייגיני בייזי רייד אוף אים אליין און עס קומט אוף אים נגעים אדר צרעת וואס ברענגין אים ווי איין גיפט פון אשלאנג אזו ווי מיר האבין שון מפורש געוועזן דעם פסוק וידבר העם באלהים ובמשה זייא האבין גרעט בייז אוף הקב״ה און אוף משה און האבין גזאגט למה העליתונו ממצרים זיי האבין בייזי גלייך גמאכט מיט דעם זאגין נאך וואס הט איר אונז אוים גיצוגין פון מצרים דרום איז אויף זייא אן גשיקט געווארין דיא ברענדיגי שלאנגין וואס האבין זיי פר ברענט אזו ווי איין פייער עס הט געבריכט פון דעם מויל ביז אין דיא גדערים אריין און זייא זענין געשטארבין אזו וויא עס שטייט וישלח ה׳ בעם את הנחשים השרפים • רבי חייא זאגט עס זענען גקומען אזעלכי נחשים וואס זיי האבן גמאכט מיט זייער מויל און פלאמין פייער איז געוועזן אין זייער מויל און האבין זיי געביסין און פייער אריין געווארפן אין זיי דא זענן זייערי גדערים פר ברענט געווארן און זענן געשטארבין די רייד זענין פיל סודות פר וואס עס איז אזו געוועזן :

ומשם בארה הוא הבאר ווארום הייסט ער אמאל באר און אמאל בארה

ער זאגט דרוף גרוסי סודות הוא הבאר אשר אמר ה' למשה אסוף את העם דען דר באר איז ניט אפ גטאן געווארן פון זיי · אוב דוא ווערסט פרעגן ווי אזו האבן זיי אלי גקענט שעפין דר פון · אלא דר באר הט זיך צו טיילט צו צוועלף טייל נחלים אונ קוואלין זענין דער פירט געווארין אונ זענן גגאנגין אויף אלי זייטין אונ אז דיא ישראל האבין גירועט אונ האבין באגערט וואסר האבין די ישראל זיך גישטעלט לעבין באר אונ האבין גיזאגט שירה אונ האבין אזו גיזאגט עלי באר ענו לה ברענג אויף דיין וואסר צו אלי זייטן אין דעם שבח פון דעם באר האבן זיי אזו גזאגט באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם זיי האבן גזאגט אמת דען די אבות האבן אים גגראבן אזו ווי עס שטייט אויף אנדר ארט פון דאנין לערנין מיר אפ ווער עס וויל מעורר זיין דברים עליונים סיי במעשה אונ סיי בדיבור ווען ער טוט די מעשה אדר מיט דעם דיבור ניט אזו ווי עס בדארף צוא זיין העלפט עס אים גאר ניט אונ ער איז גאר ניט מעורר · די גאנצי וועלט גיין אין שול אריין מעורר צוא זיין דבורים עליונים אבר עס איז גאר ווייניג וואס ווייסן רעכט מעורר צו זיין אונ הקב"ה איז נאהנט צו אלי אבר צו דעם וואס ער קען אים ניט רופן רעכט איז ער ניט נאהנט אזו ווי דר פסוק זאגט קרוב ה' לכל קוראיו וואס בדארף ער נאך ווייטר זאגן לכל אשר יקראוהו באמת נאר מען מוז וויסן אים רעכט אן צו רופן אונ צו דעם איז ער נאהנט אזו אויך די ישראל האבן גזאגט דברי אמת אונ דר מיט האבין זיי מעורר גיוועזן צו דעם באר דס זי הט אויף גבראכט איר וואסר צוא אן טרינקין כל ישראל אונ כל זמן אז זיי האבן ניט גרעט דיא רייד זענין זיי ניט אויף גגאנגן זאגט רבי שמעון דא וועל איך אייך מגלה זיין איין זאך ווער עס וויל מסדר זיין די מעשה ודברים אזו וויא עס בדארף צו זיין איז ער בוודאי מעורר צו הקב"ה ער זאל מושך זיין דברים עליונים ער זאל זיך צו זיי מקשר זיין אונ אוב עס איז ניט אזו ווי מען בדארף איז ער זיך ניט מקשר צו זייא · איז דאך די קשיא אז עס איז אזו אז דיא גאנצי וועלט מוז וויסן ער זאל מסדר זיין במעשה ובדבור אם כן וואס איז די מעלה פון די צדיקים וואס זיי ווייסן דעם עיקר הדברים אונ די מעשה אונ ווייסן מכוין צוא זיין זייער הארץ מער וויא אנדרר · אלא דר חילוק איז דיא ווייסן ניט דעם שורש ועיקר אונ די רעכטי מעשה דר פון נייערט נאר דעם סידור אליין וואס עס שטייט פר אים אן איין רעכטר כוונה די ציהן אויף זיך כביכול מאחריו פון דעם הינטר דעם אקסיל פון הקב"ה אונ דס איז ניט קיין רעכטי שמירה אויף אים אבר דיא וואס ווייסן רעכט אונ זענין מכוין רעכט זייער הארץ אונ זייער מחשבה אזו זענן זיי מוציא דיא ברכות פון דעם ארט וואס הייסט מחשבה עליונה אונ משורש הברכה למעלה בדרך הישר ציהן זיי אראפ ווי עס גהער צו זיין ביז עס ווערן גבענטשט די עליונים והתחתונים אונ דר שם הקודש ווערט גבענטשט דורך זייא וואול צו זייער חלק וואס הקב"ה איז נאהנט צו זיי אונ איז אן גבריים אקעגין זיי אונ אז זיי רופן אים בשעת זיי זענן בצרה העלפט ער זיי בעולם הזה ובעולם הבא אזו וויא דער פסוק זאגט כי כי חשק ואפלטהו אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו :

ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו צוויי מאל אין דר תורה שטייט אותו מיט איין ואו אבר אין דר גאנצר תורה שטייט אלץ אתו אן איין ואו נאר איין אותו איז דא ביי עוג אונ איינר שטייט ביי אבדה עד ורי"ש אחיך אותו אלא אזו ווי דארטן איז טייטש דו זאלסט אים ניט אפ

געבין די אבדה ביידן דו זאלסט אים נאך פארשטין אוב דר הט אבדה פר לארן דרום שטייט אותו דוא זאלסט רעכט חוקר ודור[ש] זיין אזו דא דר עוג מלך הבשן איז גוועזן פון די הויז לייט פון אברה[ם] אונ עס שטייט וכל אנשי ביתו נמולו אתו הט אברהם אים אויך מל גוו[ען] אונ אז עוג הט גזעהן אז די ישראל גנעהן צו אים האט ער גזא[גט] זיי האבן דעם זכות פון דעם אות דס איז מילה איך האב דעם זכ[ות] פריער אויף מיר אונ ער הט זיך פר זיכערט אויף דעם אות אז ד[ער] זכות וועט אים העלפן דרום הט זיך משה זייער נפארכטן וואר[ום] ווי איז מגלך אום צו רייסן דעם אות וואס אברהם אבינו האט א[ן] גצייכנט ער הט אזו גיזאגט אברהם איז גיוועזן מצד הימין אונ מ[צד] ימין דס איז אהרן איז שון גישטארבן אונ מען קען אים אנדרש נ[יט] ביי קומען נאר מיט דעם ימין אזו ווי עס שטייט יסינך ה' תרעץ אויב דר זאגט גאט צו אים אל תירא אותו דוא זאלסט זיך ניט פארכטין פר ד[עם] אות מען בדארף קיין ימין צו אים ניט האבין כי בידך נתתי אותו מ[ן] דיין יד שמאל קענסטו אים אום רייסן דען ער האט פוגם גיוועזן ד[עם] אות מכל שכן דיין יד שמאל וועט אים מיט זיינע קינדער בוודאי [...] לירין פון דר וועלט חאטשי ער איז איין גבור אזו וויא דער פס[וק] זאגט אותו ואת בנו ואת כל עמו זענן אלע גיפאלין אין דר האנט פון מש[ה] וואול צו די ישראל וואס משה דר נביא נאמן איז גיוועז צווישן זי[י] דס פון זיינט וועגן הט זיי הקב"ה גטאן אלי נסים אונ חאמשי אבר[הם] הט מל גוועזן אין גאנצן זיין בני בית הט פארט הקב"ה כורת ברי[ת] גוועזן נאר מיט אים אונ מיט דיא קינדר פון אברהם אזו וויא ד[ער] פסוק זאגט וזרעך אחריך לדורותם וגו' אונ ווידר שטייט ואני זאת בריתי או[תם] אמר ה' וגו' :

פרשת בלק

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי וואס הט בלק גזעהן וואס [...] זאגט וירא אלא ער האט גיזעהן בחלון החכמה אזו וויא עס שטיי[ט] וישקף אבימלך בעד החלון מיינט מען אויך אזו דען עס איז פר האנדן אי[ן] חלון וואס דרינן רועין אלי חכמות אונ דרינן הט ער גזעהן וואס ער ד[...] גזעהן אין דעם עק פון דיא כוכבים אונ בלק הט גזעהן איין בן צ[פור] דען בלק הט גקענט כמה מיני כישוף · קום אונ זעה בשעת די[א] ישראל האבן חרוב גמאכט דס לאנד פון סיחון איז אובן במלכות שמ[...] ארום גגאנגן איין כרוז זאמלט אייך איין גבורים שלטונים איבר א[...] אומות אונ זעהט ווי מלכות אמורי איז חרוב גווארן · באותו שע[ה] האבין זיך די ממונים איין גזאמלט אונ האבן גוואלט אום קערן [...] ריק דס מלכות אזו ווי עס איז גוועזן אונ אז זיי האבין דר זעהן ד[עם] כח פון משה האבין זיי זיך אום גיקערט אהינטר אזו ווי דער פס[וק] זאגט על כן יאמרו המושלים דס זענן די ממונים האבן זיך איין גיזאמל[ט] אונ האבן גיזאגט בואו חשבון ווער איז דס וואס ער הט חרוב גימאכ[ט] תבנה ותכונן מיר וועלן מאכן אז עס זאל ווערן גבועט אזו וויא פרי[ער] אונ אז זיי האבן גזעהין דיא גבורה פון משה אונ דאס פלאם פ[ון] זיין מלכות האבן זיי גזאגט כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון זיי האב[ן] גזעהן אז עס איז ניט מיגליך מען זאלעס אום קערן אזו וויא פרי[ער] האבן זיי גזאגט אוי לך מואב וגו' :

ויאמר מואב אל זקני מדין וגו' רבי חייא הייבט אן ויראני את יהושע הכהן הגד[ול] עומד לפני מלאך ה' והשטן עומד על ימינו לשטנו ווי גאר זייער בדאר[ף]

זיין

אמענטש נהיט אז ער זאל גיין כדרך אמת דען אלי וועגן פון דם
נטשן זענן אלי מיט אצאל אונ די שומרים שטיין אונ דיא עדות
ן אן גיבריים אונ באגערין איין דין אמת אונ דיא דיינים שטייען
בל צו זיין דיא עדות אונ דיא וואס טענין דיא טענות ווייסן ניט
ם מען וועט זייא פסקנן לימין אדער לשמאל די אלי רוחות וואס
ן ארויס פון דיא לייט דיא מקטריגים דיא שטייען פר זייא אונ
זין גייען הן לטוב והן לרע ווי עס ווערט גפסקת דען מיר האבן
רינט בכמה דינים ווערט דער מענטש גמשפט אויף דער וועלט
ר זיין לעבין אדר דער נאך דען אלי זאכן זענין בדין אונ הקב״ה
אלי מאל ברחמים אונ זיין רחמים איז איבער אלי אונ ער וויל
ם מענטשן ניט דן זיין נאך זייני מעשים נאך אזו וויא דוד האט
גט אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד קום אונ זעה יהושע בן יהוצדק
ן גיוועזן אגרוסר צדיק אונ איין כהן גדול ער איז גינאנגין לפני
פנים אונ האט דארטן משמש גוועזן בכהונה גדולה נאך דעם אז
ן האט אים ארייין גיבראכט לישיבה של רקיע האבין זיך איין
אמילט די בני ישיבה דן זיין זיין דין דען אזו איז דר סדר פון דר
בה של רקיע אז זיי גיין ארייין לדין גייט ארום איין כרוז אונ זאגט
י בני ישיבה גייט ארייין אין הדר הנסתר אונ דס בית דין קומן צו
נדר אונ דר רוח פון דעם מענטשין קומט פאר זייא דורך צווייא
מונים אז ער קימט ארייין גיגעהנט ער צו איין פייערדיגי זייל וואס
רטן שטייט חסד אונ אלי וואס זענן מחדש חידושים אין דר תורה
רט דרוף אן גישריבן בייא דער בני הישיבה אונ די בני ישיבה
ין צו זעהן די רייד אונ די צווייא ממונים גיין ארום אונ ברענגן
ם צו זיי מיד זעהן זיי איז דס רעכט אזו ווי עס בדארף צו זיין איז
ל צו אים כמה עטרות פון אור וואס פינקלין קריינין אים די בני
שיבה אונ אויב ניט בעוון שטויסט אים ארויס אוי לאותו בושה רחמנא
צלן עס איז ווידר פר האנדן אנדרי וואס מען ברענגט אים ארייין ווען
קב״ה איז מחולק מיט דר בני הישיבה אונ ער זאגט מאן מוכח וועט
ט מכריע זיין צווישן אונז דר אונ דר מענטש אזו איז ער מכריע
יאך וואס זיי זענן מחולק אונ עס איז ווידר פר האנדן אנדרי וואס
גיין אויף לדין אום צו קלערן ער זאל אים מאכן קלאר · זאגט רבי
י נאך דעם נאך ווערט דאך אמענטש נפטר ניט אין זיין צייט
ב אז ער שטארבט ווארום ווערט ער דארטן גמשפט נאך אמאל
נט ער אזוי האבין מיר גילערינט אונ גיהערט דאס ער
רט בוודאי אפ גיטאן פון דר וועלט על פי דין נאר איידר מען
ט אים ארייין אין דר מחיצה פון דיא צדיקים ברענגט מען אים
יער אויף לדין פר דער מתיבתא דרקיע דארטן שטייט דר ממונה
גיהנם מקטרג צו זיין · זכאה איז דר מענטש וואס ער איז דארטן
ה בדין אונ אז ער איז דארטין ניט זוכה בדין נעמט אים דער
מונה פון דעם גיהנם ארויס אונ ווארפט אים אונ שליידרט אים
ווי מען שלאדרט אייז שליידר שטיין אזו ווי עס שטייט ואת נפש
יך יקלענה בתוך כף הקלע אונ ער ווארפט אים אין גיהנם ארייין ער זאל
רטן מקבל זיין דעם עונש אזו וויא ער האט פר דינט אונ עס איז
סקת גווארן אויף אים קום אונ זעה עס שטייט ויראני את יהושע הכהן
יל עומד לפני המלאך בשעה ער איז נפטר גווארן פון דר וועלט האט
ן אים גבראכט פר דעם ראש ישיבה וואס ער איז העכר איבר אלי
ים דרום שטייט עומד לפני מלאך ה׳ דס איז דר מלאך כמ״ש · ושטן עומד

על ימינו דס איז דר ממונה איבר דיא נפשות ארייין ברענגין זיי אין
גיהנם ארייין דס איז דיין חשק אונ זיין לוסט מען זאל אים תמיד געבן
נפשות ער שרייט תמיד הב הב גיב מיר די לייט אין גיהנם ארייין
שטייט ער לשטנו צו דר מאכין אים זייני עבירות ויאמר ה׳ אל השטן נאך
וואס שטייט צווייא מאל יגער ה׳ בך השטן ויגער ה׳ בך וגו׳ נאר איינס איז
איין אן שרייאונג צו דעם מלאך דומה אונ דאס אנדערע איז צוא דעם
וואס ער גייט ארויס פון דעם גיהנם תמיד מקטרג זיין אויף דיא
מענטשין · קום אונ זעה דער שטן העליון דער נידערט אראפ אין
גישטאלט וויא איין אקס אונ אלע דיא נפשות אונ רוחות פון דיא
רשעים וואס זייא ווערין גימשפט אין גיהנם ארייין אזו עסט ער זיי
אפ כלחוך השור וויא איין אקס עסט אפ דס גראז אלי רוחות אין איין
מאל אין איין רגע אונ נודרט זיי אראפ אונ גיט זיי אפ אין דר האנט
פון דעם מלאך דומה נאך דעם אז ער האט זיי איין גישלונגן דרום האט
בלק גיזאגט עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור אזו וויא דער שור
הידוע וואס ער שטייט איין שלינגן אונ אפ צו עסין דיא רוחות פון דר
גאנצר וועלט את ירק השדה דס זענן די רוחות פון די מענטשן וואס קומן
אזוי וויא גראז פון דעם שדה העליונה זאגט רבי יוסי וועדליג דעם איז
דאך בלק גוועזן אגרוסר חכם אז ער האט דס אלץ גיוויסט זאגט רבי
חייא בוודאי האט ער אלץ גימוזט וויסין אלי די וועגין פון דעם שור
דען ווען ער וואלט ניט רעכט וויסין זייני עסקים וואלט ער זייני
חרשים וכשפים ניט גקענט טאן זאגט רבי יוסי בוודאי האסטו רעכט
גזאגט · אונ דר כח פון דעם אייגינים אקס איז אז מען רופט אובין
אום אויף דר תבואה ווי אזו זי זאל גראטין מיט איר וואקסן דען אלי
טאג רופט מען אום אויף די רוחות פון די מענטשין ווי זיי זאלן זיין
דס זענין דיא טעג פון חודש ניסן אונ פון חודש תשרי אזו וויא מיר
האבן דס אויף איין אנדר ארט גוט מפורש גוועזן :

וישלח מלאכים אל בלעם וגו׳ עס איז פר האנדן אין דעם פסוק אכט אונ
צוואנציג ווערטר אקעגן די אכט אונ צוואנציג מדריגות פון
כישוף וקסם פון דעם ציפור וואס ער האט גמאכט דא איז דאך אקשיא
ווי איז ער גיוועזן אזו איין נאר אז ער האט זיך גוואלט בהעפטן מיט
בלעם האט ער אים פריער גדארפט משחד זיין אונ איבר בעטן אונ
דר נאך זאל ער דס פון אים בגערין ניט ער זאל תיכף זאגין הנה עם
יצא ממצרים וגו׳ לכה נא ארה לי וגו׳ זאגט רבי יוסי פון דאניט לערנין מיר אפ
אז בלק האט גוויסט אז דר רצון אונ דר חשק פון דעם רשע איז ער
זאל טאן פיל שלעכץ דרום האט בלק גיטאן כישוף מיט קסמים
וחרשים אונ האט גימאכט דעם ציפור ער האט גוויסט די מדריגה פון
משה ווי גאר הויך זי איז חשוב האט ער אזו לאנג חורש בחרשים גיוועזן
מיט כישוף ביז ער האט פר שטאנען אז די מדריגה פון בלעם אין דר
טומאה איז אנטקעגן דר מדריגה פון משה אין דר קדושה מיד תיכף
האט ער גשיקט צו בלעם בן בעור מפתורה ווארום הייסט דס ארט
פתורה אזו ווי עס שטייט מפתור ארם נהרים נאר דארטן רופט מען אן
איין טיש פתורה אונ דרום ווייל זיי זענין גוועזן פון די כתי עבודת
כוכבים העורכים לגד שולחן זיי האבין אן גיריכט איין טיש מיט עסן אונ
טרינקן צו דר צד הטומאה אונ האבן גימאכט מיט כישוף אונ גוויסי
קטורת פר דעם טיש אזו האבן זיך דארטן איין גזאמילט אלי רוחות
הטומאה אונ האבין זיי מודיע גיוועזן וואס זיי האבן גוואלט אונ אלי
מיני חרשים אונ כישוף פון דר וועלט איז גמאכט גווארן אויף דעם

טיש

טי"ש דרום הייסט די שטאט פתורה דס איז טייטש איין טיש: פתח ער הייבט אן עס שטייט ועשית שולחן עצי שטים אוך שטייט ונתת על השולחן לחם פנים אלי כלי קודש וואס זענן גוועזן אין בית המקדש ווס מען הט דורך זיי אראפ גצוגן דעם רוח הקודש פון אובן אראפ אזו הט דר רשע מסדר גוועזן צוא דעם צד הטומאה איין טיש מיט ברוט וואס ער הייסט לחם מגואל דען עס איז אלץ איינס אקעגין דעם אנדערן אונ די קליפה איז אקעגן דר קדושה אזו ווי מיר האבן שון מפורש גוועזן אונ שלמה המלך הט גיזאגט כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשהו קום אונ זעה ווייל די ישראל האבין אויף דעם בארג סיני גזאגט דס ווארט נעשה דרום פארכטן זייא זיך ניט פאר אלי עשיות ווס מען טוט זיי מיט מעשה כשפים אונ קיין שום קסמים וחרשין קען זייא ניט טאן קיין שלעכין איינס כהנות דעם ווארט נעשה אונ דס אנדרי אז הקב"ה הט אום גצוגן די ישראל פון מצרים הט ער פר זיי צוא בראכין אלי מיני כשפים וחרשין וקסמים אז זיי זאלין ניט קענין אויף זיי קיין שליטה האבין אין דער צייט אז בלק איז גיקומן האט ער דאס אלץ גיוואוסט דרום האט ער גישיקט צו בלעם בן בעור פתורה וואס דארף ער זאגן פתורה נאר ער הט אן גיגרייט דארטין אזו איין טיש צו וויסען דורך דיא רוחות ושדים איין עצה וואס מען זאל טאן אז מען זאל קענען ביי קומן דיא ישראל דרום האט ער גשיקט צו בלעם אונ זאגט אים הנה עם יצא ממצרים דס הייסט איין אנדער פאלק קען מען טאן שלעכץ מיט כישוף אבער זיי זענן ארויס גינאנגן פון מצרים דאס הקב"ה הט פאר זיי צו בראכין אלע מיני כישוף זייא זאלין אויף זייא קיין שליטה ניט האבין דרום שיק איך צו דיר דוא זאלסט געבן דער צו איין עצה:

וידא בלק בן צפור פאר וואס שטייט ביי אים דער נאמן פון זיין פאטער מער וויא ביי אנדערע מלכים זאגט רבי אלעזר עס שטייט צפור סצאה בית דאס איז יתרו ודרור קן לה דאס זענען זיינע קינדער וואס זייא זענען גיזעסין בלשכת הגזית צוא לערנין תורה אונ האבין גיפסקת אלע דיני תורה נאך וואס שטייט מצאה בית ווארום בתחלה האבין זיי זיך ארויס גיצויגין אונ האבין זיך דער ווייטערט פון דעם פעטקייט אונ דם זיסקייט פון דר שטאט יריחו אונ זענן אוועק גגאנגן אין דר מדבר אריין כדי זאלן דארטן לערנן תורה מיט מנוחה אונ אז הקב"ה הט גזעהן אז זייער חשק איז נאר צו לערנן תורה הט ער זיי פון דארטן ארוס גצוגן אונ הט זיי אנידר גזעצט אין לשכת הגזית דרום שטייט מצאה בית אונ יתרו האט אוך אזו גיטאן ער הט אוועק גוווארפן דיא עבודת כוכבים אונ איז גיקומן מיט זייני קינדער צו בהעפטן זיך אין די ישראל אונ אלי אומות האבין אים דריבר מנדה גיוועזן אונ נאך גיאגט אונ בלק איז גוועזן פון זייני קינדער ער הט אוועק גלאזן דעם פאטערס וועג אונ אז די זקני מואב וזקני מדין האבן דאס גזעהן אז ער איז פריער גוועזן מיט יתרו איינאיינם זיי האבן ביידי גדינט עבודת כוכבים הט זיך יתרו באהעפט אין דר שכינה אונ בלק הט זיך פון זיי אפ גישייד דרום האבן זיי אים היינט גימאכט פר איין מלך ניט פריער דרום שטייט בן צפור ווארום דורך דעם האבן זייא אום גימאכט פאר איין מלך ווייל ער איז גיוועזן דר זון פון יתרו וואס ער הייסט צפור אבר אן דעם איז ער ניט ראוי גוועזן צו זיין איין מלך: ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה נאך וואס שטייט ועתה דאס הייסט דיא שעה איז מיר בגליקט מצליח זיין ווס איך וועל טאן ער הט

עפס גזעהן אבר ניט רעכט ווארום ער הט גזעהן אז דורך אים ווע... אין דר שטאט שיטים גיהרגת ווערן כמה אלפים מישראל האט ... גזאגט בוודאי איז מיר מיין מזל באגליקט צו טאן ווס איך וויל א... נאך ווס שטייט ועתה לכה עס וואלט גידארפט שטיין ועתה לך נאר ... הט גזאגט מיר וועלן האבן אשליטה אוף דר קדושה ווס זי הייסט ... דען די קדושה שוועבט אוף זייא מיט אירי פליגל דיא קדושה הא... גשלאגן די בכורים אין מצרים אזו שטייט כה אמר ה׳ כחצות הלילה ב... אהער איז קיינר ניט גיוועזן אויף דר וועלט ער זאל ביי קומן דעם ... אונ זאל אוף אים שולט זיין נאר אצונד שטייט אונזר מזל וועלן מ... זיך האלטן איין עצה אות דר קדושה ווס זיא הייסט כה אזו וויא ע... שטייט ואנכי אקרה כה מיר וועלין אום רייסן דעם כה פון זיין ארט א... זענן ביידי גוועזן בעצה רעה על ה׳ ועל משיחו אבר זיי האבן ניט גוויכ...

אז דר כה וועט זיי אום רייסן פון דר וועלט:

כי עצום הוא ממנו ווס מיינט ער דר מיט גלייך ווי ער הט שון מיט ... מלחמה גהאלטן אונ הט גזעהן אז זיי זענן שטארקר פון זיי נא... דר רשע איז אגרוסר חכם גיוועזן ער האט גזעהן אז דוד המלך על... השלום וועט ארוס קומן פון רות המואביה ווס ער איז גוועזן שטאר... ווי איין לייב אונ וועט שטארק מנצח זיין די אומה די מואבים ב... ער וועט זייא איין נעמין דרום זאגט ער אלשון יחיד כי עצום הוא ע... וועט פון זיי ארוס קומין איין מלכות וואס ער וועט אונז מנצח זי... דרום זאגט ער ממנו אונ דרום זאגט ער אולי אוכל טאמר וועל א... קענין נכה בו מיר וועלין אום שלאגין איז דאך קשה פריער זאגט ע... אלשון יחיד אונ דר נאך אלשון רבים נאר ער האט אזו גזאגט מ... וועלן זיך בהעפטין צו שלאגין די האנט פון דעם לייב ווס ער וועט ... פון אונז ארוס קומן כדי ער זאל ניט ארוס גיין אוף דר וועלט א...

זאל ניט ארוס טרייבן דיא מואבים פון זייער שטאט:

ארה לי ווס איז טייטש ארה זאגט רבי אבא דר רשע האט צו בלע... גזאגט מיט צוויי לשונות ארה אונ קבה אונ דר חילוק צווישן ... ביידי איז ארה מיינט ער קלויב צו נוף פיל גראזן אונ די קעפ פון ... שלאגנגין אונ לייג זיי אין איין טאפ אריין מיט כישוף אונ דער מי... זארקסטו טאן צו זיי כישוף אונ דר נאך אז בלק הט דר זעהן אז ד... כח פון בלעם איז נאר מיט זיין מויל האט ער אים גזאגט קבה לי די... זאלסט זיי שעלטן האט ער גזאגט איך וועל אום וואשן דעם טאפ פ... מואב אזו וויא עס שטייט מואב סיר רחצי דם מיינט ער דעם טאפ פ... מואב וועט ער אום וואשן אונ ווס מיינט ער ווייטר על אדום אשליך נע... נאר דם הט ער אוך גרעט פון ווייטין אזו ווי עס שטייט ויאמר עשו ... יעקב הלעיטני נא מן האדום עשו הט גזאגט איך וועל עפינן מיין מול או... יעקב זאל אים די עדשים ארייןווארפין צו איין שלינגין זאגט דו... איך וועל ווארפין מיין שוך צו פר שטאפן זיין מול על פלשת התרועעי ד... הט ער אוך גזעהן פון ווייטין ער הט גזעהן אז דר צד הרע פון די... פלשתים די קליפה מוז גבראכן ווערן דווקא מיט תרועה אזו וויא ע... שטייט וכי תבואו מלחמה בארצכם והרעותם צו ברעכן זייער כח מיט תרוע... דרום זאגט דוד עלי פלשת התרועעי דעם כח פון די פלשתים וועל איך צ... ברעכן מיט תרועה דען אזו איז ראוי צו זיין צד הטומאה זאגט ר... שמעון תיפח רוחיה עס זאל אום גבלאזן ווערן דר רוח פון בלק אין גיהנ... אונ די ביינר פון בלעם זאלן דארטין צוא מאלן ווערן מיט זיין רו... וואבער איין עצה רעה זייא האבין גיהאלטין אים צוא רייסין די...

שה פון כ״ח אונ צוא ברענגען דעם צד הרע בפה ובמעשה מיט
וארה דער רשע האט אזו גזאגט דיא ערשטי האבין זיך משתדל
ן דריגען אבר זייא האבן ניט גיקענט דער דור הפלגה האבין
ן זייערי זאכין במעשה איז זייער פה חסר גיווארן פון זייא דען
לשון איז מבולבל גיווארן דרום האבן זייא ניט גקענט אבער
איז דיין לשון דיר שארף אונ דיין פה איז אן גיגרייט מיט צוויי
י זאכן את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר סייא דו בענטשט ווערט
ם אונ סייא דו שעלטסט ווערט מקוים עס הענגט אלץ אן אין
וועלכין צד דוא ווילסט אויף ברענגען מיט דיין מויל סייא דיא
שה אויף בענטשין אונ סייא די טומאה אויף שעלטין ווערט אלץ
ים ווערן אבער ער הט ניט גיוויסט אז הקב״ה איז מסיר שפה לנאמנים
שטייט אלץ אין רשות פון הקב״ה דעם דור הפלגה האט ער
לשון מבלבל גיוועזן אזו ווי דר פסוק זאגט אשר לא ישמעו איש את
רעהו • וטעם זקנים יקח דס איז דר טעם פון בלק מיט בלעם דס זיי
ן ביידי גיוועזן מיט איין עצה אויף שלעכין דען זייא האבין ביידי
ניבראכט קרבנות אזו וויא עס שטייט ויעל בלק ובלעם אונ דיא
חות הט בלק אליין מסדר גיוועזן אונ צום סוף הט זיך דר רשע
ם באריכט פר הקב״ה שבעת המזבחות ערכתי ואעל פר ואיל במזבח אונ
מאנט ניט בלק זאגט הקב״ה צו אים דוא רשע איך וויים אלין
ל אלא דו בדארפסט גאר ניט ריידין גייערט וכה תדבר • וטעם זקנים
אבר זייער טעם אונ זייער עצה הט הקב״ה צו גינומן דאס זייא
בין נוט גיקענט שולט זיין מיט זייער כישוף וידברו אליו דברי בלק די
זענין גיוועזן אנטפלעקט אונ ניט בהארטין דען ער איז גיוועזן
חסר אונ איין בעל מום אין דרייא ערטער ער איז גיוועזן אחסר
אונ אחסר אוזן אונ אחסר רגל ער איז גיוועזן קרום אונ בלינד
טויב ער איז גיוועזן אן גיברייט צו דר קליפה דען מען מוז דווקא
איין בעל מום אונ בלק מיט בלעם האבן זיך איין חברותא
ה גמאכט דס זייערי נעמן איז צו ביי קומין די ישראל עמלק הט
אגט מיין נאמען מאכט עם לק איין פאלק וועל איך שלאגן אזו וויא
נחש שלאגט מיט דעם עק • בלק הט גיזאגט מיין נאמן מאכט
לק ער איז גיקומן אונ הט זיי גישראגין אזו ווי זיין ווילן איז גיוועזן
עם האט גיזאגט מיין נאמין מאכט בל עם עס איז גאר קיין פאלק
אויך האבין זיי קיין רועה ניט אונזרי נעמין זענין גורם מיר זאלן
פר לענדין פון דר וועלט אבר הקב״ה האט אנדרש פר טייטשט
רי נעמן ביי בלק איז די אותיות כ״ל אונ ביי בלעם כ״ל מאכט דס
ל בלייבט איבר פון בלעם ע״ם אונ בייא בלק איין ק׳ מאכט דאס
הקב״ה האט מבלבל גיוועזן זייער טיפע מחשבה אז זייא זאלין
קענין שולט זיין אויף דער וועלט זאגט רבי שמעון צוא רבי
אלעזר דוא זאגסט רעכט :

מר מי האנשים האלה עמך דאס האט ניט גיפרעגט הקב״ה חס ושלום
נייערט זיין מדריגות הטומאה ווס ער הט טאקי ניט גיוויסט
ם הט ער אים גיפרעגט חאטשי דיא חבריא זאגין הקב״ה אליין
אים מטעה גיוועזן אזו ווי עס הט זיך גיטראפין ביי אדם וקין אונ
ווי מיר האבין שוין דס מפורש גיוועזן אין מדרש איין כותי הט
ענט צוא רבי אלעזר איך זעה אגרעסרין כח מדריגה ביי בלעם
ביי משה דען ביי משה שטייט ויקרא אל משה הקב״ה הט צו משה
יך גירופן אונ ביי בלעם שטייט ויקר אלהים אל בלעם ער איז צוא

אים גיקומן זאגט רבי אלעזר עס איז א משל צו איין גרויסין הער ער זיצט איז זיין פאלאץ אויף זיין שטול דר ווייל קומט איין מצורע פר זיין טיר אונ קלאפט פרעגט דר גרויסר הער ווער קלאפט עס אין דר טיר זאגט מען דער אונ דר מצורע קלאפט ער וויל אריין גיין זאגט דער גרויסר הער לאז ער ניט אריין גיין נאר איך וויים וואול אז איך וועל אים ארוים שיקין זיין בקשה דורך איין שליח וועט ער עס גאר ניט אכטין אונ וועט אריין גיין אונ וועט פר אום רייניגען מיין היכל עס איז בעסר איך זאל אליין ארויס גיין צו אים אונ וועל אים מאכן איין מורא אז ער זאל ניט אריין גיין אין מיין היכל ער זאל אים ניט פאר אום רייניגען אונ זאל חלילה ניט מטמא זיין מיין קינד אונ ער זאל ניט טמא ווערן דורך אים אזו גייט ארוים דער גרויסר הער אונ זאגט צו אים הער צו מצורע דו זאלסט חלילה זיך ניט דער וועגין אריין צו גיין אונ מקרב זיין צוא מיין זון דו זאלסט פאר מיידין דייני פים פון מיין זון זאלסט ניט גיין איז זיין וועג אונ אז דו וועסט דרוף עובר זיין וועל איך הייסין דיין גוף צוא שניידין אויף שטיקר אבער ווען דער ליב האבער קלאפט אן ביי דעם גרויסין הער פרעגט דער גרויסער הער ווער איז דס זאגט מען אז דאס איז דיין ליב האבער יענר זאגט דר גרויסר הער מיין אוהב בנפשי גם איז אים קיין כבוד ניט אז אנגדערר זאל אים הייסין אריין גיין נייערט איך אליין גיהער אים צו פירען שרייט דער גרויסר הער מיין אוהב כנפשי גייא אריין ער שאפט מען זאל ריין מאכין דעם היכל ער זאל דארטן ריידין מיט אים • לא תלך עמהם לא תאור את העם כי ברוך הוא דו בדארפסט גאר ניט גיין הן לטוב והן לרע וארום דוא בישט טמא • ויאמר בלעם אל האלהים בלק מלך מואב שלח אלי אז ער הט שון גיזאגט בלק בן צפור נאך ווס הט ער נאך גידארפט זאגין מלך מואב אלא זעה דיא גאוה פון דעם רשע דר פסוק זאגט מלך למואב בעת ההוא איז משמע ער איז ניט ראוי גיוועזן צוא זיין איין מלך נאר מען האט אים גימאכט לפי שעה פאר איין מלך אזו וויא אויבין שטייט אונ ער האט זיך באריכט גלייך וויא ער איז איין חשובר מלך דער העכסטער מלך פון דער וועלט האט צו אים גישיקט :

פתח רבי אלעזר הייבט אן עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור ער זאגט עמי ווי גאר שטארק איז הקב״ה איין רחמן אזו ווי אפאטר צו זייני קינדער אז דס קינד זינדיגט אזו שלאגט ער אים אונ אז ער הט נאך קיין חרטה ניט אזו שרייט ער אן אויף אים אונ זאגט אים אז ער וועט אים נאך שלאגין ווארום דער פאטער טראכט זיך אז איך וועל אים נאך שלאגין אזו וועט אים זיין קאפ ווי טאן אונ זיין ווייטאג איז דאך ביי מיר אגרוס צער זאל איך אויף אים זייער שטארק אן שרייען אזו וועט אים פאר ענדערט ווערין זיין פנים וויא דען איך וועל אים גיין בעטין מיט גוטע רייד כדי ער זאל זיך מצער זיין אזו אויך כתחלה האט הקב״ה דיא ישראל גישלאגין האבין דיא ישראל נאך ניט חוזר גיוועזן האט ער אין זייא אן גישריגן זענען זייא נאך ניט חוזר אזו זאגט ער איך זעה איבער דער מכה ווס איך האב אוף זיי גשיקט טוט זיי ווייא דר קאפ אונ זענען זיך מצער אזו איז דאך מיר אוך איין צער אזו וויא עס שטייט בכל צרתם לו צר אז איך וועל ווידר אין זיי אן שרייען וועט זייער פנים פר ענדרט ווערין אז מען וועט זייא גאר ניט דר קענען אזו וויא דער פסוק זאגט חשך משחור תארם לא נכרו בחוצות אז מען וועהט זיי דר קענט מען זיי ניט איך

ווער

וועל ריידין מיט זייא בתחנונים עמי מה עשיתי לך ומה הלאיתיך מיין פאלק איך האב דיך גילאזט שולט זיין אויף דיא בני היכלא דאס זענן דיא מלאכים האב איך דיר דען גיטאן אנדרי מעשים זייא דו מיין עדות מה הלאיתיך ווס האב איך דיך מטריח גוועזן עמי מיין ליב פאלק זכר נא איך בעט דיך גידיינק נאר וואס בלק האט אויף דיר עצות גיהאלטן אונ וואס בלעם הט אים גיענטפערט אצונד בארארף מען זעהין ווס איז דען גיוועזן די עצה פון בלק אונ דיא תורה האלט עס גאר פאר גישט נייערט נאר בלעם אזו וויא דער פסוק זאגט ארמי אובד אבי ווייטר איז חסר אין זוהר :

ויקם בלעם בבוקר ויחבוש את אתונו ער האט אליין גיזאטילט זיין אייזיל כדי צו טאן זיין ווילן פון בלק אונ דעם ווילן אונ ניט דעם ווילן פון הקב״ה דרום ויחר אף אלהים כי הולך הוא דם ער האט זיך אוים גיצויגן פון דעם רשות פון הקב״ה ווארום הקב״ה הט אים גיזאגט ואפס את הדבר וגו׳ קום אונ זעה עס איז אזו צום ערשטין האט ער אים גיגעבין רשות אונ הט אים גיזאגט קום לך אתם אונ אצונד שטיין שוין ויחר אף אלהים ער איז גיוועזן ברוגז פר ווס ער גייט אלא דר פסוק פאר ענטפערט עס אליין ויחר אף אלהים פר ווס כי הולך הוא דו ווייזט מיר ער איז גיגאנגין צו טאן זיין ווילן אליין ניט ווי ווילן הקב״ה הט אים גיזאגט אזו ווי איך וועל דיר הייסין זאלסטו טאן זאגט הקב״ה צו אים דוא רשע דו ריכסט זיך אונ ביסט זיך מזרז ארוים צו גיין מיט דיין כדי זיין פון מיין רשות דא שווער איך אז דוא מיט דיין אתון וואס דוא מאכסט מיט דיין כישוף וועט איר אלי זיין אין מיין רשות מיד תיכף ויתיצב מלאך ה׳ לשטן לו ווס שטייט מלאך ה׳ זאגט רבי אבא ער איז ארוס גיגאנגין פון זיין אומנות אין אנאנדער אומנות דען ער איז גיוועזן מלאך הרחמים דרום הט רבי שמעון גיזאגט די רשעים פר קערין דעם רחמים לדין דרום שטייט דא מלאך ה׳ דאס איז טייטש רחמים לשטן לו ער איז גיווארין פר איין שטן צו אים צו טאן דין רבי אלעזר זאגט ער האט ניט משנה גיוועזן ער איז ניט ארוים גינאנגין פון זיין ומנות אלא ווייל דער מלאך איז גיוועזן מצד הרחמים איז ער אנטקעגין אים גישטאנן ער זאל מקלקל זיין אלי זייני פעולות אונ זיין ווילן פר שטערין דרום זאגט ער לשטן לו :

תנא מיר האבין גילערינט רבי שמעון זאגט וויא איז בלעם אחכם גיוועזן אונ אכישוף מאכער מער פון דער גאנצער וועלט אמער הקב״ה האט צוא אים גיזאגט ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה אלין וואס איך וועל דיר הייסין זאלסטו טאן אונ ער הט זיך גינומין איין עצה ארוים צוא גיין פון זיין רשות ער האט גיזעהן אין זייני חרשים וכישוף וויא אזו ער וועט קענין די ישראל ביי קומן האט ער מער ניט גיפונין נאר דורך זיין אתון דרום שטייט ויחבוש את אתונו ער האט אים אן גילאדין מיט אלי חרשים אונ כישוף וואס ער הט נאר גקענט האט ער אלץ כולל גיוועזן צו טאן דורך דעם אתון צו שעלטין דיא ישראל מיד באלד ויחר אף אלהים איז הקב״ה ברוגז גיווארין כי הולך הוא ער גייט צו טאן זיין ווילן אונ ניט מיין ווילן ווס טוט הקב״ה האט ער מקדים גיוועזן איין מלאך הרחמים ער זאל גיין אנטקעגן אים אונ זאל אלץ פר שטערין אלי זייני כשפים וואס ער האט אן גישטעלט דרום ביז אהער שטייט ניט דר שם ה׳ ווס איז רחמים ווייל ער איז ניט גיזעהען גיווארין מיט זיינע כשפים אונ אצונד אז ער האט אן גיבייטש דאס אייזיל מיט אלע מיני כישוף אונ כוחות הדינים צוא

שעלטין די ישראל הט הקב״ה גשיקט דעם מלאך הרחמים אנטקעג[…] אים ער זאל אוועק פירען דאס אייזל פון דעם וועג דרום שטייט ותט[…] האתון מן הדרך הקב״ה הט צו אים גזאגט דו רשע האסט דיך אן גגרייט[…] מיט אלי מיני טומאה צו פלוכין מייני קינדר איך שיק אנטקעגן דיר[…] איין מלאך הרחמים ער זאל דיר פאר שטערין דיין מחשבה מיט[…] דייני מעשים :

ותרא האתון את מלאך ה׳ פרעגט רבי יצחק וויא קומט דס אזו איין חכם[…] ווי בלעם איז גיוועזן זאל ער ניט זעהן דעם מלאך זאגט רבי[…] יוסי חס ושלום דר איז ניט ווערט אן קוקין איין היליגן מלאך זאגט[…] רבי יצחק עס שטייט דאך נופל וגלוי עינים זאגט רבי יוסי איך האב דר[…] פון ניט גיהערט אונ קען אויף דעם גאר ניט זאגין • זאגט רבי יצחק[…] איך האב דרויף אזו גיהערט ווען ער האט גידארפט צוא זעהן אי[…] ער גיפאלין נופל ורואה אונ אצונד הט ער ניט גידארפט צו זעהן זאגט[…] רבי יוסי איז דאך בלעם גיוועזן אין איין העכערער מדריגה פון אלי[…] נביאים נאמנים פון דער וועלט דער מיט ווס ער איז גיוועזן גלוי עיני[…] ער האט גיזעהען דעם כבוד פון הקב״ה אונ רבי שמעון האט דאך[…] גיזאגט אז בלעם הט מיט זייני כשפים נאר גיוויסט אין די מדריגות[…] התחתונים וואס זענען אונטין בטומאה אזו ווי עס שטייט ואת בלע[…] בן בעור הקוסם דר פסוק רופט אים נאר קוסם וויא גישיקט זיך דס א[…] פון דעם כישוף זאל ער זעהן דעם כבוד פון הקב״ה נאך מער האט[…] רבי שמעון גיזאגט פון דעם איינעם מאל וואס ער האט גזעהן זענען[…] אים דיא אויגין פאר קרימט גיווארין אונ דוא זאגסט אז ער האט[…] גיזעהן אין כבוד פון הקב״ה מיט אפעני אויגין זאגט רבי יצחק מיין[…] זאך אונ דיין זאך מוז האבין איין לויטרקייט די סודות התורה זענין[…] בוודאי גאנץ הויך וואס די וועלט קען דס ניט פאר שטיין אונ דרום[…] טאר מען ניט צו פעדרין זיך מיט דברי תורה איידר מען הערט דאס[…] רעבט אונ מען ווייסט קלאר דיא זאך • זענען זייא גיקומן צוא רבי[…] שמעון אונ פרעגין אים דיא זאך :

פתח הייבט רבי שמעון אן עס שטייט מה אנוש כי תזכרנו דעם פסו[…] האט מען שוין מפורש גיוועזן אז דאס האבין די שרים עליונים[…] גיזאגט בשעת הקב״ה האט גיוואלט בשאפין דעם מענטשן הט ער[…] גירופין כתות פון מלאכים אונ האט זייא גיזעצט פאר זיך[…] אונ זאגט צו זייא איך וועל באשאפין איין מענטשן זאגין זייא פאר[…] אים אדם ביקר בל ילין דער מענטש וועט אפילו איין נאכט ניט זיין אין[…] זיין כבוד הט הקב״ה אוים גישטרעקט זיין פינגר אונ האט זיי פאר[…] ברענט דר נאך האט ער אנדרי כתות אנידער גיזעצט אונ זאגט זיי[…] אויך איך וויל בשאפן איין מענטש האבין זיי גיזאגט מה אנוש כי תזכרנ[…] וואס איז דר מענטש חשוב אז דו זאלסט אים גאר דער מאנין אונ[…] וואס פאר איין טבע וועט ער האבין אונ וויא אזו וועט ער זיין האב[…] הקב״ה צו זייא גיזאגט דער מענטש וועט זיין אין אונזער גישטאלט[…] בצלמנו כדמותנו זיין חכמה וועט זיין מער פון אייער חכמה אונ דר נאך[…] אז הקב״ה הט בשאפן דעם מענטשן אונ ער הט גיזינדיגט איז אויף[…] אים ארוים גיגאנגן זיין משפט איז גיקומן עז״א ועזא״ל אונ האב גיזאגט[…] רבונו של עולם מיר האבן פר דיר איין פתחון פה דען דעם מענטש[…] וואס דוא האסט בשאפין האט ער גיזינדיגט זאגט הקב״ה ווען איר[…] וואלט זיין אויף אזו איין וועלט וואלט איר נאך ערגר גיוועזן פון זיי ווס[…] האט זיי הקב״ה גיטאן ער האט זייא אראפ גיווארפין פון דעם היס[…]

פיון

ן זייער מדריגה זאגט רבי שמעון אצונד וועלין מיר אן הובן אונזרי
יד דם וואס בלעם האט גיזאגט נופל וגלוי עינים עס קען דאך ניט זיין
בלעם זאל זיך נאר בארימן אדר, ער זאל זאגן שקר וואלט דאך די
רה חליל׳ה דם ניט גישריבן אונ אז עס איז ווידר אמת וויא קומט
ם אז ער זאל זיין אין העכרר מדריגה פון אלי נביאי אמת אונ
דר די קדושה רועט דאך נאר אוף אזו אמענטשין וואס ער איז דר
ראוי אונ אצונד וועלין מיר זיך אום קערין צוא דיא ערשטי רייד
שעת הקב״ה הט די צווייא מלאכים אראפ גיווארפן פון דעם הימל
אבן זיי גיזינדיגט דארף מען דאך פאר שטיין עס שטייט דאך עושה
אכיו רוחות משרתיו אש לוהט זייא זענין ניט וויא מענטשין זיי זענין דאך
ען מלאכים ווי קומט צו זיי זינד נאר קום אונ זעה אלי די מלאכים
יונים האבן ניט קיין קיום אונ קענן ניט בשטיין נייערט באור העליון
ם ער לייכט אוף זיי אונ איז זיי מקיים אונ ווען דער אור זאל זיך
ן זיי אפ טאן וואלטן זייא קיין קיום ניט גקענט האבן ובכל שכן
ער האט זייא אראפ גיווארפין אוף דער וועלט אונ האט זיין
ר פון זיי צו גינומן אזו איז זייער גישטאלט נשתנה גיווארן אונ
זיי האבין אראפ גינידערט הט אין זיי שולט גיוועזן דר אויר פון
וועלט זענין זיי פאר ענדערט גיווארין אין איין אנדרע מדריגה
ם אונ זעה דר מן וואס האט גנידערט צו די ישראל אין דר מדבר
ז גוועזן פון אגאנץ הוכי מדריגה אונ אידר ער הט אראפ גנידרט
ט ער גילייכט אין אלי עולמות אונ פון אים זענין גישפייזט גווארין
י מדריגות אונ אלי מלאכים עליונים אונ אז ער איז גקומין אוף
עם אויר פון דער וועלט איז ער פאר גרעבט גיווארין אזו וויא פר
יווערטי וואסער אונ עס איז נשתנה גווארין אזו וויא עס שטייט
ן כזרע גד היא ניט מער איז דאך שון איין כל שכן אז דיא מלאכים
אבן אראפ גינידרט אין דעם אויר פון דר וועלט האט ער אין זייא
לט גוועזן אז זיי זענן פר ענדרט גווארן פון זייער ערשטר מדריגה
ם זיי זענין פריער גוועזן וואס הט הקב״ה גטאן ווי ער הט גזעהן אז
זענין מטעה די גאנצי וועלט האט ער זיי גבונדין מיט אייזערני
יטין אונטר די הרי חושך אין גאנץ טיפעניש פון די בערג הט ער
ארין גיווארפן אונ הט אים בדעקט דם פנים מיט פינצטערניש
ן דר צייט אז ער הט זיי ארין גווארפין הט עז״א דר צערינט פאר
קב״ה הט ער אים אראפ גיווארפין אין טיפעניש ביז אין האלז אונ
קין אונ דיא מענטשין וואס ווייסין זייער ארט קומן זיי אהין אזו
דנין זיי די מענטשין כישוף ונחש וקסם אונ די הרי חושך הייסן הררי
ם דרום ווייל דר חושך האט זיך גפעדערט פאר דעם ליכטיקייט ·
ן אונ ברעם האבין זיך פון זיי גלערינט כישוף אונ דם הט בלעם
אגטסן ארם ינחני בלק מהררי קדם קום אונ זעה בלעם האט זיך בארימט
ט דעם ארט ער זאגט נאום שומע אמרי אל דאס האט ער גימיינט דיא
ויי מלאכים וואס מען הט זיי אראפ גיווארפן דא זענין די לייט פון
עליונים וואס זיי האבן פון דעם פריער גיוואוסט אז זיי זענן גיוועזן
ודם הקודש דרום זאגט ער אמרי אל אונ זאגט ניט קול אל דאס איז
שטייגר ווי איינר קומט פון איין דרשה פרעגט מען אים פון וואנן
מסטו זאגט ער איך קום פון צו הערן די רייד פון הקב״ה אזו דא
ינט ער אוך די צוויי מלאכים דען ער הט מכוין גיוועזן דיא שעה
ן דינים הענגען אוף דער וועלט אשר מחזה שדי יחזה וועמין מיינט ער
ם עס הייסט נופל וגלוי עינים נופל איז עז״א וואס הקב״ה הט אים אריין

גיווארפן אין דער טיפעניש אונ איין פינצטערניש האט צוא גידעקט
זיין פנים דרום הייסט ער נופל איין מאל איז ער אראפ גיפאלין פון
דעם הימל אונ דר נאך אין דר טיפעניש אבר דר אנדרר מלאך הייסט
גלוי עינים ווייל אוף אים הט ניט בדעקט דר חושך ווייל ער האט ניט
דר צערינט אנטקעגין הקב״ה אזו ווי יענר אונ בלעם רופט זיי מחזה
שדי יחזה דם זענן די צוויי נופל וגלוי עינים אין דר צייט איז ניט גוועזן קיין
שום מענטש ער זאל ביי זיי זיין נאר ברעם אליין ער איז אלי מאל
גוועזן ביי זיי אוף די בערג דרום זאגט ער מהררי קדם מיינט ער די הרי
חשך· זאגט רבי שמעון איך האב שון די זאך כמה מאל גיזאגט אונ
די חברים קוקין אוף דם נאר ניט דם הקב״ה כביכול איז ניט שורה
נייערט במקום הקדוש אזו איין ארט וואס עס איז ראוי ער זאל דרויף
רוען דרום הט הקב״ה אן גיזאגט לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו׳ אונ
ווי אזו קען ער זיך בהעפטן מיט די צדיקים דאס איז דער חלק פון
ישראל וואס הקב״ה הט זיי גיהייליגט ער זאל רוען צווישן זיי דרום
זאגט ער כי ה׳ אלהיך מתהלך בקרב מחניך והיה מחניך קדוש אוך שטייט והייתם
קדושים אל תטמאו בכל אלה ואקוץ בם דם איך קען צו זיי ניט גינעהנן נאר
צו די ישראל וואול איז זייער חלק אונ וואול איז צו די הייליגי נביאים
דם זיי זענן הייליג אונ זייער חלק איז צו משמש זיין בקדושה עליונה:
ותרא האתון את מלאך ה׳ וחרבו שלופה בידו איז דאך קשה איז דען דער
מלאך גקומן צו דעם אייזיל ער איז דאך נאר גקומן אנטקעגן
ברעם מיט איין אום גישטרעקטי שווערד פר וואס האט דאס אייזיל
גיזעהן דעם מלאך אונ בלעם הט אים ניט גיזעהן נאר צו ערשט איז
דר מלאך הרחמים אונגבריט גוועזן ער איז גוועזן גבריט אנטקעגן
דעם אייזיל וואס בלעם הט אים אן גישטעלט מיט גרוס כישוף אוך
אי׳ ער אן גיבריט גוועזן אנטקעגן בלעם ער זאל גישטראפט ווערן
כדי ער זאל ניט גיין אין קיין אנדרן וועג נאר וואו אהין הקב״ה וועט
אים הייסין זאגט רבי יוסי אצונד איז דאך קשה אז דיא רייד פון
בלעם זענין ווידער גאר גוועזן פון דיא מדריגות התחתונים פון דיא
קליפות ווארום שטייט ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה זאגט רבי
יצחק חס ושלום הקב״ה הט מיט אים גאר ניט גירעט נייערט דער
מלאך הט מיט אים גירעט פון די ישראל וועגן נאר וואס דען שטייט
ויבא אלהים אל בלעם מיר האבן גלערינט אז אלהים איז אוך א מלאך וואס
ער קומט מצד הדין הקשה אפט רופט מען א מלאך בשם עליון :
ותט האתון מן הדרך דם אייזיל הט אפ גקערט פון דעם וועג וואס בלעם
האט אים אן גישטעלט אנטקעגין די ישראל נאר ווי אזו האט
דם בלעם גיוואוסט ווארום ער הט זיך תיכף אין וועג גשטעלט צוא
טאן מיט דעם אייזיל די זאכן וואס עס איז אנטקעגן די ישראל אזו הט
ער גזעהן אז ער וויל ניט גיין אנטקעגן די ישראל דרום שטייט ויך את
האתון במקל הט ער אים תיכף אן גישטעלט מיט כוחות הדינים קשים
דרום שטייט ניט במקלו מיט זיין שטעקן נאר במקל מיינט מען ער הט
אים מרביש גיוועזן מיט דינים קשים וחזקים קום אונ זעה דיא שטארקע
חכמה פון דעם רשע דען ער הט גהאט גרוים חשק ער זאל מיט זיין
גרוס חכמה ארוס גיין מרשות עליון שרעכין טאן צו די ישראל כדי
ער זאל דורך דעם גרוס ווערין אין דער גאנצר וועלט :
ויוסף מלאך ה׳ עבור ויעמוד במקום צר דר מלאך הט אים פר שטעלט אלי
וועגין הט זי ניט גקאנט גפונען קיין שום וועג ביז זיא הט גמוזט
זיך אגידר לייגן אונטר אים ותרבץ תחת בלעם וגו׳ ויפתח ה׳ את פי האתון דם

איז

איז איינס פון די זאכן וואס זענן בשאפן גווארן בערב שבת בין השמשות ·
זאגט רבי יצחק בייא וועמין זענין דיא רייד פון דעם אייזיל השוב
גוועזן דס הייסט נאך וואס האבן דיא רייד גיטויגט צוא בלעם אדער
צו דעם אייזיל אדר צו דיא ישראל זאגט רבי יוסי דיא רייד האבין
אים גמאכט אגרוסי חרפה אנטקעגין דיא שרים וואס זענין מיט אים
גיגאנגין זיי האבין פון אים גישפעט בשעת זיי זענין גקומן צו בלק
האבין זיי צו אים גיזאגט צוא דעם שוטה חאסטו אונז גשיקט מיט
אזו פיל כבוד עס איז דאך אין אים קיין שום ממשות ניט פר האנדן
איז ער דורך דיא רייד פון דעם אייזל זייער מבוזה גיווארן פון זיין
כבוד זאגט רבי חייא אז דער אייזיל וואלט ניט ריידין וואלט בלעם
ניט אפ גילאזט זיין זאך אונ דורך די רייד איז זיין כח צוא בראכין
גיווארן רבי אבא זאגט פאר וואס ביי קרח שטייט נתפתח הארץ אונ דא
שטייט ויפתח ה' את פי האתון פר וואס שטייט ניט דארט אויך ויפתח ה' את
פי הארץ נאר דארטין האט משה גוזר גיוועזן אויף דער ערד האט זיא
מקיים גוועזן די רייד פון משה אזו ווי ער האט איר גזאגט ופצתה האדמה
את פיה עס איז ניט שיין אז עס זאל שטיין אז הקב"ה האט גטאן דיא
ציווי פון משה נייערט די ערד האט גטאן אזו ווי ער האט גשאפט אבער
דא גיפונן מיר ניט ווער עס האט אויף איר גוזר גיוועזן נייערט עס איז
גוועזן דער ווילין פון הקב"ה אונ ווי אזו ער האט גוואלט אזו איז גוועזן
דרום שטייט ויפתח ה' את פי האתון ווייל פון אים איז דער רצון גוועזן רבי
יהודה זאגט איך האב מסתכל גוועזן אין די רייד פון דעם אתון עס
ווערט גזעהן אז עס קומט גאר ניט ארוס דער פון נאר ווייל הקב"ה
האט איר געעפינט איר מויל אזו גיהערן זיין די רייד דברי חכמה אונ
דו ווערסט זאגן די חבריא האבין דאך גזאגט אז די שרים האבן אים
גיפרעגט וואו איז דיין פערד האט ער זיי גיענטפערט עס פאסעט זיך
אין פעלד דרום האט דער אתון גיזאגט איך בין דאך דיין אייזיל פון
תמיד אונ דו האסט מער ניט אונ דו ביסט איין ליגנער איז דאך די
קשיא האט זי דאך גידארפט אן הויבין הלא אנכי אתונך ווארום האט זיא
אן גיהויבין מה עשיתי לך לערנין מיר אפ אז עס איז ניט דא קיין כח אין
קיין בהמה עס זאל רעדן אויף איר איין דיעה שלימה קום אונ זעה
בלעם האט ניט גיקענט בשטיין אנטקעגן דער דעה טפשות פון דעם
אתון ומכל שכן אויף דעם דעת עליון ותאמר האתון לבלעם מה עשיתי לך איז
דען ביי מיר אין רשות צוא טאן גוטס אדר בייז איך גייא נאר וואו
אזו מען פירט מיך חאטשי בלעם האט זיא אן גילאדן מיט מעשה
כשפים ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי זעה וואס פאר איין טיפש ער איז
גיוועזן ער וואלט בדארפט לאכן פון איר אונ ער האט נאך איר ערע רייד
אן גנומן אונ האט איר דרויף געענטפערט דען האבן די שרים גלאכט
פון אים זייא האבן גזעהן אז ער איז אגרוסר שוטה דרום איז ער
ביי זיי זייער מבוזה גיווארין ער זאגט צום אתון לו יש חרב בידי זאגן
זיי וואס איז דס פר איין שוטה ער וויל אגאנצי אומה פר לענדן מיט
זיין מויל אונ צוא זיין אייזיל באדארף ער האבין איין שווערד מיר
לערנין אפ אז אבהמה גיהער נאר צו איר זאך עס גהער ניט צו איר
עס זאל רעדן אויף איר אננדררוח אז עס וועט קשה זיין צו אמענטשן
פר וואס זאלן די בהמות ניט קענין ריידין אזו וויא מענטשן זאל ער
זעהן דעם אתון פון בלעם אז הקב"ה האט אים גיעפינט זיין מויל וואס
האט ער גירעט ווארום ריידין איז נאר שיין פר אמענטשן ווייטער
איז חסר אין זוהר:

ויהי בבוקר ויקח בלק את בלעם זאגט רבי יצחק בלק איז גיוועזן אגרעס
מכשף פון בלעם נאר ער האט ניט גקאנט מכוין זיין די שעה ו
מען קאן שעלטן אזו וויא בלעם דרום ויקח בלק את בלעם בלק האט א
אן גיריכט אונ האט אים גיפירט צו אלעמן ויעלהו במות בעל וואס מיין
במות בעל אלא ער האט גיזעהן אין זייני כשפים דורך וואס ער וועט
קענן ביי קומן דען זיי וועלן מאכין במות צוא דר עבודת כוכב
וואס הייסט בעל אזו וויא דר פסוק זאגט וילכו אחרי הבעלים דרום שטיי
ויעלהו במות בעל ער האט אים גוויזן אז דורך דעם קען מען זיי ביי קו
וירא משם קצה העם ער האט גזעהן אז די קצינים אונ חשובים מיט זיי
גרויסין הער וועלין דינן דעם בעל אזו ווי דר פסוק זאגט ויקראו ב
הבעל אונ אויך ביי זייער מלך אחאב שטייט ויקראו בשם ה' ה' הוא האל
אונ בלעם אז ער האט דס דר זעהן האט ער גיזאגט צו בלק בנה לי ב
שבעה מזבחות ער האט גזעהן אז זייער מדריגה איז לטעלה משבע כוחות
איז אמשל איין גרוסער הער האט איין ליב האבר אונ אז איינר וו
זיך מיט אים קריגין האט ער מורא פאר דעם גרוסין הער גייט
אונ ברענגט איין מתנה צום גרויסין הער ווי דר גרויסר הער זעה
די מתנה זאגט ער ווי קומסטו צו מיר מיט דר מתנה אלא כדי
זאלסט שלעכטץ טאן צו מיין אוהב הייסט ער די מתנה ווארפן
די הינט אזו אויך בלעם האט גיבראכט די קרבנות פר הקדוש בר
כדי ער זאל קענין שלעכטץ טאן צו די ישראל זאגט הקדוש בר
הוא רשע ווי קומסטו צוא מיר נאר פון וועגן דיא ישראל דיין קר
גיהער פר די כלבים · זאגט רבי שמעון קום אונ זעה דעם גנאי ד
אום ווירדיגן רשע דען עס גיפינט זיך ניט אין דר גאנצר פרשה
זאל שטיין ויאמר ה' אל בלעם אדער וידבר ה' נייערט וישם ה' דבר בפי בל
גלייך ווי איינר טוט אן זיין אייזיל איין צאם זאל זיך ניט קענן ר
אהין אונ אהער אזו אויך וישם ה' דבר בפי בלעם הקב"ה זאגט צו אים
רשע איך וויל ניט אפילו דו זאלסט זיי בענטשן לא תקבנו ולא תב
נייערט גיי צו בלק אונ אז דוא וועכט וועלן עפנין דיין מויל וועס
ניט זיין אין דיין רשות אונ גיט אין דיין מויל הענגט אן דאס דיי
אונ אפילו ניט דס בענטשן נייערט מיין קדושה וועט זיי בענטשן
זי הייסט כ"ה תברכו את בני ישראל דרום שטייט ושוב אל בלק אבר וכה תד
מיין קדושה פון כה תברכו וועט זיי בענטשן אונ וועט ריידן פון ד
מויל אונ ווי ער איז גיקומן צו בלק אונ בלק האט גיהערט די ברכו
וואס בלעם בענטשט די ישראל האט ער גימיינט ער בענטשט זיי
מיט זיין ווילין האט ער גיזאגט לקוב אויבי קראתיך איך האב דיך גירופ
אז דו זאלסט זיי שעלטין צום סוף בענטשטו זייא נאך זאגט בלע
נעם נאר דייני כשפים אין דיין האנט דען מען קען מיט די כשפי
אויף האלטן די קדושה אונ אום רייסן פון זיי די ברכות דרום זאג
ער התיצב כה על עולתך מיט דיין כישוף וועסטו קענן די קדושה מעפ
זיין ואנכי אקרה כה אונ איך וועל די קדושה אום רייסן פון די רייד א
ברכות זאגט הקב"ה צו אים דו רשע איך וועל דיך אוס רייסן
אל בלק וכה תדבר מיין קדושה כ"ה מוז ריידין ווי דער רשע האט דא
גיזעהן אז עס העלפט אים גאר ניט זאגט ער הנה ברך לקחתי וברך ו
אשיבנה כלומר דיא ברכות פון דר קדושה כה קען איך ניט אום קער
איך זאל זייא עוקר זיין אז זיא זאל זייא ניט בענטשין זאגט בלע
הן עם כלביא יקום וויא קען מען דיא ישראל עפס טאן אז זייא זענ
אזו שטארק דען תיכף וויא זייא שטייען אויף פון דעם בע

זענ

וייא זיך תיכף מתגבר וויא איין לייב צוא דיגען זייער
ען דען וייא הייבין אן תיכף צוא זאגען שירות ותשבחות
הקב"ה אונ זיי לערנען אגאנצען טאג תורה ווילין זייא זיך לייגין
פן איז ער פריער מקדש דעם שם העליון אונ לייגט קריאת שמע
איז אוף זיך מקבל דעם עול מלכות שמים למעלה ולמטה עס
ביי נאכט שולט כמה מלאכי חבלה וכמה מיני משחיתים אונ
יי עפניז זייער מול אונ לייגין קריאת שמע אזו ווערן אלי מזיקים
חיתים פר זיי גבונדין ממילא וויא אזו קען מען זייא עפיס טאן
כלביא יקום זיי זענען אן גברייט אוף צו שטיין כאריה וויא איין לייב
ער איז איין גבור חיל דר סדר פון אלייב איז ער לייגט זיך אונ
ט איבער שפייז אבר זיי לא ישכב עד יאכל טרף • ד"א הן עם כלביא יקום זייא
ן אוף שטיין מקריב זיין קרבנות אוף דעם מזבח אונ מיר האבן
יינט בשעת דר קרבן איז פר ברענט גווארן הט זיך גוויזן אוף
מזבח אזו ווי אפייערדיגער לייב ער הייסט אריא"ל ער האט פאר
נט דעם קרבן אונ אז די ישראל זענען ניט גוט גוועזן הט זיך דם
ער גוויזן אזו ווי דם גשטאלט פון איין הונט וואס ער הויערט דרויף
האבן די ישראל גוויסט אז זיי בדארפן תשובה טאן לא ישכב עד
טרף דם זענען די קרבנות פון דר נאכט היינו עולות אונ איבר די
נות האלט הקב"ה מלחמה מיט זייערי שונאים רבי אלעזר זאגט
שכב עד יאכל טרף איטליכר מענטש וואס ער גייט במצות הקב"ה
ט ער זיך ניט ביז ער הרגית פון דיא מזיקים עלף הונדרט מיט
ם אונ צוואנציג וואס זייא רוען ביא אים • רבי אבא זאגט טוזנט
ביי דר לינקר זייט אזו ווי עס שטייט יפול מצדך אלף מיט וואס ווערן
פאלין זאגט דר פסוק יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם רוממות אל
ם דרום זאגט ער לא ישכב עד יאכל טרף דם איז לעשות בהם משפט כתוב
אגט רבי חזקיה אנטקעגן דיא דריי מאל וואס ער הט דעם אתון
אגן אונ הט אים אן גלאדן מיט כישוף זענען דיא ישראל דרייא
ל גבענטשט גווארן אונ אנטקעגן די דריי מאל זענען זיי זוכה צו
ן פני ה' דרייא מאל אין יאר עולה רגל זיין דרום שטייט חכית את
ר זה שלש רגלים דם איז מרמז אוף די דריי רגלים וואס דיא ישראל
זענען עולה רגל :

בלעם כי טוב בעיני ה' לברך וגו' ער זעהט אז זיין כישוף העלפט גאר
ניט אונ קיין שום רוגז איז ניט דא למעלה ולא הלך כפעם בפעם
ת נחשים הט ער זיך שון אפ גשייד פון די כשפים ער הט זיך שוין
לט מתעורר זיין מיט אנגדרן רוח צו בענטשן די ישראל • זאגט
יהודה עס שטייט דא אויך ותהי עליו רוח אלהים אונ עס שטייט ניט
' אלא ער הט זיך ניט מתעורר גוועזן בקדושה נייערט מיט כוחות
מאה וואס זיי זענען אונטר דר קדושה הייסן אויך אלהים אחרים זאגט
יוסי אז רוח אלהים מיינט מען ניט דיא קדושה ווארום שטייט ניט
אהער רוח אלהים נאר דא זאגט רבי אלעזר אזו האב איך גלערנט
אונ זעה עס שטייט טוב עין הוא יבורך לייען איין טוב עין גהער
בענטשן א מענטשן אונ בלעם איז גוועזן איין רע עין וואס זיין גלייכן
ניט גוועזן אוף וואס ער הט איין קוק גטאן איז דיא זאך גשאלטן
ן אונ דרום הט מען גזאגט אז איינר פירט זיין קינד אוף דעם
ק אונ ער וויל מען זאל אים קיין עין הרע ניט געבין זאל ער
ר דעקין מיט איין מאנטיל זיין קאפ דאס קיין שלעכטס אונ זאל
אים ניט קוקן אונ שולט זיין אזו אויך בלעם האט דא גזעהן אז

זייני כשפים העלפן אים גאר ניט שלעכץ צו טאן צו די ישראל הט
ער גוואלט אוף זייא אקוק טאן מיט זיין שלעכט אונ וייל וויא ער
זעהט ווערט דם גשאלטן דרום שטייט וישת אל המדבר פניו דיא טומאה
פון דר מדבר זאר אים העלפן שלעכץ טאן די ישראל זעה וואס עס
שטייט וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו באותו שעה אז
הקב"ה וואלט ניט מקדים זיין צו זיי איין רפואה וואלט ער זייא חס
ושלום גהאט פר לעגט אונ פר לארן מיט זיין עין הרע וואס הט הקב"ה
גטאן איין רפואה באותו שעה שטייט ותהי עליו רוח אלהים דאס מיינט
מען אוף די ישראל הט גרועט דר רוח אלהים אזו וויא איינער פאר
שפרייט איין מאנטיל אוף זיין קינד מען זאל אים קיין עין הרע ניט
געבין אונ עליו גייט ניט אויך בלעם נייערט אוף די ישראל אונ אז ער
הט דם דר זעהן הט ער תיכף גזאגט מה טובו אוהליך יעקב קום זאונ זעה
אז איינר וויל געבן דעם אנדרן איין עין הרע אזו גהער ער אים ניט
טאן נייערט ער זאל אים פריר לובן אז ער איז זייער שיין אונ דער
מיט איז שולט די עין הרע אזו אויך זאגט דא בלעם מה טובו אוהליך יעקב
ווי שיין זענין זיי ווי פיל שייני פלאנצונג איז גפלאנצט צווישן זייא מי
יתן אז זיי זאלן זיין גפלאנצט אין מיין משכן דען זיי זענען גלייך ווי דם
פלאנצונג וואס הקב"ה האט גפלאנצט אין גן עדן יזל מים מדליו עס איז
ניט גפונן אזו איין נטיעה אין דר תורה וויא זייער רואונג וזרעו במים
רבים עס זאל זיך ניט מערן אונ גרוסן דר רוח הקודש זאגט הקב"ה
צו אים רשע דייני אוגן קענן זיי שון גאר ניט טאן ווייל דיא קדושה
איז פר שפרייט איבר זיי דען זאגט ער אל מוציאם ממצרים אל איז טייטש
שטארק כלומר דר חוזק העליון איז בגריפין אין זיי אונ ווידר כתועפות
ראם לו זיי זענען זייער הוך אז קיינר קען ניט שטארקן זיין האנט צוא
גרייכן צו זיי פר גרוס הויכקייט פון זייער מדריגה העליונה דם איז
ווען זיי זענען פרום זענען זיי אין זייער מדריגה אונ שטארק אין זייערי
מצות אונ אזו וויא אלייב ליגט אוף זיין שפייז קען דאך אים קיינר
ניט אוועק רירין פון זיין ארט אזו אויך זייא כרע שכב כארי וכלביא זאגט
רבי אלעזר עס גפינט זיך ניט אוף דר גאנצר וועלט אזו אחכם להרע
ווי בלעם איז גוועזן דען בשעת די ישראל זענען גוועזן אין מצרים הט
זיי דר רשע גמאכט מיט כישוף אונ הט זיי פר בונדין אז זייא זאלין
חלילה ניט קענען ארוס פון דר עבודה ולסוף הט דם אים ניט גהאלפן
דרום זאגט ער דא ווי אזו קען איך זיי אצונד ביז טאן • איך האב
דאך אליין גמאכט זיי זאלן ניט קענען ארוס פון מצרים אונ פון דעסט
וועגין אל מוציאם ממצרים האט זייא השי"ת ארוס גצוגן פון דארטן דרום
וועלן שון אלי חכמים ומכשפים פון דער וועלט זייא ניט קענין קיין
שלעכטץ טאן :

רבי יוסי זאגט עס שטייט ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך וגו' ונערים קטנים
וגו' ויאמרו עלה קרח עלה קרח זייא האבין אלישע הנביא זייער
מבזה גוועזן אונ האבן אים גזאגט גייא אוף דו אפ גפליקטער זאגין
אונזרי חכמים דם זענען גוועזן מנוערים אום גלערטי פון מצות אונ תורה
אונ פון דר אמונה די רשעים זענען חייב גוועזן בדין עולם הזה ועולם
הבא אונ עס שטייט יצאו מן העיר דם זייא זענען ארוס גגאנגען פון דעם
סוד היחוד עס שטייט ווייטר ויפן אחריו אלישע הט זיי נאך גקוקט אוב זיי
וועלן חוזר בתשובה זיין אונ אוב עס וועט פון זיי ארוס קומן רעכטי
קינדער ויראם ער האט גזעהן אז זייער מוטר איז מיט זייא מעוברת
גווארן באסור ויקללם בשם ה' האט ער זייא גשאלטן מיט דעם שם ה'

ותצאו

דוכים ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים די בערן האבין פון זיי גהרגת
צווי און פערציג קינדר אנטקעגן די צוויי און פערציג קרבנות וואס
בלק הט מקריב גוועזן :

פרשת פנחס

וידבר ה׳ אל משה לאמר : פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן רבי אלעזר זאגט עס שטייט שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך דאס איז הקב״ה דאס זענן דיא כנסת ישראל מוסר אביך מיינט מען די תורה וואס אין איר איז פר האנדן כמה תוכחות און מוסר און עונשים אזו ווי עס שטייט מוסר ה׳ בני אל תמאס דען דר וואס איז עוסק בתורה בעולם הזה איז ער זוכה אז מען עפינט אים אויף פיל טויערין און כמה אורות לעולם הבא בשעת ער גייט אוועק פון דר וועלט פעדרט זיך די תורה פר אים און גייט צו אלי שומרים פון דיא טויערין און זאגט און רופט אום פתחו שערים ויבא גוי צדיק גרייט אן איין ארט צו דעם מענטשן עבד המלך דען עס איז ניט פאר האנדין קיין גרעסרי שמחה פר הקב״ה אזו וויא דער וואס איז עוסק בתורה ומכל שכן אז איינר שטייט נאך אוף ביי נאכט לערנן תורה דען אלי צדיקים הערן צו זיין קול און הקב״ה איז צווישן זייא אזו ווי עס שטייט היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני וואס מיינט מען היושבת בגנים דס זענן דיא כנסת ישראל וואס זי איז בגלות חברים מקשיבים לקולך דס זענן די מחנות עליונים הערן אלי צו דיין קול ושבח אין גלות · קום און זעה וועד עס שטארקט זיך אין דר שכינה זאל ער זיך שטארקן מיט אזעלכי זאכן וואס האבן אין איר איין אחיזה דס ער זאל חלילה ניט משקר ופוגם זיין מיט דעם היילגן צייכן וואס ער איז אן גהאלטן אין דר שכינה און זי היט אים און גיט אים שלום ומכל שכן ווער עס איז זיך נאך מקנא אוף דעם וואס ער איז דרוף עובר אזו וויא פנחס האט גטאן ווארום דיא ישראל וואלטן חלילה גוועזן פר לענט גווארן איבר דעם וואס זייא האבן גליידיגט אין דעם היילגן צייכן און האבן אים פאר שוועכט זיי האבן אים פוגם גוועזן און פינחס הט זיי מציל גיוועזן אזו ווי עס שטייט פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי זאגט רבי שמעון נאך וואס שטייט צוויי מאל בן אלעזר בן אהרן הכהן נאר אצונד הט ער בקומען די צוויי נשמות פון נדב ואביהוא דרום שטייט פנחס בן אלעזר איז ער אצונד גווארן בן אהרן הכהן ווייל ער הט בקומען דיא נשמות פון זייני צווייא קינדר · רבי שמעון איז גזעסן און האט עוסק גוועזן אין דער פרשת פנחס איז צוא אים גקומען זיין זון רבי אלעזר און זאגט וויא קומען די נשמות נדב ואביהוא אין פנחס אריין אוב דו וועסט זאגן ער איז ערשט גבארין גיווארין נאך זייער טוט אמער ער איז דאך נאך פריער גוועזן איין סגן הכהן זאגט רבי שמעון צוא אים מיין קינד איך וועל דיר זאגן דעם תוך פון דר זאך בשעת נדב ואביהוא זענן גשטארבן האבן זייערי נשמות ניט גקענט ארויף קומין תחת כנפי השכינה ווייל זיי זענן גשטארבן אן קינדר אזו וויא עס שטייט ובנים לא היו להם און ווער עס האט ניט קיין קינדר איז ער ממעט הדמות של מעלה און דרום זענן זייא ניט ראוי גיוועזן משמש זיין בכהונה גדולה · ובשעת אז פנחס הט זיך מקנא גיוועזן אוף דעם וואס דיא ישראל האבין פר שוועכט דעם היילגן צייכן און איז אריין גינאנגן צווישן אלי חיילות און האט מיט זיין כלי גישטאכן זמרי מיט כזבי ער הט זיי ביידי ארוס גטראגן אוף דר שפיז פר אלי ישראל

און דר שבט שמעון האבן זיך אלי איין גזאמילט אויף אים איז אי...
פר פחד די נשמה ארוס גפלוגן אזו האבין זיך אין אים באהעפט ד...
צוויי נשמות פון נדב ואביהוא וואס זענן גוועזן נע ונד אן איין לבו...
אזו איז אין אים ווידר אריין זיין נשמה זיא איז נכלל גווארן מיט ד...
צווייא נשמות און האבן זיך אין אים גשטארקט דען ער הט אצונ...
מרויח גוועזן ער זאל זוכה זיין צו זיין איין כהן גדול וואס ער איז פריע...
דר צו ניט ראוי גוועזן דרום זאגט איוב זכר נא מי הוא נקי אבד דר ריינ...
צדיק אוב ער הט פר לארן זיין נשמה בשעת זיא איז פון אים ארו...
גפלוגן ואיפה ישרים נכחדו דס זענין דיא רעכט פארטיגע בני אהרן א...
פון זיי ניט פר מיטן גווארן זיי זאלן אצונד בקומין וואס זייא האב...
פריער פר לארן דען זיי האבן זוכה גוועזן צו דר כהונה גדולה דורך...
פנחס דרום שטייט פנחס בן אלעזר איז ער פריער גוועזן און היינט איז ע...
גווארין בן אהרן הכהן דען ער האט בקומן דיא נשמה פון דיא קינדע...
פון אהרן :

ויאמר ה׳ אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה׳ נגד השמש פר וואס...
איז זייא גקומען אזו איין משפט זאגט רבי יהודה ווייל זייא...
האבן גזינדיגט בגלוי ובפרהסיא דרום הט מען זיי דן גוועזן בגלוי...
זאגט רבי שמעון פון דאנן לערנן מיר אפ ווי אזו דער מענטש זא...
זיין חטא מתקן זיין מיט תשובת השקל והגדר אזו ווי ער האט גזינדיג...
מוז אזו זיין דר תיקון מיט דר תשובה דען זיי האבן פוגם גוועזן אי...
דעם היילגן צייכן וואס ער ווערט אן גירופין שמש דרום הט מע...
זייא דן גוועזן אנטקעגן דעם שמש און אז איינער טוט תשובה נא...
ער איז ניט רעכט מתקן אין דעם גישטאלט וויא ער האט גיזינדיג...
האט ער ניט קיין רעכטין תיקון ד״א ואיפה ישרים נכחדו מיינט מען דיא...
מענטשין וואס האבן רעכט פארטיגע מעשים פאר זייער האר אונ...
זענין מקנא לשמו הגדול זאלין מקדש זיין שמו ברבים אזוי אוב...
צווישן די שרי מעלה איז מען אים אוך מקדש און הקב״ה ווערט ד...
קענט צווישן אלי מיט זיין צו נעמן אבר ישראל וואס זייא דר קעני...
אים ווערט ער צוא זייא דר קענט מיט זיין רעכטין נאמען דען אל...
נעמן זענן נאר צו נעמן צו דעם שם ה׳ אזו אוך איטליכר מלאך הט...
זיין נאמן ער זאל דר קענט ווערן מיט דעם שם הסלך שלו אבער דיא...
ישראל דר קענן אים מיט דעם רעכטין נאמן זאגט ר׳ שמעון וועלכ...
מענטש וואס איז ניט מתקן וואס ער האט פריער גזינדיגט אי...
גליך ווי ער וואלט משקר גוועזן אין דעם חותם המלך און איך לייען...
אוף אים דעם פסוק ומצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר דס מיינט מען ער...
האט גפונין איין אבידה דיא היילגי נשמה און ער לייקנט אין איר...
איז אים בעסר ער וואלט ניט גבארן ווערן מיר האבן גלערינט איין...
צדיק גמור ווערט ניט נדחה פר איין רשע און דער רשע קען אי...
קיין שלעכץ ניט טאן אבר איין צדיק שאינו גמור ווערט נדחה פר...
איין רשע וועלכר הייסט איין צדיק גמור דר וואס האט ניט איין פאר...
קרימטע נשמה דס הייסט ער האט אין יענים גלגול גזינדיגט נאר...
ער האט איין ריני נשמה און ער פר זוכט אלץ מיט זיין חלק ער...
בויט הייזער און שלעסר און טויערן אלץ אין זיין חלק ונחלה אבער...
איין צדיק שאינו גמור הייסט ער בויט אין אפרעמדר נחלה דס הייסט...
ער טוט מצות ומעשים טובים און ווייסט ניט אויב זייא זענן זייני...
הייסט ער אצדיק שאינו גמור כחמת דיא נשמה איז ניט ריין דער...
ווערט נדחה פר איין רשע גליך ווי איינר שטעלט אוף ארויסן ג ניט...

: דר יסוד איז קרום אונ איין גזונקין איז דער בנין ניט גאנץ ביז איז רעכט מתקן דעם יסוד · אזו אוך דער מענטש וואס זיין בנין תורה אונ מצות איז אלץ גוט נאר דר יסוד הייסט די נשמה איז ...ט ריין הייסט ער איין צדיק שאינו גמור אזו אוך פנחס האט ניט ...ה גיוועזן צו דר כהונה גדולה ביז ער הט מקנא גוועזן לשם הקודש ...ב הט ארץ רעכט מתקן גוועזן וואס ער הט פריער מקלקל גיוועזן :

...י יהודה הייבט אן לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני וגו' הבוטח אליך עם וואלט גהערט שטיין הבוטח בך איך פר זיכר מיך אין דיר אבער היינט עם שטייט הבוטח אליך איז טייטש דוד הט פר זיכערט צו הקב"ה ...ט הקב"ה כביכול זאל פאר זיכערט זיין אין אים דס ער וועט אויף ...יין אכי חצות לילה צו לויבין הקב"ה אזו ווי עם שטייט חצות לילה ...ים להודות לך עם שטייט אקום איך וועל אויף שטיין מיך מקדש זיין ...ן דיר ער זאגט שמרה נפשי היט מיין נפש אז זי וועט פון מיר אוועק ...ן דען ווען דר נפש גייט אוועק פון דעם מענטשן צו ירשינן עולם ...בא אז דר נפש איז זוכה גיין כמה חילות עליונים אקעגן אונ היטן אונ זיי ברענגן זי ארויף אלי ראש חודש אונ שבת צו מקשר זיין זי ...ן דר שכינה אבר ווען זי איז ניט זוכה אזו קומן כמה משחיתים איר ...קעגן אונ זענן זי דוחה וויי צו דעם נפש דס זי ווערט גווארפין אזוי אשטיין אין אשלידר דרום הט דוד גיבעטין אז הקב"ה זאל אים ...טן זיין נפש אונ זי זאל מקובל ווערן פר הקב"ה כי חסיד אני ווי אזו ...ט ער זיך אליין גרופן חסיד אלא ווער עס היט זיין ברית קודש פון ...ת דר הייסט אצדיק והסיד ער ירשת עולם הבא דרום שטייט ועמך ...ם צדיקים לעולם יירשו ארץ דאס מיינט מען ארץ החיים לעולם הבא :

...י חייא הייבט אן עדות ביהוסף שמו וגו' שפת לא ידעתי אשמע יוסף האט גיקענט שבעים לשונות דען גבריאל האט מיט אים גילערינט ...שעת אז דס ווייב פון פוטיפר הט אים תובע גוועזן לזנות הט ער ...ה גמאכט גלייך ווי ער הט ניט פר שטאנען איר לשון דר נאך הט זי ...ם אן גחאפט ביי זיין קלייד אונ דר רוח הקודש שרייט אקעגן אים ...וסרך מאשה רעה מנכריה אמריה החליקה אונ ווייל ער הט גהיט דעם ברית ...ט ער זיך בהעפט אין דר שכינה דרום הט אים הקב"ה מוסיף גוועזן ...יין אות פון זיין נאמין דרום שטייט עדות ביהוסף אונ אזוי אוך פנחס ער הט מקנא גוועזן אויף דעם ברית הט ער אים אוך מוסיף גוועזן ...יין אות דרום הייסט ער פינחס מיט איין יו"ד רבי יוסי זאגט ווער עס ...ז מכבד דעם שם הקודש פון זיין הערין אונ טוט אים ווערדיגן ...עוה"ז אונ היט דעם הייליגן צייכן איז ער זוכה אז הקב"ה טוט אים ...ערדיגן איבר אלי דס ווייסין מיר פון יוסף ווייל ער הט גהיט דעם ...ברית אזו ווי עם שטייט וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו אונ עם שטייט ...תון אותו על כל ארץ מצרים אונ ניט דאס אליין נאר דער ים איז אוך ...שפאלטן גווארן פר זיין ארון אזו ווי דר פסוק זאגט הים ראה וינס ויאל... ...י אים שטייט וינס ויצא החוצה פנחס הט אוך זוכה גוועזן בעולם הזה ...עולם הבא · אונ הט לענגר גלעבט פון אלי יוצאי מצרים אונ הט ...בה גוועזן לכהונת עולם ער מיט זייני קינדר נאך אים אוב די וועסט ...עגן ער איז דאך פריער אוך גוועזן איין כהן פר מעשה זמרי · עס ...יז אזו דען די וואס זאגן אז פנחס איז פריער ניט גוועזן קיין כהן נאר ...צונד איז ער ערשט גיווארן · זיי לערנן דס אפ ווייל עס שטייט ביא ...מעשה זמרי והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא איז משמע ...ר הט ערשט זוכה גוועזן צו זיין אכהן איז בוודאי רעכט אונ נאך דעם וואס ער זאגט אז ער איז פריער אוך גוועזן אכהן איז אזו ער פשט · קום אונ זעה דר כהן וואס ער הרגית א נפש ווערט ער פסול צו דר כהונה דען זיין מדריגה וואס ער הט אין איר איין אחיזה ווערט נפגם אונ פסול צו אים ממילא איז דאך פנחס מצד הדין פסול גוועזן צו דר כהונה ווייל ער הט גהרגת צו זמרי נאר ער הט מקנא גוועזן צו הקב"ה איז ער מייחס די כהונה אויף אייביג צו אים אונ צו זייני קינדר לדורי דורות · רבי אלעזר הייבט אן ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך ה' עם שטייט ווייטר ויהושע היה לבוש בגדים צואים ועומד לפני המלאך דר מלאך איז דומה שר של גיהנם אונ דר וואס גייט אין די פר שמירטי קליידר פירט ער אים אין גיהנם דרום האט ער אים אויך גוואלט פירן אין גיהנם ביז עס איז גקומן איין קול הסירו הבגדים הצואים מעליו מען זאל אפ טאן פון אים די בגדים צואים וואס זיי ווערן פון די שלעכטי מעשים פון דעם מענטשן דרום שטייט ראה העברתי מעליך עונך והלבש אותך מחלצות אונ הט אים אן גטאן טייערי קליידר וואס דורך זיי קען ער זעהן די פני השכינה דעם כבוד פון זיין הערן אזו פנחס איז ניט אפ גיטאן גווארן פון דר וועלט ביז עס איז צו אים מתוקן גווארן אנדרי קליידר וואס דר רוח הט פון זיי הנאה לעולם הבא אונ אין איין שעה הט ער אום גטאן זייני לבושים אונ הט אן גיטאן דיא טייערי לבושים מקיים צו זיין הנני נותן לו את בריתי שלום ווייטר זאגט ער סודות עס איז גמאלט אז צדיקים זאלן זיין זייער ארום אזו ווי מיר גפינן ביי רבי אלעזר בן פדת אונ רבי חנינא בן דוסא אזו אוך איוב איז גוועזן אצדיק אונ הט גליטן גרוסי יסורים דרום ווייל ער איז גוועזן איין זון פון איין יבמה דען אז איינר איז מייבם זיין ברודרס ווייב קומט אין דעם זון וואס ער האט מיט איר דיא נשמה פון דעם מת ער ווערט אצוגנד מתוקן וואס ער הט פריער מקלקל גוועזן דס איז איין צדיק ורע לו אונ די וואס זיי פר שטיין ניט זאגן זיי אז דרום איז אצדיק אמאל ניט גוט ווייל בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא נייערט עס גוועגט זיך נאר אין מזל אבר עס איז ניט אזו דען מיר זעהן דאך ביי אברהם דען זיין מזל הט אום גוויזן אז ער זאל קיין קינדר ניט האבן האט אים הקב"ה ארוס גצוגן פון זיין מזל אזו ווי עם שטייט ויוצא אותו החוצה דען פר מתן תורה איז אלץ גוועגט גוועזן אין מזל אפילו בני חיי ומזוני אבר אז די ישראל האבן די תורה מקבל גוועזן זענן זיי ניט אונטערין מזל דרום ווייל אברהם הט גיהאט די ה' אין זיין נאמין דאס ווייזט אויף חמשה חומשי תורה וואס זייני קינדר וועלין מקבל זיין דרום האט ער אים גגעבן אלי הימלן אונ אלי מזלות אז זיי זאלין זיין אונטער אים אונ אז ער וועט לערנן תורה לשמה ער זאל זיא מקיים זיין דר איז ניט אונטר די מזלות אבר ווען ער לערינט די תורה ניט אויף דעם תנאי ער זאל זי מקיים זיין איז ער יוא אונטר די מזלות ככל שכן די עמי הארצים דס זיי זענן גגליכן צו די בהמות דאס אויף זייא שטייט ארור שוכב עם כל בהמה דאס פון זייא איז בטל גיווארין דער כח המזלות ווייטר שטייט פון דעם סוד הגלגול כדי די מלאכים זאלין אים ניט דר קענן מוז מען אים מאכין שינוי השם ושינוי המקום ושינוי מעשה אזו וויא אברהם הט ניט זוכה גוועזן צו האבן קינדר ביז ער הט משנה גוועזן זיין מקום אזו ווי עם שטייט לך לך מארצך אונ שינוי השם לא יקרא עוד את שמך אברם אונ שינוי מעשה דס הייסט מען מוז דיא ערשטע מעשים רעים אוועק ווארפין אין מען מוז טאן מעשים טובים אזו אויך ווער הקב"ה שיקט אראפ די נשמה פון אויבין אונ ברענגט זי אראפ אויף

דער

דער וועלט זאגט דער פסוק משנה פניו ותשלחהו דען ווען דער משחית וואס הייסט עברה בגעגינט אים אונ ער איז שון פאר ענדערט אין זיין פנים פון פריער פרעגן אים די אנדערע משחיתים דם איז דר חוטא ענטפערט ער דם ער איז שון ניט ווייל ער איז שון ניט אין יענם בנין ער איז שון גאר אנדרר בנין אזו בייא איין נגע אין שטוב שטייט ועפר אחר יקח וטח את הבית אזו איז ער שוין אין אנדרן גוף וגידין ובשר ועצמות אונ דר ערשטער גוף וואס ער איז געוועזן מיט איין נגע צרעת איז צו שטוסן אין דר ערד אזו הט ער היינט איין תיקון עס איז איין משל אבוים וואס מאכט ניט קיין פיל פירות נעמט מען די צווייגן אונ מען איז זיי מרכיב אין אנדרן בום אזו מאכט ער שוין פירות אזו גהער אוך אמענטש צו טאן אז ער זיצט אין איין שטאט וואס רשעים זיצין דארטין אונ דורך זיי קען ער ניט האלטין די תורה ומצות אונ ער איז ניט מצליח בתורה מוז ער אוועק גיין פון דארט אוף אנדער ארט וואו עס זיצן רעכטע לייט וואס האלטן תורה ומצות וואס דאס הייסט עץ חיים היא למחזיקים בה אונ דער מענטש הייסט עץ כי האדם עץ השדה אונ די מצות הייסן פירות שטייט ווייטר אותו תשחית וכרת דעם זאלסטו פר שניידן פון עולם הזה אונ פר דארבין פון עוה"ב דרום מוז ער אוועק גיין פון דעם ארט אין אזו איין ארט ווי צדיקים זענן דריגן דרום זאגן די חכמים ולא המדרש עיקר אלא המעשה ער זאגט ווייטר פון איוב ער הט גמוזט ליידן יסורים מחמת דיא זינד פון זיין דור אונ אזו אוך אלי צדיקים וואל צו דעם חלק פון דעם צדיק וואס ער קען מנצח זיין דעם מקטרג מיט דעם איז ער מציל דעם גאנצן דור אונ ווערט איין רועה נאמן ומנהיג הדור דרום הט משה זוכה געווען צו זיין איין רועה נאמן אויף די ישראל דם זיי זענין ניט פר לארין גיווארן בעולם הזה אונ ער האט זייא מנהיג געווען בתורה ומעשים טובים אונ אזו אוך וועט ער אוף זיי שולט זיין בעולם הבא אין דעם קומט ארייין צו זיי משה דער רועה נאמן ער פרעגט ווען די וועלט איז בצרה נעמט הקדוש ברוך הוא צו דעם צדיק אזוא וויא איינער אז ער איז שלאף לאזט אים דער רופא בלוט פון איין אדר פון זיין רעכטי האנט פר וואס לאזט ער אים ניט פון זיין לינקע האנט זי איז דאך נאהינט צום הארצין • זאגט רבי אבא צו רבי יוסי איך וועל דיר זאגן וואס עס האט זיך גיטראפן מיט דר הייליגר ליכט רבי שמעון • אמאל בין איך מיט אים גגאנגן אין דר טאל פון אשטאט אונ מיר האבן עוסק געווען בתורה דעם גאנצן טאג אונ מחמת עס איז זייער שטארק געווען די היץ פון דער זון האבן מיר זיך גיזעצט אין אלאך פון איין פעלזין זאג איך צו אים וואס איז דם אז אלי מאל וואס רשעים זענן דא אוף דר ערט אונ דר דין איז דא אוף דר וועלט אזו ווערן די צדיקים גשלאגן אזו ווי מיר האבן גלערינט אז די צדיקים ווערין ניתאפט אין דר זינד פון דעם דור פר וואס איז דם זאל איך זאגן דם איז מחמת זייא האבן דיא רשעים ניט גישטראפט עס איז דאך דא במה מוכיחים אונ דיא רשעים זענין עס ניט מקבל עס מוז זיין זייא שטארבן כדי עס זאל ניט בלייבן קיין מגין אויף זיי דען כל זמן זיי לעבן קען קיין דין ניט קומן אוף די רשעים ווייל זיי זענן מגין עס איז דאך אבר ניט קיין שמחה אוף זיי אז זיי שטארבן זאגט רבי שמעון בוודאי ווערן זיי נתפס אין די זינד פון דעם דור אונ זיי זענן מכפר אוף דר וועלט פון וואנט ווייסין מיר דם פון די אברים פון דעם גוף

אז זיי זענן שלאף אונ עס איז אוף זיי איין צרה אזו שלאגט מען בלוט צו דעם חולה אין איין אבר אזו ווערט גיהיילט דר גאנצר גוף אזו אוך די גאנצי וועלט איז גלייך וויא אברים אונ ווען דר מדת הדין איז שורה אזו נעמט הקב"ה צוא אצדיק שלאגט ער איין אבר אונ דורך דעם צידט ער אוים די רפואה צו דר גאנצר וועלט אזו ווי דר עסוקה זאגט והוא מחולל מפשענו מדוכא מעונותינו ובחבורתו נרפא לנו ווען ער מאכט אבייל צו איין אבר ווערן אלי גהייקט אונ איז מכפר אוף דעם דור אונ דם איז דר סוד פון צדיק ורע לו אונ דר צד אחר דר שטן אי מקטרג אויף אים אזו איז דער דין שולט אויף דעם צדיק אונ דער צדיק איז דר פר זוכה לגדולה עליונה בעולם הזה ובעולם הבא אונ צדיק וטוב לו איז אז הקב"ה בגערט אים ניט צו נעמין פר דר וועלט האב איך אים ווידער גיפרעגט ווען עס זאל נאר אזוי זיין צוא איין צדיק וואלט רעכט געווען עס איז דאך אבר דא פיל צדיקים וואס זענ שלאף מיט צרעת אונ צרות אונ די האבן פיל טובות אוף דר וועלט זאגט ער מיט איינם אדר מיט צוויי יסורים איז טאקי גיניג אזו ווי מען שלאגט בלוט צו איין חולה פון איין האנט ווערט דר גאנצר גוף גהיילט אזו אוך איז גניג אצדיק אבר ווען דם שלאפקייט שטארקט זיך אונ ווערט גרעכר אזו מוז מען שלאגן פון דר אנדרר האנט אוך אזו אז עס איז דא פיל עונות אין דור אזו ווערן זיי אלי גשלאגן כדי צוא מאכין איין רפואה צום גאנצן דור אבר אז עס איז ניט דא קיי פיל רשעים אזו איז גניג אצדיק ער זאל נתפס ווערן בעון הדור דע עס דארף ניט די גאנצי וועלט גשלאגן ווערן אבר אז דם דור ווערט גהיילט מיט תשובה ווערן די צדיקים אוך גהייקט אין אמאל איז פ דאגדן אז דר צדיק איז כל ימיו קראנק ער זאל מגין זיין אוף דעם דור אונ אז ער שטארבט ווערן אלי גיהאלפן אונ האבן אכפרה דר נאך זענן מיר אוף גשטאנן אונ זענן ווייטר גגאנגן אונ עס איז זייער אי הייסר טאג געווען אונ דם שטארקייט פון דר זון איז גרוס גיוועזן או עס איז אונז זייער שלעכט געווען ביז מיר האבן דר זעהן בייטר אזו האבן מיר זיך גזעצט אין אשאטן פון אבום הייבט אן רבי אבא ע שטייט שירו לה' שיר חדש תהלתו בקצה הארץ וויא גאר זענין דיא צדיקי גלובט פר הקב"ה דען זיי זענין פון דר קדושה פון הקב"ה למעלה וואס הייסט ישראל אונ אלי זייערי שמחות איז גאר צו מאכין איחוו ביי אלי זאכן לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה דען מיר האבן אזו גלערינט אל שמחות וואס די ישראל האבן אונ זענן זיך ניט משתף צו הקב"ה אי דם ניט קיין שמחה אונ דר ס"ם מיט זיין חברותא זענן אן גבריים צ מקטרג זיין אוף דר שמחה אונ עס ווערט איין בכיה אונ הקב"ה אי זיך ניט משתף צו דעם צער אבר אז דר מענטש איז משתף אין זי שמחה צוא הקב"ה ושכינתיה ווען דער מקטרג קומט מקטרג צוא זיי אויף דר שמחה אונ מאכט דער פון איין צער איז זיך הקב"ה כביכו משתף אין זיין צער אזו וויא עס שטייט בכל צרתם לו צר עמו אנכי בצר פון וואנן ווייסן מיר דם אז מען דארף משתף זיין צו הקב"ה בשעו שמחה ווארום עס שטייט ישמח ישראל בעושיו עס וואלט גידארפט צו שטיין בעושו אין זיין בשעפער וואס דען שטייט בעושיו לשון רבים נא די שמחה פון דיא ישראל איז נאר מיט די וואס זייא האבין אין אי איין חלק דאס איז הקב"ה מיט זיין פאטר אונ מוטר אונ חאטשי ד פאטער אונ מוטער זענין שוין גישטארבין נעמט זייא הקב"ה ארויס

דעם גן עדן אונ ברענגט זייא מיט זיך זייא זאלין זיין אויף דער
חה אונ אויף דעם שטייט נעשה אדם בצלמנו מיר וועלען מאכען
ותפות דען מיר האבין גילערינט דריי בעלי מלאכות האט הקב״ה
אכט ער זאל פון זיי אוים ציהן די גאנצי וועלט דס זענן שמים וארץ
ם אונ איטליכר האט איין טאג משמש גיוועזן דעם ערשטין טאג
בן די הימלן אוים גיצוגן זייער אומנות אזו וויא עס שטייט ויאמר
ים יהי אור ויהי אור דעם אנדרין טאג האט דיא וואסר אוים גיצויגין
מנות אזו ווי עס שטייט יהי רקיע בתוך המים ווען די וואסר וואלט זיך
ט צו טיילט האלב ארויף אונ האלב אראפ וואלט די וועלט קיין
ם פט גיהאט · דעם דריטין טאג האט דיא ערד אוים גיצויגן איר
מנות אזו וויא עס שטיט תדשא הארץ דשא · דעם פערטין טאג איז
ער גיוועזן דיא הימלין יהי מאורות ברקיע השמים · דעם פינפטין טאג
ווידר גיוועזן דיא וואסער ישרצו המים שרץ · דעם זעקסטין טאג איז
ער גיוועזן דיא ערד תוצא הארץ נפש חיה אז דיא דרייא זענען שוין
רטיג גיווארין זאגט הקב״ה איך האב צו מאכין איין אומנות צו
שאפין איין מענטשין אזו איז דרייא שותפים אין דעם מענטשין
ב״ה מיט זיין פאטער אונ מוטר דער פאטער גיט זיין חלק פון
מים וקים דיא מוטער גיט איר חלק פון דער ארץ אונ הקב״ה איז
ן שותף צוא זייא אונ גיט אים דיא נשמה דרום שטייט ישמח ישראל
שיו איז לשון רבים מיינט ער דיא דרייא שותפים אונ אז זיינע
טער אונ מוטר זענין שוין גשטארבין גייט גאט אריין אין גן עדן
ב נעמט זיי ארוים זיי זאלן זיך משמח זיין אין דר שמחה פון זייער
ד אונ דיא מענטשין ווייסין דאס ארץ ניט אבער ביא איין צרה
ילה איז הקב״ה ניט מודיע צו דיא פאטער אונ מוטר אזו וויא עס
ייט בצר לי אקרא ה' ואל אלהי אשוע · רבי אבא מיט רבי יוסי זענען
עסן אין איין שאטין פון איין בוים אונ האבן דארט מגלה גיוועזן
דות התורה דר וויל האבין זיי דר זעהן וויא אין הויז גייט ארוים
ווי איין גשטאלט פון איין מענטשין איז רבי אבא גיפאלין אויף
פנים זאגט רבי יוסי איך גידענק איין מאל האב איך אויף דעם
ט גיזעהן רבי פנחס בן יאיר דס ער הט גיזאגט סודות אין פרשת
חס אויף דעם פסוק פנחס בן אלעזר ווייל פריער איז דער ברית
ען נאר צוא משה דרום אז פנחס האט מקנא גיוועזן אויף דעם
ית הט משה רבינו אליין גימוזט זאגין צו אים הנני נותן לו את בריתי
ם דרום שטייט לכן אמור לו דרום זאג צוא אים אבר פון דעסט
ין איז פון משה גאר ניט אוועק גינומען גיווארין עס איז גלייך
ען ווי מען צינד אן איין ליכט פון דעם אנדרין ווערט דאך דאס
שטי גאר ניט נחסר אין דעם קומט דר צל אונ זעצט זיך אנידער
קושט אים אונ זיי הערין אז איין קול שרייעט ראמט אוים איין
ט רבי פנחס בן יאיר איז דא ביי אייך דעו מיר האבין גילערינט
עת דיא צדיקים זענען מחדש דברי תורה פון אזו איין צדיק ווענין
ער איז שון אויף יענעם עולם אזו איז זיין נשמה פוקד דס ארט אונ
מט צו זיי ער זאגט וואול איז מיין חלק וואס איך האב זוכה גיוועזן
א זיין בחברותא פון דעם צל הקודש אונ זאגט ווייטער פון רבי
חס ווענין דברי תורה דער פסוק זאגט כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך
וגו' איטליכר מענטש דארף זעהן צו טאן מעשים טובים כל זמן
ליכט ברענט אים אויף זיין קאפ דס הייסט כל זמן די נשמה איז
דעם גוף ותם איז דער כח של מעלה אז וויא משה רבינו האט

גיזאגט ועתה יגדל נא כח ה' אזו זאל ער טאן דעם ווילין פון זיין האר
כל אשר תמצא ידך לעשות ווכי דו קענסט טאן בכחך כל זמן דר כח ליכט
אין דיר עשה טוא אויף דעם כח האבין מיר גילערינט כל העונה אמן יהא
שמיה רבא בכל כוחו ער מוז דר וועקין דעם כח של מעלה אונ מיט דעם
כח זאל ער צו ברעכין די קליפות דען ביי דעם כח איז דיא מעשה
דס הייסט אויף דר וועלט קענסטו טאן במעשה וחשבון אבר אז דו
שטארבסט אין מעשה וחשבון בשאול אשר אתה הולך שמה דארט קען מען
שוין ניט טאן קיין תשובה · פרעגט ער וואס זאגט שלמה בשאול אשר
אתה הולך שמה גייט דען איטליכער מענטש אין גיהנם אריין זאגט ער
בוודאי איז אזו אז איטליכער מענטש מוז גייז אין גיהנם אריין נאר
עס איז פר האנדין אזעלכי וואס גייען תיכף ארוים אזו ווי עס שטייט
מוריד שאול ויעל חוץ דיא רשעים וואס זענין גישטארבין אן איין הרהור
תשובה די גייען ניט ארוס אבר אפילו צדיקים גמורים מוזן אריין גיין
כפי שעה אונ מען נעמט זיי תיכף ארוים פון דארט אונ די צדיקים
ברענגין ארויף די רשעים וואס זיי האבין מהרהר בתשובה גיוועזן פאר
דעם טויט אונ זענין גישטארבין אונ האבין קיין תשובה ניט גיטאן
דס איז גישריבן בקיצור · זאגט רבי אבא איך גידענק איין זאך וואס
איך האב גיהערט פון דער היילינגער ליכט רבי שמעון ער האט
דאס גיהערט פון רבי אליעזר עס איז איין מאל צוא אים גיקומן איין
אפיקורוס אונ זאגט אלטער אלטער דרייא שאלות האב איך דיר צו
פרעגין איינס איז וואס איר זאגט אז מען וועט אייך בויען איין בית
המקדש אמער מיר גיפונען דאך ניט אין דר תורה עס זאל זיין איין
בית שלישי ורביעי דאס וואס האט גידארפט גיבויט ווערין איז שוין
גיבויט גיווארין אונ ווייטר דארף שוין מער ניט זיין דען עס שטייט
נאר אין פסוק שני בתי ישראל אויך שטייט גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון
מן הראשון · די אנדערע שאלה איז דאס וואס איר זאגט אז איר זענט
זייער נאהונט למלך עליון אמער דר סדר פון דער וועלט איז דאך
ווער עס איז נאהונט צוא דעם מלך איז ער תמיד בשמחה אונ איר
זענט תמיד אינצער אונ אין מורא ודוחק ויגון · די דריטי שאלה איז
איר עסט ניט קיין נבלות וטריפות כדי איר זאלט זיין גיזונד אונ
שטארק אין אייערע גופים אונ לסוף זייט איר תמיד שלאף מיט
חלאים רעים אונ צוא בראכין מן הסתם זענט איר אזו איין פאלק
וואס הקב״ה הט אייך פיינט · אלטער אלטער זאג מיר ניט קיין שום
תירוץ ווארום איך וועל דיך גאר ניט הערין אונ וועל ניט פר נעמען
דיינע רייד · הייבט רבי אלעזר אויף זיינע אויגין אונ הט אויף אים
איין קוק גיטאן איז פון אים גיווארין איין הויפין ביינר דס הייסט ער
איז תיכף גישטארבין אז דר רוגז איז פון אים גישטילט גיווארין הט
ער אום גיקערט זיין קאפ אונ הט גיוויינט אונ זאגט ה' אדונינו מה אדיר
שמך בכל הארץ עס איז ניט פר האנדין קיין שום ווארט וואס עס זאל ניט
ארוים גיין מפיו של הקב״ה · דיא אלי זאכין וואס דר רשע האט סך
גיפרעגט האב איך דס גיפרעגט צו אליהו האט ער מיר גיענטפערט
מען הט דס מסדר גיוועזן בישיבה של רקיע פר הקב״ה בשעת די ישראל
זענן ארוים גיגאנגן פון מצרים הט הקב״ה גיוואלט אז זיי זאלין זיין
אויף דר ערד אזו ווי די מלאכים קדושים למעלה אונ הט זיי אליין
גיוואלט בויען איין בית המקדש אונ האט זיי גיוואלט פלאנצין איין
היליגי פלאנצונג אין גישטאלט פון אויבין אזו ווי עס שטייט תביאמו
ותטעמו בהר נחלתך דוא זאלסט זייא אליין ברענגען אונ פלאנצין בהר

נחלתה

נחלתך אין וואס פאר איין ארט מכון לשבתך פעלת ה' מיט דעם בית המקדש וואס דו האסט אליין גימאכט ניט קיין אנדרר דאס איז דר בית ראשון מקדש ה' כוננו ידיך דאס מיינט מען דעם בית שני דיינע הענט האבן אליין גימאכט די ביידי בתי מקדשים · אבר דער נאך אז דיא ישראל האבען גיזינדיגט אין דער מדבר אונ זענען דארטען גישטארבן הט הקב"ה זייערי קינדר גיבראכט קיין ארץ ישראל זיי האבן זיך אבר שוין אפ גילערינט צו טאן שלעכטי מעשים האבען זייא שוין קיין זכות ניט גיהאט אז הקב"ה זאל זייא אליין בויען דעם בית המקדש מיט זייני הענט דרום האט דער בית המקדש גימוזט גיבויט ווערן דורך הענט פון מענטשן דרום האט ער קיין קיום ניט גיקענט האבין ווייל ער איז גיוועזן מעשה בני אדם קען ער קיין קיום ניט האבן דרום הט דוד גיזאגט אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו דען עס וועט קיין קיום ניט האבן אזו אויך אין דיא טעג פון עזרא בימי בית שני הט אויך דר חטא גורם גיוועזן האבין זיי אויך אליין גימוזט בויען דרום האט ער אויך קיין קיום ניט גיהאט אונ ביז אהער איז נאך אפילו ניט גיוועזן דער בנין הראשון וואס הקב"ה אליין בדארף בויען ביז לעתיד שטייט בונה ירושלים ה' ישראל יכנס ער וועט אליין בויען אונ ניט קיין אנדרר אונ אויף דעם בנין טוען מיר האפן אונ עס וועט שוין ניט זיין קיין בנין בשר ודם נייערט הקב"ה אליין וועט אראפ נידערין ביידי בתי מקדשות מיט איין מאל דר בית ראשון וועט זיין מכוסה אונ דער בית שני וועט זיין אנטפלעקט אז די גאנצי וועלט וועלין זעהן דם אומנות פון הקב"ה בשמחה שלימה וברצון חלב דרום וועט מען זעהן די ענני כבוד אונ די ענני כבוד וועלן אויף ברענגין דאס בית ראשון ביז דעם הימל אונ דאס האפן מיר אונ אפילו ירושלים וועט ניט זיין קיין מעשה ידי אדם אזו וויא דר פסוק זאגט ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב אונ אז די שטאט וועט זיין אזו מכל שכן דר בית אליין ווס ער איז זיין וואוינוג אונ אזו הט גיזאלט זיין תיכף אז דיא ישראל זענען פון מצרים ארויס גיגאנגן נאר זיי האבן גיזינדיגט האט דם הקב"ה אפ גיטאן ביז דער גאולה אחרונה · אויף דער אנדערר שאלה איז דער תירוץ אזו מיר זענען בוודאי נאהונט צום מלך עליון דען הקב"ה הט אונז גימאכט פר איין הארץ אזו ווי דאס הארץ איז מחזיק צוא אלי אברים דרום איז דאס הארץ אין מיטן דעם גוף אזו זענען די ישראל גיוועזן דען זיי זענען דם הארץ דרום זענען זיי אין מיטן דר וועלט גיוועזן דם איז ארץ ישראל דם הארץ איז ווייך אונ שלאף אונ ער איז דער קיום פון אלי אברים קיין שום אבר ווייסט ניט פון צרות ויגון אונ צער נייערט דאס הארץ דארטן איז דער קיום אונ שכל אונ פר שטאנד דם הארץ איז אלץ מקבל שכל פון דעם מוח אבר אנדרי אברים ווייסן ניט דר פון אונ דרום ווייל די ישראל זענין גיוועזן דם הארץ זענען זיי נאהונט גיוועזן צום מלך הקב"ה אזו ווי דם הארץ צום מוח · אונ אויף דער דריטער שאלה איז אזו דער תירוץ ישראל עסן ניט קיין נבלות וטריפות שרצים ורמשים אונ זענען שלאף דען אזו איז דאס הארץ איז ווייך אונ שלאף דען ווען דער מענטש עסט אזו האבן דר פון הנאה אלי אברים אונ אז דם עסן קומט אין מאגן אריין אזו ווערט דאס צו טיילט אונ דם לוימרי אונ דם בעסטי איז מקבל דאס הארץ דרום ווערן גישטארקט אלי אברים דער פון אונ דאס הארץ איז פון אלי מומים ריין עס האט גאר קיין מום ניט אזו הט הקב"ה גינומן די ים זענען גאר ריין אן צמום אזו וויא דער

פסוק זאגט כולך יפה רעיתי ומום אין בך אזו קושט רבי יוסי זייני הענט פר גרוס שמחה אונ זאגט אלמלי ווען איך וואלט נאר גיקומן אויף דער וועלט נאר דם צו הערין וואלט שוין אויך גינוג גיוועזן :

ושם איש ישראל המוכה אשר הוכה וואס שטייט ניט אשר הכה פינחס וואס פנחס הט אים גיהרגת אלא מחמת עס איז ניט שיין אז א כהן זאל הארגענן א נפש דען דורך דעם ווערט ער פסול לכהונה דרום שטייט סתם אשר הוכה אונ עס שטייט ניט ווער עס הט אים גישלאגן · רבי שמעון איז גיגאנגען פון קפוטקיא קיין לוד אונ רבי יהודה איז אויך מיט אים גיגאנגן וויא דיא גייען בגעגינען זיי רבי פנחס בן יאיר אונ צווייא מענטשין גייען מיט אים האט זיך גישטעלט דאס אייזיל פון רבי פנחס זייא טרייבין עס אונ ער וויל ניט גיין זאגט רבי פנחס לאזט אים שטיין דען ער שמעקט אז פנים חדשות קומען צוא אונז אדר איין נס וועט צו אונז גיטאן ווערין ווי זיי שטייען קומט ארויס רבי שמעון פון אונטער דעם בארג זאגט רבי פנחס האב איך איך דען ניט גיזאגט ער שמעקט איין פנים חדשות הט רבי פנחס אראפ גינידערט פון דעם אייזיל אונ האט גיהאלזט זיין אידים רבי שמעון אונ וויינט אונ זאגט איך האב גיזעהען אין חלום אז דיא שכינה איז צוא מיר גיקומען אונ האט מיר גיגעבין אוצרות וכתנות היינט איז צוא מיר דער חלום מקוים גיווארין דרום בין איך זייער אין שמחה זאגט רבי שמעון פון דיא טריט פון דיין אייזיל זעה איך אז דוא ביסט היינט בשמחה שלימה זאגט רבי פנחס לאמיר זיך זעצין אויף איין ארט דען דיא תורה באדארף האבין לויטערקייט האבין זייא גיפונען איין קוואל וואסער אונ איין בוים איז דער בייא האבין זיי זיך גיזעצט · זאגט רבי פנחס איך זעה אז לתחיית המתים וועט הקב"ה מאכין גאר אנאנדרן דרך וויא עס איז היינט דאס ערשטע וועט דער ערשטע מאל זיין דאס הינטערשטע מיד זעהען דיא מתים וואס הקב"ה הט לעבדיג גימאכט דורך יחזקאל הנביא שטייט ותקרבון עצם אל עצמו צום ערשטין זענען צוא אנאנדער גיקומן די ביינר דער נאך שטייט וראיתי והנה עליהם גיד ובשר דער נאך שטייט ויקרם עליהם עור מלמעלה דער נאך איז ערשט אריין גיגאנגען אין זייא איין רוח וואס ער איז גיווארין אוים גיצויגין פון זייא צום ערשטין דא איז ער דארטין גיוועזן צום הינטערשטין דען צום ערשטין גייט ארויס פון דעם מענטשין דר רוח דער נאך ווערט פאר פוילט דאס עור דער נאך דאס בשר דער נאך דיא ביינער · זאגט רבי שמעון אין דעם האבין זיך שוין מקשה גיוועזן דיא עמודי עולם דאס הייסט דיא גרויסע חכמים אבער דיא ביינר ווס זענין לעבדיג גווארן דורך יחזקאל איז גוועזן מיט זיי נסים ואותות משונים וואס הקב"ה האט מיט זיי גטאן · קום אונ זעה עס שטייט זכור נא כי כחומר עשיתני ואל עפר תשיבני דער נאך שטייט הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני דם מיינט ער לעתיד וועט אזו זיין הקב"ה וועט נעמן איין ביינדל וואס בלייבט איבר פון דעם גוף אונ וועט עס קנעטין אזו ווי אטייג אין מילך דר נאך וועט עס פר גליווערט ווערן אזו ווי קעז דר נאך וועט ער ציהן דרויף איין עור ובשר דר נאך שטייט חיים וחסד עשית עמדי דם איז דר רוח החיים עס שטייט חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי ווארום שטייט ניט תעשה עמדי אז עס גייט אויף תחיית המתים וואלט דאך בדארפט שטיין ווס דו וועסט טאן מיט מיר אלא חיים וחסד האסטו מיט מיר גטאן בעולם הזה דם דו האסט מיר גגעבן איין רוח חיים

בר ופקודתך אז דו ווערסט מיך גדענקן לעתיד אזו וויא צום ערשטן
מרה רוחי דען דיא נשמות פון דיא צדיקים ווערן גיהיט תחת כסא
כבוד אונ די שכינה היט זייא ווידר צו קערין אין זייער גוף אריין
תחיית המתים דען אלי נשמות זענין ביי איר בפקדון אזו ווי דער
סוק זאגט בידך אפקיד רוחי אזו הט דוד אויך גזאגט שמרה נפשי כי חסיד
י זאגט דר רעיא מהימנא דס איז משה רבינו גרויסי סודות שמרה
פשי כי חסיד אני תאטשי מען הט גזאגט אין דר גמרא אז דוד הט אזו
זאגט בין איך דען ניט קיין חסיד אלי מלכי מזרח ומערב שלאפין
יז דרייא שעה אויף דעם טאג אונ איך שטיי אויף חצות לילה איך
אל דיך לובין אונ ווידר מייני הענט זענין פאר שמירט בשפיר ושליא
טהר אשה לבעלה מיד איז נקומן איין צפרדע צו דוד כלומר דר ממונה
ון צפרדעים אונ האט גזאגט צו אים וואס באריממסטו דיך חצות לילה
קום להודות לך אמער איך שווייג אגאנצי נאכט ניט פון צו לובן הקב״ה
ונ איך זינג פר אים זאגט דוד ווייא צו דיר ממונה פון צפרדעים
ו פר שטייסט ניט וואס איך זאג איך הב ניט גיזאגט כי חסיד אני נאר
ייל דיא רבנן האבין גזאגט ולא עם הארץ חסיד דיא תורה איז גיגעבין
וארין מימין של הקב״ה וואס הייסט חסד אונ דר וואס לערינט תורה
הייסט ער חסיד דרום הב איך אזו גזאגט צוא הקב״ה שמרה נפשי וגו׳
ו זאלסט מיך ניט דן זיין ווי די עמי הארצים וואס ביי זיי שטייט ולא
ם הארץ חסיד אוב דו ווערסט זאגין עס איז דאך דא עמי הארצים וואס
יי טוען יוא חסד אלא אזו האבין זיי גזאגט וועלכס הייסט רעכטער
חסד המתחסד עם קונו אז מען טוט חסד מיט השי״ת אזו ווי דוד האט
ימאן ער הט מחבר גיוועזן דיא תורה של מעלה מיט השי״ת אונ אי
ער מענטש שטארבט שטייט אויף זיין נפש כהתהלך תנחה אותך בשכבך
שמור עליך והקיצות היא תשיחך דס מיינט מען לתחיית המתים זיא וועט
ים אויף ריכטין אבר וואס איז דר שכר פון דער נשמה לעולם הבא
לא הקב״ה קלייד זי אן אין איין ענן הכבוד אין גישטאלט ווי איין
וף מיט מ״ח אברים זי וועט אריין גיין אין איין מרא״ה וואס הט אין דר
אל רמ״ח אורות דרום שטייט אם יהיה נביאכם ה׳ במראה אליו אתודע וגו׳
ונ כרובים גייען ארוף אונ אראפ אונ זאגין גיט כבוד צו דר צורה
ונ גישטאלט פון דעם מלך אונ תרי״ג מלאכים ברענגען ארוף דיא
שמה אין איר גישטאלט אלי זענין כנפיהם פרודות מקיים צו זיין ואשא
תכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי אינדעם גישטאלט וויא זייא זענין פון
מצרים ארוס גגאנגין מיט ענני כבוד אונ מיט אלערלייא כבוד אזו
יז אויך די נשמה אז זיא גייט ארוס פון דעם גוף וואס ער איז אטפה
רוחה אריין צוא גיין אין גן עדן התחתון ועליון אונ דרום שטייט
שמרו השמים והגל הארץ אונ דענמט מאל וועט מקוים ווערין ולא יכנף עוד
וריך והיו עיניך רואות את מוריך פריער הט די נשמה ניט זוכה גוועזן צוא
עהן די שכינה אבר דר נאך זענין זיי רואה פני השכינה אונ דורך
י אלי בריאות הט משה רבינו זוכה גיוועזן ער איז גיוועזן רבן של
נביאים ורבן של מלאכי השרת:

בכה רבי פנחס ווינט אונ זאגט איך האב דאך גיזאגט אז די שכינה
הט מיר גיגעבין מתנות טובות וואול צו מיין חלק אז איך הב
ים זוכה גיוועזן צו הערין אונ צו זעהן אונ זכאה איז דר דור אז דוא
ביסט ביי זיי אין דור זאגט רבי שמעון זכאה איז דער דור אז דוא
מיט דיין חסידות ווערסט גפונען ביי זייא ווי זיי זיצן אזו אונ פרייען
יך קומט אן רבי אלעזר דער זון פון רבי שמעון זאגט רבי שמעון

רבי אלעזר מיין זון זיץ אונ זאג דיין פסוק הייבט ער אן ויעקב הלך לדרכו
ויפגעו בו מלאכי אלהים אמאל גיפונען מיר דס לשון פגיעה ביי איין טובה
אונ אמאל ביי איין רעה אונ אמאל ביי איין תפלה אונ בשעת יעקב
איז גינאנגען קיין חרן הט ער מתקן גיוועזן תפלת ערבית אויף דעם
דעם ארט וואס איז ראוי גיוועזן צו מתקן זיין ויאמר יעקב כאשר ראם מחנת
אלהים זה ער הט גיזעהן די מלאכים פון נאכט אונ מלאכים פון בייא
טאג דרום הט ער זיי גירופן מחנים צווייא מחנות אונ אצונד האב איך
דא אויך גזעהן מחנות קדושים וואול צו מיין חלק וואס איך האב זוכה
גיוועזן אהער צו קומן הייבט רבי אלעזר אן מיר האבן געלערינט ווער
עס זאגט תהלה לדוד דריי מאל אלי טאג איז ער איין בן עולם הבא
פר וואס איז דס זאל איך זאגין דס איז דר טעם ווייל פרנסה אונ מזון
שטייט דארטן דס איז דאך אבר נאר צוויי מאל אין טאג אזו וויא
דר פסוק זאגט בתת ה׳ לכם בערב בשר לאכול ולחם בבוקר נאך וואס בדארף
מען דס דריי מאל זאגין אלא צוויי מאל איז פון וועגין מזון צו דער
נאנצער וועלט אונ איין מאל איז צו געבין כח צו דעם ארט וואס איז
פותח יד ומשביע לכל חי רצון נאך איין טעם איז צוויי מאל איז פון וועגן
פרנסה אונ איין מאל איז נאר פון שיר ושבח וועגן דאס איז צווישן
די שירות ותשבחות וזמירות פון דוד דאס איז ווען מען זאגט דיא
הללויה איז ניט ראוי צו בעטין אויף פרנסה נייערט נאך דר תפלה
דען פון אונזר תפלה הט כביכול הנאה ווי פון אבילה כלפי מעלה וואס
הקב״ה זאגט דרויף אכלתי יערי עם דבשי דען דר סדר איז צום ערשטן
עסט דער מלך דער נאך זייני קנעכט דרום שטייט באתי לגני אחותי כלה
אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי דס זאגט כביכול
הקב״ה דר נאך שטייט אכלו רעים שתו ושכרו דודים • אכלתי יערי דס איז דיא
תפלה מיושב דס איז יוצר אור והאופנים וחיות הקודש זיי הייסן אלי
אילנות ונטיעים פון דעם יער הלבנון של מעלה • עם דבשי דאס איז קריאת
שמע דס איז אזו זיס ווי נופת צופים ומתוקים • שתיתי ייני עם חלבי דס
איז תפלה מעומד מיינט מען שמונה עשרה • שתיתי ייני זענין די ערשטי
דריי ברכות פון שמונה עשרה • ביז אהער איז די אבילה פון דעם
מלך הכבוד כביכול ווייטר איז אכלו רעים של מעלה שתו ושכרו דודים של
מטה דרום איז ער מחויב צוא זאגין נאך אמאל תהלה לדוד נאך
דער שמונה עשרה דס איז אין דר פריא איין מאל אונ דאס אנדערי
מאל פר מנחה ווידר די שווערי דינים הייבין אן שולט זיין אויף דר
וועלט לייכטן נאך דיא אורות של מעלה אונ דרום זאל ער זאגן תהלה
לדוד פון וועגין פרנסה דען דער נאך אז דיא דינים זענין שון שולט
איז ניט דיא צייט מתפלל זיין אויף פרנסה ווארום דאס איז מצד
החסד אזו איז גיקומן רבי פנחס אונ הט אים גשוקט מיר האבן דך
גישריבין בדרך נגלה כדי מען זאל וויסן אונ זעהן דעם גרוסן סוד
פון די תפלות אין וואס פאר איין הויכע מדריגה זיי זענין • דיא אנשי
כנסת הגדולה האבין דס אלץ מסדר גיוועזן על פי סוד וועדליג דיא
עולמות נאך אונ מען טאר ניט פאר קערין דעם סדר אדר אריין
שטעלין אנדערי תפלות ווארום מען איז חלילה משנה ומפסיק די צנורות
אונ זייני תפלות ווערט אלץ מקלקל ווארום דער מענטש מיט זייני
אברים איז גישטעלט גיווארן אנטקעגין אובין דס איז פיל סודות
אונ אז דר מענטש עסט נעמט דר לעבר אלץ צו אין זיך אריין גוטץ
אדר שלעכץ פון דעם גיט ער אפ דאס לוטערי אין הארץ אריין אונ
עשו איז גגליכן צו דעם לעבר דרום שטייט והוא אדמוני פול מיט בלוט

און זיין שר למעלה איז מתקן די רעכטי אכילה פר יצחק און זאגט ויקם אבי ויאכל מציד בנו דען דס הארץ איז יצחק וואס ער איז מצד הקדושה אז די ישראל זענין געווען אין ארץ ישראל זענין זיי געשפייזט געווארן פון דר שכינה אזו איז אויך געוועזן ביי איין קרבן אזו ווי דאס הארץ לאזט צו דעם לעבר דס פסולת וטנוף ולכלוך אזו אויך אלי שלעכטי מעשים און זינד פון די ישראל האט מען געגעבין אויף דעם שעיר לעזאזל פון יום כפור אזו ווי עס שטייט ונשא השעיר עליו את כל עונותם ער האט אויף זיך גינומען אלי עונות פון יעקב איש תם און דאס איבריגי פסולת נעמט די מילץ אין זיך אריין דס איז לילית און דר לעבר איז דער ס״מ מיט דעם ווערין די הערצר פון די ישראל לויטר און קלאר פון עונות דס הקב״ה איז זיי מוחל אום יום כפור און פון די קרבנות זענין די חיילות של מעלה אויך נהנה אבר דר חלק פון הקב״ה איז נאר דער רצון הלב און אז דער מענטש צו ברעכט זיין הארץ אזו וויא עס שטייט לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה אזו וויא איין ערדרני כלי איז נאר איר טהרה פון דר טומאה מיט דעם וואס מען צו ברעכט זיא אזו אויך איז דר מענטש הקדוש ברוך הוא באגערט נאר די גוטע מחשבה און דעם רצון הלב אז די ישראל זענין געווען גוט און פרום פלעגט קומען איין פייער פון אויבין ווי פון איין לייב און הט פר ברענט זייערי קרבנות אבער אז זייא האבין גיזינדיגט איז ער שון גיקומן בדמות כלב און האט מקבל געווען דעם קרבן אזו אויך דיא נשמה אז דער מענטש איז זוכה ווען ער שטארבט קומט איר אנטקעגין דר מלאך ארי״ה דס הייסט מיכאל און נעמט זיא צו זיך און ברענגט זיא פר איין קרבן צוא הקב״ה אבער חלילה אז ער איז ניט זוכה קומט דר ס״מ בדמות כלב און נעמט זיא צו זיך דרום האט דוד המלך גיבעטן הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי זיין נפש זאל ניצול ווערין פון דעם כלב :

רבי שמעון הייבט אויף זיין קול און זאגט ווי ירושלים עיר הקודש

דס אלי טובות זענין פון דיר פר לארן געווארין די גרוסי שרים ומכונים של מעלה איז זייער געשטאלט אויך קלענר געווארין כביכול האבין דיא חבריא אן גיהובין צו וויינין און זאגין ווייא רבי אז דו וועסט אפ גיטאן ווערין פון דר וועלט ווער וועט אונז מגלה זיין רזין סתימין טיפע פאר הוילעני סודות אזו ווי מיר האבין גיהערט פון דיר עס איז ניט גיהערט געווארין אזעלכי זאכין פון שלמה המלך ביז אצונד וואול צו דעם דור וואס זיי הערין די רייד מיט די סודות און וואול צו דעם דור וואס דו ביסט צווישן זיי און ווייא צו דעם דור וואס זיי וועלין בלייבין יתומים פון דיר · הייבט אן רבי שמעון און זאגט שמע ישראל וגו׳ שטייט אין דעם פסוק איין גרויסע עיין מיט איין גרויסע דל״ת מאכט דס עד דרום שטייט עד ה׳ בכם בלייבט איבער פון שמע ש״ם און פון אחד א״ח דאס מאכט אשמח אנכי אשמח בה׳ · בה׳ ממש רב המנונא סבא זאגט ווער עס איז מייחד אלי טאג דעם יחוד איז אים אן גיברייט די שמחה מלמעלה · רבי שמעון וויינט און לאכט און זאגט איך וועל נאך מגלה זיין דען עס איז אצונד איין עת רצון און עס וועט שון ניט זיין אזו איין דור ער זאל האבין רשות מגלה צוא זיין אזעלכי סודות ביז אין דעם דור וואס משיח וועט קומן :

השיב את חמתי מעל בני ישראל איז דאך קשה אז ער האט ווידר אום גיקערט דעם צארין פון הקב״ה פאר וואס זענין געשטארבן פון די ישראל פיר און צוואנציג טויזנט מענטשין אזו שטייט דאך ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף נאר דאס איז דיא לוטערי זאך דען חס ושלום עס איז פון די ישראל אפילו איינר ניט געשטארבן נייערט דר שבט שמעון האבן זיך פר מישט מיט דעם ערב רב דיא זכרים מיט זייערי נקבות און דס ערב רב האבן זיך מגייר געווען און האבן גינומען טעכטער ביי דעם שבט שמעון און האבן מיט זיי גיהאט קינדר זענען אטייל אום געשטארבן פון ערב רב בשעת מעשה העגל און אטייל אין אנדערי מיתות און די איבריגע זענין געשטארבן אין דר מגפה דרום שטייט ויהיו המתים במגפה און עס שטייט ניט אשר מתו נייערט המתים וואס זיי זענין שון לאנג געשטארבן אבער פון די ישראל איז קיינר ניט געשטארבן דען זייא האבין זיך גיהיט און דרום זענין זיי ווידר גיציילט געווארין דען עס איז פון זיי אפילו איינר ניט נחסר געווארן דרום שטייט ולא כליתי את בני ישראל דיא ישראל זענין ניט פאר לענט געווארן נאר דאס ערב רב זענין פאר לענט געווארן אזו אויך שטייט השיב את חמתי מעל בני ישראל נאר פון זיי הט ער אום געקערט דעם גרים צארין אבער ניט פון דעם ערב רב אזו אויך בייא דעם עגל שטייט ויפול מן העם עס איז נאר גיפאלין פון דעם ערב רב ניט פון די ישראל דרום שטייט ויקהל משה את כל עדת בני ישראל זאגט רבי אלעזר עס וואלט בוודאי זייער רעכט געווען עס שטייט דאך אבר ויצמד ישראל לבעל פעור און מיר האבין גילערינט אז פיל פון די ישראל האבן זיך באהעפט לבעל פעור אזו ווי איין העפטיל דס איז איין מין תכשיט בהעפט זיך אין דעם מענטשן זאגט רבי שמעון עס איז בוודאי אזו איך זאג נאר די ישראל זענין ניצול געווארין פון דעם טויט און זאג ניט אז זייא זענין ניצול געווארן פון דעם חטא זאגט רבי אבא עס שטייט דאך קח את כל ראשי העם והוקע אותם זענין זיי דאך ניט ניצול געווארן פון מיתה זאגט רבי שמעון עס שטייט דאך אויך עס ניט ישראל דאס ערב רב הייסט עס אבער קום און זעה עס שטייט ויצמד ישראל לבעל פעור אבער זיי האבן אים ניט גידינט דר פסוק ווייזט אויך אזו עס שטייט ויאכלו וישתו און עס שטייט ניט וישתו ישראל עס שטייט ויצמד ישראל לבעל פעור עס וואלט גידארפט שטיין בבעל פעור נאר זיי האבן זיך ניט מכוין געווען אים צו דינען נייערט זייא האבין אים גגעבן איין צירונג און כח אן דעת און אן כוונה דען די עבודה פון דעם בעל פעור איז געווען מען זאל זיך פאר איר אויף דעקין און מוציא זיין צואה און פון דעם הט זי הנאה גהאט און איז גשטארקט געווארן אבר די ישראל האבן דאס גיזעהן האבן זיי גיזאגט צא תאמר לו דס איז דאך איר איין זלזול ובזיון האבן זיי אויך אזו גיטאן נאר אן דעת און אן דעם ווילן דרום הט פנחס מכפר געווען אויף זיי און האט פון זייא מבטל געווען די מגפה דרום שטייט ויכפר על בני ישראל :

רבי אבא איז געזעסין פר רבי שמעון איז רבי שמעון אויף גישטאנין

האלבי נאכט לערנען תורה איז רבי אלעזר און רבי אבא אויך מיט אים אויף גשטאנן הט רבי שמעון אן גיהובן צו זאגן עס שטייט כאיל תערוג על אפיקי מים וגו׳ דעם פסוק האבין שוין דיא חברייא מפורש געווען וואול צו דיא צדיקים וואס הקב״ה האט זייא געגעבין היליגע נשמות פון איין היילג ארט כדי זייא זאלין טאן זייני מצות און זיך מייען אין דער תורה דען דער וואס עס איז זיך משתעשע אין דער תורה דר הט פר קיינעם קיין מורא ניט עס שטייט לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי ווען איך וואלט זיך ניט מייען אין דר תורה וואלט איך פר פאלן געווארן דורך מייני שונאים און דס הייסט וואס מיר האבין

נלערינט

ילערינט אז הקב"ה קומט זיך משתעשע זיין מיט די צדיקים אין גן
עדן דאס הייסט ער פרייט זיך מיט זייא וואול צוא דיא צדיקים דם
זייא זייא שטייט אז תתענג על ה' הקב"ה טוט זיי דעם עונג וום הייסט
על ה' אין דעם נחל עליון דרויף שטייט והשביע בצחצחות נפשך דאס הקב"ה
אליין איז זיך אין דעם משתעשע פון דעם נחל עליון דם זענן גרויסע
סודות אונ אורות עליונים וואס מען קען ניט ארויס שרייבין • קום
אונ זעה דר נפש מיט דעם רוח זענען תמיד באנאנד אונ דר מענטש
מוז ליב האבן צו הקב"ה אזו ווי עס שטייט ואהבת את ה' אלהיך וגו' אזו
ווי דם ליב שאפט פון דעם נפש ורוח וויא זיי זענן בהעפט אין דעם
גוף אונ דר גוף האט זיי ליב אזו מוז זיך דר מענטש בהעפטין ליב
צוא האבן להקב"ה דרום שטייט נפשי אויתיך בלילה מיין נפש אונ מיין
רוח טוט דיך פארשטן צוא בהעפטן זיך אין דיר מיט גרויס אהבה
בלילה דם פר גרויס ליבשאפט צו הקב"ה מוז דר מענטש אויף שטיין
אלי נאכט עוסק זיין בתורה ביז עס ווערט טאג אזו ווערט אויף
גיצוגן איין חוט של חסד וואול צו דעם מענטשין וום ער האט מיט
דר אהבה ליב צו הקב"ה אונ שטייט אויף האלבי נאכט צו לערניז
תורה אונ אזו זענן די צדיקים אמת וום הקב"ה הט זיי ליב דען די
גאנצי וועלט האט איין קיום פון זייערט וועגין :

תאנא מיר האבן גילערינט דר צדיק וום בהעפט זיך מיט זיין נפש
ורוח למעלה צו הקב"ה באהבה אזו ווי עס דארף צו זיין הט
ער איין שליטה אויף דר וועלט אונ אלץ וום ער איז גוזר אויף דר
וועלט מוז מקוים ווערין אונ דם לערנן מיר אפ פון אליהו ער האט
גיזאגט חי ה' אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי •
קום אונ זעה בשעת די נשמות קדושות ווערין אויס גיצוגן מלמעלה
למטה מיחוד קב"ה ושכינתיה זענן זיי קליין דם זיי שטייען למעלה פאר
הקב"ה אונ דר רצון המלך איז מסתכל צו זיין אין זיי בשעת הקב"ה
הט גיוויזט זיין רוח הט ער גיוויזט אין אלי חילות השמים זענן זייא
אלי בשאפן גיווארן אין זייער שטאנד אזו ווי עס שטייט וברוח פיו כל
צבאם אזעלכי נשמות איז פר האנדין וום זיי בלייבן אויבן פר הקב"ה
ביז ער נידערט זיי אראפ אונ אזעלכי נשמות זענן מיום שנברא העולם אונ
אז זייער צייט קומט גייען זיי אראפ אין איין גוף אריין אונ עס איז
פר האנדן אזעלכי נשמות וום זייא זענן שולט למעלה ולמטה דרום הט
אליהו גיזאגט חי ה' אשר עמדתי לפניו עם שטייט עמדתי איז טייטש וום
איך בין שון לאנג גישטאנען דר נאך איז אליהו ווידר ארויף אוף זיין
ארט אבר אנדערי נשמות קענין ניט קומן אויף זייער ארט ביז זייא
שטארבן פריער דרום ווייל זיי זענן פריער ניט גישטאנען פר הקב"ה
אונ דרום איז אליהו גיווארין איין מלאך אונ איין שליח אויבין :

יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר וגו' רבי אבא הייבט אן הגידה לי שאהבה נפשי
אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן דעם פסוק האבין דיא
חבריא מפורש גיוועזן אויף משה בשעת ער האט בדארפט שטארבן
האט ער גיזאגט יפקוד ה' אונ מיר האבין גילערינט אז דער פסוק איז
גיזאגט גיווארן אויף גלות דם די כנסת ישראל זאגין צו הקב"ה דען
ווען דיא כנסת ישראל זענען ניט אין גלות זענין דיא ברכות בכל
העולמות אונ אלץ איז בשלימות ובשמחה אונ דיא ברכות ושפע
זענן פול אונ פיל אויף אלי ערטער אבר אז זייא זענן אין גלות טוט
הקב"ה שרייען אזוא וויא דער פסוק זאגט שאוג ישאג על נוהו ער טוט
שרייען אויף זיין וואונונג אונ זאגט אוי שהחרבתי את ביתי נאך וום האב
איך פר ברענט מיין היכל אונ האב פאר טריבן מייני קינדר אין
גלות דען זאגט דיא כנסת ישראל צו הקב"ה הגידה לי שאהבה נפשי דיא
ביסט מיין אהבת נפש דם אלי מיני אהבה איז צו דיר איכה תרעה זיי
וועלן שון ניט זיין אלי ברכות אונ שפע אונ שמחות שלמה אהיה כעוטיה
פר וום זאל איך זיין אום גיוואנדן אן ברכות על עדרי חביריך דם זענין
די בני אבות המרכבה הקדושה למעלה • ענטפערט איר הקב"ה דאס זענען
פיל פר בארגני זאכן וום מען קען ניט וויסן אבר איך גיב דיר איין
עצה דו יפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן האלט זיך צווישן צדיקים וואס
זיי האלטן זיך נידריג אזו וויא די טריט פון מענטשן פון זיי וועסטו
איין קיום האבן פון דעסט וועגין זאג איך דיר ורעי את גדיותיך דם זענן
די יונגי ציקלך די קלייני קינדר על משכנות הרועים די וום לערנן זייער
תורה ביי איין רבי דורך זייער זכות האסטו איין קיום דם די וועלט
שטייט אויף דעם הבל פון די קינדר ווען צדיקים אונ קלייני קינדר
וום זיי לערנן תורה ביי זייער רבי זענן דא האט אלץ איין קיום ווען
עס איז דא צדיקים אונ דר דור זינדיגט ווערין זיי נתפס בעון הדור
צום ערשטין דם הקב"ה נעמט זיי פון דר וועלט האטשי זיי האבין
נאר ניט גיזינדיגט • אונ ניט דם אליין נייערט די שכינה איז אויך
אין גלות דרום זאגט דער פסוק אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם יחטא
איז טייטש מינערין אונ גיבראכין אזו ווי עס שטייט בייא בת שבע
והייתי אני ובני שלמה חטאים ממילא מיינט אזו דר פסוק אם הכהן המשיח דם
איז הקב"ה אז ער ווערט כביכול בחסרון דען אז די ישראל זענען אין
גלות ווערט קיין ברכות ניט גיפונען דם איז נאר לאשמת העם איבר די
זינד פון דעם פאלק ישראל :

צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי עס שטייט החפץ לה' בעולות וזבחים
הקב"ה וויל ניט אז דר מענטש זאל זינדיגן אונ זאל ברענגן דרויף
קרבנות נייערט אזו איין קרבן וום מען ברענגט אן איין חטא דאס
הייסט איין קרבן שלם דאס איז אקרבן שלמים אונ אתודה חאטשע
עס איז מכפר אויף עבירות • רבי חייא איז גיגאנגין צוא זעהען רבי
אלעזר הט אים בגעגינט רבי חגאי פרעגט ער אים וויא אהין גייט
דר הער זאגט עם רבי חייא צו זעהן רבי אלעזר זאגט רבי חגאי איך
וועל אויך גיין מיט דיר זאגט רבי חייא אויב דוא קענסט מסביר זיין
איין סברא וום דו וועסט הערין מעגסטו גיין אונ אויב ניט קער זיך
אום זאגט ער זארגט ניט מיין הער איך האב שון גהערט פיל סודות
התורה אונ איך וועל וואול פאר שטיין הייבט אן רבי חגאי את קרבני
לחמי לאשי את קרבני דם איז דר קרבן בשר מכפר צו זיין אויף דעם
בשר פון דעם מענטשין • בשר איז מכפר אויף בשר אונ אזו האב
איך גיהערט ווען דר מענטש האט גיזינדיגט וואס האט דיא בהמה
גיזינדיגט אז מען זאל זיא ברענגן פר איין קרבן כפרה אלא הקב"ה
הט בשאפן דעם רוח פון מענטשן אונ דעם רוח פון בהמות עס איז
אגרויסר חילוק צווישן זיי אונ דרום איז רוח האדם העולה היא למעלה ורוח
הבהמה היורדת למטה אידער אדם הראשון האט גיזינדיגט שטייט ויאמר
אלהים הנה נתתי לכם כל עשב זורע זרע אונ קיין פלייש הט ער ניט גיטארט
עסן נאר גראז אונ אז אדם הט גיזינדיגט אונ דר יצר הרע איז גקומן
אין זיין גוף אונ אין זייני תולדות הט הקב"ה גיטאן דין דר נאך איז
גיקומן נח הט ער גיזעהן אז דר גוף איז גיבויט גיווארן ממקום יצר
הרע הט ער מקריב גיוועזן איין קרבן שטייט וירח ה' את ריח הניחוח אונ
עס שטייט כי יצר לב האדם רע מנעוריו זאגט הקב"ה פון היינט אן ע"ל

דר

דר גוף איז גיבויט געווארן פון דעם יצר הרע געהער דר גוף גיהנם זיין
אזו ווי עס איז ראוי ער זאל יוא כענען עסן פלייש דרום האט הקב"ה
גיזאגט צו נח כירק עשב נתתי לכם את כל אזו ווי גראז אזו מעגט איר עסן
פלייש מכילא היינט אז זיי עסן פלייש הט דאך זיין בשר ודם הנאה
פון דעם פלייש אונ וואקסט אונ מערט זיך דר פון אונ ווערט פאר
מישט מיט דעם פלייש אונ דורך דעם זינדיגט ער דרום זאגט הקב"ה
די כפרה זאל זיין פלייש פר פלייש אונ בלוט פר בלוט אזו וויא דר
פסוק זאגט כי הדם הוא בנפש יכפר · עס שטייט את קרבני דאס איז טייטש
מיין קרבן אונ ווידר שטייט את קרבנכם אייער קרבן אלא קרבני מיינט
גען קרבן שלמים זייא קומן אויף שלום ניט אויף קיין חטאים דאס
גיהער צוא הקב"ה אונ קרבנכם איז חטאות ואשמות דאס קומט אויף
אייערי חטאים לחמי דס איז זיין להם ריח דס איז קטורת ניחוח וום דער
כהן מאכט ברצון פון דעם שם הקודש וועגן אונ דר לוי הט גיזונגן
שיר ושבח אויף דעם קרבן במועדו אין דער צייט ווערען גיפונין פיל
ברכות למעלה ולמטה פיל יחוד אונ דיא קליפות ווערן אפ גישייד
אונ פאר שפרייט אונ הקב"ה בלייבט איין יחיד ומיוחד דורך דעם
קומט רבי חייא אונ קושט אים אונ זאגט דו ביסט יוא ראוי צו זעהן
רבי אלעזר ער זאגט ווייטר סודות ווארום הט הקב"ה גיגעבן דאס
מלכות צו יהודה מער פון אלי ברידר אלא וויל אין נאמן פון יהודה
איז דר גאנצר שם הקודש אונ די ד' דס מאכט דוד דס ער הט זיך
מער מקשר גיוועןאין דעם שם פון דער גאנצר וועלט אזו וויא דער
פסוק זאגט ובקשו את ה' אלהיהם ואת דויד מלכם זייא גייען אריין צוא רבי
אלעזר אונ זעצן זיך אנידר לעבן אים שווייגט רבי אלעזר שטיל אונ
זייא שווייגן אויך אזו גייט אריין רבי אלעזר אין זיין חדר הערט ער
איין קול זאגט גייא אריין אונ זאג זייא וום זיי בגערן זיי זענן רעכט
ווערדיגי לייט ער גייט אריין צו זיי אונ זאגט טאמר האט איר עפיס
גיהערט זאגט מיר זאגן זיי מיר האפן אונ ווארטן דר לייכט ווערין
פון דעם לוטרן אור עליון אונ מיר וועלן פר שטיין וום דר הער וועט
זאגן זאגט ער זיי גרוסי סודות אין דעם קומט איין פייער אונ רינגלט
אים ארום אונ זיי בלייבן חוץ דעם פייער האבן זיי גיהערט איין קול
זאגט הביאני המלך חדריו עס פאלט אויף זיי אגרויס ציטרניש אונ זאגין
מיר זענן ניט ראוי דער צוא קאמער אוועק גיין זייא בלייבן דארטן
אנאנצן טאג אונ קענין אים ניט זעהן זאגן זיי עס איז ניט דער רצון
פון הקב"ה מיר זאלן אים זעהן גייען זייא אוועק הייבט אן רבי חייא
ברכו ה' מלאכיו גבורי כח הקב"ה הט גיגעבן די תורה הקדושה צו די וום
זענען אלי גיוועןאויף דעם בארג סיני מיט איין רצון אונ האבען
גיפעדרט נעשה פר נשמע דענסט מאל הט הקב"ה גירופן צוא דער
פמליא של מעלה אונ זאגט זיי ביז אהער זענט איר בייא מיר גיוועןן
יחידים אויף דר וועלט אונ פון היינט אן זענן מייני קינדר וואס איז
אויף דר ערד אייערי חברים איר הט שון קיין רשות ניט היליגן מיין
נאמן ביז מייני קינדר וועלן זיך צוא אייך מחבר זיין אונ איר זאלט
אלי זיין חכמים מקדש זיין מיין היליגן נאמן דרום וייל זייא האבען
גיזאגט נעשה ונשמע אזו ווי איר פעדערט אייער עשיה פאר אייער
שמיעה אזו ווי עס שטייט ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו שטייט פריער
עושי זיי טוען אונ דר נאך שטייט לשמוע בקול דברו נאך איין פשט איז
מלאכיו דס זענן די צדיקים בארץ זיי זענן אזו חשוב פר הקב"ה אזו
ווי די מלאכים ברקיע דרום וייל זיי זענן גבורי כח דאס זייא זענן זיך

מתגבר אויף דעם יצר הרע ווי איין גבור אנטקעגן זיין שונא לשמ
בקול דברו זייא זענן זוכה גיוועןצוא הערן איין קול מלמעלה ווען ז
בדארפן עס ווער קאן שטיין מיט דיא קדושים עליונים ביי אנאנדע
וואול צו די וום קענן ביי זיי שטיין זכאין זענן די וום קענן ניצול ווע
פאר זייא דיא השגחה פון הקב"ה איז בייא זייא אלע טאג דרו
שטייט אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך אונ עס שטייט אשרי אדם עוז לו
רבי אבא הייבט אן זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה דע
פסוק האט מען שוין מפורש גיוועןדאס דער רצון פון הקב"ה א
ניט אז דער מענטש זאל ברענגען איין קרבן אליין אויף זיי
חטאים נייערט איין צוא בראכענעם רוח אונ די מענטשין ווייסן ני
וואס זייא זאגין אונ אזו האב איך גיהערט פון דער הייליגער ליכ
רבי שמעון ווען אמענטש קומט זיך מטמא זיין מיט זינד אזו ציה
ער אויף זיך איין רוח הטומאה אונ ער איז זיך מתגאה אויף דע
מענטשן אונ איז שולט ומושל אויף אים מיט וואס ער וויל אבער ד
מענטש בדארף זיך שטארקין אויף דעם צד הטומאה אונ זיך מטה
זיין אונ צו ברעכין דעם רוח פון גאוה אונ בזמן אז דר בית המקד
איז גישטאנען האט ער גיבראכט איין קרבן אונ הט אים מקריב גיווע
איז אים גיוועןדר קרבן לרצון ווען ער הט נאר רעכט חכמה גיהא
אונ האט צו בראכין דעם רוח הטומאה אבער אז ער האט ניט צוא
בראכן זיין רוח הטומאה איז דר קרבן גאר קיין קרבן ניט גיוועןאו
איז ווארן גיווארפן פר דיא הינט דען דר קרבן איז ניט צוא הקב"
נייערט צוא דיא כלבים עזי נפש וואס זיי האבין גאוה דרום שטיי
זבחי אלהים רוח נשברה ווען הייסט ער איין רעכטער קרבן אז ער האט
דעם רוח הטומאה צוא בראכין אונ דיא גאוה איז שוין ניט שול
אויף אים אונ ווער עס צוא ברעכט זיא רעכט אזוא וויא עס שטיי
רוח הולך ולא ישוב דער מענטש איז בטוח אז ער וועט זיך שוין ניט אונ
קערין צו אים איביג ווייטר שטייט לב נשבר ונדכה דער מענטש וואס
האלט זיך ניט בגאוה אונ טוט זיך ניט אן תענוגי עולם הזה אלהים ל
תבזה פר שעמט אים ניט הקב"ה אונ איז ביי אים בכבוד ווייטר זאג
רבי שמעון גרוסי סודות אונ די טעמים פון קרבנות אזו זענן גקומ
רבי אלעזר מיט רבי אבא אונ מיט דער איבריגי חבריא אונ פא
שפרייטן זיך פר אים זאגט רבי אבא ווען הקב"ה וואלט ניט גיגעב
די תורה אוף דעם בארג סיני נאר הקב"ה וואלט גיזאגט אז דם אי
די תורה אונ די סודות פון בר יוחאי ווארט שון גניג גיוועןאוף דער
וועלט ווי צו דער צייט וום די ווערט אפ גיטאן ווערין פון דר וועל
ער וועט לייכטן די ליכט פון דר תורה · פון דר צייט וום די ווערט
אפ גטאן ווערן וועט אלין פר פינצטרט ווערן דען עס וועט שון אז
איין דור ניט זיין ביז משיח וועט קומען :

עשירית האיפה סולת דס איז אקעגין די ישראל אונ דרום איז אוף די
פינף מיני תבואה ניט פר האנדין קיין ממונה נאר הקב"ה
כביכול אליין דרום ווער עס איז מזלזל מיט ברוט אונ ווארפט ע
אוף דר ערד אזו יאגט אים נאך ארימקייט אונ דרוף איז שון פא
האנדן איין ממונה ער זאל אים נאך יאגן ביז ער ברענגט אוף אי
ארימקייט איידר ער גייט אוועק פון דר וועלט אונ אוף אים שטיי
גודד הוא ללחם איה ער איז פר וואגילט אונ נע ונד פון איין ארט אויף
דעם אנדרין אונ קיינר איז זיך איבר אים ניט מרחם דרום וייל ער
הט מבזה גיוועןדי קדושה וואס זיא הייסט יחם סולת זאגט דער רעיא

זימנא צו זיי אויף דעם ווער עס איז מזלזל אין דיא שטיקליך ברוט
ב ווארפט זייא וויא אהין ער דארף ניט ומכל שכן ווער עס איז
לזל אין די ברעקליך פון דעם מוח וואס דאס איז די זרע אונ ער
ארפט זיי אויף דר ערד ווי ער דארף ניט אזו ווי עס שטייט ביי דעם
ר המבול כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ אדר ער ווארפט זיי בנדה
פחה זונה ומכל שכן ווער עס איז מזלזל אין דיא ברעקליך פון דר
רה דס זענן די סודות כל המשתמש בתגא חלף ומכל שכן ווער עס איז
פר דברי תורה סתרי אותיות קבלה ממעשה בראשית שמות
קדושים צו דעם וואס עס איז צו אים ניט ראוי איז אויף זייא שולט
ר יצר הרע אשת זונה וגו' עד ככר לחם ווייטר זענין סודות אונ אביפל
לן מיר שטעלין דס וואס עס איז בדרך נגלה דער רעיא מהימנא
גט צעהן זאכן איז פר האנדן אין תיקונים וואס דר מענטש זאל זיך
הג זיין בשולחן של שבת תיקון אחד ער זאל אן גרייטן דעם טיש פון
בת גלייך וויא ער וואלט גדארפט עס פאר דעם מלך אזו ווי עס
טייט זה השולחן אשר לפני ה' דס אנדרי איז נטילת ידים ער זאל וואשן
הענט פר דעם עסן וועדליג דעם שיעור וואס די רבנן האבן גהייסן
ז די פינף קשרים דס אין איטליכר האנט איז פר האנדן פערצין
ידר איז אין ביידי הענט אכט אונ צוואנציג גלידר דס ווייזט אויף
וסי סודות אונ די צעהן פינגר זענין אקעגן די עשרה מאמרות אונ
שרת הדברות אונ די גלידר זענן אקעגן די כ"ח אותיות וואס מיט זיי
ן די וועלט בשאפן גווארן · דס דריטי איז כוס של ברכה אין דעם
ליין איז פר האנדן צעהן זאכין איינס איז הדחה מען זאל דעם כוס
ם שווענקן פון דרויסן אונ דס אנדרי איז שטיפה פון אינעווייניג אזוי
דר כוס ווערט ריין אונ לויטר דורך דר וואסר אזו אוך ווערט די
שמה ניט ריין נאר דורך דר תורה וואס זי הייסט מים אונ דרום האט
בן גמליאל גזאגט א תלמיד חכם וואס ער איז אינעווייניג ניט ריין זאל
ר ניט אריין גיין אין בית המדרש ניט וויא אנדרע מענטשן וואס
ידין אחד בפה ואחד בלב נייערט ער דארף זיין אזו ווי דער שם
קודש איז גלייך מבחוץ ובפנים אונ דער מענטש הייסט איין זון
הקב"ה דאס איז דער טעם ושהרו וקדשו ער מוז זיין טהרה בפנים וקדושה
יוז דר איז מצד עץ החיים אבר ווער עס איז ניט גלייך דאס מול
יט דעם הארץ דר איז מצד עץ הדעת טוב ורע דס דריטי איז עטור
ר טיש זאל זיין גקריינט מיט תלמידי חכמים וואס זיי ריידין דברי
ירה ניט אזו ווי ביי איין עם הארץ דאס אויף זיין טיש איז גיזאגט
וארן כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום · דס פערטי איז עיטוף ער מוז
ך ביי דעם טיש ארום וויקלן זיין קאפ דען די מארי מתניתין האבן
אגט עס איז אסור צו א תלמיד חכם ער זאל גיין בגילוי הראש דען
שכינה איז מלא כל הארץ כבודו מכל שכן בשעת ברכה אונ ווען ער
ר מאנט איין שם זאל ער ניט זיין בגילוי הראש · דס פינפטי איז חי
ר ווין טאר ניט זיין גימישט דס ווייזט אויף יינה של תורה דס די
ורה ווערט גידרשת מיט שבעים פנים וויא פיל דיא צאל פון יין
ברעפט אונ ווער עס איז אין דעם עוסק הייסט חי דס זעקסטי איז
לא ער דארף זיין גאנץ פיל אזוי מוז דר מענטש אוך זיין פיל מיט
ר תורה אונ גאנץ אזוי ווי יעקב איש תם ושלם אונ די נשמה מוז
ך זיין גאנץ אן איין פגם דען אז דר מענטש זינדיגט חלילה מאכט
ר אפגם איז זיין נשמה דען אזו וויא אין דעם גוף איז פאר האנדן
ח אברים ושס"ה גידים אזו האט די נשמה אויך רמ"ח אברים ווערן

זיי דר לייכט פון דיא רמ"ח מצות עשה אונ שס"ה גידין ווערין דער
לייכט פון דיא שס"ה לא תעשה אונ אז ער זינדיגט אזו ווערט דיא
נשמה נחסר דעם אבר וואס דר חטא האט אין דעם איין אחיזה הייסט
זיא אבעל מום קען זיא שון מיכאל ניט מקריב זיין אויף דעם מזבח
עליון עס שטייט כל אשר בו מום לא יקרב דרום מוז ער זיין גאנץ דאס
זיבעטי איז מקבלו בשתי ידיו ער מוז בתחלה נעמן דעם כוס מיט ביידי
הענט וואס אין זיי זענן פר האנדן צעהן פינגר אנטקעגן דיא צוויא
לוחות וואס אויף איטליכן איז גיוועזן פינף דברות דרום מוז ער נעמין
תחלת מיט ביידי הענט דר נאך זאל ער אים האלטן מיט דר רעכטער
האנט אליין אזו ווי די תורה איז גיגעבן גווארין מימינו של הקב"ה
דרום זאגין מיר שני לוחות אבנים הוריד בידו וגו' אונ עס שטייט ניט בידיו
דרום שטייט מימינו אש דת למו · דס אכטי איז ונותן עיניו בו ער זאל קוקן
אויף דעם כוס דס איז מרמז אויף ארין ישראל וואס ביי איר שטייט
עיני ה' אלהיך בה ער מוז געבן זייני אויגן אין דעם ווין ווארום ביי
בטרעפט צוויי אונ זיבציג דס זענן אנטקעגן די זיבציג סנהדרין מיט
משה ואהרן זענין צוויי אונ זיבציג · דאס נייניטי איז ומגביהו מטפח ער
זאל דעם כוס אויף הייבן פון דעם טיש א טפח · דס צעהנטי איז ומשגרו
לאשתו ער זאל פון דעם כוס של ברכה שיקן צו זיין ווייב כדי זי זאל
גבענטשט ווערין דאס זענין דיא צעהן זאכן פון דעם דריטין תיקון
מהשולחן של שבת דעם פערטין תיקון איז מען זאל זאגין דברי
תורה אזו ווי אובן איז גשמועסט דס פינפטי האבן די מארי מתניתין
מפורש גיוועזן ער זאל מאריך בשולחן זיין כדי ארומי לייט זאלין
אריין קומן וועט ער זיי געבן פון זיין עסן דען דורך דר צדקה איז ער
מאריך ימים בעולם הזה ובעולם הבא אזו ווי עס שטייט כי הוא חייך
מיינט מען עולם הזה ואורך ימיך מיינט מען בעוה"ב · דס זעקסטי איז
ער זאל ניט זיין ביי דעם טיש קיין פרעסר אזו ווי עשו האט גיזאגט
הלעיטני נא שיט מיך אן מיט דעם רויטין ארבס וועל איך אים גאר
ניט קייען נאר איך וועל אים אזו אראפ שלינגען אזוא אוך ווער עס
לאזט ארוס פון זיין מויל דברי תורה אדער תפלה זאל ער רעכט
ארום ריידן איטליכס ווארט ער זאל ניט שלינגין די ווערטר דען זייא
ווערן חסרים אונ די ווערטר גיין ארוף אונ מאכן דארטן איין רושם
למעלה דרום איז ניט רעכט זייא זאלין זיין חסרים אונ ווידר טאמר
וועט זיך פעדרן דר קנה פר דעם וושט קאן ער קומן צו איין סכנה ·
דס זיבעטי איז מים אחרונים מען זאל די הענט וואשן נאך דעם עסן
פר דעם בענטשן דער טעם דר פון שטייט אויף איין אנדר ארט אין
זוהר כדי מען זאל ניט בענטשן מיט אום ריינע הענט פון דעם עסן
דען דר צד הטומאה האט הנאה פון אזעלכי הענט וואס זענן ניט ריין
דרום מוז מען זייא וואשן מען זאל אים אפ געבן זיין חלק אונ מען
טוט אים אפ פון דר קדושה אונ אז ניט איז ער חס ושלום מקלקל
די סעודה · דס אכטע איז מען מוז האבן דרייא מענטשין מען זאל
בענטשין מזומן ווארום די תורה איז אויך גידריט תורה נביאים
כתובים אויך איז פר האנדין כהנים לוים וישראלים אונ מיט דעם
כוס ווערט דר שם מלא דרום זאגט דוד כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא
אונ דרום איז דר ניינטר תיקון אז דר שיעור פון דעם כוס איז איין
רביעית הלוג דס דר מיט ווערט דר שם מלא אזו וויא די מקובלים
פר שטיין דעם סוד פון דעם · דס צעהנטי איז אז ביי דעם טיש זענן
פאר האנדין צעהן מענטשן דארף מען זאגן נברך לאלהינו דען דר כוס
איז

איז אויך כולל פון עשרה מאמרות און עשרת הדברות און דר מענש דארף זייער נזהר זיין ער זאל ניט ארוס ווארפין זייני רייד אוף אזו איין ארט וואס מען דארף ניט דם איז גישריבן גיווארן בקיצור וואס דער רעיא מהימנא דם הייסט משה רבינו הט גיזאגט :

תלת דריי זאכן איז פר האנדן וואס זיי זענן זיך אליין גורם שלעכץ צווייא פון זיי זענין בעולם הזה אונ דם דריטי איז בעולם הבא איינס איז ווער עס שעלט זיך אליין דען מיר האבן גלערינט עס איז פר האנדן איין ממונה דרוף גיזעצט גיווארין אז בשעת דר מענטש שעלט זיך אליין מיט איין קללה קומט דר ממונה מיט נאך אנדרי זיבעציג וואס אונטר אים אונ נעמן די קללה אונ זאגין אויף איר אמן דר נאך געבן זיי זי ארוף למעלה אונ זענן אים דן אונ יאגן אים נאך ביז ער ברענגט אוף אים זיין אייגני קללה דען מיר דארפן זעהן ווער איז גרעסר פון משה רבינו ווייל ער האט גיזאגט ואם אין מחני נא וגו' חאטשי ער הט דאך גיזאגט פון די ישראל וועגין אונ חאטשי הקב"ה הט אים גיטאן זיין ווילן אונ האט אים מוחל גיוועזן אונ משה רבינו הט דאך נאר גיזאגט אז די ווערסטו זיי ניט מוחל זיין זאלסטו מיך אויס מעקין פון דיין ספר פון דעסט וועגין איז פארט דיא קללה מקוים גווארן אז אין גאנץ פרשת תצוה ווערט ניט דר מאנט דר נאמן פון משה רבינו ער איז פון דארט אוס גימעקט גיווארין · אויך ווער איז גרעסר פון דוד המלך פון דעסט וועגן הט ער גיזאגט איך היט אפ מיין מויל ווייל דר רשע דר ממונה איז אקעגן מיר וואס ער איז גזעצט צו נעמין אזעלכי רייד אונ זאל מיט זיי שלעכץ טאן דעם מענטשין דרום היט איך מיין מויל מיט דער צונג ניט צו ריידין איבריגי רייד דם אנדרי איז ווער עס ווארפט שטיקליך ברוט אוף דר ערד אזו ווי מיר האבן אובין גיזאגט די צווייא זענין גורם שלעכץ אוף דער וועלט בעולם הזה · דם דריטי איז וואס ער איז זיך גורם איין רעה בעולם הבא איז דם ווער עס צינדט אן אריכט במוצאי שבת איידר די ישראל האבן גזאגט אין שול ויהי נועם ואתה קדוש · דר דאזיגער מענטש איז זיך גורם שלעכץ בעולם הבא ווייל ער איז מחלל שבת אונ איז גורם אז דם פייער פון דעם גיהנם הייבט אן צו ברענן פר דר צייט · עס איז פר האנדין אבאזונדר ארט אין גיהנם צו די וואס זענן מחלל שבת אונ אז ער צינדט אן דם ליכט במוצאי שבת פאר דר צייט איז דרויף פאר האנדין א ממונה אין גיהנם אונ צינדט אן דם דאזיגי ארט אונ זאגט דאס ארט איז וועגן דם מענטשין וואס הט זיך גיפעדרט מיט ליכט אנצינדין אונ אלי רשעים פון דעם גיהנם העלפן אן צינדן דם ארט אונ דער ממונה שרייט הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר אונ די רשעים פון דעם גיהנם זאגין כדור אל ארץ רחבת ידים שמה תמות דאס קומט אים ווייל ער הט אונז גורם גוועזן צו ברענן דעם גיהנם פאר דר צייט דם זענן די דריי וואס זענן זיך אליין גורם שלעכץ זאגט דר רעיא מהימנא משה צו זיי די רייד זענן פר הולן אונ סתום דא מוז מען עפענן פר דר חבריא דען ווער עס פר הוילט פון זייא סודות התורה איז זייא מצער דען צו די רשעים איז דאס גרוסי ליכט פון די סודות פינצטער אין זייערי אויגן עס איז אמשל צו איין אוצר אז א פרעמדר גראבט צו גפינן אים קערט ער זיך אום בחרפה ובושה אבער צוא דעם וואס ער גיהער לייכט ער אים אונ ער גפינט אים אזו אויך גיהער מען צו דר חבריא מגלה זיין סודות התורה ער זאגט גרוסי סודות :

רבי חייא הייבט אן בארבעה עשר יום לחודש פסח לה' איז קשה ווארום הט מען גנומן איין שה פאר א קרבן פסח נאך מער איז קשה עס שטייט כי תועבת מצרים כל רועה צאן ווארום האט יוסף גהייסן צוא זייני ברידר אז זייא זאלן זאגין צו פרעה אז זיי זענן רועה צאן אמאר איז ער דאך גיוועזן א מלך איבר מצרים אונ איין אב צוא פרעה זאל ער מאכין אז מזאל זייני ברודר פיינט האבין אלא תועבת מצרים הייסט די עבודת כוכבים פון זיי איז גיוועזן אלעמילי אונ דר וואס הט זי אליין גיפאסיט הט ער אויך זי גהאלטן פר איין אפ גאט · קום אונ זעה די חכמה פון יוסף ער הט גיזאגט אז דאס בעסטי לאנד פון מצרים איז רעמסס דם האבן די מצרים אפ גשייד פון זייער עבודת כוכבים וועגן זיי זאגן דארטן האבן תענוגים דרום הט יוסף גזאגט איך ווער זייא מאכן רועי צאן וועלן זיי די מצרים חשוב האלטן אזו ווי זייער עבודת כוכבים זאגט רבי יוסי מיר האבין דאך גילערינט אזו וויא הקב"ה בצאלט עונש צו די וואס דינן עבודת כוכבים אזו צאלט ער צו דר עבודת כוכבים אליין ממילא ווי הט יוסף גמאכט אז מען זאל חס ושלום האלטין זייני ברודער פאר עבודת כוכבים זאגט רבי חייא יוסף האט גימאכט אז זייני ברודער זאלין גיוועלטיגען אויף דיא עבודת כוכבים פון מצרים אונ זאלין שלאגין דיא שאף מיט דעם שטעקין מען זאל זיי מאכין אונטר טעניג אנטקעגין זייא יוסף האט גטראכט אז זיי וועלן שולט זיין אוף זייערי עבודת כוכבים מכל שכן אוף זיי אליין וועלן זיי בוודאי שולט זיין דרום האט ער זייא גזעצט במיטב הארץ אונ הט זייא גימאכט געוועלטיגן איבר דעם גאנצן לאנד אונ דרום הט זיי הקב"ה גהייסן נעמן אין צעהן טאג אין חודש דעם שה זייער עבודת כוכבים אונ מען מוז זיי אן בינדן אז זיי זאלין זיין תפוס דריי טאג אונ דעם פערטן טאג ציהט אים אויס צום דין אונ זאמלט אייך איין אונ בשעת די מצרים האבין דר הערט דאס קול פון זייערי עבודת כוכבים אז זיא איז תפוס בתפיסה של ישראל אונ זיי האבן עס ניט גקענט מציל זיין האבן זיי גוויינט אונ עס איז בייא זיי אזו שווער גוועזן גלייך ווי מען וואלט זיי אליין גבונדן למיתה אונ דעם פערטין טאג האבן זיי עס גישאכטן פר זייא אונ דאס איז ערגר גוועזן ביי זיי מער פון אלי מכות ונגעים אונ דר נאך הט מען עס גבראטין אונ מען הט עס דן גוועזן מיט פייער אזו ווי עס שטייט פסילי אלהיהם תשרפון באש אונ מען זאל עסין דווקא צלי אונ ניט גקאכט דרום ווייל מען הט עס ניט אן גזעהן אין דעם טאפ דרום האט עס בדארפט בראטין כדי מען זאל עס אן זעהן ביי דעם פייער אונ עס זאל שמעקן אונ דער טאפ זאל זיין על כרעיו מען זאל ניט מיינין עס איז איין חיה נייערט זיי זאלן עס דער קענין אז עס איז איין לעמיל אונ ווידער זייא זאלן עס ניט עסין סיידן אז זייא זענן שון זאט דרך חרפה ובזיון אונ אויך ועצם לא תשברו בו מען זאל ניט צוא ברעכן דיא ביינר פון אים נייערט מען זאל זיי ארוס ווארפן אוף דער גאס אונ די מצרים האבן עס ניט גקענט מציל זיין דרום שטייט ובאלהיהם עשה ה' שפטים פיל משפטים אונ דינים וואס מען האט גטאן אין זייערי אפ גאטין בשעת נעמן אונ בשעת עסין ומקלכם בידכם מיט שטעקין אבער ניט קיין שווערד אונ קיין כלי מלחמה · ווייטער זענן סודות · עס שטייט חמץ אונ עס שטייט מחמצת דם זענן דיא צווייא קליפות ס"ם מיט דר לילית זיין בת זוג וואס איז רגליה יורדות מות דרום איז דם ווארט חמץ צווישן ס"ת וואס איז אין ווארט מחמצת דאס ערשטי אות אונ דאס הינטרשטי אות איז ס"ת דרום ווער עס עסט חמץ אום פסח

פערערט

עדערט אים דיא מיתה בעולם הזה ובעולם הבא דען עס שטייט
כרתה הנפש ההוא אונ דרום איז מען מדקדק אום פסח אויף איין משהו
מיץ מער פון אנדרי אסורים ווייל די אותיות חמץ איז נאר מער
ון די אותיות מצה נאר איין משהו דען די ח איז צו גצוגן דם פיסל
ונ די ח איז ניט צוא גצוגן דרום מוז מען נזהר זיין פון איין משהו
מיץ עס זאל ניט ווערן פון דר ה איין ח וועט עס מאכן חמץ אבער
ורך דער מצה איז ער מבריח אלי קליפות ומקטריגים אזוי וויא
ר שם שד"י פר טרייבט אלי מזיקים אזו אויך מצה איז לשון קריג
דס זיא קריגט אויף די קליפות אונ פר טרייבט זייא :

פרשת מטות

ידבר ה' אל משה לאמר נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים עס איז גוועזן איין
טאג ווס די גאנצי חבריא איז גזעסין אונ האבין זיך שטארק
מפלפל גוועזן אין דר תורה אונ דארטין איז גוועזן רבי אלעזר אונ
בי אבא ורבי חייא ורבי יוסי אונ די איבריגי חבריא זייא זאגין עס
שטייט דאך אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה דרום ווייל פון זיי הט
בדארפט ארוס גיין רות המואביה אונ נעמי העמונית איז דאך קשה
למאי הט הקב"ה גהייסין פר לענדין די מדינים עס איז דאך פון זיי
רוס גקומן צפורה אשת משה אונ יתרו מיט זייני קינדר זיי זענין
לי גוועזן צדיקי אמת איז דאך אבר שכן אז מען זאל זיי גאר ניט
טאן אונ ווידר משה איז דאך מגודל גווארן אין מדין וויא אזו האט
הקב"ה צוא אים גזאגט נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים איז דען איין
משוא פנים אין דער זאך עס איז דאך מער ראוי צוא העלפן מדין
ידער מואב · זאגט רבי שמעון עס איז ניט גלייך אז איינר וויל
ערשט קריבן פייגן פון דעם בוים היט ער אים אבר אז ער הט שון
אויף גקליבין היט ער אים שון ניט אזו דא אויך ביי מואב זענין נאך
י צדיקים ניט ארוס גקומן בדארף מען זיי היטן אבער ביי מדין
ענן שון די צדיקים ארוס גקומן דרום זאגט הקב"ה צו משה צרור את
מרינים דר בוים וועט שון קיין פייגן ניט טראגן דרום גהער מען אים
פר ברענין · רבי אלעזר איז גגאנגן צוא זעהן זיין שווער רבי יוסי
ברבי שמעון בן לקוניא זענין מיט אים גיגאנגין רבי אבא ורבי יוסי
רבי חייא · זאגט רבי אבא ווס מיינט דר פסוק ויאמר ה' אלי אל תצר את
ואב אונ עס שטייט וקרבת אל מול בני עמון אמער זייא זענן דאך ביידי
לייך גוועזן אז מען טאר זיי ניט טאן אונ מיר האבין גלערינט אז
י ישראל האבן זיך גוויזן צו די בני מואב האבן זיי זיך אנטקעגין
י גוויזן מיט אלי כלי מלחמה אונ האבן זיך מיט זיי מתגרה גוועזן
אונ אנטקעגן די בני עמון האבן זיי זיך גוויזן אן כלי זיין אונ האבן
יך ניט גטארט רייצן מיט זיי אונ דא אין פסוק זענן זיי ביידי גלייך ·
אגט רבי אלעזר מיר האבן דאך גלערינט ווייל די ערשטי טאכטר
ון לוט הט גרופן איר זון מיט חציפות מואב דס איז טייטש איך
האב גווינן פון מיין פאטר דרום הט מען אנטקעגין אים אויך גטאן
חציפות אבר די אנדרי האט אים גרופן בן עמי זיא האט בהאלטין
ונ פר דעקט איר מעשה דרום הט מען אקעגן זיי אויך ניט גטארט
ייצן קיין חציפות נייערט מען הט זיך גוויזן צוא זיי אזו וויא גוטי
רידר · אזו ווי זיי גיין הט מאכט זיך רבי אלעזר אז רבי יצחק מיט
בי יהודה האבן דר ציילט זיין פאטר פון דם ינוקא דם קליינע קינד
ון פינף יאר הט רבי אלעזר אויף זיך גנומן אז ער זאל גיין זעהן דס

גרוסי אור פון דעם קינד איז ער אראפ גגאנגן פון דעם וועג דרייא
מייל · אונ איז גקומן צו דעם ארט פון דעם ינוקא אונ זיי זענן טאקי
אין דר שטוב פון דעם ינוקא איין גשטאנן אונ בשעת זייא זענין אן
גיקומען האט מען אן גיריכט דעם טיש צוא דעם ינוקא ער זאל עסן
ווי ער הט זיי דר זעהן איז ער ארוס גגאנגן אקעגן זיי אונ זאגט גייט
אריין איר חסידים גייט אריין איר ווס איר זענט דס פלאנצין פון דם
וועלט דס די עליונים ותחתונים קומן אייך משבח זיין אונ אפילו די
פיש פון דעם ים הגדול גיין ארוס צו אייך אזו קומט רבי אלעזר אונ
קושט אים אויף זיין קאפ אונ קושט אים אויף זיין מויל אונ זאגט דס
ערשטי קושין איז גוועזן אויף די דגים ווס זיי לאזן דם תאסר אונ גיין
אויף דר יבשה אונ דס אנדרי קושין איז אויף די בצי דגים וואס זייא
האבן גלאזט איין גוטי פרי אויף דער וועלט · זאגט דער ינוקא אין
אייערי מלבושים אין דעם ריח פון זיי זעה איך אז עמון ומואב איז
דאך אין אייך מתגרה בחומר איר הט גפרעגט די קשיא ווס אויבין
שטייט אויף עמון ומואב וויא אזוי ענט איר ניצול גיווארין פון זיי איר
האט דאך קיין כלי מלחמה ניט אין אייערי הענט ווען איר וואלט
האבין כלי מלחמה וואלט איר גיגאנגין זיכערליך אן מורא · רבי
אלעזר מיט דר חבריא פר וואונדרין זיך זייער זאגט רבי אבא זכאה
איז אונזר חלק ווס מיר האב זוכה דם זוכה גוועזן צו זעהן · זיי האבן אן
גגרייט דעם טיש אזו ווי פריער זאגט דר ינוקא צו זייא איר חכמים
איר באגערט לחם עונג צו עסין אויף אזו איין טיש וואס איז אן כלי
מלחמה וכלי זיין דר עיקר שולחן ווס איז עולה למעלה איז נאר אזו
איין טיש וואס איז דרויף איין מלחמה אונ אז ניט איז ער ניט עולה
לרצון זאגט רבי אלעזר צוא אים בני החביב האהוב הקדוש דוא הייליגר
גליבטר קינד אזו וויל איך · דען מיט כלי מלחמה האבין מיר עוסק
גוועזן אונ מיר ווייסין וואול מלחמה צוא האלטן מיט חרב קשת וברומח
ואבנים דקירטא אונ דו ביסט נאך איין יונג קינד דוא האסט נאך ניט
גזעהן ווי אזו מען האלט מיט זיי מלחמה · דם קינד פריט זיך זייער
אונ זאגט וודאי האב איך ניט גיזעהן אבר עס שטייט דאך אל יתהלל
חוגר כמפתח עס זאל זיך ניט לובן דר ווס טוט אן זיין שווערד אין זיין
זייט · זייא ריכטן אן דעם טיש מיט ברוט אונ מיט ארץ וואס מען
בדארף זאגט רבי אלעזר וויא גאר שמחה איז אין מיין הארץ מיט
דעם ינוקא אונ כמה חידושים וועט באנייט ווערן אויף דעם טיש אונ
איך האב גזאגט אז כמה הייליגי קולות קלינגן אין דעם קינד כלומר
כמה סודות איז פר האגדין אין אים וואס קלינגן פון אים זאגט דער
ינוקא ווער עס בגערט צוא עסין ברוט דורך דעם חרב זאל עסין
פרייט זיך רבי אלעזר אונ גנעהנט זיך צום ינוקא אונ זאגט אים
ווייל דו רופסט זיך זארקסטו נעמן צום ערשטן דיין כלי מלחמה אין
דער האנט איך האב גמיינט אז עס וועט ערשט זיין נאך דעם עסין
אבר אצונד ווער עס בגערט זאל נעמן זיין כלי מלחמה אין דער
האנט זאגט רבי אלעזר צו דעם ינוקא נאך אמאל צו דיר איז ראוי
דו זאלסט נעמן דיין כלי מלחמה אונ צו ווייזן זיי ווס דו האסט אונ
קענסט · הייבט אן דר ינוקא אונ זאגט עס שטייט והיה באכלכם מלחם
הארץ תרימו תרומה לה' דר פסוק איז גזאגט גווארן אויף תנופה אונ וואס
הייסט תנופה · אונ דו וועסט וועלן זאגן ווייל דר כהן הייבט דאס
אויף למעלה הייסט דס תנופה · ווס קומט מיר דען דר פון ארוס צוא
דר כהן הייבט דס ארויף אדר אראפ · אונ דס איז נאר תרומה האמשי
מיר

מיר דרשנן אז דם ווארט תרומה מאכט תרי סטאה דאס הייסט מען
דארף אפ שיידין צוויא פון הונדערט אונ עס איז אזו דיא הלכה
אבער דאס ווארט תנופה איז אגרויסער סוד ההכסה אלהי אונ איר
חסידים קדושים איר זענט הערין וואס קענין האלטין מלחמה מיט
שפיזין איר האט אבר ניט משמש גוועז צו רבי שמעיה חסיד איר
זאלט וויסין ווס דם ווארט תנופה באטייט אונ וואס הייסט חטה
אונ ווס הייסט שעורה דען דם ווארט תנופה איז צוויי ווערטר תנו פה
גיט מיט אייער מול ככוד לה׳ אלהיכם דעם מוד ווס הייסט פה למעלה
מאכן איין יחוד צו הקב״ה דרום מוז מען דאס מול אוף הייבן צוא
ווייזן דם דר עיקר שבח איז למעלה למלך עליון אז מען גיט אים
אפ כבוד איז דענסט מאל פה דאס איז בקיצור גישריבן גווארין פיל
סודות דרך נגלה ווייל דר פשוטר פשט איז אוך רעכט מען דארף
לובן צו הקב״ה מיט דעם מול הטה במערפט צוויי אונ צוואנציג דאס
איז אנטקעגין דיא כ״ב אותיות התורה זאגט רבי אלעזר בריך רחמנא גלובט
איז השי״ת דער רחמן וואס ער האט מיך אהער גשיקט זאגט דער
ינוקא דער עיקר סעודה אוף דעם טיש איז נאר לחם ויין אונ דיא
איבריגי מאכלים ציהן זיך שון נאך זיי דרום הט די תורה גבעטין
אונ זאגט ולכו לחמי בלחמי ושתו ביין מסכתי איך בעט אייך ווייל דיא תורה
הט אייך אן גבריט צוא איר אכילה לחם ויין אונ בגערט פון אייך
איר זאלט עסין איר לחם ויין דארפט איר צוא ליב טאן מכלא זיין
איר רצון זאגן זייא בוודאי איז אזו האבן זייא זיך גיזעצט עסין אונ
זענן זיך מיט אים זייער משבח אונ האבן זיך פאר זאמט בייא דער
סעודה הייבט ער אן צו זאגן עס שטייט ויאמר מואב על זקני מדין ווארום
שטייט נית אז די זקני מואב האבן גזאגט צו די זקני מדין נאר דיא
יונגי האבין גנומן איין עצה פון דיא אלטי אונ דיא אלטי האבן זיך
נאך זיי נאך גצוגן האבין דיא זקני מדין צוא זייא גזאגט מיר האבין
צווישן אונז מגדל גוועז אשלעכטן גידול דם הייסט זייער רבי משה
איז ביי אונז מגודל גווארן אין מדין דס הייסט יתרו הט אים מגדל
גוועז אין זיין הויז אונ הט אים געגעבן זיין טאכטר פר איין ווייב אונ
גיט דאס אליין ער האט אים נאך געגעבן געלט אוך • אונ האט אים
געשיקט פר לענדן דאס גאנצי לאנד מצרים אונ דער יתרו מיט זיין
גאנץ הויז גזינד האבן צו געהערט זייני רייד ווען מיר זאלן קענן זייער
רבי אום רייסן סיד תיכף ווארט דס גאנצי פאלק אום גריסן גווארין
פון דר וועלט אונ די גאנצי עצה פון פעור איז אלין גיוועזן פון דיא
זקני מדין עס איז אלץ גוועז מען זאל משה מאכן זינדיגן אונ מחכות
דר עצה האבן זיי גשיקט רופן בלעם אז זיי האבן גיזעהן אז בלעם
קען זיי אוך ניט העלפן האבן זיי זיך אנגדרע עצה רעה גהאלטן פון
זיך זעלברט זיי זאלן מפקיר זיין זייערי ווייבר מיט זייערי טעכטר
נאך מער פון מואב דען אוף דיא ווייבר פון מדין שטייט הן הנה היו
לבני ישראל אונ עס איז אלץ ארוס גקומן פון מדין זיי זענין גגאנגן אונ
האבן גנומן איין עצה פון דעם עלצטין פון מדין ער זאל זיין טאכטר
פון מדין מפקיר זיין לזנות זייא האבין אלץ גימיינט אז משה וועט
ארין פאלין אין זייערי הענט ארין דורך איר דען זייא האבן גזעהן
אז איין ראש ישראל וועט ארין פאלין אין זייער נעץ ארין אבער
זיי האבן ניט רעכט גזעהן זייא האבין דיא כזבי בת נשיא מדין אן
גטאן בכל מיני כישוף כדי זיא זאל צו זיך בקומן דעם ראש פון די
ישראל אבר הקב״ה הט פר קערט זייער חכמה זיי האבן דיא כזבי

מפקיר גוועזן לזנות אונ האבן איר גזאגט זי זאל קיינם ניט ווערין
הערן לזנות נאר צו משה אליין האט זיא זייא גפרעגט וויא אזו ו
איך וויסען וועלכער איז דער משה זאגין זייא צוא איר אז ד
וועסט זעהן אזעלכין ווס אלי שטייען פאר אים אזו וויא פאר א
נשיא מיט דעם זאלסטו מזנה זיין ניט מיט קיין אנדרן אונ אז עס א
גיקומען זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני אונ פאר אים זע
גשטאנן פיר אונ צוואנציג טויזענט ווייל ער איז גוועזן זייער נש
הט זיא גמיינט אז דם איז משה האט זיא מיט אים מזנה גוועזן א
אז דיא אלי זייני מענטשין האבין דאס פון אים גיזעהן האבין זי
אוך אזו גטאן אבר דר עיקר עצה איזגוועזן פון די זקני מדין דר
הט הקב״ה גזאגט צו משה נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים צו דיר א
דם ראוי זאלסט דם טאן צו מדין • אונ צו מואב וועל איך ווארט
ביז עס וועט פון זיי ארוס קומן די מרגליות טובה דאס מיינט מ
רות המואביה וואס פון איר וועט דוד המלך ארוס קומן ער ווער
זיך ערשט נוקם זיין פון מואב אונ עס איז אזו גיוועזן מדין זענ
גשטראפט גווארן דורך משה רבינו אונ מואב איז גשטראפ
גווארן דורך דוד המלך דרום זאגט דוד מואב סיר רחצי א
וועל אום וואשן דעם טאפ פון מואב • קום אונ זעה דעם חטא פ
מדין זיי האבן גיט גרועט אונ האבן ניט אפ גילאזט די זאך ביז
האבן גזעהן נאך אלי דורות אז יהושע איז גשטארבן אונ אלי זקני
ווס דורך זיי זענן גשעהן גרוסי נסים זענין שון אויך ניט גיוועזן או
דר וועלט האבן זיי גזאגט אצונד איז דיא צייט מיר זאלן זיך נוק
זיין אין די ישראל זענן זיי גקומן צו עמלק אונ זאגן אים דו גהערס
גדענקן ווס די ישראל האבן דיר גטאן אונ זייער רבי משה מיט ז
תלמיד יהושע האבן אונז פר לענד פון דער וועלט היינט אז זיי
האבן שון ניט קיינר זאל אוף זיי בגין זיין איז די צייט אז מיר מי
אייך זאלן אוף זיי גיין מלחמה האלטן אזו וויא עס שטייט מדין ועמל
ובני קדם עס איז קיינר ניט גוועזן ער זאל שלעכטס טאן צו דיא ישרא
אזו ווי עמלק אבר הקב״ה וועט זיך אין אים נוקם זיין נקמת עולמ
לא תשכח זאגן די חבריא בוודאי איז אזו הייבט ער אן נאך שטיי
ויאמר ה׳ אלי אל תצר את מואב איז דאך קשה ווס דארף די תורה שטעל
דם ווארט אלי צו מיר הט ער גזאגט אמער די גאנצי תורה הט דאך
הקב״ה גזאגט צו משה נאר דם ווארט אלי ווייזט מיר אז הקב״ה פ
ווערט מיר איך זאל זיך ניט נוקם זיין אין דיא מואבים ווייל רו
המואביה וועט פון זיי ארוס קומן וויא דען עס וועט פון זייא אליי
ארוס קומן איינר ווס ער וועט זיך פון זיי נוקם זיין דם איז דוד המלך
ווס ער וועט ארוס קומן פון רות דרום זאגט ער אלי נאר איך טאר
מיט זיי קיין מלחמה ניט האלטן אבר אנדרר מעג מיט זיי מלחמה
האלטן אוב דו וועסט פרעגן ווידר אז עס שטייט אלי האבין דאך
יהושע מיט די זקנים גמעגט מיט זיי מלחמה האלטן נאר ווייל זייא
קומן ארוס פון דעם בית דין פון משה אונ וואס עס איז איבער
געטפערט גווארן צו משה איז צו זיי אוך אסור גוועזן אונ ווידר עס
איז נאך גיט גקומין דיא צייט פון דער מרגליות טובה דען רות
איז ערשט גבארן גווארן אין די טעג פון דיא שופטים זיא איז דאך
גוועזן די טאכטר פון עגלון מלך מואב וואס אהוד האט אים גהרגט
הט זיא אלימלך גנומן צו זיך פר איין שנור אונ זיא האט זיך נאך
גיט מגייר גוועזן ערשט דר נאך האט זיא גזאגט צוא נעמי עמך עמי

יך אלהי און נעמה העמונית איז ערשט גיוועזן אין דער צייט פון
מה המלך וואס זי האט שלמה המלך גנומען פאר איין ווייב דרום
בן יהושע מיט די זקנים זיך ניט געקאנט נוקם זיין אין מואב ביז
המלך איז געקומען און האט זיך אין זייא נוקם גוועזן אזו וויא מיר
בן גזאגט אין די אלי וואס האבן בייז געטאן צוא דיא ישראל האט
ב"ה אין זייא גיטאן נקמות און נוטר שנאה גיוועזן אבער אז עס
אדפט עפיס גוטס ארויס קומען פון זיי איז זייא הקב"ה מאריך אף
דם חלק הטוב גייט ארויס פון זיי דר נאך איז ער זיך אין זייא
ם זיין נקמה · זאגט רבי אלעזר עס איז בוודאי אזו דאס איז דער
דיא לוטערע זאך · זאגט דס קינד היינט איר חבריא גרייט אן
ער כלי מלחמה און הייבט אן מלחמה האלטין הייבט אן רבי
עזר און זאגט עס שטייט ברכו ה' מלאכיו גבורי כח דוד המלך האט אן
רייט אלי צבא השמים כוכבים ומזלות אויך אנדערי חיילות און
ם משתתף גוועזן צו זיי זיין נשמה און מיט דעם נפש האט ער גומר
ען און גחתמת און האט אום גלאזט אלי ברכות און האט גזאגט
י נפשי את ה' דען אלין ווערט נכלל אין דעם נפש פון דוד איידער
ישראל זענען גקומען האבן די מלאכים משלים גוועזן די עשיה דרום
טייט עושי דברו ביי די מלאכים אבר אז די ישראל זענען גקומין צוא
ם בארג סיני און האבן גזאגט נעשה ונשמע האבן זיי צו גנומען ביי
מלאכי השרת זייער מדריגה איז שון בייא דיא ישראל אליין דיא
דריגה · זאגט דס קינד היט זיך און זיי מצליח האבן זיידען נאר
ם שבח אליין צוא גינומן מער ניט זאגט רבי אלעזר דעם שבח
אב איך גפונען און ניט קיין אנדערער זאגט דאס קינד ווייל דיין
ווערד וויל דיר גיט מצליח זיין דס הייסט דו זאגסט ניט אזו וויא
ען דארף גיב אים צו איין אנדערן וואס קען רעכט מלחמה האלטען
ען דר שבח עליון וואס איז ניט איבר געענטפערט גוואָרן נאר צו דיא
לאכים אליין דס איז קדושה איז צו זיי אסור מקדש זיין פאר דיא
שראל אז די ישראל זענען מקדש און זאגן דריי מאל קדוש דר נאך
ען זיי מקדש למעלה אזו ווי עס שטייט וקרא זה אל זה דען גייט אויף
יא קדושה פון דרייא עולמות דרום שטייט וקרא זה איז איינס אל זה
ין צוויי ואמר איז דריי די דרייא עולמות זענען אנטקעגין דיא דרייא
דושות און דרום איז דס דר שבח פון די ישראל וואס זיי האבין צו
נומן די קדושה למטה · זאגט רבי אלעזר עס איז בוודאי אזו און
זו האט מען דאס מפורש גיוועזן דען דיא דרייא קדושות זענין נמסר
וארן למטה צו די ישראל און פון דעם פסוק לערנט מען עס אפ
ס שטייט והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה' והתקדשתם איז איינס
הייתם קדושים איז צוויי כי קדוש אני ה' איז דריי ער זאגט ווייטער גרוסי
ודות און זאגט דעם סוד פון ברכו את ה' און דרום טאר מען דעם
בר ניט געבין קיין שלום פאר דעם דאווענין דען ער צידהט אויף זיך
עם כח הטומאה וואָרום איין מענטש געהער פריער אויף זיך מושך
ין די שכינה · זאגט דס קינד אצונד זעה איך אז דער כח פון דיין
אנט איז שלאף צוא שלאגין מיט איין שווערד און מיט איין שפיז
צונד איז ניט די צייט צו ווארטן נאר צו שלאגן מיט דעם שליידר
יין שטיין נאך דעם אנדערן דס זענען גרוסי סודות · האבן זיך רבי
לעזר מיט רבי אבא און מיט דער גאנצר חבריא זייער גיפרייט
ון דס קינד זאגט ווידר גרוסי סודות אויף דעם פסוק שחורה אני ונאוה
ען גקומען די חבריא און האבן אים גקושט זאגט רבי אלעזר ווען

יחזקאל הנביא וואָרט דס גזאגט וואלט עס גוועזן אוואונדר אויף דר
וועלט האט אים רבי אלעזר גנומען און האט אים נאך איין מאל גקושט
זאגט דס קינד איך וויל בענטשן זאגן זיי בענטש און צוא דיר איז
שיין דוא זאלסט בענטשן זאגט ער כמה אותיות הקדושים כמה ברכות אין
צו אייך אן גבריים ווייל איר האט ניט פר מיטן פון מיר דס בענטשן
ער הייבט אן צו זאגן עס שטייט מונע בר יקבוהו לאום וברכות לראש משביר
דער פסוק איז איין תורה אזו איז דער פשוטר פשט אבער מיר האבין
גלערינט איטליכר מענטש איז מחויב צו בענטשין און ווער עס
קען אליין ניט בענטשין זאל זיין ווייב אדער זיינע קינדער בענטשין
און מיר האבין גלערינט עס זאל קומען איין קללה אויף דעם מענטשין
וואס ער דארף אז זיין ווייב און קינדער זאלין פאר אים בענטשן און
אפילו ער קאן אליין דס טאן איז ער מחויב גוואונען זיין קינד דר מיט
אים געבין איין כוס של ברכה צו בענטשין און ווער עס פאר מייד
פון זיין קינד ער גוואונט אים ניט מיט מצות ווערט ער פר פלוכט
פון הקב"ה ושכינתיה וואס זיא הייסט אם הבנים ווייל ער האט אים פר
מיטין צו בענטשין צו המלך הקדוש דס קינד זאגט איך בין איין בן
יחיד ביי מיין מוטר גיט מיר דעם כוס של ברכה וועל איך בענטשין
להקב"ה המלך הקדוש וואס ער האט אייך גמאכט טרעפין אין מיין
מוטרס הוז אזעלכי אנשים יראי אלהים גאנץ גרוסי לייט וואס איך האב
פאר זיי גרעט דברים חזקים שטארק הייליגי רייד און האב דאס זוכה
גוועזן דרום וויל איך בענטשן · נאר פריער וועל איך פאר ענטפערין
דעם פסוק מונע בר אזו ווי עס דארף צו זיין האט ער אויף אים גזאגט
גרוסי סודות מכאן ואילך פון היינט אן און ווייטר איר חבריא ברייט
אייך אן וועלן מיר בענטשין האבן זיי אים געגעבן דעם כוס של ברכה
און האט געבענטשט · זענען דיא גאנצי חבריא גוועזן זייער בשמחה
ובחדוה דען פון דר חתונה פון רבי אלעזר איז ניט גיוועזן אזו איין
שמחה צווישן דר חבריא אזו ווי דעם טאג און זיי האבן גבענטשט
דעם ינוקא מיט גרוס שמחה וברצון הלב · זאגט דער ינוקא איר
זאלט זיך ניט אפ שיידין פון מיר נייערט מיט דברי תורה און אזו
האבן מיר גלערינט עס שטייט וה' הולך לפניהם יומם כו' און זאגט ווייטר
גרוסי סודות האבן זייא אים גקושט און האבן אים גבענטשט און
זענין אוועק גיגאנגין זייער וועג דער נאך זענען זייא גקומין פאר רבי
שמעון און האבן אים דר ציילט די גאנצי זאך האט ער זיך זייער
פאר וואונדרט און זאגט דיא זאך איז זייער גוט נאר ער וועט ניט
לאנג לעבין ער וועט ניט מפורסם ווערן מיט זיין נאמן וואָרום איין
קליין שטיקיל האלץ וואס ברענט אין אים דאס פייער זייער שטארק
ווערט עס גיך פר ברענט און גייט באלד אוס און ווידר איך האב
דאך אייך גזאגט פון וואגן דם ליכט קומט ארויס רבי שמעון הייבט
אן און זאגט עס שטייט גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך וועלכער
מענטש איז איין גבור בארץ דר וואס איז איין גבור בתורה און איין
גבור ביצירה דר הייסט איין גבור בארץ עס גייט ארויף זיין לעכט
און עס צידהט זיך פון אים ארויס איין גרוס ציהונג מיט ליכטיקייט
דען איז דור ישרים יבורך זאגט רבי אבא מיר זעהן דאך אז קלייני
קינדער זאגן איין מאל דברים עליונים גאנץ הוכי זאכין און דער נאך
בלייבן זיי ראשים אויף דר וועלט און זענין מאריך ימים זאגט רבי
שמעון אזו איין קינד וואס ער זאגט איין זאך אדר צוויי אן כוונה זאל
מען מובטח זיין אין אים אז ער וועט זוכה זיין צו לערנן תורה צוא

די ישראל · אבער אזעלכער וואס זיין ליכט שטייט שון אין איין רעכטן
שטאנד מיט איין דעה שלימה מיט כוונה דר איז ניט אזו וויא יענער
ער קאן ניט מאריך ימים זיין אונ ווידר דען הקב"ה האט לובט צוא
שמעקין אזו איין עפיר געמט ער אים צו זיך פיל זוכה איז זיין חלק
מיט אייער חלק איר צדיקים דס אוף אייך הט דר פסוק גזאגט ויספה
פליטת בית יהודה הנשארת שורש למטה ועשה פרי למעלה שורש למטה מיינט
מען זיין פאטר וואס ער איז שון אוועק גיגאנגן פון דער וועלט איז
ער שורש למטה אין דר ישיבה פון מט"ט וואס זיא הייסט מתיבתא דרקיעא
ועשה פרי למעלה מיינט מען די ישיבה פון הקב"ה וואס פאר איין
גוטקייט איז דר שורש אונ די פרי אונ ווען הקב"ה זאל צו זייא ניט
האבן קיין לוסט לריח ניחוח פאר איין גשמאקן ריח וואלט קיין שום
מקטרג ניט גקאנט אוף זייא מקטרג זיין ער זאל זייא עפיס שלעכץ
טאן נאר פון דעסט וועגן בעט איך אז עס זאל זיין דער ווילן פאר
הקב"ה אז זיין מוטר זאל אין אים קיין צער ניט האבין אונ עס איז
אזו גוועזן אזו ווי רבי שמעון הט גזאגט · וואול איז דר חלק פון דיא
צדיקים ווייל זיי היטן דעם הייליגן ציכן דרום זענן זייא זוכה צוא
הייליגי אונ גוטי קינדר אונ דורך זיי זענן זיי זוכה לארץ עליונה אזו
ווי עס שטייט ועמך כולם צדיקים וגו' :

ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב זאגט רבי אלעזר פון וואנען קומט בלעם
זאל דארטן זיין אונ ווער הט אים גהרגת זאגט רבי יצחק פנחס
מיט זיין חברייא האבן אים גהרגת אזו ווי עס שטייט הרגו על חלליהם
אונ ווען עס וואלט ניט גיוועזן דער ציץ הקודש אונ דיא תפלה פון
פנחס וואלט מען אים ניט גקענט מאכן אראפ פאלין דרום שטייט
על חלליהם זייא זענען אראפ גיפאלן אוף דיא חללים אויך שטייט ואת
בלעם בן בעור הקוסם הרגו בחרב זאגט רבי אלעזר דאס ווייס איך אלין
וואול זאגט רבי שמעון מיין קינד רבי אלעזר די גאנצי מעשה פון
בלעם האבן די חברייא זייער טיף מפורש גיוועזן עס שטייט ולא קם
נביא עוד בישראל כמשה דס הייסט נאר ביי די ישראל איז ניט גוועזן נאך
אזו איין נביא ווי משה רבינו אבער ביי די אומות העולם איז גיוועזן
אזו איין נביא ווי משה אונ דס מיינט מען בלעם איז גוועזן וואס זיין
גלייכן איז ניט גוועזן אזו ווי משה רבינו איז אין דר קדושה ניט גוועזן
זיין גלייכן בכל ישראל ממילא אז בלעם איז גיוועזן אין אזו איין
הויכי מדריגה פון דר טומאה אונ אזו איין חכם וואס ער הט זיך ברימט
מיט זיין כח אונ האט גזאגט ואנכי אקרה כה איך וועל אום רייסן דיא
קדושה וואס זיא הייסט כה ווי אזו הט מען אים גקאנט הרגנין נאר
אין דעם ספר פון שלמה המלך שטייט אז עס איז פר האנדן דרייא
סימנים · סימנין לעבירה ווען איינר איז איין בעל עבירה איז איין סימן
ירקון איז זיין פנים געל אונ גרין · לשטות ווען איינר איז איין שוטה
איז איין סימן מרבה דברים ער רעט פיל רייד ווייזט דס אז ער איז איין
שוטה · סימן לשאינו יודע דער סימן אז ער ווייסט ניט אונ קען גאר ניט
התפארות אז ער ברימט זיך זייער אונ די אלי דריי סימנים זענן גיוועזן
אין דעם רשע אוב דוא וועכט וועלין פרעגין עס שטייט דאך יהללך זר
איין פרעמדר זאל דיך לובן ולא אונ אז איין פרעמדר לובט דיך ניט
פיד זאלכטו דיך אליין לובן וואס דען זאגסטו ווער עס ברימט זיך דר
ווייסט גאר גיט גאר עס איז ניט אזו דר פשט פון דעם פסוק נאר דס
איזדי רעכטי טייטש יהללך זר אפרעמדר זאל דיך לובן ולא אבער ניט אז
דו קומסט אין אפרעמדר שטאט אריין וואס מען קען דיך ניט זאג איך
דיר פיד מעגסטו זיך אליין לובן הייסט עפין אוף דיין מויל צו ריידן
ד"ת אונ זאלסט מודיע זיין דברי אמת אין דר תורה דען וועט דיין
מויל מודיע זיין וואס דו ביסט ווארום דר עיקר דער קענט מען דעם
מענשן פון זיין מויל אונ דר בלעם הט גגנבת די דעה פון מענשן פון
גאר קליני זאכן הט ער דר פון גמאכט גאנץ גרוסי זאכן מיט פיל
רייד אונ וואס ער האט גזאגט איז אלץ גיוועזן מצד הטומאה ער הט
גיזאגט אמת נאר ער הט זיך בארימט בדרך נסתר מען זאל מיינן
אז דס איז אלץ פון דר קדושה ער הט גיזאגט נאום שומע אמרי אל ויודע
דעת עליון ווער עס הט דס געהערט הט מען גמיינט אז ער איז גרעסר
פון אלי נביאים וואס זענן גוועזן אוף דר וועלט אונ דאך איז דס אמת
ווארום אין דר צד הטומאה איז ער גרעסר גוועזן פון אלי דרום הט
ער גזאגט שומע אמרי אל דען ער הט זיך בהעפט אין דעם אל אחר וואס
עס שטייט כי לא תשתחוה לאל אחר אבער ביי הקב"ה שטייט האל תמים דרכו
הקב"ה ווערט אן גירופן האל מיט איין ה"א אונ ער הט גיזאגט אמרי
אל ויודע דעת עליון דס איז די גאנצי אובערשטי מדריגה אין דר טומאה
דס איז דר רכ ההוכב דר שיף מייסטר דארטין איז גיוועזן זיין מדריגה
אונ דר רשע הט סתם גזאגט ויודע דעת עליון מען זאל מיינין חס ושלום
אז דס איז בעת הקדושה אונ ער הט נאר גמיינט ער הט איין אחיזה
אין דר העכסטר מדריגה פון דר טומאה ער הט אוועק גיגנבת דעם
שכל פון מענטשן מיט זייני רייד מען הט איין טעות גהאט אין זייני
רייד מען הט גמיינט אז ער זאגט דס אלץ אוף דר קדושה אוך הט
ער גזאגט אשר מחזה שדי יחזה ווער עס הט דס גהערט הט ער גמיינט
אז ער זעהט אזו איין מדריגה וואס קיין שום נביא הט דס ניט גזעהן
אונ דר אמת הט ער גמיינט עס גייט ארום אצווייג פון די צווייגן
וואס דס הייסט מחזה דס מיינט ער עז"א ועזא"ל וואס זיי זענן נופל וגלוי עינים
די דאזיגי הט ער גזעהן וואס זיי זענען ארום גקומן פון דר קדושה וואס
זי הייסט שדי זיי זענען גשטראפט גווארן הט מען זיי אראפ גווארפין
פון דעם הימל אזו ווי מיר האבן אובן גזאגט אזו ווי עס שטייט ומול
מחזה אל מחזה נאר פון וואנין קומט בלעם אהער אמער עס שטייט
דאך ער הט גזאגט ועתה הנני הולך לעמי ער איז דאך אוועק גגאנגן פון
מדין אונ איז שון דארטן ניט גוועזן ווי אזו האבין זייא אים דארטין
גיהרגת נאר ווי דר רשע הט גזעהן אז דורך זיין עצה זענין פון דיא
ישראל גפאלין פיר אונ צוואנציג טויזנט האט ער שון ניט גוואלט
אוועק גיין ער הט זיך פר זאמט אונ האט גמאנט מען זאל אים דר
פר בצאלן דר ווייל ווי ער הט גווארט פון וועגן דעם שכר איז גקומן
פנחס מיט זיין חיל ווי ער האט זיי דר זעהן איז ער גפלויגן אין דער
לופטן אזו וויא זייני צווייא זין יונוס ויומברוס האבן גטאן בשעת מעשה
העגל דס זיי האבן מיט זייער כישוף גימאכט דס עגל אזו וויא עס
שטייט ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש אזו ווי דריי טויזנט מענשן
איז דאך קשה עס איז דאך פר האנדן אין דר תורה גרעסרי חשבונות
שטייט ארום מיט דער גאנצר צאל אונ דא שטייט ניט דיא גאנצי
צאל נאר כשלשת אלפי איש אלא דס מיינט מען די צוויי זין פון בלעם
וואס זיי זענן גרוס גוועזן אזו ווי דריי טויזנט מענטשן אונ דר בלעם
הט וואל גוויסט אלי מיני כישוף הט ער גנומן די חרשים מיט דעם
כישוף וואס זייני קינדר פלעגן טאן אונ איז גפלוגין אין דר לופטן ווי
פנחס האט דאס דער זעהן אז אמענטש שוועבט אין דר לופטן אונ
ווערט אלי מאל פר הולין ער ווערט ניט גזעהן הט ער גשריגן מיט

איין

אין קול צו זיין חיל אונ זאגט צו זיי אפשר איז פאר האנדרין איינער צווישן אייך וואס ווייסט צו פליהן נאך דעם רשע דען דס איז בודאי דר בלעם פליהט אין דר לופטן איז דארט געוועזן איינער פון שבט דן ער הט גיהייסן צליה איז ער אויף גישטאנין אונ האט גינומען דעם כח וממשלה וואס איז שולט איבר אלי מיני כשפים אונ איז אים נאך גפלויגן ווי דר רשע הט אים זיר זעהן איז ער איבר גפארן אויף אנדרן וועג אונ האט גשפאלטין פינף אוירים אויף דעם וועג אונ איז פון אים פר הולן געווארן אין דר צייט איז דר צליה געוועזן מסוכן אונ הט געהאט גרוס צער ער האט ניט גוויסט וואס ער זאל טאן אזו האט פנחס אויף גהובן זיין קול אונ הט גשריגן דיא שאטין פון דעם נחש וואס ער הערשט איבר אלי נחשים פר קער דייני האר דס הייסט די כוחות פון דעם ס״ם ונחש וואס זענן איבר אלי נחשים וואס זיי האבן פר שטערקט צו בלעם מען זאל אים ניט זעהן אזו הט פנחס גשריגן דר צל הקודש זאל מבטל זיין דעם צל הטומאה דורך צליה דאס דער רשע זאל ניט קענן ווערן פר הולן דרום פאר קער דייני כוחות זאל בטל ווערן פר אים מיד הט דר צליה דר זעהן אין וואסר אוועג ער איז• איז ער צו אים גקומן האבן זיי ביידי אראפ גנידרט פר פנחס• קום אונ זעה עס שטייט ביי דעם רשע וילך שפי דס איז איין מדריגה עליונה אנחש זכר איז ער נאך נגאנגן אבר צליה האט גנומען דעם כח פון אנחש זכר ונקבה אונ מיט דעם הט ער שולט געווען אויף אים דרום ווייל ער הט גנומען די מדריגה וואס איז אים שולט דאס איז שפי פון דעם הט ער מכניע גיוועזן דעם כח פון דעם נחש וואס בלעם הט געהאט דרום שטייט יהי דן נחש עלי דרך דס איז שמשון הגבור שפיפון עלי אורח דס איז צליה וואס ער הט שולט געווען אויף דעם וועג וואס בלעם הרשע הט זיך גמאכט וואס ער איז גפלויגן אין דר לופטין הנושך עקבי סוס דס איז עירא וואס ער איז געוועזן מיט דוד המלך אונ ער הט גוויזן פיל גבורות ער איז אויך געוועזן פון שבט דן אויף אים שטייט ויעקר דוד את כל הרכב• ויפול רוכבו אחור דס איז שריה וואס ער וועט קומן מיט משיח בן אפרים ער איז אויך פון שבט דן אונ אז ער וועט אויף שטיין אזוי וועט מען האבין איין האפונג צוא דר גאולה דרום זאגט ווייטר דר פסוק לישועתך קויתי ה׳ אונ אז בלעם האט אראפ גנודערט פר פנחס זאגט פנחס צו אים רשע כמה שלעכטי זאכן האסטו גטאן אויף דעם הייליגן פאלק זאגט פנחס צו צליה זיי אים ממית נאר ניט מיט דעם שם דען ער איז ניט ראוי מען זאל אויף אים דר מאנן דעם שם הקודש העליון כדי זיין נשמה זאל ניטארוס גיין אונ נכלל ווערן במדריגת הקדושים אזו וועט אין אים מקוים ווערן וואס ער הט אויף זיך גזאגט תמות נפשי מות ישרים באותו שעה האט ער אים אן גיטאן כמה מיני מיתות אונ ער איז דאך ניט גשטארבין ביז ער הט גנומען אשווערד וואס דרויף איז גימאכט געווארן איין נחש אויף דר זייט אונ איין נחש אויף דר אנדרר זייט ער זאגט מיט זיינים זיי אים ממית אונ מיט זיינם איז ער גשטארבן דען ער הט אים גהרגת אונ אזו איז דר סדר פון דעם צד הטומאה דר וואס גייט נאך מעשה טומאה אזו שטארבט ער דורך דעם אונ דר מיט גייט אים אום זיין נשמה אונ אין דעם ווערט זיין נשמה נכלל אונ אזו איז בלעם אויך גשטארבן מען איז אים דן אויף יעניר וועלט מיט גרוסי דינים אונ ער איז זיין טאג צוא קבורה ניט גקומן אונ זייני ביינר זענין אים פאר פולט גיווארין אונ עס איז גיווארן פון זיי שלאנגן אפילו די ווערים וואס האבן גגעסן זיין פלייש

זענן אויך געווארן שלאנגן• מכאן והלאה מיין זון אלעזר וואס הקב״ה הט מיט אים גיטאן זענן גרוסי סודות וואס מען קען ניט מגלה זיין נאר ווייל די חבריא זענן דא ווייסן זיי גרוסי סודות האב איך אייך דס מגלה געווען אונ דס איבריגי פון די סתומין פון די פאר בארגעני זאכן פון דר וועלט אונ די לייט ווייסן גאר ניט די נפלאות סתומים עליונים• אויף דעם רשע אונ אויף זיין גלייכן איז גזאגט געווארן ושם רשעים ירקב זכאין זענן די צדיקי אמת אויף זיי שטייט גשריבן אך צדיקים יודו לשמך וגו׳:

רבי אבא זאגט מיר האבין גילערינט אז איבער עלף זאכין קומן נגעים אונ דס זענן די עלף זאכן• עבודת כוכבים• קללות השם• גילוי עריות• גניבה• לשון הרע• עדות שקר• המקלל את הדיין• שבועת שוא• אונ ווער עס גייט אויף דעם תחום פון זיין חבר• אונ ווער עס טראכט שלעכין אויף זיין חבר• אונ ווער עס מאכט קריג צווישין לייט• אונ אטייל זאגן אויף עין הרע קומט אויך נגעים• אונ דער זוהר ברענגט אויף אלי ראיות פון פסוקים• דער פלשתי הט מקלל השם געוועזן הט אים דוד גזאגט היום הזה יסגרך אזו ווי ביי נגעים שטייט והסגיר הכהן אזו מיינט ער דא אויך נגעים• דר פלשתי איז געוועזן אקרוב מיט דוד דען ער איז גיוועזן דער זון פון ערפה אונ אז דער פלשתי הט גשאלטן צוא דוד אזו וויא עס שטייט ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו הט אין אים דוד גקוקט מיט איין עין הרע אונ וויא דוד האט גקוקט בעין הרע האט זיך דרויף גצויגן צרעת אזו אויך אז דוד האט גיקוקט אויף יואב בעין הרע אזו וויא עס שטייט ולא יכרת מבית יואב זב ומצורע אזו אויך ביי דעם פלשתי ווי באלד דוד הט אויף אים אשלעכטן קוק גטאן שטייט תיכף ותטבע האבן במצחו הט זיך בהעפט צרעת אין זיין שטערן אונ דס אונ פון בלעם איז פר קערט געוועזן פון דעם אונ פון דוד דען דס אונ פון דוד איז גוועבט געוועזן מיט אררליי גשאלט עס איז אזו אשיין אונ ניט גזעהן געווארן אלערליי גשאלט פון דער וועלט הט דרינן גפינקלט אונ אלץ מיט פיל רחמים צו דעם וואס איז געוועזן איין ירא שמים אזו ווי עס שטייט יראיך יראוני וישמחו זיי פרייען זיך אז זייא זעהן מיך אונ אלי רשעים האבן זיך דר פאר גפארכטן אבר דס אונ פון בלעם איז גיוועזן איין עין רעה צו אדי ווי אהין ער הט אקוק גטאן הט ער עס פר דארבן אזו ווי אפלאם פייער עס איז נאך אזו אשלעכט אונ ניט גיוועזן אויף דר גאנצר וועלט דער היפוך פון דוד המלך זאגט רבי אבא בודאי די אלי זאכין זענן געוועזן בייא בלעם נאר גילוי עריות ווי גפינין מיר אלא עס שטייט הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר וגו׳ איז עבודת כוכבים אונ גילוי עריות• אויך עדות שקר דען ער הט גזאגט ויודע דעת עליון אונ ער הט אפילו ניט גיוויסט די דעה פון זיין בהמה ער הט גשאלטן דעם דיין דען ער הט גזאגט לכה איעצך ער הט אפ גקערט פון דעם דין אונ האט גרעט אויף זייא בייז ער איז גגאנגן אין תחום פון זיין חבר ער הט גזאגט ואעל פר ואיל במזבח אונ דס הט צו אים ניט גקערט ער הט גימאכט קריג צווישין אחים דס זענן ישראל מיט הקב״ה אונ עין הרע איז אין דער גאנצר וועלט ניט גיוועזן אזו וויא זיין שלעכט אונ• מקלל השם וואורום ער האט גיזאגט ואנכי אקרה כה אונ אלץ איז אין אים געוועזן:

רבי יוסי הייבט אן אל תלחם לחם רע עין דס איז בלעם דער רע עין וואס ער הט גבענשט וואס הקב״ה הט ניט בגערט עס שטייט ואל תתאיו למטעמותיו דס איז בלק דס הקב״ה באגערט זייני עולות קום אונ זעה

עס

עס שטייט וירא בלק וואס האט ער געזעהן ער האט געזעהן מיט זיין חכמה אז ער מיט אלי פינף מלכי מדין וועלן פאלן אין דר האנט פון די ישראל דרום האט ער מקדים געוועזן צו בלעם וואס זיין כח איז געוועזן מיט זיין מויל אזו ווי די ישראל וואס זייער כח איז נאר מיט דעם מויל אונ בלעם האט נאך דר צו געגלויבט מער פון בלק אונ די ידיעה וואס בלעם האט געוויסט איז נאר געוועזן ביי נאכט דען דר כח פון די קליפות איז נאר ביי נאכט אין דעם ערשטן משמר איז חסור נוער דרום האט ער גיהאט איין אייזל ער זאל זיין מיט דעם אייזל בתחלת הלילה אונ די וועסט פרעגין עס שטייט דאך ויבא אלהים אל בלעם לילה עס איז געוועזן זיין שר אזו אויך שטייט ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה מיינט מען אויך זיין שר דרום האט בלעם גזאגט צו די שלוחים פון בלק לינו פה הלילה אז דר ממונה איז גקומען צו אים האט בלעם גרעט מיט אים זייני רייד אזו האט גירוט אויף אים דר זעלביגער רוח אונ האט אים מודיע געוועזן דורך דעם אתון עס איז קשה אז ער האט אים שון איין מאל גזאגט לא תלך עמהם ווארום האט ער אים ווידר גפרעגט אלא מיר האבן גלערנט אויף דעם וועג וואס אמענטש וויל גיין פירט מען אים פון אובן צום ערשטין האט השי"ת ניט גהייסן ער זאל גיין אז ער האט געזעהן אז זיין רצון איז יוא צוא גיין זאגט ער אים קום לך אתם ואך את הדבר וגו' די דאזיגי נאכט האט בלעם גיטראכט וויא איז מיין כבוד אז איך מוז אן גבונדן זיין אין אנדרן אונ איך קען ניט טאן מיין ווילן אונ אגאנצי נאכט האט ער גקוקט אין זייני כשפים אונ האט ניט גפינן קיין שום צד אז ער זאל זיין אין זיין רשות נייערט מצד פון זיין אתון רבי יצחק זאגט צווישן די קליפות זענן מצד ימין צעהן חמורים אונ מצד שמאל צעהן אתונות אונ דאס האט יוסף האט מרמז געוועזן ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים וגו' אונ דס איז וואס די תורה האט אנגזאגט לא תחרוש בשור ובחמור יחדו מצד ימין איז דר נחש אונ מצד שמאל ווערט גיפונין דר אתון מיט קוסם קסמים זאגט בלעם כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל עס קען קיין שום כישוף אונ קיין שום קליפה אויף זיי ניט שולט זיין הן מצד ימין והן מצד שמאל ווארום ה' אלהיו עמו רבי יצחק מיט רבי יוסי זענן גגאנגן אין וועג פון טבריא קיין לוד זאגט רבי יצחק איך פר וואונדר מיך אויף בלעם דרשע דס אלי זייני מעשים וואס זענין געוועזן מצד הטומאה אונ אזו האבן מיר גלערנט אסוד דס אלי נחשים זענין אן גקניפט אונ גיין ארוס פון דעם נחש הקדמוני דס זי איז דר עיקר כח הטומאה וואס ער איז מזוהם דרום אלי נחשים וכישוף פון דר וועלט ווערט אן גרופן בשם נחש ווייל אלי גיין פון איר ארוס אונ ייעדער עס ציהט זיך נאך נאך דעם ווערט ער טמא אונ ניט דס אליין נאר ער מוז זיך אליין פריער מטמא זיין ווייל ער וויל אויף זיך מושך זיין די טומאה דען מיר האבן גלערנט הבא לטהר מסייעין לו והבא לטמא פותחין לו ביי דר קדושה העלפט מען אים אונ מען זאגט ובחרת בחיים אונ ביי דר טומאה עפינט מען אים נאר אויף ער זאל אריין גיין דרום שטייט לא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים דען נאר זיין כישוף איז אים נאר גיקומין פון דיא נחשים זאגט רבי יוסי ווארום ווערט גיפונין אלי חרשים וקסמים בייא דיא נשים זאגט רבי יצחק אזו האבן מיר גילערנט אז דער נחש הקדמוני האט גיווארפין איין זוהמא דאס הייסט איין טומאה איז איר גיקומען מצד הנחש זאגט רבי יוסי עס איז בוודאי אזו האט ער אים גיקושט אונ זאגט איך האב שוין כמה מאל גיפרעגט דיא זאך אונ האב ניט זוכה געוועזן ביז אצונד זאגט

רבי יצחק די אלי מעשים וואס בלעם האט גיוויסט פון חכמין האט דאס גילערנט זאגט רבי יוסי זיין פאטער בעור האט אים אבים גילערנט נאר דר עיקר פון אלי מיני כשפים וחרשים האט ער ד גילערנט פון די בני הררי קדם וואס זיי זענן אין דעם לאנד קדם דארטן זענן די מלאכים עז"א ועזא"ל וואס הקב"ה האט זיי אראפ גיווארפ פון דעם הימל זייא זענן צו גיבונדן מיט אייזערני קייטן זייא זענ מודיע צו די מענטשן אלי מיני חרשים וכשפים וקסמים אונ פון האט בלעם גיוויסט אלי מיני כשפים אזו ווי עס שטייט מן ארם ינחני מלך מואב מהררי קדם זאגט רבי יוסי דס וואס דו זאגסט ווייל דר נחש ה אריין גיווארפין איין זוהמא נאר בשעת די ישראל זענין גישטא אויף דעם בארג סיני האט זיך פון זיי אפ גיטאן די זוהמא פון ד נחש בשעת די ישראל האבין גיזינדיגט מיט דעם עגל האט זיך ד זוהמא צו זייא ווידר אום גיקערט אזו וויא פריער דעסט גלייכן א אשה אין אירי אומריייני טעג איז זי איין נדה דארף זיך איין מענט פר איר היטן ווייל זי איז בהעפט אין דר טומאה אונ די זאך וואס רירט אן ווערט דס טמא אונ מכל שכן ווער עס בהעפט זיך אין א חלילה · זכאין זענן די ישראל וואס הקב"ה האט זיי גיגעבן דיא תור אונ האט זיי גיזאגט ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב וגו' האט ער אים וויד גיפרעגט ווער עס איז מסתכל אין די צפצופי עופות ווארום הייסט ד איין ניחוש האט ער אים גיזאגט ווייל דאס קומט אויך פון דעם נח ווארום דר רוח טומאה רועט אויף די עופות דרום איז דס עוף מי דעם צפצוף מודיע אלי זאכין אונ אלי רוחות הטומאה זענן בהעפ אין נחש עס איז ניט פאר האנדן קיין שום מענטש ער זאל פון אי ניצול ווערן דען ער ווערט בייא אלי גיפונען ביז לעתיד לבא ווע הקב"ה מעביר זיין דעם רוח הטומאה מיט אלי רוחות רעות פון ד וועלט אזו ווי עס שטייט בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים או שטייט ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ אמן :

פרשת מסעי

אלה מסעי בני ישראל רבי חזקיה זאגט עס שטייט מי נתן למשיסה יעקב וישר לבוזזים הלא ה' זו חטאנו לו וגו' קום אונ זעה פון דר צייט אן וואס ד בית המקדש איז חרוב גיווארן זענן די ברכות ניט שורה אויף דע וועלט זייא זענן פר מיטן גיווארען כביכול מלמעלה ומלמטה אונ דיא מדריגות התחתונים די קליפות האבן אשליטה אויף דר וועלט ד האבען דיא ישראל אליין גורם געוועזן מיט זייערי חטאים · אין דע פסוק איז דאך קשה פריער שטייט מי נתן למשיסה יעקב איז משמע ו איינר פרעגט ווער האט דאס גיגעבן אז די ישראל זאלן אזו גירויבט ווערין ווי אזו גישיקט זיך ווייטר דר פסוק וואס ער זאגט הלא ה' זו חטאנ לו דס האט הקב"ה גיטאן ווייל מיר האבן צו אים גיזינדיגט עס וואלט דאך גיקערט צו שטיין חטאו לו זיי האבן צוא אים גיזינדיגט דען א עס שטייט שוין מיר האבן צו אים גיזינדיגט וואלט גידארפט שטיין ולא אבינו הלוך מיר האבן ניט גיוואלט גיין אין זייני וועגין נאך וואס שטייט ולא אבו זיי האבן ניט גיוואלט נאר אזו איז דר פשט פון דעם פסוק ווארום פון דר צייט אן וואס דר בית המקדש איז חרוב גיווארן אונ דר היכל איז פר ברענט גיווארן אין פייער אונ די ישראל זענן פר טריבן גיווארן אין גלות אריין האט זיך די שכינה גיוואלט נעקר ווערין פון איר ארט אונ גיין מיט די ישראל אין גלות אריין האט זיא

גזאגט

ט איך וועל פריער גיין אין מיין הויז אונ צו מיין היכל אונ וועל
ן פוקד זיין מיין ארט אונ דס ארט פון די כהנים ולוים דס זיי
ן דארטן פריער גיזונגן אונ אז זי איז דארטן גיקומן הט זיא אן
בן ככיכול צו שרייען איז דס קול גיהערט גיווארן למעלה ולמטה
יי עס שטייט קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה דאס
ט מעודישכינה הט ככיכול גיוויינט אויף אירי קינדר דר נאך אז זי
נגאנגן מיט די ישראל אין גלות בבל אריין אונ הט גיזעהן זייער
ם דוחק וצער ווי די אנשי בבל האבן זיי אין גלות גיטרעטן מיט
יי פיס הט דיא שכינה גיזאגט דעם פסוק מי נתן למשיסה יעקב וישראל
י הט דס גימאכט אז מען זאל זיי רויבן אונ טרעטן האבען דיא
אל גיענטפערט הלא ה' זו חטאנו לו דס הט הקב"ה גיטאן וואס מיר
בן צו אים גיזינדיגט הט זיא צו זיי ווידר גיזאגט לא אבו בדרכיו הלוך
ט איר אבר גיוועזן גיהיט דיא תורה וואלט איר ניט פאר טריבן
ארן אין גלות אריין בשעת די גאולה וועט זיין וועט דיא שכינה
ערשטן ארוס גיין אונ וועט גיין אין בית המקדש אריין דען דס
המקדש וועט פריער גיבויט ווערן פר קיבוץ גליות אזו ווי עס
יט פריער בונה ירושלים ה' דער נאך שטייט ערשט נדחי ישראל יכנס
אז הקב"ה וועט זאגן צו די ישראל התנערי מעפר קומי טרייסיל זיך
פון דר ערד אונ שטייא אויף וועט דיא כנסת ישראל זאגן וויא
ן זאל איך גיין דען מיין הויז איז חרוב גיווארן מיין היכל איז פר
ענט גיווארן אין פייער וועט הקב"ה צו איר זאגן שובי ירושלים קער
אום קיין ירושלים ווארום זיא איז שוין גיבויעט גיווארען אונ מען
ט שוין אלץ צוא דיר אן גיברייט דר נאך וועלין זיך ערשט איין
ולן אלי נדחי ישראל וואס זענן פר שטוקן גיווארן אין פרעמדי לענדר
דער צייט וועט מקוים ווערן וואס ווייטר שטייט הרופא לשבורי לב
בש לעצבותם דס הייסט תחיית המתים אויך שטייט ואת רוחי אתן וגו'
י שמעון איז גיגאנגן אין וועג אונ מיט אים איז גיוועזן זיין זון רבי
עזר אונ רבי יוסי מיט רבי חייא זאגט רבי אלעזר צו זיין פאטר
וועג איז פר אונז אן גברייט מיר וועלן הערן דברי תורה הייבט
רבי שמעון צוא זאגן עס שטייט אין קהלת גם בדרך כשהסכל הולך לבו
י ואמר לכל סכל הוא ווען איין מענטש וויל זיין וועג אן ריכטען פאר
קב"ה זאל ער זיך מתייעץ זיין אונ זאל מתפלל זיין להקב"ה אזו ווי
ם שטייט צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו אונ אז ער טוט אזו ווערט די
בינה פון אים ניט אפ גישייד אבער ווער עס האט ניט קיין רעכטי
מונה אין הקב"ה דער טוט ניט אזו אויף אים זאגט דער פסוק וגם
יך כשהסכל הולך לבו חסר אין וואס פר איין וועג דר נאר גייט איז בייא
ם גימיגרט דס הארץ ווער איז דס הארץ פון די ישראל דאס איז
קב"ה וואס ער הייסט דס הארץ פון די ישראל אזו וויא עס שטייט
הלקי צור לבבי לעולם דיא שכינה איז בייא אים חסר ווייל ער האט
מיט איר ניט מתייעץ גיוועזן איידער ער איז ארויס גיגאנגן אין
ג אריין אונ בשעת ער גייט אין וועג לערינט ער קיין תורה אויך
ט דרום גייט אים אפ דאס הארץ דס הייסט הקב"ה איז ווייט פון
ם אונ אפילו ער הערט פון איין אנדערן דברי תורה קען ער נים
י נעמן אונ לאכט דער פון אונ זאגט עס איז איין נארעשקיים צוא
רגען תורה ואמר לכל סכל הוא ער זאגט עס איז אלץ נארעשקייט אזו
א איין מאר האט איינער גיפרעגט אויף דער מצוה פון מילה אונ
גט דס איז ניט קיין רעכטע מצוה עס גיהער דאך ניט אן מיט דר

אמונה · האט רבי ייסא סבא דאס דער הערט האט ער אויף אים אקוק גטאן מיט זייני אויגען איז פון אים תיכף גיווארען איין הויפן מיט בייגר אבער אונז איז דער וועג אן גיברייט מיט דר הילף פון הקב"ה דרום וועלן מיר זאגין דברי תורה :

פתח ער הייבט אן אונ זאגט דוד המלך עליו השלום הט גזאגט הורני ה' דרכך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך איז דאך קשה וויא אזו האט דוד המלך גיבעטן צו הקב"ה ער זאל אים ווייזן דעם וועג פון יראת שמים ער זאל זיין איין צדיק אמער מיר האב דאך גלערינט אז אלי זאכן פון דעם מענטשן זענן אין דיא הענט פון הקב"ה חוץ פון דעם אז דער מענטש זאל זיין איין צדיק אדער איין רשע דאס איז בייא דעם מענטשין אין דיא הענט זאגט רבי שמעון דוד המלך הט אזו גיזאגט ווייז מיר דיין וועג אונ אנפרעק מיר נאר אים · איך זאל וויסן אז דאס איז דר גוטר וועג אונ וויא באלד דו וועסט מיר נאר עפענן מייני אויגין איך זאל פאר שטיין דער נאך וועל איך שוין אליין גיין אין וועג פון יראת שמים אונ וועל שוין ניט אפ קערן לימין ושמאל יחד לבבי בהעפט אין מיר דאס הארץ איך זאל מיר פר דיר פארכטין רעכט צו היטן מייני וועגן אין דר יראה וום איך בין אין איר בהעפט מכח מיין נשמה דרום שטייט יחד לבבי מיט צווייא ביתי"ן קום אונ זעה איטליכר מענטש וום פארכט זיך פר הקב"ה רועט אויף אים די קדושה אזו ווי עס דארף צו זיין אבר דר ווס הט ניט קיין יראה רועט אוף אים ניט די קדושה אונ ער הט ניט קיין חלק לעולם הבא נאך מער עס שטייט וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום וואל צו די צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא דאס הקב"ה בגערט אין זייער כבוד אונ הט צו זיי בהאלטן די ליכט ווס עס איז צו זיי בשאפן גיווארן בששת ימי בראשית דרום שטייט הולך ואור עס גייט אויף איין ליכט אונ עס ווערט דר פון ניט נחסר אבר ביי די רשעים שטייט דרך רשעים באפלה לא ידעו במה יכשלו די רשעים גייען אויף דר וועלט אין קרומן וועג אונ בגערן ניט צוא זעהן אז הקב"ה וועט אין זייא טאן איין משפט זייא וועלן גיין אין גיהנם אריין אונ וועלן שרייען וויא וויא ווס מיר האבן בעולם הזה ניט גינייגט אונזרי אויערן צו פאר נעמן מוסר אונ יראת הקב"ה אזו וועלן זייא אלי טאג שרייען אונ קיינער וועט זיי ניט קענן העלפן דען ווער עס גרייט זיך ניט אן בערב שבת עסן אויף שבת האט ער בשבת ניט צו עסן דען דיא וועלט הייסט ערב שבת אונ יעני וועלט הייסט שבת דרום הט הקב"ה אן גברייט צו די צדיקים זייער שכר אויף יענר וועלט אונ זיי געבן אזו איין חלק ווס קיין שום אויג האט אין דעם קיין שליטה ניט אפילו קיין נביא הט ניט גיקאנט משיג זיין זייער שכר דרויף שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך אונ אויף די רשעים שטייט ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו' אויך שטייט ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגלי הצדיקים זיי וועלן זיין אזו ווי אש אונטר די פיס פון די צדיקים מען זאל אויף זייא טרעטן וואר צוא דיא צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא אויף זייא שטייט אך צדיקים יודו לשמך וגו' אויך שטייט ועמך כולם צדיקים וגו' רבי חזקיה זאגט עס שטייט משא גיא חזיון וגו' קום אונ זעה דיא חברייא האבן גזגט בשעת חורבן בית המקדש זענן אלי כהנים ארויף אוף די דעכר אונ האבן גינומען דיא שליסל פון דיא טויערן פון דעם בית המקדש אונ האבן גיווארפן צוא דעם הימל אונ האבען גיזאגט בין אהער זענן מיר גיוועזן גבאים דריבר אצונד נעם דיר צו דיינם אבר

קום

קום אונ זעה די שכינה הייסט גיא הזיון דען דס גאנצי נביאות פון די
נביאים איז נאר גיוועזן פון איר דען די שכינה איז דס ליכט וואס פון
איז נאר גיוועזן פון איר דען די שכינה איז דס ליכט וואס פון איר ווערן
נזעהן אלי מאורות העליונים אונ דס גישטאלט מה לך איפוא כי עלית כולך
לגגות דען אז דס בית המקדש איז חרוב גוואָרן איז די שכינה גקומן
אוף אלי ערטר וואס זי איז גיוועזן צום ערשטן אונ הט גיוויינט אויף
איר וואונונג וואס עס איז חרוב גיוואָרן אונ אויף די ישראל וואס זענין
גינאנגן אין גלות אונ אויף אלי צדיקים וחסידים וואס זענן דארטן פר
לארן גיוואָרן אזו ווי דר פסוק זאגט קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל
מבכה על בניה אונ מיט איר האבן גיוויינט אלי חיילות ומרכבות זיא
זאגט מייני קינדרעען אין גלות אונ דר בית המקדש איז פר ברענט
גיוואָרן וואס זאל איך דא טאן תשואות מלאה עיר הומיה קריה עליזה על כן אמרתי
שעו מני אמרר בבכי די שטאט איז פול מיט ברומונג אונ וויסטונג דרום
זאגט דער פסוק אמר ה׳ מנעי קולך מבכי פאר מיד דיין קול פון צו וויינן
קום אונ זעה פון דעם טאג וואס דר בית המקדש איז חרוב גיוואָרען
איז ניט דא קיין טאג וואס עס זאל ניט זיין דריגן קיין קללות דען אז
דר בית המקדש איז גשטאנן האבן די ישראל גיטאן די עבודה אונ
מקריב גיוועזן קרבנות הט זיך די שכינה פון זיי ניט אפ גיטאן וויא
איין כוטר היערט אויף די קינדר דען זענן אלי עולמות דר לייכט
גוואָרן אונ עס זענען גיוועזן ברכות למעלה ולמטה אונ עס איז ניט
גיוועזן קיין טאג וואס עס איז ניט גוועזן קיין ברכות ושמחה אונ דיא
ישראל זענן גזעסן בטוח אונ די וועלט איז גשפייזט גוואָרן פון זייערט
וועגן אונ היינט איז אלץ להיפוך ביז הקב״ה וועט די כנסת ישראל
אויף ריכטן מעפר אונ וועט די וועלט משמח זיין מיט אלימן אזו ווי
דר פסוק זאגט והבאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי אונ אזו וויא אז
זיי זענן גינאנגן אין גלות שטייט בכה תבכה בלילה אזו אז זיי וועלין דר
לייזט ווערן שטייט בבכי יבואו ובת׳ חנונים אובילם אזו ווי פריער איז גוועזט
גוויין אזו וועלן זיי דר נאך זיך ווידר קערן מיט גוויין פר גרוס שמחה:
רבי אבא הייבט אן ויקם יונה לברוח הרשישה מלפני ה׳ וויא צו דעם וואס
ער וויל זיך פאר בארגן פאר הקב״ה דאס ביא אים שטייט הלא
את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה׳ וויא אזו האט יונה גיוואלט אנטלופן
פאר אים אלא עס שטייט יונתי בחגוי הסלע יונתי דס איז ישראל בהגוי
הסלע דס איז ירושלים אזו וויא איין שטיין איז הויך אונ שטארק אזו
איז ירושלים העכר גיוועזן אונ שטארקר גיוועזן פר אלי בסתר המדרגה
דאס איז דאס בית המקדש דאס ארט פון קדשי קדשים איז דאס
הארץ פון דער גאנצער וועלט אונ אזו ווי אין דעם הארצין איז דס
נפש דאס חיות פון דעם גאנצין גוף אזוא איז דיא שכינה וואס זיא
איז דאס חיות פון דר גאנצר וועלט איז דארטן גיוועזן בסתר המדריגה
פאר בארגן וויא איין אשה איז פר בארגן אין איר הויז אזו איז אוך
די שכינה דארטן אלץ גיוועזן אונ אז כל ישראל זענען דארטין גיוועזן
איז אלץ מתוקן גיוועזן אונ כביכול דר כסא הכבוד איז גאנץ גיוועזן
אונ מיט זייערי עבירות האבן זיי גישפאלטין אלי אוירים אונ זיא
איז אויף גיגאנגן למעלה דען דס לאנד איז נאר מתוקן גיוועזן צו די
ישראל אליין אונ דרום אלי נביאים וואס זענען דערנסט מאל גיוועזן
האבן זיי גינומן דיא נבואה פון איר ארט דאס איז ארץ ישראל אונ
דרום איז יונה אנטלאפען גיוואָרען פון ארץ ישראל קיין חוץ לארץ
כדי די נבואה זאל אויף אים ניט רוען אונ ער זאל ניט גיין בשליחות

הקב״ה קיין נינוה אויב דו וועסט פרעגן וואָרום הט זיך די נבואה
בווייזן צו יחזקאל אויף דעם נהר כבר דאס איז נאר גיוועזן לפי שעה
פון וועגן די ישראל אזו ווי עס שטייט אויבן אין פרשת שמות אונ
ווידער עס שטייט על נהר כבר דאס איז טייטש איין טייך וואס ער איז
פריער גיוועזן פון די פיר טייכן וואס גייען ארויס פון דעם גן עדן אונ
פון דעם טאג אן וואס דיא וועלט איז בשאפן גיוואָרן איז די שכינה
דארטן אלי מאל אזו וויא דר פסוק זאגט ונהר יוצא מעדן להשקות את הג
ומשם יפרד וגו׳ והנהר הרביעי הוא פרת אונ דער טייך איז גיוועזן דער פרת
רבי אלעזר ורבי יוסי זענן גזעסן איין נאכט אונ האבן גילערינט או
אז עס איז גיקומן האלבי נאכט הט דר האן גיקרייעט האבן זי
גימאכט דיא ברכה אשר נתן לשכוי בינה וגו׳ זאגט רבי אלעזר אצונד א
דר זמן ווס הקב״ה גייט אריין אין גן עדן ער זאל זיך משתעשע זיי
מיט די צדיקים זאגט רבי יוסי נאך וואס איז ער זיך משתעשע היינ
רבי אלעזר אונ זאגט קום אונ זעה אצונד מאכט הקב״ה ציטרן דר
הונדערט מיט ניינציג היכלן אזו וויא די צאל פון שמים אונ טרעט א
זייא אונ וויינט אויף חורבן בית המקדש אונ מאכט כביכול נידער
צוויי טרערין אין ים הגדול אריין אונ דר מאנט זיך אין זייני קינד
פון דעם גיוויין דען די נאכט איז גיטיילט אויף דריי חלקים דען ד
נאכט ווערט תמיד גירעכנט צוועלף שעה חאטשי טבת איז ז
לענגר אונ תמוז איז זיא קירצר פון דעסט וועגן ווערט זיא ת
גירעכנט גלייך אונ דיא צוועלף שעה פון דר נאכט ווערט גיטיי
אויף דריי חלקים אונ די חיילות פון די מלאכים הקדושים ווערן א
גיטיילט אויף דרייא חלקים איטליכר חלק זאגט אין איין חלק נא
שירה דם ערשטי חיל זענן ממונה אין די ערשטי פיר שעה צו ל
זייער הערן וואס זאגן זייא לה׳ הארץ ומלואת וגו׳ כי הוא על ימים יסדה וגו׳
יעלה בהר ה׳ נקי כפים ובר לבב וואָרום זאגן זיי דם ווייל אז די נאכט
זיך מתפשט אויף דער וועלט איז די גאנצי וועלט טועם טעם מי
אונ זייערי נשמות גייען ארויף אזו שטייען די מלאכים אונ זאגן
יעלה בהר ה׳ דם איז למעלה דר הר הבית ומי יקום במקום קדשו דאס
עזרת ישראל דען דא איז ארץ גיוועזן אין גישטאלט פון אובען ד
עס איז פר האנדן אין איטליכן רקיע ממונים ושרים וואס די שט
ווען די נשמות ווילן ארויף גיין אונ זענן ניט ראוי אזו שטויסין
מלאכים זיי ארויס אזו גייען זיי שוועבן אויף דר וועלט אזו איז
האנדן כמה מלאכי חבלה וואס זייא נעמן זיי אונ זענן צו זיי כוז
דברים שקרים אונ אמאל דברי אמת וואס עס וועט קומן לזמן ק
אבר אז דיא נשמות הצדיקים גייען אונ שוועבן למעלה אזו עפ
מען זיי דיא טירן אונ זיי גייען אריין אין דעם ארט וואס הייסט ה
אזו ווי עס איז דא גיוועזן פר דעם בית המקדש דר הר הבית אונ
דארטן גייען זיי ארויף צו דעם ארט וואס הייסט מקום קדשו דאר
ווערן גיזעהן אלי נשמות פאר הקב״ה אזו וויא אונטן איז גיוועזן
בית המקדש עזרת ישראל ובשעת אז דיא נשמות שטייען דאר
דען איז אן גיבריית דארטן די שמחה פון הקב״ה מיט זיי אין
ארט וויא עס הייסט קודש קדשים אונ דארטען זענען גיצייכנט
זייערי מעשים אונ זייערי זכיות · דם אנדרי היל איז ממונה אוי
אנדרי פיר שעה פון דר נאכט אונ זאגן ניט קיין שירה נייערט
שעה דען ווערט האלבי נאכט אזו גייט הקב״ה אין גן עדן אריי
מלאכים זענן די אבלי ציון וואס זיי וויינן אויף חורבן בית המק
אז

...עס הייבן זיך אן די פיר שעה זאגן זיי על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו
...ברנו את ציון זיי האבן געוויינט מיט די ישראל דען ווען עס שטייט גם
...יגו דס איז טייטש מיר האבן אויך געוויינט מיט דיא מלאכים אונ
...ם שטייט הן אראלם צעקו חוצה וס איז טייטש חוצה דאס איז בבל דאס
...י מלאכים האבן זייא באלייט ביז בבל אונ האבן דארטן געוויינט
...ט זיא · זיי הייבן אן על נהרות בבל אונ לאזן אום זכור ה' לבני אדום את
...ירושלים דען טוט זיך הקב"ה מעורר זיין אין זיין מדריגה אונ טרעט
...ן הימל אזו ווערין דר ציטרט צוועלף טויזנט עולמות זייא שרייען
...ב וויינן אזו ווי דר פסוק זאגט ה' ממרום ישאג שאוג ישאג על נוהו אונ ער
...מאנט זיך אין די ישראל אונ נידרט צווייא טרערן אין ים הגדול
...ן איז זיך מעורר איין פלאם פייער אונ איין ווינט פון צפון זייט
...עט אין דעם פלאם אונ גייט אונ שוועבט אויף דר וועלט כאותו שעה
...ט דר פלאם אונ שלאגט אין דעם פליגל פון דעם האן אזו הייבט
...אן צוא קרייען אונ הקב"ה כביכול גייט אין גן עדן ער זאל זיך
...תעשע זיין מיט די צדיקים בשעת גאט גייט אין גן עדן אזו הייבן
...אלי בייםר אין גן עדן אונ אויך אלי נשמות הצדיקים צוא זאגן
...שערים ראשיכם ורנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד וגו' מי הוא זה מלך הכבוד ה'
...ת הוא מלך הכבוד סלה ובשעת אז די נשמות הצדיקים גייען ווידער
...אפ אין זייער גוף אריין דען שטארקען זיך אין זייא אלע דיא
...אבים אונ זאגן הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות · דאס
...טי חז"ל איז מכוונה אין דיא אינטערשטע פיר שעה פון דער נאכט
...עס ווערט טאג זייא זענן משבח צו זייער הערן אונ מיר האבן
...ערינט אז עס ווערט טאג אזו זענען דיא אלע כוכבים ומזלות
...אלע מלאכים עליונים וואס זענען שולט בייא טאג זענען אלע
...בח צו זייער הערין אונ זאגין שירה אזו ווי דער פסוק זאגט ברן
...וכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים בשעת אז דיא זון קערט זיך אום אין
...גלגל הייבט זי אן זינגן מיט אזים קול די דאזיגי שירה הודו לה' קראו
...וגו' זמרו לו וגו' שירו לו שיר חדש וגו' אונ די ישראל לויבין אויך צוא
...ית מיט איר אין איינעם אזו שטייט ייראוך עם שמש זאגט רבי אלעזר
...די מענטשן וואלטן ניט האבן קיין פאר שטאפטע הערצר אונ
...דע אויגן וואלטן זיי ניט גיקענט בשטיין איבער דעם זיס קול פון
...גלגל חמה בשעת זי גייט אונ לויבט צו הקב"ה · ווי זיי שמועסן
...ברי תורה איז דער ווייל טאג גיווארן זענען זייא אויף גשטאנען
...ענן גיקומן פר רבי שמעון · דאס איבריגע שטייט אין פרשת
...ל · רבי אלעזר איז גיגאנגן צו זיין שווער רבי יוסי ברבי שמעון
...קוניא ווי זיין שווער הט אים דר זעהן האט ער אים אן גיגרייט
...ן בעטיל מיט בעט גיוואנט זאגט זיין שווער צוא אים האסטו
...גיהערט פון דיין פאטר רבי שמעון אויף דעם פסוק וואס עס
...ט עשה ה' אשר זמם וגו' צוה מימי קדם זאגט רבי אלעזר דיא חברייא
...דאך שוין גיזאגט אז בצע אמרתו איז טייטש ער הט צו ריסן זיין
...וס דס איז זיין כבוד אונ זיין עטרה אונ דאס איז זיין תיקון
...אונ אז דס בית המקדש איז חרוב גיווארן הט ער דאס צוא
...זאגט אים זיין שווער עס איז מיר קשה נאך וס שטייט עשה
...זמם דס איז דאך טייטש השי"ת הט גיטאן וס ער הט פריער
...כט ווי אזו קען איין קינד בשטיין אויף דעם וס זיין פאטר דר
...טראכט אויף אים שלעכץ נאך איידער ער זינדיגט זאגט רבי

אלעזר עס איז אמשל צו איין עשיר וס ער הט איין טייערי אונ איין חשובי כלי הט ער זיך אלי טאג זייער גיפארכטן זיא זאל חלילה ניט צו בראכן ווערין האט דער עשיר אלי טאג אליין אויף איר אכטונג גיגעבן צו גיווער ווערן וס עס טוט זיך מיט איר ווארום זיא איז ביי אים זייער חשוב גיווען אמאל איז גיקומן זיין זון אונ הט אים זייער דר צערינט הט דר עשיר מחמת כעס גינומן די כלי אונ הט זיא צו בראכן דס מיינט דר פסוק עשה ה' אשר זמם קום אונ זעה זינט דס בית המקדש איז גיבוועט גוואָרן האט הקב"ה תמיד אין אים מסתכל גיוועזן ווארום ער איז בייא אים זייער חשוב גיוועזן אונ הט זיך זייער גיפארכטן אז דיא ישראל זאלן חלילה ניט זינדיגן וועט איבער דעם דער בית המקדש חרוב ווערען אונ ווען ער איז גיקומען אין בית המקדש אריין הט ער אן גיטאן דס קלייד דער נאך אז דיא ישראל האבן גיזינדיגט אונ האבן דר צערינט פר הקב"ה הט ער דעם בית המקדש חרוב גימאכט אונ הט צו ריסן דס קלייד וס ער איז גגאנגן אן גיטאן דס מיינט דר פסוק עשה ה' אשר זמם דאס וואס עס איז תמיד גיוועזן איין חשוב קלייד אונ איין עטרה אויף זיין קאפ הט ער דאס היינט צו ריסן אויף דר צייט שטייט ויקרא ה' אלהים צבאות לבכי ולמספד הן אראלם צעקו חוצה איז כביכול גיוועזן אין עצבות פאר הקב"ה פון אויסין ווייניג אונ פון אינוויינג דס איז נאר בשעת דאס בית המקדש איז חרוב גיווארן אבער אנגדר מאל אלי דורות ווען עס ווערין פר לארין די רשעים וס לייקינן אין אים איז ער צוא פרידן אזו ווי עס שטייט באבוד רשעים רנה אויב דוא וועסט פרעגן מיר גיפונען דאך אז דיא רשעים ווערן פר לארן איז ניט פאר האנדן קיין שמחה פר הקב"ה דען דרום הט הקב"ה ניט גילאזט די מלאכים זאלן זאגן שירה בשעת קריעת ים סוף דרום שטייט ולא קרב זה אל זה נאר ווען זייער מאס איז שוין פר פול אונ עס קומט שוין די צייט וס ער הט זיי אפ גיגעבין צו ווארטן טאמער וועלן זיי תשובה טאן אונ זייא האבן קיין תשובה ניט גיטאן דענסט מאל אז ער מאכט זיי פר לירן איז פאר אים איין שמחה אבר אז ער שטראפט די רשעים פר דר צייט איז פר אים ניט קיין שמחה פר האנדן אונ עס טוט אים זייער באנק אז זיי ווערן פר לארן אזו ווי עס שטייט כי לא שלם עון האמורי עד הנה איז דאך קשה אז עס איז נאך זייער צייט ניט גיוועזן ווארום הט ער גיטאן אין זיי איין משפט נאר זיי האבן זיך אליין דאס גורם גיוועזן אונ השי"ת טוט ניט אין זיי קיין משפט פאר דער צייט נייערט אז זיי זענן זיך משתתף ביין טאן דרום הט הקב"ה גיטאן אין זיי איין משפט פר דר צייט אונ עס טוט אים דרויף באנק דרום האט הקב"ה ניט גיוואלט ליידין דיא מלאכים זאלין זאגען שירה בשעת קריעת ים סוף אזו אויך אין דיא טעג פון יהושפט שטייט הודו לה' כי לעולם חסדו אונ עס שטייט ניט כי טוב ווייל זיי זענין גישטראפט גיווארן פר זייער צייט אבר אז הקב"ה ווארט זייא אצייט זייא זאלן תשובה טאן אונ זייא טוען ניט קיין תשובה דענסט מאל אז ער מאכט זייא פר לירן איז פאר אים איין שמחה חוץ בשעת חורבן בית המקדש שטייט ויקרא ה' אלהים לבכי ולמספד האטשי עס איז שוין גיוועזן נאך דר צייט אונ זיי האבען קיין תשובה ניט גיטאן הט ער זיך פארט ניט גיפרייט אונ הט זיך מצער גיוועזן אויף דעם פאר לירונג פון דיא רשעי ישראל איבער דעם כבוד התורה מחמת זייא האבן די תורה מקבל גוועזן דרום איז ניט

גיוועזן

גיוועזן קיין שמחה פר אים הן למעלה הן למטה :

רבי יצחק איז גיקומען צו איין בארג האט ער גיזעהן ווי איין מענטש איז גישלאפן לעבין איין בוים ווי ער איז דארטן גיזעסן האט ער דר זעהן אז דיא ערד האט אן גיהובן צו ציטרן אונ דר בוים איז צוא בראכן גיווארן אונ איז אום גיפאלן אין איין גרוב פון ערד אונ דיא ערד איז ארויף אונ אראפ גיגאנגן · כחבית דעם ציטרניש האט זיך דר מענטש אוף גיחאפט אונ הט גישריגן אנטקעגן רבי יצחק יודאי יודאי וויין אונ שרייא דען אצונד האט מען אויף דעם הימל אויף גישטעלט איין ממונה ער זאל אין אייך האבין איין שליטה ער איז אן גיבריים אייך צו טאן פיל שלעכץ אונ דם ציטרניש פון דר ערד איז נאר גיוועזן פון אייערט וועגן דען תמיד ווען די ערד ציטערט איז נאר דרום ווייל מען שטעלט אויף אייך איין ממונה ער זאל אייך שלעכץ טאן · האט זיך רבי יצחק זייער פאר וואונדרט אונ איז דער שראקען גיווארען · זאגט רבי יצחק עס שטייט תחת שלש רגזה ארץ פון דריי זאכן וועגן קומט אויף דר ערד איין ציטרניש איז איינס פון זייא תחת עבד כי ימלוך אז מען מאכט איין נייעם ממונה אויף דעם ארט פון דעם האר אונ מען מאכט איט שולט זיין וכל שכן אז מען מאכט אים אויף דיא ישראל חלילה ציטרט זייער די ערד :

רבי חמא איז גיגאנגען צוא רבי אלעזר הט ער אים גיטראפין וויא ער איז גיזעסן אונ האלט די האנט אין מויל אונ איז גיוועזן זייער טרויעריג פרעגט אים רבי חמא אין וואס איז דער האר עוסק זאגט ער איך בין עוסק אין דעם פסוק באור פני מלך חיים אז דער האר איז טרויעריג וכל שכן אז ער טוט נאך וויינען אונ שרייען וואס טוען דענסמאל די קנעכט אזו ווי עס שטייט הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון חוצה הייסט ווייל דער האר איז אינווייניג אונ זייא זענען אין דרויסן מלאכי שלום וויא איז דען פר האנדין מלאכים וואס זייא זענען ניט קיין שלום זאגט ער צו אים מיר גיפינען אז עס איז אזו קום אונ זעה עס איז פאר האנדין מלאכים ושרים פון דעם דין הקשה אונ עס איז פאר האנדין שרים פון דין אליין אונ עס איז ניט קשה אונ עס איז פאר האנדין שרים וואס זענען פון דין ורחמים אונ ווידר מלאכים פון כולו רחמים גאר אן דין הייסין מלאכי שלום אוף דיא וואס זענען למטה שטייט אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם אוך שטייט ונמקו כל צבא השמים זאגט ער נאך דעם נאך אז דיא ממונים זעהן אז זייער האר איז טרויעריג ווארום זאלין זייא די קינדר אן טאן צער · זאגט רבי אלעזר זיי מוזן טאן וואס מען הייסט זיי אונ מען גיט זיי כח זיי זאלן טאן דעם ווילן פון זייער האר · אוך איז פר האנדן אזעלכי וואס זיי לופן אונ זענן מוריד צוויי טרערן אין ים הגדול איין צו זינקין אזו וויא דער פסוק זאגט משפטיך תהום רבה אונ דיא עליונים זענין זיך מתגלגל אראפ אונ די תחתונים ווערן צו שפאלטין אונ גידרין אין צוויי הונדרט מיט אכט אונ פערציג מדריגות אזו ווי עס שטייט אריה שאג מי לא יירא בלעם הט גזאגט איך זעה אז די גאולה וועט ניט גיך זיין נאר אין סוף פון די טעג דען עס זענין די זעקס טויזנט יאר פון דר וועלט אקעגן די ששת ימי בראשית ער הט גזעהן אז דר חורבן וועט באלד זיין באלף הרביעי דם אלי אונזרי ליכט זענן פר לאשן גווארן דען דר בית המקדש איז גוועזן דר אור פון דר וועלט איז דם חרוב גווארין אונ די זון מיט דר לבנה מיט די שטערין ומזלות איז זייער ליכט בהאלטן גווארן אזו ווי אין דעם פערטן טאג פון בריאת עולם אזו ווי עס שטייט יהי מארת ברקיע השמים דם אין דר צייט איז די לבנה קלענר גווארין · רבי שמעון הט זייער גוויינט אונ זאגט וויי וויי ווי לאנג וועט זיך נאך דר גלות אוועק ציהן וועד וועט דס קענן סובל זיין זאגט ער צו אים אי רבי אי רבי די זאלסט וויסן וום פאר אבכבוד הט הקב"ה גמאכט אין אלי הימלן בשעת גזרה אז ער הט אונז מוסר גוועזן אין דר האנט פון דר שפחה די לילית הרשעה דם די ישראל וועלן קומן אין גלות בבל בשעת מען הט צפ גשריבן דעם גזר דין אונ איז נחתמת גווארן מיט דעם חותם המלך האט הקב"ה גרופן צו אלי חיילות השמים אונ הט גריפין צו גבריאל ווס ער איז דר שרייבר למעלה אונ דר קסת הסופר איז אין זייני לענדין אונ זאגט צו אים האלט נאך אוף די בריבלך מיט די פתקים איידר זיי ווערן נחתמית ווערן מען זאל ביז טאן מייני קינדר ביז איך וועל אוף זיי וויינן אונ וועל מאכין אהספד אונ קלאגין אוף זיי דא בשווער איך אייך אלי חיילות השמים דאס איר זאלט מיר ניט שטערן מיין גוויין אונ מיין קלאגען אונ איר זאלט אייך ניט איילען מיך צוא טרייסטן אזו ווי דר פסוק זאגט על כן אמרתי שעו מני אמרר בבכי אונ ווידר שטייט אל תאיצו לנחמני על שבר בת עמי הקב"ה האט גיטרעטין אין דעם הימל ווס הייסט ערבות אונ הט אין אים גמאכט פענצטר אונ הט אזוי גיזאגט בני בני מייני גיליבטי קינדער פון מייני גידערים איך האב אייך דר צוגן אונ האב אייך גטראגן ווי אפאטר טראגט זייני קינדער אונ איך האב צו אייך גילערנט מיין יראה אונ האב אייך גמאכט גוועלטגן · הט איר גזינדיגט פאר מיר בכמה חטאים האב איך אייך מוחל גיוועזן דען איר זענט גיוועזן מייני ליבי קינדר מייני קינדר מייני קינדר איך וועל רופין צו אלי פיר זייטין פון דר וועלט אונ וועל זיי בשווערן אוף אייך · מזרח מזרח איך בשווער דיך ווען מייני קינדר וועלן צו דיר פאר טריבן ווערין זאלסטו זעהן ווי זייער צורה אונ גשטאלט איז פר ענדרט גווארן אונ זענן שווארץ גווארין אונ די זאלסט קלאגין אונ וויינין אוף זיי אונ די זאלסט זייא היטן · מייני קינדר מייני קינדר דם איר זענט בייא מיר אין הוז גיוועזן אין דעם כח פון אייער מוטר מיט פיל תענוגים אונ איר הט אויף מיר ניט משגיח גיוועזן · מייני קינדער ווס זאל איך אייך טאן איך האב שון גוזר גוועזן אגזירה בשבועה · איך וועל זיין מיט אייך אין גלות · משה רעיא מהימנא דיא ביסט גאר ניט משגיח אוף מייני קינדר ווכ איך האב אין דיין האנט מוסר גוועזן · מזרח מזרח דער וועק דיך צו משה אונ איר זאלט וויינן אונ קלאגן אוף מייני קינדר · איין אבילות והספד מאכט אייך אונ איך זאל הערין אונ זאל מיט אייך גזעט זיין פון אבילות · מייני קינדר מייני קינדר וואס זענן מייני גליבטי פון מיין נפש ווי אזו זאלט איר גיין מיט אייזרני קייטן גבונדן אייערי הענט אריינטר איר קינדר איר זענט אוף גצויגן גווארן מיט פיל תענוגים איר זענט חשובר גוועזן פון גין נאלט · מייני קינדר מייני קינדר איר היליגי חסידים אייער פלייש פון אייער לייב איז גווארפן גווארן בשעת חורבן בית המקדש אוף די מארקין אונ אין די גאסין · מייני קינדר מייני קינדר ווי אוף אייך · אונ איבר דעם הט ער צו ריסן זייני קליידר אזו וויא דר פסוק זאגט בצע אמרתו צפון צפון ווען מייני קינדר וועלן פר שפרייט ווערן בשווער איך דיך זאלסט זעהן ווי זייער גשטאלט איז שווארן גווארן אונ זייערי הענט איז צו בראכן גווארן דרום בשווער איך דיך דיא זאלסט זיך דר וועקן צו

אברהם

אברהם מיין ליב האבר אונ זאָרסט אים דר מאנן די עקידה פון זיין זון אונ היינט גיין זייני קינדר אונ גלות אונ זיי פאלן בחרב אונ איר זאָלט ניט מודיע זיין צו יעקב דס ער זאָל ניט פר קערין די וועלט אין ארגע · מערב מערב דר וועק דיך צוא דעם געשרייא פון דיא דר שלאגיני אונ די גרוסימלחמות פון מייני קינדר דר וועק דיך צו דר כנסת ישראל ווס זי איז מייני גליבטי יונתי תמתי ווי די קינדר גיין אונ ווי זיי זענן פר שפרייט לכמה רוחות העולם אחותי רעיתי יפתי ווס זיא איז צו מיר מיין גליבטי ווס וועלן נעביך טאן די קינדר מרכבה הקדושה דייני פליגל ווס זענן פר שפרייט צוא אלי פיר זייטן פון דער וועלט בשווער איך דיך די זאָלסט מיט זייא גיין אונ זאָלסט זייא צו דעקין מיט דייני פליגל צו אלי פיר זייטן פונדר וועלט אונ אוב ניט וועלן זיי ח"ו פר לארן ווערן פון דר וועלט זאָגט אליהו צו רבי שמעון רבי ווס זאָל איך דיר זאָגן באותו שעה ווי פון הימיל הט זיך אוף גהובן אקול מיט גוויין אזו זענן דר ציטרט גוואָרן אכצין וועלטן דען איר קול איז וואָרן גהערט אזו וויא דער פסוק זאָגט קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה דענסט מאר שטייט ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד וועד הט נאר גזעהן אין אלי רקיעים דעם הספד ווס דארטן איז גוועזן וויא זייא האבן אום גטאָן זייערי טייערי מלבושים ביז ארי חיילות השמים האבן גמיינט אז אלי עולמות זענן פר קערט גוואָרן · זאָגט הקב"ה צו רחל מיין ליבי טאכטר די גהערסט צו גיין מיט זיי צו בשיצן זיי אונ צו וויינן מיט מייני קינדר זאָגט רחל רבונו של עולם איך וויל ניט נאך גיין דען איך האב זיי דר צוגן אונ האב זיי מגדל גוועזן אונ האב זיי מתקן גוועזן ווי אזו וועל איך קענן צוא זעהן אז די שונאים וועלן זיי פר דארבן אונ די וועסט אין זיי פאר געסין דארטן דען האט הקב"ה צוא איר גישוואָרן אז ער וועט זייא ווידער אויף ריכטן אונ וועט ווידער איין זאמלען צו די ישראל אזו ווי דר פסוק זאָגט כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו' וישתקוה לאחריתך ושבו בנים לגבולם אונ אז זי איז ארוים גיגאנגען פון הקב"ה אזו האבן אלי חיילות השמים אן גיהויבן זאָגן די קינה איכה יועם זהב אונ די קינה דרך ארף …ית הט הקב"ה אליין גיזאָגט דער נאך זענין גיחתמת גיוואָרן אלי …וויטליך פון דעם גזר דין זאָגט אליהו היינט וועלין מיר שמועסין …ון דעם פסוק אראנו ולא עתה דס גייט אוף הקב"ה ווען ער וועט ווידר …וכן פוקד זיין דיא כנסת ישראל זאָגט ברעם עס וועט טעקע זיין …בער ולא עתה ניט אזו גיך אשורנו איך טוא קוקין אז עס וועט זיין …בער ולא קרוב ניט נאָהונט נייערט לזמן רחוק דרך כוכב מיעקב וקם שבט ישראל ער זאָגט דרויף גרויסע סודות זאָגט אליהו צוא רבי שמעון …י רבי אי רבי עס איז שווער דיא זאך אונ אלאנגע צייט איידער די …אורה וועט זיין וויא פיל צרות על צרות זענען אן גיברייט צוא זיין …ונ וויא אזו די חיות רעות וועלין אויף זיי שולט זיין אונ זיי וועלין זיי …לע מאל וועלין פר ברענגען ווען די זון וועט שיינען ביי טאג אונ עס …עט זיין אזו איין יאָר וואָס יובל אונ שמיטה וועט זיין אין איין יאר …ען אלע זיבן יאר איז שמיטה אונ זיבין שמיטות איז ניין אונ …ערציג יאר אונ דאס פופציגטע יאר איז יובל אין דער צייט איז אן …ברייט צוא דער וועקין זיך איין קול פון דעם העכסטין הימיל איין …יר וואס איז טרויעריג אונ פאר ביטערט ווס איז נאך אזו ניט גיוועזן …יום שנברא העולם אונ דס קול וועט זיין גאנץ דין אונ שטיל מיט …רנעקייט אונ דאס קול וועט ווידר אראפ נידערין אונ

דאס קול וועט ווידער ארוף גיין אונ דאס קול וועט ווידר אראפ גידרין ביז עס וועט אזו ריידין · מיין ליבי אילת דס מיינט מען דיא כנסת ישראל ווס זענן גיגליכן צו איין אינד די ביסט אזו לאנג פון מיר פר געסן גיוואָרן איין באשטאנדיגי ליבשאפט איז גוועזן צווישן מיר אונ דיר איך טוא גדענקין אז דיין חותם פון דיין געשטאלט איז מיר גוועזן אוף מיין הארצן אונ איין חותם אוף מיין ארום אזו ווי דר פסוק זאָגט שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה אזוא שטארק איז גיוועזן אין מיר דיא אהבה אז דר פלאם פון דר אהבה הט אין מיר גברענט · באותו שעה וועט זיין דרייא גשרייען איינס נאך דעם אנדרן אזו וועלן דער ציטרט ווערין אלי רקיעים אונ ארי עולמות ביז די דריי קולות וועלן גיהערט ווערן צו דעם תנין הגדול ווס אין ים אזו ווי דר פסוק זאָגט ביום ההוא יפקוד ה' בחרבו הקשה וגו' דאס זענן גרוסי סודות · ער וועט לופן פיר הינדרט טוזנט מייל אין איין אנדער דג ארייז ביז מען וועט אים אוף ברענגן למתיבתא דרקיע אונ מען וועט אים לאזן צו זיין ארט ווס ער איז תפוס גוועזן באותו שעה וועלן זיך דר וועקין אוף די ישראל כמה צרות אייני נאך דער אנדרי מיט גרוס דוחק אונ מחמת גרוס דוחק וועלן זיי שרייען איין גשריי נאך דעם אנדרין אונ וועלן וויינן איינס נאך דעם אנדרן אונ הקב"ה וועט זיי רופן אונ וועט זאָגן חברותא יונתי תמתי די ווס זיצן נאר בגנים אונ זענן ניט גזעהן גוואָרין נאר בסתר המדריגה איז איר וואָנונג אזו וויא דער פסוק זאָגט כל כבודה בת מלך פנימה אונ היינט זיצן זייא אנטפלעקט אוף די גאסן אונ אוף די מארקן מיין אילה דא זענן דא אלי רבנן פון די צווייי ישיבות של מעלה צו פר נעמן דיין קול מאך מיר עס הערן דען מיין גרוסטיקייט איז צו הערן דיין קול עס איז שון כמה צייטן וואָס איך האב ניט גהערט דיין קול דענסט מאל וועט זיין דיא גאנצי וועלט פאר מישט אזו וועלן גייען ביידי ישיבות של מעלה מיט דר שכינה צום קבר פון משה רעיא מהימנא אונ ווערן שרייען דריי קולות בשעת די זון וועט אונטר גיין פון דר וועלט אזו וועט זיך זיין קבר עפנן וועלן די בני ישיבה וועלין אריין גיין וועלין זיי קיין רשות ניט האבן וועלן זיי אלי אוועק גיין אוף זייער ארט אונ די שכינה אליין וועט אריין גיין אונ אז זי וועט אריין צו משה וועט ער זיצן אונ וועט זיך מיען אין דר תורה אונ אליבט איז פר אים אונ כמה הייליגי רוחות פון דעם הימל איז ארום אים אונ אז משה וועט זי זעהן אריין גיין וועט ער אוף שטיין אזו וועט זיא זיך משתעשע זיין מיט אים אונ דאס קול וועט זיך דר וועקין אין דר הויך פון דיא הימלן אזו וועט זיך דר וועקין משיח אין דר נאכט אונ וועט זיין מיט זיי אונ וועט אין דר מערה פון משה איבר חזרין דיא תורה אגאנצי נאכט אונ אז דער עמוד השחר וועט אוף גייען וועט משיח ווידער בהאלטין ווערן אזו וועט מער ניט בלייבן אין דר מערה נאר משה מיט דר שכינה אונ אין דעם טאג פון שבועות וועט די שכינה [illegible] גיין אוף דעם בארג סיני אונ וועט לאזן הערן דריי קולות איין קול אקעגן אברהם אונ איין קול אקעגן יצחק אונ איין קול אקעגן משה מיט יעקב אזו ווי דר פסוק זאָגט על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך אל תיראי אזו וועלן זיך דר וועקן די אבות פון דר מערה אונ וועלן ארום גיין צו דר שכינה אונ מחמת דעם קול וועלין אין ארץ ישראל פיל רשעים שטארבין אין דעם טאג וועלין אוף גיין תפלות פון ישראל צו דעם מלך הקדוש אונ דיא אבות וועליז קומן אוף דעם

בארג סיני מיט משה אונ ער וועט ארום גיין אונ דיא אבות וועלין
זעהן צו משה אונ משה וועט זיי זעהן אונ זיי וועלין אלי אריין גיין
אין דר מערה פון משה אונ משיח וועט זיך דר וועקין צוא זיי אונ
זיי וועלן זיך דארטין אלי מתחבר זיין באותו יום וועלין זיך דר וועקין
די עשרת השבטים מלחמה צו האלטין לארבע פינות העולם מיט משיח
ווס ער וועט אויף זיי גיזאלבט ווערין דורך דעם כהן צדק אונ שבעה
רועים נאמנים מיט אים :

חסלת ספר במדבר

פרשת דברים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל רבי יצחק מיט רבי יהודה זענן
גיגאנגען אין וועג זענן זייא גיקומען צוא אזו איין ארט וואס
הייסט כפר סיכנין דארטן האט גיוואנט רב המנונא סבא זענן זיי
איין גישטאנען ביי אים אין שטוב ער איז אליין ניט גיוועזן ווארום
ער איז שון נפטר גיווארן איז דארטין אין שטוב גיוועזן זיינם אקליין
קינד פון פינף יאר ער איז גיוועזן ביא זיין רבי אז ער איז אהיים
גקומען זאגט אים די מוטר זיי זיך מקרב צוא דיא חכמים זייא זענין
חשובי לייט דו וועסט פון זיי גבענטשט ווערן הט ער גיוואלט צוא
גיין צו זיי אונ איז צוריק גילאפן אונ זאגט צו דר מוטר איך וויל זיך
צו זיי ניט מקרב זיין ווייל זיי האבן היינט ניט גלייענט קיין קריאת
שמע אונ אזו הט מען מיט מיר גלערינט ווער עס לייענט ניט קיין
קריאת שמע איז ער דעם טאג בנדוי ווי זיי האבין דאס דער הערט
האבן זיי זיך זייער פר וואונדרט אונ האבן אויף גהובן זייערי הענט
אונ האבן אים גבענטשט אונ זאגן עס איז בוודאי אזו נייערט מיר
האבין דעם טאג עוסק גיוועזן במצות חתן וכלה זייא האבין ניט
גהאט ווס זיי דארפן צו דר חתונה זיי זענן גוועזן זייער ארום האבין
זיי דורך דעם ניט גקאנט חתונה האבן אונ קיינר הט זיך ניט גהאט
מתעסק זיין מיט זיי האבן מיר גמוזט זיך מתעסק זיין אין דר מצוה
דורך דעם האבן מיר קיין צייט ניט גהאט לייגן קריאת שמע דען
מיר האבן גלערינט ווער עס איז עוסק אין איין מצוה איז ער
פטור פון דר אנדערר מצוה · זאגין זיי צו אים ווי אזו האסטו דאס
גוואוסט אז מיר האבן היינט ניט גלייענט קיין קריאת שמע זאגט
דס קינד צו זיי איך האב דר קענט אין דעם ריח פון אייערי קליידר
האבן זיי זיך זייער פר וואונדרט דר נאך האבן זיי זיך גוואשן צוא
דעם עסין אונ האבן גמאכט איין ברכה איבר דעם ברוט · אונ די
הענט פון רבי יהודה זענן גוועזן פאר שמירט אונ האט איין ברכה
גמאכט איידר ער הט זיך גוואשן זאגט ער צו זיי איר וואלט גיוועזן
די תלמידים פון רבי שמעיה חסיד וואלט איר ניט גדארפט מיט פר
שמירטי הענט איין ברכה מאכן ווארום דרוף איז מען חייב מיתה
הייבט אן דס קינד צו זאגן עס שטייט בבואם אל אוהל מועד ירחצו מים ולא
ימותו פון דעם פסוק לערנן מיר אפ ווער עס האט אויף זיך ניט חס
אונ ווערט גזעהן פר דעם מלך מיט ניט קיין ריני הענט איז ער
חייב מיתה ווארום די פינגר פון דעם מענטשן זענן מרמז אויף גרוסי
זאכען ער זאגט ווייטער אויף דעם גרויסע סודות אונ דרום
וויל דיא פינגער זענען אויך מרמז אויף זייער גרויסע
סודות דרום מוז זיינאלי ברכות פון דיא כהנים דורך די פינגר אונ
אז מען לובט צוא הקב"ה מוזן דיא פינגער ריין זיין אונ דורך דעם
ווערט הקב"ה גיבענטשט פון דעם היילינן פאלק אונ איר זענט
אזעלכי גרוסי חכמים פר וואס גיט איר דרוף ניט אכטונג אונ איר
הט ניט משמש גוועזן צו רבי שמעיה חסיד דען ער האט גזאגט אלי
זאכן ווס זענן ניט ריין נאר פר שמירט מיט טינוף ולכלוך דאס איז
מצד הטומאה דען דר צד הטומאה ווערט נאר גישפייזט פון אום
ריינע זאכין אונ דרום איז איין חוב צוא וואשן דיא הענט מיט מים
אחרונים פר דעם בענטשן ווארום דיא קליפה הייסט חובה דרום איז
די וואסר איין חוב ווי זיי הערן די רייד פר וואונדרן זיי זיך אונ קענן
ניט ריידן זאגט רבי יהודה צוא אים מיין קינד ווער איז דיין פאטר
אונ ווי אזו איז זיין נאמן הט דס קינד אביסל שטיל גשוויגן ער איז
צו גגאנגן צו דר מוטר אונ הט זיא גקושט אונ זאגט צוא איר דיא
חכמים פרעגן מיך אויף מיין פאטר זאל איך זייא זאגן ווער ער איז
זאגט זיא צו אים מיין קינד האסטו זיי בודק גוועזן ווס זיי זענן זאגט
ער איך האב בודק גוועזן אבר איך האב אין זיי גאר ניט גפונן וויא
אזו עס דארף צו זיין הט אים די מוטער עפיס גזאגט שטילער הייד
דר נאך איז ער צו זייא גגאנגן אונ זאגט איר פרעגט מיך אויף מיין
פאטר ער איז שון גשטארבן אונ אלי צייט אז דיא היילינגי חסידים
גיין אין וועג אריין גייט ער זיי נאך גלייך ווי ער איז איין סוחר אייגר
פון זיי אונ ווען איר וואלט זיין רעכטי לייט קדושים עליונים וויא
אזו וואלט איר אים ניט גפונן אויף דעם וועג בתחלה האב איך אין
אייך גזעהן ניט קיין רעכטי זאכן אונ אצונד זעה איך נאך מער אין
אייך דען מיין פאטר ווערט נאר גזעהן צו דעם ווס ער הט אויף זיך
דעם עול התורה אזוא וויא איין חמור דאס הייסט ער איז איין חמור
דאוריתא ווארום איין תלמיד חכם הייסט חמור דם מאכט חכם מופלג ורב
רבנן צו אזעלכי מענטשן בווייזט ער זיך · ניט צו איין אנדערין · אונ
ווייל איר הט ניט זוכה גוועזן ער זאל זיך צו אייך בווייזן דרום וועל
איך אייך ניט זאגן ווער ער איז · זאגט רבי יהודה צוא רבי יצחק
מיר דאכט אז ער איז ניט קיין מענטש זיי האבין גגעסין אונ דאס
קינד זאגט דברי תורה אונ חידושי התורה · וויא זייא האבן אפ
גגעסין זאגין זיי צו אים גיב אונז איין כוס וועלן מיר בענטשן זאגט
ער איר זאגט רעכט דען דער שם הקדוש ווערט ניט גיבענטשט
נייערט מיט הזמנה גלייך ווי מען גרייט אן איין ארט צוא איין זאכן
אזו מוז מען פריער מאכן איין הזמנה דס הייסט מען זאל זאגן מיר
ווילן בענטשן ער הייבט אן צו זאגן עס שטייט אברכה את ה' בכל ע
ווס הט דוד המלך דר מיט גמיינט ווס ער הט גזאגט אברכה נאר ע
הט גזעהן אז מען מוז האבן איין הזמנה דרום זאגט ער אברכה הייס
דאס הזמנה אזו איר זאגט אויך רעכט חב ונברך דען אז איין מענט
זיצט ביי דעם טיש רוט דארטען דיא שכינה אונ דער צד הקליפ
שטייט אויך דארטן ווען דר מענטש גרייט זיך אן צו דעם בענטש
להקדוש ברוך הוא אזו ווערט דר צד הטומאה נדחה אונ אונט
טעניג פאר דער צד הקדושה ער איז ניט אין דעם כלל ווייל דע
מענטש בגערט דם צד הקדושה מיט דר הזמנה אבר אז דר מענ
גרייט זיך ניט אן צו בענטשן להקב"ה אזו איז זיך דר צד הטומא

משנה

שבח ער שפרינגט צו זיין ביי אים ער זאל האבן איין חלק אין דר
ברכה אוב דו וועסט פרעגן פר וואס בייא אנדרי ברכות דארף מען
ט האבין קיין הזמנה נאר בייא דעם בענטשן · קום אונ זעה עס
יז בוודאי אזו ווען איין מענטש מאכט איין ברכה אוף איין פרי
ייסט די פרי איין הזמנה אונ אז מען מאכט איבר איר איין ברכה
זו הט שון דר צד הטומאה קיין חלק ניט אין דעם דען די פרי וואס
א איז אין דעם רשות פון צד הטומאה מאכט מען דאך איבר איר
ט קיין ברכה דהיינו ווען זיא איז נאך ערלה איז זיא ברשות
טומאה וואס זיא הייסט ערלה דרום שטייט דר ביי ולא יאכל דס מען
אל קיין ברכה ניט מאכין כדי דר צד הטומאה זאל ניט גבענטשט
ערן ווייל זי איז נאך אין איר רשות אבר דר נאך אז זיא גייט ארום
ון איר רשות אזו ווערט זיא גיגעסן אונ מען מאכט איבער איר
ברכה הייסט דס די הזמנה אונ דר צד הטומאה הט שון אין דעם
יין חלק ניט אוב דו וועסט פרעגן פאר וואס זאל דר כוס פון דעם
ענטשן אויך ניט הייסן איין הזמנה מען זאל ניט דארפין זאגין הב
יד נאר ווייל בתחלה אז ער הט גימאכט בורא פרי הגפן אוף דעם
ס אין מיטין עסין הט דס גהייסן איין הזמנה אונ היינט בייא דעם
נדרן כוס צו דעם בענטשן דארף מען האבין איין אנדרי הזמנה
ייל דר כוס איז צו הקב"ה ניט אזו ווי דר ערשטר כוס וואס ער איז
ר גוועזן אוף צו טרינקען אונ דער כוס פון דעם ברכת המזון איז
י מען זאל מיט אים ציהן היליגי ברכות פון הקב"ה אונ דרום
ארף מען האבין איין הזמנה מיט דעם מול חאטשי די ווערטר נברך
אכלנו משלו הייסט איין הזמנה אין איין ברכה אבער דיא הזמנה פון
רכת המזון דארף מען האבן דורך איר זאל מען ציהן ברכות פון
עם עולם עליון וואס אלי ברכות קומן פון דארט ארום וואס ער איז
באהגן דרום ביי די ברכות זאגט מען ברוך אתה גבענטשט ביסט
דס זאגט מען לנוכח ווי מען שמועסט איינר אקעגן דעם אנדרין
בער דא זאגט מען נברך שאכלנו משלו גבענטשט איז גאט וואס מיר
אבין גגעסן פון זיינס זאגט מען דס בדרך נסתר פר בארגין אזו וויא
ן שמועסט פון דעם אנדרין אינטר די אויגן דס דארט איז מער ניט
ין הזמנה נייערט מיט דעם כוס של ברכת המזון דס דורך דעם
הט מען ארופ די ברכות דאס גוועגט זיך אלץ אין וועלכין עולם
ב וואס פר איין קדושה וואס הקב"ה איז זיך מתלבש זאגט רבי יהודה
ול צו אונזר חלק פון אייביג אן ביז היינטיגן טאג האבן מיר ניט
ערט אזעלכי גרוסי זאכן בוודאי איז אזו וויא איך האב גזאגט אז
קינד איז גאר ניט קיין מענטש זאגט ער צו אים דו בן המלאך
ן ליב קינד אונ הט אים גפרעגט איין קשיא אוף דעם סוד וואס
הט פריער גיזאגט · זאגט דס קינד דס איז אמת וואס מיר האבין
ן גזאגט אז דר מענטש ווערט דר קענט דורך זיין כוס ווער ער
· נאר ווייל איר פר שטייט ניט וועל איך אייך זאגן דעם סוד :
ח ער הט אן גהובן צו זאגין עס שטייט החכם עיניו בראשו ביי דעם
חכם זענען זייני אויגן אין זיין קאפ איז דאך די קשיא וויא האט
אטליכר מענטש זייני אויגן אין זיין גוף אדר אין דיא הענט ניט
יין קאפ וואס פר איין חילוק מאכט דא שלמה צווישן איין חכם
צווישן אנדרי מענטשן אמער זיי זענען מיט דר זאך ביידי גלייך
אזו מיינט דר פסוק דען מיר האבן גלערנט עס איז רעכט דר
טש זאל ניט גיין ד' אמות בגילוי הראש ווארום די שכינה רוט אוף

זיין קאפ אונ דר וואס עס איז איין חכם זעהט ער אלי מאל ווער עס
איז אוף זיין קאפ דס איז דיא שכינה אונ אז זייני אויגן זענען נאר צוא
זעהן דיא ליכט וואס לייכט אוף זיין קאפ אזו מוז ער האבן צוא דער
ליכט בוימל דען דר גוף פון דעם מענטשן איז גגליכן צו איין קנייטל
וואס דר פלאם ברענט דרוף דרום שרייעט שלמה אונ זאגט ושמן על
ראשך אל יחסר עס זאל זיך ניט אום לאזן קיין בוימל פון דעם ליכט
וואס אוף דיין קאפ ווארום דיא ליכט וועט אום גיין דרום מוז דער
מענטש האבן צו דר ליכט פון זיין קאפ בוימל דס איז מצות ומעשים
טובים דען דורך דעם ברענט זיין ליכט אוף דעם קאפ דרום זאגט
ער החכם דר וואס איז קלוג עיניו בראשו דער איז תמיד משגיח אוף זיין
קאפ אז די ליכט זאל ברענן אונ דרום זאגט ער אוף זיין קאפ אונ
ניט אוף קיין אנדר ארט ווייל די שכינה רוט אוף זיין קאפ אונ איר
זענטדאך בוודאי חכמים אונ דיא שכינה רוט אוף אייער קאפ וויא
הט איר ניט משגיח גוועז אין דעם אונ זאגט זייא גרוסי סודות אזו
קומן זיי אונ קושן אים רבי יהודה וויינט אונ זאגט וואול צוא דיר
רבי שמעון וואול צו דיין חלק אונ וואול צו דיין דור אז אין דיין דור
זענען אפילו די קינדר גרוסי חכמים אזו קוקט זיין מוטער אונ זאגט
רבותי איך בעט אייך קוקט ניט אוף מיין זון נאר בעין יפה זאגין
זיי צו איר וואול צו דיין חלק דו רעכט ווערדיגי אשה כשירה ברורה
אום דר ווייל איז דיין דגל מער פון אלי ווייבר פון דר וועלט זאגט
דס קינד איך פארכט מיך ניט פאר קיין עין הרע איך ביז איין זון
פון אגרוסן פיש אונ די פיש האבן קיין מורא ניט פר קיין עין הרע
עס שטייט וידגו לרוב בקרב הארץ וואס שטייט לרוב נאר צו גרייכן זייא
איבר דעם אונ אונ אזו ווי די פיש וואס דיא וואסר דעקין זייא צוא
האבן קיין מורא ניט פר קיין עין הרע אזו האב איך אויך קיין מורא
ניט · זאגן זיי צו אים דו בן מלאך ה' עס איז חס ושלום בייא אונז קיין
שלעכטס אוג ניט דא אונ מיר קומן ניט מצד עין הרע אונ הקב"ה
טוט דיך בדעקין מיט זייני פליגיל · הייבט אן דס קינד המלאך הגואל
אותי וגו' אונ זאגט דרוף גרוסי סודות · זיי קושן אים אזו וויא פריער
זיי זאגן מיר וועלן בענטשן זאגט ער איך וועל בענטשן דען אלץ
וואס איר הט ביז אהער געהערט איז אלץ פון מיר אזו וועל איך אין
מיר מקיים זיין טוב עין הוא יבורך לייען ניט יבורך נייערט יברך ער זאל
בענטשין כי נתן מלחמו לדל דרום ווייל ער הט גיגעבן זיין ברוט דאס
איז די תורה וואס זי הייסט לחם · אונ איר הט מיין ברוט גגעסן דס
איז די אכילה ושתיה של תורה דרום געהער איך צו בענטשן · זאגט
רבי יהודה דו גליבטי קינד פון הקב"ה מיר האבן דאך גלערנט בעל
הבית בוצע ואורח מברך דר בעל הבית בדארף צו מאכן המוציא אונ דר
אורח בדארף צו בענטשן ברכת המזון זאגט ער איך בין ניט קיין
בעל הבית אונ איר זענטאוך ניט קיין אורחים איך וויל נאר מקיים
זיין דעם פסוק וואס איך האב גיזאגט דען איך בין איין טוב עין ווייל
איך האב ביז אהער גיזאגט תורה אונ איר האט דאס פון מיר ניט
בגערט נאר עס איז גוועז מחמת איך בין איין טוב עין הט איר מיין
אכילה גיגעסין · דאס קינד נעמט דעם כוס של ברכה אונ בענטש
אונ דיא הענט ציטערין אים ער קען ניט האלטן דעם כוס אין זייני
הענט אונ אז ער איז גקומן צו על הארץ ועל המזון האט ער גזאגט
כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא אזו איז גבליבין דער כוס שטיין אין זיין
רעכטר האנט · נאך דעם אז ער הט גבענטשט האט ער גזאגט יהי רצון

עס

עס זאל זיין דר ווילן פון הקב"ה אז צו איטליכן פון זיי זאל זיך ציהן חיים פון דעם מלך וואס אלי חיים העגגן אין אים. דר נאך האט ער פר מאכט זייני אויגן אויף איין רגע אונ דר נאך האט ער זייא געעפינט אונ זאגט חברייא שלום עליכם פון דעם הערן וואס אלי שלום זענן זייני. זיי פר וואונדערין זיך אונ ווייגן אונ בענטשין אים. זיי האבין דארטן איבר גינעכטיגט דיא גאנצי נאכט אונ האבין זיך גפעדרט גאנץ פריא אונ זענין אוועק גיגאנגן אונ זענען גיקומן צוא רבי שמעון אונ דער ציילין אים דיא גאנצי מעשה. ער פאר וואונדערט זיך זייער אונ זאגט ער איז דר זון פון איין שטארקין פעלזין אונ ער איז ראוי דר צו אונ נאך מער דר פון ער איז דר זון פון רב המנונא סבא אזו ווערט רבי אלעזר דער ציטרט אונ זאגט איך נעם אויף מיר צוא גיין זעהן דאס ליכט וואס דארטן ברענט זאגט רבי שמעון ער קען ניט לאנג לעבין אויף דער וועלט דען אין אים איז דברים עליונים אורות אונ גרויסע סודות וואס זיין פאטר האט אויף אים גיצויגין אונ האט אים דר לייכט אונ דר סוד האט זיך ניט מתפשט גיוועזן צווישן דיא חכמים. אונ וויא דיא חברייא מיט רבי אלעזר זענען גיקומען צו אים וועסטו גיפינען אין פרשת מטות:

ואשיבם בראשיכם רבי יוסי הייבט אן כה אמר ה' קול ברמה נשמע וגו' אין דעם טאג וואס דם בית המקדש איז חרוב גיווארן אונ די ישראל זענן גיגאנגן אין גלות אונ האבן גיטראגן מיל שטיינער אויף זייערע העלזר אונ די הענט ארינטר גיבונדן אונ די כנסת ישראל האט ארויפ גינידערט צו פר טריבין ווערין מיט זיי אונ בשעת זיא האט ארויפ גינדערט האט זי גזאגט איך וועל פריער גיין אונ וועל פריער וויינען אויף מיין וואנונג אונ אויף מייני קינדער אונ אז זיא איז גיקומען אונ האט גיזעהען אז דם היכל איז פר ברענט אונ כמה חסידים זענן אום גיקומן האט זי זייער שטארק גיוויינט אזו האבן דם דר פילט די עליונים ותחתונים האט די וועלט גיוואלט חרוב ווערין ביז עס זענען גיקומען אנטקעגין איר כמה חיילות ואוכלוסין זיי מנחם זיין האט זי ניט גיוואלט מקבל זיין קיין תנחומים אזו וויא דר פסוק זאגט מאנה להנחם דר נאך איז זי ארויס גיגאנגן פון דעם בית המקדש אונ איז גיגאנגען ארויס ארץ ישראל דר נאך איז זיא ארויס גיגאנגען אין דר מדבר אונ איז דארטן גיוועזן דרייא טאג אונ האט גיפירט איר מחנות והיילות אונ האט גלייענט איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה. רבי יוסי ורבי חייא וויינען אונ זאגן דיא ישראל זענין ניט פאר טריבין גיווארן אונ דאס בית המקדש איז ניט חרוב גיווארן ביז אלי האבן גיזינדיגט די ראשים האבין צום ערשטן גיזינדיגט אונ דם איבעריגי פאלק האבן גיקוקט אויף זייא אונ האבן אוך גיזינדיגט אזו וויא עס שטייט אז די ראשי העם זינדיגן ציהט זיך נאך דם גאנצע פאלק נאך זיי. זאגט רבי חייא עס שטייט ואם כל עדת ישראל ישגו ווי קומט עס אז כל ישראל זאלין זינדיגן זאגט ווייטער דר פסוק ונעלם מעיני העדה די ראשים וואס זיי הייסן עיני העדה אזו וויא דר גוף גייט נאך די אויגין אזו גייט דם פאלק נאך די ראשים אז זיי זינדיגן ציהן זיך אלי נאך זיי. אזו אוך דא שטייט ואשמם אן איין יו"ד דען אז זיי שולדין דם איז גורם בראשיכם כחכמת דיא ראשים. אנאנדרר פשט איז ואשמם בראשיכם די תורה ווייזט אונז אז דר צדיק ווערט גיחאפט כחכמת די זינד פון דור אז דם פאלק זינדיגט נעמט הקב"ה צו דעם צדיק פאר איין כפרה אויף דעם דור דרום זאגט ער ואשמם אייערי חטאים קומען בראשיכם אויף אייערע ראשים דם זענן די צדיקים די ראש[י] הדור זיי מוזין פון אייערט וועגן גישטראפט ווערין אויב דוא וועסט פרעגין נעמט דען הקב"ה צו די צדיקים פון דר וועלט פר זייער צייט אז זיי זינדיגין ניט קום אונ זעה בשעת ירבעם איז נאך קליין גיוועז[ן] אונ האט ניט גיזינדיגט האט הקב"ה גיזאגט צום מלאך המות גייא אונ ברענג מיר ירבעם בן נבט. באותו שעה האבן דיא מלאכי השרת גזאגט ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ ווארום ווילסטו אים נעמן לאז אים. דיין נאמען ווערט דאך בשיינט דורך איין צדיק אונ אוך דורך זיין זכות בקומען מיר אוך שפע דען דורך דעם צדיק קומט אברכה אין אלי עולמות האט גאט גזאגט איך וועל אים לאזין לעבן אונ וועל טאן אייער ווילין. דער נאך אז ער איז ארוס גיגאנגען לתרבות רעה אונ האט גימאכט שני עגלי זהב אונ האט אליין גיזינדיגט אונ האט גימאכט זינדיגין די ישראל זאגט גאט זעהט דם אלי שפע וברכות וואס ער האט איך גורם גיוועז פריער מיט זיינע מעשים טובים היינט וועט אויף איך זיין פיל טומאה וזוהמא פון אים עס וואלט בעסער גיוועזן אז איר וואלט מיך לאזן אים צו נעמען פון דר וועלט כל זמן ער איז נאך גיוועזן איין צדיק אזו וואלט מיט אים דר מלאך מט"ט גילערנט בישיבה של רקיע. באותו שעה האבן אלי גיזאגט צדיק אתה ה' וישר משפטיך דרום גייט הקב"ה אין זיין גארטין ללקוט שושנים צו קלויבין אזעלכע רויזין וואס זיי שמעקין נאך דרום ווייל ער ווייסט וועלכער עס וועט זינדיגין דער נאך נעמט ער אים תיכף צוא דרום שטייט ללקוט דען ער ווייסט וועלכע אויס צוא קלויבין:

רבי שמעון הייבט אן אונ זאגט עס שטייט את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו איז דאך די קשיא אזו אגרויסר חכם ווי שלמה המלך עליו השלום איז גיוועזן וואס קען ער דער מיט מיינען דען מיר זעהן דאך אז דר וועג פון הקב"ה איז דאך ניט אזו עס שטייט דאך להת לאנוש כדרכיו וכפרי מעלליו השי"ת בצאלט איטליכן מענטשן וועדליג זיינע מעשים נאך וואס דען זאגט שלמה אז עס איז גאר פר קערט. נאר שלמה המלך האט גימיינט צוויא ערלייא זאכין דען מיר האבין גילערנט וועז דיא דינים פון הקב"ה דער וועקן זיך מעיין ומשגיח זיין אויף דר וועלט אזו וויא עס שטייט עיני ה' משוטטות בכל הארץ דם זענען די מלאכים וואס זייא הייסן עיני ה' זיי גיבין אכטונג אויף דר וועלט וואס איטליכר מענטש טוט שלעכטע מעשים הלילה אונ אז זיי גיפינען רשעים ווערט דר צדיק פון דעם דור נתפס דורך זייערע זינד אונ צוא זייא איז הקב"ה מאריך אף טאמער וועלן זייא תשובה טאן דרום זאגט שלמה המלך עליו השלום יש צדיק אובד בצדקו ווייל ער איז איין צדיק ווערט ער פר לארין בעון הדור דרום האבן מיר גילערנט איביג זאל איין מענטש ניט וואנען אין איין ארט וואס דיא מענטשין זענען רשעים נייערט ער זאל וואנען אויף אזוי איין ארט וואס די מענטשן זענין אנשי מעשה ווארום דער וואס וואנט צווישין רשעים ווערט ער נתפס דורך זייערע זינד אונ אז ער וואנט צווישן צדיקים באקומט ער גוטץ אין זייער זכות. דען רב חסדא האט פריער גיוואנט צווישן די אנשי קפוטקיא האט ער דארטן גיהאט גרוס דוחק אין דר פרנסה אונ פיל קראנקייט איז אויף אים גיקומען ווארום זיי זענען גיוועזן ניט קיין ערלעכע לייט דר נאך אז ער האט זיך ארין גצויגן צווישן דיא מארי תריסין פון צפורי דם זענען די תלמידי חכמים וואס הייסן בעלי תריסין ווייל זיי טראגן אויף זיך דם יאך פונדר

תורה

ורה און האלטין מלחמה אנטקעגין דעם שטן מיט זייער חברותא
ער איז שוין גיקומען אויף דעם ארט הט ער שוין זוכה גיוועזן צו
אבין פיל עשירות און נאך כמה טובות הט ער דארטין בקומען
ונ פיל תורה דענכט מאל הט ער גיזאגט איך האב דס אלץ זוכה
יוועזן ווייל איך בין היינט צווישין אזעלכע מענטשן וואס הקב"ה הט
ויף זיי השגחה מען זאל זיי נוטין טאן איז מיר אויך גוט צווישן זיי:
בי אליעזר הייבט אן און זאגט עס שטייט יש הבל אשר נעשה על הארץ
שר יש צדיקים וגו' ויש רשעים שמגיע אליהם וגו' אמרתי שגם זה הבל שלמה המלך
ט גימאכט דאס ספר פון קהלת און הט גישטעלט שבעה הבלים
ס די וועלט שטייט דרויף דס זענען די שבעה עמודי עולם דען דס ווארט
בל איז נים טייטש קיין נארעשקייט נייערט אזו וויא אובין שטייט
ין פרשת בראשית אשר נעשה על הארץ דר כח און דאס שטארקייט
יז ארין דורך די נשמות הצדיקים וואס זייא ווערין אוים גקליבן פון
ר וועלט זיי זענן נאך צדיקים און איידר זיי זינדיגן אזו נעמט זיי
קב"ה אוועק פון דר וועלט אזו ווי מיר גפונן ביי חנוך שטייט ואיננו
לקח אותו אלהים הקב"ה הט גזאגט ווייל ער איז נאך איין צדיק וועל
ך אים צו נעמן פון דער וועלט און וועל זיך מיט אים משתעשע
ין און אזו איז אויך ביי אנדרי צדיקים יסודי עולם דען מיר האבין
לערינט איבר צווייא זאכן ווערן צדיקים אפ גטאן פון דר וועלט פר
יער צייט איינס איז אז דר דור איז זינדיג ווערין די צדיקים נתפס
יבר זייערי זינד און שטארבן פר דר צייט דאס אנדרי ווען הקב"ה
הט דען עס איז פר אים גלוי וידוע אז דער צדיק וועט דער נאך
נדיגן דרום נעמט ער אים צו פר דר צייט דרום זאגט שלמה המלך
ליו השלום אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים וואס דער מדת
הדין איז פוגע אין זיי גליך ווי זיי וואלטין גוועזן רשעים:

בי יוסי בר יעקב איש כפר אונו בשעת אז רבי עקיבא מיט זייני חברים
זענן נהרג גווארן במיתות משונות האט ער גפרעגט צוא רבי
איר ווי גפינן מיר דס אין דר גאנצר תורה אז זייא זאלן ליידן אזו
יין מיתה זאגט רבי מאיר צו אים וואס איז דיר קשה דאס הט דאך
ון כאנג שלמה המלך עליו השלום גזאגט אשר יש צדיקים שמגיע אליהם
מעשה הרשעים דס דר מדת הדין איז אין זיי שולט גליך ווי זיי וואלטן
יוען רשעים און עס איז פר האנדן רשעים וואס זייא זיצן במנוחה
השקט בשלוה ובשלום אויף דער וועלט און קיין דין גרייכט צוא
י גאר נים גליך ווי זייא וואלטן גוועזן גרוסי צדיקים און דרום איז
ם אזו ווייל הקב"ה ווייסט וואל זייא וועלין תשובה טאן אין אצייט
רום אדר עס וועט פון זייא ארוס קומן גוטי קינדר זרע אמת אויף
ר וועלט אזו ווי מיר גפינן ביי תרח דער פאטר פון אברהם אבינו
יז גוועזן איין רשע הט אים הקב"ה גלאזט לעבן אויף דר וועלט כדי
ט זאל פון אים ארוס קומן אברהם אבינו וואס ער איז גוועזן אגרוסר
דיק אויך פון אחז המלך איז ארוס גקומן יחזקיה המלך וואס ער
יז גוועזן אגרוסר צדיק דעסט גלייכן גפינן מיר ביא אנדרי רשעים
אויף דער וועלט:

"א איין אנדר פשט איז אויף דעם פסוק יש הבל אשר נעשה על הארץ
די ברכות וואס קומן אויף דר וועלט פון דעם הבל הקודש איז
צין פון די מעשה הצדיקים וואס עס קומט זיי צו דר האנט כמעשה
רשעים דהיינו ווען עס קומט צו זיי איין זונה אזו וויא מיר גפינן
יי יוסף הצדיק אדר ווי עס איז גוועזן בייא אנדרי צדיקים אדר עס

קומט צו זיי דעסט גלייכן פון אנדרי מעשי הרשעים און זיי בייא
שטיין אויף דעם נסיון זיי זענן אין זייער קיום און האלטין איין דעם
יצר הרע נים צו זינדיגן מחמת זיי האבן מורא פר הקב"ה ווילן זיי
זיך נים מטמא זיין און מכח דעם ווערט דיא ערד גשטארקט פון
ברכות ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים מיינט מען אז עס קומט
דעם רשע צו דר האנט ער זאל טאן איין מצוה און ער איז אין איר
זוכה ער זאל זיא מקיים זיין דס הייסט כמעשה הצדיקים האט רבי
עקיבא אויף זיי גיזאגט דעם פסוק ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים
אזו אויך איז גיוועזן איין רשע אין גאס פון רבי חייא הט ער אמאל
ביי נאכט בגעגינט איין אשה וואס זי איז גיגאנגן גיוואר ווערן צו איר
טאכטר הט ער זיך אופאיר גישטארקט הט זיא אים גזאגט איך בעט
דיך זאלסט נים דר צערנען דיין האר און זינדיג נים הט ער זי אפ
גילאזט און הט נים גזינדיגט פאר פחד השי"ת דאס הייסט ויש רשעים
וגו' אמרתי שגם זה הבל אזו ווי עס ווערט גישטארקט די קדושה פון דעם
הבל העליון דורך די צדיקים וואס קומט צו זיי איין מעשה פון רשעים
און זייא זינדיגין נים אזו אויך ווערט גישטארקט דיא קדושה פון די
רשעים וואס עס קומט זייא כמעשה הצדיקים און זיי טוען עס דען
הקב"ה הט בשאפן אויף דר וועלט צדיקים מיט רשעים אזו וויא זיין
כבוד ווערט גיגרייסט פון מעשה הצדיקים אזו ווערט ער גיגרייסט
פון די רשעים אז זיי טוען גוטע מעשים אזו ווי די מעשה הצדיקים
אזו ווי עס שטייט את הכל עשה יפה בעתו ווייא צו די רשעים וואס טוען
שלעכין און שטארקין זיך מיט זייערע זינד ווי עס שטייט אוי לרשע רע ·
יש צדיק אובד בצדקו שלמה המלך ע"ה האט אלץ גיזעהן מיט זיין גרוסר
חכמה וואס ער הט גהאט פון הקב"ה און אזו מיינט ער דעם פשט
פון דעם פסוק ווען די כנסת ישראל זענן גוועזן אין גלות פרס אזו איז
נים גוועזן קיין שפע וברכה אויף דער וועלט פון אובין אזו וויא עס
שטייט הצדיק אבד דר צדיק ווערט פר לארן לארץ מצדקתו מיינט מען
די שכינה אין דר צייט איז בעולם הזה דר רשע מיינט מען דעם ס"ם
וואס ער הייסט רשע מאריך ברעתו ער לענגערט אין זיין שלעכין בהשקט
ושלוה און ברעתו מיינט מען מיט זיין אשה רעה וואס זיא הייסט לילית ·
אשת זנונים דר נחש החזקה דען ווייל די קדושה איז גישלאפט גווארן
איז ער גישטארקט מיט זיין שלעכין מחמת אונזרע עבירות דען קומט
אויף אים שקט ושלוה ביז הקב"ה וועט די כנסת ישראל אויף ריכטין
פון דר ערד אויף שטעלן די סוכת דוד הנופלת וועט אלץ רעכט ווערין:
וגם יד ה' היתה כם להומם מקרב המחנה עד תומם ער זאגט יחי שם ה' מבורך וגו'

זיין נאמן זאל זיין גיבענטשט דען די חכמה און די גבורה איז
דאך נאר זיינע נים פון אנאנדערן ער פר ענדרט די צייטן און אלי
זמנים זענן אין זיין רשות ער הט ארוס גיצויגין זיין פאלק פון מצרים
ווייל זיי זענן דס חלק פון יעקב זייער חלק איז אין דעם וואס ער הט
בשאפין עס איז פר האנדן איין הימל איבר אלי הימלען וואס ער איז
גאר נסתר ונעלם און דארטין זענן גרוסע פענצטר און איין פענצטר
איז גאר פר הולן ער איז שולט איבר אלי פענצטר ער הייסט חלון והוא
דארטין גייט ארוס איין שטערין די חכמים רופין אים אן יו"ד דם מיט
זיין כח גוועלטיגט יהודה אויף דר וועלט ער האט איין חק אין דעם
שטערן דען די שבטי ישראל האבן זייער חלק נאר אין הקב"ה נייערט
דר שבט יהודה איז שולט אויף דעם שטערין וואס הייסט יו"ד און דר
שטערן הט אויף אים קיין שליטה נים און בשעת שבט יהודה האבן

אפ גקערט זייער וועג פון הקב"ה אונ האבן גזינדגט ווען זייא נאך
גגאנגן צוא וויסן דעם חלון מיט דעם כוכב אונ האבן גיזאגט אז דר
כוכב יו"ד איז מנצח וועלן מיר אים דינן דס הט יעקב גמיינט וום ער
הט גזאגט יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך מחמת דר כוכב טוט יאגן
אונ שלאגן זייני פיינט דרום זענען זייא אים נאך גיגאנגן אונ האבין
אים גימאכט פר איין עבודת כוכבים דרום שטייט וירע יהודה הרע בעיני
ה' אום דרום הייסט דר כוכב יו"ד וייל אז ער גייט ארויס איז ער אזו
ווי איין האנט מיט פינף פינגר אונ לייכט אונ פינקקט אין דעם חלון
אלי מכשפים אונ חרשים וואס טוען כישוף פארכטן זיך פאר דעם
שטערין דרום וייל ווען דער כוכב איז שולט ווערן אלי כשפים אונ
חרשים אונ קסמים מבולבל אונ עס איז ניט מצליח בייא זייא • או"ב
דו וועסט פרעגין אז דער רקיע איז אזו פר הוילן פון וואגען וייסן
זיי ווען דר כוכב איז שולט אלא זייא האבן איין סימן פון אנדערע
שטערן וום זיי וויסן אין זייא ווען דר כוכב למעלה איז שולט • אונ
דרום איז פר האנדן צייטן וואס די מכשפים קענן טאן זייער כישוף
אונ אזעלכי צייטן וואס זיי קענן ניט אונ האבן קיין הצלחה ניט אונ
דרום ווערן אלי מאל דיא מכשפים וחרשים ווינציגר פון דער וועלט
וייל זיי זעהן אז צו צייטן האט זייער כישוף קיין הצלחה ניט דרום
האלטן זייא דער פון ניט אונ ווארפן עס אוועק • דער אנדערר חלון
הייסט חלון טופ"ר דען טופר איז טייטש נעגיל ער האט איין גישטאלט
ווי איין נאגיל אונ פון דארטן גייט ארויס איין כוכב וום ער הייסט
צפעון דען ער איז מושל ושריט מיט אגרויסען כח אונ האט איין ראש
וזנב ווי אשלאנג וום ער הייסט צפעון • פון דעם חלון גייען ארויס
זעקס הונדערט טויזנט רבבות רוחות וום זענן שולט אויף דיא נעגיל
פון מענטשן וואס מען ווארפט זיי אראפ אפגעפרעקט דען דער מיט
טוען די מכשפים כישוף בשעת דר שטערן איז שולט אונ דער מיט
איז ער גורם מיתה צו דער גאנצר וועלט אונ דעם כישוף וואס מען
טוט איז עולה ומצליח אין זייערי הענט • דער חלון השלישי הייסט
חלון גוגה דארט איז איין כוכב ער הייסט גזרין אונ ווען דער כוכב איז
שולט אויף דר וועלט איז די וועלט בדין מיט כמה גזירות ועונשין
אונ אלי טאג ווערן מתחדש גזירות אויף דר וועלט אידער אייגער
לאזט זיך אויס איז שולט דיא אנדערי אונ דער כוכב האט נאך קיין
רעכטע שליטה ניט גיהאט אויף דער וועלט נייערט נאהונט לימות
המשיח וועט דר חלון מיט דעם כוכב שולט זיין וועט זיך מתחדש
זיין מיני רעות איינר נאך דר אנדרי אונ ישראל וועלן זיין בצרה דער
נאך וועט זייא הקב"ה דער לייכטן דעם אור היום דען וועט גיעפינט
ווערן דר חלון השביעי אויף דר גאנצר וועלט אונ דר כוכב איז דר
כוכב פון יעקב אונ דר כוכב וועט לייכטן פערציג טעג אונ פערציג
נעכט אונ משיח וועט אנטפרעקט ווערן אונ צו אים וועלין זיך איין
זאמלן אלי דען וועט מקוים ווערין דר פסוק שורש ישי אשר עומד לנס עמים
אליו גוים ידרושו והיתה מנוחתו כבוד :

להפטרה

כי תבואו לראות פני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי זאגט רבי שמעון ווער עס
איז משתדל בתורה האלבי נאכט ביז טאג אז עס ווערט טאג איז
מען אויף אים מושך איין חוט של חסד אונ ווען ער איז מסתכל אין
היכל רום אויף אים דר אחד השכלי אונ ער ווערט גיקריינט דרינן אונ

אלי בריות פארכטן זיך פר אים אזו ווערט דר מענטש גירופין א
בן צו הקב"ה דר איז בן היכל המלך אונ קיינער קען אים ניט ווער
אריין צוא גיין בהיכל המלך אויף אים זאגט דער פסוק קה"ב ה'
קוראיו לכל אשר יקראהו באמת וואס שטייט באמת וייל ער ווייסט ווא
ויא אזו מייחד זיין דעם שם הקודש כראוי דר איז מקיים אויף דע
וועלט מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ איין שם אחד אונ דרום וועלכר כ
וואס ווייסט ניט רעכט מייחד זיין דעם שם הקודש איז זיין עבוד
קיין עבודה ניט דען אלי עבודות עליונים ותחתונים הענגין אן א
דעם כהן דרום מוז ער זיין רצון ולב מכוין זיין דס דורך זיין כוונ
פון דר עבודה ווערן גבענטשט עליונים ותחתונים עס שטייט כי תב
לראות פני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי עס וואלט בדארפט שטיין לראו
וואס שטייט לראות דאס איז טייטש צו ווערן גיזעהן וייל איטלי
מענטש ווס ער קומט מייחד זיין דעם שם הקודש אונ איז ניט רעכ
מכוין מיט זיין לב רצון ויראה אז די עליונים ותחתונים זאלן גבענש
ווערען אזו ווארפט מען זיין תפלה ארויס אונ אלי רופן אויף א
לרעה דרום זאגט הקב"ה כי תבואו לראות פני אז איר וועט קומען צו
ווערן גיזעהן ווארום דס פנים פון דעם מלך עליון קען מען ניט זע
דען עס איז פר בארגן אונ ארום איז חושך אזו ווי דער פסוק זאג
ישת חושך סתרו אונ ווער עס קען רעכט מכוין זיין אלי יחודים אזו ווער
דס חושך גישפאלטן אונ דאס פני מלך ווערט גיזעהן אונ גלייכ
צו אלי אזו ווערן גיבענטשט די עליונים ותחתונים דען ווערט גפו
ברכות בכל העולמות אבר אז מען איז ניט מכוין ברצון הלב ש
וביראה זאגט הקב"ה מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי ווער בגערט פון אי
איר זאלט טרעטן אין מיין מקום קדושה אריין אונ נאך וואס קומ
איר צוא מיר עס זענן דאך ניט דא קיין ברכות אויף דער וועלט א
ניט דם אליין נאר אפילו די דינים זענן זיך מתעורר אין אים • ר
שמעון אז ער הט גיגרייכט צו דעם פסוק השיב אחור ימינו מפני אויב הא
ער גיוויינט אונ גיזאגט ווי איז דם מיגלך אלא וייל ער הט מקד
גיוועזן דעם מדת הדין צו נידרן אויף דר וועלט אונ האט דעם י
איבר גילאזט אויף אנגדר ארט דרום הט דר פיינט שולט גיוועזן א
חרוב גימאכט דעם בית המקדש אונ די כנסת ישראל איז אין גלו
אבר לעתיד לבא שטייט גילי מאוד בת ציון וגו' רבי חייא הייבט אן בכ
זרע זרעך ולע"ב אל תנח ידך וגו' קום אונ זעה וויא אמענטש בדארף גזה
זיין פון זינד אונ גזהר זיין מיט זייני מעשים פר הקב"ה דען עס זענ
כמה שלוחים אונ כמה ממונים אויף דר וועלט וום זיי שוועבין או
דר וועלט אונ זעהן די מעשה בני אדם אונ זאגן עדות אויף אים א
ווערט אלין אן גישריבן בספר • אונ אלי עבירות וום אמענטש א
זיך דר מיט מטמא בעולם הזה ובעולם הבא איז ניט אזו גרוים ו
מען פר אום ריניקט דעם הייליגן צייכן אזו ווי דר פסוק זאגט כי
אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע אונ דרום קומט די נשמה ניט אין דעם פר
דאס איז דיא מחיצה למעלה וום אלי נשמות קומן אהיז אונ איז נ
זוכה צו זעהן די פני השכינה דרום שטייט ידיכם דמים מלאו וואלצו דע
מענטשן וואס ער פארכט זיך פאר זיין הערן אונ היט זיך פון דע
שלעכטן וועג אונ איז זיך מטהר משתדל צו זיין כיראת הש"ית • ק
אונ זעה עס שטייט בבוקר זרע זרעך אז דר מענטש איז נאך יונג א
זיין כח איז נאך שטארק גיהער ער זיך משתדל זיין קינדר צו הא
מיט איין אשה הגונה וום זי איז צו אים ראוי דרום שטייט בבוקר
זרעך

פרשת דברים

דענסט מאל איז די רעכטי צייט דער צו אזו ווי דר פסוק זאגט
ים ביד גבור כן בני הנעורים ווייל די קינדר פון דיין יוגינט קענן לערנין
בט די תורה אזו הט ער איין שכר טוב לעולם הבא אזו וויא דר
וק זאגט אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער
וועט ניט פר שעמט ווערן לעולם הבא ווען די הערן פון מדת הדין
ען קומן אויף אים מקטרג צו זיין דען עס איז ניט דא קיין גרעסרר
ר ווי אז מען לערינט זיין קינד יראת הקב״ה אונ די דרכי תורה
ום שטייט בייא אברהם כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו
ות צדקה ומשפט דרום שטייט אים דער זכות לעולם הבא אנטקעגין
א שערי הדינים דרום זאגט דער פסוק בבוקר זרע זרעך ולערב אל תנח ידך
ווען די ימי הזקנה קאם דר מענטש זאגט איך האב שוין מקיים
ען דיא מצוה פון פריה ורביה אונ איך האב שוין אויך גיוואוגען
ונ קינדר אדר איך האב שוין לאנג משתדל גיוועזן אונ איך האב
ם גיקענט האבען אונ אצונד בין איך אלט באגער איך שוין ניט
ום זאגט דער פסוק ולערב אל תנח ידך ער זאל ווייטער משתדל זיין
ייד זיין בעולם הזה ווארום כי אינך יודע איזה יכשר דוא ווייסט דאך
ם וועלכי עס וועקן גוט זיין די דאזיגי אדר די · אז דו זאלסט דורך
האבן איין קיום לעולם הבא · אונ אויף דעם שטייט הנה נחלת ה׳
דס איז דר צרור פון די נשמות לעולם הבא אונ ווער איז מזכה
ם מענטשן לעולם הבא צו דר נחלה וום זיא הייכט נחלת ה׳ דאס
ן די קינדר פון דעם מענטשן · דרום וואול צו דעם מענטשן וואס
איז זוכה צו האבן קינדר אונ לערינט זיי דעם וועג פון דר תורה
אזו וויא הקב״ה האט גיהייסן :

פרשת ואתחנן

תחנן אל ה׳ בעת ההוא לאמר וגו׳ רבי יוסי הייבט אן ויסב חזקיהו פניו אל
הקיר ויתפלל אל ה׳ קום אונ זעה ווי שטארק איז דר כח פון דר
רה אונ ווי זי איז שטארקר פון אלץ דינג דען איטליכר וואס איז
סק בתורה פארכט ער זיך ניט מן העליונים ומן התחתונים אונ פר
מיני שלעכץ פון דער וועלט ווייל ער איז באגריפן אין דעם עץ
יים אונ דיא תורה לערינט אים איין עצה תשובה צו טאן פאר זיין
רען מבטל צוא זיין פון אים איין גזירה רעה אפילו עס איז נגזר
וארין אויף אים ער זאל שטארבן ווערט דאס אלץ בטל אונ אפ
ואן פון אים דען די עצה פון דעם מענטשן בעולם הזה איז נאר
זאל עוסק זיין בתורה יום ולילה אונ זאל זיך ניט אפ טאן פון איר
וויא עס שטייט והגית בו יומם ולילה אונ אז ער שייד זיך אפ פון איר
גלייך וויא ער שייד זיך אפ פון דעם עץ החיים קום אונ זעה די
ה פון דעם מענטשין איז אז ער גייט צום בעט ביי נאכט שלאפן
ער מקבל זיין אויף זיך דעם עול מלכות שמים בלב שלם אונ
ל זיך מקדים זיין צו מוסר זיין זיין נפש פר איין פקדון צו הקב״ה
ן אין דר צייט פילט די גאנצי וועלט איין טעם מיתה ווייל דער
ך המות איז שולט אין דר צייט אונ אז מען גיט די נשמה בתורת
דון קומט זיא ווידער צוריק אין גוף אריין דרום זאגט מען בידך
יד רוחי פדית אותי ה׳ אל אמת אין האלבי נאכט אז עס דער וועקט זיך
רוח צפון אזו גייט הקב״ה אין גן עדן אריין ער זאל זיך משתעשע
מיט דיא נשמות הצדיקים דען זענן זיך מתכוין כל בני השכינה
אלי בני היכלא צוא לויבן צוא דעם מלך הקדוש דענסט מאל

ווערין אלע רוחות ווידר אום גיקערט אין זייערי גופים אונ דס רוב
וועלט האפין זיך אויף דיא שעה · אונ דיא וואס זענען בני היכלא
זענען עוסק בתורה ביז טאג אונ זענען זיך משתף מיט דער כנסת
ישראל אונ די וואס הייסן בנים למקום די שטייען אויף אין דר פריא
אונ מאכן ריין זייער גוף מען זאל מיט אים עוסק זיין צו זאגן שירות
ותשבחות צום מלך אריין אונ אין שול אריין צו גיין אונ מטהר צוא
זיין פריער מיט די קרבנות אונ דר נאך מיט שירות ותשבחות וואס
דוד הט גיזאגט אונ טוט אן תפילין אויף זיין קאפ אונ ציצית אין זיין
קלייד דס איז דר טלית גדול אונ זאגט תהלה לדוד אונ איז מתפלל שמונה
עשרה אונ שמונה עשרה גיהער מען צו שטיין אזו ווי דיא מלאכים
שטייען אזו איז ער זיך מתחבר צו זיי ווס זיי הייסן עומדים אזו וויא
דר פסוק זאגט ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה אונ זאל זיין רצון מכוין
זיין פר זיין הערן אונ זאל בעטן זיין בקשה · קום אונ זעה בשעת דר
מענש שטייט אף האלבי נאכט עוסק זיין אין דר תורה רופט אום
איין כרוז הנה ברכו את ה׳ כל עבדי ה׳ העומדים בבית ה׳ בלילות אונ אצונד אז ער
איז מתפלל פר זיין הערן רופט אוים דר אייגנר כרוז ונתתי לך מהלכים
בין העומדים האלה דער נאך אז ער הט שוין אוים גילאזט זיין שמונה
עשרה גיהער ער זיך מוסר נפש זיין בשעת ער פאלט תחנון גלייך
ווי ער איז שוין גישטארבן ובשעת אז ער איז מתפלל אזו דיא אלי
רייד וואס גייען ארוים פון זיין מויל אין דער תפלה זענען אלע עולה
למעלה אונ שפאלטן די הימלן אונ גרייכן ווי אהין זיי בדארפן קומן
אונ דר פון ווערט איין עטרה בראשו של מלך אזו ווי די רבנן האבן
עס שוין מפורש גיוועזן · די תפלה פון דעם מענטשן גיהער צוא זיין
בתחנונים מיר לערנן עס אפ פון משה עס שטייט ואתחנן אל ה׳ קום
אונ זעה וועלכר עס איז מתפלל בדארף ער מכוין זיין ביידי פים אין
איינם אונ צוא דעקין זיין קאפ אונ זייני אויגן ער זאל ניט זעהען דיא
שכינה ווס זי שטייט פר אים אונ צו שטיין באימה וביראה גלייך ווי
פאר איין מלך אונ אין ספר פון רב המנונא סבא שטייט ווער עס
עפינט זייני אויגן בשעת תפלה אדר ער נידרט זייא ניט אראפ אויף
דער ערד אזו איז ער אויף זיך מקדים דעם מלאך המות אונ אז זיין
נשמה באדארף ארוים גיין בשעת טויט קען ער ניט זעהן דעם אור
השכינה אונ שטארבט ניט בנשיקה ווייל ער איז מזלזל אין דער
שכינה דר פר איז זי ווידר אין אים מזלזל בשעת ער בדארף צו איר
אזו ווי עס שטייט כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו אויב דו וועכט פרעגן ווי אזו
קען ער זעהן די שכינה בשעת תפלה אלא ער זאל וויסן די שכינה
שטייט בוודאי אנטקעגן אים דרום חאטשי ער זעהט זי ניט גיהער
ער שטיין באימה וביראה אונ ניט צו עפענן די אויגן גלייך וויא ער
וואלט גיזעהן אז זיא שטייט פר אים אזו וויא דער פסוק זאגט בייא
חזקיהו ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל ווייל דארטן איז די שכינה דרום
בדארף קיין צווישן שייד ניט זיין צווישן אים אונ צווישן דר וואנט
ווער עס שטייט בתפלה גיהער ער פריער מסדר זיין דעם שבח פון
זיין האר אונ דר נאך צו בעטן זיין בקשה דען אזו אויך האט משה
גיטאן פריער הט ער גיזאגט דעם שבח פון הקב״ה אתה החילות להראות
את עבדך את גדלך וגו׳ דר נאך הט ער גיבעטן אעברה נא ואראה את הארץ דס
איז ערשט גיוועזן זיין שאלה ובקשה פון הקב״ה :
ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם רבי יוסי זאגט אשרי העם שככה לו וואול צו דעם
פאלק וואס הקב״ה האט זייא אוים דער וועלט אונ האט זייא

גיבענטשט מיט זיין ברכה כברכה שכו אזו וויא דער פסוק זאגט כי ה' אלהיך ברכך כמש קום אונ זעה דיא ישראל האט ער בגריפן צו זיין גורל אונ האט זיי גיגעבן די תורה הקדושה כדי זיי זאלן זיין בגריפן אין זיין נאמען דרום זאגט ער ואתם הדבקים בה' אונ ניט אין איין ממונה ווי מען האט שון מפורש גוועזן אין במה ערטער • וידבר ה' אליכם מתוך האש זאגט רבי אלעזר דרוף גרויסי סודות אונ זיין עלטר פאטר רבי פנחס הערט דם אזו קושט ער אים אונ וויינט בחכמת שמחה אונ לאכט אונ זאגט דו גור אריה עס קען קיינר ניט בשטיין אקעגן דיר מיט דיין פאטר רבי שמעון וואול צו דעם חלק פון דיא צדיקים אונ זכאה איז מיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא וואס איך האב דר צוא זוכה גוועזן צו זעהן אזו איין איידים מיט אזו איין איניקיל אונ דרוף שטייט יראו צדיקים וישמחו רבי אלעזר הייבט אן קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר ה' אלהינו ואת תדבר אלינו קום אונ זעה בשעת הקב"ה האט געגעבן די תורה צו די ישראל האבן זיי געהערט דאס קול פון דער גרעסטער מדריגה דם אלי קולות זענען נכלל דרינן אונ מחמת גרוס מורא האבן זיך די ישראל דר ווייטרט דר פון אונ האבן גיזאגט צוא משה ואת תדבר אלינו מיר ווילין ניט הערין פון דעם אייבערשטין שטארקייט פון דר העכסטער מדריגה נייערט פון אזו איין ארט וואס עס איז ניט אזו שטארק אונ איז שוואך אין דר מדריגה אזו ווי א נקבה דרום האבין זיי גזאגט ואת תדבר דם איז לשון נקבה אונ עס שטייט ניט ואתה דען זייא האבן שלאף גמאכט דעם כח של מעלה כביכול דען ווען זייא וואלטן געבליבן ביי דר ערשטער מדריגה וואלט די וועלט ניט גקענט חרוב ווערן אונ זיי וואלטן גהאט איין קיום לדורי דורות דרום האט הקב"ה גזאגט איך האב אייך גיוואלט מקיים זיין במקום עליון אונ אייך מדבק זיין בחיים אונ איר האט ניט געוואלט דרום לך אמור להם שובו לכם לאהליכם זיי זאלן זיך איטליכר ווידר קערן צו זייערי נקבות אונ זאלן זיך צו זיי בהעפטן אונ זיי זאלן שון ניט האבן די מדריגה ווי עס האט גזאלט פריער זיין אונ ווייל די ישראל האבן עס נאר גטאן מחמת מורא דרום איז אויף זיי גזאגט גווארן מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים פון דאגן לערנן מיר אפ אז איינר טוט אזאך אונ זיין הארץ אונ זיין מחשבה איז ניט לצד הרע חאטשי דיא זאך אליין איז ניט גוט נאר ווייל זיין כוונה איז ניט גוועזן צו קיין שלעכטין איז אים הקב"ה ניט דן אונ קיין עונש איז ניט שורה אויף אים אבר משה איז גבליבן ביי זיין מדריגה אזו ווי עס שטייט ואתה פה עמוד עמדי פון דאגן לערנט מען אפ אז משה האט זיך גאר פורש גוועזן פון זיין ווייב אונ איז אויף גגאנגן צו איין גרויסר מדריגה וואול צוא דעם חלק פון משה נביא הנאמן דם ער האט זוכה גוועזן וואס קיין שום מענטש האט דר צו ניט זוכה גוועזן צו אזו איין גרויסר מדריגה עליונה דרום שטייט כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא ער האט זיך בהעפט אין דער שכינה • רבי יהודה זאגט איטליכר מענטש בדארף זיין מיט אלי זייני מעשים צו הקב"ה אונ ער גייט נאך נאך זיין טעם ער האט גיזאגט ווער עס גייט אין וועג זאל ער זיך מכין זיין צוא דריי ערליי זאכן צוא תפלה אונ צוא דורון אונ צוא מלחמה אונ האטשי תפלה איז גרעסר פון אלעמען פון דעסט וועגין איז נאך גרעסר אז צווייא חברים אדער דריי וואס גיין אין וועג אונ ריידן דברי תורה די פארכבן זיך ניט פר קיין שום זאך ווייל די שכינה איז בשותפות אזו ווי דיא מעשה רבי אלעזר ורבי חייא זענען אמאל גגאנגין אין וועג זאגט רבי אלעזר עס שטייט ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם האבן זייא דען פריער ניט גהאט אויף זייער לייב קיין הויט זאגט ער יוא עס איז גוועזן איין גוט קלייד דען פאר זייער חטא זענין זייא גיוועזן בדמות עליון ניט אין גישטאלט פון די תחתונים דען דם אור עליון האט זיי ארום גרינגילט אזו וויא היינט רינגילט ארום איין הויט אזו איז גוועזן איין כתנות אור מיט איין א' דם איז טייטש ליכטיקייט אונ אז זיי האבן גזינדיגט האט מען ביי זיי צו גנומען דעם כתנות אור אונ זענין אן גקלייד גווארן מיט איין כתנות עור אין איין הויט אונ אין איין גישטאלט פון די תחתונים דר נאך שטייט ותפקחנה עיני שניהם זייערי אויגן זענען ווארן גיעפינט צו זעהן דיא זאכן אין דעם ציור דפוס פון דר וועלט פון דיא הנהגות התחתונים וואס זייא האבן פריער גאר ניט משגיח גיוועזן עס שטייט והולכתי עורים בדרך לא ידעו הקב"ה איז אן גיבערייט צו עפנן די אויגן וואס זענען ניט קלוג גוועזן זייא זאלן מסתכל זיין בחכמה עליונה אונ זייא ווען זיך בהעפטן אין דעם וואס זענען ניט גוועזן בהעפט אויף דער וועלט כדי זיי זאלין רעכט דער קענען זייער הערין • זכאין זענען דיא צדיקים וואס זענען זוכה צו דר דאזיגר חכמה דען אזו איין חכמה וויא די דאזיגי איז עס ניט דא אונ אזו איין ידיעה ודביקות ווי די דאזיגי ידיעה ודביקות עס וועט אריין חכמה וידיעה ודביקות זיין מער ווי פריער אזו וויא זייא גיין אזו זענען נאך גגאנגען נאך זייא גזלנים זייא בגזרנן • האט רבי אלעזר אויף זיי אקוק גטאן איז גקומען צווייא ווילדי שלאנגן אונ האבן זייא גהרגת זאגט רבי אלעזר גלובט איז הקב"ה דר רחמן וואס ער האט אונז מציל גוועזן ער לייענט דרוף דעם פסוק בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל אין דיין גיין וועט ניט ענג זיין דיין טריט אונ אפילו אז דו וועסט לופן וועסטו ניט גישטרויכילט ווערן אונ עס שטייט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך אונ ווידער שטייט כי בי חשק ואפלטהו :

שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד דיא מצוה איז מייחד צו זיין דעם נאמען פון הקב"ה אלי טאג דעקאזו ווימען איז אים מייחד למטה אזו איז מען אים מייחד למעלה דרום ווערט גיפונען אז הקב"ה איז איין יחיד למעלה ולמטה דר וואס איז מייחד צו הקב"ה דר בדארף טאן זיין לב ורצון צו דעם יחוד אונ זאל מחבר זיין אלי זייני גלידר מיט זיין מחשבה מיט זיין גאנצין הארצן וגוף צו ריידן דאס אלץ זאל זיין בחבור אחד אין דעם יחוד דען עס זענען רמ"ח ווערטער אין קריאת שמע אנטקעגן די רמ"ח אברים פון דעם מענטשן למטה אזו אויך למעלה איז אנטקעגן די רמ"ח אורות רמ"ח מלאכים אונ דער מיט וואס ער מאכט איין חיבור למטה אזו ווערט למעלה אויך איין יחוד אין דיא רמ"ח אורות של מעלה אזו איז ער מחבר אלי אין איינעם דען בשעת אז ער קומט מייחד זיין דעם יחוד פון שמע ישראל ביחוד אחד וגו' אזו שטייען אלי חילות השמים שורות שורות צו ווערן אן גבערייט מיט דעם יחוד צו זיין בסוד אחד ביחוד אחד אזו ווערן אלע מתוקן אין זייער תיקון אזו וויא עס גיהער צוא זיין באותו שעה שטייט איין ממונה וואס ער איז ממונה אויף רמ"ח עולמות אונ אלי הייסן אברים ער שטייט אונ האפט אויף דעם יחוד אזו איז ער ממונה ללקוט שושנים ער קלויבט אלי צו אנאנדר אונ זיי ווערן איין יחוד אונ איין חיבור אזו ווערן די עליונים ותחתונים אלץ איין יחוד דען איז ה' אחד ושמו אחד מען קען דם אזו פיל ניט ארויס שרייבן מחמת די גרויסי סודות נאר מיר שרייבן עס בדרך כלל מען זאל וויסן וויא דער יחוד פון

קריאת

קריאת שמע איז אזו חשוב די רמ"ח ווערטר איז אנטקעגן די רמ"ח עולמות אונ דר מלאך איז ממונה צו מאכן איין יחוד פון אלי אונ איין חיבור אזו ווי דר מענטש איז נכלל רמ"ח איברים אין גוף נמצא אז ער היפט איבר איין ווארט איז ער מחריב העולם דר מיט דרום האבען אונזערי חכמים אן גיזאגט מען זאל מדקדק זיין אין קריאת שמע אונ דר פר טוט מען אים קילן דעם גיהנם. זאגט רבי שמעון מיין קינד אלע מצות האבין איין אחיזה אין דיא אורות הקדושים למעלה אונ ווער עס טוט עס לשם יחוד הקב"ה ושכינתיה איז אים הקב"ה מזווג מיט זיין בת זוג לעולם הבא אזו אוף בייא אקרבן בדארף זיין לשם יחוד אונ ווער עס מאכט צו הקב"ה אין בית המקדש רוען דרינען מאכט אים הקב"ה איין בית לעולם הבא וואס איז קודש קדשים אונ ווער עס מאכט אים אוף דער וועלט איין סוכה אזו באדעקט אים הקב"ה לעולם הבא אונ איז מגין אוף אים אז ער גייט אוועק פון דר וועלט איז ער אוף אים מגין פון דיא חבלה אונ ווער עס בענטשט צו הקב"ה אונ איז אים מקדש אין זיין תפלה אוף דר וועלט בענשט אים הקב"ה אוף יענר וועלט אונ איז אים מקדש אונ אזו ווי דא טאר מען ניט זאגן איין דבר שבקדושה ווייניגער פון צעהן מענטשן אזו מאכט אים הקב"ה צעהן חופות אין גן עדן אונ דיא קדושה פאר הקב"ה איז אוף צעהן דריי מאל קדוש אונ צוויי ברכות פר קריאת שמע אין דר פריא אונ איינע נאך קריאת שמע אונ אוף דר נאכט צוויי ברכות פר קריאת שמע אונ צוויי דער נאך. וואול צוא דעם מענטשן וואס ער טוט רעכט דעם ווילין פון הקב"ה דם קיין מול קען נאר ניט ארום ריידן דעם שכר וואס ער הט אוף יענר וועלט דם איז לדורי דורות דר מענטש טוט דעם ווילין פון הקב"ה אוף דר וועלט לפי שעה אונ בוועט אים דר מיט איין בנין דר פר בוועט אים הקב"ה אוף יענר וועלט לדורי דורות אונ ווייל די איברים פון דעם מענטשן זענן אלין ווי דיא נשמה רמ"ח איברים אקעגן רמ"ח מצות עשה אונ שס"ה גידין אנטקעגן שס"ה מצות לא תעשה דרום איז וואול צוא דעם מענטשן וואס ער האלט זייני איברים בטהרה אונ איז מקיים דיא מצות וואס זייא זענן אקעגן דיא איברים דער פאר רוט הקב"ה אוף אים אונ איז אים ממליך אוף איטליכן אבר דאס עס איז ניט פר האנדן קיין שום אבר וואס דיא קדושה זאל אוף אים ניט רוען אבר ווען איינס איז חסר אזו רוט דארטן ניט הקב"ה אונ איבר דם אבר מוז ער נאך איין מאל מגולגל ווערן ביז ער ווערט מושלם אין גאנצן מיט זייני איברים דען אזו הייסט ער צלם אלהים אבר אז אפילו איין אבר גייט אים אפ הייסט ער ניט בצלם הקב"ה. אין זוהר חדש פרשה לך לך שטייט ווען דיא נשמה וואס זיא הייסט אברם דארף אראפ גיין אוף דר וועלט איז זיא פריער אין איין מקום קדושה אין גישטאלט פון דיא אורות פון דעם גן עדן העליון ובצורת הקדושה פון דעם עולם התחתון ווען עס קומט די צייט זי זאל אראפ גיין אין גוף אריין גיין מיט איר צווייא מלאכים דער יצר טוב מיט דעם יצר הרע אונ זאגן צו איר לך לך מארצך גיי ארום פון דעם גן עדן התחתון וממולדתך אונ פון דעם גן עדן העליון ומבית אביך אל הארץ אשר אראך דם הייסט די נידריגי וועלט אזו ווייזט מען איר דעם גאנצן גן עדן אונ אלי חדרים מיט די היכלות עליונים אונ אוך איטליכן חלק פון אלי צדיקים וואס איטליכר הט פר זיך זעלברט אונ נאך צוויי אונ פערציג היכלות וואס זיי זענען פון אלערליי אורות צו די וואס ליינין רעכט קריאת שמע ווי

עס בדארף צו זיין דען עס איז פר האנדן צוויי אונ פערציג ווערטער אין דר ערשטר פרשה. זיי ווייזן אוף פיל סודות אונ שמות הקדושים אונ ווידר צוויי אונ זיבעציג שמות אנטקעגן די צווייא אונ זיבעציג ווערטער פון והיה ביז ושכתם אונ ווידער פופציג היכלות פון דער איבריגי פרשה אונ ווידער ע"ב היכלות אקעגן די כוונה פון פרשת ציצית. דען פרעגט די נשמה פר וואס איז מען זוכה דר צוא. זאגן די מלאכים וואס גייען מיט איר דאס איז בזכות נעשה מיר וועלן טאן מעשים טובים ונשמע אונ מיר וועלן הערן צו לערנן תורה דען פירין זיי זיא ארום אונ גיין מיט איר אין גיהנם אריין אונ ווייזן איר אלי חדרים אין דעם להט החרב המתהפכת אונ די משחיתים וואס הייסן כלבים עזי נפש לא ידעו שבעה פרעגט זי זיי ווער זענען דיא דאזיגי זאגן זיי צו איר דם זענען מ"ב היכלות וואס זענען חושך אונ אין דרינען זענען פר האנדן פיל מענטשן מיט קייטן אוף זייער האלז זענען גבונדן די הענט מיט די פיס אונ שרייען אלין ווייא ווייא. ווייא צו אונז וואס מיר זענען נאך גיגאנגען נאך הבלי עולם אונ מיר האבן ניט גלייענט קיין קריאת שמע בכוונה מיט מ"ב שמות הקדושים וואס מיר האבן דאס ניט גלערינט ווי צוא אונז ווי צו אונזר נפש אונ דארטן איז איבר זייא איין ממונה דר נאך פירט מען זי אוך אין אנדרי ע"ב פענצטר וואס דארטן איז פיל לעבר אונ דיא פיס פון דיא רשעים שטעקן אין דיא לעבר אונ שרייען ווי ווי צו אונזרי פיס וואס זענען נאך גגאנגען הבלי עולם אונ זענען ניט גגאנגען אין שול אריין אונ האבן ניט בגערט צו וויסן די כוונה פון קריאת שמע וואס די פופציג ווערטר זענען מרמז אוף די פופציג שמות הקדושים. דר נאך פירט מען זיא ווידער אין ע"ב חדרים וואס דארטן זענען גבונדין זייערי הענט אין דיא לעבר פון די ביי שטידלן אונ שרייען ניי צו אונז ווי צוא אונזרי הענט וואס האבן ניט גלייגט קיין תפילין אונ מען ווייזט איר אויס אלי חדרים פון דעם גיהנם אונ מען זאגט איר אז אלי מענטשן פון דער גאנצר וועלט מוזן אהער אריין גיין אפילו דר וואס ער איז גאר פרייא פון איין עונש אזו וויא עס שטייט קטון וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדוניו גאר וועלכר מענטש וואס ווייסט מכוון זיין קריאת שמע מיט די ווערטר וועדליג די שמות הקדושים אוף אים זאגט דר פסוק אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו דר ווערט פטור פון דעם גיהנם. קום אונ זעה וועלכער מענטש וואס הט מעשים טובים ווען ער טוט איין מצוה גייט זי ארוף אונ שטעלט זיך פר השי"ת אונ זאגט איך בין פון דעם מענטשן ער הט מיך בשאפן אזו גיט אים הקב"ה איין מלאך ער זאל אים העלפן פון דעם חשך של גיהנם אזו אוך פר איטליכן ווארט וואס ער לערנט אין דר תורה גיט מען איין מלאך וואס ער העלפט אים דרום שטייט והגית בו יומם ולילה למען תשמור וגו' אז תצליח את דרכיך ווען דוא וועסט לערנען תורה יומם ולילה אונ וועכט מקיים זיין וואס דארטען שטייט אז דוא וועסט שטארבען וועסטו דיא דיך ניט פארכטן פאר דעם גיהנם ווארום הקדוש ברוך הוא וועט זיין מיט דיר אונ וועט דיך באשיצן זאלכט קענין דורך גיין דיא אלע ערטער אונ זאלסט פר קיינם קיין מורא ניט האבן אבר חלילה אז דו וועסט ניט לערנען תורה אונ וועסט ניט היטן דיא מצות וועט זיך הקב"ה אפ טאן פון דיר אונ דיא מלאכים וועלן דיך ניט היטען אזו וויא עס שטייט ואם תלכו עמי בקרי וגו' נאך דעם אז מען ווייזט איר דיא אלי זאכן זאגט צו איר דעם מלאך הטוב השי"ת הט מיר גיהייסן מיט דיר גיין

אוף

אויף דר וועלט אונ דעם יצר הרע הט ער אויך גיהייסן מיט דיר גיין דרום שווער מיר אז דוא ווערסט מקיים זיין כל התורה כולה ללמוד וללמד לשמור ולעשות אזו שווערט אים דיא נשמה אז זי וועט דס אלין מקיים זיין דר נאך זאגט ער צו איר יד לד מארצך גייא ארויין אין דם גוף השפל אונ אז דס קינד דארף גבארין ווערין שטארקט זיך דר מלאך אין זיין האלז אזו פר געסט ער די גאנצע תורה אונ מאכט אים איין צייכין אויף זיין מויל ער זאל ניט פאר געסין די שבועה וואס ער הט אים בשווארן · אונ דרום אז ער איז מקיים זיין שבועה טוט מען אים אזו ווי ער הט גזעהן אוב ער טוט נאך מער גיט מען אים נאך איין גרעסרן שכר אונ עס רועט אויף אים דער שם הקודש אונ אוב ניט חס ושלום אזו איז זיך דער שם הקודש מסלק פון אים אונ זאגט אים ערום יצאת טבטן אמך וערום תשוב שמה דס הייסט ווייל דער שם הקודש קען זיך אין אים ניט מתלבש זיין איז ער גאר נאקעט דרום זאגט הקב"ה ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו' החיים איז דר שם הקודש ואת המות ואת הרע דס זענן צווייא מקטריגים רשעים טמאים מצד הנחש: פתח ינוקא דאס קינד הייבט אן צו זאגין עס שטייט עמי מה עשיתי לך

איך האב זיי גיהייסן גיין אין שול אריין אונ זאלין אויף מיר עדות זאגין אז איך בין אחד שמע ישראל וגו' דס איר זאלט אויף מיר מעיד זיין אויף מיין אחדות די מ"ב ווערטער וואס זענן אין קריאת שמע אין דער ערשטר פרשה אונ ע"ב אין דר פרשה והיה אם שמוע ביז ושמתם איז ווידער פופציג ווערטר ביז צו דעם סוף אונ ווידער ע"ב פון ויאמר דס זענן מיט ד"א צוועלף ווערטר פון שמע וברוך סך הכל זענן זייא רמ"ח תיבות אנטקעגן דיא רמ"ח אברים פון דעם מענטשין אונ וועלכר מענטש וואס לייענט רעכט קריאת שמע ווי עס דארף צו זיין איז איטליכם ווארט משפיע אונ דר לייכט אורות אונ גיט כח אין איטליכן אבר וואס עס איז אנטקעגן דיא ווערטער אונ שמות · אבר אז מען לייענט ניט קיין קריאת שמע ביי טאג אונ ביי נאכט דען ווערט איטליכם אבר דער פילט פון דעם רוח רעה אונ פון אלי חולי"ם פון דער וועלט :

פקודא די מצוה איז צו מאכין איין מזוזה אויף דער טיר דאס דער מענטש זאל זיין גיהיט פון הקב"ה ווען ער גייט ארויין אונ ארויס פון דר שטוב אזו ווי עס שטייט ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם דען דער מענטש ווערט ניט גיהיט דורך קיין שום זאך נאר דורך הקב"ה דר מענטש זיצט ביי זיך אין שטוב אונ הקב"ה היט אים פון דרויסען · נאך איין טעם איז אויף דער מצוה פון מזוזה כדי דער מענטש זאל ניט פאר געסין אונ זאל גידענקן אין הקב"ה תמיד אזו ווי עס שטייט ביי מצות ציצית וראיתם אותו וזכרתם וגו' אז דער מענטש זעהט אויף זיך די ציצית דר מאנט ער זיך אלי תרי"ג מצות אזו וויא די צאל פון ציצית בטרעפט מיט די אכט פעדים אונ די פינף קניפן ווס עס איז פר האנדן בייא דיא ציצית טרעפט דאס אן תרי"ג זעקס הונדערט מיט דרייצעהן · אין דעם ספר פון שלמה המלך האבן מיר גיפונען אז עס איז פר האנדן איין שד ווס ער רועט בייא דר לינקר זייט פון דער טיר ער הט רשות דעם מענטשן מזיק זיין אונ בשעת דער מענטש וויל ארייין גיין אין שטוב ארייין אונ זעהט דעם שם הקודש פון דר מזוזה אונ פר געסט אים ניט אזו קען ער אים קיין שרעקין ניט טאן אויב דו ווערסט פרעגן אבר אז דער מענטש גייט ארויס פון זיין שטוב קומט דאך אוים דער שם אין דר רעכטר זייט

אונ די מזוזה אין דר לינקר זייט ווי ארוס ווערט ער גיהיט נאר אלי זאכן זענן אלץ וועדליג הקב"ה האט זיי גימאכט דס אלי זאכן גייט איטליכם מין נאך זיין מין דען הקב"ה האט בייא דעם מענטשען גישטעלט צוויי מלאכים דעם יצר טוב פון דר רעכטר זייט אונ דער יצר הרע פון דר לינקער זייט דרום בשעת דר מענטש גייט ארויס פון דר טיר הייבט דר שד אויף זייני אויגן אונ זעהט אויף דר לינקר זייט דעם יצר הרע גייט ער צו אים אונ דארטן איז דאך דער שם הקודש קען ער שוין אויף אים ניט מקטרג זיין אונ קען אים ניט טאן קיין שלעכץ דרום גיהער דר מענטש נזהר זיין פון טינוף אדר מיסט לעבין דר טיר אויך זאל ער דארטן ניט שטעלן קיין כלי מיט אום ריינע וואסר איין טעם איזער איז מבזה דעם שם הקדוש אונ ווידר כדי דר מזיק זאל קיין רשות ניט האבן אים מזיק צו זיין דרום דארף מען אין דעם נזהר זיין וועט דר שם הקודש גיט פר מיטן ווערן פון דר טיר ווען דר מענטש מאכט איין מזוזה ביי דר טיר בשעת דער מענטש גייט ארויין מוזן דער שד מיט דעם יצר הרע מיט גיוואלד אים היטן אונ זאגן זה השער לה' וגו' אבר ווען דר מענטש הט ניט קיין מזוזה ביי דר טיר זענן די צווייא אן גיבריט זיי הייבן אויף זייערע הענט אויף זיין קאפ בשעת ער גייט ארויין אונ זאגן ווייא צוא דעם מענטשן ווס ער איז ארויס פון זיין הארינם רשות ער הט ניט ווער עס זאל אים היטען רחמנא לישזבן השי"ת זאל אונז מציל זיין פון זייא : רבי שמעון זאגט בשעת דר מענטש איז זיך מקדים אין דר פריא אונ

לייגט תפילין אויף זיין קאפ אונ אויף זייני הענט מיט דעם קשר תפילין של יד אונ וויקילט זיך איין אין דעם טלית מיט ציצית אונ אז ער וויל ארויס גיין פון דר שטוב בגעגינט ער נאך בייא דר טיר די מזוזה ווס איז גיצייכינט מיט דעם שם הקודש בהעפטן זיך מיט אים פיר מלאכים הקדושים אונ גייען מיט אים פון דר טיר ביז אי דר שול ארייין אונ רופן אוים פר אים תנו כבוד לצורתו של מלך גיט אפ כבוד צו דעם גישטאלט פון דעם מלך גיט אפ כבוד צו דעם בן מלך דר חשובר פרצוף פון דעם מלך אונ דר רוח הקודש רועט אויף אים אונ רופט אויף אים אוים ישראל אשר בך אתפאר דען גייט ארויף דער רוח הקודש אונ זאגט אויף אים עדות פאר הקב"ה וואס ער הייסט המלך הקדוש אונ אלי דיא בני היכלא וואס ווערין פאר אים דער קענט שרייבן דאס אויף אזו וויא עס שטייט ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו ולחושבי איז טייטש לשון מלאכה דיא וואס טוען איין מלאכה צו זיין נאמן מיט אלי זאכן איין מלאכה פון דיא תפילין אונ די בתים מיט די רצועות דיא מלאכה פון ציצית מיט אירע פעדים אונ מיט דעם פאדים פון תכלת די מלאכה פון מזוזה אויף דר טיר דיא הייסין ולחושבי שמו זייא מאכן זיין נאמן אונ ניט דאס אליין נאר הקב"ה איז זיך מיט אים מתפאר אונ רופט אוים אין אלי עולמות זעהט וואס פר איין בריה איך האב בשאפן אין מיין וועלט · אבער דר וואס גייט ארויס פון דר שטוב אין דער פריא אונ האט ניט קיין תפילין אויף זיין קאפ אונ ציצית אין זיין קלייד אונ קומט אין שול ארייין אונ זאגט אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך אזו זאגט הקב"ה וויא איז מיין מורא ער זאגט גאר פאלש עדות קום אונ זעה ווי דר מענטש דארף נזהר זיין צו היטן דעם וועג אונ צו טאן די עבודה פון זיין האר כדי ער זאל זוכה זיין לחיי עלמא דען עס איז פאר האנדן תחת כס פון דעם המלך הקדוש מדורים עליונים אונ בייא דעם ארט איז מקוש

דער

ר סוד פון דר מזוזה ניצול צו ווערן פון אלי בעלי דינים וואס זענען
אן גיבריית צו דר וועקין זיך אויף דעם מענטשן בעולם הבא · אוך
אין דעם גישטאלט ווי עס איז דר סדר פון מזוזה למעלה אזו אויך
הט הקב"ה גיגעבן צו די ישראל דיא מצוה אין דער תורה כדי זייא
אלן אין דעם עוסק זיין אונ דורך דעם זאכן זיי ניצול ווערן בעולם
הזה פון כמה דינים ומקטריגים וואס זיי זענען אן גיבריית מקטרג זיין
אויף דעם מענטשן אלי טאג · זאגט רבי חייא ווערכר מענטש וואס
ויל זיך רעכט היטען אין זייני וועגין זאל ער ניט טרעטן אויף אום
ייני וואסר וואס מען גיסט אויס פאר דער טיר דען דארטן רועט איין
שד צווישן די צוויי זייטן פון דר טיר אונ זיין פנים איז אנטקעגן דר
טיר ער זעהט אלץ וואס מען טוט אין שטוב דרום דארף דר מענטש
זהר זיין ניט גיסן וואסר צווישן צוויי טירן זאגט רבי יצחק אבער
וויטרי וואסר מעג מען אויס גיסן פר דער טיר נאר ער זאל זיא ניט
יסן דרך בזיון דען ער הט רשות מזיק זיין אז ער טוט נאר אקוק
אויף דר שטוב ווערט זי גיפלוכט ער הט אונטר זיך שס"ה משרתים
אנטקעגן דיא שס"ה טעג פון דעם יאר אלי טאג האט ער אנאנדרן
משרת וואס ער האט דעם טאג אשליטה אונ אלי גייען ארויס מיט
עם מענטשין בשעת ער עפינט דיא טיר ארויס גיין פון דר שטוב
אגט רבי אלעזר הקב"ה הט מתקן גיוועזן דעם שם הקודש למעלה
ם איז די תורה וואס אין איר איז פאר האנדן פיל שמות הקדושים
ונ ווער עס איז עוסק בתורה איז ער עוסק בשמות הקדושים אונ
ערט גיהיט פון אלי שס"ה משרתים וואס אויבן שטייען קום אונ
עה איין מענטש מוז אויף צייכנען אויף דער טיר דעם שם הקודש
ס איז דר שם אמונה וסוד היחוד פון אלי זאכין דען אין דעם ארט
יא דר שם הקודש איז דארטן האבן דיא קליפות ומקטריגים קיין
שליטה ניט מקטרג זיין אויף דעם מענטשין אזו וויא עס שטייט לא
אונה אליך רעה וגו' דען עס איז אלץ אין גישטאלט ווי עס איז למעלה
ר שומר הפתח פון דער קדושה הייסט מזוזה דארטן איז דר עבד
אמן מט"ט וואס פאר אים אנטלופן אלי מיני קליפות זייא קענן ניט
נעהנן צוא דער קדושה אזו אויך דער שם שד"י איז בחוץ אונ הו"ה
אים דען דער וואס איז נזהר אין מצות מזוזה קענן דיא אלע בעלי
מקטריגים ניט גיפונען ווערין דארטין :

בי אבא איז גינאנגין צו זעהן רבי שמעון האט אים בגעגינט רבי
יצחק זאגט ער צוא אים פון וואנין קומט דר הער צו גיין זאגט
ר צוא אים מיר האבין גילערינט אז עס איז איין חיוב אויף דעם
ענטשין ער זאל מקבל זיין פני השכינה אלי ראש חודש ושבת דס
יינט מען דס פנים פון זיין רבי ומכל שכן פון רבי שמעון בן יוחאי
אם הייליגי ליכט גיהער דיא גאנצי וועלט מקבל זיין דאס הייליגי
נים זאגט רבי יצחק איך וועל מיך מיט דיר אום קערין אונ ווער
קבל זיין פני השכינה צו פר זוכין פון די דברים עליונים וואס דוא
ר זוכסט פון אים הייבט אן רבי אבא צו זאגן עס שטייט שיר המעלות
יך נשאתי את עיני היושבי בשמים דעם שיר האט דר רוח הקודש גיזאגט
יף דיא ישראל בגלות בבל מושך זיין ברכות ממקור עמוק וואס פון
ארטין קומין ארויס די ברכות הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם דס זענען די
ים של מעלה וואס זיי ווערן נאר גישפייזט פון דעם איבר בלייבונג
ני שפחה אל יד גבירתה דס איז די שפחה וואס הקב"ה הט אום גידרגת
ר חיל אין מצרים אזו ווי עס שטייט מבכור השפחה זיא הט ניט קיין

אנדרישפייז נאר פון איר דארינטי דס איז ארץ ישראל אונ פון דער
שפחה גייען ארויס כמה מקטריגים אויף די ישראל אונ הקב"ה הט
זיי גימאכט איין שמירה אזו ווי איין פאטר מאכט צו זיין קינד ער
זאל אים אפ היטן פון שלעכץ אזו זאגט הקב"ה צו די ישראל עס איז
איז פר האנדן כמה מקטריגים אנטקעגן אייך איז די עצה איר זאלט
עוסק זיין בתורה אונ מיין עבודה מיך צו דינין וועל איך אייך היטן
פון דרויסין אונ איר וועט זיך זיצין אין אייערי הייזער אונ וועט
שלאפין אויף אייער בעט · קום אונ זעה בשעת די קליפות גינעהנן
צו דר טיר פון דר מענטשין הייבן זיי אויף זייער קאפ אונ דר זעהן
דר שם שד"י איז גיצייכנט אין דרויסן וואס דער שם איז שולט אויף
אלי · פארכטין זייא זיך פאר אים אונ לויפין אוועק אונ קענען ניט
גינעהנן צוא דער טיר פון דעם מענטשין זאגט רבי יצחק לאז מען
נאר שרייבין דעם שם אליין נאך וואס שרייבט מען די גאנצי פרשה
זאגט רבי אבא דר שם ווערט ניט גיקריינט נייערט מיט די אותיות
פון דר פרשה דען ווערט דר שם גיקריינט אונ דר מלך גייט ארויס
מיט נאר זיין חיל דען פארכטין זיך אלי קליפות אונ אנטלויפין פר
אים קום אום זעה יהו"ה איז דער צירוף פון דעם שם הקדוש דרום
איז דער שם פון דרויסין אנטקעגן דעם ווארט והיה אינווייניג דס
דער מענטש זאל גיהיט ווערין מכל צד פון אינווייניג אונ פון
דרויסין זאגט רבי אבא וויא פיל חיילות קדושים זענין אן גיבריית
בשעת דער מענטש מאכט איין מזוזה רופין אלי אויס אונ זאגען זה
השער לה' צדיקים וגו' וואול איז דער חלק פון דיא צדיקים דען עס ווערט
דר קענט אז זייא דינין למלך הקדוש דיא ישראל זענין גיצייכנט פון
אים אין גוף זענין זיי גיצייכנט מיט דער מילה אונ אין דיא קליידער
מיט ציצית אין קאפ מיט תפילין אפילו אין זייערע שיך זענען זייא
גיצייכנט מיט מצות חליצה אין פעלד מיט דר זריעה אין שטוב מיט
דער מזוזה זיי זענין גיצייכנט אויף אלי זייטין זאגט רבי אבא וואס
מיינט דער פסוק אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות וגו' אותי עזבו
מיינט מען דר וואס לייקנט אין דעם הייליגן צייכן זיימאכין טונקיל
דעם באר מים חיים לויטרי וואסר וואס גייען ארויס פון דעם לבנון פון
דארטן ווערן גישפייזט עליונים ותחתונים אונ ווער עס איז משקר אין
דעם הייליגן צייכן איז ער פוגם אין דעם באר מים חיים אונ אוף אים
ווערט גילייענט דער פסוק כי הוציא שם רע על בתולת ישראל אזו וויא רבי
שמעון האט גיזאגט אז מען איז מוציא שם רע אויף זיין ערשט ווייב
איז גלייך ווי ער וואלט מוציא שם רע גיוועזן אויף דיא כנסת ישראל
דרום שטייט כתם כי הוציא וגו' על בתולה ישראל ער זאגט ווייטער גרויסי
סודות אונ לסוף איז ער ווידר מזהיר אוף מצות מזוזה דען עס איז פר
האנדן שס"ה שדים וואס איטליכר איז שולט אין זיין טאג זענין זייא
מקטרג אויף דעם מענטשן למעלה ולמטה ביי טאג זענען זיי מקטרג
אונ ביי נאכט זענען זייא אויך מצער אין חלום גייט ער ארויס זענן
זיי מקטרג גייט ער אריין לייגן זיי זייערע הענט אויף זיין אקסיל אונ
זאגן וויא איז צו דעם מענטשן וואס ער איז ארויס גגאנגען פון זיין
הארינש רשות ווייא איז אים בעולם הזה ובעולם הבא דרום גיהערין
די צדיקים זיין גיהיט מיט אלצדינג מיט דעם צייכן פון זייער הער
דען ווערן אלע שדים דר שראקין פר זיי אונ ווערין גיהיט בעולם
הזה ובעולם הבא וואל צו דעם חלק פון די צדיקים אויף זיי שטייט
ועמך כולם צדיקים וגו' :

אהבת את ה' אלהיך רבי יוסי הייבט אן און זאגט עס שטייט ועתה מה
לי פה וגו' כי לקח עמי חנם וגו' קומאונג זעה דם ליבשאפט פון הקב"ה
צוא דיא ישראל תאטשע די רשעים האבן גורם גיוועזן מיט זייערע
חטאים אז ער זאל ווערן אפ גיטאן פון זיי און זיי זענען פאר שפרייט
גיווארן אויף דר וועלט פון דעסט וועגן נעמט ער זיך אן פר זיי · קום
און זעה בשעת די ישראל זענן גיוועזן אין זייער לאנד זענען זיי גיוועזן
נאהונט צוא הקב"ה און ער הט זיך מיט זייא משתעשע גיוועזן און
ברימט היינט אז זיי האבן גיזינדיגט איז זיך שוין הקב"ה מיט זייא
ניט משתעשע און שרייט נאך ועתה מה לי פה וואס האב איך דא אצונד
צו טאן פון דר צייט וואס דס בית המקדש איז חרוב גווארן איז ניט
פר האנדן קיין שמחה פר הקב"ה אזו ווי עס שטייט אלביש שמים קדרות
ושק אשים כסותם דם איז אלץ מחמת ליבשאפט וואס ער הט ליב צו די
ישראל אזו ווי עס שטייט אהבתי אתכם אמר ה' דרום זאגט דער פסוק
ואהבת את ה' אלהיך דוא זאלסט ליב האבן צוא הקב"ה און זאלסט זיך
מקשר זיין אים דינען כעבודה עליון דען עס איז ניט פאר האנדן קיין
גרעסרע עבודה וויא זיא איז פון רכטר אהבה ככל לבבך ובכל נפשך ובכל
מאודך דרום שטייט ביי אלע בכל ווארום דר מענטש הט צוויי הערצר
לב טוב ולב רע אויך מיינט ער בכל נפשך אויף די צוויי נפש הבהמית ונפש השכלית
אויך מיינט ער בכל מאודך די צוויי ערלייא געלטן עס איז פר האנדן
אזו איין געלט וואס ער פר דינט דם מיט זיין יגיעו כפו און מיט גרוס
טרחא און ווידער איז פר האנדן געלט וואס ער לייגט דר צו גאר ניט
קיין טרחא דהיינו עס פאלט אים ירושה און דעסט גלייכן וואס אן
טרחא דרום שטייט ביי איטליכן בכל צוא ווייזן אז מיט אלץ דינג
זאל מען ליב האבן צו גאט און ווער עס האט ליב צוא הקב"ה
ווערט ער גקריינט מיט חסד אזו ווי אברהם אבינו עליו השלום הט
ניט קיין חס גיהאט אויף זיין געלט מיט דעם גוף און ניט אויף זיין
ווייב און קינדער אלץ פון הקב"ה וועגן מחמת ליבשאפט ער איז
גישטאנן אויף דיא וועגן נאך זוכין אורחים זייא אריין ברענגן אין
שטוב אריין צו געבן זיי עסין און טרינקן און דרום איז ער גקריינט
גווארן מיט גרוים חסד פון הקב"ה אזו ווי עס שטייט חסד לאברהם און
דם ניט אליין נאר אלע עולמות זענן גיבענשט גיווארן אין זיין זכות
אזו שטייט ותסידיך יברכוכה מאכט דאס יברכו כ"ה די ברכה פון הקב"ה
וואס זיא הייסט כ"ה אזו ווי עס שטייט ביא די כהנים כה תברכו וואס פון
דארטן ווערן אלע גיבענשט דם איז אלץ גוועזן ווייל ער האט ליב
גהאט צו הקב"ה הט ער גגרייכט דעם דאזיגן חסד · איין מאל איז
רבי יוסי שלאף גיוועזן זענן צו אים גיגאנגן רבי אבא מיט רבי יהודה
ורבי יצחק מבקר חולה זיין האבן זיי גיזעהען ווי ער איז גפאלין אויף
זיין פנים און שלאפט אז ער הט זיך אויף גיחאפט זעהן זיי וויא זיין
פנים איז זייער פריילעך זאגט רבי אבא צו אים דו האסט גיוויס גזעהן
עפעס אנייע זאך דרום איז דיין פנים פריילך זאגט רבי יוסי צוא אים
עס איז בוודאי אזו דען אצונד איז מיין נפש ארויף גיגאנגן למעלה
הב איך גזעהן דעם כבוד פון די וואס זענן זיך מוסר נפש פון קידוש
השם וועגן מען ברענגט זיי אריין אין דרייצעהן טייכן פון ריינעם
אפרסמון דאס זענן גרויסע סודות דארט איז זיך הקב"ה מיט זייא
משתעשע און איך הב אויך גזעהן אזעלכע זאכן וואס איך האב ניט
קיין רשות צו זאגן בשעת איך הב דר זעהן דעם גרויסן כבוד האב
איך גיפרעגט צו וועמען איז דם אזו איין כבוד הט מען מיר גזאגט

דס איז צו דיא וואס זיי האבן ליב גיהאט צו הקב"ה אויף דר וועל
און מחמת איך האב דאס גזעהן איז מיר דר לייכט גווארן מיין ל
ונפש דרום הב איך איין פריילעך פנים זאגט רבי אבא צו איב ווא
איז דיין חלק די תורה זאגט אויף זיי עדות אז זיי האבן גרויסן שכ
עס שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו וואל איז דר חלק פו
די וואס האבין ליב צו זייער האר זייער שכר הט ניט קיין שיעור אוי
יענער וועלט זאגט רבי יצחק עס איז פר האנדן פיל מדריגות או
חדרים צו די צדיקים בעולם הבא און די העכסטע מדריגה איז פו
די וואס דינען להקב"ה מכח אהבה דען זייער וואנונג איז גרעסע
פון אלע דרום ווייל זיי האבין דער מיט גיקריינט להקב"ה:
רבי אחא מיט רבי אלעזר האבן איין מאל באנאנד גנעכטיגט עס א
גיקומען נאך האלבר נאכט זענן זיי אויף גישטאנען לערנען ד
רבי אלעזר אן גיהויבן צוא זאגן עס שטייט כי הוא חייך ואורך ימיך ק
און זעה אלע תנאים וואס הקב"ה הט גיהאט מיט די ישראל בשעת א
זיי זענן אריין גיגאנגין קיין ארץ ישראל איז אלץ גיוועזן פון וועגן ד
תורה דען דיא שכינה רועט נאר אוף דר וועלט מחמת דר תור
אזו וויא די תורה שבכתב ווערט ניט דר קענט נאר דורך דר תור
שבעל פה אזו אויך ווערט דיא שכינה ניט דער קענט זיא זאל ז
מיושב למעלה ולמטה נאר דורך דר תורה דם מיינט דר פסוק
הוא חייך ואורך ימיך לשבת על האדמה און דרום אז דיא ישראל האבן פ
לאזט דיא תורה זייא ווילין זיא ניט לערנן זענען זייא פא
לארן גיווארן אזו ווי עס שטייט על מה אבדה הארץ על אשר עזבו את תור
דס מיינט מען שארה כסותה ועונתה לא יגרע דען די שפייז און דר מלבו
איז דם באהעפטונג פון דר תורה איז נאר אין די ישראל ואם שלש א
לא יעשה לה אז ער וועט איר ניט טאן דיא דרייא זאכן שטייט נאיי
ויצאה חנם אין כסף גייט זיא אום זיסט אין גלות אריין האבן זיי אזו עוס
גיוועזן בתורה ביז טאג און זענן אוועק גיגאנגען ווייטער דר וו
האבן זיי דר זעהען איין מענטש וואס דר קאפ איז אים גוועזן פול מ
וואונדן האבן זיי צו אים גנעהנט און זעהן אז ער שאקילט מיט
לעפצן און קיין קול האבין זייא ניט גהערט זאגט רבי אלעזר
גהער זיך בראטן מיט זיינהאר דם הייסט ער איז מתפלל האבין
זיך אויך גישטעלט מתפלל זיין און דר מענטש איז אלץ גישטא
אין זיין שטאנד אויף איין ארט נאך זייער מתפלל זיין זענען ז
אוועק גיגאנגען ווייטער און דער מענטש איז פון זייא אנטלא
גיווארין זאגט רבי אלעזר אדער דער מענטש איז איין טיפש א
שוטה אדער זיינע וועגן זענן ניט רעכט אן גיברייט צו גוטן זא
רבי אלעזר מיר דארפן עוסק זיין בתורה הייבט ער אן צו זאגן
שטייט כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון וואל צו דעם וואס ער איז ע
בתורה איידער ער הייבט אן ווייטר עפס צו רייען הט דר מענ
גינעהנט צו זייא זאגט רבי אלעזר מיר טארן ניט מפסיק זיין מד
תורה דען איטליכער מענטש וואס ער איז עוסק בתורה איז ער ז
צו ירשענען די ירושה עליונה און דעם כבוד פון דעם מלך הק
און דער כבוד דר הייבט אים בעולם הזה און עס גייט פון אים
אוועק און למעלה איז אויף אים פר האנדן כמה מליצי יושר ו
זענן אויף אים מלמד זכות פר דעם מלך הקדוש אבער אז ד
מענטש איז חלילה ניט עוסק בתורה און גייט ניט אין דעם
פון זיינהאר אזו שוועבט דר מקטרג אין דר לופטין און גייט
ניט

...ט ארוים אויף דר וועלט ער ווארט טאמר וועט ער תשובה טאן
...ן אז ער זעהט אז דער מענטש טוט ניט קיין תשובה און בגערט
...ט עוסק זיין בתורה אזו גייט ער ארוף און איז אויף אים מלמד
...ב דרום זאגט דר פסוק וכסילים מרים קלון ווען זייא ארין גינאנגען
...ין איין מערה דר מענטש איז זייא נאך נגאנגען און הייבט זיי אן
...ן זאגן גרויסע סודות עס שטייט ושננתם לבניך דר מענטש דארף
...טראפין זיין קינד מיט דר תורה ער זאל ניט זיין קיין טפש ודברת בם
...ר זאל זיך רעכט פירן אין דעם גוטן וועג און זאל ניט אפ קערן
...מין ושמאל בשבתך בביתך מען זאל זיך רעכט פירן אין דר היים
...ט זיין הויז גיזינד זייא זאלין זיך פון אים אפ לערנין אלע זיינע
...עשים זאלן זיין בדרך התקון ער זאל זייא רעכט פירן און זאל אויף
...א ניט ווארפין קיין גרויסע מורא ובלכתך בדרך ער זאל זיין וועג
...ריכטן מיט דברי תורה און זאל זיך אן כרייטן צו דרייא זאכין
...ט וויא יעקב אבינו ע"ה האט זיך אן גגרייט לדורון ולתפלה ולמלחמה
...ן דם העכשטע פון די אלע איז דבר תורה בשכבך בשעת ער לייגט
...ז שלאפין זאל ער זיך נוהג זיין במורא פאר זיין האר
...ר זאל אנטקעגן אים ניט זיין קיין חצופ און זאל וויסן אז מלא כל
...רץ כבודו דר כבוד פון הקב"ה איז פול אויף דר גאנצער וועלט ווען
...ר לייגט זיך און איז זיך ניט נוהג בקדושה נאר מיט חוצפה אזו
...ט ער דאך דאס פר זיין האר ווארום די שכינה איז אויף אלע
...טער ובקומך און אז ער שטייט אויף פון דעם שלאף דארף ער צו
...יבין צו הקב"ה וואס ער הט אים ווידער גיקערט די נשמה חאטשי
...ר הט פר אים גיזינדיגט האט ער פארט ווידער גיקערט די נשמה
...ן זיין גוף ארין דר מענטש זאגט ווייטר גרוישע סודות בשעת
...ן זענן גיקומען פר רבי שמעון ווי ער הט זיי דער זעהען זאגט ער
...זיי די שכינה איז פר האנדן בייא אונז דרום דארפן מיר מחזיק
...בה זיין צו דר שכינה און הייבט אן צו זאגן עס שטייט הן עוד היום
...ל לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו דעם פסוק האבין די רבנן
...ורש גיוועזן אויף די ישראל דם הקב"ה הט אויף זייא גוזר גוועזן
...א זאלין זיין נאר איין טאג אין גלות אזו וויא עס שטייט נתנני
...מה כל היום דוה נאר דר איינער טאג פון הקב"ה הייסט טויזנט יאר
...ב ווען די ישראל וועלין תשובה טאן פר הקב"ה וועלן זייא קומען
...ן ארץ ישראל בזכות התורה והתשובה און וועלן ווידר איין
...מלט ווערן קיין ירושלים און אז זיי וועלן קיין תשובה ניט טאן
...ט הקב"ה הן עוד היום גדול דער טאג וועט נאך זיין גרוס לא עת האסף
...ניה עס איז נאך קיין צייט ניט איין צו זאמלן דיא ישראל אן זכות
...ב אן מעשים טובים אבר איין רפואה איז צו זיי השקו הצאן ולכו רעו
...ט משתדל במים של תורה און טרינקט אייך אן מיט דער תורה
...ו רעו דענסט מאל וועל איך אייך ברייגגן למקום המנוחה אל ארץ
...דה צו אייער ירושה קיין ארץ ישראל ער זאגט ווייטר גרויסע
...ות פון דר גאולה און פון דעם קץ של משיח וואל צוא די לייט
...וועלן זוכה זיין צו זעהען די גאולה און זכאה איז דר חלק וואס וועט
...זעהען דען די צדיקים וועלין קענן ליידין די חבלי של משיח און
...לין בלייבין בייא דר אמונה אבער די שלעכטע וועלן ניט קענען
...ליידן די צרות דרום איז פר זיי בעסער אז זיי זאלן נאר ניט זעהן
...ט צייט עס שטייט ושב ה' אלהיך את שבותך וגו' ומשלם לשונאיו אל פניו
...בידו רבי חייא הייבט אן לכן אנשי לבב שמעו לי חלילה לאל מרשע כי פועל

אדם ישלם לו קום און זעה אז הקב"ה הט בשאפן די וועלט הט ער זיא
בשאפין מיט דין און אויף דין שטייט די וועלט און אלע מעשים איז
אלץ בדין נאר הקב"ה האט גיוואלט די וועלט זאל האבין איין קיום
און זאל ניט פר לארן ווערן הט ער פר שפרייט איבער דעם דין זיין
רחמים דם די רחמים האלטן דעם דין, כדי די וועלט זאל ניט פאר
דארבין ווערן אויב דו וועסט זאגין אז הקב"ה טוט אמאל אזאך אן
דין דען איין צדיק הט צרות אויף דער וועלט דאס איז נאר מחמת
אהבה הקב"ה הט ליב דעם צדיק און וויל אים מקרב זיין צוא זיך
אזו שלאגט ער אים זיין גוף און צוא ברעכט אים דען איז שוין דיא
נשמה שולט און דר מיט איז ער מקרב באהבה צו זיך אבער ווען
דר גוף איז שטארק איז די נשמה שלאף אזו איז ער דער שונא פון
הקב"ה דם ער באגערט ניט אן אים און ער איז מצליח אין אלע
זיינע וועגן דם איז כדי ער זאל אים בצאלן זיינע טובות און צדקה
אויף דר וועלט כדי ער זאל שוין ניט האבן קיין שכר אויף יענער
וועלט אזו וויא דר פסוק זאגט ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו ער בצאלט
זיינע פיינט אויף דר וועלט כדי ער זאל אים מאכין פאר לירין פון
יענער וועלט דרום וועלכר צדיק עס איז אים צו בראכין זיין הארץ
איז ער דר אוהב פון הקב"ה נאר בתנאי אז ער הט נאר קיין שום
חטא ניט אז ער זאל בדארפן גענש ווערן היינט בדארף מען רעכט
פר שטיין די זאך איינס מיר גיפינן דאך אז דיא שכינה רועט ניט
אויף א מענטשין נאר אז ער איז פרייליך אבער דארטין וויא עס איז
ניט דא קיין שמחה רוט ער ניט אזו ווי דר פסוק זאגט ביי אלישע
ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו רוח אלהים און אזו אויך כל זמן
יעקב איז טרויערג גוועזן אויף יוסף הט די שכינה אויף אים ניט גרוט
און דער צדיק איז דאך תמיד זיין הארץ צו בראכין און מיט גרויס
ווייטאג ווי אזו קען די שכינה אויף אים רוען עס איז דאך ביי אים
גאר ניט דא קיין חדוה ושמחה און ווידר מיר זעהן דאך כמה
צדיקים וואס זענן גוועזן ליב האבר פון הקב"ה און זענן ניט גיוועזן
בצער ויסורים ווארום זאל ניט זיין גלייך די צדיקים ווי די אויב חו
וועסט זאגן אזו ווי די חכמים זאגן אין דר גמרא דר צדיק וואס איז
בצער איז איין צדיק בן רשע און דר וואס איז בשלוה איז איין צדיק
בן צדיק אבער מיר זעהן דאך כמה צדיקים וואס זענען גיוועזן בן
צדיקים און זייא האבן פארט גהאט יסורים אלא דם איז אגרויסר
סוד דם כל מעשיו של הקב"ה זענן באמת וזכיות אזו ווי דר פסוק
זאגט ה' פועל אדם ישלם לו ווייטער זענן סודות:

פרשת עקב

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' אין פרשת ואתחנן שטייט כי הארץ
אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים היא עס שטייט אויך ואם
משפחת מצרים לא תעלה ולא באה ולא עליהם תהיה המגפה ווארום איז מצרים
מער פון אלי אומות דען עס שטייט דאך אוף אלי ולא עליהם
יהיה הגשם אז זיי וועלן ניט קומן אוף חג הסוכות וועלן זיי ניט האבן
קיין רעגין אלא די מצרים וועלין האבין די מגפה אבר דר רעגין איז
ביי זיי קיין קללה ניט ווייל זיי בדארפין ניט קיין רעגין דרום זענן זיי
ניט אין דעם כלל פון דעם רעגין אזו ווי עס שטייט כי הארץ אשר אתה
בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים היא דען אין מצרים גייט אוף דער נילוס
און טרינקט אן די פעלדר אבר ארץ ישראל ווערט אן גטרונקן פון
ממטר

מטר השמים אזו ווי עס בדארף צו זיין אונ אז דיא ישראל האבין דארטן עוסק געווען אין דר תורה האבין זיי גהאט רעגן אונ ווער עס פר מייד זיך פון דר תורה איז גליך וויא ער פאר מייד זיך פון אלי נוטץ פון דר וועלט רבי אלעזר מיט רבי יוסי זענען גשטאנען איין טאג אונ האבן עוסק געווען אין דר תורה זאגט רבי אלעזר עס שטייט ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ווארום שטייט צוויי מאל בה אלא הש"ית האט צו טיילט דיא גאנצי וועלט צוא ממונים אונ שלוחים זיי זאלן דריבר זיין אבר ארץ ישראל האט הש"ית צוא זיך גנומן אונ הט עס ניט איבר גענפערט צו קיין שום שליח ומושל אונ ארץ ישראל עסט מיט רייכקייט דרום שטייט תאכל בה אין ארץ ישראל איז ניט אזו ווי ביי אלי בה אין איר רוהט די אמונה שלימה בה אין איר רועט די ברכה עליונה אונ ניט אין איין אנדער ארט קום אונ זעה עס שטייט כגן ה' כארץ מצרים דאס איז ארץ מצרים אונ ארץ סדום אזו ווי אין גן עדן התחתון דארף מען ניט אן טרינקען דען ער הט זיין גינוגונג אזו אוך סדום אונ מצרים דען דר נילוס טרינקט אן מצרים אונ מען בדארף ניט קיין רעגן אונ אזו אוך סדום אזו וויא דער פסוק זאגט כי כולה משקה :

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' דיא מצוה איז צוא בענטשין צוא הקב"ה אוף אלימין וואס ער האט געגעסין אדער הנאה גהאט פון דר וועלט אונ אז ער בענטשט ניט אזו הייסט ער איין גזלן צוא הקב"ה אזו וויא דר פסוק זאגט גוזל אביו ואמו ער גזילת צו הקב"ה אונ צו די כנסת ישראל וואס זיי הייסן אביו ואמו אזו ווי די חכמים האבן עס מפורש געווען אין דר גמרא דען די ברכות וואס דר מענטש מאכט ציהען זייא חיים פון דעם מקור החיים פון דעם איכן החיים דען ווערן אלי עולמות גבענטשט אונ אלי מדריגות דרום גיהער דער מענטש טאן זיין רצון אונ די ברכות ווי עס בדארף צו זיין אונ אז ער מאכט די ברכה נעמט ער זיין חלק צום ערשטין פר אלי עולמות למטה אונ דר שם הקודש ווערט גיבענטשט אונ ער רועט אוף זיין חלק צום ערשטין אזו ווי דער פסוק זאגט בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך אונ אז די ברכות גיין ארוף דורך אים איז ניט דא קיין פתח אונ קיין ממונה למעלה וואס עס זאל זיך ניט עפנן אונ זאל גיט אום שרייען אין אלי הימלין דס איז דיא מתנה פון דעם מלך וואס דר מענטש שיקט אים דס איז די מתנה פון זיין קיום אזו ווי עס בדארף צו זיין אונ וואס איז די רעכטי ברכה מיט דעם קיום אז מען ענפערט דרויף אמן דס איז דר קיום פון דר ברכה אונ אז די ברכה גייט ארוף אזו זענען אן גברייט די מדריגות עליונים צו דר לייכטין די אורות וואס זיי האבן ביז אהער ניט גלייכט אזו ווי עס בדארף צו זיין דען דורך די ברכות ווערין זיי רעכט דר לייכט ומכל שכן אז עס איז איין ברכה פון איין רבים די זענען מבורך ומעוטר מיט הייליגי קרונן מיט דעם אור פון אמן אמן איז דער גאנצר קשר פון דעם יחוד וקדושה פון זיין הערין אונ מען קריינט דיא ברכות בעטרות עליונים ווי עס בדארף צו זיין אונ הקב"ה בגערט אין די וואס זייא בענטשן צו הקב"ה אוף זיי שטייט כי מכבדי אכבד דס איז די וואס בענטשן צו הקב"ה ובוזי יקלו די וואס בענטשן ניט צו הקב"ה אונ פר מיידין די ברכות פון זייער מויל די וועלן פר שעמט ווערן אין דעם קומט צוא אים דר סבא אונ זאגט דו רעיה נאמן זיי מתקן דעם טיש פון דיין הערן אין זיין קדושה פון אלרליי [illegible] מקריב זיין צו אים אזו

וויא עס שטייט את השלחן אשר לפני ה' דען ביז אצונד זענן זיך אלי מתענג פון דעם שלחן המלך אזו ווי עס שטייט לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי לחם הייסט תורה שבכתב אונ יין איז תורה שבעל פה אונ דארטן זענען כמה טעמי תורה וואס זענען זיסער מכל מאכלי מלך דר ווייל שטייט אוף דר רועה נאמן משה רבינו :

פתח ער הייבט אן צו זאגין עס שטייט ועשית שולחן עצי שטים קום אונ זעה וואס פר איין מנהג טוב ויפה וואס האבן זיך נוהג געווען די בעלי סעודה פון דעם מלך צו ווייזן אז זייא זענען מבני שולחן המלך דר ערשטר תיקון איז אז מען זעצט דעם גרעסטן פון די לייט צום ערשטין דעם אנדרן לעביז אים אונ דעם דריטין לעבין דעם אנדרן זיי זענען מרומז אנטקעגין די דרייא אבות אונ אנטקעגין דיא כהנים לוים וישראלים אונ ווייטר הט שון ניט קיין סדר נאר דר וואס זעצט זיך פריער איז ער זוכה אין דעם ארט • דר אנדערער תיקון איז אז דר בעל הבית זאל מאכן המוציא בעין יפה אונ אז ער איז גומר די ברכה זאל ער ערשט צו ברעכן דס ברוט די רבנן האבן גיזאגט די מענטשן וואס זיצן ביא דעם טיש טארן ניט עסין איידער דער בעל הבית עסט זיין המוציא צו דעם ערשטן אונ דער בעל הבית טאר ניט עסין ביז אלי זאגן ענטפרן אמן אונ דס בענטשן גהער צו דעם אורח כדי ער זאל בענטשן דעם בעל הבית דער וויל קומט ארין דר בוצינא קדישא דס הייסט רבי שמעון בן יוחאי וואס ער איז איין הייליגי ליכט אונ זאגט רעיא מהימנא איין מאל בין איך גגאנגן מיט דר חבריא אין וועג זענען מיר גקומן אוף איין הארבריג איז דארטן געווען איין קליין קינד האט ער אונז אן גגרייט איין טיש מיט איין מנורה ער איז געווען אן גריכט מכל מיני מאכל ומשתה דס הייסט פון אלרליי סודות גליך ווי ער וואלט אלט געווען צוואנציג יאר אונ ער איז נאר אלט געווען פינף יאר אונ דר ציילט אים די גאנצי מעשה ווי ער הט גזאגט ער וועט מלחמה האלטן מיט איין שווערד אזו ווי אובן שטייט די גאנצי זאך באריכות דר נאך הט ער מפורש געווען די צעהן זאכן וואס זיי דארפן זיין בסעודה של שבת איינס איז נטילת ידים דס אנדרי ער זאל האבן לחם משנה צוויי חלות צו דר המוציא דס דריטי ער דארף עסין דריי סעודות אונ זאל מוסיף זיין מחול על הקודש דס פערטע ער זאל אן צינדן ליכט ביי דעם טיש אזו ווי די חכמים זאגן שולחן בצפון ומנורה בדרום אונ ביא שבת איז דער מענטש מחוייב ביי אלץ דינג מוסיף זיין מחול על הקודש הן באכילה ושתיה והן במלבושים והן בהסיבה ווארום פר צייטן איז געווען איין מנהג מען זאל עסין אן גלעהנט אוך זאל ער זיך אן טאן טייערי קליידער אזו ווי מען גרייט זיך אן גיין אנטקעגן איין כלה בשעת זיא גייט צו דר חופה אזו שבת הייסט אויך כלה זיא איז שבת מלכתא דרום פלעגן די רבנן פרייטיג פר נאכט ארוס גיין פון דר שטאט אנטקעגן שבת אונ האבן גזאגט בואי כלה בואי כלה אונ מען דארף אוף דעם טיש זאגן שירות ותשבחות מקבל זיין די שכינה אונ קדושת שבת בשמחה וטוב לבב אונ דר מיט מאכט מען איין גרוסן תיקון צוא דר שכינה אונ די שפחה לילית בלייבט זיצן אין דר פינצטר ורעב ובכי והספד אין שווארצי קליידר אזו ווי אלמנה דען אז מיר דר הייבן די קדושה ווערט זיא נידעריג אונ בליל שבת איז שולט דאס מזל שבתאי אונ דר וואס איז חליה אוף זיך מושך דעם כח פון דער טומאה דארף ער זיין ביגון ואנחה וצער אונ ניט עסין קיין פלייש אונ ניט טרינקן

קיין ווייז וואורום דס מאכט דעם מענטשן פרייליך אונ דארף זיך אן טאן אין שווארצי קליידר אזו בלייבט ער אין דר טומאה אבר דיא קדושה איז פר קערט מיר דארפן ווייזן אז מיר זענן ניט אונטר קיין מזל נייערט תחת רשות הקב"ה בעצמו דרום איז די מצוה פון שבת דווקא זיך פרייען מיט אלי זאכן אונ ווער עס איז חלילה אום שבת טרויעריג גיט ער איין כח צו דר לילית אונ איז מחלל שבת ער איז עובר אוף דעם פסוק לא תבערו אש ביום השבת דאס אש מיינט מען א"ש זכה די לילית דען שבת איז מצד השכינה ויצר טוב אונ דר ווס רוהט אום שבת ווערט ער גקריינט מיט זיבן שמות הקדושים כ"ט פיל חיילות פון די חיות הקודש אונ דר מלך הקדוש גייט אים אקעגין מיט כמה חיילות דען בלייבט דר יצר הרע אונ די שפחה רעה ווי איין אלמנה פר פינצטערט אן איין מאן אונ פר צייטן אז זיי האבין גדינט עבודת כוכבים שטייט בייא זייא מזבחים ומקטרים למלכת השמים למזלות אשר לא צויתי די עבודה איז גוועזן צו דר שפחה רעה ווס זי איז שולט בלילי רביעית ובלילי שבתות זיי פלעגן שבת ביי נאכט אן טאן אוף זיך שווארצי קליידר אונ האבן גנומן איטליכר אין די הענט שווארצי ליכט אונ מאכין איין הספד אין דר פינצטער כדי זיי זאלן זיך משתתף זיין מיט דר שפחה רעה דארטן ווי זי רועט כי גם את זה לעמת זה עשה האלהים אונ מיט דעם ווס זיי האבן צוא איר גדינט האבן זייא גורם גוועזן חורבן בית המקדש בעונותינו הרבים דען איז גזאגט גווארין אוף דר שכינה איכה ישבה בדד היתה כאלמנה אונ דרום טאר מען ניט אום תשעה באב אן צינדין פיל ליכט מען זאל מאכין איין הספד אונ זיצן אזו ווי איין אבל זיך משתתף זיין מיט די כנסת ישראל אין גלות דען מיר האבן בעונותינו הרבים איר גורם גוועזן דעם צער • דר פינפטער תיקון הסעודה איז מען זאל זאגן איבר דעם כוס ויכולו השמים דער זעקסטער תיקון איז מען זאל בייא דעם טיש זאגן דברי תורה דם זיבטי מען זאל ניט גיך אוועק גיין פון דעם טיש כדי דר גייל וועלן קומען ארומי לייט ווערט ער זייא מחיה זיין • דאס אכטי מען זאל זיך וואשן מיט מים אחרונים • דם נייענטי איז איין כוס פון דעם בענטשן • דם צעהנטי איז דם בענטשן אליין אונ דאס דארף מען אלץ מתקן זיין לכבוד השכינה • אין פרשת פנחס שטייט אוך ער פון איינס איז נטילת ידים וואורום מיט אום ריינע הענט טאר מען ניט מאכן קיין ברכה אונ אז זיי זענן אבר ריין זענן זייא ראוי משך זיין די ברכה דען די ברכה רועט נאר אוף איין מקום טהרה ר כהן איז איין איש חסד הייסט דם טהרה דרום רועט אופאים די ברכה אונ בייא אים שטייט כה תברכו את בני ישראל האבן דיא חכמים מפורש גוועזן ווערכר כהן ווס בענטשט די ישראל ווערט ער אליין וך גבענטשט אונ ווען ער בענטשט ניט ווערט ער ניט גבענטשט ונ די חכמי המשניות זאגן אז מען זאגט איין ברכה אונ מען דער אגט ניט קיין שם ומלכות דאס הייסט מען זאל זאגן ה' אלהינו מלך עולם הייסט זיא ניט קיין ברכה אוך דם וואשין די הענט דארף צו ין אוף אלי פערצן גלידר פון די הענט דם בטייט אוף גרויסי סודות רום דארף מען רעכט נזהר זיין אין נטילת ידים דען די שכינה רועט וף אים ניט ביז ער טוט פון זיך אפ די זוהמא בישא די שפחה רעה ס רועט אופאום ריינע הענט דרום טאר מען קיין ברכה ניט מאכן ז מען וואשט זיי אונ מען איז זיי מטהר עס זאל אוף זיי רוען דיא דושה דען דיא עמי הארצים דרום העלפט זייא ניט קיין טבילה

וואורום זיי טובלין זיך אונ האלטן אין די הענט איין שרץ דס איז די שפחה רעה אונ זייערי הענט זענן פול מיט גזל זיי גזלנן צו הקב"ה אונ עסין אן איין ברכה זיי ווייסן ניט ווי אזו איין ברכה צו מאכן אונ ווייסן ניט אוף ווס די ברכות זענן מרמז אונ ווס די זוהמא איז • דם הט ארץ גזאגט משה דר רעיא מהימנא • בשעת דיא חכמים מיט מיר האבין דר הערט די אלי סודות האבן מיר זיך ניט גקענט אוף האלטן אונ ווארטן ער זאל אום זאגן אלי צעהן זאכן פון דר ברכה אונ מיר האבן זיך פר אים פר שפרייט אונ מיר האבן גזאגט בוודאי דאס איז ניט קיין מענטש ווער עס זאגט אזעלכי זאכן נייערט דוא ביסט גלייך ווי די פיר מחיצות פון דעם גן עדן דען דר מענטש ווס איז זוכה צו גיין אין די מחיצות פון די קינדר ווערט ער איין תינוק אונ אז ער גייט אין דער מחיצה פון דיא נערים ווערט ער איין נער ובמחיצות בחורים ווערט ער איין בחור ובמחיצות הזקנים ווערט ער איין זקן דרום איז אוף דיר גזאגט גווארן מכון שבתו השגיח וגו' דם איז ר"ת משה אונ אוף דיר איז גזאגט גווארן בשגם הוא בשר בשג"ם בטרעפט די צאל פון משה דו ביסט גוועזן בדור המבול אוך ביסטו אין איטליכן דור ווי איין ראד ווס דרייט זיך איבר דו ביסט גוועזן ווי פיל מאל אין פיל גישטאלט אונ ביסט ניט אנטפלעקט גיווארן ביז אין דור פון מתן תורה דם דורך דיר איז די תורה געגעבן גווארן דו ביסט גלייך צו דר זון אז עס קומט ביי נאכט אונ זיא ווערט איין גטאן אזו לייכט דיא לבנה מיט דיא ששים רבוא שטערן אזו ביסטו אוך איין גטאן גווארן פון דר וועלט לייכסטו אין דיא ששים רבוא ישראל פון דר וועלט ווס אין איטליכן דור דם האט קהלת גמיינט דור הולך ודור בא אזו ווי די רבנן האבן גזאגט עס איז ניט פר האנדין ווינציגר פון ששים רבוא אוך האבן זיי גטייטש דור שהולך דאס דור ווס איז אוועק גגאנגן פון דר וועלט הוא דור שבא דם איז דר דור ווס קומט מקיים צו זיין מה שהיה הוא שיהיה היינט דו רעיא מהימנא זאג אונז ווייטר סודות אונ זיי משלים די צעהן זאכן פון דעם טיש זאגט דר רועה נאמן משה רבינו דו הייליגי ליכט רבי שמעון וואול צוא דיין חלק ווס הקב"ה הט צו דיר מגלה גוועזן אזעלכי סודות ווס עס איז ניט אנטפלעקט גיווארן צו קיין נביא וחוזה :

תניינא דער אנדערער תיקון פון שבת איז מען זאל מאכן המוציא איבר צוויי חלות דם הייסט לחם משנה ווס זיי זענן מרמז אויף דיא צוויי לוחות התורה וואס זענן גיגעבין גיווארין בשבת זוגות דען אום דינסטאג וואס עס שטייט צווייא מאל כי טוב איז דיא תורה גיבאטין גיווארין אונ אום שבת הט זי אראפ גינידערט אונ חאטשי זיי האבין גיזאגט אז דיא שדים זענן ממונה אויף זוגות וואס הייסט מען טאר ניט עסין אדר טרינקין אייז פאר צוויי עפיל צווייא ניס צוויי כוסות דאס איז ארץ איין סכנה עס איז אבר הלכה למשה מסיני אז שלוחי מצוה ווערין ניט נזוק דרום הט הקב"ה גיזאגט פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים דרום זאל מען מאכין צווייא חלות אום שבת דען אום שבת נידרין אראפ אלי רוחות ונשמות ונפשות אונ קיין שום שטן ומזיק איז ניט שולט אום שבת אפילו דער גיהנם ברענט ניט אום שבת דרום שטייט לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת דאס איז אש נכרי אבר אש של קדושה דהיינו קרבנות הט מען יוא גיברענט • תליתאה דר דריטר תיקון איז צו עסין דרייא סעודות אום שבת דען די דריי סעודות זענן משלים צו די זיבן ברכות פון שבת ווערט צעהן דען

איז

איז ער משלים אלי מדריגות הקדושה אונ דר עונג וואס ער האט אום שבת איז ער דער פאר זוכה צו נה"ר עד"ז ג"ן אונ ווערכער עס קען מקיים זיין אונ איז ניט מקיים ווערט פון דעם ענ"ג נג"ע אונ הקב"ה האט גיזאגט לוו עלי ואני פורע אנטלייט אויף מיר אונ איך וועל בצאלען אז תתענג על ה' : רביעאה איז צוא דר לייכטין דעם טיש מיט אמנורה מיט ליכט דען דר טיש פון הקב"ה מוז אזו זיין • חמישאה איין כוס מיט דעם יין מלא פון דער תורה אונ מיט ויכולו השמים איז ער מעיד אויף מעשה בראשית• שתיתאה מען זאל זאגען דברי תורה אויף דעם טיש פון שבת דרום מוז א תלמיד חכם אן בייטין צו זיך נאך איין תלמיד חכם ער זאל מיט אים עוסק זיין בתורה• שביעאה ער זאל מאריך זיין מיט זיין עסין פון וועגין עניים דרום ווער עס איז מאריך ביי זיין טיש איז מען אים מאריך זייני יארין אונ טעג דען צדקה איז מציל פון דעם טויט ווייל איין עני איז חשוב וויא איין מת אונ ער איז אים מחיה דרום איז הקב"ה אים אויך מחיה אונ אונזרי חכמים האבין גיזאגט אז הקב"ה האט ניט גיפונען קיין בעסרי מדה צו דיא ישראל פון עניות • האבין זייא גיפרעגט אמער עס איז דאך פאר האנדין תתקנ"ג מיני מיתות אויף דער וועלט אזו וויא דיא צאל פון תתצאו"ת אונ דס גרעסטי איז עניות פר וואס האט הקב"ה אוים גיקליבין צו די ישראל ארימקייט ענטפרין אטייל דען אלי פר צייטיגי היידין אז עס פלעגט זיי גיין שלעכט פלעגן זיי שעלטין זייערי אפ גאט אבר די ישראל אפילו אז עס איז זיי שלעכט לויבין זייא אויך השי"ת אונ דרום ניט דר מדה וועלין זיי דר לעבין משיח אזו ווי דר פסוק זאגט ואת עם עני תושיע אונ אפילו אז איינר איז איין עושר נאר ער האט צער ויסורים הייסט ער איין עני אונ מכל שכן ווער עס איז איין עני אונ גייט פון איין ארט אויף דעם אנדרין׃ אונ איז אויך איין עני פון דעם שכל •רבי חייא איז גיגאנגין צו רבי שמעון קיין טבריא אונ מיט אים איז גיוועזין רבי יעקב בר אידי אונ רבי ייסא וויא זייא גייען זאגט רבי ייסא צו רבי חייא זאג מיר דעם פסוק ולבני הברזילי הגלעדי תעשה חסד והיו באוכלי שולחנך איז דען דס דר גאנצר תענוג אז ער וועט עסין ביי זיין טיש אונ מער ניט אונ ווידער עס איז דאך ניט קיין כבוד פאר דעם מלך אז אנאנדרר זאל עסן מיט אים נאר דר מלך בדארף אליין עסין אונ דיא שרים עסין בזונדר אראפ זאגט רבי חייא איך האב דרויף נאר ניט גיהערט אונ וויל אליין אויך ניט זאגין זאגט ער צוא רבי יעקב טאמר האסטו עפיס גיהערט דרויף זאגט רבי יעקב אירזוגנט דאך אלי טאג פון דעם ראש שמן הערין אונ דיא האסט ניט גיהערט ומכל שכן איך כלומר איר לערינט אלי טאג תורה פון רבי שמעון אונ איך ניט זאגט ער צו רבי ייסא אונ דו האסט דרויף עפים ניט גיהערט זאגט ער חאטשי איך בין יונג איך בין ערשט צו אייך גיקומין אונ פריער האב איך ניט זוכה גיוועזן צו אייך פון דעסט וועגין האב איך גיהערט דער פון • ער הייבט אן נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו וואס האט דוד גיזעהן וואס ער האט דעם הלל הגדול אוים גילאזט מיט דם פסוק ער זאגט דרויף גרויסי סודות ובדרך כלל זאגט ער דוד האט גיזעסן אין דר צייט וואס דר מלך עסט נאר בזונדר אונ די קנעכט עסין נאך דעם מלך דאס איז אגרויסר סוד וואס מען טאר עס ניט שרייבן • אזו קומט רבי חייא אונ קושט אים אויף זיין קאפ אונ זאגט צו אים דו בסט נאך יונג אונ עס איז שוין אין דיין הארץ די חכמה עליונה דר ווייל האבין זיי דר זעהן רבי חזקיה גייט

זאגט רבי חייא וודאי אין דער חבורותא וועט זיך הקב"ה מחבר זיין מיט אונז דען דא וועלין זיך מתחדש זיין דברים וחדושים פון דער תורה זייא זעצין זיך עסין זאגין זייא איטליכר זאל זאגין דברי תורה אויף דר סעודה זאגט רבי יוסי עס איז אפילו איין סעודת ארעי נאר פון דעכט וועגן הייסט דס איין סעודה אונ ניט דס אליין וואס דאס הייסט איין סעודה נאר הקב"ה הט נאך הנאה דר פון דרום שטייט זה השולחן אשר לפני ה' דען די דברי תורה וועלן ארום רינגלן דס ארט ;

פתח רבי חייא הייבט אן עס שטייט ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך בדארף דען דר מענטש נאר בענטשן גאם אז ער עסט זיך אן אונ פילט אן זיין בויך אונ פריער ניט אלא אז דר מענש עסט אפילו נאר איין כזית נאר ער האט בדיעה צו מאכן דס פר איין עיקר אכילה מוז ער שוין בענטשן אונ עס הייכט ושבעת אזו וויא דר פסוק זאגט פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון ווארום שטייט ניט לכל חי אכילה אלא עס גיווענט זיך דר עיקר אין זיין רצון אז ער האט במחשבה צוא מאכן דס פר איין עיקר אכילה הייסט עס שון שביעתאונ דארף שון בענטשן דרויף צוא הקב"ה צוא מאכן חרות וששון למעלה .רבי חזקיה הייבט אן דעם פסוק נאך אים ואכלת ושבעת פון דאנן איז גידרונגן אז צו אשכור איז מותר צו בענטשן ברכת המזון דען ביי תפלה איז דער דין אז אשכור איז אסור צו דאוונן דען די תפלה איז עולה למעלה למעלה במקום עולם הבא דארטן איז ניט פאר האנדען קיין אכילה ושתיה נאר דיא צדיקים זיצן אונ קריגין זענן אויף זייערי קעפ אבער דאס בענטשן דר וועקט אזו אמדריגה וואס פון דער מדריגה קומט אראפ אויף דר וועלט מזון ושפע דרום דארף מען דארטן ווייזן זעטיקייט אונ שמחה כדי מען זאל דר וועקין די מדריגה דרום שטייט ואכלת דס הייסט עסן ושבעת הייסט טרינקן דס איז אלץ על הארץ הטובה דס מיינט מען די קדושה וואס זי הייסט ארץ הפץ דארטן דארף מען ווייזן שמחה אונ זעטיקייט דרום הייסט עס ארץ טובה אזוא וויא עס שטייט ונשבע לחם ונהיה טובים ;

פתח רבי יוסי הייבט אן צו זאגן עס שטייט ועשית שולחן עצי שיטים דוא זאלסט מאכן איין טיש פון עצי שיטים דר טיש איז גישטאנען אינווייניג אין בית המקדש אונ ווייל פון דם טיש איז ארום גיגאנגען שפייז צו דר גאנצר וועלט דרום הט דר טיש ניט גטארט זיין ליידיג אפילו איין רגע עס הט אויף אים גימוזט ליגן דר לחם הפנים תמיד כדי דיא ברכות זאלן פון אים גיצויגן ווערן אויף אלי טישן פון דער וועלט אונ דרום אויך בשעת דער מענטש בענטשט דארף ער עפים איבר לאזן אויף דעם טיש כדי ער זאל ניט זיין ליידיג דען דיא ברכה של מעלה רועט ניט אויף איין ליידיג ארט אזו ווי עס שטייט הגידי לי מה יש לך בבית אלישע הט גיפרעגט די שונמית אויב זיא הט עפים אין שטוב עס זאל אויף דעם שורה זיין די ברכה אזו ווי מיר האבן דאס לאנג מפורש גיוועזן אונ אזו איין טיש וואס אויף אים ווערט ניט גזאגט קיין דברי תורה זאגט אויף אים דער פסוק כי כל שולחנות מלאו קיא צואת בלי מקום מען טאר ניט אויף אזו איין טיש בענטשן דען עס איז פאר האנדן צווייא ערלייא טישן איינר אין דר קדושה וואס ער איז צוא הקב"ה ער שטייט תמיד מען זאל אויף אים לערנען תורה אונ אויף דעם טיש ווערן נשלם די אותיות דתורה מיט דר תורה וואס מען זאגט אויף אים ווערט ער נשלם מיט דעם רעכטן תיקון דרויף שטייט אין פסוק זה השולחן אשר לפני ה' אונ ווידר איז פר האנדן איין טיש וואס הט

קיין חלק ניט אין דר תורה אונ ניט אין דר קדושה דר טיש הייסט קיא צואה ווארום ער איז בלי מקום ווייל ער הט ניט קיין חלק אין דער קדושה ווס זי הייסט מקום דאס איז דיא שכינה וואס אויף איר שטייט ריבג במקום אבער אז מען רעדט דברי תורה אויף דעם טיש נעמט אים הקב״ה צו זיין חלק אונ ניט דס אליין נאר עס איז פר האנדין אמלאך הממונה הגדול סוד״י ער נעמט אלי דברי תורה וואס עס ווערט גיזאגט אויף דעם טיש אונ מאכט איין גישטאלט אזו וויא דר טיש איז אונ די אלי דברי תורה ווס מען האט גיזאגט אויף דעם טיש גייען אונ ווערן פאר שפרייט פאר הקב״ה דער המלך הקדוש דרום שטייט זה השולחן אשר לפני ה׳ דס ער ווערט פר אים גיקריינט אונ דער טיש שטייט ער זאל מטהר זיין מענטשן פון זייערי עבירות וואול איז צו דעם מענטשן ווס אויף זיין טיש ווערן גיטאן צווייא ערלייא זאכן מען הט אויף אים גיזאגט דברי תורה אונ מען הט פון דער סעודה גיגעבן צו ארומי לייט זאלן זיך אויך אן זעטן דען עס זענען אן גבריית צווייא מלאכים קדושים איינר פון דר רעכטר האנט אונ איינר פון דר לינקר האנט איינר זאגט דס איז דר טיש פון דעם המלך הקדוש ווס דר מענטש הט פר אים מסדר גיוועןי עס זאל זיין דר ווילן פון השי״ת אז דר טיש זאל תמיד זיין מיט ברכות עליונים אונ הקב״ה זאל דרויף לאזן רוען זיין שמן משחת קודש דאס זענן סודות עליונים • אונ דער אנדרר זאגט דס איז דר טיש פון דעם מלך הקדוש ווס דר מענטש הט פר אים מסדר גיוועןי דס איז דר טיש ווס די עליונים ותחתונים וועלן פון אים גיבענטשט ווערן עס זאל דר ווילן פר השי״ת אז דער טיש זאל זיין מסודר פאר הקב״ה בעולם הזה ובעולם הבא • רבי אבא האט גיזאגט דען פר צייטן איז גיוועןי אמנהג אז צו דעם עסין האט מען גיבראכט קליינע טישליך איטליכן איין בזונדר טישל אונ בשעת מען פלעגט אים ברענגן דס טישל הט דר מענטש עס צוא גידעקט אונ הט גיזאגט ברענגט אויף דאס טישל בצניעות עס זאל ניט זיין בחרפה פאר די שלוחים של מלך ווארום דר טיש פון דעם מענטשן איז אים מזכה בעולם הבא אונ דורך אים איז ער זוכה צוא מגין זיין אויף דר וועלט אונ איז זוכה צו ווערן דר קענט פר הקב״ה לטובה אונ עס ווערט אים גימערט כח וגדולה צו אלין דינג ווס ער דארף וואל איז זיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא :

רבי יעקב הייבט אן עס שטייט ויהי כל יודעו מאתמול שלשום וגו׳ הגם שאול בנביאים ווס איז דס זיי גיוועןי אזו אגרויסר חידוש אז שאול האט נביאות גיזאגט ער איז דאך נאך פריער גיוועןי אוים דער ווילט פון אלי ישראל אזו ווי עס שטייט הראיתם אשר בחר בו ה׳ בחר איז דאך דיא טייטש ער איז שוין לאנג אוים דר ווילט גיווארן פר ווס האבן זייא אצונד אזו זיך פר וווינדרט • נאר בשעת אז הקב״ה הט אים אוים דר ווילט איז דס נאר גיוועןי פר אמלך ניט פר קיין נביא דען צו די ביידי מעלות הט קיין שום מענטש ניט זוכה גיוועןי נאר משה רבינו נאמן עליון הט אליין דר צו זוכה גיוועןי ניט קיין אנדערער מענטש דרום האבן זיי זיך פר ווינדרט אויף אים ער זאל זוכה זיין צוא דיא ביידי מעלות • אונ אויב דוא וועסט פרעגן שמואל הנביא האט דאך אויך זוכה גיוועןי צו דיא ביידי מעלות זאג איך דיר עס איז ניט אזו שמואל איז נאר גיוועןי אנביא נאמן אבר קיין מלך איז ער ניט גיוועןי אזו וויא עס שטייט וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ער האט נאר גימשפט די ישראל אזו ווי עס שטייט וישפט את ישראל דרום אז שאול המלך הט גיזאגט נביאות האבן זיי זיך אויף אים זייער פר וווינדרט נאר די קשיא איז דאך ווי קומט דס באמת ער זאל זוכה זיין צו די ביידי ער איז דאך שוין אין דר צייט גיוועןי אמלך ווי אזו האט ער גיקענט זאגן נביאות זאג איך דיר ער הט דאך ניט גיהאט ביידי אין איינם נייערט ווייל הקב״ה הט אים גיגעבן דיא מלוכה אונ האט אוף אים גימאכט רוען דעם רוח הקודש אז דורך דעם זאל דס מלכות זיין מיושב הט ער דורך דעם רוח הקודש גיזאגט נביאות אבער אז הקב״ה האט דער נאך בייא אים אפ גינומן דיא מלוכה איז ער שוין ניט גוועןי קיין נביא נייערט ער הט גיהאט איין שכל פון התעוררות ותבונה ער זאל אמת משפטין דאס דארף איין מלך צו האבין אונ ווייל ער איז בשעת מעשה גיוועןי צווישין די נביאים האט אויף אים אויך גירועט דיא נבואה אונ אז ער האט זיך פון זייא אפ גישייד איז ער שוין ניט גיוועןי קיין נביא • זאגט רבי יעקב וועד הט מיר גיגעבין איין התעוררות פון ארוח הקודש אז איך זאל זיין צווישן די נביאים נאמנים דיא תלמידים פון רבי שמעון בן יוחאי וואס דיא עליונים ותחתונים ציטרין פאר אים מכל שכן איך זאל זיין צווישן אייך ער הייבט אן צו זאגין עס שטייט ועשית שולחן אויף דעם שולחן האט מען ארויף גילייגט דעם לחם הפנים מיר דארפין פר שטיין וועלכעס איז בעסר ציא דר טיש ציא דס ברויט איז דר עיקר אויב דו וועסט זאגן זייא זענען ביידע אלין איינס • קען אזו ניט זיין ווארום דער שולחן איז אויף זיך מקבל דאס לחם עס זאל אויף אים ליגן איז דאך דער שולחן למטה אונ דאס לחם איז למעלה • נאר פון דעסט וועגין איז פארט דער שולחן דער עיקר ווארום ער איז מקבל ברכות ומזון פון אובן אונ פון דעם שורש השולחן קומט די פרנסה אויף דער גאנצר וועלט אונ דר לחם איז גלייך גוועןי ווי איין פרי וואס זיא וואקסט אוף איין בוים איז דאך דר בוים דר עיקר ווארום ווען ניט דר בוים וואלט דאך דיא פרי ניט גיהאט קיין שורש עפים צו וואקסין אזו אויך דער שלחן הט אוים גיצויגין מזונות אויף דער גאנצער וועלט אונ דרום הט מען דעם לחם הפנים אויף גיגעסין משבת לשבת צו ווייזין אז דר מזון עליון קומט ארוים פון דעם טיש אונ מיט דעם ווס די כהנים האבין ארפ גינומען דעם לחם הפנים אלע שבת זענען גיבענטשט גיווארין אלע מזונות ווס מען הט גיגעסין אונ גיטרונקן דס דר יצר הרע הט שוין ניט גיקענט מקטרג זיין דען דורך אכילה ושתיה איז דאך שכיח דער יצר הרע בייא דעם מענטשין אונ איז אויף אים מקטרג אבער דורך דעם וואס דיא כהנים האבין אויף גיגעסן אלע שבת דעם לחם הפנים איז זייער עסין גיבענטשט גיווארן דאס דר צד הרע האט ניט גיקענט מקטרג זיין פון צוא דינען להקב״ה בלב שלם אונ דיא כהנים האבין זיך גידארפט אפ היטין אז זייער טיש זאל זיין מיט איין ריינעם גוף מער פון דר גאנצער וועלט • דרום גיהער זיך דער מענטש צום ערשטין ריין מאכין זיין גוף פר דעם עסין כדי אז דס עסין ווס עס איז פון דעם שולחן הטהור זאל חלילה ניט אן גירופין ווערין קיא צואה ווס דס איז מצד הקליפות ווארום דו טומאה דארף ניט האבן קיין חלק פון דעם שולחן אשר לפני ה׳ ערשט נאך דעם עסין דארף מען געבין איין חלק דס תמצית לצד הקליפות דס מיינט מען מים אחרונים די זוהמא דעם שוויים פון די הענט דר חלק איז ראוי צו אים אונ דרום זענען דיא מים אחרונים חובה מען מאכט איבער זיי קיין ברכה ניט ווארום בצד הקליפות איז ניט פר

האנגן

האנדרין קיין ברכה דרום זאל דר מענטש נזהר זיין ער זאל חלילה ניט געבן פון זיין עסן וואס דס קומט ארויס פון דעם שולחן הטהור צו דעם קיא צואה לצד הטומאה דס הייסט ער זאל פריער ריינגען זיין גוף ווען זיא שוין קיין חלק ניט האבין אין דעם עסין ומכל שכן עס איז נאך זייער גיזונד צו דעם גוף אז ער זאל האבין נקיות פר דעם עסין:

רבי יוסי מיט רבי חייא זענין גיגאנגין אין וועג אונ איין סוחר איז זיי נאך גיגאנגין זאגט רבי יוסי צו רבי חייא מיר דארפן עוסק זיין בדברי תורה דען הקב"ה גייט פר אונז דרום איז די צייט אים צו מאכין איין תיקון פתח רבי חייא הייבט אן צו זאגין עס שטייט עת לעשות לה' הפרו תורתך דעם פסוק האבין שוין די רבנן מפורש גוועזן אונ איך זאג עת לעשות ה' איז דיא טייטש כל זמן די תורה האט איין קיום אויף דר וועלט אונ דיא מענטשין זענען אין איר עוסק כביכול איז הקב"ה משגיח אויף זייני מעשה ידיו אונ איז זיך משמח מיט אלי עולמות אויך דר הימל מיט דער ערד זענען אין זייער שטאנד אונ ניט דאס אליין נאר הקב"ה זאמילט איין די גאנצי הייליגע פמליא של מעלה אונ זאגט צו זייא זעהט וויא איך האב איין הייליג פאלק דס די תורה ווערט גקריינט פון זייערט וועגין זעהט מיין מעשה ידי איר הט גיזאגט מה אנוש כי תזכרנו דס דער מענטש זאל ניט בשאפין ווערין ובשעת אז די ישראל זענען זיך מבטל פון דברי תורה כביכול מאכין זייא שלאף זיין כח דרום שטייט עת לעשות לה' די בני עולם די צדיקים זאלן זיך מתאמץ זיין צו טאן מעשים טובים אונ זיך מיען אין דר תורה כדי כביכול הקב"ה מיט זיין פמליא זאלן גשטארקט ווערן דורך די צדיקים דען הפרו תורתך זיי האבן פר שטערט דיין תורה אונ האבין זייא ניט גילערינט וויא עס גיהער צו זיין זאגט דר סוחר וויר ער איז הינטין נאך גגאנגען איך בעט אייך איך האב איין שאלה צו פרעגין זאגט רבי יוסי פרעג דיין שאלה זאגט ער ווערליג דו זאגסט כאדארף אזו צו שטיין יש לעשות נעשה אדר וואס שטייט עת זאגט רבי יוסי אין פיל זאכין איז דר וועג פר אונז אן גיברייט איינס ביז אהער ווען מיר גיוועזן צווייא אונ היינט זענן מיר דרייא אונ די שכינה איז נכלל אין אונז אונ ווידער איך האב גימיינט דו בישט איין עץ יבש היינט זעה איך אז דו בישט איין צווייג הפטגר אייל בירט דו האסט רעכט גיפרעגט נאר ווייל דוא האסט אן גיהויבין זאג דוא פתח ער הייבט אן עת לעשות לה' עס איז איין עת איין מדריגה אין דר קדושה דאס מען זאל ליב האבין עת לאהוב אונ ווידער איז איין עת אין דר טומאה דס איז עת לשנוא מען זאל זיא פיינט האבין אין דר קדושה איז איין עת רצון דאס הייסט עת לאהוב אזו וויא עס שטייט ואהבת את ה' אלהיך אונ אין דר טומאה איז איין עת דס איז לירת זיא בטרעפט אזו ווי די צאל פון ע"ת דרום שטייט דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש ניט מיט אלע עת זאל ער זיך מקרב זיין צו דר קדושה אונ אז די ישראל זענן עוסק אין דער תורה איז דער עת פון דער קדושה מתוקן אין רעכטין תיקון וויא דער עת באדארף צו זיין אבער אז דיא ישראל זענען ניט עוסק אין דער תורה איז כביכול דער עת ניט מתוקן אזו וויא עס באדארף צוא זיין אונ ניט בשלימות אין איר אור דרום שטייט עת לעשות לה' ווייל מיר האבין מפיר ומבטל גיוועזן דיין תורה דרום איז עת לעשות דאס איז טייטש לשון פאר ריכטן אזו ווי עס שטייט אשר ברא אלהים לעשות ער הט גוואלט בשאפן די שדים איין גוף אונ זייא גומר זיין אזו דא לעשות מיינט מען אויך מתקן צו זיין אויף דעם שלימות די קדושה צוא הקב"ה אזו קומען רבי יוסי ורבי חייא אונ קושין אים אויף זיין קאפ זאגט רבי יוסי עס איז ניט רעכט אז דוא זאלסטוא אונז נאך גיין · זכאה איז דר וועג אז מיר האבן זוכה גוועזן צו הערין אזעלכם זכאה איז דר דור וואס רבי שמעון איז דרינען דס אפילו צווישין די בערג ווערט אויך גפונען חכמה פון זיינט וועגן רבי חייא אונ רבי יוסי נדערן אראפ פון זייערי אייזלען אונ גייען אלע דרייא אין איינעם פתח דר סוחר הייבט אן ואני תפלתי לך ה' עת רצון ער זאגט דרויף גרויסע סודות דער נאך זאגט ער אויב דו וועסט פרעגן פר וואס הט מען מתקן גוועזן דעם פסוק צו זאגן שבת צוא מנחה פר וואס ניט אין וואכינדיגע מנחה ווייל די מנחה פון שבת איז ניט גלייך צו דר מנחה פון וואך ווארום אין דר וואכן בשעת מנחה איז דער דין שולט אויף דר וועלט אבר אום שבת אז עס קומט דר זמן מנחה אונ די כוחות הדינים ווילין שולט זיין אזו קומט איין אור גדול פון אויבין אונ טרייבט זיי אוועק אונ זיי ווערן בטל דרום איז דענסט מאל איין עת רצון אונ איין שמחה אין אלע עולמות · משה רבינו איז נפטר גיווארין פון דער וועלט בשעת מנחה פון שבת בשעת דער עת רצון איז גיוועזן למעלה אונ למטה איז גיוועזן איין צער עס איז צוא גישלאסין גיווארין אלע טירין פון דעם בית המדרש כדי מען זאל גידענקען אין משה רועה נאמן דס דיא תורה איז בטל גיווארין פון זיינט וועגן דען באותו זמן איז בטל גיווארין דר בית המדרש פון משה אונ מכל שכן די איבעריגע דען דר וואס הט גיזעהען אז דר בית המדרש פון משה איז פר מאכט האבן שוין אלע פאר מאכט זייערע בתי מדרשים דרום מוזן אלע מצדיק הדין זיין דיא צייט בהרך שבח אין דער תפלה דרום זאגט מען צדקתך דרייא זענען גישטארבן שבת צו מנחה אונ אלע דריי זענן נכלל אין משה · איינער איז משה נביא נאמן עליון אונ דר אנדערער איז יוסף הצדיק אונ דער דריטער איז דוד המלך דרום זאגט מען דרייא מאל צדקתך דאס איז גלייך וויא דרייא צידוק הדין איינס איז אנטקעגן יוסף הצדיק ער איז גיוועזן פריער פון אלע דרום זאגט מען צדקתך כהררי אל ער איז אליין גוועזן אזו וויא די הויכע בערג אונ אויף משה נביא הנאמן זאגט מען וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות אונ אויף דוד זאגט מען צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת ווייל עס איז איין גטאן גווארן די תורה שבכתב דורך משה אונ די תורה שבעל פה דורך דוד דרום זענן די צייט פר שלאסין גווארן אלע ספרי תורות אונ אלע שערים פון דער גאנצער וועלט · בשעת יוסף איז נפטר גיווארין איז פר טריקנט גווארן די מעיינות ומקורות החכמה פון די מים העליונים אונ אלע שבטים זענן גיפאלן בגלות האבין די עליונים גזאגט צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אונ בשעת משה איז נפטר גווארן איז פר פינצטערט גיווארן די שמש בצהרים אונ די תורה שבכתב הט פר שלאסן איר ליכט דס הייסט די אספקלריא המאירה אונ בשעת דוד איז נפטר גיווארין הט די לבנה איין גטאן איר ליכט אונ פון דר צייט אן איז פר בארגן גיווארין דיא ליכט פון דר תורה שבעל פה אונ עס הט זיך גימערט מחלוקת אין די משניות אונ דיא חכמים זענן מחולק איז די דינים דען פריער איז אלץ מפורש גוועזן אזו וויא עס באדארף צו זיין אונ פון דר צייט זענן אלע שטארקע הערצער פר מישט גיווארן דרום איז גיווארן די חומרא פון דם תענית וואס די חכמים האבן גמאכט תענית

צדיקים

ע"פ חען די צדיקים זענען געשטארבען אזו אזה האבען זיי גוזר געוועזען אויף
דעם וואס איז איין ניטאן געווארן די תורה שבכתב ושבעל פה · דרום
איז שוין אכל שכן אז מען געהער צוא שליסען דיא טירען פון דיא בתי
מדרשים פון דער תורה דרום זאגט מען די דרייא פסוקים אויף דעם
ארט פון צידוק הדין · רבי יוסי מיט רבי חייא פרייען זיך זייער אונ
זאגען זכאה איז אונזער חלק איז דעם וועג וואס מיר האבען געהערט
אזעלכע חידושים · דר סוחר הייבט ווידר אן החכמה תעוז לחכם מעשרה
שליטים אשר היו בעיר דס איז משה בשעת ער איז ארויף גגאנגען אויף
דעם בארג סיני מקבל צו זיין דיא תורה זענען דער ציטערט געווארין
אלי הימלען אונ אלע חיילות עליונים זיי האבען גזאגט רבונו של עולם
אלע אונזרי שמחות איז נאר אין דער תורה אונ דו ווילסט זיא אראפ
גידעריו אויף דער ערד האבין זיי זיך איין גזאמילט אויף משה צו פר
ברענען אים מיט זייער פייער אזו הט זיך משה גישטארקט אונ הט
זיי געענטפערט אין תשובה וואס שטייט דען אין די עשרת הדברות
אשר הוצאתיך מארץ מצרים זענט איר דען געוועזען אין מצרים אדר גשיקט זיך
דען בייא אייך כבד ולא תרצח ולא תנאף אונ די איבעריגע אזו הט ער זיך
גשטארקט מעשרה שליטים פון די צעהען דברות וואס זיי הייסען עשרה שליטים
אונ ער הט זיי דר מיט מנצח געוועזען אזו אויך החכמה תעוז לחכם ווער עס
איז עוסק אין דער תורה איז זיא מגין אויף אים אונ שטארקט אים
בשעת ער בדארף · אונ פון וואסער איין ארט קומט אים דאס
שטארקייט זאגט דר פסוק מעשרה שליטים דס זענען דיא צעהען דברות
וואס זייא שטייען אין דער תורה וואס זענען מושלים עליונים דס איין
מענטש איז גישטארקט דרינען בעולם הזה ובעולם הבא אלע רזין
פון דר וועלט אונ אלע מצות אונ אלע חכמות של מעלה ושל מטה
איז אלץ אין דר תורה וואל איז צו די וואס זענען עוסק אין דר תורה
צוא זיין גשטארקט אין איר לעולם הבא · זיי פרייען זיך זייער אויף
זיינע רייד אז זיי זענען גקומען צוא איין בארג זאגט רבי חייא צו דעם
סוחר ווי אזו איז דיין נאמען זאגט ער חנן זאגט רבי חייא יחנך הקב"ה
וישמע קולך אז דו וועסט צו אים בדארפין זאל ער דיך לייט זעליגען אונ
דיין קול מקבל זיין זאגט רבי יוסי די זון איז שוין נידערג עס ווערט
שפעט אונ אונטער דעם בארג איז פר האנגען איין דארף עס הייסט
כפר חנן וועלען מיר דארטען נעכטיגען פון דיין כבוד וועגען וואס דו הייסט
אויך חנן זענען זיי גיקומען אין דעם דארף אריין אויף איין הארבערגי
הט מען זייא דארטען גיגרייט צוא דעם טיש מיט אלי מיני מאכלים
זאגט רבי חייאדר טיש איז בוודאי נדמות עליון של עולם הבא דרום דארף
מען אים קריינען מיט דברי תורה הייבט אן רבי יוסי עס שטייט
ואכלת ושבעת וברכת וגו' על הארץ הטובה אשר נתן לך פון דעם פסוק איז דאך
משמע אז נאר אין ארץ ישראל דארף מען בענטשן נאך דעם עסין
אבער אין חוץ לארץ איז מען פטור פון צו בענטשן נאר דר פשט
איז אזו בשעת אז הקב"ה הט דיא וועלט בשאפין האט ער זיא צו
טיילט אויף איין זייט ישוב אונ אויף דר אנדערער זייט מדבר אונ
דעם ישוב אליין הט ער אוף גטיילט אונ האט אים גמאכט רינגלען
ארום דער נקודה האמצעי דס איז ארץ ישראל וואס זיא איז אין מיטען
ישוב פון דער וועלט אונ דר מיט ארץ ישראל איז ירושלים אונ דר
מיט ירושלים איז דס בית קדשי הקדשים אונ דורך דעם ארט נדרן
אראפ מלמעלה אלע טובות אונ אלע פרנסות ושפע פון דעם גאנצן
ישוב · דיא מדבר הט ער אויך גיטיילט אונ האט ניט גיפונען קיין

גרעסער וויסטינעש וויא דאס חלק מדבר וואס דיא ישראל זענען
דארטען דורך גיגאנגען אזו וויא עס שטייט המוליכך במדבר הגדול והנורא אין
דר מדבר האבען די קליפות איין שליטה וואס זיי הייסען נחש שרף ועקרב
וצמאון די ישראל האבען גמוזט דארטען דורך גיין פערציג יאר כדי זיי
זאלען צו ברעכין דעם כח פון דיא קליפות · אונ וואלטין די ישראל
געוועזען צדיקים אין דער גאנצער צייט וואס זיי זענען גיגאנגען אין דער
מדבר · וואלט צוא בראכין גיווארן דער גאנצער כח פון די קליפות
אונ וואלטען זייא מעביר געוועזען נאר ווייל זייא האבין גזינדיגט הט זיך
גשטארקט די צד הקליפות אונ די ישראל זענען בעולם הזה גפאלען
אונטער זייער רשות · אויב דוא וועסט פרעגן משה רבינו איז דאך
געוועזען גרעשער פון דער גאנצער וועלט פר וואס איז ער אויך גפאלין
אין דר מדבר · נאר דר אמת איז אז משה רבינו איז חס ושלום ניט
געוועזען אונטער דעם רשות פון דער מדבר · ער ליגט נאר אויף דער
הר העברים איז טייטש לשון קריג דיא מושלים עליונים האבען זיך איבער
אים גקריגט אונ דר בארג איז ניט איבער געענטפערט געווארן אין זייערי
הענט ביז משה רבינו איז גקומען הט אים הקב"ה איבער געענטפערט
אין זיינע הענט וואס ער איז געוועזען מצד הקדושה הט ער אויף אים
שולט געוועזען אונ איז דארטען בגראבען געווארן · אונ מיט זיין קבורה הט
זיך קיינער ניט מתעסק געוועזען נאר הקב"ה כביכול אליין אזו שטייט
ויקבור אותו בגי אונ שטייט ניט ווער עס הט אים דארטען בגראבען דעסט
גלייכין שטייט ויקרא אל משה שטייט אויך ניט ווער עס הט אים גרופען
נאר אזו ווי דארטען איז דאך ידוע צו דיא חכמים ווער עס הט אים
גרופען אזו דא אויך בייא דר קבורה פון משה האט זיך נאר הקב"ה
כביכול בעצמו מיט אים עוסק געווען דרום האט קיינער קיין שליטה
ניט גהאט אין דעם בארג נאר משה רבינו אליין וואס ער ליגט דארטען
אונ דרום איז דארטען געוועזען זיין קבורה כדי די וועלט זאל וויסען אז די
מתי מדבר וועלען אויף שטיין תחיית המתים ווארום דורך אים וועלען
זיי אלע זיין אין התעוררות פון עולם הבא · אוב דו וועסט פרעגען
אז איידר מדבר איז אזו איין גרויסי טומאה פר וואס הט הקב"ה גהייסען
דעם שעיר המשתלח שיקן צו דעם בארג וואס הייסט עזאזל ווארום
הט ער אים ניט גהייסען אוועק שיקן אין דיא בערג פון דער מדבר
נאר ווייל דיא ישראל זענען דארטען געוועזען פערציג יאר איז צו בראכין
געווארן דר כח פון דר טומאה פון דארטען אונ איז נדחה געווארן עס
זאל גשטארקט ווערען איר כח אויף אזו איין ארט וואס קיין שום מענטש
איז דארטען קיין מאל ניט געוועזען אונ דר בארג עזאזל איז איין הוכר
בארג אונ אונטער די טיפעניש פון דיא בערג וואס קיין שום מענטש
איז דארטען נאך ניט געוועזען אונ אויף אזו איין ארט הט ער מער שליטה
צו עסין זיין שפייז וואס מען הט אים דארטען גבראכט דס דער מיט
האט ער שוין ניט גקאנט מקטרג זיין אויף זייא אבער אין דעם ישוב
דארטען וויא מענטשן וואנען ווערט דיא גאנצי וועלט גשפייזט אונ
גבענטשט נאר פון דר מיטלסטר נקודה דאס הייסט קודש קדשים
פון דעם בית המקדש · חאטשע הייגט איז דאך דער בית המקדש
חרוב דאך האט זיך זיין זכות ניט אוס גלאזט אונ פון דארטען ווערין
די ישראל גישפייזט דרום חאטשי דיא ישראל זענין אין חוץ לארץ
פון דעסט וועגן איז זייער שפייז נאר בזכות ארץ ישראל אונ דרום
שטייט על הארץ הטובה אשר נתן לך דס מיינט מען דיא טובה קומט פון
דארטען ארויס ווער עס זיצט בייא זיין טיש אונ איז זיך מתענג

בתענוגים גיהער ער צו גדענקין אונ זיך צו זארגן אויף דער קדושה
פון דעם ארץ הקדושה אונ אויף דעם היכל המלך וואס עס איז אצונד
בעוונותינו הרבים חרוב גווארן אונ בשעת ער מאכט איין שמחה
אונ דר מאנט זיך אונ איז טרויעריג אויף חורבן בית המקדש איז דם
אן גנומן פר הקב"ה אונ עס ווערט אים גירעכינט גלייך ווי ער הט
אן גבויט אונ הט גבועט דאס בית המקדש מיט אלי חורבות פון
דעם בית המקדש וואול איז צו זיין חלק:

רבי חייא מיט רבי אבא זענן גוועזן אויף איין הארבערג. אז עס איז
גקומן האלבי נאכט זענין זייא אויף גשטאנין לערנין תורה איז
דעם בעל הבית טאכטר אויך אויף גשטאנען אונ הט צו זיי אן גצונדין
איין ליכט אונ הט זיך גשטעלט אינטער זייא צוא הערן דברי תורה
הייבט רבי אבא אן צו זאגן עס שטייט כי נר מצוה ותורה אור • נר מצוה
מיינט מען ווער עס איז עוסק אונ טוט מצות התורה אויף דער
וועלט אזו גיט מען אים פר איטליכר מצוה איין ליכט לעולם הבא
ותורה אור מיינט מען נאר ווער עס לערינט דיא תורה אליין איז ער
זוכה צו דעם אור וואס די ליכט ווערט פון אים אן גצונדן דען דאס
ליכט אן דעם אור איז גאר ניט ווערט אויך קען ניט זיין קיין ליכט
אן איין אור איינס דארף האבן צוא דעם אנדרין דרום דארף מען
מתקן זיין במעשה דם נר מען זאל עוסק זיין בתורה צו דר לייכטן
דם אור אויף דעם ליכט • וואול צו דעם מענטשן וואס ער איז עוסק
בתורה ובמצות צוא כהעפטן אור וגר ווייטר שטייט ובדרך חיים תוכחת
מוסר דען מיט וואס דר מענטש איז אויף זיך מקבל אפ צוא קערן פון
דעם שלעכטין וועג צו גיין בדרך הטוב דס ברענגט אים לעולם הבא
ודרך חיים דער וואס שטראפט זיין חבר ער זאל גיין אין דעם וועג פון
הקב"ה איז צו אים איין דרך חיים לעולם הבא דבר אחר נאך איין
פשט איז כי נר מצוה נר מצוה מיינט מען די תורה שבעל פה וואס מען
דארף זיא מתקן זיין זיא זאל ווערן דר לייכט מיט דר תורה שבכתב
דען די תורה שבעל פה הט ניט קיין אנדערער תיקון אונ קיין אור
נאר דורך דר תורה שבכתב אזו ווי דיא לבנה האט ניט מער קיין
ליכט נאר וואס זי איז מקבל פון דר זון • דער ווייל האט רבי אבא
אכטונג גגעבין אינטער זיך האט ער דר זעהן וויא דעם בעל הבית
טאכטר שטייט אינטר אים זאגט ער נר מצוה מיינט מען דיא מצוה
וואס די ווייבר האבן אין דעם זוכה גוועזן דס זענן די ליכט פון שבת
חאטשי די ווייבר זענן ניט זוכה צו דר תורה זענן דאך זייערי מאנן
זוכה לתורה אונ דר לייכטן דם ליכט פון זייערי נשים וואס זיי זענין
מתקן די מצוה פון דעם נר אונ די מאנזבילין דר לייכטן דם ליכט
מיט זייער אור פון דר תורה ווי די אשת הט דם דר הערט הט זיא
אן גהובן צוא וויינן • דר ווייל איז איר פאטר דער בעל הבית אויף
גשטאנען אונ גייט צוא זייא דר זעהט ער ווי זיין טאכטר שטייט אונ
וויינט פרעגט ער זיא וואס וויינסטו דער ציילט אים רבי אבא דיא
גאנצי מעשה אזו הט דר פאטר אויך אן גהובן צוא וויינן זאגט רבי
אבא עס ווייזט אוס דיין איידים איר מאן איז ניט קיין למדן ער הט
ניט זוכה גוועזן צו דר תורה זאגט דר בעל הבית צו זיי בוודאי איז
אזו אונ אויף דעם וויין איך מיט מיין טאכטר תמיד נאר ווי קומט
דאס ער זאל זיין מיין איידים ווייל איך האב אים איין מאל גזעהן
ווי ער איז ארויף גישפרונגן פון דעם בודים ער זאל הערן קדושה
מיט דעם קהל דרום איז מיר גפעלין אים צו געבן מיין טאכטר איך

האב מיך פון דעם משער גוועזן אז ער גיהער זיין איין אדם גדו
בתורה חאטשי ער איז נאך איין יונגער מאן אונ איך האב אי
פריער ניט גקענט אונ אצונד זעה איך אז ער קען אפילו ני
בענטשן קיין ברכת המזון זאגט רבי אבא צוא דעם בעל הבית פ
בייט אים אויף איין אנדרין לאז ער איר גט געבן אונ איר גיב איי
אנדרן מאן איין למדן אדער אפשר וועט ער מיט איר האבן איי
קינד וואס ער וועט זיין איין תלמיד חכם • דר ווייל הט זיך איר מא
אויף גחאפט אונ שפרינגט ארין צווישן זייא אונ האט זיך אנידע
גיזעצט האט רבי אבא אויף אים אכטונג גגעבן אונ זאגט איך זע
אז פון אים אדר פון זיין קינד וועט ארוס גיין איין אור תורה הט ד
יונג אן גהובן צו לאכן אונ זאגט רבותי איך וועל פר אייך זאגן אי
זאך פון דר תורה הייבט ער אן צו זאגן עס שטייט צעיר אני לימים ואת
ישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם אין דעם פסוק האבין זיך דע
וועקט די עמודי עולם אבער מיר דארפן דאך פר שטיין דען אליהו
בן ברכאל הבוזי איז דאך גוועזן ממשפחת רם אונזרי חכמים זאגי
ער איז גוועזן מזרע אברהם אונ עס איז רעכט אזו אבר ער איז גוועז
איין כהן ממשפחת יחזקאל בן בוזי הכהן ווארום דא שטייט אליהו
בן ברכאל הבוזי אונ דארטן שטייט יחזקאל בן בוזי הכהן אונ
דוא וועסט זאגן ממשפחת הבוזי איז טייטש איין מבוזה משפח
דרום שטייט ממשפחת רם ער איז גוועזן פון אהוכר משפחה פו
אלי פר וואס הט ער גהייסן הבוזי ווייל ער הט זיך מבזה גיוועזן פ
דעם וואס איז בעסר פון אים דרום הייסט ער בשם אדם דם ער אי
מושל אויף אלי דם קיין אנדרר מענטש ווערט אזו ניט גרופן צעיר א
לימים עס וואלט בדארפט שטיין מימים נאר אזו מיינט ער צעיר אני אי
האב מיך קליין גמאכט לימים פאר אזעלכין וואס ער איז עלטער
פון מיר איך האב מיך גיטראכט ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה די
אלטע לייט זאלן רידן אונ מודיע זיין חכמה אונ ווייל איך בין יונ
בדארף איך שווייגן אונ ניט רידן קיין חכמה אין דער תורה על כ
זחלתי ואירא מחות דעי אתכם איך האב מיך גפארכטן צו ווייזן מיין דע
אכן רוח הוא באנוש ונשמת שדי תבינם דען ווייל איך בין יונג האב אי
גוואלט שווייגן ביז היינט אונ היינט איז שון אוס גגאנגן צוויי
חדשים אז איך בין דא דרום וועל איך שון אן הייבן בתורה פתח ע
הייבט אן כי נר מצוה ותורה אור אונ זאגט דרויף גרויסי סודות אונ הייב
אן צו לאכן אונ זאגט רזין עליונים אונ זאגט ביז אהער איז מתוק
גווארן דר אור מיט נר אין איינם אונ אצונד רבותי איך בין פו
בבל איך בין דר זון פון רבי ספרא אונ איך האב ניט זוכה גוועז
אים צו דר קענן אונ בין אזו פר טריבין גווארן ביז אהער אזו האב
איך מיך גפארכטן ווייל די מענטשן פון דאנן זענן לייבין אין דער
תורה האב איך אויף מיר גנומן אז איך זאל ניט רידן קיין דבר
תורה פר קיין מענטשן ביז צוויי חדשים אונ היינט זענן זייא שו
אוס גגאנגן וואול צו מיין חלק וואס איך האב מיך היינט צוא איי
מחבר גוועזן הייבט רבי יוסי אויף זיין קול אונ וויינט • זיי שטיין אל
אויף אונ קושן אים אויף זיין קאפ זאגט רבי יוסי וואול צוא אונז
חלק וואס מיר האבן זוכה גוועזן דס צו הערן • ער זאגט רבותי אי
האב גיזעהן דעם צער פון מיין שווער מיט זיין טאכטר דען זיי האב
זיך מצער גוועזן וואס איך קען ניט קיין ברכת המזון האב איך גזאגט
איידר איך וועל קענן ברכת המזון וועל איך מיך ניט מחבר זיין מיט

מיין

יין וויב חאטשי איך האלט דס גיקענט טאן אן איין חטא האב איך
בער ניט גוואלט עובר זיין אויף זייער דעה ווייל איך האב קיין
ברי תורה ניט גטארט ריידן די צוויי חדשים זיי זענען זיך משמח
בי יוסי ורבי חייא ורבי אבא אונ דר שווער מיט זיין טאכטר אונ
וויין פר גרוס שמחה זאגט רבי יוסי צו אים ווייל דו האסט אן
הובן דר לייכט אונז דעם טאג וואול צו אונזר חלק אין דעם וועג:
תח ער הייבט אן בברכת המזון איין פסוק זאגט ואכלת לפני ה' אלהיך
ונ איין פסוק זאגט ושמחת לפני ה' אלהיך די פסוקים זענען רעכט ווען
י ישראל זענען גוועזן לפני ה' אבר היינט ווי איז דאס מקום צוא עסין
ני ה' אונ זיך פרייאן פאר גאט אלא עס איז אזו בתחלה אז דער
ענטש זעצט זיך עסין אזו מאכט ער ברכת המוציא איבער דעם
רויט אונ זאגט המוציא מיט איין ה' דס איז די שכינה אז דר מענטש
אכט די ברכה קומט די שכינה פר אים אונ דס וואס שטייט ואכלת
ני ה' אלהיך מיינט מען ער זאל זאגן בייא דר טיש דברי תורה ווייל
קב"ה קומט פר אים דרום שטייט זה השולחן אשר לפני ה' אונ דארטן
אגט ער ואכלת לפני ה' אלהיך מיט דר תורה איז ער מייחד יחוד קודשא
יך הוא ושכינתיה דרום שטייט לפני ה' אונ ווייל דר מענטש שטייט פר
יין הערן אזו מוז ער געבן דעם ארומאן אונ אז ער גיט אים עסין
יז גלייכוויי ער עסט פר גאט אונ דר וואס עסט פר אים דארפניט זיין
יין בלען דס הייסט איין פרעסר אזו ווי עס שטייט בייא עשו הלעיטני
אזו גהער צו זיין אזו וויא עס שטייט ובטן רשעים תחסר דרום שטייט
בלת לפני ה' אלהיך דוא זאלסט עסין פאר הקב"ה ניט פאר דעם צד
טומאה אויך בדארף מען נזהר זיין פון דברים בטלים ביי דעם
יש אונ ער מוז עוסק בדברי תורה זיין אונ דורך דר תורה גיט ער
יין כח כביכול צו זיין הערן ושמחת לפני ה' אלהיך דס איז דר כוס של
רכה ווען דר מענטש בענטשט אויף דעם כוס של ברכה בדארף
ר זיך פרייען אונ מוזוויין שמחה וטוב לב אונ ניט קיין טרויעריקייט
ן ער נעמט דעם כוס של ברכה צוא בענטשן שטייט בייא אים
הקב"ה אזו גהערט זיך דר מענטש מתעטף זיין זיין קאפ בשמחה פר
קב"ה אונ צו בענטשן איבר דעם כוס מיט דריי מענטשן אונ צו
אגן נברך שאכלנו משלו ובטובו חיינו אונ זאל ניט זאגן ובטובו דער נאך
ל ער זאגן הזן את העולם כולו בטובו וגו' אונ ער שפייזט צדיקים אונ
שעים מצד החסד דרום זאגט ער הזן את הכל אונ ווייל דס איז אלין
צד הימין דרום טאר מען ניט אן רירין מיט דר לינקר האנט אין
עם כוס צו העלפן אים ארויף נעמן אויף דר רעכטר האנט אונ ביי
רכת הארץ מוז ער זאגן ברית ותורה על בריתך שחתמת בבשרנו ועל
רתך שלמדתנו דרום זענען די ווייבר פטור פון ברכת המזון ווייל זייא
אבן ניט קיין ברית ותורה אונ ווער עס בענטשט נעמט ער דיא
רכה פר אלי אונ ווערט גבענטשט אין דעם כלל פון ברכת המזון
נ ער האט אריכות ימים אונ ווער עס נעמט איין כוס ברכת
מזון אונ בענטשט אויף אים שטייט כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא ער
ערט גבענטש פון דעם יד ימין וואס ער הייסט ישועות הושיעה ימינך
ני ער ווערט גהאלפן פון אלי מקטריגים פון דר וועלט דער ווייל
ז גווארן טאג שטייען זיי אלי אויף אונ בענטשן אים זאגט רבי
י בוודאי איז היינט ערשט דר חתונה טאג מיר וועלן ניט אוועק
ן פון דאנן ביז ער וועט ערשט איין רעכטי חתונה מאכן אויף
ר גאנצר שטאט די חתונה וואס הקב"ה בגערט זיי בענטשן זיין ווייב

מיט במה ברכות אונ דר פאטר הט גרופן אלי פון שטאט צו זיך
אויף דער שמחה אונ זיי האבן גירופן די חתן וכלה אונ דאבן
זיך מיט זיי גפרייט אנאנדצן טאג אונ ער איז זיך משמח מיט זייא
בדברי תורה ער הייבט אן ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים ער
זאגט דרויף גרוסי סודות אונ דעם סוד פון שבע ברכות וואס מען
מאכט ביי איין חתן וכלה · וואול צו די צדיקים וואס זיי זענען אין אלי
זאכן איין דוגמא וואס עס איז למעלה זייא זענן זיך משמח אנאנדצין
טאג בדברי תורה אונ די גאנצי שטאט האבן אים גמאכט פר איין
ראש איבר זיי דעם אנדרין טאג שטייען אויף רבי יוסי ורבי חייא
ורבי אבא אונ בענטשין זייא אונ זענן אוועק גיגאנגן זייער וועג אז
זיי זענן גקומן פאר רבי שמעון הייבט ער אויף זייני אויגן אונ טוט
אויף זיי איין קוק זאגט ער איך זעה אויף אייך אז איר זענט גוועזן
צווייא טאג מיט איין נאכט אין דעם משכן פון איין נער אונ דער
נער האט אייך גלערינט רזין עליונים אין דר תורה וואול צו אייער
חלק מייני קינדר זיי דר ציילן אים דיא גאנצי מעשה זאגט ער וואול
צו אייער חלק אונ צו מיין חלק דען איך גדענק אז אמאל איז מיט מיר
גגאנגן אין וועג רבי ספרא זיין פאטר האב איך אים גבענטשט אז ער
זאל האבן איין זון אז ער זאל זיין איין לייב אין דר תורה נאר איך
האב אים ניט גבענטשט אז ער זאל זוכה זיין פר זיין לעבין וואול צו
אייער חלק וכל בניך למודי ה' דבר אחר וכל בניך למודי ה' זענען דען אלי קינדר
פון ישראל גלערינט פון הקב"ה די תורה יוא עס איז אזו דען בשעת
די קינדר מיען זיך אין דער תורה אזו קומט דיא שכינה אונ גיט
צו זיי כח צו לערנען אין דער תורה דען וואלט ניט גיוועזן דיא
סיוע פון הקב"ה וואלטין דיא קינדר עס ניט גקענט סובל זיין · רבי
שמעון איז גיוועזן שכיח אויף דעם טויער פון לוד אונ רבי חייא איז
אויך גיוועזן מיט אים באגעגינט זיי איין קינד זאגט דאס קינד דען
היינטיגן טאג הייבט זיך אן דס התעוררות זאגט רבי חייא פון וואנן
ווייסט דאס קינד זאגט רבי שמעון עס קומט צו צייטין איין נבואה
צו איין קינד וואס עס ווערט ניט אנפלעקט צו קיין נביא זאגט דאס
קינד אין דען איין תמיה אז אקינד זאל נביאות זאגן עס איז דאך
איין פסוק וכל בניך למודי ה' אונ די נבואה הייסט למודי ה' דרום איז דיא
נבואה ביי די קינדר דאס ביי זיי שטייט וכל בניך למודי ה' דרום קומט
פון זיי דיא נבואה קומט רבי שמעון אונ קושט אים אונ זאגט איך
האב נאך אין מייני טעג דס ניט גיהערט · ראו כי ה' נתן לכם השבת וגו'
זאגט רבי יהודה אלי זעקס טעג ווערן גיבענטשט פון דעם זיבעטין
טאג אונ איטליכר טאג גיט ברכות וואס ער האט מקבל גיוועזן דרום
זאגט משה ביי דעם מן איש אל יותר ממנו עד בוקר כדי ער זאל ניט נעבן
אונ מוסיף זיין פון איין טאג אויף דעם אנדרין טאג דען איטליכער
טאג איז אליין שולט אין זיין טאג אונ ניט אין דעם אנדרן טאג אלי
פינף טעג זענן נאר שולט אויף דעם וואס זייא האבין מקבל גיוועזן
איטליכר אויף זיין טאג אונ דר זעקסטער טאג ווערט אין אים מער
גיפונען דרום שטייט יום הששי מיט דער ה"א וואס עס שטייט ניט ביי
אלי טעג צוא ווייזן אז ער איז גרעסער פון אלע פינף טעג דען אין
דעם זעקסטען טאג גרייט ער אן אטיש לשם יחוד וגו' אויף שבת דרום
איז אין דעם זעקסטן טאג צוויי חלקים מען זאל קרויבן דעם מן אויף
שבת אויך דרום זאל מען פרייטיג פר נאכט גרייטן צו דעם טיש כדי
עס זאל אויף אים שורה זיין די ברכה אונ קיין ברכה איז ניט שורה

אויף אלײדיג ארט ראו כי ה' נתן לכם השבת שבת איז די טײטש עס איז אזו איין טאג װאס אין אים רוען אלי זעקס טעג רבי יצחק זאגט עס שטײט ויברך אלהים את יום השביעי אויך בײ דעם מן שטײט ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו איז דאך קשה װען עס גיפינט זיך ניט קײן מן אום שבת װס הײסט דס פר אברכה נאר מיר האבן אזו גלערנט אלי ברכות של מעלה ושל מטה חענגן אלי אין דעם זיבעטין טאג דרום איז קײן מן ניט גיגאנגען אום שבת דען פון דעם טאג װערין גיבענטשט אלי זעקס טעג אונ איטליכר טאג גיט זײן שפייז למטה איטליכר אין זײן טאג אלץ פון דר ברכה װס זיי װערין גיבענטשט פון שבת דרום װערעס איטליכר מדריגה פון אמונה דארף ער אן ריכטן דעם טיש פרײטיג צו נאכט כדי אלי זעקס טעג זאל זײן טיש גיבענטשט װערן װארום בליל שבת קומט דיא ברכה װאס פון איר װערן גיבענטשט אלי זעקס טעג פון דער װאך אונ דיא ברכה קען ניט רוען אויף אלײדיגן טיש דרום גיהער מען גרייטן דעם טיש בליל שבת מיט לחם ומזון זאגט רבי יצחק אפילו שבת אין דער פריא גיהער מען אויך גרייטן דעם טיש מיט דיא אלי זאכן רבי יהודה זאגט מען דארף זיך מענג זײן אין דעם טאג מען זאל עסן דרײא סעודות כדי עס זאל גיפונגן װערן זעטיקײט אויף דר װעלט אונ װער עס מינערט אסעודה פון די דרײא סעודות װײזט ער דר מיט אז עס איז חלילה אפגם למעלה אונ זײן עונש איז פר דעם גאנץ גרוס דרום דארף מען גרייטן דעם טיש דרײא מאל כדי דער טיש זאל ניט זײן לײדיג אונ די ברכה זאל אויף אים רוען צו אלי זעקס טעג װארום אין דר זאך הענגט אז די גאנצי אמונה של מעלה זאגט רבי שמעון װער עס איז משלים די דרײא סעודות אום שבת אזו גײט ארויס איין קול אונ רופט אויס אויף אים דעם פסוק אז תתענג על ה' דס איז דיא ערשטי ברכה והרכבתיך על במתי ארץ דאס איז די אנדרי ברכה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דס איז די דריטי ברכה אונ מען דארף זיך מתענג זײן אונ משמח זײן אין דיא אלי דרײא סעודות דען דאס איז דיא גאנצע שלימות היחוד והאמונה דרום איז שבת גרעסר פון אלי חגים וזמנים אונ דרום װײל עס װערט אלץ גיפונען אום שבת דרום שטײט אין ויכולו דרײא מאל יום השביעי • ויכל אלהים ביום השביעי • וישבות ביום השביעי • ויברך אלהים את יום השביעי קום אונ זעה מיט די דרײ סעודות פון שבת װערן דיא ישראל דר קענט אז זײא זענן בני האמונה אונ װער עס מינערט אסעודה פון די דרײא סעודות דר װײזט חלילה איין חסרון למעלה אונ װײזט אז ער איז ניט מבני היכלי של מלך אונ מען שטראפט אים מיט דר חומרא פון דרײ מיני דיני גיהנם • קום אונ זעה אז עס קומן אנדרי ימים טובים טאר זיך דר מענטש אלײן ניט פרײען נאר ער זאל די ארומי לײט אויך דער פרײען מיט עסן אונ טרינקן אונ אז ער איז זיך אלײן משמח אונ דעם עני האט ער ניט משמח גיװעזן איז זײער גרוס זײן עונש אונ אויף אים שטײט דער פסוק וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם אבער בײא דער שמחה פון שבת חאטשי ער האט זיך אלײן משמח גיװעזן אונ ניט צו קײן אנדרין איז זײן עונש ניט זײער גרוס אזו װי בײ אלע ימים טובים דרום שטײט וזריתי פרש חגיכם אונ עס שטײט ניט פרש שבתכם אויך שטײט חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי אבער דער נאמן פון שבת שטײט ניט דער מאנט אין פסוק אונ דרום שטײט בײ שבת ביני ובין בני ישראל דרום װײל דיא גאנצי אמונה גיװענט זיך נאר אום שבת אונ דרום אז עס קומט דר טאג פון שבת בקומט דר מענטש אנשמה יתירה דאס הײסט איין נשמה עליונה װאס אין איר זענן אלי שלימות אונ די ליכט פון עולם הבא דרום הײסט דר טאג שבת דען איז אים איז דער נאמן פון הקב"ה װס ער איז דר נשלם מכל צד • זאגט רבי יוסי בװדאי איז אזו װיי צו דעם מענטשן װס ער איז ניט משלים די שמחה פון דעם מלך הקדוש אונ װס איז זײן שמחה אין די דרײא סעודות פון דער אמונה דס די סעודות פון אברהם יצחק יעקב זענן נכלל דרינן אין דעם טאג װערן דיא אבות גיקרײנט װאס דאס גלײכן איז ניט פאר האנדן אין אנדערי ימים טובים אין דעם טאג האבען דיא רשעים מנוחה פון דעם גיהנם אין דעם טאג זענען אלי דינים אונטער טעניג אונ קענן זיך ניט דר װעקן אין דעם טאג װערט די תורה גיקרײנט מיט עטרות שלימות עס װערט גיהערט אשמחה אין צװײ הונדרט אונ פופציג װעלטין • קום אונ זעה אלע זעקס טעג פון דער װאך אז עס קומט דיא צײט פון מנחה דאװנן האט דער שטארקער דין אין שליטה אונ אלי דינים דער װעקן זיך • אונ אז עס קומט שבת פר נאכט די צײט פון מנחה װערט גיפונן איין רצון פון אלי רצונות אונ הקב"ה אנפלעקט זײן רצון דרום װערן אלי דינים אונטער טעניג אזו װערט גיפונן איין רצון מיט איין חדוה ושמחה אין אלי עולמות אונ משה רבינו דר נביא נאמן הקודש איז נסתלק גיװארן פון דער װעלט אין דר צײט פון דעם רצון צוא װײזן אז ער איז ניט בדין אפ גיטאן גיװארין • אונ זײן נשמה איז אים אויס גיגאנגען אין דעם רצון פון הקב"ה אונ איז אין אים פר בארגין גיװארען דרום שטײט ולא ידע איש את קבורתו אזו װיא דער רצון פון הקב"ה איז פאר בארגין פון אלי פר בארגעניש אונ די עליונים ותחתונים װײסן אים ניט װי ער איז אזו אויך די נשמה פון משה איז פר בארגין גיװארן אין דער צײט פון דעם רצון װאס ער װערט אנפלעקט בשעת עס קומט דיא צײט פון מנחה של שבת • אונ דס מײנט אויך דר פסוקולא ידע איש את קבורתו ער איז פר בארגן מכל טמירי דעלמא פון אלע פאר בארגניש פון דר װעלט אונ קײן דין איז אין אים ניט שולט װואול איז דר חלק פון משה רבינו עליו השלום :

תנא מיר האבן גלערינט אז עס קומט דר טאג פון שבת װערט דיא תורה גקרײנט מיט אלרליי מצות אונ מיט אלי גזירות ועונשין מיט די זיבעציג פנים של אור װס זיי לײכטן אין דר תורה פון אלע זײטן אונ די שערים װערן גיעפינט פון אלי זײטן • אונ אלי װערין דר לײכט פון דעם אויבערשטן אור װס עס קומט אויף דם ערן העלון װאס לאזט זיך ניט אויס אונ איין כרוז רופט אויס אונ זאגט װאכט אײך אויף איר קדושים עליונים װאכט אײך אויף איר ישראל טוט אײך דר װעקן אשמחה אנטקעגן אײער האר דער װעקט אײך מיט איין גאנצר שמחה זײט אן גיברײט מיט דרײא שמחות מיט דיא דרײא אבות ברײט אײך אן אנטקעגן דר אמונה פון דר שמחה װס זי איז גרעסר פון אלי שמחות װואול איז דער חלק פון דיא ישראל בעולם הזה ובעולם הבא אויף דעם שטײט כי אות הוא ביני ובין בני ישראל דאס איז אצײכן צװישן מיר אונ צװישן אײך ישראל מיר האבן גלערינט אז אין דעם טאג זענען זיך אלי נשמות הצדיקים מתענג בתענוגים פון דעם גרויסן פר הולענם ליכט פון אויבען אונ אריח עליון פאר שפרײט זיך אין אלי װעלטין אונ צו די אלי װס היטן די מצות התורה אונ רוען בשבת מיט ארעכטער מנוחה אונ עס װערט פר געסן פון אלי

י די שווערי דינים אונ די שווערי ארבייט אזו וויא עס שטייט ביום
ה הי לך מעצבך ומרגזך ומן העבודה הקשה דרום איז שבת גלייך גיוואגן
טקעגן דר תורה אונ ווער עס היט רעכט שבת איז גלייך ווי ער
לט גיהיט דיא גאנצי תורה אויך שטייט שומר שבת מחללו ושומר ידו
שות כל רע דר ווס היט רעכט שבת איז גלייך ווי ער וואלט גהיט די
נצי תורה ער האט ניט גיטאן קיין שום שלעכץ · רבי יהודה איז
אל גיוועזן מיט רבי שמעון אין וועג האט ער אים גיפרעגט וואס
ינט דר פסוק ווס עס שטייט כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי
ונתתי להם בביתי ובחומותי יד וגו׳ זאגט רבי שמעון צו אים דו דייטשט
יף דעם איזיל אונ ווילסט הערן דברי תורה בינד פריער אן דיין
יזל אונ גייא אראפ צו הערן דברי תורה כדי דוא זאלסט רעכט
גן פר שטיין אונ מכוין זיין ווס איך וועל דיר זאגן זאגט רבי יהודה
א אים איך בין פון דיינט וועגן גיקומן אהער אונ מיט דיר וועלען
יר זוכה זיין צו זעהן פני השכינה דרום זאג מיר דברי תורה זאגט
בי שמעון די רבנן האבן דס ניט רעכט מפורש גיוועזן אונ איך וועל
יר זאגן דעם פסוק כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי גייט אוף די
קבידי חכמים וואס זיי האלטן זיך אויף אגאנצי וואך זייא זאגן זיך
ט מזווג זיין מיט קיין אשה נייערט פון איין שבת צו דעם אנדערין
רום צידן זיי אראפ הייליגי נשמות צו זייערי קינדר מיחוד קדושה
ליונה ווייל אין דר צייט איז דר רעכטר יחוד אונ ווען דער דין איז
ולט אויף דער וועלט אזו זעהט הקב״ה אין זיי אונ איז זיך מרחם
יף דער וועלט אויף דעם שטייט כולו זרע אמת דאס איז דער חותם
קודש השלם אזו ווי דר פסוק זאגט תתן אמת ליעקב אונ הקב״ה הייסט
מת אונ ער זאגט דרויף גרויסי סודות · אונ וויא רבי שמעון זאגט
ם צו רבי יהודה אזו הט ער דרויף זייער גיוויינט אונ זאגט וויא צו
ו דר וועלט ווס זייער דרך אונ זייערע מעשים איז אזו ווי די בהמות
ונ ווייסין ניט אונ זענין ניט משתדל אין דר תורה אונ אין די סודות
ים איז בעסר אז זיי זאלן גאר ניט באשאפן ווערן ווייל צו דער וועלט
ז דער הער וועט שטארבן מער וועט מגלה זיין סודות אונ ווער
ועט אזו ווייסין אונ מסתכל זיין אין דר תורה · זאגט רבי שמעון צו
ים דא שווער איך ביי דיין לעבן אז דיא גאנצע וועלט איז נישט
ייערט די חכמים ווס זיי זענן משתדל אין דער תורה אונ ווייסן דיא
סודות פון דר תורה עס איז בוודאי רעכט ווס די חכמים האבן גוזר
יוועזן אויף די עמי הארצים ווס זיי פר דארבן זייער וועג אונ ווייסין
ניט בין ימין לשמאל זענן זיי אזו ווי די בהמות :
בזוהר חדש איז ער מאריך אין די סודות פון שבת אידר שבת קומט
אן גייט ארוים אקול שופר אויבין אונ דאס קול איז דר חלק
פון דר קדושה דען דיא קדושה פון שבת איז ניט ביז דם קול רופט
אויס אז עס איז שבת אונ דער מלאך ווערט גיקריינט מיט חשובי
קרוינן פון פיל אורות עליונים באותו שעה דר וועקין זיך צוויי רוחות
הקדושים עליונים איינר מצד ימין איז מיכאל ומצד שמאל איז גבריאל
אונ זיי זענן שולט איבר ששים רבוא חיילות ווס זיי זענן אן גבריים
צו איטלכן איינר מימין אונ איינר משמאל ווייטר שטייט גרוסי סודות
ווי אזו דר מיש בדארף זיין שיין אן גריכט דר פון האבן הנאה די
עליונים דרום גיהער דער מענטש משמח זיין אום שבת אונ רעכט
אן ריכטן זיין טיש משמח צו זיין עליונים ותחתונים אז דר מענטש
קומט בייל שבת פון דער שול זענין מיט אים צווייא מלאכים איינר

מימין אונ איינר משמאל אונ די שכינה רופט איבר אלי אזו ווי א מוטר
איבר די קינדר באותו שעה ווערט מקוים יפול מצדך אלף ורבבה מימינך אליך
לא יגש דאס איז אלין ווען דער מענטש קומט אהיים בשמחה אונ איז
מקבל די מלאכים בשמחה באותו שעה זאגט דיא שכינה דער איז
איין ישראל אשר בך אתפאר מיט דיר טוא איך מיך בארימן אונ אויב
ניט גייען די מלאכים מיט דער שכינה פון אים אוועק אונ דער יצר
הרע קומט מיט זייני חיילות אונ זענן זיך מחבר מיט אים אונ זאגט
דער איז מיינער אונ פון מייני חיילות טיד תיכף רופט ער אויף אים
אונ איז אים מטמא · אונ בייא איטליכן מאן אונ ווייב איז דער שם
י״ה אין זייער נאמן ער הייסט א״ש אונ זיא הייסט אש״ה אזו גייט דער
שם י״ה אוועק פון זייא בלייבט איבר א״ש א״ש אונ זייער מאכל איז טמא
אויף אים איז גיזאגט ואל תתאיו למטעמותיו מען זאל קיין הנאה ניט האבן
פון דעם רע עין אונ אויף זיין טיש איז גיזאגט גווארן כי כל שולחנות מלאו
קיא צואה זייער טיש איז פול מיט צואה דאס איז דער יצר הרע וואס
ער איז טמא דרום ווער עס קומט זיך מטהר זיין העלפט מען אים וויל
ער זיך מטמא זיין עפינט מען אים אלי טומאות יקום אונ זעה עס גייען
מיט דעם מענטשן מלאכים קדושים אונ מלאכים טמאים ווי ער גייט
זענין זיי מיט אים איז ער פרום זענן מיט אים דיא מלאכים קדושים
אונ היטן אים אזו ווי דר פסוק זאגט כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך
אונ אויב ניט טוען זיי זיך אפ פון אים אונ די מלאכים טמאים פירן
אים איגיהנם אונ באותו שעה אז ער רופט צו הקב״ה ענטפרט מען
אים ניט עס איז אויף אים שולט חלאים רעים אונ דר רוח הטומאה
אונ זיין תפלה איז פאר אום ווירדיקט · רבי יוסי הייבט אן ויאכל בועז
וישת וייטב לבו ווס מיינט מען וייטב לבו ער הט גיבענשט אויף זיין עסין
דען דר ווס בענשט אויף זיין עסין איז ער מטיב מיט זיין הארץ דם
אויף אים איז גזאגט לך אמר לבי אונ עס שטייט צור לבבי וחלקי דס הארץ
קריגט ברכות למעלה דורך דעם ברכת המזון אונ דם ברכת המזון
איז ניחא פר הקב״ה ווער עס איז מברך צו הקב״ה אויף זיין זעטיקייט
אזו מוז ער מכוין זיין זיין הארץ ברצון ובשמחה אונ טאר ניט זיין
טרויעריג אונ אזו ווי ער גיט די ברכה בשמחה ובעין טוב אזו גיט מען
אים אויך בעין טוב דרום טאר ניט זיין קיין טרויעריקייט נייערט
בשמחה ובדברי תורה אונ זאל טאן זיין הארץ מיט דעם ברכת המזון
צו געבן די ברכות ווס ער בדארף דען די ארבע המרכבות וואס זיי
זענן שולט בארבע רוחות די ווערן גשפייזט פון דעם ברכת המזון
אונ ווערן גקריינט אונ זענן נהנה דר פון דרום שטייט טוב עין הוא יברך
דרום זאל ער בענטשן בשמחה דען פון דר ברכה ושמחה נתן מלחמו
לדל ער איז מושל ברכות צו אלע צדדים ווס ער באדארף · קום אונ
זעה בועז איז גוועזן איין טוב עין אונ ניט קיין עזות מצח דרום שטייט
ויבא לשכב בקצה הערמה דאס ווייזט אגרויסע זאך דס דר וואס בענטשט
ברכת המזון ווי עס גיהער צו זיין בשמחה ובטוב לב אזו אז ער
גייט אוועק פון דר וועלט איז אים אן גבריים איין מקום חשוב וטוב
למעלה בגן עדן אין היכלות הקדושים דרום שטייט דא בקצה הערמה
אונ דארטין שטייט בטנך ערמת חטים דאס ווייזט אויף דיא היכלות
הקדושים וואס זענען קודש קדשים דרום שטייט ווייל ער האט
גיבענטשט ויבא לשכב ווען זיין שכיבה דאס הייסט זיין פטירה איז אזו
קומט ער בקצה הערמה · זכאה איז דער מענטש וואס היט די מצות פון
זיין הערן אונ היט שבת דען עס איז ניט דא קיין שום מצוה אין דר
תורה

תורה וואס עס זאל דרינען ניט העננען רזין וסודות עליונים אונ אורות עליונים אונ די מענטשין ווייסן גאר גיט אונ זענן ניט משגיח אויף דעם כבוד פון זייער הערן · זכאין זענען די צדיקים וואס זענען משתדל אין תורה · זכאין זענען זייא בעולם הזה ובעולם הבא :

ותאמר ציון עזבני ה׳ וה׳ שכחני התשכח אשה עולה וגו׳ רבי יצחק איז גגאנגען

אין וועג האט ער באגעגינט צוא רבי חייא זאגט רבי חייא עס שטייט התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה וגו׳ וואס מיינט דר פסוק זאגט רבי יצחק קום אונ זעה אזו האט רבי אלעזר גיזאגט פון וועגין זיין פאטר רבי שמעון די ישראל זאגין פאר הקב״ה פון דעם טאג ווס מיר זענען גיפארין אין גלות בבל ארין האט אונז הקב״ה פר געסן דרום זאגט דר פסוק ותאמר ציון עזבני ה׳ וה׳ שכחני זאגט די שכינה התשכח אשה עולה פר געסט דען איין אשה איין איר קינד אונ די ישראל זענן דאך גוועזן מיינע קינדר אזו ווי דער פסוק זאגט בנים אתם לה׳ אלהיכם וועט פר געסט זיין זרע מרחם בן בטנה וועל איך דען מיין זרע אמת פר געסן אזו וויא דער פסוק זאגט ואנכי נטעתיך שורק כולו זרע אמת · גם אלה תשכחנה האטשע איר וועט פאר געסין דעם אלה דאס איז אלה תולדות השמים והארץ אבער ואנכי לא אשכחך וועל איך דיך פארט ניט פר געסין פון דאנען לערנען מיר אפ אז הקב״ה פר געסט ניט אין די ישראל ער הט נאך מער גזאגט התשכח אשה עולה הקב״ה זאגט אז די ישראל זענן בגריפין אין זיין נאמן אונ אזו ווי ער פר געסט ניט אין זיין נאמן אזו אוך פר געסט ער ניט אין די ישראל אונ ער זאגט דרוף אגרוסן סוד אזו ווערט רבי חייא דער ציטערט אונ זאגט וודאי איז אזו · גבענטשט איז הקב״ה וואס איך האב דיך בגעגינט אונ וויים די זאך וועער עס הט דאס גזאגט קום אונ זעה באותו יום אז איך האב דאס גהערט ביז איך גלאפן פיר מייל אונ איך האב ניט גקענט גפינען וועער עס הט דס גזאגט זאגט רבי יצחק דרום בין איך גגאנגען אין דר מערה ווס רבי אלעזר הט דארט גרועט אונ ער הט עס מיר גזאגט הט רבי חייא אויף אים גלייענט אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח :

פרשת ראה

בנים אתם לה׳ אלהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה וגו׳ אין פרשת לך לך איז ער מאריך דאס דיא נשמות הצדיקים זענען די פירות פון הקב״ה אונ דרום הייסן זיי בנים צו הקב״ה אונ די פירות בלייען אויף דר וועלט זייא זענן דר קיום פון דער וועלט אונ פון דער תורה אונ דרום גייען אלע נאכט אויף די נשמות הצדיקים אונ האלבע נאכט קומט הקב״ה מיט דיא נשמות הצדיקים אין גן עדן אונ איז זיך משתעשע מיט זיי אונ מיט די נשמות הצדיקים ווס זענן שוין אויף יענער וועלט אונ דער עולם העליון כוז האבן דאס התעוררות פון דעם עולם אונ אז די נשמות הצדיקים גייען אויף פון דעם עולם אזו זענן זיי זיך מתלבש אין לבושי כבוד פון פיל אורות עליונים אונ הקב״ה איז זיך משתעשע מיט זיי אונ גלוסט צו זיי ווייל זיי זענן די פירות ומעשה ידיו אזו ווי דר פסוק זאגט בנים אתם לה׳ אלהיכם · רבי אלעזר זאגט הקב״ה הט זיי גירופן ישראל אחים ורעים ווס פר איין ברכה הט ער זיי גיגעבן דס זיי זאלן זיין אונטער זיין האנט אונ ער וועט זיין זייער שומר אונ רופט זיי מיינע גיליבטע קינדר מער פון אלע עליונים אונ זאגט בנים אתם לה׳ אלהיכם ווייל דר שם הקודש ווערט נשלם אין זייער חותם אות ברית אז זיי זענען זיך מל דען אין דר צורה

פון דעם מענטשן זענן גאר צוויי אותיות די שין מם ט דר דלית אונ א...
דר מענטש איז זיך מל ווערט אנטפלעקט דאס אות יוד אזו ווער...
נשלם דר שם שדי דרום הייסן זיי בנים לה׳ קדושים אונ אז זיי זענן חלי...
מטמא דעם היילגן צייכן אונ זענן אים מכניס ברשות אחר גייט אוועק ד...
קדושה פון דעם חותם אונ עס איז גלייך ווי ער וואלט מחריב עולם...
גיוועין דען דר איז מטמא דעם היילגן צייכן וואס דער מיט ווערט...
נשלם דר שם הקודש די נשמות הצדיקים זענן אין איין העכערע...
מדריגה פון אלע היכלות ומחנות של מעלה׳ אויב דו וועסט פרעג...
נאך ווס קומען זייא אראפ אויף דער וועלט אונ ווערן אפ גיטאן פ...
זייער הויכע מדריגה עס איז איין משל צו איין מלך ווס הט זיין ז...
אוועק גישיקט אין איין דארף ארייין מען זאל אים דארט אויף ציהע...
אונ זאל דארט מגודל ווערן ביז ער וועט גרויס ווערן אונ וועט שוי...
זיך קענען לערנען די וועגן אונ נמוסי המלכות דר נאך וויא דר מלך...
הט גיהערט אז דר זון איז שוין גרויס גיווארן אונ די אהבה פון דעם...
מלך איז דאך זייער גרויס צו זיין זון אזו הט ער נאך אים גישיקט זיי...
מוטער די מלכה זיא זאל אים אהיים ברענגען הט זיא אים גבראכט...
אונ דר מלך הט זיך מיט אים זייער גיפרייט אזו אוך די נשמה פו...
דעם צדיק זי קומט מיחוד קוב״ה ושכינתיה שיקט ער די נשמה אין דעם...
דארף ארייין דס הייסט אויף דר וועלט זיא זאל דארט מגודל ווערי...
אונ זאלן לערנען די נמוסים פון דם טלרעליון מיט אלי זאכן אז דר מלך...
דר הערט אז דס קינד איז שון גרוס עס איז שון צייט ער זאל קומע...
פר דעם מלך עליון אין זיין היכל אריין אונ פאר גרוס לבשאפ...
קומט די שכינה בעצמו נאך אים זיא זאל אים אהיים נעמען אונ ער...
שטארבט ניט ביז ער זעהט פריער די שכינה אונ זיא ברענגט אים...
צו דעם מלך עליון אונ זיצט שוין תמיד דארטן פון דעסט וועגן אי...
דר סדר פון דעם דארף אז דר בן המלך גייט ארויס פון דעם דארף...
שרייען זיי אונ וויינען ווס דר בן המלך שייד זיך אפ פון זיי אונ א...
עש גיפינט זיך צווישן זייא איינר אקלוגער זאגט ער צוא זייא וואס...
ויינט איר ווייסט איר דען ניט אז דר בן המלך הט שוין מער ניט...
גדארפט זיין בייא אייך ער איז שוין ראוי צו זיין ביי זיין פאטער...
אזו אויך משה רבינו איז גיוועין איין קלוגער הט ער גיזעהען אז די...
דארפס לייט האבן גיוויינט בשעת איין צדיק איז גישטארבן הט ער...
זיי גיזאגט בנים אתם לה׳ אלהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת קוב...
אונ זעה די צדיקים וואלטן וויסן די ראזיגע זאך וואלטן זיי זיך זייער...
גיפרייט בשעת עס קומט זייער צייט זיי זאלן אוועק גיין פון דער...
וועלט איז דען דאס ביי זיי אקליינער כבוד אז די שכינה קומט אליין צו...
גיין נעמען די נשמה אונ זיא אריין פירן בהיכל המלך ער זאל זיך...
אלע טאג משמח זיין דען הקב״ה איז דאך מער ניט משתעשע...
נייערט מיט דיא נשמות הצדיקים :

כי לי בני ישראל עבדים מיר זענן מחויב צוא דינען להקב״ה בעבודת...
המקדש אונ אלץ ווס הייסט עבודה אונ מיט דר תפלה ווס זיא...
הייסט עבודה אונ מען זאל זיך משתדל זיין במצות התורה וואס...
דאס אלץ הייסט עבודה אזו ווי איין עבד ווס דינט צו זיין האר אי...
ער דאך מחויב אלץ צו טאן ווס ער דארף אונ עס גיהער צו אים...
וואס עס איז אויף אים מוטל צו באדינען זיין האר דען דיא ישראל...
היישן עבדים אזוא וויא עס שטייט כי לי בני שראל עבדים עבדי הם אשר...
הוצאתי וגו׳ זיי זענן מיינע קנעכט ווייל איך האב זיי אוים גיצויגן פון

...בים זענען זיי מחויב מיך צו דינען אזו ווי איין קנעכט דינט צוא
...האר וואס ער האט אים אויס גילייזט פון דעם טויט אונ פון אלע
...ן פון דר וועלט אויך היינט זיי ווידר בנים אתם לה׳ אלהיכם זייא זענען
...דער צוא הקב״ה אונ ווען הייסט דער מענטש איין עבד אז דער
...נטש דר קענט אונ דינט להקב״ה בדרך כלל דס ער טוט דאס
...פעל פון זיין האר חאטשי ער ווייסט נאר ניט נאקהדוס מען דארף
...נאר ער דינט בדרך כלל וואס מען הייסט אים ער האט קיין כח
...ם צוא זוכן באוצרות המלך אין די סודות פון זיין האר נאר עס
...נאר אן שכל דר הייסט איין עבד צו הקב״ה אבער דר מענטש
...דינט צו הקב״ה בדרך פרט אונ דר קענט אים רעכט צוא דינען
...ט גרויס שכל אונ פר שטייט אוף וואס איטליכע זאך איז מרמז דר
...יסט איין גליבטער זון פון דעם מלך אזו ווי איין זון פון דעם מלך
...הט אויס אלע אוצרות המלך אונ ווייסט אלע סודות פון זיין פאטר
...ר דר מענטש אויך וואס פר שטייט די סודות פון הקב״ה הייסט ער
...ר דר מדריגה פון בן אונ חאטשע ער הייסט שוין איינזון צו הקב״ה
...ר ווי עס שטייט בני בכורי ישראל זאל ער זיך פארט ניט אויס ציהען
...כלל עבד צו דינען להקב״ה מיט אלע מיני עבודות פון איין עבד
...ב צו וויסן אלע סודות התורה אונ זאל פארט זיין ווי איין עבד צו
...ען מיט אלע באפעל וואס מען הט אים גיבאטן וואר איז דר חלק
...ן דעם זון וואס ער איז זוכה צו וויסן די סודות אונ אוצרות פון זיין
...טער אזו ווי איין בן יחיד וואס דר פאטער האט אים גיגעבן רשות
...ר זאל גיוועלטיגן אין דיא אוצרות אונ דס איז דר כבוד וואס ער
...עלטיגט אין איז זיך משתדל אין דר תורה מיט אירע סודות דס אלע
...ילות השמים אונ מלאכים קענן אים ניט ווערן ער זאל אלע שעה
...יין גיין צו זיין פאטר וואר איז זיין חלק אין אלע וועלטן עס פר
...אנדרין פיל עבודות וואס ער דארף ביידע אין איינעם טאן איין עבד
...ב איין בן דס ער זאל נכלל זיין פון די ביידע דס איז די עבודה פון
...ר שבועה עשרה דארף ער מתפלל זיין צו זיין ווי איין עבד דר מיט
...ן ער מתקן אלע עולמות צו בהעפטן זיך מיט זיין כוונה אונ דיא
...ודות פון דר תפלה אונ דר מיט איז ער מתקן דעם סוד פון דער
...נצער אמונה אוף אזו איין מענטש שרופט אוים הקב״ה כביכול אין
...לע חילות ומחנות פון אלע עולמות אונ אין אלע היכלען זייט
...הר אין דעם מענטשן וואס ער איז דר נאמן המלך וואס אלע אוצרות
...ן אין זיין האנט וואל צו אים בעולם הזה ובעולם הבא אונ פון דר
...יט ווערט ער דר קענט אונ גיצייכנט בכל העולמות אונ בשעת
...ער דארף עפעס מיט זיי משמש זיין זענען זיי שון איןאיםנזהר אונ
...ערין צוא זיינע רייד אונ דיא ביידע מדריגות גיפינן מיר אין דעם
...סוק ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר עבדי אתה הייסט מדריגת
...בד אונ ישראל איז די מדריגה פון בן אונ אז זיי ביידי זענען אין איינם
דען איז אשר בך אתפאר הייסט ער איין רעכטיר מענטש:

...אשית בכורי אדמתך תביא בית ה׳ אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו דער זוהר
איז אין דעם זייער מאריך אונ זאגט אז דאס איז ארץ כדי
...י ישראל זאלן ניט גורם זיין דורך זייערע חטאים אז שלעכטע זאכן
...אבן איין יניקה פון דר קדושה דען דר וועקין זיך די כוחות הדינים
...וא די טומאה איז גובר דרום זענען זיך די ישראל מקדים אונ ברענגן
...כורים ובשעת זיי ברענגן די בכורים דארפן זיי אן הויבן צו זאגן
...רמי אובד אבי לבן הארמי הט גוואלט מיט זיין כישוף מאכן פר לירן
אונזר פאטער יעקב מיט זיינע קינדער אונ הקב״ה האט זייא מציל
גיוועזן דס די טומאה זאל אין זייא קיין שליטה ניט האבן דרום האט
הקב״ה אן גיזאגט צו די ישראל אין דר תורה ראשית בכורי אדמתך תביא
וגו׳ לא תבשל גדי בחלב אמו דס די טומאה זאל ניט האבן קיין אחיזה אין
דר קדושה ווארום איין ציקעלע ווייזט מיר אויף דעם כח הדין דרום
טאר מענטש ניט עסן בשר בחלב פרייש מיט מילך אין איינעם כדי מען
זאל דר ווייטערן די טומאה פון דעם מקדש העליון דאס ארץ דינג
גיוועזט זיך נאר ווערלינג די מענטשן דר וועקין זיך אוף דר וועלט
אזו ווערט גיטאן למעלה קוס אונ זעה ווענדי ישראל זענןחלילה ניט
ערלעך אונ זינדיגן שטייט אין פסוק אוף זייא עמי נוגשיו מעולל ונשים
משלו בו דס מיינט מען די צווייא נשים זונות קליפות מחלת ולילית האבן
אוף זיי איין שליטה · אין דעם ספר פון שלמה המלך הט מען גיפונן
ווער עס עסט בשר בחלב אין איינעם אדער אין איין שעה אדער אין
איין סעודה אזו ווייזט אויבן אויס ווייא איין ציקעלע ווערט גבראטן
מיט דר פעל אונ דס איז אוף אים מקטרג פערציג טעג פר דעמדת
הדין אונ זיין חברותא טמאה איז זיך צוא אים מקרב אונ דער
וועקין דינים אויף דער וועלט אונ ווען ער גיווינט איין קינד
אין די פערציג טאג אזו גיט מען אים אנשמה מצד אחר אונ זי איז
ניט מצד הקדושה דרום שטייט והתקדשתם והייתם קדושים וויל דר מענטש
זיך מטהר זיין העלפט מען אים ער זאל זיין טהור וויל ער חלילה זיך
מטמא זיין עפינט מען אים אוף איין פתח ער זאל טמא ווערן אויך
שטייט ונטמתם בם אן איין א׳ איז טייטש לשון פר שטאפונג דס דיא
טומאה פר שטאפט אים זיין הארץ ער זאל קיין רשות ניט האבן זיך
מטהר זיין אזו ווי ער קען זיך ריינגן פון אנדרי טומאות אונ נאך
מער ער פארכט זיך פר אלי חיות רעות ווייל ער ווייזט זיי אוס ווייא
איין ציקעלע אונ איין ציקעלע איז שכיח אין די אוגן פון דיא קליפות
וואס זיי הייסן שעירים אונ זיין צלם הקודש ווערט פון אים אפ גטאן
רבי ייסא הט מתיר גוועזן צו עסן איין הינדל מיט מילך אדר מיט
קעז ווייל בשר עוף בחלב איז ניט מן התורה הט רבי שמעון צו אים
גיזאגט דו ביסט אסור צו טאן אזו איין זאך דען דר מענטש טאר
ניט עפנן איין פתח צו די מיני טומאה מען זאגט צו איין נזיר ווס
ער טאר ניט טרינקן קיין וויין גייא ארום דעסוויין גארטין פון דרוסן
אונ זאלסט צו אים ניט גנעהנן ווארום ער דארף זיך דער ווייטרין
בכל מיני התרחקות אזו אוך דס איז איין חומרא אונ ווער עס איז
עפיס מתיר שטייט אוף אים ותשקו את הנזירים יין אונ שטייט לא תאכל כל
תועבה עס שטייט דס ווארט כי דאס ווייזט אז ארץ איז אסור:

תאנא מיר האבן גלערנט ווארום האבן חנניה מישאל ועזריה זוכה
גוועזן צו אזעלכי נסים ניצול צוא ווערן פון דעם קאלך אויבן
ווייל זיי האבן זיך ניט מטמא גוועזן מיט איין אכילה וואס זיא איז
אסור זאגט רבי אלעזר עס שטייט וישם דניאל אל לבו אשר לא יתגאל בפת בג
המלך האבן מיר גלערנט בסוד המשניות דס די אכילה פון נבוכדנצר
הרשע איז גוועזן בשר בחלב אונ דניאל הט זיך דער פון גהיט אונ
מען הט אים אריין גווארפן אין דעם לייבן גרוב אזו איז ער גאנץ
גוועזן בצלם אלהים אונ זיין צלם איז ניט נשתנה גווארן צוא אנגדר
גשטאלט דרום האבן זיך די לייבן נפארכטן פר אים אונ האבן אים
ניט מזיק גוועזן דען דר וואס ער הט איין צלם אלהים האט אוף זייא
הקב״ה גזאגט ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ אונ דער רשע בשעת
דם

דם מלכות איז אפ געטאן געווארן פון אים און זיין וואונדונג איז געוועזן מיט די חיות פון דעם וואלד אזו איז אפ געטאן געווארין פון אים דער צלם פון מענטשן און די חיות זענען געקומען צו אים און האבן געזעהן אז זיין פנים איז גלייך צו זייערין אזו האבן זיי מיט אים מזוגה געוועזן און פיל מאל האבן די חיות אים געוואלט אויף עסין נאר הקב"ה האט דאך אויף אים גוזר געוועזן דעם עונש דם עס שטייט והוא במלכים יתקלס דם אלי מלכים וועלן זיך מיט אים רייצין צו זאגן זיין חרפה דיא דאזיגי גאנצי צייט קום און זעה עס שטייט ולמקצה ימים עשרה נראה מראיהם טוב דם הייסט זיי זענען געווארין אן געזעהן אין דעם צלם אלהים דם עס איז פון זיי ניט אפ געטאן געווארן און פון דער אנדרי איז יוא אפ געטאן געווארן ווער האט דם גורם געוועזן ווייל זיי האבן זיך ניט פר אום ווירדיגט מיט די אכילות פון די אנדרי · זכאה איז דאס חלק פון די ישראל געוועזן דם ביי זייא שטייט ואנשי קודש תהיון לי :

כי עם קדוש אתה לה' אלהיך רבי יהודה הייבט אן והחכמה מאין תמצא בתחלה האט הקב"ה געזאגט צו זייא ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש ער האט ניט אפ געטאן זיין גרוס אהבה פון זיי ביז ער האט זיי גרופין גוי קדוש ער האט נאך מער ניט אפ געטאן די אהבה ביז ער האט זיי גרופן כי עם קדוש אתה נאך מער ער האט זיי גרופן ואנשי קודש תהיון לי אלי מאל מער ווי פריער דר נאך האט ער זיי נאך אהעכרי מדריגה גרופן קודש ישראל לה' ראשית תבואתה אין דר חכמה וואס זיא הייסט ראשית חכמה יראת ה' און דרום ווייל זיי זענען געווען גרופן קודש דם איז דם שלימות פון אלעמן דרום שטייט ובשר בשדה טריפה לא תאכלו ווייל די ישראל זענין גאר גאנץ דרום זאלן זייא קיין פאר צוקטע ניט עסין דען דאס איז בגריפין בצד הטומאה נייערט לכלב תשליכון אותו צו דיא כלבים עזי נפש וואס זענען מצד הדין החזק מער פון אלי און דרום ביי נבלה וואס דער ישראל האט עס ניט פסול געמאכט שטייט לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך התתנה ואכלה כי עם קדוש אתה איז ניט אזו אחומרא וויא ביי טריפה וואס איין חיה האט צו ריסן· אבער א טריפה איז א גרויסי קליפה פון די כלבים עזי נפש · שטייט ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו שטייט שון דם לשון קודש ניט קדוש אזו ווי ישראל הייסין אין דר תורה קודש קודש ישראל לה' ראשית תבואתה אזו ווי ביי קודש שטייט וכל זר לא יאכל קודש אזו שטייט ביי זיי כל אוכליו יאשמו: רבי יצחק האט געפרעגט צוא רבי שמעון אז דוא זאגסט אז קודש איז א העכרע מדריגה פון קדוש, עס שטייט דאך: קדוש קדוש קדוש ה' צבאות און דאס איז דאך דאס גאנצע שלימות פון גאר דער קדושה ווארום שטייט קדוש און ניט קודש, זאגט רבי שמעון ווען די אלי דריי מאל קדוש קומען זיך צו נויף ביי אנאנדר ווערט איין בית, ער הייסט קודש דאס איז דר כלל פון די דריי מאל קדוש און דרום איז דיא מדריגה פון קודש דער כלל פון אלעמן און ווען דיא ישראל זענען געוועזן נכלל באמונה שלימה האבן זיי געהייסן קודש דער כלל פון אלעמן דרום שטייט קודש ישראל לה' ראשית תבואתה ואנשי קודש תהיון לי· איין שר הצבא האט געפרעגט צו רבי אבא עס שטייט ובשר בשדה טרפה לא תאכלו וואס דען שטייט טרף נתן ליראיו עס וואלט בדארפט שטיין טרף נתן לכלבים זאגט רבי אבא צו אים שטייט דען טרפה נתן ליראיו עס שטייט דאך טרף · אוב דו וועסט זאגן טרף און טריפה איז אלץ איינס דרום זאגט דר פסוק טרף דיא מצוה פון טריפה אז מען זאל זיא ניט עסין נתן ליראיו האט ער עם געגעבן צו זייני יראים די וואס האבן מורא פר אים:

תאנא מיר האבן געלערנט ווייל די ישראל זענען געווארן גרופן בתורה קודש דרום טאר איינער דעם אנדרין ניט רופן קיין מיאוסין נאמן און אים ניט געבן קיין צו נאמן דען דער עונש דער פון איז גאנץ גרוס מכל שכן מיט אנדרי זאכן וואס איז איין גנאי צום חבר תאנא מיר האבן געלערנט עס שטייט נצור לשונך מרע וואס איז טייטש מרע אלא פון וועגן לשון הרע נידערן אראפ חלאים אויף דר וועלט· זאגט רבי יוסי דר וואס רופט דעם חבר מיט אזו א זאך וואס עס איז ניט דא אין אים און איז אים מגנה אזו ווערט ער אויך נתפס אין אזו א זאך וואס עס איז ניט דא אין אים · דען רבי חזקיה האט גיזאגט איטליכר וואס רופט דעם חבר רשע גידערט מען אים אין גיהנם און מען איז אים דן בכל מיני יסורים ועונשים · עס איז גיוועזן איין מענטש וואס האט געשאלטין זיין חבר איז דורך גיגאנגין רבי יוסי דער ביי און האט עס געהערט זאגט ער דוא האבסט געטאן אזו וויא איין רשע איז ער געקומן פאר רבי יהודה האט רבי יוסי געזאגט איך האב אים ניט גרופן רשע נייערט אזו ווי א רשע האט ר' יהודה עס געפרעגט צוא רבי אלעזר זאגט ער דרוף איז ער ניט חייב ווארום עס שטייט היה ה' כאויב ניט קיין פיינט נייערט ווי איין פיינט ווארום אוב עס איז ניט אזו ער וואלט חליקה געוועזן די ישראל איין פיינט וואלט פון זיי גאר ניט געבליבן איין שורש אויף דער וועלט אזו אויך היתה כאלמנה אזו ווי איין אלמנה און ניט קיין אלמנה נייערט אזו ווי איין אשה וואס איר מאן איז אוועק געאנגען למדינת הים און זי ווארט אויף אים אזו אויך ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם און ער האט ניט געזעהן קיין מראה חס ושלום · זאגט רבי אבא זכאין זענען די ישראל וואס אויף זיי שטייט קודש ישראל לה' ראשית וגו' און דרום כל אוכליו יאשמו :

לא תאכל כל תועבה רבי יהודה הייבט אן הישאג אריה ביער וטרף אין לו קום און זעה ווי די מענטשן בדארפן משגיח זיין בעבודת הקב"ה דען דר וואס איז עוסק ומשגיח בעבודת הקב"ה איז זיין מורא און אימה אויף אלי בשעפניש דען הקב"ה האט איטליכע בריה בשאפין בדמותו ווי עס איז צו אים ראוי געוועזן דר נאך האט ער בשאפן דעם מענטשן בדמות עליון און מיט דעם געשטאלט האט ער אים געמאכט שולט זיין איבער אלי דען בכל זמן אז די בריות הייבן אויף זייער קאפ און זעהן דעם מענטשן בדמות עליון בצלם אלהים אזו פארכטין זיי זיך און ווערן פר וואגילט פר אים אזו וויא עס שטייט ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ און ווען איז דאס אז די בריות זעהן אין אים דעם דמות עליון און דיא נשמה איז אין אים און זיין געשטאלט איז ניט נשתנה אזו ווי עס איז געוועזן צום ערשטן אבער אז א מענטש גייט ניט בדרך התורה אזו ווערט דאס היילגי געשטאלט פון אים צוא גנומן אזו קענן די חיות היער ועופות השמים אין אים שולט זיין ווייל ער האט שון ניט דעם צלם אלהים קום און זעה אז מען האט געווארפין דניאל אין דעם לייבן גרוב איז זיין צלם ניט פר ענדערט געווארן ווייל ער האט זיך געשטארקט אין הקב"ה אזו וויא איין לייב דרום איז ער ניצול געווארן פון זייא זאגט רבי חזקיה אז עס איז יוא אזו ווארום שטייט אלהי שלח מלאכא וסגר פום אריותא ולא חבלוני איז דאך משמע אז הקב"ה האט געשיקט איין מלאך און ער האט צו געשלאסן דאס מויל פון די לייבן און דרום איז ער ניט ניזוק געווארן זאגט רבי יהודה דאס געשטאלט פון דעם מענטשן וואס ער איז איין צדיק איז דם איין מלאך ממש ער האט צו געשלאסן זייער מויל כדי ער זאל ניט ניזוק ווערן און

דרום

ום שטייט הקב"ה הט גשיקט דעם מלאך וואס בייא אים אין דיא
ענט איז אלי צורות אונ ער האט גשטארקט אין דניאל זיין דמות
לם דאס זייא האבן אים גקענט טאן דרום זאל איטליכר מענטש
טן זיין וועג אז ער זאל ניט זינדיגן פאר זיין הערן כדי זיין צלם
להים ודמות אדם זאל האבן איין קיום · קום אונ זעה יחזקאל הט
יט זיין מול פון מאכלות אסורות אזו ווי דר פסוק זאגט לא בא בפי
ר פיגול עס איז ניט גקומן קיין אום ווירדיג פלייש אין מיין מול
ריין דרום הט ער זוכה גוועזן ער זאל ווערין גרופן אדם אוך בייא
ניאל שטייט וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך ער הט זיך
ט פר אום ווירדיגט מיט דעם ברוט פון דעם מלך דרום הט ער
בה גוועזן אז זיין גשטאלט איז ניט פר ענדרט גווארן פון אים ער
ז גבליבן אין זיין גשטאלט פון איין רעכטן מענטשן אזו וויא עס
טייט ואפול על פני ויאמר אלי בן אדם דען אלי בריות פון דער וועלט
ארכטן זיך פר דעם גשטאלט פון איין אדם ער הט שליטה איבר
לי ברואים זאגט רבי יוסי דרום זאל דר מענטש נזהר זיין אונ זאל
ט אפ קערין פון דעם רעכטן וועג לימין ושמאל אונ פון דעסט
ען איז דער מענטש מחויב בודק זיין אלי טאג זייני עבירות דען
ז עס קומט אין דר פריא בשעת דר מענטש שטייט אויף פון זיין
עט שטיין תיכף פר אים צוויי עדות אונ דעם גאנצן טאג גיין זייא
יט אים אכטונג געבן ווס ער טוט אויף דר וועלט אגאנצין טאג ·
פינט ער די אוגן זאגן זיי עיניך לנוכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך דייני אוגן
אלן נאר זעהן רעכטע פרטיגי זאכן ריכט ער אן זייני פיס צו גיין זאגן
י עדות פלס מעגל רגליך זאלסט איבר וועגין דיא שטעג פון דייני פיס
אר צו גיין אין רעכטע פארטיגן וועג דרום זאל זיך דר מענטש היטן
לי טאג פאר זייני עבירות אונ אז עס ווערט נאכט אזו איז דער
ענטש מחויב מסתכל אונ בודק זיין וואס ער האט אגאנצן טאג
טאן טאמר וועט ער גפינן אזעלכי מעשים וואס ער דארף דרויף
תשובה טאן צו הקב"ה דרום דארף ער תמיד אין דרינן עוסק זיין
אזו ווי עס שטייט וחטאתי נגדי תמיד מייני עבירות זענן תמיד אקעגין
מיר כדי איך זאל תשובה טאן אויף זיי · קום אונ זעה בשעת דיא
שראל זענן גוועזן אין ארץ הקדושה איז קיין שום חטא ביי זייא ניט
פונן גווארן ווארום די קרבנות פון דעם בית המקדש האבן אויף
ולץ דינג מכפר גוועזן אלי טאג אבר אצונד אז די ישראל זענן פר
טריבן גווארן האבן זיי שון מער קיין סמיכה ניט עס זאל אויף זייא
מכפר זיין נאר דורך תורה ומעשים טובים אונ דר ווס גייט חלילה
יט אין רעכטן וועג איז ער גורם איין ירידה כביכול צו דר שכינה
אזו וויא עס שטייט ישפילנה ישפילה עד א"ץ אבער ווער עס איז עוסק
בתורה ומעשים טובים איז ער גורם אז דיא כנסת ישראל ווערט
ר הובן וואול איז דר חלק פון די ווס זענן עוסק בתורה יום ולילה :
עשר תעשר וגו' פתוח תפתח את ידך וגו' רבי יהודה הייבט אן צו זאגן עס
שטייט הלא פרוס לרעב לחמך קום אונ זעה וואול צו דעם חלק פון
דעם מענטשן וואס הקב"ה איז אים מזכה מיט איין ארומאן ער זאל
צו אים קומן ער זאל אים מחיה זיין מיט עסין אונ טרינקן דען דאס
איז דיא רעכטי מתנה פון הקב"ה אונ ווער עס איז מקבל די מתנה
בסבר פנים יפות מיט איין פריילך פנים איז וואול צו זיין חלק דען
דער וואס עס איז זיך מרחם אויף איין ארומאן אונ דר קוויקט איהם
זיין נפש איז הקב"ה אויף אים מעלה גלייך ווי ער הט אים בשאפין

אונ דרום וייל אברהם אבינו הט רחמנות גיהאט אויף דר גאנצר
וועלט ער איז גוועזן איין מכניס אורח צו געבן עסן אונ טרינקן הט
אים הקב"ה גרעכנט גלייך וויא ער האט זייא בשאפן אזו וויא עס
שטייט ואת הנפש אשר עשו בחרן אונ דס מיינט דר פסוק פרוס לרעב לחמך
פרוס איז טייטש ער זאל פר שפרייטין איין טישטעך אויף דעם טיש
דער ארומאן זאל דרויף עסין ד"א ער זאל אים אפ שיידן ברוט כדי
ער זאל זיך ניט שעמן אז ער וועט זיך אליין אפ שניידן איין שטיקל
ברוט אונ פרוס איז טייטש שטיקר זאלסט אים אפ שניידן שטיקליך
ברויט אונ אנידער לייגן פאר אים בעין יפה וטוב לב עס שטייט
לחמך אונ עס שטייט ניט סתם להם דען עס דארף זיין דיין ברוט ניט
גגנבת אדער גיגזלת אונ אז ער גיט פון אזו איין ברוט צוא איין
ארומאן איז ער ניט מקבל קיין שכר עס איז וויי צו אים ער דר מאנט
דער מיט זייני עבירות דרום שטייט אוך בייא תרומה קחו מאתכם
תרומת לה' פון אייער געלט אליין ניט פון אום רעכטן געלט :

רבי יוסי הייבט אן עס שטייט אם שלמים וכן רבים וכן נגוזו ועבר ועינתיך לא
אענה עוד ווען דס פאלק האבן שלום אונ עס איז בייא זייא ניט פאר
האנדן קיין מחלוקת הט הקב"ה אויף זיי רחמנות אונ קיין דין האט
אויף זיי קיין שליטה ניט חאטשי זייא דינן עבודת כוכבים ווען זייא
האבן שלום צווישן זיך הט דר מקטרג אויף זיי קיין רשות ניט שלעכץ
צו טאן אזו ווי עס שטייט חבור עצבים אפרים הנח לו אוך שטייט ווייטר וכן
נגוזו ועבר עס וואלט גידארפט שטיין ונגוזו אונ עס שטייט וכן נאר
צדקה הייסט שלום אזו ווי עס שטייט והיה מעשה הצדקת שלום אונ ווער
עס מערט צוא געבן צדקה מערט ער שלום למעלה ולמטה נגוזו זייא
שערין זייער געלט אונ געבין צדקה עס שטייט ווייטר ועבר ער פירט
איבר פון זיך אלי דינים זייא זאלן אויף אים קיין שליטה ניט האבין
נאר חיים ושלום :

רבי יהודה הייבט אן צוא זאגין עס שטייט אשרי משכיל אל דל ביום רעה
ימלטהו ה' דעם פסוק האבן דיא חכמים גיזאגט אז עס גייט אויף
איין מענטש ווס ער ליגט קראנק אויף זיין בעט אזו הייסט דס בייא
אים וויא איין תפיסה דר קאפ איז גישלאסן מיט איין קייט דיא פיס
זענן אים גיבינדן אונ כמה בעלי דינים היטן אים פון אלי זייטען אלי
זייני גלידר זענן אים זייער ענג דס עסן איז פון אים אפ גיטאן עס
גלוסט זיך אים ניט צוא עסען אין דער צייט זעצט מען אויף איין
אפוטרופוס ער זאל אויף אים מלמד זכות זיין · וואול איז דער חלק
פון דעם מענטשן ווס איז זוכה אז דר אפוטרופוס גייט פר דעם בית
דין של מעלה אונ קען אויף אים לערנן אדרך הצלה וויא ארום ער
זאל ניצול ווערן פון דעם דין וואס עס איז אויף אים גיצוגן גיווארן
אזו וויא עס שטייט אשרי משכיל אל דל וואס ער לערינט אים דעם דרך
החיים ער זאל תשובה טאן פר זיין האר מאכט ער איין אפוטרופוס
אויף אים למעלה ווס איז זיין שכר ביום רעה ימלטהו ה' בשעת דר מדת
הדין האט אשליטה ווערט ער ניצול דער פון ד"א אשרי משכיל אל דל איז
טייטש ווי גאר איז שטארק דר שכר פון דעם ארומאן פאר הקב"ה
זאגט רבי חייא איך פאר וואונדער מיך אויף דעם פסוק עס שטייט כי
שומע אל אביונים ה' הקב"ה הערט צו דעם געבעט פון דיא אביונים איז
משמע נאר זייער גיבעט הערט ער צוא ניט קיין אנדער גיבעט וויא
גישיקט זיך דס זאגט רבי שמעון ווייל די אביונים זענן זייער נאהנט
צו הקב"ה ווארום עס שטייט לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה איין תפלה
מיט

מיט איין צו ברעכן הארץ פר שעמט מען זיא ניט אז זיא קומט פר
הקב"ה אונ ווער הט נאך אזו איין צו בראכן הארץ ווי איין ארומאן
די גאנצי וועלט ווערט גיזעהן פר הקב"ה מיט דעם גוף ונפש אונ דער
ארומאן ווערט נאר גזעהן מיט זיין נפש אונ הקב"ה איז מער נאהנט
צום נפש ווי צו דעם גוף מער ווי צו אנדרי מענטשן פון דר וועלט ·
עס איז גיוועזן אמעשה מיט איין ארומאן וואס ער איז גיוועזן אין דער
נאם פון רבי יוסי וואס קיינר האט אויף אים קיין השגחה ניט גיהאט
מען זאל אים מחיה זיין אונ ער אליין הט זיך זייער גישעמט פר לייט
צו זאגן מען זאל אים געבן צדקה אמאל איז ער קראנק גיווארן איז
רבי יוסי צו אים אריין גגאנגן מבקר חולה זיין דער הערט ער אקול
ווס זאגט סיקלא סיקלא דס איז דס ארט פון די נשמות ווס גייען אוועק
פון דר וועלט פר דר צייט קומן זיי אין דעם ארט אריין אונ דס קול
זאגט צו דעם ארט דו זאלסט וויסן אז עס קומט צו דיר אנפש וואס
וועט שטארבן פר דר צייט ווייא איז צו די שטאט לייט ווס עס איז
ניט פר האנדן קיין שום מענטש צווישן זיי ער זאל אים קענן מחיה
זיין מיט עסן אונ טרינקן · איז רבי יוסי צו אים צו גגאנגן אונ האט
אים דער לאנגט אטרונק וואסער פון דארי פייגן דורך אדעריל האט
ער אים אריין גגאסן אין מויל אריין ווייא ער האט אים דעם טרונק
גגעבן הט ער באלד בקומן דעם שוויים אין זיין פנים אונ זיין אטום
הט זיך צו אים ווידר גיקערט אונ רבי יוסי איז אוועק גגאנגן דר נאך
איז ער ווידר נקומן צו אים זאגט דר מענטש צו אים רבי דא שווער
איך אז מיין נפש איז שוין גיוועזן אוס גיגאנגן פון מיר אונ איז גקומן
פר דעם כסא הכבוד הט זיא גיוואלט דארטן בלייבן נייערט הקב"ה
הט דיך גיוואלט מזכה זיין אונ מען האט אוים גרופן רבי יוסי איז
אן גברייט אז זיין רוח וועט אויף גיין אונ וועט אן גיקניפט ווערן אין
אחדר הקודש ווס די חכמים זענן אן גברייט צו דר וועקן אויף דער
וועלט מחמת זייער תורה וועט דם חדר צו דיר זיין מיט דר ליכט פון
דר אידרא קדישא אונ עס איז אן גברייט דרייא שטולן צו דיר מיט דייני
חברים אונ פון דר צייט אן הט מען שוין אויף דעם ארומאן גיגעבין
השגחה מען זאל אים געבין וואס ער דארף אויך האט זיך גיטראפן
איין ארומאן איז דורך גיגאנגן פר רבי יצחק אונ רבי יצחק הט נאר
גיהאט אהאלבי מעה כסף זאגט דר ארומאן צו רבי יצחק זיי מהיה
מיך מיט מייני קינדער אונ מיין הויז גזינד זאגט רבי יצחק צוא אים
ווי אזו קען איך מחיה זיין אייערי נפשות אז איך האב נאר ביי מיר
אהאלבי מעה כסף זאגט דר ארומאן איך האב אויך אהאלבי מעה
אונ מיט דער גאנצער מעה וועל איך שוין קענן מחיה זיין מיין הויז
גזינד הט ער אים גגעבן די האלבי מעה הט מען דר נאך גיוויזן צוא
רבי יצחק אין חלום ווי ער פארט ביי דעם בארטן פון דעם ים הגדול
אונ מען הט אים גיוואלט אריין ווארפן דר ווייל האט ער דער זעהן
ווען צוא רבי שמעון הצדיק · האט ער צוא רבי שמעון אויס
גישטרעקט די האנט ער זאל אים ארוס נעמן איז גיקומן דר ארומאן
אונ הט אים מציל גיוועזן אונ האט אים אפ גיגעבן צו רבי שמעון אין
דער האנט אריין אונ בשעת ער האט זיך אויף גיכאפט פון דעם
שלאף איז אים אריין גיפאלן דר פסוק אין זיין מויל אשרי משכיל אל דל
ביום רעה ימלטהו ה' דבר אחר די טייטש פון דעם פסוק איז אזו קום אונ
זעה איין ארומאן ווס ער הט ניט פון זיין געלט עפיס צוא עסין אונ
בגערט ניט פון קיינעם קיין פרנסה ער וויל זיין בדוחק ניט אנפלעקט

פר קיין שום מענטשן ובשעת דוחק האט ער תרעומות אנטקעגי
הקב"ה אונ זאגט בין איך דען אזו איין זינדיגר מענטש מער פון אל
לייט איינעם ניסט דו גרוים עשירות אין זיין הויז אונ איך האב ני
אפילו קיין פרוטה פר עפיס צו קופן עסן אונ טרינקן אדר אמלבו
דר ווייל קומט איינר אונ גיט אים צדקה ווערט בטל זיין תרעומו
האט דאך דער מענטש גימאכט שלום צווישן הקב"ה מיט דע
ארומאן איז ער פיל זוכה לעולם הבא דרום שטייט יעשה שלום לי שלו
יעשה לי עס שטייט צווייא מאל שלום ווארום דיא צדקה הייסט שלו
אונ אויך מאכט זי שלום צווישן הקב"ה מיט דעם ארומאן אויב ד
וועסט פרעגן ווי טאר איין מענטש מתרעם זיין אויף די מדות פו
הקב"ה · קום אונ זעה האטשי ער איז איין עני אונ רעט אנטקעג
הקב"ה מיט קריג רעכינט אים הקב"ה ניט פאר קיין חטא אונ א
אויף אים ניט ברוגז ווייל ער איז ניט ביי זיין דעה · מיר לערנן דא
אפ פון איוב בשעת הקב"ה האט גיזאגט צום שטן הנו בידך רק את נפ
שמור באותו שעה איז איוב ארוים פון זיין שכל אונ הט גיזאגט צו
הקב"ה הטוב לך כי תעשוק איז דאס רעכט וואס דוא טוסט · מי
פאטר אונ מוטר האבן מיר בשאפן אגוף אונ דו האסט זיך מיט
משתף גיוועזן אונ האסט מיר גיגעבן אנשמה דרום זאגסטו אן רק א
נפשו שמור די נשמה זאל ער היטן אונ מיין גוף פון מיין פאטער או
מוטר שטראפסטו מיט יסורים אונ גיבסט אים אין די הענט פון דע
שטן האטשי איוב הט דאך גרעט ניט רעכט נאר ווייל עס איז גווע
מחמת צער איז הקב"ה ניט ברוגז גיוועזן אונ זאגט כי לא בדעת ידו
איוב ער רעט דאס אן דעת · דבר אחר אנדרער פשט איז אשרי משכיל אל ד
איין דל הייסט דער וואס שטארבט אן קינדער ווען זיין נשמה גיי
ארוים זאגט אויף אים דר פסוק יד ליד לא ינקה רע אונ ווען עס בלייב
איבר אקינד אונ איינר איז אים מחזיק אונ לערינט מיט אים תור
יעשה שלום לי דרום ביום רעה ימלטהו ה' קום אונ זעה אמענטש איז גינאנ
מיט צווייא חכמים צווישן דיא הויכי בערג האבן זייא גיזעהן גרוי
שפאלטן אונ עס גייט ארוים ארויך אונ פייער פון די שפאלטן א
הערט ער ווי איינר שרייט ווייא ווייא זאגט ער דס איז ודאי איינ
פון דעם גיהנם איז ער דארטן אנטשלאפן גיווארן האט ער גיזע
בחלום ווייא איינר קלויבט אויף דערנר אויף זיין אקסיל אונ צווי
ממונים פון דעם גיהנם האבן אויף אים אונטר גיצונדין דיא דער
אונ ער איז פר ברענט גיווארן אונ ער האט זייער גישריגן אונ זי
האבין אים גיזאגט דו האסט פר לאזט צו הקב"ה מיט דיא מלאכ
וואס האבען דיך גיהיט בעולם הזה ובעולם הבא אונ האסט גיט
דעם ווילן פון די רשעים ווס זיי זענן גיגליכן צוא דערנר וואס זיי ז
מצד שמאל ונחש דרום זאלן דיך די דערנר פאר ברענין זאגט ד
יהודי צו דעם מענטשן וועער ביסטו זאגט ער איך בין איין יהודי א
די ממונים פון דעם גיהנם דר מאנען מיך ניט מיין נאמן אונ ד
מאל זענן זיי מיך דן בייא טאג אונ צווייא מאל בייא נאכט זאגט
יהודי טאמר ווייסטו דעם נאמן פון דיין שטאט זאגט ער איך הא
גיוואונט אין גליל העליון זאגט דער יהודי האסטו נאר ניט גילא
קיין קינד זאגט ער איך האב יוא גילאזט אקינד אונ איך בין גיוו
אקצב אונ איך האב פיל מעשים רעים גיטאן האט מען מיר צ
ערשטן דן גיוועזן מיין מויל אונ מייני פים אונ דיא הענט אונ ד
מקאך וואס ער איז ממונה אויף דיא קברים הט צו מיר אזו גיזא

בשעת

עת ער הט מיך דן גיוועזן וויא צו דעם וואס ער האט גישווארן
ים זיין דיא תורה אונ הט זיא ניט מקיים גיוועזן אונ האט פאלש
ווארין וויא צו דער האנט וואס האט קיין מאל קיין תפילין ניט
יגט וויא צו די הענט וואס זיי האבן משמש גיוועזן בהבלי עולם
א צו די פיס ווס זענען גיגאנגען בהבלי עולם בשעת מען האט מיך
לאגין מכת מרדות האב איך אלץ מודה גיוועזן וואס איך האב
אן אונ עס איז גיקומען מיין נשמה מיט איר מלאך וואס איז איבר
גיזעצט אונ האבן גינעבן אכתב אונ דארטן איז גישטאנען אלץ
ם איך האב גיטאן אונ מיין נשמה מיט דעם מלאך האבען דרויף
ת גיזאגט האבן זיי גזאגט על פי שני עדים או שלשה עדים יומת המת אונ
ם שטייט משוכבת חיקדשמור פתחי פיך דס מיינט מען די נשמה זאגט
ת בשעת טויט · דר יהודי הט זיך אויף גיחאפט פון שלאף אונ
גיגאנגען קיין גליל העליון אונ האט נאך גיפרעגט אויב עס איז
טן דא אקינד פון דעם קצב ווס ער איז גישטארבן דעם אונ דעם
ג זאגין זיי דס קינד ווס דו פרעגסט דרויף איז אזו ארשע ווי זיין
טר איז גיוועזן ער גייט אויך אין שעכט הויז אונ אזו זאל אים זיין
צו זיין פאטר ער גייט ארין אין בית המדרש הערט ער ווי אקינד
ט דעם פסוק אם תבקש כסף וגו' איז ער ארין גיגאנגען אין שעכט הויז
ער גיזעהן ווי דס קינד שפילט זיך מיט די יונגן זאגט ער צו אים
קינד קום מיט מיר איז ער גיגאנגען הט ער אים אן גיקלייד אונ
מיט אים צום רבי אונ דר רבי האט מיט אים גילערינט תורה
ר האט שון גקענט בעסר פון אלי קינדר האט ער אים גימאכט
ער זאל זאגן דיא הפטורה אין שול אונ ער האט מתפלל
ען פאר דעם עמוד אונ ער האט אזוא לאנג גילערינט ביז
האט אים שוין גירופען רבי איז דער פאטר פון דעם קינד וואס
הט אים דן גיוועזן איז ער צו אים גיקומען צו חלום אונ זאגט צוא
יהודי רבי אזו וויא דו האסט מיך מנחם גיוועזן אזו זאל הקב"ה
מנחם זיין דען בשעת מיין קינד הט גיזאגט די הפטורה בקהל
איך פרייא גיווארן פון דעם דין אונ בשעת ער הט מתפלל גיוועזן
דעם עמוד אונ הט גיזאגט קדוש האט מען צו ריסן מיין גזר דין
באנצן ובשעת אז ער איז גיווארן אלמדן האט מען מיר גיגעבן
לק אין גן עדן אונ דס איז ווס מען זאגט חלק לעולם הבא דס איז
חלק וואס איטליכר צדיק הט פר זיך אונ מען האט מיך אויף
אכט מיט דיא צדיקים אין זייער ישיבה ובשעת ער איז נאך
עסער חכם גיווארן אז מען הט אים שוין גירופן רבי האט מען
גיקריינט מיט דר קרוין פון צדיקים וואס זייא ווערין דער מיט
ינט אונ מען הט מיר גגעבן אכילה ושתיה דאס הייסט ווס מען
נהנה מזיו השכינה אונ דאס איז וואס אונזערי חכמים זאגן אז
ם הבא זיצן די צדיקים אונ איטליכר הט אקרוין אויף זיין קאפ
זענען נהנה מזיו השכינה אונ פון דיינעט וועגין רבי האב איך
גיוועזן צו דעם גרויסן כבוד · זכאה איז דיין חלק דאס דר פאר
סטו אגרויבין חשובין חלק לעולם הבא אונ ווער איז אזכאי דער
ווס לאזט איבר איין זון אתלמיד חכם אויף דר וועלט :
אבא הייבט אן יש רעה חולה ראיתי תחת השמש ווי האבן די לייט פאר
שטאפטי הערצער וואס זייא זענען ניט משתדל אין דער תורה
ה זאגט יש רעה חולה איז דען פאר האנדן איין רעה וואס זיא איז
קיין חולה אלא מיר האבן גילערינט אז מצד שמאל גייט ארויס

כמה כוחות הדינים מקטריגים אונ אז זיי גייען ארוס פון נוקבא
דתהומא רבא וויא אלי קליפות זענן אזו זענן זייא זיך מחבר מיט
אנאנדער אונ שפאלטן די אוירים אונ שוועבן אוף דר וועלט אונ
גנעהגן צו די לייט אונ איטליכר הייסט רעה אזו וויא דער פסוק
זאגט לא תאונה אליך רעה אונ ווען זייא קומען מיט כבבולים זענען זייא
גלייך ווי איין חולה דרום ווייל זיי מאכן די לייט צו קמצנים אוף זייער
געלט אונ אז דער גבאי צדקה קומט שלאגט ער אים אין זיין האנט
אונ לאזט אים ניט געבן פון זיין געלט אונ אז עס קומען עניים
שלאגט ער אים אין זיין האנט אונ זאגט אים גיב ניט פון דיין האנט
קיין געלט וויל ער אים געבן עסן לאזט ער אים אויך ניט אונ דאס
טוט ער אלץ כדי זיין געלט זאל גיהיט זיינצו אנאנדערן אונ פון דעם
טאג ווס דער שר רעה רועט אוף אים איז ער אחולה אזו וויא איין
קראנקער וואס ער קען ניט עסן אונ טרינקען דרום איז דאס איין
חולה רעה דרום זאגט שלמה המלך מיט זיין חכמה יש אשר יתן לו
האלהים עושר וכבוד ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו גם זה רעה חולה איז קשה
ווס שטייט ולא ישליטנו האלהים גאט מאכט אים דרויף ניט גיוועלטיגן איז
דאך ניט אין זיין רשות אלא עס וואלט שטיין ולא יעזבנו האלהים ער
לאזט אים ניט וואלסטו אזו גיזאגט אבער ולא ישליטנו דרום ווייל ער
הט גיזעצט דרויף דעם רעה אונ ער הט איין אחיזה אין דעם אזו
לאזט אים הקב"ה ניט אז ער זאל אים צו ברעכן אינטר זיך אונ דרום
אז דר רעה הט דרינען איין אחיזה זענן אלע זיינע וועגין ווי אקראנקר
ער הט ניט קיין מאכט צו גינעהענען צו זיין געלט ער גיט נאר ניט
אויס דר פון ביז ער גייט אוועק פון דר וועלט אונ עס קומט דער
הער פון דעם געלט אונ מען גיט עס אים אפ דרום שרייבט שלמה
המלך עושר שמור לבעליו לרעתו ווער עס זענן די בעלים פון דעם געלט
דר ירשת עס אונ ווארום איז ער זוכה דר צו ווייל דר ערשטער הט
גיגלייבט דעם רעה אונ האט אים גיפאלגט דרום שטייט לרעתו ווייל
דר רעה האט גיהאט ביז אהער דריבער צוא שאפין דרום איז דאס
עשירות גיהיט גיוועזן צום אנדערין :
שלש פעמים בשנה וגו' איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך זאגט רבי
שמעון ווער עס פרייט זיך אין די ימים טובים אליין אונ גיט
ניט צו קיין עני הייסט ער איין רע עין אונ דער שונא איז אויף אים
אזו לאנג מקטרג ביז ער איז אים מעביר פון דר וועלט אונ ברענגט
אויף אים כמה צרות ווס דען איז דר חלק פון הקב"ה אז ער גיט צו
דעם עני ווערליג זיין פר מעג איז כדי ער זאל זיך אויך משמח זיין
דען די צייט קומט הקב"ה צו זעהען זיינע עניים דיא צוא בראכענע
כלים אונ אז ער זעהט אז זיי האבן זיך ניט מיט עפס משמח זיין אונ
קיינר איז זיי ניט משמח אזו גייט ער ארויף אונ וויל חרוב מאכן די
וועלט · אזו קומען די ישיבה פאר הקב"ה אונ זאגן רבונו של עולם
דו ווערסט דאך אן גירופן רחום וחנון זיי מגלגל דיין דר בארמקייט
אוף דיינע קינדר זאגט הקב"ה צוא זיי דיא וועלט ווייסט דאך וואל
אז איך האב די וועלט בשאפן מיט חסד זי זאל דורך דעם איין קיום
האבן אזו ווי עס שטייט עולם חסד יבנה אונ אויף דעם שטייט די גאנצע
וועלט אזו זאגן די מלאכים דר מענטש הט דאך געגעסן אונ גטרונקן
אונ פר מאג צו טאן גוטס מיט ארומע לייט אונ גיט זיי פארט גאר
ניט מיר תיכף קומט דער מקטרג אונ נעמט רשות ער זאל דעם
מענטשן נאך יאגן צו טאן שלעכץ · דען וויא איז נאך גוועזן אזוא איין
מכנים

מכניס אורח ווי אברהם אבינו און אז ער האט געמאכט איין סעודה אזו ווי עס שטייט ויגדל הולד ויגמל אז ער האט אנטוויינט צו יצחק און האט גירופן אלע גרויסע לייט מיט אלע שרים אוף דער סעודה און מיר האבן גילערינט בשעת דר מענטש מאכט איין שמחה קומט דער מקטרג און זעהט אויב דר מענטש האט גיטאן חסד מיט ארומע לייט און זיי זענען אין זיין הויז גייט ער אוועק און אויב ער האט ניט גירופן קיין ארומע לייט אויף דער סעודה און זיי האבן פון אים גאר ניט נהנה גיוועזן מען האט זיי פריער אויך ניט גירופן מען זאל זיי מחיה זיין מיט עסן און טרינקן גייט ער ארויף און איז אויף דעם מענטשן זייער מקטרג ווערט ער גישטראפט דר פאר און אז אברהם האט גימאכט די סעודה האט זיך דר שטן גשטעלט אוף דר טיר אזו וויא איין ארומאן און עס האט קיינער אויף אים ניט אכטונג גיגעבן דען אברהם האט דר לאנגט צו דעם טיש וואס בייא אים זענען גיזעסן מלכים ושרים און אונזער מוטר שרה האט אן גזייגט אלע קינדר פון דיא שרות וואס זענען גיקומען אויף דער סעודה זייא האבן בכוונה ניט גיבראכט זייערע אן זייגערינס צו פרובן שרה אויב זיא קען זייגן קינדער ווארום זיי האבן דאך ניט גיגלייבט אז שרה האט גיהאט איין זון אוף דער עלטער צוא ניינציג יאר דרום שטייט מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה שטייט בנים פיל קינדר דען זיא האט פיל קינדר פון די שרות אן גיזייגט און איבער דעם האט זיא אויך קיין השגחה ניט גהאט ווער עס שטייט ביי דר טיר מען זאל אים געבן עסן און טרינקן מיד תיכף ווי דער שטן האט דס דער זעהען אז מען גיט אויף אים גאר ניט אכטונג איז ער ארויף גיגאנגן און האט מקטרג גיוועזן פר הקב"ה און זאגט רבונו של עולם דו האסט גזאגט אברהם אוהבי ער איז דיין ליב האבער וואס ער היט דיינע מצות לסוף האט ער גימאכט איין סעודה און האט קיין רחמנות ניט גיהאט דר פון צו געבן דיא ארימע לייט ער זאל זיי מחיה זיין און האט נאך ניט מקריב גוועזן אפילו איין טויב זיא זאל זיין לריח ניחוח פר דיר און זיין ווייב שרה זאגט נאך צחוק עשה לי אלהים דו האסט פון איר איין גישפעט גימאכט דר מיט וואס דו האסט איר גגעבן איין קינד אויף דר עלטער זאגט הקב"ה צו אים עס איז בוודאי ניט פר האנדן אויף דער וועלט נאך אזו איין צדיק ווי אברהם · דר שטן האט אבר ניט אפ גלאזט זיין קטרוג און האט אזו לאנג מקטרג גיוועזן ביז ער האט מקבל גיוועזן די גאנצע סעודה מיט גאר די שמחה ביז הקב"ה האט גיהייסן צוא אברהם ער זאל מקריב זיין דעם זון יצחק פר א קרבן עולה און אויף שרה איז נגזר גיווארן זיא זאל שטארבן איבר דעם צער וואס זיא וועט דער שראקן ווערן איבער די עקידה פון יצחק דס האט אלץ גורם גוועזן ווייל זיי האבין ניט מהנה גוועזן פון דר סעודה צו די ארימע לייט· הייגט דארפן מיר פר שטיין ומה דאך אברהם אבינו מיט זיין גרויס צדקות איז אים דר סוף אזו אויס גיגאנגען איבר דר עבירה איז דאך שוין אפל שכן צו אנדערע פראסטע מענטשן וואס פר איין עונש קען זיי דער פאר גרייכן · וויי צו די מענטשן פון דר וועלט וואס זיי גיבן ניט אכטונג אז די גאנצע וועלט האט מער קיין קיום ניט נאר דורך דר תורה דרום זאגט דר פסוק שלש פעמים בשנה דריי מאל אין יאר זאלסטו גוויזן ווערן אין ירושלים און פריער שטייט והיית אך שמח מען זאל זיך פרייען אז עס קומט יום טוב און מען זאל צו די קינדר פון הקב"ה דאס הייסן ארומע לייט אפ געבן זייער חלק איש כמתנת ידו וועלכן דס פאר מעג פון איטליכן מענטשן כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך אזו ווי דיא ברכה וואס דו האסט בקומען פון הקב"ה און אויב חלילה דוא וועסט דאס ניט מקיים זיין שטייט תיכף אין דער אנדרער סדרה שופטים ושוטרים דער שוטר דס מיינט מען דעם שטן אזו וויא אויבן שטייט ככה פעמים וועט ער ברענגן אויף דיר שופטים ער וועט דער וועקן דייני עבירות און דינים מקטרג זיין אויף דיר און דס וועסטו דיר אלץ אליין גורם זיין דרום שטייט תתן לך וועסטו אליין אויף דיר געבן · דרום זאל איטליכער מענטש נזהר זיין אז ער מאכט איין שמחה זאל ער די ארומע לייט אויך משמח זיין מיט עסן און טרינקן וועלג זיין פר מעג דר פר וועט ער גיבענטשט ווערן פון הקב"ה מיט אלע ברכות וכל טוב אמן :

פרשת שופטים

לא יקום עד אחד באיש על פי שנים עדים או שלשה עדים וגו' די מצוה איז גזאגט גיווארן אויף דעם מענטשן וואס ווייסט איין עדות צוא זיין חבר זאל ער גיין צו דעם בית דין און זאגן דס עדות כדי ער זאל ניט שאדין האבין דורך אים קיין געלט און עס איז ניט פר האנדן קיין שום עדות ווינציגר פון צוויי עדות דרום שטייט על פי שנים עדים דרום האבן די חכמים גיזאגט ווער זענען די עדות פון דעם מענטשן פאר הקב"ה אויף אלע זיינע מעשים · די ווענט פון זיין שטוב זאגן אליין אוף אהים עדות און ניט דאס אליין נאר דיא קורות זאגן אויך עדות און ווער זענען דיא קורות ביתו דאס זענען יא קורות לבו זיינע מחשבות פון זיין הארץ זאגן אלע עדות אזו ווי עס שטייט ביי חזקיה המלך ויסב חזקיהו פניו אל הקיר האבן די רבנן גזאגט חזקיה האט מתפלל גוועזן פר הקב"ה מקירות לבו אנשי ביתו וועלן אויך אויף אים עדות זאגן דס מיינט מען די רמ"ח אברים פון דעם מענטשן זאגן עדות אויף אלע זיינע מעשים אזו ווי די חכמים האבן גיזאגט אז ביי דעם רשע ווען זיינע עבירות אויס גקריצט אוף זיינע ביינר אזו אויך ביי איין צדיק זענען זיינע זכיות אויס גיקריצט אויף זיינע ביינר זיי זאלן אויף אים מלמד זכות זיין דרום האט דוד המלך גיזאגט כל עצמותי תאמרנה אלע מיינע ביינער טוען לויבן צו הקב"ה און זאגן אויף מיר עדות דרום האבן מיר גילערינט אז די קורות ביתו פון דעם מענטשן זענען זיינע עדות דס מיינט מען די ביינר וואס זיי ליגן אויף דעם מוח פון דעם מענטשן אזו ווי איין באלקן ליגט אויף דר שטוב דען דר מוח איז אזו וואסר דרויף שטייט המקרה במים עליותיו דאס איז טייטש לשון באלקן · און ווארום איז גאר די עבירות אויס גקריצט אוף די ביינר און ניט אויף דעם פלייש ווייל די ביינר זענען ווייס זעהט זיך דרויף בעסר אן איין כתב איידר ווי אוף איין אנאנדערע זאך אזו אויך איז די תורה אינווייניג ווייס און פון דרויסן איז זיא שווארץ און ניט דס אליין נאר דר גוף מיט דיא ביינר וועלן לעתיד אויף שטיין לתחיית המתים און דרום איז אלץ אויס גיקריצט אוף די ביינר צו ווייזן אז זיי וועלן האבן איין זכיה וועלן זיי אויף שטיין לתחיית המתים · עס איז פר האנדן נאך צוויי עדות אויף דעם מענטשן עין רואה ואזן שומעת די אויגן מיט די אויערן זענען אויך צוויי עדות און דאס בית דין שרייבט אלץ אוף אין איין בוך און איז דן דעם מענטשן אויף אלע דינג און די זון מיט דר לבנה זענען אויך צוויי עדות אזו ווי די חכמים זאגן עס שטייט תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו בכסה איז טייטש צוא

בידעקט דס מיינט מען אז עס קומט ראש השנה אזו קומט דער ס"מ
פר הקב"ה אונ באנגערט מען זאל משפטן די ישראל הייכט הקב"ה
ברענגען עדות אויף זייניע רייד אזו ברענגט ער די זון אונ וויל נאך
ברענגן די לבנה אויך בהאלט זיא זיך פר אים אונ גייט ארויף אויף
עם ארט ווס דרויף איז גיזאגט גיווארן במכוסה ממך אל תחקור עס איז
ייער איין הויך ארט זיא בעט דארטן רחמים אויף די ישראל דרום
שטייט בכסה דס מיינט מען די לבנה ווערט פר דעקט אויף איין ארט
ווס ער קען זיא ניט גיפינען :

י תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה רבי פנחס איז גיגאנגען זיך זעהן מיט
זיין טאכטער וואס זיא איז גיוועזן דיא מוטער פון רבי אלעזר זיא
איז זייער קראנק גיוועזן האט ער גירייטן אויף איין אייזיל אונ דיא
חברים זענען נאך גיגאנגען צו פוס האט ער בגעגינט צוויא ערביים
רעגט ער זייא האט זיך אייך איין מאל ניט גיטראפן איר זאלט
ערין איין קול אויף דעם פעלד זאגין זייא צוא אים עס איז איין
אל גיוועזן נזקנים וואס פלעגן בייא גזלן אלע עוברי דרכים איין
אל האבין זייא באגעגנט איין חבורה פון יהודים אונ האבין זייא
וואלט הרגנן דער ווייל האט דאס אייזיל פון דיא יהודים אן
הויבין צו שרייען עס איז אזוא גיוועזן צווייא מאל האט דאס
אייזיל גישריגן איז גיקומען אפלאם פייער מיט דעם קול אונ האט
די נזקנים פאר ברענט זענען די יהודים ניצול גיווארן זאגט רבי
נחס צוא זייא ערביים מיט דער זאך וואס איר האט
דרשט דער ציילט זעט איר ניצול גיווארן פין אנדערע גזלנים ווס
אבין אויף אייך גילאקערט· הייבט אן רבי פנחס צוא וויינען אונ
זאגט רבונו של עולם דיא יהודים האסטו גיטאן איין נס פון מיינט
וועגין אונ איך האב גאר ניט גיוואוסט ער הייבט אן צוא זאגין עס
שטייט לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו וויפל טובות ווס הקב"ה
טוט מיט די מענטשין אונ זייא ווייסין גאר ניט פון זייא נייערט
הקדוש ברוך הוא אליין ווייסט · איין מענטש גייט אין וועג אונ
גזלנים לאקערן אויף אים זייא זאלין אים הרגנן אזו באקומען זייא
איין אנדערן אונ הרגנן אים לייזט ער אויס יענעם מענטשן פון דעם
טויט אונ דער מענטש ווייסט גאר ניט פון דער טובה ווס הקב"ה
האט מיט אים גיטאן נאר הקב"ה אליין ווייסט דער פון דרום שטייט
לעושה נפלאות גדולות לבדו קיינר ווייסט ניט די נפלאות חוץ פון הקדוש
ברוך הוא אליין זאגט רבי פנחס צוא דער חבריא חבריא איך האב
גיפרעגט די ערביים זענען דאך תמיד עוסק אין פעלד אויב זייא
האבין גיהערט דאס קול פון די חברים ווס זענען עוסק בתורה דען
רבי שמעון מיט רבי אלעזר מיט דער גאנצער חבריא גייען פאר
... אונ זייא ווייסין דער פון ניט אז מיר קומען אן צוא זייא אונ
... איבער האב איך גיפרעגט צוא דיא ערבים אויף זייא ווארום איך
... ים אז דאס קול פון רבי שמעון מאכט ציטערין די בערג מיט די
... וועלדער האבין זייא מיר מגלה גיוועזן ווס איך האב ניט גיוואוסט
... ווי זייא גייען קערין זיך ווידער די ערביים אום אונ זאגין סבא
סבא דו האסט אונז גיפרעגט אויב מיר האבן פון לאנג ניט גיהערט
... ן קול אונ אויף היינט האסטו אונז גאר ניט גיפרעגט דען מיר
האבין היינט גיזעהן איין גרויסע תמיה איינע איבר דער אנדערער
... האבן גיזעהן פינף מענטשין זענען גיזעסין אונ איין אלטער
... ישן זיי האבן מיר גיזעהן עופות השמים האבן זיך איין גיזאמילט

אונ האבן פאר שפרייט זייערע פליגיל אויף זייער קאפ די עופות זענען
אוועק גיגאנגען אונ אנדערי זענען אן גיקומען אונ האבן גימאכט איבר
זייער קאפ איין שאטן אונ דער שאטן איז ניט אוועק פון זייער קאפ
אונ דער זקן האט גירעט אונ זייא אלע האבין אים צוא גיהערט
זאגט רבי פנחס ערביים ערביים אויף דעם האב איך אייך גפרעגט
יהי רצון איר זאלט גיין אייער וועג אונ אייער וועג זאל אייך זיין אן
גיבנייט אין אלעמן וואס איר בדארפט צווייא זאכן האט איר מיר
גזאגט איך בין זיך מיט זיי משבח זיי גיין אוועק זאגן די חבריא צו
רבי פנחס ווי אזו וועלן מיר וויסן דס ארט ווי רבי שמעון רועט זאגט
רבי פנחס לאזט גיין מיין אייזל אליין זי ווייסט אליין דעם וועג האבן
זיי דס אייזל ניט גפירט נייערט זיי האבן עס גלאזט אליין גיין אונ
דס אייזל איז ארום גיגאנגן פון דעם וועג צוויי תחום שבת הט דאס
אייזיל אן גהובן צו שרייען דריי מאל הט רבי פנחס אראפ גנידרט
אונ זאגט צו דר חבריא מיר וועלן זיך אן גרייטן צו מקבל זיין דס
הייליגי לוטרי פנים דען אצונד גיין זייא ארום אנטקעגן אונז · דער
ווייל הט רבי שמעון דר הערט דס קול פון דעם אייזל זאגט רבי
שמעון צו דער חבריא וואס זענען מיט אים גגאנגן לאמיר אוף שטיין
דען דס קול פון דעם אייזל פון דעם זקן החסיד האט זיך דער וועקט
צו אונז אזו איז רבי שמעון מיט דער חבריא אוף גשטאנען הייבט
רבי שמעון אן שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה דעם מזמור האבין דיא
פרות פון די פלשתים ווס האבן גפירט דעם ארון שירה גיזאגט זיי
האבן גזעהן כמה שרים וכמה מדריגות ווס עס איז צו זייא אקעגין
גקומען האבן די קיא גזאגט שירו לה' שיר חדש וגו' ווארום ביי דר שירה
פון משה שטייט שירה לשון נקבה אונ דא שטייט שיר לשון זכר אלא
ביי משה איז נאר דר ארון אליין גגאנגן מיט דר כנסת ישראל מיט
אירי חיילות אונ ניט מער אבר דא איז גגאנגן דער ארון מיט דעם
ווס עס איז דרינן בהאלטן דס איז די לוחות דרום שטייט לשון זכר
כי נפלאות עשה ער הט גטאן נפלאות אין די פלשתים · ומה דאך די
פרות זענען דאך ניט גוויינטליך גוועזן מיט ניסים נאר די שעה האבן
זייא גזאגט שירה מכל שכן דער אייזל פון דעם זקן וואס ער איז
גוויינטליך מיט ניסים זאגט בוודאי שירה ער זאגט ווייטער גרוסי
סודות דר ווייל הט ער דר זעהן רבי פנחס קומט אן זענען זיי גקומען
צו אים הט רבי פנחס גקושט צו רבי שמעון אונ זאגט דא האב
איך גקושט דיין הייליגי מול ווס איז מבושם מיט אלרליי בשמים
פון דעם גן של מעלה זייא זענען זיך זייער משמח מיט אננדר אונ
זיצן אזוי זיי זיצן אזו זענען אלי עופות ווס זייא האבן איין צל גמאכט
אוועק גפלוגן אונ צו שפרייט גווארן אזו הייבט אוף רבי שמעון זיין
קול אונ זאגט איר עופות השמים פר ווס זענט איר ניט משגיח אין
דעם כבוד פון אייער האר ווס ער איז דא אזו זענען זיי אלי גבליבין
שטיין אוף זייער ארט זייא זענען ניט אוועק גפלוגן אבער ניט צוא
גגאנגן זאגט רבי פנחס זאג זייא אז זייא זאלן צוריק גיין אוף זייער
ארט דען מען גיט זיי ניט קיין רשות אוועק צו גיין ווייל דו האסט
גוזר גוועזן זאגט רבי שמעון איך וויים אז הקב"ה וויל אונז טאן ניסים
עופות עופות גייט אייך אייער וועג אונ זאגט צו אייער ממונה ווס
איז ממונה איבר אייך אז ביז אהער זענט איר גוועזן אין זיין רשות
אונ אצונד זענט איר שון ניט אין זיין רשות נאר איך לייג דס אפ
אוף אנדערן זמן זענען זיי אלי אוועק גפלוגן דר ווייל זעהן זיי אז דריי

ביכר זענן מתפשט זייערי צווייגן אויף דריי זייטן איבר זיי אונ איין קוואל ברונין וואסר טוט קוועלין פר זיי אזו פרייען זיך דיא גאנצי חברייא ר' שמעון זאגט צו רבי פנחס אגרוסן צער האבין די עופות גהאט ביז אהער אונ איין צער בעלי חיים באנגערין מיר ניט דען עס שטייט ורחמיו על כל מעשיו זאגט רבי פנחס איך האב זייא דאך ניט מטריח גוועזן נאר אז הקב"ה גיט איין מתנה צוא אונז קענן מיר עס ניט מדחה זיין זיי זיצן אונטר די ביימר אונ טרינקן וואסר אונ רבי פנחס זאגט גרוסי סודות :

פתח ער הייבט אן כי תצור אל עיר ימים רבים ווי גוט זענין דיא ווערן פון דר תורה דען אין איטלכן ווארט איז דא כמה גוטי עצות צו די לייט עס איז ניט דא קיין ווארט אין דר תורה עס זאל דרינן ניט זיין כמה אורות וואס לייכטן בכל צד · דר פסוק איז לפי פשוטו אונ אין דרינען איז די חכמה עליונה מזהיר צו זיין וואס עס בדארף וואול צו דעם חלק וואס איז עוסק בתורה אזו ווי דר פסוק זאגט ובתורתו יהגה יומם ולילה דען דר וואס איז עוסק אין דר תורה איז ער ניט וויא איין עץ יבש נייערט ווי איין בוים וואס ער שטייט ביי וואסר איז דא אין אים שרשים אונ מוח אונ קריפן אונ צווייגן אונ בלעטר אונ פירות אונ בליאונג די זיבן מינים זענן עודה לשבעים אזו אוך דיא דברי תורה די פשיטות פון דעם פסוק אונ די דרשות אונ רמז איז דרינן מרומז חכמה גימטריאות רזין סתימין רזין סתימין איינס איבר דעם אנדרין פסול וכשרי טמא וטהור אסור ומותר· אונ דר נאך זענן זיך מתפשט די צווייגן לכל צד · קום אונ זעה ווי גלובט זענן זיי פר הקב"ה דיא וואס זענן משתדל אין דר תורה דען אפילו אין דר צייט אז דר דין איז שולט אויף דר וועלט אונ הקב"ה הט געגעבין רשות דעם משחית צו פאר דארבן זאגט אים הקב"ה אן אויף די וואס זענן זיך משתדל אין דער תורה אונ אזו זאגט זיי הקב"ה כי תצור אל עיר ווען דו וועסט בלעגרן איין שטאט מחמת זייערי חטאים וואס זיי האבן פאר מיר גוזינדיגט אונ זיי זענן חייב בדין ימים רבים דס איז דריי טעג אזו ווי עס שטייט ואשה כי תזוב זוב דמה ימים רבים איז דאך דר טייטש דרייא טעג אזו דא מיינט מען אוך ווען ווערט דער קענט אז עס איז איין מארד אין שטאט אז עס איז דריי טעג דורך אנגדר זאגט הקב"ה צום משחית איך זאג דיר אז אויף מיין הוז גזינד לא תשחית את עצה דר תלמיד חכם וואס ער איז איין אילן החיים וואס ער טראגט פירות ער איז איין בעל עצה ער גיט איין עצה צו דר שטאט אז זייא זאלן ניצול ווערן פון דעם דין אונ לערינט צו זיי דיא רעכטי וועגן דרום זאג איך דיר אז דו זאלסט אים ניט פר דארבן לנדוח עליו גרזן צו שטוסן אויף אים דעם דין כי ממנו תאכל עסט דען דר מלאך המות פון אים אלא עס איז פר האנדן איין מדריגה ביי הקב"ה וואס ווערט גישפייזט פון דער תורה דס פון איר גייען ארום אלי רוחות הקדושים דען עס איז קיין גרעסרי הנאה ניט דא צו דעם רוח הקודש אזו וויא דיא תורה פון דעם תלמיד חכם הזכאי כביכול ער איז מפרנס דיא מדריגה מער פון אלי קרבנות פון דר וועלט דען בייא קרבנות שטייט אכלתי יערי עם דבשי אכלו רעים דס זאגט הקב"ה כביכול אויף דער הנאה פון קרבנות אונ זינט דס בית המקדש איז חרוב גווארן זענן דאך דיא קרבנות בטל גווארן אזו האט הקב"ה קיין גרעסרין נחת רוח ניט נאר פון דר תורה לערנן דרום זאגט ער כי ממנו תאכל דען דר תלמיד חכם איז מעורר איין מזון ושפע למעלה צו אלי דרום זייא נזהר אין

אים ואותו לא תכרות דו זאלסט אים ניט פר שניידין כי האדם עץ השדה דס איז דר וואס ער ווערט דר קענט למעלה ולמטה עץ השדה דער אילן הגדול פון דעם שדה אשר ברכו ה' דס איז דיא קדושה וואס הייסט שדה דס פון דארטן קומען אלי נשמות וואס זייא זענן אזו וויא עשב השדה דאס אלץ זאגט אן הקב"ה צוא דעם מלאך המות המשחית אויף דעם תלמוד חכם דרום זענן זיי זכאים די וואס זענן עוסק אין דר תורה זיי זענן אילנות גדולות בעולם הזה זעהט וואס הקב"ה האט אונז גטאן ער הט אונז גפלאנצט די ביימר · זכאה איז דר וועג פר אונז אונ ניט איין בוים נאר דריי ביימר וואס זיי שפרייטן די צווייגן לכל צד יהי רצון די ביימר אונ דר קוואל זאל שון פונדאנן ניט אפ גטאן ווערן עד היום שטייען זיי נאך דארטן די לייט רופן זיי נציב"ר פנחס בן יאיר דס איז דאס פלאנצונג פון רבי פנחס בן יאיר ·

איש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו זאגט רבי יוסי ווי צו די לייט וואס זיי זענן ניט מסתכל אין דר תורה ווי צו זייא ווען הקב"ה וועט זיי תובע זיין בדין אויף זייערי מעשים אונ דער גוף מיט דעם נפש וועלן ביידי שטיין אפ געבן דין וחשבון אויף זייערי מעשים דעם טאג וואס דר נפש שייד זיך אפ פון דעם גוף איז איין יום הדין דיא סופרים זענן פיל אונ די בעלי דינים שטייען · אין דעם טאג שטייט דר נחש ער זאל אים בייסן אונ אלי זייני אברים טוען ציטרן אויף אים אונ בשעת די נשמה שייד זיך אפ פון דעם גוף גייט זיא ארום אונ שוועבט אונ ווייסט ניט אין וועלכן וועג זיא זאל גיין אונ צוא וועלכן ארט זיא וועט קומן ווי צו דעם דאזיגן טאג דען ער איז איין יום של רוגז ונאצה דרום גיהער איטליכר מענטש צו גדענקן דעם טאג פון זיין שטארבן אונ מען וועט אים דן זיין פאר דעם מלך הקדוש מען וועט אים ארייןלייגן אין קבר אריין אונטר דר ערד ער זאל פר פולט ווערן אונ די נשמה וועט זיך פון אים אפ שיידן אונ מיר האבן גלערינט אז תמיד דארף דר מענטש אן רייצן דעם יצר טוב אויף דעם יצר הרע גייט דר יצר הרע תיכף פון אים אוועק איז גוט אונ אז ניט זאל ער עוסק זיין בתורה גייט ער נאך ניט אוועק פון אים זאל ער אים דר מאנן דעם יום המיתה איז דאך דיא קשיא דר יצר הרע איז דאך אליין דר מלאך המות וואס האט ער זיך צוא פארכטן פר דעם יום המיתה אדרבה פון דעם יום המיתה הט ער נאך שמחה אונ דרום רעט ער איבר דעם מענטשן צוא זינדיגן כדי ער זאל אים דורך דעם ממית זיין נאר דר פשט איז אזו דר מענטש זאל זיך אליין דר מאנן דעם יום המיתה וועט דר יצר הרע פון אים אוועק גיין דען דר יצר הרע הט מער קיין שליטה ניט נאר דארטן ווי עס איז פר האנדן שמחה מיט גאוה אבר ווען דר מענטש האט איין צו בראכין הארץ שייד ער זיך אפ פון אים קום אונ זעה דר יצר טוב האט ליב דיא שמחה פון תורה אונ דער יצר הרע האט זייער ליב דיא שמחה פון ויין אונ פון ניאוף מיט גאוה דרום גהער דר מענטש אלי מאל ציטערין פר דעם יום הדין הגדול דעם טאג הט ער קיין אנדרן מגין ניט נאר די מצות ומעשים טובים וואס ער הט גטאן אויף דר וועלט· קום אונ זעה עס שטייט ביי די ברידר פון יוסף וייראו האנשים כי הובאו בית יוסף זייא זענן דאך גוועזן אזעלכי שטארקי גבורים אונ איין קליין קינד הט זיי אריין גיפירט צו יוסף אין שטוב אריין האבן זיי זיך גפארכטן איז דאך שון אבל שכן ווען הקב"ה אליין וועט פירן דעם מענטשן צום משפט דארף ער זיך

בוודאי

בוודאי זייער שרעקין דרום נהער איטליכר מענטש נזהר זיין אויף דר וועלט זיך צו שטארקין אונ זאל איין בטחון האבן אין הקב"ה מאמשי ער הט גזינדיגט אז ער וועט אבער טאן תשובה שלימה וועט אים הקב"ה פר געבן דיא זינד אונ ווען ער שטארקט זיך אין הקב"ה איז גלייך ווי ער הט גאר ניט גזינדיגט די שבטים ווייל זייא האבן גזינדיגט מיט דעם וואס זיי האבן יוסף פר קופט דרום האבין זיי זיך גפארכטן אבר ווען זיי וואלטן ניט זינדיגן וואלטן זייא קיין שום מורא ניט גהאט דען די עבירות פון דעם מענטשן צו ברעכין די כוחות מיט דעם הארץ פון דעם מענטשן אונ ער האט קיין כח ניט זיך צו שטארקין איבר דעם יצר הרע דרום שטייט מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו דר מענטש וואס פארכט זיך פאר זייני עבירות טאר ניט גיין אין דר מלחמה אריין אונ אז ער איז גגאנגן מוז ער זיך אום קערין אהיים פון דר מלחמה קום אונ זעה די עבירה פון די שבטים איז גצייכנט גווען לדורי דורות דען עס ווערט פון הקב"ה ניט פר געסן קיין שום זאך וואס דר מענטש טוט אויף דר וועלט מען ווארט אים כמה דורות ביז ער ווערט בצאלט אזו וויא אים קומט אזו גפונן מיר ביי חזקיה המלך ווייל ער הט גוויזן דיא לוחות צוא די שלוחים פון דעם מלך מרודך בלאדן אונ ער הט ניט גמעגט טאן הט הקב"ה גשיקט צו אים ישעיהו הנביא אונ הט אים גזאגט דער פר הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתך ואשר אצרו אבותיך עד היום הזה עס וועט זיין איין צייט אז מען וועט אוועק טראגן אלי אוצרות פון דיין שטוב זעה וואס דם הט גורם גווען ווייל ער הט מגלה גוועזן אזו איין זאך וואס זי איז גוועזן פר הולן דר פר הט דר צד אחר שולט גוועזן אין אזו איין ארט וואס ער הט ביז אהער קיין שליטה ניט גהאט דען אויף איין בהאלטני זאך הט די טומאה קיין שליטה ניט אונ דרוף רועט די ברכה אונ אז ער הט זיי גוויזן הט ער דם אנטפלעקט האבין זיי שון גהאט דרוף איין שליטה דרום שטייט כל מכבדיה הזילוה ווארום האבן זיי זיך פר שעמט כי ראו ערותה ווייל חזקיה האט זייא גוויזן אזו איין זאך וואס ווערט ניט גזעהן נאר ווייל חזקיה איז גוועזן אגרוסר צדיק איז ער ניט גשטראפט גווארן אין זייני צייטן אזו ווי עס שטייט כי יהיה שלום ואמת בימי אין מייני יארין וועט זיין שלום ואמת איך וועל ניט גשטראפט ווערן דר פאר אזו אויך ביי דיא שבטים האט זייער משפט גווארט ביז ער הט גפונן איין שעה מען זאל זיי בצאלן דרום דער עס פילט זיך אין עבירות זאל ער זיך אלי מאל פארכטן אזו ווי פסוק זאגט ופחדת לילה ויומם דרום שטייט איש הירא ורך הלבב דער וואס פארכט זיך פר זייני עבירות ילך וישוב לביתו זאל ער באצייטן תשובה טאן איידר דער יום הדין הגדול קומט אן ער זאל גיין לביתו אויף יענר וועלט כדי ער זאל קענען קומען לשלום :

ולקחו זקני העיר ההוא עגלה בקר רבי חייא זאגט עס שטייט ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני המלאך ה' והשטן עומד על ימינו לשטנו איינדם פסוק דארף מען אכטונג געבן יהושע הכהן הגדול מיינט מען יהושע בן יהוצדק לפני מלאך ה' דאס איז איין ארט וואס אלי נשמות הצדיקים ווערן דארטן בצרור החיים והשטן דאס איז דער יצר הרע וואס ער שוועבט ארום אויף דער וועלט צו נעמן די נשמות אונ אום ציהען דיא רוחות דם איז גוועזן בשעת נבוכדנצר הט אים ארין גווארפן אין פייער מיט די נביאי השקר האט דר שטן מקטרג גוועזן ער זאל זיך פר ברענט ווערין מיט זייא דען דר יצר הרע איז נאר מקטרג בשעת הסכנה דען הט ער רשות צו טאן איין דין אפילו מען הייסט אים ניט אזו ווי עס שטייט ויש נספה בלא משפט איינר ווערט איין גיטאן אזו אן משפטים לשטנו מיינט מען ער הט גיזאגט אדר אלי זאלן פר ברענט ווערין אדר אלי זאלן ניצול ווערן דען בשעת מען גיט אים רשות איז ער ניט מבחין בין טוב לרע ציא איז דר מענטש אצדיק אדר ארשע דרום אז עס ווערט חלילה אין דר שטאט גטאן אמשפט זאל דר מענטש אנטלויפן כדי ער זאל ניט נתפס ווערין מכל שכן דא איז דאך גיוועזן אלי דרייא אין איינעם איז ער בוודאי אין אסכנה ער זאל פר ברענט ווערן אדר זיי זאלן אלי ניצול ווערן דען הקב"ה טוט ניט קיין נס אויף דר העלפט אדר אהאלבן משפט נאר אדר דורך דין אדר דורך אנס אין גאנצן זאגט רבי יוסי טרעפט זיך דען ניט אז עס זאל גטאן ווערן האלב פון דין אונ האלב זאל זיין דורך אנס אזו ווי ביי קריעת ים סוף הט דאך הקב"ה גיטאן אנס צו די ישראל אונ אדין צו די מצרים זייא זענן דר טרונקן גיווארן זאגט רבי חייא דאס איז באמת זייער שווער גיוועזן ווארום למעלה ווערט ניט גיטאן קיין שום זאך נאר בשלימות אדער אנס אין גאנצין אדער דין דרום הט דר שטן מקטרג גוועזן אז יהושע זאל אויך פר ברענט ווערן ביז דר מלאך ה' הט אים גיזאגט יגער ה' בך השטן אויב דו וועסט פרעגין וויא גישקט זיך הקב"ה זאל אים זאגין יגער ה' קום אונ זעה עס שטייט ביי משה ביי דעם סנה וירא מלאך ה' אונ דר נאך שטייט וירא ה' דען דער מלאך ווערט אן גירופן בשם רבו דרום האט דער מלאך ה' גיזאגט יגער ה' הקב"ה זאל אין דיר אן שרייען אונ האט ניט גיזאגט הנני גוער איך שרייא אן אין דיר רבי שמעון איז גיזעסן אונ האט עוסק גיוועזן אין דעם פסוק ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר וערפו שם את העגלה בנחל דער דין איז בייא דר עגלה ערופה מען זאל אפ האקן דעם קאפ מיט איין האק זאגט רבי אלעזר נאך וואס דארף מען אזו צוא טאן הייבט אן רבי שמעון צו וויינן אונ זאגט ווייא איז צו דער וועלט וואס גייען נאך נאך דעם יצר הרע אונ די וועלט קען דר פון ניט ניצול ווערן ביז דר מלך המשיח וועט קומען אויף דר צייט שטייט בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ אין דער צייט וועט דר יצר הרע בטל ווערן אבר אצונד שטייט ער אויף דר וועלט צוא נעמען זייערי נשמות · קום אונ זעה עס שטייט כי ימצא חלל באדמה וגו' דען אלי נשמות פון דער וועלט ווערן צוא גינומן דורך דעם מלאך המות אויב דו וועסט וועלן מיינען אז דר חלל איז אים די נשמה אום גינאנגן דורך דעם מלאך המות עס איז ניט אזו נייערט דורך דעם מענטש וואס הט אים גיהרגת איז אים די נשמה ארוים גיגאנגן פאר דער צייט דרום שטייט ולארץ לא יכופר אונ ניט גינוג אז דער יצר הרע שטייט תמיד מקטרג צו זיין מכל שכן אז מען נעמט ביי אים צו די זאך וואס ער הט בדארפט טאן אונ נעמן די נשמה אונ ער האט אים גיגזילת וועט ער בוודאי אויף אים מקטרג זיין דרום הט השי"ת חס גהאט אויף זייני קינדר אונ הט גהייסן מקריב זיין איין עגלה ערופה צו בווילגן דר מיט אונ מתקן זיין דרום זאגין דיא זקנים ידינו לא שפכו את הדם הזה מיר האבן ניט גורם גיוועזן דאס שפיכות דמים דער מיט קען ער שון אויף זיי ניט מקטרג זיין אונ אויף אלעמען הט השי"ת גיגעבן איין עצה צו דיא לייט אז קיין קיטרוג זאל אויף זייא ניט זיין דעסט גלייכן אום ראש השנה ויום כפור אז דער דין איז שולט אויף דר וועלט אזו שטייט דר מקטרג מקטרג צו זיין אזו מוזן די ישראל

מעורר זיין מיט דעם שופר און מיט דעם קול השופר דר וועקן זיי ביז עס גייט ארויף ביז דעם מקום פון דעם כסא הכבוד פון דין און דר וועקט דעם רחמים און דורך דעם ווערט דר מקטרג מבולבל דען ער וויל מעורר זיין דין און די ישראל דער וועקן רחמים דען ווערט זיין כח שלאף און ער קען גאר ניט טאן און השי"ת איז דן די וועלט מיט רחמים׳ קום און זעה עס שטייט בכסה ליום חגנו בכסה איז טייטש די לבנה ווערט צו גידעקט דען איז דר נחש הרע שולט און קען מזיק זיין די וועלט און אז מיר זענן מעורר מיט דעם קול השופר דעם רחמים אזו גייט די לבנה און פארט איבר דם נחש אזו ווערט ער מבולבל גלייך ווי איינר שטייט אויף פון אשלאף און אום יום כפור מוז מען אים אן טאן אנחת רוח מיט דעם שעיר לעזאזל וואס מען גיט אים דורך דעם ווערט ער נאך אמליץ יושר פר ישראל אבר אום ראש השנה ווערט ער פר מישט ער קען גאר ניט טאן דען זעה די התעוררות פון רחמים גייען ארויף מלמטה און דר וועקין דם התעוררות מלמעלה דען איז השי"ת דן די וועלט מיט רחמים און ווערט גיפונען צו זיי אין די צעהן טעג פון ראש השנה ביז יום כפור מקבל צו זיין אלי וואס וועלן תשובה טאן און דרום האט הקב"ה צו זיי אן גיזאגט צו טאן א מעשה דם דר שטן זאל אויף זיי ניט קענן שולט זיין און ניט ברענגן אויף זיי קיין דין אזו ווי דם רחמנות איז פון איין פאטר אויף זייני קינדר און אלץ הענגט אן אין דיבור ומעשה מתעורר צו זיין למעלה אזו וויא מען האט מפורש גיוועזן :

פרשת כי תצא

כי תצא למלחמה על אויביך וראית בשביה אשת יפת תואר וגו׳ רבי אלעזר איז גגאנגן אין וועג און רבי חייא איז אויך גוועזן מיט אים זאגט רבי חייא עס שטייט וראית בשביה אשת יפת תואר ווארום האט עס דיא תורה מתיר גיוועזן אמער עס שטייט דאך לא תתחתן בם זאגט רבי אלעזר דרום איז זיא מותר ווייל איידר מען האט זיי איין גנומען זענן זיי נאך אין זייער רשות איז עס אסור אבר אז מען נעמט זייא שוין איין איז מותר קום און זעה מען האט דענסט מאל ניט גיפונען קיין אשה כשירה צווישן די ז׳ עממין דרום האט די תורה גישטעלט לעבן בן סורר ומורה דעם דין פון יפת תואר דען דר וואס האט גינומען איפת תואר דר האט מיט איר איין בן סורר ומורה ווייל ביי איר איז שווער די טומאה זאל אוועק גיין דרום שטייט ביי די ווייבר פון מדין וכל אשה יודעת איש למשכב וגו׳ וואל צווא דעם מענטשין וואס ער היט זיין היליגן צייכן דען דורך דעם בהעפט ער זיך אין השי"ת מכל שכן אז ער איז נאך זוכה במצות התורה אזוא שטארקט הקב"ה זיין רעכטי האנט אנטקעגין אים און בהעפט זיך אין הקב"ה און דרום שטייט ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם בנים אתם לה׳ אלהיכם :

בזוהר חדש שטייט כי תצא למלחמה על אויביך רבי שמעון הייבט אן זנח ישראל טוב אויב ירדפו׳ זנח ישראל טוב דאס איז דר יצר טוב וואס שלמה המלך האט אים גירופן טוב אזו וויא עס שטייט טוב ילד מסכן וחכם׳ אויב ירדפו דר פיינט וואס ער יאגט נאך דעם מענטשן דם איז דר יצר הרע וואס שלמה האט אים גירופן שונא ער האט פיל נעמן שלמה זאגט אם רעב שונאך אז דר שונא דר יצר הרע איז הונגעריג דיך מהטיא זיין האכילהו לחם גיב אים צו עסין די היליגי תורה וואס זי הייסט לחם אזו ווי דר פסוק זאגט לכו לחמו בלחמי דרום זאל ער לערנן תורה דאס

צו ברעכן דעם כח פון דעם יצר הרע דרום שטייט והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך דם איז דר יצר הרע וואס מיר מוזן אנטקעגן אים מלחמה האלטן מיט דר תורה אזו ווערט ער איבר גיענטפערט צום מענטשן אין די הענט דרום שטייט ונתנו ה׳ אלהיך בידך ושבית שבי זאגט רבי שמעון וויא אויף דעם תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם דם איז ווען דר מענטש זינדיגט איז דר יצר טוב גיפאנגן ביי דעם יצר הרע און די אברים פון דם גוף זענן אלי בצער און דר יצר הרע איז איבר אים אמלך אבר אז דו וועסט לערנן תורה ושבית שביו וועסט פון אים פאנגן זיין שביה דם איז דר יצר טוב וראית בשביה אשת יפת תואר דם איז די נשמה אזו ווי דר פסוק זאגט אשה יראת ה׳ היא תתהלל דען אלי טאג האלטן מלחמה די חיילות פון דר נשמה מיט די חיילות פון דעם יצר הרע און דיא אברים פון דעם גוף זענן תמיד בצער צווישן דער נשמה און יצר הרע והבאתה אל תוך ביתך דען זי איז שון גיהאט אוועק גישיקט גיוואורן און די שפחה האט גירשת איר הערין און היינט האסטו זי ווידר בקומען אין דיין הויז אריין אזו בדארף ער זיא מיט תשובה מטהר זיין און זאל זי ריינגן פון דר זוהמא וואס דער נחש האט אין איר גיווארפן ווייל זי איז אין זיין רשות גיוועזן וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה דאס זענין דיא זוהמא והסירה את שמלת שביה דוא זאלסט פון איר אפ טאן די מלבושי טומאה און די מיני טומאה פון דעם חטא העגל דען בשעת מתן תורה האבן זיי מקבל גיוועזן דיא לבושי קדושה און אז זיי האבן גיזינדיגט מיט דעם עגל האט מען דם פון זיי אוועק גינומען אזו ווי עס שטייט ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב׳ ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים דם איז דער חודש אלול דם דער מענטש גיהער ויינען אויף זייני עבירות און תשובה טאן אויף זיי דען אין דעם חודש איז משה ארויף גיגאנגן נאך דעם חטא העגל צו בעטין אויף די ישראל פר הקב"ה ער זאל זיי מוחל זיין זייער חטא :

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה ותפשו בו אביו ואמו וגו׳ זאגט רבי אלעזר איך פר ווינדער מיך דרוף אויך האבין מיר אזו גילערנט בשעת הקב"ה האט גיזאגט צו משה די פרשה פון בן סורר ומורה האט משה גזאגט רבונו של עולם איז דם דען מיגליך אז אפאטר וועט אזו טאן צו זיין זון זאגט הקב"ה איך הער וואס דו זאגסט שרייב אויף און זיי מקבל שכר דוא ווייסט אבר איך ווייס מער אז דוא וועסט דרשן דעם פסוק וועסטו גיפינען׳ באותו שעה האט הקב"ה כרמז גיוועזן צו דעם שר יפ"ו דר שר פון דר תורה זאגט ער צו משה איך וועל דיר דרשנ די פרשה וואס זי מיינט כי יהיה לאיש דם איז הקב"ה וואס ער הייסט איש מלחמה׳ בן סורר ומורה דם זענן די ישראל אזו ווי דר פסוק זאגט כפרה סוררה סרר ישראל׳ איננו שומע בקול אביו ער הערט ניט אין דעם קול פון הקב"ה ויסרו אותו אזו וויא דר פסוק זאגט וישלח ה׳ ביד כל נביא וחוזה זאלן זיי שטראפן ולא ישמע אליהם אזו ווי דר פסוק זאגט ולא ישמע אל ה׳ והוציאו אותו דען דר עיקר ויסוד איז די אכילה ושתיה ורגמוהו כל אנש עירו באבנים דם זענן די בני בבל גיוועזן וואס האבן גישליידערט די ישראל מיט שטיינר און האבן צו בראכן זייערי טויערן׳ אז משה האט דם דר הערט האט ער אן גישריבן די פרשה אם לא תדעי לך היפה בנשים דוא רעכט וועדיגי פון די ישראל אז דו ווילסט צאי לך בעקבי הצאן דם זענן די שולין און בתי מדרשים ורעי את גדיותיך דם זענן די קליינע קינדר פון דם רבי וואס זיי האבן נאך קיין חטא ניט על משכנות הרועים דאס

זענן די מלמדים און ראשי ישיבות :
...בי אלעזר מיט זיין חבריא זענען גיגאנגן אין וועג דער ווייל איז
גיקומן צו פליהן אטויב רבי אלעזר זאגט צוא איר דו טויב
...ימט דאך תמיד כשר און רעכט פארטיג אין דיין שליחות גייא צו
...יין שווער רבי יוסי בן לקוניא און זאג אים אז איך מיט דר גאנצר
...חבריא קומן אן צו אים אנס וועט דיר גישעהן אין דרייא טען און
...אלסט גאר קיין מורא ניט האבן דען מיר גייען צו אים בשמחה דר
...אך זאגט ער איך בין מיך ניט זייער משמח און עס טוט מיר זייער
...אנק אויף איין רמון מלא וואס עס איז גיגעבן גיווארן אויף זיין
...רט הייסט אוך יוסי אזו איז די טויב אוועק גיפליגן פון זייא און
...חבריא זענן אוועק גיגאנגן פון דעם ארט זאגט רבי אבא צוא
...בי אלעזר איך פר וואונדר מיך זייער אויף דער מעשה פון דר
...ויב זאגט ער צו אים די טויב איז גקומן צו מיר מיט איין שליחות
...ון זאגט אז מיין שווער רבי יוסי בן לקוניא לוגט שלאף און פון
...ירי רייד ווייס איך אז ער איז ניצול גווארן און אויף זיין ארט הט
...עז גיגעבן איין אנדרן רבי יוסי מפקיען ווי זיי גייען אזו קומט
...יין ראב און שטעלט זיך פר זיי און שרייט מיט גרוס כח זאגט
...בי אלעזר צו דעם שלעכץ ביסטו אן גיברייט מודיע זיין גיי דו
...יין וועג איך ווייס פריער פון דיר אז ער איז גשטארבן זאגט רבי
...לעזר צו דר חבריא מיר וועלן גומל חסד זיין מיט דעם פולן רמון
...ייסט רבי יוסי מפקיען דען ער איז אוועק גיגאנגן פון דער וועלט
...ון עס איז קיינר ניט ראוי מיט אים זיך מתעסק זיין ער איז נאהונט
...יא אונזר וועג זענון זייא אראפ גיגאנגן פון דעם וועג און זענון
...גאנגון אין דעם ארט אריין איז זיי דיא גאנצע שטאט אנטקעגון
...גאנגון און די חבריא זענון גיקומון אין דעם הויז פון דעם רבי
...סי מפקיען און ער הט גלאזט איין קליין קונד בשעת דר פאטר
...יז גישטארבון הט דס קונד קיינום ניט גילאזט צו גנעהנן צו דעם
...עט נאר ער אליין הט גינעהונט און הט זיך גליינט אויף אים ער
...ט בהעפט זיין מויל מיט דעם פאטרם מויל און הט גיוויינט ער
...ט אן גיהובן צו שרייען רבש״ע עס שטייט אין דיין תורה כי יקרא קן
...ור לפניך בדרך בכל עץ וגו׳ שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך רבונו של
...לם זייא דו אליין מקיים דיין תורה מיין פאטר און מוטר האבון
...לאזט צוויי קונדר מיך מיט איין קליינו שוועסטר האסטו גזאלט
...ינן צו נעמון פון דר וועלט און זיי לאזון מקיים צו זיין שלח תשלח
...ת האם ואת הבנים תקח לך רבש״ע אויב דוא וועסט זאגון עס שטייט
...אך את האם דוא מוטער אבר ניט דער פאטער עס איז דאך אלץ
...יינם פאטער און מוטר און ווידר דוא האסט שיין אונזר מוטער
...אונז צוא גינומן האט אונזער פאטר אונז צוא גידעקט מיר זאלון
...ענון לעבון אויף דר וועלט היינט האבון מיר ניט קיין פאטר און
...ט קיין מוטר וואס וועלון מיר טאן ווי איז דר דין פון דר תורה ער
...אט אזו גזאגט און הט זייער גוויינט האבן רבי אלעזר מיט דער
...בריא אוך מיט אים גוויינט וויא ער שרייט און וויינט הייבט אן
...בי אלעזר צו זאגן עס שטייט שמים לרום וארץ לעומק ולב מלכים אין חקר ווי
...בי אלעזר לאזט אום דעם פסוק איז אראפ איין פייערדונו זייל און
...ט גמאכט איין צווישן שייד צווישן דעם מת רבי יוסי און צווישן
...מענטשן וואס זענון דארטן גשטאנען און דס קונד הט בהעפט זיין
...ל מיט זיין פאטרם מויל און הט זיך ניט אפ גשייד פון אים זאגט

רבי אלעזר אדער הקב״ה וויל דא טאן איין נס אדער ער וויל ניט
מיר זאלון זיך מיט אים מתעסק זיין נאר דיא רייד מיט דעם גוויין
און דס שרייען פון דעם קונד קען איך ניט סובל זיין · וויא זיי זוצון
אזו הערון זיי איין קול וואס הט גזאגט פול זוכה ביסטו רבי יוסי די
רייד פון דעם קליינום צוקעלו מיט זיינו טרערון זענון ארוף גגאנגן
פר דעם כסא המלך און האבון גימשפט דעם דין און הקב״ה האט
פר אים מוסר גיוועז דרייצעהן מענטשון צו דעם מלאך המות און
דיר הט מען מוסיף גיוועז אויף דיין לעבן צוויי און צוואנצוג יאר ביז
דו וועסט דיין גאנץ צוקלו דס לובו קונד ברענגון צו הקב״ה לערנן
תורה און רבי אלעזר מיט דר חבריא שטיין אויף און לאזן ניט קיין
שום מענטשן שטיין אין שטוב · מיד תיכף האבן זיי דר זעהן אז דר
עמוד אש הט זיך אפ גטאן און רבי יוסי האט גיעפונט זיינו אוגון
און דס קונד הט נאך גהאלטן זיין מויל בהעפט צו זיין פאטרם מויל
זאגט רבי אלעזר וואול איז אונזר חלק וואס מיר האבן זוכה גוועז
צו זעהן עין בעין תחית המתים זענון זיי גגאנגן צוא אים און דאס
קונד איז חליש גבליבן זאגן זיי צו אים וואול איז דיין חלק רבי יוסי
ברוך רחמנא גלויבט איז השי״ת וואס ער הט אונז אזו אנס גטאן דורך
די טרערן פון דיין קליין קונד און מען הט דיר גמערט לעבעדוגו
יארוז זיי האבון גנומן דס קונד און האבון אים גקושט און האבון
גוויינט מחמת גרוס שמחה זיי האבון דס קונד אריין גנומן אין איין
אנדר הויז און האבן אים תיכף ניט גזאגט אז דר פאטר איז לעבדיג
גווארן דר נאך האבן זיי אים אוס גזאגט און האבון זיך דארטון
זייער גפרייט דריי טעג האבון זיי מיט דעם רבי יוסי מחדש גוועזן
פיל חדושים אין דר תורה זאגט רבי יוסי מען הט מיר ניט גגעבון
קיין רשות מגלה זיין וואס איך האב גזעהן אויף יענר וועלט ביז נאך
צוועלוף יאר אבר דרייא הונדרט מיט פונוף און זובעצוג טרערן
וואס מיין קונד הט פר גאסון זענען אלו אריין גגאנגן בחשבון פר דעם
מלך הקדוש און דא שווער איך פר אייך חבריא בשעת מיין קונד
הט אן גהובן דעם דאזיגן פסוק און הט גזאגט די רייד זענון דער
צוטרט גווארן צוויי הונדרט שטולן בישיבה של רקיע און אלו זענן
גשטאנען פר דעם מלך הקדוש און האבן גבעטן אויף מיר איז הקב״ה
דר פילט גווארן מיט רחמנות אויף מיר און עס איז אים גפעלן דיא
רייד פון מיין קונד און ווי ער הט זיך מוסר נפש גוועז פון מיינוט
וועגן און עס איז גשטאנען איין אפוטרופוס און הט גזאגט רבש״ע
עס שטייט דאך ספי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם
לאז אים ביי שטיין דר זכות פון זיין תורה און דר זכות פון זיין
קליין קונד וואס ער הט זיך אזו מוסר נפש גיוועז פון זיין פאטערס
וועגן אזו הט הקב״ה גרופן צו דעם מלאך המות און הט אים גגעבן
ערבות אנדרי דרייצעהן מענטשן און הט מיך ווידר אום גקערט
אין דר וועלט אריין אויף צוויי און צוואנציג יאר און הקב״ה הט
גזעהן אז איר זענט צדיקי אמת דרום איז דר נס גשעהן פר אייערו
אוגן הייבט אן רבי יוסי צו זאגן עס שטייט ה׳ ממית ומחיה מוריד שאול
ויעל אין דעם פסוק דארף מען מסתכל זיין ווי אזו זאגט ער ה׳ ממית
איז דען הקב״ה ממית אמער זיין נאמן איז דאך איין לעבן צו אדי
און קיין מיתה גשוקט זיך ניט צו זאגן ביי אים וועסטו וועלן זאגון
ווייל אז הקב״ה איז מיט דעם מענטשן אזו קען דר מקטרג אים ניט
ממית זיין און אז הקב״ה טוט זיך אפ פון אים אזו קען דר מקטרג

צו טרעטין אונ ממית זיין עס איז ניט אזו נאר אזו איז דער פשט ה׳
ממית הקב״ה איז ממית די טומאה מיט דר קליפה דיא אז די טומאה
דר זעהט דס לוטרקייט פון כבוד הקב״ה מיד תיכף שר די שרעקניש
איז זיא מת פון דער וועלט אונ השי״ת איז תיכף מחיה דעם רוח
הקודש פון די מענטשין וואס ער קומט מצד הקדושה אונ איז אים
מקיים אין רעכטן שטאנד דס אליז טוט השי״ת אין איין צייט דעם
איז ער ממית אונ דעם איז ער מחיה מוריד שאול ויעל ער מאכט
נידרין דעם רוח הקודש אין גיהנם ארייִן ווס ער הייסט שאול דארט
ווערט ער גרייניקט אונ ברענגט אים ווידער ארויף אין גן עדן ארייִן
אוף דעם ארט וויא ער דארף אונ איר חברייא זאלט דאס וויסן אז
בשעת איך בין אוועק גגאנגן פון דער וועלט איז מיין רוח ארויף
גגאנגן אונ ביז השי״ת הט זיא ניט מחיה גוועזן איז מיין גוף גוועזן
גשטארבן אונ בשעת מיין קינד הט אן גהובן צו ריידן איז אים די
נשמה אום גגאנגן אונ הט בגעגינט מיין נשמה וויא זיא איז ארוס
גגאנגן פון דר טבילה פון דעם גיהנם אונ זי איז אריין גגאנגן אוף
אזו איין ארט ווי מען האט זיא דארטן גמשפט אונ מען האט איר
מוסיף גוועזן צוויי אונ צוואנציג יאר פון וועגן די רייד אונ די טרערן
פון מיין קינדי פון היינטאן אונ ווייטר דארף איך עוסק זיין בתורה
אזו וויא איך האב גזעהן דען וייל איך האב אזעלכעס גזעהן טאר
איך שון ניט עוסק זיין אין די הבלי עולם ער הייבט אן עס שטייט
יסור יסרני יה ולמות לא נתנני דוד המלך הט דס גזאגט אז עס איז איבר
גפארין אוף אים אליז דינג בעולם הזה דאס ער איז אנטלאפן אין
אפרעמד לאנד קיין ארץ פלשתים אונ פון אלימען הט אים השי״ת
ניהאלפן דרום זאגט דוד דו האסט מיך גשטראפט אוף מייני זינד
היינט בין איך שון ריין דען איך האב מקבל גוועזן מיין עונש בעולם
הזה ריין צו מאכן מיך בעולם הבא דרום זאגט ער יסור יסרני יה דוא
האסט מיך גשטראפט אוף דר וועלט ולמות לא נתנני דוא האסט מיר
ניט איבר גלאזט מייני חטאים אוף נאך דעם טוט אזו איך אויך
השי״ת הט מיך ריין גמאכט אוף דר וועלט כדי איך זאל ניט קומין
בחרפה לעולם הבא:

פתח דם קינד הייבט אן אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו׳ אבינו
מת איז דען זייער פאטר אליין גשטארבן אין דר מדבר עס
זענין דאך גשטארבן כמה רבבות אלא כמה מענטשן קריגן אין
דעם איינער זאגט זייער פאטר איז גוועזן איין מקושש עצים ער האט
גקליבן האליץ אום שבת דרום איז ער גשטארבן דרום שטייט בחטאו
מת אונ אטייל זאגן אנדרש נאר דעם טאג ווס מיין פאטר איז קראנק
גווארן הט ער מיך גלערינט אונ איך האב גזעהן וואס איך האב
גזעהן דס מיין פאטר הט מיר אן גזאגט אז איך זאל עס ניט מגלה
זיין אלא זייער פאטר איז גוועזן צלפחד אגרוסר מאן פון דעם שבט
יוסף אונ וייל ער איז ניט גוועזן קיין גרוסר למדן דרום איז ער קיין
נשיא ניט גוועזן אונ ער הט ניט גהיט זיין מול אנטקעגן משה צוא
ריידן אוף אים דרום שטייט ויסת עם רב מישראל ער איז קיין למדן ניט
גוועזן נייערט איין רב משפחה אונ וייל ער האט גרעט אקעגן משה
זאגט ער מת במדבר דס איז לשון דיבור וייל ער האט גרעט אקעגין
משה האבן דיא טעכטר גמיינט אז ער איז אים איין שונא דרום
האבן זיי גבראכט זייערי רייד צו משה מיט אלעזר מיט די נשיאים
פון דאנן לערנן מיר אפ אז איינר פארכט זיך פר איין דיין ער זאל

אים ניט רעכט פסקנן זאל ער אוף אים מוסיף זיין נאך דיינים דע[...]
זעט ער זיך פארכטן פר זיי צו פר קרימען דעם דין אבר זיי האב[...]
ניט גוויסט אז משה איז אגרוסר ענוו מכל אדם אונ אז משה ה[...]
גזעהן אז זיי זעצין דיא נשיאים צום דין האט ער זיך גאר אפ גטא[...]
דרום ויקרב משה את משפטן לפני ה׳ אבער אנדערי דיינים איז ניט א[...]
חאטשי מען איז מוסיף אנדרי דיינים צו זייא שיידן זייא זיך פארכ[...]
ניט אפ די הייסן עזי פנים זיי האבן ניט דיא ענוה פון משה וואו[...]
צו דעם חלק פון משה:

רבי אלעזר מיט דר חבריא פרייען זיך זייער זאגט רבי יוסי איך[...]
בעט אייך איר זאלט אים חס ושלום קיין עין הרע ניט געב[...]
דען ער איז נאך ניט אלט קיין פינף יאר זאגט רבי אלעזר פארכ[...]
זיך חס ושלום ניט פר אונזר עין הרע דען מיר קוקן אוף אים בעי[...]
טובה אונ דס ווס דו זאגסט פינף יאר דס איז די פינף יאר אשר א[...]
חריש וקציר ער זאל ניט פאר שניטין ווערן פון דער וועלט זאגט רב[...]
אלעזר צו רבי אבא מיר וועלן דא זיצן אלי זיבן טאג דען ביז זיב[...]
טאג איז דס בית נאך ניט מיושב דען וייל בייא איטלכן וואס ע[...]
שטארבט גייט די נשמה אוועק אלי זיבן טאג פאר דעם טוט או[...]
איז ניט מיושב אוף איר ארט אונ היינט איז זי ווידר אין גוף ארי[...]
גגאנגן איז זיא נאך ניט רעכט מיושב אוף איר ארט זיבן טאג זאג[...]
רבי אבא צו אים מיר האבן דאך גלערינט פתוח תפתח את ידך לאחי[...]
לענייך ולאביונך פון דעם לערנן מיר אפ אז זיין פריינד איז בילכר פ[...]
אפרעמדן דרום שטייט פריער לאחיך אונ דר נאך לענייך אונ דע[...]
נאך לאביונך אונ דיין שווער רבי יוסי בן לקוניא ליגט אוך שלא[...]
לאמיר צו אים גיין גומל חסד זיין זאגט רבי אלעזר וודאי איז רעכ[...]
אזו נאר אז מיר וועלן צוריק גיין וועלן מיר זיך אום קערן אהע[...]
אונ די גאנצי צייט ווס מיר וועלן גיין אהין אונ אהער וועלן מי[...]
אליז זעהן תחיית המתים זייא קושן דעם ינוקא אונ בענטשן אי[...]
אונ גייען אוועק זאגט רבי אלעזר איך פאר וואונדר מיך אוף די[...]
קינדר פון דעם דור ווי שטארק איז זייער כח זאגט רבי אבא וואו[...]
צו דעם חלק פון דעם סבא פון דעם דור דאס איז רבי שמעון דע[...]
אין זייני צייטן וויל הקב״ה מתקן זיין די צוויי ישיבות אונ מאכן אי[...]
ישיבה גדולה עליונה ווי עס גהער צו זיין דען עס וועט שוין אזו אי[...]
דור ניט זיין ביז משיח וועט קומין:

פרשת כי תבא

והיה כי תבא אל הארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך נחלה ווען דיא נשמה קומ[...]
ארויף אין איר לאנד ווס דאס איז דער עולם המנוחה ונחל[...]
וארץ החיים של מעלה ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך דא[...]
זענן די מעשים ווס זיי הייסן פרי צדיק עץ חיים אלי מעשים טובים וא[...]
ער הט גטאן אוף דר וועלט ברענגט ער מיט זיך ושמת בטנא דס א[...]
ער בדארף מסדר זיין לערנן ומעשים טובים איידער ער שטארב[...]
אונ זאמילט דס איין בטנ״א דס באטרעפט בכלי׳ ובאת אל הכהן דס א[...]
מיכאל כהן גדול וואס ער איז משמש למעלה אוף דעם מזבח ש[...]
מעלה ער איז דרויף מקריב דיא נשמות הצדיקים ולקח הכהן נעמ[...]
מיכאל אים מיט זייני מצות והניחו לפני מזבח ה׳ אלהיך וענית ואמרת א[...]
אובד אבי דס איז דר יצר הרע האט פאר לאזן צוא אדם הראשון א[...]

דורך לג

ורך איס איז נגזר געווארן מיתה צו אלי דורות וירד מצרימה די נשמה
ט אראפ גנידרט אויף דער וועלט וואס עס זענען פיל מצרים אונ
דיחים ווס זיי ריידן אן דעם מענטשן ער זאל זינדיגן ויגר שם במתי
עט דם אין דר יוגנט האב איך קיין פיל מצות ניט גיהאט אבער דר
אך ויהי שם לגוי גדול עצום ורב גדול בתורה אונ גדול במצות ומעשים
טובים אונ איבר דעם וירעו אותנו המצרים האבן זיך די משחיתים אויף
אונז נאך מער גישטארקט דען דר ווס איז גרעסער הט ער אגרוסן
צר הרע ויתנו עלינו עבודה קשה מחמת די תאוות ווס דר גוף הט לוסט
ו זיי אז מיר האבן גזעהן אז דר יצר הרע שטארקט זיך אויף אונז
צעק אל ה' האבן מיר גשריגן צוא גאט ער זאל אונז העלפן וישמע ה'
ת קולנו הט אונז גאט גהאלפן ויוציאנו ממצרים ער הט אונז אוס גצויגן
ון די מצרים די בליידיגר אונ מסטינים דם זענען די פיר יסודות פון
ון דעם גוף ווס זיי האבן לוסט צו די תאוות עולם הזה אונ דאס
יז איין צער פר דר נשמה דאס אונז הקב"ה אוס גליזט פון זיא
רום זאגט ער פיר זאכן ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול ובאותות ובמופתים
ם איז גלוי שכינה דען איטלכר איידר ער שטארבט זעהט ער דיא
שכינה אזו ווי דר פסוק זאגט כי לא יראני האדם וחי אז ער לעבט קען
ר ניט זעהן די שכינה אבער אז ער שטארבט זעהט ער יוא ויביאנו
ל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת דאס איז ארץ החיים בעולם הבא
ס מיר האבן אצונד זוכה גוועזן ועתה הנה הבאתי וגו' ושמחת דו וועסט
יך דארטן משמח זיין מיט דעם גרויסן שכר ווס דו וועסט דארטין
עהן אזו ווי עס שטייט מה רב טובך אשר צפנת ליראיך . ולביתך צו דיין גוף
ען אז דר גוף איז בטוח אין קבר וועסטו זיך משמח זיין מיט דעם
ף והלוי דם איז דר יצר טוב והגר דם איז דר יצר הרע דען דורך דם
צר הרע איז ער דם אליץ זוכה אונ הט אזו אגרוסן שכר דרום זענין
יך אלי מיט אים משמח אונ אין זוהר פרשת ויקהל שטייט רבי
בא זאגט עס שטייט ויאמר ה' לדג ווען האט הקב"ה גרעט מיט דעם
יש אלא בשעת ימי בראשית אין פינפטן טאג זענען די פיש בשאפן
ווארן הט הקב"ה גבאטן צום פיש איין צוא שלינגן צוא יונה אונ
נה זאל ביי אים זיין דריי טאג אזו אויך אלי נסים ווס הקב"ה הט
טאן האט ער אליץ אוס גנומן בששת ימי בראשית איין תנאי אז
ס זאל אין דר צייט גשעהן דר נס אונ אזו אויך איז איין רמז פון דעם
דג מיט יונה אויף די מעשים פון די לייט :

נה ווס ער הט גנידרט אין דר שיף איז אליץ ארמז אויף דר נשמה
זיא נידרט אויף דר וועלט אין גוף אריין אונ אז זיא ווערט
חברותא מיט דעם גוף הייסט זיא יונה גליך ווי עס שטייט לא תונו
יש את עמיתו דען גייט דר מענטש אויף דר וועלט אזו ווי איין שיף
יט בים הגדול אונ ער בדענקט זיך אז ער בדארפצו בראכן ווערן
ריב הייסט ער אניה דם איז לשון קלאגין אזו וויא עס שטייט תאניה
יה אונ דר מענטש כל זמן ער איז אויף דער וועלט זינדיגט ער אונ
יינט ער וועט ניצול ווערין אונ וועט אנטלויפין פון גאט ניצול צו
ערן פר זייני עונשים אונ ער איז גאר ניט משגיח אויף יענר וועלט
ר זאל טאן מעשים טובים דען שטייט ויטל ה' רוח וגו' ער ווארפט
יף אים אגזירה קשה וחזקה דען דער שטן שטייט פאר אים אונ
ערט אלי מאל דין ומשפט אויף דיא חטאים ער מאכט שטורעמן
שיף ער איז מזכיר דיא חטאים פון דעם מענטשן צו פייניגן אים
ן זייני הענט ער איז אזו לאנג מקטרג ביז ער פאלט אריין אין זייני

הענט דרום שטייט ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם די נשמה נידרט
אריין אין די זייטין פון דעם גוף זיא הט שוין קיין קיום ניט אין דעם
גוף אזו ווי פריער וישכב ער ווערט קראנק וירדם חלשט ער ליגט שון
דר וועקט ער זיך פארט ניט ער זאל תשובה טאן שטייט ווייטר ויקרב
אליו רב החובל דר וועקט זיך צו אים דר יצר טוב ער איז אזו ווי אשיף
מייסטר ווס ער פירט די שיף אין רעכטן וועג אזו פירט דר יצר טוב
דעם מענטשן ויקרב אליו אונ גינעהנט צו אים דען ביז אהער האט ער
אים מרחיק גיוועזן אונ היינט איז ער זיך שוין מקרב צוא אים אונ
זאגט אים מה לך נרדם ווס שלאפסטו אונ דר וועקסט זיך ניט תשובה
צו טאן קום קרא אל אלהיך רוף צו דיין גאט דען מען ברענגט דיך אויף
לדין אויף אלי דייני מעשים ווס דוא האסט גיטאן אויף דער וועלט
דרום דארפסטו תשובה טאן אויף דייני זינד טאמר וועט זיך הקב"ה
איבר דיר דר בארמן ולא נאבד מיר ביידי דר יצר טוב מיט דעם יצר
הרע זאלן ניט פר לארן ווערן אזו ווי אויבן שטייט צוסערשטין זאגין
זיי צו אים מה מלאכתך גידענק נאר וואס פר איין מלאכות דוא האסט
גיטאן אויף דער וועלט מיט דייני עבירות כאין תבא באדענק דיך פון
וואנען דוא קומסט ארויס פון אטיפה סרוחה דרום גיהערסטו זיך
מכניע זיין פאר דיין הארין אונ זאלסט זיך ניט האלטן בגאוה אונ
תשובה צו טאן זעה נאר מה ארצך פון וואנען דו ביסט בשאפן גיווארן
פון דר ערד דר נאך זאגט ער אים ואי מזה עם אתה פון וואס פר אפאלק
דו קומסט ארויס אויב דו האסט עפים זכות אבות זיי זאגן אויף דיר
מגין זיין פר דעם בית דין של מעלה ויטל ה' רוח סערה על הים דם מיינט
מען דעם יצר הרע ווס ער הייסט רוח סערה ער זאל מקטרג זיין צו
טאן אמשפט אזו קומען פיל מלמדי חוב אונ פיל מלמדי זכות אונ
אז דער מענטש איז ניט זוכה שטייט ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא
יכולו די וואס האבן מלמד זכות גיוועזן אויף אים אונ האבין גיוואלט
אים ווידער ברענגן אל היבשה דאס הייסט די וועלט ער זאל בלייבין
לעבן ולא יכולו האבן זיי ניט גיקענט ווארום כי הים הולך וסוער עליהם דער
גזר דין שטארקט זיך זייער אויף אים אזו נידרן אראפ דרייא ממונים
שלוחים איינר שרייבט אויף אלי זייני מצות ומעשים טובים אונ אלי
זייני עבירות ווס ער הט גיטאן אויף דר וועלט אונ איינר מאכט דעם
חשבון פון זייני טעג וויפל ער הט גילעבט איינר וואס איז מיט אים
גיגאנגן במעי אמו אונ דער גזר דין ווערט גישטילט ביז דער צייט
ווס ער שטארבט וישאו את יונה מען טראגט אים ארויס פון זיין שטוב
אויף דעם בית הקברות איז ער איין צדיק רופט מען אויס אויף אים
גיט אפ כבוד צו דעם גשטאלט פון דעם מלך יבא שלום ינוחו על משכבותם
לאז ער גיין אין גן עדן אריין איז ער אבר איין רשע רופט מען אויס
ווייא צו דעם מענטשן עס וואלט אים בעסער גיוועזן אז ער וואלט
ניט גיבארן גיווארן דען עס שטייט ויטילו אל הים ויעמוד הים מזעפו אז מען
ברענגט אים אין קבר אריין וואס דארט איז דר מקום הדין ווערט
שוין דער רוח סערה גישטילט פון זיין צארן דער מיט ווס ער האט
אים גיבראכט למיתה אונ דער קבר שלינגט אים איין וואס שטייט
ווייטר ויהי יונה במעי הדגה שלש ימים דם זענען די ערשטי דרייא טעג וואס
דיא גידערים אין דער בויך ווערט אים צו שפאלטן אונ דער טינוף
ווערט פאר קערט אויף זיין פנים אונ זאגט צו אים נעם דיר צו וואס
דוא האסט אין מיר אריין גילייגט דוא האסט אל טאג גיגעסין אונ
גיטרונקן אונ קיין ארומאן האסטו ניט גיגעבן אלי דייני טעג זענען

גיוועזן

גיוועזן גלייך ווי ימים טובים אונ די עניים זענן הונגעריג גיוועזן דרום נעם דיר אפ וואס דו האסט אין מיר גיגעבן אזו שטייט וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם נאך די דרייא טעג איז מען דעם מענטשן דן אויף זייני אויגן מיט די הענט אונ די פיס ביז דרייסיג טעג איז מען דן דעם גוף מיט דעם נפש בנאנד אזו ווי אונזרי חכמים האבן גזאגט איין משל פון אבלינדן מיט אהינקידיגן וואס זענן גוועזן שומרים איז מען מרכיב דעם חיגר על הסומא אונ דרום אלי דרייסיג טעג ווערט נאך דיא נשמה גיפונען אויף דר וועלט זיא גייט נאך ניט ארויף צו איר ארט אזו ווי איין אשה אז זיא איז ניט ריין טאר זי ניט גיין צווישן מענטשן אזו אויך איז די נשמה אלי דרייסיג טאג דער נאך גייט דיא נשמה ארויף אונ דר גוף ווערט פאר פוילט אין דר ערד ביז דר צייט וואס הקב"ה וועט מחיה מתים זיין אונ עס וועט זיך דער וועקן איין קול צווישן די קברים אונ וועט זאגן הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טליך וארץ רפאים תפיל ווען וועט דס זיין אז דר מלאך המות וועט אפ גטאן ווערן ווערין פון דר וועלט אזו ווי דר פסוק זאגט בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל הארץ דען עס שטייט ויאמר ה' לדג ויקיא את יונה אל היבשה דס קול וועט זיך דר וועקין צווישן די קברים אונ ער וועט זאגן צו דעם קבר וואס ער הייסט דג ער זאל אויס שפייען דיא מתים אזו וועלן אלי קברים אויס שפייען זייערי מתים אזו וויא דער פסוק זאגט וארץ רפאים תפיל דיא ערד וועט ארויס ווארפין פון זיך דיא מתים וואס הייסן רפאים ווייל זייא זענן מקבל איין רפואה אונ וועלן גיהיילט ווערן אביין מיט דעם אנדרן דרום הייסן זיי רפאים אויב דו ווערסט פרעגן עס שטייט דאך ביי די רשעים רפאים בל יקומו זייא וועלן ניט אויף שטיין נאר דער אמת די גאנצי וועלט וועלן גיהיילט ווערן דיא בייער בבית הקברות נאר אטייל וועלן אויף שטיין אונ אטייל וועלין בלייבין ליגן אויף זייא שטייט רפאים רפאים חאטשי זייא וועלן גהיילט ווערן בל יקומו וועלין זיי פארט ניט אויף שטיין וואול איז דער חלק פון דיא ישראל וואס בייא זייא שטייט נבלתי יקומון אונ אזו וויא דער פיש וואס האט איין גישלונגן צו יונה איז ער באלד גיפייגערט אונ נאך דרייא טעג איז ער ווידער לעבידיג גיווארן אונ האט צוא יונה אויס גישפויגן אזו אויך די ערד הייסט אצונד מת אונ לעתיד וועט זיא נאך געבין חיות צוא אנדרי אונ אזו אויך איז ארץ ישראל אן גיברייט צום ערשטן זיך דער וועקן אויס ציהען דיא מתים אונ דער נאך דיא ערד פון חוצה לארץ • זיבן דינים גייען איבער אויף דעם מענטשין בשעת אז ער גייט אוועק פון דער וועלט איינס איז דער דין העליון בשעת אז דער רוח גייט ארויס פון דעם גוף • דער אנדערער דין בשעת זייני רייד אונ זייני מעשים גייען פר אים אונ רופן אויף אים אויס אזו ווי אויבן איז גשטאנען • דר דריטר דין בשעת אז מען לייגט אים אריין אין קבר אריין • דער פערטער איז חיבוט הקבר • דר פינפטער אז די ווערים עסין זיין פלייש • דר זעקסטער איז דינה של גיהנם • דר זיבעטר דין איז אז דר רוח שוועבט ארום אויף דער וועלט אונ גפינט ניט קיין מקום מנוחה ביז ער קומט אפ אויף ייני מעשים דרום גיהער איטליכער מענטש זעהן בודק זיין זייני עשים אונ זאל אויף זייא תשובה טאן פאר זיין הארגן • אונ אז דוד מלך האט גזעהן די אלי דינים וואס קומן אויף דעם מענטשן האט ער יך מקדים גיוועזן אונ זאגט ברכי נפשי את ה' מיין נפש לויב צו השי"ת ל זמן דו ביסט נאך אין דעם גוף איידר דוא גייסט ארויס פון דער

וועלט וכל קרבי את שם קדשו דס זענן די אברים פון דעם גוף וואס זיי זענן בשותפות מיט דעם רוח ווייל איר זענט נאך בנאנד זייט אי מקדים צו בענטשן דעם שם הקודש איידר עס קומט דיא צייט וואו איר וועט ניט קענן תשובה טאן אונ לויבן צוא השי"ת דרום שטיי ברכי נפשי את ה' הללויה • אין זוהר חדש שטייט די חכמים האבן אמא גיפרעגט צו רבי שמעון אויב צווישן די קללות פון משנה תורה א פר האנדן עפיס נחמות אדר עס איז צווישן זיי גאר ניט פאר האנד קיין שום נחמות דען רבי שמעון בן יוחאי זיין זון רבי אלעזר זענע אנטלאפן גיווארן אין דר מדבר אריין ווייל ער האט אויף זיך גיהא אבלבול זענן זיי גיקומן אין אהייל אריין איז זיי גישעהן אנס עס ה ארום גשפראצט אבויקסרן בוים מיט אקוואל וואסר פון דעם האב זיי גיהאט זייער עסן אונ טרינקן אונ אליהו פלעגט צוא זייא קומ צווייא מאל אין טאג אונ האט מיט זיי גילערנט אונ קיינר האט ד פון ניט גיוויסט אמאל האט זיך גיטראפען די חכמים פון דעם בי המדרש האבן זיך מפלפל גיוועזן אונ האבן גיזאגט אז די קללות פ פרשת בחוקותי זענן אנטקעגן חורבן בית ראשון אונ די קללות פ משנה תורה זענן אנטקעגן בית שני ווארום אין דיא ערשטי קללו שטייען גוטי הבטחות אונ דס ליבשאפט פון הקב"ה צו די ישרא אזו ווי עס שטייט וזכרתי את בריתי וגו' ואף גם זאת וגו' אונ אין די קללו פון משנה תורה שטייען גאר ניט קיין שום גוטי הבטחה אונ קיי שום נחמה שטייט דארטן ניט דער מאגט אזו וויא בייא דיא ערשט קללות וואס בטייט דאס האט קיינר ניט גיוויסט דרויף צוא זאגן קיי תירוץ שטייט אויף רבי יהודה בר אלעאי אונ זאגט מיר דארפע קלאגן וואס רבי שמעון בן יוחאי איז גימינערט גיווארין פון אונז דס קיינר ווייסט ניט ווי ער איז אונ אפילו דר וואס ווייסט זיין ארט טאר ניט אויס זאגן ווי ער איז גיקומן דעם אנדערן טאג שטייט רבי יוס פר רבי יהודה האט ער גיזעהן עופות פליהן אונ אטויב איז זייא נאך גיפלויגן אזו האט ער זיך גישטעלט אויף זייני פיס אונ זאגט צוא דער טויב יונה דו בגלייבטע דו ביסט דאך גיגאנגן אין שליחות פו נח בימי דור המבול אונ האסט בנאמנות גטאן דיין שליחות אונ ד כנסת ישראל זענן אויך צו דיר גיגליכן עס איז שיין צו דיר צו טא שליחות דרום זאלסטו מיר אויך טאן מיין שליחות צוא גיין צו רב שמעון אונ מיר מודיע זיין ווי ער איז • אונ נעם דס בריביל טיד תיכף איז זיא אראפ גיגאנגן צו אים אונ האט גינומן דאס בריביל אונ אי גיקומן צו רבי שמעון אין זיין הייל אונ האט אים אפ גיגעבן דאס בריביל • רבי שמעון לייענט עס אונ ער מיט זיין זון רבי אלעזר וויינן אונ זאגט איך וויין וואס איך בין אפ גישייד גיווארן פון דיא חכמים אונ ווידר וויין איך ווען זיי ווייסן דס ניט וואס וועלן שוין טאן די דורות וואס וועלן זיין נאך אונז • דר ווייל איז גיקומן צו זיי אליהו אונ זעהט וויא זייא וויינן זאגט ער איך בין אן גיברייט צוא גיין אי אנדר שליחות נאר הקב"ה האט מיך גישיקט דייני טרערן שטילן ער זאגט אוי רבי מען האט אצונד ניט בדארפט מגלה זיין דיא רייד צו די צדיקים נייערט גאט האט אזו גיזאגט אונ גילערנט אין די ערשטי קללות שטייען צווייא אונ דרייסיג פסוקים אנטקעגן דיא ל"ב נתיבות פון דר תורה אונ אין דר אנדרר תוכחה שטייען דרייא או פופציג פסוקים אנטקעגן דיא נ"ג פרשיות פון דר תורה • אין גלות בית ראשון האבן די ישראל עובר גיווען די ל"ב שבילין וואס זענן פו

הגלו

ילן אונ פר בארגן דרום האט הקב"ה מגלה גיוועזן זייערי עבירות
נ זייער קין · אבר די תוכחה פון משנה תורה איז אנטקעגין בית
י ווס די ישראל האבן עובר גיוועזן אויף דיא נ"ג פרשיות פון דער
ירה ווס זענן אנטפלעקט דרום איז זייער חטא פאר שטאפט אונ
ר הויכן גיווארן דרום שטייען ניט קיין נחמות טובות אזו וויא אין
ער תוכחה · דר וויל איז גיקומן אווינט אונ האט צוא אליהו אפ
שייד פון רבי שמעון אונ אליהו איז ארויף גינאנגען אין איין גלגל
ל אש אונ רבי שמעון בלייבט אליין אונ וויינט אונ וויל ארויס
יפין פון דער מערה דער ווייל קומט ווידער אליהו אונ זאגט
טייא אויף רבי שמעון וואול צוא דיין חלק דען הקב"ה באגערט
ין דיין כבוד דוא וועסט אין דער תוכחה אויך גיפינען נחמות אונ
בטחות · קום אונ זעה איין פאטער אז ער הט ליב זיין זון חאטשע
י שעלט אים אדר ער שלאגט אים איז פארט זיין רחמנות אויף
ים אזו אויך הקב"ה חאטשי ער האט זייא גישאלטן זענן דאך פארט
ינע רייד פול מיט רחמנות זייא ווערין אן גיזעהן ווי עס איז דורך
קללות אונ צום סוף זענען זייא גרויסי טובות דיא קללות זענן מיט
חמנות ניט אזו וויא ביי דער ערשטער תוכחה זענן פיל דינים קשים
בר דא איז דין מיט רחמים · גלייך אזו ווי איין פאטר וואס ער איז
ך מרחם אויף זיין קינד אז ער וויל אים שלאגין אזו הייבט ער אויף
י רצועה אין דער הויך אונ מאכט אגרויסן פחד אבר ער גיט אים
קליינע שלעק מיט גרויס רחמנות אונ דיא גרעסטי קללה פון דער
וכחה איז גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת יעלם ה' עליך
ר השמדך יעלם איז לשון פאר הולין הקדוש ברוך הוא וועט פר הוילן
ון דיר דיא קללות אונ וועט זייא מבטל זיין אין נוקבא דתהום
בא דארטין וואו אלע קללות רוען זייא זאלין ניט קענען ארויס
ונ זייא וועלין דארטין זיינפר בונדין אונ פר דעקט עד השמדך מהר
ביז ער וועט דיך פאר טיליגין פון זייא דאס זייא וועלין ניט זיין
עולם ולעולמי עולמים דען הקב"ה הט גישווארין ער זאל די ישראל
יט פר דארבין אונ זייער גידעכניש זאל בלייבן אייביג אזו וויא דער
פסוק זאגט כן יעמוד זרעכם ושמכם אונ אויך שטייט חי אני אם ימדו שמים ממעל
אונ ווייל תשי"ת האט גישווארין אז ער וועט זייא ניט פאר דארבין
דרום וועלין אלי מכות אונ חלאים פר בארגן זיין אלי קללות וועלין
פאר דארבין ווערין פון דער וועלט דרום לאזט זיך אוים והשיבך ה'
מצרים באניות בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה והתמכרתם שם לאויביך
לעבדים ולשפחות ואין קונה דם זענן אלע הבטחות אונ נחמות ווס הקב"ה
הט אן גיברייט צו טאן צו די ישראל והשיבך ה' מצרים באניות דס זענען
די הבטחות צו טאן ניסים ונפלאות אונ אזו ווי עס איז גיוועזן גרויס
שמחה אונ שירה אזוא וועט ווידער זיין אונ אלץ הענגט אן אין
תשובה אזו ווי דר פסוק זאגט למען תשכילו את כל אשר תעשון ווער עס הט
איין הארץ זאל ער וויסן אונ פר שטיין תשובה צו טאן צו זיין הערן ·
זאגט רבי שמעון אין דר תוכחה איז אנטפלעקט גיווארן דיא גאולה
פון ישראל אונ וואו מען מיינט עס איז אגרויסע קללה איז דארטין
פאר אברכה והיו חייך תלואים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחייך כלומר
דוא וועסט דיר אליין ניט גלייבין אין דיין לעבין עס וועט דיר איין
ספק זיין אויף דיין לעבין מחמת מורא אבער עס וועט דיר גאר ניט
שאטין אונ דיין לעבין וועט צרעכט באשטאנד האבן דס הט אלץ
רב שמעון פאר נאכט אויף גישריבן אונ הט דאס בריביל גיגעבן אין

דעם מויל פון דר טויב דען זיא הט אלץ גיווארט דרויף אונ זיא אי
ווידער גיקומען פאר רבי יוסי · זאגט ער דוא יונה דוא ביסט תמיד
אשלים נאמן ער לייענט אויף איר ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זי"ת
טרף בפיה ער הט גינומען דס בריביל אונ איז גיקומען צוא די חכמים
אונ ווייזט דאס זיי · זייא פאר וואונדערן זיך זייער דרויף רבי יהודה
וויינט אונ זאגט חאטשע מיר זענן ניט ביי אים טוען מיר זיך פארט
מתעורר זיין פון אים אונ לערנען פון אים · וכאה איז דס נפש פון
רבי שמעון בן יוחאי דס הקב"ה טוט אים ניסים אונ ער איז גוזר אונ
הקב"ה איז מקיים אונ לעתיד וועט ער זיין דר ראש פון דיא צדיקים
ווס וועלן זיין אין גן עדן אונ וועלן מקבל זיין פני השכינה אונ וועלן
זעהען הקב"ה אונ וועלין משתעשע זיין מיט אים אונ רבי שמעון
וועט צוא זיי זאגין בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו :

פרשת נצבים

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלהיכם וגו' רעיא מהימנא בחודש השביעי
באחד לחודש די מצוה איז מזאל בלאזן שופר אום ראש השנה דען
דען ער איז איין יום הדין אזו ווי מיר האבין מפורש גיוועזן תקעו בחודש
שופר בכסה ליום חגנו דס איז דיא לבנה איז פר דעקט אונ די מקטריגים
שטארקן זיך אונ דר מקטרג פר שליסט אלע טירן ביי דעם מלך מען
זאל טאן דין ומשפט אויף די מענטשן דען ער הט אים דרויף רשות
גיגעבן ער זאל פעדערין אלע דינים פון דר וועלט אונ הט אים אפ
גיגעבן איין טאג ער זאל ברענגען אלע עבירות פון דיא לייט אונ
הקב"ה הט דס גיטאן כדי די וועלט זאל מורא האבין פר אים אונ דס
איז והאלהים עשה שיראו מלפניו דען די מענטשן זאלן פר נאט קיין מורא ניט
האבן פר דעם עונש אז דר מקטרג זאל ניט ברענגען אלע עבירות
וואלטן זיי אלע שלעכץ גיטאן דרום זאגט ער והאלהים עשה נאט הט
באשאפין דעם יצר הרע דעם מקטרג כדי שיראו מלפניו מען זאל זיך
פר אים פארכטין אונ הקדוש ברוך הוא הט אים אן גגרייט מיט איין
שארפע שווערד אוף דר וועלט אזו ווי איינער הט ביי זיך איין תלין
וואס ער טוט איין דין אויף דיא לייט אזוא אויך איז ער ממית אונ
שטראפט זיי אזו ווי דר דין גייט ארויס מלמעלה אונ ער הט רשות
מזכיר צו זיין דר הט אזו גיטאן אונ דר אזו אונ ער הט רשות צוא
שליסן דיא טירין למעלה ביז מען וועט אים טאן איין דין ומשפט
למעלה אונ דס בית דין האט ניט קיין רשות אים דוחה צו זיין :
דען עס שטייט כי ה' אוהב משפט ער וויל אז די וועלט זאל שטיין בדין
אונ מען זאל וויסין אז עס איז דא איין דין אונ איין דיין אויף דער
וועלט אונ אום ראש השנה הט ער רשות צו פר שליסן די טירן פון
דעם מלך אונ די לבנה ווערט פר דעקט אינעווייניג ביז עס ווערט
נגזר דר דין אוף דר גאנצער וועלט חאטשע עס איז אלץ אנטפלעקט
פר הקב"ה פון דעסט וועגן באגערט ער אז עס זאל אלץ זיין על פי
דין דרום האט ער מתקן גיוועזן איין כסא דין דעם טאג אונ דער
מקטרג קומט אונ בגערט דין אויף דיא מעשה בני אדם איטליכין
זיינע מעשים ווס ער הט גיטאן אונ עס קומען עדות אונ זאגין אלע
מעשים פון דעם מענטשן אונ זייא הייסן עיני ה' משוטטות בכל הארץ די
מלאכים שוועבין אוף דר גאנצר וועלט אונ זעהען אלע מעשה בני
אדם ווי צו די לייט דען זיי זעהן ניט אז די עיני ה' שטייען ביי זייא
אונ זעהן אלץ אונ זאגן דס אויבן אונ דר מקטרג בגערט מען זאל

טאן איין משפט און זאגט דר הט אזו גטאן און דר הט אזו גטאן און זיי זאגן אים עדות און כל זמן הקב"ה פרעגט זיי ניט זאגן זיי ניט קיין עדות און וואס זיי זאגן ווערט אלץ פר שריבן פר דעם מלך עס איז פר האנדן אויבן איין היכל וואס ער איז פול מיט ווייס פייער עס איז זיך אלץ מתנגל און פלאמט מיט פונקן פייער עס הערט קיין מאל ניט אויף אין דעם היכל איז ווידער פר האנדן איין היכל מיט שווארץ פייער און פאר דעם מלך שטייען בשעת הדין צוויי שרייבערס בשעת דיא עדות זאגן עדות נעמען זייא פון דעם ווייס פייער און שרייבן דרויף מיט שווארץ פייער און דר מלך הקדוש לייגט אפ דעם משפט אויף איין שפעטערער צייט טאמער וועט ער דר וויל טאן תשובה טוט ער תשובה צו רייסט מען דעם גזר דין און אויב חלילה ער טוט קיין תשובה ניט און דר מלמד חוב שטייט אלץ פאר דעם מלך מקטרג זיין דען גייט אויס איין כרוז און רופט סב"ס הט דס און דס גטאן ווער עס הט עפס אויף אים איין זכות זאל קומען און זאגן איז דא איין מלמד זכות אויף אים איז גוט און אז ניט גיט מען תיכף דעם גזר דין צוא דעם מקטרג דעם שטן אין דיא הענט אריין און חאטשע הקב"ה ווייסט דאך ארץ דינג פון דעסט וועגן טוט ער דיא אלע זאכן כדי דער מענטש זאל ניט האבן קיין פתחון פה אז הקב"ה טוט חס ושלום איין אום רעכטן משפט אויב דו וועסט פרעגן פון וואנען ווייסן מיר די אלע זאכן זאג איך דיר עס איז אזו נמסר גווארן צו די חכמים און אפילו וועלכר מענטש עס ווייכט דס ניט זאל ער זעהן ווי אזו עס פירט זיך׃ כנגדה בבית דין של מטה אזו אויך פירט זיך למעלה כמש"ה נסתרדעו הקב"ה הט אלץ בשאפין אויף דר וועלט למטה אין דעם גישטאלט ווי עס איז אויבן און הקב"ה הט ליב משפט אזו ווי עס שטייט אני ה' אוהב משפט דאך איז די אהבה מנצח דעם משפט דען די אהבה פון זיינע קינדר איז גרעסער וויא די אהבה פון דעם משפט נאר וייל דער מקטרג קומט און בגערט משפט אויף זיי דארפן דיא אלע זאכן גטאן ווערן און דרום הט הקב"ה גיהייסן די ישראל זיי זאלין שופר בלאזין אום ראש השנה מען זאל מיט דעם קול פון אונטין דער וועקין דעם רחמים למעלה :

בזוהר בלק שטייט דר פסוק ישא עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך איז גזאגט גווארן בסוד החכמה עס גייט אויף יום כפור דס די גאנצי וועלט שטייט בדין פר הקב"ה ער זאל זייא פר געבין זייערי עבירות און דר ס"ם דר מקטרג שטייט אנטקעגין צו פר לירן זיי איבער זייערי עבירות אזו שיקן זייא אים איין מתנה דעם שעיר המשתלח דרום זאגט יעקב אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני און אז ער איז שוין מקבל די מתנה הייבט ער אויף זייני אויגין און זעהט אלי ישראל שטייען און פאסטן זייא גייען אן שיך דיא ווייבער מיט דיא קינדער פייניגן זיך און פאסטן אויך און זענען זיך אין דעם טאג זייער מטהר פרעגט ער מי אלה לך וואס געהער דס צו איך קליינע קינדר איר הט דאך ניט גיזינדיגט אזו ווי די גרויסע פאר וואס פייניגט איר זיך ויאמר ענטפערט אים דר רוח הקודש אשר חנן אלהים את עבדך דען די קליינע קינדער וואס זיי האבן ניט גיזינדיגט האט זיי הקב"ה מוסר גיוועזן צו דעם ממונה וואס ער ברענגט זיי אום פון דער וועלט מיט אסכרה אן איין שום עבירה אזו וויא עס שטייט ומיד עושקיהם כח דרום זאגט ער אים דס זענן די קליינע קינדער וואס הקב"ה האט גילייט זעליגט צו דיין קנעכט דעם ממונה ער זאל זיי צו נעמען פאר דר צייט ווי ער דר הערט די רייד גייט ער ארויף פר הקב"ה און זאגט רבש"ע אלי דייני וועגן זענען דאך דין און אמת חאטשי דר דין רועט אויף די ישראל וואס האבן גיזינדיגט די קליינע קינדר זיי האבין דאך פר דיר גאר ניט גיזינדיגט פר וואס האסטו זיי מוסר גיוועזן למיתה אן איין שום עבירה אזו פר נעמט הקב"ה זיינע רייד און איז זיך מרחם אויף זיי און דער מקטרג איז דאך מתקנא אין זיין ממונה וואס איז אונטער אים און זאגט מיר גיט הקב"ה גרויסע מענטשן וואס האבן שוין גיזינדיגט און דוא האסט איין שליטה אפילו אויף דיא קליינע קינדער וואס האבין נאך קיין שום עבירה ניט גיטאן ביסטו דען גרעסער פון מיר מיד תיכף וויל ער זיי אויס ציהען פון זיין האנט ער זאל איבר זיי קיין ממשלה ניט האבן דרום איז דער רוח הקודש מקדים און זאגט אים הילדים אשר חנן אלהים את עבדך דיין קנעכט זאל האבן אזו איין גרויסע ממשלה ער דארף ניט בעסר זיין פון דיר און בשעת די תפלות קומען אין דעם טאג פר הקב"ה אזו ווי עס שטייט והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים אזו לאנג מאכן זיי זיך קלין ביז זיי קומען עד גשתו עד אחיו דס זיי גייען אריין למדת הרחמים דאס איז דר אור וואס לייכט ביום הכפורים דען איז דר רחמים שולט און איז מכפר זייערע זינד דרום שטייט כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וגו' ׃ רבי אלעזר מיט דר חבריא זענען גיגאנגען אין וועג און עס איז גוועזן

זייער איין הייסער טאג די זון הט זייער גיברענט דר וייל זענען זיי גיקומען צו איין פעלד זעהן זיי אז דס פעלד איז פול מיט שיינע קרייטעכער און זייער ריינע וואסער אויף אלע זייטן מיט פיל ביימר האבן זיי זיך דארט אנידער גיזעצט זאגט רבי אלעזר וואס פר איין שיין ארט דס איז עס איז גוט אויף דעם ארט זיך אפ צו רוען וויא זייא זיצין אזו קומט איין גרויסער שלאנג מיט שטארק כח און לויפט דורך פר זיי ווי רבי אלעזר הט אים דער זעהן זאגט ער צו דעם שלאנג דו נחש קער אפ פון דיין וועג דען דער מענטש האט שוין גיטאן תשובה און הט חרטה אויף זיין עבירה וואס ער הט גיטאן ער וועט שוין ווייטער דס ניט טאן האבין זיך די חבריא זייער פר וואונדערט פרעגט אים רבי אבא וואס איז דאס זאגט רבי אלעזר שווייגט איר שטיל זאגט ער נאך איין מאל נחש נחש נאך דעם אז מען הט דיר גגעבן רשות אויף דעם מענטשן האט ער חרטה גהאט און הט אויף זיך מקבל גיוועזן אז ער וועט דס שוין קיין מאל ניט טאן די עבירה דרום קער זיך אפ פון דיין וועג אזו איז דר שלאנג גיבליבן שטיין אין זיין שטאנד און הט זיך ניט אוועק גיקערט פון זיין ארט ווי רבי אלעזר הט דס גזעהן זאגט ער נחש נחש איך ווייס וואל וואס דו ווילסט גיי אוועק פון דיין וועג דא איז פר האנדין איין רשע וואס ער הט גטאן שלעכץ ער שלאפט ביי דר הייל גייא צו אים און זייא אים ממית מיד תיכף איז דר נחש צוריק גגאנגען און שפרינגט און לויפט פר זי זאגט רבי אלעזר ווען איך וואלט זיך ניט באטראכטן וואלט דר שלאנג גיטאן פיל שלעכץ דען איין יהודי הט איין מאל גיטאן איין עבירה און הט תיכף חרטה גהאט און איידער ער הט גיטאן תשובה הט מען פון אויבן גיגעבין רשות צו דעם שלאנג ער זאל אים הרגנן דר וייל האט דער מענטש גיטאן תשובה אויף דער עבירה און הט אויף זיך מקבל גיוועזן ער זאל שוין די עבירה ווייטר ניט טאן און דרום איז ער ניצול גווארן זאגן די חבריא צו אים וויא

אזוא האָסטו דָס אַלְץ גיוואוסט זאָגט רַבִּי אֶלְעָזָר מַיין פָאטֶער רַבִּי שִׁמְעוֹן הָט מיר מוסר גיוועזן איין סִימָן אונ דורך דעם סִימָן האָב איך אַלְץ דָס פַר שְׁטַאנֶען זאָגֶן זיי צוא אים אֱמֶת איז אָבֶר ווי אַזוֹ האָסְטוּ גיוואוסט אַז דֶר מענטש הָט תְּשׁוּבָה גיטאָן זאָגט רַבִּי אֶלְעָזָר דֶען בְּשַׁעַת דֶר שְׁלַאנְג איז גְלָאפֶן מיט גְרוֹיס אַיילֶנִישׁ אונ מיט גְרוֹיס רוּגֶז איז איין רוּחַ פַאר אים גְלָאפִין אונ הָט גרוּפֶן דֶעם שְׁלַאנְג אונ זאָגט קֶער זִיךְ אוּם פוּן דַיין וֶועג דֶען דֶר מענטש הָט שׁוֹין תְּשׁוּבָה גטאָן אונ דֶר נָחָשׁ הָרָע הָט נִיט גוואָלט הֶערִין וַוייל מֶען הָט אים שׁוֹין אָפּ גִיגֶעבֶּן אִין דֶר האַנְט צוּ טאָן וָוס ער וויל בִּיז מֶען זָאל אים גֶעבֶּן אַיין אַנְדֶערֶן מענטשֶׁן אויף זַיין אָרְט דֶען וַוייל דֶר מענטש איז שׁוֹין חַיָּיב מִיתָה גְוָוארֶן דוּרְךְ אים חַאטְשֶׁע ער הָט שׁוֹין תְּשׁוּבָה גְטָאן מוּז דֶר שְׁלַאנְג טָאן זַיין שְׁלִיחוּתֶ'ען אַזוֹ איז דֶר סֵדֶר פוּן דֶעם צַד הַטּוּמְאָה דֶר נָחָשׁ עֶלְיוֹן וְנָחָשׁ תַּחְתּוֹן אַז מֶען גִיט זֵיי רְשׁוּת אויף עֶפֶּעס איין זַאךְ קֶערְט ער זִיךְ צוּ רִיק נִיט אוּם בִּיז ער טוּט זַיין דִין הָרָע וָוס מֶען הָט אים רְשׁוּת גְגֶעבֶּן אָדֶער מֶען גִיט אים אַיין אַנְדֶערֶן אויף דֶעם מענטשִׁינְס אָרְט נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ איין רָשָׁע פַר דֶעם אַנְדֶערִין זָאגִין זֵיי צוּ אים ווי אַזוֹ הָאסְטוּ גְוויסְט אַז דֶר רָשָׁע לִיגְט דָארְטֶן אוּף דֶעם אָרְט לֶעבֶּן דֶר הֵייל זאָגט רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשַׁעַת דֶר רוּחַ איז גְגַאנְגֶן נָאךְ דֶעם שְׁלַאנְג זִיא זָאל זִיךְ אוּם קֶערֶן צוּרִיק הָט ער אַזוֹ אוֹיס גִירוּפִין דֶען דֶר מענטש הָט חֲרָטָה גִיהַאט אויף זַיין עֲבֵירָה אונ הָט תְּשׁוּבָה גִיטָאן אונ דֶר רָשָׁע איז אָנְגִבְּרֵייט אוּף דֶעם אָרְט מֶען זָאל אים הַרְגֶנֶען פַר דֶעם מענטשֶׁן זאָגט רַבִּי אֶלְעָזָר צוּ דֶר חַבְרַיָּא קוּמְט וֶועלֶן מִיר גֵיין זֶעהֶען צִיא דֶער נָחָשׁ הָאט גִיטָאן זַיין שְׁלִיחוּת זֶענֶן זֵייא אויף גִישְׁטַאנֶען אונ גִיגֶעהֶנֶען צוּ אֵיין שְׁטֵיין זֶעהֶן זֵיי אֵיין רָשָׁע לִיגְט גְהַרְגֶת אונ דֶער שְׁלַאנְג הָט זִיךְ פְרִיֶער אַרוּם גִיווִיקִילְט אויף דֶעם הַאלְז דֶר נָאךְ איז ער אַרוֹיף אויף זַיינֶע פִיס אונ הָאט זִיךְ פוּן אים נִיט אָפּ גִישֵׁייד אונ זֵיי הָאבִּין בַּיי אים גִיפוּנֶען אַיין בַּיי נָארְטִיל מיט רֶענְדְלֶךְ וָוס ער הָט אַוֶועק גִיגַזִילְת פוּן אֵיינֶעם אונ הָאט אים נָאךְ גִישְׁלָאגֶן זאָגט רַבִּי אֶלְעָזָר גְלוֹיבְּט איז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וָוס ער הָט פִיל שְׁלוּחִים צוּא שְׁטְרָאפֶן הָאבֶּן זֵייא זִיךְ ווִידֶער אוּם גִיקֶערְט אויף זֵייעֶר אָרְט אִין דֶעם פֶעלְד אַרֵיין וויא זֵייא זֶענִין פְרִיֶער גִיזֶעסִין :

פתח רַבִּי אֶלְעָזָר הֵייבְּט אָן צוּ זָאגֶן עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן ארם תחתיך ולאומים תחת נפשך וָוארוּם שְׁטֵייט מאשר יקרת אִיז מַשְׁמַע דוּ הָאסְט זִיךְ אַלֵיין גִימַאכְט טַייֶער אִין מַיינֶע אוֹיגִין עֶס וָואלְט גִידַארְפְט שְׁטֵיין מאשר יקר דוּא בִּיסְט מִמֵּילָא טַייֶער אִין מַיינֶע אוֹיגֶן נָאר דָאס גֵייט אוּף דֶעם מענטשֶׁן וָואס ער זִינְדִיגְט פַר הקב״ה ער פַר מִיאוּסְט זִיךְ אִין זַיינֶע אוֹיגֶן אונ וֶוערְט פַר שֶׁעמְט· דֶר נָאךְ אַז ער טוּט תְּשׁוּבָה וַוערְט ער אַלֵיין פוּן זִיךְ זֶעלְבֶּערְט טַייֶער אונ השי״ת זאָגט אויף אים מאשר יקרת בעיני דוּ הָאסְט זִיךְ אַלֵיין טַייֶער גִימַאכְט אוּף מַיינֶע אוֹיגֶן נכבדת ואני אהבתיך דְרוּם טוּ אִיךְ דִיךְ עֶרְלִיךְ הַאלְטֶן אונ הָאבּ דִיךְ לִיבּ דֶען עֶס אִיז נִיט דָא אַזוֹ אֵיין אַהֲבָה פוּן הקב״ה ווי ער הָאט לִיבּ צוּ דֶם זֶעם ער הָאט פְרִיֶער חֶרְפָּה גִיהַאט אונ דֶר נָאךְ הָט ער תְּשׁוּבָה גִיטָאן אָבֶּער וָואס זָאל אִיךְ טָאן אֵיידִיר דוּ הָאסְט תְּשׁוּבָה גִיטָאן הָאבּ אִיךְ גִיגֶעבֶּן רְשׁוּת צוּא דֶעם נָחָשׁ שֶׁל מַעְלָה ער זָאל טָאן אִין דִיר אֵיין דִין נָאר דָאס איז דִיא עֵצָה חַאטְשֶׁע אִיךְ הָאבּ אים שׁוֹין גְגֶעבֶּן רְשׁוּת ואתן אדם תחתיך דָס מֵיינְט מֶען דֶעם אָדָם שֶׁל מַעְלָה ס״ם וָוס ער הֵייסְט אדם בליעל וָואס פוּן אים קוּמְט לְמַטָּה דֶר נָחָשׁ הַתַּחְתּוֹן צוּ טָאן אִיר שְׁלִיחוּת ולאומים תחת נפשך וֶועל אִיךְ גֶעבֶּן פַר דִיר· אַזוֹ ווי זֵיי זִיצֶן קוּמְט דֶר מענטש וָואס דֶער רָשָׁע הָט אים גִישְׁלָאגֶן אונ הָט אים בַּאַגְזִילְת אונ הָט בַּייא אים צוּ גִינוּמֶען דֶעם בַּייא נָארְטִיל גֶעלְט אונ ער קוּמְט נָאר מִיד מַחֲמַת דֶעם לוֹיפֶן אונ מַחֲמַת גְרוֹיס הִיצִיגְקַייט ער אִין פֶעלְד אונ זֶעצְט זִיךְ אוּנְטֶער אֵיין בּוֹים אונ בֶּעט צוּ הקב״ה אונ איז אוּף זִיךְ מַצְדִיק דֶעם דִין אונ זאָגט רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ הָאבּ נִיט קֵיין צַעַר פוּן מַיינֶט וֶועגֶן אונ פוּן מַיין גוּף וֶועגֶן אונ בִּין מִיךְ נִיט מְצַעֵר וֶועגֶן מַיין גֶעלְט דֶען אַלְץ וָואס דוּא הָאסְט מִיר גִיטָאן איז אַלְץ בְּדִין נָאר עֶס איז מִיר שְׁלֶעכְט וֶועגֶן מַיין אַלְטֶן פָאטֶער אונ מוּטֶער מִיט וָואס וֶועל אִיךְ זֵיי מְפַרְנֵס זַיין אִיבֶּר אַלִימֶען איז מִיר שְׁלֶעכְט עֶס איז צְווִישֶׁן דִי גֶעלְט גְוֶועזְן אַבִּייטֶל מִיט גֶעלְט פוּן אֵיין אָרוּמַאן ער הֶט בַּדַארְפְט דֶר מִיט חֲתוּנָה מַאכֶן זַיין אָרוּמֶע טָאכְטֶער וָוס וֶועל אִיךְ הַיינְט טָאן אויף דֶעם טוּט מִיר ווֵיי מַיין הַארְץ ער זִיצְט אונ וֵויינְט אונ זאָגְט משפטי ה׳ אמת צדקו יחדו דִיא דִינִים אונ מִשְׁפָּטִים פוּן גָאט זֶענֶן אֱמֶת בְּשַׁעַת גָאט וֵויל טָאן אַ דִין שְׁטֵייעֶן כַּמָּה מַלְאָכִים פוּן דֶר זַייט אונ פוּן דֶר זַייט פוּן גָאט אונ זֵיי הָאבִּין אֵיין וִיכּוּחַ אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערִין פַאר הקב״ה בִּיז זֵייא זֶענֶן אַלֶע מַסְכִּים אִין דֶעם דִין דְרוּם איז משפטי ה׳ אמת וֶוען איז דָאס אֱמֶת אַז צדקו יחדו אַז דָס בֵּית דִין שֶׁל מַעְלָה הָאבֶּן אויךְ מַצְדִיק גְוֶועזְן דְרוּם רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אויף דֶעם אַלִימֶען וֵויין אִיךְ נִיט נַייֶערְט אויף דֶעם גֶעלְט פוּן דֶעם עָנִי אונ אויף מַיין פָאטֶר אונ מוּטֶר· אַז רַבִּי אֶלְעָזָר מִיט דֶר חַבְרַיָּא הָאבֶּן דָס גְהֶערְט אַזוֹ גֵייעֶן זֵיי צוּ אים אונ נֶעמֶען אים אָן אַז ער זָאל צוּ זֵיי גֵיין זאָגְט רַבִּי אֶלְעָזָר צוּ אוּם פָארְכְט דִיךְ נִיט דוּ צַדִיק אֱמֶת וֶוען דוּ וָואלְסְט נִיט זַיין קֵיין רֶעכְטֶער צַדִיק וָואלְט דִיר הקב״ה נִיט גִיטָאן אַזוֹא אֵיין נֵס צוּם עֶרְשְׁטֶן נֶעם אָפּ דַיין גֶעלְט אונ דֶר נָאךְ גֵייא אונ זֶעה וָוס פַר אֵיין נֵס הָט הקב״ה צוּ דִיר גִיטָאן פוּן דַיינֶט וֶועגֶן ער גֵייט מִיט זֵיי אַהִין אונ זֶעהֶעט זֵיי דֶר גַזְלָן לִיגְט אונ דֶר נָחָשׁ טוּט אַלְץ אַזוֹ ווִי פְרִיֶער ער גֵייט פוּן אֵיין אָרְט אויף דֶעם אַנְדֶערִין ער פַר שְׁפְּרֵייט זִיךְ פַר זֵיי אוּף דֶר עֶרְד אונ לוֹיבְּט צוּ הקב״ה אונ שְׁטֵייט אויף אונ קוּשְׁט דִי הֶענְט פוּן רַבִּי אֶלְעָזָר מִיט דֶר חַבְרַיָּא אונ זאָגְט צוּ זֵיי הַיינְט וֵויס אִיךְ אַז הקב״ה הָט מִיר דֶעם נֵס גִיטָאן אִין אַייֶער זְכוּת רַבָּנָן אונ וֶועגִין מַיין אַלְטֶע פָאטֶר אונ מוּטֶער אונ עֶפִינְט אוּף דֶעם בַּיי נָארְטִיל אונ וַוייזְט זֵיי דָם בִּינְדִיל גֶעלְט פוּן דֶעם אָרוּמַאן אונ וַוייזְט זֵיי דִי שְׁלֶעק אונ וָואוּנְדֶן וָוס דֶר רָשָׁע הָט גִימַאכְט אִים הָט רַבִּי אֶלְעָזָר אויף אים מִתְפַּלֵל גִיוֶועזְן איז ער בַּאלְד גִיהֵיילְט גִיוָוארֶן זֵייא גֵייעֶן ווִידֶער צוּ דֶעם רָשָׁע אונ זֶעהֶען דֶער נָחָשׁ טוּט אַלְץ אַזוֹ ווִי פְרִיֶער זאָגְט רַבִּי אֶלְעָזָר נָחָשׁ נָחָשׁ אַלְץ וָואס דוּ הָאסְט גִיטָאן הָאסְטוּ שׁוֹין אונ רֶעכְט גִיטָאן אונ הָאסְט גִיווִיזְן דַיין כֹּחַ וּגְבוּרָה דֶר מִיט אונ הָאסְט אִין אִים אַגְרוֹסֶע נְקָמָה גִיטָאן אַזוֹ ווִי מִיר הָאבֶּן שׁוֹין גִיזֶעהֶען דְרַיי מָאל אָבֶּער פוּן הַיינְט אונ וַוייטֶר גֵייא אונ פַר בַּארְג זִיךְ אִין דַיין הֵייל אונ אִיךְ בִּין אויף דִיר גּוֹזֵר אַז דוּא זָאלְסְט שׁוֹין וַוייטֶר נִיט מַזִיק זַיין דִי לַייט אויף דֶר וֶועלְט אַזוֹ הָאט זִיךְ דֶער נָחָשׁ אָפּ גִישֵׁייד אונ הָאט אַרָאפּ גִיבּוֹיגֶן זַיין קָאפּ אונ איז אַוֶועק גִיגַאנְגֶען· זאָגְט רַבִּי אֶלְעָזָר צוּ דֶעם יְהוּדִי קוּם אונ זֶעה נָאךְ פוּן דַיין שׂוֹנֵא דֶען ער הָט נָאךְ אֵיין בַּייטִיל מִיט רֶענְדְלֶעךְ בַּייא זִיךְ נֶעם דָס צוּ אָבֶּער זַיינֶע קְלֵיידֶער לָאז אִים אונ נֶעם זֵייא נִיט אונ גֵייא צוּ דֶעם אונ דֶעם מענטשֶׁן אונ אויף דֶעם אָרְט וֶועסְטוּ אִים גִיפִינֶען

אונ זיין ווייב איז אים גישטארבן גיי צו אים אונ גיב אים אפ דעם ביטיל מיט געלט דען דר מענטש הט איין זון ער הייסט שמעון ער איז גיגאנגען מיט סחורה אויף דעם ים הט דר זון פון דעם גזלן ווס ער איז אויך גיוועזן אין דר שיף ביי אים דם געלט צו גינומען אונ הט עס אפ גיגעבן צוא זיין פאטר דעם רשע דרום גיב דאס אפ צוא זיין פאטר ער זאל דס האלטן ביז זיין זון וועט קומען וועט ער לויבן צו הקב"ה ווס ער הט אים אום גיקערט דיא אבידה אזו הט דער יהודי גיטאן ער האט גינומען דעם ביטיל געלט אונ בוקט זיך פאר רבי אלעזר אונ קושט אים זייגע הענט דיא חברייא פאר וואונדרן זיך זייער זאגט רבי אבא אזן ווס מיר האבן גיזעהען אין דעם וועג איז פיל וואונדער אונ אצונד איז נאך מער תמיה על תמיה ווי אזו האסטו גיוואוכט מיט דעם ביטיל געלט וועמעס ער איז זאגט רבי אלעזר די זאך איז ניט בסימן אונ ניט בחכמה נאר מכח מיין רוח ונשמה האב איך דאס גיוואוסט אונ איך האב דם גיזעהען גלייך וויא איך וואלט עס מיט מיינע אויגן רעכט גיזעהען פר וואונדרן זיך זייער זיי גייען אלע אונ דר יהודי אויך מיט זיי ביז זיי קומען צו זיין שווער זיי גיפינען אים אז ער איז עוסק בתורה ער בענטשט צו ר' אלעזר מיט דר חברייא אונ זענן זייער פרייליך ער הייבט אן רפאני ה' וארפא ווס שטייט נאך וארפא אלא אלע רפואות פון דער וועלט זענין ביד הקב"ה נאר אטייל זענין איבער גיענטפערט ביד שליח ממילא דיא רפואות זענין אויך וואל נאר צו צייטן קומען ווידער די שלאפקייט אבר די רפואה ווס הקב"ה היילט די רפואה בלייבט אויף אייביג דען זיין רפואה איז ארעכטי רפואה דרום זאגט ער רפאני ה' וארפא ווען דוא גאט וועסט מיך היילן בין איך רעכט גהיילט עם וועט שון קיין מאל ניט קומען דם שלאפקייט אצונד איר חברייא הקב"ה אליין הט מיך גיהיילט ער הט זיך אליין מיט מיר מתעסק גיוועזן אונ זיי דר ציילן אים דיא גאנצע מעשה ער וויינט אונ איז זיך משמח אונ זאגט גרויסע סודות :

פרשת וילך

ויאמר ה' אל משה הן קרבו ימיך למות תאנא מיר האבין גלערינט רבי יהודה זאגט וויי צו דר וועלט ווס זיי זעהין ניט אונ הערין ניט אונ זענין ניט מסתכל אונ ווייסין ניט דען אלי טאג ווערט גיהערט איין כרוז אין צוויי הונדערט מיט פופציג וועלטין ובשעת אז די טעג פון דעם מענטשין ווערין גינעהינט אז ער זאל שטארבן דר טאג הייסט יום ה' צו ווידר קערין זיין רוח צו אים · זכאין זענין דיא צדיקים דען הקב"ה באגערט זיין רוח ווידער צו זיך מקבל זיין דען בשעה וואס הקב"ה וויל ווידער צוא זיך מקבל זיין דעם רוח איז ער איין זכאי שטייט והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה איז ער ניט קיין זכאי ווייא צוא דעם זעלביגין רוח דען ער מוז גיוואשן ווערין אין פייער פון דעם גיהנם ער זאל דארטין גירייניקט ווערן אונ זאל זיך דר נאך קענען באהעפטן אין הקב"ה ווערט ער דארטן נאך ניט מתוקן אזוי וויא עס שטייט ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע איז דר רוח זוכה איז אים אן גיברייט כמה טובות לעולם הבא אזו וויא עס שטייט עין לא ראתה אלהים זולתך זאגט רבי יוסי אז די טעג פון דם טויט גינעהנן אזו פריער דרייסיג טעג איז מען מכריז אויף דר וועלט אונ אפילו די פייגיל פון דעם הימיל רופין אוים אז ער וועט שטארבן איז ער איין צדיק רופט

מען אוים פריער דרייסיג טעג אין גן עדן אזו ווי מיר האבן גילערנ
אלי דרייסיג טעג גייט די נשמה פון אים ארויס אונ זעהט איר ארט
אין גן עדן אונ דר מענטש ווייסט ניט אונ איז ניט שולט אויף זיי
נשמה אזו ווי ביז אהער אזו ווי דר פסוק זאגט אין אדם שליט ברוח לכלו
את הרוח זאגט רבי יהודה אז עס הייבן זיך אן דיא דרייסיג טעג א
ווערט דר צלם פון דער נשמה פאר פינצטערט אונ זיין גישטאל
ווערט פאר מיטין :
רבי יצחק איז גיזעסן איין טאג אויף דר טיר פון רבי יהודה אונ א
גיוועזן זייער טרויערינ · רבי יהודה גייט ארויס אונ זעהט ווי ע
זיצט פר דר טיר זייער טרויעריג מער ווי תמיד פרעגט ער אים וו
איז דם זאגט רבי יצחק איך בין גיקומען צוא דיר איך באגער פו
דיר דריי זאכן איינס אז דו וועסט זאגן דברי תורה אונ וועסט דע
מאנין דיא רייד ווס איך האב גיזאגט זאלסטו זיי זאגן פון מיינ
וועגין אונ דס אנדערי דו זאלסט מזכה זיין מיין זון יוסף בתורה ד
זאלסט מיט אים לערנין אונ דס דריטע דו זאלסט גיין אויף מיין קב
זיבין טאג אונ זאלסט אויף מיר מתפלל זיין זאגט רבי יהודה צו אי
פון וואנען ווייסטו אז דו וועסט שטארבין זאגט רבי יצחק מיין נשמ
ווערט פון מיר אפ גיטאן אלי נאכט אונ לייכט מיר ניט בחלו
אזו וויא תמיד אונ ווידער תמיד אז איך בין מתפלל אונ גרייך צו
שומע תפלה זעה איך אויף דר וואנט מיין צל אונ היינט זעה אי
ניט דען איין כרוז רופט אוים אך בצלם יתהלך איש כל זמן דער צל
איז נאך אויף דעם מענטשן אזו גייט ער ארום אויף דער וועלט או
דר רוח האלט זיך אין אים אבער אז דר מענטש דארף אוועק גיי
פון דער וועלט אזו גייט פריער דער צלם פון אים אוועק זאגט רב
יהודה פון דעם פסוק איז אויך אזו גידרונגען עס שטייטכי צל ימינו ע
ארץ זאגט רבי יהודה איך וועל דיר דאס אלץ צו ליב טאן נאר אי
באגער פון דיר אז דו זאלסט מיר אויף יענר וועלט אוים קלויב
איין ארט לעבן דיר אזו וויא מיר זענין אויף דער וועלט איינם לעפ
אנדערין · הט רבי יצחק אן גיהובן צו וויינען אונ זאגט איך בע
דיך שייד זיך ניט אפ פון מיר עטליכע טעג זענן זיי ביידע גיגאנגע
צו רבי שמעון אונ האבין אים גיפונען אז ער איז עוסק בתורה הא
רבי שמעון אויף גיהויבן זייני אויגין הט ער גיזעהען ווי דר מלא
המות לויפט אונ שפרינגט פר אים איז רבי שמעון אויף גשטאנין או
נעמט אים אן מיט זיין האנט אונ זאגט איך בין גוזר ווער עס א
גיוואנטליך צו מיר ארין גיין זאל אצונד אויך ארין גיין אונ דע
וואס עס איז ניט גיוואנטליך ארין צוא קומען צוא מיר זאל אצונ
אויך ניט ארין גיין איז רבי יצחק מיט רבי יהודה ארין גנאנגין או
דר מלאך המות איז גיבליבן שטיין אויף דער גאס הט רבי שמעו
גיזעהן אז עס האט נאך ניט גיגרייכט דיא צייט ניינערט ערשט אכ
שעה אויף דעם טאג איז דיא צייט ער זאל שטארבין האט אים רב
שמעון אנידר גיזעצט פר זיך אונ לערינט מיט אים תורה אונ זאג
צוא זיין זון ר' אלעזר זעץ זיך אנידיר אויף דער טיר אונ וועמין דו
וועסט זעהען זאלסטו מיט אים ניט רידין אונ ווען איינער ווע
וועלין אריינגיין זאלסטו אים באשווערין ער זאל ניט ארין גיין זאג
רבי שמעון צוא רבי יצחק האסטו היינט גיזעהין דאס גישטאל
פון דיין פאטר דען מיר האבין גילערנט אז עס קומט די צייט פו
דעם מענטשין ער זאל שטארבין אזוא ווערט ביא אים גיפונין ד
פאמר

אטר מיט זייני קרובים אונ ער דר קענט זייא אונ אלע דיא וואס
עלין זיין אויף יענער וועלט מיט אים אין איין חדר וכמדריגה ווייזין
א זיך אלע פאר אים אונ זאמלען זיך איין אונ גייען מיט זיין
שמה ביז זיא קומט אויף דעם ארט וואס עס איז ראוי צוא איר
אגט רבי יצחק איך האב נאך קיינים ניט גיזעהין אין דעם שטייט
ייף רבי שמעון אונ זאגט רבונו של עולם רבי יצחק איז צוא אונז
ער קענט אונ איז פון דיא שבעה עינים דאס זענין די זיבין חברים
ם זענין גיוועזן אין דר אידרא אונ איך האב אים צו מיר מקרב
וועזן בעט איך דיך ער זאל בלייבין לעבין דער ווייל איז ארויס
גאנגין איין קול אונ זאגט דאס ליכט פון דעם האר דאס מיינט
ען די נשמה פון רבי יצחק האט גינעהינט אונטיר דיא פליגיל
ן רבי שמעון ער איז שוין בייא דיר אין דער האנט ער זאל זיין
יט דיר אויף דער וועלט אונ דוא זאלסט אים מיט זיך ברענגין
עולם הבא אין דער צייט אז דוא וועסט קומין צו רוען אויף דיין
רט זאגט רבי שמעון בוודאי זאל אזו זיין דר ווייל הט רבי אלעזר
זעהן וויא דער מלאך המות איז אוועק גיגאנגין אונ זאגט דארט
יא רבי שמעון איז שכיח האט דער ממונה פון דעם טויט קיין
ליטה ניט איין עונש צוא טאן זאגט רבי שמעון צו זיין זון רבי
לעזר גייא אריין אונ האלט אן אין רבי יצחק דען איך זעה אין
ים אז ער פארכט זיך זייער איז רבי אלעזר אריין גיגאנגען אונ
אט אים צו גיהאלטין אונ רבי שמעון האט אום גיקערט זיין פנים
ונ איז עוסק בתורה דער ווייל איז רבי יצחק אנטשלאפין גיווארן
עהעט ער ווי זיין פאטער קומט צו אים אונ זאגט מיין קינד וואל
יז דיין חלק בעולם הזה ובעולם הבא דען דוא זיצט צווישן דיא
לעטער פון דעם עץ החיים אין גן עדן וואס ער איז אגרויסר אונ
שטארקר בוים אויף ביידע וועלטין דאס איז דער הייליגער רבי
מעון וואס ער האלט דיך אין זייני צווייגין זאגט ער צו זיין פאטר
י אזו בין איך חשוב אויף יענר וועלט זאגט ער צו אים עס איז שון
רייא טעג ווס מען ראכט אוים אונ מען גרייט אן אחדר פון דיינט
ענין אונ די פענצטר זענן דארטן אפין דיר צו לייכטן פון אלי פיר
יטן פון דר וועלט איך האב דאס ארט גיזעהן אונ האב מיך זייער
שמח גיוועזן אונ האב גיזאגט וואול איז דיין חלק מיין קינד נאר
ם איז זייער ניט גוט ווס דיין קינד האט נאך ניט זוכה גיוועזן צוא
ערנן תורה אבר אצונד זענן אן גיברייט עס זאלין קומען צוא דיר
וועלף צדיקים פון דר חבריא אונ בשעת מיר זענן ארויס גיגאנגין
ט זיך די וועקט אקול אין אלי וועלטן אונ זאגט וועלכר פון אייער
בריא וואס עס איז גיקריינט גיווארן זאל זיך אום קערין אויף זיין
רט דען פון וועגין רבי שמעון ווס ער הט גיבעטין איין גיבעט אונ
ם איז אים גיגעבין גיווארין זיין בקשה אונ ניט דאס איין נאר עס
ערט גיקריינט זיבעציג ערטר פון זיינט וועגין אונ איטליכם ארט
גיעפינט די טירן אין זיבעציג וועלטן אונ פון דארטין ווערין זייא
עפינט צו הקב"ה אונ אזעלכי אורות ווס האבן קיין סוף ניט וואס
זענן פר הולן אונ בהאלטין ווס דוד המלך הט אויף זיי גיבעטין
זות בנועם ה' ולבקר בהיכלו דען זיין מדריגה איז אויך דארטען גיוועזן
אגט רבי יצחק צו זיין פאטר ווי לאנג האב איך נאך צו לעבן אויף
וועלט זאגט אים דר פאטר מיר האבן קיין רשות ניט צוא זאגין
דם וויים איך אז אויף דר גרויסר שמחה ווס עס איז אן גבּרייט
אין גן עדן צו רבי שמעון אויף דר שמחה וועסטו גרייטן די טישן
אזו וויא עס שטייט צאינה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו
דער ווייל הט זיך רבי יצחק אויף גיכאפט אונ לאכט אונ זיין
פנים טוט זייער לייכטן האט רבי שמעון דאס דר זעהן זאגט
ער צו אים דוא האסט בוודאי גיהערט אנייע זאך זאגט רבי יצחק
עס איז בוודאי אזו אונ האט אים דער ציילט וואס זיין פאטער הט
אים גיזאגט:

תאנא מיר האבן גילערנט פון דעם טאג אונ ווייטר האט רבי יצחק גיהאלטן זיין זון לעבן זיך אונ האט זיך אליין מיט אים גימיעט אין דער תורה אונ אז ער איז גיקומען פאר רבי שמעון הט ער אים גילאזט שטיין אין דרויסין אונ איז אליין אריין גינאנגען אונ איז פר אים גיזעסין אונ האט גילייענט דעם פסוק וואס חזקיה המלך האט גיזאגט ה' עשקה לי ערבני השי"ת האט מיך פאר צוקט אונ האט מיך מציל גיוועזן פון דעם מלאך המות:

תאנא מיר האבן גילערנט אז עס קומט דר טאג וואס דר מענטש דארף שטארבן אזו שטייען בדין די פיר זייטן פון דר וועלט דען דער מענטש האט פון אלי פיר זייטן פיר יסודות מים אש רוח עפר שטייען זיי אונ דר וועקין די דינים פון אלי פיר זייטן פון דער וועלט אונ דיא פיר יסודות קריגן זיך דען זייא דארפין זיך צוא שיידין אונ איטליכר וויל זיך אפ שיידן צוא זיין ארט אונ אכרוז ווערט גיהערט אין צוויי הונדרט אונ זעכציג וועלטין אונ רופט אוים איז ער אצדיק פרייען זיך אלי וועלטין אונ קומן אים אנטקעגן אונ אז ניט איז ווייא צו דעם מענטשן ווייא צו זיין חלק:

תאנא מיר האבן גילערנט אין דר צייט אז דר כרוז גייט אונ רופט אוים אזוא גייט ארויס אפלאם פייער לצד צפון אונ גייט אונ ברענט אין נהר דינור אונ פאר שפרייט זיך אין אלי פיר זייטין פון דר וועלט אונ פר ברענט די נשמות פון די רשעים דער פלאם גייט ארויף אונ נידרט אראפ אונ גרייכט אין די פליגל פון איין שווארצן האן אונ קלאפט אים אזו הייבט אן דר האן צו שרייען דרייא מאל · דס ערשטי מאל שרייט ער דעם פסוק הנה יום בא בוער כתנור דס אנדרי מאל שרייט ער דעם פסוק כי הנה יוצר הרים וגו' ומגיד לאדם מה שיחו · אין דר צייט זיצט דר מענטש אונ ניט אפ דין וחשבון אויף זייני מעשים ער זאגט אליין עדות אונ איז מודה אויף אלץ דינג · דאס דריטע מאל שרייט ער דעם פסוק מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה זאגט רבי יוסי פר ווס דווקא אשווארצר האן זאגט רבי יהודה אלץ דינג וואס הקב"ה האט באשאפין אויף דער וועלט איז אלץ מרומז אויף גרוים חכמה אזו וויא דער פסוק זאגט מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית אונ ווייל זיי זענן באשאפן גיווארן מיט חכמה דרום ווייזן זייא אויף גרוים חכמה אזו אויך בשעת דר משפט דר וועקט זיך אויף דעם מענטשן אזו קרייעט תיכף דר האן אונ קיינער ווייסט ניט נאר דער מענטש אליין ווס ליגט שלאף דען מיר האבן גילערנט בשעת דער מענטש ליגט שלאף אונ דר משפט דר וועקט זיך אויף אים ער זאל אוועק גיין פון דר וועלט אזו דר וועקט זיך אויף אים ארוח עליון וואס עס איז ביי אים ניט גיוועזן צייט זיין לעבן ער זעהט היינט מער ווי תמיד אונ אז ער זעהט אים גייט ער ערשט אוועק פון דר וועלט אזו ווי דר פסוק זאגט תוסף רוחם יגועון ואל עפרם ישובון אויך שטייט כי לא יראני האדם וחי כל זמן אז ער לעבט קען ער ניט זעהן די שכינה אבר אז ער דארף

שטארבן איז ער זוכה צו זעהן די שכינה אויך זעהט ער זייני קרובים
מיט זיין גאנצר חברייא פון יענר וועלט אונ ער דר קענט זייא אלי
אין דעם גישטאלט וויא זייא זענן גיוועזן אויף דער וועלט · איז דער
מענטש זוכה זענען זייא זיך מיט אים משמח אונ זענען אים מקדים
בשלום איז ער חלילה ניט זוכה קומן צו אים רשעים וואס מען איז
זיי אלי טאג מטריד בגיהנם אונ זענן אלי טרויעריג זיי הויבן אן מיט
דעם ווארט ווייא אונ לאזין דר מיט אוים ער הייבט אויף זייני אויגין
אונ זעהט אפלאם פייער גייט ארוים אזו הייבט ער אן צוא שרייען
ווייא אונ בשעת דיא נשמה גייט ארוים פון דעם מענטשן אזו גייען
אלי קרובים אונ די חברייא פון יענם עולם מיט זיין נשמה אונ ווייזן
אים דם ארט פון עונג אונ דם ארט פון עונש אז ער איז איין צדיק
זעהט ער זיין ארט אונ גייט ארויף אונ איז זיך דארטן מתענג מיט
דעם גרויסן תענוג פון עולם הבא אונ אז ער איז ניט זוכה בלייבט
זיין נשמה אויף דר וועלט ביז דר גוף ווערט פר בארגן אין דר ערד
דר נאך קומן כמה בעלי דינים אונ מלאכי חבלה אונ נעמן די נשמה
אונ ברענגן זי צום מלאך דומה אונ ער ברענגט די נשמה אין גיהנם
זאגט רבי יהודה די ערשטי זיבן טעג גייט די נשמה פון דעם קבר
צום הויז אונ פון דעם הויז צום קבר אונ קלאגט אויף דעם גוף אזוא
ווי דר פסוק זאגט אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל זיא זיצט אין שטוב
אונ זעהט ווי אלי טרויערן אונ קלאגן · נאך זיבן טעג איז דער גוף
וויא ער איז אונ דיא נשמה גייט ארויף אונ זיא גייט אריין אין דער
מערת המכפלה אונ זעהט וואס זיא זעהט אונ גייט ארויף ביז זיא
קומט צום גן עדן אונ קומט צו די כרובים אונ צו דעם להט החרב
המתהפכת פון דעם גן עדן של מטה איז זיא זוכה גייט זיא אריין
זאגט רבי חייא ווס מיינט דר פסוק בלע המות לנצח זאגט רבי יוסי ווען
הקב"ה ווערט דר וועקין זיין ימין ווערט אפ גיטאן ווערן דר טויט פון
דר וועלט אונ דר ימין ווערט זיך ניט דר וועקין ביז די ישראל וועלין
זיך דער וועקין מיט דער תורה שבכתב וואס זיא איז דער ימין פון
הקב"ה אזו וויא עס שטייט מימינו אש דת למו באותו זמן ווערט מקוים
ווערין ימין ה' עושה חיל לא אמות כי אחיה וגו' :

תאנא מיר האבין גילערינט דר צדיק ווס הקב"ה באגערט אין אים
גייט ארוים דרייסיג טעג פריער אכרוז אין גן עדן צווישן
די צדיקים אונ אלי זענן זיך משמח אונ אלי צדיקים קריינן דם ארט
ווס עס איז צו אים אן גיברייט ביז ער קומט אהין · איז ער ארשע
אזו רופט אוים אכרוז אין גיהנם דרייסיג טעג אונ אלי רשעים זענין
טרויעריג אונ אלי שרייען ווייא דען עס דער וועקט זיך ערשט פון
זיינט וועגן אנייער דין אין גיהנם ווייא צו דעם רשע דען גמול ידיו ישלם
לו די מעשים פון זייני הענט צאלן אים · ווייא צו דעם רשע דען ער
מאכט זיך אליין פאר איין רע דען אלי גייען ארויף פון דעם גיהנם
אונ ער איז ניט עולה אז ער איז אזוא ארשע אזו ער ווערט שוין אן
גירופן רע ניט רשע אויב דו ווערסט פרעגין עס איז דאך דא אזעלכי
רשעים ווס הרגנן לייט · קום אונ זעה אלי גייען אויף פון דעם גיהנם
דען זייא זענן ניט ממית זייערי קינדר אבר דער רע איז ממית זיינע
קינדר ביי אנדרי רשעים שטייט ניט וירע בעיני ה' אשר עשה אזו ווי ביי
דעם חטא דרום שטייט ושחת ארצה וויל ער האט משחית זרעו גיוועזן
זאגט רבי יהודה עס איז ניט דא קיין שום עבירה אויף דער וועלט
עס זאל ניט האבן קיין תשובה נייערט דר חטא אונ עס איז ניט דא
קיין שום רשע ווס ער זעהט ניט פר זיין טויט דיא שכינה נאר דען
ובפרשת נח זאגט רבי שמעון ער מוז טאן גרויס תשובה · זכאי
זענן די צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא אויף זיי שטייט ועמך כול
צדיקים לעולם יירשו ארץ דם מיינט מען דעם ארץ החיים וואס די צדיקי
וועלן ירשנן בעולם הבא זאגט רבי יהודה אזו וויא עס שטייט אתהל
לפני ה' בארצות החיים דאס איז די ארצות וואס דער פון שפראצין אל
תענוגים אונחיים בעוה"ז ובעולם הבא ובזוהר חדש פרשת נח זאגט
ער דרום הייסט דאס ארצות דאס איז לשון רצון דען דער ווילין פו
צדיקים איז תמיד דר צו דארטן איז דאס אייביג לעבן דרום הייס
דאס ארצות החיים רבי יהודה הייבט אן החרשים שמעו והעורים הביטו לראו
החרשים שמעו דם זענן די לייט וואס ווילן ניט פר נעמן קיין דבר
תורה אונ עפענן ניט די אויערין צו הערין די גבאט פון זייער הערי
והעורים דם זענן דיא מענטשן וואס זיי זעהן ניט אויף וואס זיי האב
אקיום דען אלי טאג גייט ארוים אכרוז אונ שרייט אונ קיינר קערט
זיך ניט דר צו דען מיר האבן גילערינט דם טאג וואס דער מענטש
דארף שטארבן שטייען אלי טעג אין זייער שטאנד זיי שוועבן אויף
דער וועלט אונ זענען מזהיר דעם מענטשן אונ אז ער זינדיגט אז
גייט דר טאג ארויף אונ זאגט עדות ווס ער הט גטאן אונ ער שטייט
אונ דרויסין אזו לאנג ביז ער טוט תשובה איז דער מענטש זוכה
קומט דר טאג אויף זיין ארט אונ אז ער איז ניט זוכה אזו נידערט דע
טאג אראפ אונ איז מתקן דעם דמות פון דעם מענטש צו שלעבי
טאן צוא אים אונ וואונט מיט אים אין זיין הויז · איז ער זוכה א
זייער וואונונג זייער גוט אונ אז ער איז ניט זוכה איז זייער וואונונ
רע חס ושלום אונ אלי טעג ווערין גיציילט אונ די טעג קומען ני
אריין אין חשבון ווי צו דעם מענטשן וואס ער מינרט דיא טעג פו
דעם מלך הקדוש אונ הט זייא ניט גילאזט גיקריינט ווערין לעול
הבא אונ גינעהענען צום מלך הקדוש · קום אונ זעה אז דיא טע
גינעהנן פר דעם מלך הקדוש בשעת אז דר מענטש גייט אוועק פו
דר וועלט אזו ווערין די טעג אלבוש יקר צו דר נשמה אבר אז ע
איז דא טעג ווס ער הט אין זיי גיזינדיגט אזו איז ווי צו אים דען ז
לבוש איזחסר אונ עס איז ניט אין גאנצין ומכל שכן אז ער הט פי
עונות אזו ווערט ער ניט האבן צו זיין נשמה קיין מלבוש אויף יענע
וועלט ווי צו זיין נשמה מען איז אים דן אין גיהנם כפל אויף זיינ
טעג ווס ער הט חסר גימאכט · זכאין זענן דיא צדיקים לעולם הבא
מיר האבן גילערינט עס שטייט וידעו כי עירומים הם זייא האבין ממ
גיוויסט דען זייער לבוש חשוב ויקר פון די טעג איז גמינרט גיווא
דען איין טאג איז אפ גינאנגן פון זיי אזו ווי עס שטייט גלמי ראו עיני
ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולא אחד בהם נאר איין טאג איז אפ גיגאנג
ביז אדם הראשון הט תשובה גיטאן האט אים הקב"ה מקבל גיווע
אונ הט אים גימאכט אנדרי מלבושים יקרים אונ ניט פון די טעג א
ווי עס שטייט ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם אבער אברהם האט
זוכה גיוועזן צו אלי דען ביי אים שטייט ואברהם זקן בא בימים אז ער אי
אוועק גיגאנגן פון דר וועלט הט ער זיך אין די טעג אן גיקלייד דרו
שטייט בא בימים ער איז גיקומען מיט אלי טעג לעולם הבא · וויא ע
שטייט ביי איוב ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה דם עס איז אים קיי
מלבוש ניט איבר גיבליבן ער זאל ווערן דרינן אן גיקלייד :

תניא מיר האבין גילערינט זכאין זענן דיא צדיקים דאס זייערי טע

ענן מוכאי אוּנ בלייבן לעולם הבא אוּנ פוּן זייערי טעג ווערט איין לבוש יקר אוּנ מיט דעם לבוש זענען זייא אן גיברייט אויף צוא שטיין לתחית המתים אזו ווי עס שטייט ויתיצבו כמו לבוש ווייא צו דיא רשעים דען זייערי טעג זענן חסר אוּנ זיי האבן זיך ניט מיט וואס צוא צו דעקין זיך לעולם הבא :

תאנא מיר האבין גילערינט אלי דיא וואס ווערין אן גיקלייד מיט זייערע טעג דיא ווערען גיקריינט מיט דער קרוין פון דיא אבות פון דעם טייך וואס גייט ארויס פון דעם עדן אזוא וויא עס שטייט ועצמותיך יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו דאס איז דער נהר וואס גייט ארויס פון דעם עדן העליון אוּנ דיא רשעים וואס זענען ניט זוכה אן גיקלייד צוא ווערען אין דעם מלבוש פון דיא טעג שטייט אויף זייא והיה כערער בערבה וגו' זאגט רבי יצחק זכאה איז דער חלק פון יעקב דס ער איז פאר זיכערט גיוועזן אן גיקלייד צוא ווערין מיט דעם קלייד פון דיא אבות אזו ווי עס שטייט ושכבתי עם אבותי זאגט רבי יהודה עס שטייט וירח את ריח בגדיו ויברכהו ווארום שטייט בגדיו עס איז דאך גאר ניט גוועזן זייני קליידיר עס איז דאך גוועזן בגדי עשו אלא בגדיו מיינט מען די קליידיר פון עולם הבא דרום שטייט ראה ריח בני כריח שדה שדה מיינט מען עולם הבא דרום זאגט יצחק אז די האסטו זוכה גוועזן צו אזעלכי מלבושים וועל איך דיך בענטשין דרום שטייט ויברכהו ויתן לך האלהים מטל השמים דאס איז דעם ארט וואס שטייט אויבין דרויף גרויסי סודות דיא מדריגה פון משה ווס די אבות ווערין דר מיט גיקריינט דס איז אלץ ווייל ער הט גישמעקט זייני קליידיר פון זייני טעג לעולם הבא :

תאנא מיר האבין גילערינט טויזינט מיט פינפהונדערט רוחות גייען אלע טאג ארויס פון דעם גן עדן דאס דר מיט ווערין גיקריינט דיא טייערע לבושים פון די טעג פון די מענטשין זאגט רבי יהודה וויפיל קליידיר האט דער מענטש אויף יענעם עולם זאגט רבי אלעזר עס זענין דרייא מלבושים איינס קלייד זיך אן דער רוח ווס ער איז בגן עדן התחתון אוּנ איינס איין טייערס וואס דיא נשמה קלייד זיך אן בתוך צרור החיים אוּנ איין לבוש וואס שטייט אין דרויסין וואס דער נפש טוט זיך אן אוּנ שוועבט אויף דער וועלט אוּנ אלע ראש חודש ושבת איז ער זיך מתחבר מיט דעם רוח וואס ער איז אין גן עדן התחתון מיט דעם ריח בשמים פון דעם גן עדן אוּנ פון דארטין גייען זייא ביידי אוּנ ווערין מקושר מיט דער נשמה וואס זיא איז בצרור החיים וואל צוא דעם חלק פון דיא צדיקים :

פרשת האזינו

האזינו השמים רבי חייא הייבט אן זכאה איז דער חלק פון משה מער פון אלי קוס אוּנ זעה ישעיה הנביא הט גזאגט שמעו שמים והאזיני ארץ דרום ווייל ער איז גוועזן ווייט פון דעם מלך האט ער גיזאגט צו דעם הימל שמעו הער צוא פון ווייטן אבער משה רבינו איז גוועזן נאהענט הט ער גיזאגט האזינו פאר נעמט :

תאנא בשעת ישעיה האט גיזאגט שמעו שמים זענין גיקומען מלאכים בעלי דינים אוּנ האבין אים גיוואלט צו שפאלטין זיין קאפ עס איז ארוס גגאנגין איין קול ווער וויל שטורמן דיא וועלט ביז ער האט גיזאגט איך זאג דאס ניט נאר כי פי ה' דבר השי"ת האט אזו גזאגט אבער ביא משה שטייט האזינו השמים ואדברה איך וועל ריידין ניט קיין אנדעריר אוּנ איך וועל ריידין אן מורא ותשמע הארץ אמרי פי דיא ערד זאל הערין דיא ריידין פון מיין מויל אוּנ ניט פון קיין אנדערין וואל צוא זיין חלק כי שם ה' אקרא ער האט מגלה גוועזן דעם שם ה' פון דאנען לערנען מיר אפ ווען ווילכיר וואס ער ווייסט דיא חכמה עליונה אז דער טאג קומט ער זאל שטארבין דארף ער מגלה זיין דיא חכמה צוא דיא וואס זענין בעלי רוח החודש מיר לערנין דאס אפ פון משה רבינו ער זאגט ועתה כתבו לכם את השירה הזאת אוּנ אז ער וויל ניט מגלה זיין שטייט אויף אים אל תמנע טוב מבעליו דוא זאלסט ניט פאר מיידין דיא תורה וואס זיא הייסט טוב פון זיין האר בהיות לאל ידך לעשות איידער דוא ווערסט אפ גיטאן פון דר וועלט :

זכור ימות עולם וגו' שאל אביך ויגדך פרעג צו השי"ת וועט ער דיר זאגין ימצאהו בארץמדבר ובתהו יליל ישימון פון דער וויסטענעש דס הייסט פון דיא קליפות ארוס תרח אבי אברהם ואבי נחור ואקח את אביכם את אברהם וגו' אוּנ ער האט זייא אליין גיפירט אוּנ האט זיך ניט אפ גישייד אוּנ פירט זייא מיט רחמים כנשר יעיר קינו וויא איין אדלער איז איין רחמן אויף זייני קינדער דרום זאגט ער ה' בדד ינחנו ואין עמו וגו' ער אליין פירט זייא אזו וויא משה האט גיזאגט אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה אויך שטייט כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו אוּנ ווידער שטייט כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול ער פאר לאזט זייא ניט ווייל זיי זענין מקושר אין זיין גרויסין נאמן דרום לאזט ער זייא ניט אפ פון זיך וויא זייא זענין איז ער אויך מיט זייא ימצאהו בארץ מדבר ובתהו יליל ישימון דיא קרענק וואס ווערין גיפונין אויף אים ער איז גלייך וויא דר מלך האט גיהייסין איינעם שטראפין אויב דו ווערסט זאגין ווייל הקב"ה האט אים גישטראפט דארף מען אים שוין ניט העלפין דער פון עס איז ניט אזוא דוד המלך הט גיזאגט אשרי משכיל אל דל ווער איז דער דל דער וואס ליגט שלאף אוּנ איינער איז איין רופא נאמן אוּנ איז זיך משתדל אים צו העלפין אזו בענטשט אים השי"ת אוּנ אז דער רופא גיפינט אים בארץ מדבר אין זיין שלאפקייט ובתהו יליל ישימון דען דורך דער קרענק ווערט ער פאר וויסט פון אלץ דינג ווס זאל דר רופא טאן יסובבנהו זאל ער אים ממציא זיין טובות אוּנ רפואות ער זאל קענין אים היילין דיא קריינק יבוננהו ער מוז גוט פאר שטיין וואס פאר איין קרענק דאס איז דען אז ער פאר שטייט ניט דיא קריינק וויא אזו קען ער אים טאן איין רפואה אוּנ ער זאל זעהן אז דיא קרענק זאל זיך ניט שטארקין אויף אים וויא דען יצרנהו כאישון עינו ער זאל אים היטין צוא געבין אזעלכע רפואות וואס ער דארף ער זאל זיך ניט טועה זיין ווארום אז ער איז זיך חס ושלום טועה אוּנ דער מענטש שטארבט רעכינט אים הקב"ה גלייך ווי ער וואלט אים ממית גיוויין דען השי"ת איז דן דעם מענטשין הן אויף טויט אוּנ הן אויף עונש ער זאל האבין יסורים אוּנ זאל אן ווערין פיל געלט דורך דעם אזו ווערט ער שלאף אוּנ קען ניט גיהיילט ווערין ביז עס קאסט אים דיא קרענק וויא פיל עס איז אויף אים נגזר גיווארין אוּנ אז עס ווערט נגזר ער זאל שטארבין ער זאל אפילו אוועק געבין דס גאנצע געלט פון דער וועלט קען ער דער פון ניט פטור ווערין דרום דארף דר רופא חכם זיך משתדל זיין און אים בטראכטן אים אויב ער קען אים היילין זיין גוף איז גוט אוּנ אז ניט זאל ער אים היילין די נשמה זאגט רבי אלעזר מיר האט גיזאגט איין סייא דאס

הייסט

הייסט איין סוחר אז ער האט גיהערט פון זיין פאטער אז אין זייני
צייטין איז גיוועזן איין רופא אז ער האט נאר דער זעהען איין חולה
האט ער שוין דער קענט וועד עס וועט לעבין אונ וועד עס וועט
שטארבין · מענטשין האבין אויף אים גיזאגט ער איז אגרויסער
צדיק אונ אז דר חולה איז גיוועזן איין ארומאן האט ער אים גיהיילט
פאר זייני הוצאות דען זיא האבין אויף אים גיזאגט עס איז ניט
פאר האנדין אזוא איין חכם אויף דער וועלט זיין גלייכין אונ דער
סוחר האט מיר גיזאגט ער האט גירשת איין ספר פון זיין פאטער
אונ דער ספר איז מיוסד אויף סודות התורה אונ אויף אלע רפואות
עס איז אין אים גשטאנען דיא שפראך וואס בלעם הרשע האט פר
שפראכין איין וחוה איז דער חולה פון דעם גיזונד גיווארין אונ ער
הט אלץ פועל גיוועזן פון דעם ספר ער האט גיזאגט דס איז מותר
דאס איז אסור אונ ווער עס איז איין ירא שמים אויך הט ער גזאגט
עס איז פאר האנדין אזעלכע רפואות וואס הענגען אן אין דער
שפראך פון דעם מויל וואס זייא זענין מצד הנחש אונ מצד הקסם
אונ פון אלע וואס מען טאר זייא ניט טאן במעשה · אויך האט ער
דארטין גיפונין אויך אזעלכע קרענק וואס מענטשין ווייסין פון
זייא דארף מען אזוא זאגין אויף די ממונים וואס זענין דרויף
גיזעצט אונ עס איז אונז גיוועזן איין גרויסע תמיה רבי אלעזר מיט
דער גאנצער חברייא האבין זיך זייער גיפרייט אונ מיר האבין זיך
זייער גיפרייט אונ מיר האבין גילערינט רבי אלעזר זאגט דעם ספר
האב איך ביא מיר גיהאלטין צוועלף חדשים אונ האב אין אים
גיפונין סודות עליונים אונ אז איך בין גיקומען צוא דיא סודות וואס
בלעם הט גיטאן האב איך מיך זייער פאר וואונדערט · אמאל האב
איך גישפראכין אויף איין ארט זענין דיא אותיות ארוף אונ אראפ
ביז מען האט מיר גיוויזין אין חלום נאך וואס גייסט דו אריין אין
אזוא איין תחום וואס עס גיהער ניט צוא דיר אונ דוא דארפסט
דאס ניט האב איך מיך אויף גיחאפט אונ עס האט מיר באנק גיטאן
אוף די סודות ווס דארטן איז גיוועזן האב איך גישיקט צו דעם יהודי
וואס ער הייסט רבי יוסי ברבי יהודה אונ האב אים אפ גיגעבן
זיין ספר · אונ צווישין דיא סודות פון בלעם האב איך גיפונין די
נעמין פון דיא מלאכים וואס בלק האט גישיקט צוא בלעם אבער
זייא זענין ניט מסודר אויף זייער תיקון ווייא עס דארף צו זיין גאר
די רפואות שטייען דארטן מסודר ומיוסד מיט חסידות אונ תפלות
ובקשות צו השי״ת · ווערסטו וועלין מיינין ער האט גימאכט דיא
רפואות מיט שמות וסודות חס ושלום נייערט ער הט גיזאגט סודות
פון דער תורה אונ פון דעם סוד האט ער ארויס גיצויגין די רפואות
דאס איז אזעלכע זאכין וואס איך האב פאר מיין לעבין ניט גיזעהן
האב איך גיזאגט גילויבט איז השי״ת וואס ער האט קלוג גימאכט
דיא מענטשין מיט דער חכמה עליונה אונ פון די זאכין פון בלעם
האב איך גיזעהין אז קיינער איז ניט גיוועזן אזו איין חכם בחרשים
ובכשפים אזו ווייא בלעם האב איך גיזאגט בריך רחמנא וואס ער הט
מבטל גיוועזן דעם כישוף פון דער וועלט כדי דיא מענטשין זאלין
זיך ניט מועה זיין אין דעם חס ושלום אפ צו קערין פון יראת השי״ת
ויתעלה שמו אמן :

רבי פנחס מיט רבי יצחק מיט רבא חייא זענין גיזעסין בייא נאכט
אונ האבין גילערינט אין דעם פסוק למנצח על שושן עדות מכתם לדוד
ללמד וויא זייא זיצין קומט אראפ איין אדלער אונ נעמט איין רויז פון
צווישין זייא אונ איז אוועק גיגאנגען זאגין זייא מיר דארפין גיין אונזר
וועג זענין זייא אוועק גיגאנגען ווי עס איז טאג גיווארין הייבט רבי
חייא אויף זייני אויגין אונ זעהט ווי די שטערין לויפין הין אונ הער
זאגט ער איך האב שוין וויא פיל מאל גיפרעגט וואס דאס באטייט
זאגט רבי פנחס די חברייא ווייסן וואל וואס די שטערין בווייזן דאס
הקב״ה האט בשאפין די שטערין קליינע אונ גרוסע אונ זייא אלע
לויבן צו הקב״ה אזו וויא עס שטייט מונה מספר לכוכבים אונ אז עס
קומט זייער צייט צוא זאגין שירה רופט זייא הקב״ה בייא זייער
נאמין אזו וויא עס שטייט לכולם בשם יקרא אזוא טוען זייא לויפין הין
אונ הער צוא גיין לויבין זייער האר אזוא וויא עס שטייט שאו מרום
עיניכם וראו מי ברא אלה דר ווייל איז רעכט טאג גיווארין זענען זייא
גלייך אוועק גיגאנגען וויא זייא גייען קומט אגרויסער אדלער אונ
שטעלט זיך אנידער אונ רינגילט זייא ארום אונ ארום זאגט רבי
פנחס בוודאי איז אצונד איין עת רצון דאס אצונד ווערין גיעפינט
די שערי רחמים צוא אלע קראנקע אונ עס איז דיא צייט פון
רפואה צוא זייא דען דר אדלער איז איין סימן פון רחמים צו זייא
ער הייבט אן צוא זאגין כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף עס איז ניט פר
האנדין קיין בעל רחמנות אויף דער וועלט אזו וויא איין אדלער
אונ ווייל אצונד איז שעת רחמים דרום איז ער גיקומען צו אונז
אזוא וויא עס שטייט ה׳ בוקר תשמע קולי דען גאנץ פריא איז די צייט
פון רחמים מקבל זיין דיא תפלות

תאנא מיר האבין גלערינט דעם טאג ווס רבי שמעון הט גידארפט
אוועק גיין פון דר וועלט האבין זיך איין גיזאמילט די גאנצע
חברייא אונ רבי שמעון הט פאר דער גאנצער חברייא מסדר גוועזן
זייני רייד אונ פאר אים איז גיוועזן זיין זון רבי אלעזר מיט רבי אבא
אונ דיא איבעריגע חברייא אונ דיא שטוב איז גיווארין פול מיט
מענטשין הט רבי שמעון אויף גיהויבין זיינע אויגין אונ הט גיזעהן
ווי דיא שטוב איז פול מיט מענטשין האט ער אן גיהובין צוא
וויינין אונ זאגט איין אנדערט מאל אז איך בין קראנק גיווארין אונ
רבי פנחס בן יאיר איז גיוועזן פאר מיר אונ איידער איך האב מיר
אוים גיקליבין איין ארט אין גן עדן האבין זייא אויף מיר גיווארט
אונ אז איך בין צוריק גיקומען האט איין פייער ארום גירינגילט
פאר מיר אונ עס איז קיין מאל ניט אפ גישייד גיווארין אונ קיין
מענטש איז ניט אריין גיגאנגין נאר ברשות אונ היינט זעה איך אז
דאס פייער איז ניט דא אונ דיא שטוב איז פול דער ווייל האט רבי
שמעון אויף גיהויבין זייני אויגין אונ האט גיזעהען וואס ער האט
גיזעהן אונ אפייער הט ארום גירינגילט דאס הויז זענין אלע ארויס
גיגאנגען עס איז נאר גיבליבין זיין זון רבי אלעזר אונ רבי אבא מיט
דער איבעריגער חברייא זיצין אין דרויסין זאגט רבי שמעון צו זיין
זון רבי אלעזר גייא ארויס אונ זעה אויב רבי יצחק איז דא ווייל
איך האב ערב גיוועזן פאר אים אזוא וויא אויבין שטייט אין פרשת
ויחי זאג אים ער זאל מסדר זיין זיינע דברים אונ זאל זיך זעצן ביי
מיר וואל צו זיין חלק שטייט רבי שמעון אויף אונ זעצט זיך אונ
לאכט אונ זאגט וויא זענין די חברייא שטייט רבי אלעזר אויף אונ
הט אריין גירופין די גאנצי חברייא זיי זעצין זיך פאר רבי שמעון ער
הייבט אוף זייני הענט אונ איז מתפלל אונ איז זיך משמח אונ זאגט

א זעלביגי חברייא וואס זענין גיוועזן מיט מיר אין יענער
רא קדישא דיא זאלין אלי זיין דא זענען אלי ארוים גיגאנגין עס איז
ר גבליבין זיין זון רבי אלעזר אונ רבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי
רבי יעקב ורבי חייא דער ווייל קומט ארייין רבי יצחק זאגט רבי
מעון ווי גאר שיין איז דיין חלק ווי פיל שמחה וועט דיר גימערט
ערן דעם טאג אונ רבי אבא האט זיך גיזעצט אונטער זיין אקסיל
נ רבי אלעזר פר אים זאגט רבי שמעון אצונד איז איין עת רצון
רום וויל איך ארייין גיין לעולם הבא אן חרפה אונ דיא הייליגי רייד
ם זיי זענען נאך ניט אנטפלעקט גיווארין ביז אהער וועל איך זיי
יינט אנטפלעקן פר דר שכינה זיא זאל ניט זאגן אז איך בין אפ
טאן גיווארין פון דר וועלט בחסרון אונ ביז אהער זענען אלי מייני
ייד פאר בארגין גיוועזן אין מיין הארץ אבער אצונד וויל איך זייא
גלה זיין מיט דיא סודות צוא גיין לעולם הבא אונ אזוא בין איך
סדר צוא אייך · רבי אבא זאל אלץ שרייבן וואס איך וועל מגלה
ין · רבי אלעזר מיין זון זאל זיך דרינגען מיען · אונ דיא אנדערע
ברייא זאלין נאר טראכטין אין הארצין · איז רבי אבא אויף גישטאנען
ין אונטער זיין אקסיל אונ רבי אלעזר הט זיך דארטין גיזעצט זאגט
בי שמעון שטייא אויף מיין קינד אויף דעם ארט בדארף אנדערר
וא זיצין איז רבי אלעזר אויף גישטאנען אונ רבי שמעון איז ארום
גיגאנגען אונ דר נאך האט ער זיך גיזעצט :

תח ער הייבט אן לא המתים יהללו יה עס איז בוודאי אזו ווייל השי"ת
איז איין חי אונ ער איז צווישן די חיים אונ ניט צווישן די מתים
ונ דער סוף פסוק זאגט ולא כל יורדי דומה אונ ניט דיא רשעים וואס
ענין אין דיא הענט פון דומה אין גיהנם אבער צדיקים הייסין חיים
שי"ת באגערט אין זייער כבוד זאגט רבי שמעון וויא גאר איז פאר
נדערט דיא שעה פון דער ערשטער אידרא דען דארטין איז ארופ
קומין השם יתברך מיט זיין מרכבה אליין אבער אצונד איז השם
תברך גיקומין מיט דיא צדיקים וואס זענין אין גן עדן וואס דארטין
יז דאס ניט גיוועזן אונ השם יתברך באגערט אין דעם כבוד פון
דיקים מער ווי אין זיין כבוד אזו וויא מיר גיפינען ביא ירבעם אז
ר הט גידינט עבודת כוכבים אונ הט מקטיר גיוועזן צוא איר האט
ר אים גאר ניט גיטאן אונ אז ער האט אויס גישטרעקט זיין האנט
נטקעגן דעם נביא איז זיין האנט פאר טריקינט גיווארין אזו וויא
ם שטייט ותיבש ידו אונ אצונד בגערט השם יתברך אין דעם כבוד
ון דיא צדיקים אונ אלע קומען אצונד מיט אים ער זאגט דא איז
ב המנונא סבא אונ מיט אים זענען זיבעציג צדיקים אויס גיקריצט
ונ אנטפלעקט איטליכער מיט עטרות זייא קומען צוא דר שמחה
ון די סודות וואס ווערט אצונד אנטפלעקט ווערין וויא ער זיצט אזו
אגט ער דא קומט רבי פנחס בן יאיר גרייט אים אן איין ארט דיא
ברייא וואס זענין דארטין גיוועזן זענען ווארין דער שראקין זענען
י אויף גישטאנען אונ האבין זיך גיזעצט נידעריגר אראפ אין שטוב
ונ רבי אלעזר מיט רבי אבא זיצן פר רבי שמעון זאגט רבי שמעון
ז מיר זענען גיוועזן אין יענר אידרא האבן אלי גיזאגט סודות אונ איך
ויך מיט זיי אונ היינט וועל איך אליין זאגין אונ איר אלי הערט צו
ם יני רייד אונ דיא עליונים ותחתונים ווערין אויך צוא הערין וואול
צוא מייני חלק היינטיגן טאג :

תח רבי שמעון הייבט אן אני לדודי ועלי תשוקתו אלע מיינע טעג בין
איך גיקניפט גיווארין בעולם הזה אונ בין גיוועזן מקושר אין
הקדוש ברוך הוא מיט איין קשר דרום אצונד אויך ועלי תשוקתו איז
זיין גלוסטיקייט אויף מיר דאס ער אונ דיא חברותא הקדושה קומן
צוא הערין אין דער שמחה פון דיא דברים סתומים אונ דעם שבח
פון הקב"ה וואס ער איז נסתר ונעלם מעיני כל חי דער נאך איז רבי שמעון
מפורש דיא מעלות אונ שבח פון הקב"ה דער נאך זאגט ער דיא
רייד וואס איך האב מגלה גיוועזן איז ניט גינעבין גיווארין נאר צוא
דיא קדושים עליונים וואס זייא גייען ארייין במעשה מרכבה סודות
עליונים אונ ווייסין דיא דברים פון הקב"ה אונ קערין זיך פון זייא
ניט אפ לימין ולשמאל אזו וויא דער פסוק זאגט כי ישרים דרכי ה' צדיקים
ילכו בם ופושעים יכשלו בם וואול צוא דעם מענטשין וואס ער איז זוכה
צו וויסין די וועגן פון השי"ת אונ קערט ניט אפ פון זייא אונ זאגט
גרויסי סודות דער נאך זאגט ער עס איז גלוי וידוע פאר הקב"ה אז
איך האב דאס ניט גיטאן פון מיין כבוד וועגין אדער פון מיין
פאטערס כבוד וועגין נאר פון וועגין איך זאל ניט ארייין גיין בחרפה
פאר זיין היכל אונ איך האב גיזעהען אז הקב"ה מיט אלי צדיקים
וואס זענען דא זענין אלי מסכים מיט מיר דען איך זעה אז אלע
זענען זיך משמח מיט מיין שמחה אזוא וויא איין חתונה אונ אלע
זענן אן גיברייט לעולם הבא אין מיין שמחה וואול צוא מיין חלק ·
זאגט רבי אבא אז דיא הייליגע ליכט רבי שמעון האט אויס גילאזט
דיא דברים האט ער אויף גיהויבין דיא הענט אונ וויינט אונ דער
נאך הט ער גילאכט ער האט גיוואלט איין זאך מגלה זיין אונ זאגט
אויף דער זאך האב איך מיך מצער גיוועזן כל ימי אונ אצונד וויל
מען מיר קיין רשות ניט געבין אז איך זאל דאס מגלה זיין · ער טוט
זיך שטארקין אונ האט זיך גיזעצט אונ רעט מיט דיא לעפצין אונ
האט זיך גיבוקט דרייא מאל אונ קיין מענטש האט ניט גיקענט
זעהען אין זיין ארט מכל שכן אויף אים אליין אונ ער זאגט מויל
מויל דו האסט זוכה גיוועזן צו דעם אלים · דיין קוואל איז ניט פאר
טרונקען גיווארין דיין קוואל גייט אויף אונ הערט ניט אויף · אויף
דיר איז גיזאגט גיווארין דער פסוק ונהר יוצא מעדן אונ עס שטייט
כמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו אצונד בין איך אויף מיר מעיד אז כל
ימי וואס איך בין גיוועזן אויף דער וועלט האב איך אלץ גגלוסט
צוא זעהען דעם טאג דען דער טאג איז גיקריינט גיווארען אונ
אצונד באגער איך מגלה זיין דברים פאר הקב"ה דען אלע זענען
גיקריינט אויף מיין קאפ :

אמר רבי שמעון רבי שמעון זאגט כל ימי האב איך מסתכל גיוועזן
אין דעם פסוק בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו אונ אצונד איז
מקוים גיווארין אויף מיר דער פסוק בוודאי דאס מיין נפש טוט
לויבין צוא השם יתברך אונ איז אין אים באגריפין אין אים טוט זיא
פלאמען אונ אים איז זיא באהעפט אונ מיט דעם השתדלות וואס
זיא איז משתדל צוא אים וועט זיא עולה זיין אויף איר ארט ישמעו
ענוים וישמחו אלע צדיקים אונ זכאין וואס זענען גיוועזן מיט הקב"ה
דיא אלע הערין אונ פרייען זיך אצונד איז דא דיא ישיבה הקדושה
אונ דרום שטייט אויך גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו ער זאגט גרויסע
סודות אונ זאגט אלע דיא רייד האב איך אויף גיהאלטין ביז דעם
היינטיגין טאג דר מיט צוא גיקריינט ווערין צוא הקב"ה אונ זאגט
ווייטער סודות כי שם צוה ה' את הברכה חיים זאגט רבי אבא אז דיא

היילינגע ליכט רבי שמעון האט נאר אויס גילאזט דאס ווארט חיים ווענען זייני רייד גישטילט גיווארין און איך האב זייא גישריבין און ווייטער האב איך שוין ניט גיוויסט וואס צוא שרייבען האב איך אויף גיהויבן מיין קאפ דען דאס ליכט איז זייער גרויס גיוועזן און איך האב גאר ניט גיקענט זעהן אין דעם בין איך זייער דער שראקן גיווארין און דער ציטערט גיווארין און האב גיהערט איין קול עס האט גיזאגט אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך דער נאך האב איך ווידער גיהערט איין קול וואס האט גיזאגט חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד דעם גאנצן טאג האט זיך ניט אפ גיטאן דאס פייער פון דעם הויז און עס האט קיינער ניט גיקענט צוא אים קומען מחמת גרויס ליכטיקייט און פייער וואס איז גיוועזן ארום אים · דעם גאנצן טאג בין איך גיפאלין אויף דער ערד און האב גישריגן דר נאך אז דאס פייער איז אוועק האב איך גיזעהן אז דער בוצינא קדישא דיא היילינגע ליכט רבי שמעון קודש קדשים איז אפ גיטאן גיווארין פון דער וועלט ער איז גילעגין און זיין פנים לייכט מיט גלאנצקייט שטייט אויף זיין זון רבי אלעזר און נעמט זיינע הענט און קושט אים און איך האב גיקושט דיא ערד וואס אונטער זיינע פיס דיא חבריא הייבין אן צוא וויינען און האבען ניט גיקענט ריידין און רבי אלעזר זיין זון פאלט דרייא מאל און קען ניט עפינן זיין מויל דער נאך הייבט ער אן אבא אבא אצונד פאר וואגלען דיא חיות און דיא פויגלען טוען שוועבין און ווערן איין גיטאן ביום הגדול און דיא חבריא טרינקען בלוט שטייט אויף רבי חייא און זאגט ביז אצונד הט דר בוצינא קדישא אויף אונז משתדל גיוועזן און היינט איז ניט קיין צייט נאר מען זאל זיך מיט אים משתדל זיין אין זיין כבוד ווענען אויף גישטאנען רבי אלעזר מיט רבי אבא עס איז גיווארען דאס הויז פול מיט גישמאקין ריח זייא האבין אים אויף גיבראכט אויף איין מטה און קיינער האט אים ניט משמש גיוועזן נייערט רבי אלעזר מיט רבי אבא עס איז גיווארען איין וויכוח צווישען דיא שטעט וואס ארום אים איטליכער האט גיוואלט ער זאל ביי זייא ליגן און די מטה איז ארויס גיגאנגן אין דר לופטן און ארום אים הט גיפלאמט אגרויס פייער און זיי האבן גיהערט אקול וואס האט גישריגן זאמלט איך איין צו דר הייל דר נאך איז ווידער ארויס גיגאנגן אקול און הט גישריגן דס איז דר מענטש וואס ער הט גימאכט שטורימן די ערד און הט גימאכט ציטרין די ממלכות וויא פיל דינים ווערען היינטיגען טאג גישטילט פון וועגין רבי שמעון בן יוחאי וואול צו זיין חלק למעלה ולמטה כמה אוצרות עליונים וואס ווענען גיהיט און פאר בארגען פון זיינט וועגן אויף אים איז גיזאגט גיווארן דר פסוק ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ תימין :

פרשת וזאת הברכה

ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן וגו' דער פסוק זאגט ה' כצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה בשעת הקב"ה האט גיוואלט געבין דיא תורה צוא דיא ישראל איז ער פריער גיגאנגען צוא דיא בני שעיר זייא זאלען זיא מקבל זיין האבען זייא ניט גיוואלט אזוא וויא עס שטייט וזרח משעיר למו דער נאך איז ער גיגאנגען צו דיא בני ישמעאל האבין זייא אויך ניט גיוואלט דרום שטייט הופיע מהר פארן דאס מיינט מען דיא בני ישמעאל אז זייא האבען שוין אלע ניט גיוואלט האט ער זיך אום גיקערט צוא דיא ישראל איז דאך דיא קשיא צוא וועלכען נביא פון זייא האט ער זיך באוויזין אויב דוא ווערסט זאגן ער האט זיך צוא זייא אנפלעקט מיר גיפינען דאס גאר ניט נייערט ער האט זיך באוויזען צוא דיא ישראל דורך משה רבינו און ווידער איז קשה עס וואלט גידארפט שטיין ה' לסיני בא וזרח לשעיר למו הופיע להר פארן דען וואלט דיא טייטש גיוועזן ער איז גיקומען צוא שעיר און צוא פארן האט ער גיווארט ביז רבי שמעון איז גיקומען האט ער אים גיפרעגט זאגט ער צוא אים אויף דער שאלה איז אזוא גיזאגט גיווארין ה' מסיני בא פון דעם בארג סיני איז ער אנטפלעקט גיווארין אויף זייא וזרח משעיר דורך דעם וואס דיא בני שעיר האבען ניט גיוואלט מקבל זיין דיא תורה דורך דעם האט הקב"ה דער לייכט און האט מוסיף גיוועזן אויף דיא ישראל דיא היילינגע ליכט אזוא מיינט מען אויך מהר פארן דרום שטייט מהר שעיר מהר פארן און וואס דוא האסט גיפרעגט דורך וועלכן נביא האט ער זיך צוא זייא אנטפלעקט דאס איז אגרויסר סוד און דר נאך זאגט ער ער הט גירופן צו דעם ס"ם און הט אים גיפרעגט אויב ער וויל מקבל זיין דיא תורה ענטפערט ער וואס שטייט אין דר תורה אזו הט אים הקדוש ברוך הוא גיזאגט אלע עשרת הדברות וויא באלד ער האט אים גיזאגט עס שטייט לא תרצח ענטפערט ער און הייבט אים אן צוא בעטן און זאגט רבש"ע ווען דו ווילסט מיר דיא תורה געבן און ווילסט ביי מיר צו נעמן מיין ממשלה עס וועט פון מיר אלץ בטל ווערען דען מיין ממשלה איז דאך נאר מלחמה האלטן און דר סדר פון אמלחמה מען זאל הרגנן מענטשן און איך בין מושל איבר דעם כוכב וואס הייסט מאדים און ער הט גיוואלט ארבילות מקטרג זיין אוף די ישראל זאגט ער רבש"ע אויב עס איז דיר ניחא עס איז פאר האנדען דיא בני יעקב צוא זייא איז ראוי דיא תורה ער האט נאר גימיינט אז דיא ישראל וועלן מקבל זיין דיא תורה וועלן זייא ניט קענען קיין קיום האבען און הקב"ה וועט זייא מעביר זיין פון דער וועלט וועלן זייא קיין שליטה ניט האבען זאגט הקב"ה ווייל דוא ווילסט אין איר ניט האבען קיין חלק דרום שייד זיך אפ פון איר און זייא זיך פון איר גאר מעביר זאגט ער עס גיפעלט מיר זיך אפ שיידן פון איר אין גאנצן זאגט ווידר הקב"ה צו אים ווייל עס איז אזו גיב מיר איין עצה וויא איך זאל טאן צו די בני יעקב זיי זאלן וועלן מקבל זיין די תורה זאגט ער רבש"ע מען דארף זיי משחד זיין נעם די ליכט פון די חילות השמים און גיב זי צו זיי דורך דעם וועלן זיי מקבל זיין דיא תורה און מיין ליכט וועל איך געבן צו דעם ערשטן דר ס"ם הט פון זיך אפ גיצויגן די ליכט דאס הייסט די קדושה וואס הט בדעקט אויף אים און הט זי אפ גיגעבן צו הקב"ה ער זאל זיא געבן צו די ישראל דרום שטייט וזרח משעיר למו ער הט גימאכט צו די ישראל שיינן די ליכט פון שעיר דס איז דר ס"ם אזו וויא עס שטייט ונשא השעיר עליו דר נאך איז ער גיגאנגן צוא דיא בני ישמעאל הט הקב"ה גירופן צו זיין שר וואס הייסט רה"ב און זאגט צוא אים ווילסטו מקבל זיין די תורה זאגט ער וואס שטייט אין איר הט ער אים גזאגט עס שטייט לא תנאף הט ער גזאגט וויי וויי צו מיר הקב"ה וויל צו מיר מאכן ירשנן דיא בייזי ירושה דען עס וועט ווערן פון מיר אפ גיטאן מיין ממשלה דען איך האב ביי מיר די ברכה פון דיא פיש וואס ביי זיי שטייט פרו ורבו אויך שטייט ביי מיר והוא יהיה פרא אדם ער הט

אן גדולכן צו בעטן פר הקב"ה אונ זאגט רבש"ע אברהם האט דאך
גיהאט צווייא קינדר יצחק מיט ישמעאל גיב דיא תורה צוא דיא
בני יצחק זיא איז ראוי צוא זייא זאגט הקדוש ברוך הוא צוא אים
איך קען צו זייא ניט געבען דען דוא ביסט דער בכור איז דאך
צוא דיר ראוי דיא תורה הייבט ער אן בעטען צוא הקדוש ברוך
הוא אונ זאגט רבונו של עולם מיין בכורה שענק איך זייא אין דעם
אור וואס איך האב גירשת פון אברהם מחמת מיין בכורה שענק
איך אויך צוא זייא האט הש"ית אזוא גיטאן אזוא וויא עס שטייט
הופיע מהר פארן אזו הט הקב"ה אוך גרופן צו אלי שרים וממונים איבר
אנדרי פעלקר האבן זייא אלי אויך גיענפרט אז מען זאל דיא תורה
געבן צו די ישראל אונ אלי האבן גיגעבן מתנות צו די ישראל אלץ
כדי זיי זאלן מרוצה ווערן מקבל זיין דיא תורה עס איז אמשל צוא
רופא וואס הט ניהאט אכלי מיט סם חיים ווער עס עסט דער פון
בלייבט ער לעבן הט ער דם גיוואלט געבן צו זיין זון ער הט אבער
גיהאט בייא זיך אין שטוב בייזי קנעכט הט ער מורא גיהאט פאר
זייא זייא זאלן זיך אין אים ניט מתקנא זיין וואס ער גיט אים אזוא
גרויסע מתנה וועלין זייא אים הרגנן האט ער גינומען אביסיל סם
המות אונ רופט זייני קנעכט אונ זאגט צו זייא איר זענט מייני
נאמנים בכן וועל איך אייך געבין די כלי צו באהאלטן פרעגין זייא
וואס איז אין דער כלי זאגט ער אין איר איז סם המות טראכטן
זייא זיך ווען ער זאל דאס געבן צוא זיין זון וועט ער בוודאי
שטארבין וועלין מיר אין גאנצין ירשנן דאס גוטין פון דעם בעל
הבית זאגין זייא צו זייער האר דיא כלי איז מער ניט ראוי נאר צו
זיין זון אונ אויב ער וועט דאס ניט הלען געם דאס געלט וואס דו
ביסט אונז שולדיג שכירות אונ גיב אים שוחד כדי ער זאל דיא
כלי מקבל זיין אזו אויך דער רופא חכם איז הקדוש ברוך הוא ער
האט גיוואוסט אז ער וועט געבין די ישראל דיא תורה אונ וועט
די ממונים ניט מודיע זיין וועלן די ישראל קיין מנוחה ניט האבן דרום
הט ער אזו גטאן אונ אזו גמאכט אז זיי זאלן נאך געבן מתנות צו די
ישראל כדי זיי זאלן מקבל זיין די תורה אונ אלע מתנות האט משה
רבינו למעלה צו גנומען ער זאל זיי געבין צוא דיא ישראל אזו ווי עס
שטייט עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם אזו האבן די ישראל גירשת
די תורה אן קריג אונ אן קטרוג בריך הוא ובריך שמיה לעלם ולעלמי עלמיא
ם אונ זעה די מתנות זענן גוועזן צירונג צוא דיא ישראל אונ דרום
בשעת מתן תורה האבן זיי גהאט חירות פון דעם מלאך המות ער מיט
דעם צד הטומאה האבן אין זיי ניט שולט גוועזן אונ ניט גינוג וום זייא
האבן זי מקבל גוועזן אן קטרוג נאר זיי האבן מקבל גיוועזן מתנות
ב אז זיי האבן גזינדגט מיט דעם ענגל שטייט ויתנצלו בני ישראל את עדים
מהר חורב איז פון די מתנות באדם גאר ניט גבליבן ביי זיי נייערט דר שבי
עס שטייט עלית למרום שבית שבי אז זיי האבן אבר דר נאך ווידר
דרגט שטייט וישמע הכנעני מלך ערד ולחם בישראל וישב ממנו שבי: רבי יוסי

זאגט בשעת הקב"ה הט מחזיר גוועזן די תורה אונ מען האט זיא ניט
גוואלט נעמן האט די וועלט גציטרט אונ הט זיך גוואלט אום קערן
לתוהו ובוהו דען הקב"ה האט אתנאי אויס גנומן בשעת בריאת
העולם אז מען וועט ניט מקבל זיין די תורה וועט דיא וועלט ווידר
חרוב ווערן דרום הט זי גמיינט אז קיינר וועט שון ניט וועלן מקבל
זיין די תורה דרום ארץ ראשה אבר אז די ישראל האבן גזאגט נעשה
ונשמע סיד תיכף איז זיא גשטילט גווארן דרום שטייט משמים השמעת
דין ארץ יראה ושקטה פריער האבן די הימל אונ ערד מורא גיהאט אבר
דר נאך ושקטה איז זיא גישטילט גווארן:

וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך רבי אלעזר זאגט איטליכר כהן ולוי
איידר זייא זענן גיקומן טאן זייער עבודה האט מען זיי פריער
בודק גיוועזן אויב זייא זענן רעכט בקי אין זייערי דינים אונ אזו איז
אויך גוועזן ביי די סנהדרין ווס זייא האבן דן גוועזן דינים אונ אז די
כהנים זענן בקי גיוועזן הט מען זיי אריין גלאזט אין בהמ"ק צו טאן
די עבודה אונ אז ניט איז ער דר צו ניט גקומן אזו ווי דר פסוק זאגט
וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך זאגט ער דער נאך ווארום האט אהרן
זוכה גוועזן צו די אורים ותומים אונ צו טאן די עבודה דרום אשר נסיתו
במסה ווייל ער איז גיפרובט גיווארן האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו וגו' אונ
אז ער איז וואול גיפעלן אין די מדריגות דען עס שטייט ווייטר יורו
משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפך וגו' ער קען שטיל מאכן דעם
רוגז אונ דם מדת הדין אונ שלום מאכן אוף דר וועלט וכליל על מזבחך דאס
דר מדת הדין ווערט משותף מיט רחמים אזו ווערן אלי ברכות גפונן
אין אלי עולמות דרום שטייט ווייטר ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה

וימת שם משה רבי שמעון זאגט משה איז ניט גישטארבין אויב דוא
וועסט פרעגן עס שטייט דאך אבער וימת שם משה עס איז אזו
ביי אלי צדיקים שטייט נאר דאס ווארט מיתה אנטקעגן אונז זייא
ווערן אפ גטאן פון אונז למטה דען דר וואס איז בשלימות אז דיא
אמונה הקדושה הענגט אן אין אים איז ביי אים ניט דא קיין מיתה
ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני דרום זאגט רבי
יהודה ווען עס שטייט כי אתך אני איך בין מיט דיר · לערנן מיר
אפ אז ער מוז לעבן וואול צו דעם חלק ווס דר האר זאגט אים איך
בין מיט דיר ניט דו ביסט מיט מיר נייערט איך בין מיט דיר דען
זיין הער קומט צוא אים וואנען מיט אים · זאגט רבי שמעון רבי
יהודה הט רעכט גיזאגט עס שטייט ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד ושב
יעקב ער וועט זיך ווידער קערן למעלה צוא דעם ארט וויא ער איז
גינומן גיווארן ושקט בעוה"ז ושאנן בעוה"ב ואין מחריד ער איז ניט דער
שראקן גיווארן פר דעם מלאך המות · איז דר פון משמע עס איז
דאס אלץ גיוועזן ביי אים · זאגט רבי יצחק מען האט דאך אין דער
גמרא גידרונגן פון דעם פסוק אז ער איז ניט גישטארבן ווייל עס
שטייט ואת זרעו אזו ווי זייני קינדר לעבן דאך איז ער נאך אויך בחיים
ער לעבט נאה וחיים ושלום עלינו ועל כל ישראל אמן

סליק ספר דברים